Mushuq Testamento

El Nuevo Testamento
de nuestro Señor Jesucristo
en el idioma
Quechua de Lambayeque
Inkawasi—Kañaris
Perú

La Liga Bíblica
Las Sagradas Escrituras para Todos

El Nuevo Testamento
de nuestro Señor Jesucristo
Quechua de Lambayeque
Inkawasi—Kañaris
Perú

Primera edición, 2004
Segunda eidicón, 2008

Publicado por
© La Liga Bíblica 2008

Usted es libre de copiar, distribuir y comunicar públicamente la obra bajo las condiciones siguientes:

- Reconocimiento. Debe reconocer los créditos de la Liga Bíblica (pero no de una manera que sugiera que tiene su apoyo o apoyan el uso que hace de su obra).
- No comercial. No puede utilizar esta obra para fines comerciales.
- Sin obras derivadas. No se puede alterar, transformar o generar una obra derivada a partir de esta obra.

Contenido

Al lector · · · · · 5
San Mateo · · · · · (Mt) · · · · · 7
San Marcos · · · · · (Mr) · · · · · 81
San Lucas · · · · · (Lc) · · · · · 126
San Juan · · · · · (Jn) · · · · · 198
Hechos · · · · · (Hch) · · · · · 251
Romanos · · · · · 317
1 Corintios · · · · · (1Co) · · · · · 353
2 Corintios · · · · · (2Co) · · · · · 389
Gálatas · · · · · 409
Efesios · · · · · 423
Filipenses · · · · · 435
Colosenses · · · · · 444
1 Tesalonicenses · · · · · 452
2 Tesalonicenses · · · · · 459
1 Timoteo · · · · · 463
2 Timoteo · · · · · 473
Tito · · · · · 480
Filemón · · · · · 485
Hebreos · · · · · 487
Santiago · · · · · 510
1 Pedro · · · · · 518
2 Pedro · · · · · 528
1 Juan · · · · · 534
2 Juan · · · · · 544
3 Juan · · · · · 546
Judas · · · · · 548
Apocalipsis · · · · · 552
Mana intrakaypaq rimaykunapaq kaypi intrakayta puytinchik · · · · · 589

Al lector

Para los traductores es un gozo y un privilegio haber traducido el Nuevo Testamento para ponerlo al alcance de la población quechuahablante. Este libro se ha traducido para los quechuahablantes del departamento de Lambayeque, provincia de Ferreñafe, distritos de Inkawasi, Kañaris y otros distritos cercanos.

Esta traducción servirá para que toda persona, sea católica, evangélica o de otro credo, descubra la revelación de Dios por medio de su hijo Jesucristo y encuentre el perdón y la salvación que Él nos ofrece. Por eso, la principal preocupación ha sido producir una traducción que sea fiel al mensaje original. Para ello, se han tomado en cuenta las tres características de una traducción fiel: una traducción fiel es exacta, clara y natural.

1. Una traducción fiel es exacta, es decir que comunica el significado del mensaje original. No podemos cambiar ni agregar ni omitir nada del significado. Para que la traducción sea exacta buscamos el significado mediante un estudio profundo del texto original en griego.
2. Una traducción fiel es clara y comprensible, es decir que debe poderse entender. Lo que se entiende debe ser lo que el autor quiso expresar originalmente.
3. Una traducción fiel es natural, es decir que respeta las características del idioma quechua y usa el vocabulario común de los lectores. Su lectura debe ser fácil y agradable.

Pensando en las tres características de una traducción fiel, no se ha seguido ninguna versión castellana palabra por palabra, sino que según el estudio del original en griego, se han traducido las palabras, frases y oraciones para mantener el significado exacto del mensaje de una manera clara y natural en quechua.

Sin embargo, no siempre es posible poner en la traducción toda la información necesaria para que el lector comprenda el significado. En esos casos, hemos puesto notas al pie de página. Por ejemplo, hay una nota en San Mateo 9.27 que explica que el título “Hijo de David” se refiere al Mesías, el Cristo. Hay también notas que refieren al lector a otro pasaje bíblico como en San Juan 1.21 donde hay una nota de referencia a Deuteronomio 18.15,18 que ayuda a entender el significado del “profeta esperado”.

Aunque se ha hecho un esfuerzo para traducir todo el significado del original, hay palabras y conceptos desconocidos en el idioma y la cultura quechuas, como las palabras **Siñal kustumri, Faraón, Ismuyaq kwirpuyjun, Fariseo** y otras. Esos

términos aparecen en un glosario al final del libro. El glosario se titula **Mana intrakaypaq rimaykunapaq kaypi intrakayta puytinchik.** Recomendamos el uso del glosario como una ayuda para la comprensión del texto.

A veces hay diferencias entre los manuscritos en griego que tenemos del Nuevo Testamento. Aunque esas diferencias no tienen ninguna influencia en la doctrina, el traductor tiene que escoger una de las posibilidades para traducir. Por lo general, se ha escogido lo que dicen los manuscritos griegos más antiguos, recomendados por las Sociedades Bíblicas Unidas en la cuarta edición del Nuevo Testamento en griego. Las palabras que en el texto quechua están entre corchetes ([…]) son las que no se encuentran en los manuscritos griegos más antiguos, sino que se encuentran en la versión Reina-Valera. Véase, por ejemplo, San Lucas 23.17, 34 y 38.

Esta traducción se ofrece a los lectores con el profundo deseo de que los que la lean y escuchen puedan encontrarse con su creador Dios y experimentar una vida cambiada que lo honre en todo aspecto, para luego experimentar el gozo de Dios eternamente en su presencia.

San Mateo

Iskribin Jesucristo Shumaq Rimashanta

San Mateumi Amitunchik Jesucristupa apustulnin kar, puriran Jesús yaĉhachikushanta uyakur, chaynulla milagrukunata rurashanta rikar ima. Mateuqami manaraq Jesucristupa apustulnin karqa, Roma pwiblupaq impwistuta kubrakuq karan. Mateupaq masta intrakanarqa liyishunllapa San Mateo 9.9-13.

Kay librutami Mateuqa iskribiran Israel kaq runakunata intrachinanpaq Jesucristumi washamaqninchikllapa nir. Chaynullami iskribiranpis intrachikunanpaq Dyuspa shumaq rimayninqami tukuypaq nir (San Mateo 28.19-20).

Chaymi kay libruta liyir intrakayta puytinchik Jesucristo nasishanpaq (1.1–2.23), rimayninpaq (5.1–7.29; 13.1-52; 16.13–20.28), chaynulla tukuyta munamanchikllapa nir ima (8.1–9.38). Chaynullami intrakaytapis puytinchik imanu kruspi wanushanpaq (26.1–27.66), chaynulla wanur kawsamushanpaq (28.1-20), kay pachaman qashan shamuyanqa nir ima (24.1–25.46).

Kaykunami Jesucristupa ayllunkunaqa karan
(Lc 3.23-38)

1 [1]Abrahampa, Davidpa ayllunmantami Dyuspa Akrashan Cristun Jesusqa karan. Chaymi kaypi rikachimanchik tukuynin unay rukunkunapaq, mayqankunami karan nirmapis. Kaynumi kaq:

[2] Abrahammi Isaacpa taytan karan.
Isaac-shuypaqa Jacobupa taytan karan.
Nataq Jacobuqa Judapa, chaynulla ukninkunapa taytan karan.
[3] Judaqa, Farespa chaynulla Zarapa taytan karan.
Nataq maman-shuypaqami Tamar karan.
Faresqa Esrompa taytan karan.
Esrom-shuypaqa Arampa taytan karan.
[4] Aramqa Aminadabpa taytan karan.
Aminadabqa Naasonpa taytan karan.
Naasón-shuypaqa Salmonpa taytan karan.
[5] Salmonqa Boozpa taytan karan.
Boozpa maman-shuypaqa Rahab karan.
Boozqa Obedpa taytan karan.
Nataq Obedpa mamanqa karan Rut.
Obedqa Isaipa taytan karan.
[6] Isaí-shuypaqa mantakuq Davidpa taytan karan.
Davidqa Salomonpa taytan karan.
Salomonpa mamanqami wanuq Uriaspa warmin kasha karanpis.

7 Salomonqa Roboampa taytan karan.
Roboamqa Abiaspa taytan karan.
Nataq Abiasqa Asapa taytan karan.
8 Asaqa Josafatpa taytan karan.
Josafatqa Jorampa taytan karan.
Joramqa Uziaspa taytan karan.
9 Uziasqa Jotampa taytan karan.
Jotamqa Acazpa taytan karan.
Acazqa Ezequiaspa taytan karan.
10 Ezequiasqa Manasespa taytan karan.
Manasesqa Amonpa taytan karan.
Amonqa Josiaspa taytan karan.
11 Nataq Israelmanta kaqkunata Babiloniamanta runakuna prisur apayan chay tyimpuqa Josiasqa Jeconiaspa, chaynulla ukninkunapa taytan karan.
12 Chaymanta chaynu chay Babiloniaman prisur apayan chay tyimpu pasatinnaqa,
Jeconias Salatielpa taytan karan.
Salatielqa Zorobabelpa taytan karan.
13 Zorobabelqa Abiudpa taytan karan.
Abiudqa Eliaquimpa taytan karan.
Eliaquimqa Azorpa taytan karan.
14 Azorqa Sadocpa taytan karan.
Sadocqa Aquimpa taytan karan.
Aquimqa Eliudpa taytan karan.
15 Eliudqa Eleazarpa taytan karan.
Eleazarqa Matanpa taytan karan.
Matanqa Jacobupa taytan karan.
16 Jacobuqa Josipa taytan karan.
Josiqami Mariapa runan karan.
Kay Mariamantami Jesusqa nasiran. Jesustaqa, kanan nuqanchikkunaqa riqsinchikllapa Dyuspa Akrashan Cristun nir.
17 Abrahammanta-pachami paynin paynin kriyakaranllapa taytanmanta uk wamran, qashan chay wamranmanta uk wamran ima. Chaynumi katursi rukunllapakuna karan Davidkamanqa. Davidmanta-pacha chay Israelmanta kaqkunata Babiloniamanta runakuna prisu apashankaman, qashan karan uk katursi. Chaymanta-pachami qashan karan uk katursi Dyuspa Akrashan Cristun nasishankamanqa.

Jesucristumi nasiranna
(Lc 2.1-7)

18 Kaynumi Dyuspa Akrashan Cristun Jesusqa nasiran. Maman Mariaqami Josiwan parlashana karan kasaranan-llapapaq. Piru manaraq pulla punusha ima katinmi, Mariaqa ruriyjun rikariran Santu Ispiritupa pudirninrayku. 19 Chay runan Josiqami kusa allinla kar, Mariata ima pasashanpaq mana mayqanpis yaĉhananllapataqa munaranchu. Chaymi ashwan uyarala Mariamantaqa chiqanchakayta yarpuran. 20 Chaynu chiqanchakananpaq yarpusha katinmi, Dyuspa uk angelnin musquyninpi rikarir niran: “Davidpa ayllun José, ama manchakurchu Mariawanqa kasaray. Chaqa payqami Santu Ispiritupa pudirninrayku wamrakustuyanmapis. 21 Piru chay wamritu nasikutinqami shutichinki Jesús. Chaqa payqami chaynuqa shutiyan Dyuspa kaqnin-kunata uchanmanta washananpaq kashanrayku”. 22 Piru tukuy kaykuna-qami pasaran Dyusninchik paypa rimaqninkunata intrachitin nishankuna kumplikananpaq. Chaqa kaynumi nisha kayaq:

23 “Manaraq runawan punusha
uk warmisitami ruriyjun rikarinqa.
Chaymanta wamrakurqami
wamrituntaqa shutichinqa
Emanuel”.[a]
Emanuel nirqami intrachimayanchik:
“Dyusninchikmi nuqanchikkuna-
wan” nir.

---

a 1.23 Isaías 7.14

24Chaymanta José punuyashanmanta
rikĉhakurqa, Dyusninchikpa angelnin
willashanta ruraran. Chaymi ashwan
Mariawanqa kasararanna. 25Piru chaynu
kasarashana karmapismi Josiqa
Mariawan mana pullaqa punuranchu
chay punta wamritunllapa nasinanka-
man. Chaymantami Mariaqa wamraku-
turanna. Chaymi Josiqa wamritutaqa
shutichiran Jesús.

Yaĉhaq runakunami ĉharan Jesusta aduraq

2 1Jesucristuqami Judea lugarpi uk
pwiblitu Belén shutiqpi nasiran.
Chay tyimpupiqami Herodes
gubyirnuqa karan Israel pwiblukuna-
piqa. Chaymantami kusala yaĉhaq
runakuna ĉharanllapa Jerusalenmanqa
rupay iqamunanlawmanta. Paykunami
qullarkunata rikar riqsiq runakuna
kaqllapa. 2Chaymi kaynu nir tapukuran-
llapa: "¿Maypitaq chay Israel
runakunapa gubyirnun nasisha chayqa?
Chaqa chay rupay iqamunanlawpimi
rikasha kanillapa uk qullar paypaq
intrachimaqllapata. Chaymi shamusha
kanillapa payta aduraq".

3Chaynu nitinllapa uyaparmi chay
gubyirnu Herodes chaynulla tukuyla
Jerusalén pwiblupi taqkunapis kusalata
manchakur yarpupakuranllapa.
4Chaymi chay gubyirnuqa niran
tantakamunanllapapaq tukuy chay
kurakunapa mantakuqninkuna, Moisés
mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuq-
kuna ima. Chaymantaqa tapuran:

—¿May lugarpitaq Dyuspa Akrashan
Cristunqa nasiyanqa? nir.

5Chaymi paykunaqa niranllapa:

—Judea lugarpa pwiblun Belenpi.
Chaqa Dyuspa rimaqninmi kaynu niq
Belén pwiblupaqqa:

6 'Belén pwiblu, qammi chay Judea
lugarpiqa,
takshala pwiblitu kasha karmapis,
kananqa kusala mas riqsikashana
kanki
chay Judea lugarpi wakin pwiblu-
kunamantaqa.
Chaqa qammantami uk mantakuq
rikarinqa.
Chaymi payna kusala shumaqta
kuytanqa chay Israel pwibluy-
taqa' nir.

7Chaynu nitinllapaqa, Herodesqa mana
mayqanpis yaĉhatinchu, qayamuran chay
uklawmanta kusa yaĉhaq runakunata.
Chaymi paykunarayku yaĉharanna ima
tyimpupimi chay qullar rikariran nirmapis.
8Chaymantami chay runakunataqa
kaĉharan Belén pwibluman kaynu nir:

—Wakman rir puytishaykillapata
tapukuyllapa chay wamritupaqqa.
Chaymanta tarir-shuypaqa willamanki-
llapa, nuqapis rir aduranaypaq nir.

9Chaynu gubyirnu willatinllapami, chay
kusa yaĉhaq runakunaqa riranllapa. Piru
chay qullar rupay iqamunanlawpi
rikashanllapaqa, naypanllapata riq
ĉhurakaran. Chaynu rirmi chay maypiĉhi
wamritu karan chaylapi qasillaran.
10Chaynu qullar qasillaqta rikarmi,
kusalata aligriyaranllapa. 11Chaymantami
chay wasiman yaykur, rikaranllapa chay
wamrituta chaynulla maman Mariata ima.
Chaynami paykunaqa qunqurikur
aduraranllapa. Chaynulla talqitanllapata
kiĉhar, uruta, insinsyuta, mutkiypaqla
mirrata ima quranllapa. 12Chaymanta
punutinllapami Dyusqa musquyninllapapi
willaran Herodes kayashanman ama
tikrakananllapapaqchu nir. Chaymi
paykunaqa Dyus nishanta kasur pwiblun-
llapamanqa riran uklaw nantana.

Egiptumanmi Josiqa Mariawan wamranta alsakachiran

13Chaynu chay kusa yaĉhaq runakuna
rishana katinqa, Josipa musquyninpi

Dyuspa uk angelnin rikarir kaynu niran:
“Sharir, wamrituta mamantinta apar
utqar riy Egipto pwibluman. Chaypi
kidankillapa nuqa willashunayllapaka-
man. Chaqa Herodesmi wamrata
maskanqa wanuchinanpaq” nir.
14Chaymi chaynu nitinqa Josiqa
sharir, wamrituta mamantinta apar,
chay tutalla riq ĉhurakaranllapa
Egiptuman nan riqta. 15Chaymi
chaypiqa taranllapa Herodes wanunan-
kaman. Chaynuqami pasaran Dyuspa
rimaqnin unay nishan kumplikananpaq.
Chaqa nishami kayaq: “Egipto pwiblu-
mantami qayamuray wamrayta” nir.

Herodesmi mantakuran wamrakunata wanuchinanllapapaq

16Chaymantami Herodesqa chay kusa
yaĉhaq runakunaqa ingañamasha nir
kwintata qukarqa, kusalata piñakuran.
Chaymi mantakuran tukuyla ullqu
wamritukuna ishkay añuyjun, chaynulla
manaraq ishkay añuyjun kaqkunata ima
wanuchinanllapapaq tukuyla Belén
pwiblumanta kaqkunataqa. Chaynuqami
kaĉhakuran chay kusa yaĉhaq runakuna
ima tyimpupimi Dyuspa qullarnin
rikarisha karan nir willashanmanta
yaĉhar. 17Chaynuqami pasaran Dyuspa
rimaqnin Jeremías iskribishannu
kumplikananpaq. Chaqa niqmi:

18 “Ramá pwiblumantami kusala llakiyta,
kusala waqayta ima uyapakaran.
Chaynuqami waqayaran Raquel,
wamrankunapaq.
Chaymi mana kunsulakaymatapis
munaranchu,
tukuynin wanushana kashan-
rayku” nir.

Josimi Mariawan ima Nazaretman tikrakaranllapa

19Piru Herodesqami wanuranna.
Chaymi ashwan Dyuspa uk angelnin,
José Egiptullapi katin, musquyninpi
payman rikarir kaynu niran: 20“Sharir,
wamrituta mamantinta apar, qashan
riyllapa Israel pwibluman. Chaqa chay
wamrituta wanuchinaqkunaqami
wanushallapana” nir.
21Chaymi Josiqa sharir wamrata
mamantinta apar riran Israel pwiblu-
man. 22Piru Josiqami yaĉharan chay
Judea lugarpiqa Herodespa lugarninqa
wamran Arquelao mantakuyan nir.
Chaymi kusalata manchakuran chay
Judea lugarllaman tikrakaytaqa. Piru
Tayta Dyusmi musquyninpi Jositaqa
intrachiran Judea lugarman ama rirchu,
ashwan Galilea lugarmanna rinanpaq
nir. 23Chaymi chayman rir ĉharqa, riran
taq Nazaret pwiblumanna. Tukuy
kayqami pasaran Dyuspa unay
rimaqninkuna kaynu nishan kumplika-
nanpaq. Chaqa Jesuspaqmi nisha kayaq:
“Payqami nazareno shutinqa” nir.

Shutichikuq Juanmi chunllaqkunapi yaĉhachikuran

(Mr 1.1-8; Lc 3.1-9, 15-17; Jn 1.19-28)

3 1Chaymanta uk tyimpu pasatinmi
Shutichikuq Juan rikariran chay
Judea lugarpa chunllaqlla lugarnin-
kunapi. 2Paymi yaĉhachikuq qallariran
kaynu nir: “Uchaykillapata dijar
Dyusmanna tikrakayllapa. Chaqa
syilumanta kaq mantakuq qallarinan-
paqqami shipchamunna” nir.
3Kay Juanpaqmi Dyuspa unay rimaqnin
Isaías iskribisha kayaq kaynu nirqa:

“Uk runami kusa jwirtita rimar
chunllaqpi nin:
‘Amitunchikpa nanninta kamaka-
chiyllapa
uchaykillapata dijar, Dyusta
kasurllapana.
Chaynuqami kusa dirichula nanta
kiĉhaq yupayna kankillapa
kanqa’ nir”.

4Kay Juanpa raĉhpanqami rurakasha
karan kamillupa millwanmanta. Nataq
sinchun-shuypaqami qaramanta karan.
Payqami mikuq atun shurkukunata,
chumpakapa mishkinta ima. 5Piru pay
yaĉhachikutin uyakuqqa achka
runakuna riqllapa Jerusalén pwiblu-
manta, Judea lugarmanta, chaynulla
chay riyu Jordanpa shipchankunamanta
ima. 6Chaymi Juan yaĉhachikutin
uyakurqa uchanllapapaq kwintata
qukar, Tayta Dyus llakipamayllapa
nitin, Shutichikuq Juanqa chay riyu
Jordanpi shutichiran.

7Chaymantami Juanqa, achka fariseo,
saduceo runakuna, pay shutichinanpaq
ĉhaqta rikarqa niran:

"¡Largu kurukunapa ayllunkuna!
¿Pitaq qamkunata nishushallapa:
'Shutikurla chay kusala saqra manchay-
paq kastigu Dyusmanta shipchamu-
yanna chaymanta washakayankillapa
kanqa' nirqa? 8Chaymi ashwan
kriyishaykillaparayku kusala shumaqta
kawsar Dyuspi kriyinkillapa nir uk qiru
puquq yupay intrachikuyllapa. 9Imanu-
piqakish yarpuyatkillapa, Abrahampa
ayllun kar washakayanchikllapa nir.
¡Manami chaynuchu! Chaqa allita
nishaykillapa: Dyus munarqami, tukuy
kay rumikunamatapis Abrahampa
ayllunpaq tikranarqa tikranman.
10Achapismi listuna qirukunata ĉhupan-
manta kuchunanpaqqa. Chaqa tukuy
qiru mana allita puquqtaqa kuchur
itanqa ninaman.

11"Chiqaptami nishaykillapa: Dyuspi
kriyir uchaykillapata dijashaykillaparay-
kuqa yakulawan nuqaqa shutichishunillapa.
Piru nuqamanta kusala mas pudirniyjun
shamuq chay-shuypaqami shutichishunqa-
llapa Dyuspa Santu Ispiritunwan, ninawan
ima. Chaymi nuqaqa paypaqqa mana
sirbinichu llanqinta urqur apanaylapaqma-
pis. 12Chaqa payqami palanta charikusha
shamuyan. Chaymi trigunta limpu shumaq-
char ĉhurakunanpi ĉhurakunqa. Nataq
pajanta-shuypaqami mana maydiyapis
wanuq ninawan limpu rupachinqa".

Jesusmi shutikuran
(Mr 1.9-11; Lc 3.21-22)

13Chaymantaqa Jesuspis Galileamanta
riran riyu Jordanpi Juan shutichikuya-
shanman paytapis shutichinanpaq.
14Piru puntataqami Juanqa mana
shutichinarchu kaynu niran:

—Qammi shutichimanaykipaq kusala
allinqa. ¿Ashwanchu nuqa shutichishu-
naypaq shamunki? nir.

15Chaynu nitinmapis Jesusqa niran:

—Amami mana nirchu kananlla
shutichimay. Chaqa chaynuqami Dyus
tukuy munashanlata ruranapaq
nimashanchiktaqa kumpliyashun nir.

Chaynu nir, Juanta allinta yarpuchi-
tinmi, 16shutichiran Jesustaqa. Chaynu
shutikur yakumanta yarqamuyatinlami
syilu kiĉhakaran. Chaymi Jesusqa
rikaran Dyuspa Santu Ispiritun payman
uk palumitanu ishkimuqta. 17Chay-
mantami syilumanta-pacha, Dyus kaynu
niqta uyaparan.

"Kaymi kusa munashay Wamrayqa.
Paywanmi kusalata aligriyani" nir.

Jesusta dyablu uchakuchinaran
(Mr 1.12-13; Lc 4.1-13)

4 1Chaymantaqami Dyuspa Santu
Ispiritunqa Jesusta aparan chunllaq
lugarkunaman dyablu uchakuchiyta
kamananpaq.*b* 2Jesusqami kwarinta

b 4.1 Chaynu nirqami mana intrachimanchikchu Santu Ispirituqa Jesusta uchakuchiyta munaran nirqa. Ashwanmi chaynuqa aparan rikar kwintata qukanallapapaq, Jesusta dyablu michka uchakuchinatinmapis mana payqa uchakurchu shachinakuran nir.

unaq, kwarinta tutata ayunaran.
Chaymantami mallaqnaran. 3Chaymi
dyabluqa uchakuchiyta yarpur,
Jesusman qimikar niran:
—Chiqapta Dyuspa Wamran karqa,
kay rumikunata willay tantakunapaq
tikrakananpaq nir.
4Piru Jesusqa niran:
—Dyus nitin iskribikashakunapimi
nin:
'Manami tantalamantachu
runaqa kawsayta puytin.
Ashwanmi Dyuspa shiminmanta
tukuy rimaynin lluqshiqta kasur
kawsanqa' nir.
5Chaymantami dyabluqa Jesustaqa
aparan Dyus akrashan pwiblu Jerusalen-
man. Chaypiqami Dyusta aduranan llapa
wasipa kusa unaqninman iqachir,
6niran:
—Chiqapta Dyuspa Wamran karqa,
kaymanta uraman kaĉhakay. Chaqa
Dyus nitin iskribikashakunapimi, nin:
'Dyusshi, angelninkunata
kaĉhamunqa
kuytashunanpaq.
Chaynulla aypashuyanqashi
ĉhakikimapis ama ĉhachikanan-
paq ima rumikunalawanmapis'
nir.
7Chaynu nitinmi, Jesusqa niran:
—Dyus nitin iskribikashakunapimi
ninpis:
'Amami Amituyki Dyus nishanllata
rurachir pukllaychu' nir.
8Chaymanta-shuypaqami dyabluqa
aparan uk kusala unaq may atun sirkaman.
Chaymantami kay pachapa tukuy pwiblun-
kunata iman kaqnintinta rikachir, 9niran:
—Qam qunqurir aduramatkiqami
tukuy kay rikashaykikunata qushayki
nir.
10Jesusqa niran:
—¡Ashuy, dyablu! Chaqa Dyus nitin
iskribikashakunapimi ninpis:
'Adurar sirbiy
Amituyki Dyuslata' nir.
11Chaynu nitinmi dyabluqa
Jesusmantaqa ashuranna. Chayna chay
kutilla, Dyuspa angelninkunana shamur
ministishanpi yanaparan.

Jesusmi Galileapi yaĉhachikuq qallariran

(Mr 1.14-15;
Lc 4.14-15; 5.1-11; 6.17-19)

12Chaymanta Jesusqa yaĉharan
Juanta karsilman itashallapa nir.
Chaymi riran Galilea lugarlawman.
13Chaypimi Nazaret pwiblupi kayarqa,
ashwan riran Capernaúm pwiblumanna
taq. Chayqami karan chay quĉha
qichqankuna Zabulonpa, chaynulla
Neftalipa unay ayllunkunapa pachan-
kuna kaq chay lugarkunapi. 14Tukuy
kaykunaqami pasaran Dyuspa rimaqnin
Isaías iskribishan kumplikananpaq.
Chaqa niqmi:
15 "Zabulonpa, Neftalipa lugarnin-
kunapi taqkuna,
chaynulla mar yaku manyanpi,
chay riyu Jordanpa qichqanpi
taqkuna,
16 chay Galilea lugarpi mana kriyishan-
rayku tutaparaqpi yupay taqkuna
rikaranllapa imanutaq rupaymaqa
kusalata llipyaran[c] chaynuta.
Paykunaqami tutaparaqllapi kar
wanunanpaqna katinmapis,
imanumi Tayta Dyusqa paykunatapis
washayta munan nir rikachiran".
17Chaymi Capernaúm pwiblupi taq
qallarishanmanta-pacha Jesusqa
yaĉhachikuq qallariran kaynu nir:

---

c 4.16 Chay rupay llipyaraqqami Jesús karan. Pay manaraq achkirachikur ĉhamuyatin chay lugarkunapi Dyusta mana kasurllapaqa llantullapi yupay taqllapa.

"Uchaykillapata dijar Dyusmanna tikrakayllapa. Chaqa syilumanta kaq mantakuq qallarinanpaqqami shipchamunna" nir.

Jesusmi kwatru piskadukuqkunata qayaran
(Mr 1.16-20; Lc 5.1-11)

18 Jesusqami Galilea atun quĉhapa manyanta riyarqa, rikaran ishkay piskadukuq runakuna atun shikranllapata yakuman itaqta. Paykunaqami karan, Simón uknin Andreswan. Kay Simonmi Pedro shutiqpis. 19 Chaymi Jesusqa niran:

—Shamuyllapa nuqawanna rinallapapaq. Chaqa nuqaqami yaĉhachishaykillapa piskaduta aypaq yupayna runakunata nuqapaq yaĉhachir tantanaykillapapaq nir.

20 Chaynu nitinqami, chay runakunaqa chay kutilla atun shikrankunata dijar, paywanna riranllapa. 21 Piru mas naypaqman riyarqami Jesusqa qashan rikaran ishkay runakunata. Paykunaqami Zebedeupa wamrankuna, Santiago, Juan ima karan. Chaymi paykunaqa taytanwan uk yaku karrunpi atun shikrankunata kamkachiyaranllapa. Chayna Jesusqa qayamuran paykunatapis. 22 Chaymi, chay kutilla paykunapis yaku karrunta, taytanta ima chaypi dijar, Jesuswanna riranllapa.

Jesusmi achka runakunata yaĉhachiran
(Lc 6.17-19)

23 Chaynumi Jesusqa Galileapa tukuy lugarninkunapi Israel runakuna tantakananllapa wasikunaman yaykur Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachikur puriran, washakarna paypa mantakuyninpi kawsananllapapaq. Chaynullami runakunata allicharan tukuy qishayninmanta, nanayninkunamanta ima.

24 Chaymi Jesuspaqqa chay Siriapa tukuyla lugarninkunapi yaĉharanllapana. Chaynu yaĉharllapami, kusa riqchaq nanaywan, qishayninllapawan qischakaqkunata apamuranllapa. Chaynullami apamuranllapapis dyablupa yarpuyninwan kar qischakaqkunata, atakiwan kaqkunata, chaynulla chay mana kuyuyta puytiq kwirpuyjun kaqkunata ima. Piru Jesusqami tukuylata allicharan. 25 Chaymi kusa achka runakuna Galileamanta, Decapolispa pwiblunkunamanta, Jerusalenmanta, Judeamanta, Jordanpa rupay iqamunanlaw lugarmanta ima, Jesusta kusata uyakuyta munar ikinpi puriqllapa.

Jesusmi uk sirkapi yaĉhachikuran
(Lc 6.20-23)

5 1 Chaynu achka runakunata rikarmi, Jesusqa sirkaman iqar taran. Chaymi chay yaĉhakuqninkunapis payman qimikatin, 2 kaynu nir yaĉhachikuq qallariran:

3 "Kusa shumaqmi kanqa, mayqanpis uchakushami kani nir masta Dyusninchikta maskaqkunaqa.
Chaqa syilumanta kaq mantakuqwannami kanqallapa.
4 Kusa shumaqmi kanqa, waqaqkunaqa.
Chaqa Dyusmi kunsulanqa llakishanmantaqa.
5 Kusa shumaqmi kanqa, chay mana kusa kani nir yarpuqkunaqa.
Chaqa paykunami Dyus arnishan pachamatapis aypanqallapa.
6 Kusa shumaqmi kanqa, imuraspis Dyus munashanlata mallaqnaq, yakunaq yupay chiqap allinlata ruranaqkunaqa.
Chaqa Dyusmi yanapanqa rurananpaq yarpuyashanllapataqa.

7 Kusa shumaqmi kanqa, chay
mayqanpis ima katinpis llakipa-
kuqqa.
Chaqa Dyusmi paytapis
llakipanqa.
8 Kusa shumaqmi kanqa, chay
mayqanpis kusa allinla yarpuy-
niyjun kaqkunaqa.
Chaqa paykunami Dyusta rikanqa-
llapa.
9 Kusa shumaqmi kanqa, chay
mayqanpis amana ĉhiqninakur
kawsananllapapaq intrachi-
kuqqa.
Chaqa Dyusmi paykunatapis
chiqap wamranpaqna riqsinqa.
10 Kusa shumaqmi kanqa, chay
mayqanpis Dyus munashannu-
lla allinlata rurashanrayku
qischakaqkunaqa.
Chaqa syilumanta kaq mantakuq-
wannami kanqallapa.
11 "Kusa shumaqmi kankillapa nuqapi
kriyishaykillaparayku runakuna
qaryapar, riqchaq llullakunata willar
ima qischashutinllapaqa. 12 Chayray-
kumi ima katinpis kusalata aligriyar
ima kuntintu kayllapa, unaq syilupi
kusala shumaq imata aypanaykillapa-
paq nir yaĉhar. Chaqa imanutaq kanan
qamkunapa ikikillapapi purir qischashu-
yanllapa, chaynumi Dyuspa unay
rimaqninkunatapis ruraranllapa".

Kriyiqkunaqami kaĉhi chaynulla lampara yupay
(Mr 9.50; Lc 14.34-35)

13 Jesusqami niran:
"Imanutaq kaĉhimaqa kusalata sirbin chaynu qamkunapis kankillapa kay pachapiqa. Piru imanupi kaĉhi lampaq-yarqa mananami qashan shumaqcha-kayta puytinnachu. Chaynu mana sirbitinnaqami ashwan waqtaman itakushana puriqkuna saruĉhanllapa.

14 "Chaynullami imanutaq bilamaqa achkirachikun chaynu qamkunapis kankillapa kay pachapiqa. Chaqa uk pwiblu unaq sirkapi katinmaqa tukuylari rikanllapa. 15 Chaynulla uk bilata kachkarqa manami kajunpa rurinmanchu ĉhuranchik achkirachi-kunanpaqqa. Ashwanmi ĉhuranchik unaqlapi, tukuy chay wasipi kaqkunata achkirachinanpaq. 16 Chayraykumi qamkunapis imanutaq uk bilamaqa achkirachikun chaynu tukuylawan kusa allinla ima kayllapa. Chaynu allinlata rurar kawsatkillapaqami, tukuy rikashuqkuna imanumi kawsanllapa nir kwintata qukar, unaq syilupi Taytaykillapa Dyustana alabanqallapa.

Jesusmi yaĉhachikuran Moisés mantakushanta

17 "Amami qamkunaqa nuqapaq yarpunkillapachu, Moisés mantakushan-kunata, Dyuspa rimaqninkuna nishanta chinqachinanpaq shamusha kanqa nirqa. Chaqa manami chaykunata chinqachinaypaqchu shamusha kani. Ashwanmi tukuy chaykunataqa chiqapta kumplinaypaqna shamusha kani. 18 Nishaykillapa: Syiluwan pacha kayatinllaqami, Dyus mantakushan-mantaqa manami uk puntituta, uk litralamatapis kitanqallapachu chay tukuy nishankuna kumplikanankaman. 19 Chayraykumi, Dyus mantakushanta mayqanpis mana kasur ashwan ukkuna-tapis ama kasunanpaq nir yaĉhachiq-kunaqami syilumanta kaq mushuq-manta mantakutinqa, mana kwintacha-kashanachu kanqa. Nataq chay mayqan-pis Dyus mantakushanta allita kasur, wakinkunapis kasunanpaq yaĉhachiq-kuna-shuypaqami syilumanta kaq mantakutinqa kusala shumaqta riqsikashana kanqa. 20 Chaymi nishayki-llapa: Moisés mantakushanta yaĉhar

yaĉhachikuqkuna, chaynulla fariseo runakunaqami Dyuspaq intrakarmapis mana tukuy shunqunwan kasunllapachu. Piru kuytawkish qamkunapis paykuna yupayma tukuyatkillapa. Ashwanmi syilumanta kaq mantakuyashanman yaykunaykillapapaqqa tukuy shunquykillapawan Dyus munashanlata rurayta ministinkillapa".

Jesusmi yaĉhachikuran ama piñakunanllapapaq

(Lc 12.57-59)

21 Chaynullami niranpis:
"Qamkunaqami uyapashaykillapa rukuykillapakunata Moisés unaylla kaynu nishanta: 'Amami wanuchikunkillapachu. Chaqa mayqanpis wanuchikuqqami, kusala manchaypaqta kastigakashana kanqa' nir. 22 Piru ashwan nuqa-shuypaqa nishaykillapa: Mayqanpis ukninkunawan piñakuqqami kastigakashana kanqa. Chaynulla mayqanpis ukninta ima nir jurapaqta-shuypaqami kusa mas karguyjun kaqkuna rikar yaĉhar kastiganqa. Nataq chay ukninta mana allinpaq riqsir qaryapaqta-shuypaqami Tayta Dyusna rikar infyirnupi tukuy tyimpupaqna kastiganqa nir.
23 "Piru imanupi ufrindaykita altarman apar ĉhurayar, yarpunkiman mayqan ukniki qamwan piñakusha nir.
24 Chaynu katinqami chay ufrindaykita chay altarpa naypanlapi dijar, rinkiraq chay uknikiwan, shumaqchanakuq. Chaymanta chaynu uknikiwan shumaqchanakusha kar-shuypaqa rinki chay altarman ufrindaykita Dyusninchikpaq ĉhuraqqa.
25 "Chaynulla imanupi mayqan ima mana allinta rurashayki nir uchachashuyatinqa, manaraq jwiskunaman qayachishuyatin parlar shumaqchanakuyllapa. Chaqa mana chaynu ruratki jwisman qayachishutinqami, chay jwisqa gwardyakunaman qukushutin karsilmanna apashunmanllapa. 26 Chaqa chiqaptami nishayki: Chay karsilpina karqami mana dasqa lluqshimunkichu, tukuy imata rurashaykipaq limpu pagrakunaykikaman nir".

Jesusmi yaĉhachikuran ama ukwan ukwan pununanllapapaq

27 Jesusqami niranpis:
"Qamkunaqami allita uyapashaykillapa Moisés unay kaynu nishantaqa: 'Runa kar, manaqa warmi karmapis masayjunna karqa, amami ukwan ukwan pununkillapachu' nir. 28 Piru nuqa-shuypaqami nishaykillapa: Mayqanpis uk warmita rikar paywan kayta munarqami yarpuyninpiqa uchakushana nir.
29 "Chayraykumi, allilaw nawiki imata rikachir uchakuchishutinqa urqur itakuy karukaq qammantaqa. Chaqa allinmi kanqa kwirpuykipa uk partin kaqta itakunaykipaq tukuyla kwirpuyki tukuy tyimpupaq infyirnupi qischakananmantaqa. 30 Chaynulla allilaw makiki uchakuchishutinpis, pitir itakuy karukaq qammantaqa. Chaqa allinmi kanqa kwirpuykipa uk partin kaqta itakunaykipaq tukuyla kwirpuyki tukuy tyimpupaq infyirnupi qischakananmantaqa.

Jesusmi yaĉhachikuran runa warminta dijanaqkunapaq

(Mt 19.9; Mr 10.11-12; Lc 16.18)

31 "Chaynullami Moisesqa niqpis: 'Mayqan warmiyjun kayar, manana warminwan kanarqa karguyjunkunapi uk kartata rurar warminta qurqashi dijayta puytin' nir. 32 Piru kananqami nishaykillapa: Uk runa, warmin mana mayqanwan punusha ima katin yanqallamanta dijarqami, uchakunanta

munaq yupayna dijayan. Chaynulla mayqanpis chay yanqallamanta itakukasha warmiwan kasaraqpismi kusala saqrata uchakuyan”.

Jesusmi yaĉhachikuran ama jurananllapapaq

33Chaynullami Jesusqa niranpis:
“Qamkunaqami uyapashaykillapa Moisés unay rukuykillapakunata kaynu nishanta: ‘Imata ruranaykipaq Dyusninchikpa shutinpi jurarqa kumpliyllapa’ nir. 34Piru kananqami nishaykillapa: Amami imalapaqpis jurankillapachu nir. Chaynulla amami syilupaq rimar imaqa jurayllapachu. Chaqa syiluqami Dyusninchik tar mantakunan. 35Chaynulla amami pachapaq rimarmapis jurayllapachu. Chaqa pachaqami Dyusninchikpa ĉhakin shanan. Amami Jerusalén pwiblupaq rimarmapis jurayllapachu. Chaqa Jerusalén pwibluqami mantamaqninchik Dyuspa pwiblun-ari. 36Amami jurayllapapischu umaykillapapaq rimarpis. Chaqa manami puytinkichu uk aqchaykillapalamatapis yuraqpaq, manaqa yanapaq tikraytaqa. 37Ashwanmi juranaykillapamantaqa imapaqpis ‘Chiqap’ nitkillapaqa, chiqap kanqa. ‘Mana’ nitkillapapis, mana kanqa. Chaqa mayqanpis jurar imata arnikuqqami dyablu munashannuna rimar arnikuyan.

Mayqan imata ruramashapis amami chayllata rurashunchu
(Lc 6.29-30)

38“Qamkunaqami uyapashaykillapapis Moisés unay kaynu nishantaqa: ‘Nawipaqqa kanqa uk nawi. Kirupaqpis uk kiru’ nir. 39Piru nuqaqami nishaykillapa: Mayqan ima mana allinta rurashutinqa, amami qampis ima mana allintaqa rurankichu. Ashwanmi mayqan allilaw qaqllaykipi takashutinqa uklawtapis rikachiy nir. 40Chaynulla mayqan qayachishur kamsaykita kitashunatinqa, dijay punchuykitapis apanqa. 41Chaynulla mayqan ‘Apay kargayta kaymanta wakkaman’ nir, amalas apachishunatinqa, ashwan chay nishushanmantaqa mas larguta apay. 42Chaymi mayqanpis imalata mañashutinqa, quy. Chaynullami mayqan imalata pristanaykipaq mañashutinpis amami das tikrakar rinkichu.

Ĉhiqnimaqninchiktami llakipashunllapa
(Lc 6.27-28, 32-36)

43“Chaynullami uyapashaykillapapis Moisés unay kaynu nishantaqa: ‘Qamkunawan shumaq kaqkunata llakipar, ĉhiqnishuqkunata-shuypaqa ĉhiqniy’ nir. 44Piru nuqaqa nishaykillapa: Ĉhiqnishuqkunataqa llakipar shumaqta rikayllapa. Chaynulla Tayta Dyusman mañakuyllapa mana allinta rurashunanllapapaq ikikillapapi puriqkunapaq ima nir. 45Chaynu rurarqami qamkunaqa unaq syilumanta Taytaykillapa Dyuspa chiqap wamrankunana kankillapa. Chaqa pay nitinmi rupaymapis achkirachikamun allin kaqkunapaq, chaynulla mana allin kaqkunapaqmapis. Chaynulla pay nitinmi tamyamapis ishkimun allinta ruraqkunapaq, mana allinta ruraqkunapaqmapis. 46Chaqa qamkunata llakipashuqkunalata llakiparqa ¿imatanari Dyusmantaqa aypankillapa? Chaqa Dyusta mana kasuq, Roma pwiblupaq impwistuta kubrakuqkunapismi mayqan paykunata llakipaqtaqa llakipanllapa. 47Chaynulla chay mayqanpis qamwan allin kaqlata saludarpis ¿imatataq shumaqtaqa rurayankillapa? Chaqa Dyusta mana kasuq runakunapismi chaynu ruranllapa. 48Ashwanmi qamkunaqa imapipis allinla kayllapa

imanuĉhi unaq syilupi Taytaykillapa
Dyus kusa allinla chaynu".

**Limusnawan yanapakurqa amami
parlakunkillapachu**

6 [1]Jesusqami niranpis:
"Tukuy ima allin kaqtaqami
imuraspis rurayllapa. Amami runakuna
rikamananpaq nir paykunapa naypanla-
pichu rurankillapa. Chaynu runakunala
alabashunanllapapaq rurayatkillapaqa
imanunari unaq syilumanta Taytayki-
llapamaqa chay shumaq imata
qushunanllapapaq karan chaytaqa
qushunqallapa.
[2]"Chayraykumi mayqan ministiq-
kunata yanaparpis amami imanutaq
Dyusta yanqa kasuq tukuqkuna kusalata
alabakar parlakunllapa chaynuqa
puriyllapachu. Chaqa paykunaqami
chay Israel runakuna tantakananllapa
wasikunapi, waqtakunapi ima parlakur
purinllapa, runakuna paykunapaq
shumaqta rimananllapalapaq. Chaymi
nishunillapa: Paykunaqami chay runa
masinkuna alabashanlawanna kidanqa-
llapa nir. [3]Chayraykumi qamkuna
mayqanta ima ministishanpi yanaparqa
amami chay kusala riqsinaykimatapis
parlankichu. [4]Chaynu imata yanapakur
mana imatapis rimatkiqami, Taytayki
Dyus rikashurqa kusala shumaq imatana
qur yanapashunqa.

**Jesusmi yaĉhachikuran
Dyusman mañakunapaq**
(Lc 11.2-4)

[5]"Qamkuna Dyusman mañakurqa,
amami Dyusta yanqa kasuq tukuq
runakuna yupayqa kayllapachu. Chaqa,
paykunaqami chay tantakananllapa
wasikunapi, chay may iskinakunapi ima
sharla Dyusman mañakuyta kusalata
munanllapa. Chaynuqami paykunaqa
ruranllapa runakuna rikar alabanan-
llapalapaq. Chaymi nishunillapa:
Paykunaqami chay runa masinkuna
alabashanlawanna kidanqallapa nir.
[6]Piru qam mañakurqami wasikiman
yaykur, punkuykita kirpakur Taytayki
Dyus chaypi qamlawan kaqman
mañakunki. Chaynu ruratki chay
qamlawan kaq Dyusniki rikashurqami
kusala shumaq imata qur yanapa-
shunqa.
[7]"Chaynulla qamkuna Dyusninchikman
mañakurqa amami kutir kutir chayllata
rimarqa mañakuyllapachu, imanutaq
Dyusninchikta mana riqsiq runakunamaqa
tukun chaynuqa. Chaqa paykunaqami
yarpunllapa chaynu kusalata rimapakutin-
qashi Dyusqa mas uyapayanqa nir.
[8]Chaymi qamkunaqa ama chay runakuna
yupayqa kayllapachu. Chaqa Taytaykillapa
Dyusqami ima ministiyashaykillapatapis
yaĉhayanllana manapis mañakuyatkillapa.
[9]Chaymi ashwan qamkunaqa kaynu
mañakunkimanllapa:

Unaq syilupi Taytayllapa,
qammi kusa allinpaq riqsikanki.
[10] Shamuy-ari qamla kay pachapiqa
mantamanaykillapapaq.
Qam munashaykinullami kay
pachapi rurakanqa
imanuĉhi unaq syilupi ruranki
chaynulla.
[11] Kananllami chay ministiyashayllapa
mikuytaqa qumayllapa.
[12] Mana allinta rurashayllapamantapis
pirdunamayllapa,
imanuĉhi nuqakunapis mana
allinta ruramatinllapapis pirdu-
nanillapa chaynulla.
[13] Amami uchakunayllapapaqqa
dijamankillapachu.
Ashwanmi chay riqchaq mana
allinkunamantaqa washamay-
llapa.

[Chaqa qammi tukuy imata
puytinki;

kusala shumaqpaq riqsikanki;
chaynulla tukuy tyimpupaq
mantakunki ima nir.
¡Chaynumi kanqa!]

14“Chaqa qamkunata ukkuna ima
mana allinta rurashutinllapa pirdunatki-
llapaqami, unaq syilupi Taytaykillapa
Dyuspis pirdunashunqallapa. 15Piru
qamkuna mana ukkunata pirdunatki-
llapaqa manami Taytaykillapa Dyuspis
uchakushaykillapamantaqa pirduna-
shunqallapachu.

Jesusmi yaĉhachikuran ayunupaq

16“Chaynulla qamkuna ayunarqa,
amami kusa kwashalla tikrakarchu
purinkillapa imanutaq Dyusta yanqa
kasuq tukuq runakuna, tukunllapa
chaynuqa. Chaqa paykunami chaynu
kwashalla tukunllapa runakuna rikar,
ayunayan ninanllapalapaq. Chaymi
nishunillapa: Paykunaqami chay runa
masinkuna alabashanlawanna kidanqa-
llapa nir. 17Chaymi ashwan ayunarqa,
alli qaqllitaykillapata paqakur, shumaq
ñaqsakur kamakayllapa. 18Chaynu
ruratkillapaqami mana mayqanpis
kwintata qukanqallapachu ayunayanki-
llapa nirqa. Nataq Taytaykillapa Dyus
qamkunalawan chaypi kaqmi,
yaĉhayanqa chay ayunayashaykillapa-
paqqa. Chaynami ashwan kusala
shumaq imata qur yanapashunqallapa.

Syilumanta imanchikkunapaq yarpushunllapa
(Lc 12.32-34; 11.34-36; 16.13)

19“Amami kay pachapi kaq imayki-
llapataqa tantakunkillapachu. Chaqa
kay pachapi kaq imaykillapaqami
pumpir, muqusyar ima, limpu tukukan.
Chaynulla suwakuqkunamapis
wasikunaman yaykur suwakunllapa
ima. 20Ashwanmi kay pachapi kaq
imaykillapapaq yarpunaykillapa-
mantaqa unaq syilumanta kaq imayki-
llapapaq yarpur Dyus munashanlatana
rurar kawsayllapa. Chaqa syilumanta
kaq imaykillapaqa manami pumpir,
muqusyar ima tukukanlamapischu.
Chaynulla manami chaymanqa
suwakuqkunalamapis yaykunchu.
21Chaymi nishaykillapa: Qamkuna kay
pachamanta kaq imaykikunalata chapar
yarpuyatkillapaqa kay pachamanta kaq
imakunalapi kanqa yarpuynikillapaqa.
Nataq unaq syilumanta mana tukukaq
imaykillapapaq chapakur yarpuyatki-
llapa-shuypaqa syilumanta kaq imayki-
llapalapi kanqa yarpuynikillapaqa.
22“Allita yarpuyllapa: Nawikillapa
imanutaq bilamaqa kusala shumaq
allinta achkirachikun chaynu kwirpuy-
killapapi katinqa, tukuyla kwirpuyki-
llapaqa kusala shumaqta achkirachikuq
yupaylana kanqa. 23Piru nawikillapa
kusala mana allin kashanrayku kay
pachamanta kaq imakunalapaq
yarpuchishutin-shuypaqami kwirpuyki-
llapapis tutaparaq intirupina kayanqa.
Chaynuqami achkirachikunaykillapa-
mantaqa ashwan tutaparachikuyanki-
llapana kanqa. Chaymi ashwan chaynu
karqa mana imalatapis Dyusninchikpaq-
maqa intrakayankillapachu kanqa.
24“Nishaykillapapis: Manami mayqan
sirbikuqpis ishkay runata chay kutilla
sirbiytaqa puytinchu. Chaqa uknintami
munayanqa, nataq ukninta-shuypaqa
ĉhiqniyanqa. Manaqa uknintaqa allinta
rikayanqa, nataq ukninta-shuypaqa
musyayanqa. Chaynulla manami allinchu
Dyusninchikta sirbiyar chay kutilla
qillayninchiklapaq chaynulla wakin
imanchikkunalapaq yarpur kawsanapaqqa.

Dyusmi wamrankunataqa kuytan
(Lc 12.22-31)

25“Chayraykumi nishunillapa: Amami
qamkunaqa yarpupakunkillapachu,

imataraq mikur, upyar kawsashaq nirqa. Chaynulla amami yarpupakunkillapapischu imataraq mudakushaq nirmapis. ¿Chaqa manachu yaĉhankillapa chay kawsanaykillapa, chaynulla kwirpuykillapaqa masta sirbin mikuymanta, raĉhpamantaqa nir? 26Rikayllapa pariq kuritukunata. Paykunaqa manami tarpukur urqukunllapalamapischu. Chaynulla manami mikunanllapata ĉhurakunllapalamapischu. Piru, imanutaq ashwan unaq syilupi Taytaykillapa Dyusqa paykunataqa qaran ima. ¡Allita yarpuyllapa, qamkunaqami chay kurukunamanta ashwan kusa masta sirbinkillapa! 27Chayraykumi tapushaykillapa: ¿Chaynu kusalata yarpupakurqachu, imanu kashaykillapamantaqa midyu mitrullataqa winayta puytinkimanllapa? ¡Manami![d]

28"Chaynu katinqa, ¿imapaqtaq qamkunaqa kusalata yarpupakunkillapa mudanaykillapapaq imaqa? Allita kwintata qukayllapa, imanutaq liryukunamaqa muntipi winar, mana trabajanchu chaynulla mana puchkakunlamapischu.

29"Piru paykunaqami kusala shumaqta tuktukustunmapis. Chaymi nishaykillapa: Mantakuq Salomonmapis kusala ĉhaniyjun raĉhpanwan mudakurmapis manami chay tuktitukuna yupayqa lusiranchu. 30Chaqa Dyus kanankuna chay tuktitukunata winachir kusa shumaqta lusichitinmapis, allaqkunaqa rupar imana tukukanqallapa. Chaynu karmi qamkunataqa ashwan kusala mas shumaqta ima mudachishuyanqallapa. Piru chaynu yaĉharqa, ¿imapaqtaq Dyusninchikpi manaraq allita kriyinkillapa? 31Chayrayku ama llakiyllapachu '¿Imatana mikushun? ¿Imatana upyashun? ¿Imanuna mudakushun?' nir imaqa. 32Chaqa tukuy chaykunapaqqami Dyuspi mana kriyiqkuna chaynuqa yarpupakur kawsanllapa. Piru qamkunapaqqami unaq syilupi Taytaykillapa yaĉhayanna, imatami ministinkillapa nirmapis. 33Chayraykumi, tukuy imakunapaq yarpur llakinaykillapamantaqa, ashwan Taytanchikllapa Dyus tukuyta mantakushanrayku, paylata maskar munashannula allinta rurar kawsayllapa. Chaynu kawsatkillapaqami Taytaykillapa Dyusqa tukuy ministishaykillapapi yanapashunqallapa. 34Nishaykillapapis: Amami allaqmantaqa imaraq pasamanqa nirqa yarpupakunkillapachu. Chaqa chay allaqmanta diyapismi ĉhamunqana chay diyallapi ima kaqpaq yarpunaykillapapaqqa. Allita yaĉhashanchikllapanu, diyakunami shamun imanuraq kashaq nir chay diyallapi yarpunapaq.

Amami uknikita jwis yupay rikar yaĉhankichu
(Lc 6.37-38, 41-42)

7 1"Amami uknikikunata rikar yaĉhankillapachu, Dyus qamkunatapis ama rikar yaĉhashunanllapapaq. 2Chaqa ukkunata rikar yaĉhatkillapaqa, chaynullami qamkunatapis Dyusqa rikar yaĉhashunqallapa. Chaynulla imanu ukkunata rikatkipis, chay rikashaykinullami Dyusqa qamkunatapis rikar yaĉhashunqallapa. 3¿Chaqa imapaqtaq uknikipa nawinpi usulsitu tayan chayta rikaq ĉhurakanki, qampa nawikipi atun qiru tayan chayta naypaqta mana lluqshichirqa? 4Chaymi qampa nawikipi

d 6.27 Kaynupismi intrakayta puytinchik: ¿Chaynu kusalata yarpupakuyatkillapa wanunaykillapapaq ura ĉhamutinqachu uk diyallataqa mas kawsayankillapa kanqa? ¡Manami!

uk atun qiru tayatinqa, ¿imanutaq uknikita ninkiman: ‘Nawikipi usulsitu tayan chayta lluqshichishaq’ nirqa?
5¡Kusa allin tukuq runa! Puntataqa chay nawikipi atun qiru tayan chaytaraq lluqshichiy. Chaymantaraqmi chay uknikipa nawinpi tayan chay usulsitutaqa allita rikar lluqshichimuyta puytinki.
6“Chaynulla nishunillapapis: Amami Dyusninchikpa shumaq rimayninta willankillapachu chay kusala marraju allqu yupay runakunataqa. Chaqa imanupiqakish piñakurmana llakiypaqta qischashunmanllapa. Chaynulla chay kuchi yupay runakunataqa amami willankillapapischu. Chaqa paykunaqami mana kwintachar limpu saruĉharmana dijanman.

Mañakushun maskakushun punkuta takashun ima
(Lc 11.9-13; 6.31)

7“Dyusman mana shaykuq mañakuyllapa; paymi qushunqallapa. Tukuy ministishaykillapata maskayllapa; Dyusmi tarichishunqallapa. Chaynulla punkumanta mana shaykuq qayakuyllapa. Chaymi payqa punkunta kiĉhar yanapashunqallapa. 8Chaqa mayqan mañakuqpismi tarikun mañakuyashantaqa. Chaynulla mayqan maskakuqpismi, tarin maskayashantaqa. Punkupi mayqan kusalata shachinakur qayakutinpismi, punkunta kiĉhar yanapanllapa ima.
9“¡Ma nimayllapa! ¿Wamrayki tantata mañashutinllapaqachu rumita qunkimanllapa? 10¿Manaqa wamrayki piskaduta mañashutinllapaqa, largu kurutachu qunkimanllapa? ¡Manami!
11Chaqa qamkuna kusala malu runakuna karmapismi, wamraykillapataqa allin imakunata qunkillapa. Chaymi ashwan ¡unaq syilupi Taytaykillapamaqa kusala shumaq imakunata qushunqallapa payman mañakutkillapaqa!
12“Chaynullami nishaykillapapis: Wakinkuna qamkunawan shumaq kananta munarqa, qamkunapis shumaqta rurayllapa paykunawanqa. Chaynu rurarqami kusala allintana rurayanki, Moisés mantakushannulla, chaynulla Dyuspa unay rimaqninkuna iskribishannulla ima.

Kiĉhkila punkitutami yaykushunllapa
(Lc 13.24)

13“Allita yarpurmi, chay kiĉhkila kaq punkituta pasar rinkillapa Dyusninchikman rinarqa. Chaqa chay tukuy tyimpupaqna rir qischakanapaq kaq punkuqami kusala atun chaynulla chay nanpismi, kusala anchu ima. Chaynu katinmi kusala achka rinqallapa chaylawtaqa. 14Piru Dyusninchikwanna rir tukuy tyimpupaq kawsanapaqqami kusa kiĉhkila punkitu, chaynulla kiĉhkila nansitu ima. Chaynu katinmi aykala chaylawtaqa yaykur rinllapa.

Qirukunatami puquyninmanta riqsinchik
(Lc 6.43-44)

15“Allitami kuytakankillapa chay llullakur Dyusninchikpaq parlakuq tukuq runakunamantaqa. Chaqa paykunaqami qamkunamanqa shamunqa imanutaq uyshitakunamaqa kusala mansitu chaynu. Piru alli yaĉhaymantaqami kusala manchaypaq atun surrukuna kanqallapa. 16Chaymi qamkunaqa tukuy imata rurayashanlamanta das riqsiyta puytinkillapa imanu nirmapis. Chaqa ubapa puquynintaqa manami kashakunamantachu pallanchik. Chaynulla Iguspa puquynintapis manami shankakunamantachu

pallanchik. 17Piru tukuy allin qirukuna-
qami shumaqta puqun. Nataq chay
mana allin qirukuna-shuypaqami mana
allintachu puqun. 18Chaqa allin
qiruqami mana puytinchu mana allinta
puquytaqa. Chaynulla mana allin
qirupis manami shumaqtaqa puquyta
puytinchu. 19Chaymi, tukuy qirukuna
mana allinta puquqtaqa kuchur
ninaman itar rupachinchik. 20Chayray-
kumi qashan nishaykillapa: Tukuytami
ima rurashankunalamanta allita rikar
riqsinkillapa nir.

Dyus mantakuyashanmankish
mana yaykutkillapachu
(Lc 13.25-27)

21"Manami tukuyla 'Amituy, Amituy'
nimaqkunaqa, Dyus unaq syilupi
mantakuyashanmanqa yaykunqachu.
Ashwanmi, unaq syilupi Taytay
munashanlata ruraqkuna yaykunqa-
llapa. 22Chaqa chay diyapiqami
nimayanqallapa: 'Amituy, Amituy,
nuqakunami qamlapaq kusata parlaku-
rayllapa. Chaynulla qampa shutiki-
wanmi runakunamanta dyablupa
yarpuyninta itakurayllapa. Shutiki-
wanmi achka milagrukunata rurara-
yllapa' nir ima. 23Piru nuqaqami
paykunataqa nishaq: 'Manami maydiya-
pis riqsishushachu kani. ¡Ashuyllapa
nuqamanta, mana allinta ruraqkuna!'
nir.

Ishkay wasipa simintun
(Lc 6.46-49; Mr 1.22)

24"Chayraykumi, chay mayqanpis
nuqa nishayta uyakur kasuqtaqa
kumparashaq uk runa kusa allinlata
yarpuqmaqa wasinta shachinanpaqqa
allita yarpur, rumipa ananmanta
shachiran chaywan. 25Chaymi tamya
shamutin, riyukuna achkayar, wayrama-
pis wakmanta, kaymanta wasilaman
pukakamurmapis mana ratachiranchu.
Chaqa alliri shachisha karan rumipa
ananmanta. 26Piru nuqa nishayta
uyakur mana kasuqta-shuypaqami
kumparashaq imanutaq uk yaru
runamaqa mana allita yarpur wasinta
shachiran ushya aqupa ananlamanta
chaywan. 27Chaymi tamya shamutin,
riyukuna achkayamuran. Chaynulla
wayra wakmanta kaymanta chay
wasiman pukakamutinmi chay wasiqa
limpu limpu pampalla rataran".

28Chaymi chaynu Jesús rimar
tukchitinnaqa, tukuyla chaypi
kaqkunaqa dispantakaranllapa chay
imanu yaĉhachikushanrayku. 29Chaqa
Jesusqami paylla kusata mantakur ima
yaĉhachikuran, manami Moisés
mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuq-
kuna yupaychu.

Jesusmi allicharan
uk ismuyaq runata
(Mr 1.40-45; Lc 5.12-16)

8 1Jesús chay sirkamanta ishkimutin-
qami, kusala achka runakuna ikinta
riranllapa. 2Chaymantaqami uk runa
ismuyaq kwirpuyjun payman qimikar
naypanpi qunqurikur niran:

—Taytituy, llakipamayarqa
allichamay-ari kay qishayniymantaqa
nir.

3Chaynu nitinqa, Jesusqa makinwan
kamar niran:

—Munanimi alliyanaykita. Kananlla
alliyay nir.

Chaymi chay kutilla chay ismuyaq
kwirpuyjun runaqa, alliyaran qishaynin-
mantaqa. 4Jesusqami niranpis:

—Amami mayqantapis willankichu.
Ashwanmi rir qimikay kuraman.
Chaymi apanki ufrinditaykita Moisés
mantakushannulla. Chayna tukuy
yaĉhananllapapaq qishaynikimantaqa
alliyashaykina nir.

Jesusmi allicharan suldadukunapa mantaqninpa sirbikuqninta
(Lc 7.1-10; Jn 4.43-54)

5Chaymanta Capernaúm pwibluman Jesús yaykutin, Romamanta suldadukunapa uk mantaqnin, qimikaran payta rugaq. 6Chaymi niran:

—Taytituy, sirbikuqniymi wasiypi qishaq. Manami kwirpunqa kuyuylamatapis puytiyanchu. Ashwanmi kusala saqra nanaywan qischakayan nir.

7Jesusqa niran:

—Rishaqmi allichaq nir.

8Chaynu nitin, chay suldadukunapa mantaqninqa niran:

—Taytituy, nuqa mana kwintachaypaqla kashayraykumi mana allinchu wasiymanraq rir yaykunaykipaqqa. Ashwanmi kayllamanta ‘Alliyanqa’ niy, chay sirbikuqniyqa alliyananpaq. 9Chaqa nuqallatami mantamaqniykuna mantaman. Chaynulla nuqapis wakin suldadukunata mantani. Chaymi mayqannintapis ‘Riy’ nitiyqa, rin. Ukta ‘Shamuy’ nitiypis, shamun. Chaynulla sirbiqniytapis imata ruranapaq kaĉhatiypis ruran.

10Chaynu nitin uyaparmi Jesusqa kusa dispantakashalla aligriyaran. Chaymi chay wakin ikinta riqkunataqa niran:

—Chiqaptami nishaykillapa: Tukuyla Israel pwiblupiqa manami mayqantapis kay runa yupay allita kriyiqtaqa tarishachu kani. 11Chaymi nishaykillapapis: Achka jwira runakunami shamunqallapa rupay iqamunanlawmanta, rupay iqananlawmanta ima. Chaymi paykunana tayanqa pulla mikuq Abrahamwan, Isaacwan, Jacobuwan syilumanta kaq mantakuyashanpiqa. 12Piru Dyus mantakuyashan luryanpi kananpaq karan chaykunaqami, itakukayanqa waqta tutaparaqlla infyirnumanna. Chaymi chaypina kusala mana agwantaypaqta qischakar qayĉhakushanrayku kirunmatapis richyachinqallapa.

13Chaymantami Jesusqa chay suldadukunapa mantaqnintaqa niran:

—Riyna wasikiman. Qam kriyishaykinullami wasikipiqa rurakanqa nir.

Chaynu Jesús nitinlami, chay kutilla sirbikuqninqa alliyaranna.

Jesusmi allicharan Pedrupa swigranta
(Mr 1.29-31; Lc 4.38-39)

14Jesusqami riran Pedrupa wasinman. Chaypimi Pedrupa swigranta tariran, mantanpi qishaq usuraqta. Kusala rupawanmi karan. 15Chaymi Jesusqa, chay warmisitataqa makinmanta kamaran. Chayna chay rupaqa dijaranna. Chaymantami ashwan chay warmisitaqa sharikur paykunata qaraqna qallariran.

Jesusmi achka qishaqkunata allicharan
(Mr 1.32-34; Lc 4.40-41)

16Tutapatinnaqa Jesusman achka runakuna dyablupa yarpuyninwan kaqkunata apamuranllapa. Piru Jesusqami rimarla chay dyablupa yarpuynin runakunapi kaqtaqa itakuran. Chaynullami allicharanpis tukuyla qishaq kaqkunataqa. 17Tukuy kaykunaqami chaynuqa pasaran Dyuspa rimaqnin Isaías kaynu nishan kumplikananpaq. Chaqa kaynumi nisha kayaq:

“Paylla nanayninchikkunata urquran.
Chaynulla paymi qishayninchikkunatapis aparan” nir.

Jesusmi paywan rinaqkunata kaynu nin
(Lc 9.57-62)

18Uk diyapimi Jesusqa achka runakunapa rurinpi rikariran. Chaymi yaĉhakuqninkunataqa kaynu niran: Pasashunllapa chay quĉhapa chimpanman nir. 19Chaymantaqa Moisés

mantakushankunata yaĉhar yaĉhachikuq runami Jesusman qimikar niran:

—Yaĉhachikuq Taytituy, mayta ritkipismi pullayki rinayani nir.

20Chaynu nitinmi Jesusqa niran:

—Surrukunami maĉhayniyjun pununanpaqqa. Chaynulla pariq kurukunapis qushayjun ima. Piru Dyusmanta Shamuq Runapaq-shuypaqami mana kanchu maylapipis umanta sintikuchinanlapaqmapis nir.

21Chaynu nitinmi yaĉhakuqninkunamanta ukqa kaynu niran:

—Taytituy, dijamay rishaq taytay wanutin pampaqraq. Chaymantanami rishun nir.

22Chaynu nitinmi Jesusqa niran:

—Kusa allinmi kananlla nuqawan rinaykipaq. Chaqa nuqapi mana kriyiqkunaqami imanutaq wanushakunamaqa chaynu. Chaymi dijay wanushakunaqa paykunapurana pampanakunqa nir.

Jesusmi wayrawan yaku maqchikayatin qasillachiran

(Mr 4.35-41; Lc 8.22-25)

23Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunawan yaku karruman iqar riranllapana. 24Chaynu riyatinllapami chay quĉha yakuqa kusata wakman kayman maqchikaq qallariran. Chaymi chay yaku karrutaqa pampanayaranna. Piru chaykamanqami Jesusqa punuyaran. 25Chaymi yaĉhakuqninkunaqa rikĉhachiq rir niranllapa:

—¡Taytituy, washamayllapari! ¡Yaku rurimanmi chinqayanchikllapana! nir.

26Chaynu rikĉhachitinllapami Jesusqa niran:

—¿Imapaqtaq kusalata manchakunkillapa? ¡Qamkunaqami manaraq allitaqa kriyimankillaparaqchu! nir.

Chaynu nirnaqami, sharir wayrawan yakutaqa willatinla limpu limpu qasillaran. 27Chaynu rurashanraykumi kusa dispantakashalla paykunapura tapunakuyaqllapa:

—¿Kayqa, imanu runa katintaq wayrawan yakumapis kasunqa? nir.

Gadaramanta dyablupa yarpuyninwan ishkay runakuna

(Mr 5.1-20; Lc 8.26-39)

28Chaymanta Jesusqa chay quĉhapa uklaw manyan Gadara shutiq lugarman ĉharan. Chaymi chay lugarmantaqa dyablupa yarpuyninwan kaq ishkay runakuna, pantyunmanta lluqshir, payman qimikaran. Chay runakunaqami kusala saqra manchaypaqta tukuqllapa. Chaymi chay lugartaqa mana mayqanpis pasayta puytiqllapachu. 29Piru Jesusta rikarqami, kaynu nir qayĉhakuq ĉhurakaranllapa:

—¡Dyuspa Wamran Jesús, amami nuqakunamanqa yakapakamuychu! ¿Chaqa qamqachu manapis jwisyu diya ĉhamuyatinraq kananlla shamushayki qischamaqllapa? nir.

30Piru chay kayashanllapamanta largukaqpimi achka kuchikuna shitqakuyaranllapa. 31Chaymi chay dyablupa yarpuyninqa, Jesustaqa kaynu nir rugaranllapa:

—Kay runakunamanta lluqshichir itakumarllapaqa, dijamayllapa chay achka kuchikuna kan chayman yaykunayllapapaq nir.

32Chaynu nitinmi Jesusqa niran:

—Riyllapa nir.

Chaynami chay dyablupa yarpuyninqa runakunamanta lluqshir kuchikunamanna yaykuran. Chaymi kuchikunaqa chay kutilla kusalata kallpar, qaqata rishannu quĉhaman ratar ĉhuqar wanuranllapa. 33Nataq chay kuchikunata michiqkunaqami alsakar riranllapa. Chaymi pwibluman ĉharqa imanu chay dyablupa yarpuyninwan kaq runakuna pasashantaqa tukuyta parlaranllapa. 34Chaymi chay

kutilla pwiblumanta kaq runakunaqa lluqshir riranllapa Jesús kayashanmanqa. Chaynu Jesusta chaypi rikarllapami kusalata rugaranllapa kay lugarniyllapamantaqa wakaq tukuy nir.

Jesusmi mana kuyuyta puytiq runata allicharan
(Mr 2.1-12; Lc 5.17-26)

9 [1]Chaymantaqami Jesusqa uk yaku karruman iqar, quĉhapa uklaw chimpanman pasar pwiblunllaman ĉharan. [2]Chaypina katinqami uk mana kuyuyta puytiq kwirpuyjun runata, uk parapi usurachir wintusha payman ĉhachiranllapa. Chaymi Jesusqa paypi kusalata kriyiqllapata rikar, chay qishaqtaqa niran:

—Shachinakuy wamrituy. Chaqa tukuy uchakushaykikunamantami pirdunashushana kani nir.

[3]Chaymi Moisés mantakushankunata yaĉhar yaĉhachikuq runakunaqa kaynu nir yarpuranllapa: ¿Wakqachu Dyusninchiknulla tukunayan? Manami allinchu chaynuqa. Chaqa Dyuslami uchakunamanta pirdunakuytaqa puytin nir. [4]Piru Jesusqami kwintata qukaran imatami yarpuyanllapa nirmapis. Chaymi paykunataqa kaynu nir tapuran:

—¿Imapaqtaq qamkunaqa kusala mana allin yarpuyniyjunqa kankillapa? [5]¿Imataq mas trabajusu ninaypaq, 'Uchaykikunamantami pirdunashuni' ninaypaq, manaqachu 'Sharir puriy' ninaypaq?[e] 'Uchaykikunamanta pirdunashuni' nitiyqa qamkunaqa mana kriyinkillapachu. [6]Piru kananllami intrachishaykillapa Dyusmanta Shamuq Runaqami kay pachapiqa paylla puytin uchanllapakunamanta pirdunakuytaqa nir.

Chaynu nirnaqami chay mana kuyuyta puytiq kwirpuyjun runataqa niran:

—Sharir paraykita apar, riy wasikiman nir.

[7]Chaymi chaynu nitinqa, chay mana kuyuyta puytiq kwirpuyjun kayaq runaqa sharir, riranna wasinman. [8]Tukuy chaykunata rikarmi chaypi kaq runakunaqa kusalata dispantakaranllapa. Chaymi ashwan Dyusta alabaq ĉhurakaranllapa imanumi payqa uk runata pudirninta qusha nir.

Jesusmi Mateuta qayaran
(Mr 2.13-17; Lc 5.27-32)

[9]Chaymantami Jesusqa chay kayashanmantaqa riranna. Chaynu riyarmi rikaran uk runa Mateo shutiqta. Payqami chay Roma pwiblupaq impwistuta kubrakunanpi tayaran. Chaymi Jesusqa niran:

—Shamuy nuqawan rishun nir.

Chaynu nitinqa Mateuqa sharir paywanna riran.

[10]Chaymantami Jesusqa Mateupa wasinpi mikuyaranna. Chaymi chay kutilla Romapaq impwistuta kubrakuqkuna, kusa uchayjun runakuna ima ĉharanllapa. Chaynami ashwan paykunapis Jesuswan, yaĉhakuqninkunawan ima pulla mikuq ĉhurakaranllapa. [11]Chayta rikarmi chay fariseo runakunaqa Jesuspa yaĉhakuqninkunataqa kaynu nir tapuran:

—¿Imapaqtaq yaĉhachikuqnikillapaqa chay impwistuta kubrakuqkunawan chaynulla uchasapakunawan pullaqa mikun? nir.

[12]Chaynu nitinllapa uyaparmi, Jesusqa niran:

—Allilan kar mana qishaq kaqkunaqami mana ministinchu rimidyakuqtaqa. Chaymi ashwan chay qishaq kaqkunala ministin rimidyakuqtaqa. [13]Rir allita intrakayllapa Dyus nitin unaylla iskribishanllapata. Chaqa ninmi:

---

e 9.5 Chaqa mayqanpismi "Uchaykimanta pirdunashuni" niyta puytinman yanqallamapis.

‘Nuqaqa manami munanichu animal-
kunata wanuchir ufrindita nir
nuqaman apamunanllapataqa.
Ashwanmi munani wakinkunata
llakipar ima
ministishanpipis yanapananllapa-
paq’ nir.

Chaynulla nuqaqa manami chay kusa allinla kani niqkunata willaqchu shamusha kani. Ashwanmi shamusha kani, chay uchayjunkunata willatiy kriyir washakananllapapaq.

Ayunupaqmi tapuranllapa
(Mr 2.18-22; Lc 5.33-39)

14Chaymantaqami Shutichikuq Juanpa yaĉhakuqninkuna, Jesusman qimikar kaynu nir tapuranllapa:

—Nuqakuna, chaynulla chay fariseo runakunapismi kusalata ayunanillapa. Piru qampa yaĉhakuqnikikunaqa ¿imapaqtaq mana ayunanllapa? nir.

15Jesusqa niran:

—¿Uk runa kasaraq, chayllapiraq katinqachu, wakinkunaqa llakishala kanmanllapa? ¡Manami! Chaymi chay kasarasha chaykuna rinanpaq ura ĉhamutin, ritinllapanami ayunanqallapa.

16“Nishaykillapapis: Manami mayqanpis uk makwa raĉhpataqa mushuq raĉhpawanqa rimindanchu. Chaqa chay mushuq raĉhpami paqakarqa chapuka-yanqa. Chaynu chapukarmi, makwa raĉhpataqa llikinman. Chaynuqami ashwan masna llikikayanqa. 17Chaynulla, chay ubapa yakun binutaqa manami itanchik-chu makwa qara kapachumanqa. Chaqa chay ubapa yakun binumi byijuyar makwa qarataqa llikinman. Chaymi ashwan ubapa yakun binu chaynulla chay qara kapachu-pis yanqallana tukukanman. Chayraykumi, ubapa mushuq yakun binutaqa mushuq qara kapachuman itaypaq amana mayqan-ninpis imanananpaqqa”.[f]

Jesusmi allicharan uk warmita, Jairupa wamranta ima
(Mr 5.21-43; Lc 8.40-56)

18Chaynu Jesús rimayatinllami, Israel runakunapa uk mantaqnin ĉhamur Jesuspa naypanlapi qunqurikur kaynu niran:

—Chayraqmi warmi wamray wanusha. Piru qam rir makisituykita ananpi ĉhuratkiqa, payqa qashan kawsamuyanqa nir.

19Chaynu nitinmi Jesusqa sharir, yaĉhakuqninkunawan ima riranllapa. 20Piru chaynu riyatinmi chay lugarlawpi karan uk qishaq warmi. Chay warmipa yawarninmi dusi añupaqna kusalata shamuq. Chaymi Jesuspa ikinlawta qimikar raĉhpanpa manyanta kamaran. 21Chaqa chay warmiqami yarpuq, raĉhpanta kamarlami alliyashaq nir. 22Piru chaynu ruratin Jesusqa ikiman chapakur warmita rikarqa niran:

—Shachinakunkimi mamitay. Chaqa kriyishaykiraykumi alliyashaykina.

Chaymi ashwan chaymanta-pacha allinna kidaran chay warmisitaqa.

23Chaymanta Jesusqa chay Israel runakunapa mantaqninpa wasinman ĉharqa, rikaran dulsaynata waqachiq runakunata. Chaynullami rikaranpis chaypi kaqkuna kusalata waqar laqyaqllapata ima. 24Chaymi Jesusqa niran:

—Lluqshiyllapa kaymanta. Chay warmi wamraqami mana wanushachu. Punuyanlami nir.

Chaynu nitin, chaypi kaqkunaqa kusalata asiparanllapa Jesustaqa. 25Piru payqami ruripi kaqkunata limpu lluqshichimuran.

---

f 9.17 Jesús ruraran kay kimsa kumparasyunta unay runakunapa yaĉhachikushanqa, paypa mushuq yaĉhachikushanwanqa mana chayllachu nir. Chaynuqami intrachimanchik piĉhunachinapaqqa mana allinchu nir.

Chaymantami chay wasiman yaykur, chay warmi wamrataqa makinmanta aypatin, sharimuran. 26Chaymi tukuy chay lugarkunapiqa yaĉharanllapana imanu warmi wamraqa kawsamusha nirmapis.

Jesusmi allicharan ishkay syigukunata

27Chaymanta lluqshir ritinnaqami Jesuspa ikintaqa ishkay syigu runakuna riran kaynu nir qayakur:

—¡Davidpa ayllun[g] llakipamastuyllapari! nir.

28Chaymanta Jesús wasi ruriman yaykutinqa, chay syigu runakunaqa qimikatin, Jesusqa kaynu nir tapuran:

—¿Qamkunaqachu kriyinkillapa alliyachishuyashaqllapa nirqa?

Chaynu nitin, paykunaqa niranllapa:

—Arí taytituy nir.

29Chaymantami Jesusqa, nawinkunata kamar niran:

—Qamkuna imanutaq kriyishaykillapanullami rurakanqa nir.

30Chaymi chay kutilla rikakuranllapana. Piru Jesusqami kaynu nir kusalata willaran:

—Amami mayqanpis yaĉhanqachu kaytaqa nir.

31Piru ashwan chay runakunaqa wasimanta lluqshishanmanta-pacha imanu Jesús paykunata alliyachishanpaq ima tukuylata parlaranllapa.

Jesusmi allicharan uk muduta

32Chaymanta chay syigukuna alliyashana lluqshimuyatinqa, wakin runakunapis Jesusman aparanllapa uk mudu dyablupa yarpuyninwan qishaq runata. 33Chaymi Jesús chay dyablupa yarpuyninta chay mudu runamanta itakutinqa, rimaqna qallariran chay runaqa. Chaymi chaypi kaqkunaqa kusa dispantakashalla niyaqllapa: "¡Kay Israel pwiblupiqami maydiyapis mana rikashanchikchu waknu mayqanpis allichakuqtaqa!" nir.

34Piru chaypi kaq chay fariseo runakuna-shuypaqami niyaranllapa: "Waktaqami dyablukunapa mantaqnin pudirninta qusha, chaynu dyablupa yarpuyninta itakunanpaqqa" nir.

Kusichakunapaq kaqqami kusala achka

35Piru Jesusqami tukuy pwiblukunapi, taksha pwiblitukunapi ima yaĉhachikur puriyaran. Tukuy tantakananllapa wasikunapimi Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachikur puriran, washakarna paypa mantakuyninpi kawsananllapapaq. Chaynullami allichakuqpis tukuy qishaykunamanta, nanaykunamanta ima. 36Chaymi runakunata rikar, kusalata llakiran paykunapaq. Chaqa chay runakunaqami kusata shaykur kwashayasha, chinqasha mana washakananpaq yupayna karanllapa, imanutaq uyshakuna mana michikuqniyjunmaqa chaynu.

37Chaymi Jesusqa yaĉhakuqninkunataqa niran: "Chiqaptami kusichaqa kusala achka. Piru aykalami trabajaqkunaqa. 38Chayraykumi chay kusichapa amunta mañayllapa, pay kaĉhananpaq trabajaqkunata, paykunana tantananllapapaq" nir.[h]

Jesusmi dusi yaĉhakuqninkunata akraran

(Mr 3.13-19; Lc 6.12-16)

10 1Jesusqami chay dusi yaĉhakuqninkunata qayamur, pudirninta quran, dyablupa yarpuyninkunata runakunamanta itakunanllapapaq.

---

g 9.27 Davidpa ayllun nirqami Dyuspa Akrashan Cristun nir intrachimanchik.
h 9.38 Kusichananpaq chaykunaqami, tukuy manaraq Dyuspi kriyiqkuna. Kusichapa amunqami Tayta Dyus. Nataq chay trabajaqkunaqa, Dyuspaq yaĉhachikuqkuna.

Chaynulla tukuy qishaykunamanta,
nanayninllapakunamanta imamapis
allichakunanllapapaq ima. 2Kaykunami
chay dusi yaĉhakuqninkunaqa karan:
Puntataqa, Simón (kay Simonmi
shutiqpis Pedro),
Simonpa uknin Andrés;
Zebedeupa ishkay wamrankuna,
Santiago,
Juan ima.
3 Chaynulla Felipe,
Bartolomé,
Tomás,
Mateo. Kay Mateumi Roma pwiblu-
paq impwistuta kubrakuq
karan.
Chaynullami karanpis Alfeupa
wamran Santiago,
Tadeo ima.
4 Ukqami karan Simón. Payqami
Cananeo partidumanta karan.
Uk-shuypaqa karan Judas Iscariote.
Kaymi Jesustaqa kuntrankuna-
man qukuran wanuchinanllapa-
paqqa.

Jesusmi dusi yaĉhakuqninkunata kaĉharan yaĉhachikunanllapapaq

(Mr 6.7-13; Lc 9.1-6)

5Jesusqami chay dusi yaĉhakuqnin-
kunataqa kaynu nir kaĉharan:
"Amami rinkillapachu chay mana
Israel runakunamanqa. Chaynulla
amami yaykunkillapapischu chay
Samaria pwiblumanqa nir. 6Ashwanmi
chay Israel pwiblumanta kaq runakuna
imanutaq uysha chinqasha purin
chaynu puriqkunaman riyllapa.
7Chaynami paykunata willayllapa,
syilumanta kaq mantakuq shamunan-
paqqami shipchana nir. 8Chaynullami
tukuy qishaqkunata allichankillapa,
wanushakunata kawsachimunkillapa,
ismuyaq kwirpuyjun kaqkunata
allichankillapa, itakunkillapapismi
dyablupa yarpuyninta runakunamanta
ima. Chaqa tukuy chaykunata ruranay-
killapapaqqami mana imawan pagrakur
imachu dibaldila chay pudirtaqa
ayparaykillapa. Chaymi imata rurar
yanapakurpis ama kubrakunkillapachu.
9"Piru amami apankillapachu
urumanta, platamanta, kubrimanta kaq
qillay imamatapis. 10Chaynulla amami
apankillapachu alburjata, mudakunayki-
paq raĉhpaykillapata, llanqita, bastunta
imamapis. Chaqa uk trabajaqtaqami
trabajashanrayku qarayta puytinllapa.
11"Chaymi qamkuna uk pwibluman
manaqa uk taksha pwiblituman ĉharqa,
uk kusa allin runata maskar, chaypa
wasinpi kidankillapa chay ima diyaĉhi
rinaykillapakaman. 12Piru chay
wasiman yaykurqa chaypi kaqkunata
kusa shumaqta saludankillapa.
13Chaymi chay wasipi kaqkuna
shumaqta samachishutinllapaqa Dyusmi
shumaqta yanapanqa paykunataqa. Piru
mana chaynu
samachishutinllapa-shuypaqa manami
imapis kanqachu. 14Chaymi uk wasipi
manaqa uk pwiblupi yaĉhachikutkillapa
mana uyakunar mana munashutin-
llapaqa, chaymantaqa ĉhakikillapapi
kaq pulbumatapis ĉhaspir rinkillapa.
15Chiqaptami nishaykillapa: Chaynami
maydiya jwisyu diya ĉhamutinqa, chay
pwibluqa kusala mas manchaypaqta
kastigakasha kanqa chay pwiblu
Sodomawan Gomorra kastigakashan-
manmatapis nir".

Jesusmi yaĉhakuqninkunata qischakankillapa niran

16Jesusqami yaĉhakuqninkunataqa
niranpis:
"¡Kwintata qukayllapa! Nuqami
qamkunata kaĉhashurllapaqa
uyshakunata surrukunapa rurinta
kaĉhaq yupay kaĉhashuyanillapa.

Chaymi qamkunaqa ima katinpis imanutaq largu kurumaqa dasla tantyan chaynu kankillapa. Piru chaynu tantyarmapismi imanutaq uk palumitamaqa mana ima mana allintapis ruranchu chaynu kankillapa. 17Allita kuytakankillapa. Chaqa qamkunataqami karguyjunkunaman qukushunqallapa. Chaynulla chay tantakananllapa wasikunapimi wipyashunqallapa ima. 18Chaynulla nuqaraykuqami chay karguyjunkunaman, gubyirnukunaman ima apashunqallapa. Piru qamkunaqa paykunapa naypanpi chaynulla chay mana Israel runakunapa naypanpimapis nuqallapaq rimankillapa. 19Chaynu paykunapa naypanpi karnaqa, amami yarpupakunkillapachu, imatami rimashaq, manaqa imanumi rimashaq nirmapis. Chaqa rimanaykillapapaqna katkillapaqami Dyus yanapashunqallapa imata ninaykillapapaqmapis. 20Chaynuqami mana qamkunallachu rimayankillapa kanqa. Ashwanmi Taytaykillapa Dyuspa Ispiritunmi rimachishunqallapa.

21"Chaymi nishaykillapapis: Mayqanpismi ukninta qukuyanqa wanuchinanllapapaq. Nataq taytanllapa-shuypaqa wamrankunata qukuyanqa wanuchinanllapapaq. Chaynulla wamrakuna-shuypaqa taytanpa kuntran tikrakar wanuchinqallapa. 22Chaymi tukuyla kay pachapiqa nuqapi kriyishaykillaparayku ĉhiqnishunqallapa. Piru chaynu qischakar imamapis maydiya shamunaykaman shachinakuq kaqkunalami washakanqallapa. 23Chayraykumi uk pwiblupi katkillapa mana allinta rurashunanllapapaq ikikillapapi puritinqa, uklaw pwiblukunaman alsakayllapa. Chaqa chiqaptami nishaykillapa: Manaraq chay Israel pwiblukunapi yaĉhachikur tukchiyatkillapami Dyusmanta Shamuq Runaqa shamunqana nir.

24"Manami mayqan yaĉhakuqpis maschu chay yaĉhachiqninmantaqa. Chaynulla mayqan sirbikuqpis manami maschu patrunninmantaqa. 25Chaymi chay mayqan yaĉhakuqpis chay yaĉhachiqninnula kayta puytin mana maschu. Chaynulla chay sirbikuqpis imanutaq patrunninmaqa chaynula kayta puytin. Chaqa nuqatami nimanllapa dyablupa mantaqnin Beelzebú nir. Chaymi qamkuna nuqapa yaĉhakuqniy kashaykillaparaykumaqa ashwan ima nishuyanqallapa.

Amami runakunataqa manchashunchu
(Lc 12.2-7)

26"Piru chaynu katinmapis amami chay runakunataqa manchankillapachu. Chaqa tukuy imapis pakaplla kaqkunaqa manami pakapllaqa kidayta puytinchu. Chaymi tukuy pakaplla kaqtaqa allita yaĉhakanqa. 27Chayraykumi nuqa qamkunata uyarala willashushayllapataqa, tukuylata parlayllapa. Chaynulla chay pakaqnula willashushayllapatapis intrachikunkillapa, tukuypa naypanpi. 28Chaymi chay mayqan wanuchishunatinllapapis ama manchankillapachu. Chaqa wanuchishurllapamapismi kwirpuykillapalata wanuchinqallapa. Ashwanmi manchankillapa chay kwirpuykillapawan almaykillapata tukuy tyimpupaq ninapi qischakananpaq kaĉhaq chayta.

29"Piru qamkunataqami Taytanchik Dyusqa kusalata munar kuytashunllapa. Ma willamayllapa: ¿Manachu ishkay pariq kuritukunata uk qillaysitulapaqmapis rantikunllapa? Chaynu paykuna yanqa mana sirbiq katinmapismi, Taytaykillapa Dyus pachaman ratar wanunqa nitin, ratar wanuymatapis puytin, manaqa mana. 30-31Chaynu kuritukuna yanqa mana sirbiq katinma-

pis kusa allita kuytarqa, qamkuna chay kuritukunamanta mas sirbiq kashaykillaparaykuqa ¿imanunari mana kuytashunqallapa? Chaqa payqami aqchaykillapamatapis uklapi uklapi allita yupasha purichiyan. Chaynu katinmi ama imalapaqpis manchakunkillapachu.

Runakunapa naypanpimapis Jesuspaq rimankillapa
(Lc 12.8-9)

32"Chayraykumi mayqanpis tukuypa naypanpi, nuqapaq mana pinqakur faburniy rimatinqa, nuqapis paykunapaqqa allinta rimashaq, unaq syilupi Taytaypa naypanpiqa. 33Piru mayqanpis tukuypa naypanpi, nuqata mana kwintachamatin-shuypaqa, nuqapis paykunataqa mana kwintachashaqchu unaq syilupi Taytaypa naypanpiqa.

Jesusmi yaĉhakuqninkunata kuytakananpaq willaran
(Lc 12.51-53; 14.26-27)

34"Amami yarpunkillapachu: Jesucristo shamushanraykumi mana qischakashunllapanachu nirqa. Chaqa nuqa shamushayraykumi mana shumaqnachu kawsankillapa. Ashwanmi nuqarayku kusala ĉhiqninakuy, maqanakuy imana kanqa. 35Chaymi uk ullqu wamramaqa taytanpa kuntran tikrakanqa. Chaynulla uk warmi wamrapis mamanpa kuntranna tikrakanqa. Nataq uk llunchu-shuypaqa swigranpa kuntranna tikrakanqa. 36Chaynumi nuqaraykuqa mayqanpapis ayllunkunalla kuntranqa tikrakanqa. 37Piru mayqanpis nuqamanta masta taytanta, manaqa mamanta munaqqa, manami nuqapa kananpaqqa allinchu. Chaynulla mayqanpis uk ullqu wamranta, manaqa uk warmi wamranta masta nuqamanta munaqqa, manami nuqapa kananpaqqa allinchu. 38Chayraykumi mayqantapis nuqapi kriyishanrayku kruspi wanuchinar qischatinllapa manchakur mana nuqallawan purinaqkunaqami manana nuqapa kananpaqqa allinchu. 39Chaymi mayqanpis bidanpaq llakir washayta kamaqkunaqa limpu chinqanqallapa. Piru chay mayqanpis nuqapi kriyishanrayku wanuq chayqami washakashana rikarinqa.

Dyusmanta kaq imanchikkuna
(Mr 9.41)

40"Chayraykumi mayqanpis qamkunata shumaqta samachishurllapaqa, nuqata samachimayan. Nataq mayqanpis nuqata samachimaq-shuypaqa, chay mayqanĉhi kaĉhamasha chayta samachiyan. 41Chaymi mayqanpis ukta Dyuspa rimaqnin kashanrayku samachiqqa, Dyus paypa rimaqninta imataĉhi quyanqa chayllatami aypanqa. Chaynulla uk allin runata allin kashanrayku samachiq-shuypaqa, chay allin runata imakunata Tayta Dyus quyan allin kashanrayku, chayllatami aypanqa paypis. 42Chaymi mayqanpis chay sirbimaqniy kashanrayku mana kwintachaypaqla kaqkunata uk jarru qasaq yakituta upyachiq chayqami, kusa shumaq allin imakunata aypanqa Dyusmantaqa".

Shutichikuq Juanmi yaĉhakuqninkunata kaĉharan Jesusman
(Lc 7.18-35)

11 1Jesús chaynu dusi yaĉhakuqninkunata yaĉhachir tukchirnaqa, chay kayashanmanta lluqshir riran, chay pwiblupa uklaw lugarninkunaman Dyus nishankunata parlakur yaĉhachikuq.

2Piru Shutichikuq Juan, karsilpi karqami, yaĉharan imatami Cristo rurar

puriyan nir. Chaymi chaynu yaĉharqa,
wakin yaĉhakuqninkunata kaĉharan
3Jesusta tapunanpaq:
—¿Qamchu Dyusmanta shamunanpaq
karan chay kanki, manaqachu uktaraq
yarayashaqllapa? nir.
4Chaymi Jesusqa niran:
—Rir Juantaqa willayllapa, kay
rikayashaykillapata, uyapayashaykillapata ima. 5Willankillapapismi:
'Syigukunatapis rikakuchin, kujukunatapis alliyachitin purinllapa, ismuyaq
aychayjunkunatapis alliyachin nir.
Chaynulla upakunatapis uyakuchin,
wanushakunatapis kawsachimun, chay
mana imayjun kaqkunatapis willan
imanu washakananllapapaq' nir ima.
6Chaynulla willankillapapis: '¡Kusa
shumaqmi kanqallapa nuqapi kriyishanrayku imakuna rikarir trumpisachinatin
mana maydiyapis qunqamaqkunaqa
nin!' nir.
7Chaymanta Juanpa yaĉhakuqninkuna ritinnaqa, Jesusqa chaypi kaq
runakunata qallariran Shutichikuq
Juanpaq parlaq, kaynu nir:
"¿Imata rikakuqtaq qamkunaqa
riraykillapa chay chunllaq lugarmanqa?
Imanutaq uk runa mana uklapi yarpuqmaqa uk yura shukchata wayra wakman
kayman kuyuchiq yupay ¿chayta
rikakuqchu riraykillapa? 8¿Manaqachu,
uk runa kusala ĉhaniyjun mudanata,
mudakushata rikakuq riraykillapa?
Qamkunaqami yaĉhankillapa chaynu
mudakuqkunaqami, chay gubyirnupa
wasinkunalapi tanllapa nir. 9Chaqa,
¿imata rikakuqtaq riraykillapa?
¿Dyuspa rimaq runata rikaq? Chiqaptami qamkunaqa Dyuspa rimaqninkunamantaqa nuqapaq kusa mas intrachikuqta rikaq riraykillapa. 10Chaqa
Shutichikuq Juanpaqmi, Dyus nitin
iskribikashakunapiqa kaynu niq:
'Nuqami qampa naypaykita ukta
kaĉhashaq,
imanutaq nanta kiĉhar kamkachinllapa chaynu qampaq
yaĉhachikunanpaq' nir.
11Chiqaptami nishaykillapapis: Kay
pachapi runakunaqami Shutichikuq
Juanmanta masqa mana kashachu
uklamapis. Piru chaynu katinmapis
syilumanta kaq mantakuqpi
kriyiqkunaqa mana kwintachaypaqla
karmapis Juanmantaqa kusala masna
kanqallapa.*i*
12"Chaynumi Shutichikuq Juan
yaĉhachikuq qallarishanmanta kananka-
manmi syilumanta kaq mantakuqpi
kriyiqkunapa ikinpi kusala achka
marraju runakuna purinllapa limpu
imanachiyta yarpur. 13Chaynullami
nishaykillapapis: Dyusninchikpa
rimaqninkuna chaynulla Dyus nitin
Moisés mantakushankuna imaqami
syilumanta kaq shamur mantakunanpaqqa Shutichikuq Juan shamunankalaman intrachimaranchikllapa. 14Chaymi
qamkuna Shutichikuq Juanpaq, Dyuspa
rimaqnin Elías*j* shamunanpaq karan nir
kriyinarqa kriyiyllapari. 15Chayraykumi
tukuy rinriyjun kaqkuna, allita intrakanarqa uyakur intrakayllapa.

---

i 11.11 Dyuspa tukuy rimaqninkunamantaqa Shutichikuq Juanqa, Amitunchik Jesucristupaqqa masta intrakaran nirqami intrachimanchik Juanqa Amitunchikta rikar paypaq parlakushanrayku nir. Piru Jesucristupi tukuy kriyiqkuna-shuypaqa Juanmantaqa masta Jesucristupaq intrakan nir-shuypaqa intrachimanchik paykunaqami imanu milagrukunata rurashanta, wanur kawsamushanta ima rikashanllaparayku nir.
j 11.14 Syilumanta mantakuqpa naypanta shamuyan Elías nir mas intrakanarqa rikashun Malaquías 4.5-6.

16“¿Imawantaq kumparayman kay
tyimpupi kaq runakunataqa? Kay
runakunaqami, wamritukuna plasapi tar
kaynu qayapanakunllapa chay yupay:
17‘Kinakunatami waqachirayllapa. Piru
qamkunaqami mana bayliraykillapachu.
Chaynulla llakiypaq takikunata takitiyllapa-
pis, mana waqaraykillapachu’ ninakun
chaykuna yupay. 18Chaymi qamkunapis
wamritukuna yupay, Shutichikuq Juan
shamur kusata ayunatin, chaynulla mana
binuta upyatinqa niraykillapa: ‘Juanqami
dyablupa yarpuyninwan’ nir. 19Chaymanta
nuqa Dyusmanta Shamuq Runa kar,
mikutiy upyatiy-shuypaqa qamkunaqa
ninkillapa: ‘Kusala amryintu, upyalun’ ima
nir. Chaynulla ninkillapapis: ‘Payqa chay
Romapaq impwistuta kubrakuqkunapa
amigun chaynulla uchasapa runakunapa
amigun’ nir ima. Piru nuqapi kriyishan-
llaparayku Dyus munashanta rurar
kawsaqkunami intrachikunllapa nuqaqami
chiqapta Dyusmanta shamusha kani nirqa”.

Wakinkunaqami Jesuspiqa mana kriyinllapachu

(Lc 10.13-15)

20Jesús chay pwiblukunapi achka
milagruta rurasha katinmapis manami
kriyinaranllapachu. Chaymi chay
runakunataqa anyaqnulla kaynu nir
willayaq:

21“¡Ay Corazín pwiblu! ¡Ay Betsaida
pwiblu! Kay milagrukunata qamkuna
rikanaykillapapaq rurasha kani, chay
milagrukunata Tiro shutiq pwiblupi, Sidón
pwiblupi rurasha katiymaqa, paykunaqa
aykapina uchankunata dijar, saqalla
raĉhpanllapata yakakur, uĉhpata
umanllapaman itar ima kriyishana
kanmanllapa Dyuspiqa.

22“Piru chay jwisyu diya ĉhamutinqa,
chay Tiro pwiblumanta, chaynulla chay
Sidón pwiblumantaqa kusala mas
manchaypaq kastigu kanqa qamkuna-
paqqa nir. 23Qamkuna Capernaúm
pwiblupi taqkuna, ¿yarpunkillapachu
washakar syiluman riyankillapa kanqa
nir? Ashwanmi qamkunaqa chay tukuy
tyimpupaq kastigakanaykillapapaqna
itakukankillapa. Chaqa chay Sodoma
pwiblupi imanutaq kay Capernaúm
pwiblupi yupay rurar rikachisha
katiyqami, chay pwibluqa kanankaman
kayanmanraq. 24Piru nishaykillapa:
Chay jwisyu diya ĉhamutinqa,
qamkunapaqqa kusala mas manchaypaq
kastigu kanqa chay Sodoma pwiblupi
kayaq chaymantaqa nir”.

Jesuslami qayamanchik samachimanapaq

(Lc 10.21-22)

25Chaymanta Jesusqa niran:

“¡Taytay! Qammi kay pachapa, unaq
syilupa amun kanki. Chayraykumi
alabashuni. Chaqa qamqami kananqa
chay mana kwintachaypaqla kaq
runakunata intrachishayki unay chay
kusa yaĉhaq, kusa intrakaq runakunata
pakar mana intrachishaykitaqa. 26Chay-
numiri Taytituy. Chaqa qam munashay-
kinumi kananpaq kasha”.

27Chaynullami wakinninkunatapis
niran:

“Taytaymi tukuy imata qumasha
rikanaypaq. Chaqa manami mayqanpis
allita nuqataqa riqsimanchu. Ashwan
Taytaylami riqsiman. Chaynulla,
manami mayqanpis allitaqa Taytaytapis
riqsinllapachu. Nataq nuqa Wamranlami
riqsini. Chaynu Wamran kashayraykumi
mayqantapis riqsichinashaytaqa
riqsichiyta puytini. 28Piru tukuy
qamkuna uchaykillaparaykuqa
imanutaq trabajarmaqa shaykunkillapa,
chaynulla imanutaq shipuykillapata
aprikurmaqa shaykunkillapa chaynu
kaqkuna, shamuyllapa nuqaman.
Nuqami samachishaykillapa. 29Chaqa

nuqamanta yaĉhakuqkunaqami
nuqawan yuntakasha yupayna. Chaymi
nuqa yupaylla kayta yaĉhakuyllapa.
Chaqa nuqaqami ima katinpis mana das
piñakur imachu, ashwan kusa shumaq-
lata ima intrachikuni. Chaynu nuqawan
karqami kusala shumaqta tukuy tyimpu-
paq almaykillapapi samankillapa. 30Piru
chay tukuy imata ruranaykillapapaq
nishuyanillapa chayqa manami kusala
llashaq imachu. Ashwanmi imanutaq uk
yugumaqa kusa ankishla chaynu".

Samana diyapimi ispigakunata pitiranllapa

(Mr 2.23-28; Lc 6.1-5)

12 1Chaymi chay tyimpukunapiqa,
uk samana diyapi Jesusqa trigu
tarpukashapa rurinta riyaran yaĉhakuq-
ninkunawan. Chaymantami chay,
yaĉhakuqninkunaqa mallaqnar, trigupa
ispiganta pitir murinta[k] mikuranllapa.
2Chaynu mikuyatinllapa chay fariseo
runakuna rikarqa, Jesusta niranllapa:

—Rikay, yaĉhakuqnikikunaqami chay
samana diyapi mana ruraypaq
kaqkunata rurayanllapa nir.

3Chaynu nitinllapaqa, Jesusqa niran:

—¿Manachu qamkunaqa liyishayki-
llapa, uk kuti gubyirnu David wakinnin-
kunawan mallaqnar imanu tukuran nir
iskribikashantaqa? 4Chaqa Dyusta
aduranallapa tuldu wasiman yaykurmi
Dyuspa kaq turtillankunata mikuran-
llapa. Allita yaĉhashanchikllapanu, chay
turtillakunaqami, mana allinchu karan
pay David chaynulla wakinninkunama-
pis mikunanpaqqa. Chaqa chay turtilla-
kunataqami chay kurakunala mikunan-
llapapaq kaq. 5Chaynulla, ¿manachu
Moisés mantakushanta liyirqa intraka-
shaykillapa, Dyusta aduranallapa
wasipi kurakuna samana diyapi, mana
samarmapis mana uchakuranllapachu
nirqa? 6Piru nuqaqami Dyusta
aduranallapa wasimantaqa kusala mas
allin kani. 7Chaynuqami qamkunaqa
Dyus nitin iskribikashankunataqa mana
intrakashaykillapachu. Chaqa ninmi:

'Nuqaqa manami munanichu
animalkunata wanuchir
ufrindita nir
nuqaman apamunanllapataqa.
Ashwanmi munani wakinkunata
llakipar ima
ministishanpipis yanapananllapa-
paq' nir.

Chaqa chayta allita intrakasha
karllapaqa manami yanqallaqa chay
wakin runakunataqa uchachanayki-
llapatanachu. 8Chaqa Dyusmanta
Shamuq Runami chay samana diyapiqa
imata ruraypaq chaynulla mana
ruraypaqchu niytaqa puytin.

Jesusmi uk runata samana diyapi allicharan

(Mr 3.1-6; Lc 6.6-11)

9Jesusqami chaymanta rirqa, chay
tantakananllapa wasiman yaykuran.
10Chaypimi uk runa wiqru makiyjun
karan. Chaymi chay fariseo runakunaqa
imanullapis uchachayta yarpur kaynu
nir Jesustaqa tapuranllapa:

—¿Allinchu kanqa uk qishaqta
samana diyapi allichanapaqqa? nir.

11Chaynu taputinllapami Jesusqa
niran:

—Qamkunamanta uknikillapapa
kanman uk uysha. Chaymanta chay
uyshaqa samana diyapi uk uĉhku
ruriman ratanman. ¿Samana diya
kashanraykuchu mana rinman
lluqshichimuqqa? 12Chaqa,
¡uyshamantaqami uk runaqa kusala
masta sirbin! Chayraykumi samana

k 12.1 Murin nirqami intrakaytapis puytinchik: Puquynin nir.

diyapimapis shumaq kaqta rurananpaq kusala allin.

13 Chaynu nirnaqami, chay wiqru makiyjun runataqa Jesusqa niran:

—Chutarachiy makikita nir.

Chaynu nitin, chutarachitinqa makinqa uklaw makin yupay kusa allilanna kidaran. 14 Piru, chaynu ruratinmapis, chay fariseo runakunaqa waqtaman lluqshimurqa parlaranllapa Jesustaqa imanullapis wanuchinanllapapaq.

Isaías nishanmi kumplikaran

15 Chaynu wanuchinayanllapa nir yaĉharmi Jesusqa chay kayashanmantaqa riranna. Chaynu ritinmi kusala achka runakuna ikinta riranllapa. Chaqa Jesusqami paykunapa tukuy qishaqninllapata allichaq. 16 Chaynu allicharqami, chay runakunataqa willaran, ama mayqantapis parlananllapapaq mayqanmi allichamasha nirmapis. 17 Tukuy kaykunaqami chaynuqa pasaran Dyuspa rimaqnin Isaías kaynu nishan kumplikananpaq. Chaqa niqmi:

18 “Kaypimi sirbimaqniyqa.
Paytami kusata munar akrasha kani.
Paywanmi kusata aligriyani.
Chaymi paytaqa Ispirituyta qushaq, tukuy pwiblukunapi intrachikunanpaq nuqa munashaykunata rurar kawsananllapapaq.
19 Chaqa manami imapaq mayqanwanpis willanakunqachu.
Chaynulla manami rimapakunqapischu nublirukuna yupayqa.
Manami mayqanpis uyapanqachu waqtakunapi alabakaqtaqa.
20 Chaynulla kaña qiwikasha yupay kaq runakunataqami shumaqlata kuytanqa.
Chaynulla chay wanuqnula lamparita ratakuq yupay runakunatapis shumaqlata kuytanqa,
Dyus tukuy munashankuna kumplikanankaman.
21 Chaymi tukuyla pwiblukuna, paylapi kusata kunfyakar yarakunqallapa”.

Jesustami uchacharanllapa dyablupa pudirninwan nir

(Mr 3.20-30; Lc 11.14-23; 12.10; 6.43-45)

22 Chaymantaqami ukkunapis Jesusman aparanllapa uk syigu mudu runata. Chaqa chay runaqami dyablupa yarpuyninwan karan. Piru Jesusqami chay runataqa rikakuchiran, chaynulla rimachiran ima. 23 Chaymi chay rurashanta rikarllapaqa tukuy chaypi kaqkunaqa dispantakashalla kaynu nir tapunakuyaqllapa: “¿Kaychu unay gubyirnu Davidpa ayllunmanta shamur washamanallapapaq karan chay kanqa?” nir.

24 Chaynu niqta uyaparllapami chay fariseo runakunaqa niranllapa: “Chay dyablupa mantaqnin Beelzebú shutiqmi, wak runataqa pudirninta qusha runakunamanta dyablupa yarpuyninkunata itakunanpaqqa” nir.

25 Piru Jesusqami, paykuna imatami yarpuyan nir yaĉhashanrayku kaynu niran:

“Mayqan pwiblupis paykunapura ĉhiqninakurqa wakman kayman limpu chiqanchakar tukukanllapa. Chaynulla uk taksha pwiblitu, manaqa uk ayllupis paykunapura ĉhiqninakurqa mana shumaqta kawsaytaqa puytinllapachu. 26 Chaynullami dyablupis, uk dyablu masinta itakurqa, ukninta itakushanrayku manami allinchu. Chaynu rurarqa, ¿imanuna kusata mantakuytaqa puytinmanllapa?

27 “Qamkunaqami ninkillapa nuqapaq, ‘Beelzebú pudirninta qusha katin

dyablupa yarpuyninta runakunamanta itakun' nir. Chaynu katinqa, ¿qamkunamanta wakinnikillapaqa mayqanpa pudirninwantaq dyablupa yarpuyninta itakun? Chaqa paykunallami intrachimanchik qamkunaqashi limpu pantasha puriyankillapa nir.

28"Allita kwintata qukayllapa: Nuqaqami dyablupa yarpuyninta runakunamanta itakuni Dyuspa Ispiritunpa pudirninwan. Chaynuqami intrachimanchik, Dyuspa mantakuyninqami qamkunamanqa ĉhamushana nir. 29Chaqa allita yarpuyllapa: Uk kusala pulsuyjun runapa wasinman mayqanpis suwakuq yaykunarqami, chay wasipa amunta puntataqa wataytaraq ministiyan. Chaynu wataraqmi suwaytaqa puytiyan, manaqa mana.*l*

30"Chaymi nishaykillapa: Nuqapaq mana allinta rimaqqami nuqapaqa kuntray. Chaynulla nuqawan mana tantakuqpismi ashwan shikwakun.

31"Chayraykumi nishaykillapa: Tukuy runa uchakushanta chaynulla Dyuspaq mana allinta rimashantaqa Dyusmi pirdunanqa. Piru Santu Ispiritupaq mana allinta rimashanllapata-shuypaqami*m* mana pirdunanqachu. 32Chaynullami Dyusqa pirdunanqa paymanta Shamuq Runapaq mana allinta rimatinllapamapis. Piru Santu Ispiritupaq mana allinta rimaqta-shuypaqami mana pirdunanqachu kanan tyimpukuna chaynulla maydiyapis.

33"Chaqa uk qiru allin kaqqami shumaqta puqun. Nataq chay mana allin qiru kaq-shuypaqami mana allintachu puqun. Chaynumi mayqan qirutapis puquyninmanta riqsinchik allin qiru, manaqa mana allin qiruchu nirmapis. 34¡Largu kurukunapa ayllun! ¿Imanunari allin kaqtaqa rimayta puytinkillapa? Chaqa qamkunallami kusala mana allin runakuna kankillapa. Chaymi ashwan shunquykillapapi kusala mana allin kaqllata shimikillapapis riman.

35"Chayraykumi uk allin runaqa allinlata riman, allin kaqkunala shunqunpi kashanrayku. Piru chay mana allin runaqami mana allin kaqkunalata riman, tukuy mana allinkunala shunqunpi kashanrayku. 36Chaqa nuqaqami nishaykillapa: Chay jwisyu diya ĉhamutinqami tukuy mana allinta rimashaykillapanulla allita rikar yaĉhakashana kankillapa nir. 37Chaymi chay diyaqa, allinta rimashaykiraykuqa allinpaqna riqsikanki. Nataq mana allinta rimashaykirayku-shuypaqa kastigakaqna rinkillapa".

Jesustami mañaranllapa qashan uk milagruta rurananpaq

(Mr 8.11-12; Lc 11.29-32; 11.24-26)

38Chaynu nitin wakin fariseo runakuna, chaynulla Moisés mantakushankunapaq yaĉhar yaĉhachikuqkunaqa, Jesusta niranllapa:

—Yaĉhachikuq Tayta, Dyusmanta shamushayki nir allita yaĉhanayllapapaqqa ima milagrullatapis rurar rikachimanaykillapata munanillapa nir.

39Chaynu nitinllapami, Jesusqa niran:

"Kay kusala mana allin yarpuyniyjun kaq, chaynulla mana allita kriyimaq runakunaqami uk milagruta ruranaypaq mañamanllapa. Piru Dyus, unay

---

l 12.29 Chaynu nirqami intrachimanchik, Jesusqa dyablupa yarpuyninta runakunamanta itakunanpaqqa Santu Ispirituwan wataq yupay rurar itakun nir. **m 12.31** Jesusqami chaynuqa niran, chay fariseo runakuna pay Santu Ispirituraykuimata ruratinpis mana kwintachar, dyablupa pudirninwan rurayan nishanllaparayku.

rimaqnin Jonaswan milagruta
rurashannu nuqawan ruratinmi,
munarqa intrakanqallapa. 40Chaqa
Jonasmaqami kimsa unaqta, kimsa
tutata kusala atun piskadupa rurinpi
katin, Dyusqa milagruta rurar
lluqshichimuran, chaynullami
Dyusmanta Shamuq Runapis kimsa
unaqta, kimsa tutata kay pachapa
rurinpi kanqa. Chaymantami Dyusqa
milagruta rurar lluqshichimunqa.
41"Piru maydiya chay jwisyu diya
ĉhamutinqami chay Nínive pwiblu-
manta kaqkunaqa sharimunqallapa.
Chaymi ashwan qamkuna Dyuspi mana
kriyishaykillaparayku rimanqa kastiga-
kanaykillapapaq. Chaqa chay Nínive
pwiblumanta runakunaqami, Jonás
Dyuspaq parlakutinqa, uchanllapata
dijar kriyiranllapana. Piru kanan kay
naypaykillapapi kaqqami Jonasmantaqa
mas ima kar, qamkunata willashutin-
llapapis mana kriyinkillapachu.
42"Chaynulla chay surlawmanta
gubyirnapis chay jwisyu diyapiqa
sharimur, qamkuna kanan tyimpupi
mana kriyinaqkunapaqpis rimanqa,
kastigakashana kayankillapa kanqa nir.
Chaqa chay gubyirnaqami largu
maymanta shamuran, Salomón kusala
yaĉhayninwan yaĉhachikuqta uyakuq.
Piru kay naypaykillapapi kaqqami kusa
mas Salomonmanta kar yaĉhachishutin-
llapamapis, mana kasunkillapachu.
43"Chaynullami nishaykillapapis: Uk
runamanta dyablupa yarpuynin
lluqshirqami, chunllaq chaki
pachakunapi purin, maylapipis
samananpaq maskakur. Piru mana
maypipis samananpaq tarirqami,
kaynuta yarpun: 44Tikrakashaq chay
maymantaĉhi lluqshimushay wasiyman
nir. Chaynu tikrakamurqami, chay
runataqa uk shinalla wasi kusalata
pichakar kamakashata yupay tarin.
45Chaynu tarirqami tikrakar rin tarimuq
syiti paymanta kusala mana allin
ispiritu masinkunata. Chaymantami
tukuynin pulla chay runapa kwirpun-
manqa yaykunllapa taq. Chaynu
katinmi chay runaqa kusala llallinna
tikran, punta kashanmantaqa. Chaynu-
llami kanan, kusala mana allin yarpuy-
niyjun runakunatapis pasanqa".

Jesuspa mamanwan ukninkuna
(Mr 3.31-35; Lc 8.19-21)

46Chaynu nir ima Jesús runakunata
willayatinraqmi, paypa mamanwan,
ukninkuna ĉharan paywan parlanar.
Piru waqtalapimi kidaranllapa.
47Chaymi mayqanĉhi Jesusta willaran,
kaynu nir:
—Mamaykiwan, uknikikunami chay
waqtapi. Qamwanmi parlanayanllapa
nir.
48Piru Jesusqami chay willaq
chaytaqa niran:
—¿Mayqantaq mamayqa? ¿Mayqan-
kunataq ukniykunaqa? nir.
49Chaymantami chay yaĉhakuqnin-
kunaman rikachikur kaynu niran:
—Kaykunami mamaywan,
ukniykunaqa. 50Chaqa mayqanpis unaq
syilupi Taytay Dyus munashanlata ruraq
kaqkunami, ullqu kaq, warmi kaq
ukniykunaqa, chaynulla mamaymapis
nir.

Jesusmi kumparasyunta ruran tarpukuqwan
(Mr 4.1-9; Lc 8.4-8)

13 1Chaymantami chay diyaqa
Jesusqa chay wasimanta
lluqshir rir kusala atun quĉhapa
manyanpi taran. 2Chaynu kusa achka
runakuna tantakayatinmi, Jesusqa uk
yaku karruman iqar taran. Nataq
runakunaqami chay quĉhapa manyan-
lapi kidaranllapa. 3Chaymantami

Jesusqa kusa achka imakunata kumparasyunkunawan yaĉhachikuq qallarir, kaynu niran paykunataqa:

“Uk runami tarpukuq riran ĉhakranman. 4Chaymantami shikwakutinqa wakin simillaqa nanman rataran. Chaymi pariq kurukuna shamur mikuran chay simillataqa.

5“Nataq wakin similla-shuypaqa rumipa ananpi yaqqa mana allpa kaqman rataran. Piru chay simillaqami daskaqla winaq qallariran, mana ruri maypi pampakashanrayku. 6Chaymantami rupay iqamutinqa mana allita ĉhupakushanrayku, daskaqla ñutukur chakiran.

7“Nataq wakin simillakunaqami kasha rurikunaman rataran. Chaymantami kashakuna winar ĉhamitachiran.

8“Piru wakin similla-shuypaqami rataran kusa shumaq pachaman. Chaymi kusa shumaqta winatin, kusala shumaqta kusichakuranllapa. Chaqa, wakin ispigaqami syin murisituyjun karan. Nataq wakin ispigaqa sisinta murisituyjun. Wakin-shuypaqa, trinta murisituyjun ima karan. 9Chaymi nishaykillapa: Rinriyjun kaqkunaqa uyakur intrakayllapa nir”.

Imapaqmi kumparasyunkunawan yaĉhachikuran

(Mr 4.10-12; Lc 8.9-10)

10Chaymantami Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa qimikar tapuran:

—¿Imapaqtaq kumparasyunkunalawan runakunataqa yaĉhachinki? nir.

11Chaymi Jesusqa niran:

“Qamkunatami Dyusqa imanumi mantakun nirqa paylla intrachishuyanllapa, michka unay mana intrakasha katinllapamapis. Piru wakin runakunata-shuypaqa mana. 12Chayraykumi nini: Dyuspi intrakaqkunataqa masta intrachinqa, kusa intrakaq kananllapapaq. Piru mana intrakanaqkunata-shuypaqa, chay ashlilata intrakashanmatapis tantar qunqachinqa. 13Chayraykumi kay kumparasyunkunalawan yaĉhachikuni. Chaqa, paykunaqami chapakurpis mana rikakunchu. Chaynulla uyakurpis mana intrakanllapachu. 14Chaymi paykuna chaynu katin ima, Dyuspa rimaqnin Isaías nishanqa kumplikan. Chaqa niqmi:

‘Michka kusata uyakurmapis, mana intrakanqallapachu.
Chaynulla michka chapakurmapis, mana rikakunqallapachu nir.
15 Chaqa kay pwiblumanta runakunapa yarpuyninqami mana intrakaqpaq tikrakasha.
Chaymi rinrinllapamapis limpu kirpakasha amana uyakunanllapapaq.
Chaynulla nawinllapamapis limpu kirpakasha amana rikakunanllapapaqnachu.
Chaynuqami tukushallapa ama nuqapi kriyinanllapapaq.
Mana nuqapaq intrakar kriyitinllapaqami, mana allichashaqmapischu’.

16“Nataq qamkuna-shuypaqa kusala shumaqmi kankillapa. Chaqa nawikillapamapis allita rikakun. Chaynulla rinrikillapamapis allita uyakun ima. 17Nishaykillapapismi: Chiqaptami Dyuspa rimaqninkuna, wakin kusa allin runakunapis, kanan rikayankillapa chayta, chaynulla uyapayankillapa ima chaytaqa, rikayta uyapayta ima munaqllapa. Piru paykunaqami michka chaynu munarmapis mana rikaran chaynulla uyaparanllapalamapischu.

Tarpukuqpaq yaĉhachikushanta intrachikuran

(Mr 4.13-20; Lc 8.11-15)

18“Allita intrakayllapa, chay kumparasyun tarpukuqpaq rimarqa imatami

intrachimanchikllapa nir: 19Chaymi
Dyusmanta shamur mantakuqpaq
uyapar mana intrakaqqa, chay similla
nanman ishkiran chay yupay.
Chaymantami dyablu shamurqa, chay
uyakur shunqunpi tarpusha yupay
purichiyashantaqa ashuchin.
20"Nataq chay similla rumikunapa
ananman rataran chaykunaqami,
intrachimanchik runakuna Dyus
rimashanta kusa aligrila uyakuqpaq.
21Piru mana allita ĉhupakusha karmi,
mana shachinakuytaqa puytinchu.
Chayraykumi Dyuspi kriyishanrayku
imallapiqa qischakar, manaqa imanachi-
nanllapapaq ikinllapapi puritinqa chay
uyakushanta dijarna qunqanllapa.
22"Nataq chay simillakuna kashapa
rurinman ishkishakuna-shuypaqa, intrachi-
manchik Dyuspa rimayninta uyapaqkuna-
paq. Piru kay pachapi imanupis kusa
imayjun kanar, imakunapi yarpupakur
imaqa, Dyusmanta ashunllapa. Chayray-
kumi, chay munashankuna, yarpupaku-
shankuna ima, paykunata ĉhamitachiq
yupay qunqachin Dyuspa rimaynintaqa.
Mana dijanchu puquq yupay kusa allin
kananpaqqa.
23"Piru chay similla kusa shumaq
pachaman ishkisha-shuypaqa intrachi-
manchik, Dyuspa rimayninta intrakar
kasuqkunapaq. Chaykunaqami, kusa
achkata puqur kusichakaq yupay ima
shumaqta kawsanllapa. Imanutaq wakin
ispigakunamaqa, syin murisituyjun
karan, wakin-shuypaqa sisinta
murisituyjun, wakinqami trinta
murisituyjun karan kada ispigitaqa".

Trigupa rurinpi balliku kaqpaq kumparasyunta ruraran

24Jesusqami kaynu nir kay kumparas-
yunta parlakuranpis:
"Syilumanta kaqpa mantakuyninqami,
uk tarpukuq runa shumaq simillanta
tarpuran chay yupay. 25Piru tukuy
punuyatinllapa, payta ĉhiqniq runa
shamur shikwakuran balliku simillata
chay trigupa rurinpiqa. Chaynu shikwa-
kurqami upallala riranna.
26"Chaymanta trigu winar ispigakutin
imanaqa, chay ballikukunapis
rikariranna. 27Chaymi chay trabajaq-
kunaqa riran amunta willaq, kaynu nir:
'Taytituy, qam tarpushayki simillaqami
kusa allin karan. ¿Maymantataq chay
ballikuqa winamushaqa?' nir.
28"Chay ĉhakrapa amunqa niran:
'Mayqan ĉhiqnimaqmi chaytaqa rurasha
kanqa' nir. Chaynu nitinqa chay
trabajaqkunaqa kaynu nir tapuranllapa.
'¿Allinchu kanqa rir chay ballikuta pilar
itakunayllapapaqqa?' nir.
29"Piru chay amunqa niran: 'Ama
chaytaqa rurayllapachu. Chaqa chay
ballikukunata pilashaq nirqami, chay
trigukunatapis pilayankillapa kanqa.
30Ashwanmi dijayllapa pulla winanqa
chay kusichakuna tyimpu ĉhamunanka-
man. Chaymi chay diyaqa kaĉhakushaq
chay ballikukunataqa akrananllapapaq.
Chaynu akrarqami manuju manujula
watar dijanqallapa rupachikananpaq.
Nataq chay trigu kaqta-shuypaqami
ĉhuranqallapa chay ĉhurakunaypina'".

Mustasa qirupa simillanwan kumparasyunta ruraran

(Mr 4.30-32; Lc 13.18-19)

31Jesusqami kay kumparasyuntapis
parlakuran:
"Syilumanta kaqpa mantakuyninqami uk
mustasa qirupa simillanta, runakuna
tarpun chaynu. 32Chaqa, mustasa qirupa
simillanqami kusala llampitu tukuy qirupa
simillanmantaqa. Piru winarqami, kusala
atunpaqna tikrakan, wakin mallkikuna
ĉhakrapi kaqkunamantaqa. Chaymi
ashwan pariq kuritukunamapis,
chaymanna rir qushakun".

Libadurawan kumparasyunta ruraran
(Lc 13.20-21)

33 Chaynullami kay kumparasyuntapis parlakuran, kaynu nir:
"Syilumanta kaqpa mantakuyninqami imanutaq uk warmi tantata ruraqmaqa, achkalla arinaman pitila libadurata itar dijatin saksachin chaynu".

Imapaqmi yaĉhachikuran kumparasyunkunalawan
(Mr 4.33-34)

34 Tukuy kaykunatami, Jesusqa runakunataqa willaran kumparasyunkunalawan. Manami imatapis mana kumparasyunkunawanqa willaranchu.
35 Piru tukuy kaykunaqami chaynuqa pasaran Dyuspa rimaqnin unaylla nishankuna kumplikananpaq. Chaqa kaynumi nisha kayaq:

"Tukuytami kumparasyunkunawan willashaq.
Chaynullami willashaqpis kumparasyunwan,
Dyus kay pachata rurashanmanta-pacha imakuna pakaplla katin mana intrakayashanllapapaq ima".*n*

Ballikupaq yaĉhachikushanpaq intrachikuran

36 Chaymantaqami Jesusqa chay runakunata chaypi dijar rir yaykuran uk wasiman. Chaypimi yaĉhakuqninkunaqa qimikar mañaranllapa intrachinanpaq chay balliku ĉhakrapi winasha kayaq chaypaq. 37 Chaymi Jesusqa niran paykunataqa:
"Chay kusala shumaq simillata tarpukuq chayqami Dyusmanta Shamuq Runa. 38 Nataq ĉhakra tarpukasha chay-shuypaqami kay pacha. Chaymi chay shumaq simillaqa intrachimanchik Dyus munashanta rurar mantakuyninpi kaq chaykunapaq. Nataq balliku-shuypaqami intrachimanchik dyablu munashanlata ruraqkunapaq.
39 Piru chay ĉhiqnikuq kar, ballikuta tarpusha chay-shuypaqami dyablullapaq intrachimanchik. Nataq chay kusicha tyimpu-shuypaqa intrachimanchik chay jwisyu diyapaq. Chay kusichakuqkuna nir-shuypaqami intrachimanchik Dyuspa angelninkunapaq.
40 "Chaymi nishaykillapa: Imanutaq chay ballikukunata chiqanchanchik rupachinapaq, chaynumi chay jwisyu diyapipis wakinqa chiqanchakanqa.
41 Chayraykumi Dyusmanta Shamuq Runaqa kaĉhamunqa angelninkunata, chay mantakuyashanmanta chay ukkunata uchakuchiqkunata, chaynulla chay mana allinta ruraqkunata chiqanchananllapapaq. 42 Chaynu chiqancharmi apar kusala miraq ninaman itakunqallapa. Chaymi chaypiraq kusala mana agwantaypaqta qischakar qayĉhakushanrayku kirunmatapis richyachinqallapa. 43 Piru mayqanpis Dyus munashannu ruraqkuna-shuypaqa, rupay yupay kusa shumaqta llipyaranqallapa Taytanllapa mantakuyashanpina. Chaymi nishaykillapa: Rinriyjun kaqkunaqami, uyakur intrakayllapa nir.

Kusala ĉhaniyjun pakaplla kaqpaq kumparasyunta ruraran

44 "Syilumanta kaqpa mantakuyninqami imanutaq uk lugarpi kusala ĉhaniyjun ima pakaplla katin mana rikanchikchu chaynu. Chaqa nishaykillapa: Mayqan runapis uk pachapi kusala ĉhaniyjun imata tarirqa mana

n 13.35 Salmo 78.2

dijayta munanchu. Ashwanmi chayllapi pampar dijar kusala aligrilla rin tukuy iman kaqkunata rantikur tikrakamur, chay pacha kusa imayjun kaqta rantin chaynu.

Kusa ĉhaniyjun pirlapaq kumparasyunta ruraran

45 "Chaynulla syilumanta kaqpa mantakuyninqami, imanutaq uk nigusyantimaqa kusa ĉhaniyjun pirla shutiq rumisituta maskar purin rantinanpaq, chay yupay. 46 Chaynu maskar puriyar uk kusa ĉhaniyjunta tarirqami, rir iman kaqkunatapis limpu rantikur, imanupis chay pirla shutiq rumisitutaqa rantin-ari.

Piskadukunapaq shikrawan kumparasyunta ruraran

47 "Syilumanta kaqpa mantakuyninqami imanutaq piskadukuqkunamaqa chay shikranta mar yakuman itakurqa kusala achka ukman ukman piskadukunata aypamun chay yupay. 48 Chayna chay piskadukuna shikranpi untatinqa chay piskadukuqkunaqa waqtaman urqumunllapa. Chaymantaqa tar akraq qallarinllapa. Chaynami chay kusala shumaq chaykunataqa kanastanman ĉhuranllapa. Nataq chay mana shumaq kaqta-shuypaqami itakunllapa. 49 Chaynullami pasanqapis chay jwisyu diya ĉhamutinqa. Chaymi chay angelkunaqa rir chay mana allin kaqkunataqa chiqanchanqa allin kaqkunamantaqa. 50 Chaynu chiqancharmi chay mana allin kaqkunataqa kusalata nina ratakuqmanna itakunqa. Chaymi chaypiraq kusala mana agwantaypaqta qischakar qayĉhakushanrayku kirunmatapis richyachinqallapa".

Unay chaynulla kanan yaĉhachikuykunapismi kusala shumaq

51 Chaynu nirqa, Jesusqa tapukuran:

—¿Qamkunaqachu intrakankillapa, tukuy kay nishushayllapataqa?

—Intrakanillapami Taytituy— niran paykunaqa.

52 Chaymantaqami Jesusqa niran:

—Moisés mantakushanta uk yaĉhar yaĉhachikuqqami syilumanta kaqpa mantakuyninmanta yaĉhakurqa, uk wasipa amun yupay tukun. Chaymi chay kusa ĉhaniyjun ĉhurakushantaqa urqumun mushuq kaqkunata, unay kaqkunata ima.

Jesusmi Nazaret pwiblupi
(Mr 6.1-6; Lc 4.16-30)

53 Chaynu nir ima kay kumparasyunkunata parlakurnaqami riranna chay kayashanmantaqa. 54 Chaynu rirmi chay pwiblunllaman ĉharan. Chaymi chay tantakananllapa wasipi yaĉhachikuq qallariran. Chaynu yaĉhachikutinmi runakunaqa limpu dispantakasha kaynu ninakuqllapa:

"¿Kayqa maypitaq yaĉhakuranqa kay kusa yaĉhayashantaqa? ¿Imanutaq chay milagrukunata rurayta puytin? 55 ¿Manachu kayqa, chay iĉhkakuqpa wamran? ¿Chaynulla manachu wakpa mamanqa María? ¿Manachu Santiagupa,[o] Josipa, Simonpa, Judaspa uknin ima? 56 ¿Manachu paypa warmi ukninkunamapis kaypi nuqanchikkunawan tanllapa? ¿Piru chaynu katinqa, imanu kartaq tukuy wakkunata rurayta puytinqa?" nir.

57 Chaynu nir ima piñakur mana kasunatinllapami, Jesusqa paykunataqa niran:

---

o 13.55 Santiagutami niqllapapis "Jacobo" nir. Payqami Jerusalenpi kriyiqkunapa punta rikaqnin karan. Rikashun Hechos 12.17; Gálatas 1.19.

“Tukuy uklaw pachapimi kusa shumaqta rikanllapa uk runa Dyuspaq rimaqtaqa. Piru chay pwiblunllapi chaynulla wasinllapi imaqami mana kasunllapachu” nir.

58Piru chay pwiblunllapiqami Jesusqa mana achka milagrukunataqa rurarannchu. Chaqa chaymanta kaq runakunaqami mana paypiqa kriyiqllapachu.

Shutichikuq Juantami wanuchiranllapana

(Mr 6.14-29; Lc 9.7-9)

14 1Chaymantaqami chay tyimpukunapiqa Galilea pwiblupa mantaqnin, Herodesqa uyaparan Jesuspaq kusata rimaqllapata. 2Chaymi chay sirbiqninkunataqa niran: “Chay Jesusqami, Shutichikuq Juanlla kanqa. Chaqa wanushanmanta kawsamushanraykumi milagrukunamatapis rurayta puytiyanqa” nir.

3-4Chaqa Shutichikuq Juanmi naypaqllata Herodestaqa kaynu nisha kayaq: “Chay ukniki Felipipa warmin Herodiasta warmikita yupay purichiyashaykiqami mana allinchu”. Chaynu nishanraykushi Herodesqa kusalata piñakur kaĉhakuran aypar kadinakunawan watar karsilman itananllapapaq.

5Herodesqashi, Shutichikuq Juantaqa kusalata wanuchiyta munaq. Piru runakunata mancharshi mana wanuchiytaqa puytiqchu. Chaqa tukuylashi kriyiqllapa Juanqa Dyuspa rimaqnin nir. 6Piru uk diyapishi Herodespa kumpliyañun karan. Chayshi fyistata ruratinllapa, chay Herodiaspa warmi wamranqa tukuyla chaypi kaqkunapa naypanpi lluqshir bayliran. Chaynu baylishanshi Herodestaqa kusalata gustaran. 7Chayshi ashwan Herodesqa chay intinadantaqa jurar arniran imata mañamatkipis qushayki nir. 8Chaymantaqashi maman chay warmi wamranta animachitin Herodestaqa kaynu niran: “Shutichikuq Juanpa umanta uk platupi qumay” nir.

9Chaynu nirqashi gubyirnu Herodestaqa kusalata llakichiran. Piru chaynu llakiyarmapisshi, chaypi kaqkunapa naypanpi jurar arnishanrayku kaĉhakuran chaynu ruranannllapapaq. 10Chayshi kaĉhakuran Shutichikuq Juanpa umanta chay karsilpi pitinanllapapaq. 11Chaymantaqashi uk platupi apar, chay warmi wamrataqa quranllapana. Nataq chay wamraqashi mamantana ashwan quran.

12Chaymantanashi, Shutichikuq Juanpa yaĉhakuqninkunaqa ĉhar, Juanpa kwirpunlatana aparanllapa pampaq. Chaymanta-shuypaqa riranllapa Jesusta willaq chay pasashanpaqqa.

Jesusmi sinku mil runakunata qararan

(Mr 6.30-44; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)

13Chayta yaĉharmi Jesusqa uk yaku karruman iqar uk chunllaq lugarman riran. Piru achka runakunami yaĉharanllapa Jesusqa risha nir. Chaymi chay pwiblukunamanta lluqshir ĉhakpala riranllapa Jesuspa ikintaqa. 14Chaymanta Jesusqa chaynu riyar yaku manyanman ĉharqa, yaku karrumanta ishkiran. Chaynu ishkirmi kusala achka runakunata rikaran. Chaymi paykunata llakipar tukuy qishaqninkunata apashanllapataqa limpu allicharan. 15Piru limpu tardiyayatinnaqami chay yaĉhakuqninkunaqa qimikar kaynu niranllapa:

—Kay lugarpiqami mana imapis kanchu. Chaynulla kusa tardinami. Chayraykumi runakunataqa willay chay pwiblukunaman rir mikunanllapata rantinanllapapaq nir.

16Chaynu nitinllapami Jesusqa niran:

—Manami allinchu rinanllapapaqqa. Ashwan qamkuna paykunataqa qarayllapa nir.

17Chaynu nitinqa, paykunaqa
niranllapa:
—Kaypiqami kay sinku tantitawan,
ishkay piskaditumantaqa mana masqa
imapis kanchu, nir.
18Jesusqa niran:
—Apamuyllapa kayman.
19Chaymantami chay achka runakuna-
taqa chay qiwakunalapi tananllapapaq
niran. Chaynu nisha karnaqami, chay
sinku tantitawan, ishkay piskadituta
aypar unaq syiluman chapakur payji nir,
Taytan Dyusman mañakuran.
Chaymantami chay tantakunata pidasu
pidasu pakir yaĉhakuqninkunata quran
tukuyla chaypi kaqkunata aypachinan-
llapapaq. 20Chaynumi tukuyla mikuran-
llapa tiqllananllapakaman.
Chaymantami yaĉhakuqninkunaqa chay
mikuypa subrankunataqa ashwan dusi
kanasta untata tantaranllapa. 21Piru
chay mikusha chaykunata yupatinllapa-
qami ullqukunala sinku mil (5,000)
karanllapa. Nataq warmikunawan
wamrakunataqami mana yuparanllapa-
nachu.

Jesusmi yakupa ananta puriran
(Mr 6.45-52; Jn 6.16-21)

22Chaymanta, Jesusqa yaĉhakuqnin-
kunata yaku karruman iqachiran rir
ĉhaskinanllapapaq quĉhapa uklaw
manyanman paymantaqa naypaqta.
Nataq payqa chaylapi kidaran tukuyla
dispidikur rinanllapakaman. 23Chaynu
dispidikur ritinllapanaqa, Jesusqa uk
sirkaman payla iqaran, Taytanman
mañakuq. Chaymi limpu amsayatinna-
mapis payla chaypiqa karan. 24Nataq
chay yaku karru-shuypaqa kusa
largutana risha karan yaku anantaqa.
Piru naypanllapalawmanta kusala jwirti
wayra shamuyashanraykumi yaku
karrutaqa, yaku kusalata maqchiyaran.
25Limpu achkiyaqpinaqa, Jesusqa yaku
ananllata riran yaĉhakuqninkunalaw-
man. 26Chaynu yakupa ananta riqta
rikarmi yaĉhakuqninkunaqa kusalata
manchakur "¡Wakqami aya!" nir kusata
qayĉhakuranllapa.
27Piru Jesusqami paykunataqa kaynu
niran:
—¡Shachinakur ama manchakuyllapa-
chu! ¡Nuqami kani! nir.
28Chaymantami, Pedruqa kaynu
niran:
—Taytituy, qam karqa mantakuy
nuqa yakupa ananllata qamman
shamunaypaq nir.
29Chaymi Jesusqa niran:
—Shamuy-ari nir.
Chaynu nitinmi Pedruqa yaku
karrumanta ishkir yakupa ananllata riq
ĉhurakaran Jesús kayashanlawman.
30Piru kusala jwirti wayra shamur
yakuta maqchiyashanraykumi kusalata
manchakuran. Chaymi ashwan chay
kutilla limpu chinqaq qallarir, kaynu nir
qayĉhakuran:
—¡Yanapamay Taytituy! nir.
31Chaymi chay kutilla Jesusqa
makinmanta aypamur niran:
—¡Manami qamqa allitaqa kriyinki-
raqchu! ¿Imapaqtaq mana allita
kriyirayki? nir.
32Chaynu nir chay yaku karruman
ishkantin iqatinllapaqa, wayraqa
qasillaranna. 33Chaymi, chay yaku
karrupi kaqkunaqa, Jesuspa naypalanpi
qunqurikur kaynu niranllapa:
—¡Chiqaptami qamqa Dyuspa
Wamran kanki! nir.

Jesusmi Genesaret lugarpi,
qishaqkunata allicharan
(Mr 6.53-56)

34Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqnin-
kunawan pulla chay quĉhallata rir
pasar, ĉharanllapa Genesaret
lugarmanna. 35Chaynu ĉhatinllapami

chay lugarmanta kaqkunaqa tukuyla Jesustaqa riqsiranllapa. Chaymi, tukuy chay lugarpi parlakutinllapa, yaĉharanllapana Jesuspaqqa. Chaynu yaĉharllapami tukuy qishaqninllapata aparanllapa. 36Chaymi kusalata Jesustaqa rugaranllapa raĉhpanpa manyanlamatapis kamananllapapaq. Chaynumi chay raĉhpanpa manyanta tukuy kamaqkunaqa allinna kidaqllapa.

Mana allin yarpuyninchikmi uchakuchimanchik

(Mr 7.1-23)

15 1Chaymantami Jesusman qimikaranllapa Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, fariseo runakuna ima. Paykunaqami Jerusalenmanta ĉhamusha karanllapa. Chaymi kaynu nir tapuranllapa:

2—¿Imapaqtaq yaĉhakuqnikikunaqa unay rukunchikkunapa kustumrinta mana kasunllapa? ¿Imapaqtaq mikunanllapapaq karqa, naypaqtaqa mana makinllapataqa paqan? nir.

3Jesuspismi tapuran:

—¿Imapaqtaq qamkunapis chay kustumrikillapalata rurar Dyus munashantaqa mana rurankillapa? 4Chaqa Dyusqami niran: 'Taytaykita mamaykita kusa rispituwan kasuyllapa. Chay mayqanpis taytanta mamanta ĉhiqniqkunaqami wanuchikasha kanqallapa' nir. 5Piru qamkunaqami ninkillapa, uk runaqa niyta puytin taytanta mamanta: 'Manami yanapashuyta puytinichu. Chaqa tukuy imay kaqkunatami arnisha kani Dyusta' nir. 6Mayqanpis chaynu niqqa, manami taytanta mamantaqa rispitayanllapanachu. Chaymi nishaykillapa: Qamkunaqami Dyus nishanta mana kasunkillapanachu, qamkunapa kustumrikillapalata rurar kawsanaykillapapaq. 7¡Dyusta yanqa kasuq tukuq kuchi runakuna! Waknupaqĉhi Dyuspa unay rimaqnin Isaiasqa, qamkunapaq rimaran. Chaqa niqmi:

8 'Kay pwiblumanta runakunaqami
shiminllapalawan kasumanllapa.
Piru yarpuyninllapapiqami mana
chiqaptaqa kasumanllapachu.
9 Chayraykumi yanqalla aduramaqllapa yupay tukunllapamapis.
Chaqa chay yaĉhachikuyashan
chaykunapis yanqa runakunapa
yaĉhachikuyninla imami' nir.

10Chaymantami Jesusqa runakunata qayamur kaynu niran:

—Allita uyakur intrakayllapa. 11Chaqa nishaykillapa: Mayqanpis ima mikuyta mikushanraykuqa manami uchayjun kaytaqa puytinchu. Ashwanmi mayqanpis yarpuyninllapapi mana allinta yarpur rimar uchakuytaqa puytin.

12Chaymantami Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa qimikar kaynu nir willaranllapa:

—¡Taytituy! Chay fariseo runakunaqami qam chaynu nitki uyaparqa kusata piñakuranllapa nir.

13Piru Jesusqami paykunataqa niran:

—Ima qirutapis, syilumanta Taytay, mana tarpusha katinqami, ĉhupanmanta pilar itakukanqa. 14Chaynu piñakutinllapamapis ama kwintachayllapachu. Chaqa paykunaqami imanutaq uk syigumaqa, mana rikakuq masinta kaylata kaylata rishun nin mana rikakurmapis, chaynu paykunapis. Allita yaĉhashanchikllapanu, uk syigu mana rikakuq masinta kaylawta ima rishun niyarmapis, ashwan ishkantinllapa uk uĉhkumanna ratanllapa.

15Chaynu nitinmi, Pedruqa Jesusta niran:

—Intrachimayllapari chay mayqanpis mikushanraykuqa mana uchakuyta puytinchu nishaykitaqa nir.

16Chaymi Jesusqa niran:
—¿Qamkunamapischu manaraq intrakankillapa? 17Allita kwintata qukayllapa. Tukuy imata mikushallapaqami tukuyla rin paĉhanchikman. Chaymantami qashan kwirpunchikqa itakamun. 18Piru chay kusala mana allin rimaykunata rimanllapa chay-shuypaqami yarpuyninllapamanta lluqshimun. Chaynu karmi mana allinkunata rimar ima uchakushana rikarinllapa. 19Chaqa, uk runapa yarpuyninmantaqami mana allin yarpuykuna lluqshimun. Chaymi wanuchikuyta yarpun. Ukwan ukwan kayta yarpun. Musu kar, manaqa shipash karpis pakaplla tayta yarpun. Chaynulla suwakunanpaq, llullakunanpaq, musyakunanpaq ima yarpunllapa. 20Tukuy chaykunata yarpur rurarmi uchakunllapa. Piru mayqanpis chay maki paqana kustumrita mana rurar mikurqa ¿imanunari uchakunqallapa?

Mana Israelmanta warmimi Jesuspi kusalata kriyiran
(Mr 7.24-30)

21Chaymantami Jesusqa riran chay Tiro chaynulla Sidón pwiblupa lugarninkunaman. 22Chay lugarkunapimi uk cananea warmisita taq. Paymi Jesusman kaynu nir kusalata qayĉhakur qimikaran:
—¡Taytituy, Davidpa ayllun,[p] llakipamastuy-ari! ¡Chaqa warmi wamraymi dyablupa yarpuyninwan kar kusalata qischakayan! nir.
23Chaynu nitinmi, Jesusqa mana imatapis niranchu. Ashwanmi yaĉhakuqninkuna payman qimikar kaynu nir rugaranllapa:
—Willay wak warmitaqa rinanpaq. Chaqa nuqanchikkunapa ikinchiktami qayĉhakur shamuyan nir.
24Chaynu nitinllapami, Jesusqa kaynu niran:
—Taytay Dyusqami kaĉhamasha Israel pwiblumanta kaqkuna uysha chinqasha yupay runakunalaman.
25Chaynu nitinmapismi chay warmisitaqa rir Jesuspa naypanpi qunqurikur kaynu niran:
—¡Taytituy, ama chaynu nirchu yanapamay-ari! nir.
26Jesusqa niran:
—Manami allinchu wamranchikpa mikunanta kitar allqitukunata qaranapaqqa.
27Chaymi chay warmisitaqa niran:
—Chiqaptami chaynu Taytituy. Piru allqitukunamapismi, amun misapi mikuyatin, chay mikuysitu ishkishanlamatapis mikun nir.
28Chaynu nitinmi Jesusqa niran:
—¡Mamitay, kusalatari qamqa nuqapi kriyinki! Chaymi imanutaq kriyishaykinulla wamraykipiqa rurakanqa nir.
Chaynu nitinmi chay kutilla, chay warmipa warmi wamranqa alliyaranna.

Jesusmi achka qishaqkunata allicharan

29Jesusqami chay kayashanmanta lluqshir rirqa, ĉharan Galilea shutiq quĉhapa manyanman. Chaymantami unaq sirkaman iqar taran. 30Chaykamanqami kusa achka runakuna tantakaranllapa pay kayashanmanqa. Kujukunata, syigukunata, mana allin rikrayjunkunata, mudukunata chaynulla ukman qishaywan kaqkunata imami apar Jesuspa ĉhakinlapi ĉhuraranllapa. Piru Jesusqami tukuyninta allicharan. 31Chaynu chay mudukuna rimatin, mana allin rikrayjunkuna alliyatin, kujukuna puritin, syigukuna chapakur rikakutin ima rikarmi chay runakunaqa

p 15.22 Davidpa ayllun nirqami Dyuspa Akrashan Cristun nir intrachimanchik.

limpu dispantakasha kidaranllapa. Chaymi ashwan Israel runakunapa Dyusnintana tukuyla alabaranllapa.

Jesusmi kwatru mil runakunata qararan
(Mr 8.1-10)

32Chaymantami, Jesusqa yaĉhakuqninkunata qayamur kaynu niran:

—Kusatami llakini kay runakunapaqqa. Chaqa kimsa diyanari nuqawan kaypi. Mananami imata mikunanllapapaqpis kannachu. Chaymi mana qarasha karqa, mana kaĉhanayanichu wasinllapamanqa. Chaqa imanupiqami mallaqpaq riyar nanpi imananmanllapa nir.

33Chaymi, yaĉhakuqninkunaqa niranllapa:

—Piru, ¿imanunari waknu kusala achka runakunapaqqa kay chunllaq mana mayqanpis tayashanllapa lugarpiqa mikuytaqa tarishunllapa? nir.

34Chaymi Jesusqa tapuran paykunataqa:

—¿Aykataq kan tantitaykillapaqa? nir.

Paykunaqa niranllapa:

—Syiti tantitawan aykala piskadukunalami kan nir.

35Chaymantami payqa willaran runakunata, pachalapimapis tananllapapaq. 36Chaymi, chay syiti tantitawan, chay piskadutaqa, aypar payji nir ima Taytan Dyusman mañakuran. Chaymantami, tantakunata pakir quran chay yaĉhakuqninkunata. Chaymi paykunana runakunataqa aypachiran. 37Chaynumi tukuynin tiqllanankaman mikuranllapa. Ashwanmi subrankunata tantarqa, syiti kanastatana untachiranllapa. 38Piru chay mikusha chaykunaqami kwatru milqa (4,000) ullqukunala karanllapa. Nataq warmikunawan wamrakunataqami mana yuparanllapanachu. 39Chaymantaqami Jesusqa runakunataqa, “Rishaqna” nir, yaku karruman iqar riran uk lugar Magdala[q] shutiqmanna.

Jesustami mañaranllapa qashan uk milagruta ruranan paq
(Mr 8.11-13; Lc 12.54-56)

16 1Chaymantaqami wakin fariseukuna, chaynulla saduceo runakuna riranllapa Jesusta rikaq. Chaymi paykunaqa mabir ima ninqashi nir, kaynu niranllapa:

—Chiqapta syilumanta shamushayki nir yaĉhanayllapapaqqa uk milagruta ruray nir.

2Piru Jesusqami niran:

—Qamkunaqami tardikuna unaq syiluman chapakur, syiluta chupikallata rikarqa ninkillapa: ‘Kusa shumaq tyimpumi kanqa’ nir. 3Piru allaqmantakuna unaq syiluman chapakur syiluta chupikalla tultyawta rikarqa ninkillapa: ‘Kananqami mana allin tyimpuchu kanqa’ nir. Chaynu qamkuna syiluta chapar ima tyimpukunapaq yaĉharqa, ¿imapaqtaq mana intrakankillapa nuqa Dyusmanta shamusha kar yaĉhachishutiyqa? 4Kay kusala mana allin yarpuyniyjun kaq, chaynulla mana allita kriyimaq runakunaqami uk milagruta ruranaypaq mañamanllapa. Piru kay mana kriyimaq runakunaqami Taytay Dyus imanutaq Jonaswan ruraran chaynulla nuqawan ruratinla, munarqa intrakanqallapa.

Chaynu nirqa chay kutilla, riranna chay runakunamantaqa.

Fariseukunapa, saduceupa mana allin yaĉhachikuyninkuna
(Mr 8.14-21)

5Jesuspa yaĉhakuqninkuna quĉhapa uklaw manyanman pasasha karqa

---

q 15.39 Magdalaqami chaylla Magadanwanqa. Chay lugarllamantami karan María Magdalenaqa.

yarpuranllapa, tantakunata qunqar rishallapa nir. 6Chaymantami Jesusqa niran:

—Allita kwintata qukar, kuytakankillapa chay fariseo, chaynulla saduceo runakunapa libaduranllapamanta nir.

7Chaymi chay yaĉhakuqninkunaqa paykunapura ninakuranllapa: "¡Mana tantata apamusha kashallapami, chaynu nimashanchikllapa kanqa!" nir. 8Chaynu yarpuyanllapa nir yaĉhayashanraykumi, Jesusqa kaynu niran:

—¿Imapaqtaq ninkillapa, tanta mana kanchu nirqa? ¡Ima manaraqchu allita nuqapi kriyinkillapa! 9¿Manaraqchu intrakankillapa, chaynulla mananachu yarpunkillapapis, chay sinku tantitamanta sinku mil runakunata qarashaytaqa? Chaqa achka kanastataraqmi subratinpis tantaraykillapa. 10Chaynulla manachu yarpunkillapa chay syiti tantitamanta kwatru mil runakunata qaratiypis, achka kanastata subranta tantashaykillapataqa. 11¿Ima manachu kwintata qukaraykillapa, nuqaqa manami tantapaqchu rimayaray nirqa? Ashwanmi nishuyarayllapa kuytakanaykillapapaq chay fariseo, chaynulla chay saduceo runakunapa libaduranmanta.

12Chaymantami paykunaqa intrakaranllapana mana tantapa libaduranpaqchu willamayashanchikllapa nir. Ashwanmi intrakaranllapa chay fariseo, chaynulla saduceo runakuna yaĉhachikuyashanmanta kuytakananllapapaq nir.

Pedrumi Jesustaqa Dyuspa Akrashan Cristun kanki niran

(Mr 8.27-30; Lc 9.18-21)

13Jesusqa uk lugar Cesarea Filipuman ĉharqa, tapuran chay yaĉhakuqninkunataqa:

—Nuqa Dyusmanta Shamuq Runapaqqa ¿mayqanshi kani ninllapataq runakunaqa? nir.

14Chaynu nitinqa paykunaqa niranllapa:

—Wakinqami ninllapa, Shutichikuq Juan nir. Nataq wakin-shuypaqa ninllapa Elías nir. Chaynulla wakinkunaqa ninllapa Jeremías, manaqapis Dyuspa uk rimaqnin kanqa nir.

15—Qamkunapaq-shuypaqa ¿mayqantaq kani? —nir tapuran chay yaĉhakuqninkunataqa.

16Chaymi Simón Pedruqa niran:

—Qamqami Dyuspa Akrashan Cristun, tukuy tyimpupaq kawsaq Dyuspa Wamran kanki, nir.

17Chaymi Jesusqa niran:

—Kusa shumaqmi kanki Jonaspa wamran Simón. Chaqa nuqapaq yaĉhanaykipaqqa unaq syilumanta Taytaymi intrachishusha, manami mayqan runa imachu. 18Chaymi kananqa kusalata kriyir, jwirti rumi yupay kashaykirayku Pedro shutichishayki. Chaynuqami wakin kriyiqkunapaqqa atun rumi yupayna kayanqa kriyishaykiqa. Chaymi chay rumipa ananman ĉhurar llutakur uk wasita shachiq yupayna kashaq chay wakin nuqapi kriyiqkunawanqa. Chaynuqami chay mana allinta rurachikuq dyabluqa mana binsiyta puytinqanachu. 19Piru kananqami Pedro, Taytay Dyus syilupi mantakuyashanman yaykuqkunata rikanaykipaqna numrashayki. Chaymi kay pachapi mayqanpis mana kriyishanrayku, Dyus mantakuyashanman mana yaykunqachu nitkiqa, unaq syilupi Taytaypis mana yaykuchinqachu. Chaynulla kay pachapi mayqanpis kriyishanrayku Taytay Dyus mantakuyashanman yaykunqa nitki-shuypaqa, Taytaypis yaykuchinqa mantakuyashanmanqa.

20Chaynu Pedruta nishana karqami Jesusqa yaĉhakuqninkunataqa willaran,

ama mayqantapis willananllapapaqchu,
payqa Dyuspa Akrashan Cristun nirqa.

Mananami maychu wanunaypaq niran Jesusqa
(Mr 8.31–9.1; Lc 9.22-27)

21 Chaymanta-pachami Jesusqa
yaĉhakuqninkunata kaynu nir intrachiq
qallariran:
"Nuqaqami Jerusalén pwiblumanna
riyashaq. Chaymi chay pwibluman
ĉhatiyqa, chaypi ruku kaq mantakuq-
kuna, kurakunapa mantaqninkuna,
Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachi-
kuqkuna ima aypar kusalata qischaman-
qallapa. Chaynu qischamarmi wanuchi-
manqallapa. Piru chaynu wanuchima-
tinllapamapismi kimsa diyamantaqa
kawsamushaq" nir.
22 Chaynu nitinmi, Pedruqa uklawman
Jesusta paylata apar anyaqnulla kaynu
nir willaran:
—¡Dyusqami mana munanqachu
chaynu qischakanaykipaqqa Taytituy!
¡Chaqa manami allinchu chaynu
pasashunanpaqqa! nir.
23 Chaynu nitinmi Jesusqa Pedrulaw-
man tikrakamur niran:
—¡Ashuy naypaymantaqa dyablu![r]
Chaqa qamqami Dyus munashanta
mana intrakar, yanqa runakuna
yarpushannula yarpur, Dyus
munashanta mana ruranayta munar
disanimachimayanki nir.
24 Chaymanta-shuypaqami Jesusqa
yaĉhakuqninkunata kaynu niran:
"Mayqanpis nuqapa yaĉhakuqniy
kanarqami amana bidanllapapaqqa
llakinqallapanachu. Ashwanmi kruspi
wanuchinatinllapamapis ama mancha-
kurchu nuqalapi yarpur shachinakunqa-
llapa. 25 Chaqa mayqanpis paykuna
munashannulla bidanta washayta
kamaqkunaqami tukuy tyimpupaqna
qischakanqallapa. Piru mayqanpis
nuqapi kriyishanrayku qischakar
wanuqkunaqami tukuy tyimpupaqna
kawsanqallapa. 26 Chaqa nishaykillapa:
Mayqanpis kay pachapi kaq ima
munashanta tantakur mana washaka-
tinqa, ¿imapaqtaq sirbiyan chay
tantakushanqa? ¿Manaqa uk runachu
achka imata pagrakur washakayta
puytinman? ¡Manami! 27 Chaqa nuqa
Dyusmanta Shamuq Runaqami
shamushaq Taytay Dyuspa llipyalla
pudirninwan, angelniykunawan ima.
Chaynu shamurmi tukuyta allita rikar
yaĉhar imanu rurashanllapanulla imanu
kananpaqmapis nishaq. 28 Chiqaptami
nishaykillapapis: Kaypi kaqmanta
wakinllaqami mana wanunkillaparaq-
chu Dyusmanta Shamuq Runata
mantakuqta rikanaykillapakaman nir".

Jesusmi kusa llipya intirupaq tikrakaran
(Mr 9.2-13; Lc 9.28-36)

17 1 Chaymanta saysi diya pasatinna-
qami Jesusqa, Pedruta Santiaguta
apar riran. Chaynullami aparanpis
Santiagupa uknin Juanta ima. Chaynumi
paykunala rir iqaranllapa kusa unaq
sirkaman. 2 Chaypi katinllapanami, Jesusqa
yaĉhakuqninkunapa naypanpi kusala
ukman shumaqpaq tikrakaran. Chaqa
qaqllanqami rupay yupay kusata llipyara-
yaran. Nataq raĉhpan-shuypaqami kusa
yuraq intiruta achkirayaran. 3 Chaynu
Jesusta rikakuyarllapami, chay kutilla
rikaranllapapis Dyuspa unay rimaqninkuna
Moiseswan, Elías ima Jesuswan parlaqta.
4 Chaymi Pedruqa Jesusta niran:
—Taytituy ¡kaypiqami kusala allin
kanchikllapa! Qam munatkiqa, rurashaq
kimsa chukllitakunata, ukta qampaq,

r 16.23 Chaynuqami Jesusqa niran, Pedro dyablu munashanta rimashanrayku.

ukta Moisespaq, ukta-shuypaqa Eliaspaq nir.

5Chaynu Pedro niyatinqami, kusa llipya intiru puktay limpu paykunata pampar pasayaran. Piru chay puktay rurimantami Dyus kaynu niyaran:

"Kaymi kusa munashay Wamrayqa.
Paylawanmi kusa shumaqta yarpuni.
¡Paylatami uyakur kasunkillapa!" nir.

6Chaynu niqta uyaparmi chay kimsa yaĉhakuqninkunaqa kusalata manchakur piratap rataran pachaman.

7Chaymantami Jesusqa paykunaman qimikar, kamar kaynu niran:

—Ama manchakurchu shariyllapa nir.

8Chaymi sharir chapakurqa mana mayqantapis rikaranllapanachu. Ashwanmi Jesusqa paylana kasha karan.

9Chaymanta chay unaq sirkamanta ishkimuyatinllapanaqa Jesusqa yaĉhakuqninkunata kaynu niran:

—Amami mayqantapis parlankillapachu chay rikashaykillapataqa, Dyusmanta Shamuq Runa wanur kawsamunankaman nir.

10Chaymi yaĉhakuqninkunaqa Jesusta kaynu nir tapuranllapa:

—Chaynu katinqa, ¿imapaqtaq Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkunaqa, Eliasraqshi Dyuspa Akrashan Cristunmanta naypaqta shamuyanqa ninllapa? nir.

11Jesusqa paykunata niran:

—Chiqaptami Elías naypaqtaqa shamuyanqa. Chaynu shamurmi tukuy imata Dyus munashanulla shumaqchayanqa. 12Piru nuqaqa nishaykillapa: Eliasqami nuqamanta naypaqta shamushana karan. Chaynu shamutinmapismi, Dyuspa rimaqninpaq mana kwintacharchu paykuna munashanta ruraranllapa. Chaynullami kananpis Dyusmanta Shamuq Runatapis qischanqallapa paykunaqa.

13Chaymi chay yaĉhakuqninkunaqa kwintata qukaranllapa, Jesusqami Shutichikuq Juanpaq rimayan nir.

Jesusmi allicharan dyablupa yarpuyninwan kaq wamrata
(Mr 9.14-29; Lc 9.37-43)

14Chaymanta, unaq sirkamanta tikrakamurqa achka runakuna kayashanman ĉhamuranllapa. Chaymi chay kutilla, Jesusman uk runa qimikar naypalanpi qunqurikur, kaynu niran:

15—Wamraymi atakiwan kusalata qischakan. Chaynu atakiwan qischakarmi kusalata ninakunaman, yakukunaman ima ratan. ¡Imaraq Taytituy, wamrayta llakipar alliyachiy-ari! 16Chaqa nuqaqami kay yaĉhakuqnikikunamanmapis apamuray allichananpaq. Piru paykunaqami mana puytishallapachu nir.

17Chaynu nitinmi, Jesusqa niran:

—¡Ay qamkuna Dyuspi mana allita kriyiqkuna, chaynulla mana allinta ruraqkuna! ¿Maydiyakamantaq allita intrachishunayllapapaq qamkunawan kashaq? ¿Ima maydiyakamantaq qamkunawan shachinakushaq? Ma, kayman apamuyllapa nir.

18Chaynu chay wamrata apamutinllapami Jesusqa chay dyablupa yarpuyninta chay wamramantaqa anyar itakuranna. Chaymi wamraqa chay kutilla, allinna kidaran. 19Chaynu chay wamra alliyatinnaqa, yaĉhakuqninkunaqa wakaqlaman rir Jesuswan parlar, kaynu nir tapuranllapa:

—¿Imaraykutaq chay dyablupa yarpuynintaqa mana itakuyta puytisha kashaqllapaqa? nir.

20Jesusqami niran paykunataqa:

—Qamkunaqa manami allita Dyuspiqa kriyinkillapachu. Chaqa chiqaptami nishaykillapa: Imanutaq chay mustasa qirupa simillitanmaqa

kusa llampitu chaynu pitilamatapis allita Dyuspi kriyir, kay qaqata ‘Ashur kaymanta, riy uklawman’ nitkillapaqa, chay qaqaqa ashunman. Chaqa allita Dyuspi kriyirllapaqami tukuy imatapis rurayta puytiyankillapana kanqa nir.
21 [Waknu riqchaq dyablupa yarpuyninqa mana chaynulaqa runamantaqa lluqshinchu. Ashwan chaynu dyablupa yarpuyninta itakunarqa ayunar kusalata Dyusman mañakurla itakuyta puytinchik.]

Ishkay kutipaqnami Jesusqa wanushaqna niran

(Mr 9.30-32; Lc 9.43-45)

22 Chaymanta chay Galilea lugarpi yaĉhakuqninkunawan pulla puriyarmi, Jesusqa kaynu niran:

“Dyusmanta Shamuq Runatami kuntrankunaman qukuyanqallapa.
23 Chaynu qukutinllapami wanuchinqallapa. Piru kimsa diyamantaqami, qashan kawsamunqa”.

Chaynu nir willatinmi, yaĉhakuqninkunaqa kusalata llakiranllapa.

Dyusta aduranan llapa wasipaqqami impwistuta pagrakuqllapa

24 Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunawan rir ĉharan Capernaúm pwibluman.

Chaynu ĉhatinllapami, Dyusta aduranan llapa wasipaq impwistuta kubrakuqkuna Pedruman qimikar, kaynu nir tapuran:

—¿Yaĉhachikuqnikiqachu impwistutaqa pagrakun Dyusta aduranan llapa wasipaqqa? nir.

25 Pedruqa niran:

—Pagrakunmi taytituy.

Chaymanta Pedro wasiman yaykur mana imatapis niyatinraqmi, Jesusqa kaynu niran Pedrutaqa:

—Ima ninkitaq Simón Pedro, ¿mayqankunatataq kubranllapa impwistutaqa kay pachapi mantakuqkunaqa? ¿Chay pwiblunllapamanta kaqkunata, manaqachu jwira kaq runakunata? nir.

26 Pedruqami niran:

—Jwiramanta kaq runakunalatami kubranllapa nir.

Chaymantami Jesusqa niran:

—Chiqaptami, chay mantakuqkunaqa pwiblunllamanta kaqkunataqa mana impwistutaqa kubranllapachu. 27 Piru chay impwistuta kubrakuq kaqkunata mana pagrar ama piñachinallapapaqqa, rir chay atun quĉhaman answiluykita itakuy. Chaymanta chay punta kaq piskaduta aypamurqa, aqrunta kiĉhar uk qillayta tarinki chaypiqa. Chaymi chay qillayqa aypanqa, rir nuqapaq kaq impwistuyta chaynulla qampa kaqta pagrakutkimapis nir.

¿Mayqantaq Dyuspaqqa kusa mas allin kanqa?

(Mr 9.33-37; Lc 9.46-48)

18 1 Chaymanta chay kutilla Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa payman qimikar kaynu nir tapuranllapa:

—Syilumanta kaq mantakuyashanpiqa ¿mayqanniyllapatataq Dyusqa kusa mas allinpaq rikamayanqallapaqa? nir.

2 Chaynu nitinllapami Jesusqa uk wamrituta qayamur paykunapa ĉhaypinpi shachir, 3 kaynu niran:

—Chiqaptami nishaykillapa: Imanutaq kanan kawsayankillapa, chaynulla kawsar mana kay wamritu mana kwintachaypaqla chay yupay kawsarqami, syilumanta kaq mantakuyashanmanqa mana yaykunkillapachu. 4 Chaqa kay wamritu yupay mana kusa kani nirchu ashwan mana kwintachaypaqla kaqkunalami, syilumanta kaq mantakuyashanpiqa kusa mas allinpaqqa riqsikasha kanqa. 5 Chaymi mayqanpis nuqapi kriyishanrayku kay wamritu

yupay kaqta, shumaqta samachiqqami,
ashwan nuqallatana samachimayan nir.

Kuytawkish uchakutkillapa
(Mr 9.42-48; Lc 17.1-2)

6"Piru nuqapi kriyishanrayku mana
kwintachaypaqla kay taksha wamritu-
kuna yupay kaqkunata uchakuchiqkuna-
taqami, kusala allin kanman kunkanpi
uk marayta watar, mar yakupa mas ruri
kaqninman itakunanllapapaq. 7Piru kay
pachapiqami kusala saqra mana
allinkunala untarayan. Chaymi mana
imanupis shumaqta kawsayllapataqa
puytinllapachu. Piru, chay mayqanpis
uknin mana allinta rurar uchakunanpaq
animachiq-shuypaqa imananqaraq.
8"Chayraykumi uk makikillapa manaqa
uk ĉhakikillapa mana allinta rurar
uchakushana rikarichishutinqa, pitir itakuy
wakaq qammantaqa. Chaqa mas allinmi
kanqa chulla makila, manaqa chulla
ĉhakila tukuy tyimpupaqna kawsanayki-
paq. Manami allinchu kanqa chay makiki,
chaynulla ĉhakiki uchakuchishushanrayku
tukuy tyimpupaqna mana wanuq ninapi
qischakanaykipaqqa. 9Chaynulla nawiki
ima mana allinta rikachir uchakuchishu-
tinqa, urqur itakuy karu mayman
qammantaqa. Chaqa kusa allinmi kanqa uk
nawiyjunla tukuy tyimpupaq kawsanayki-
paqqa. Manami allinchu kanqa nawiki
uchakuchishushanrayku, tukuy
tyimpupaqna infyirnupi kastigakasha
kanaykipaqqa nir.[s]

Jesusmi kumparasyunta ruraran uysha chinqashawan
(Lc 15.3-7)

10"Chaymi nishaykillapa: Amami
nuqapi kriyiqkuna yanqa taksha
wamritukuna yupay kaqkunataqa
ukmanta rikankillapachu. Chaqa
paykunata kuytaq angelmaqami waran
waran maydiyapis Tayta Dyuspa
naypalanpi kayan. 11[Chaqa Dyusmanta
Shamuq Runaqami shamusha tukuy
chay chinqasha kaqkunata washananla-
paq.]
12"¡Ma nimayllapa! Uk runa syin
uyshayjun kanman. Chaymanta chay
syin uyshankunamantaqa uksitu
chinqanman. Chaynu chay uksitu
chinqashanraykuchu ¿chay wakin
nubintay-nwibita (99) chaylapi dijar,
mana rinman chay chinqasha chayta
maskaq? nir. 13Chaynu rir maskakur,
tarirqami chay nubintay-nwibi kaqkuna-
mantaqa masta aligriyanqa chay
chinqasha chayta tarishanraykuqa.
14Chaynullami unaq syilupi Taytayki-
llapapis mana munanchu uklamapis
paypi kriyishanrayku mana kwintachay-
paqla wamritu yupay kaqkunapis
chinqanantaqa.

Ima katinmapismi pirdunanakushunllapa

15"Imanupi uknikillapa ima mana
allinta rurashutinllapaqa, rir, 'Kaynumi
mana allinta ruramashayki' nir
shumaqla paylawan parlayllapa.
Chaynu paylawan parlar shumaqchana-
kurqami, kusa shumaqtana kawsanki-
llapa. 16Piru imanupi mana
kasushutin-shuypaqa, qayamuy ukta
manaqa ishkay kriyiqkunata. Chayna
chay paykunapis rikananpaq ima mana
allinta rurashantaqa, imanutaq Dyus
nitin unay iskribishankunapimaqa, ima
katinpis ishkay manaqa kimsa
tistigukuna rikar yaĉhanqa niq chaynu-

s 18.9 Ĉhakinchik, makinchik, manaqa nawinchik uchakuchimaqninchikqa kaynu intrachimanchik yarpuyninchikla, munayninchikla uchakuchimanashaqa ama kwintachashunchu nir.

lla.[t] 17Chaynu ruratkillapa paykunatapis
mana kasutinqa, wakin kriyiqkunatapis
willayllapa. Piru chay wakin
kriyiqkunata mana
kasutinllapa-shuypaqa, uk mana
kriyiqta, manaqa Roma pwiblupaq
impwistuta kubrakuq runata yupayna
riqsinkillapa.[u]
18"Chaymi nishaykillapapis: Kay pachapi
kaqkunata mana allinta tukushanrayku
chiqanchatkillapaqa, ¿imanunari syilupi
Taytay kayashanmanmaqa yaykunqallapa?
Nataq mayqanpis kriyishanrayku kusala
allinpaq ima riqsitkillapaqami, ashwan
syilupi Taytay kayashanmanpis yaykunqallapa.
19"Chaynullami nishaykillapapis: Kay
pachapi qamkunamanta ishkay runa
chayllata yarpur imata mañakutkillapaqami, unaq syilupi Taytayqa qushuyanqallapa chay mañakushaykillapataqa.
20Chaqa ishkayla, manaqa kimsalamapis
nuqapi kriyishanrayku tantakatinllapaqami, nuqaqa pullanllapa kashaq".
21Chaynu nitinmi Pedruqa riran
Jesusta kaynu nir tapuq:
—Taytituy ¿ukniykuna ima mana
allinta ruramatinqa ayka kutitaq
pirdunayta puytiyashaq? ¿Syiti kutichu
pirdunanaypaq allin kanqa?
22Chaymi Jesusqa niran:
—Nuqaqa manami syiti kutila
pirdunanki nishaykichu. Ashwanmi
sitinta kuti syiti katinmapis michkatapis
pirdunanki nir.

Jesusmi kumparasyunta ruraran uk mana pirdunakuqwan

23"Chayraykumi syilumanta kaqpa
mantakuyninqa, imanutaq uk
mantakuqmaqa trabajaqninkunata iman
kaqkunatapis rikananpaq dijasha karan
chay yupay. 24Chaymanta imankunata
rikaq qallaritinllapanaqa payman
ĉhachiran uktaqa dyis mil talintu
qillayta[v] dibikuqta. 25Chaymi chay
trabajaqqa chay dibikuyashanpaq mana
imanupis pagrakuyta puytiranchu.
Chaynami chay mantakuqqa kaĉhakuran rantikunanllapapaq uk sirbikuqta
yupay uklawman. Piru rantikunanpaqmi
niran warmintinta, wamrantinta,
chaynulla tukuy iman kaqnintinta ima
chay dibikuyashanta pagrakunanpaqqa.
26Chaynu chay mantakuq niyatinmapismi, chay trabajaqqa paypa
naypalanpi qunqurikur rugaran kaynu
nir: 'Taytituy llakipar yaramaskiy-ari.
Nuqaqami imanupis chay dibishuyashaytaqa tukuyninta pagrashayki' nir.
27Chaymi chay mantakuqqa chaynu
rugatinqa llakiparan paytaqa. Chaynulla
ashwan chay dibiyashanmatapis
manana kubrananpaqnachu niran.
Chaymi ashwan dijatinna riran.
28"Piru chay mantakuq chaynu
llakipatin rirqami, chay trabajaqqa
tariran uk trabajaq masin pitilata
dibiyaq chayta. Chaymi ashwan mana
llakiparchu kunkanmanta aypar urkaq
qallarir, kaynu niran: '¡Pagramay chay
dibimayashaykita!' nir. 29Chaymi chay
trabajaq masinqa naypanpi qunqurikur
rugaran kaynu nir: 'Llakipar
yaramaskiy-ari taytituy. Chaymantami
tukuyninta pagrashayki' nir. 30Piru chay
ukninqami, mana llakipar yaraytaqa
munaranchu. Chaymi ashwan
karsilachikuran tukuy dibiyashanta
limpu pagranankaman. 31Chaynu

---

t 18.16 Rikashun Deuteronomio 19.15. **u 18.17** Roma pwiblupaq impwistuta kubrakuq runata yupayna riqsiyllapa nirqami intrachimanchikllapa amana paykunawan pulla kanallapapaq nir. **v 18.24** Dyis mil talintuqa kusala achka qillay karan. Chaqa uk trabajaqmaqami uk talintuta gananpaqqa 15 añuta trabajayta ministiran.

rurashanraykumi chay wakin trabajaq masinkunaqa kusalata llakiran. Chaymi rir chay mantakuqtaqa tukuy ima pasashantaqa parlaranllapa. 32Chayta chay mantakuq yaĉharmi, kaĉhakuran qayamunanllapapaq. Chaymi ĉhamutinqa niran: '¡Kusala mana allin yarpuyniyjun runa!, nuqamaqami rugamashaykirayku chay tukuy dibimayashaykitaqa llakipashuray. 33Chaymi imanutaq nuqa qamta llakipashuray chaynullami qampis chay uknikitaqa llakipanaykita' nir. 34Chaymi chay mantakuqqa kusalata piñakur kaĉhakuran karsilman itar qischananllapapaq, tukuy dibiyashanta limpu pagrananka-man".

35Chaynu nirnaqami, Jesusqa niranpis: "Qamkuna uknikillapata mana tukuy shunquykillapawan pirdunatkillapaqami, syilumanta Taytaypis chaynulla qamkunawanpis ruranqa" nir.

Jesusmi yaĉhachikuran warmiwan dijanakuqpaq

(Mr 10.1-12; Lc 16.18)

19 1Jesusqa yaĉhachikur tukchirnaqa riranna Galilea pwiblumantaqa. Chaynu rirmi riyu Jordanpa chimpan Judea lugarman ĉharan. 2Piru paypa ikintaqa kusala achka runakuna riranllapa. Chaymi ashwan tukuyla qishaq kaqkunataqa allicharan.

3Chaymantaqami wakin fariseo runakuna Jesusman qimikaranllapa. Chaymi mabir imanimashunllapashi nir, kaynu tapuranllapa:

—¿Allinchu kanqa uk runa kasarashan warminta imallapaqqa dijananpaq? nir.

4Chaymi Jesusqa niran:

—¿Manachu qamkunaqa liyishaykillapa Dyus nitin iskribikashakunataqa? Chaqa chaypiqami nin: 'Dyusqashi puntamanta-pacha runata, warmita ruraran'. 5Chaqa chaypaqmi Dyusqa niqpis: 'Uk runaqami warminwan kasararqa, taytanta mamanta dijanqa. Chaymi ashwan warminwanqa uk kwirpu yupaylana kawsanqallapa' nir. 6Chaynu katinmi runaqa warminwanqa manana ishkaynachu. Ashwanmi uk kwirpulana kayanqallapa. Chaymi nishaykillapa: Uk runa warminwan uk kwirpulana kananpaq Dyus nishanraykumi mana mayqanpis, paykunaqa dijanakunqa niyta puytinchu nir.

7Chaymanta chay fariseo runakunaqa qashan kaynu niranllapa:

—Chaynu katinqa, ¿imapaqta Moisés mantakushanpiqa kaynu nin? Uk runa warminta dijanarqashi, karguyjunkunapi kartata rurar warminta qurqashi chiqanchakayta puytin nir.

8Chaynu nitinmi Jesusqa niran:

—Qamkuna kusala kuchi mana intrakaq kashaykillaparaykumi Moisesqa chaynu dijanakunqa nirmapis mantakuran. Piru Tayta Dyusqami unaymanta-pacha runata warminwan pullacharqa mana imalapaqpis dijanakunanpaqqa munaranchu. 9Piru nuqaqami nishaykillapa: Uk runa, warmin mana mayqanwan punusha ima katin yanqallamanta dijar, ukwan kasararqami kusala saqrata uchakuyan nir.[w]

10Chaynu nitinmi, chay yaĉhakuqninkunaqa kaynu niran:

—Chaynu katinqa, manami allinchu mayqanpis warmiyjun kanapaqqa nir.

11Jesusqa paykunata niran:

—Tukuylaqa manami mana warmiyjun kaytaqa puytinllapachu. Ashwanmi chay mayqantaĉhi Tayta Dyus mana

w 19.9 Wakin iskribikashakunapi kaynu nin: "Uk warmi, runan dijasha katin, qashan uk runa paywan kasararqa, uchakuyan" nir.

warmiyjun kananpaq nisha, chaykunalami chaynu kaytaqa puytinllapa.
12Chaqa chiqaptami wakin runakunaqa mana warmiyjunchu maydiyapis kananpaq nasinllapa. Nataq wakin runakunataqami ama warmikunanpaq runa masinkuna kaparanllapa. Nataq wakinkuna-shuypaqa mana warmikunllapachu kusala mas shumaqta Tayta Dyusta sirbiyta munar ima. Chaymi kay nishayta mayqannikillapapis intrakanarqa imanupis intrakayllapa.

Jesusmi wamrakunata bindisiran
(Mr 10.13-16; Lc 18.15-17)

13Chaymantami Jesusmanqa wamrakunata apamuranllapa, pay makinta ananman ĉhurar bindisinanpaq. Piru yaĉhakuqninkunaqami chay wamrakunata apamuqkunataqa anyaran.
14Chaymi Jesusqa kaynu niran paykunataqa:

“¡Ama arkarchu, dijay nuqaman shamunqa wamritukunaqa! Chaqa syilumanta kaq mantakuyashanqami kay wamritukuna yupay kaqkunalapaq”.

15Chaynu nir, makinkunata chay wamrakunapa ananman ĉhurar bindisirmi, chay lugarmantaqa riranna.

Kusala imayjun musu runami Jesuswan parlaran
(Mr 10.17-31; Lc 18.18-30)

16Chaymantami uk musulla runa shamur Jesusta kaynu nir tapuran:

—[Kusa allinla] yaĉhachikuq Taytituy, ¿ima allin kaqlatataq rurayman, tukuy tyimpupaqna kawsanaypaqqa? nir.

17Chaynu nitinmi Jesusqa niran:

—¿Imapaqtaq tapumanki allin kaqpaqqa?[x] Allinla kaqqami kan ukla. Payqami Taytay Dyus. Piru tukuy tyimpupaqna kawsayta munarqami, Dyus mantakushankunata kasur kawsay nir.

18Chaynu Jesús nitinmi, chay musuqa qashan tapuran:

—¿Mayqan mantakuykunatana? nir.

Chaymi Jesusqa kaynu niran:

—Ama wanuchikuychu; ama uk uk warmiwan kaychu; ama suwakuychu; ama uknikipaq llullakur rimaychu;
19taytaykita, mamaykita kasuy. Chaynulla ukkunata llakipay, imanutaq qampa kwirpuykillapaq llakinki chaynulla, nir.

20Chaynu nitinmi, chay musuqa niran:

—Tukuy chaykunataqami [takshaymanta-pacha] rurashana kani. ¿Imataq mas kanqa ruranaypaqqa? nir.

21Jesusqa niran:

—Kusa mas allin kayta munarqa, rir tukuy imayki kaqta rantikur, qillaynikitaqa mana imayjun kaqkunata quy. Chaynuqami unaq syilupiqa mana tukukaq imaykitana tarikunki. Piru chay nishushayta rurarnaqami, shamutki nuqawanna rishun nir.

22Chayta uyarmi, chay musuqa kusalata llakir riran. Chaqa kusala imayjun-ari karan. 23Chaymi Jesusqa yaĉhakuqninkunata kaynu niran:

—Allipla trabajusuraq kanqa chay kusala imayjun kaqkuna, syilumanta kaq mantakuyashanman yaykunanpaqqa.
24Chaymi qashan nishaykillapa: Mayqanpis kusala imayjunkuna, Dyus mantakuyashanman dasla yaykunanmantaqami, ashwan uk kamillu dasla pasayta puytinman uk awjapa uĉhkitunta, nir.

25Chaynu nitin uyaparmi yaĉhakuqninkunaqa kusata yarpupakur kaynu niranllapa:

—Chaynu katinqa ¿pitaq washakayta puytiyanqa? nir.

---

x 19.17 Wakin iskribikashakunapimi kaynu nin: “¿Imaraykutaq allinla kanki nimanki?” nir.

26Chaynu nitinmi Jesusqa paykunata
chapar kaynu niran:
—Runakunapaqqami kayqa mana
ruraypaqchu. Piru Dyuspaq-shuypaqami
tukuy imapis ruraypaq nir.
27Chaynu nitinqa, Pedruqa niran:
—Nuqakunamaqami tukuy imayllapa-
kunata dijashana, qamwanna
purinillapa. Chaynu kashayllaparay-
kuqa, ¿imatataq aypayashaqllapaqa?
nir.
28Jesusqa niran paykunataqa:
—Chiqaptami nishaykillapa: Maydiya
nuqa, Dyusmanta Shamuq Runa kusala
shumaq mantakuyniypi mantakuq
qallaritiyqami, qamkunapis dusikillapa
mantakunaykillapapi tar pullay mantakun-
killapa. Chaynami qamkunana Israelpa
chay dusi kaq ayllunkunamatapis allinta
mana allinta rurasha katinmapis allita rikar
yaĉhankillapa. 29Chayraykumi chay
tyimpuqa nuqarayku wasinta, ullqu
ukninkunata, warmi ukninkunata, taytanta,
mamanta, manaqa [warminta,] wamran-
kunata, ĉhakrankunata dijar nuqa
munashayta ruraqkunaqa, chay dijashan-
mantaqa syin kuti mas imanllapakunata
aypanqallapa. Chaynulla tukuy tyimpupaq-
nami kawsanqallapa. 30Piru kanan
tyimpukunapi achka runakuna kusana
kaqkunaqami, chay tyimpuqa mana
imapaqpis sirbinqachu. Chaynulla kanan
tyimpukuna achka mana kwintachaypaq
kaqkunaqami, ashwan chay tyimpuqa kusa
nishapaqna riqsikanqallapa.

Jesusmi kumparasyunta ruraran trabajaqkunawan

20 1Jesusqami niranpis:
“Syilumanta kaqpa mantakuyninqami imanutaq uk ĉhakrapa amunmaqa timpranula lluqshiran rikaq trabajadurkunata, ĉhakranman rir trabajananpaq chay yupay. 2Chaymi, chay ĉhakrapa amunqa trabajaqkunawan uk tratuta rurar kaĉharan ĉhakranpi trabajatinllapa uk diya intirupaq pagrananpaq.
3“Chaymanta qashan unakaqna lluqshirqa rikaran plasapi ayka mana imatapis rurar taqkunata. 4Chaynu rikarmi paykunataqa niran: ‘Riyllapa qamkunapis ĉhakrayman trabajaq. Nuqami imanu trabajashaykillapanulla pagrashaykillapa’ nir. Chaymi paykunapis riranllapana.
5“Chaymanta qashalan chay ĉhakrapa amunqa lluqshiran a las dusi yupay, chaynulla tardikaqpis. Chaymi wakin runakunata tarirpis chaynullata niran paykunatapis.
6“Qashan tardikaqna chay plasallaman lluqshirqa, qashan runakunata tariran. Chaymi chay tarishankunatapis niran: ‘¿Imapaqtaq qamkunaqa kaypiqa tukuy unaq mana trabajarqa tashaykillapa?’ nir. 7Paykunaqa niranllapa: ‘Manamiri mayqanpis rugamashallapachu trabajanayllapapaqqa’ nir. Chaymi chay ĉhakrapa amunqa paykunatapis niran: ‘Riyllapa qamkunapis ĉhakrayman trabajaq. [Nuqami imanu trabajashaykillapanulla pagrashaykillapa]’ nir.
8“Chaymanta amsatinna-shuypaqa, ĉhakrapa amunqa kaynu niran chay trabajachikuqnintaqa: ‘Qayamur trabajaqninchikkunataqa pagrayna. Piru chay ikita trabajaq qallarishakunata pagraq qallarir, tukchinki chay naypaqta trabajaq qallarishakunawan’ nir.
9“Chaymi, chay tardilana trabajaq qallarishakunaqa ĉharanllapa naypaqta pagrakaqqa. Piru tukuy unaq trabajasha yupaymi pagrakaranllapa. 10Chaymantami chay naypaqta trabajaq qallarisha chaykunata pagrananpaq qayatinqa, paykunaqa yarpuranllapa: Nuqanchikkunataqami masta pagramayashunllapa nir. Piru paykunatapismi chay uk diyata trabajashannulla pagraranllapa. 11Chaynu

pagrakashana karqami kusalata piñakur, chay ĉhakrapa amuntaqa juraparanllapa, 12kaynu nir: ‘Kay ikita ĉhamuqkunaqami uk ratulatana trabajashallapa. Nataq nuqakunamaqami tukuy unaq kusala rupaypi ima shachinakur trabajasha kanillapa. Piru qamqami nuqakunawanqa chayllata pagrashayki. Chaynuqami mana allinchu’ nir.

13“Chaynu nitinllapaqa, ashwan chay ĉhakrapa amunqa kaynu niran chay rimapakuqkunapa uknintaqa: ‘¿Amiguy, ima mana allintataq qamwanqa rurasha kani? ¿Manachu tukuy unaq trabajatkillapa chaynuta pagrashunayllapapaq parlaranchikllapa? 14Kaypimi trabajashaykipaq qillaynikiqa. Ashwanmi rikuyna. Ma willamay, ¿ima mana allintataq rurashusha kani, chay ikita trabajaq ĉhamushakunata qamwan chayllata pagrarqa? 15Chaqa nuqapa qillayniywanqami munashayta rurayta puytini. ¿Manaqachu kusala bwinu kashayrayku, chay wakinkunata qamwan chayllata pagrashayrayku inbidyakayanki?’ nir”.

16Jesusqami kaynu niranpis: “Kanan ikilapi kaqkunaqami naypaqpina kanqallapa. Nataq chay kanan naypaqllapi kaqkuna-shuypaqa maydiyaqa ikipina rikarinqallapa. [Chaynulla kusala achkami qayakasha kanqallapa. Piru aykalami akrakasha kanqa]” nir.

Qashanmi Jesusqa wanushaqna niran

(Mr 10.32-34; Lc 18.31-34)

17Jesusqami Jerusalén pwibluman riyarqa yaĉhakuqninkunata, uklawman qayar kaynu niran paykunataqa:

18“Qamkuna rikayashaykillapanumi kananqa riyanchikllapana Jerusalén pwiblumanqa. Chaypimi Dyusmanta Shamuq Runataqa qukunqallapa, kurakunapa mantakuqninkunaman, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkunaman ima. Chaymi ashwan paykunaqa wanuchinanllapapaq nir mantakunqallapa. 19Chaynullami mana Israel runakunaman qukunqallapa. Chaymi paykunaqa kusalata burlakar wipyar ima kruspi klabar wanuchinqallapa. Piru kimsa diyamantaqami qashan kawsamunqa” nir.

Santiaguwan Juanpa maman, Jesusta mañakuran

(Mr 10.35-45)

20Chaymantaqami Zebedeupa warmin, wamran Santiaguwan chaynulla Juanwan rir, Jesusman qimikar naypalanpi qunqurikur, wamranta llakipananpaq mañakuran. 21Chaymi Jesusqa kaynu nir tapuran chay warmitaqa:

—¿Imatataq munayanki? nir.

Payqami niran:

—Chay kusala shumaq mantakuynikipi mantakurqami, qam nitki, uk wamrayqa allilaw qichqaykipi tanqa. Nataq uknin-shuypaqa ichuqlaw qichqaykipi tanqa nir.

22Chaynu nitinmi, Jesusqa kaynu niran:

—Manami qamkunaqa imata mañakuyankillapa nirmapis yaĉhankillapachu. Tapushaykillapa: ¿Kusala saqra ayaq yakuta upyaq yupaymi qischakar wanuyashaq,*y* chaynu qischakaytachu puytiyankillapa kanqa? nir.

Chaymi paykunaqa niran:

—Arí Taytituy nir.

23Chaymi Jesusqa qashan niran:

—Chiqaptami qamkunapis kusalata qischakankillapa, nuqa qischakashaynulla. Piru mantakunaypi tar allilawpi manaqa chay ichuqlaw qichqaypi tachishunayllapapaqqami, mana nuqaqa yaĉhanichu.

---

y 20.22 Castellanupi “Ser bautizado con el bautismo con que yo soy bautizado” nirqami intrachimanchik qischakaytachu puytinki nuqa qischakayashaq chay yupay nir.

Ashwanmi Taytay Dyus mayqantapis pay munashannulla tachinarqa tachiyanqa nir.
24Piru chay wakin dyis kaq yaĉhakuqninkunaqami chaynu nir mañakuqta uyaparqa, chay ishkaykunawanqa piñakuranllapa. 25Chaymi Jesusqa paykunata qayamur niran:
"Qamkuna yaĉhashaykillapanu, kay pachapi mantakuqkunaqami, chay pwiblumanta kaq runakunataqa paykuna munashanlata rurachin. Chaynu katinmi ashwan chay pwiblupi kusa runa nisha kaqmaqa, wakinkunata mantarla ima kawsanllapa. 26Piru qamkunapiqami ama chaynuqa pasanmanchu. Ashwanmi chay qamkunamanta mayqannikillapa kusa runa nisha kaqqa, uk sirbikuq yupay kar wakinnikillapata yanapankimanllapa. 27Chaynulla qamkunamanta uknikillapa kusa mas kayta munarqa, ukkunapa sirbiqninna kayllapa. 28Imanuĉhi Dyusmanta Shamuq Runamaqami mana payta sirbinanllapapaqchu shamusha. Ashwanmi pay sirbikuq shamushamapis. Chaynami ashwan payqa kusala achka runakuna tukuy tyimpupaqna wanunanllapapaqna kaqkunata washar tukuy tyimpupaq kawsachinanpaq shamusha".

Jesusmi ishkay syigukunata allicharan

(Mr 10.46-52; Lc 18.35-43)

29Chaymantami Jesús, Jericó pwiblumanta yaĉhakuqninkunawan lluqshir ritinmi, kusala achka runakuna ikinta riranllapa. 30Chaynu riyatinllapami nan qichqalanpi ishkay syigu runakuna tayasha karan. Chaymi Jesús pasaqta uyaparqa, kaynu nir qayĉhakuranllapa:
—¡Taytituy, Davidpa ayllun,[z] llakipamastuyllapari! nir.
31Chaynu nitinllapami, runakunaqa anyaranllapa upallananllapapaq. Piru paykunaqami llallin kaynu nir qayĉhakuranllapa:
—¡Taytituy, Davidpa ayllun, llakipamastuyllapari! nir.
32Chaymi Jesusqa chaypi yarar, chay syigukunataqa qayar, kaynu nir tapuran:
—¿Imatataq qamkunapaq ruranayta munayankillapa? nir.
33Paykunaqami niranllapa:
—Taytituy, nawiyllapa rikakunantami munanillapa nir.
34Chaymi Jesusqa paykunapaq kusalata llakir, nawinllapataqa kamar chay kutilla allicharan. Chaymi ashwan chay runakunaqa allinna, Jesuspa pullan riranllapa.

Jesusmi Jerusalén pwibluman yaykuranna

(Mr 11.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)

21 1Jesusqami yaĉhakuqninkunawan Jerusalén pwibluman riyar, yaqqa ĉhayarnaqa, Betfagé pwibluman ĉharanllapa. Kay Betfagé pwibluqami chay Olivos sirkapaqa shipchanlapi karan. Chaymi chaypi karnaqa Jesusqa ishkay yaĉhakuqninkunata qayar, 2kaynu nir kaĉharan:
"Riyllapa wak naypanchikpi pwiblitu chayman. Chayman ĉharqami uk burra wawayjun wataraqta tarinkillapa. Chaymi kaĉhar apamunkillapa ishkantinta. 3Piru mayqan imallata willashutinllapaqa ninkillapa: 'Taytitunchikmi ministiyan, daskaqlami kaĉhamunqa' nir".
4Chaynuqami Dyuspa unay rimaqnin nisha kayaq chaynulla kumplikanqa. Chaqa kaynumi nisha kayaq:

5 "Jerusalén pwiblumanta runakunata niyllapa:
'Chapayllapa, chaytami shamuyan mantakuqnikillapa.

z 20.30 Davidpa ayllun nirqami, intrachimanchik Dyuspa Akrashan Cristun nir.

Payqami shamuyan mana kwinta-
chaypaqla yupay,
uk burrupa wawitunpa anan
tasha' nir".

6Chaynu nitinqami, chay ishkay yaĉhakuqninkunaqa rir Jesús nishannulla rurararanllapa. 7Chaymi burrataqa wawantinta aparanllapa. Chaymi raĉhpakunata ananman ĉhuratinllapa Jesusqa taranna. 8Piru chaypiqami karan kusala achka runakuna. Chaymi Jesús riyashanlawmanqa wakinqa raĉhpanllapata ĉhukiranllapa. Nataq wakin-shuypaqami qirupa raprankunata kuchumur ĉhukiranllapa, chaypa ananlata Jesusqa pasananpaq. 9Chaymi ashwan naypaqta ikita riqkunamapis kusa aligrila kaynu nir laqyayaqllapa:

"¡Biba biba! ¡Kusa alabakashami
kanqa Davidpa ayllunmanta
gubyirnunchik,
Taytanchik Dyuspa shutinpi
shamuqqa!
Chaymi ashwan unaq syilupipis
kusa alabakashana kanqa" nir.

10Chaymanta Jesús, Jerusalén pwibluman yaykutinqa, tukuyla chay pwiblumanta kaq runakuna kusalata laqyaranllapa. Chaymi achka runakuna kaynu nir tapunakuyaqllapa:

—¿Mayqantaq kayqa? nir.

11Wakinkunaqami niyaqllapa:

—Nazaret pwiblu Galileapa lugarninmanta Dyuspaq rimaqnin Jesusmi nir.

Jesusmi Dyusta adurananllapa wasimanta rantikuqkunata itakuran

(Mr 11.15-19; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22)

12Chaymantami Jesusqa, Dyusta adurananllapa wasiman yaykur tariran rantikuqkunata, rantiqkunata ima. Chaymi limpu waqtaman itakuran. Chaynumi chay uklawmanta kaq qillayta kambyaqkunapa misanta, chaynulla palumata rantikuqkunapa misanmatapis limpu tikrar itakuran. 13Chaymi chay runakunataqa kaynu niran:

"Dyus nitin iskribikashakunapiqami nin: 'Wasiyqami nuqaman mañakunanllapalapaq wasi shutinqa' nir. Piru qamkunaqami suwakuqkunapa maĉhayninpaqna tikrashaykillapa" nir.

14Chaymantami Dyusta adurananllapa wasillapi Jesusmanqa qimikaranllapa syigukuna, kujukuna ima. Piru Jesusqami paykunataqa allicharan. 15Piru kurapa mantakuqninkuna, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna ima Jesús rurashanta rikaranllapa. Chaynullami uyaparanllapapis wamritukuna Dyusta adurananllapa wasipi kaynu nir laqyaqllapata "¡Biba biba Davidpa ayllun!" niqta.[a] Chaymi kusalata piñakur, 16Jesustaqa kaynu niranllapa:

—¿Uyapankichu chay wamrakuna rimayashantaqa? nir.

Jesusqami niran:

—Arí, uyapayanimi. Piru ¿manachu liyishaykillapa qamkunaqa Dyus nitin iskribikashakunapi kaykunapaq nishantaqa? Chaqa kaynumi nin:

'Taksha wamritukuna,
chaynulla ñuñuq wamritukunamapis
kusa shumaqta alabamayanqallapa'
nir.

17Chaynu nirnaqami paykunata chaypi dijar, Jesusqa riranna Betania pwibluman. Chaymi chay tutaqa chaypi yurqaran.

Jesusmi igus qiruta chakinanpaqna niran

(Mr 11.12-14, 20-26)

18Allaqmanta allaq allaqla Jerusalén pwibluman qashan riyarmi Jesusqa

---

a 21.15 Kaypaq masta intrakanarqa rikashun Salmo 8.2.

mallaqnaran. 19Piru chay nan qichqalanpimi rikaran uk igus qiruta. Chaymi puquyninta maskaq rirqa yuranlata tariran. Chayraykumi, chay igus qirutaqa kaynu niran: “¡Mananami kaymantaqa puqunkinachu!” nir.

Chaynu nitinmi chay kutilla, igus qiruqa chakiranna. 20Chaynu chay igus qiru chakishata rikarmi, Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa kusa dispantakashalla kaynu nir tapuranllapa:

—¿Ima nitkitaq chay igus qiruqa das chay kutillaqa chakiran? nir.

21-22Jesusqami kaynu niran paykunataqa:

—Chiqaptami nishaykillapa: Qamkuna imata ruranaykillapapaq kar Tayta Dyuspi kusalata kunfyakar ama ukmanta yarpurchu mañakutkillapaqami, tukuy imapis rurakanqa. Chaymi ashwan chay igus qiruta imanu rurashaymanmatapis masta rurayta puytinkillapa. Chaynulla ashwan Tayta Dyuspi kusalata kunfyakar, kay qaqata ‘Ashur, rir mar yakuman yaykuy’ nitkillapapis kasushunmanllapa nir.

Jesustami tapuranllapa pipa pudirninwanshi nir

(Mr 11.27-33; Lc 20.1-8)

23Chaymantami Jesusqa Dyusta aduranan llapa wasiman yaykur yaĉhachikuq qallariran. Chaynu yaĉhachikuyatinmi, kurakunapa mantaqninkuna, Israel pwiblupa ruku mantakuqninkuna ima qimikar, Jesustaqa kaynu nir tapuranllapa:

—¿Mayqan mantashutintaq tukuy chaykunata rurankiqa? nir.

24-25Chaymi, Jesusqa paykunata niran:

—Nuqapis tapushaykillapa: ¿Mayqantaq Shutichikuq Juantaqa kaĉhamuran shutichikunanpaqqa? ¿Dyuschu kaĉhamuran manaqachu runakunala? Qamkuna chay tapushushayta willamatkillapami, nuqapis willashaykillapa mayqan mantamatinmi kayta rurani nirmapis.

Chaynu nitinmi, paynin paynin willanakur kaynu ninakuyaqllapa: “‘Dyusmi kaĉhamuran’ niytaqa manami puytinchikllapachu. Chaqa, chaynu nishallapaqa ‘¿Imapaqtaq mana kriyiraykillapa?’ nimashunllapa. 26Chaynulla, manami puytinchikllapachu ‘Runakunalami kaĉhamuran’ niytapis, runakunata manchashanchikllaparayku. Chaqa tukuylami kriyinllapa ‘Juanqashi Dyuspa rimaqnin karan’ nir”. 27Chaynu ninakuyarmi, Jesustaqa niranllapa:

—Manami yaĉhanillapachu nir.

Chaymi, Jesuspis paykunataqa niran:

—Chayqa nuqapis manami willashaykillapachu, mayqan mantamatinmi tukuy kaykunata rurani nirmapis.

Jesusmi kumparasyunta ruraran ishkay wamrakunawan

28Chaynullami Jesusqa chay mantakuq runakunataqa tapuranpis:

—¿Imatataq yarpunkillapa qamkunaqa kaypaqqa? Karanmi uk runa ishkay wamrayjun. Chaymi uk wamrantaqa niran: ‘Wamray, riy kananqa ubata tarpushanchik ĉhakranchikman trabajaq’ nir. 29Piru wamranqami kaynu niran: ‘¡Manami kananqa trabajanayanichu!’ nir. Chaymanta, chay wamraqa manami allintachu tukuyani taytayta mana kasurqa nir kwintata qukar, ashwan riran trabajaqqa. 30Chaymanta qashan taytanqa riran uknin wamranta willaq rinanpaq trabajaq. Chay wamraqami niran: ‘Arí, taytituy rishaq’ nir. Piru chaynu nirmapismi mana riranchu. 31Mabir willamayllapa: ¿Kay ishkantinmantaqa mayqannintaq taytan munayashantaqa rurasha kanqa?

Paykunaqa niranllapa:

—Punta chaymi nir.

Chaymi Jesusqa niran paykunataqa:

—Chiqaptami nishaykillapa: Chay Roma pwiblupaq impwistuta kubrakuqkuna, chay warmikuna uk uk runawan tasha kaqkunaqami, syilumanta kaq mantakuyashanmanqa qamkunamantaqa naypaqta yaykunqallapa nir. 32Chaqa Shutichikuq Juan shamur allin kaqlata rurar kawsananllapapaq yaĉhachikutinqami, qamkunaqa mana kasuraykillapachu. Piru chay Roma pwiblupaq impwistuta kubrakuqkuna, chaynulla chay warmikuna uk uk runawan tasha kaqkunaqami, intrakar kriyiranllapa. Nataq qamkuna-shuypaqami tukuy chayta rikarmapis karanlla kar, mana imanupis kriyiraykillapachu.

Jesusmi kumparasyunta ruraran mana allin trabajaqkunawan

(Mr 12.1-12; Lc 20.9-19)

33“¡Allita uyakuyllapa! Kay kumparasyuntapis parlashaykillapa: Uk runami ĉhakranpi ubata tarpur, ridurninta limpu patyuta ruraran. Chaynullami ruraranpis uk quĉhata chaypi binuta lluqshichinanpaq. Chaynulla uk shuytulla kusala atun wasita yupay ruraran, chaypa ananman iqar chay ĉhakranta chapananpaq. Chaymantaqa ayka runakunata chay ĉhakranta arrintar riran largu mayta.

34“Chaymanta kusicha tyimpu ĉhamutinqa, chay ĉhakrapa amunqa kaĉhamuran sirbikuqninkunata, chay kusichakushanmanta paypaq kaq partintaqa qunanllapapaq. 35Piru ashwan chay ĉhakrapi kaqkunaqami, chay sirbikuqninkunataqa aypar wakinkunataqa maqaranllapa. Nataq uktaqa wanuchiranllapa. Chaynulla uktaqa rumillawan sitaranllapa ima. 36Chaymantami chay ĉhakrapa amunqa chay punta kaĉhashanmantaqa mastana sirbikuqninkunataqa kaĉhamuran. Piru chay ĉhakrapi kaqkunaqami imanutaq chay punta kaqkunata ruraran chaynulla ruraran.

37“Chaymanta tukukananta-shuypaqami wamrantana kaĉhamuran, kaynuta yarpur: ‘Wamrayta-shuypaqami kusalata rispitar kasunqallapa’ nir. 38Chayna wamranta kaĉhatin, chay ĉhakrapi kaqkuna rikarqa, ninakuranllapa: ‘Wakmi kay pachataqa irinsyanpaq aypayanqa. ¡Ashwan wanuchishunllapa nuqanchikkunana kay pachanwanqa kidanallapapaq!’ nir. 39Chaynu nirmi aypar chay ĉhakramanta urqumur wanuchiranllapa”.

40Chaynu nirqa kaynu tapuran paykunataqa:

—¿Chay ĉhakrapa amun shamurqa, chay ĉhakrapi kaqkunawanqa imatataq rurayanqa nir yarpunkillapa qamkunaqa?

41Paykunaqa niranllapa:

—Chay kusala mana allin runakunataqami mana llakiparchu limpu wanuchir tukchiyanqa. Chaynami ashwan ukkunatana arrintar dijayanqa, chay paykunaqa kusicha tyimpu ĉhamutinqa amunpaq kaqtaqa karantana qunanllapapaq nir.

42Chaymantami Jesusqa niran paykunataqa:

—¿Manachu qamkunaqa liyishaykillapa, Dyus nitin iskribikashakunataqa? Chaqa chaypiqa kaynu nin:

‘Chay llutakuqkuna kay rumiqa mana
sirbinchu nir itakushanllapami,
ashwan kusala shumaq rumipaq
tikrakasha.
Piru tukuy chaynu kananpaqqa
Dyusmi chaynuqa ruraran.
Chaymi ashwan paylata
alabashunllapa’ nir.

43Chayraykumi nishaykillapa:
Qamkunaqami chay rumi mana sirbiqta
yupay nuqata disprisyamashaykillapa-
rayku Dyus mantakuyashanmanqa
mana yaykunkillapachu. Ashwanmi
chay mayqanĉhi Dyus munashannulla
uk puquq yupay rurayan chaykunami
tukuy tyimpupaq kawsaqqa rinqallapa
nir. 44Chaymi nini, chay rumipa
ananman mayqanpis rataqqa, limpu
limpu llampunqa. Nataq, runapa
ananman rumi ratar-shuypaqa, limpu
limpu pulbupaq tikranqa nir.
45Chaynu nir Jesús kumparasyunta
parlakutin, chay kurakunapa mantakuq-
ninkuna, fariseo runakuna ima
uyaparqa, kwintata qukaranllapa
paykunapaq rimayan nir. 46Chaymi
Jesusta aypar wanuchiyta yarpurllapa-
mapis, manchakuranllapa. Chaqa tukuy
runakunami kriyiranllapa Jesusqa,
Dyuspa uk rimaqnin nir.

Jesusmi kumparasyunta ruraran uk kidamyintuwan
(Lc 14.15-24)

22 1Jesusqami qashan kumparas-
yunkunawan willaq qallariran.
Chaymi kaynu niran:
2“Syilumanta kaqpa mantakuyninqami,
imanutaq uk mantakuqmaqa fyistata
ruraran wamranta kidachinanpaq chaynu.
3Chaymi chay fyistaman shamunanllapa-
paq sirbikuqninkunata kaĉhakuran
qayamunanllapapaq chay kunachikasha
kaqkunataqa. Piru chay kunachikasha
kaqkunaqami mana rinaranllapachu.
4Chaymanta qashan kaĉharan uk sirbikuq-
ninkunatana chay kunachikashakunataqa
kaynu ninanllapapaq: ‘Mikuykunatami
kamakachishana kani. Kaĉhakutiymi
kusala gurdulla animalkunata wanuchir
kusala shumaqta kamkachishallapana.
Chaynumi tukuy listuna kidamyintuman
shamunaykillapapaqqa’ nir.
5“Piru chaynu nitinllapamapismi chay
kunachikasha kaqkunaqa mana
shamunaranllapachu. Chaymi ashwan
paykunamanta ukninqa ĉhakrankunata
rikaq riranllapa. Nataq
ukkuna-shuypaqa riran nigusyunkuna-
man. 6Piru ukkuna-shuypaqami chay
mantakuqpa sirbikuqninkunata aypar
qischaranllapa wanuchinanllapakaman.
7“Chaymi chay mantakuqqa kusalata
piñakur suldadunkunata kaĉhatin
wanuchiranllapa chay kunachikasha
kaq wanuchikushakunataqa. Chaynulla
pwiblunllapata rupachinanpaq ima
kaĉhakuran chay mantakuqqa.
8Chaymantami chay mantakuqqa
sirbikuqninkunata kaynu niran:
‘Tukuymi listuna kidamyintupaqqa. Piru
chay kunachisha karay chaykunaqami
manana allinnachu shamunanpaqqa.
9Chaymi kananlla qamkunaqa riyllapa
chay waqta kallikunaman. Chaynami
chaypi tukuy tarishaykillapata
kunachiyllapa shamunanllapapaq kay
kidamyintumanqa’ nir.
10“Chaymi chay sirbiqninkunaqa
lluqshiranllapa kallikunaman. Chaypimi
tukuy allin, mana allin yarpuyniyjun
kaqkunata tarishantaqa kunachiran.
Chaynumi chay mantakuqpa
wasinmanqa kusala achka runakunata
untachiranllapa.
11“Chaymanta chay mantakuqqa
kunachishankunata rikaq wasinman
yaykurqa, uk runata rikaran chay
fyistapaq mana shumaq mudakur
kamakashatachu. 12Chaymi kaynu
niran: ‘Taytituy, waknu mana shumaq
kamakasha karqa ¿imanutaq yaykamu-
shayki kay fyistapi kanaykipaqqa?’ nir.
“Piru chaynu nitinmapismi chay runaqa
mana imatapis niranchu. 13Chaymantami
mantakuqqa chay misapi sirbikuqkunataqa
kaynu niran: ‘Wak runataqa makinta,
ĉhakinta watar, waqta tutaparaqllamanna

itakuyllapa. Chaymi chaypina kusala mana agwantaypaqta qischakar qayĉhakushanrayku kirunmatapis richyachinqa' nir.
14"Chaynu nirqami intrachimanchikllapa, Tayta Dyusqami kusala achkata qayamun. Piru payqami aykalata akran nir".

Jesusta tapuranllapa impwistupaq
(Mr 12.13-17; Lc 20.20-26)

15Chaymantami, chay fariseo runakunaqa rir paykunapura kusalata parlaranllapa, rir Jesusta tapur mana allinta rimachir chaylapaqna uchachananllapapaq. 16Chaymi chay fariseo runakunaqa wakinninta, chaynulla chay gubyirnu Herodespa wakinninwan pullata kaĉharanllapa Jesusta kaynu ninanllapapaq:
—Yaĉhachikuq Taytituy, yaĉhanillapami qamqa Dyus munashannulla chiqapta rimar yaĉhachikunkimapis. Chaynullami runakuna ima nitinpis qamqa mana kwintacharchu yaĉhachikunki. Chaqa qamqami mana runakunawan allinpi kanaykipaqchu yaĉhachikunkimapis.
17Chaymi qam yarpushaykinulla willamayllapa: ¿Allinchu kanqa impwistuta chay Roma pwiblupi mantakuq Cesarta, pagranayllapapaq, manaqachu mana? nir.
18Chaynu nitinllapami Jesusqa kwintata qukaran, mana allinta paypaq yarpurllapami chaynuqa tapuyanllapa nir. Chaymi kaynu niran paykunataqa:
—Dyusta yanqa kasuq tukuq, kuchi runakuna ¿imapaqtaq mana allinta rimachir uchachamanayankillapa?
19Rikachimayllapa chay impwistuta pagrakunaykillapa qillayta nir.
Chaynu nitinmi apamuranllapa uk qillay dinaryu shutiqta. 20Chayna Jesusqa paykunata tapuran:
—¿Mayqanpa ritratuntaq kay qillaypiqa? ¿Mayqanpa shutintaq kay qillaypiqa iskribikasha? nir.
21Paykunaqa niranllapa:
—Mantakuq Cesarpa nir.
Chaymi Jesusqa niran:
—Chaynu katinqa, gubyirnu Cesarpa kaqnintaqa payta quyllapa. Nataq Dyuspa kaqninta-shuypaqa Dyusta quyllapa nir.
22Chaynu nitin, uyaparllapami kusa dispantakashalla kidaranllapa. Chaymi ashwan Jesusta chaypi dijar riranllapana.

Jesusta tapuranllapa wanuqkunapaq
(Mr 12.18-27; Lc 20.27-40)

23Chay diyallami, wakin saduceo runakuna riranllapa Jesusta rikaq. Chaqa chay saduceo runakunaqami niqllapa: "Manashi wanuqkunaqa qashanqa kawsamunllapachu" nir. Chayraykumi Jesustaqa, mabir ima ninqashi nir kaynu tapuranllapa:
24—Yaĉhachikuq Taytituy, Moisesmi kaynu nir mantakuran: 'Mayqan warmiyjun kayar, manaraq wamrayjun kar wanutinqa, chay wanushapa ukninnashi kasarayanqa chay byuda warmiwanqa. Chayna chay wanusha ukninpaqqa wamrayjun kananpaq' nir.
25"Chaynu katinmi tapushaykillapa: Uk kutimi syiti irmanukuna karanllapa. Kulakanllapami, warmikur manaraq wamrayjun kayar wanuran. Chaynu mana wamrayjun kashanraykumi chay ishkay kaq ukninna kasararan. 26Chaynullami chay ishkay kaqta, kimsa kaqta pasaran, chay syiti kaq ukninllapa kasarar wanunankaman. 27Chaymantami chay warmipis wanuranna.
28"Chayna chiqapta wanushakuna kawsamuyatinqa, ¿mayqanninpa warmintaq kanqa chay warmiqa? Chaqa tukuynin-ari kasarasha karan chay warmillawan".
29Chaynu nitinllapami, Jesusqa niran:
—Qamkunaqami limpu pantasha puriyankillapa, Dyus nitin iskribikashan-

paq, chaynulla paypa pudirninpaq mana intrakashaykillaparayku. 30Chaqa maydiya chay wanushakuna kawsamurqami, manana kasaranqallapanachu, chaynulla manana kasarachikunqallapalamapischu. Chaymi ashwan imanutaq Dyuspa angelninkunamaqa mana kasaranllapachu chaynuna kawsanqallapa. 31Nataq chay wanushakuna kawsamuqpaq-shuypaqa, ¿manachu qamkunaqa liyishaykillapa Dyus paylla kaynu nitin iskribikashantaqa? Chaqa kaynumi niq: 32'Nuqaqami Abrahampa, Isaacpa, Jacobupa Dyusnin kani' nir. Chayraykumi Tayta Dyusqa mana wanushakunapa Dyusninchu, ashwanmi tukuy kawsaqkunapa Dyusninla. Chaynu nirqami intrachimanchik, paypaqqami tukuy wanusha kaqkunamapis kawsayanllapa nir.

33Chaynu nir Jesús yaĉhachitinmi, chay runakuna uyakurqa kusa dispantakashalla kidaranllapa.

Dyuspa mas allin mantakushan
(Mr 12.28-34)

34Chaymantami chay fariseo runakunaqa, Jesusqashi chay saduceo runakunata willar uyarachisha nir yaĉharmi, tantakaranllapa. 35Piru paykunamanta ukqami Moisés mantakushanta kusata yaĉhar yaĉhachikuq karan. Chaymi Jesusqa ima ninqashi nir, kaynu tapuran:

36—Yaĉhachikuq Taytituy, ¿Dyus nitin Moisés mantakushanmantaqa mayqannintaq kusa mas allinqa? nir.

37Jesusqa niran:

—'Taytayki Dyusta munay tukuy shunquykiwan, bidaykiwan, yarpuynikiwan' nir. 38Kaymi chay puntapi kaq kusa mas allin mantakuyqa. 39Piru kanmi ukpis chay punta chay yupay kusala mas allin mantakuyqa. Chayqami kaynu nin: 'Llakiy runa masikikunapaq, imanutaq qampa kwirpuykillapaq llakinki chaynulla' nir. 40Chaymi nishaykipis: Kay ishkay mantakuykunata karanta rurarqami, Dyus tukuy mantakushantaqa kumpliyanchikna nir.

Dyus Akrashan Cristuqa ¿maymantataq shamun?
(Mr 12.35-37; Lc 20.41-44)

41Piru chay fariseo runakuna chaypi tantakasha katinllaparaqmi, 42Jesusqa kaynu tapuran:

—¿Imatataq yarpunkillapa Dyuspa Akrashan Cristunpaqqa? ¿Mayqanpa ayllunmantataq kanqa? nir.

Chaymi niranllapa:

—Davidpa ayllunmantami nir.

43Chaymantami Jesusqa niran:

—Chaynu katinqa, ¿imapaqtaq Davidqa, 'Amituy' niran Cristupaqqa, Dyuspa Ispiritun yanapatinqa? Chaqa Davidqari kaynu niran:

44 'Tayta Dyusmi, Amituytaqa kaynu niran:
Tay allilaw qichqaypi,
maydiya chay ĉhiqnishuqkunata
ĉhakikipa ĉhakinman ĉhuranaykaman nir'.

45Mabir willamayllapa: Davidpa ayllunmanta Dyuspa Akrashan Cristun katinqa, ¿imapaqtaq Davidqa 'Amituy' niran?

46Chaynu nitinmi mana mayqanninpis imata willaytapis puytiranllapachu. Chaymi chaymanta-pachaqa, manana imata tapunanllapapaqpis yarpuranllapanachu.

Jesusmi fariseukunata ima anyaqnulla willaran
(Mr 12.38-40; Lc 11.37-54; 20.45-47)

23 1Chaymanta Jesusqa chaypi kaq runakunata, yaĉhakuqninkunata ima kaynu niran:

2"Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, chaynulla fariseo runakunaqami kaynu yarpunllapa: 'Nuqanchikkunaqami Moisés mantaku-

shanta kusa allita intrakashanchikllaparayku, yaĉhachikur mantakunchikllapa kumplinanllapapaq' nir. 3Chayraykumi, paykuna imata nitinpis kasur rurayllapa. Piru amami chay paykuna rurayashantaqa rurankillapachu. Chaqa paykunaqami chaynu yaĉhachikuyarmapis, ashwan uktana rurasha rikarinllapa. 4Chaynumiri ashwan paykunaqa uk kusala llashaq kargata aprichiq yupay runa masinkunata imata rurananpaq nir mantanllapa. Piru chay niyashanllapataqa mana pitilamatapis kumplinanpaqqa yarpunllapalamapischu.

5"Chaymi paykunaqa imata rurarllapapis runakuna rikananllapalapaq ruranllapa. Chaynullami allita Dyuspi kriyin ninanllapapaqpis Dyus nishankunata taksha papilsitukunapi iskribir urkunkunapi, rikrankunapi ima ĉhurar purinllapa. Chaynullami Dyus mantakushankunapi kusata yarpur kawsanllapa ninanllapapaqpismi mudananllapa manyanpipis kusala atun shulyakunata ĉhurakunllapapis. 6Chaymi, chay tantakananllapa wasikunapi, manaqa mikunanpaq apatinllapamapis, kusa runapaq riqsir chay kusala shumaq samanakunapi samachinanllapata munanllapa. 7Chaynullami plasakunapimapis kusala shumaqta saludar, 'Yaĉhaq yaĉhachikuq' ninanllapata munanllapa.

8"Piru qamkuna-shuypaqa manami wakinkuna 'Yaĉhaq yaĉhachikuq' nishunanllapataraqqa ministinkillapachu. Chaqa qamkunaqami uk ayllulamanta kaq yupay tukuynikillapa chaylla kankillapa. Nataq uklami kan yaĉhaq yaĉhachishuqnikillapaqa. 9Chaynullami kay pachapiqa ama mayqantapis, 'Taytay' ninkillapachu. Chaqa unaq syilumanta kaq uklami Taytaykillapaqa. 10Amami 'Kusa intrachikuq tayta' nishunanllapataqa munankillapachu. Chaqa uklami kan intrachishuqnikillapaqa. Payqami Dyuspa Akrashan Cristun. 11Chayraykumi qamkunamanta wakinkuna kusa masta yaĉhaq kaqqa, ashwan wakinkunatana sirbinqa. 12Chaqa mayqanpis pay yarpuyninllamanta 'Kusana kani' niqkunataqami Tayta Dyusqa mana kwintachanqachu. Nataq mayqanpis kusa karmapis mana kwintachaypaqla tikrakaqtaqami kusa nishapaqna Dyusqa riqsinqa".

13Jesusqami kaynu niranpis:

"¡Akaw Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, chaynulla fariseo runakuna, qamkunaqami Dyusta yanqa kasuq tukuq kuchi runakunala kankillapa! Chaynu karmi wakinkuna syilumanta kaqpaq allita intrakar washakananllapataqa mana munankillapachu. Chaynulla qamkunapismi mana munashaykillaparayku mana washakankillapachu. Chaymi ashwan wakinkuna intrakar ima washakananllapapaqmapis mana dijankillapachu.

[14"¡Akaw Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, chaynulla fariseo runakuna, qamkunaqami Dyusta yanqa kasuq tukuq kuchi runakunala kankillapa! Chaymi chay wakcha warmikunata kitankillapa wasinkunata ima. Piru allin runa nishunanllapapaqqami kusala unayta Dyusman mañakuq yupay tukunkillapa. Chayraykumi kusala manchaypaqtana kastigakankillapa.]

15"¡Akaw Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, chaynulla fariseo runakuna, qamkunaqami Dyusta yanqa kasuq tukuq kuchi runakunala kankillapa! Chaynu karmi qamkunaqa tukuy pachata ima rinkillapa uk runallataqa qamkuna yupay kananllapapaq yaĉhachinaykillapapaq. Piru mayqan runatapis qamkuna yupay kananpaq kriyichirqami, qamkunamanta ishkay

kuti mas uchayjunpaqna tikrayankillapa. Chaymi ashwan kusala manchaypaqta tukuy tyimpupaq kastigakashana kanqa.

16"¡Akaw imanankillaparaq qamkuna syigu mana allita intrakaq karmapis intrachikuyta munaqkunaqa! Chaqa qamkunaqami, kaynu nir yaĉhachikunkillapa: 'Mayqan imata ruranan paq nir Dyusta aduranan llapa wasipaq rimar jurar, mana rurarmapisshi mana uchayjunchu kanqa. Nataq Dyusta aduranan llapa wasipi uru kaqpaq rimar imata ruranan paq jurar mana rurar-shuypaqashi uchakuyan' nir. 17¡Akaw yaru syigukuna! Tapushaykillapa: ¿Mayqannintaq mas allinqa, Dyusta aduranan llapa wasi, manaqachu chaypi kaq uru? Chaqa chay uruqami Dyusta aduranan llapa wasipi kashanrayku Dyuspaqqa kusala allin.

18"Qamkunaqami ninkillapapis: 'Mayqanpis imata ruranan paq altarpaq rimar jurarpisshi mana chiqapta arnikuq yupaychu. Nataq chay ufrindita altarpi tayan chaypaq rimar jurarshi, chiqapta imata ruranan paqpis arnikuyan' nir. 19¡Akaw syigu kaqkuna! ¿Imataq mas allinqa: Chay altarpi ufrindita, manaqachu altar? ¿Manachu chay ufrinditaqa ashwan altarpi kashanrayku kusala mas allinpaq tikrakan? 20Chaymi nishaykillapa: Mayqanpis, altarpaq jurarqa, manami altarlapaqchu jurayan. Ashwanmi tukuy imankuna chaypi kaqkunapaq ima jurayan. 21Chaynulla mayqanpis Dyusta aduranan llapa wasipaq rimar jurarqa, manami chay wasilapaqchu jurayan. Ashwanmi Dyusllapaq rimar jurayan. Chaqa payqami chaypi kawsan-ari. 22Chaymi syilupaq rimar juraq-shuypaqa, Dyus tar mantakuyashanpaq jurayan. Chaynullami jurayanpis Dyusllapaq rimar. Chaqa payqa chaypiri tan.

23"¡Akaw Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, chaynulla fariseo runakuna, qamkunaqami Dyusta yanqa kasuq tukuq kuchi runakunala kankillapa! Chaynu karmi qamkunaqa mintamanta, anismanta, kuminumanta ima dyis parti kaqmanta uksituta qunkillapa Dyuspaq nir. Piru Dyus mantakushanpi nin: Ukninchikkunawan imatapis karanta ruranapaq, llakipakunapaq, paylapi kriyinapaq niyan chaytaqami mana rurankillapachu. Ashwanmi kay yarpuchishushayllapata rurankimanllapa naypaqtaqa, chay rurayashaykillapatapis ama dijarchu.

24"¡Akaw imanankillaparaq qamkuna syigu kusala mana allinta yaĉhachikuqkunaqa! Chaqa qamkunaqami Moisés mantakushanta allita kasur yaĉhachikushaq nirqa, imanutaq yakuta mayqanpis upyananpaq katin, chay yakupi uk chuspisitu katinmaqa shuyshur upyan, chaynu yupay tukunkillapa. Piru manami kwintata qukankillapachu, chaynu tukurqami ashwan uk kamilluta iqachiq yupayna kusala mana allita tukuyankillapa.*b*

25-26"¡Akaw Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, chaynulla fariseo runakuna, qamkunaqami Dyusta yanqa kasuq tukuq kuchi runakunala kankillapa! Chaynu karmi qamkunaqa kusala bwinu yupay tukunkillapa. Piru ukkunata yanapanaykillapamantaqa ashwan kusalata munapakur suwankillapa. ¡Ima kabal yaruĉhiri kankillapa! Chiqaptari wakinkunawan bwinu kankimanllapa. Chaqa mana chaynu karqami, imanutaq uk kupa, manaqa uk

b 23.24 Kay intrachimanchik imanumi kusala ruraypaq kaqkunata mana ruranllapachu nir. Nataq chay mana yaqqa ruraypaq kaqkunata-shuypaqa ruranllapa nir.

platumataqa waqtanlawlata pichashaqa, rurinqa tiqtilla kidan, chaynu kankillapa qamkunapis. Piru uk kupata manaqa uk platuta rurintinta pichashaqami, intirulana kusa chiqap shumaq kidan.

27-28"¡Akaw Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, chaynulla fariseo runakuna, qamkunaqami Dyusta yanqa kasuq tukuq kuchi runakunala kankillapa! Chaqa chaynu karmi qamkunaqa kusala bwinu, karanlata imatapis ruraq yupay tukunkillapa. Piru chiqaptaqami mana chaynuchu kankillapa. Ashwanmi yanqa illaqta chaynu tukuqkuna, kusala mana allinkuna ima kankillapa. Chayraykumi qamkunaqa imanutaq uk bubidamataqa waqtanlawta yuraqta pintatinllapamaqa kusala shumaq. Piru rurinpiqami tullukuna, kusala saqra asyaq ima kan, chay yupaymi qamkunapis kankillapa.

29"¡Akaw Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, chaynulla fariseo runakuna, qamkunaqami Dyusta yanqa kasuq tukuq kuchi runakunala kankillapa! Chaqa chaynu karmi qamkunaqa Dyuspa unay rimaqninkuna pampakashankunata kusa shumaq wasikunata yupay kamakachinkillapa, kusala allin kashanrayku. 30Chaynullami ninkillapapis: 'Nuqanchikkuna unay rukunchikkunapa pullan kawsasha karqa, Dyuspa rimaqninkunata wanuchinanllapapaqqa manami dijanallapatachu' nir. 31Piru chaynu unay rukunchikkuna nirqami, qamkunalla niyankillapa: 'Dyuspa unay rimaqninkunata wanuchiqkunapa ayllun kanchikllapa' nir. 32¡Chaynu karqa, unay rukuykillapakuna imata ruraq qallarishanllapataqa rurar tukchiyllapari!

33-34"Chay rukuykikuna qallarishanta rurar tukchinaykillapapaqqami nuqaqa kaĉhamushaq Dyuspa rimaqninkunata, kusa yaĉhaq intrakaqkunata, yaĉhachikuqkunata ima. Chaymi qamkunaqa wakintaqa wanuchinkillapa, kruspi klabankillapa ima. Nataq wakinkunata-shuypaqa wipyankillapa ima tantakananllapa wasikunapi. Wakinta-shuypaqa pwiblun pwiblun ikinpi purinkillapa qischanaykillaparayku. Chaynu karmi ¡largu kurukuna, largu kurupa ayllunkuna kankillapa! ¿Imanuna washakankillapa chay tukuy tyimpu kastigakanaykillapamantaqa? 35Chayraykumi qamkunapaqqa tukuyla mana allinkunata rurashaykillaparaykuqa kusala manchaypaq kastigu shamunqa. Chay kusa allin runa Abel shutiqta wanuchishaykillapamanta-pacha Berequiaspa wamran Zacariaskaman. Chaqa pay Zacariastaqami qamkunapa rukuykillapakuna wanuchiran Dyusta aduranallapa wasipa, altarninpa naypanpi. 36Chaymi nishaykillapa: Chaynu chay kusala allin runakuna wanushanraykuqami, kanan tyimpu kawsaq runakunapaqna kastiguqa kanqa nir.

Jesusmi Jerusalenpaq waqaran
(Lc 13.34-35)

37"¡Akaw Jerusalén, Jerusalenmanta runakuna! Dyuspa rimaqninkunatami wanuchinkillapa. Chaynulla Dyus kaĉhamushan yaĉhachishuqkunatapis rumillawan sitar wanuchinkillapa. Kwichkaraq tantashuyllapata munaray, imanutaq uk pishqumaqa wawitunta tantala uqllakun chaynu. Piru manami munashaykillapachu. 38Chaqa rikayllapari, qamkunalanami kidankillapa. 39Chaymi nishaykillapa: Mananami rikamankillapanachu qamkuna kaynu nimanaykillapa tyimpu ĉhamunankaman:

'¡Alabashunllapa Taytanchik Dyuspa shutinpi shamuqtaqa!' nir".

Jesusmi Dyusta aduranan llapa wasita ratachinqallapa niran
(Mr 13.1-2; Lc 21.5-6)

24 [1]Chaynu rimar tukchirna, Jesusqa Dyusta aduranan llapa wasimanta lluqshir riranna. Chaynu riyatinmi, yaĉhakuqninkuna payman qimikar, Dyusta aduranan llapa wasita kusala shumaqta ima rurashan llapapaq parlayaran llapa. [2]Piru Jesusqami niran:

"Kanan kayta rikayankillapa chaytaqami, limpu ratachinqallapa. Chiqaptami nishaykillapa: Mananami uk rumilamapis anapura llutakashaqa kidanqanachu nir".

Jwisyu diya shipchamuyatinqami kaynu pasanqa
(Mr 13.3-23; Lc 21.7-24; 17.22-24)

[3]Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunawan Olivos sirkaman riran llapa. Chaymi chaypi Jesús tatin, chay yaĉhakuqninkunaqa kaynu nir paylata tapuran llapa:

—Willamayllapa: ¿Maydiyataq chaynuqa pasayanqa? Chaynulla ¿ima siñalta rikartaq yaĉhayashaqllapa qam tikrakamuyankina nir, chaynulla kay pacha tukukanan tyimpu ĉhamunqa nirqa?

[4]Chaymi, Jesusqa niran:

—Allitami kuytakankillapa, ama mayqanpis ingañar pantachishunan llapapaq. [5]Chaqa kusala achkami nuqa yupay tukur shamunqallapa. Chaymi, 'Dyuspa Akrashan Cristunmi kani' nir, kusa achka runakunata ingañanqallapa. [6]Qamkunaqami chay tyimpukunaqa uyapankillapa wakpi kaypi guerrata rurayan llapa nir. Piru chaynu katinmapis amami manchakunkillapachu. Chaqa chaynumiri pasanqa. Piru chaynu pasatinmapis manaraqmi pacha tukukanan tyimpuraqchu kanqa. [7]Chaqa uk nasyunmanta kaqkunami maqanakunqallapa uklaw nasyunmanta kaqkunawan. Chaynulla uk gubyirnupa kaqninkunapis maqanakunqallapa uklaw gubyirnupa kaqninkunawan. Kusala qishay, mallaq tyimpu ima kanqa. Chaynulla pachamapis kusalata kuyunqa achka lugarkunapi. [8]Piru chaynu pasatinqami yarpunkillapa, chayraqmi qischakay tyimpuqa qallariyan nir.

[9]"Chaymi ashwan chay tyimpuqa qamkunataqa qukushuyanqallapa kusalata qischar ima wanuchishunan llapapaq. Chaynumi tukuyla kay pachapi ĉhiqnishunqallapa nuqapi kriyishaykillaparayku. [10]Nataq kusala achka wakinnikikunaqami chay tyimpukunapiqa manana kriyinanqallapanachu. Chaymi ashwan ĉhiqninakur ima paykunapura ukninpaqmapis mana allinta rimapanakunqallapa. [11]Chaynulla Dyuspaq kusala achka rimaq tukuqkuna rikarimunqallapa. Chaynumi ashwan kusala achka runakunata ingañanqallapa. [12]Chaymi chay tyimpukunaqa kusala mana allin ruraykunalana kanqa. Chaynu katinmi, tukuyla mayqanpis manana ukninkunapaqqa llakinqallapa imanachu. [13]Piru chaynu qischakar imamapis maydiya shamunaykaman kriyishannulla shachinakuqkunalami washakanqallapa. [14]Nataq tukuy intirupi Dyuspa shumaq rimayninta washakananllapapaq yaĉhachikur tukchishana katinllapami, kay pacha tukukananpaq tyimpuqa ĉhamunqa.

[15]"Chayraykumi Dyuspa rimaqnin Danielmaqa kaynu nir iskribiran: 'Uk kusala mana allinta rurachikuqmi rir yaykunqa, Dyusta aduranan llapa wasipa Kusala Santu Lugarman' nir. Chaymi qamkuna chaynu pasaqta rikarqa, Daniel iskribishanmi kumplikayan nir yarpunkillapa.[c] [16]Chaymi chay Judea lugarpi

c 24.15 Kaypaq masta intrakanarqa rikashun Daniel 9.27; 11.31; 12.11.

kaqkunaqa sirkakunaman alsakanqallapa.
17 Nataq mayqanpis wasinpa ananpi karpis,
amami ishkimunqachu, imanta lluqshichi-
nanpaq nirqa. 18 Chaynulla, mayqan
ĉhakranpi karqa amami wasinman
rinqachu raĉhpanta apananpaq nirqa.
19 ¡Akakaw chay diyakunapi warmikuna
ruriyjun, manaqa ñuñuq wamrayjun
kaqkunaqa imananqallaparaq! 20 Chaymi
ashwan qamkunaqa Taytay Dyusman
alliplata mañakuyllapa, chay alsakanayki-
paq tyimpuqa ama qasay tyimpu, manaqa
samana diyapichu kananpaq nir. 21 Chaqa,
chay diyaqami kusala saqra manchaypaq
qischakay kanqa. Chaynu qischakayqami
pacha rurakashanmanta-pacha mana
kashachu. Chaynulla mananami kanqana-
pischu chaynu qischakayqa maydiyapis.
22 Piru Taytay Dyus chay qischakaykuna
achka tyimputa kanqa nitinqami, mana
mayqanlapis washakanmanchu. Ashwanmi
Taytay Dyusqa chay akrashan kaq
wamrankunapaq llakir washananrayku,
mana kusala achka tyimputachu kanqa
niyanqa.

23 "Piru imanupi mayqan kaynu
nishunmanllapa: 'Rikayllapa kaypimi
Dyuspa Akrashan Cristunqa', manaqa
'Rikayllapa chaypi' nishutinllapaqa,
amami kriyinkillapachu. 24 Chaqa
Dyuspa Akrashan Cristun yupay
tukuqkuna, chaynulla Dyuspa unay
rimaqninkuna yupay tukuqkunami
rikarimunqallapa. Chaymi paykunaqa
mana ruraypaq imakunata, milagru-
kunata ima kusalata ruranqallapa.
Chaynumi ashwan kusala achka
runakunata ingañanqallapa. Chaynu-
llami chay kriyiqkunamatapis imanulla-
pis ingañayta kamanqallapa. 25 Piru
qamkuna ama ingañakanaykillapapaq-
qami willashunillapana. 26 Chayraykumi
mayqan 'Rikayllapa wak chunllaq
lugarpi washakuqqa' nishutinllapaqa,
ama rinkillapachu rikaqqa. Manaqa
'Rikayllapa kaypimi pakakusha
washakuqqa' nishutinllapapis, amami
pitilamatapis kriyinkillapachu. 27 Chaqa
Dyusmanta Shamuq Runa tikrakamur-
qami, kusa shutilla shamunqa, imanuĉhi
rilampamaqa uklawmanta uklawkaman
intirula llipyalla achkirachikun chaynu.
28 Allitami nishaykillapa: Maypiĉhi
kusala achka shinkukuna tantakaqta
rikarqami ninkillapa, ima wanusha
kanqa nir tukuyla yaĉhankillapa.
Chaynumi nuqa Dyusmanta Shamuq
Runa shamutiypis tukuyla yaĉhanki-
llapana.

Dyusmanta Shamuq Runaqami tikrakamunqa

(Mr 13.24-37;
Lc 21.25-36; 17.26-36; 12.40)

29 "Chaynu limpu qischakay tyimpu-
kuna pasatinnaqami, rupayqa limpu
tutaparaq intiru kidanqa. Killapismi
mana achkirachikunqanachu. Chaynulla
qullarkunapismi limpu syilumantaqa
ratamutin ima tukuy syilupi kaqkuna-
mapis kusalata kuyunqallapa. 30 Chay-
mantami unaq syilupiqa rikankillapa
Dyusmanta Shamuq Runapaq uk siñalta.
Chayta rikarmi tukuyla pachapi
kaqkunaqa kusala ukmanta manchakur
waqanqallapa. Chaqa chayllapimi
Dyusmanta Shamuq Runataqa rikanqa-
llapa, puktay rurita kusa pudirninwan,
llipya intiru syilumanta shamuqtana.
31 Chaynu shamurmi payqa angelnin-
kunata kaĉhanqa trumpitanta kusala
jwirtita waqachir tukuyla pachata rir,[d]
paypa akrashan kaqkunata tantamunan-
llapapaq.

---

d 24.31 Tukuyla pachata rir nirqami intrachimanchik Nortilawta, Surlawta, Estilawta, Oestilawta ima nir.

32“Allita uyakur intrakayllapa kay
igus qirupaq willar intrachishutiyllapa.
Chaqa qamkunaqa igus qiru mushuq-
manta qawamuqta rikarqa kwintata
qukankillapa, tamya tyimpuqa
shipchana nir. 33Chaynullami chay
nishushayllapanulla pasaqta rikarqa
yarpunkillapana Dyusmanta Shamuq
Runaqami shamunanlapina nir.
34Chaymi chiqapta nishaykillapa: Chay
tyimpupi kaq runakunaqa manaraq
wanuyatinraqmi tukuyla kay nishushay-
llapaqa pasanqa nir. 35Chaqa syilu
chaynulla kay pachamapismi
tukukanqa. Piru nuqa
nishaykuna-shuypaqami mana maydiya-
lapis tukukanqachu. 36Piru Dyusmanta
Shamuq Runa shamunanpaq diyapaq,
urapaq-shuypaqami, mana mayqanlapis
yaĉhanchu. Chaynulla syilumanta
angelkuna, Dyusmanta Shamuq
Runamapis manami yaĉhanchu. Nataq
Taytaylami yaĉhan.

37“Nishaykillapapis: Imanuĉhi Noepa
tyimpunpi pasaran chaynullami pasanqa
Dyusmanta Shamuq Runa tikrakamutin-
pis. 38Chaqa chay kusala manchaypaq
tamya manaraq ishkiyatin, chaynulla
Noé wampuq wasiman yaykunanka-
manmi, runakunaqa kusalata
mikuqllapa, upyaqllapa, kidachinakuq-
llapa ima. 39Piru manapis yarpuyatin-
llapa alliplata tamya ishkitinmi limpu
tukukaranllapa. Chaynumi Dyusmanta
Shamuq Runa tikrakamutinpis pasanqa.
40Chaymi chay urasqa ishkay runakuna
ĉhakranpi katinpis, ukninta apar,
ukninta-shuypaqa dijanqa. 41Chaynu-
llami ishkay warmikuna kutakuyatinpis,
ukninta apar, nataq ukninta-shuypaqa
dijanqa.

42“Chayraykumi qamkunaqa imuras-
pis rikĉhakur allita kamakashalana
kankillapa. Chaqa manamiri yaĉhanki-
llapachu ima diyami Amituykillapa
shamuyanqa nirmapis. 43Chaqa allita
yarpuyllapa: Uk wasipa amun imurasmi
uk suwakuq ĉhamuyan suwamaq nir
yaĉharqa, imuraspis rikĉhakushala kar,
mana dijanmanchu mayqanpis
wasinman yaykur suwananllapataqa.
44Chaynullami qamkunapis, imuraspis
alamirala kayllapa. Chaqa Dyusmanta
Shamuq Runaqami, manapis yarpuyat-
killapa shamunqa.

Jesusmi kumparasyunta ruraran allin, mana allin sirbikuqwan

(Lc 12.41-48)

45“Nishaykillapapis: Uk runami sirbikuq-
ninta wasinpi kaq wakin sirbikuqninkunata
imuraslapi qarananpaq nir inkarganman.
Chaymi chay sirbikuqqa chay patrunnin
nishannula rurar, kusa alamirala kaqta
tarinman. 46Chaynuta chay sirbikuqta
patrunnin taritinqami, kusala allin sirbikuq-
paqna riqsikasha kanqa. 47Chiqaptami
nishaykillapa: Chay patrun chay sirbikuqta
pay nishanlata ruraqta tarirqami, ashwan
tukuy iman kaqtapis pay rikananpaqna
quyanqa nir. 48Piru imanupi chay sirbikuq
mana allin yarpuyniyjun kar, chay
patrunnin mana das ĉhamuyanqachu nir
yarpur, 49chay sirbikuq masinkunata
qischar, payqa chay maĉhaqkunawan
tantanakur upyar mikur ima tar, 50mana
imuras ima diya ĉhamuyanqa nir yaĉhaya-
tinchu, patrunnin ĉhamur chaynu ruraqta
tarirqami, 51kusala saqra manchakuypaqta
kastigayanqa Dyusta yanqa kasuq tukuq
kuchi runakunata yupaylla. Chaynami
payqa kusala mana agwantaypaqta
qischakar qayĉhakushanrayku kirunmatapis
richyachinqa”.

Jesusmi kumparasyunta ruraran dyis shipashkunawan

25 1Chaynullami Jesusqa niranpis:
“Syilumanta mantakuq shamunan-
paqqami imanutaq uk kuti dyis shipash-

kuna kidamyintuman riran chay yupay kanqa. Piru chay dyis shipashkunaqa lamparanllapata asaytiyjunta charikur riranllapa chay kidaq runata tariq. 2Piru chay dyis shipashkunamantami sinkuqa askwintalla puriqllapa. Nataq sinku kaqkuna-shuypaqa allita kamakashala puriqllapa. 3Chaymi chay askwintalla puriqkunaqa lamparanta aparanllapa asaytiyjunta. Piru manami mas asaytitaqa aparanllapachu tukukatin untachinanllapapaqqa. 4Nataq chay kusa kamakashalla puriqkunami asaytita chaynulla lamparanllapatapis aparanllapa. 5Piru chay kidananpaq kaq runa mana das ĉhamutinmi, kusalata pununar tukuynin punuranllapa.

6"Chaymantami ĉhaypi tuta yupaynaqa kaynu nir qayakuqta uyaparanllapa: '¡Kidaq runaqami shamuyanna! ¡Lluqshimuyllapa samachinaykillapapaq!' nir. 7Chaynu niqta uyaparmi, chay shipashkunaqa tukuynin sharir lamparanllapata kamakachiq ĉhurakaranllapa. 8Chaymantaqa chay sinku shipashkuna askwintalla puriqkunaqa chay sinku shipashkuna kusa kamakashala puriqkunataqa kaynu niranllapa: 'Imaraq pitilamatapis asaytisituykillapata apamushaykillapamanta qumastuyllapa. Chaqa lamparayllapami wanuyanna asaytin tukukayashanrayku' nir. 9Piru chay kamakashala puriq shipashkunaqa kaynu niranllapa: '¡Mana puytinillapachu! Chaqa chaynu qushutiyllapaqami, mana aypanqachu nuqakunapaq chaynulla qamkunapaqmapis. Ashwanmi mas allin kanqa qamkunalla rir chay maypiĉhi rantikun chayllamanta qamkunapaqqa rantinaykillapapaq' nir. 10Chaynu nitinllapami chay askwintalla puriq shipashkunaqa riranllapa rantiq asaytitaqa. Piru chaykamanqami chay kidaq runa ĉhamutinqa, chay sinku kusa kamakashala puriq shipashkunaqa chay kidaqwan pulla ruriman yaykur kirpakamuranllapana. 11Chaymanta chay sinku shipashkuna ĉhamurqa kaynu nir qayakuranllapa: '¡Taytituy, Taytituy, punkuykita kiĉhay!' nir. 12Piru chay kidaq runaqami rurimanta kaynu niran: 'Chiqaptami nishaykillapa: Manami riqsishunillapachu' nir".

13Chaynu nir tukchirmi, Jesusqa paykunataqa kaynu niran:

"Qamkunaqami rikĉhakur alli kamakashalana kayllapa. Chaqa manami yaĉhayankillapachu ima diya, ima urami shamuyanqa Dyusmanta Shamuq Runaqa nir".

Jesusmi kumparasyunta ruraran sirbikuqkunawan

14"Syilumanta kaqpa mantakuyninqami, imanutaq uk runamaqa uklaw pwibluman rinanpaqna karqa, sirbiqninkunata qayamur uk tratuta rurar qillayninta quran trabajachinanpaq, chay yupay. 15Piru chay sirbiqninkunataqami quran paykuna imanu trabajayta puytishannulla. Chaymi chay punta chaytaqa sinku talintu qillayta quran.[e] Ukninta-shuypaqa ishkay talintu qillayta quran. Nataq ukta-shuypaqa uk talintu qillayta quran. Chaynu qillayninta trabajachinanpaq qurqami riranna chay runaqa.

16"Chaymantami, chay uk sirbikuq sinku talintu qillayta ayparan chayqami, kusalata nigusyuta rurar trabajachir qillaytaqa ganachiran uk sinku talintu masta. 17Chaynullami, chay ishkay talintuta aypaqpis trabajarqa ganachi-

---

e 25.15 Talintuqa kusala achka qillay karan. Chaqa uk trabajaqmaqami uk talintuta gananpaqqa 15 añuta trabajayta ministiran.

ran ishkay talintu masta. 18Nataq, chay uk talintu qillayta aypaq-shuypaqa mantaqninpa qillaynintaqa apar pachapi uĉhkukur pamparan.

19“Chaymanta kusa unay tyimpumantami chay mantaqninllapaqa tikrakamuranna. Chaynu ĉhamurmi, mabir michkatashi ganachisha kanqallapa qillayniytaqa nir yaĉhanaranna. 20Chaymi puntataqa riran chay sinku talintu qillayta aypasha karan chay. Chaymi kaynu niran: ‘Taytituy qamqami sinku talintuta qumarayki. Kaypimi qillaynikiqa. Uk sinku talintu mastami ganachisha kani’ nir. 21Chaynu nitinmi, mantaqninqa kaynu niran: ‘Allinpi. Qamqami kusa allin, imatapis karanta ruraq sirbikuq kanki. Chaynu chay pitila kaqpi kusa allin karanta rurashaykiraykumi kusa achka imaykunata rikanaykipaqna qushayki. Chaymi ashwan yaykamur nuqawan pulla aligriyay’ nir.

22“Chaymantami ĉhamuran chay ishkay talintuta aypasha karan chayna. Chaymi paypis kaynu niran: ‘Taytituy qamqami qumarayki ishkay talintu qillaynikitaqa. Kaypimi ishkay talintu masta ganachisha kani’ nir. 23Mantaqninqami kaynu niran: ‘Allinpi. Qamqami kusa allin, imatapis karanta ruraq sirbikuq kanki. Chaynu chay pitila kaqpi kusa allin karanta rurashaykiraykumi kusa achka imaykunata rikanaykipaqna qushayki. Chaymi ashwan yaykamur nuqawan pulla aligriyay’ nir.

24“Piru chay uk talintuta aypasha karan chay ĉhamur-shuypaqami, mantaqnintaqa kaynu niran: ‘Taytituy, nuqami yaĉharay qamqa kusala miĉha kashaykirayku, mana tarpukushaykikunamanta kusichakunki, mana shikwakushaykikunamanta tantakunki nir. 25Chayraykumi, ashwan kusalata manchakur qillaynikitaqa pachapi uĉhkukur pamparay. Piru kaypimi qampa kaq qillaynikiqa’ nir. 26Mantaqninqami kaynu niran: ‘Qamqami kusala mana allin qilla sirbikuq kanki. Chaqa nuqa mana tarpukushaymanta kusichakuni, chaynulla mana shikwakushaymanta tantakuni nir yaĉharqa, 27qillayniytaqa apar bankukunaman ĉhuratki ganaskinanta. Chayna tikrakamurqa qillayniytaqa ganashanwanna aypanaypaq’ nir. 28Chaymi chaypi kaq runakunataqa, kaynu niran: ‘Chay uk talintu qillayniyta purichiqtaqa kitar, chay dyis talintu qillayniyjun kaqta quyllapa. 29Chaqa chay mayqanĉhi allinta rurashanrayku, imayjun kaqtaqami masta qushaq. Chaymi manana imanpis faltanqanachu. Piru chay mana allinta rurashanrayku mana imayjun kaqtaqami, pitila kaqninmatapis limpula kitashaq. 30Piru kay mana yarpuyta yaĉhaq, mana allin sirbikuqta-shuypaqami, aypar chay tutaparaqlla waqtaman itakuyllapa. Chaypinami payqa kusala mana agwantaypaqta qischakar qayĉhakushanrayku kirunmatapis richyachinqa’ nir”.

Dyusmanta Shamuq Runami tukuylata rikar yaĉhanqa

31Jesusqami niranpis:

“Dyusmanta Shamuq Runa angelninkunawan, kusa llipya intiru shamurmi, chay llipyalla mantakunanpina tanqa. 32Chaymi tukuyla nasyunmanta kaqkuna, paypa naypanman qimikatinna, payqa wakman kayman chiqanchanqa, imanutaq uk michikuqmaqa uyshankunata kabrakunamanta rakichin chaynu. 33Chaynu chiqancharmi chay uyshitakuna yupay kusa allinla kaqkunataqa allilaw qichqanman ĉhuranqa. Nataq chay kabrakuna yupay mana allin

kaqkunata-shuypaqa ichuqlaw qichqanmanna ĉhuranqa. 34Chaymi mantakuqqa chay allilaw qichqanpi kaqkunataqa kaynu ninqa: ‘Qamkunatami Taytayqa akrar shumaqchashushallapana. Chaymi kayman shamuyllapa. Kananqami aypayllapana Taytay kay pachata rurashanmanta-pacha qamkunapaq kusa shumaq mantakuyta kamkachishanta. 35Chaqa mallaqnatiypismi qamkunaqa qaramaraykillapa. Yakunatiypis upyachimaraykillapa. Uk furastiru yupay puritiypis samachimaraykillapa. 36Raĉhpay faltamatinpis qamkunami qumaraykillapa. Qishaq katiypis watukumaraykillapa. Chaynulla karsilpi katiypismi watukumaraykillapa’.

37“Piru chaynu nitiyqami chay kusa allinla kaqkunaqa kaynu nir tapumayanqallapa: ‘Taytituy ¿maydiyataq mallaqnatki qarashurayllapa? ¿Maydiyataq yakunatki, yakuta upyachishurayllapa? 38¿Maydiyataq furastiru yupay puritki samachishurayllapa? ¿Chaynulla maydiyataq raĉhpayki faltatin qushurayllapa? 39¿Maydiyataq qishaq katki manaqapis karsilpi katkiqa rir watukushurayllapa?’ nir. 40Piru chay mantakuqqami kaynu ninqa: ‘Chiqaptami nishaykillapa: Qamkunaqami chay ukniykuna mana kwintachaypaqla kaqkunata ima ministishanpipis yanaparqami, nuqallapaq rurashaykillapa yupayna kanqa’ nir.

41“Chaymantami mantakuqqa chay ichuqlaw qichqanpi kaqkunata-shuypaqa kaynu ninqa: ‘Mana allinta ruraqkuna, wakaq tukur riyllapa chay tukuy tyimpupaqna kastigakanaykillapapaq kasha kaqkunaqa. Chaynami ashwan riyllapa chay tukuy tyimpu ratakur mana wanuq nina kamakasha chay dyablu, chaynulla angelninkuna chaypi kananpaq chaymanna nir. 42Chaqa nuqa mallaqnatiypis, qamkunaqa mana qaramaraykillapachu. Yakunatiypis mana upyachimaraykillapachu. 43Furastiru yupay puritiypis mana samachimaraykillapachu. Raĉhpay faltamatinpis mana qumaraykillapachu. Qishaq katiy, karsilpi ima katiypis mana watukumaraykillapachu’ nir.

44“Piru chaynu nitiyqami paykunaqa kaynu nir tapumayanqallapa: ‘Taytituy, ¿maydiyataq mallaqnaqta, yakunaqta, furastiru yupay puriqta rikashur, raĉhpayki faltaqta, qishaq katki, karsilpi katki ima rikashur, mana yanapashurayllapa?’ nir. 45Chaynu nitinllapami mantakuqqa kaynu ninqa: ‘Chiqaptami nishaykillapa: Kay mana kwintachaypaqla kaq runakunata mana ima ministishanpi yanaparqami, nuqallata mana yanapamashaykillapachu’”.

46Chaymi Jesusqa niranpis: “Paykunaqami tukuy tyimpupaq kastigakaqna rinqallapa. Nataq chay kusa allinlata rurasha chaykuna-shuypaqami tukuy tyimpupaq kawsaqna rinqallapa” nir.

Jesustami wanuchiyta yarpuranllapa

(Mr 14.1-2; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53)

26 1Jesusqa limpu yaĉhachikur tukchirnaqa, kaynu niran yaĉhakuqninkunataqa:

2“Qamkunami allita yaĉhankillapa, kaymanta ishkay diyamanta Pascua fyistata ruranllapa nir. Chay fyistallapimi Dyusmanta Shamuq Runataqa kuntrankunaman qukukayanqallapa kruspi klabar wanuchinanllapapaq”.

3Chaymi ashwan chay diyakunapiqa, kurakunapa mantaqninkuna, chay Israel runakunapa ruku mantakuqninkuna ima, chay kurakunapa mantaqnin Caifás shutiq runapa mantakunan wasinman tantakaranllapa. 4Chaynu tantakar-

llapami yarpuranllapa, imanullapis llullakuypi ima Jesustaqa aypar wanuchinanllapapaq. 5Piru wakinkunaqa kaynu niranllapa: “Amami chay fyista diyakunapiqa chaynu rurashunllapachu. Chaqa runakunami piñakur kuntranchikllapa alsakamunmanllapa” nir.

Jesuspa umanman mutkiypaqla yakituta iĉharan
(Mr 14.3-9; Jn 12.1-8)

6Jesusqami Betania pwiblupi yaĉhakuqninkunawan karqa, uk runa Simón shutiqpa wasinman riranllapa. Kay Simonmi unayqa chay ismuyaq qishaywan karan. 7Piru Jesús chay Simonpa wasinpi kayatinmi, uk warmi payman qimikaran uk alabastru butillitapi kusa ĉhaniyjun mishkila mutkiypaq yakituta charikur. Chaymi ashwan Jesús misapi kanankamanqa, chay warmiqa Jesuspa umanman chay mishki yakitutaqa iĉharan. 8Chayta rikarmi Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa piñakur kaynu niq ĉhurakaranllapa:

—¿Imapaqtaq wak kusa ĉhaniyjunta yanqallaqa iĉhan? 9Ashwanmi waknu yanqalla iĉhananmantaqa qumashallapa kusa karu rantikur, chay mana imayjun kaqkunata yanapanallapata nir.

10Chaynu nitinllapa uyaparmi Jesusqa kaynu niran:

—¿Imapaqtaq qillakachinkillapa kay warmisitataqa? Payqami kusala allinta rurasha nuqawanqa. 11Chaqa chay mana imayjun kaqkunawanqami maydiyapis pulla kankillapa. Piru nuqa-shuypaqami manana pullaykillapanachu kashaq. 12Kay warmisita nuqapa anayman mishki mutkiypaqla yakituta iĉharqami, kamakachimashana, kusa shumaqta pampakanaypaq. 13Chiqaptami nishaykillapa: Tukuy maylawpipis imanu kriyir washakananllapapaq nir yaĉhachikurqami, kay warmisita rurashantaqa yarpur rimanqallapa. Chaymi mana qunqanqallapachu.

Judasmi Jesusta qillayrayku arnikuran
(Mr 14.10-11; Lc 22.3-6)

14Jesuspa dusi yaĉhakuqninkunamanta ukqa shutiq, Judas Iscariote. Chay paymi, kurakunapa mantaqninkunamanna rir, 15kaynu niran:

—¿Michkatataq pagramayankillapa kanqa nuqa, Jesusta qushutiyllapaqa? nir.

Paykunaqami trinta suqu qillayta arniran pagrananllapapaq. 16Chaymi chaymanta-pacha, Judasqa yarpuran maylapina, imurasna Jesustaqa qukushaq nir.

Pascua mikunata kamakachiranllapa
(Mr 14.12-25; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1Co 11.23-26)

17Chay Pascua fyistapa punta diyanpi, tantata mana libadurayjuntachu mikuqllapa chay diyami Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa payman qimikar kaynu nir tapuranllapa:

—Pascua mikunataqa, ¿maypitaq kamakachinayllapata munayanki? nir.

18Payqa niran:

—Pwibluman rir uk runapa wasinman ĉhankillapa. Chaymi chay wasipa amuntaqa kaynu ninkillapa: ‘Yaĉhachimaqniyllapami nin: Wanunaypaq uraqami shipchana. Chaymi kananqa wasikiman shamuyani yaĉhakuqniykunawan chay Pascua fyistata chaypi pasaq niyan nir’.

19Chaynu nitinmi yaĉhakuqninkunaqa Jesús nishannulla rir ruraranllapa. Chaynami kamakachiranllapa Pascua mikunataqa.

20 Chaymanta tutapatinnaqa, Jesusqa
dusi yaĉhakuqninkunawan misapi
taranllapana. 21 Chaynu tar mikuqnumi
Jesusqa niran paykunataqa:
—Chiqaptami nishaykillapa:
Qamkunamanta uknikillapami kuntray-
kunaman qukumayanqa nir.
22 Chaynu nitinmi, yaĉhakuqnin-
kunaqa kusalata llakiranllapa. Chaymi
uknin uknin kaynu nir Jesusta tapuq
ĉhurakaranllapa:
—Taytituy ¿nuqachu kashaq? nir.
23 Jesusqa niran:
—Qamkunamanta uknikillapa
nuqawan chay platullapi tantata
nuyuchir mikuqmi, kuntraykunamanqa
qukumayan. 24 Chaynuqami Dyus nitin
iskribikashannulla, Dyusmanta Shamuq
Runawanqa pasanqa. ¡Piru imananqa-
raq, chay kuntraykunaman qukumaqqa!
Kusala allinĉhi kananta chay runaqa
ama nasinanpaqchu.
25 Chaymantami Judas, chay kuntran-
kunaman qukuq chayqa, kaynu nir
tapuran:
—Yaĉhachimaqniy ¿nuqachu kashaq?
nir.
Jesusqa niran:
—Qamllami ninki.
26 Mikuyatinllapanaqa, Jesusqa uk
tantata aypar Taytanta payji nir, pakir
quran yaĉhakuqninkunata kaynu nir:
“Kaypi mikuyllapa. Kayqami nuqapa
kwirpuy” nir.
27 Chaymanta uk kupata aypar
Taytanta payji nir ima, quran chay
yaĉhakuqninkunataqa kaynu nir:
“Kaypi upyayllapa tukuy qamkuna
kay kupamanta. 28 Chaqa, kayqami
yawarniy. Kay yawarniyta iĉhashay-
wanmi Taytay Dyuswan uk tratuta
rurani, kusa achka runakunata
uchankunamanta washanaypaq. 29 Piru
nishaykillapa: Mananami qashanqa
upyashaqnachu kay ubapa yakuntaqa
qamkunawanqa, maydiya Taytay
mantakuyashanpi pulla mushuq ubapa
yakunta pulla upyanallapakaman” nir.

Pedrumi Jesusta arniran mana dijananpaqchu

(Mr 14.26-31; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)

30 Chaymantami salmukunata takir
Dyusta alabarnaqa, riranllapana Olivos
sirkaman.
31 Chaypina karqami Jesusqa niran:
—Tukuy qamkunami, kanan tutalla
manchakushaykillaparayku nuqalatana
dijamankillapa. Chaqa Dyus nitin
iskribikashakunapimi nin:

‘Chay michikuqta wanuchitiymi,
tantala kashanmanta uysha-
kunaqa wakta kayta limpu
shikwakanqallapa’ nir.

32 Piru nuqa kawsamurqami, qamkuna-
mantaqa naypaqta rishaq Galilea
pwiblumanqa.
33 Chaynu nitinmi, Pedruqa niran:
—Tukuy wakinkuna manchakur
dijashutinllapapis, nuqaqa manami
dijashaykichu nir.
34 Chaymi Jesusqa niran:
—Chiqaptami nishayki: Kanan tutallami
manaraq gallu kantayatin qamqa kimsa
kuti ninki: ‘Manami paytaqa riqsinichu’ nir.
35 Piru Pedruqa niran:
—Qamwan pullata wanuchimana-
llapapaq katinmapismi, pullayki
shachinakushaq nir.
Chaynullatami wakin yaĉhakuqnin-
kunapis niranllapa.

Jesusmi Getsemaní wirtapi mañakuran

(Mr 14.32-42; Lc 22.39-46)

36 Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqnin-
kunawan riranllapa uk lugar Getsemaní
shutiqman. Chaypimi yaĉhakuqnin-
kunata kaynu niran:

“Wakmanmi riyani Taytayman mañakuq. Qamkunaqami kaylapi taskinkillapa” nir.

37Chaynu nirmi Pedruta, Zebedeupa ishkay wamrankunata ima apar riran pullanqa. Chaymantami alliplata llakir kwashala tikrakaran Jesusqa. 38Chaynu kayarmi kaynu niran paykunataqa:

“Kusalataraq llakir wanuq yupayna yarpuni. Qamkunaqa kaylapi kidar rikĉhakushala kayllapa nuqawan” nir.

39Chaynu nirqa, chay kayashanmanta ashlila wakaq riran. Chaypimi qunqurikur pachakaman pukĉhirar kaynu nir Taytantaqa mañakuran:

“Taytay, puytiypaq katinqa yanapamay-ari kay kusa ayaq yaku yupay qischakaymantaqa. Piru manami nuqa munashaynuchu kanqa. Ashwanmi qam munashayki rurakanqa” nir.

40Chaymantami chay kimsa yaĉhakuqninkuna kayashanman tikrakamurqa, paykunataqa punuqta tariran. Chaymi Pedrutaqa niran:

“¿Manachu puytishaykillapa uk uralamatapis rikĉhakur nuqawan kaytaqa? 41Rikĉhakur mañakuyllapa, ama uchapi ratanaykillapapaq. Qamkunaqami allinkunalata rurayta yarpunkillapa. Piru kwirpuykillapa litala kashanraykumi mana shachinakuyta puytinkillapachu”.

42Chaynu nir qashan ishkay kutipaqna rir, Taytantaqa kaynu nir mañakuran:

“Taytay, chaynu qischakanaypaq dijamasha karqa, qam munashaykinumi ruray” nir.

43Chaymanta tikrakamurqa, qashalan chay yaĉhakuqninkunataqa punuqta tariran. Chaqa nawinllapamapis kusalata qipchirayaran punuypaq. 44Chaymi chaypi dijar qashan kimsa kutipaqna riran mañakuq Taytantaqa, ima nirtaq mañakusha karan chaynulla. 45Chaymanta qashan chay yaĉhakuqninkunaman tikrakamurqa niran:

“¿Qamkunaqachu punur samayankillaparaq? Dyusmanta Shamuq Runata uchakuqkunaman qukunanllapapaq uraqami ĉhamushana. 46Shariyllapa, rishunllapana, shipchamunnami nuqata qukumaqqa” nir.

Jesustami prisuranllapana

(Mr 14.43-50; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11)

47Chaynu nir Jesús rimayatinllami, chay dusi yaĉhakuqninkunamanta uknin Judasqa, achka runakunawan ĉharanllapa ispadakunawan, qirukunawan ima. Paykunaqami riranllapa kurakunapa mantaqninkuna, Israel runakunapa ruku mantakuqninkuna kaĉhasha katin. 48Judasqami, Jesuspa kuntraqninkunataqa, kaynu nisha karan: “Nuqa saludar muchayani chaytami aypar prisunkillapa” nir. 49Chaymi Jesusman qimikarqa Judasqa,

—¡Chaynupalachu, Taytituy!— nir mucharan.

50Jesusqami niran:

—Amiguy, imata ruraqĉhi shamushayki chaytaqami kananlla rurayna nir.

Chaymi chay wakinkunaqa Jesusman qimikar aypar prisuranllapana.

51Piru Jesuspa uk yaĉhakuqninmi ispadanta lluqshichimur kurakunapa mantaqninta sirbiq runapa rinrinta *¡saq!* pitiran. 52Chaymi Jesusqa niran:

—Ispadaykitaqa ĉhuray ĉhurakananpi. Chaqa ispadawan tukuy maqanakuqqami, ispadallawan wanunqa nir. 53¿Manachu yaĉhanki nuqa Taytayman mañakutiyqa, kananlla kaĉhamunman kusa manchaypaq achka angelninkunata washamananpaq nirqa? 54Piru chaynu pasananpaq mañatiyqami, Dyus nitin iskribikashankunapi, nuqa qischakar wanunaypaq niyashanqa mana kumplikayanmannachu.

55Chaymantami Jesusqa chay runakunataqa kaynu nir tapuran:

—¿Imapaqtaq qamkunaqa shamushaykillapa qirukunawan ispadakunawan imaqa, uk suwakuqta yupay aypar apamaqllapaqa? Nuqaqami imuraspis Dyusta aduranllapa wasipi yaĉhachikuray. Piru manamiri chaypiqa aypar apamaraykillapa imachu. 56Kayqami chaynuqa pasayan Dyuspa unay rimaqninkuna iskribishannulla kumplikananpaq.

Chaynu Jesús nitinqami, tukuy yaĉhakuqninkunaqa paylata dijar alsakaranllapa.

Jesustami karguyjunkunaman aparanllapa

(Mr 14.53-65; Lc 22.54-55, 63-71; Jn 18.12-14, 19-24)

57Chaymantami Jesusta aypasha karan chaykunaqa, chay kurakunapa mantaqnin Caifaspa wasinman aparanllapa. Chaypimi tantakasha karanllapa Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, ruku mantakuqkuna ima. 58Piru Pedruqami largukaqllamanta chapar ikinllapata riyaran, chay kurakunapa mantaqninpa wasinpa pampankaman. Chaymantami ruriman yaykurqa, chay yaykushanlapi kidaran Dyusta aduranllapa wasita kuytaqkunawan, rikakunanpaq imanushi Jesustaqa ruranqallapa nir.

59Chay kurakunapa mantaqninkuna, tukuy chay kusa mas karguyjunkunaqami Jesuspaqqa kusalata yaĉhayta munaranllapa imalata mana allinta rurasha katinqa, chayraykulana wanuchinanllapapaq. 60Piru chaynumapis manami tariranllapachu mana allinta rurashantaqa. Kusala achka runakunami, mana kashanmanta uchachananpaq qimikarmapis mana puytiranllapachu. Chaymantami ishkay runakuna qimikar, 61tukuy chaypi kaqkunapa naypanpi kaynu niran:

“Kay runaqami kaynu niran: ‘Nuqaqami Dyusta aduranllapa wasita ratachir, qashan kimsa diyalapaq shachiyta puytini niran’ nir”.

62Chaynu nitinllapami chay kurakunapa mantaqninqa sharir Jesustaqa kaynu nir tapuran:

—¿Qam-shuypaqachu mana imatapis ninki? ¿Ima nishaq nirtaq waknu qampaqqa rimayanllapaqa? nir.

63Chaynu nitinmapismi Jesusqa mana imatapis niranchu. Chaymi chay kurakunapa mantaqninqa qashan niran:

—Kawsaq Dyuspa shutinpi, nishayki chiqapta rimanaykipaq. Willamayllapa: ¿Chiqaptachu qamqa Dyuspa Akrashan Cristun, Dyuspa Wamran kanki? nir.

64Jesusqa niran:

—Qamllami chaynu ninki. Piru, nuqapis nishaykillapa: Kananmanta-pachami rikankillapa Dyusmanta Shamuq Runataqa kusala puytiq Dyuspa allilaw qichqanpi taqta, chaymanta puktaypa rurinta syilumanta shamuqta ima nir.

65Chaynu Jesús nitinmi, chay kurakunapa mantaqninqa kusata piñakur raĉhpanmatapis llikiran, Jesusqa mana allintachu tukuyan nir. Chaymi niran:

—¡Kay runa rimashanqami mana allinchu Dyuspaqqa! ¿Ima mas tistigutataq ministinchikllapa? Paypa shiminllami riman qamkuna uyapashaykillapanu. 66¿Imatataq yarpunkillapa?

Chaymi, chaypi kaq runakunaqa niranllapa:

—Kusala uchayjunmi wakqa; wanunanpaqmi allin nir.

67Chaymi ashwan qaqllitanpi tuqapar, maqaranllapa. Chaynullami wakinkunapis qaqllanllapi maqar, 68kaynu niyaqllapa:

—¡Qam chiqapta Dyuspa Akrashan Cristun karqa, tantyay pitaq maqashuran! nirmapis.

Pedrumi Jesustaqa mana riqsinichu niran
(Mr 14.66-72; Lc 22.55-62; Jn 18.15-18, 25-27)

69Chaykamanqa Pedruqa tayaran waqta punkulapi. Chaypi kanankamanmi uk sirbikuq warmi qimikar niran:
—Qampismi Galileamanta Jesuswan puriq kanki nir.
70Piru Pedruqami tukuypa naypanpi kaynu niran:
—Manami yaĉhanichu imapaqmi rimayanki nirmapis nir.
71Chaynu nirqa, riranna punkuman. Chaymi, qashan uk sirbikuq warmisita rikar, kaynu nir wakinkunataqa willaran:
—Wakqami pulla puriq chay Nazaret-manta Jesuswan nir.
72Qashanmi Pedruqa jurar kaynu niran:
—¡Manami riqsinichu wak runataqa! nir.
73Chaymantami uk ratulamantaqa chaypi kaqkunapis Pedruman qimikar kaynu niranllapa:
—Chiqaptami qampis paykunamanta kanki. Chaqa, rimanaykimapis paykunapa yupayllari nir.
74Chaymantami Pedruqa kutir kutir jurar niran:
—¡Mana riqsinichu wak runataqa nishuyanillapa wakmaqa! ¡Mana chiqapta rimayatiyqami Dyus kastigamanqa! nir.
Chaynu niyatinlami galluqa kantaran. 75Chaymantami Pedruqa yarpuran Jesús kaynu nishanta: “Manaraq gallu kantayatinmi kimsa kuti nuqapaqqa ninki, manami riqsinichu nir”. Chaymi Pedruqa, chaymanta lluqshirqa kusalata llakir, piñakur ima waqaran.

Jesustami Pilatuman aparanllapa
(Mr 15.1; Lc 23.1-2; Jn 18.28-32)

27 1Chaymanta achkiyatinnaqa, chay kurakunapa tukuy mantaqninkuna, chay Israel runakunapa ruku mantaqninkuna imaqa parlaran-llapa Jesustaqa wanuchinanllapapaq. 2Chaymi alli watar apar quranllapa Roma pwiblumanta numrakasha gubyirnu Pilatuta.

Judasmi wanuran
(Hechos 1.18-19)

3Chay Judas, Jesusta kuntrankuna-man qukusha karan chayqa, Jesusta wanuchinanllapapaq nisha nir yaĉharqa kusalata llakiran. Chaqa manari allintachu tukusha karan. Chaymi chay mana allinta tukushanpaq kwintata qukarqa, chay kurakunapa mantaqninta, Israel runakunapa ruku mantaqninta imaqa qillayninta rir tikrar kaynu niran:
4—Uchakushami kani uk allin mana uchayjun runata qukushayrayku nir.
Piru chay runakunaqa niranllapa:
—¿Nuqakunapaqqa ima kwintayllapa-taq? ¡Chayqami qampa kwintaykina! nir.
5Chaymi Judasqa chay qillaytaqa Dyusta aduranan llapa wasipi itakur riran. Chaynu rirmi mana allinta tukushanpaq paylla urkakar wanuran.
6Chaymanta chay kurakunapa mantaq-ninkunaqa chay qillayta aypar kaynu niranllapa:
“Kay qillayraykumi uk runata qukuran wanuchinanllapapaq. Chayray-kumi mana allinchu Dyuspaq ufrindita nir ĉhuranallapapaqqa” nir.
7Chaymi paykunaqa yarpuranllapa, chay qillaywanqa uk manka ruraqpa pachanta rantinanllapapaq. Chayna chaypi tukuy uklawmanta runakuna wanutinqa pampananllapapaq.
8Chayraykumi chay pachaqa kananka-man shutin “Yawar Pacha”. 9Chaynumi kumplikaran Dyuspa unay rimaqnin Jeremías nishanqa. Chaqa kaynumi nisha kayaq:
“Ayparanllapa trinta suqu qillaysi-tuta,

chay Israel pwiblumanta
runakuna
uk paykunapa masinpa ĉhaninpaq
nisha karan chaykunata.
10 Chaywanmi rantiranllapa manka
ruraqpa pachanta,
imanuĉhi Tayta Dyus nimashan-
nulla" nir.

Jesusmi Pilatupa naypanpi
(Mr 15.2-5; Lc 23.3-5; Jn 18.33-38)

11 Chaymantami Jesustaqa gubyirnu Pilatupa naypanman apatinllapa, kaynu nir tapuran:

—¿Qamchu Israel runakunapa mantaqnin kanki? nir.

Jesusqa niran:

—Qamllami ninki.

12 Chaykamanmi chay kurakunapa mantaqninkuna, Israel runakunapa ruku mantaqninkuna imaqa, kusalata uchachayaranllapa. Piru Jesusqami mana imatapis rimaranchu. 13 Chayraykumi Pilatuqa qashan kaynu nir tapuran:

—¿Manachu uyapanki tukuy imakunata qampaq rimatinllapaqa? nir.

14 Piru Jesusqami mana imalatapis rimaranchu. Chaymi chay gubyirnuqa kusalata yarpupakuyar kidaran.

Jesustami wanuchinanpaqna niranllapa
(Mr 15.6-20; Lc 23.13-25; Jn 18.38–19.16)

15 Kada fyistapimi chay gubyirnu Pilatuqa uk runata lluqshichiq chay prisu kashanmanta, runakuna mayqanta ĉhi lluqshichiy nishannulla. 16 Chay tyimpupimi karan uk runa mana allinta rurashanrayku kusala riqsikasha Barrabás shutiq, prisuqa. 17 Chaymi tukuy runakuna tantakasha katinllapa, Pilatuqa tapuran kaynu nir: "¿Mayqantataq munankillapa lluqshichinapaq, Barrabasta, manaqachu Jesusta, Dyus Akrashan Cristun ninllapa chayta?" nir.

18 Chaqa Pilatuqa kwintata qukasha karan, ĉhiqnirlami Jesustaqa yanqallamanta payman apashallapa nir. 19 Nataq Pilatuqami mantakunanpi tayatin warminqa kaĉhakuran kunachinanllapapaq kaynu nir: "Amami chay kusa allinla runawanqa willanakunkichu. Chaqa naqa tutami kusala manchaypaq llakiypaqta musqupakusha kani payta aypashaykillaparaykuqa" nir. 20 Piru chay kurakunapa mantaqninkuna, chay Israel runakunapa ruku mantaqninkuna imaqa, tukuy runakunata animachiran Barrabasta kaĉhar, Jesusta wanuchiy nir mañakunanllapapaq. 21 Chaymi chay gubyirnuqa qashan kaynu nir tapuran paykunataqa:

—¿Mayqannintataq kay ishkaymantaqa dijatiy rinanta munankillapa qamkunaqa? nir.

Paykunaqa niranllapa:

—¡Barrabasta! nir.

22 Pilatuqa qashallan paykunataqa tapuran:

—¿Imatataq rurayashaq kay Jesusta, Dyuspa Akrashan Cristun ninllapa chaywan-shuypaqa? nir.

Ashwanmi tukuyla kaynu niranllapa:

—¡Kruspi klabay! nir.

23 Qashanmi Pilatuqa niran:

—Chaqa, ¿ima mana allintataq rurasha?

Piru chay runakunaqami qashan kusala jwirtita kaynu nir lanyaranllapa:

—¡Kruspi klabay! nir.

24 Piru Pilato imata nitinpis chay runakunaqa mana kasuranllapanachu. Chaymi ashwan Pilatuqa yarpuran mana kasutiyqami piñakur nuqapa kuntray shamur imanachimanman nir. Chaynu nirmi kaĉhakutin yakuta apamutinllapa, tukuypa naypanpi makinta paqakuqnu kaynu niran:

—Kay runata wanuchirllapaqa amami nuqataqa uchachamankillapachu. Qamkunapa kwintaykillapanami kanqa nir.

25Chaymi ashwan tukuyla chaypi kaqkunaqa kaynu niranllapa:

—¡Nuqakuna, tukuy wamrayllapakunawan imami mana allinta rurayarqa, kay runapaqqa imanashaqllapapis! nir.

26Chaymi Pilatuqa Barrabasta prisu kashanmanta lluqshichir, suldadunkunata kaĉharan Jesusta llibachir, chaymanta-shuypaqa kruspi klabananllapapaq.

27Chaymantami chay gubyirnupa suldadunkunaqa manaraq krusman klabaq apayarqa, chay gubyirnupa dispachunman aparanllapa Jesustaqa. Chaypimi tukuy suldadu masinkunata tantaranllapa Jesuspa naypanmanqa. 28Chaypimi ashwan raĉhpanta lluqshichir uk chupika raĉhpatana yakachiranllapa. 29Chaynullami umachiranllapapis uk kuruna kashamanta rurakashata. Nataq allilaw makinpi-shuypaqa uk barata charichiranllapa. Chaymantami kushipananrayku Jesuspa naypanpi qunqurir, kaynu niqllapa: “¡Biba Israel pwiblupa gubyirnun!” nir.

30Chaynullami tuqaparllapa chay barallawan umitanpi kusalata maqaranllapa ima. 31Chaymanta chaynu paymanta kusata burlakarllapa imanaqa, chay chupika raĉhpata yakachishanllapataqa lluqshichir paypa raĉhpanllata yakachiranllapa. Chaynu munashanllapata rurarnaqami aparanllapa kruspi klabananllapapaqna.

Jesustami kruspi klabaranllapana
(Mr 15.21-32; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27)

32Chaymanta lluqshirllapaqa, uk runa Simón shutiqta tariranllapa. Payqami Cirene pwiblumanta karan. Chaymi ashwan paytaqa Jesuspa krusninta amalas rikrachir aparanllapa. 33Chaynu rirmi uk lugar Gólgota shutiqman ĉharanllapa. Kay lugartami ninllapapis Calavera nir. 34Chaypiqami upyachiyta kamaranllapa binuwan, uk rimidyu kusala ayaqta, ama nanachikunanpaq nir. Piru Jesusqa pitilata kamarqa mana munaranchu upyaytaqa. 35Chaymantami Jesustaqa kruspi klabaranllapana. Chaymi chay suldadukunaqa Jesuspa raĉhpankunataqa surtyakur ayparanllapa. [Chaynuqami rurarranllapa Dyus nitin iskribikashannulla kumplikananpaq. Chaqa niqmi: Raĉhpaykunatami surtyakur ayparanllapa nir].*f* 36Chaynu surtyakur imanaqami, chaylapi tayar kidaranllapa Jesusta chapananllapapaq. 37Nataq umanpa ananpiqami, uk litriruta ĉhuraranllapa imaraykushi wanuchishallapa nir. Chaqa kaynumi niyaq: “KAY JESUSMI ISRAEL RUNAKUNAPA MANTAQNIN” nir.

38Chaynullami paypa pullanqa ishkay suwakuqkunata krusllapi klabaranllapa, ukninta Jesuspa ichuqlaw qichqanpi, ukninta-shuypaqa allilaw qichqanpi. 39Piru tukuy chayta pasaqkunaqami, umanllapata kuyuchiqnulla kusalata musyar kaynu niyaqllapa:

40“¡Qammi, Dyusta aduranllapa wasita ratachir qashan kimsa diyalapaq shachishaq nirayki! ¡Chaqa chiqapta Dyuspa Wamran karqa, qamlla washakar krusmanta ishkimuy!” nir.

41Chaynu nirllami kusalata burlakaranllapa tukuy chay kurakunapa mantaqninkuna, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna ima, Israel runakunapa ruku mantaqninkunawan pulla. Chaymi kaynu niyaqllapa:

---

f 27.35 Kaypaq masta intrakanarqa rikayllapa Salmo 22.18.

42 “Ukkunatami washaran. Piru
payllaqami mana washakayta
puytinchu. Wakqashi Israel runakunapa
mantaqnin-ari. ¡Chaynu karqa chay
krusmanta ishkimunqari! ¡Chaynami
chaypiraq paypi kriyishunllapa!
43 Chaqa payqashi Dyuspi kusalata
kunfyakan. Chaynu katinqa Dyus
kananlla washanqari. ¡Chiqapta Dyus
payta munayarqa! ¿Manachu nimaran-
chikllapa payqa: ‘Dyuspa Wamran kani’
nir?”
44 Chaynullami chay suwakuq
runakuna paywan pulla kruspi kaqkuna-
mapis ashwan kusalata musyaranllapa.

Jesusmi wanuranna
(Mr 15.33-41; Lc 23.44-49;
Jn 19.28-30)

45 Chaymantami a las
dusimanta-pacha tardi a las triskaman
tukuy pacha tutaparaq intiru kidaran.
46 Piru yaqqa a las trispaqna katinqami
Jesusqa kusa jwirtita kaynu nir qayĉha-
kuran: *“Elí, Elí, ¿lama sabactani?”* nir.
(Chaynu nirqami intrachimanchik:
“Dyusniy, Dyusniy ¿imapaqtaq nuqalata
dijamashayki?” nir.)
47 Chaymi wakin chaypi kaqkunaqa
chaynu nitin uyaparqa kaynu
niranllapa: “Wakqami qayayan Dyuspa
unay rimaqnin Eliasta” nir.
48 Chaymi chay kutilla chaypi
kaqkunamanta ukninqa kallpar rir uk
puqyala raĉhpata qirupi watar, puchqu
binupi nuyuchir Jesuspa shiminman
ĉhuraran upyananpaq. 49 Piru chay
wakinkunaqami niranllapa: “Dijay,
mabir Eliaschu shamur washanqa” nir.
50 Chaymantami Jesusqa qashan
kusala jwirtita qayĉhakurqa wanuranna.
51 Piru chay kutillami Dyusta aduranan-
llapa wasi ruripi uk atun rakta raĉhpa
warkuraqpis llikikaran ĉhaypin
unaqmanta urakaman. Chaynullami
pachamapis kusalata kuyutin atun
rumikunamapis limpu rajakaran.
52 Chaynullami wanushakuna pampaka-
shankunamapis kiĉhakaran. Chaymi
Dyuspi kriyisha kaqkuna wanushakuna-
mapis kawsamuranllapana. 53 Chaynu
wanushanmanta kawsamurqa chay
pampakashanmanta lluqshimuran-
llapana. Chaymi Jesús wanushanmanta
kawsamutinqa, yaykuranllapana Dyus
akrashan pwiblu Jerusalenmanna.
Chaypimi kusala achka runakuna
rikaranllapa paykunataqa. 54 Chaymanta
chay Romamanta suldadukunapa
mantaqnin chaypi wakinkunawan kar
rikakuranllapa pacha kuyutin, tukuy
ima pasaqtapis. Chaymi kusalata
manchakur kaynu niyaranllapa:
“¡Chiqaptami kay runaqa Dyuspa
Wamran kasha!” nir.
55 Piru chaypiqami achka warmisita-
kuna Galilea pwiblumanta Jesuswan
pulla risha kaqkuna karukaqlamanta
rikakuyaranllapa. Chaqa chay warmisi-
takunami Jesustaqa yanapasha karan
imata rurashanpipis. 56 Chay
warmikunaqami kaykuna karanllapa:
María Magdalena, Santiaguwan Josipa
maman María, Zebedeupa warmin ima.

Jesustami pamparanllapana
(Mr 15.42-47; Lc 23.50-56;
Jn 19.38-42)

57 Chaymanta limpu tardiyayatinna-
qami Arimatea lugarmanta uk kusa
imayjun runa José shutiq Pilatuman
ĉharan. Paypismi Jesuspa yaĉhakuqnin
karan. 58 Chaymi payqa Pilatuman
ĉharqa, Jesuspa kwirpunta mañaran.
Chaynu mañakutinmi Pilatuqa kaĉhaku-
ran qunanllapapaq. 59 Josiqami Jesuspa
kwirpuntaqa aypar pilluran kusa
shumaq yuraq raĉhpawan. 60 Chay-
mantaqami uk mushuq uĉhkuta qaqapi
pay pampakananpaq rurachikusha

karan, chaypi pamparan Jesustaqa. Chaymi ashwan chay uĉhkutaqa uk kusa atun rumiwan kirpar riranna. 61Piru María Magdalenawan, chay uk Mariaqami Jesús pampakashan naypanlapi tar kidaranllapa.

Jesús pampakashantami suldadukuna kuytaranllapa

62Samana diyapa quyapachan pasatinqa, kurakunapa mantaqninkuna, fariseo runakuna ima, riranllapa Pilatuta rikaq. 63Chaymi kaynu niranllapa:

—Tayta gubyirnu, yarpunillapami chay llullakuqqa kawsayarllaqa niranpis, 'Wanurqashi kimsa diyamantaqa qashan kawsamuyanqa' nir. 64Chayrayku suldadukunata kaĉhay chay pampakashanman, kimsa diya pasanankaman chaypi kuytakunanllapapaq. Imanupiqakish chay yaĉhakuqninkuna tuta shamur kwirpunta apar, tukuyla runakunata 'Kawsamushana' nir, kriyichitinllapa. Chaynu katinqa qashan chaynu llullakutinqa llallin mana allinchu kanman naypaq llullakushanmantaqa nir.

65Chaymi Pilatuqa kaynu niran paykunataqa:

—Chaypimi kan suldadukuna kuytakunanpaqqa. Paykunawan rir-ari chay pampakashantaqa puytishaykillapakaman alli kirpayllapa.

66Chaymi rir alli kirpar, chay atun rumipa ananpi uk siñata ĉhuraranllapa. Piru chaynu kirparmapismi suldadukuna chaypi kuytakunanpaq dijaranllapa.

Jesusmi kawsamuranna

(Mr 16.1-8; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)

28 1Samana diya pasatin, simanapa punta diyan achkiyatinnaqa María Magdalenaqa, chay uk Mariawan riranllapa Jesús pampakashanman chapakuq. 2Piru chay urasllami kusata pacha kuyuran. Chaqa unaq syilumantami Dyuspa angelnin ishkimuran. Chaymantami Jesús pampakashan uĉhkumanta rumita ashuchir chaypa anan taran. 3Chay angelqami uk rilampa yupay kusata llipyarayaran. Nataq raĉhpan-shuypaqa puktay yupay kusa yuraq intiru karan. 4Chaynuta rikarmi chay suldadu kuytakuqkunaqa kusalata manchakur, wanusha yupay kidaranllapa. 5Chaymantami angelqa chay warmikunataqa kaynu niran:

"Amami manchakuyllapachu. Nuqami yaĉhayani qamkunaqa Jesusta kruspi klabaranllapa chaytami maskayankillapa nir. 6Piru payqami manana kaypinachu. Ashwanmi imanutaq pay nisha kayaq, chaynullami kawsamushana. Maski shamur rikayllapa maypi ĉhurashaykillapamatapis. 7Chaymi kananlla rir chay yaĉhakuqninkunata willayllapa kaynu nir: 'Kawsamushanami, riyan ashwan Galilea pwibluman, qamkunamantaqa naypaqta. Chaypimi rikankillapa' nir. Kaylatami nuqaqa willashunayllapapaq karan".

8Chaynu nitinqa chay warmikunaqa kallpaylla riranllapa Jesús pampakashanmantaqa, kusalata manchakur, aligriyar, ima chay yaĉhakuqninkunataqa willaq. 9Piru chaynu riyatinllapaqami Jesusqa paykunaman rikarir, saludaran. Chaymi chay warmikunaqa Jesusman qimikar aduraranllapa, ĉhakinkunata abrasar ima. 10Chaymi Jesusqa paykunataqa kaynu niran:

"Amami manchakuyllapachu. Ashwanmi rir ukniykunata willayllapa Galilea pwibluman rinanllapapaq. Chaymi ashwan wakpina rikamanqallapa" nir.

Suldadukunami llullakur rimaranllapa

11Warmikuna rinankamanqa, wakin suldadu kuytakuqkunaqa pwibluman

ĉhar chay kurakunapa mantaqninkunata parlaranllapa tukuy ima pasashantaqa. 12Chaymi chay kurakunapa mantaqninkunaqa riranllapa parlaq chay Israel runakunapa ruku mantaqninkunata. Chay suldadu willaqkunataqami kusa achka qillayta quranllapa chay kurakunapa mantakuqninkunaqa kaynu nir:

13“Qamkunaqa kaynu ninkillapa: ‘Tuta punuyatiyllapa, yaĉhakuqninkuna shamur suwakur aparanllapa Jesuspa kwirpuntaqa’ nir. 14Piru imanupi chay mantakuq yaĉhaq yupay katinqa nuqakuna imanupis parlashaqllapa. Qamkunapaq ama ukmanta yarpunanllapapaqqa”.

15Chaymi chay suldadukunaqa qillayta ayparqa imanuĉhi chay kurakunapa mantaqninkuna willashanllapanulla rimaranllapa. Piru chay suldadukuna chaynu rimar llullakushanmanta-pachami, kanankaman chay tukuyla Israel runakunaqa chiqapta chaynu kasha kanqa nir parlanllapa.

Jesusmi yaĉhakuqninkunata kaĉharan yaĉhachikunanpaq
(Mr 16.14-18; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23)

16Chaymiri Jesuspa unsi yaĉhakuqninkunaqa pay willashannulla riranllapa Galilea pwiblupi atun sirka kaq chayman. 17Chaymi chaypi Jesusta rikarqa, kusata aduraranllapa, michka wakinkuna mana allita kriyitinllapamapis. 18Jesusqami paykunaman qimikar kaynu niran:

“Dyusmi tukuyta mantanaypaq nisha, unaq syilupi chaynulla kay pachapi ima. 19Chaymi qamkunapis tukuy pachata rir yaĉhachikuyllapa. Paykunapis yaĉhakuqniykunana kananllapapaq. Piru paykunataqami shutichinki Taytaypa, Wamranpa, chaynulla Santu Ispiritupa shutinpina. 20Yaĉhachiyllapapismi intrakar kasunanllapapaq, tukuy qamkunata nishushayllapataqa. Chaqa nuqaqami, qamkunapaqa pullaykillapa kashaq maydiyapis, kay pacha tukukanan tyimpu ĉhamunankaman” nir.

Chaynumi kanqa.

San Marcos

Iskribin Jesucristo Shumaq Rimashanta

San Marcosmi kay libruta iskribiran Jesucristo rurashankunata yaĉhanallapapaq. Marcosqa, apustul Pabluwan Bernabiwan puriran Jesucristupa shumaq rimayninta yaĉhachikur. Marcospaq masta intrakanarqa liyishun Hechos 12.12; 12.25; 13.4-5; 13.13; 15.36-39; Colosenses 4.10; 2 Timoteo 4.11; 1 Pedro 5.13.

Kay librupimi Marcos intrachimanchik kusa achka runakuna Jesusta uyakuq rishankunapaq (1.45; 2.1-2; 2.13; 2.15; 3.7-8; 4.1; 5.21; 6.32-34; 8.1; 10.1). Chaynullami intrachimanchikpis Jesucristo kusa pudirniyjun kar, runakunapa uchankunata pirdunan nir (2.1-12), mushuq yaĉhachikuyninta intrachikushanpaq (2.18-22), samana diyapi imata ruranapaq nishanpaq (2.23-28), chaynulla tukuy mikuy allin mikunanpaq nishanpaq ima (7.1-23).

Chaynullami intrachimanchik Jesucristo kusa pudirniyjun kar dyablupa yarpuyninkunata runakunamanta itakushanpaq (1.21-28; 5.1-20; 7.24-30; 9.14-29), achka runakunata qishayninllapamanta alliyachishanpaq (1.31; 1.32-34; 1.40-45; 2.1-12; 3.1-6; 3.7-12; 5.24-34; 6.5; 6.53-56; 10.52), wanushakunata kawsachimushanpaq ima (5.35-43).

Chaynullami intrachimanchikpis Jesucristo kusa pudirniyjun kar wayrata yakuta qasillachishanpaq (4.35-41), achka runakunapaq milagruta rurar mikuyta qarashanpaq (6.34-44), yakupa ananpi purishanpaq (6.45-52), kruspi wanushanpaq (capítulo 15), chaynulla wanushanmanta kawsamushanpaq ima (capítulo 16).

Shutichikuq Juan chunllaqkunapi yaĉhachikuran

(Mt 3.1-12; Lc 3.1-9, 15-17; Jn 1.19-28)

1 [1]Kaynumi qallarin Dyuspa Wamran
Jesucristupaq shumaq rimashanqa.
[2]Manaraq Jesucristo nasiyatinmi
karanna Dyusninchikpa rimaqnin
Isaiasqa. Paymi Dyus nitin kaynu nir
iskribiran chay washakuqpaqqa:
"Naypaykita kaĉhashaq uk runata
qampaq rimananpaq.
Chaymi rinqa tukuyta willaq
shunqunllapapi shumaqta
yarpunanllapapaq.
Chaynuqami qam ritkiqa
shumaqtana risibishunqa-
llapa.
[3] Chay runami kusa jwirtita rimar
chunllaqpi nin:
'Amitunchikpa nanninta kamaka-
chiyllapa,
uchaykillapata dijar Dyusta
kasurllapana.
Chaynuqami kusa dirichula nanta

kiĉhaq yupayna kankillapa kanqa’ nir”.
4Chaynumi Isaías iskribishannu Shutichikuq Juanqa, chunllaqkunapi runakunata niran: “Uchaykillapata dijar Dyusmanna tikrakayllapa pirdunashunanllapapaq. Chaymantami shutichishaykillapa” nir.
5Chaymi tukuy Judea pwiblukunamanta, Jerusalenmanta ima, kusa achka runakuna riqllapa Juan kayashanman payta uyakuqqa. Chaynu uyakurmi uchanllapapaq kwintata qukar Tayta Dyus llakipamay nitinllapa, Juanqa riyu Jordanpi tukuyta shutichiran.
6Kay Juanpa raĉhpanqami rurakasha karan kamillupa millwanmanta. Nataq sinchun-shuypaqami qaramanta karan. Payqami mikuq atun shurkukunata, chumpakapa mishkinkunata ima.
7Yaĉhachikuqnuqami runakunataqa kaynu niyaqpis:
“Nuqamantaqami uk kusala mas pudirniyjun shamuyan. Paypaqqami nuqaqa mana sirbinichu llanqinpa watunta kaĉhanaylapaqmapis. 8Chaqa nuqaqami qamkunataqa yakulawan shutichishushallapa kani. Piru nuqamanta chay uk shamuq-shuypaqami Dyuspa Santu Ispiritunwanna shutichishunqallapa”.

Jesusmi shutikuran
(Mt 3.13-17; Lc 3.21-22)

9Chay tyimpukunapimi prubinsya Galileapa uk pwiblun Nazaretmanta Jesusqa lluqshir rir, riyu Jordanman ĉhatin Juanqa chaypi shutichiran. 10Chaynu shutikur yakumanta lluqshimuyarmi rikaran syilu kiĉhakaqta. Chaynullami rikaranpis Dyuspa Santu Ispiritun payman uk palumitanu ishkimuqta. 11Chaymantami syilumanta-pacha Dyus kaynu niqta uyaparan:
“Qammi kusa munashay Wamrayqa kanki. Qamwanmi kusalata aligriyani” nir.

Jesusta dyablu uchakuchinaran
(Mt 4.1-11; Lc 4.1-13)

12Chaymantaqami Dyuspa Santu Ispiritunqa Jesusta aparan chunllaq lugarman. 13Chaypimi Jesusqa kwarinta diyata, kusala saqra animalkunapa rurinpi karan. Chaynu Jesús payla chaypi katinmi dyabluqa uchakuchiyta kamaran. Piru Dyuspa angelninkunami paytaqa tukuy ministishanpipis yanaparan.

Jesusmi Galileapi yaĉhachikuq qallariran
(Mt 4.12-17; Lc 4.14-15)

14Chaymanta Shutichikuq Juanta, gubyirnu Herodes karsilashana katinqa, Jesusqa riran Galilea pwiblukunaman Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachikutin, washakarna Dyuspa mantakuyninpi kawsananllapapaq. 15Chaynullami niyaqpis:
“Kananqami Tayta Dyuspa tyimpunqa kumplikashana. Chaymi Dyusmanta shamuq mantakuq qallarinanpaqqa shipchamushana. Chayraykumi uchaykillapata dijar Tayta Dyusmanna tikrakayllapa. Chaynulla chay kusala shumaqta willashushayllapapi kriyirna kawsayllapa”.

Jesusmi kwatru piskadukuqkunata qayaran
(Mt 4.18-22; Lc 5.1-11)

16Jesusqami Galilea atun quĉhapa manyanta riyarqa, rikaran Simonta uknin Andreswan chaypi kaqta. Paykunaqami piskadukuq kashanrayku atun shikranllapata yakuman itayaranllapa. 17Chaymi Jesusqa paykunataqa kaynu niran:
—Shamuyllapa nuqawanna rinallapapaq. Chaqa nuqaqami yaĉhachishaykillapa piskaduta aypaq yupayna runakunata nuqapaq yaĉhachir tantanaykillapapaq nir.

18Chaynu nitinqami, chay runakunaqa
chay kutilla atun shikrankunata dijar,
paywanna riranllapa.
19Piru mas naypaqman riyarqa, Jesusqa
qashan rikaran Santiaguta uknin Juanwan
chaypi kaqta. Paykunaqami Zebedeupa
wamrankuna karanllapa. Chaymi
paykunaqa uk yaku karrupi atun
shikrankunata kamakachiyaranllapa.
20Chayna Jesusqa qayamuran paykunata-
pis. Chaymi chay kutilla, Juanqa Santiagu-
wan ishkantin Jesuswanna riranllapa, chay
yaku karrullapi taytanta trabajaqninkuna-
wan dijarna.

Jesusmi runamanta dyablupa
yarpuyninta itakuran
(Lc 4.31-37)

21Chaynu rirqami Capernaúm pwiblu-
manna ĉharanllapa. Chaymantami
samana diya katin Jesusqa chay Israel
runakunapa tantakananllapa wasiman
yaykur yaĉhachikuq qallariran.
22Piru yaĉhachikutinqami tukuyla
chaypi kaqkunaqa kusalata dispantaka-
ranllapa. Chaqa Jesusqami yaĉhachiku-
ran paypa yaĉhayninllawan, manami
Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachi-
kuqkuna yupaychu. 23Chay tantakanan-
llapa wasi ruripiqami kayaq uk runa
dyablupa yarpuyninwan. Chayqami
kusala jwirtita kaynu nir qayĉhakuran:
24—¡Ay! Nazaretmanta Jesús,
¿imapaqtaq nuqakunaman yakapa-
kanki? ¿Ima, chinqachimaqllapachu
shamushayki? ¡Nuqami riqsishuni!
¡Qamqami Dyuspa Santu Wamran
kanki! nir.
25Chaynu nitinmi, Jesusqa anyaran
dyablupa yarpuynintaqa kaynu nir:
—¡Upallalla yarquy kay runamantaqa!
nir.
26Chaynu nitinqami, chay dyablupa
yarpuyninqa chay runataqa atakita qur,
kusala jwirtita qayĉhachirna yarquran.
27Chayta rikarmi, tukuyla runakuna
kusalata manchakuranllapa. Chaymi
ukninllapa ukninllapa kaynu ninakuyaq-
llapa:
"¿Imataq kayqa kanqa? ¡Kusata paylla
mantakur imami ukman mushuq
imakunata yaĉhachikun! ¡Chaynulla
dyablupa yarpuyninmapis imata nitinpis
kasun!" nir.
28Chaymanta-pachami tukuyla Galilea
lugarkunapi Jesuspaqqa kusalata
yaĉharanllapa imanumi payqa imatapis
rurayta puytin nir.

Jesusmi allicharan
Simón Pedrupa swigranta
(Mt 8.14-15; Lc 4.38-39)

29Chaymanta chay Israel runakunapa
tantakananllapa wasimanta lluqshirqa,
Jesusqa Santiaguwan, Juanta apar riran
Simonpa, Andrespa wasinman. 30Chay-
pimi Simonpa swigranqa kusala
rupawan qishaq mantanpi usurayaran.
Chaynu chaypi qishaq nir Jesusta
willatinllapami, 31Jesusqa rir qimikar,
chay warmisitataqa makinmanta chutar
sharichimuran mantanmantaqa. Chaymi
chay kutilla chay rupaqa dijaranna.
Chaymantami ashwan chay warmisitaqa
sharikur paykunata qaraqna qallariran.

Jesusmi achka
qishaqkunata allicharan
(Mt 8.16-17; Lc 4.40-41)

32Rupay chinqatin limpu tutapashana
katinqa, Jesusmanqa tukuy qishaqkunata,
dyablupa yarpuyninwan kaqkunata ima
apamuranllapa. 33Piru chay wasipa
punkunmanqami chay pwiblumanta
tukuyla runakuna limpu untaranllapa
Jesusta rikakunanllapapaq. 34Jesusqami
tukuy qishayninllapakunamanta kusala
achka runakunata allichar, dyablupa
yarpuyninkunamatapis achkata itakuran.
Chaynu itakutinmi dyablupa yarpuynin-

kunaqa, yaĉharanllapa “Jesusqami Dyuspa Wamran” nir. Piru Jesusqami mana dijaranchu paypaq rimananllapapaqqa.

Jesusmi Galileapi yaĉhachikuran
(Lc 4.42-44)

35 Chaymanta allaqnin achkiyayatinnaqa amsaqla Jesusqa sharir, chay pwiblumanta lluqshir riran chunllaq lugarkunaman Taytanman mañakuq. 36 Chaymantaqami, Simonqa wakinninkunawan Jesusta maskaq rir, 37 tarirqa niranllapa:

—Tukuymi maskashuyanllapa nir.

38 Jesusqa niran:

—Ashwan rishunllapa uklaw shipchakaq pwiblukunaman, chaypipis Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachikunaypaq. Chaqa chaypaqmi shamusha kani.

39 Chaynumi Jesusqa Galilea pwiblupa tukuy lugarninkunapi, Israel runakuna tantakananllapa wasikunapiqa Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachikur chaynullami dyablupa yarpuyninkunata itakur ima puriran.

Jesusmi allicharan uk ismuyaq runata
(Mt 8.1-4; Lc 5.12-16)

40 Chaymantaqami uk runa ismuyaq kwirpuyjun Jesusman qimikar, naypanpi qunqurikur kaynu niran:

—¡Taytituy! llakipamayarqa allichamay-ari kay qishayniymantaqa nir.

41 Jesusqami llakipar makinwan kamar niran:

—Munanimi alliyanaykita. Kananlla alliyay, nir.

42 Chaynu nitinlami, chay ismuyaq kwirpuyjun runaqa, alliyaranna qishayninmantaqa. 43-44 Chaymantami Jesusqa chay runataqa kaynu niran:

—¡Allita uyamay! Amami mayqantapis willankichu. Ashwanmi rir qimikay kuraman. Chaymi apanki ufrinditaykita Moisés mantakushannulla. Chayna tukuy yaĉhananllapapaq qishaynikimantaqa alliyashaykina nir.

45 Piru chay runaqami chaymanta lluqshirqa tukuylata parlaran Jesús, paypaq rurashantaqa.
Chaymanta-pachami Jesusqa manana pwiblukunamanqa yaqqa yaykuqnachu. Ashwanmi chay maypiĉhi yaqqa mana runakuna kaq chaylapina kidaq. Piru chaynumapis tukuy lugarmantami runakunaqa riqllapa payta rikaqqa.

Jesusmi mana kuyuyta puytiq runata allicharan
(Mt 9.1-8; Lc 5.17-26)

2 1 Chaymanta, ayka diyamantami Jesusqa Capernaúm pwibluman tikrakar riran. Chaymantami yaĉharanllapa chay wasiman, ĉhamushana nir. 2 Chaynu yaĉharllapami Jesús kayashanman chaynulla waqta punkumanmapis kusalata untaranllapa. Chaymi manana maylawta yaykunapaqmapis karannachu. Chaynumapis Jesusqa Dyuspa shumaq rimananta yaĉhachikuyaran.

3 Chaykamanmi kwatru runakuna, mana kuyuyta puytiq kwirpuyjun uk runata ĉhachiranllapa chaymanqa. 4 Piru Jesús kayashanmanqa mana imanupis ĉhachiyta puytiranllapachu kusala achka runakuna kashanrayku. Chaymi iqaranllapa wasipa ananman. Chaymantaqa chay wasipa qatananta uĉhkukur, chaylata chay qishaqtaqa uk paritapi Jesuspa naypanmanqa ishkichiranllapa. 5 Chaymanta Jesusqa nuqapi kusata kriyinllapa nir yaĉharqa, chay qishaqtaqa kaynu niran:

—Wamrituy, tukuy uchakushaykikunamantami pirdunashushana kani nir.

6 Chaypimi, Moisés mantakushankunata yaĉhar yaĉhachikuq wakin runakuna tayaranllapa. Chaymi kaynu nir yarpuranllapa: 7 Kayqami yanqa runala. ¿Imaraykutaq waknuqa ninqa? Wakqachu Dyusnin-

chiknulla tukunayan. Manami allinchu chaynuqa. Chaqa Dyuslari uchakunamanta pirdunakuytaqa puytin nir.

8Piru Jesusqami kwintata qukaran imatami yarpuyanllapa nirmapis. Chaymi paykunataqa kaynu nir tapuran:

—¿Imapaqtaq qamkunaqa chaynuta yarpunkillapa? 9¿Qamkunapa yarpuynikillapamantaqa ima ninaypaqtaq mas trabajusu kanqa kay runataqa 'Uchaykikunamantami pirdunashuni' ninaypaq, manaqachu 'Sharir paraykita apar riy' ninaypaq? 10Piru kananllami intrachishaykillapa Dyusmanta Shamuq Runaqami kay pachapiqa paylla puytin uchanllapakunamanta pirdunakuytaqa nir.

Chaynu nirnaqami chay mana kuyuyta puytiq kwirpuyjun runataqa niran:

11—Qamtami nishuni: Sharir paraykita apar, riy wasikiman nir.

12Chaynu nitinqami, chay qishaq karan chay runaqa das sharir, paranta charikur lluqshimuran tukuyla rikayatin. Chayta rikarmi tukuy chaypi kaqkunaqa kusalata dispantakaranllapa. Chaymi ashwan Dyusta alabaq ĉhurakaranllapa kaynu nir:

"¡Manami kaypiqa uk kutilamapis waknutaqa rikashanchikllapachu!" nir.

Jesusmi Levita qayaran
(Mt 9.9-13; Lc 5.27-32)

13Chaymantami Jesusqa qashan riran atun quĉhapa manyanman. Piru chaymanpismi kusa achka runakuna tantakatin payqa yaĉhachiyaran. 14Chaymanta riyarqami Alfeupa wamran Levita rikaran. Payqami chay Roma pwiblupaq impwistuta kubrakunanpi tayaran. Chaymi Jesusqa niran:

—Shamuy nuqawan rishun nir.

Chaynu nitinqami Leviqa sharir paywanna riran.

15Chaymantami Jesusqa Levipa wasinpi mikuyaranna. Chaymi chay kutilla Romapaq impwistuta kubrakuqkuna, kusa uchayjun runakuna Jesuswan chaynulla yaĉhakuqninkunawan ima misapina tayaranllapa. Chaqa kusalatari Jesuswan pulla puriyta munaqllapa. 16Chaynu Jesús tukuywan mikuqta rikarmi chay fariseo runakuna chaynulla Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, Jesuspa yaĉhakuqninkunataqa kaynu nir tapuran:

—¿Imapaqtaq yaĉhachikuqnikillapaqa chay impwistuta kubrakuqkunawan chaynulla uchasapakunawan pullaqa mikun? nir.

17Chaynu nitinllapa uyaparmi Jesusqa niran:

—Allilan kar mana qishaq kaqkunaqami mana ministinchu rimidyakuqtaqa. Chaymi ashwan chay qishaq kaqkunala ministin rimidyakuqtaqa. Chaqa nuqaqami mana, chay allinla kani niqkunapaqchu shamusha kani. Ashwanmi shamusha kani chay uchayjunkunata willatiy kriyir washakananllapapaq.

Ayunupaqmi tapuranllapa
(Mt 9.14-17; Lc 5.33-39)

18Uk diyapimi Shutichikuq Juanpa yaĉhakuqninkuna, chaynulla wakin fariseukunaqa ayunayaranllapa. Chaymantami wakin runakuna rir, Jesustaqa kaynu nir tapuranllapa:

—Shutichikuq Juanpa yaĉhakuqninkuna, chaynulla fariseukunapa yaĉhakuqninkunapismi ayunanllapa. Qampa yaĉhakuqnikikuna-shuypaqa, ¿imapaqtaq mana ayunanllapaqa? nir.

19Jesusqa paykunataqa niran:

—Uk runa kasaraq, chayllapiraq katinqachu chay pullan kaqkunaqa ¿ayunayta puytinman? Manami ayunaytaqa puytinmanchu. 20Piru chay kasarasha rinanpaq urami ĉhamunqana. Chaynu ritinna-shuypaqa ayunanqallapana.

21"Nishaykillapapis: Manami mayqanpis uk makwa raĉhpataqa mushuq raĉhpawanqa rimindanchu. Chaqa chay

mushuq raĉhpami paqakarqa chapukayanqa. Chaynu chapukarmi, makwa raĉhpataqa llikinman. Chaynuqami ashwan masna llikikayanqa. 22Chaynulla, chay ubapa yakun mushuq binutaqa manami itanchikchu makwa qara kapachumanqa. Chaqa chay ubapa yakun binuqami byijuyar makwa qarataqa llikinman. Chaynuqami ashwan ubapa yakun binu chaynulla chay qara kapachupis yanqallana tukukanman. Chayraykumi, ubapa mushuq yakun binutaqa mushuq qara kapachumanna itaypaq”.[a]

Samana diyapimi ispigakunata pitiranllapa
(Mt 12.1-8; Lc 6.1-5)

23Uk samana diyapi Jesusqa trigu tarpukashapa rurinta riyaran yaĉhakuqninkunawan. Piru yaĉhakuqninkunaqami trigupa ispiganta pitikuqnu riyaranllapa. 24Chayta rikarmi fariseukunaqa Jesusta kaynu niran:

—¡Ay! ¿Imapaqtaq yaĉhakuqnikikunaqa kanan samana diyapi mana ruraypaq kaqtaqa rurayan? nir. 25Chaynu nitinllapami Jesusqa niran:

—¿Manachu qamkunaqa liyishaykillapa, gubyirnu David uk kuti wakinninkunawan mallaqnar imanu tukuran nir iskribikashantaqa? 26Chaqa chay tyimpukunapimi kurakunapa mantaqninqa Abiatar karan. Piru Davidmi wakinninkunawan Dyusta adurananllapa tuldu wasiman yaykur, Dyuspa kaq turtillakunata mikuranllapa. Allita yaĉhashanchikllapanu, chay turtillakunataqami, kurakunala mikunanllapapaqqa kaq.

27Jesusqami niranpis:

—Dyusqami samana diyataqa ruraran runakuna mana qischakananpaqchu. Ashwanmi ruraran chay diyapimapis aligriyananllapapaq. 28Chaymi Dyusmanta Shamuq Runa kar, chay samana diyapiqa imata ruraypaq chaynulla mana ruraypaqchu niyta puytini.

Jesusmi uk runata samana diyapi allicharan
(Mt 12.9-14; Lc 6.6-11)

3 1Chaymantami uk samana diyapi Jesusqa chay Israel runakuna tantakananllapa wasiman qashan yaykuran. Chaypimi uk runa wiqru makiyjun karan. 2Piru chaypiqami riparakuqkuna, mana shaykuq kusalata Jesustaqa chapar, ninakuyaranllapa: “¿Ima kay samana diyapichu alliyachiyanqa wak runataqa? Chayta ruratinqami, chaylapaqna uchachashunllapa” nir. 3Piru Jesusqami chay wiqru makiyjun runataqa niran:

—Sharir, ĉhaypinllapapi shay.

4Chaymantami chay runakunataqa kaynu nir tapuran:

—Samana diyapiqa, ¿allin kaqtachu ruranchik manaqachu mana allin kaqta? Chaynulla ¿allinchu kanqa allichar washakunapaq manaqachu dijasha wanunanpaq?

Chaynu nir tapukutinmi, chay runakunaqa mana imatapis rimarchu uyaralla kidaranllapa. 5Piru Jesusqami chay runakuna pay nishanta mana intrakanayashanllaparayku kusata piñakur, llakir ima chay qishaq runataqa kaynu niran:

—Chutarachiy makikita nir.

Chaynu nitin, chutarachitinqami makinqa allinna kidaran. 6Piru chaynu ruratinmapis, chay fariseo runakunaqa waqtaman lluqshimurqa, Herodespa wakinninkunawan parlaranllapa Jesustaqa wanuchinanllapapaq.

---

a 2.22 Jesús ruraran kay kimsa kumparasyunta unay fariseukunapa yaĉhayninkunawan paypa mushuq yaĉhayninqa, mana chayllachu nir.

Jesusta kamarla alliyayta munaranllapa

7 Jesús yaĉhakuqninkunawan chay
atun quĉhapa manyanman ritinmi chay
Galileapa pwiblunkunamanta kusala
achka runakuna ikinta riranllapa. 8 Piru
chaypi Jesús kusa shumaq mana
ruraypaq imakunata rurayan nir
yaĉharllapami Judea pwiblukunamanta,
Jerusalenmanta, Idumeamanta,
Tirumanta, Sidón pwiblukunamanta
ima kusala achka runakuna Jesús
kayashanman shamuranllapa. Chaynu-
llami Jordán riyupa uklaw chimpan-
manta ima shamuranllapa Jesusta
rikayta munar, chay atun quĉhamanqa.
9-10 Chaynumiri kusata untamuranllapa.
Chaypimi Jesusqa achka qishaqkunata
allicharan. Chaymi tukuy chay
qishaqkuna alliyananllaparaykuqa
kumsanakuypa, saruĉhanakuypa
wakmanta kaymanta untaranllapa
Jesusta kamarla alliyananllapapaq.
Chayraykumi Jesusqa yaĉhakuqnin-
kunata kaĉharan uk yaku karruta
listatinllapa, chaymanna iqatin amana
mas kiĉhkichinanllapapaq.
11 Chaynullami chay dyablupa yarpuy-
ninwan kaq runakunapis Jesusta
rikarqa, paypa naypanpi qunqurir,
qayĉhakuranllapa:
"¡Qamqami Dyuspa Wamran kanki!" nir.
12 Piru Jesusqami anyaran chay
dyablupa yarpuyninkunataqa, amana
chaynu paypaq rimananllapapaq.

Jesusmi dusi yaĉhakuqninkunata akraran
(Mt 10.1-4; Lc 6.12-16)

13 Chaymantami Jesusqa uk sirkaman
iqar, kusa allinta yarpuchishan
runakunata qayaran. Chaynu qayatin
tantakatinllapanaqa, 14 paykunamanta
dusi runakunata akraran paywanna
purinanllapapaq. Chaynulla rir
yaĉhachikunanllapapaq imami karan.
15 Chaynullami paykunataqa Jesusqa
pudirninta quran qishaqkunata
allichananpaq, dyablupa yarpuynin-
kunata runakunamanta itakunanllapa-
paq ima.
16 Kaykunami chay dusi akrashan-
kunaqa karan:
Ukqami Simón karan. Payllatami
shutichiranpis Pedro nir.
17 Chaymantaqami karan Zebedeupa
ishkay wamrankuna
Santiago,
Juan ima. Kay paykunatami shutichi-
ran "Boanerges". Rimayninchik-
piqa "Kunyapa Wamrankuna"[b] nir
intrachimanchik.
18 Wakinkunaqami karan:
Andrés,
Felipe,
Bartolomé,
Mateo,
Tomás.
Chaynullami karanpis Alfeupa wamran
Santiago,
Tadeo ima.
Ukqami karan Simón. Payqami
Cananeo partidumanta karan.
19 Uk-shuypaqa karan Judas Iscariote.
Kaymi Jesustaqa kuntrankuna-
man qukuran wanuchinanllapa-
paqqa.

Jesustami uchacharanllapa dyablupa pudirninwan nir
(Mt 12.22-32; Lc 11.14-23; 12.10)

20 Chaymantaqami Jesusqa yaĉhakuq-
ninkunawan yaykuran uk wasiman. Piru

b 3.17 Kunyapa Wamran nirqami intrachimanchik kusala jwirtita rimaq, das piñakuq runakuna kashanllaparayku nir.

chaymanpismi kusa achka runakuna untaranllapa. Chaymi Jesús, chaynulla yaĉhakuqninkunamapis mana mikuylamatapis puytiqllapachu. 21Chaynu yaĉhachikur mana mikutin imami, Jesuspa ayllunkunaqa riranllapa wasinman apananllapapaq. Chaqa wakinkunaqami "Jesusqa yaruyasha" niyaqllapa. 22Chaynulla Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna Jerusalenmanta ĉhasha kaqkunapis kaynu niyaqllapa: "Chay dyablupa mantaqnin Beelzebú shutiqmi, wak runataqa pudirninta qusha runakunamanta dyablupa yarpuyninkunata itakunanpaqqa" nir.

23Chaynu niqta uyaparmi Jesusqa paykunata qayamuran. Chaymantami uk kumparasyunta rurar kaynu niran:

"¿Imanuna dyabluqa uk dyablu masinta itakuyta puytinqa? 24Chaynullami mayqan pwiblupis paykunapura ĉhiqninakurqa mana maydiyapis pulla kaytaqa puytinchu. 25Chaynulla uk ayllupis paykunapura ĉhiqninakurqa, mana shumaqta kawsaytaqa puytinllapachu. 26Chaynullami dyablupis, uk dyablu masinta itakurqa ukninta itakushanrayku manami allinchu. Chaymi manana pulla kaytaqa puytiyanqanachu. Ashwanmi chaynu ruranakurqa limpu tukukayanqallapana.

27"Chaqa allita yarpuyllapa: Uk kusala pulsuyjun runapa wasinman mayqanpis suwakuq yaykunarqami, chay wasipa amunta puntataqa wataytaraq ministiyan. Chaynu wataraqmi suwaytaqa puytiyan, manaqa mana".[c]

28-30Chaymantami Jesusqa chay runakuna wakqami dyablupa pudirninwan nishanllaparayku, kaynu niran:

"Chiqaptami nishaykillapa: Runa tukuy uchakushanta chaynulla mana allinta rimashantami Dyusqa pirdunanqa. Piru Santu Ispiritupaq mana allinta rimashanllapata-shuypaqa mana maydiyapis pirdunanqachu".

Jesuspa mamanwan ukninkuna
(Mt 12.46-50; Lc 8.19-21)

31Chaymantaqami Jesuspa mamanwan, ukninkuna ĉharanllapa. Piru waqtalapi kidarmi kaĉhakuranllapa Jesusta qayamunanllapapaq. 32Chaymi Jesuspa ridurninpi taqkunaqa kaynu niranllapa:

—Mamaykiwan, uknikikunami chay waqtapi. Qamtami maskashuyanllapa nir.

33Jesusqa niran:

—¿Mayqantaq mamayqa? ¿Mayqantaq ukniykunaqa?

34Chaymi chay ridurninpi taqkunata chapar niranpis:

—Kaykunami mamaywan, ukniykunaqa. 35Chaqa mayqanpis Dyus munashanta ruraqkunalami ullqu kaq, warmi kaq ukniykunaqa, chaynulla mamaymapis nir.

Jesusmi kumparasyunta ruran uk tarpukuqwan
(Mt 13.1-9; Lc 8.4-8)

4 1Chaymantami Jesusqa chay kusala atun quĉhapa manyanpi qashan yaĉhachikuq qallariran. Piru kusa achka runakuna tantakayatinmi, Jesusqa chay quĉhapi yaku karru karan chayman iqar taran. Nataq runakunaqami chay quĉhapa manyanlapi kidaranllapa.

2Chaymi kumparasyunkunawan kusa achka imakunata yaĉhachikuran. Chaymi kaynu niyaran paykunataqa:

3"Allita uyakuyllapa. Uk runami tarpukuq riran ĉhakranman.

---

c 3.27 Chaynu nirqami intrachimanchik, Jesusqa dyablupa yarpuyninta runakunamanta itakunanpaqqa Santu Ispirituwan wataq yupay rurar itakun nir.

4Chaymanta shikwakutinqa wakin
simillaqa nanman rataran. Chaymi pariq
kurukuna shamur mikuran chay
simillataqa.
5"Nataq wakin similla-shuypaqa
rumipa ananpi yaqqa mana allpa
kaqman rataran. Piru chay simillaqami
daskaqla winaq qallariran, mana ruri
maypi pampakashanrayku.
6Chaymantami, rupay iqamutinqa mana
allita ĉhupakushanrayku, daskaqla
ñutukur chakiran.
7"Nataq wakin simillakunaqami kasha
rurikunaman rataran. Chaymantami
kashakuna winar ĉhamitachitin, mana
puqurannachu.
8"Piru wakin similla-shuypaqami
rataran kusa shumaq pachaman.
Chaymi kusa shumaqta winatin, kusala
shumaqta kusichakuranllapa. Chaqa,
wakin ispigaqami trinta murisituyjun
karan. Nataq wakin ispigaqa sisinta
murisituyjun. Wakin-shuypaqa, syin
murisituyjun ima karan".
9Chaynu nishana karmi Jesusqa
niranpis: "Rinriyjun kaqkunaqa uyakur
intrakayllapa" nir.

¿Imapaqmi Jesusqa kumparasyunkunawanqa yaĉhachikuran?
(Mt 13.10-17; Lc 8.9-10)

10Chaymanta achka runakuna
ritinnaqa Jesusqa paylana kidaran. Piru
chaypiqami karanraq Jesuspa pullan
puriqkuna chaynulla chay dusi
yaĉhakuqninkuna ima. Chaymi
paykunaqa kaynu nir Jesustaqa tapuran-
llapa:
—Chay kumparasyunqa, ¿imatataq
intrachimanchikqa? nir.
11Jesusqa niran:
"Qamkunatami Dyusqa imanumi
mantakun nirqa paylla intrachishuyan-
llapa, unay michka mana intrakasha
katinllapamapis. Piru tukuy mana
kriyishanrayku waqtapi yupay
kaqkunata-shuypaqami kumparasyun-
kunalawan willan, 12michka chapakur-
mapis mana rikananllapapaqchu.
Chaynulla michka uyakurmapis mana
intrakananllapapaqchu. Chaynu tukur
Dyuspi mana qashan kriyirqami,
uchanllapamantaqa manana pirduna-
kanqallapanachu".

Jesusmi tarpukuqpaq yaĉhachikushanta intrachikuran
(Mt 13.18-23; Lc 8.11-15)

13Jesusqami chay tapuqkunataqa
niran:
"¿Ima qamkunapischu mana intraka-
shaykillapa chay kumparasyuntaqa?
Chaynu kay kumparasyunta mana
intrakarqa, ¿imanuna wakin kumparas-
yunkunata ruratiymaqa intrakankillapa?
14"Allita uyakuyllapa: Uk tarpukuq
nirqami intrachimanchik Dyuspa
rimayninta parlakuqpaq. 15Wakin
simillakuna nanman ratasha nirqami
intrachimanchik Dyus nishanta uyapar
mana intrakaqpaq. Chaymi dyablu
shamurqa, chay yarpuyninpi purichiya-
shantaqa limpu qunqachin.
16"Nataq chay similla rumikunapa
rurinman ishkiran chaykunaqami, intrachi-
manchik chay runakuna Dyus rimashanta
kusa aligrila uyakuqpaq. 17Piru mana allita
ĉhupakusha karmi, mana shachinakuytaqa
puytinchu. Chayraykumi Dyuspi kriyishan-
rayku imallapiqa qischakar, manaqa
imanachinanllapapaq ikinllapapi puritinqa
chay uyakushanta dijarna qunqanllapa.
18-19"Nataq chay simillakuna kashapa
rurinman ratashakunaqa, intrachimanchik
Dyus nishanta uyapaqkunapaq. Piru kay
pachapi imanupis kusa imayjun kanar
tukuy imata munar, imakunapi yarpupakur
imaqa, Dyusmanta ashunllapa. Chayray-
kumi, chay munashankuna, yarpupaku-

shankuna ima, paykunata ĉhamitachiq yupay Dyuspa rimaynintaqa qunqachir, manana dijanchu puqunanpaqqa.
20“Piru wakinkunaqami Dyus nishanta allita uyakur kasur kusa shumaqtana kawsanllapa. Chaymi paykunaqa imanutaq simillamaqa kusa shumaq pachapi tarpukar kusala achkata puqun chay yupay. Chaymi paykunamanta wakinqa imanutaq uk ispigamaqa trinta murisituyjun karan, wakin-shuypaqa sisinta murisituyjun, wakinqami syin murisituyjun karan kada ispiga chay yupay”.

Jesusmi kumparasyunta ruraran uk lamparawan
(Lc 8.16-18)

21Chaynullami Jesusqa paykunataqa niran:
“Uk lamparata achkirachikunanpaq apamurqachu ¿kajunpa rurinman manaqa uk parapa ĉhakinpi ĉhuranchik? ¡Manami! Ashwanmi unaqlapi ĉhuranchik achkirachikunanpaqqa.
22Chaynullami kanan qamkunata willashutiyllapa wakinkunapaq pakaplla yupay kaqkunaqa, maydiyaqa uk lampara achkirachikuq yupay shutillamanna rikaritin allita intrakanqallapa.
23“Chayraykumi, rinriyjun kaqkuna uyakur intrakayllapa”.
24Jesusqami niranpis:
“Allita uyakur kasumayllapa. Chaqa kanan imanu ukkunata yanapatkillapaqami, chay yanapashaykinullana Dyusqa qamkunatapis mastana yanapashunqallapa.
25Chaqa mayqanpis intrakar kasukuqtaqami masta qushaq. Piru chay mayqanpis mana intrakanaqta-shuypaqami pitilata intrakashanmatapis limpula qunqachishaq” nir.

Jesusmi kumparasyunta ruran winaq simillawan

26Jesusqami niranpis:
“Dyuspa mantakuyninqami imanutaq uk runamaqa ĉhakranpi simillata tarpur dijan chay yupay. 27Chaqa chay tarpukuqqami rirqa punun, rikĉhakun ima. Piru payqami mana kwintata qukatinchu nasimur winan chay simillaqa unaq katin, tuta katinmapis.
28Chaqa pachaqami paylla winachitin, puntataqa yurakunraq. Chaymantami ispigakur puqurna untachikun.
29Chaynu puqur qarwatinmi, amunqa kusichakun. Chaynu yupaymi Dyuspa mantakuyninqa”.[d]

Mustasa qirupa simillanwan kumparasyunta ruraran
(Mt 13.31-32; Lc 13.18-19)

30Jesusqami niranpis:
“¿Imanu yupaytaq Dyuspa mantakuyninqa manaqa imawantaq kumparayman Dyuspa mantakuynintaqa?
31Dyuspa mantakuyninqami uk mustasa qirupa simillanta pachapi tarpunllapa chay yupay. Chay simillaqami kusala llampitu tukuy qirupa simillanmantaqa.
32Piru tarputinllapa atunta winarmi, kusala achka rikrayjunpaqna tikrakan, wakin mallkikuna ĉhakrapi kaqkunamantaqa. Chaymi ashwan pariq kuritukunamapis chay rikrankunapina llantukur tanllapa ima”.[e]

Jesusmi yaĉhachikuran kumparasyunkunalawan
(Mt 13.34-35)

33Jesusqami runakunataqa kusala achka kumparasyunkunawan yaĉhachi-

---

d 4.29 Jesucristupi kriyiqkunaqa chaynu achkayanqallapa Dyusninchik pallaq shamunankaman. **e 4.32** Chaynumi Dyusta uyaqkunaqa achkayanqallapa chay mustasa qirunu.

ran imanu intrakananllapapaq nir.
34Chaqa manami imatapis mana kumparasyunkunawanqa yaĉhachiranchu.
Nataq yaĉhakuqninkunata-shuypaqa chaymantana paykunalata intrachiq ima niyanmi chay kumparasyunqa nirmapis.

Jesusmi wayrawan yaku maqchikayatin qasillachiran
(Mt 8.23-27; Lc 8.22-25)

35Chay diyallapi limpu amsayatinnaqa Jesusqa yaĉhakuqninkunata niran:
"Rishunllapa kay quĉhapa waklaw manyanman" nir.
36Chaymi paykunaqa, runakunata dijar, chay yaku karrullapi Jesusta apar riranllapa. Wakin yaku karrukunapis pullan riranllapa. 37Chaynu riyatinllapami kusala jwirti wayra shamushanrayku yakuqa kusata wakman kayman maqchikaq qallariran. Chaymi chay yaku karrutaqa pampanayaranna. 38Piru chaykamanqami Jesusqa ikikaqlawpi uk almadapi umanta sintikuchisha punuyaran. Chaymi chay yaĉhakuqninkunaqa rikĉhachir kaynu niran:
—¡Taytituy! ¿Manachu kwintata qukanki yakumanmi chinqayanchikllapana nirqa?
39Chaymantami Jesusqa sharir, wayrawan yakutaqa kaynu niran:
—¡Uyarar, qasillay! nir.
Chaynu nitinqami wayrawan yakuqa limpu limpu qasillaran. 40Chaymantaqami Jesusqa yaĉhakuqninkunataqa niran:
—¿Imapaqtaq kusalata manchakunkillapa? ¿Qamkunaqachu manaraq allitaqa kriyimankillapa? nir.
41Piru paykunaqami kusalata manchakushanllaparayku dispantakashalla kaynu nir tapunakuyaqllapa: "¿Kayqa, imanu runa katintaq wayrawan yakumapis kasunqa?" nir.

Gadaramanta dyablupa yarpuyninwan runa
(Mt 8.28-34; Lc 8.26-39)

5 1Chaynu rirmi chay quĉhapa uklaw manyan Gadara[f] shutiq lugarman ĉharanllapa. 2Chaymanta Jesús yaku karrumanta ishkitinqa, dyablupa yarpuyninwan kaq uk runa qimikaran.
3Chay runaqami pantyunkunapi taq. Chaynulla kusala jwirsayjun ima kaq. Chaymi michka kadinakunawan watarmapis mana qasillachiytaqa puytiqllapachu. 4Chaqa qasillachinanllapapaq nirmi kutir kutir makinkunata, ĉhakinkunata ima kadinakunawan wataqllapa. Piru chaynu kadinakunawan watatinllapamapis manami sirbichiqchu. Ashwanmi imanupis pidasu pidasu pitiq. Chaymi mayqanpis mana imanupis binsiyta puytiqllapachu.
5Chay runaqami unaqpis, tutapis, sirkakunapi, pantyunkunapi kusalata qayĉhakur, rumikunawan paylla takakar ima puriq. 6Piru Jesusta rikar-shuypaqami kusalata kallpar rir naypalanpi qunquriran. 7-8Chaymi Jesusqa chapar niran:
—Qam, dyablu mana sirbiq, lluqshiy kay runamanta nir.
Chaynu niyatinmi dyabluqa qayĉhakur kaynu niran:
—¡Unaq syilumanta Dyuspa Wamran Jesús, ama nuqamanqa yakapakamuychu! ¡Tayta Dyuspa shutinpimi rugashayki ama qischamanaykipaqchu! nir.
9Chaynu qayĉhakuyatinmi Jesusqa tapuran:
—¿Imataq shutinki? nir.
Chay runaqa niran:

f 5.1 Wakin iskribikashakunami "Gerasa" nin.

—Nuqaqami shutini ‘Legión’.[g] Chaqa kusa achkami kanillapa nir.
10Chaymantami chay dyablupa yarpuyninqa Jesustaqa kusalata rugaran ama chay lugarmantaqa itakunanpaqchu. 11Piru chay kayashanllapamanta yatanllapa sirkakunapimi kusa achka kuchikuna shitqakuyaran. 12Chaymi chay dyablupa yarpuyninkunaqa, Jesustaqa kaynu nir rugaranllapa:
—Dijamayllapa chay achka kuchikuna kan chayman yaykunayllapapaq nir.
13Chaynu nitinmi Jesusqa niran:
—Riyllapa nir.
Chaynami chay dyablupa yarpuyninkunaqa runamanta lluqshir kuchikunamanna yaykuranllapa. Chaymi kuchikunaqa chay kutilla kusalata kallpar, qaqata rishannu quĉhaman ratar ĉhuqar wanuran. Chay kuchikunaqami dus mil (2,000) yupay karan.
14Nataq chay kuchikunata michiqkunaqami alsakar riranllapa. Chaynu rirmi tukuyla ĉhakranpi kaqkunata chaynulla pwiblupi kaqkunata ima willaranllapa. Chaymi tukuyla runakuna lluqshir riranllapa rikaq. 15Chaymanta Jesús kayashanman ĉharnaqa, chay kusala achka dyablupa yarpuyninwan kasha runataqa, rikaranllapa yarpuyninpina mudakusha taqta ima. Chaqa dyablupa yarpuyninqa lluqshishana karan paymantaqa. Chaymi runakunaqa kusalata manchakuranllapa. 16Nataq chay runakuna imanu chay dyablupa yarpuyninwan kaq runa alliyashanta, chaynulla imanu chay kuchikunawan pasashanta ima wakinkunata parlaranllapa. 17Chaymantami tukuyla runakuna kusalata Jesustaqa rugaranllapa, chay lugarninllapamantaqa rinanpaqna.
18Chaymi Jesús yaku karrupi rinanpaqna katinqa chay dyablupa yarpuyninmanta alliyasha runaqa Jesustaqa rugayaran paywan rinanpaq nir. 19Piru Jesusqami mana munarchu niran:
—Ashwanmi riyna wasikiman. Chaymi aylluykikunata ima parlanki imanumi Dyusqa kusalata llakipashur allichashusha nir.
20Chaymi chay runaqa rir tukuyla chay Decapolispa pwiblunkunaman parlakuran, imatami Jesusqa paywan rurasha nir. Chayta uyaparqa tukuyla kusata dispantakaranllapa.

Jesusmi allicharan uk warmita, Jairupa wamranta ima
(Mt 9.18-26; Lc 8.40-56)

21Chaymantami Jesusqa chay quĉhapa uklawninmanta yaku karrupi qashan tikrakamuranna. Piru chaymanpismi kusala achka runakuna tantakaranllapa. Chaymi Jesusqa paykunawan chay atun quĉhapa manyanpina kidaran. 22Chaykamanqami Israel runakunapa tantakananllapa wasipi uk mantakuqnin Jairo shutiq ĉhamuran. Payqami Jesusta rikarqa, rir naypanpi qunqurikur kaynu nir kusalata rugaran:
23—Taytituy, wamraymi wanuyanna. Imaraq rir makisituykikunata ananman ĉhurankiman, alliyarna kawsananpaq nir.
24Chaymi Jesusqa riran paywan. Piru kusala achka runakunami pullanqa riran. Chaymi kusala kiĉhkipi riyaran payqa.
25Piru chay runakunapa rurintami riyaran uk warmisita. Chay warmimi dusi añupaqna yawarnin shamutin qishaq karan. 26Chaymi rimidyakuqkunapi, kusalata gastaran iman kaqninkunalamatapis. Piru manami mayqanpis allicharanchu. Ashwanmi masna

g 5.9 Legión nirqami intrachimanchik kusala achka suldadukuna nir.

binsikayaran. 27-28Chaymanta Jesuspaq rimaqta uyaparqa yarpuran: “Jesuspa raĉhpanta kamarlami alliyashaq” nir. Chaymi payqa runakunapa rurinlata rir, ikinmanta Jesuspa raĉhpanta kamaran. 29Chaynu kamatinlami, chay kutilla yawarnin shamuqqa qasillaranna. Chayna kwirpuntaqa alliyaqtana syintiran. 30Piru Jesusqami kwintata qukaran pudirnin yarqusha nir. Chaymi ikiman tikrakar runakunata kaynu nir tapuran:

—¿Pitaq raĉhpayta kamasha? nir.

31Yaĉhakuqninkunaqa niran:

—¿Manachu rikanki kusala achka runakuna wakmaqa kiĉhkichishuyan? Piru chaynumapis tapukuyanki: ‘¿Pitaq kamamasha?’ nir.

32Piru Jesusqami kusalata chapayaran tukuy ridurninpi kaqkunata, mayqantaq raĉhpayta kamasha kanqa nir yaĉhananpaq. 33Chaymantami chay warmiqa yaĉharanna nuqapaqmi chapakuyan nir. Chaymi kusalata manchakur chukchukyaqnulla rir Jesuspa naypalanpi qunqurikur, imanu kashantapis karanlata willaran. 34Jesusqa niran:

—Mamitay, kriyishaykiraykumi alliyashaykina. Chayraykumi aligrilana rikuy. Chaqa tukuy qishaynikimantami alliyashaykina.

35Chaynu nir Jesús rimayatinllami, chay tantakananllapa wasipi mantakuq Jairupa wasinmanta ukkuna ĉhamur kaynu niranllapa:

—Wamraykiqami wanushana. Amana masqa qillakachiynachu chay yaĉhachikuqtaqa nir.

36Piru Jesusqami chay nishanllapata mana kasurchu, Jairutaqa niran:

—Ama manchakuychu. Nuqalapi kriyiy nir.

37Chaynu nirqa, chay ikinta riqkunataqa Jesusqa manana munaranchu pullan rinantaqa. Chaymi Jairuta, Pedruta, Santiaguta uknin Juanlawan ima aparan. 38Jairupa wasinman ĉharqami, uyaparan kusata llakir waqaqllapata ima. 39Chaymi Jesusqa wasi ruriman yaykurqa niran:

—¿Imapaqtaq kusata waqar imaqa laqyayankillapa? Wamraqami mana wanushachu. Punuyanlami nir.

40Chaynu nitinmi kusalata asiparanllapa. Piru payqa tukuy ruripi kaqkunata waqtaman urquran. Chayna wamrapa taytanta, mamanta apar, chay kimsa pullan riqkunalawan yaykuran ruriman, chay wamra usurayashanmanqa. 41Chaymanta makinmanta aypar wamrataqa niran:

—*Talita cumi.*

(Rimayninchikpiqa munan niyta: “Mamitay, qamtami nishuni: ¡Sharimuy!” nir).

42Chaynu nitinlami, chay dusi añuyjun wamraqa sharir puriq qallariran. Chayta rikarmi tukuy runakuna kusalata dispantakaranllapa. 43Piru Jesusqami paykunataqa niran:

—Amami mayqantapis tukuy kaykunapaqqa parlankillapachu nir.

Chaymantami kaĉhakuran wamrataqa qarananllapapaqna.

Jesusmi Nazaret pwiblupi
(Mt 13.53-58; Lc 4.16-30)

6 1Chaymantaqa chay Jairupa pwiblunmanta lluqshir Jesusqa yaĉhakuqninkunawan qashan tikrakaran Nazaret pwiblullamanna. 2Chaymi uk samana diyapi Jesusqa chay tantakananllapa wasipi yaĉhachikuq qallariran. Chaynu yaĉhachikutin kusala achka runakuna uyapar kusa dispantakashalla kaynu nir tapunakuyaqllapa:

“¿Kayqa maypitaq yaĉhakuranqa kay kusa yaĉhayashantaqa? ¿Wak yaĉhayninqa maymantataq kanqaqa? Chaynulla ¿imanutaq milagrukunata kusalata

ruranqa? 3¿Manachu kayqa Mariapa,
iĉhkakuq wamran? Chaynulla
¿manachu Santiagupa, Josipa, Judaspa,
Simonpa uknin kay runaqa? ¿Manachu
paypa warmi ukninkunamapis kaypi
nuqanchikkunawan tanllapa?”

Chaynu nir imami, mana kasunaran-
llapachu. 4Chaymi Jesusqa niran:

—Tukuy uklaw pachapimi kusa
shumaqta rikanllapa uk runa Dyuspaq
rimaqtaqa. Piru chay pwiblunllamanta
kaqkuna, ayllunkuna chaynulla
wasinllapi imaqami mana kasunllapa-
chu nir.

5Chaymi payqa chay Nazaret
pwiblunllapiqa mana ima milagrutapis
rurananchu. Ashwanmi wakin
qishaqkunapa ananman makinkunata
ĉhurar allicharanla. 6Piru Jesusqami
kusalata yarpupakuran, chay runakuna
paypi mana kriyinashanrayku.

Jesusmi dusi yaĉhakuqninkunata kaĉharan yaĉhachikunanllapapaq
(Mt 10.5-15; Lc 9.1-6)

Jesusqami tukuy shipchakaq pwiblu-
kunapi yaĉhachikur puriran.
7Chaymantami dusi yaĉhakuqninkuna-
taqa qayamur pudirninta quran,
dyablupa yarpuyninta ima itakunan-
llapapaq. Chaynami ishkay ishkay
kaĉharan rir yaĉhachikunanllapapaq.
8Kaynu nirmi kaĉharan paykunataqa:

“Nanpaqqami ama imatapis aparchu,
bastunnikillapata charikurla rinkillapa.
Chaynulla amami alburjata, jyamrita,
qillayta imamapis apankillapachu.
9Chaynullami llanqikillapata llanqikur,
raĉhpaykillapata yakakur ama
mudanantinqa aparchu rinkillapa.
10Chaynullami, uk kusa allin runapa
wasinman ĉhar samarqa, chay
wasilapina kidankillapa chay ima
diyaĉhi rinaykillapakaman. 11Piru may
lugarlawpi mana samachishurllapa
chaynulla yaĉhachikutkillapa mana
uyakushunatinllapaqa, chaymantaqa
ĉhakikillapapi kaq pulbumatapis ĉhaspir
rinkillapa. Chaynu rurarqami intrachin-
killapa: ‘Manami nuqakunapa kwintay-
llapanachu. Ashwanmi qamkunapina
kanqa’ nir. [Chiqaptami nishaykillapa:
Jwisyu diya ĉhamutinqami chay
pwibluqa kusala manchaypaqtana
kastigakasha kanqa chay Sodomawan,
Gomorra pwiblu kastigakashanmantaqa
nir.]”

12Chaymi Jesuspa yaĉhakuqnin-
kunaqa rir yaĉhachikuranllapa:
Uchaykillapata dijarna Dyusman
tikrakayllapa nir. 13Chaynulla dyablupa
yarpuyninmatapis kusala achkata
itakuranllapa. Qishaqkunatapismi
allicharanllapa asaytiwan salar ima.

Shutichikuq Juantami wanuchiranllapana
(Mt 14.1-12; Lc 9.7-9)

14Gubyirnu Herodesmi Jesuspaq
kusalata rimaqllapata uyaparan. Chaqa
chaynu rimatinllapami tukuy intirupi
yaĉharanllapana. Chaymi Herodesqa
kaynu niran: “Chay Jesusqami,
Shutichikuq Juanlla kanqa. Chaqa
wanushanmanta kawsamushanraykumi
milagrukunamatapis rurayta
puytiyanqa” nir.

15Nataq ukkunaqa Jesuspaqqa
niqllapa: “Dyuspa rimaqnin Eliasmi” nir.
Wakinkuna-shuypaqa niqllapa: “Dyuspa
uk rimaqninmi kanqa, imanutaq unay
rimaqkuna kaq chaynulla” nir.
16Chaynu nitinllapa uyaparmi
Herodesqa, kaynu niran: “Chayqami
Shutichikuq Juan. Nuqami umanta
pitichikutiy wanuran. Piru kananqami
kawsamusha” nir.

17-18Chaqa Shutichikuq Juan kawsaya-
tinmi, Herodesqa uknin Felipipa
warmin Herodias shutiqta warmikur

mana allintachu tukusha karan.
Chaypaqmi Shutichikuq Juanqa
Herodestaqa kaynu nisha kayaq: “Chay
ukniki Felipipa warmin Herodiasta
warmikita yupay purichiyashaykiqami
mana allinchu” nir.

Chayta nishanraykushi, Herodesqa
kaĉhakuran Juantaqa aypar
kadinakunawan watar karsilananllapa-
paq. 19-20Chaynullashi chay Herodias
warmipis Shutichikuq Juan, runanta
chaynu willashanrayku ĉhiqnir, kusalata
wanuchiyta munarmapis mana
puytiranchu. Chaqa Herodesqashi
warmintaqa mana dijaranchu chayta
ruranapaqqa. Chaqa payqashi yaĉhaq
Juanqami imatapis karanlata ruran
chaynulla mana uchayjunlamapischu
nir. Chayshi kusalata manchakuran.
Chayraykushi Juan imata nitinpis
Herodesqa kusa aligrila uyakur, mana
imata nishaq nirpis yaĉhaqchu.

21Piru uk diyapishi chay Herodiasqa
imanullapis Shutichikuq Juantaqa
wanuchichiran. Chay diyapishi
Herodespa kumpliyañun karan. Chayshi
paypa mantaqninkunawan, suldadu-
kunapa mantaqninkunawan, chaynulla
chay Galileamanta kusa runa
nishakunawan ima fyistata rurananllapa.
22Chaypi katinllapashi Herodiaspa
warmi wamranqa tukuyla chaypi
kaqkunapa naypanpi lluqshir bayliran.
Chayshi chay baylishanqa tukuy chaypi
kaqkunata chaynulla Herodestapis
kusalata gustaran. Chayshi Herodesqa
intinadanta niran:

—Mamitay, ima munashaykitapis
mañamay, nuqami qushayki nir.

23Chaymi qashan qashan jurar kaynu
niran:

—Ima munashaykitapis mañamay,
nuqami qushayki, michka tukuy nuqa
mantakushaymanta lamtar partin
kaqmanmatapis nir.

24Chaynu nitinshi, chay wamraqa
lluqshir rir, maman Herodiasta tapuran:

—¿Imatataq mañayman? nir.

Mamanqa niran:

—Shutichikuq Juanpa umanta mañay
nir.

25Chayshi wamraqa kallpaylla
ruriman yaykur, Herodestaqa kaynu
niran:

—Kananllami Shutichikuq Juanpa
umanta uk platupi qumanaykita munani
nir.

26Chaynu nirqashi mantakuq Herodes-
taqa kusalata llakichiran. Piru chaynu
llakiyarmapisshi, chaypi kaqkunapa
naypanpi jurar arnishanrayku kaĉhaku-
ran chaynu rurananllapapaq. 27Chayshi
uk suldadunta kaĉharan karsilman rir
Juanpa umanta apamunanpaq. 28Chay-
shi chay suldaduqa karsilman rir,
Juanpa umanta pitir uk platupi apamur,
chay warmi wamratana quran. Nataq
chay wamraqashi mamantana ashwan
quran.

29Chaymantashi Juanpa yaĉhakuqnin-
kunaqa chayta yaĉharqa rir,
karsilmantaqa kwirpunlatana apar
pamparanllapa.

Jesusmi sinku mil runakunata qararan

(Mt 14.13-21; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)

30Chaymantaqami Jesuspa dusi
yaĉhakuqninkunaqa, tikrakamuranna.
Chaynu tikrakamurmi Jesusta parlaran-
llapa imakunata rurashanllapata, yaĉhachi-
kushanllapata ima. 31Piru chay diyakunapi-
qami Jesús kayashanmanqa kusala achka
runakuna tantakaranllapa. Chaymi chay
runakunata yanapar ima Jesusqa
yaĉhakuqninkunawan mana puytiqllapa-
chu samar mikuylamatapis. Chaymi
Jesusqa chay yaĉhakuqninkunata niran:

—Rishunllapa chay chunllaq
lugarkunaman, ratulaqa samaq nir.

32Chaymi yaku karrupi paykunalana
riranllapa chay chunllaq lugarkuna-
manna. 33Piru chaynu ritinllapami kusa
achka runakuna rikar riqsiranllapa.
Chaymi yaĉharanllapa maymanmi
riyanllapa nir. Chayraykumi tukuyla
pwiblukunamanta runakunaqa kusalata
kallpar rir, ashwan paykunamantaqa
naypaqta ĉhar yararanllapa.
34Chaymanta Jesús yaku karrumanta
ishkirqa chay kusa achka runakunata
rikar kusalata llakiran. Chaqa
paytaqami yarpuchiran, uyshitakuna
mana michikuqniyjun kanman yupay.
Chaymi payqa kusa achka shumaq
imakunata yaĉhachiran. 35Piru limpu
tardiyayatinnaqami chay yaĉhakuqnin-
kunaqa qimikar kaynu niranllapa:
—Kay lugarpiqami mana imapis
kanchu. Chaynulla kusa tardinami.
36Chayraykumi runakunataqa willay
chay lugarkunaman, pwiblukunaman rir
mikunanllapata rantinanllapapaq nir.
37Piru Jesusqami niran paykunataqa:
—Qamkuna qarayllapa nir.
Chaynu nitinqa niranllapa:
—¿Munayankichu kwichka achka
dusyintus dinaryu qillaywan tantata
rantir qaranayllapapaq? nir.
38Jesusqa niran:
—¡Rir, rikayllapa! ¿Aykataq tantitay-
killapaqa?
Chaymanta paykuna rir rikarqa
niranllapa:
—Sinku tantitawan, ishkay piskadi-
tulami kan nir.
39Chaynami Jesusqa tukuy chay
runakunataqa wakpi kaypi muntun
muntun tananllapapaq willaran chay
qiwakunapina. 40Chaymi paykunaqa
kada muntunpi syin, syin; chaynulla
sinkwinta, sinkwinta ima taranllapa.
41Chaynu tashallapana katinqami,
Jesusqa chay sinku tantitawan, ishkay
piskadituta aypar unaq syiluman
chapakur payji nir, Taytan Dyusman
mañakuran. Chaymantami chay
tantakunata pidasu pidasu pakir
yaĉhakuqninkunata quran tukuyla
chaypi kaq runakunata aypachinan-
llapapaq. Chaynumi chay ishkay
piskaditutapis tukuylata aypachiran-
llapa. 42Chaynumi tukuyla mikuranllapa
tiqllananllapakaman. 43Chaymantaqami
chay tantapa chaynulla piskadupa
subrantaqa dusi kanasta untataraq
tantaranllapa. 44Piru chay mikusha
chaykunata yupatinllapaqami
ullqukunala sinku mil (5,000)
karanllapa.

Jesusmi yakupa ananta puriran
(Mt 14.22-27; Jn 6.15-21)

45Chaymanta Jesusqa yaĉhakuqnin-
kunata yaku karruman iqachiran, rir
ĉhaskinanllapapaq quĉhapa uklawnin
Betsaida pwibluman paymantaqa naypaqta.
Nataq payqa chaylapi kidaran tukuyla
dispidikur rinanllapakaman. 46Chaynu
dispidikur ritinllapanaqa, Jesusqa uk
sirkaman payla iqaran Taytanman
mañakuq. 47Limpu amsayatinnaqa yaku
karruqa chay quĉha ĉhaypipina karan. Piru
Jesús payla pachapi karmi, 48rikaran chay
yaku karruqa mana yaqqa riyta puytiqta-
chu. Chaqa naypanllapalawmantami kusala
jwirti wayra shamuyaran. Limpu achkiyaq-
pinaqa, Jesusqa yaku ananllata riran
yaĉhakuqninkunalawman. Piru chaynu
paykunaman riyarmapis, dirichu pasar
rinaq yupay tukuran. 49-50Chaynu yakupa
ananta riqta tukuy yaĉhakuqninkuna
rikarmi, kusalata manchakur "¡Wakqami
aya!" nir kusata qayĉhakuranllapa.
Chaymantami Jesusqa paykunataqa kaynu
niran:
—¡Shachinakur ama manchakuyllapa-
chu! ¡Nuqami kani! nir.
51Chaynu nirmi, payqa chay yaku
karruman iqaran. Chaymi ashwan

wayraqa limpu qasillaran. Chayta rikarmi paykunaqa limpu dispantakaranllapa. 52Chaqa manari intrakashallapachu karan Jesús chay tantitakunawan milagruta ruratin rikarmapis, mana allita paypi kriyishanllaparayku.

Jesusmi Genesaretpi qishaqkunata allicharan
(Mt 14.34-36)

53Chaymanta chay atun quĉhata pasarqa, Genesaret lugarman ĉharanllapa. Chaymi ashwan chay yaku manyapina yaku karrutaqa watar dijaranllapa. 54Piru chaypi taqkunaqami yaku karrumanta ishkiqlata Jesustaqa riqsiranllapa. 55Chaymi chay rikaqkunaqa rir tukuyla may lugarkunapi parlakuran Jesuspaqqa. Chayraykumi kusala achka qishaqkunata wintur ima ĉhachimuranllapa Jesusman. 56Chaymi Jesusqa maylawpi nir yaĉharllapaqa, chay may riyashan nankunapi ima qishaqninllapakunataqa apar yarachiqllapa. Michka pwiblukunapi, ĉhakrankunapi, nankunapi ima katinmapis, qishaqninllapataqa yarachiqllapa. Chaymi kusalata Jesustaqa rugaranllapa raĉhpanpa manyanlamatapis kamananllapapaq. Chaynu chay raĉhpanpa manyanta tukuy kamaqkunaqa allinna kidaqllapa.

Mana allin yarpuyninchikmi uchakuchimanchik
(Mt 15.1-20)

7 1Chaymantami Jesusman qimikaranllapa fariseo runakuna, Moisés mantakushanta wakin yaĉhar yaĉhachikuqkuna ima. Paykunaqami Jerusalenmanta ĉhamusha karanllapa.

2Chaymi paykuna rikayatin, Jesuspa wakin yaĉhakuqninkunaqa mana makinta paqakurchu mikuranllapa. Chaynuqami mana ruraranllapachu chay paqakuna kustumritaqa. Chaymi kusala mana allinta yarpuchiran paykunataqa. 3Chaqa chay fariseukuna, chaynulla tukuy Israelmanta kaqkunaqami unay rukunllapakunapa kustumrinllawan kar, chay paqakuna kustumrita mana rurarqa mana mikuyta puytiqllapachu. 4Chaynulla rantiq rir, tikrakamurmaqa chay paqakuna kustumrita rurar, kusalata paqakur mikuqllapa. Chaynulla chay kustumrinraykuqami kaykunata kusalata paqaqllapa: Basu upyananllapata; jarrankunata, jyirru mankankunata, mantankunata ima. 5Chayraykumi chay fariseo runakuna chaynulla Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkunaqa, Jesustaqa kaynu nir tapuranllapa:

—¿Imapaqtaq yaĉhakuqnikikunaqa unay rukunchikkunapa kustumrin nishannulla mana rurar, makinllapata mana paqakur mikunllapaqa? nir.

6Chaynu nitinmi Jesusqa paykunataqa niran:

—¡Dyusta yanqa kasuq tukuq kuchi runakuna! Waknupaqĉhi Dyuspa unay rimaqnin Isaiasqa, qamkunapaq rimaran. Chaqa niqmi:

> Kay pwiblumanta runakunaqami
> shiminllapalawan kasumanllapa.
> Piru yarpuyninllapapiqami mana
> chiqaptaqa kasumanllapachu.
> 7 Chayraykumi yanqalla aduramaqllapa yupay tukunllapamapis.
> Chaqa chay yaĉhachikuyashan
> chaykunapis yanqa runakunapa
> yaĉhachikuyninla imami nir.

8Chaqa qamkunaqami Dyus mantakushanta mana kasurchu, runakunapa kustumrinlata rurar kawsankillapa. [Chaynulla basu upyanaykillapata, jarraykillapata, uk kusa achka imakunata paqankillapa ima.]

9Jesusqami niranpis:
"Qamkunaqami chay kustumrikillapata ruranaykillaparaykula, Dyus mantakushantaqa mana kasunkillapachu. 10Chaqa Moisesqami Dyus nitin kaynu nir mantakuran: 'Taytaykita mamaykita kusa rispituwan kasuyllapa. Chay mayqanpis taytanta mamanta ĉhiqniqkunaqami wanuchikasha kanqallapa' nir. 11Piru qamkunaqami ninkillapa, uk runaqa niyta puytin taytanta mamanta: 'Manami yanapashuyta puytinichu. Chaqa tukuy imay kaqkunatami arnisha kani Dyusta' nir. 12Chaynu nirmi ninkillapa: 'Mayqanpis chaynu niqqami manana taytanta, mamantaqa yanapayta puytinnachu' nir. 13Chaynuqami ninkillapa, Dyus mantakushanta mana kasurnachu, ashwan qamkunapa kusala achka kustumrikillapalatana yaĉhachikur kawsanaykillapapaq".
14Chaymantami Jesusqa runakunata qayamur kaynu niran:
"Allita uyakumarmi, intrakayllapa. Chaqa nishaykillapa: 15Mayqanpis ima mikuyta mikushanraykuqa manami uchakunchu. Ashwanmi mayqantapis yarpuyninllamanta kusala mana allin yarpuynin lluqshimuq uchakuchin. [16Chaymi nishunillapa: Rinriyjun kaqkunaqa uyakur intrakayllapa nir]".
17Chaymanta Jesusqa chay achka runakunata chaypi dijar rirnaqa, uk wasiman yaykuran. Chaymi chay yaĉhakuqninkunaqa kaynu niranllapa: "Allita intrachimayllapa, chay naqa yaĉhachikushaykitaqa" nir.
18Chaymi paykunataqa niran:
"¿Ima qamkunapischu mana intrakankillapa? Chaqa kaynumi niray: Mayqanpis ima mikuyta mikushanraykuqa manami uchakunchu nir. 19Chaqa chay mikuyqa manami yarpuyninmanchu rin mikutinqa. Ashwanmi paĉhanman rin, chaymantana kwirpunqa qashan itakamun".
Chaynu nirqami Jesusqa intrachikuyaran tukuy mikuyqashi allin mikunapaqqa nir. 20Chaynullami niranpis:
"Uk runapa yarpuyninmanta kusala mana allin yarpuynin lluqshimuqmi uchakuchin. 21Chaqa uk runapa yarpuyninmantaqami mana allin yarpuykuna lluqshimun. Chaymi musu kar, manaqa shipash karpis pakaplla kayta yarpun. Chaynulla suwakuyta, wanuchikuyta ima yarpunllapa. 22Chaynullami ukwan ukwan kayta, ukpa imankunata munapakuyta, mana allinta rurakuyta, llullachikuyta, yanqalla imantapis tukchiyta, ĉhiqnikuyta, ukpa washanta rimayta, kusa kani niyta ima yarpunllapa. Chaynullami mana yarpuyniyjun yupay purinllapa. 23Chaymi tukuy kay riqchaq mana allin yarpuykunaqa runapa yarpuyninllamanta lluqshimun. Chaynu karmi, ashwan runataqa uchakuchin".

Mana Israelmanta warmimi Jesuspi kusalata kriyiran
(Mt 15.21-28)

24Chaymantami Jesusqa riran chay Tiro pwibluman [chaynulla Sidón pwibluman ima]. Chayman ĉharqa, mana mayqanpis yaĉhananpaqchu uk wasiman yaykuran. Piru chaynu mana yaĉhananllapata munatinmapismi ashwan tukuyla yaĉharanllapana. 25-26Chaymi uk warmisita shamuran payman. Paypa warmi wamranmi dyablupa yarpuyninwan kaq. Chaymi shamur Jesuspa naypanpi qunqurikur, kusalata rugaran wamranmanta chay dyablupa yarpuyninta itakunanpaq. Chay warmisitaqami mana Israelmantachu karan. Ashwanmi Sirofenicia lugarmanta karan.
27Piru Jesusqa niran:

—Dijay wamraykunataraq puntataqa qarashaq. Chaqa manami allinchu wamranchikpa mikunanta kitar allqitukunata qaranapaqqa nir.

28Chaymi chay warmisitaqa niran:

—Chiqaptami chaynu Taytituy. Piru allqitukunamapismi, misapa ĉhakinpi karqa chay wamritukuna ishkichishanlamatapis mikun nir.

29Chaynu nitinmi Jesusqa niran:

—¡Mamitay, chiqaptami ninki! Rikuynari. Chaqa chay dyablupa yarpuyninqami wamraykimantaqa lluqshishana nir.

30Chaymi warmiqa wasinman rir ĉharqa, wamrantaqa mantanpi usuraqta tariran. Piru chay dyablupa yarpuyninqami lluqshishana karan.

Jesusmi upa gaguta allicharan

31Chaymantami Jesusqa chay Tiro pwiblumanta lluqshir rir Sidón pwibluta, Decapolispa pwiblitunkunata pasar imana, ĉharan Galilea shutiq quĉhapa manyanman. 32Chayman ĉhatinmi payman apamuranllapa uk upa gagu runata. Chaymi rugaranllapa makinta ananpi ĉhurarla allichananpaq. 33Chaymantami Jesusqa chay runataqa tukuy chaypi kaqkunamantaqa uklawman apar, rinrinkunaman didunta itaran. Chaynulla tuqayninwan didunta nuyuchir chay runapa qallunta nuyuchiran. 34Chaymantami unaq syiluman chapakur, kusala jwirtita amayninta urqur, niran: *“¡Efata!”* (Rimayninpiqa niyaran: “¡Kiĉhakay!” nir).

35Chaynu nitinlami chay runapa rinrinkunaqa kiĉhakaranna. Qallunpis alliyatin, rimayta puytiranna.

36Chaymantami Jesusqa chaypi kaqkunata willaran ama mayqantapis willananllapapaqchu chayta rurashanpaqqa. Piru chaynu mayqantapis mana willananpaqchu kutir kutir nitinmapis, ashwan kusalata parlakuranllapa. 37Chaymi runakunaqa kusa dispantakashalla niyaqllapa: “Kusa allintami imatapis rurayan. ¡Chaqa upakunatapis uyakuchiyan! Chaynulla mudukunatapis rimachiyan ima” nir.

Jesusmi kwatru mil runakunata qararan
(Mt 15.32-39)

8 1Chaymantami qashan uk diyapi Jesusman kusa achka runakuna tantakaran. Piru manami imapis mikunanllapapaq karanchu. Chaymi Jesusqa yaĉhakuqninkunata qayamur niran:

2—Kusatami llakini kay runakunapaqqa. Chaqa kimsa diyanari nuqawan kaypi. Mananami imata mikunanllapapaqpis kannachu. 3Chaymi mana qarar wasinllapaman kaĉhatiyqa, imanupiqa riyar mallaqpaq imananmanllapa. Chaqa wakinkunaqami kusala largu maymanta shamushallapa.

4Chaynu nitinmi, yaĉhakuqninkunaqa niran:

—Piru, ¿imanunari waknu kusala achka runakunapaqqa kay chunllaq mana mayqanpis tayashanllapa lugarpiqa mikuytaqa tarishunllapa? nir.

5Jesusqa tapuran paykunataqa:

—¿Aykataq kan tantitaykillapaqa? nir.

Paykunaqa niranllapa:

—Syiti tantitalami kan nir.

6Chaymantami payqa willaran runakunata, pachalapimapis tananllapapaq. Chaymi, chay syiti tantitata aypar payji nir, Taytan Dyusman mañakuran. Chaymantami, tantakunata pakir quran chay yaĉhakuqninkunata. Chaymi paykunana runakunataqa aypachiranllapa. 7Chaynullami karanpis ayka piskaditukuna. Chaymi aypar Dyusta payji nirqa, yaĉhakuqninkunata quran aypachikunan-

llapapaq. 8Chaynumi tukuynin tiqllanankaman mikuranllapa. Ashwanmi subrankunata tantarqa, syiti kanastatana untachiranllapa. 9Piru chay mikusha chaykunaqami kwatru mil (4,000) yupay karanllapa. Chaymantami Jesusqa tukuyta dispidirna, 10yaĉhakuqninkunawan yaku karruman iqar riranllapa uk lugar Dalmanuta shutiqmanna.

Jesustami mañaranllapa qashan uk milagruta rurananpaq

(Mt 16.1-4; Lc 12.54-56)

11Chaymantami fariseo runakuna ĉhamur Jesuswan willanakuq qallariranllapa. Chaymi mabir ima ninqashi nir, kaynu niranllapa: “Chiqapta Dyusmanta shamushayki nir yaĉhanayllapapaqqa uk milagruta ruray” nir.

12Chaymi Jesusqa kusa jwirtita amayninta urqur, niran: “¿Imaraykutaq kay runakunaqa milagrukunataraq ruranaypaq mañamanqa? Chiqaptami nishaykillapa: Manami ima milagrulamatapis qamkunapaqqa rurashaqchu nir”.

13Chaynu nirnaqami, paykunalatana chaypi dijar qashan yaku karruman iqar riranna chay atun quĉhapa uklaw manyanmanna.

Fariseukunapa mana allin yaĉhachikuyninkuna

(Mt 16.5-12)

14Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa qunqar mana imalatapis apashallapachu karan mikunanllapapaqqa. Piru yaku karrupina karqa kwintata qukaranllapa, uk tantitalata apayanllapa nir. 15Chaymi Jesusqa niran paykunataqa:

—Allita kwintata qukar, kuytakankillapa chay fariseo runakunapa, chaynulla Herodespa libaduranllapamanta nir.

16Chaynu nitinmi, yaĉhakuqninkunaqa, tanta mana kashanraykumi chaynuqa nimayashunllapa ninakuranllapa.

17Chaynu yarpuyanllapa nir yaĉhayashanraykumi, Jesusqa kaynu niran:

—¿Imapaqtaq ninkillapa, tanta mana kanchu? nirqa. ¿Ima manaraqchu intrakankillapa? ¿Manaraqchu kwintata qukankillapa? ¿Ima kwichkachu yarpuynikillapaqa mana intrakan? 18¿Ima nawiyjun karmapischu mana rikashaykillapa rurashayta? ¿Ima rinrikillapa karmapischu mana uyaman? Chaynulla ¿mananachu yarpunkillapa chay, 19sinku tantitamanta sinku mil runakunata qarashaytaqa? Chaynu qarakutiyqa, mabir ¿ayka kanasta untatataq subrantaqa tantaraykillapa?

Paykunaqa niran:

—Dusi kanastata nir.

20—Ma, chay syiti tantitamanta kwatru mil runakunata qaratiyqa, ¿ayka kanasta untatataq subrantaqa tantaraykillapa?

Paykunaqa niran:

—Syiti kanastata nir.

21Piru Jesusqa paykunataqa niran:

—¿Ima manaraqchu intrakankillapa? nir.[h]

Jesusmi uk syiguta allicharan

22Chaynu riyarllapami ĉharanllapa Betsaida pwibluman. Chaypiqami apamuranllapa uk syigu runata Jesusman kamarla allichananpaq. 23Chaymi Jesusqa chay syigutaqa makinmanta aysakur, pwiblumanta waqtalawman aparan. Chaymantami tuqayninwan runapa nawinkunata nuyuchir, makinta ananman ĉhurar, tapuran:

—¿Imallataqachu rikayta puytinkina? nir.

24Chaymi chay runaqa chapakuq qallarirna, niran:

---

h 8.21 Jesusqa libadurapaq rimarqa manami tantapaqchu niyaran. Ashwanmi chay fariseo runakuna kusala mana allinta yaĉhachikuyashanpaq rimayaran.

—Rikaninami runakunataqa qirukunata yupay. Piru puriqtami rikayani nir. 25Chaymi Jesusqa makinwan chay runapa nawinta qashan kamatin, kusalata chapakuyarqa, allinna kidaran. Chaymi tukuy imatapis rikayta puytiranna. 26Chaymantami Jesusqa chay runataqa wasikiman riyna nirqa, kaynu niranpis:

—Amami chay pwibluman yaykunkichu. [Chaynulla kay rurashaytaqa amami mayqantapis willankichu] nir.

Pedrumi Jesustaqa Dyuspa Akrashan Cristun kanki niran

(Mt 16.13-20; Lc 9.18-21)

27Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunawan Cesarea Filipo pwibluman riranllapa. Chaynu riyarmi Jesusqa yaĉhakuqninkunata kaynu nir tapuran:

—¿Nuqapaqqa mayqanshi kani ninllapataq runakunaqa? nir.

28Chaynu nitinqa paykunaqa niranllapa:

—Wakinqami ninllapa, Shutichikuq Juan nir. Nataq wakin-shuypaqa ninllapa Elías nir. Chaynulla wakinkunaqa ninllapa Dyuspa uk rimaqnin kanqa nir.

29—Qamkunapaq-shuypaqa, ¿mayqantaq kani? —nir tapuran yaĉhakuqninkunataqa.

Chaymi Pedruqa niran:

—Qamqami Dyuspa Akrashan Cristun kanki nir.

30Chaynu nitinmi, Jesusqa paykunata willaran ama mayqantapis paypaqqa parlananllapapaqchu nir.

Mananami maychu wanunaypaq niran Jesusqa

(Mt 16.21-28; Lc 9.22-27)

31Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunata kaynu nir yaĉhachiq qallariran: Dyusmanta Shamuq Runataqami chay ruku kaq mantakuqkuna, kurakunapa mantaqninkuna, chaynulla Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna ima ĉhiqnir kusalata qischanqallapa. Chaynu qischarmi wanuchinqallapa. Piru kimsa diyamantaqami qashan kawsamunqa nir.

32Chaynu nirmi, kusalata willar intrachiran paykunataqa. Chaymi, Pedruqa uklawman Jesusta paylata apar, anyaqnulla willaran ama chaynu rimananpaqnachu.

33Piru Jesusqami tikrakar wakin yaĉhakuqninkunata chapar, Pedrutaqa kaynu nir anyaran:

—¡Ashuy naypaymantaqa dyablu![i] Qamqami Dyus munashantaqa mana intrakar, yanqa runakuna yarpushannula rurachimanayanki nir.

34Chaymanta Jesusqa yaĉhakuqninkunata chaynulla chaypi kaqkunata qayamur kaynu niran:

“Mayqanpis nuqapa yaĉhakuqniy kanarqami amana bidanllapapaqqa llakinqallapanachu. Ashwanmi kruspi wanuchinatinllapamapis ama manchakurchu nuqalapi yarpur shachinakunqallapa. 35Chaqa mayqanpis paykuna munashannulla bidanta washayta kamaqkunaqami tukuy tyimpupaqna qischakanqallapa. Piru mayqanpis nuqapi kriyishanrayku chaynulla shumaq rimayniyta yaĉhachikushanrayku qischakar wanuqkunaqami tukuy tyimpupaqna kawsanqallapa. 36Chaymi nishaykillapa: Mayqanpis kay pachapi kaq iman munashanta tantakur mana washakatinqa, ¿imapaqtaq sirbiyan chay tantakushanqa? 37¿Uk runachu achka imata pagrakur washakayta puytinman? ¡Manami! 38Piru mayqanpis nuqamanta chaynulla rimayniymanta

---

i 8.33 Chaynuqami Jesusqa niran, Pedro dyablu munashanta rimashanrayku.

ima kay mana kriyishanrayku kusala
uchasapa runakunapa naypanpi
pinqakutinqami, Dyusmanta Shamuq
Runapis Taytanpa kusa llipyalla
pudirninwan shamurqa, kusa allinla
angelkunapa naypanpimapis
pinqakunqa".

9 [1]Chaynullami Jesusqa niranpis:
—Chiqaptami nishaykillapa: Kaypi
kawsaqkunaqa wakinllaqa Dyus kusa
pudirninwan mantakuqtaqa rikanqa-
llapa manaraq wanuyarchu nir.

Jesusmi llipya intirupaq tikrakaran
(Mt 17.1-13; Lc 9.28-36)

[2]Chaymanta saysi diyakuna pasashana
katinqa, Jesusqa kusa unaq sirkaman riran,
Pedruta, Santiaguta, Juanta ima, paykuna-
lata apar. Chaymi chay kimsa yaĉhakuq-
ninkunapa naypanpi Jesuspa qaqllanqa,
kusala ukman shumaqpaq tikrakaran.
[3]Chaynulla raĉhpanmapis kusala yuraq
llipya intirupaq tikrakaran. Chaqa manami
mayqanpis raĉhpata kusalata paqarmapis
chaynu yuraqchayanqachu. [4]Chaymi
yaĉhakuqninkunaqa rikaranllapa Jesusta,
Eliaswan, Moiseswan ima parlaqta.
[5-6]Chaynu rikarqami paykunaqa kusalata
manchakuranllapa. Chaymi Pedruqa kusa
manchakushalla mana imata nishaq nir
yaĉharchu, kaynu niran Jesustaqa:

—Yaĉhachikuq Taytituy, ¡kaypiqami
kusala allin kanchikllapa! Rurashaqllapa
kimsa chukllitakunata, ukta qampaq, ukta
Moisespaq, ukta-shuypaqa Eliaspaq nir.

[7]Chaykamanqami, puktay limpu
paykunata pampar pasayaran. Piru chay
puktay rurimantami Dyus kaynu niyaran:

"Kaymi kusa munashay Wamrayqa.
¡Paylatami kasunkillapa!" nir.

[8]Chaymi chay kutilla tukuy ladunman
chapakurqa, manana mayqantapis
rikaranllapanachu. Ashwanmi Jesusta
paylatana rikaranllapa.

[9]Chaymanta chay unaq sirkamanta
ishkimuyatinllapanaqa Jesusqa
yaĉhakuqninkunata kaynu niran:

—Amami mayqantapis parlankillapa-
chu chay rikashaykillapataqa,
Dyusmanta Shamuq Runa wanur
kawsamunankaman nir.

[10]Chaymi paykunaqa mana mayqanta-
pis parlaranllapachu, michka paykuna
chay "Wanur kawsamushaq" nishanpaq
mana intrakasha karmapis. Chaynu
mana intrakashanllaparaykumi kusalata
tapunakuyaqllapa.

[11]Chaymi Jesustaqa kaynu nir
tapuranllapa:

—Chaynu katinqa, ¿imapaqtaq Moisés
mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuq-
kunaqa, Eliasraqshi Dyuspa Akrashan
Cristunmanta naypaqtaqa shamuyanqa
ninllapa? nir.

[12]Jesusqa paykunataqa niran:

—Chiqaptami Elías naypaqtaqa
shamuyanqa. Chaynu shamurmi tukuy
imata Dyus munashanulla shumaqcha-
yanqa. Chaqa, ¿imapaqtaq Dyus nitin
iskribikashakunapiqa nin: 'Dyusmanta
Shamuq Runataqashi ĉhiqnir kusalata
qischayanqallapa?' nirqa. [13]Chaymi
nishaykillapa: Eliasqami shamushana.
Chaynu shamutinmi, Dyus nitin
iskribikashannulla mana kwintacharchu
paykuna munashannulla ruraranllapa
nir.[j]

Jesusmi allicharan dyablupa
yarpuyninwan kaq wamrata
(Mt 17.14-21; Lc 9.37-43)

[14]Chaymanta Jesusqa chay kimsa
yaĉhakuqninwan tikrakamurqa, chay
wakin yaĉhakuqninkunataqa kusala

---

j 9.13 Kaypiqami Eliaspa shutinwan Shutichikuq Juanpaq rimayan. Payqari Eliasnu karan. Rikay San Mateo 17.13.

achka runakunawan tariran. Chaypi-
qami karan Moisés mantakushanta
wakin yaĉhar yaĉhachikuq runakuna
ima. Chaymi paykunaqa Jesuspa
yaĉhakuqninkunawan kusalata willana-
kuyashallapa karan. Chaykamanmi
Jesusqa ĉhamuran. 15Chaynu Jesús
ĉhamutin rikarmi tukuyla chay
runakunaqa kusa dispantakashalla
kallparanllapa Jesusta saludaq.
16Chaymi Jesusqa yaĉhakuqninkunata
niran:

—¿Imapaqtaq paykunawan kusalata
willanakuyaraykillapa? nir.

17Chaypi kaqkunamanta ukqami
niran:

—Yaĉhachikuq Taytituy, wamraytami
apamusha kani qamman. Chaqa
dyablupa yarpuyninmi limpu muduchar
dijasha. 18Chaymi maypi katinpis
dyablupa yarpuyninqa wamraytaqa
atakita qur usuraqtana dijan. Chaynulla
shiminmanta kusalata pusquta
itakuchir, kirunmatapis kusalata
richyachir ima wanushata yupayna
dijan. Chaymi chay yaĉhakuqnikikunata
mañakuray dyablupa yarpuynintaqa
itakunanpaq. Piru manami puytisha-
llapachu nir.

19Jesusqa niran:

—¡Ay qamkuna Dyuspi mana allita
kriyiqkuna! ¿Maydiyakamantaq allita
intrachishunayllapapaq qischakashaq?
¿Ima maydiyakamantaq qamkunawan
shachinakushaq? Ma, kayman apamuy-
llapa nir.

20Chaymi chay wamrataqa Jesusman
aparanllapa. Chaynu apatinllapaqa,
chay dyablupa yarpuyninqa Jesusta
rikarqa, wamrata atakita qur pachaman
ratachir ribulkachiran, shiminmanta
pusquta itakuchiran ima. 21Chaymi
Jesusqa wamrapa taytantaqa kaynu nir
tapuran:

—¿Ima tyimpumanta-pachataq
wamraykiqa waknu qischakan? nir.

Taytanqa niran:

—Takshitunmanta-pacha. 22Chaymi
wak dyablupa yarpuyninqa kutir kutir
ninaman, yakuman ima itasha wanuchi-
nanpaq. Chayraykumi puytiq yupay
karqa, llakipar yanapamayllapari nir.

23Chaynu nitinmi Jesusqa niran:

—¿Imaraykutaq puytiq yupay karqa
yanapamayllapari nimanki? Chaqa
tukuy kriyiqkunapaqqami imapis
ruraypaq[k] nir.

24Chaynu nitinmi chay wamrapa
taytanqa kusala jwirtita kaynu nir
qayĉhakuran:

—Nuqaqami kriyini, Taytituy.
Ashwan ¡yanapamay-ari masna
kriyinaypaq! nir.

25Chaymantami Jesusqa kusala achka
runakuna tantakamuqta rikarqa, chay
dyablupa yarpuyninta kaynu nir
anyaranna:

—Muduchakuq chaynulla upachakuq
dyablupa yarpuynin, nuqami
mantashuni kay wamramantaqa
lluqshir, amana qashanqa yaykunkina-
chu nir.

26Chaynu nitinmi, chay dyablupa
yarpuyninqa wamrataqa qashan atakita
qur, pachaman ratachir wanushata
yupay dijar lluqshiranna. Chaymi
rikaqkunaqa niyaranllapa: “Ashwanmi
wamraqa wanunna” nir. 27Piru
Jesusqami wamrataqa makinmanta
chutar sharichimuran. Chaymi ashwan
wamraqa sharanna.

28Chaymantami Jesusqa uk wasiman
yaykuran. Chaypimi yaĉhakuqnin-
kunaqa paylata kaynu nir tapuranllapa:

---

k 9.23 Wakin iskribikashakunapimi nin: “Kriyitkiqami imapis rurakanqa. Chaqa tukuy kriyiqkunapaqqami imapis ruraypaq” nir.

—¿Imaraykutaq chay dyablupa yarpuynintaqa mana itakuyta puytisha kashaqllapaqa? nir.

29 Jesusqami niran paykunataqa:

—Waknu riqchaq dyablupa yarpuynintaqami mana chaynulaqa uk runamantaqa itakunchikchu. Ashwanmi [ayunar] Dyusman kusalata mañakur ima itakuyta puytinchik nir.

Ishkay kutipaqnami Jesusqa wanushaqna niran

(Mt 17.22-23; Lc 9.43-45)

30-31 Chaymanta, Jesusqa yaĉhakuqninkunawan rirqa pasaran Galilea pwiblupa lugarninkunata. Piru payqami mana munaranchu mayqanpis mayta risha nir yaĉhananllapataqa. Chaqa yaĉhakuqninkunatami kaynu nir yaĉhachiyaran:

“Dyusmanta Shamuq Runatami kuntrankunaman qukuyanqallapa. Chaynu qukutinllapami wanuchinqallapa. Piru kimsa diyamantaqami qashan kawsamunqa” nir.

32 Chaynu nir willatinmi yaĉhakuqninkunaqa mana intrakaranllapachu. Chaynulla tapunanllapapaqmapis kusalatari manchakuyaranllapa.

¿Mayqantaq Dyuspaqqa kusa mas allin kanqa?

(Mt 18.1-5; Lc 9.46-48)

33 Chaymantami Capernaúm pwibluman ĉharnaqa, uk wasiman yaykuranllapa. Chaymi Jesusqa yaĉhakuqninkunata kaynu nir tapuran:

—¿Imanirtaq qamkunaqa nanpi willanakuyaraykillapa? nir.

34 Piru paykunaqami pinqakur mana imatapis nirchu uyarala kidaranllapa. Chaqa nanpiqami willanakusha karanllapa, mayqanninllapashi kusa mas allin kanqa nir. 35 Chaymantami Jesusqa taran. Chaymi dusi yaĉhakuqninkunata qayar, kaynu niran:

—Mayqanpis kusa kayta munaqqami mana kwintachaypaqla tikrakar, uk sirbikuq yupay kar wakinninllapatana yanapanmanllapa.

36 Chaynu nirmi, uk wamrituta paykunapa ĉhaypinman apar, marqakur kaynu niran:

37 —Mayqanpis nuqapi kriyishanrayku kay wamritu yupay kaqta, shumaqta samachiqqami, ashwan nuqallatana samachimayan. Piru manami nuqalatachu samachimayan, ashwanmi chay mayqanĉhi kaĉhamasha chaytapis samachiyan nir.

Mana kuntramaqninchikqami ashwan faburninchik

(Lc 9.49-50; Mt 10.42)

38 Chaymantami yaĉhakuqnin Juanqa niran:

—Yaĉhachikuq Taytituy rikashami kanillapa uk runata qampa shutikiwan dyablupa yarpuyninkunata runakunamanta itakuqta. Chaymi paytaqa nirayllapa ama chayta ruraychu nir. Chaqa chay runaqa mana nuqanchikkunawanqa purinchu.

39 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:

—Ama ‘Mana’ niyllapachu. Chaqa mayqanpis nuqapa shutiywan milagruta rurayarqa, manami chay kutilla kuntray rimayta puytiyanqachu. 40 Ashwanmi nuqanchikpa mana kuntranchik karqa, nuqanchikpa faburninchik kanqa. 41 Chiqaptami nishaykillapa: Mayqanpis qamkunata nuqapi kriyishaykillaparayku uk jarru yakituta upyachishuqllapaqami, kusa shumaq allin imakunatana aypanqallapa Dyusmantaqa nir.

Kuytawkish uchakutkillapa

(Mt 18.6-9; Lc 17.1-2)

42 Piru nuqapi kriyishanrayku mana kwintachaypaqla kay taksha wamrituykuna yupay kaqkunata uchakuchiqkunataqami, kusala allin kanman kunkanpi

uk marayta watar, mar yakupa mas ruri
kaqninman itakunanllapapaq.
43Imanupi makiki uchakuchishutin-
maqa, pitir itakuy. Chaqa allinmi kanqa
kwirpuykipa uk partin kaqta itakunayki-
paq tukuyla kwirpuyki tukuy tyimpupaq
chay infyirnupi nina maydiyapis mana
wanuqpi qischakanaykimantaqa.
44-48Chaynulla ĉhakiki uchakuchishu-
tinqa, pitir itakuy. Chaqa allinmi kanqa
kuju, tukuy tyimpupaqna kawsanayki-
paq, ishkantin ĉhakikiwan infyirnu-
manna itakukanaykimantaqa. Chaynu-
llami nawiki uchakuchishutinpis, urqur
itakuy. Chaqa allinmi kanqa uk
nawiyjunla, Dyus mantakuyashanman
yaykunaykipaq, ishkantin nawikiwan
infyirnuman itakukanaykimantaqa.
Chaqa chaypiqami ñushi chaynulla
ninamapis maydiyapis mana wanunchu.
49Chaymi chaypiqa imanutaq
aychamataqa kaĉhiwan salanchik
chaynu ninawan kusalata qischakanki-
llapa. 50Chayraykumi qamkunapis kay
pachapiqa imanutaq kaĉhimaqa
kusalata sirbin chaynu kar uknikillapa
uknikillapa kusa shumaqta kawsayllapa.
Chaqa uk kaĉhi lampaqyatinqa, ¿imanu-
nari qamkunaqa qashan shumaqchanki-
llapa?

Jesús yaĉhachikuran warmiwan dijanakuqpaq

(Mt 19.1-12; Lc 16.18)

10 1Jesusqami chay Capernaúm
pwiblumanta lluqshir rir, Judeapa
lugarninkunaman ĉharan. Chaymanta
rirmi, riyu Jordanpa chimpanmanna
ĉharan. Chaymi chaymanpis kusala achka
runakuna tantakamutin Jesusqa yaĉhachi-
ran imanutaq yaĉhachikuq chaynulla.
2Chaymantami wakin fariseo runakuna
Jesusman qimikaranllapa. Chaymi mabir
imanimashunllapashi nir, kaynu tapuran-
llapa:

—¿Allinchu kanqa uk runa warminta
dijananpaqqa? nir.

3Chaymi Jesusqa niran:

—¿Ima nirtaq Moisesqa mantashuran-
llapa?

4Paykunaqa niran:

—Moisesmi niran, uk runa warminta
dijanarqashi karguyjunkunapi kartata
rurar warminta qurqashi chiqancha-
kayta puytin nir.

5Chaynu nitinllapaqa Jesusqa
paykunata niran:

—Qamkuna kusala kuchi mana
intrakaq kashaykillaparaykumi
Moisesqa chaynuqa mantakuran. 6Piru
Dyusqami puntamanta-pacha runata,
warmita ruraran. 7Chayraykumi, ‘Uk
runa warminwan kasararqa, taytanta
mamanta dijanqa. 8Chaymi ashwan
warminwanqa uk kwirpu yupaylana
kawsanqallapa’ nir. Chaynuqami mana
ishkaynachu, ashwan uklana. 9Chayray-
kumi uk runa warminwan uk kwirpu-
lana kananpaq Dyus nishanrayku, mana
mayqanpis, paykunaqa dijanakunqa
niyta puytinchu.

10Chaymanta Jesusqa wasipina
katinqa, yaĉhakuqninkunaqa chay
yaĉhachikushanpaq tapuranllapa.
11Jesusqa niran:

“Mayqanpis warminta dijar qashan
ukwan kasararqami kusala saqratana
uchakuyan. 12Chaynulla warmipis
runanta dijar, ukwan kasararqa kusala
saqratana uchakuyan, punta runanta
dijashanrayku” nir.

Jesusmi wamrakunata bindisiran

(Mt 19.13-15; Lc 18.15-17)

13Chaymantami Jesusmanqa wamra-
kunata apamuranllapa, bindisinanpaq.
Piru yaĉhakuqninkunaqami chay
wamrakunata apamuqkunataqa
anyaranllapa. 14Chayta rikarmi, Jesusqa
piñakur yaĉhakuqninkunataqa niran:

"¡Ama arkarchu, dijay nuqaman shamunqa wamritukunaqa! Chaqa Dyus mantakuyashanqami kay wamritukuna yupay kaqkunalapaq. 15Chiqaptami nishaykillapa: Dyus mantakuyashanman yaykunaqkunaqami kay wamritukuna yupay kanqallapa. Chaqa mana chaynu karqami Dyus mantakuyashanmanqa mana yaykunqallapachu".

16Chaynu nirnaqami wamritukunata, marqakur makinkunata ananman ĉhurar bindisiran.

Kusala imayjun runami Jesuswan parlaran

(Mt 19.16-30; Lc 18.18-30)

17Chaymanta Jesús riyatinnaqa uk runa kallpar shamur naypalanpi qunqurikur kaynu nir tapuran:

—Kusa allinla yaĉhachikuq taytituy, ¿imatataq rurayman, tukuy tyimpupaqna kawsanaypaqqa? nir.

18Chaymi Jesusqa niran:

—¿Imapaqtaq kusa allin nimanki? Allinla kaqqami kan ukla. Payqami Taytay Dyus. 19Chaqa qamqami Dyus mantakushankunataqa yaĉhankina. Chaypiqami nin: 'Ama uk uk warmiwan kaychu; ama wanuchikuychu; ama suwakuychu; ama uknikipaq llullakur rimaychu; ama uknikita imapipis llullachiychu chaynulla taytaykita, mamaykita kasuy' nir.

20Chaynu nitinmi, chay runaqa niran:

—Yaĉhachikuq Taytituy, tukuy chaykunataqami takshaymanta-pacha rurashana kani nir.

21Chaymi Jesusqa chapar kusalata llakipar, niran:

—Uksitumi faltashuyan ruranaykipaqqa: Rir, tukuy imayki kaqta rantikur qillaynikitaqa mana imayjun kaqkunata quy. Chaynuqami unaq syilupiqa mana tukukaq imaykitana tarikunki. Piru chay nishushayta rurarnaqami, shamutki nuqawanna rishun nir.[l]

22Chaynu Jesús nitinmi, chay runaqa kusalata llakir riran. Chaqa kusala imayjun-ari karan. 23Chaymi Jesusqa, ridurninman chapakur yaĉhakuqninkunataqa kaynu niran:

—Kusa trabajusuraq kanqa chay kusala imayjun kaqkuna, Dyus mantakuyashanman yaykunanpaqqa.

24Chaynu nitin uyaparmi, yaĉhakuqninkunaqa kusata yarpupakuranllapa: "¿Imanutaq chaynuqa kanqa?" nir.

Chaymi Jesusqa qashan niran:

—Wamrituykuna ¡kusala trabajusumi Dyus mantakuyashanman mayqanpis yaykunanpaqqa! 25Chaymi chay kusala imayjunkuna, Dyus mantakuyashanman dasla yaykunanmantaqami, ashwan uk kamillu dasla pasayta puytinman uk awjapa uĉhkitunta nir.

26Chaynu nitin uyaparmi kusala masta yarpupakuranllapa. Chaymi ukninllapa ukninllapa kaynu nir tapunakuyaqllapa:

—Chaynu katinqa ¿pitaq washakayta puytiyanqa? nir.

27Chaynu nitinmi Jesusqa paykunata chapar kaynu niran:

—Runakunapaqqami kayqa mana ruraypaqchu. Piru Dyuspaq-shuypaqami tukuy imapis ruraypaq nir.

28Chaynu nitinqa, Pedruqa kaynu niq qallariran:

—Nuqakunamaqami tukuy imayllapakunata dijashana, qamwanna purinillapa.

29Jesusqa niran:

—Chiqaptami nishaykillapa: Mayqanpis nuqarayku, chaynulla washakanan-

---

l **10.21** Wakin iskribikashakunapimi nin: "Ashwanmi nuqapi kriyishaykirayku kruspi wanuchishunatinllapamapis ama manchakurchu shamutki nuqawanna rishun" nir.

llapapaq yaĉhachikushanrayku wasinta, ullqu ukninkunata, warmi ukninkunata, taytanta, mamanta, [warminta,] wamrankunata, ĉhakrankunata dijar nuqa munashayta ruraqkunaqami, 30kay pachapiqa syin kuti mas achkatana, wasikunata, ullqu ukninkunata, warmi ukninkunata, taytanta, mamanta, wamrankunata, ĉhakrankunata ima aypanqallapa michka kusalata qischakar imamapis. Nataq maydiya-shuypaqa ashwan tukuy tyimpupaq kawsaytana aypanqallapa. 31Piru kanan tyimpukunapi achka runakuna kusana kaqkunaqami, chay tyimpuqa mana imapaqpis sirbinqachu. Chaynulla achka kanan tyimpukuna mana kwintachaypaq kaqkunami, ashwan chay tyimpuqa kusa nishapaqna riqsikanqallapa.

Qashanmi Jesusqa wanushaqna niran

(Mt 20.17-19; Lc 18.31-34)

32Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunawan Jerusalenman riq qallaritinllapa, payqa yaĉhakuqninkunapa naypanta riyaran. Piru yaĉhakuqninkunaqami kusa dispantakashalla riyaranllapa. Nataq chay wakinkuna ikita riqkuna-shuypaqa kusalata manchakur ima riyaranllapa. Chaymi Jesusqa dusi yaĉhakuqninkunata qayar uklawman apar, qashan kaynu nir willayaran:

33“Qamkuna rikayashaykillapanumi kananqa riyanchikllapana Jerusalenman. Chaypimi Dyusmanta Shamuq Runataqa qukunqallapa, kurakunapa mantakuqninkunaman, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkunaman ima. Chaymi ashwan paykunaqa wanuchinanllapapaq nir mantakur, mana Israelmanta runakunamanna qukunqallapa. 34Chaymi paykunaqa kusalata burlakar, tuqapar, wipyar imanaqa wanuchinqallapa. Piru kimsa diyamantaqami qashan kawsamunqa” nir.

Santiaguwan, Juanmi Jesusta mañakuranllapa

(Mt 20.20-28)

35Chaymantami Zebedeupa wamrankuna Santiaguwan Juanqa, Jesusman qimikar kaynu niranllapa:

—Yaĉhachikuq Taytituy, mañashayki uk faburta ruramanaykillapapaq.

36Jesusqa niran:

—¿Imatataq qamkunapaq ruranayta munayankillapa? nir.

37Paykunaqa niran:

—Imaraq taytituy, qam chay kusala shumaq mantakuynikipi mantakurqami, qam nitki ukniyllapaqa allilaw qichqaykipi tanqa; nataq ukniyllapa-shuypaqa ichuqlaw qichqaykipina nir.

38Chaynu nitinmi Jesusqa paykunataqa niran:

—Manami qamkunaqa imata mañakuyankillapa nirmapis yaĉhankillapachu. Tapushaykillapa: ¿Kusala saqra ayaq yakuta upyaq yupay qischakar wanuyashaq, chaynu qischakaytachu puytiyankillapa kanqa? nir.[m]

39Chaymi paykunaqa niran:

—Arí Taytituy nir.

Chaymi Jesusqa niran:

—Chiqaptami qamkunapis kusalata qischakankillapa, nuqa qischakashaynulla. 40Piru chay mantakunaypi tar allilawpi manaqa chay ichuqlaw qichqaypi tachishunayllapapaqqami mana nuqaqa yaĉhanichu. Ashwanmi chay mayqanpaqĉhi chaykunaqa

m 10.38 Castillanupi “Ser bautizado con el bautismo con que yo soy bautizado” nirqami intrachimanchik qischakaytachu puytinki nuqa qischakayashaq chay yupay nir.

kamakasha chaykunanami chaypiqa tayanqallapa nir.

41 Piru chay wakin dyis kaq yaĉhakuqninkunaqami, chaynu nir mañakuqta uyaparqa piñakuranllapa Santiaguwan Juanwan imaqa. 42 Chaymi Jesusqa paykunata qayamur niran:

—Qamkuna yaĉhashaykillapanu, chay mana Israel runakunapa mantakuqninkunaqami, chay pwiblunmanta kaq runakunataqa paykuna munashanlata rurachin. Chaynu katinmi ashwan chay pwiblupi kusa runa nisha kaqmaqa, wakinkunata mantarla ima kawsanllapa. 43 Piru qamkunapiqami ama chaynuqa pasanmanchu. Ashwanmi chay qamkunamanta mayqannikillapa kusa runa nisha kaqqa, uk sirbikuq yupay kar wakinnikillapata yanapankimanllapa. 44 Chayraykumi qamkunamanta uknikillapa kusa kayta munarqa, tukuypa sirbiqninna kayllapa. 45 Chaqa Dyusmanta Shamuq Runamaqami sirbikuq shamuran mana payta sirbinanllapapaqchu. Chaymi ashwan kusala achka runakunata uchanmanta washananrayku, wanunqa.

Jesusmi syigu Bartimeuta allicharan
(Mt 20.29-34; Lc 18.35-43)

46 Chaymantami ĉharanllapa Jericó pwiblumanna. Chaymanta chay pwiblumanta lluqshir yaĉhakuqninkunawan chaynulla kusala achka runakunawan ima riyatinllapami nan qichqalanpi uk syigu runa Bartimeo shutiq tayasha karan, limusnata mañakur. Payqami Timeupa wamran karan. 47 Chaymi Nazaretmanta Jesús pasaqta uyaparqa chay syiguqa, kaynu nir qayĉhakuran:

—¡Davidpa ayllun Jesús! ¡Llakipamastuy-ari! nir.

48 Chaynu nitinmi, runakunaqa anyaranllapa upallananpaq. Piru payqami llallin kaynu nir qayĉhakuran:

—¡Davidpa ayllun Jesús! ¡Llakipamastuy-ari! nir.

49 Chaymi Jesusqa chaypi shar, kaynu niran:

—Qayamuyllapa chay runataqa nir.

Chaymi kaynu nir qayamuranllapa:

—Aligriyakur, sharir shamuy. Jesusmi qayashuyan nir.

50 Chaynu nitinllapami, chay runaqa qatakuna raĉhpanta urqur itakur, piryar rir Jesusman qimikaran. 51 Chaymi Jesusqa tapuran:

—¿Imatataq qampaq ruranayta munayanki? nir.

Payqa niran:

—Yaĉhachikuq Taytituy, nawiy rikakunantami munayani nir.

52 Jesusqa niran:

—Rikuyna. Chaqa kriyishaykiraykumi alliyashaykina.

Chaynu nitinmi chay kutilla rikakuranna. Chaymi ashwan kusalata aligriyar Jesuspa pullanna riran.

Jesusmi Jerusalenman yaykuranna
(Mt 21.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)

11 1 Jesusqami yaĉhakuqninkunawan Jerusalenman riyar, yaqqa ĉhayarnaqa, Betfagé chaynulla Betania pwiblupa shipchankaqman ĉharanllapa. Kay pwiblukunaqami chay Olivos sirkapaqa shipchanlapi karan. Chaymi chaypi karnaqa Jesusqa ishkay yaĉhakuqninkunata qayamur, 2 kaynu nir kaĉharan:

—Riyllapa wak naypanchikpi pwiblitu chayman. Chayman ĉharqami uk burru wataraqta tarinkillapa. Chay burrupiqami mana mayqanpis tasharaqchu. Chaymi kaĉhar apamunkillapa. 3 Piru mayqan imallata willashutinllapaqa ninkillapa: ‘Taytitunchikmi ministiyan, daskaqlami kaĉhamunqa’ nir.

4 Chaynu nitin, rirqami kallipi punku yatankaqpi wataraqta burrutaqa tariran-

llapa. Chaymi kaĉharanllapa apamunanpaq. 5Piru wakin chaypi kaqkunami kaynu nir tapuranllapa:

—¿Imapaqtaq burruta kaĉhayankillapa? nir.

6Chaymi paykunaqa Jesús willashannulla nitinllapa, dijatinna aparanllapa. 7Chaymi burrutaqa Jesusman apar raĉhpankunata ananman ĉhuratinllapa Jesusqa anan taranna. 8Piru chaypiqami karan kusala achka runakuna. Chaymi Jesús riyashanlawmanqa wakinqa raĉhpanllapata ĉhukiranllapa. Nataq wakin-shuypaqami qirupa raprankunata kuchumur ĉhukiranllapa, chaypa ananlata Jesusqa pasananpaq. 9Chaymi ashwan naypaqta ikita riqkunamapis kusa aligrila kaynu nir laqyayaqllapa:

“¡Biba biba! ¡Kusa alabakashami kanqa
Taytanchik Dyuspa shutinpi shamuqqa!
10 ¡Chaynulla kusa alabakashami kanqa
Davidpa ayllunmanta shamuq gubyirnunchikllapaqa!
¡Payqami unaq syilupipis kusa alabakashana kanqa!” nir.

11Chaynu rirmi Jesusqa ĉharan Jerusalenmanqa. Chaymanta rir yaykuran Dyusta adurananllapa wasiman. Chaynu yaykurmi tukuy chay ruripi kaqkunata alli rikaran. Chaymantami yaĉhakuqninkunawan riranna Betania pwibluman. Chaqa kusa tardinari karan.

Jesusmi igus qiruta amana puqunanpaqchu niran

(Mt 21.18-19)

12Allaqninqami Betania pwiblumanta riyarqa Jesusqa mallaqnaran. 13Piru largukaqpimi rikaran uk igus qiru kusa raprayjunta. Chaymi rir ĉharan, puquyninpismi kanqa nir yarpur. Piru ashwanmi rapranlata tariran, mana puquyniyjuntachu. Chaqa manari puqunan tyimpuraqchu karan. 14Chayraykumi, chay igus qirutaqa[n] kaynu niran: “¡Kaymantaqami manana mayqanpis puquynikitaqa mikunqallapanachu!” nir. Chaynu nitinmi chay yaĉhakuqninkunaqa uyaparanllapa.

Jesusmi Dyusta adurananllapa wasimanta rantikuqkunata itakuran

(Mt 21.12-17; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22)

15Chaymantami Jerusalenman qashan ĉhamur, Jesusqa, Dyusta adurananllapa wasiman yaykur, chaypi rantikuqkunata, rantiqkunata ima limpu waqtaman itakuq ĉhurakaran. Chaynumi chay uklawmanta kaq qillayta kambyaqkunapa misanta, chaynulla palumata rantikuqkunapa misanmatapis limpu tikrar itakuran. 16Chaymi payqa mana munaranchu mayqanpis imankunata charikur ima Dyusta adurananllapa wasiman yaykur pasananllapataqa. 17Chaymi ashwan kaynu nir yaĉhachiq qallariran:

“Dyus nitin iskribikashakunapiqami nin: ‘Wasiyqami tukuy nasyunmanta runakuna nuqaman mañakunanllapalapaq wasi shutinqa’ nir. Piru qamkunaqami suwakuqkunapa maĉhayninpaqna tikrashaykillapa” nir.

18Chaynu nitin uyaparmi chay kurakunapa mantaqninkuna, chaynulla Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna imaqa, yarpuranllapa imanullapis

---

n 11.14 Chay igus qiruqami intrachimanchik chay Israelmanta runakunapaq. Chaqa paykunaqami Dyusta kasuq tukur kusala raprayjun yupay karanllapa. Piru ukman mana allinkunata rurar imaqa, chay yura igus qiru mana puquyniyjunchu yupay karanllapa. Chaymi yanqa raprayjun yupayla paykunapis karan.

Jesusta wanuchinanllapapaq. Piru mana puytiranllapachu runakunata manchashanllaparayku. Chaqa tukuyla runakunari yaĉhachikutinqa kusa dispantakashalla uyakuyaqllapa.

19 Chaymanta tutapayatinnaqami Jesusqa yaĉhakuqninkunawan chay Jerusalenmanta lluqshir riranllapana.

Mana puquq igus qirumi chakiran
(Mt 21.19-22)

20 Allaqmanta qashan riyarmi, chay igus qirupa yatanlata pasayar, rikaranllapa limpu ĉhupanmanta-pacha chakishatana. 21 Chaymi Pedruqa, Jesús chay igus qiruta willashanpaq yarpur kaynu niran:

—Yaĉhachikuq Taytituy, rikay chay igus qiruta amana maydiyapis puqunanpaq nishaykiqami chakishana nir.

22 Chaynu nitinmi Jesusqa paykunata niran:

—Allita Dyuspi kriyiyllapa. 23 Chiqaptami nishaykillapa: Mayqanpis Tayta Dyuspi tukuy shunqunwan kusalata kunfyakar ama ukmanta yarpurchu, kay qaqata ‘Kaymanta ashur rir mar yakuman yaykuy’ nitinllapaqa, chaynu pasayanqa nir. 24 Chayraykumi nishaykillapa: Qamkuna Tayta Dyusman mañakurqa kusalata kunfyakar, chay imataĉhi mañakuyashaytaqa qumayanqa nir mañakuyllapa. 25 Piru Dyusman mañakurqa, pirdunayllapa mana allinkunata rurashuqkunata. Chaynuqami syilumanta Taytaykillapa Dyusqa uchaykillapamantaqa pirdunashunqallapa. [26 Piru qamkuna ukkunata mana pirdunatkillapaqa, syilumanta Taytaykillapa Dyuspis uchakushaykillapamantaqa mana pirdunashunqallapachu.]

Jesustami tapuranllapa pipa pudirninwanshi nir
(Mt 21.23-27; Lc 20.1-8)

27 Chaymantaqami Jerusalén pwibluman ĉhar, Jesusqa Dyusta aduranan-
llapa wasi ruripi puriyatin, chay kurakunapa mantaqninkuna, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, Israel pwiblupa ruku mantaqninkuna ima payman qimikaranllapa. 28 Chaymi kaynu nir tapuranllapa:

—¿Mayqan mantashutintaq tukuy chaykunata rurankiqa? nir.

29-30 Chaymi, Jesusqa niran:

—¡Ma nuqapis tapushutiyllapa willamayllapa! ¿Mayqantaq Shutichikuq Juantaqa kaĉhamuran shutichikunanpaqqa? ¿Dyus, manaqachu runakunala? Qamkuna chay tapushushayta willamatkillapami, nuqapis willashaykillapa mayqan mantamatinmi kayta rurani nirmapis.

31 Chaynu nitinmi, paynin paynin willanakur kaynu ninakuyaqllapa: “‘Dyusmi kaĉhamuran’ niytaqa manami puytinchikllapachu. Chaqa, chaynu nishallapaqa ‘¿Imapaqtaq mana kriyiraykillapa?’ nimashunllapa. 32 Nataq ‘Runakunalami kaĉhamuran’ nishallapaqa, ¿imataq pasanqa?”

Piru manami chaynu niytaqa puytiranllapachu, runakunata manchashanllaparayku. Chaqa tukuylari kriyiqllapa Juanqashi Dyuspa chiqap rimaqnin karan nir. 33 Chaymi, Jesustaqa niranllapa:

—Manami yaĉhanillapachu nir.

Jesuspis paykunataqa niran:

—Chayqa nuqapis manami willashaykillapachu, mayqan mantamatinmi tukuy kaykunata rurani nirmapis.

Jesusmi kumparasyunta ruraran mana allin trabajaqkunawan
(Mt 21.33-46; Lc 20.9-19)

12 1 Chaymantami Jesusqa kumparasyunkunawan yaĉhachikuq qallariran, kaynu nir:

“Uk runami ĉhakranpi ubata tarpur, ridurninta limpu patyuta ruraran.

Chaynullami rurarаnpis uk quĉhata
chaypi binuta lluqshichinanpaq.
Chaynulla uk shuytulla kusala atun
wasita yupay ruraran, chaypa ananman
iqar chay ĉhakranta chapananpaq.
Chaymantaqa ayka runakunata chay
ĉhakranta arrintar riran largu mayta.
2Chaymanta kusicha tyimpu
ĉhamutinqa, chay ĉhakrapa amunqa
kaĉhamuran uk sirbikuqninta, chay
kusichakushanmanta paypaq kaq
partintaqa qunanllapapaq. 3Piru chay
ĉhakrapi kaqkunaqami chay sirbikuq-
taqa aypar kusalata maqar ima, mana
imatapis qurchu qatiĉharanllapa.
4Chaymantami chay ĉhakrapa amunqa
qashan uk sirbikuqninta kaĉhamuran.
Piru chayta-shuypaqami kusalata
jurapar, [rumillawan sitar] umanmata-
pis lisyaranllapa. 5Chaymantami qashan
kaĉhamuran ukta. Nataq
chayta-shuypaqami aypar wanuchiran-
llapa. Chaymantami ukkunata kaĉhatin,
wakintaqa kusalata maqar qischaran-
llapa. Nataq wakinta-shuypaqa
wanuchiranllapa.

6“Piru tukukananta-shuypaqami
kusala munashan wamrantana
kaĉhamuran. Chaqa payqami kaynu
yarpuran: ‘Wamrayta-shuypaqami
kusalata rispitar kasunqallapa’ nir.
7Chayna wamranta kaĉhatin, chay
ĉhakrapi kaqkuna rikarqa, ninakuran-
llapa: ‘Wakmi kay pachataqa irinsyan-
paq aypayanqa. ¡Ashwan wanuchishun-
llapa nuqanchikkunana kay pachapa
amunkunaqa kanallapapaq!’ nir.
8Chaynu ninakurmi aypar wanuchir,
ĉhakramantaqa urqurna itakuranllapa”.

9Chaynu nirqa kaynu nir tapukuran
paykunataqa:

“¿Chay ĉhakrapa amun shamurqa,
chay ĉhakrapi kaqkunawanqa imatataq
rurayanqa nir yarpunkillapa
qamkunaqa? Chay ĉhakrapi kaqkuna-
taqa rir limpu wanuchir ukkunatana
quyanqa chay pachantaqa. 10¿Manachu
qamkunaqa liyishaykillapa, Dyus nitin
iskribikashantaqa? Chaqa ninmi:

‘Chay llutakuqkuna kay rumiqa
mana sirbinchu nir itakushan-
llapami,
ashwan kusala shumaq rumipaq
tikrakasha.
11 Piru tukuy chaynu kananpaqqa
Dyusmi chaynuqa ruraran.
Chaymi ashwan paylata
alabashunllapa’ nir”.

12Chaynu nir Jesús kumparasyunta
parlakutin chaypi kaq runakuna
uyaparqa, kwintata qukaranllapa
paykunapaq rimayan nir.*o* Chaymi
Jesusta aypar prisunaranllapa. Piru
mana puytiranllapachu runakunata
manchashanllaparayku. Chaymi ashwan
dijatinllapana riran.

Jesusta tapuranllapa impwistupaq
(Mt 22.15-22; Lc 20.20-26)

13Chaymantami chay fariseo
runakunaqa wakinninta chaynulla
Herodespa wakinninta ima kaĉharan-
llapa rir, Jesusta tapur mana allinta
rimachir, chaylapaqna uchachanan-
llapapaq. 14Chaymi paykunaqa
Jesusman rir kaynu nir tapuranllapa:

—Yaĉhachikuq Taytituy, yaĉhani-
llapami qamqa Dyus munashannulla

---

o 12.12 Chay kumparasyunpi kaynuta yaĉhachimanchik: Ĉhakrapa amunqami yaĉhachimanchik Taytanchik Dyuspaq. Chay ĉhakrapa amunpa wamran, chay itakusha rumiwan, yaĉhachimanchik Jesucristupaq. Chay wanuchikuqkuna llutakuqkunawanqami yaĉhachimanchik chay kurakunapa mantaqninkunapaq. Ĉhakrapa amunpa sirbiqninkuna-shuypaqa, yaĉhachimanchik Dyuspa rimaqninkunapaq.

chiqapta rimar yaĉhachikunkimapis. Chaynullami runakuna ima nitinpis qamqa mana kwintacharchu yaĉhachikunki. Chaqa qamqami mana runakunawan allinpi kanaykipaqchu yaĉhachikunkimapis. Piru, ¿allinchu kanqa impwistuta chay Roma pwiblupi mantakuq Cesarta, pagranayllapapaq, manaqachu mana? Ima nimankillapataq, ¿pagrashaqllapachu manaqachu mana? nir.

15 Piru Jesusqami kaykunaqa Dyusta yanqa kasuq tukuq, kuchi runakunala nir yaĉhayashanrayku, kaynu niran:

—¿Imapaqtaq mana allinta rimachir uchachamanayankillapaqa? Ma, apamuyllapa uk qillayta rikanaypaq nir.

16 Chaymi apamuranllapa uk qillayta. Chayna Jesusqa paykunata tapuran:

—¿Mayqanpa ritratuntaq kay qillaypiqa? ¿Mayqanpa shutintaq iskribikasha? nir.

Paykunaqa niranllapa:

—Gubyirnu Cesarpa nir.

17 Chaymi Jesusqa niran:

—Chaynu katinqa, gubyirnu Cesarpa kaqnintaqa payta quyllapa. Nataq Dyuspa kaqninta-shuypaqa Dyusta quyllapa nir.

Chaynu nitinmi kusa dispantakashalla kidaranllapa.

Jesusta tapuranllapa wanuqkunapaq

(Mt 22.23-33; Lc 20.27-40)

18 Chaymantami wakin saduceo runakuna riranllapa Jesusta rikaq. Chaqa chay runakunaqami ninllapa: “Manashi wanuqkunaqa qashanqa kawsamunllapachu” nir. Chayraykumi Jesustaqa kaynu tapuranllapa:

19 —Yaĉhachikuq Taytituy, Moisesmi kaynu nir iskribiran: ‘Mayqan warmiyjun kayar, manaraq wamrayjun kar wanutinqa, chay wanushapa ukninnashi kasarayanqa chay byuda warmiwanqa. Chayna chay wanusha ukninpaqqa wamrayjun kananpaq’ *p* nir. 20 Chaynu katinmi tapushaykillapa, uk kutimi syiti irmanukuna karanllapa. Kulakanllapami, warmikur manaraq wamrayjunchu kayar wanuran. 21 Chaymantami chay ishkay kaq ukninna kasararan byudawanqa. Piru paypismi manaraq wamrayjunchu kayar wanuran. Chaynullami chay ishkay kaqwan, kimsa kaqwan pasaran, 22 chay syiti kaq ukninllapa kasarar wanunankaman. Piru mayqanninllapapis manami wamrayjunchu karan. Chaymantaqami chay warmipis wanuranna. 23 Chayna chay wanushakuna maydiya kawsamutinqa, ¿mayqanninpa warmintaq kanqa chay warmiqa? Chaqa tukuynin-ari kasarasha karan chay warmillawan.

24 Chaynu nitinllapami, Jesusqa niran:

—Qamkunaqami limpu pantasha puriyankillapa, Dyus nitin iskribikashanpaq, chaynulla paypa pudirninpaq mana intrakashaykillaparayku. 25 Chaqa maydiya chay wanushakuna kawsamurqami, manana kasaranqallapanachu, chaynulla manana kasarachikunqallapalamapischu. Chaymi ashwan imanutaq Dyuspa angelninkunamaqa mana kasaranllapachu chaynuna kawsanqallapa. 26 Nataq chay wanushakuna kawsamuqpaq-shuypaqa, ¿manachu qamkunaqa liyishaykillapa Dyus nitin Moisés iskribishantaqa? Chaqa chay sarsapi nina kusalata ratakuq rurimanta Dyusqa kaynu niq: ‘Nuqaqami Abrahampa, Isaacpa, Jacobupa Dyusnin kani’ nir. 27 Chayraykumi Tayta Dyusqa mana wanushakunapa Dyusninchu; ashwanmi tukuy kawsaqkunapa Dyusninla. Chaymi nishaykillapa: Qamkunaqami limpu limpu pantasha puriyankillapa nir.

---

p 12.19 Deuteronomio 25.5

Dyuspa mas allin mantakushan
(Mt 22.34-40)

28 Chaymantami Moisés mantakushanta uk yaĉhar yaĉhachikuq uyaparan Jesús, saduceo runakunata karanta willar uyarachiqta. Chaymi Jesusqa ima ninqashi nir, kaynu tapuran:

—Yaĉhachikuq Taytituy, ¿tukuy mantakuykunamantaqa mayqannintaq kusa mas allinqa? nir.

29 Jesusqa niran:

—¡UYAKUYLLAPA ISRAEL RUNAKUNA! AMITUNCHIK TAYTA DYUSQAMI, PAYLA DYUSQA. Chaymi chay puntapi kaq kusala mas allin mantakuyqami nin: 30 'Taytayki Dyusta munay tukuy shunquykiwan, bidaykiwan, yarpuynikiwan, jwirsaykiwan' nir. 31 Nataq chay ishkay kaq mantakuy-shuypaqami nin: 'Llakiy runa masikikunapaq, imanutaq qampa kwirpuykillapaq llakinki chaynulla' nir. Chaymi nishaykillapa: Tukuy wakin mantakuykunamantaqami kay ishkaykuna, kusala mas allinqa nir.

32 Chaynu Jesús nitinmi, chay yaĉhar yaĉhachikuq runaqa, niran:

—Yaĉhachikuq Taytituy, tukuytami karanta nimashayki. Chaqa Dyusninchikqami payla. Manami uk masqa kanchu paymantaqa. 33 Chaymi ashwan Dyusninchikta tukuy shunqunchikwan, yarpuyninchikwan, jwirsanchikwan munar chaynulla runa masinchikkunatapis imanuĉhi nuqanchikpa kwirpunchikta munanchik chaynulla munashanchikmi kusala mas allin, animalkunata chay altarman apar ufrindapaq nir rupachinallapamantaqa nir.

34 Chaynu chay runa kusala allinta rimashanraykumi Jesusqa kaynu niran:

—Pitilanami faltashuyan Dyus nishankunata allita intrakar paywanna kawsanaykipaqqa nir.

Chaymanta-pachami mana mayqanpis tapunanpaqqa yarpuranlamapischu.

Dyus Akrashan Cristuqa ¿maymantataq shamun?
(Mt 22.41-46; Lc 20.41-44)

35 Chaymantami Jesusqa Dyusta aduranallapa wasipi yaĉhachikuyar kaynu nir tapukuran:

"¿Imapaqtaq Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuq runakunaqa ninllapa 'Dyuspa Akrashan Cristunqami Davidpa ayllunmanta' nirqa? 36 Chaqa, Davidqami paylla Dyuspa Santu Ispiritun yanapatin, kaynu nisha karan:

'Tayta Dyusmi, Amituytaqa kaynu niran:
Tay allilaw qichqaypi,
maydiya chay ĉhiqnishuqkunata
ĉhakikipa ĉhakinman ĉhuranaykaman' nir.

37 Piru willamayllapa: Davidpa ayllunmanta Dyuspa Akrashan Cristun katinqa, ¿imapaqtaq Davidqa 'Amituy' niran?"

Chaynu nir Jesús yaĉhachikutinmi, chay achka runakunaqa kusa aligrila uyakuqllapa.

Jesusmi yaĉhar yaĉhachikuqkunapaq rimaran
(Mt 23.1-36; Lc 11.37-54; 20.45-47)

38 Jesusqami yaĉhachikuqnuqa kaynu niran:

"Allita kwintata qukarmi, kuytakankillapa Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkunamanta. Chaqa paykunaqami munanllapa atun raĉhpanllapata yakakuyta, chaynulla plasakunapimapis kusala shumaqta saludananllapata ima. 39 Chaymi chay tantakananllapa wasikunapi manaqa mikunanpaq apatinllapamapis, kusa runapaq riqsir chay kusala shumaq samanakunapi samachinanllapata munan. 40 Chaynullami chay wakcha warmikunata kitanllapa wasinkunata ima. Piru allin

runa ninanllapapaqqami kusala unayta Dyusman mañakuq yupay tukunllapa. Chaymi kusala manchaypaqtana kastigakanqallapa”.

Byudapa ufrinditan
(Lc 21.1-4)

41 Uk diyapimi Jesusqa Dyusta aduranan-
llapa wasipi kar, chay ufrindata tantanan-
llapa kajunkunapa naypanpi taran. Chaymi
payqa rikakutin, achka runakuna ufrindan-
kunata itaqllapa chay kajunkunamanqa.
Chaynullami achka kusa qillayniyjun
runakunapis qillayninllapata itaqllapa
chaymanqa. 42 Chaymantami uk mana
imayjun byuda ĉhamur, mana kusa achka
ĉhaniyjun ishkay qillaysituta chay
kajunkunamanqa itaran. 43 Chaymi Jesusqa
yaĉhakuqninkunata qayamur kaynu niran:

—Chiqaptami nishaykillapa: Kay mana imayjun byudaqami tukuy runakuna qillayninta ĉhurayashan-
mantaqa mas achkata itasha kajunkuna-
manqa. 44 Chaqa ukkunaqami qillaynin
subrashanlata itanllapa. Piru kay mana
imayjun byuda-shuypaqami,
chaylawanna kawsananpaq kasha
karmapis limpula ĉhurashamapis, nir.

Jesusmi Dyusta aduranan llapa wasita ratachinqallapa niran
(Mt 24.1-2; Lc 21.5-6)

13 1 Chaymanta Dyusta aduranan-
llapa wasimanta lluqshitin-
llapaqa Jesuspa uk yaĉhakuqninqa
kaynu niran:

—Yaĉhachikuq Taytituy, rikay Dyusta aduranan llapa wasitaqami kusa shumaq rumikunawan ima kusala atunta rurashallapa nir.

2 Chaymi Jesusqa niran:

—Kanan kayta rikayankillapa chayta-
qami limpu ratachinqallapa. Mananami
uk rumilamapis anapura llutakashaqa
kidanqanachu nir.

Jwisyu diya shipchamuyatinqami kaynu pasanqa
(Mt 24.3-28; Lc 21.7-24; 17.22-24)

3 Chaymantami paykunaqa Olivos
sirkaman riranllapa. Chayqami karan
Dyusta aduranan llapa wasipa naypan-
lawpi. Chaymi chaypi Jesusqa tatin,
Pedro, Santiago, Juan, Andrés imaqa
paylata kaynu nir tapuranllapa:

4 —Willamayllapa: ¿Maydiyataq
chaynuqa pasayanqa? Chaynulla ¿ima
siñalta rikartaq yaĉhayashaqllapa, tukuy
chaykuna pasananpaq diyaqa
shipchana? nirqa.

5 Chaymi, Jesusqa niran:

—Allitami kuytakankillapa, ama mayqanpis ingañar pantachishunanllapa-
paq. 6 Chaqa kusala achkami nuqa yupay
tukur shamunqallapa. Chaymi, ‘Dyuspa
Akrashan Cristunmi kani’ nir, kusala achka
runakunata ingañanqallapa.

7 “Qamkunaqami chay tyimpukunaqa
uyapankillapa wakpi kaypi guerrata
rurayanllapa nir. Piru chaynu katinma-
pis amami manchakunkillapachu. Chaqa
chaynumiri pasanqa. Piru chaynu
pasatinmapis manaraqmi pacha tukuka-
nan tyimpuraqchu kanqa. 8 Chaqa uk
nasyunmanta kaqkunami maqanakunqa-
llapa uklaw nasyunmanta kaqkunawan.
Chaynulla uk gubyirnupa kaqninkunapis
maqanakunqallapa uklaw gubyirnupa
kaqninkunawan. Kusala achka
lugarkunapimi pachamapis kusalata
kuyunqa, [runakunapis kusala ukmanta
tukunqa]. Chaynulla kusala mallaq
tyimpu, imami kanqa. Piru chaynu
pasatinqami yarpunkillapa, chayraqmi
qischakay tyimpuqa qallariyan nir.

9 “Qamkunallami kusalata kuytakanki-
llapa. Chaqa chay tyimpukunapiqami
qukushunqallapa karguyjunkunaman.
Chaymi kusalata qischashunqallapa
chay tantakananllapa wasikunapiqa.

Chaynullami apashunqallapapis gubirnadurkunapa, gubyirnukunapa naypanman ima nuqapi kriyishaykillaparayku. Chaymi qamkunaqa paykunapa naypanpimapis nuqallapaq rimankillapa. 10Chaqa tukuy intirupi Dyuspa shumaq rimayninta washakananllapapaq yaĉhachikur tukchishana katinllapami, kay pacha tukukananpaq tyimpuqa ĉhamunqa. 11Piru chaynu karguyjunkunaman apashutinllapaqa, amami yarpupakunkillapachu imatana rimashaq nirqa. Chaymi ashwan Dyus imata rimanaykipaq yanapashushannulla rimankillapa. Chaqa chaypiqami mana qamkunallachu rimayankillapa kanqa. Ashwanmi Dyuspa Santu Ispiritun rimachishunqallapa.

12"Chaynullami nishaykillapapis: Mayqanpismi ukninta qukuyanqa wanuchinanllapapaq. Nataq taytanllapa-shuypaqa wamrankunata qukuyanqa wanuchinanllapapaq. Chaynulla wamrakuna-shuypaqa taytanpa kuntran tikrakar wanuchinqallapa. 13Chaymi tukuyla kay pachapiqa nuqapi kriyishaykillaparayku ĉhiqnishunqallapa. Piru chaynu qischakar imamapis maydiya shamunaykaman shachinakuqkunalami washakanqallapa.

14"Chaqa Dyuspa rimaqnin Danielmaqa kaynu nir iskribiran: 'Uk kusala mana allinta rurachikuqmi rir yaykunqa, Dyusta aduranallapa wasiman' nir. Chaymi qamkuna chaynu pasaqta rikarqa, Daniel iskribishanmi kumplikayan nir yarpunkillapa. Chayraykumi mayqanpis Judea lugarpi kaqkunaqa sirkakunaman alsakanqallapa. 15Nataq mayqanpis uk wasipa ananpi karmapis amami ishkimunqachu, imanta lluqshichinanpaq nirqa. 16Chaynulla, mayqan ĉhakranpi karqa amami wasinman rinqachu raĉhpanta apananpaq nirqa. 17¡Akaw chay diyakunapi warmikuna ruriyjun, manaqa ñuñuq wamrayjun kaqkunaqa imananqallaparaq! 18Chaymi ashwan qamkunaqa Taytay Dyusman alliplata mañakuyllapa, chay alsakanaykipaq tyimpuqa ama chay qasay tyimpuchu kananpaq nir. 19Chaqa, chay diyaqami kusala saqra manchaypaq qischakay kanqa. Chaynu qischakayqami tukuy ima rurakashanmanta-pacha mana kashachu. Chaynulla mananami kanqanapischu chaynu qischakayqa maydiyapis. 20Piru Taytay Dyus chay qischakaykuna achka tyimputa kanqa nitinqami, mana mayqanlapis washakanmanchu. Ashwanmi Taytay Dyusqa chay akrashan kaq wamrankunapaq llakir washananrayku, mana kusala achka tyimputachu kanqa nisha.

21"Piru imanupi mayqan kaynu nishunmanllapa: 'Rikayllapa kaypimi Dyuspa Akrashan Cristunqa', manaqa 'Rikayllapa chaypi' nishutinllapaqa, amami kriyinkillapachu. 22Chaqa Dyuspa Akrashan Cristun yupay tukuqkuna, chaynulla Dyuspa unay rimaqninkuna yupay tukuqkunami rikarimunqallapa. Chaymi paykunaqa mana ruraypaq imakunata, milagrukunata ima, kusalata ruranqallapa. Chaynumi ashwan kusala achka runakunata ingañanqallapa. Chaynullami chay kriyiqkunamatapis imanullapis ingañayta kamanqallapa. 23¡Piru qamkunaqami allita kuytakankillapa! Ama ingañakanaykillapapaqqami willashunillapana.

Dyusmanta Shamuq Runaqami tikrakamunqa

(Mt 24.29-35, 42-44; Lc 21.25-36)

24"Piru limpu chay qischakay tyimpukuna pasatinnaqami, rupayqa limpu tutaparaq intiru kidanqa. Killapismi

mana achkirachikunqanachu. 25Chaynulla qullarkunapismi limpu syilumantaqa ratamutin ima, tukuy syilupi kaqkunamapis kusalata kuyunqallapa. 26Chaymantami Dyusmanta Shamuq Runataqa rikanqallapa kusa llipyalla pudirninwan puktaypa rurinta shamuqtana. 27Chaynu shamurmi payqa angelninkunata kaĉhanqa tukuyla pachamanta,[q] syilumanta, paypa akrashan kaqkunata tantamunanllapapaq.

28"Allita uyakur intrakayllapa kay igus qirupaq willar intrachishutiyllapa. Chaqa qamkunaqa igus qiru mushuqmanta qawamuqta rikarqa kwintata qukankillapa, tamya tyimpuqa shipchana nir. 29Chaynullami chay nishushayllapanulla pasaqta rikarqa yarpunkillapana Dyusmanta Shamuq Runaqami shamunanlapina nir. 30Chaymi chiqapta nishaykillapa: Chay tyimpupi kaq runakunaqa manaraq wanuyatinraqmi tukuyla kay nishushayllapaqa pasanqa nir. 31Chaqa syilu chaynulla kay pachamapismi tukukanqa. Piru nuqa nishaykuna-shuypaqami mana maydiyalapis tukukanqachu.

32"Piru Dyusmanta Shamuq Runa shamunanpaq diyapaq, uraspaq-shuypaqami, mana mayqanlapis yaĉhanchu. Chaynulla syilumanta angelkuna, Dyusmanta Shamuq Runamapis manami yaĉhanchu. Nataq Taytaylami yaĉhan. 33Chayraykumi qamkunaqa imuraspis rikĉhakur [Dyusman mañakur] alli kamakashalana kankillapa. Chaqa manamiri yaĉhankillapachu ima diyami shamuyanqa nirmapis.

34"Tukuy kayqami imanutaq uk runamaqa largu mayta rinanpaq karqa, sirbiqninkunata wasinta kuytananpaq dijaran chay yupay. Chaymi ukninta ukninta imata rurananpaq nir mantar, uktaqa kaĉharan punkupi kuytakunanpaq ima. 35Chaynumi qamkunapis imuraspis rikĉhakur allita kamakashalana kankillapa. Chaqa chay wasipa amun ima amsaqpi, ĉhaypi tuta, gallu kantaypi manaqa allaqmanta ĉhamuyan nirmapis mana yaĉhayankillapachu. 36Kuytawkish, imanupi shamurqa punuqmatana tarishutinllapa. 37Tukuy kay nishushayllapallatami wakinkunatapis willani, rikĉhakur kamakashalana kananllapapaq".

Jesustami wanuchiyta yarpuranllapa

(Mt 26.1-5; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53)

14 1Ishkay diyalanami chay Pascua fyistapi[r] tantata mana libadurawanchu mikuqllapa chayqa faltayaran. Chaymi chay kurakunapa mantaqninkuna, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna imaqa yarpuranllapa imanullapis llullakuypi ima Jesustaqa aypar wanuchinanllapapaq. 2Piru wakinkunaqami niranllapa:

"Amami chay fyista diyakunapiqa chaynu rurashunllapachu. Chaqa runakunami piñakur kuntranchikllapa alsakamunmanllapa" nir.

Jesuspa umanman mutkiypaqla yakituta iĉharan

(Mt 26.6-13; Jn 12.1-8)

3Chaymantami Jesusqa Betania pwibluman ĉharqa, riran Simonpa

---

q 13.27 Tukuyla pachamanta nirqami intrachimanchik Nortilawta, Surlawta, Estilawta, Oestilawta ima nir. **r 14.1** Dyusninchikmi unayqa Egipto lugarmanta Israel runakunapa agwilunkunata urqusha karan. Chay lluqshishanllapata ama qunqananpaqmi añu añu uk fyistata ruraqllapa. Chay fyistaqami shutiq Pascua.

wasinman. Kay Simonmi unayqa chay ismuyaq qishaywan karan. Piru chaynu misapi tayatinmi uk warmi payman qimikaran uk alabastru butillitapi kusa ĉhaniyjun mishkila mutkiypaq yakituta charikur. Chaymi ashwan chay warmiqa chay butillitata pakir Jesuspa umanman chay mishki yakitutaqa iĉharan. 4Piru chaypi wakin kaqkuna chayta rikarmi piñakur, ukninllapa ukninllapa kaynu ninakuranllapa:

"¿Imapaqtaq wak kusa ĉhaniyjunta yanqallaqa iĉhan? 5Ashwanmi waknu yanqalla iĉhananmantaqa qumashallapa trisyintus dinaryu[s] qillaymanmatapis mas rantikur, chay mana imayjun kaqkunata yanapanallapata" nir.

Chaynu ninakurmi, chay warmitaqa kusalata qillakachiyaranllapa. 6Chaynu nitinllapa uyaparmi Jesusqa kaynu niran:

"Ama qillakachirchu dijayllapa. Payqami kusala allinta rurasha nuqawanqa. 7Chaqa chay mana imayjun kaqkunawanqami maydiyapis pulla kankillapa, munashaykillapa ura yanapanaykillapapaqqa. Piru nuqa-shuypaqami manana pullaykillapanachu kashaq. 8Kay warmisitaqami puytishanta rurasha nuqapa anayman mishki mutkiypaqla yakituta iĉharqa. Chaymi ashwan kamakachimashana, kusa shumaqta pampakanaypaq. 9Chiqaptami nishaykillapa: Tukuy maylawpipis imanu kriyir washakananllapapaq nir yaĉhachikurqami, kay warmisita rurashantaqa yarpur rimanqallapa. Chaymi mana qunqanqallapachu".

Judasmi Jesusta qillayrayku arnikuran

(Mt 26.14-16; Lc 22.3-6)

10Jesuspa dusi yaĉhakuqninkunamanta ukqa shutiq, Judas Iscariote. Chay paymi, kurakunapa mantaqninkunaman riran willaq, Jesustaqa qushaykillapa nir. 11Chaynu nitin uyaparmi chay kurakunapa mantaqninkunaqa kusalata aligriyar, Judasta qillayta qunanpaq arniranllapa. Chaymi Judasqa yarpuran, maylapina, imurasna Jesustaqa qukushaq nir.

Pascua mikunata kamakachiranllapa

(Mt 26.17-29; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1 Co 11.23-26)

12Chay Pascua fyistapa punta diyanpi tantata mana libadurayjuntachu mikuqllapa chaynulla chay uyshitata ufrindapaq nir wanuchiqllapa chay diyami Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa payman qimikar kaynu nir tapuranllapa:

—Pascua mikunataqa, ¿maypitaq kamakachinayllapata munayanki? nir.

13Chaymi Jesusqa ishkay yaĉhakuqninkunata kaynu nir kaĉharan:

—Riyllapa Jerusalén pwibluman. Chaypimi uk runa kantarunpi yakunta apaqta tarinkillapa. Chaymi paypa ikinta rinkillapa. 14Chaynu rir, wasinman yaykutinqa ninkillapa: 'Yaĉhachimaqniyllapami nin: ¿Maylaw kwartuykipitaq yaĉhakuqniykunawan Pascua mikunata mikushaq? niyan' nir. 15Chaynu nitkillapami payqa rikachishunqallapa wasinpa unaqninpi uk atun kwartu kusala kamakashatana. Chaymi chaypi kamkachinkillapa mikunallapapaqqa.

16Chaynu nitinmi yaĉhakuqninkunaqa pwibluman rir Jesús nishannulla tariranllapa. Chaymi chaypina kamakachiranllapa Pascua mikunataqa. 17Chaymanta tutapatinnaqa, Jesusqa chay dusi yaĉhakuqninkunawan ĉharanna chay wasimanqa. 18Chaymanta misapi tasha mikuyarnaqa, Jesusqa niran paykunataqa:

---

s 14.5 Trisyintus dinaryuta uk trabajaq gananpaqqami trisyintus diyata trabajayta ministiq.

—Chiqaptami nishaykillapa: Qamkunamanta uknikillapa pullay mikuqmi kuntraykunaman qukumayanqa nir.
19Chaynu nitinmi, paykunaqa kusalata llakiranllapa. Chaymi uknin uknin kaynu nir tapuq ĉhurakaranllapa:
—¿Nuqachu kashaq? nir.
20Chaymi Jesusqa paykunataqa niran:
—Qamkunamanta uknikillapa nuqawan chay platullapi tantata nuyuchir mikuqmi, nir. 21Chaynuqami Dyus nitin iskribikashannulla, Dyusmanta Shamuq Runawanqa pasanqa. ¡Piru imananqaraq, chay kuntrankunaman qukuqqa! Kusala allinĉhi kananta chay runaqa ama nasinanpaqchu.
22Mikuyatinllapanaqa, Jesusqa tantata aypar Taytanta payji nir, pakir quran yaĉhakuqninkunata kaynu nir:
“Kaypi. Kayqami nuqapa kwirpuy” nir.
23Chaymanta kupata aypar Taytanta payji nir, yaĉhakuqninkunata qutin, tukuynin upyaranllapa. 24Jesusqami niran:
“Kayqami yawarniy. Kay yawarniyta iĉhashaywanmi Taytay Dyuswan uk tratuta rurani, kusa achka runakunata llakipashayrayku. 25Chiqaptami nishaykillapa: Mananami qashanqa upyashaqnachu kay ubapa yakuntaqa, maydiya Dyus mantakuyashanpi mushuq ubapa yakunta upyanaykaman” nir.

Pedrumi Jesusta arniran mana dijananpaqchu

(Mt 26.30-35; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)

26Chaymantami salmukunata takir Dyusta alabarnaqa, riranllapana Olivos sirkaman. 27Chaypimi Jesusqa paykunata niran:
—Tukuy qamkunami [kanan tutalla] manchakushaykillaparayku nuqalatana dijamankillapa. Chaqa, Dyus nitin iskribikashakunapimi nin:
‘Chay michikuqta wanuchitiymi,
uyshakunaqa wakta kayta limpu shikwakanqallapa’ nir.
28Piru nuqa kawsamurqami, qamkunamantaqa naypaqta rishaq Galilea pwiblumanqa.
29Chaynu nitinmi, Pedruqa niran:
—Tukuy wakinkuna manchakur dijashutinllapapismi, nuqaqa mana dijashaykichu nir.
30Chaymi Jesusqa niran:
—Chiqaptami nishayki: Kanan tutallami gallu ishkay kutipaqna kantananpaq katin qamqa kimsa kuti ninki: ‘Manami paytaqa riqsinichu’ nir.
31Piru Pedruqa qashan niran:
—Qamwan pullata wanuchimanallapapaq katinmapismi, pullayki shachinakushaq nir.
Chaynullatami wakinkunapis niyaranllapa.

Jesusmi Getsemaní wirtapi mañakuran

(Mt 26.36-46; Lc 22.39-46)

32Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunawan riranllapa uk lugar Getsemaní shutiqman. Chaypimi yaĉhakuqninkunata kaynu niran:
—Riyanimi Taytayman mañakuq. Qamkunaqami kaylapi taskinkillapa nir.
33Chaynu nirmi, Pedruta, Santiaguta, Juanta ima apar riran pullanqa. Chaymantami kusata llakir kwashala tikrakaran Jesusqa. 34Chaynu kayarmi kaynu niran paykunataqa:
—Kusalataraq llakir wanuq yupayna yarpuni. Qamkunaqa kaylapi kidar rikĉhakushala kayllapa nir.
35Chaynu nirqa, chay kayashanmanta ashlila wakaq riran. Chaypimi qunqurikur pachakaman pukĉhirar Taytanman mañakuran puytiypaq katinmaqa chay kusala saqra qischakayqa mana ĉhamunmanchu nir. 36Chaymi kaynu nir mañakuran:

"Abba, [t] Taytay, qampaqqami tukuy imapis ruraypaq. Chaymi puytiypaq katinqa yanapamay-ari kay kusa ayaq yaku yupay qischakaymantaqa. Piru manami nuqa munashaynuchu kanqa. Ashwanmi qam munashayki rurakanqa" nir.

37 Chaymanta paykuna kayashanman tikrakamurqa, punuqta tariran. Chaymi Pedrutaqa niran:

—Simón, ¿ima punuyankinachu? ¿Manachu puytishayki uk uralamatapis rikĉhakur nuqawan kaytaqa?

38 Rikĉhakur mañakuyllapa, ama uchapi ratanaykillapapaq. Qamkunaqami allinkunalata rurayta yarpunkillapa. Piru kwirpuykillapa litala kashanraykumi mana shachinakuyta puytinkillapachu.

39 Chaynu nirmi qashan riran mañakuq puntata ima nirtaq mañakusha karan chaynulla. 40 Chaymanta tikrakamurqa, qashalan chay yaĉhakuqninkunataqa punuqta tariran. Chaqa nawinllapamapis kusalata qipchirayaran punuypaq. Chaymi paykunaqa mana imata nishaq nirpis yaĉharanllapachu. 41 Chaymanta kimsa kutipaqna shamur punuqta tarirqa niran:

—¿Qamkunaqachu punur samayankillaparaq? ¡Rikĉhakur shariyllapana! Chaqa Dyusmanta Shamuq Runata uchakuqkunaman qukunanllapapaq uraqami ĉhamushana. 42 Shariyllapa, rishunllapana, shipchamunnami nuqata qukumaqqa nir.

Jesustami prisuranllapana
(Mt 26.47-56; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11)

43 Chaynu nir Jesús rimayatinllami, chay dusi yaĉhakuqninkunamanta uknin Judasqa, achka runakunawan ĉharanllapa ispadakunawan, qirukunawan ima. Paykunaqami riranllapa kurakunapa mantaqninkuna, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, Israel runakunapa ruku mantakuqninkuna kaĉhasha katin. 44 Judasqami, Jesuspa kuntraqninkunataqa, kaynu nisha karan: "Nuqa saludar muchayani chaytami aypar alli prisunkillapa" nir.

45 Chaymi Jesusman, Judas qimikarqa,

—¡Yaĉhachikuq Taytituy!— nir mucharan.

46 Chaymi Jesustaqa aypar prisuranllapana. 47 Piru chaypi kaqkunamanta ukmi ispadanta lluqshichimur, kurakunapa mantaqninta sirbiq runapa rinrinta *¡saq!* pitiran. 48 Nataq Jesusqami chay runakunataqa kaynu nir tapuran:

—¿Imapaqtaq qamkunaqa shamushaykillapa qirukunawan ispadakunawan ima, uk suwakuqta yupay aypar apamaqllapaqa? 49 Nuqaqami imuraspis qamkunawan pulla kar Dyusta aduranllapa wasipi yaĉhachikuray. Piru manamiri chaypiqa aypar apamaraykillapa imachu. Kayqami chaynuqa pasayan Dyus nitin iskribikashannulla kumplikananpaq.

50 Chaynu Jesús nitinqami, tukuy yaĉhakuqninkunaqa dijarna alsakaranllapa. 51 Nataq uk musu runami Jesuspa ikintaqa riyaran, uk yuraq raĉhpalawan qatakusha. Chaymi chay runakunaqa ayparan apananpaq. 52 Piru payqami chay qatakushan raĉhpanmatapis dijar, lirila alsakar riran.

Jesustami karguyjunkunaman aparanllapa
(Mt 26.57-68; Lc 22.54-55, 63-71; Jn 18.12-14, 19-24)

53 Chaymantami Jesustaqa, kurakunapa mantaqninmanna aparanllapa. Chaymanmi tantakaranllapa

---

t 14.36 *Abba* nirqami rimayninchikpiqa munan niyta Papasituy nir.

kurakunapa mantaqninkuna, ruku mantakuqkuna, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, ima. 54Nataq Pedruqami largukaqllamanta chapar ikinllapata riyaran, chay kurakunapa mantaqninpa wasin ruripi pampankaman. Chaymantami chay yaykushanlapi kidaran Dyusta aduranan llapa wasita kuytaqkunawan pulla, ninapi quñukuqnu.

55Piru kurakunapa mantaqninkuna, tukuy chay kusa mas karguyjunkunaqami Jesuspaqqa kusalata yaĉhayta munaranllapa imalata mana allinta rurasha katinqa, chayraykulana wanuchinanllapapaq. Piru chaynumapis manami tariranllapachu. 56Chaqa kusala achka runakunami mana kashanmanta uchachananpaq qimikaranllapa. Piru mana puytiranllapachu. Chaqa rimayashanllapaqami mana chayllachu karan. 57Chaynullami wakinkunapis yanqa llullakurla kaynu niranllapa:

58—Nuqakunaqami kaynu niqta uyasha kanillapa: ‘Nuqaqami Dyusta aduranan llapa wasita runakuna rurashantaqa ratachir, qashan kimsa diyalapaqna shachishaq, mana runakuna rurashannutanachu’ nir.

59Piru chaynu rimarmapismi mana chayllatachu rimayaranllapa. 60Chaynu nitinllapami chay kurakunapa mantaqninqa sharir tukuypa naypanpi Jesustaqa kaynu nir tapuran:

—¿Qam-shuypaqachu mana imatapis ninki? ¿Ima nishaq nirtaq waknu qampaqqa rimayanllapaqa? nir.

61Chaynu nitinmapismi Jesusqa mana imatapis niranchu. Chaymi chay kurakunapa mantaqninqa qashan niran:

—¿Qamchu Dyuspa Akrashan Cristun, allin Dyuspa Wamran kanki? nir.

62Jesusqa niran:

—Nuqami kani. Chaqa qamkunami rikankillapa Dyusmanta Shamuq Runataqa kusala puytiq Dyuspa allilaw qichqanpi taqta, chaymanta puktaypa rurinta syilumanta shamuqta ima nir.

63Chaynu Jesús nitinmi chay kurakunapa mantaqninqa kusata piñakur raĉhpanmatapis llikiran, Jesusqa mana allintachu tukuyan nir. Chaymi niran:

—¿Ima mas tistigutataq ministinchikllapa? 64Qamkuna uyapashaykillapanu, kusala mana allintami Dyuspaq riman. ¿Imatataq yarpunkillapa?

Chaymi, chaypi kaq runakunaqa niranllapa:

—Kusala uchayjunmi wakqa; wanunanpaqmi allin nir.

65Chaymi ashwan wakinqa tuqapar, nawinta bindar maqar ima kaynu niranllapa:

—¡Mabir tantyay!, ¿pitaq maqashuran? nir.

Chaynullami Dyusta aduranan llapa wasipi kuytakuqkunapis maqaranllapa.

Pedrumi Jesustaqa mana riqsinichu niran

(Mt 26.69-75; Lc 22.55-62; Jn 18.15-18, 25-27)

66Chaykamanqami Pedruqa tayaran ruri pampalapi. Chaypi kanankamanmi kurakunapa mantaqninta sirbiq warmi ĉharan. 67Chaymantami Pedruta rikaran ninapa yatalanpi quñukur taqta. Chaymi chay warmiqa kusalata chapar kaynu niran:

—Qampismi Nazaretmanta Jesuswan puriq kanki nir.

68Piru Pedruqami kaynu niran:

—Manami riqsinichu paytaqa. Chaynulla manami yaĉhanichu imapaq rimayanki nirmapis nir.

Chaynu nir, punkulawman risha katinmi kantaranna galluqa.

69Chaymantami chay sirbikuq warmiqa qashan Pedruta rikar, wakinkunata kaynu niran:

—Kay runapismi Jesuswan puriq nir.
70Piru payqami qashan niran:
—Manami paytaqa riqsinichu nir.
Chaymanta uk ratulamantaqa chaypi kaqkunapis Pedruman qimikar kaynu niranllapa:
—Chiqaptami paykunapa uknin kanki. Chaqa qampis Galilea pwiblumanta kanki. [Rimanaykimapismi paykunanu].
71Chaymantami Pedruqa kutir kutir jurar niran:
—¡Mana riqsinichu chay rimayashaykillapa runataqa nishuyanillapa wakmaqa! ¡Mana chiqapta rimayatiyqami Dyus kastigamanqa! nir.
72Chaynu niyatinlami ishkay kutipaqna gallu kantaran. Chaymantami Pedruqa yarpuran Jesús kaynu nishanta: “Manaraq gallu ishkay kutipaqna kantayatinmi kimsa kuti nuqapaqqa ninki: ‘Manami riqsinichu’ nir” nishanta. Chaymi llakir kusalata waqaran.

Jesustami Pilatuman aparanllapa
(Mt 27.1-2, 11-14; Lc 23.1-5; Jn 18.28-38)

15 1Chaymanta achkiyatinnaqa chay kurakunapa mantaqninkuna, ruku mantakuqkuna, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, chaynulla chay wakin kusa mas karguyjunkunawan ima tantanakur parlaranllapa. Chaymi Jesustaqa alli watar apar Pilatutana quranllapa.[u]
2Chaymi Pilatuqa kaynu nir tapuran:
—¿Qamchu Israel runakunapa mantaqnin kanki? nir.
Jesusqa niran:
—Qamllami ninki.
3Piru chay kurakunapa mantaqninkuna kusalata uchachayashanllaparaykumi, 4Pilatuqa qashan kaynu nir tapuran:
—Waknu kusalata uchachashutinllapaqachu, ¿qam-shuypaqa mana imatapis ninki?
5Piru Jesusqami mana rimaranchu. Chaymi Pilatuqa kusalata yarpupakuyar kidaran.

Jesustami wanuchinanpaqna niranllapa
(Mt 27.15-31; Lc 23.13-25; Jn 18.38-19.16)

6Kada Pascua fyistapimi chay gubyirnu Pilatuqa uk runata lluqshichiq chay prisu kashanmanta, runakuna mayqantaĉhi lluqshichiy nishannulla. 7Chay tyimpupimi uk runa Barrabás shutiq prisu karan wakinninkunawan. Chaqa paykunami gubyirnupa kuntran tikrakar wanuchikusha karanllapa. 8Chaymi runakunaqa Pilatuman ĉhar mañakuranllapa, imanutaq kada fyistapi uk prisuta lluqshichiq chaynulla rurananpaq nir. 9Piru Pilatuqa paykunataqa kaynu niran:
—¿Qamkunaqachu munayankillapa, Israel runakunapa mantakuqninta dijatiy rinanpaq? nir.
10Chaynuqami Pilatuqa niran, chay kurakunapa mantaqninkunaqa Jesustaqa ĉhiqnirla paymanqa apamusha karan nir kwintata qukashanrayku. 11Piru chay kurakunapa mantaqninkunaqami tukuy runakunata animachiran, Barrabasta kaĉhay nir mañakunanllapapaq.
12Chaymi Pilatuqa tapukuran:
—Chayqa ¿imatataq ruranayta munayankillapa Israel runakunapa mantakuqnin niyashaykillapawanqa?

u 15.1 Chay tyimpukunapi Roma pwiblumanta kaqkuna binsisha karan Israel runakunata. Chaymi uk romano gubyirnuna Israel runakunataqa mantaq. Chay gubyirnuqa shutiq Poncio Pilato.

13 Paykunaqami kusala jwirtita kaynu
nir lanyaranllapa:
—¡Kruspi klabay! nir.
14 Qashanmi Pilatuqa niran:
—Chaqa, ¿ima mana allintataq rurasha?
Piru chay runakunaqami qashan
kusala jwirtita kaynu nir lanyaranllapa:
—¡Kruspi klabay! nir.
15 Chaymi Pilatuqa tukuy runakuna-
wan allinpi kidanar, Barrabasta prisu
kashanmanta lluqshichir, suldadun-
kunata kaĉharan Jesusta llibachir,
chaymanta-shuypaqa kruspi klabanan-
llapapaq. 16 Chaynami suldadukunaqa
Jesusta aparanllapa gubyirnu Pilatupa
dispachunpa pampanman. Chaypimi
paykunaqa tukuy suldadu masinkunata
tantaranllapa. 17 Chaymi ashwan uk
chupika murada raĉhpata yakachiran-
llapa. Chaynullami umachiranllapa uk
kuruna kashamanta rurakashata.
18 Chaymanta-shuypaqa kusalata
kushikur kaynu nir qayĉhakuranllapa:
—¡Biba Israel pwiblupa gubyirnun! nir.
19 Chaynu nirnaqa umitanpi uk barawan
maqaranllapa, qaqllitanpi tuqaparanllapa
ima. Chaynulla paymanta burlakar
naypanpi qunqurir, aduraq yupay tukuran-
llapa. 20 Chaymanta chaynu paymanta
kusata burlakarllapa imanaqa, chay
chupika murada raĉhpata yakachishan-
llapataqa lluqshichir paypa raĉhpanllata
yakachiranllapa. Chaynu munashanllapata
rurarnaqami aparanllapana kruspi
klabananllapapaq.

Jesustami kruspi klabaranllapana
(Mt 27.32-44; Lc 23.26-43;
Jn 19.17-27)

21 Chaymantami Cirene pwiblumanta
uk runa Simón shutiq, ĉhakranmanta
shamuqta tariranllapa. Payqami
Alejandro chaynulla Rufo shutiq
runakunapa taytan karan. Chaynu
tarirmi Jesuspa krusninta amalas
rikrachir aparanllapa.
22 Chaynu rirmi uk lugar Gólgota
shutiqman ĉharanllapa. Kay lugartami
ninllapapis Calavera nir. 23 Chaymi
chaypiqa binuwan mirrata[v] piĉhur
Jesustaqa upyachinaranllapa. Piru
payqami mana munaranchu. 24 Chay-
mantami Jesustaqa kruspi klabaran-
llapana. Chaymi chay suldadukunaqa
Jesuspa raĉhpankunata mayqannin-
llapapaqshi kanqa nir yaĉhananllapa-
paqqa surtyakur ayparanllapa.
25 Jesustaqami alas nwibi unaqna
kruspiqa klabaranllapa. 26 Uk litrirutapismi
ĉhuraranllapa imaraykushi wanuchisha-
llapa nir. Chaqa kaynumi niyaq: "KAYMI
ISRAEL RUNAKUNAPA MANTAQNIN"
nir. 27 Chaynullami paypa pullanqa ishkay
suwakuqkunata krusllapi klabaranllapa,
ukninta Jesuspa ichuqlaw qichqanpi,
ukninta-shuypaqa allilaw qichqanpi.
[28 Chaynuqami ruraranllapa Dyus nitin
iskribikashannulla kumplikananpaq. Chaqa
niqmi: "Uchasapa runakunawan pullatami
mana allinpaq riqsishallapa"[w] nir.]
29 Piru tukuy chayta pasaqkunaqami,
umanllapata kuyuchiqnulla, kusalata
musyar kaynu niyaqllapa:
—¡Jajay! ¡Qammi, Dyusta aduranllapa
wasita ratachir qashan kimsa diyalapaq
shachishaq nirayki! 30 ¡Chaymi ashwan
qamlla washakar krusmanta ishkimuy! nir.
31 Chaynullami chay kurakunapa
mantaqninkuna, Moisés mantakushanta
yaĉhar yaĉhachikuqkunapis kusalata
kushipar, kaynu ninakuyaqllapa:
—Ukkunatami washaran. Piru
payllaqami mana washakayta puytinchu.
32 Wakqashi Dyuspa Akrashan Cristun,

---

v 15.23 Chay mirraqami uk rimidyu karan ama manchaychu nanachikunanpaq.
w 15.28 Isaías 53.12

Israel runakunapa mantaqnin-ari. ¡Chaynu karqa chay krusmanta ishkimunqari! ¡Chaynami chaypiraq paypi kriyishunllapa!

Chaynullami paywan pulla kruspi kaqkunamapis ashwan kusa mana allinkunata ima willaranllapa.

Jesusmi wanuranna
(Mt 27.45-56; Lc 23.44-49; Jn 19.28-30)

33 Chaymantami a las dusimanta-pacha tardi a las triskaman tukuy pacha tutaparaq intiru kidaran. 34 Chay urasllami Jesusqa kusa jwirtita kaynu nir qayĉhakuran:

“Eloi, Eloi, ¿lama sabactani?”

(Chaynu nirqami intrachimanchik: “Dyusniy, Dyusniy, ¿imapaqtaq nuqalata dijamashayki?” nir).

35 Chaymi wakin chaypi kaqkuna chaynu nitin uyaparqa kaynu niranllapa:

—¡Uyakuyllapa! Wakqami Dyuspa rimaqnin Eliasta qayayan nir.

36 Chaymantami chaypi kaqkunamanta ukninllapa kallpar rir puqyala raĉhpata qirupi watar puchqu binupi nuyuchir Jesuspa shiminman upyananpaq ĉhurar kaynu niran:

—Dijayllapa, mabir Eliaschu shamur ishkichimunqa nir.

37 Piru Jesusqami kusala jwirtita qayĉhakur wanuranna. 38 Chaymi chay kutilla Dyusta adurananllapa wasi ruripi uk atun rakta raĉhpa warkuraqpis llikikaran ĉhaypin unaqmanta urakaman. 39 Jesuspa naypanpimi Romamanta suldadukunapa mantaqnin karan. Chaymi payqa rikaran imanu Jesús wanutinmapis. Chayraykumi niran:

—Chiqaptami kay runaqa Dyuspa Wamran kasha nir.

40 Chaypiqami wakin warmisitakuna karukaqlamanta rikakuyaranllapa. Paykunaqami kaykuna karanllapa: María Magdalena, Salomé, chaynulla Josipa, wamrakaq Santiagupa maman María ima. 41 Kay warmisitakunami Jesuspaqa pullan purir, yanapasha karan pay Galilea pwiblupi katinqa. Chaynullami chaypiqa wakin warmisitakunapis achka karanllapa. Paykunami Jesuspa pullan risha karanllapa Jerusalén pwiblumanqa.

Jesustami pamparanllapana
(Mt 27.57-61; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42)

42 Chaymanta chay samana diyapaq kamkachikunanllapa diya limpu tardiyayatinnaqami, 43 Arimatea lugarmanta uk kusa imayjun runa José shutiq, riran mana manchakurchu Pilatuta, Jesuspa kwirpunta mañaq. Payqami Dyus maydiyaqa shamur qashan mantakuyanqa nir yarpurla kawsaq. Chaynulla payqami chay Israelmanta kusa mas karguyjunkunapa masin karan.

44 Chaynu Jesuspa kwirpunta mañaq ĉhatinmi Pilatuqa kusalata manchakur yarpupakuran. Chaymi suldadukunapa mantaqninta qayachimuran Jesusqachu wanushana nir yaĉhananpaq. 45 Chaymi suldadukunapa mantaqninqa rir “Wanushanami” nir willaran. Chaynami Pilatuqa Jesuspa kwirpuntaqa Jositana quran apananpaq.

46 Chaymi Josiqa kusa shumaq yuraq raĉhpata rantir, Jesuspa kwirpuntaqa rir krusmanta ishkichimur chay raĉhpawanna pilluran. Chaymantami apar qaqapi uk uĉhku karan, chaylapi ĉhurar, yaykunantaqa kusala atun rumiwanna kirparan. 47 Chaynu kirpatinmi, María Magdalenawan, Josipa maman Mariaqa rikakuyaranllapa.

Jesusmi kawsamuranna
(Mt 28.1-10; Lc 24.1-12, Jn 20.1-10)

16 1 Chaymanta chay samana diya pasatinnaqa María Magdalena, Salomé chaynulla Santiagupa maman

Mariaqa kusala mishki mutkiypaq rimidyukunata rantir aparanllapa, Jesuspa kwirpunta kamkachinanllapapaq. 2Chaymi chay simanapa punta diyanpiqa, allaq allaqla chayraq rupay iqamuyatin riranllapa Jesús pampakashanmanqa. 3Kaynu ninakurmi riyaranllapa: "¿Piraq chay uĉhkuta kirpasha kusa atun rumita ashuchiyanqa yaykunallapapaq?" nir.

4Piru ĉharqami, chay kusa atun rumiwan uĉhkuta kirpashanllapaqa uklawpina taqta rikaranllapa. 5Chaymanta paykuna chayman yaykurqa chay uĉhkupa allilaw qichqanpiqa uk musu runa, kusala atun yuraq intiru raĉhpayjunta rikaranllapa. Chaymi chay warmikunaqa kusalata manchakuranllapa. 6Piru chay musu runa rikashanllapaqami kaynu niran:

"Ama manchakuyllapachu. Qamkunaqami maskayankillapa Nazaretmanta Jesusta kruspi klabaranllapa chayta. Payqami kawsamur rishana; mananami kaypinachu. Shamur rikayllapa pampashanllapata. 7Chaymi ashwan rir yaĉhakuqninkunata, Pedruta ima willayllapa: Payqashi Galilea pwibluman riyan paykunamanta naypaqta; ashwanshi wakpina rikanqallapa, imanutaq willasha karan chaynulla".

8Chaynu nitinmi chay warmikunaqa chay uĉhkumantaqa kusalata alsakar lluqshir riranllapa. Chaqa kusalatari manchakur chukchukyayaranllapa. Piru manami mayqantapis willaranllapachu chaynu manchakushanllaparayku.

Jesusmi María Magdalenaman rikariran
(Jn 20.11-18)

9Jesusqami chay simanapa punta diyanpi kawsamurqa, puntataqa rikariran María Magdalenaman. Kay Mariamantami Jesusqa, unaylla syiti dyablupa yarpuyninta itakusha karan. 10Chaymi payqa rir willaran Jesuspi kriyir pullan purisha kaqkunata. Chaqa paykunaqami kusalata llakir waqayaqllapa ima. 11Piru Jesustami kawsamushata nuqa rikasha kani nir willatin uyaparqa, mana kriyiranllapachu.

Jesusmi ishkay yaĉhakuqninkunaman rikariran
(Lc 24.13-35)

12Chaymantaqami Jesusqa mana riqsiypaqla tikrakar ishkay yaĉhakuqninkuna chunllaq nanta riyatin rikariran. 13Chaymi riqsirna paykunapis rir wakinninkunata willaranllapa. Piru manami kriyiranllapachu.

Jesusmi yaĉhakuqninkunata kaĉharan yaĉhachikunanpaq
(Mt 28.16-20; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23)

14Chaymanta mas tardikaqqami Jesusqa chay unsi yaĉhakuqninkuna misapi tayatinllapa, paykunaman rikariran. Chaymi paykunataqa anyaq anyaq willaran mana allita kriyishanpaq, mana intrakashanllaparayku ima. Chaqa wakinkuna, Jesús kawsamushata rikar, willatinllapami mana kriyishallapachu karan.

15Chaymi paykunataqa niran:

"Riyllapa tukuy pachata. Chaynami Dyuspa shumaq rimayninta tukuylata yaĉhachinkillapa. 16Chaymi mayqanpis kriyir shutikurnaqa, washakanqallapa. Nataq chay mana kriyiqkuna-shuypaqami tukuy tyimpupaq kastigakananpaqna kanqa. 17Tukuy kriyiqkunata yanapatiymi kaynu kanqallapa: Nuqapa shutiywanmi dyablupa yarpuyninta runakunamanta itakunqallapa; mushuq rimaykunata rimanqallapa ima. 18Largu kurukunata ayparllapa, manaqa bininuta upyarllapamapis mana imananqallapa-

chu. Chaynulla tukuy qishaqkunapa ananman makinllapata ĉhuratinllapapismi, alliyanqallapa ima".

Jesusmi syiluman riranna
(Lc 24.50-53)

19Chaynu nir imanaqami Jesusqa syiluman apakaranna. Chaymantami ashwan Dyuspa allilaw qichqanpina taran. 20Nataq yaĉhakuqninkuna-shuypaqa tukuy pachata riranllapa imanu kriyir washakananllapapaq nir yaĉhachikuq. Piru Jesusqami kusalata yanapatin kusa mana ruraypaq milagrukunata ima rurananllapa. Chaymi tukuy rikaqkuna, uyakuqkunaqa chiqapta chayqa chaynu kanqa niranllapa.

Chaynumi kanqa.

San Lucas

Iskribin Jesucristo Shumaq Rimashanta

San Lucasmi kay libruta iskribiran Amitunchik Jesús rurashankunata, rimashankunata intrachimanallapapaq. Lucasqami rimidyakuq runa karan. Jesucristuwan mana pulla purisha karmi, Jesucristo rimashanta, rurashanta imaqa, payqa mana rikaranchu. Piru apustul Pablo Jesuspa shumaq rimayninta parlakur puritinmi, paywan puriran.

Chaymi Lucas kay libruta iskribiran Jesucristupaq manyaqmanta shumaqta tapukur ima, tayta Teófilo allita intrakananpaq. Chaynu katinmapis Lucasqami mana Teofilulapaqchu iskribiran. Ashwanmi tukuy runakuna maylawmanta karpis, Amitunchik Jesucristupaq allita intrakananllapapaq iskribiran. Chaynullami Hechos librutapis iskribiran. Lucaspaq masta intrakanarqa liyishun Hechos 16.11-16; 20.5-16; 21.1-18; 27.1-44; 28.1-16; Colosenses 4.14; 2 Timoteo 4.11; Filemón 24.

Lucasmi Teofiluman iskribin

1 [1]Amitunchik Jesucristo tukuy imata rurashantami kusala achka runakuna manyaq iskribiyta kamaranllapa. [2]Chaqa paykunaqami imanuĉhi Amitunchik Jesucristuwan puntamanta-pacha pullan kar, tukuy imata rurashankunata rikasha kar willamaranchikllapa chaynulla iskribiranllapa. [3]Chaynullami nuqapis kusala munashay Tayta Teófilo tukuy chaykunapaq manyaq tapukur allita intrakashayrayku manyaq iskribishuyta yarpusha kani. [4]Chaynuqami kusala allitana intrakanki chay yaĉhachishutinllapa kriyishaykipaqqa.

Uk ángel rimaran Shutichikuq Juan nasinqa nir

[5]Herodes Judea pwiblupi mantakuyashan tyimpupimi, chaypi taran uk kura Zacarías shutiq. Payqami, Abías kurakunapa ayllunmanta karan. Nataq, warmin Elisabet-shuypaqa punta kura Aaronpa ayllunmanta karan. [6]Paykunaqami ishkantinllapa kusa allin karanllapa Dyuspaqqa. Chaynu karmi, Dyus nishanta, mantakushanta ima kasushanrayku mana mayqanpis uchachayta puytiqllapachu. [7]Piru manami wamrayjun kayta puytiqllapachu, Elisabet mana wamrakuq katin. Chaynulla ishkantin rukullana karanllapapis.

[8]Uk diyapimi, Zacariasqa wakin kura masinkunawan Dyusta aduranllapa wasipi rurananllapata ruraranllapa. [9]Paykunapa chaynu kustumrin katinmi, Zacariasta akraranllapa Dyusta aduranllapa wasipa Santu Kwartunman yaykur, insinsyuta quntachikunanpaq. [10]Chaymi, Santu Kwartupi

insinsyuta quntachikunankamanqa,
tukuy chay waqtapi kaqkunaqa
Dyusman mañakuyaranllapa. 11Chaykamanmi Zacariasmanqa, Tayta Dyuspa
uk angelnin rikarir, chay insinsyuta
rupachiyashan altarpa allilaw qichqanpi
sharan. 12Chayta rikarmi Zacariasqa
kusalata dispantakar manchakuran.
13Piru chay angelqa niran:
—Zacarías, ama manchakuychu. Chaqa
Dyusqami uyapasha mañakutkiqa. Chaymi,
warmiki Elisabetqa wamrakustunqa. Chay
wamritutaqami shutichinki Juan.
14Qamqami allipta aligriyanki, chay
wamrituyki nasitinqa. Chaynulla kusa
achka runakunapis aligriyanqallapa.
15Chaqa wamraykiqami, kusa yaĉhaq
puytiq kanqa Dyuspaqqa. Manami
upyanqachu ubapa yakunta kar, wakin
maĉhaypaq ima kaqkunamatapis. Ashwan
manaraq nasiyashanmanta-pacha, Dyuspa
Santu Ispiritunwanmi kanqa. 16Payqami
shumaqta yaĉhachikutin, Israelmanta kusa
achka runakuna Dyusta kasunqallapa,
uchankunata dijar imana. 17Juanqami,
Dyuspa rimaqnin Elías yupaylla, kusa
shumaq yarpuyniyjun, pudimiyjun ima
kanqa. Chaymi, Amitunchikmantaqa
naypaqta shamur yaĉhachikunqa, tukuy
runakuna wamrankunawan shumaqchakananpaq, chaynulla chay mana intrakanaqkunapis intrakananllapapaq ima. Kaykunatami, tukuy runakunata yaĉhachiyanqa
shumaq allinlana kasunanpaq, Amitunchik
maydiya shamutinqa.
18Chaymanta Zacariasqa, angeltaqa
kaynu nir tapuran:
—¿Imanutaq kriyishuyta puytiyman
kay nimashaykipaqqa? Chaqa nuqaqami
kusa rukunari kani, chaynulla warmiypis nuqa yupay kusa rukuna.
19Chaynu nitinqa, angelqa niran:
—Nuqaqami Gabriel kani. Dyuspa
naypanpimi kani pay nimashanta
ruranaypaq. Paymi nuqata kaĉhamaran
qamta parlashunaypaq kay shumaq
willashushayta. 20Piru kananqa, nuqa
willashutiy mana kriyishaykirayku,
mudupaqna tikrakanki. Chaymi manana
rimayta puytinkichu, kay tukuy
nishushaykunaqa allip chay nishaynulla
kanankaman.
21Chaykamanqami, Santu Kwartuman
mana yaykusha karan chaykunaqa,
yarayaranllapa Zacariastaqa. Chaymi
paykunalla tapunakuranllapa: “¿Imakurtaq chay rurimantaqa mana das lluqshimun?” nir. 22Chaynu niyatinllapapismi,
lluqshimuran. Lluqshimurqa, mana
imatapis wakinninkunataqa willayta
puytiranchu. Chaymi chay waqtapi
kaqkunaqa yarpuranllapa, imata
rikapakusha kanqa chay ruripiqa nir.
Chaqa makinkunalawan rikachikurla
parlakuyaran. Chaymi, chaynuna
puriran mana rimakurnachu.
23Chaynumapis, Dyusta aduranan-
llapa wasipi rurananpaq karan
chaykunataqa rurar tukchirna, riran
wasinmanqa. 24Chaymantaqa, warmin
Elisabetqa ruriyjun rikariran. Chayraykumi, manana lluqshiranchu
wasinmantaqa sinku misista, kaynuta
yarpur: 25“Amituymi munasha wamrayjun kanaypaq, amana runakunaqa,
mana wamrakuq warmichu nir ima
pinqamananllapapaqnachu”.

Uk ángel rimaran Jesús nasinqa nir

26Saysi misismantaqa, Tayta Dyusqa
kaĉharan angelnin Gabrielta, Galileapa
uk pwiblun Nazaret shutiqman, 27rir
watukunanpaq, uk warmi María
shutiqta. Chay warmisitami manaraq
mayqan runawanpis punushachu karan.
Piru payqami, parlashana karan
kasarananpaq, gubyirnu Davidpa uk
ayllun José shutiqwan. 28Chayna, chay
angelqa María kayashan wasiman
yaykurqa, kaynu niran:

—Saludashunimi, Dyuspa munashan warmisita, pay Taytituykiqami pullayki kar kuytashun.

29 Chaynu nitinmi, María rikarqa kusata manchakur kaynuta yarpuyaq: ¿Ima nishaq nirtaq waknuqa willamayanqa? nir. 30 Chaymanta angelqa niran:

—María, ama manchakuychu. Chaqa qamqami Tayta Dyuspaqqa kusa munashan kanki. 31 Chaymi, ruriyjun rikarinki. Chayna wamrakusturqa, chay wamritutaqa shutichinki Jesús. 32 Payqami kusa runa nisha kanqa. Chaymi runakunamapis Unaqmanta Dyuspa Wamran ninqallapa. Chaqa Dyusqami, paytaqa ruranqa unay rukunllapa gubyirnu David yupaylla kusa mantakuq kananpaq. 33 Chayna pay mantakunqa tukuy tyimpupaq Israel shutiq pwiblupiqa. Chaynulla chay mantakunanqa, mana tukukanqachu.

34 Chaynu nitinmi, Mariaqa kaynu nir tapuran angeltaqa:

—¿Imanutaq kayanqa chay willamashaykiqa? Chaqa, nuqaqa manaraq runayjunlamapischu kani.

35 Chaynu nir María taputinmi, angelqa niran:

—Dyuspa Santu Ispiritunmi, qamman Dyuspa pudirninwan uk puktaysitu yupayla shamur, rurikipi samanqa. Chayraykumi, chay wamran nasiqqa kusa allinla kar, shutinqa Dyuspa Wamran. 36 Chaynulla, chay aylluyki Elisabetpismi, wamrakustunqa rukulana kayarmapis. Paytami manana wamrakunqachu nisha katinllapamapis, payqa saysi misispaqna ruriyjun. 37 Dyuspaqqami mana imapis, mana ruraypaqqa kanchu.

38 Chaynu nitinmiri, Mariaqa kaynu niran:

—Nuqaqari Dyuspa sirbiqnin kani. Chaymi, Tayta Dyusniyqa chay nimashaykinullata ruranqa nuqawanqa.

María chaynu nitinqami, angelqa riranna.

María, Elisabetta watukuran

39 Chay diyakunapimi, Mariaqa utqaylla riran, Judeapa uk pwiblun sirkalla lugarninman, Elisabetta watukuq. 40 Ĉharqami, Zacariaspa wasinman yaykur Elisabetta saludaran. 41 María saludaqta uyapatinqa, Elisabetpa wamritunqa kuyukuran rurinpiqa. Chaymi, Elisabetqa kusa shumaq Dyuspa Santu Ispiritunwanna kidaran. 42 Chayrayku, jwirtita rimar, kaynu niran:

—Dyusmi masta shumaqchashusha tukuy warmikunamanta. Chaynulla, wamraykitapis shumaqchasha. 43 ¿Pitaq nuqaqa kani, Amituypa maman shamur watukumananpaqqa? 44 Chaqa, saludamaqta uyapashutiyla, chay kutilla wamrituyqa aligriyar kuyuran ruriypiqa. 45 Kusa shumaqnami qamqa kanki, Dyus imatami rurayanqa nir willashutin kriyishaykirayku.

46 Chaymi, Mariaqa niran:

“Tukuy shunquywanmi alabani kusa
puytiq Tayta Dyustaqa.
47 Yarpuyniypimapis aligriyani
Washamaqniy Dyuspaqqa.
48 Llakipaypaqla warmisita katiymapismi,
Tayta Dyusqa kusa shumaq
allinpaq rikaman.
Chaymi, kananmantaqa kusa
shumaq warmi nishapaqna
riqsimanqallapa.
49 Chaqa, kusa puytiq karmi,
nuqapiqa chay mana ruraypaqta kusa shumaqta rurasha.
Payqa kusala shumaq allinla.
50 Dyusqami payta kasuqkunataqa,
tukuy tyimpupaq llakipan.
51 Dyusmi, tukuy pudirninwan
imatapis ruraran.
Chaymi kusa kani niqkunapa
yarpuyashanllapamatapis limpu
chinqachiran.

52 Ashuchiranpismi kargunkunamanta,
chay kusa puytiq karguyjun-
kunata.
Ashwan, chay mana runa
nishakunatami, kusa runa
nishapaqna tikraran.
53 Chay mana imayjun kaqkunatami,
tukuy imakunata quran.
Nataq chay kusala imayjun-
kunata-shuypaqa, shinalata
kaĉharan.
54 Yanaparanmi Israel pwiblunmanta
payta sirbiqkunata.
Chaymi mana qunqarchu,
shumaqta llakipar munaran.
55 Chaynu kananpaqmi nisha karan
unay rukunchikkunata,
Abrahamta tukuy aylluntinta".
56 Tukuy kaykunata nir imami,
Mariaqa Elisabetwanqa kimsa misista
yupay pulla kidaran. Chaymantanami
tikrakaran wasinmanqa.

Shutichikuq
Juanmi nasiranna

57 Chaymanta, Elisabetpa wamrakustu-
nan tyimpu ĉhamutinqa, wamrakustu-
ranna ullqituta. 58 Chaymi, chay
yatanlapi riqsinan taqkuna, chaynulla
wakin ayllunkunapis, riranllapa
watukuq, Tayta Dyusqa paywan kusala
bwinu kasha nir yaĉharllapa. 59 Chaymi
uchu diyayjunna wamritu katin, chay
watukuq risha karan chaykunaqa,
aparanllapa siñal kustumrita ruranan-
llapapaq. Chaynu rurarnaqa, wamritu-
taqa taytanpa shutinllawan Zacarías,
shutichinaranllapa.
60 Piru mamanqa niran:
—¡Mana! Wamrayqami shutinqa
Juan.
61 Chaymantaqa, chaypi kaqkunaqa
niran:
—Manami mayqanpis aylluykipiqa,
chaynu shutiyjunqa kanchu.
62 Chaymantaqa, wamrapa taytanta
siñalawan tapuranllapa, imanushi
shutichinayan nir. 63 Chaymi, taytanqa
siñalawan mañaran uk tablitata, chaypi
iskribinanpaq wamrapa shutintaqa.
Chaymi kaynuta iskribiran: "Shutin-
qami, Juan" nir. Chayta rikarmi tukuy
dispantakar kidaranllapa. 64 Chaymanta-
qami, chay kutilla qashan Zacariasqa
rimaq qallarir Dyustaqa kusata
alabaran. 65 Tukuy chay wasin yatanlapi
taqkunami, dispantakashalla karanllapa.
Chaynulla, Judeapa chay sirkalla
lugarninkunamanta runakunapis,
parlaqllapa tukuy chay pasashankuna-
paqqa. 66 Chaynulla, tukuy chay uyapaq-
kunapis paykunalla yarpupakuqllapa:
"¿Imanuraq kay wamraqa maydiyaqa
kanqa?" nir. Chaqa alliptari Tayta
Dyusqa tukuy pudirninwan yanapaq
chay wamritutaqa.

Zacariasmi
Dyusta alabaran

67 Chay, wamrapa taytan Zacariasqa,
Dyuspa kusa shumaq Santu Ispiritun-
wan kar, Dyuspaq rimarmi kaynu niran:
68 "Kusa shumaqmi Israelmanta
runakunapa Dyusnin, Amitun-
chikqa.
Chaqa, shamushamiri pwiblunta
washaq.
69 Paymi, sirbikuqnin Davidpa
ayllunllamanta,
uk kusala puytiq runata nuqan-
chikkunamanqa kaĉhamusha
washamanallapapaq.
70 Kaypaqmi unaykuna pay nishannu-
llata,
chay kusa allin rimaqninkuna
kaynu nisha karan:
71 Payqashi washamashunllapa,
kuntramaqninchikkunamanta,
chaynulla tukuy ĉhiqnimaqnin-
chikkunamanmatapis.

72 Unay rukunchikkunatapis, llakipa-
yanqa.
Chaynulla, manashi qunqayanqa-
chu chay tratuta rurar arniku-
shanmatapis.
73 Nataq, kaynumi jurar arnisha
karan, agwilunchik
Abrahamta-shuypaqa.
74 Washamayashunllapashi, chay
kuntranchikkunamanta,
payta sirbinallapapaq ama imata-
pis mancharchu.
75 Chayna paypa naypanpiqa, pay
munashannullata rurarqa,
kusala allin runana kanallapapaq,
maydiyapis kawsayarllaqa.
76 Nataq qam-shuypaqa, wamrituy,
shutinkimi unaq Dyuspa
shumaq rimaqnin.
Chaqa, qamqami Amituyki-
mantaqa naypaqta rinki,
nanninta kamkachiq yupay pay
shamunankaman allita rimar
yaĉhachikur ima.
77 Yaĉhachinkipismi, paypa pwiblun-
manta runakunata
Dyusmi uchankunamanta
pirdunar washanqa nir.
78 Chaqa Taytanchik Dyusqami,
llakipamanchik kuytamanchik
ima.
Chaymi unaq syilumanta-pacha
washamaqninchikqa shamunqa,
uk achkirachikuq yupay.
Paymi nuqanchikkunapaqqa,
imanutaq uk mushuq diyamaqa
kusa llipyalla, chaynu kanqa.
79 Chaynu shamurmi, yanapanqa chay
achkirachikuyninwanqa tutapa-
raqpi yupay mana allinta rurar
kawsaqkunata,
shumaq nanninpi puriq yupay
tanallapapaq" nir.
80 Chay wamrituqamiri winayaq,
kusala yarpuyniyjun ima. Chaynulla,
Israelmanta runakunata yaĉhachiq
qallarinankaman, chunllaq lugarkunapi
taran.

Jesucristumi nasiranna
(Mt 1.18-25)

2 1 Chay tyimpukunapimi, Romapa
punta mantakuqnin Augustuqa,
kaĉhakusha karan uk sinsuta ruranan-
llapapaq tukuy pachapi. 2 Kay sinsuqami
rurakaran Cirenio shutiq runa, Siria
pwiblupa gubyirnun katin. 3 Tukuy
runakunami uklaw pwiblukunapi
tayarmapis, riqllapa pwiblunllapaman
chaypina padrunakananllapapaq.
4 Chayraykumi, Josiqa chay Galileapa
pwiblun Nazaretmanta lluqshir, riran
paypa pwiblun Belenman, chay Judea
pwiblupa gubyirnu David nasishanman.
Chaqa Josiqa, Davidpa ayllunmanta
karan. 5 Josiqami, Mariawan kasaranan-
paq kasha kar, rurisituyjun katinmapis,
pullana riranllapa wakman padrunaka-
nanllapapaq. 6 Chaymi chay Belenpi
kayatinllapaqa, Mariataqa itikustunan-
paq nanaynin ayparan. 7 Chayna,
chaylapi punta wamranqa nasikuran.
Nasikutinqami, mantillitakunawan liyar
usurachiran, animalkuna mikunanpaq
uk batyanula parita kaq chaylapi.
Chaqa, manari paykunapaqqa samanan-
llapapaq lugar karanchu, chay samanan-
llapa wasipiqa.

Angelkuna rikariran
michikuqkunaman

8 Belenpa yatanlapimi, karanllapa
ayka michikuqkuna. Paykunami
chaypiqa tukuy tuta uknin uknin
turnanakur uyshankunata kuytar
taqllapa. 9 Chaymi chaypi kananllapaka-
manqa, illaqmanta Dyuspa uk angelnin
paykunaman rikariran. Chaynulla,
Dyuspa shumaq llipyayninqa kusata
achkirachikamuran paykuna kayashan-

manqa. Chaymi paykunaqa kusalata manchakuranllapa. 10Chaynu manchakutinllapamapis, angelqa niran:

"Ama manchakuyllapachu. Ashwan kusa shumaqta willashuyanillapa chayta uyarmi aligriyankillapa. Chaynulla tukuymi kusata aligriyanqallapapis. 11Kananmi Davidpa pwiblunpi, uk washakuq nasisha. Payqami Dyuspa Akrashan Cristun, Amitunchikllapa. 12Kay nishuyanillapa chayta chiqapta kriyinaykillapapaqqami, uk wamrituta, animal mikunanpa batyanula paritanlapi mantillitawan liyakasha usuraqta tarinkillapa" nir.

13Chaynu parlayatinllaparaqqami, syilumanta achka angelkuna chay uk ángel kayashanman rikaritin, Dyusta alabaranllapa kaynu nir:

14 "¡Kusa shumaqmi unaq syilupi
Dyusninchikqa!
¡Kay pachapi kaqkunataqa,
Tayta Dyusqa tukuyta llakipar
yanapanqa!
¡Chayna, paykunaqa shumaq
allintana kawsanqallapa!"

15Chaymanta chay angelkuna syiluman tikrakatinnaqa, chay michikuqkunaqa paynin paynin ninakuqllapa: "Rishunllapari Belenman rikaq. Chaqa Dyusninchikmapis angelninkunata kaĉhamutin, willamashanchikllapana chaypi imami pasasha nirmapis".

16Chaynu ninakur utqaylla rirmi, tariranllapa Mariawan Jositaqa wamritunta batyanula paritapi usurachisha taqllapata. 17Rikarnaqami, kusata parlakuq ĉhurakaranllapa chay ángel wamritupaq willashanllapapaqqa. 18Chaymi chay michikuqkuna parlakutinllapaqa, tukuy uyapaqkunaqa, dispantakashalla kidaqllapa. 19Chaynu katinmapis, Mariaqami uyarala uyakuran imanu rimatinllapamapis. Chaymi imata uyapar yaĉharmapis, mana qunqaranchu. 20Nataq, chay michikuqkunaqa tikrakaranllapa Dyusninchikta alabaqnu, payji niqnu, tukuy chay rikashanllaparayku, uyapashanllaparayku ima. Chaqa, tukuy chaykunamiri, ángel willashanllapanulla pasasha karan.

Dyusta aduranllapa wasimanmi Jesusta aparanllapa

21Uchu diyamantami, chay siñal kustumrita rurarnaqa, chay wamritutaqa Jesús shutichiranllapa, imanutaq María manaraq ruriyjun katin, ángel nisha karan chaynulla.

22Chaymanta Moisés mantakushannu María itikushanmanta paqakutinnaqa,[a] chay wamritutaqa aparanllapa Jerusalenman. Chayna Dyusta aduranllapa wasiman apar, kay wamrituyqa Dyuspaqna kanqa ninanllapapaq.

23(Chaqa, Dyus nitin iskribikashakunapiqami kaynu niq: "Tukuy kulaka ullqu wamrituqashi Dyuspaqna kanqa"[b] nir). 24Chaymi ufrinditanllapata ĉhurar, Tayta Dyusta payji ninanllapapaqqa, ishkay turtulitakunataĉhi manaqachu palumapa ishkay wawituntaĉhi apar riranllapa, Dyus nishanta kumplinanllapapaqqa.

25Chay tyimpukunapimi, Dyuspa Santu Ispiritunwan kar kusala allin runa, Dyusta aduraq Jerusalenpi taq. Paymi shutiq Simeón. Paymi yarakuyaran Dyuspa Akrashan Cristun shamur Israelmanta runakunata washananpaq. 26Chaqa Santu Ispiritumi paytaqa kaynu

a 2.22 Masta intrakanarqa rikashunllapa Levítico 12.2-8; 5.11. **b 2.23** Masta intrakanarqa rikashunllapa Éxodo 13.2,12-13.

nir willasha karan: Manaraq wanuyarchu Dyuspa Akrashan Cristunta rikanki nir. 27Chayna, Santu Ispiritu willatin, Simeonqa riran Dyusta aduranllapa wasiman. Chaynulla chay wamrapa taytankunapis wamritunta aparanllapa Dyus mantakushannulla kumplinanllapapaq. 28Chaymi, Simeonqa chay wamritutaqa marqakustur, Tayta Dyusta alabar kaynu niran:

29 "Tayta Dyusniy, kanan-shuypaqa
arnimashaykiqa kumplikashana.
Nuqa sirbikuqnikitaqa dijamayna
shumaqta wanukunaypaq.
30 Chaqa rikashanamiri kani qam
kaĉhamushayki kay Washakuqtaqa.
31 Qamqami tukuy chaykunataqa
ruraq qallarishayki tukuy
pwiblukunamanta runakuna
rikar yaĉhananpaq qammi
Washakuqtaqa kaĉhamushayki
nir.
32 Paymi imanutaq uk achkirachikuq
yanapamanchik, chay yupay
tukuy runakunata yanapar
qampaq intrachinqa.
Chaynami yaĉhar alabanqallapa
Israel pwiblumantami shamusha Washakuqqa nir".

33Chaynu Simeón chay wamritupaq nitin Josiwan, maman María uyaparmi kusalata dispantakar kidaranllapa. 34Chaymantaqami Simeonqa Dyusman mañakuran, paykunata shumaqta rikananpaq. Chaymi Jesuspa maman Mariataqa niran:

"Tukuy imata, kay wamritu winar Israel pwiblupi ruratinmi, wakinqa paypi kriyir washakanqa. Nataq wakinkuna-shuypaqa, payta mana kriyishanllaparayku, manana Dyuspaqqa allinnachu kanqallapa. Ashwan chaykunata ruratin imami, kuntranqallapa paytaqa. 35Chaynulla achka runakunapa yarpuyashan, rurayashankunamapis, shutiman rikarinqa. Piru tukuy chaykunapaqmi qamqa kusalata llakinki. Chaqa, tukuy chaykunami qampaqqa, uk kuchillu shunquykillaman yaykuq yupay kanqa".

36Chaynullami Dyus nishankunata rimaq uk ruku warmi Ana shutiqpismi chaypi karan. Payqami, Aserpa ayllunmanta uk runa Fanuelpa wamran kaq. Chaqa kasarasha kayaq kusa shipashlla kar. Piru runawanqami kawsaran syiti añulata. 37Chaymi chay runanmanta wakchayasha warmisitaqa uchintay kwatru añuyjunna karan. Payqami Dyusta aduranllapa wasimantaqa mana ashurchu Dyusman mañakuq tuta katin, unaq katinmapis. Chaynullami ayunaq ima. 38Chaymi, paypis chay kutilla qimikamur qallariran Dyusta payji niq. Chaynullami, tukuy chaypi Jerusalén washakananta munar yarakuqkunatapis willaran: "Jesusmi chay yarayashanllapa Washakuqqa" nir.

Josiwan María Nazaretman tikrakaran

39Chaymanta Tayta Dyus mantakushanta tukuyta rurarllapanaqa, tikrakaranllapana Galileaman, chay paypa pwiblun Nazaretman. 40Nataq, chay wamraqami winayaran. Chaymi mas jwirti, mas yaĉhaq ima tikrakayaran. Chaynulla Dyusqa kusa shumaqta yanaparan.

Jesustami Dyusta aduranllapa wasipi tariranllapa

41Jesuspa taytankunaqa añu añu Jerusalenman riqllapa Pascua fyistaman. 42Chaymi Jesús dusi añuyjunna katinqa paykunaqa tantakar riranllapa fyistamanqa, chaynu riqllapa

kar. 43Chaymanta chay fyista pasashana
katin, wasinman tikrar riyatinllapanaqa,
wamra Jesusqa kidasha karan
Jerusalenllapi, taytankunaqa mana
kwintata qukatinchu. 44Chaymi,
paykunaqa Jesusqashi runakunapa
rurinta riyanqa nir yarpur, riranllapa
nantaqa uk diyatana. Chaymanta mana
rikaritin, riqsinankunata ayllunkunata
tapukur ima, mana yaĉharanllapachu
maypi wamranqa kanqa nirmapis.
45Chayna mana tarirmi, tikrakaranllapa
qashan Jerusalenman, chaypi
maskakunanllapapaq Jesuspaqqa.
46Chaymanta maskakur puriyar-
llapaqa, kimsa diyamanta tariranllapa
Dyusta aduranllapa wasipi taqta.
Ashwan chay yaĉhar yaĉhachikuqkuna-
wan pulla tayasha karan. Chay
paykunaqa, Jesusta tapur uyakur ima
tayasha karanllapa. 47Chaymi tukuy
uyapaqkunaqa dispantakashalla
kidaqllapa, kusata yaĉhayashanpaq,
tapushanllapata allita willashanllapapaq
ima. 48Chaymanta taytankuna rikarqa,
dispantakaranllapa. Chaymi mamanqa
niran Jesustaqa:

—Wamrituy, ¿imapaqtaq kaytaqa
ruramashaykillapa? Kusata llakirmi
taytaykiwan nuqaqa purisha kanillapa
maskashur.

49Chaymantaqa Jesusqa niran:

—¿Imapaqtaq maskamayankillapa?
¿Manachu yaĉhankillapa nuqa Taytaypa
wasinpi, pay munashankunata ruranay-
paq kani nirqa?

50Piru paykunaqa mana intrakaran-
llapachu imapaqmi chaynu niyan
nirmapis.

51Chaymantami Jesusqa tikrakamuran
taytankunawan Nazaret pwibluman.
Chaypimi payqa taytankuna imata
nitinpis kasur rurar ima kawsaran.
Mamanqami tukuy chaykunata
yaĉharqa, mana imalatapis qunqaqchu.
52Jesusqami winayaran. Chaynulla kusa
yarpuyniyjun tikrakayaran. Chaymi
paytaqa kusa shumaqta rikayaran
Dyusqa. Chaynulla wakin runakunama-
pis, kusa shumaqta rikaqllapa.

Shutichikuq Juanmi chunllaqkunapi yaĉhachikuran

(Mt 3.1-12; Mr 1.1-8; Jn 1.19-28)

3 1-2Kinsi añupaqna Tiberio César
mantakuq katin, Zacariaspa
wamran Juanta, Dyusqa uk chunllaq
lugarpi parlaran yaĉhachikunanpaq.
Chaymi chay tyimpukunallapi Poncio
Pilato Judeapa gubyirnun karan. Nataq
Herodes-shuypaqa Galileapi mantakuq.
Chay uknin Felipiqa mantakuq Iturea
pachapi, chaynulla Traconite pachapipis
mantakuq paylla. Nataq Lisaniaqa
mantakuq Abiliniapi. Anaswan
Caifás-shuypaqa kurakunapa mantaqnin
karanllapa. 3Chay tyimpukunapimi
Juanqa tukuy chay riyu Jordanpa
lugarninkunapi puriran yaĉhachikur,
runakunaqa uchanllapata dijarna,
Dyusta kasur shutikunanllapapaq.
Chayna, Dyusqa uchanllapakunamanta
pirdunar washananpaq. 4Juanqamiri
chiqapta chaynu yaĉhachikuran,
imanuĉhi Dyuspa rimaqnin Isaías kaynu
niran chaynulla:

“Uk runami kusa jwirtita rimar
chunllaqpi nin:
‘Amitunchik Dyuspa nanninta
kamakachiyllapa, uchayki-
llapata dijar Dyusta kasur-
llapana.
Chaynuqami kusa dirichula nanta
kiĉhaq yupayna kankillapa
kanqa.
5 Tukuy pukrukuna pampalla kidanqa.
Tukuy qaqakuna, sirkakunapis
shumaq pampalla kanqa.
Qinqulla nankuna kaqkunapis
dirichakanqa.

Nankuna uĉhku uĉhku kaqkunapis
pampalla tikrakanqa.
6 Tukuy pachapi runakunami
rikanqallapa
Dyus Washakuqninta kaĉhamu-
tinqa'".

7 Isaías nishannulla runakuna Juan shutichinanpaq lluqshimutinqa, payqa niyaq:

"¡Largu kurukunapa ayllunkuna! ¿Chay manchaypaq kastigumanta washakayashunllapa nirchu yarpuyankillapa? 8 Chaynu yarpuyarqa Dyusninchikpinari chiqapta kriyiyllapa, yaĉhananllapapaq chiqapta uchaykillapata dijar, Dyusninchikta kasunkillapana nir. Ama qamkunallaqa alabakayllapachu 'Abrahampa ayllun kar washakayanchikllapa' nirqa. Chaqa allita nishaykillapa: Dyus munarqami kay rumikunamatapis, Abrahampa ayllunpaq tikranarqa, tikranman. 9 Achapismi listuna qirukunata ĉhupanmanta kuchunanpaqqa. Chaqa tukuy qiru mana allita puquqtaqa, kuchur itakunqa ninaman".

10 Chaynu Juan rimatinqa, chay runakunaqa niranllapa:

— Chaqa, ¿imatataq rurashaqllapa ama kastigamananllapapaqqa?

11 Juanqa paykunata niran:

— Mayqannikillapapis ishkay raĉhpayjun kaq, mikunayjun kaqpis, quyllapa uk mana kaqniyjunta.

12 Chay Romapaq wakin impwistuta kubrakuqkunapismi qimikaranllapa, shutikunanllapapaqqa. Chaymi Juantaqa kaynu nir tapuranllapa:

—Yaĉhachikuq Taytituy, ¿imatataq rurashaq nuqakunaqa?

13 Chaymi Juanqa chaykunatapis niran:

—Ama kubrakuyllapachu mastaqa, chay kubrakushaykillapamantaqa.

14 Chaymantaqa chaynulla wakin suldadukunapis tapuranllapa Juantaqa:

—Nuqakuna-shuypaqa, ¿imatataq rurashaqllapa? nir.

Chaymi Juanqa paykunataqa niran:

—Ama mayqantapis yanqallamanta imanta kitayllapachu. Chaynulla ama yanqallamantaqa uchachayllapachu. Chay michkataĉhi ganankillapa chaywanqa kuntintakayllapana.

15 Runakunaqami kusalata rikakuyaranllapa tapunakurllapa, imanupiqa Juan kanman Dyuspa Akrashan Cristunqa nir. 16 Piru Juanqa paykunataqa niran:

"Chiqaptami nishaykillapa: Nuqaqami shutichikuni yakulawan. Nataq uk shamur-shuypaqami shutichikunqa Santu Ispirituwan, ninawan ima. Payqami kusa mas puytiq nuqamantaqa. Nuqaqa paypa naypanpiqa mana sirbinichu llanqinpa watunta kaĉhanaypaqlamapis. 17 Chay payqamiri apamuyan urkitanta makinpi charikur triguta akrananpaq pajanmanta. Chaynu shumaqcharqami chay trigutaqa ĉhuranqa ĉhurakunanpi. Nataq pajanta-shuypaqa rupachinqa. Chay ninaqami ratakurqa mana wanunqachu".

18 Chaynumiri shumaqta willar, Juanqa yaĉhachikuran imanumi Washakuq shamuq chayqa kanqa nirmapis. 19 Chaynullami chay gubyirnu Herodesta-shuypaqa anyaran, uknin Felipipa warmin Herodiaswan kayashanrayku, chaynulla tukuy wakin mana allin rurayninkunapaqpis. 20 Piru ashwan Herodesqa, chay tukuy mana allinkunata rurashanpaq anyatinqa, ukmanta yarpur Juantaqa karsilachiran.

Jesusmi shutikuran
(Mt 3.13-17; Mr 1.9-11)

21 Piru manaraq karsilpi kayar Juan kusa achka runakunata shutichiyatinqa, Jesuspis riran shutikuq. Chaynu shutikur Taytanman mañakuyatinqa

syiluqa kiĉhakaran. 22Chaymi Dyuspa Santu Ispiritunqa Jesusman ishkimuran kusa rikaypaqla, uk palumitanu. Chaymi syilumanta-pacha Dyus kaynu niqta uyaparan:
“Qammi kusa munashay Wamray kanki.
Qamwanmi kusalata aligriyani” nir.

Kaykunami Jesucristupa unay ayllunkunaqa karan
(Mt 1.1-17)

23Amitunchik Jesucristo yaĉhachikuq qallarirqami trinta añuyjunmana kasha kanqa. Niqllapa Amitunchik Jesucristu-qashi Josipa wamran nir.
José-shuypaqa, Elipa wamran nir.
24 Eliqa, Matatpa wamran.
Matatqa, Levipa wamran.
Leviqa, Melquipa wamran.
Melquí-shuypaqa, Janapa wamran karan.
Nataq Janaqa, Josipa wamran.
25 Josiqa, Matatiaspa wamran.
Matatiasqa, Amospa wamran.
Amosqa, Nahumpa wamran.
Nahumqa, Eslipa wamran.
Esliqa, Nagaipa wamran.
26 Nagaiqa, Maatpa wamran.
Maatqa, Matatiaspa wamran.
Matatiasqa, Semeipa wamran.
Semeiqa, Josipa wamran.
Josiqa, Judapa wamran.
27 Judaqa, Joanapa wamran.
Joanaqa, Resapa wamran.
Resaqa, Zorobabelpa wamran.
Zorobabelqa, Salatielpa wamran.
Salatielqa, Neripa wamran.
28 Neri-shuypaqa, Melquipa wamran karan.
Melquiqa, Adipa wamran.
Adiqa, Cosampa wamran.
Cosamqa, Elmodampa wamran.
Elmodamqa, Erpa wamran.
29 Erqa, Josuepa wamran.
Josueqa, Eliezerpa wamran.
Eliezerqa, Jorimpa wamran.
Jorimqa, Matatpa wamran.
30 Matatqa, Levipa wamran.
Leviqa, Simeonpa wamran.
Simeonqa, Judapa wamran.
Judaqa, Josipa wamran.
Josiqa, Jonanpa wamran.
Jonanqa, Eliaquimpa wamran.
31 Eliaquimqa, Meleapa wamran.
Meleaqa, Mainanpa wamran.
Mainanqa, Matatapa wamran.
Matataqa, Natanpa wamran.
32 Natán-shuypaqa, Davidpa wamran karan.
Davidqa, Isaipa wamran.
Isaiqa, Obedpa wamran.
Obedqa, Boozpa wamran.
Boozqa, Salmonpa wamran.
Salmonqa, Naasonpa wamran.
33 Naasonqa, Aminadabpa wamran.
Aminadabqa, Adminpa wamran.
Adminqa, Arnipa wamran.
Arniqa, Esrompa wamran.
Esromqa, Farespa wamran.
Faresqa, Judapa wamran.
34 Judaqa, Jacobpa wamran.
Jacobqa, Isaacpa wamran.
Isaacqa, Abrahampa wamran.
Abraham-shuypaqa, Taripa wamran karan.
Tariqa, Nacorpa wamran.
35 Nacorqa Serugpa wamran.
Serugqa, Ragaupa wamran.
Ragauqa, Pelegpa wamran.
Pelegqa, Heberpa wamran.
Heberqa, Salapa wamran.
36 Salaqa Cainanpa wamran.
Cainanqa, Arfaxadpa wamran.
Arfaxadqa, Sempa wamran.
Sem-shuypaqa, Noepa wamran karan.
Noeqa, Lamecpa wamran.
37 Lamecqa, Matusalenpa wamran.
Matusalenqa, Enocpa wamran.
Enocqa, Jaredpa wamran.

Jaredqa, Mahalaleelpa wamran.
Mahalaleelqa, Cainanpa wamran.
38 Cainán-shuypaqa, Enospa wamran karan.
Enosqa, Setpa wamran.
Setqa, Adanpa wamran.
Nataq Adanta-shuypaqa Tayta Dyusmi ruraran.

Jesusta dyablu uchakuchinaran
(Mt 4.1-11; Mr 1.12-13)

4 1 Jesusqa Santu Ispirituwan kar tikrakamuran riyu Jordanmantaqa. Chaynu Santu Ispiritu yapatinmi, Jesusqa riran chunllaq lugarman. 2 Chaypiqami kwarinta diyata karan. Chaymi chay diyakunaqa ayunar mana imalatapis mikushanrayku kusalata mallaqnaran. Chaynu mallaqnatin, dyabluqa imanullapis Jesustaqa uchakuchinaran. 3 Chaymi niran:

—Chiqapta Dyuspa Wamran karqa, kay rumita willay tantapaq tikrakananpaq nir.

4 Piru Jesusqa niran:

—Dyus nitin iskribikashakunapimi nin:

'Manami tantalamantachu runaqa kawsayta puytin.
[Ashwanmi Dyuspa tukuy rimayninta kasur kawsanqa]' nir.

5 Chaymanta-shuypaqami dyabluqa Jesustaqa aparan kusala unaq sirkaman. Chaymantami dasla kay pachapa tukuy pwiblunkunata rikachir niran:

6 —Nuqaqami qushayki tukuy kay imakuna kay pachapi kaqtaqa, qamna mantakunaykipaq. Chaqa, nuqapami tukuy kaykunaqa. Chay-ari mayqantapis qushaq qunashaytaqa. 7 Chayrayku, qunqurir nuqata aduramatkiqami tukuy chay rikayashaykikunaqa qampaq kanqa nir.

8 Jesusqa niran:

—[¡Ashuy dyablu!] Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi nin:

'Adurar sirbiy Amituyki Dyuslata' nir.

9 Chaymantami dyabluqa Jesustaqa aparan Jerusalén pwibluman. Chaypiqami Dyusta aduranllapa wasipa kusa unaqninman iqachir niran:

—Chiqapta Dyuspa Wamran karqa, kaymanta uraman kaĉhakay. 10 Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi, nin:

'Dyusqashi angelninkunata kaĉhamunqa
kuytashur washashunanpaq.
11 Chaynulla aypashuyanqashi
ĉhakikimapis ama ĉhachikananpaq ima rumilawanmapis' nir.

12 Chaynu nitinmi, Jesusqa niran:

—Dyus nitin iskribikashakunapimi ninpis:

'Amami Amituyki Dyus nishanllata rurachir pukllaychu' nir.

13 Chaymanta-shuypaqami dyabluqa manana imanupis Jesusta uchakuchiyta puytirnaqa, ashuranna paymantaqa ayka diyallataqa.

Jesusmi Galileapi yaĉhachikuq qallariran
(Mt 4.12-17; Mr 1.14-15)

14 Jesusqami qashan Galileaman tikrakaran Santu Ispiritupa pudirninwan karna. Chaymi chay lugarkunapa ridurninkunapiqa paypaqqa kusalata yaĉharanllapana. 15 Chaqa payqami tukuy chay tantakananllapa wasikunapi yaĉhachikuq. Chaymi tukuyla paytaqa alabaqllapa.

Jesusmi Nazaret pwiblupi
(Mt 13.53-58; Mr 6.1-6)

16 Chaymantami Jesusqa chay maypiĉhi kriyakasha karan, pwiblun Nazaretllaman riran. Chaymi samana diyapiqa chay tantakananllapa wasiman yaykuran paypa kustumrin kashanrayku. Chaymantami shariran Dyus

nitin iskribikashakunata liyinanpaq.
17 Chaymi Dyuspa rimaqnin Isaías
iskribishanta makyatinllapa kiĉharqa,
kaynu niqta tarir liyiran:
18 “Nuqapimiri Dyuspa Ispiritunqa.
Chaqa pay akramarmi kaĉhamasha
chay mana imayjunkunata Dyuspa
shumaq rimayninta yaĉhachi-
naypaq.
[Kaĉhamashapismi kwashalla
kaqkunata kunsulanaypaq].
Chaynullami kaĉhamasha
dyablupa makinpi kaqkunata
washanaypaq,
syigukunata rikakuchinaypaq,
qischakaqkunata washanaypaq
ima.
19 Kaĉhamashapismi Dyusqa
tukuylata yanapananpaq
tyimpuqa ĉhamushana nir
yaĉhachikunaypaq”.
20 Chaynu nirnaqa Jesusqa chay
iskribikashataqa pillur, chay tantaka-
nanllapa wasipi yanapakuqta qur payqa
taran. Nataq tukuy chaypi kaqkunaqami
kusalata paytaqa chapayaranllapa.
21 Chaymi payqa rimaq qallariran kaynu
nir:
—Dyus nitin iskribikashanta liyishay-
qami kananlla qamkunapa naypayki-
llapapi nuqawan kumplikashana.
22 Chaynu nir kusa shumaqta
rimashanraykumi, chay uyakuqkunaqa
dispantakashalla Jesuspaqqa kusa
allinta rimayaranllapa. Piru chaynu
rimarmapis yaqqa mana kriyinar
paykunapura kaynu nir tapunakuyaq-
llapa:
—¿Manachu kayqa Josipa wamran?
nir.
23 Chaynu yarpuyatinllapamiri,
Jesusqa paykunataqa niran:
—‘Rimidyakuq tayta, qamraq
rimidyakay’ nishanllapanullami
nimayankillapa kanqa. Chaynullami
nimayankillapapis kanqa: Capernaumpi
kwichka achka imakunata rurashayki
nir uyapashayllapatami kay pachaykipi-
pis ruray kriyinayllapapaq, nir.
24 “Chiqaptami nishaykillapa: Mayqan-
pis Dyuspa rimaqnin katinqa, manami
pwiblunllapiqa shumaqta rikanllapachu
nir. 25 Alliptami nishaykillapapis:
Dyuspa rimaqnin Eliaspa tyimpunpimi
kimsa añu-y-midyuta tamya mana
karanchu. Chaymi tukuy Israel pwiblu-
piqa kusala mallaq tyimpu karan.
Chaynullami chaypiqa achka byuda
warmikuna karanllapa. 26 Piru chaynu
katinmapis Dyusqa Eliastaqa mana
Israelmanta chay byudakunamanchu
kaĉharan. Ashwanmi paytaqa kaĉharan
Sarepta pwiblumanta uk byuda
warmiman. Chayqami Sidón pwiblupa
shipchanlapi kaq. 27 Chaynullami Israel
pwiblukunapipis karan achka qishaq
ismuyaq runakuna, Dyuspa rimaqnin
Eliseupa tyimpunpiqa. Chaynu katinma-
pis, mana mayqantapis allicharanchu.
Ashwan Siria pwiblumanta Naamán
shutiq runalata allicharan” nir.
28 Chaynu chaykunata uyarllapami,
chay tantakananllapa wasipi kaq
runakunaqa tukuyla kusata piñakuran-
llapa. 29 Chaymi sharir Jesustaqa chay
pwiblumantaqa aparanllapa chay
pwiblu rurakashapa qichqalanpi pata
karan chayman, chay patamantana
itakunanllapapaq. 30 Piru ashwan
Jesusqa chaynu ruranayatinllapamapis
ĉhaypinllapata pasar riran.

Jesusmi runamanta dyablupa yarpuyninta itakuran
(Mr 1.21-28)

31 Jesusqami riran Galileapa pwiblun
Capernaumman. Chaymi samana
diyakunapiqa runakunata yaĉhachiq.
32 Chaynu yaĉhachikutinmi kusa
dispantakashalla kidaqllapa. Chaqa

kusata paylla mantakur imami yaĉhachikuran.
33Chay tantakananllapa wasipiqami, kayaq uk runa dyablupa yarpuyninwan. Chayqami kusa jwirtita kaynu qayĉhakuq:
34—¡Ay! Nazaretmanta Jesús, ¿imapaqtaq nuqakunaman yakapakanki? ¿Ima, chinqachimaqllapachu shamushayki? Nuqaqami riqsishuni. ¡Qamqami Dyuspa Santu Wamran kanki! nir.
35Chaynu nitinmi, Jesusqa anyaran dyablupa yarpuynintaqa kaynu nir:
—¡Upallalla yarquy kay runamantaqa!
Chaynu Jesús nitinqami, chay dyablupa yarpuyninqa yarquranna runamantaqa. Tukuy runakunapa naypanpimi chay runataqa ratachir mana imanachirlapischu yarquran. 36Chayta rikarmi, tukuyla runakuna kusa dispantakashalla ukninllapa ukninllapa kaynu ninakuyaqllapa: "¿Ima rimaykunataq kaykunaqa? Chaqa pudiminwan kusata paylla mantakur, imami willan dyablu chay runamanta yarqunanpaqqa. ¡Chaynu willatinmi paykunaqa yarqun!"
37Chaynu nir rimatinllapami tukuyla chay lugarpa pwiblitunkunapi Jesuspaqqa kusalata rimaqllapa.

Jesusmi allicharan Simón Pedrupa swigranta
(Mt 8.14-15; Mr 1.29-31)

38Jesusqa tantakananllapa wasimanta yarqurqa, rir yaykuran Simonpa wasinman. Chaypimi Simonpa swigran qishaq kusa rupapi karan. Chaymi Jesusta rugaranllapa alliyachinanpaq. 39Jesusqami payman qimikar chay rupataqa wakaq tukuy niran. Chaynu nitinmi chay rupaqa dijaranna. Chaymantami ashwan chay kutilla, warmisitaqa sharikur paykunata qaraqna qallariran.

Jesusmi achka qishaqkunata allicharan
(Mt 8.16-17; Mr 1.32-34)

40Rupay chinqatinnaqa, tukuy riqchaq qishaywan kaqninkunata Jesusman apamuranllapa. Chaymi makinkunata paykunapa ananman ĉhurarlla allicharan. 41Chaynullami achka runakunamanta dyablupa yarpuyninkunapis yarquran, kaynu qayĉhakur:
—¡Qamqami Dyuspa Wamran kanki! nirlla.
Chaynu nitinllapami Jesusqa anyar, mana dijaranchu rimananllapapaqqa. Chaqa chay dyablupa yarpuyninkunaqami yaĉhayaranllapa payqa Dyuspa Akrashan Cristun nir.

Jesusmi Galileapi yaĉhachikuran
(Mr 1.35-39)

42Chaymanta allaqnin achkiyayatinnaqa Jesusqa sharir, chay pwiblumanta lluqshir riran chunllaq lugarmanna. Piru runakunami kusalata maskar rir, ĉharanllapa pay kayashanmanqa. Chaymi Jesustaqa chaylapi kidananta munaranllapa, ama rirnachu. 43Chaymi Jesusqa niran:
—Ashwanmi Dyusqa imanumi mantakun nir shumaq rimananta uklaw pwiblukunapipis yaĉhachikunaypaq kani. Chaqa chaypaqmi shamusha kani nir.
44Chaynumi Jesusqa chay Israel runakuna tantakananllapa wasikunapi, Galilea lugarkunapi ima Dyuspa shumaq rimanantaqa yaĉhachikur puriyaran.

Kusa achka piskaduta ayparanllapa
(Mt 4.18-22; Mr 1.16-20)

5 1Uk diyapimi, Jesusqa Genesaret quĉhapa manyanpi karan. Chaymanmi kusala achka runakuna, Dyus nishanta yaĉhachikutin uyakuyta

munashanrayku tantakamur limpu kiĉhkichiranllapa. 2Chaymantami Jesusqa rikaran ishkay yaku karrukunata quĉhapa rurinpi kaqta. Chay yaku karrukunaqami shinala karan, piskadukuqkuna atun shikranllapata paqaq ishkishanrayku. 3Chaymi Jesusqa iqaran uk yaku karruman. Chayqami Simonpa karan. Chaymi Simontaqa mañaran, yaku karrunta ashlila yakukaq sikpachinanpaq. Chaypinami Jesusqa tar, tukuy chaypi kaqkunataqa yaĉhachiran. 4Chaymanta rimar tukchirnaqa Simonta niran:

—Kay yaku karruykitaqa quĉhapa mas ĉhaypinkaqman apar, chaymanta chay atun shikraykillapata itakuyllapa piskaduta aypanaykillapapaqqa, nir.

5Simonqa niran:

—Yaĉhachikuq Taytituy, tukuy tuta piskadukurmapis, manami uklamatapis aypashachu kanillapa. Piru qam nimashaykinullami atun shikrayllapakunataqa yakuman itashaq. 6Chaynu Jesús nishannulla rurarqami, allipla achkata piskadutaqa ayparanllapa. Chaymi atun shikrankunamapis llikikayaranna. 7Chaymantami chay uk yaku karrupi piskadukuq masinkunata qayaran shamur yanapananllapapaq. Chaymi ishkantin yaku karruman untachitinllapami, ashwan ishkantin yakumanqa chinqayaranllapana kusala achka piskadu kashanrayku. 8Chaynu milagruta rikarqami Simón Pedruqa, Jesuspa naypanlapi qunqurikur, kaynu niran:

—Taytituy, ¡nuqami kusala uchasapa kani! ¡Chaymi rugashayki rikunaykipaqna naypaymantaqa! nir.

9Chaynuqami Simonqa niran, wakinninkunawan kusala achka piskaduta aypashanrayku manchakusha kar. 10Chaynullami Zebedeupa wamrankuna Santiaguwan Juanpis kusalata manchakusha karanllapa. Paykunami Simonpa kumpañirun karanllapa. Piru Jesusqa Simontaqa niran:

—Ama manchakuychu. Ashwanmi kananmantaqa piskaduta aypaq yupayna runakunata nuqapaq yaĉhachir tantanki nir.

11Chaynu Jesús nitinqami, chay kutilla yaku karrunllapataqa quĉhapa manyanman apar, tukuy imanllapata dijar, utqaylla riranllapa Jesuswanna.

Jesusmi allicharan uk ismuyaq runata
(Mt 8.1-4; Mr 1.40-45)

12Uk diyapi Jesús uk pwiblupi katin, ĉharan uk kusa qishaq ismuyaq kwirpuyjun runa. Chaypimi Jesusta rikarqa, pachakaman pukĉhirar kaynu nir rugaran:

—¡Taytituy! llakipamayarqa allichamay-ari kay qishayniymantaqa nir.

13Chaymantami Jesusqa makinwan kamar, kaynu niran:

—Munayanimi alliyanaykita. ¡Kananlla alliyay! nir.

Chaynu nitinlami, chay runaqa alliyaran qishayninmantaqa. 14Chaymi Jesusqa niran:

—Amami mayqantapis willankichu. Ashwanmi rir qimikay kurakunaman. Chaymi apanki ufrinditaykita Moisés mantakushannulla. Chayna tukuy yaĉhananllapapaq qishaynikimantaqa alliyashaykina nir.

15Chaynu upallala kananta munatinmapis, Jesuspaqqa kusa achka runakunana yaĉhayaranllapa, payqa imatapis rurayta puytin nir. Chaymi kusa achka runakuna Jesusmanqa tantakaqllapa, qishayninkunamanta alliyananllapapaq. 16Piru Jesusqa paykunamanta ashur chunllaq lugarkunaman riq Taytanman mañakuq.

Jesusmi mana kuyuyta puytiq runata allicharan
(Mt 9.1-8; Mr 2.1-12)

17Uk diyapi Jesús yaĉhachikuyatin, chaykunapiqa tayaranllapa wakin fariseo runakuna, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna ima. Paykunaqa shamusha karanllapa, Galileapa, Judeapa, Jerusalenpa tukuy pwiblunkunamanta. Dyuspa pudirnintaqami rikayaranllapa, Jesús qishaqkunata alliyachitin ima.

18Chaymantaqa ĉharanllapa runakuna uk paritapi mana kuyuyta puytiq runata apar. Wasipa rurinman yaykuchirmi, Jesuspa naypanpi usurachinayaranllapa. 19Piru mana maytapis yaykuchiyta puytiqllapachu, kusa unta runakuna katinllapa. Chaymi iqaranllapa wasipa ananman. Chaymantaqa chay wasipa qatananta uĉhkuta rurar, chaylata chay mana kuyuyta puytiq runataqa ishkichiranllapa Jesuspa naypanmanqa. 20Chaymantaqa Jesusqa nuqapi kusata kriyinllapa nir yaĉharqa, kaynu niran:

—Taytituy, tukuy uchakushaykikunamanta pirdunashushana kani nir.

21Chaynu Jesús nitinqa, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, chaynulla fariseukunaqa yarpupakuq qallariranllapa: ¿Imataq payqa chaynu rimananpaqqa? Wakqachu Dyusninchiknulla tukunayan. Manami allinchu chaynuqa. Chaqa Dyuslari uchakunamanta pirdunakuytaqa puytin nir.

22Piru Jesusqami yaĉhayaran, imatami chay runakunaqa yarpuyan nirmapis. Chaymi kaynu nir tapuran:

—¿Imapaqtaq qamkunaqa chaynuta yarpunkillapa? 23¿Imataq mas trabajusu ruranaypaq, ‘Uchaykikunamantami pirdunashuni’ ninaypaq, manaqachu ‘Sharir puriy’, ninaypaq? ‘Uchaykikunamanta pirdunashuni’ nitiyqa, qamkunaqa mana kriyinkillapachu. 24Piru kananllami intrachishaykillapa Dyusmanta Shamuq Runaqami kay pachapiqa paylla puytin uchanllapakunamanta pirdunakuytaqa nir.

Chaynu nirnaqami chay mana kuyuyta puytiq kwirpuyjun runataqa niran:

—Qamtami nishuni: Sharir paraykita apar, riy wasikiman nir.

25Chaynu Jesús nitinlami tukuypa naypanpi das sharir, chay usurayashan paritanta apar riran wasinman, Dyusta alabaqnu. 26Chaynu chay milagruta rikarmi chaypi kaqkunaqa kusa dispantakashalla kidar, Dyusninchiktaqa alabaranllapa kaynu nir: “Kananqami kusa ukman shumaqkunata rikashanchikllapa” nir.

Jesusmi Levita qayaran
(Mt 9.9-13; Mr 2.13-17)

27Chaymanta Jesusqa waqtaman lluqshirqa, rikaran Romapaq impwistuta kubrakuq runata. Payqami shutiq Leví. Payqami chay impwistuta kubrakunanpi tayaran. Chaymi Jesús rikarqa niran:

—Shamuy nuqawan rishun nir.

28Chaynu nitinqa Leviqa sharir, tukuy iman kaqkunata chaypi dijarna, Jesuspa pullan riran.

29Chaymantaqami Leviqa wasinpi ruraran uk fyistata, Jesusrayku. Chaymi achka wakinnin Romapaq impwistuta kubrakuqkunapis wakin runakunawan pulla misapi tayaranllapana. 30Piru chay fariseukuna, chaynulla Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkunaqa piñakur, Jesuspa yaĉhakuqninkunataqa anyaqnulla, kaynu niran:

—¿Imapaqtaq mikunkillapa, upyankillapa, chay impwistuta kubrakuqkunawan chaynulla uchasapakunawan pullaqa? nir.

31Chaynu nitinllapami, Jesusqa
paykunataqa niran:
—Allilan kar mana qishaq kaqkuna-
qami mana ministinchu rimidyakuqtaqa.
Chaymi ashwan chay qishaq kaqkunala
ministin rimidyakuqtaqa. 32Chaqa
nuqaqami mana, chay allinla kani
niqkunapaqchu shamusha kani.
Ashwanmi shamusha kani, chay
uchayjunkunata willatiy kriyir,
uchanllapata dijarna washakananllapa-
paq.

Ayunupaqmi tapuranllapa
(Mt 9.14-17; Mr 2.18-22)

33Kaynumi Jesustaqa niranllapa:
—Juanpa yaĉhakuqninkuna, fariseu-
kunapa yaĉhakuqninkunapis kusata
ayunar, Dyusman mañakunllapa. Piru
qampa yaĉhakuqnikikuna-shuypaqa
maydiyapis mikunllapa, upyanllapa
ima.
34Jesusqa paykunataqa niran:
—Qamkunaqachu uk kasaraq runa
chayllapiraq katinqa chay pullan
kaqkunata, ¿'Ayunay' ninkimanllapa?
35Piru chay kasarasha rinanpaq urami
ĉhamunqana. Chaynu ritinna-shuypaqa
ayunanqallapana.
36Chaynullami Jesusqa kay kumparas-
yunkunatapis parlaran:
"Manami mayqanpis uk mushuq
raĉhpata kuchur, makwa mudananta
rimindanchu. Chaqa chaynu rurarqami
yanqallana chay mushuq raĉhpataqa
dañayan. Chaynullami chay mushuq
raĉhpawan, makwa raĉhpata rimında-
shaqa mana shumaqnachu kidan.
37Chaynulla, chay ubapa yakun mushuq
binutaqa manami itanchikchu makwa
qara kapachumanqa. Chaqa chay ubapa
yakun binuqami byijuyar makwa qara
kapachutaqa llikinman. Chaynuqami
ashwan ubapa yakun binu chaynulla
chay qara kapachupis yanqallana
tukukanman. 38Chayraykumi, ubapa
yakun mushuq binutaqa mushuq qara
kapachumanna itaypaq. 39Nishayki-
llapapis: Mayqan runapis ubapa yakun
binu byijuyashata upyayarqa,
mananami chay ubapa yakun mushuq
binutaqa upyaytaqa munannachu.
Chaqa ninmi: Chay byijuyasha chaymi,
kusala mishki nir".[c]

Samana diyapimi ispigakunata pitiranllapa
(Mt 12.1-8; Mr 2.23-28)

6 1Uk diyami samana diya katin,
Jesusqa riyaran tarpukashakunapa
rurinta. Chaymi, yaĉhakuqninkuna
riqnuqa trigupa ispigankunata pitir
qaqur murintaqa mikuyaqllapa.
2Chaymi chaymantaqa, wakin fariseo
runakunaqa kaynu nir tapuranllapa:
—¿Imapaqtaq chay samana diyapi
mana ruraypaqkunataqa, rurankillapa?
nir.
3Chaynu nitinllapami, Jesusqa niran:
—¿Manachu qamkunaqa liyishayki-
llapa, uk kuti gubyirnu David wakinnin-
kunawan mallaqnar imanu tukuran nir
iskribikashantaqa? 4Chaqa Davidmi
wakinninkunawan Dyusta aduranan-
llapa tuldu wasiman yaykur, Dyuspa
kaq turtillankunata aypar mikuranllapa.
Allita yaĉhashanchikllapanu, chay
turtillakunataqami, kurakunala
mikunanllapapaqqa kaq.
5Jesusqami niranpis:

---

c 5.39 Jesusmi ruraran kay kimsa kumparasyunta fariseo runakunapa unay yaĉhayninkunawan paypa mushuq yaĉhayninqa mana chayllachu nir. Chaynulla chay fariseupa unay yaĉhayninkunata yaĉhakushakunaqa chaynu yaĉhakusha kar Jesuspa mushuq yaĉhachikuynintaqa mana munanllapachu.

—Dyusmanta Shamuq Runami, chay samana diyapiqa imata ruraypaq chaynulla mana ruraypaqchu niytaqa puytin.

Jesusmi uk runata samana diyapi allicharan
(Mt 12.9-14; Mr 3.1-6)

6Qashanmi uk samana diyapi, Jesusqa tantakananllapa wasiman yaykur yaĉhachikuq qallariran. Chaypimi karan uk runa allilaw makin wiqru. 7Piru chaypiqami Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, chay fariseo runakunaqa kusalata Jesustaqa chapar ninakuyaranllapa: "¿Ima kay samana diyapichu alliyachiyanqa wak wiqru makiyjun runataqa? Chayta ruratinqami, chaylapaqna uchachashunllapa" nir. 8Piru Jesusqa yaĉharan imatami yarpuyanllapa nirmapis. Chaymi, chay wiqru makiyjun runataqa niran:

—Sharir, ĉhaypinllapapi shay.

Chaynu nitinqa chay runaqa das sharan. 9Chaymi Jesusqa chay runakunataqa niran:

—Ma tapushaykillapa, samana diyapiqa, ¿allin kaqtachu ruranchik manaqachu mana allin kaqta? Chaynulla ¿allinchu kanqa allichar washakunapaq manaqachu dijasha wanunanpaq?

10Chaynu nirnaqa, tukuy chay ridurninpi kaqkunata chapar, chay wiqru makiyjun runataqa, niran:

—Makikita chutarachiy.

Chaynu nitinmi, chay runaqa nishannullata ruraran. Chaymi makinqa allinna kidaran. 11Piru chay runakunaqami ashwan kusalata piñakur ninakuranllapa: "¿Imatataq Jesustaqa rurashunllapa?" nir.

Jesusmi dusi yaĉhakuqninkunata akraran
(Mt 10.1-4; Mr 3.13-19)

12Chay diyakunapimi, Jesusqa riran uk sirkaman mañakuq. Chaymi tukuy tuta Dyusman mañakuyar yurqaran. 13Chaymanta achkiyatinnaqa, tukuy yaĉhakuqninkunata qayamur dusilata akraran. Chaymi paykunataqa niran: "Apustulniykunana kankillapa" nir. 14Kaykunami karanllapa:

Ukqami Simón karan. Payllatami shutichiranpis Pedro nir.
Ukqa karan Simonpa uknin Andrés.
Wakinkunaqa karanllapa:
Santiago,
Juan,
Felipe,
Bartolomé,
15 Mateo,
Tomás,
Alfeupa wamran Santiago,
Simón Zelote,
16 Santiagupa uknin Judas[d] ima.
Uk-shuypaqa karan Judas Iscariote.
Kaymi Jesustaqa kuntrankunaman qukuran wanuchinanllapapaqqa.

Jesusmi achka runakunata yaĉhachiran
(Mt 4.23-25)

17Chaymanta Jesusqa chay sirkamanta paykunawan ishkimurqa, uk pampapi kidaranllapa. Chaqa chaypiri tukuy yaĉhakuqninkuna chaynulla kusala achka runakuna karanllapa. Paykunaqami shamusha karanllapa, Judeamanta, Jerusalenmanta, mar manyan Tirumanta, Sidonmanta ima Jesusta uyakuq, chaynulla qishayninllapamanta alliyananllapapaq ima. 18Chaymi chay dyablupa yarpuyninwan kaqkunapis alliyaqllapa. 19Chaynumi Jesustaqa tukuyla kamanayaqllapa alliyananllapapaq. Chaqa tukuy payta kamaqkunataqari pudirninwan alliyachiq.

---

d 6.16 Kaynupismi intrakayta puytinchik: Santiagupa wamran Judas nir.

Dyuswan kusa shumaq kaqkuna, llakiypaq kaqkuna
(Mt 5.1-12)

20 Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunata chapar kaynu niran:
"Kusa shumaqmi kankillapa
qamkuna mana imayjun kaqkunaqa.
Chaqa qamkunapaqnami Dyuspa mantakuyninqa.
21 Kusa shumaqmi kankillapa
qamkuna kanan mallaqnaqkunaqa.
Chaqa maydiyaqami untana mikunkillapa.
Kusa shumaqmi kankillapa, kanan waqaqkunaqa.
Chaqa maydiyaqami aligriyar asikunkillapana.
22 Kusa shumaqmi kankillapa
Dyusmanta Shamuq Runarayku
mana allinpaq riqsishutinllapa,
ĉhiqnishutinllapa,
mana munar mana pullakushutinllapa,
musyashutinllapa imaqa.
23 "Chaynu rurashutinllapamapis, unaq syilupi Tayta Dyuspa pullan kusa shumaqtana kawsashaq nir yaĉhar, kusata aligriyankillapa. Chaqa imanutaq qamkunata qischashunllapa, chaynullami chay runakunapa rukunkunapis Dyuspa unay rimaqninkunatapis qischaranllapa.
24 Piru akaw qamkuna kanan kusa imayjun kaqkuna.
Chaqa kananllami kusata aligriyashaykillapana.
25 Akaw qamkuna kanan kusa unta mikuqkuna.
Chaqa maydiyaqami mallaqnankillapa.
Akaw qamkuna kanan kusata asikuqkuna.
Chaqa maydiyaqami kusalata llakir waqankillapana.
26 Akaw qamkuna kanan tukuypaq kusa alabakasha kaqkuna.
Chaqa chaynullami unay rukuykillapakunapis, Dyuspa mana chiqap rimaqninkunatachu alabaranllapa.

Ĉhiqnimaqninchiktami llakipashunllapa
(Mt 5.38-48; 7.12)

27 "Piru qamkuna uyakumaqkunatami nishaykillapa: Ĉhiqnishuqkunatami llakipayllapa. Chaynulla chay qischashuqkunawanpis allinlata rurayllapa. 28 Mayqan qamkunapaq mana allinta rimatinllapapis, shumaqta willayllapa. Chaynulla imapaq uchachar qischashutinllapapis Dyusman mañakuyllapa llakipananpaq. 29 Mayqan uklaw qaqllaykipi takashutinllapaqa, uklawtapis rikachiyllapa. Mayqan punchuykita kitashutinmapis, dijay kamsaykitapis apanqa. 30 Mayqanpis imalata mañakushutinpis, quy. Chaynulla mayqan imaykita kitashutinpis, amami mañankillapachu tikrashunanllapapaqqa. 31 Chaynumiri ukkuna qamkunawan shumaq kananta munarqa, qamkunapis chaynulla paykunawanpis kayllapa.
32 "Chaqa qamkunata llakipashuqkunalata llakiparqa ¿imanuri Dyuspaqqa shumaq kankillapa? Chaqa Dyusta mana kasuqkunapismi, payta llakipaqkunalataqa llakipanllapa. 33 Chaynulla qamkunata allinta rurashuqkunalawan allinta rurarllapaqa, ¿imanuri Dyuspaqqa shumaq kankillapa? Chaqa Dyusta mana kasuqkunamapis chaynuqa ruranllapa. 34 Qamkuna, mayqanta imalata pristatiyqami kutichimayanqa nir yarpur pristarqa, ¿imanuri Dyuspaqqa shumaq

kankillapa? Chaqa Dyusta mana kasuqkunamapismi pristanakunllapa, imalawan kutichinakunanllapapaqqa.
35Chayrayku ashwan chay ĉhiqnishuqkunataqa masta llakipayllapa. Chaynulla allinlata paykunawanqa rurayllapa. Chaymi imata pristarpis, ama yarpunkillapachu: Imalawan kutichimayanqa nirqa. Chaynu rurarllapaqami mana tukukaq imaykillapatana tarikunkillapa. Chaynulla unaqpi kawsaq Dyusninchikpa wamrankunana kankillapa. Chaqa Dyusqami, mana payta yarpuqkunata, chaynulla mana allin kaqkunamatapis kusata llakipan. 36Chaymi qamkunapis llakipakuyllapa, imanutaq Taytanchikllapa Dyuspis kusata llakipakun chaynu.

Amami uknikita jwis yupay rikar yaĉhankichu

(Mt 7.1-5)

37"Amami ukkunata rikar yaĉhankillapachu, Dyus qamkunatapis ama rikar yaĉhashunanllapapaq. Chaynulla ama ukkunata uchachayllapachu, Dyus qamkunatapis ama uchachashunanllapapaq. Ashwanmi pirdunanakuyllapa, Dyus qamkunatapis pirdunashunanllapapaq. 38Ukkunatami quyllapa, Dyus qamkunatapis qushunanllapapaq. Payqami kustalnikillapapi qushunqallapa imakunatapis allita midikashatana. Chaymi ĉhaspir ĉhaspir untachimunqa kustalnikillapamanqa. Chaynu qamkuna ukkunata imakunawan yanapashaykillapanullami, Dyusqa qamkunatapis yanapashunqallapa".

39Jesusmi kay kumparasyuntapis niran:

"¿Puytinmanchu syigu runa, uk syigu masinta kaylata kaylata rishun niyta? ¿Manachu ishkantinllapa ima uĉhkukunaman ratanmanllapa? 40Chaynumiri uk yaĉhakuqpis mana maschu yaĉhachiqninmantaqa. Chaymi maydiya allita yaĉhakurpis, yaĉhachiqnin yupayllana kanqa.

41"¿Imapaqtaq uknikipa nawinpi usulsitu tayan chayta rikaq ĉhurakanki, qampa nawikipi atun qiru tayan chayta naypaqta mana lluqshichirqa? 42Qampa nawikipi atun qirupaq mana kwintachakarqa, ¿imapaqtaq uknikita ninki: 'Ukniy, dijamay nawikipi kaq usulta lluqshichishaq' nirqa? Kusa allin tukuq runa, qampa nawikipi atun qirutaraq puntataqa lluqshichiy. Chaynuqami allita rikarna, uknikipa nawinpi usul kaqtaqa lluqshichinki.

Qirukunatami puquyninmanta riqsinchik

(Mt 7.17-20; 12.34-35)

43"Allin qiruqami mana puytinchu mana allinta puquytaqa. Chaynulla mana allin qirupis manami allintaqa puquyta puytinchu. 44Chaymi tukuy qirukunata puquyninmanta riqsinchik. Chaqa iguspa puquynintaqami mana kashakunamantachu pallanchik. Chaynulla ubapa puquynintapis manami sarsakunamantachu pallanchik. 45Chaynumi allin runakunapis allin kaqkunalata riman allinkunala shunqunpi kashanrayku. Piru chay mana allin runaqami mana allin kaqkunalata riman, tukuy mana allinkunala shunqunpi kashanrayku. Chaqa mayqanpis shunqunpi kashanllatami, rimanllapa.

Ishkay wasipa simintun

(Mt 7.24-27)

46"¿Imapaqtaq qamkunaqa 'Amituy Amituy' nimankillapa, nuqa nishaykunata mana kasurqa? 47Chiqaptami nishaykillapa: Mayqanpis uyamar nuqa nishayta kasur ruraqkunaqami kaynu yupay. 48Uk runami wasinta

shachinanpaq puntataqa kusa rurita simintuta rajar, rumipa ananmanta shachiran. Chaymanta riyu untamur, chay wasipi wipyakarpis mana kuychiylamatapis puytiranchu. Chaqa kusa alliri shasha karan. 49Piru mayqanpis uyamar chay nishaykunata mana kasuqqami, uk runa mana simintuta rajarchu allpa analanpi wasinta shachiran. Chaymanta riyu untamur chay wasipi wipyakatinqa, chay wasiqa limpu limpu pampalla rataran chay yupay".

Jesusmi allicharan suldadukunapa mantaqninpa uk sirbikuqninta

(Mt 8.5-13; Jn 4.43-54)

7 1Chaymanta chay runakunata willar tukchirnaqa, Jesusqa riran Capernaúm pwibluman. 2Chaypimi Romamanta suldadukunapa uk mantaqnin karan. Paypa kusala munashan sirbiqninmi allipla qishaq karan wanuypaqna. 3Chaymi chay runaqa Jesuspaq rimaqllapata uyaparan. Chaymantami, Israel runakunapa ruku mantakuqninkunata rugar kaĉharan, Jesusta rir willatinllapa shamur sirbiqninta allichananpaq. 4Chaymi paykunaqa Jesusman rir qimikarqa, kusalata rugaranllapa kaynu nir:

—Taytituy, allinmi kanqa chay suldadukunapa mantaqnintaqa llakipanaykipaq. 5Chaqa payqami nasyunninchikta kusalata munan. Chaynullami chay tantakanayllapa wasimatapis rurachikuran nir.

6Chaynu nitinmi Jesusqa riran paykunawan. Piru wasiman shipchayatinllapanaqa, chay suldadukunapa mantaqninqa amigunkunata kaĉhamuran kaynu nir Jesusta willananllapapaq:

"Taytituy, amami piñakunkichu. Chaqa nuqa mana kwintachaypaqla kashayraykumi, mana allinchu rir wasiyman yaykunaykipaqqa. 7Chayraykumi mana nuqallaqa riyta puytiraychu rugashuqqa. Chaymi kaylamanta niy, sirbikuqniyqa alliyananpaq. 8Chaqa nuqallatami mantamaqniykuna mantaman. Chaynulla nuqapis wakin suldadukunata mantani. Chaymi mayqannintapis 'Riy' nitiyqa, rin. Ukta 'Shamuy' nitiypis, shamun. Chaynulla sirbiqniytapis, imata rurananpaq kaĉhatiypis ruran" nir.

9Chaynu nishanta uyaparmi Jesusqa kusa dispantakashalla kidaran. Chaymi chay runakuna ikinta riqkunaman tikrakar, niran:

—Nishaykillapa: Tukuyla Israel pwiblupiqa manami mayqantapis kay runa yupay allita kriyiqtaqa tarishachu kani.

10Chaymanta chay mandadu rishakuna wasiman tikrakarqa, chay sirbikuqta allintana tariranllapa.

Byudapa wamranta Jesús kawsachimuran

11Chaymantaqa Jesusqa riran uk pwiblu Naín shutiqman. Paywanqami achka yaĉhakuqninkuna, chaynulla kusa achka runakuna ima riranllapa. 12Chaynu rir pwibluman ĉhayarllapanaqa rikaranllapa uk byudapa uklayla wamran wanushata chay pwiblumanta kusala achka runakuna apaqllapata. 13Chayta rikarmi Jesusqa, chay warmisitapaq kusalata llakir kaynu niran:

—Ama waqaychu mamitay nir.

14Chaynu nir wanushaman qimikar kamatinmi, chay apaqkunaqa yarachiranllapa. Chaymi Jesusqa chay wanushataqa niran:

—Wamra, qamtami nishuni ¡kawsamuy! nir.

15Chaynu nitinqami chay wanushaqa kawsamur tar rimaqna qallariran. Chaymantami Jesusqa chay wamrataqa mamanwanna dijaran. 16Chayta rikarmi,

tukuyla chaypi kaqkunaqa alliplata
dispantakar Dyusta alabaranllapa,
kaynu nir: “Dyusninchikpa kusa shumaq
rimaqninmi rikarisha nuqanchikkuna-
man”. Chaynulla “Dyusninchikmi
shamusha pwiblunta yanapaq” nir ima.
17Chaynu Jesús rurashankunataqami,
tukuy chay Judeapa lugarninpi
yaĉharanllapana.

Shutichikuq Juanmi yaĉhakuqninkunata kaĉharan Jesusman
(Mt 11.2-19)

18Juanqami yaĉharan tukuy chay
pasashankunata, yaĉhakuqninkuna
parlasha katin. Chaymi ishkay
yaĉhakuqninkunata qayar, 19kaĉharan
Jesusta tapunanllapapaq: “Qamchu
Dyusmanta shamunanpaq karan chay
kanki, manaqachu uktaraq yarayashaq-
llapa” nir.
20Chaynu kaĉhatinllapaqa, chay
mandadu rishakunaqa Jesusman
qimikar tapuranllapa kaynu nir:
—Shutichikuq Juanmi kaĉhamashallapa
tapushunayllapapaq qamchu kanki
Dyusmanta shamunanpaq karan chayqa,
manaqachu uktaraq yarayashaqllapa nir.
21Chaynu nitinllapami, Jesusqa chay
kutilla achka qishaqkunata allicharan,
chaynulla qischakayninkunamantapis.
Chaynulla dyablupa yarpuyninwan
kaqkunata allicharan, syigukunatapis
nawinkunata allichatin rikakuranna.
22Chaynu chaykunata rurarnaqa,
Jesusqa niran chay tapuqkunataqa:
—Rir Juantaqa willayllapa tukuy
rikashaykillapata, uyapashaykillapata
ima. Willayllapa:

Syigukunatapis rikakuchin,
kujukunatapis alliyachitin
purinllapa,
ismuyaq aychayjunkunatapis
allichan nir.

Chaynulla upakunatapis uyakuchin,
wanushakunatapis kawsachimun,
chay mana imayjun kaqkunatapis
willan imanu washakananllapa-
paqpis, nir ima.

23Chaynulla willankillapapis: ¡Kusa
shumaqmi kanqallapa nuqapi kriyishan-
rayku imakuna rikarir trumpisachinatin
mana maydiyapis qunqamaqkunaqa nin!
nir.
24Chaymanta Juanpa yaĉhakuqnin-
kuna ritinnaqa, Jesusqa chaypi kaq
runakunata qallariran Shutichikuq
Juanpaq parlaq, kaynu nir:
“¿Imata rikakuqtaq qamkunaqa
riraykillapa chay chunllaq lugarmanqa?
Imanutaq uk runa mana uklapi yarpuq-
maqa uk yura shukchata wayra wakman
kayman kuyuchiq yupay, ¿chayta
rikakuqchu riraykillapa? 25¿Manaqachu
uk runa kusala ĉhaniyjun mudanata,
mudakushata rikakuq riraykillapa?
Qamkunaqami yaĉhankillapa chaynu
mudakur paykuna munashanllapa-
kunalata rurar taqkunaqami, chay
gubyirnupa wasinkunalapi tanllapa nir.
26Chaqa, ¿imata rikakuqtaq
riraykillapa? ¿Dyuspaq rimaq runata
rikaq? Chiqaptami qamkunaqa Dyuspa
rimaqninkunamantaqa nuqapaq kusa
mas intrachikuqta rikaq riraykillapa.
27Chaqa Shutichikuq Juanpaqmi, Dyus
nitin iskribikashakunapiqa kaynu niq:

‘Nuqami qampa naypaykita ukta
kaĉhashaq,
imanutaq nanta kiĉhar kamka-
chinllapa chaynu qampaq
yaĉhachikunanpaq’ nir.

28-29Nishaykillapapis: Tukuy runakuna-
manta manami Juan yupay kusa allinla
runaqa kashachu uklamapis. Chaqa
tukuy runakuna, wakin impwistuta
kubrakuqkunamapis, Juan rimatin
uyakurqa, kwintata qukaranllapa
paykunata Dyusqa chiqapta yanapayan-

qallapa nir. Chaymi paykunaqa Juan shutichikutinqa, kasur shutikuranllapa. Ashwan kananqa Dyusninchikpa mantakuyninpina mana kwintachaypaqla chaykunaqa, mastana intrakanllapa Juanmantaqa. 30Piru chay fariseukuna, chaynulla Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna-shuypaqa, mana kriyinaranllapachu imanumi Dyus chiqapta yanapayanqa nirmapis. Chaymi paykunaqa Juan shutichikutinpis mana kasur mana shutikuranllapachu".

31Chaymi Jesusqa niranpis:

"¿Imawantaq kumparayman kay tyimpupi runakunataqa? ¿Imakuna yupaytaq paykunaqa? 32Kay runakunaqami, wamritukuna plasapi tar kaynu qayapanakunllapa chay yupay: 'Kinakunatami waqachirayllapa. Piru qamkunaqami mana bayliraykillapachu. Chaynulla llakiypaq takikunata takitiyllapapis, mana waqaraykillapachu' ninakun chaykuna yupay. 33Chaymi qamkunapis wamritukuna yupay, Shutichikuq Juan shamur kusata ayunatin, chaynulla mana binuta upyatinqa niraykillapa: 'Juanqami dyablupa yarpuyninwan' nir. 34Chaymanta nuqa Dyusmanta Shamuq Runa kar, mikutiy upyatiy-shuypaqa qamkunaqa ninkillapa: 'Kusala amryintu, upyalun, chaynulla Romapaq impwistuta kubrakuqkunapa, uchasapa runakunapa amigun' nir ima. 35Piru nuqapi kriyishanllaparayku Dyus munashanta rurar kawsaqkunami intrachikunllapa nuqaqami chiqapta Dyusmanta shamusha kani nirqa".

Jesusmi, fariseo runa Simonpa wasinpi

36Chaymantaqa uk fariseo runami Jesustaqa kunachiran, wasinman rir mikunanpaq. Chaymi Jesusqa chay fariseupa wasinman yaykur misaman taran. 37Nataq chay pwiblullapimi kaq uk kusa uchayjun warmi. Paymi yaĉharan Jesusqashi chay fariseo runapa wasinman mikuq ĉhasha nir. Chaymi alabastru butillitapi kusa mishki mutkiypaqla yakituta charikur ĉharan. 38Ĉharqa, kusalata waqar Jesuspa ĉhakinpa yatanlaman tar, chay waqayninwan Jesuspa ĉhakintaqa paqaq qallariran. Chaymantaqa aqchanwan chakichir ĉhakinta muchar salaran chay mishki mutkiypaqla yakituwanqa. 39Chaymi chay fariseo, Jesusta qaraq apasha karan chayqa, kaynuta yarpuran: Chiqapta kay runa Dyuspa rimaqnin karqa kwintata qukanman, imanu warmi karmi chaynu rurayan nirmapis. Yaĉhayanmanmi kusa uchayjun warmi nir. 40Chaymi Jesusqa niran:

—Simón, kayta willashayki.

Chaynu nitinqa, chay fariseuqa niran:

—Willamay Yaĉhachikuq Taytituy.

41Chaynu nitinqa, Jesusqa niran:

—Ishkay runami dibiyaran uk runa pristasha karan chayta. Ukqa kinyintus dinaryuta dibiyaran. Nataq uknin-shuypaqa sinkwinta dinaryulata dibiyaran. 42Chaymi mana pagrayta puytitinllapaqa, chay pristasha karan chayqa llakipar mana kubrarannachu ishkantinta. Ma willamay Simón: ¿Chay ishkay runakunaqa mayqaynintaq chay qillayta pristasha karan chay runataqa mastaqa munayanqa?

43Chaynu Jesús taputinqa, Simonqa niran:

—Nuqataqa yarpuchiman, chay masta dibiyatin llakipar mana kubraranchu chay paymi mastaqa munayanqa nir.

Chaynu nitinqa, Jesuspis niran:

—Chiqapta ninki.

44Chaynu Simón nitinqa, warmiman Jesusqa tikrakar Simontaqa niran:

—¿Rikayankichu kay warmitaqa? Simón, nuqa wasikiman yaykamutiyqa, ĉhakiyta paqakunaypaqqa mana yakuta qumarayki-

chu. Piru kay warmisita-shuypaqa, ashwan
ĉhakiyta waqayninwan paqar aqchanwan
chakichishamapis. 45Qamqami mana
saludar muchamaraykichu. Piru kay
warmisita-shuypaqa,
yaykushaymanta-pacha mana shaykuq
muchamasha ĉhakiylapi. 46Chaynulla
qamqa asaytiwan mana umaylamatapis
salashaykichu. Piru kay warmisitaqami,
ashwan ĉhakiyta salasha chay mishki
mutkiypayla yakituwan. 47Chayrayku
nishuni, kay warmisitatami kusa achka
uchankunamanmatapis llakipar pirdunani.
Chaymi payqa kusata munaman. Piru
mayqantapis ashlilata pirdunashaqa, mana
yanqa munamanchikchu.

48Chaymantaqa chay warmita niran:

—Uchaykikunamantaqami llakipar
pirdunashuni nir.

49Chaynu Jesús nitinqa, chay wakin
chaypi kaqkunaqa paykunapura tapuna-
kuq qallariranllapa kaynu nir: "¿Imataq
kay runaqa uchanllapakunamanmatapis
pirdunakunanpaqqa?"

50Chaynu ninakuyatinllapaqa, Jesusqa
chay warmisitataqa niran:

—Mamitay, chiqapta kriyimashayki-
raykumi washakashayki. Qamnami
rikunki nir.

Kay warmikunami yanaparan Jesusta

8 1Chaymantami, Jesusqa puriran achka
pwiblukunata, chaynulla taksha
pwiblitukunata, yaĉhachikuqnu Dyuspa
shumaq rimayninta washakarna paypa
mantakuyninpi kawsananllapapaq.
Pullanqami dusi yaĉhakuqninkuna karan.
2Chaynullami pullanqa karanpis chay
warmikuna, dyablupa yarpuyninwan,
ukman qishaywan kaqkunata allichashan-
kunapis. Paykunaqami kaykuna karan:
María. Paytami María Magdalena niqllapa-
pis, Magdalamanta kashanrayku. Kay
Mariamantami, syiti dyablupa yarpuynin-
kuna lluqshisha karan. 3Chaynullami
karanpis Chuza shutiq runapa warmin
Juana. Kay Chuzami, Herodespa
imankunata rikaq karan. Ukqami karan
Susana; chaynullami wakin achka
warmikunapis. Paykunami iman kaqlawan-
mapis yanapaq Jesustaqa.

Jesusmi kumparasyunta ruran uk tarpukuqwan

(Mt 13.1-9; Mr 4.1-9)

4Tukuy pwiblukunamantami kusala
achka runakuna Jesús kayashanman
tantakaranllapa. Chaymi Jesusqa kay
kumparasyunta paykunataqa parlaran:

5"Uk runami tarpukuq riran ĉhakran-
man. Chaymanta shikwakutinqa wakin
simillanqa nanman rataran. Chaymi
saruĉharanllapa, chaynulla pariq
kurukuna mikuran ima. 6Wakin
simillakunaqa rataran rumipa ananman.
Chaymanta nasirnaqa, das chakiran
yakurayku. 7Nataq wakin simillakuna-
qami kasha rurikunaman rataran.
Chaymantami kashakuna pullan winar,
limpu ĉhamitachiran. 8Piru wakin
simillakunaqami kusala shumaq
pachaman ratar, nasimur puquran.
Chaymi kada similla syinllata puqutin
kusala achkata kusichakuran".

Chaynu nirnaqami, kusa jwirtita
kaynu niranpis: "Rinriyjun kaqkunaqa
uyakur intrakayllapa" nir.

¿Imapaqmi yaĉhachikuran kumparasyunkunawan?

(Mt 13.10-17; Mr 4.10-12)

9Jesuspa yaĉhakuqninkunami tapuran:

—¿Ima nishaq niyantaq kay kumpa-
rasyunqa? nir.

10Chaymi Jesusqa niran:

—Qamkunatami unay mana intrakaypaq
kasha katinmapis, kananqa Dyusqa
intrachishuyanllapa imanumi payqa
mantakun nirmapis. Piru wakin
runakunata-shuypaqami willani kumparas-

yunkunalawan. Chayna michka chapakurmapis ama rikakunanpaq, chaynulla michka uyakurpis ama intrakananllapapaq.

Jesusmi tarpukuqpaq yaĉhachikushanta intrachikuran

(Mt 13.18-23; Mr 4.13-20)

11 "Kaynutami munan niyta chay kumparasyunqa: Chay simillaqami, Dyuspa rimaynin.

12 "Chay simillа nanman ratasha nirqami intrachimanchik, Dyus rimashanta uyakutin chaymanta dyablu shamurqa yarpuyninpi purichiyashanta das qunqachin, amana kriyir washakananllapapaq nir.

13 "Nataq chay simillа rumipa ananman rataran chaykunaqami, intrachimanchik chay runakuna Dyus rimashanta kusa aligrila uyakuqpaq. Chaymanta chay simillakuna mana allita ĉhupakusha yupaymi uk tyimpulapaq kriyir qischakarqa das paymanta ashun nir.

14 "Wakin simillakuna kasha ruriman ratashakunaqa, intrachimanchik Dyus rimashanta uyapaqkunapaq. Piru chay yarpupakushankuna, kusata imakunata munapashankuna, chaynulla munashanta rurashankuna imaqa, allmanta allmantaqa limpu ĉhamitachiq yupay mana dijanchu puqunanpaqqa.

15 "Piru simillakuna chay kusa shumaq pachaman rataran chaykunaqami intrachimanchik, chay allinla shunquyjun kar Dyus rimashanta uyakur imuraslapis allita kasur, kusalata puquq yupay kawsaqkunapaq nir.

Jesusmi kumparasyunta ruraran uk lamparawan

(Mr 4.21-25)

16 "Manami mayqanpis uk lamparataqa kachkanchu imawan pampananpaq manaqa paranpa ĉhakinman ĉhuranan-paqqa. Ashwanmi unaqlapi ĉhuran tukuyla yaykuqkunata achkirachinanpaq. 17 Chaynullami kanan qamkunata willashutiyllapa wakinkunapaq pakaplla yupay kaqkunaqami, maydiyaqa uk lampara achkirachikuq yupay shutillamanna rikaritin allita intrakanqallapa.

18 "Chayraykumi allita uyakuyllapa: Chaqa mayqanpis intrakar kasukuqkunataqami masta intrachishaq. Piru chay mana intrakaqkunata-shuypaqami intrakayanina niyashanmatapis limpula qunqachishaq".

Jesuspa mamanwan ukninkuna

(Mt 12.46-50; Mr 3.31-35)

19 Chaymantami Jesuspa mamanwan ukninkunaqa, ĉharanllapa chay maypiĉhi Jesús kayashanlawman. Piru kusala achka runakuna kashanrayku naypanman mana qimikayta puytiranllapachu. 20 Chaymi mayqanĉhi Jesustaqa kaynu nir willaran:

—Mamaykiwan uknikikunami chay waqtapi ministishuyan nir.

21 Jesusqa niran:

—Mayqanpis Dyus rimashankunata uyakur, chay nishannullata ruraqkunami, mamaywan ukniykunaqa nir.

Jesusmi wayrawan yaku maqchikayatin qasillachiran

(Mt 8.23-27; Mr 4.35-41)

22 Uk diyapi, Jesusqa uk yaku karruman yaykuran yaĉhakuqninkunawan. Chaymi paykunata niran:

—Rishunllapa quĉhapa uklaw manyanman nir.

Chaymi riranllapana. 23 Chaymanta quĉhata pasayatinllapaqa, Jesusqa punuran. Chaykamanqami, kusalata wayra rikarimuran. Chaymi chay quĉhamapis wakmanta kaymanta maqchikaq qallariran. Chayna, chay

yaku karrumanqa yaku untaq qallaritin, yakuman chinqananlapaqna karanllapa.
24Chaynu tukuyatinqa, Jesusta
rikĉhachir kaynu niranllapa:
—¡Yaĉhachimaqniyllapa! ¡Yaĉhachimaqniyllapa! ¡Yakumanmi chinqayanchikllapana! nir.
Chaymi Jesusqa sharir, wayrawan yaku maqchikaqtaqa willatinla, limpu qasillaran. 25Chaymanta yaĉhakuqninkunata niran:
—Ima, ¿manaraqchu allita kriyinkillapa? nir.
Piru paykunaqami kusata manchakushanrayku dispantakashalla, tapunakuyaqllapa: "¿Imanu runataq kayqa? Chaqa wayrawan yakumatapis willatinla, kasun-ari" nir.

Gadaramanta dyablupa yarpuyninwan runa
(Mt 8.28-34; Mr 5.1-20)

26Chay quĉhata riyarqami, ĉharanllapa Galileapa naypanpi Gadara[e] shutiq lugarman. 27Chaymi, Jesús yaku karrumanta ishkitinqa, chay lugarmantaqa dyablupa yarpuyninwan kaq uk runa yarqamur Jesusman qimikaran. Chay runaqami unayna mana raĉhpayjunnachu puriq, chaynulla mana wasipinachu taqpis. Ashwanmi pantyunkunapina taq. 28Chaymanta Jesusta rikarqa, kusala jwirtita qayĉhakur paypa naypanpi qunqurir kaynu niran:
—¡Unaq syilumanta Dyuspa Wamran Jesús, ama nuqamanqa yakapakamuychu! ¡Rugashaykimi ama qischamanaykipaq! nir.
29Chaynuqami chay dyablupa yarpuyninqa niran, runamanta lluqshinanpaq Jesús anyashanrayku. Chaqa kutir kutirmi chay dyablupa yarpuyninqa chay runataqa aypaq. Chaymi runakuna michka makinkunata, ĉhakinkunata alli kadinakunawan watatinllapamapis chay runaqa pitiq. Chaynumi ashwan chay dyablupa yarpuyninqa chunllaq lugarkunaman apaq chay runataqa.
30Chaymi Jesusqa chay runataqa kaynu nir tapuran:
—¿Imataq shutinki?
Chay runaqa niran:
—Shutinimi 'Legión'.[f]
Chaynuqami niran, dyablupa yarpuyninkuna paypi kusa achka kashanrayku.
31Chaymi chay dyablukunaqa, Jesusta rugaran ama chay manchaypaq uĉhku ruriman kaĉhananllapapaqchu. 32Chay sirkakunapimi achka kuchikuna shitqakuyatin, chay dyablupa yarpuyninkunaqa Jesusta rugaran, chay kuchikunaman yaykunanllapapaq. Chaymi Jesusqa yaykuyllapa niran.
33Chay dyablupa yarpuyninkuna chay runamanta yarqurqa, chay kuchikunaman yaykuranllapa. Chaymi chay kuchikunaqa kallpaq qallariran qaqata uray. Chaymanta quĉhaman yaykur ĉhuqar wanuranllapa.
34Chaymi chay kuchita michiqkuna, tukuy chay pasashanta rikarqa, kallpar riranllapa chay pwiblupi runakunata, chaynulla ĉhakrapi taqkunatapis parlaq.
35Parlakutinllapaqa runakunaqa lluqshiranllapa rikaq chay pasashankunataqa. Chaymanta Jesús kayashanman ĉharqa, chay runataqa Jesuspa naypanpi yarpuyninpina, mudakusha taqta rikar manchakuranllapa. 36Piru chay tukuy ima pasashakunata rikaqkunaqa, manyaqlla parlakuranllapa imanumi alliyaran chay runaqa nirmapis. 37Chaymi chay Gadara shutiq

e 8.26 Wakin iskribikashakunapimi "Gerasa" nin. **f 8.30** Legión nirqami intrachimanchik kusala achka suldadukuna nir.

lugarmantaqa, tukuyla runakunaqa
Jesusta rugaranllapa, chaymantaqa
rinanpaq uklawta. Chaqa kusatari
manchakuyaranllapa. Chaymi Jesusqa
yaku karruman yaykur riran. 38Chay
dyablupa yarpuyninmanta alliyasha
chay runaqa, Jesusta rugayaran paywan
rinanpaq. Piru Jesusqami chay runataqa
kidananpaq kaynu niran:
39—Riy wasikiman. Chayna parlakuy
Dyus imanumi llakipar yanapashusha
nirmapis.
Chaymi chay runaqa rir parlakuran
tukuyta chay pwiblupiqa, imatami Jesús
paypaq rurasha nirmapis.

Jesusmi allicharan uk warmita, Jairupa wamranta ima
(Mt 9.18-26; Mr 5.21-43)

40Chaymanta Jesús chay quĉhapa
uklawninmanta tikrakar shamutinqa,
chaypi kaq runakunaqa kusalata
aligriyaranllapa yarayashanllaparayku.
41Chaymi, uk runa Jairo shutiq ĉharan.
Chay Jairumi tantakananllapa wasipi uk
mantakuq kaq. Paymi Jesuspa naypanpi
qunqurikur rugaran wasinman rinanpaq.
42Chaqa wanuypaqna karan chay
runapa uklayla warmi wamran kaqqa.
Wamranqami dusi añuyjunna kasha
kanqa.
Piru Jesusqami kusa achka
runakunapa rurinta riyashanrayku,
kusalata kiĉhkichiyaranllapa. 43Chay
runakunapa rurintami riyaran uk
warmipis. Chay warmimi dusi añupaqna
yawarnin shamutin qishaq karan.
Chaymi rimidyakuqkunapi, kusalata
gastaran iman kaqninkunalamatapis.
Piru manami mayqanpis allicharanchu.
44Kay warmisitami Jesuspa ikinlawta
qimikar raĉhpanpa manyanta kamaran.
Chaynu kamatinlami, chay kutilla
yawarnin shamuqqa qasillaranna.
45Chaymantaqa Jesusqa tapukuran:
—¿Pitaq kamamasha? nir.
Chaymanta tukuy “Mana mana”
niyatinqa, Pedruqa niran:
—Yaĉhachikuq Taytituy, kusala achka
runakuna kashanraykumi, kiĉhkipi
kumsashuyan ima nir.
46Piru Jesusqami niran:
—Mayqanĉhi kamamasha. Chaqa
nuqami kwintata qukasha kani,
pudirniy yarqusha nir.
47Chaymanta chay warmiqa imanupis
mana niyta puytirqa, chukchukyaqnulla
rir Jesuspa naypanpi qunqurikuran.
Chaymi tukuypa naypanpi rimaran
imanumi Jesuspa raĉhpanta kamarla
alliyaran nir ima. 48Chaymi Jesusqa
niran:
—Mamitay, kriyishaykiraykumi
alliyashaykina. Chayraykumi aligrilana
rikuy.
49Chaynu nir Jesús rimayatinllami,
chay tantakananllapa wasipi mantakuq
Jairupa wasinmanta uk runa ĉhar kaynu
niran:
—Wamraykiqami wanushana. Amana
masqa qillakachiynachu yaĉhachikuq-
taqa nir.
50Piru Jesusqa chaynu niqta uyarqa,
niran:
—Ama manchakurchu, nuqalapi
kriyiy. Chaymi wamraykiqa alliyanqa
nir.
51Chaymanta Jesús wasiman
ĉharnaqa, Pedruta, Santiaguta, Juanta,
chay wamrapa taytanta, mamanta imala
rurimanqa yaykuchiran. 52Tukuymi
waqayaranllapa chay wanushapaq
llakir. Piru Jesusqa niran:
—Ama waqayllapachu. Kay wamra-
qami mana wanushachu, punuyanlami
nir.
53Chaynu nitinmi, tukuyla asiparanllapa
paytaqa. Chaqa yaĉhayaranllapari wanusha
nir. 54Chaymantami Jesusqa makinmanta
aypar kusala jwirtita rimar niran:

—¡Mamitay sharimuy! nir.
55Chaynu nitinmi kawsamur, sharimuran. Chaymantami Jesusqa kaĉhakuran qarananllapapaq. 56Chaymi taytankunaqa, kusa dispantakashalla kidaranllapa. Piru Jesusqa niran, ama mayqantapis parlananllapapaqchu, chay rurashankunapaqqa nir.

Jesusmi dusi yaĉhakuqninkunata kaĉharan yaĉhachikunanllapapaq

(Mt 10.5-15; Mr 6.7-13)

9 1Jesusqa tantaran tukuynin dusi yaĉhakuqninkunata. Chaymantami yaĉhayninta, pudirninta ima quran, tukuy dyablupa yarpuyninkunata itakunanllapapaq chaynulla qishaykunamanta allichakunanllapapaq ima. 2Chaynumiri yaĉhakuqninkunataqa kaĉharan Dyuspa mantakuyninpaq yaĉhachikunanllapapaq, qishaqkunata allichananllapapaq ima. 3Kaynu nirmi kaĉharan:

“Nanpaqqami ama imalatapis aparchu rinkillapa: Bastunta, alburjata, tantata, chaynulla qillayta, mudakunaykipaq raĉhpaykillapa imamatapis. 4Mayqan wasiman ĉharpis, chaymantaqa ama lluqshinkillapachu, chay lugarmanta rinaykillapakaman. 5Imanupi mayqan pwiblupi mana samachishunatinllapaqa, ĉhakikillapapi kaq pulbumatapis ĉhaspir lluqshir rinkillapa. Chaynu rurarqami intrachinkillapa: ‘Manami nuqakunapa kwintaynachu. Ashwanmi qamkunapina kanqa’ nir”.

6Chaynu nitinmi, paykunaqa riranllapana tukuy pwiblitukunata Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachikuqnu chaynulla qishaqkunata allichaqnu ima.

Jesuspaqmi Herodes yaĉhanaran

(Mt 14.1-12; Mr 6.14-29)

7Chaymantami tukuy chay pasashankunapaq gubyirnu Herodesqa uyaparanna. Piru mana yaĉhayaranchu imanumi kanqa nirmapis. Chaqa Jesuspaqqa ukkunaqa niqllapa: “Juan wanushanmanta kawsamusha” nir. 8Ukkuna-shuypaqa niqllapa: “Dyuspa rimaqnin Elías shamunanpaq karan, chay shamusha” nir. Chaynulla wakinkunapis niqllapa: “Dyuspa unay uk rimaqninkuna kawsamusha kanqa” nir. 9Chaynu niyatinllapamapis, Herodesqa paylla niran: “Chaqa nuqalla niray, Juanpa umanta pitinanllapapaqqa. Chaynu katinqa ¿mayqantaq kanqaqa chay runapaq kusata rimayanllapa chayqa?” nir.

Chaymi chiqapta yaĉhanar Herodesqa kusalata Jesustaqa tariyta yarpuran.

Jesusmi sinku mil runakunata qararan

(Mt 14.13-21; Mr 6.30-44; Jn 6.1-14)

10Chaymanta chay apustulninkuna tikrakamurqa Jesustaqa parlaranllapa tukuy imakunata rurashanllapata. Chaymi Jesusqa paykunalata apar riran Betsaida pwibluman. 11Piru runakunaqa, Jesusqa Betsaidapi nir yaĉharqa riranllapa. Ĉhatinllapaqa Jesusqa samachiran. Samachirqa runakunataqa willaran imanumi Dyus mantakun nir, chaynulla paykunapa naypanpi qishaqkunata allicharan, ima. 12Chaymanta limpu tardiyatinnaqa, Jesuspa dusi yaĉhakuqninkunaqa payman qimikar, kaynu niranllapa:

—Taytituy, runakunata willay rir chay shipchakaq pwiblitukunaman, lugarkunaman ima mikunanllapata rantir mikur samananllapapaq. Chaqa kay lugarpiqami mana imapis kanchu nir.

13Chaymi Jesusqa paykunataqa, niran:

—Qamkuna qarayllapa, nir.

Chaynu Jesús nitinqa paykunaqa niranllapa:

—Chaqa sinku tantitawan ishkay piskaditula kan. ¿Maymantashi kay kwichka achka runakunapaqqa mikuymatapis rantishunllapaqa?

14Chaqa tukuyninqa chaypi kaqkunaqa ullqukunala sinku mil (5,000) kasha kanqallapa. Piru Jesusqa yaĉhakuqninkunataqa niran:

—Willayllapa chay runakunaqa tanqallapa sinkwinta, sinkwinta nir.

15Chaynu nitinqa, yaĉhakuqninkunaqa tukuy runakunataqa samachiranllapa. 16Chaymanta Jesusqa chay sinku tantitawan, ishkay piskadituta aypar unaq syiluman chapakur, chaykunapaq payji nir, Taytan Dyusman mañakuran. Chaymantami chaykunataqa pidasu pidasu pakir yaĉhakuqninkunata quran tukuyla chaypi kaqkunata aypachinanllapapaq. 17Chaynumi tukuyla mikuranllapa tiqllananllapakaman. Chaymantaqami chay tantapa chaynulla piskadupa subrantaqa dusi kanastata tantaranllapa.

Pedrumi Jesustaqa Dyuspa Akrashan Cristun kanki niran

(Mt 16.13-19; Mr 8.27-29)

18Uk diyapimi Jesusqa payla Taytanman mañakuyar, yaĉhakuqninkuna pullan katin, paykunataqa tapuran kaynu:

—¿Nuqapaqqa mayqanshi kani ninllapataq runakunaqa? nir.

19Chaynu nitinqa paykunaqa niranllapa:

—Wakinqami ninllapa, Shutichikuq Juan nir. Nataq wakin-shuypaqa ninllapa Elías nir. Chaynulla wakinkunaqa ninllapa Dyuspa unay rimaqnin kawsamusha kanqa nir.

20—Qamkunapaq-shuypaqa ¿mayqantaq kani? —nir tapuran yaĉhakuqninkunataqa.

Chaymi Pedruqa niran:

—Qamqami Dyuspa Akrashan Cristun kanki nir.

Mananami maychu wanunaypaq niran Jesusqa

(Mt 16.20-28; Mr 8.30–9.1)

21Chaynu nitinllapaqami Jesusqa paykunataqa niran, ama mayqantapis willananllapapaqchu, chay yaĉhayashanllapataqa. Chaymi kaynu niranpis yaĉhakuqninkunataqa:

22“Dyusmanta Shamuq Runataqami ruku mantakuqkuna, kurakunapa mantaqninkuna, chaynulla Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna ima ĉhiqnir kusalata qischanqallapa. Chaynu qischarmi wanuchinqallapa. Piru kimsa diyamantaqami qashan kawsamunqa” nir.

23Chaymantaqa tukuyta Jesusqa niran:

“Mayqanpis nuqapa yaĉhakuqniy kanarqami amana bidanllapapaqqa llakinqallapanachu. Ashwanmi kruspi wanuchinatinllapamapis ama manchakurchu waran waran nuqalapi yarpur shachinakunqallapa. 24Chaqa mayqanpis paykuna munashannulla bidanta washayta kamaqkunaqami tukuy tyimpupaqna qischakanqallapa. Piru mayqanpis nuqapi kriyishanrayku qischakar wanuqkunaqami tukuy tyimpupaqna kawsanqallapa. 25Piru mayqanpis kay pachapi kaq iman munashanta tantakur mana washakatinqa, ¿imapaqtaq sirbiyan chay tantakushanqa? 26Chaymi nuqaqa nini, nuqamanta pinqakuqkuna, chaynulla chay rimashaykunamanta pinqakuqkunamantaqa, nuqapis llipyalla pudirniywan shamurqa pinqakushaq paykunamantaqa. Chaqa chay diyaqa shamushaq Taytaypa kusala llipyalla pudirninwan, kusa allinla angelkunawan ima. 27Chiqaptami nishaykillapa:

Kaypi kawsaqkunaqa wakinllaqa Dyus mantakuqtaqa rikanqallapa manaraq wanuyarchu".

Jesusmi kusa llipya intirupaq tikrakaran
(Mt 17.1-8; Mr 9.2-8)

28 Chay parlashanmanta uchu diyamana pasasha katinqa Jesusqa Pedruta, Santiaguta, Juanta ima apar rir iqaran uk sirkaman, chaypi Dyusman mañakunanpaq. 29 Chaynu mañakuyatinqami Jesuspa qaqllanqa kusa ukman shumaqpaq tikrakaran. Chaynulla raĉhpanmapis kusala yuraq llipya intirupaq tikrakaran. 30 Chaykamanmi ishkay runakuna rikarimusha Jesuswan parlayaran. Chay ishkay runakunaqami Moiseswan Elías karanllapa. 31 Chay paykunaqami kusa llipyaypa rurinpi shasha parlayaranllapa, imanumi Jesús qischakar Jerusalenpi wanuyanqa nir. 32 Pedruqa wakinninwan allipla punuypaq karmapis, allipta shachinakur Jesuspa chay llipyaynintaqa rikakuranllapa. Chaynulla Jesuswan ishkay runa parlaqtapis rikaranllapa. 33 Chaymanta chay ishkay runakuna Jesusmanta ashuyatinnaqa, Pedruqa Jesusman qimikar, kaynu niran:

—Yaĉhachikuq Taytituy, ¡kaypiqami kusala allin kanchikllapa! Rurashaqllapa kimsa chukllitakunata, ukta qampaq, ukta Moisespaq, ukta Eliaspaq nir.

Piru chaynu nirmapis Pedruqa mana yarpuyninpichu chaynuqa rimayaran. 34 Chaynu rimanankamanqa puktay limpu pamparanllapa. Chaynu puktay pampatinllapaqa alliplata manchakuranllapa. 35 Chaymantaqa chay puktaypa rurinmantaqa Dyus kaynu niran:

"Kaymi kusa munashay Wamrayqa.[g] ¡Paylatami kasunkillapa!" nir.

36 Chaynu chay rimayta uyapatinllapala Jesusqa payla kasha karan chaypiqa. Piru chaynu katinmapis, chay tyimpuqa, uyasha chaykunaqa mana imalatapis pitapis willaranllapachu, chay rikashanllapataqa.

Jesusmi allicharan dyablupa yarpuyninwan kaq wamrata
(Mt 17.14-21; Mr 9.14-29)

37 Chaymanta allaqnin diya unaq sirkamanta ishkimutinllapaqa, Jesusta tariqqa kusala achka runakuna riranllapa. 38 Chaymi chay kusa achka runakunapa rurinmanta uk runa, kusa jwirtita kaynu niran:

—Yaĉhachikuq Taytituy, kusalatami rugashayki rikanaykipaq kay uklayla wamrayta. 39 Chaqa paytami dyablupa yarpuynin aypar kusata qayĉhachir atakita qur, shiminmantapis pusquta itakuchin. Chaynulla kusata qischarmi kusa llakiypaqta dijan. 40 Chaymi chay yaĉhakuqnikikunata mañakuray dyablupa yarpuynintaqa itakunanpaq. Piru manami puytishallapachu nir.

41 Chaynu nitinqa, Jesusqa niran:

—¡Ay qamkuna Dyuspi mana allita kriyiqkuna, chaynulla mana allinta ruraqkuna! ¿Maydiyakamantaq allita intrachishunayllapapaq qischakashaq? ¿Ima maydiyakamantaq qamkunawan shachinakushaq? Ma, kayman apamuy wamraykitaqa nir. 42 Chaymi chay wamrata Jesusman qimitinnaqa, chay dyablupa yarpuyninqa wamrataqa pachaman ratachir atakita quran. Chaynu ruratinqa Jesusqa, chay dyablupa yarpuynintaqa anyarlla itakur, chay wamrataqa allintana taytanwan dijaran. 43 Chayta tukuyla rikaqkunami kusa dispantakashalla kidaranllapa, imanumi Dyusqa rurayta puytin nir.

---

g 9.35 Wakin iskribikashakunapimi nin: "Kaymi akrashay Wamrayqa" nir.

Ishkay kutipaqnami Jesusqa wanushaqna niran
(Mt 17.22-23; Mr 9.30-32)

Chaynu Jesús tukuy imata rurashanrayku runakuna kusa dispantakashalla kanankamanmi, payqa yaĉhakuqninkunataqa niran:

44—Kay nishuyanillapa chayta allita uyakur ama qunqayllapachu,
Dyusmanta Shamuq Runatami kuntrankunaman qukuyanqallapa nir.

45Chaynu nitinmapis, yaĉhakuqninkunaqa mana intrakaranllapachu. Chaqa Dyusmi nisha karan amaraq intrakananllapapaqchu. Chaynullami manchakur Jesustaqa mana tapuranllapachu, imapaqmi chaynu rimasha nirmapis.

¿Mayqantaq Dyuspaqqa kusa mas allin kanqa?
(Mt 18.1-5; Mr 9.33-37)

46Chaymantami Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa paykunapura willanakuq qallariranllapa, mayqanninllapashi kusa mas allin kanqa nir. 47Chaymi Jesusqa imatami yarpuyanllapa nir kwintata qukar, uk wamrituta paypa pullan shachir, 48yaĉhakuqninkunataqa kaynu niran:

“Mayqanpis nuqapa shutiypi kay wamrituta shumaqta samachiqqami, nuqallatana samachimayan. Chaynulla nuqata samachimaq-shuypaqa, mayqan ĉhi kaĉhamasha chayta samachiyan. Chaqa tukuy qamkunamanta mana kwintachaypaqla kaqmi, Dyuspaqqa kusa mas allinpaq riqsikasha kanqa”.

Mana kuntramaqninchikqami ashwan faburninchik
(Mr 9.38-40)

49Chaymantaqa yaĉhakuqnin Juanqa niran:

—Yaĉhachikuq Taytituy, rikashami kanillapa uk runata qampa shutikiwan dyablupa yarpuyninkunata runakunamanta itakuqta. Chaymi paytaqa nirayllapa ama chayta ruraychu nir. Chaqa chay runaqa mana nuqanchikkunawanchu purin nir.

50Chaynu nitinmi Jesusqa niran:

—Ama ‘Mana’ niyllapachu. Chaqa mayqanpis nuqanchikpa mana kuntranchik karqami, faburninchik kanqa nir.

Jesusmi Santiaguwan Juanta anyaran

51Jesús syiluman rinanpaq tyimpu ĉhamuyatinnaqa, kusata animakur riran Jerusalén pwiblumanqa. 52Chaymi wakinta kaĉharan naypaqta rir, Samaria lugarpa uk pwiblitunpi wasita tarir kamakachitinllapa chaylapi samananllapapaq. 53Piru chay Samariamanta kaqkunaqa mana samachinaranllapachu, Israelmanta kaqkunawan mana piĉhunakuq kashanrayku. Chaqa paykunaqari yaĉharanllapa Israelmanta kar Jerusalenman riyan nir. 54Chaymi yaĉhakuqninkuna Santiaguwan Juan chayta rikarqa, kaynu niranllapa Jesustaqa:

—Taytituy, ¿munayankichu [Dyuspa unay rimaqnin Elías rurashannulla][h] nuqakunapis syilumanta nina shamunqa nitiyllapa, shamur paykunata rupachir tukchinanta?

55Chaynu nitinllapami Jesusqa paykunalawman tikrakar anyaran [kaynu nir:

—Qamkunaqami mana allin yarpuyniyjun kashaykillaparayku mana yaĉhankillapachu imatami rimayankillapa nirmapis. 56Chaqa Dyusmanta Shamuq Runaqami, mana runakunata chinqachinanpaqchu shamusha.

---

h 9.54 Masta intrakanarqa rikashunllapa 2 Reyes 1.10.

Ashwanmi shamusha runakunata
washananpaq].

Chaymantaqa riranllapa uk pwiblitumanna.

Jesusmi paywan rinaqkunata kaynu nin
(Mt 8.19-22)

57 Nanta riyatinllapaqami, uk runa
kaynu niran Jesustaqa:

—Taytituy, mayta ritkipismi pullayki
rinayani nir. 58 Chaynu nitinmi Jesusqa
niran:

—Surrukunami maĉhayniyjun pununanpaqqa. Chaynulla pariq kurukunapis
qushayjun ima. Piru Dyusmanta Shamuq
Runapaq-shuypaqami mana kanchu
maylapipis umanta sintikuchinanlapaqmapis nir.

59 Chaymantaqa ukta niran:

—Shamuy nuqawan rishun nir.

Chaynu nitinmi chay runaqa niran:

—Taytituy, dijamay rishaq taytay
wanutin pampaqraq. Chaymantanami
rishun nir.

60 Jesusqa niran:

—Chaqa mana nuqapi kriyiqkunaqami imanutaq wanushakunamaqa
chaynu. Chaymi dijay wanushakunaqa
paykunapurana pampanakunqa.
Ashwan qamqa rir yaĉhachikuy
imanumi Dyus mantakun nir ima.

61 Qashan ukqa niran:

—Taytituy, nuqami pullayki rinayani.
Piru puntataqa dijamay rishaq wasiypi
kaqkunata ‘Rishaqna’ ninaypaq.

62 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:

—Mayqanpis aradunpi aypakusha
yapukuyar, ikiman chapakuqnu
riqqami, Dyuspa mantakuyninpaqqa
mana sirbinchu nir.

Jesusmi sitinta akrashankunata kaĉharan yaĉhachikunanllapapaq

10 1 Chaymantami Amitunchik
Jesusqa akraran sitinta[i]
runakunata. Chaynu akrarmi, ishkay
ishkay kaĉharan paypa naypantaqa,
chay tukuy pwiblukunaman, lugarkunaman rinanpaq karan chaykunaman.
2 Chaymi Jesusqa yaĉhakuqninkunataqa
niran:

“Chiqaptami kusichaqa kusala achka.
Piru aykalami trabajaqkunaqa. Chayraykumi chay kusichapa amunta
mañayllapa, pay kaĉhananpaq trabajaqkunata, paykunana tantananllapapaq
nir.[j] 3 Riyllapana. Piru allita kwintata
qukarmi rinkillapa. Chaqa qamkunata
kaĉhashurllapaqa uk uyshitakunata
surrukunapa rurinta kaĉhaq yupaymi
kaĉhashuyanillapa.

4 “Amami apankillapachu qillayta
purichina talqitata, alburjata, chaynulla
uk llanqikunamatapis. Chaynulla
nankunapi mayqanta saludarqa, amami
maykaman parlar shankillapachu. 5 Uk
wasiman yaykurqa, naypaqtaqa
saludakunkillapa kaynu nir: ‘Dyus
yanapashutinllapami kusa shumaq
kankillapa kay wasipiqa’. 6 Chaynu
nitkillapa, chaypi kaqkuna kusa
shumaqta uyakur intrakatinllapaqa,
Taytanchik Dyusmi shumaqta
yanapanqa. Piru mana
kasushutinllapa-shuypaqami mana
imapis kanqachu. 7 Chaynu chay wasipi
kusa shumaqta uyakur intrakatinllapaqa, chayllapi kidankillapa. Chaymi
chaypi mikunkillapa, upyankillapa
imalatapis qushutinllapaqa. Chaqa uk
trabajaqqami pagrakayta puytin.

---

i 10.1,17 Wakin iskribikashakunapimi “Sitintay-dus” nin. **j 10.2** Kusichananpaq chaykunaqami, Jesuspi tukuy manaraq kriyiqkuna. Kusichapa amunqami Tayta Dyus. Nataq chay trabajaqkunaqa, Dyuspaq yaĉhachikuqkuna.

8"Chaynulla uk pwibluman
ĉhatkillapa shumaqta intrakar samachi-
shutinllapaqa, mikuyllapa imalatapis
qarashutinllapaqa. 9Chaypi qishaqkuna
katinqa, allichar, kaynu ninkillapa:
'Dyuspa mantakuyninmi, shipchana
qamkunapaqqa' nir. 10Piru uk pwiblu-
man ĉhatkillapa mana kasushutin-
llapaqa, waqta kallikunaman yarqunki-
llapa, kaynu nir: 11'¡Kay pwibluyki-
llapapa allpankuna kay ĉhakiyllapapi
aypakushanmatapis qamkunapa naypay-
killapapi ĉhaspichikushaqllapa mana
kasumashaykillaparayku! Piru Dyuspa
mantakuyninqami shipchana qamkuna-
paqqa' nir. 12Nishaykillapa: Chay jwisyu
diya ĉhamutinqami chay pwiblupaq
kastiguqa kusala mas manchaypaq
kanqa, Sodomamanta runakunamanma-
tapis nir.

Wakinkunaqami Jesuspiqa mana kriyinllapachu

(Mt 11.20-24)

13"¡Ay Corazín pwiblu! ¡Ay Betsaida
pwiblu! Kay milagrukunata qamkuna
rikanaykillapapaq rurasha kani, chay
milagrukunata Tiro shutiq pwiblupi,
Sidón pwiblupi rurasha katiymaqa,
paykunaqa aykapina Dyuspi kriyir
uchankunata dijar, saqalla raĉhpan-
kunata yakakur, uĉhpapa anan tasha
kanmanllapa.

14"Piru jwisyu diya ĉhamutinqa,
qamkunapaq kastiguqa mas kanqa, chay
Tiro pwiblumanta, Sidón pwiblu-
manmatapis. 15Qamkuna Capernaúm
pwiblupi taqkuna, ¿yarpunkillapachu
washakar syiluman riyankillapa kanqa?
nir. Ashwanmi qamkunaqa tukuy
tyimpupaq kastigakanaykillapapaqna
itakukankillapa.

16"Chaqa mayqanpis qamkunata
uyakushuqkunaqa, nuqatapis uyakuma-
yan. Chaynulla qamkunata disprisya-
shurllapaqa, nuqatapis disprisyamayan.
Nataq nuqata disprisyamar-shuypaqa
chay kaĉhamasha chayta disprisyayan-
llapa".

Jesús sitintata kaĉhashankunami tikrakamuranllapa

17Chay sitinta runakuna rishakunaqa,
tikrakamuranllapa kusa aligrila, kaynu
nir:

—¡Taytituy, tukuy dyablukunapa
yarpuyninkunata qampa shutikipi
anyatiyllapaqami kasumanllapa! nir.

18Jesusqa niran:

—Chiqaptami chaynu. Chaqa nuqami
rikaray Dyus unaq syilumanta Satanasta
itakamutin, uk rilampa yupay
ratamuqta. 19Chaynu dyablupa pudirnin
kasushunanllapapaqmi pudirta
qushurayllapa. Chaymi kulibrakunapa,
alakrankunapa rurinpi puritkillapama-
pis mana imanachishunqallapachu.
20Piru amami chay dyablupa yarpuy-
ninta anyatkillapa kasushushanllaparay-
kulaqa aligriyayllapachu. Ashwanmi
masta aligriyayllapa unaq syilupi
shutikillapa iskribikashanrayku.

Jesusmi aligriyaran

(Mt 11.25-27; 13.16-17)

21Chay kutillami, Jesusqa Santu
Ispiriturayku kusalata aligriyar niran:

"¡Taytay! Qammi kay pachapa, unaq
syilupa amun kanki. Chayraykumi
alabashuni. Chaqa qamqami kananqa
chay mana kwintachaypaqla kaq
runakunata intrachishayki unay chay
kusa yaĉhaq, kusa intrakaq runakunata
pakar mana intrachishaykitaqa.
Chaynumiri Taytituy. Chaqa qammi
chaynu kananpaqqa munashayki kasha"
nir.

22Chaynullami Jesusqa niranpis:

"Taytaymi tukuy imata qumasha
rikanaypaq. Piru manami mayqanpis

riqsimanchu Dyuspa Wamran kani nirqa. Ashwan Taytaylami riqsiman. Chaynulla manami mayqanpis Taytaytaqa riqsinllapachu. Ashwan nuqa Wamranlami riqsini. Chaynu Wamran kashayraykumi mayqantapis riqsichinashaytaqa riqsichiyta puytini".

23 Chaynu nirqa, yaĉhakuqninkunaman tikrakar paykunalata niran:

"Kusa shumaqmi kanqallapa, qamkuna kay rikayashaykillapata rikaqkunaqa. 24 Chaqa nishaykillapapis: Dyuspa achka rimaqninkuna, mantakuq runakuna ima, kanan rikayankillapa chayta, chaynulla uyapayankillapa ima chaytaqa, rikayta uyapayta ima munaqllapa. Piru paykunaqami michka chaynu munarmapis mana rikaranllapachu chaynulla mana uyaparanllapalamapischu" nir.

Samariamanta runapaqmi Jesús kumparasyunta ruraran

25 Chaymanta Moisés mantakushanta uk kusata yaĉhar yaĉhachikuqmi, ima ninqashi nir, kaynu Jesusta tapuran:

—Yaĉhachikuq Taytituy, ¿imatana rurayman tukuy tyimpupaqna kawsanaypaqqa? nir.

26 Jesusqa niran:

—¿Imatataq nin Dyus nitin Moisés mantakushanpiqa? ¿Imatataq liyiyanki?

27 Chaynu nitinmi chay yaĉhar yaĉhachikuqqa niran:

—Taytayki Dyusta munay tukuy shunquykiwan, bidaykiwan, jwirsaykiwan, yarpuynikiwan ima.[k] Chaynulla llakiy runa masikikunapaq, imanutaq qampa kwirpuykillapaq llakinki chaynulla nir.

28 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:

—Allintami nishayki. Chayta rurarqami, tukuy tyimpupaqna kawsanki nir.

29 Piru chay yaĉhar yaĉhachikuqqa, chay tapukushanpaq kwintata qukar mana pinqaypi kidanar kaynu niran Jesustaqa:

—¿Pitaq runa masiyqa?

30 Chaynu taputinmi, Jesusqa Israelmanta uk runata ima pasashanta kaynu nir parlaran:

"Israelmanta uk runami nanta riyaran Jerusalenmanta Jericuman. Chaymantami suwakuqkuna rikarimur payta arkar limpu raĉhpanlamatapis kitaranllapa. Chaynu rurarmi kusata qischar, wanushata yupay dijar riranllapa.

31 "Piru imanupiĉhi uk kura chay nanta pasayaran. Chayna chay qischakasha runa usuraqta rikarqa, uklawllaman chapakur mana rikaq tukur, pasar riran.

32 Chaynullami levipa ayllunmanta Dyusta aduranllapa wasipi sirbikuqpis, chayta pasayaran. Piru paypis chay qischakasha usuraq runata rikarqa, uklawllaman chapakur mana rikaq tukur, pasar riran.

33 "Piru Israel runakunapaq uk mana kwintachaypaqla Samariamanta runami, chay nanllata pasayarqa chay runa qischakasha usuraqta rikarqa, chay pay-shuypaqa kusata llakiparan.

34 Chaymi, chay runaman qimikar, lisyakashankunata rimidyaran asaytiwan, ubapa yakun binuwan ima. Chaymanta raĉhpakunawan wataran. Chaynu rimidyarmi, burritunpa anan tachir samananllapa uk wasiman apar kuytaran.

35 "Chayna allaqninqa, chay Samariamanta runaqa ishkay qillaysituta urqur chay wasipa amunta qur, kaynu niran: 'Kay runitutami kuytapamay. Imanupi masta gastatkiqa tikrakamur pagrashayki' nir".

---

k 10.27 Masta intrakanarqa rikashunllapa Deuteronomio 6.5; Levítico 19.18.

Chaymanta Jesusqa niranpis:
36—Chaynu kay kimsakuna qischakasha runata rikashanpaq parlashushaymantaqa, ¿mayqannintaq paypa kwirpunllata yupay runa masinta kuytaran?
37Chaynu Jesús nitinmi, chay yaĉhar yaĉhachikuqqa niran:
—Chay kusalata llakipar yanaparan chaymi, nir.
Jesusqa niran:
—Chaynu katinqa qampis rir chayllata ruray nir.

Jesusmi Martawan Mariapa wasinpi

38Chaymantami Jesusqa chay maymanĉhi riyaran chayman riyarqa, ĉharan uk pwiblituman. Chaypimi, uk warmi Marta shutiq, wasinpi samachiran. 39Kay Martami uk irmanayjun kaq. Paymi shutiq María. Chay Mariami Jesuspa ĉhakilanpi taran uyakunanpaq Jesús nishanta. 40Piru Martaqa, imankuna rurananpaq kusa achka katin Jesusman qimikar kaynu niran:
—Taytituy, ¿manachu qamqa yarpunki irmanay pullayki katin nuqala imatapis rurani nirqa? Willay yanapamanqa nir.
41Piru Jesusqa, niran:
—Marta, Marta, kusatami yarpunki, chaynulla llakinki tukuy imaykikunalapaq. 42Piru uklami allinqa; Mariaqami shumaq kaqninta akrasha paypaqqa. Chaymi mayqanpis akrashan chaytaqa mana kitanqachu nir.

Jesusmi yaĉhachikun Dyusman mañakunanllapapaq
(Mt 6.9-15; 7.7-11)

11 1Uk kutimi, Jesusqa uk lugarpi mañakuyaran. Chaymanta tukchitinnaqa yaĉhakuqninkunamanta ukninqa kaynu niran:
—Yaĉhachikuq Taytituy, yaĉhachimayllapa Dyusman mañakuyta, imanutaq Juan yaĉhakuqninkunata yaĉhachiran chaynulla.
2Chaynu nitinmi, Jesusqa niran:
—Qamkunaqa kaynu nir mañakuyllapa:

‘[Unaq syilupi] Taytayllapa,
qammi kusa allinpaq riqsikanki.
Shamuy-ari qamla kay pachapiqa
mantamanaykillapapaq.
[Qam munashaykinullami kay
pachapi rurakanqa
imanuĉhi unaq syilupi ruranki
chaynulla].
3 Kananllami chay ministiyashayllapa
mikuyta qumayllapa.
4 Mana allinta rurashayllapamantapis
pirdunamayllapa,
imanuĉhi nuqakunapis mana
allinta ruramatinllapapis pirdunanillapa chaynulla.
Amami uchakunayllapapaqqa
dijamankillapachu.
[Ashwanmi chay riqchaq mana
allinkunamantaqa washamayllapa]’.

5Chaynullami Jesusqa niranpis:
“Imanupi amiguykillapapa wasinman ĉhaypi tuta rir, kaynu ninkimanllapa: ‘Amiguy kimsa tantitata pristamay. 6Chaqa uk amiguy chayraqla ĉhamun wasiyman. Chaymi mana imalapis kanchu qaranaypaq’ nir.
7“Chaynu nitkillapaqami, chay ukqa rurimanta nishuyanqallapa: ‘Ama qillakachimaychu, punkuqami kirparayanna. Chaymi nuqa, chaynulla wamraykunapis mantapina kanillapa. Manami sharimuyta puytinichu imata qushunaypaqpis’ nir. 8Chaymi nishaykillapa: Amiguykillapa kar, mana das sharimur qushurllapamapis, kusata mañayatkillapaqa qushuyanqallapa tukuy ministishaykillapataqa.

9“Chaynullami nishaykillapapis:
Dyusman mana shaykuq mañakuyllapa;
paymi qushunqallapa. Tukuy ministi-
shaykillapata maskayllapa; Dyusmi
tarichishunqallapa. Chaynulla
punkumanta mana shaykuq qayakuy-
llapa; chaymi payqa punkunta kiĉhar
yanapashunqallapa. 10Chaqa mayqan
mañakuqpismi tarikun mañakuyashan-
taqa. Chaynulla mayqan maskakuq-
pismi, tarin maskayashantaqa. Punkupi
mayqan mana shaykuq qayakutinpismi,
punkunta kiĉhar yanapanllapa ima.
11“¿Mayqannikillapataq, wamrayki-
llapa [tantata mañashutinllapaqa rumita
qunkimanllapa, manaqa] piskaduta
mañashutinllapaqa, largu kuruta
qunkimanllapa? 12¿Manaqachu runtuta
mañashutinllapaqa, alakranta
qunkimanllapa? ¡Manami! 13Chaqa
qamkuna kusala malu runakuna
karmapismi, wamraykillapataqa allin
imakunata qunkillapa. Chaymi ashwan
¡unaq syilupi Taytaykillapamaqa, Santu
Ispiritunta mañatkillapamapis qushun-
qallapa!”

Jesustami uchacharanllapa dyablupa pudirninwan nir

(Mt 12.22-30; Mr 3.20-27)

14Uk kutimi Jesusqa, uk runata
dyablupa yarpuynin mudu dijasha katin,
chay runamantaqa itakuyaran.
Chaymanta chay dyablupa yarpuynin
lluqshitinqa, chay runaqa rimaq
qallariranna. Chaymi runakunaqa kusa
dispantakasha kidaranllapa. 15Piru
wakinkunaqami niranllapa: “Chay
dyablupa mantaqnin Beelzebú shutiqmi,
wak runataqa pudirninta qusha
runakunamanta dyablupa yarpuynin-
kunata itakunanpaqqa” nir.
16Chaymi ukkunaqa mabir ima
ninqashi nir, kaynu niranllapa:
“Chiqapta syilumanta shamushayki nir
yaĉhanayllapapaqqa uk milagruta
ruray” nir. 17Piru Jesusqami, paykuna
imatami yarpuyan nir yaĉhashanrayku
kaynu niran:
“Mayqan pwiblupis paykunapura
ĉhiqninakurqa wakman kayman limpu
chiqanchakar tukukanllapa. Chaynulla
uk ayllupis paykunapura ĉhiqninakurqa
limpu limpu wakta kayta shikwakan-
llapa. 18Chaynullami, chay dyablukuna-
pis ĉhiqninakurqa ¿imanuna kusata
mantakuytaqa puytinmanllapa?
Kaytaqami chaynu nishunillapa,
qamkuna chay Beelzebú pudirta
qumasha katinshi chay dyablupa
yarpuyninta itakuyta puytini nimashay-
killaparayku. 19Piru qamkunaqami
ninkillapa nuqapaq: ‘Beelzebú
pudirninta qusha katin dyablupa
yarpuyninta runakunamanta itakun’ nir.
Chaynu katinqa, ¿qamkunamanta
wakinnikillapaqa mayqanpa pudirnin-
wantaq dyablupa yarpuynintaqa itakun?
Chaqa paykunallami intrachimanchik
qamkunaqashi limpu pantasha puriyan-
killapa nir. 20Allita kwintata qukayllapa:
Nuqaqami dyablupa yarpuynintaqa
runakunamanta itakuni Dyuspa
pudirninwan. Chaynuqami intrachiman-
chik, Dyuspa mantakuyninqami
qamkunamanqa ĉhamushana nir.
21“Chaqa uk runa kusala pulsuyjun alli
kamakashala wasinta kuytatinqami,
mayqanpis mana iman kaqtapis suwayta
puytinllapachu. 22Piru paymanta uk kusa
pulsuyjun mas allita kamakasha shamurmi
chay runataqa binsiyta puytin. Chaymi
chay allita kamakashanpi kunfyakayashan-
matapis kitar, chay wasinpi iman kaqkuna-
matapis limpula tantakun. Chaynuqami
ashwan payna tukuy imapa amunqa kidan.
23“Chaymi nishaykillapa: Nuqapaq
mana allinta rimaqqami nuqapaqa
kuntray. Chaynulla nuqawan mana
tantakuqpismi ashwan shikwakun nir”.

Dyuspi mana allita kriyishanrayku dyablupa yarpuynin qashan tikrakamun
(Mt 12.43-45)

24 Jesusqami niranpis:
"Uk runamanta dyablupa yarpuynin lluqshirqami, chunllaq chaki pachakunapi purin, maylapipis samananpaq maskakur. Piru maypipis samananpaq mana tarirqami kaynuta yarpun: Tikrakashaq chay maymantaĉhi lluqshimushay wasiyman nir. 25 Chaynu tikrakamurqami, chay runataqa uk shinalla wasi kusalata pichakar kamakashata yupay tarin. 26 Chaynu tarirqami tikrakar rin tarimuq syiti paymanta kusala mana allin ispiritu masinkunata. Chaymantami tukuynin pulla chay runapa kwirpunmanqa yaykunllapa taq. Chaynu katinmi chay runaqa kusala llallinna tikrakan, punta kashanmantaqa" nir.

Mayqankunami kusa shumaqqa kanqallapa

27 Kaykunata Jesús ninankamanqa, uk warmi chay runakunapa rurinmanta kusa jwirtita niran:
—¡Kusa shumaqmi kanqa chay warmi qamta wamrakur winachishusha chayqa!
28 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:
—¡Ashwanmi kusa shumaqqa kanqallapa, Dyus rimashanta uyakur, kasuqkunala! nir.

Jesustami mañaranllapa qashan uk milagruta rurananpaq
(Mt 12.38-42; Mr 8.12; Mt 5.15, 6.22-23)

29 Chaykamanmi, kusa achka runakuna tantakayaranllapa Jesuspa ridurninmanqa. Chaymi payqa qallariran rimaq kaynu nir:
"Kananmanta runakunaqami kusala mana allin yarpuyniyjun. Chaynu karmi mañamanllapa uk milagruta ruratiy yaĉhananllapapaq chiqaptachu Dyusmanta shamusha kani nir. Piru manami milagrutaqa rurashaqchu. Ashwanmi Dyusmanta shamusha kani nirqa Jonasta yupaylla pasamatinraq munarqa intrakankillapa. 30 Chaqa Dyus imanutaq Jonaswan uk milagruta ruratin Ninivimanta runakuna kriyiranllapa, chaynullami Dyusmanta Shamuq Runapis wanur kimsa diyamanta kawsamutinraq kay tyimpupi runakunapis munarqa intrakanqallapa.
31 "Chaynulla chay surlawmanta gubyirnapis chay jwisyu diyapiqa sharimur, qamkuna kanan tyimpupi mana kriyinaqkunapaqpis rimanqa kastigakashana kayankillapa kanqa nir. Chaqa chay gubyirnaqami largu maymanta shamuran, gubyirnu Salomón kusala yaĉhayninwan yaĉhachikuqta uyakuq. Piru kay naypaykillapapi kaqqami kusa mas gubyirnu Salomonmanta kar yaĉhachikutinmapis mana kasunkillapachu.
32 "Piru maydiya jwisyu diya ĉhamutinqami chay Nínive pwiblumanta kaqkunaqa sharimunqallapa. Chaymi ashwan qamkuna Dyuspi mana kriyishaykillaparayku rimanqa kastigakanaykillapapaq. Chaqa Nínive pwiblumanta runakunaqami Jonás, Dyuspaq parlakutinqa uchanllapata dijar kriyiranllapana. Piru kanan kay naypaykillapapi kaqqami Jonasmantaqa mas ima kar, qamkunata willashutinllapapis mana kriyinkillapachu.
33 "Chaynulla manami mayqanpis uk lamparata kachkarqa pakapaylapi, manaqa kajunpa rurinpichu ĉhuranllapa. Ashwanmi unaqlapi ĉhuranllapa, tukuy chayman yaykuqkuna achkiraqlapi kananllapapaq. 34 Piru nawikillapa-

kuna imanutaq lamparamaqa kusala shumaq allinta achkirachikun chaynu kwirpuykillapapi katinqa, tukuy kwirpuykillapaqa kusala shumaqta achkirachikuq yupaylana kanqa. Nataq nawikillapakuna kusala mana allin katinqa, kwirpuykillapapis tutaparaqllapi yupay kanqa. 35Chayraykumi allita kuytakankillapa. Chaqa chay kwirpuykillapapi achkirachikuqqakish tutaparaqpaqmana tikrakatin. 36Chaqa tukuyla kwirpuykillapa achkila katinqami, manana tutaparaqllapi yupaynachu kankillapa. Chaynuqami uk lampara kusala shumaqta tukuypaq achkirachikuq yupayna kankillapa".

Jesusmi fariseukunata ima anyaqnulla willaran

(Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 20.45-47)

37Chaymanta Jesús rimar tukchitinnaqa uk fariseo runa, Jesustaqa aparan wasinman mikunanllapapaq. Chaymi Jesusqa chay wasiman yaykur, misaman taranna. 38Piru chay fariseo runaqami kusalata yarpupakuran, Jesús manaraq mikuyar chay paqakuna kustumrita mana rurashanrayku. 39Chaymi Amitunchik Jesusqa niran:

—Qamkuna fariseo runakunaqami, imanutaq uk kupata, manaqa platuta waqtanlawlata pichashamaqa rurinqa tiqtilla kidan chaynu, kusala bwinu yupay tukunkillapa. Piru ukkunata yanapanaykillapamantaqa kusalata munapakur, mana allinta rurankillapa. 40¡Runa yarukuna! ¿Manachu yaĉhankillapa, Tayta Dyusmi waqtalawta, rurilawtapis rurasha nirqa? 41Chayraykumi chay wakchakunapaq tukuyla shunquykillapawan llakir, yanapayllapa. Chaynuqami Dyuspaqqa intirulana kusa allin kankillapa.

42"¡Akaw fariseo runakuna! Qamkunami mintamanta, rudamanta, chaynulla tukuy ima mallkikunamantapis, dyis partin kaqmanta uksituta qunkillapa Dyuspaq nir. Piru Dyus mantakushanpi nin: Ukninchikkunawan imatapis karanta ruranapaq, llakipakunapaq, paylapi kriyinapaq niyan chaytaqami mana rurankillapachu. Ashwanmi kay yarpuchishushayllapata rurankimanllapa naypaqtaqa, chay rurayashaykillapatapis ama dijarchu.

43"¡Akaw qamkuna fariseo runakuna! Qamkunami chay tantakananllapa wasikunapiqa, munankillapa kusa shumaq samanakunapi samachishunanllapata, chaynulla plasakunapimapis kusala shumaqta saludashunanllapata ima.

44"¡Akaw [Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, chaynulla] fariseo runakuna, [qamkunaqami Dyusta yanqa kasuq tukuq kuchi runakunala kankillapa]! Imanutaq uk pampakashamaqa mana rikaypaqlla katin runakunaqa mana yaĉharchu ananpi sarukur purinllapa, chay yupaymi kankillapa".

45Chaynu Jesús nitinqa, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkunamanta ukninqa niran:

—Yaĉhachikuq Taytituy, chaynu nirqami nuqakunatapis uyachimayankillapa nir.

46Piru Jesusqa niran:

—¡Akaw qamkuna Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkunapis, imanankillaparaq! Qamkunami kusa llashaq kargata aprichiq yupay runa masikikunata imata rurananpaq nir mantankillapa. Piru chay niyashaykillapataqa mana pitilamatapis kumplinaykillapapaqqa yarpunkillapalamapischu.

47"¡Akaw qamkuna, Dyuspa unay rimaqninkunata wanuchir pampashanllapapa ananpi wasikunata yupay

ruraqkuna! Chaqa paykunataqami qamkunapa unay rukuykillapakuna wanuchiranllapa. 48Chaynuqami intrachimanchikllapa, qamkunapis chay unay rukuykillapakuna rurashannulla rurankillapa nir. Chaqa paykunami Dyuspa unay rimaqninkunata wanuchiranllapa. Chaymi ashwan chay pampakashankunapa ananpi wasikunata yupay rurankillapamapis.

49"Chayraykumi Dyusqa kusa yaĉhayninwan kaynu niran: 'Kaĉhamushaqmi nuqapaq rimaqkunata, apustulkunata ima. Chaymi wakinkunataqa wanuchinqallapa. Nataq ukkunapata-shuypaqa ikinkunapi purinqallapa qischananllapapaq' nir. 50Chaymi Tayta Dyus tukuy imata rurashanmanta-pacha paypa rimaqninkunata, ukkuna wanuchisha katinllapamapis, kay tyimpupi runakunatana allita rikar kastiganqa. 51Chaynullami Dyusqa rikar yaĉhanqa Abelta wanuchishanmanta-pacha Zacariaskaman. Chaqa Zacariastami, Dyusta aduranllapa altarpa yatalanpi wanuchiranllapa. Chayraykumi nishunillapa: Dyusqami kastiganqa tukuy chaykunapaqqa, kanan tyimpupi runakunatana nir.

52"¡Akaw, qamkuna Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna! Qamkunami Tayta Dyuspaq allita intrakar washakananllapataqa mana munankillapachu. Chaynulla qamkunapismi mana munashaykillaparayku mana washakankillapachu. Chaymi ashwan wakinkuna intrakar ima washakananllapapaqmapis mana dijankillapachu".

53Chaymanta Jesús chaynu nitinqa, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, chay fariseukuna imaqa, kusata piñakuranllapa. Chaymi Jesustaqa ukmanta ukmanta tapur, kusalata qillakachiranllapa. 54Chaynuqami tapuranllapa imalatapis mana allinta nitinqa, chaylapaq uchachananllapapaq nir yarpur.

Fariseukunapa mana allin yaĉhachikuyninkuna
(Mt 10.26-27)

12 1Chaykamanqami, allipla achka runakuna Jesús kashanmanqa, kumsanakuypa, saruĉhanakuypa ima tantakaranllapa. Chaymi, Jesusqa yaĉhakuqninkunalata, kaynu niran:

"Kuytakayllapa chay fariseo runakunapa libaduranllapamanta. Chaqa paykunaqami Dyuspaq yanqa illaqta yaĉhachikuq yupay tukunllapala. 2Piru tukuy imapis pakaplla kaqkunaqa manami pakapllaqa kidayta puytinchu. Chaymi tukuy pakaplla kaqtaqa allita yaĉhakanqa. 3Chayraykumi tukuy imata qamkuna pakakuqnula rimatkillapamapis, tukuyla uyapanqallapa. Chaynulla punkuykillapata kirpakur upallala rimashaykillapamatapismi, uk wasipa ananman iqar rimasha kankimanllapa yupayna, tukuyla yaĉhanqallapa.

Amami runakunataqa manchashunchu
(Mt 10.28-31)

4"Amiguykuna nishaykillapapis: Chay mayqan wanuchishunaqkunataqa ama manchankillapachu. Chaqa kwirpuykillapata wanuchirqami manana mas imata rurashuyllapatapis puytinqanachu. 5Chaymi willashaykillapa: Mayqan ĉhi wanuchishushallapana karqa, kusala pudirniyjun kashanrayku tukuy tyimpupaq infyirnupi qischakanaykillapapaq itakushuyllapata puytiqta manchayllapa nir. Chay nishushayllapataqa, chiqapta manchayllapa.

6"Ma willamayllapa: ¿Manachu sinku pariq kuritukunata ishkay qillaysitulapaqmapis rantikunllapa? Chaynu

paykuna yanqa mana sirbiq katinmapismi Taytaykillapa Dyusqa kusalata kuytan. 7Piru qamkuna chay achka kuritukunamanta mas sirbiq kashaykillaparaykuqa, ¿imanunari mana kuytashunqallapa? Chaqa payqami aqchaykillapamatapis uklapi uklapi allita yupasha purichiyan. Chaynu katinmi ama imalapaqpis manchakunkillapachu.

Runakunapa naypanpimapis Jesuspaq rimankillapa
(Mt 10.32-33; 12.32; 10.19-20)

8"Nishaykillapa: Mayqanpis runakunapa naypanpi nuqapaq mana pinqakur faburniy rimatinqa, nuqa Dyusmanta Shamuq Runapis, paykunapaqqa faburnin rimashaq, Dyuspa angelninkunapa naypanpiqa. 9Nataq mayqanpis tukuypa naypanpi, nuqata mana kwintachamatinqa, nuqapis paykunataqa mana kwintachashaqchu Dyuspa angelninkunapa naypanpiqa.

10"Piru Dyusmanta Shamuq Runapaq tukuy kuntran rimatinllapamapis, Dyusqami pirdunanqa. Piru Dyuspa Santu Ispiritunpaq kuntran rimatinllapa-shuypaqa mana pirdunanqachu.

11"Imanupi qamkunata chay tantakananllapa wasikunaman, manaqa jwiskunaman, wakin karguyjunkunaman apashutinllapaqa amami yarpupakunkillapachu, imata nirmi washakashaq, manaqa imatana nishaq nirqa. 12Chaqa tapushutinllapa rimanaykillapapaqqami Dyuspa Santu Ispiritun yaĉhachishunqallapa imata rimanaykillapapaqmapis".

Tantyakar, ama imanchiklapi kunfyakashunllapachu

13Chaymantaqa, chay tantakasha runakunamanta, uk runami Jesustaqa niran:

—Yaĉhachikuq Taytituy, ukniyta willapamay qumananpaq nuqapa partiy irinsyayta nir.

14Chaynu nitinqa, Jesusqa niran:

—Amiguy, ¿pitaq nuqataqa nimasha qamkunapaq jwisnikillapa kar irinsyaykillapata partishunayllapapaqqa? nir.

15Jesusqa niranpis:

—Kuytakar, ama kusa imayjunla kaytaqa munayllapachu. Chaqa manami kusa imayjun karlachu, kawsaytaqa puytinchik.

16Chaynu nirqa, uk kumparasyunta kaynu nir paykunataqa parlaran:

"Karanmi uk kusa imayjun runa. Paymi uk kutiqa ĉhakran tarpukashakuna allipta winatin kusalata kusichakuran. 17Chaymantami, chay kusa imayjun runaqa kaynuta yarpuran: ¿Imatana rurashaq? Chaqa manami kanchu maypi mikunayta ĉhurakunaypaqqa. 18Chaynu yarpuyarqa, niran: 'Yaĉhaninami, ĉhurakunay wasiyta ratachir mushuqmanta qashan kusa atunta shachishaq, chaypina ĉhurakunaypaq kusichakushayta, chaynulla tukuy imaykunata ima' nir. 19Chaynu nirnaqa, niranpis: 'Chaymantaqa nuqalla nikashaq: Taytituy, kusala achka mikunayjun achka añupaq kanki. Samar mikuy, upyay, kusa aligrilla kawsay nir'. Chaynu nir ima, chay runaqa kusata yarpuyaran.

20"Piru Dyusqami chay runataqa niran: '¡Runa yaru! Kanan tutallami wanunki. Wanutkiqa, ¿pipaqtaq kidanqa chay imaykikunaqa?' nir.

21"Chaynumi pasanqa chay runakuna kusalata imanllapakunata payllapaq tantakuqkunataqa. Chaqa kaypi kusa imayjun kaqqami, Dyuspaqqa mana imayjunlamapischu kanqa".

Dyusmi wamrankunataqa kuytan
(Mt 6.25-34)

22Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunata niran:

"Kayta nishaykillapa: Amami imatana mikushaq kawsanaypaq nirqa yarpupakunkillapachu. Chaynulla amami ima raĉhpawanna kwirpuyta mudachishaq nirqa yarpupakunkillapachu. 23Chaqa kawsananchikmi masta sirbin mikuymantaqa. Chaynulla kwirpunchikpis masta sirbin raĉhpamantaqa.

24"Rikayllapa pariq kurukunata. Paykunaqa manami tarpukur urqukunllapamapischu. Chaynulla manami maypi ĉhurakunanllapalapaqmapis kanchu. Piru, imanutaq ashwan Dyusqa paykunataqa qaran ima. ¡Allita yarpuyllapa, qamkunaqami chay kurukunamantaqa ashwan kusa masta sirbinkillapa!

25"Chayraykumi tapushaykillapa: ¿Chaynu kusalata yarpupakurqachu, imanu kashaykillapamantaqa midyu mitrullataqa winayta puytinkimanllapa? ¡Manami![l] 26Chaynu yarpupakur mana mas winayta ima puytirqa, ¿imapaqtaq 'Imanuraq kawsashaq' nirqa yarpupakunkillapa?

27"Allita kwintata qukayllapa imanutaq liryukunamaqa winar, mana trabajanchu chaynulla mana puchkakunlamapischu. Piru paykunaqami kusala shumaqta tuktukustunmapis. Chaymi nishaykillapa: Gubyirnu Salomonmapis kusala ĉhaniyjun raĉhpanwan mudakurmapis manami chay tuktitukuna yupayqa lusiranchu. 28Chaqa Dyus kanankuna chay tuktitukunata winachir kusa shumaqta lusichitinmapis, allaqkunaqa rupar imana tukukanqallapa. Chaynu karmi qamkunataqa ashwan kusala mas shumaqta ima mudachishunqallapa. Piru chaynu yaĉharqa, ¿imapaqtaq Dyusninchikpi manaraq allita kriyinkillapa?

29"Chayraykumi ama llakir yarpupakuyllapachu ¿imatana mikushun? ¿imatana upyashun? nir imaqa. 30Chaqa tukuy chaykunapaqqami Dyuspi mana kriyiqkuna chaynuqa yarpupakur kawsanllapa. Piru qamkunapaqqami Taytaykillapa yaĉhayanna, imatami ministinkillapa nirmapis.

31"Chaymi qamkunaqa Taytaykillapa Dyus mantakuyashanlapina yarpur kawsayllapa. Chaynuqami payqa ima ministishaykillapapipis yanapashunqallapa.

Syilumanta imanchikkunapaq yarpushunllapa

(Mt 6.19-21)

32"Qamkunaqami nuqapa uyshitaykuna kashaykillaparayku ama manchakuyllapachu. Chaqa qamkuna aykala katkillapamapismi Taytaykillapaqa kusalata llakipashurllapa, paypa mantakuyninpina kanaykillapapaq nisha. 33Chaymi nishaykillapa: Tukuy imaykillapakunata rantikur, ministiqkunata yanapayllapa. Chaynu yanapakurqami syilupi mana tukukaq imaykillapatana tantakuyankillapa. Chaqa syilumanqami suwakuqkunaqa mana yaykunchu, chaynulla manami imakunapis pumpinlamapischu. 34Chaymi unaq syilumanta mana tukukaq imaykillapapaq chapakur yarpuyatkillapaqa syilumanta kaq imaykillapalapina kanqa yarpuynikillapaqa.

Allita kamakashalanami kayllapa

35"Listuna kayllapa alli raĉhpaykillapata yakakusha, lamparitaykillapata kachkar charikusha. 36Listuna kayllapa, imanuĉhi sirbikuqkuna patrunnin

---

l **12.25** Kaynupismi intrakayta puytinchik: ¿Chaynu kusalata yarpupakuyatkillapa wanunaykillapapaq ura ĉhamutinqachu uk diyallataqa mas kawsayankillapa kanqa? ¡Manami!

kidamyintuman rir, wasinman ĉhamutin punkuta kiĉhananpaq alamirala tanllapa, chaykuna yupay. 37Chaymi chaynu alamirala kaqkunaqa kusa shumaqna kanqallapa. Nishaykillapami: Chaynu sirbikuqkunataqa patrunnin ĉhamurqa, payna ashwan misaman samachir mikuymatapis sirbiyanqa. 38Chaynulla kusa shumaqmi kanqallapa, chaynu patrunnin ĉhaypi tuta, manaqa achkiyaypi ĉhatinmapis, rikĉhakur alamirala kaqkunaqa. 39Chaqa allita yarpuyllapa: Uk wasipa amun imurasmi uk suwakuq ĉhamuyan suwamaq nir yaĉharqa, imuraspis rikĉhakushala kar, mana dijanmanchu mayqanpis wasinman yaykur suwananllapataqa. 40Chaynullami qamkunapis, imuraspis alamirala kayllapa. Chaqa manapis yarpuyatkillapami, Dyusmanta Shamuq Runaqa shamunqa".

Jesusmi kumparasyunta ruraran allin, mana allin sirbikuqwan

(Mt 24.45-51)

41Chaymantami Pedruqa Jesusta tapuran:

—Taytituy, ¿kay kumparasyuntaqachu nuqakunalapaq rurashayki, manaqachu tukuypaq?

42Chaymi Jesusqa niran:

"Uk runami sirbikuqninta, wasinpi kaq wakin sirbikuqninkunata uranlapi qarananpaq nir inkarganman. Chaymi chay sirbikuqqa patrunnin nishannula rurar, kusa alamirala kaqta tarinman. 43Chaynuta chay sirbikuqta patrunnin taritinqami, chay sirbikuqqa kusala allinpaqna riqsikasha kanqa. 44Chiqaptami nishaykillapa: Chay patrun chay sirbikuqta pay nishanlata ruraqta tarirqami, ashwan tukuy iman kaqtapis pay rikananpaqna quyanqa nir. 45Piru imanupi chay sirbikuq mana allin yarpuyniyjun kar, chay patrunnin mana das ĉhamuyanqachu nir yarpur, chay ullqu kaq, warmi sirbikuq masinkunata qischar, mikur upyar maĉhar ima tar, 46mana imuras ima diya ĉhamuyanqa nir yaĉhayatinchu, patrunnin ĉhamur chaynu ruraqta tarirqami, kusala saqra manchakuypaqta kastigayanqa Dyusta mana kasuq runakunata yupaylla.

47"Chayraykumi uk sirbikuq imatami rurananta munayan patrunnin nir yaĉhar, mana listu kashanrayku mana rurarqami kusala llakiypaqtana kastigakanqa. 48Piru imanupi, uk sirbikuq mana imatapis yaĉhar mana allinkunata ruraqta-shuypaqa tantyarkaqta kastigakanqa. Chaymi nini chay mayqantaĉhi masta quyanchik chaytaqa, masta mañanchikpis. Chaynulla chay mayqantaĉhi masta kunfyanchik, chaytapis masta rurachishun.

Jesusraykumi chiqanchanakunqallapa

(Mt 10.34-36)

49"Nuqaqami kay pachamanqa shamusha kani ninata kachkaq. ¡Chaymi nuqaqa, nina kachkakashana kanman nir yarpuni! 50Piru manaraq kaykuna katinqami, naypaqtaqa allipta qischamanqallapa. ¡Rikamashaykillapanu yarpuyniypimi allipta qischakayani, chay saqra qischakanay diya ĉhamunankaman! 51Amami qamkunaqa yarpunkillapachu: Jesucristo shamushanraykumi manana qischakashunllapanachu nirqa. Chaqa nuqa shamushayraykumi manana pulla ima shumaqnachu kawsankillapa. 52Chaqa kananmantami uk runa sinku aylluyjunmanta nuqarayku limpu chiqanchanakunqallapa. Chaymi chay kimsa kaqkunaqa chay ishkaykuna nuqapi kriyiqkunata kuntrayanqa. Manaqa chay ishkaykuna chay kimsa kaqkuna nuqapi kriyishakunata kuntrayanqa. 53Chaynullami nuqapi kriyishanrayku, uk runapis wamranpa

kuntran tikrakanqa. Nataq ullqu wamraqa taytanpa kuntran tikrakanqa. Chaynulla uk warmipis warmi wamranpa kuntran tikrakanqa. Nataq warmi wamranpis mamanpa kuntranna tikrakanqa. Chaynulla uk swigrapis llunchuyninpa kuntranna tikrakanqa. Nataq uk llunchu-shuypaqa swigranpa kuntranna tikrakanqa".

Tyimpupaq yaĉhashaykillapanumi Dyuswan shumaqchakayllapa

(Mt 16.1-4; Mr 8.11-13; Mt 5.25-26)

54 Jesusqa niranpis runakunataqa:

"Qamkuna rupay chinqananlawmanta puktay shamuqta rikarqa, yaĉhankillapana tamya ishkinqa, nir. Chayqamiri chiqapta chaynu. 55 Chaynulla surlawmanta wayra shamutinqa, qamkunaqa yaĉhankillapana kaluryanqa, nir. Chay nishaykillapanumi kaluryan chiqapta. 56 ¡Dyusta yanqa kasuq tukuq runakuna! Chaynu syiluta, pachata ima chapar allita yaĉharqa, syilumanta shamuq kay tyimpukunapi imata ruratin rikarmapis, ¿imapaqtaq mana intrakankillapa?

57 "¿Imapaqtaq mana yaĉhankillapa, imataq allin imataq mana allin nirqa? Allita rikayllapa chay allinkunata. 58 Chayna karguyjunkunaman mayqan qayachishutin rirqa, ashwan chay qayachishusha chay runawanqa shumaq parlayllapa. Chaynu parlatkillapaqami manana karguyjunkunapiqa purichishunqanachu. Chaqa jwisman apashutinqa, jwisqa qukushunqa gwardyakunaman. Chaymi paykunaqa ashwan karsilman itashunqallapa. 59 Chaymantaqa tukuy dibikushaykita pagrakur lluqshimunki. Manaqa mana lluqshimunkichu".

Dyusman mana tikrakarqa kastigakanqallapa

13 1 Chay tyimpukunallapimi, wakinkuna riranllapa Jesusta rikaq. Chaymi parlaranllapa imanumi Pilato mantakutin Galileamanta ayka runakunata wanuchishanpaq. Chaynulla imanumi chay wanushakunapa yawarninta, chay ufrindapaq animalkunata wanuchishanllapakunapa yawarninwan piĉhusha nir ima.

2 Chaynu nitinllapami, Jesusqa niran paykunataqa:

"¿Qamkunaqachu yarpunkillapa chay wanusha runakunaqa Galileamanta wakin runa masinkunamantaqa mas uchayjun kashanrayku wanusha nir? 3 Nishaykillapa: Manami chayqa chaynuchu. Qamkunapismi Dyusman mana tikrakarqa, chaynu kastigakar wanunkillapa. 4 ¿Manaqachu chay dyisi-uchu runakunata Siloé lugarpi atun turri ratar wanuchiran chaykunapaqpis yarpunkillapa, chay wakin Jerusalenpi taq runakunamantaqa mas uchayjun kar wanusha kanqallapa, nir? 5 Nishushayllapanu manami chaynuchu. Qamkunapismi Dyusman mana tikrakarqa, chaynu kastigakar wanunkillapa".

Igus qiru mana puqushapaq kumparasyunta Jesús niran

6 Jesusmi kay kumparasyunta parlakuran:

"Uk runami, ĉhakranpi igus qirukunata tarpusha karan. Chaymantaqa chay runaqa riran rikaq puquyanqachu nir. Piru manami ima puquyninlamatapis tariranchu. 7 Chaymi chay ĉhakrapi kuytakuq runataqa niran: 'Rikay, kimsa añutanami shamusha kani rikaq puqushana kanqa nir. Piru manami maydiyapis tarishachu kani puquyniyjuntaqa. Chayrayku kuchuy. ¿Chaqa imapaqna yanqallaqa ĉhakrapiqa kanqa?' 8 Chaynu nitinmi, chay ĉhakrapi kuytakuq chayqa niran: 'Taytituy, dijayraq kay añulaqa. Ĉhupankaqmanta allpata allar ushyachir, wanuta itashaq. 9 Chaynuqa

imanupiqa puqunman. Piru chaynu ruratiy mana puqutinnaqa, kuchuypaqna'".

Jesusmi samana diyapi uk kurpala warmita allicharan

10Uk kutimi samana diyapi Jesusqa uk tantakananllapa wasipi qallariran yaĉhachikuq. 11Chaypimi uk warmi karan. Chay warmimi dyisi-uchu (18) añupaqna qishaq karan, dyablupa yarpuynin limpu kurpala dijashanrayku. Chaymi mana imanupis dirichakaylamatapis puytiyaranchu. 12Chaymanta Jesús rikarqa, qayamur niran:

—Mamitay, qishaynikimantami alliyashaykina nir.

13Chaynu nirmi, chay warmisitapa ananman makinta ĉhuraran. Chaymi chay kutilla dirichakar, Dyusta alabaq qallariran. 14Piru chay tantakananllapa wasipi kuytakuqkunapa mantaqninqa kusata piñakuran. Chaqa Jesusqa samana diyapi allicharan. Chaymi runakunataqa niran:

—Saysi diyami kan trabajanapaq. Chaymi chay diyakunapi shamuyllapa alliyanaykillapapaqqa. Ama samana diyapiqa shamuyllapachu.

15Chaynu nitinmi Amitunchik Jesusqa niran:

—Dyusta yanqa kasuq tukuq, kuchi runakuna, ¿manachu mayqannikillapapis turuta manaqa burruta samana diyapimapis, apar yakuta upyachinkillapa? 16Kay warmisita Abrahampa ayllunmanta katinmapis, Satanás kay qishaywan watasha yupay qischasha dyisi-uchu añupaqna. Chaynu katin, ¿samana diyachu mana alliyachikunapaq kasha?

17Chaynu Jesús nitinqa, chay ĉhiqniqkunaqa pinqaypi kidaranllapa. Piru wakin runakunami kusata aligriyaranllapa mana rikashanllapakunata Jesús ruratinqa.

Mustasa qirupa simillanwan kumparasyunta ruraran
(Mt 13.31-32; Mr 4.30-32)

18Jesusqa niranpismi:

"¿Ima yupaytaq Dyuspa mantakuyninqa? ¿Imawantaq kumparayman? 19Dyuspa mantakuyninqami, uk qiru mustasa shutiqpa llampula simillitan yupayla. Chay mustasa simillatami uk runa ĉhakranpi tarpun. Chaymantami kusala atunta winan. Chaymi ashwan pariq kurukunamapis rikrankunapina qushakun".

Libadurapaq rimarmi Jesús kumparasyunta ruraran
(Mt 13.33)

20Jesusqa niranpismi:

"¿Imawantaq Dyuspa mantakuyntaqa kumparayman? 21Dyuspa mantakuyninqami imanutaq uk warmi tantata ruraqmaqa achkalla arinaman pitila libadurata itar dijatin saksachin chaynu".

Kiĉhkila punkitutami yaykushunllapa
(Mt 7.13-14, 21-23)

22Jerusalenman riqnuqami, Jesusqa yaĉhachikuq pwiblukunapi, chaynulla taksha pwiblitukunapi chaykunata pasaqnuqa. 23Chaymi ukqa tapuran kaynu nir:

—Taytituy, ¿aykakaqlachu washakanllapa? nir.

Chaynu nitinmi, payqa niran:

24"Yaykuyta kamayllapa kiĉhkila punkituta. Chaqa achkami yaykuyta kamanqallapa. Piru chiqaptaqami mana yaykunqallapachu. 25Chaymanta wasipa amun sharimur punkuta kirpatinqa, qamkuna waqtapi kaqkunaqa, qayakur ninkillapa: 'Taytituy Taytituy punkuykita kiĉhay-ari' nir. Piru payqami

nishunqallapa: ‘Manami yaĉhanichu maymantami qamkunaqa kankillapa nirmapis’. 26Chaymantami qamkunaqa qallarinkillapa rimaq kaynu nir: ‘Qamwanmi mikushanchikllapa, upyashanchikllapa.*m* Chaynulla qammi kalliyllapakunapi yaĉhachikushayki’ nir ima. 27Piru payqami nishunqallapa: ‘Manami yaĉhanichu maymantami kankillapa nirmapis. ¡Wakaq tukuyllapa nuqamantaqa mana allinta ruraqkuna!’ nir.

28“Chaypiraqmi qamkunata waqtaman itakushushanllaparayku kusala mana agwantaypaqta qischakar, qayĉhakur kiruykillapamatapis richyachinkillapa, Abrahamta, Isaacta, Jacobuta chaynulla Dyuspa tukuy rimaqninkunata paypa mantakuyninpi kaqta rikar. 29Chaqa nortilawmanta runakuna shamunqa, chaynulla surlawmanta, rupay iqamunanlawmanta, rupay chinqananlawmanta ima, Dyuspa mantakuyninpi tar mikunanllapapaqqa. 30Piru kanan tyimpukunapi achka runakuna kusana kaqkunaqami, chay tyimpuqa mana imapaqpis sirbinqachu. Chaynulla achka kanan tyimpukuna mana kwintachaypaq kaqkunami, ashwan chay tyimpuqa kusa nishapaqna riqsikanqallapa”.

Jesusmi Jerusalenpaq waqaran
(Mt 23.37-39)

31Chaymantami wakin fariseukunapis ĉhar Jesustaqa niran:

—Kaymanta lluqshir, riy uklawman. Chaqa gubyirnu Herodesmi wanuchishunayan nir.

32Chaynu nitinllapami, payqa niran:

—Rir kaynu nir chay surrutaqa willayllapa: ‘Rikay. Kananpis, allaqpis dyablupa yarpuyninkunata runakunamanta itakuyani. Chaynulla qishaqkunata allichashaq chaymanta allaq uk diyaqa chaykunata rurar tukchishaqna’ niyan nir. 33Chaynulla ninkillapapis: ‘Jerusalenman nanta riqnumapis chay rurashaytaqa ruraqnu rishaq kanan, allaq, allaq uk diyakaman. Chaqa manari allinchu Dyuspa uk rimaqninqa Jerusalenmanta uklawpi wanunanpaqqa’ niyan nir.

34“¡Akaw Jerusalén, Jerusalenmanta runakuna! Dyuspa rimaqninkunatami wanuchinkillapa. Chaynulla Dyus kaĉhamushan yaĉhachishuqkunatapis rumillawan sitar wanuchinkillapa. Kwichkaraq tantashuyllapata munaray, imanutaq uk pishqumaqa wawitunta tantala uqllakun chaynu. Piru manami munashaykillapachu. 35Chaqa rikayllapari, qamkunalanami kidankillapa. Chaymi nishaykillapa: Mananami rikamankillapanachu qamkuna kaynu nimanaykillapa tyimpu ĉhamunankaman: ‘¡Alabashunllapa Taytanchik Dyuspa shutinpi shamuqtaqa!’ nir”.

Jesusmi fariseo runapa wasinpi

14 1Uk kutimi samana diyapi Jesusqa riran mikuq, mantakuq fariseupa wasinman. Piru wakin fariseukunaqami mananula riparayaqllapa paytaqa. 2Yapnin ashwan paypa naypanpi uk saksawan qishaq runa karan. 3Chaymi Jesusqa, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkunata, chaynulla fariseukunataqa tapuran kaynu nir:

—¿Allinchu kanqa samana diyapi uk qishaqta allichanapaq, manaqachu mana?

4Chaynu nitinmi, paykunaqa uyarala kidaranllapa. Chaymi payqa chay

m 13.26 Upyashanchikllapa nirqa manami intrachimanchikllapachu traguta upyaranllapa nirchu.

qishaqtaqa das kamarla allichar
willaran rinanpaqna. 5Chaymanta
fariseukunataqa niran:
—¿Mayqannikillapataq burruykillapa
kar, manaqa turuykillapa kar[n] uk
quĉhaman ratatinqa, samana diya
kashanrayku mana das lluqshichinki-
manllapa?
6Chaynu taputinllapami mana
mayqanninlapis imatapis willaranllapa-
chu.

Amami shumaq samanakunalapi samayta munankillapachu

7Chaymanta chay inbitakashakuna
shumaq samanakunata akrar samaqta
rikarqa, Jesusqa kaynu nir willaran:
8"Mayqan imanupi wasinpi
kidamyintu katin, rinaykipaq inbitashu-
tinqa, amami chay kusa shumaq
samanakunapiraq samayta yarpuyllapa-
chu. Chaqa imanupiqa qammanta uk
mas kusa runa nisha ĉhatinqa, 9chay
inbitashushallapa chayqa shamur
nishunman: 'Qam tayashaykimanta
ashuy, kay uk samananpaq' nir.
Chiqapta chaynu rurashutinqa riyanki
kanqa pinqaypaqtana chay mana
shumaq samanapina samaq. 10Chay-
rayku ashwan ama chaynuchu kayllapa.
Mayqan inbitashutinllapaqa, mana
shumaq samanapi samaskiyllapa, chay
inbitashusha chay shamurqa nishunan-
paq: 'Amiguy uk mas kusa shumaq
samanaman samay' nir. Chayrayku chay
wakinkuna misapi taqkunaqa
alabashunqallapa. 11Chaqa mayqanpis
pay yarpuyninllamanta 'Kusana kani'
niqkunataqami Tayta Dyusqa mana
kwintachanqachu. Nataq mayqanpis
kusa karmapis mana kwintachaypaqla
tikrakaqtaqami kusa nishapaqna Dyusqa
riqsinqa".

12Chaynullami niranpis chay inbitasha
karan chaytaqa:
"Imanupi qarakunaykipaq kar, ama
amiguykikunata, uknikikunata,
aylluykikunata, kusala imayjun
riqsinaykikunalata imaqa, inbitaychu.
Chaqa paykunapis-ari qam yupaylla
inbitashunqallapa wasinman rinaykipaq.
Chaynuqami pagrakasha yupayna
kankillapa. 13Ashwan, uk fyistata
rurarqa, inbitay mana imayjunkunata,
mankukunata, kujukunata, syigukunata
ima. 14Chaynuqami, kusa aligrina kanki
kanqa. Chaqa paykunaqari mana qam
yupaylla inbitashuyta puytinqallapachu.
Piru qamtaqami Dyus kusa allin
runapaqna riqsishunqa, Dyusta
kasuqkuna maydiya kawsamutinqa".

Mikunanllapapaq inbitakashakuna
(Mt 22.1-10)

15Chaynu nitinmi, chay misapi samaq-
kunamanta ukqa kaynu niran Jesustaqa:
—¡Kusa shumaqmi kanqa mayqan,
Dyuspa mantakuyninpi paywan pulla
mikuqqa! nir.
16Chaynu nitinmi, Jesusqa niran:
"Uk kutimi uk runa achka runakunata
inbitaran mikunanllapapaq. 17Chaymi
mikunanllapapaq ura ĉhamutinqa, chay
inbitakusha chayqa, uk sirbikuqninta
kaĉharan chay inbitashankunata
kunachinanpaq: 'Shamuyllapa. Tukuymi
listuna' nir.
18"Piru tukuymi 'Diskulpamayllapa'
niran. Punta chayqami niran:
'Chayraqmi uk pachata rantisha kani.
Chaymi riyani rikaq. Rugashayki
diskulpamay-ari' nir.
19"Ukqa niran: 'Sinku yunta turukuna-
tami rantisha kani. Chaymi riyani
yuntakur rikaq. Rugashayki
diskulpamay-ari' nir.

---

n 14.5 Wakin iskribikashakunapimi nin: "Wamraykillapa kar, manaqa turuykillapa kar" nir.

20“Ukqa niran: ‘Chayraqmi kasarasha
kani. Chaymi mana riyta puytinichu’
nir.
21“Chaynu nitinqa chay sirbikuq
tikrakarqa parlaran chay mantaqnin-
taqa, chay inbitakashakuna nishantaqa.
Chaymanta chay mantaqninqa kusalata
piñakur niran chay sirbikuqnintaqa:
‘Kananlla waqta kallikunaman, chaynu-
lla chay pwiblupa plasankunaman rir,
apamuy kayman mana imayjunkunata,
mankukunata, syigukunata, kujukunata
ima’ nir.
22“Chaymanta tardikaqnaqa chay
sirbikuqqa niran: ‘Taytituy, qam
nimashaykinullatami rurashana kani.
Piru kanraqmi lugar samananllapa-
paqqa’ nir.
23“Chaynu nitinmi, chay mantaqninqa
niran: ‘Riy chay yatanchikllapa
nankunaman. Chaymi tukuyta willay
shamur yaykamunqallapa wasiy
untanankaman. 24Chaqa nishami kani,
chay puntata inbitashaykunaqa manana
mikunanpaqnachu wasiypiqa’ nir”.

**Michka qischakarmapis
kriyishanchiknula
shachinakushunllapa**
(Mt 10.37-38)

25Chaymantaqa achka runakunami
Jesuspa ikinpiqa puriranllapa. Chaymi
payqa tikrakar chay runakunataqa
niran:
26“Mayqan nuqaman shamunar piru
ashwan taytantaraq, mamantaraq,
warmintaraq, wamrantaraq, uknintaraq,
paypa kwirpuntaraq munarqa, mana
yaĉhakuqniykuna kaytaqa puytinllapa-
chu. 27Chaynulla mayqantapis nuqapi
kriyishanrayku kruspi wanuchinar
qischatinllapa manchakur mana
nuqallawan purinaqkunaqami,
yaĉhakuqniy kaytaqa mana puytinllapa-
chu.
28“Nishushayllapanu, mayqannikil-
lapapis uk atun wasita ruranarqa,
¿manachu puntataqa alli tantyankillapa-
raq michkatami wasipiqa gastashaq nir?
29Chaynu mana tantyar, simintuta rajar
chaymanta shachiq qallarir mana
tukchitkillapaqa, tukuy asipashunqa-
llapa kushikur. 30Kaynumi niyanqallapa:
‘Kay runami ruraq qallariran, piru
manami tukchiyta puytishachu’ nir.
31“Manaqa uk mantakuq, uk
mantakuqwan maqanakuq rirqa,
¿manachu naypaqtaqa yarpuyanqa: Dyis
mil suldaduykunawanqachu binsiyashaq
chay binti mil suldaduyjun chaytaqa,
nir? 32Mana binsiyta puytiq yupay
karqa, chay uk mantakuqqa karullapi-
raq katin, kaĉhakuyanqa rugakutin
shumaqchakananllapapaq. 33Chaynu-
llami qamkunamanta mayqannikillapa-
pis naypaqta imaykillapa kaqkunata
mana dijarqa, yaĉhakuqniykuna
kaytaqa mana puytinkillapachu.

Kaĉhimi imanupiqa lampaqyan
(Mt 5.13; Mr 9.50)

34“Kaĉhiqami kusala sirbiq. Piru
imanupi lampaqyarqa, ¿imanuna
qashanqa sirbinqa? 35Manami allpata
shumaqchananpaq, chaynulla wanula-
paqmapis sirbinnachu. Ashwanmi
chaynu mana sirbitinqa itakunchikna.
Chaymi rinriyjun kaqkunaqa uyakur
intrakayllapa”.

**Jesusmi kumparasyunta ruraran
uysha chinqashawan**
(Mt 18.10-14)

15 1Romapaq tukuy impwistuta
kubrakuqkuna, uchasapakuna
ima qimikaranllapa, Jesusta uyakuq.
2Kay runakunaraykumi fariseukuna,
Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachi-
kuqkunaqa, jurapar kaynu rimaqllapa
Jesuspaqqa: “Kayqami tukuy uchayjun

runakunawan tantakar pulla
mikunllapa" nir. 3Chaynu niyatin-
llapami Jesusqa kay kumparasyunta
parlaran chay rimaqkunataqa kaynu nir:
4"Qamkunapa mayqannikillapapis
kanman syin uyshaykillapa. Chaymanta
chay syin uyshaykillapamantaqa uksitu
chinqanman. Chaynu chinqatinqa,
¿manachu chay wakinkunataqa chaylapi
dijar rinkimanllapa chay chinqasha
chaypaq maskakuq tarinaykillapaka-
man? 5Chaymi nishaykillapa: Ashwan
tarirnaqa kusa aligrina riyankillapa
kanqa uyshitaykitaqa matanqakurna.
6Wasiman ĉharnaqa tukuy aylluyki-
kunata, amiguykikunata tantar niyanki-
llapa kanqa: 'Aligriyashunllapa
kananqa, chay uyshayta chinqachisha
karay, chaytaqa tarishana kani' nir.
7"Chaymi nishaykillapa: Chaynumi
unaq syilupi Dyusninchikpis aligriyan,
uk runa uchanta dijar payman tikraka-
tinqa. Chay wakin achka mana
uchayjunchu kani niqkunapaqqa mana
yaqqa kwintachakanchu. Chaqa
paykunaqa ninllapa manari uchayjunna-
chu kanchikllapa nir.

Jesusmi kumparasyunta ruraran qillay chinqashawan

8"Uk warmi dyis qillayniyjun kayar,
imanupi ukta chinqachinman. Chaynu
chinqachirqa, ¿manachu lamparanta
kachkar, wasinta pichar ima manyaqla
maskakunman tarinankaman? 9Chaymi
chay warmiqa, qillayninta tarirnaqa
amigankunata, riqsinankunata tantar
ninman: 'Aligriyashunllapa, tarishanami
kani chay qillayniyta chinqachishay-
taqa' nir.
10"Chaymi nishaykillapa: Imanutaq
kay warmisita qillayninta tarir aligriyan,
chaynumi Dyusninchikpa angelninkuna-
pis kusata aligriyan, uk runa uchanta
dijar Dyusmanna tikrakatinqa nir".

Jesusmi kumparasyunta ruraran uk runa wamranta pirdunaqwan

11Jesusqami kay kumparasyuntapis
parlakuran:
"Uk runami ishkay wamrayjun karan.
12Chaymi uk kutiqa chay wamrakaq
chayqa taytanta niran: 'Taytay nuqapa
partiy kaq irinsyayta qumay' nir.
Chaynu nitinqa taytanqa irinsyantaqa
ishkantinta wamrankunataqa quran.
13"Chaymanta ayka diyakaqmantaqa
chay wamrakaq wamranqa, taytan
irinsyanta qushanta limpula rantikur,
qillaywan riran uklaw nasyunta.
Chaynu rirmi chaypiqa munashannulla
tar, riqchaq imakunata rantir ima
tukchiran qillaynintaqa.
14"Chaymanta limpu qillayninta
gastar tukchishana katinqa, chay
nasyunpiqa allipla mallaq tyimpu karan.
Chaymi payqa allipla mallaqpaqna
puriran. 15Chaynu mallaqnarmi, chay
nasyunllamanta uk runaman qimikaran
trabajachinanpaq. Chaymi chay runaqa
kaĉharan kuchikunata michinanpaq.
16Piru chay wamraqami kusalata
mallaqnashanrayku kuchipa mikunanta
mikunatinmapis, mana mayqanpis
qararanllapachu imalatapis.
17"Chaynu mallaqpaq qischakarmi
kaynu nir yarpuran: Taytaypa wasinpi-
maqami kusa achka sirbikuqkuna unta
mikur ima tanllapa. ¡Nataq
nuqa-shuypaqa kaypi mallaqpaq
wanuyanina! 18Dijur taytaypa
wasinman tikrakar, taytaytaqa nishaq:
'Taytay, uchakushami kani Dyusmanta,
qammantapis. 19Chaymi, manana
wamraykipaq riqsimanaykipaqqa
allinchu kani. Ashwan riqsimay trabaja-
durnikikunata yupay' nir. 20Chaynu
nirmi, tikrakaranna taytanmanqa.
"Chaymanta wasinman ĉhayatinnaqa,
taytanqa largukaqllapi rikar, kusalata

llakir kallparan wamrantaqa tariq. Tarirnaqa abrasar muchar saludaran.
21Chaymi wamranqa niran: ‘Taytay, nuqaqami uchakusha kani Dyusmanta, qammantapis. Chaymi manana wamraykipaq riqsimanaykipaqqa allinchu kani’ nir.
22“Chaynu nitinmapis, taytanqa sirbikuqninkunata mantaran kaynu nir: ‘Kananllami shumaq raĉhpata rikar yakachipamayllapa; didunpi surtijata yakachiyllapa, chaynulla llanqichiyllapa ima’ niran. 23Chaynullami chay runaqa sirbikuqninkunataqa niranpis: ‘Kusa mas gurdu animalta apamur wanuchiyllapa, fyistata rurar mikunallapapaq. 24Chaqa kay wamraymi wanusha yupayna karan. Nataq kanan-shuypaqa kawsamusha yupayna. Chinqashami karan, tarishanchikllapana kananqa’. Chaynu nirmi fyistata ruraq qallariranllapana.
25“Chaykamanmi, chay byijukaq wamranqa ĉhakranllapiraq karan. Chaymanta wasinman ĉhamuyarnaqa, uyaparan takiqllapata. 26Chaymi chay sirbikuqkunamanta ukta qayamur, imatataq chay wasinpiqa rurayanllapa, nir tapuran. 27Chaynu taputinmi chay sirbikuqqa niran: ‘Wamrakaq ukniki tikrakamur kusa allin ĉhamusha katinmi, taytaykiqa animalta wanuchichimashallapa, fyistata ruranapaq’ nir.
28“Chaynu willatinqami, chay wamraqa alliplata piñakur wasi rurimanqa mana yaykunaranchu. Chaymi taytan lluqshimur rugaran ruriman yaykunanpaq. 29Piru chay wamranqami niran: ‘Taytay, nuqamaqa michka añutataq sirbishusha kani. Piru chaynu sirbishur, qam munashaykilata ruratiymapis manami uk taksha chibulamatapis qumashaykichu, amiguykunawan fyistakunaypaqqa. 30Nataq kay wamrayki qillayninmatapis yanqa warmikunawan tar tukchir, ĉhamutin-shuypaqa, ashwan paypaqqa fyistamatapis rurayanki mas gurdulla animalnikita wanuchir ima’.
31“Chaynu wamran nitinqa, taytanqa niran: ‘Wamray, chaqa qamqa nuqapaqa maydiyapis pullay kankiri. Chaymi tukuy imay kaqkunaqa qampaqna. 32Piru kay ukniki tikrakamusha chaypaqqami allin fyistata ruranapaq. Chaqa payqa wanusha yupay chinqasha karan. Piru ashwan kananqa allinta tarishanchik. Chayrayku fyistakuyanchik’ nir”.

Jesusmi kumparasyunta ruraran, uk runapa kaqninkunata rikaqwan

16 1Jesusqami kaytapis parlaran yaĉhakuqninkunataqa:
“Karanmi uk kusala imayjun runa. Paypami kayaq uk runa tukuy imankunata rikaq. Chaymi ukkuna riranllapa amunta willaq, chay kuytakuq runaqa, imaykikunata gastayan nir. 2Chaymi chay kusala imayjun runaqa kuytakuqnintaqa qayamur kaynu niran: ‘¿Imanutaq qampaq willamayanllapa chayqa? Willamay, ima imatataq rurashayki. Chaqa mananari imaykunata rikanaykipaqqa allinchu chay willamashanllapanulla chiqapta imaykunata gastakuyatkiqa’.
3“Chaynu nitinqa, chay kuytakuqqa yarpuq ĉhurakaran: ¿Imatana kananqa rurashaq mantamaqniy trabajuymanta itakumatinqa? Chaqa manari jwirsaylamapis kanchu ĉhakrakunapi trabajanaypaqqa. Chaynulla kusatami pinqakuni limusnakunata mañakunaypaqpis. 4Chaynu yarpupakuyarmi chaymantaqa niran: ‘Yaĉhaninami imata rurashaq nirmapis, trabajuymanta itakumatin runakuna wasinpi samachimananpaqqa’.
5“Chaynu yarpurmi patrunninta wakin dibiq runakunata qayamuran.

Chaymantaqa punta ĉhasha chaytaqa
niran: '¿Michkatataq patrunniytaqa
dibiyanki?'. 6Chay runaqa niran: 'Syin
butija asaytitami dibiyani'. Chaynu
nitinqa, chay kuytakuqqa niran:
'Kaypimi risibuyki. Samar sinkwintala-
paqna ruray risibuykitaqa'. 7Chaynu
nirnaqa chaymanta uktana tapuran
kaynu nir: 'Qamqa, ¿michkatataq
dibiyanki?' Kayqami niran: 'Syin kustal
trigutami dibiyani' nir. Chaymi
chaytapis niran: 'Kaypi risibuykiqa.
Samar ruray uchinta kustalpaqlana
risibuykitaqa'.

8"Chaynu tukutinmi, chay mantakuq-
ninqa yaĉharan chay imankunata
kuytaq runaqashi kusala bibu karan
imata rurananpaqpis nir. Chaymi
nishaykillapa: Chiqapta Dyuspi mana
kriyiqkunaqa, paykunapalla imankunata
rurananpaqqa allipta rurayta yaĉhan-
llapari, Dyuspi kriyiqkuna imankunata
rurananllapamantaqa.

9"Piru kay pachapi, chay tukukaq
qillaynikillapata yanqalla gastanayki-
llapamantaqa, ashwan ukkunata
yanapayllapa, paykunapis amiguyki-
llapana kar Dyusta kasunanllapapaq.
Chayna maydiya chay qillaynikillapa
tukukatinqa Dyusninchikna pullakushu-
tinllapa pay kayashanpi, tukuy tyimpu
kawsanaykillapapaq.

10"Chaynulla nishaykillapapis:
Mayqanpis mana imanu tukur, tantyar-
kaqlapi allinta imatapis rikarqa, achka
kaqpimapis chaynulla kanqa. Nataq
tantyarkaqlapi imanu tukur, imatapis
mana allinta rikarqa, achka kaqpipis
chaynulla kanqa. 11Chayrayku kay
pachapi yanqa imankunata mana
shumaq allinta rikatkillapaqa, ¿mayqan-
nari kunfyashunqallapa Dyuspa chiqap
shumaq imankunapaqmaqa? 12Ukkuna-
pata mana allinta imankunatapis
rikatkillapaqa, ¿mayqanna kunfyar
qushunqallapa qamkunapa imaykikuna
kananpaq kaqtaqa?

13"Chaymi nini, manami mayqan
sirbikuqpis ishkay runata chay kutilla
sirbiytaqa puytinchu. Chaqa uknintami
munayanqa, nataq ukninta-shuypaqa
ĉhiqniyanqa. Manaqa ukninta allinta
rikayanqa, nataq ukninta-shuypaqa
musyayanqa. Chaynulla manami
allinchu Dyusninchikta sirbiyar chay
kutilla qillayninchiklapaq chaynulla
wakin imanchikkunalapaq yarpur
kawsanapaqqa".

14Fariseukunami qillayta kusalata
munapakuq karan. Chaymi Jesús
chaynu rimatin uyakurllapaqa, burlakar
asiparanllapa. 15Piru Jesusqami niran:

"Qamkunami runakunapa naypanpiqa
kusa runa nishunanllapalapaq imatapis
rurankillapa. Nataq Dyusqami riqsishun-
llapa shunquykillapapi imanu
kankillapa nirmapis. Chaqa runakuna
kusa ima kani nitinllapaqa, Dyusqa
mana allinpaqchu riqsin nir.

Jesusmi yaĉhachikuran Moisés mantakushanpaq

16"Dyusninchikpa rimaqninkuna
chaynulla Dyus nitin Moisés mantaku-
shankuna imaqa, Juan shamunankaman
Dyuspaqqa intrachikuranllapa. Nataq
chaymanta-pachaqa imanumi Dyus
mantakuyashanman yaykuyta
puytinchik nir yaĉhachikunillapa.
Chaymi Dyus mantakuyashanmanqa
tukuyla imanullapis yaykuyta
kamanllapa.

17"Piru chaynu nishutiyllapaqa amami
yarpunkillapachu, Dyus nitin Moisés
mantakushankunaqami manana kumplika-
yanqanachu nirqa. Ashwanmi syiluwan,
pacha tukukatinmapis, Dyus nitin Moisés
mantakushanqa tukuyla kumplikanqa.

18"Chaqa nishaynumiri mayqan
runapis warminta dijar ukwan

kasararqa, kusala saqratana uchakuyan. Chaynulla mayqanpis chay itakukasha warmiwan kasaraqpis kusala saqratana uchakuyan.

Lazaruwan kusala imayjun runa

19"Karanmi uk runa kusala imayjun. Paymi kusala ĉhaniyjun raĉhpakunata mudakuq, chaynulla waran waran kusala shumaq fyistakunata rurar, kusalata mikuqllapa ima. 20Chaynullami karanpis uk runa mana imayjun Lázaro shutiq. Paypa kwirpunmi qiri intiru karan. Chaymi, chay kusala imayjunpa punkunlapi takuq. 21Kay mana imayjun runitumi, kusalata mallaqnashanrayku, chay kusala imayjunpa mikunan ratashanlawanmapis untachikunayaran. Chaynulla allqukunamapismi chay runapa qirintaqa qimikar llaqwaq.

22"Chaymantami chay mana imayjun runituqa wanuranna. Chaymi angelkunaqa aparan Abrahamwan pulla kananpaq Dyuspa luryanpina. Chaynullami chay kusa imayjun kaqpis wanuranna. Chaymanta pamparanllapa. 23Chayna chay kusa imayjun runa infyirnupi qischakayarqa, syiluman chapakur, unaq maypi rikaran Abraham Lazaruta qichqakusha taqta. 24Chaymi kaynu nir qayĉhakuran: '¡Taytay Abraham, llakipamastuy-ari! Kaĉhamuy Lazaruta didunpa puntitanta yakupi nuyuchir, qalluyta nuyuchinanpaq. Chaqa kay ninapimi kusata qischakayani' nir.

25"Piru Abrahamqa niran: 'Wamrituy yarpuy-ari qam kawsayatkillaqa mana imaykipis faltashuranchu. Nataq Lázaro-shuypaqa qischakaq. Kananqami payta kaypi kunsulanllapa. Nataq qamqa qischakayankina. 26Chaynullami nuqanchikkunataqa uk kusala manchaypaq raqra chiqanchamayanchikllapa. Chaynu katinmi kaymanta, qamkuna kayashaykillapaman pasanarmapis mana puytinllapachu. Chaynulla qamkuna kayashaykillapamanta kaymanpis mana pasamuyta puytinllapachu' nir.

27"Chaymi chay kusa imayjunqa niran: 'Chaynu katinqa rugashaykiri Taytay Abraham, Lazaruta kaĉhanaykipaq taytaypa wasinman. 28Chaqa chaypimi kan sinku irmanuykuna. Chayna paykunata willatin ama shamunanpaqchu kay lugarman qischakaqqa' nir.

29"Abrahamqa niran: 'Paykunaqami Moisés iskribishankunata, chaynulla Dyuspa rimaqninkuna iskribishankunata ima liyirna intrakar kasunqallapa'.

30"Nataq chay kusa imayjun runaqa niran: 'Chiqaptami ninki Taytituy Abraham. Piru uk wanusha kawsamur, paykunaman rikaritinqami paykunaqa Dyuspina kriyiyanqallapa' nir.

31"Piru Abrahamqa niran: 'Moisés iskribishanta, chaynulla Dyuspa rimaqninkuna iskribishanta mana kasurqa, manami kriyinqallapachu michka uk wanusha kawsamur paykunaman rikaritinmapis' nir".

Kuytawkish uchakutkillapa

(Mt 18.6-7, 21-22; Mr 9.42)

17 1Jesusqa yaĉhakuqninkunata niran:

"Maydiyapismi chay uchakuchikuqqa kayanqalla. Piru ¡imananqaraq, runa masinta uchakuchiqqa! 2Chaynu tukuq runataqami kusala allin kanqa kunkanpi marayta watar mar yakuman itakunanllapapaq, chay nuqapi chayraq kriyiqkunata uchakuchinanmantaqa. 3Chayrayku qamkunamaqa kuytakayllapa. Imanupi ukniki uchakutinqa, anyay. Chaynu willatki, shamur pirdunamay nishutinqa, pirdunay. 4Chaymi ukniki qamta mana allinta

rurashur uk diyalapi michka syiti kuti uchakur, chaymanta syiti kuti shamur qammantami uchakusha kani nishutinqa, pirdunay".

Apustulkunami masta kriyiyta munaranllapa

5 Jesuspa yaĉhakuqninkunaqami, kaynu nir mañakuranllapa:
—Taytituy, yanapamayllapa masta qampi kriyinayllapapaq.
6 Chaynu nitinllapami, Jesusqa niran paykunataqa:
—Imanutaq chay mustasa qirupa simillitanmaqa kusa llampitu, chaynu pitilamatapis allita Dyuspi kriyir, kaypi qiru shayan chayta 'Rir mar yakupi shay' nitkillapaqa, rinman.

Uk sirbikuqpa rurayninkuna

7 "Qamkunapa kanman uk sirbikuqnikillapa. Chaymanta chay sirbikuqqa rinman michikuq manaqa yapukuq. Chaymanta ĉhamutinnaqa ¿mayqannikillapataq ninkimanllapa: 'Yaykamur taytituy mikuy' nirqa? 8 ¡Manami! Ashwan niyankillapa kanqa: 'Yaykamur mikunayta rurar qaramay, upyachimay nuqataraq. Chaymantana qamqa mikunki upyankimapis' nir. 9 Chaynu imata ruratinpis, sirbikuqnikillapataqa mana 'Payji' niyankillapalamapischu kanqa imapaqpis.
10 "Chaynu chay sirbikuq yupay qamkunapis, Dyus nishushanllapata rurar tukchishana karmapis, ashwan niyllapa Dyustaqa: 'Nuqakunaqami, mana sirbiq sirbikuqnikichu kanillapa. Chaqa mastaqachu imatapis rurashama katiyllapa, chay ruranayllapapaq karan chaymantaqa' nir".

Jesusmi allicharan dyis ismuyaq runakunata

11 Jerusalenman riqnuqa Jesusqa pasaran Samariapa, Galileapa lugarninkunata. 12 Chaynu riyarqa uk pwiblituman ĉharan. Chaypimi, dyis ismuyaq runakuna Jesustaqa tariq shamuranllapa. Piru wakaqllapi kidaranllapa Jesusmantaqa. 13 Chaymi kaynu nir qayĉhakuranllapa:
—¡Yaĉhachikuq Tayta Jesús, llakipamastuyllapari! nir.
14 Chaynu nitinllapa, Jesús paykunata rikarqa, niran:
—Rir kurakunaman ĉhayllapa, paykuna yaĉhananpaq alliyashaykillapana nir.
Chaynu Jesús nitinqa, nanta riqnula alliyaranllapana. 15 Chaynu alliyatinllapanaqa, chay paykunamanta uk runaqa, chay riyashanlamanta ashwan tikrakamuran kusa jwirtita rimar Dyusta alabaqnuna. 16 Jesusman ĉharqa, naypanlapi qunqurikur pachaman pukĉhirar payji niran. Kay runaqami Samariamanta karan.
17 Chaymi Jesusqa niran:
—¿Manachu chay dyis qishaqkunaqa tukuynikillapa alliyaraykillapa? ¿Chaqa maypitaq chay wakin nwibi runakunaqa? 18 ¿Kay furastiru runalachu, Dyusta payji ninanpaqqa, intrakasha?
19 Chaynu nirnaqa, chay alliyasha runataqa niran:
—Sharir riyna. Kriyishaykiraykumi alliyashaykina, nir.

Imanumi ĉhamuyanqa Dyuspa mantakuyninqa
(Mt 24.23-28, 36-41)

20 Chay fariseo runakunaqami Jesustaqa tapuran, maydiyashi Dyuspa mantakuyninqa ĉhamuyanqa, nir. Chaymi taputinllapaqa, payqa niran:
—Dyuspa mantakuyninqami mana kwintata qukayatkillapa ĉhamunqa. 21 Chaymi mana mayqanpis ninqachu: 'Kaypina mantakuqqa', manaqa

‘Wakpina’ nirqa. Chaqa mana kwintata qukayankillapachu. Ashwanmi, Dyuspa mantakuyninqa qamkunawanna.

22Chaynu nirqa, yaĉhakuqninkunataqa, niran:

“Qamkunapaqqami ĉhamunqa uk diya. Chaymi qamkunaqa chay diyakunapiqa Dyusmanta Shamuq Runata alliplata rikanankillapa uk kutilamapis. Piru manami rikankillapachu. 23Chaymi wakin runakunaqa ninqallapa: ‘Kaypimi Dyusmanta Shamuq Runaqa’ nir. Ukkuna-shuypaqa ninqallapa: ‘Wakpimi’ nir. Piru qamkunaqa chaynu nishutinllapamapis, ama kriyinkillapachu. 24Chaqa Dyusmanta Shamuq Runa tikrakamurqami, kusa shutilla rikarimunqa, imanuĉhi rilampamaqa uklawmanta uklawkaman intirula llipyalla achkirachikun, chay yupaymi kanqa. 25Piru naypaqtaqami alliplata qischanqallaparaq. Chaynulla kusa ĉhiqnikasha ima kanqa.

26“Chaynu rurayatinllapamapis chaymantaqa, imanuĉhi Noepa tyimpunpi pasaran, chaynumi pasanqa Dyusmanta Shamuq Runa tikrakamutinqa. 27Chay Noepa tyimpunpiqami runakunaqa mikuqllapa, upyaqllapa, kasaraqllapa chaynulla kasarachikuqllapa ima. Piru chaymanta Noé wampuq wasiman yaykutin, allipla saqra tamya shamur untaran tukuy pachapi. Chaymi yaku untatinqa, tukuyla runakuna wanur tukukaranllapa. 28Chaynulla Lotpa tyimpunpipis pasaran. Runakunaqa mikuqllapa, upyaqllapa, rantiqllapa, rantikuqllapa, tarpukuqllapa, wasikunatapis rurar taqllapa ima. 29Piru chaymanta Lot chay Sodoma pwiblumanta lluqshitinqa, unaq syilumanta ninawan asufri ishkimutin, tukuy wakin runakunaqa wanur tukukaranllapa. 30Chaynumi Dyusmanta Shamuq Runa tikrakamutinpis pasanqa.

31“Chaymi nishaykillapa: Mayqanpis uk wasipa ananpi karmapis amami ishkimunqachu, imanta lluqshichinanpaq nirqa. Chaynulla, mayqanpis ĉhakranpi karqa amami wasinman rinqachu. 32Chaqa yarpuyllapari, Lotpa warminpaq. 33Chaymi nini, imanupis bidanta washanaqqa, ashwan wanunqa tukuy tyimpupaqna. Nataq kay bidapi Dyusrayku wanuqkuna-shuypaqa, ashwan tukuy tyimpu kawsananpaqna kayanqa.

34“Nishaykillapapis: Uk tuta ishkay uqllanakusha punuyatinllapamapis, ukninta apar, ukninta-shuypaqa dijanqa. 35Chaynullami ishkay warmikuna kutakuyatinpis, ukninta apar, ukninta-shuypaqa dijanqa. 36[Ishkay runakuna ĉhakrapi katinpis, ukta apar, uktaqa dijayanqa]”.

37Chaynu nitinqa, paykunaqa tapuranllapa Jesustaqa:

—¿Maypitaq Taytituy chaynuqa kanqa? nir.

Jesusqa paykunataqa, niran:

—Maypiĉhi wanusha katin, chaypimi tantakanqa shinkukuna. Chaymi yaĉhankillapa maypimi chayqa kanqa nirmapis.

Jesusmi kumparasyunta ruraran mana shaykuq mañakunapaq

18 1Jesusmi kay kumparasyuntapis parlar intrachikuran, paykuna maydiyapis ama disanimakurchu Dyusman mañakunanllapapaq. 2Niranmi:

“Uk pwiblupimi karan uk jwis. Paymi Dyusta mana manchar, runakunamatapis mana rispitaqchu. 3Chaynullami chay pwiblupiqa kaqpis uk byuda warmi. Paymi uk prublimayjun kaq. Chaymi jwisman rir mañakuran, chay kuntraqninwan arriglachinanpaq. 4Piru chay jwisqami waran waran ritinmapis

mana kasuqchu chay warmitaqa.
Chaymantaqami yarpur niran: Nuqa,
Dyusta mana kasunichu. Chaynulla
runakunatapis mana rispitanichu. 5Piru
chaynu katiymapis kay warmisita
qillakachimayan. Chayraykumi paytaqa
yanapashaq amana mas shamur
qillakachimananpaqnachu nir".
6Chaynullami Amitunchikqa niranpis:
"Mana allin jwis chaynuta ruratinqa,
7ashwan ¿Dyusninchikmaqachu mana
kasuyanqa chay paypa kaqninkunata
unaqpis, tutapis paypaq llakir mañaku-
tinqa? ¿Yarakuchiyanqaraqchu?
8Nishaykillapapis: Manami yarakuchir-
chu yanapar washayanqa. ¿Piru
Dyusmanta Shamuq Runa shamurqachu,
mayqanllataqa tariyanqaraq kriyiqta?
nir".

Jesusmi kumparasyunta ruraran fariseuwan, impwistuta kubrakuqwan

9Chaymantami Jesusqa uk kumparas-
yunta rurar tukuy chaypi kaqkunataqa
intrachiran. Chaqa chaypi kaqkuna-
manta wakinqami, mana uchayjun
yupay tukur ukkunataqa mana kwinta-
chaqchu. 10Chaymi niran:
"Ishkay runami riranllapa Dyusta
aduranllapa wasiman mañakuq. Ukqami
karan fariseo; nataq ukqa Romapaq
impwistuta kubrakuq. 11Chay fariseuqami
shasha kaynu niyaran paylla alabakar:
'Tayta Dyus, nuqaqami payji nishuni mana
chay wakinkuna yupay kashayrayku.
Chaqa wakinkunami suwakuqkuna,
malukuna, ukwan ukwan punuqkuna ima.
Chaynulla nuqaqa manami kay impwistuta
kubrakuq runa yupaychu kanipis.
12Nuqami ayunani simanapaq ishkay kuti.
Chaynulla dyis parti ganashaymanta ukta
qushuni' nir ima.
13"Piru chay impwistuta
kubrakuq-shuypaqa karukaqlapi sharan.
Chaymi mana syilumanmapis
chapakunayaqchu. Ashwanmi malay nir
yarpur qasqunta takar niyaran: '¡Tayta
Dyus llakipamay-ari! ¡Nuqami chiqap
uchayjun kani!' nir.
14"Chaymi nuqaqa nishaykillapa: Kay
impwistuta kubrakuqqami, wasinmanqa
tikrakaran, Dyus uchankunamanta
pirdunar llakipashana katin. Nataq
fariseo-shuypaqa mana. Chaqa mayqan
kusa kani niqtaqa, mana kusapaqchu
Dyusqa riqsin. Ashwan mana kusa kani
niqtaqa, maydiyaqa kusa nishapaqna
riqsinqa".

Jesusmi wamrakunata bindisiran

(Mt 19.13-15; Mr 10.13-16)

15Chaymantami Jesusmanqa wamritu-
kunata aparanllapa bindisinanpaq. Piru
chay yaĉhakuqninkuna chaynu
wamritukunata apaqta rikarqa, chay
apaqkunataqa anyaq ĉhurakaranllapa.
16Chaymi Jesusqa paykunata qayar,
kaynu niran:
—¡Ama arkarchu, dijay nuqaman
shamunqa wamritukunaqa! Chaqa Dyus
mantakuyashanqami kay wamritukuna
yupay mana kwintachaypaq kaqkunalapaq.
17Chiqaptami nishaykillapa: Dyus mantaku-
yashanman yaykunaqkunaqami kay
wamritukuna yupay kanqallapa. Chaqa
mana chaynu karqami Dyus mantakuya-
shanmanqa mana yaykunqallapachu nir.

Kusala imayjun runami Jesuswan parlaran

(Mt 19.16-30; Mr 10.17-31)

18Uk mantakuqmi Jesusta tapuran
kaynu nir:
—Kusa allinla Yaĉhachikuq Taytituy,
¿imatataq rurayman, tukuy tyimpu-
paqna kawsanaypaqqa? nir. 19Chaymi
Jesusqa niran:
—¿Imapaqtaq kusa allin nimanki?
Allinla kaqqami kan ukla. Payqami

Taytay Dyus. 20Chaqa qamqami yaĉhankina, Dyus tukuy mantakushankunataqa. Chaypiqami nin: ‘Ama uk uk warmiwan punuychu; ama wanuchikuychu; ama suwakuychu; ama uknikipaq llullakur rimaychu chaynulla taytaykita, mamaykita kasuy’ nir.

21Chaynu nitinmi, chay runaqa niran:

—Tukuy chaykunataqami takshaymanta-pacha rurashana kani nir.

22Chaynu nitin uyarmi, Jesusqa niran:

—Uksitumi faltashuyanraq ruranaykipaqqa: Rir, tukuy imayki kaqta rantikur qillaynikitaqa mana imayjun kaqkunata quy. Chaynuqami unaq syilupiqa mana tukukaq imaykitana tarikunki. Piru chay nishushayta rurarnaqami, shamutki nuqawanna rishun nir.

23Piru chaynu Jesús nitin uyaparqami, kusalata llakiran. Chaqa kusala imayjun-ari karan. 24Chaynuta rikarmi, Jesusqa niran:

—¡Kusa trabajusuraq kanqa chay kusala imayjun kaqkuna, Dyus mantakuyashanman yaykunanpaqqa! 25Ashwanmi chay kusala imayjunkuna, Dyus mantakuyashanman dasla yaykunanmantaqa, uk kamillu dasla pasayta puytinman uk awjapa uĉhkitunta nir.

26Chaymi uyakuqkunaqa, tapuran Jesustaqa:

—Chaynu katinqa ¿pitaq washakayta puytiyanqa? nir.

27Chaynu nitinmi Jesusqa niran:

—Runakunapaq mana ruraypaq kaqkunamapismi, Dyuspaqqa imapis ruraypaq nir.

28Chaynu nitinmi Pedruqa niran:

—Taytituy, nuqakunamaqami tantar imayllapakunata dijashana, qamwanna purinillapa.

29Chaynu nitinmi, payqa niran:

—Chiqaptami nishaykillapa: Mayqanpis Dyuspa mantakuyninrayku, wasinta, warminta, ukninkunata, taytankunata, wamrankunata dijaqkunaqami, 30kay pachapiqa kusala achkatana aypanqallapa chay dijashanllapamantaqa. Nataq maydiya-shuypaqa tukuy tyimpupaq kawsaytana aypanqallapa.

Qashanmi Jesusqa wanushaqna niran

(Mt 20.17-19; Mr 10.32-34)

31Jesusqami dusi yaĉhakuqninkunata wakaqlaman qayar kaynu niran:

“Kananqami rishunllapana Jerusalenman. Chaynuqami Dyuspa unay rimaqninkuna, Dyusmanta Shamuq Runapaq iskribishanllapakunaqa, kumplikanqa. 32Chaqa paytaqami mana Israelmanta runakunamanna qukunqallapa. Chaymi paykunaqa kusalata burlakanqallapa, jurapanqallapa, tuqapanqallapa ima. 33Chaymanta-shuypaqa wipyasha imana karqa wanuchinqallapa. Piru kimsa diyamantaqami qashan kawsamunqa”.

34Chaynu Jesús nitinmapis, yaĉhakuqninkunaqa mana intrakaranllapachu. Chaynulla manami yaĉharanllapapischu imapaqmi willayan nirmapis. Chaqa paykunapaqqami mana intrakaypaqchu karan.

Jesusmi allicharan uk syigu runata

(Mt 20.29-34; Mr 10.46-52)

35Jericó pwiblupa shipchanpina Jesús katinqa, uk syigu runa limusnata mañakur nanpa yatalanpi tayaran. 36Chaymanta kusa achka runa pasaqta syintirqa, tapukuran imataq pasayan nir. 37Chaymi willaranllapa Nazaretmanta Jesús chayta pasayan nir. 38Chayraykumi chay syigu runaqa jwirtita kaynu niran:

—¡Davidpa ayllun Jesús, llakipamastuy-ari! nir.

39Chaynu nitinmi naypaqta riqkunaqa anyaranllapa uyarananpaq. Piru

payqami, ashwan mas jwirtita qayĉhakuran kaynu nir:

—¡Davidpa ayllun, llakipamastuy-ari! nir.

40Chaymi Jesusqa, das shar kaĉhakuran payman apananllapapaq. Ĉhatinnaqa, Jesusqa tapuran:

41—¿Imatataq qampaq ruranayta munayanki? nir.

Chay syigu runaqa niran:

—Taytituy, rikakuytami munayani nir.

42Jesusqa niran:

—¡Rikakuynari! Chaqa kriyishaykiraykumi alliyashaykina nir.

43Chaynu nitinmi, chay kutilla rikakuranna. Chaymi Jesuspa pullanna riran Dyusta alabaqnu. Chayta rikarmi Dyustaqa tukuyla alabaranllapa.

Jesuswan Zaqueo

19 1Jesusqami Jericó pwibluman ĉharqa, ĉhaypinta pasayaranna. 2Chaypiqami taq uk kusala imayjun runa Zaqueo shutiq. Paymi Romapaq impwistuta kubrakuqkunapaqa mantaqnin karan. 3Kay Zaqueuqami kusalata Jesusta riqsiyta munayaran. Piru payqami kusa takshala kar, chaynulla kusala achka runakuna kashanrayku mana rikaytaqa puytiyaranchu. 4Chaymi, rikananpaqqa Jesús riyashanlawman kusata kallpar rir, unaq qiruman iqaran. 5Chaymanta Jesús qirupa ĉhakinta pasayarqa, unaqman chapakur Zaqueuta rikarqa, niran:

—Zaqueo, utqar ishkimuy. Chaqa kananmi wasikipi samayani nir.

6Chaynu nitinqa, Zaqueuqa chay kutilla ishkimur, kusa aligrila Jesustaqa wasinman aparan. 7Chayta rikarmi, Jesuspaqqa kusata runakunaqa rimapakuq qallariranllapa: “Uchasapa runapa wasinman risha samaq” nir. 8Chaynu niyatinllapaqa, Zaqueuqa sharir Jesustaqa niran:

—¡Taytituy!, mana imayjunkunataqa tukuy imay kaqmanta lamtarta qushaq. Chaynulla mayqanta ingañar imanta suwasha karpis, kwatru kuti masta qushaq nir.

9Jesusqa niran:

—Kay runapismi Abrahampa ayllunmanta kashanrayku, kay wasipi kaqkuna washakananpaq uraqa ĉhamushana. 10Chaqa Dyusmanta Shamuq Runaqami shamusha uchanllaparayku chinqasha kaqkunata maskar washananpaqna.

Jesusmi kumparasyunta ruraran qillaywan

(Mt 25.14-30)

11Chaynu Jesús nitin runakuna uyaparmi yarpuranllapa, Dyus mantakunanpaqqami manana maychu nir. Chaymi Jerusalenman shipchayarnaqa payqa uk kumparasyunta parlaran, 12kaynu nir:

“Uk kusa riqsikasha ayllumantami karan uk runa. Chaymi payqa uk kutiqa kusa karu may nasyunman riran numratinllapa tikrakamurqa pwiblunpina mantakunanpaq. 13Piru manaraq riyarqami, dyis sirbikuqninkunata qayamur, tukuyninta achka qillayta qur, niran: ‘Nuqa tikrakamunaykamanqa kay qillayniykunawanqa nigusyuta ruraskinkillapa’ nir.

14“Nataq chay pwiblunmanta runakunaqami paytaqa ĉhiqniqllapa. Chaymi ikintaqa kaĉhakuranllapa ninanllapapaq: ‘Kay runataqa mana munayanillapachu mantaqniyllapa kananpaqqa’ nir.

15“Piru chaynu kaĉhakutinllapamapis, paytaqa numraranllapana mantakuq kananpaq. Chaymanta pwibluman tikrakamurnaqa, kaĉhakuran chay sirbikuqninkunata qayamunanllapapaq. Chayna tapunanpaq, chay qillayninta qushushayllapataqa, kada runa michkatataq ganachishaykillapa nir.

16“Chayna punta chayta taputinqa, niran:
‘Taytituy, qillaynikiqami dyis kuti masta
ganasha’ nir. 17Chaynu nitinqa, chay
mantakuqninqa niran: ‘Allinpi. Qamqami
kusa allin sirbikuq kanki. Chaynu chay
pitila kaqpi kusa allin karanta rurashaykiraykumi ashwan dyis pwiblukunata
mantanaykipaqna numrashayki’ nir.
18“Chaymantaqa uk sirbikuqpis
qimikarqa kaynu niran: ‘Taytituy, qillaynikiqami ganasha sinku kuti masta’ nir.
19Chaymi mantaqninqa paytapis niran:
‘Qamtapis sinku pwiblukunata mantanaykipaqna numrashayki’ nir.
20“Piru uk qimikar-shuypaqa kaynu
niran: ‘Taytituy, kaypimi qillaynikiqa.
Ĉhuraraymi uk pañulapi watar. 21Chaqa
manchakuraymi, kusala marraju kashaykirayku mana tarpukushaykimanta kusichakunki, chaynulla mana shikwakushaykikunamanta tantakunki nir, yaĉhashayrayku’. 22Chaynu nitinqa, mantaqninqa
niran: ‘Mana allin sirbikuq, qam rimashaykillawan rikashur yaĉhani, imanumi kanki
nirmapis. Chaqa chaynu nuqa marraju kani
nir, chaynulla mana tarpukushaymanta
kusichakuni, mana shikwakushaymanta
tantakuni nir yaĉharqa, 23¿Imapaqtaq
bankuman mana aparayki qillayniyqa
ganaskinanpaq? Chaynuqami ashwan
tikrakamurqa ganashanwanna aypanayta’.
24“Chaynu nirqa, wakin runakuna
chaypi kaqkunataqa niran: ‘Chay runataqa
qillayniyta kitar quyllapa, chay dyis kuti
masta ganachisha chayta’ nir. 25Chaymi
paykunaqa niranllapa: ‘¡Piru Taytituy,
payqa dyis kuti mas qillayniyjunna!’
26“Chaynu nitinllapami mantakuqqa
niran: ‘Nishaykillapa: Chay mayqanĉhi
allinta rurashanrayku, imayjun
kaqtaqami masta qushaq. Piru chay
mana allinta rurashanrayku mana
imayjun kaqtaqami, pitila kaqninmatapis limpula kitashaq. 27Chaynulla mana
mantakunayta munar
ĉhiqnimaqkunata-shuypaqa, kayman
apamur naypaypi wanuchiyllapa’ nir”.

Jesusmi Jerusalenman yaykuranna
(Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Jn 12.12-19)

28Kaykunata nirqami, Jesusqa riranna
Jerusalenmanqa. 29Chaymanta, chay
Olivos sirkapa yatan Betfagiman,
chaynulla Betania pwibluman yaqqa
ĉhashana karqa, kaĉhakuran ishkay
yaĉhakuqninkunata, 30kaynu nir:
—Riyllapa, wak naypanchikpi
pwiblitu kan chayman. Chayman
ĉharqami, tarinkillapa uk burru
wataraqta. Chay burrupiqami manaraq
mayqanpis tasharaqchu. Chayta kaĉhar
apamuyllapa. 31Nataq, mayqan
‘¿Imapaqtaq burruta kaĉhayankillapa?’
nishutinllapaqa, niyllapa ‘Taytanchikmi
ministiyan’ nir.
32Chaynu nitinqa, yaĉhakuqninkunaqa
riranllapa. Chaynu rirllapaqa, imanuĉhi
Jesús nisha karan chaynulla burrutaqa
wataraqta tariranllapa. 33Burruta kaĉhayatinllapanaqa amunkunaqa rikarimur kaynu
nir tapuranllapa:
—¿Imapaqtaq burruta kaĉhayankillapa? nir.
34Chaynu nitinqa paykunaqa niranllapa:
—Taytitunchikmi ministiyan nir.
35Chaynu nirnaqami, raĉhpankunata
burrupa ananman ĉhurar aparanllapa
Jesusman. Ĉhachirnaqa, chay burritupa
ananpina tachiranllapa. 36Chaymi chaynu
Jesús burrupa anan ritinqa, runakunaqa
naypanta riranllapa raĉhpankunata ĉhukir
ima. Chaylatami burruqa riran. 37Chaynu
riyar chay Olivos sirkapa urayninman
shipchayatinllapanaqa, tukuyla
kriyiqkunaqa kusalata aligriyaranllapa.
Chaymi kusa jwirtita rimaq qallariranllapa
tukuy milagrukunata rurashanpaq yarpur
ima. 38Kaynumiri niyaqllapa:
“¡Biba biba! ¡Kusa alabakashami
kanqa gubyirnunchik,

Taytanchik Dyuspa shutinpi
shamuqqa!
¡Unaq syilupipis aligriyanqallapa!
¡Kusa shumaqtami alabanqallapa
Dyusninchiktaqa!" nir.
39Chaymi wakin fariseo runakuna
chaypi uyakuqkunaqa, kaynu niranllapa
Jesustaqa:
—Yaĉhachikuq Taytituy, yaĉhakuqni-
kikunata anyar uyarachiy nir.
40Chaynu nitinqa, Jesusqa niran:
—Qamkunata willashaykillapa, kay
runakuna upallatinllapaqami ashwan
rumikunamapis qayĉhakunqallapa nir.
41Chaymanta Jerusalén yatanmanna
ĉhar chay pwibluta rikarnaqa, Jesusqa
chay pwiblurayku waqaq qallariran
42kaynu nir:
"¡Jerusalenmanta runakuna! Kusa
allinĉhi kanman qamkuna kay diyapi
kwintata qukanaykipaq, nuqami
shamusha kani yanapashuq, shumaqta
kawsanaykillapapaq nir. Piru chaypaq-
qami mana kwintata qukankillapachu.
43Ay, qamkunapaqqami kanqa allipla
saqra diyakuna. Chaymi kuntrayki-
kunaqa shamur, wakmanta kaymanta
arkar kurralashurllapa ima, limpu
wanuchir tukchishunqallapa. 44Tukuyla
Jerusalén pwiblupi kaqkunaqa,
tukukanqallapa. Chaypiqami, mana uk
rumi, uk rumipa ananlapimapis llutaka-
shaqa kidanqachu. Chaqa qamkunaqa,
Dyus washashuqllapa shamutinpis,
mana kasushaykillapachu".

**Jesusmi Dyusta aduranllapa
wasimanta rantikuqkunata
itakuran**
*(Mt 21.12-17; Mr 11.15-19;
Jn 2.13-22)*

45Chaymanta Jesusqa, Dyusta
aduranllapa wasiman yaykur, chay
ruripi rantikuqkunata, [rantiqkunata]
itakuq ĉhurakaran, 46kaynu nir:
"Dyus nitin iskribikashakunapiqami
nin: 'Wasiyqami nuqaman mañakunan-
llapalapaq wasi kanqa' nir. Piru
qamkunaqami suwakuqkunapa maĉhay-
ninpaqna tikrashaykillapa" nir.
47Jesusqami waran waran, Dyusta
aduranllapa wasipi yaĉhachikuq. Piru
chay kurakunapa mantaqninkuna,
Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachi-
kuqkuna, chaynulla wakin karguyjun
runakunapis, yarpuranllapa imanullapis
Jesustaqa wanuchinanllapapaq. 48Piru
manami imanupis wanuchiyta puytiran-
llapachu. Chaqa tukuyla runakunami
Jesús yaĉhachikutinqa kusa qasillala
uyakuyaranllapa.

**Jesustami tapuranllapa pipa
pudirninwanshi nir**
(Mt 21.23-27; Mr 11.27-33)

20 1Uk diyapimi, Jesusqa Dyusta
aduranllapa wasipi Dyuspa
shumaq rimayninta imanu washakanan-
llapapaq nir runakunataqa yaĉhachiya-
ran. Chaymantami, ĉharanllapa
kurakunapa mantaqninkuna, Moisés
mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuq-
kuna, ruku mantakuqkuna ima.
2Chaymi kaynu nir tapuranllapa:
—¡Willamayllapa! ¿Mayqan
mantashutintaq tukuy chaykunata
rurankiqa?
3Chaymi Jesusqa niran:
—¡Ma nuqapis tapushutiyllapa,
willamayllapa! 4¿Mayqantaq Shutichi-
kuq Juantaqa kaĉhamuran shutichi-
kunanpaqqa? ¿Dyus, manaqachu
runakunala?
5Chaynu nitinmi, paynin paynin
willanakur kaynu ninakuyaqllapa:
"'Dyusmi kaĉhamuran' niytaqa manami
puytinchikllapachu. Chaqa, chaynu
nishallapaqa '¿Imapaqtaq mana
kriyiraykillapa?' nimashunllapa.
6Chaynulla manami 'Runakunala'

niytapis puytinchikllapachu. Chaynu nishallapaqami, runakuna rumillawan sitar wanuchimachuwanllapa. Chaqa chiqaptari yarpunllapa: Juanqa Dyuspa rimaqnin karan nir". 7Chaymi paykunaqa niranllapa:

—Manami yaĉhanillapachu mayqan kaĉhamuran nirmapis.

8Jesuspis paykunataqa niran:

—Chayqa nuqapis manami willashaykillapachu, mayqan mantamatinmi tukuy kaykunata rurani nirmapis.

Jesusmi kumparasyunta ruraran mana allin trabajaqkunawan

(Mt 21.33-44; Mr 12.1-11)

9Chaymantaqa tukuy runakunata kay kumparasyunta parlaq qallariran:

"Uk runami ĉhakranpi ubata tarpuran. Chaymantaqa ayka runakunata trabajananpaq arrintar riran largu mayta, mana das tikrakamuqchu. 10Chaymanta kusicha tyimpu ĉhamutinqa, chay ĉhakrapa amunqa kaĉhamuran uk sirbikuqninta, chay kusichakushanmanta paypaq kaq partinta qunanllapapaq. Piru ashwan chay ĉhakrapi trabajaqkunaqami chay sirbikuqtaqa aypar kusalata maqar ima mana imatapis qurchu qatiĉharanllapa.

11"Chaymantaqa qashan kaĉhamuran uk sirbikuqninta. Piru chaytapis, chay ĉhakrapi trabajaqkunaqa maqar, jurapar ima mana imatapis qurchu qatiĉharanllapa. 12Qashan uk sirbikuqninta kaĉhamuran. Piru chaytapis chaynullata rurar lisyar ima ĉhakramantaqa itakuranllapa.

13"Chaynu chay sirbikuqninkunata rurar mana kasutinqa, chay ĉhakrapa amunqa niran: '¿Imanashaqna kananqa? Kusala munashay wamraytana kaĉhashaq dijur. Ichapis rispitar kasunmanllapa' nir.

14"Chayna wamranta kaĉhatin, chay ĉhakrapi trabajaqkuna rikarqa, ninakuranllapa: 'Wakmi kay pachataqa irinsyanpaq aypayanqa. ¡Ashwan wanuchishunllapa nuqanchikkunana kay ĉhakrawanqa kidanallapapaq!' nir. 15Chaynu nirllapa ĉhakramantaqa urqur, wanuchiranllapa".

Chaynu kumparasyunta rurarqa Jesusqa kaynu niran:

—Chay ĉhakrapa amun shamurqa, chay ĉhakrapi kaqkunawanqa, ¿imatataq rurayanqa nir yarpunkillapa qamkunaqa? 16Chaqa chay ĉhakrapi kaqkunataqa rir limpu wanuchir ukkunatana quyanqa chay pachantaqa.

Chaynu Jesús nitinmi niranllapa:

—¡Manami chaynuqa kanqachu! nir.

17Chaynu nitinllapaqa, kusata paykunataqa chapar Jesusqa niran:

—Mana chaynu katinqa, ¿ima nishaq nirtaq, Dyus nitin iskribikashakunapiqa nin?:

'Chay llutakuqkuna kay rumiqa
mana sirbinchu nir itakushanllapami,
ashwan kusala shumaq rumipaq
tikrakasha' nirqa.

18Chaymi, chay rumipa ananman mayqanpis rataqqa, limpu limpu llampunqa. Nataq, rumi runapa ananman ratar-shuypaqa, limpu limpu pulbupaq tikranqa nir.

19Chaynu nitinmi, kurapa mantaqninkuna, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna uyaparllapaqa, kwintata qukaranllapa paykunapaq rimayan nir. Chaymi chay kutilla, Jesusta aypar prisunaranllapa. Piru mana puytiranllapachu runakunata manchashanllaparayku.

Jesusta tapuranllapa impwistupaq

(Mt 22.15-22; Mr 12.13-17)

20Chaymantami ashwan, wakin runakunata kaĉharanllapa mananula Dyuspi kriyiq tukur, Jesusta uyakunanllapapaq. Chayna imanullapis mana

allinkunata rimachir, chaylapaqna aypar apananllapapaq Romapa gubirnadurninman. 21Chaynuta yarpurllapami, kaynu nir Jesustaqa tapuranllapa:

—Yaĉhachikuq Taytituy, yaĉhanillapami qam yaĉhachikuyashayki, rimayashaykiqa chiqap nir. Chaynu karmi, mana runakunata riparayta yarpunkichu imanu katinmapis. Ashwan qamqami yaĉhachikunki Dyus munashannulata. 22Chaymi nishunillapa: ¿Allinchu kanqa Romapa punta gubyirnun Cesarta impwistuta pagranayllapapaqqa?

23Jesusqa chay mana allinta yarpuyashanllapapaq kwintata qukarmi, niran:

—[¿Imapaqtaq mana allinta rimachir uchachamanayankillapa?] 24Ma, rikachimayllapa uk qillayta. ¿Mayqanpa ritratuntaq kay qillaypiqa? ¿Mayqanpa shutintaq iskribikasha? nir.

Chaynu taputinqa, paykunaqa niranllapa:

—Gubyirnu Cesarpami nir.

25Chaymantami Jesusqa niran:

—Chaynu katinqa, gubyirnu Cesarpa kaqnintaqa payta quyllapa. Nataq Dyuspa kaqnintaqa Dyusta quyllapa.

26Chaynu Jesús tukuy runakunapa naypanpi rimatinqami, mana imanupis uchachayta puytiranllapachu. Ashwan dispantakar uyaralana kidaranllapa.

Jesustami tapuranllapa wanuqkunapaq

(Mt 22.23-33; Mr 12.18-27)

27Chaymantaqa ayka Saduceo runakuna riranllapa Jesustaqa rikaq. Paykunaqami ninllapa: “Wanuqkunaqashi manana kawsamunnachu” nir. Chaymi tapuranllapa Jesustaqa:

28—Yaĉhachikuq Taytituy, Moisesmi kaynu nir iskribisha karan: ‘Mayqan warmiyjun kayar, manaraq wamrayjun kar wanutinqa, chay wanushapa ukninnashi kasarayanqa chay byuda warmiwanqa. Chayna chay wanusha ukninpaqqa wamrayjun kananpaq’ nir. 29Chaqa, uk kutimi syiti irmanukuna karanllapa. Kulakanllapaqa, warmikur manaraq wamrayjunchu kayar wanuran. 30Chaymi chay ishkay kaq uknin, 31chaynulla kimsa kaq ukninpis chay warmillawan kasararan. Chaynumi syitinllapa chay warmillawan kasarar, manaraq wamrayjun kayar tukuynin wanuranllapa. 32Chaymantami chay warmipis wanuranna. 33Nataq chay wanushakuna maydiya kawsamutinqa ¿mayqanninpa warmintaq kanqa chay warmiqa? Chaqa tukuynin-ari kasarasha karan chay warmillawan.

34Chaynu nitinllapami, Jesusqa niran:

—Kananmi kay bidapiqa kasaranllapa, chaynulla kasarachikunllapa ima. 35Piru, Dyus munashannullata shumaqta rurar taqkunaqami, wanushanmanta kawsamur uk bidapiqa, manana kasaranqallapanachu. Chaynulla mananami kasarachikunqallapa imamapischu. 36Chaqa paykunaqa manana wanurchu angelkuna yupayna kanqallapa. Chaynulla, wanushanmanta kawsamushanllaparayku, Dyuspa Wamranna kanqallapa. 37Chaynumi, ashwan Dyus nitin Moisés chay sarsa rupayashanpaq iskribishanllapi, intrachimanchik, wanushakunaqashi kawsamuyanqa nir. Chaqa ninmi: Dyusqashi, Abrahampa, Isaacpa, Jacobupa, Dyusnin nir. 38Chaymi, Tayta Dyusqa mana wanushakunapa Dyusninchu, ashwan payqami tukuy kawsaqkunapa Dyusninla. Chaynu katinmi, ¡paypaqqa tukuy mayqanpis kawsayan! nir.

39Chaymantaqa wakin yaĉhar yaĉhachikuqkunaqa niranllapa:

—Allintami nishayki Yaĉhachikuq Taytituy.

40Chaymi chaymanta-pacha, manana
mayqanninlapis tapuyta yarpuranllapa-
lamanapischu.

Dyus Akrashan Cristuqa
¿maymantataq shamun?
(Mt 22.41-46; Mr 12.35-37)

41Chaymantami Jesusqa paykunataqa
tapuran kaynu nir:
—¿Imapaqtaq Dyuspa Akrashan
Cristuntaqa Davidpa ayllunmanta
ninllapa? 42Chaqa Davidqami paylla
Salmos librunpiqa nin:
'Tayta Dyusmi Amituytaqa kaynu
niran:
Tay allilaw qichqayman,
43 maydiya chay ĉhiqnishuqkunata
ĉhakikipa ĉhakinman ĉhuramu-
naykaman nir'.
44Chaynu Davidpa ayllunmanta Dyuspa
Akrashan Cristun katinqa, ¿imapaqtaq
Davidqa 'Amituy' niran?

Jesusmi yaĉhakuqninkunata
willaran kuytakananllapapaq
(Mt 23.1-36; Mr 12.38-40;
Lc 11.37-54)

45Tukuyla runakuna uyakutinmi
yaĉhakuqninkunata Jesusqa kaynu niran:
46"Allita kwintata qukarmi, kuytakanki-
llapa Moisés mantakushanta yaĉhar
yaĉhachikuqkunamanta. Chaqa paykuna-
qami munanllapa atun raĉhpanllapata
yakakuyta, chaynulla plasakunapimapis
kusala shumaqta saludananllapata ima.
Chaymi chay tantakananllapa wasikunapi
manaqa mikunanpaq apatinllapamapis,
kusa runapaq riqsir chay kusala shumaq
samanakunapi samachinanllapata munan.
47Chaynullami chay wakcha warmikunata
kitanllapa wasinkunata ima. Piru allin runa
ninanllapapaqqami kusala unayta
Dyusman mañakuq yupay tukunllapa.
Chaymi kusala manchaypaqtana
kastigakanqallapa" nir.

Byudapa ufrinditan
(Mr 12.41-44)

21 1Jesusmi, Dyusta aduranllapa
wasipi, rikakuyaran kusa
imayjun runakuna, ufrindanta
kajunkunaman itatinllapa. 2Chaynu-
llami rikaranpis uk mana imayjun
byuda ishkay qillaysituta kajunkuna-
man itaqta. 3Chaymi Jesusqa niran:
—Chiqaptami nishaykillapa: Kay
mana imayjun byudaqami, tukuy
runakunamanta masta ĉhurasha
ufrindantaqa. 4Chaqa, tukuy wakin
runakunaqami qillaynin subraqlata
ufrindakunllapa. Nataq chay mana
imayjun byuda-shuypaqami, mana mas
qillaynin mikunanpaq katinmapis,
limpula ufrindakusha nir.

Jesusmi Dyusta aduranllapa
wasita ratachinqallapa niran
(Mt 24.1-2; Mr 13.1-2)

5Chayllapimi, wakinkunaqa kusata
parlayaqllapa Dyusta aduranllapa
wasipaq, chay kusa shumaq rumikuna-
wan shasha karan chaykunapaq,
ufrinditakunata ĉhurashanllapakunapaq
ima. Chaymi Jesusqa niran:
6"Uk diyami ĉhamunqa. Chaymi chay
diyapiqa kanan kay rikayashaykillapa-
taqa limpu ratachitinllapa, manana uk
rumilamapis anapura llutakashaqa
kidanqanachu" nir.

Jwisyu diya shipchamuyatinnaqami
kaynu pasanqa
(Mt 24.3-28; Mr 13.3-23)

7Chaymantaqa Jesustaqa kaynu nir
tapuranllapa:
—Yaĉhachikuq Taytituy, ¿maydiyataq
chaynuqa pasayanqa? ¿Ima siñalta
rikartaq yaĉhayashaqllapa, tukuy
chaykuna pasananpaq diyaqa
shipchana? nirqa.

8Chaynu nir taputinllapaqa Jesusqa
niran:
"Allitami kuytakankillapa ama
ingañakanaykillapapaq. Chaqa kusala
achkami nuqa yupay tukur shamunqa-
llapa. Chaymi ninqallapa: 'Nuqami kani
Dyuspa Akrashan Cristun'. 'Chay
tukukanan tyimpuqami ĉhamunqana'
nir. Chaynu nishutinllapamapis,
qamkunaqa ama kriyinkillapachu.
9Chayna, wakpi kaypi guerrata rurayan-
llapa nir, gubyirnupa kuntran tikraka-
yanllapa nir ima uyaparmapis, ama
manchakunkillapachu. Chaqa chaynu-
miri pasanqa. Piru chaynu pasatinmapis
manaraqmi kay pacha tukukanan
tyimpuraqchu kanqa".
10Niranpismi:
"Uk nasyunmanta kaqkunami
maqanakunqallapa uklaw nasyunmanta
kaqkunawan. Chaynulla uk gubyirnupa
kaqninkunapis maqanakunqallapa
uklaw gubyirnupa kaqninkunawan.
11Kusala achka lugarkunapimi pachama-
pis kusalata kuyunqa. Chaynulla kusala
mallaq tyimpu imami kanqa. Qishay-
kunamapis kusala saqra mana rikashay-
killapakuna kanqa, tukuy pachapi.
Syilupipis rikankillapa dispantaypaq
allipla mana rikashaykillapakunata ima.
12"Piru kaykuna manaraq chaynu
kayatinqami, qamkunataqa aypashunqa-
llapa, kusata qischashunqallapa chay
tantakananllapa wasikunapi. Apashunqa-
llapapis karsilkunaman itashuqllapa.
Chaynulla qukushunqallapa gubirnadur-
kunapa, gubyirnukunapa naypanman ima
nuqapi kriyishaykillaparayku. 13Chaynu
apashutinllapamapis ashwan qamkunaqa
nuqallapaq rimankillapa. 14Qamkunaqa,
amami llakir yarpupakunkillapachu
imataraq rimar washakashunllapa nirqa.
15Chaqa, nuqami chay urasqa yanapashay-
killapa allipla shumaqta rimanaykillapapaq.
Chaymi kuntrashuqkunaqa mana imata
nishuyllapatapis puytinqallapachu, allita
rimashaykillaparayku.
16"Chaynulla nishaykillapapis:
Qamkunataqami taytaykillapa,
uknikillapakuna, primuykillapa,
chaynulla amiguykikunamapis chay
ĉhiqnishuqkunaman qukushunqallapa.
Nataq wakinnikillapallataqa wanuchi-
shunqallapa ima. 17Chaymi tukuyla kay
pachapiqa nuqapi kriyishaykillaparayku
ĉhiqnishunqallapa. 18Piru qamkunapa-
qami, mana umaykillapamanta uk
aqchaykillapalamapis chinqanqachu
nuqapaqqa. 19Chayraykumi nuqalapi
allita kriyir shachinakurqa tukuy
tyimpupaqna kawsankillapa.
20"Chayna, Jerusalén pwiblupa
ridurninman kusa achka suldadukuna
ĉhaqta rikarqa, yaĉhankillapana
mananami maychu chay pwiblu tukuka-
nanpaq kanqa nir. 21Chaymi chay Judea
lugarpi kaqkunaqa, sirkakunaman
alsakankillapa. Chaynulla, Jerusalenpi
kaqkunapis lluqshinkillapa chay pwiblu-
mantaqa. Nataq, chay ĉhakrapi
kaqkuna-shuypaqa amallana tikrakanki-
llapachu chay pwiblumanqa. 22Chaqa
chay diyakunapimi, Dyuspa librun
mantakushanpi kastigupaq iskribika-
shanqa kumplikayan. 23¡Akakaw chay
diyakunapi warmikuna ruriyjun,
manaqa ñuñuq wamrayjun kaqkunaqa
imananqallaparaq! Chaqa allipla
manchakuypaq nanachikuykuna
chaynulla kusala saqra manchaypaq
kastigumi chay pwiblupiqa kanqa.
24Wakinkunaqami wanunqallapa
kuchilluwan lisyakar, chaynulla
wakinkunataqa aypar prisur purichinqa-
llapa tukuy nasyunkunapi. Nataq,
Dyuspi mana kriyiq runakunaqa,
Jerusalén pwiblutaqa limpu saruĉhanqa-
llapa, paykunapaq Dyus imanu
kananpaq nishan tyimpu kumplikanan-
kaman.

Dyusmanta Shamuq Runaqami tikrakamunqa

(Mt 24.29-35, 42-44; Mr 13.24-37)

25"Chaymi siñalkuna kanqa rupaypi, killapi, qullarkunapi ima. Nataq pachapi-shuypaqa tukuy runakuna dispantakashalla kidanqallapa. Chaynulla alliplata manchakunqallapa, mar yaku kusalata maqchikar waqamutin. 26Runakunami kusata manchakur, imana kay pachapiqa kanan-shuypaqa pasayanqa nir yarpur, limpu dismayanqallapa. Chaqa syilupi tukuy kaqkunamapis kusalata kuyunqa. 27Chaymantami Dyusmanta Shamuq Runataqa rikanqallapa kusa llipyalla pudirninwan puktaypa rurinta shamuqtana. 28Qamkuna nuqapi kriyiqkuna, kaynu tukuq qallaritinqa, animuta aypar umaykillapata unaqman alsar nuqapaq chapakunkillapa. Chaqa mananami maychu kanqa washakanaykillapapaqqa".

29Chaynupaqmi, kay kumparasyuntapis ruraran: "Allita rikayllapa igus qiruta, manaqa wakin qirukunatapis. 30Chaqa chay qiru mushuqmanta qawamuqta rikarqa, yaĉhankillapana tamya tyimpuqa shipchana nir. 31Chaynulla chay nishushaykunata pasaqta rikarqa, yaĉhankillapana Dyus mushuqmanta mantakunanpaq tyimpuqa shipchana nir.

32"Chaymi chiqapta nishaykillapa: Chay tyimpupi kaq runakunaqa manaraq wanuyatinraqmi tukuyla kay nishushayllapaqa pasanqa nir. 33Chaqa syilu chaynulla kay pachamapismi tukukanqa. Piru nuqa nishaykuna-shuypaqami mana maydiyalapis tukukanqachu. 34Kuytakankillapa, amami dijankillapachu yarpuynikillapa chay mana allin ruraykunata rurachishunanllapapaqqa. Chaynulla ama maĉhankillapachu, ama yarpupakankillapapischu kay bidapi kawsayashaykillapapaqqa. Ama chay jwisyu diyapiqa qamkunata, chay mana allin ruraykuna daskaqla ratachishunanllapapaqchu. 35Chaqa chay shamuq diyaqami shamunqa kay pachapi tukuy runakuna kawsaqkunaman. 36Chayrayku, qamkunaqa rikĉhakushala kar tukuy tyimpula Dyuspi yarpur, payman mañakuyllapa chay saqra kastigukunamantaqa washakarna, Dyusmanta Shamuq Runapa naypanman ĉhanaykillapapaq".

37Chaynumiri Jesusqa, unaqqa yaĉhachikuq Dyusta aduranllapa wasipi. Nataq, tutaman-shuypaqa chay Olivos sirkapi kidaq. 38Chaymi, tukuy runakunaqa allaq allaqla riqllapa Dyusta aduranllapa wasimanqa, Jesusta uyakuq.

Jesustami wanuchiyta yarpuranllapana

(Mt 26.1-5, 14-16; Mr 14.1-2, 10-11; Jn 11.45-53)

22 1Shipchamuyarannami Pascua fyistapi mana libadurayjun tantata mikuqllapa chay diyaqa. 2Nataq chay kurakunapa mantakuqninkuna, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkunaqa, yarpuranllapa imanullapis Jesustaqa wanuchinanllapapaq. Piru runakunata manchashanllaparaykumi mana aypayta puytiranllapachu. 3Chaynu katinmiri, Jesuspa dusi yaĉhakuqninkunapa uknin Judas Iscariotimanqa Satanás yaykuran. 4Paymi riran kurakunapa mantakuqninkunata, Dyusta aduranllapa wasipi kuytakuqkunapa mantakuqninkunawan parlaq, "Imanumi Jesustaqa qushaykillapa" nir. 5Chaynu nitinmi, kusata aligriyar qillayta arniranllapa. 6Chaymi Judasqa "Arí" nir, imanulapis allita

rikar maykaqlapipis runakuna mana yaqqa kaq yupay katin, “Rikachishutiyllapa aypankillapa” niran.

Pascua mikunata kamakachiranllapa

(Mt 26.17-29; Mr 14.12-25; Jn 13.21-30; 1 Co 11.23-26)

7Pascua fyistapi mana libadurayjun tantata mikuqllapa chay diyapinami karanllapa. Chaynulla chay diyapimi uyshitakunata ufrindapaq nir wanuchiqllapapis. 8Chaymi Pedruwan Juantaqa, Jesusqa kaĉharan kaynu nir:

—Rir kamakachiyllapa Pascua fyistapi mikunanchikllapata.

9Chaynu nitinqa paykunaqa tapuranllapa:

—¿Maypitaq kamakachinayllapata munayanki? nir.

10Jesusqa niran:

—Jerusalén pwibluman ĉharnaqami, uk runa kantarunpi yakuta apaqta tarinkillapa. Chaymi paypa ikinta rinkillapa wasinman yaykunankaman. 11Chaymantami chay wasipa amuntaqa ninkillapa: ‘Yaĉhachimaqniyllapami nin: ¿Maylaw kwartuykipitaq yaĉhakuqniykunawan Pascua mikunata mikushaq? niyan’ nir. 12Chaynu nitkillapami payqa rikachishunqallapa wasinpa unaqninpi uk atun kwartu kusala kamakashatana. Chaymi chaypi kamkachinkillapa mikunallapapaqqa.

13Chaynu nitinmi paykunaqa rir, Jesús nishannulla tariranllapa. Chaymi chaypina kamakachiranllapa Pascua mikunataqa.

14Chaymanta mikunanllapa uras ĉhamutinqa, Jesusqa apustulninkunawan samaranna misamanqa. 15Chaymi Jesusqa paykunataqa niran:

“Kanan manaraq qischakar wanuyashayllami, ¡alliplata munasha kani qamkunawan pulla tantanakur mikunallapapaq! 16Chaqa kanan mikushallapaqami manana qashanqa pullaqa mikushunllapanachu, Dyus qashan mushuqmanta mantakutin, chaypi mikunallapakaman”.

17Chaynu nirqa uk kupata aypar, Dyusta payji nishana kar niran:

“Kayta aypar, aypachinakur upyayllapa. 18Allitami willashaykillapa, mananami qashanqa kay ubapa yakuntaqa upyashaqnachu, Dyus qashan mushuqmanta mantakuq qallarinankaman”.

19Chaynu nirmi, Jesusqa uk tantata aypar Taytanta payji nir, pakir quran yaĉhakuqninkunata kaynu nir:

“Kaymi nuqapa kwirpuy. Qamkunata washashunayllapapaq wanuyani chay. Kaytami ama qunqarchu rurankillapa yarpumanaykillapapaq” nir.

20Chaynu mikutinllapanaqami, kupata aypar kaynu niran:

“Kay yawarniyta iĉhashaywanmi Taytay Dyuswan uk mushuq tratuta rurani, qamkunata kusata llakipashushayllaparayku. 21Piru, mayqanĉhi kanan kuntraykunaman qukumayan chayqa, kay misapi nuqawan pulla. 22Chaymi Dyusmanta Shamuq Runataqa, imanutaq kananpaq karan chaynuta ruranqallapa kuntrankunaqa. ¡Piru imananqaraq, chay kuntrankunaman qukuqqa!”

23Chaynu Jesús nitinmi yaĉhakuqninkunaqa, paynin paynin niqllapa: “¿Mayqanninchikllapataq kuntrankunaman qukuyanchikllapaqa?” nir.

Jesuspa yaĉhakuqninkuna anyanakuranllapa

24Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa paykunapura anyanakuranllapa, mabir mayqanninllapashi Dyuspaqqa kusa mas allin nir. 25Chaymanta Jesusqa paykunataqa niran:

“Uk nasyunkunata mantaqkunami munashannulata runa masinkunatapis mantakur purichinllapa. Chaynu karmapis,

‘Ukkunatami kusalata yanapanillapa’ nir alabakanllapa. 26Piru qamkunaqami ama chaynuchu kankimanllapa. Ashwan mayqannikillapa kusa mas yaĉhaq karqa, mana kwintachaypaqla kayllapa. Chaynulla chay mantakuqpis uk sirbikuq yupay kanqa. 27Mabir willamayllapa: ¿Mayqantaq kusa mas allinqa? ¿Chay misaman mikuq tan chay runa, manaqachu chay mikuyta aypachikamun chay? Misapi samayan chay runami kusa mas allinqa. Nataq nuqaqa chay sirbikuq yupay kani qamkunapaqqa.

28“Chaymi imanu ĉhiqnimaqkuna ruramatinllapamapis, qamkunaqa pullay kashaykillapa. 29Chayraykumi nuqaqa mantakunaykillapapaq nishaykillapa imanuĉhi Taytay Dyus nuqatapis mantakunaypaq nimaran, chaynulla. 30Chaynu karqami, maydiyaqa qamkunaqa mantakunaypiqa mikunkillapa, upyankillapa nuqa tashay misapi pullay. Chaynulla, mantakunaykillapa samanapi tar, Israel pwiblumanta dusi ayllukunata rikar yaĉhankillapa, allin mana allin nirmapis”.

Pedrumi Jesusta arniran mana dijananpaqchu

(Mt 26.31-35; Mr 14.27-31; Jn 13.36-38)

31Chaynullami niranpis Amitunchik Jesusqa:

—Simón, Simón, imanutaq wayramaqa triguta ĉhaspir qutun, chay yupaymi Satanás, nuqamanta chiqanchashunayanllapa. 32Piru Simón, nuqaqami qampaq mañakusha kani, maydiyapis nuqallapi kriyinaykipaq. Chaymi qashan nuqallawan karqa, yanapay uknikikunata nuqalapi allita kriyinanllapapaq.

33Chaynu Jesús nitinqa, Simonqa niran:

—Taytituy, nuqaqami karsilman qamwan pulla rinaypaqmapis yarpushana kani. Chaynulla wanutkimapis pullayki wanushaq.

34Piru Jesusqa niran:

—Pedro, nishaykimi: Kananllami manaraq gallumapis kantayatinchu, kimsa kuti nuqapaqqa ninki ‘Manami riqsinichu’ nir.

Jesusta qischananllapapaq ura ĉhamuyaranna

35Chaynulla Jesusqa tapuranpis yaĉhakuqninkunataqa:

—Nuqami mana alfurjayjunta, mana qillayta purichinaykillapapaq talqitayjunta, mas llanqiyjunta imachu kaĉhashurayllapa. Chaynu kaĉhashutiyllapaqa, ¿imaykillapallaqachu faltashuranllapa?

Chaynu nitinqa paykunaqa niranllapa:

—¡Manami!

36Chaymanta Jesusqa niran:

—Kanan-shuypaqa alfurjayjun kaqqa apayllapa. Chaynulla qillayta purichinaykillapa talqitatapis apayllapa. Nataq mayqannikillapa mana ispadayjun karqa, punchuykillapamatapis rantikur rantiyllapa. 37Imapaqmi chaynutaqa nishuyanillapa. Chaqa nuqawanmi Dyus nitin iskribikashankunaqa kumplikanqa. Chaqa niqmi: ‘Mana allin runakunawan pullata, mana allinpaq riqsimanqallapa’ nir. Chaynumiri Dyus nitin nuqapaq tukuy iskribikashakunaqa, kumplikayanqa chay nishannulla.

38Chaynu Jesús nitinqa, paykunaqa niranllapa:

—Taytituy, kaypimi ishkay ispadakunaqa nir.

Chaymi Amitunchik Jesusqa niran:

—Chaykaqllana nir.

Jesusmi Getsemaní wirtapi mañakuran

(Mt 26.36-46; Mr 14.32-42)

39Chaymantaqa Jesusqa lluqshir riran Olivos sirkaman, chaynu kustumrin kashanrayku. Chaymi yaĉhakuqninkunapis ikinta riran. 40Chay lugarman ĉharnaqa, yaĉhakuqninkunataqa niran:

—Dyusman mañakuyllapa ama uchapi ratanaykillapapaq.
41 Chaynu nirqa paykunamantaqa karukaqllaman rir, chaypi qunqurikur Taytanman mañakuran, kaynu nir:
42 "Taytay, puytiypaq katinqa yanapamay-ari kay kusa ayaq yaku yupay qischakaymantaqa. Piru amami nuqa munashaynuchu rurakanqa. Ashwanmi qam munashayki kanqa" nir.
43 Chaynu niyatinqami, unaq syilumanta uk ángel chaypi rikarir yanaparan. 44 Jesusqa chay kusalata qischakananpaq karan, chaypaq yarpur kusalata mañakuyaran Dyusmanqa. Chaynu mañakutinqami, ĉhiĉhapninmapis pachaman shutuyaran yawar yupay.
45 Chaynu nir, Dyusman mañakurnaqa sharir riran chay yaĉhakuqninkuna kayashanman. Ĉharnaqa alliplata llakir shaykusha punuqta tariran paykunataqa. 46 Chaymi kaynu niran:
—¿Imapaqtaq punuyankillapa? Sharir Dyusman mañakuyllapa, ama uchapi ratanaykillapapaq nir.

Jesustami prisuranllapana
(Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Jn 18.2-11)

47 Chaynu nir Jesús rimayatinllami, chay dusi yaĉhakuqninkunamanta uknin Judasqa, achka runakunapa naypanta ĉharan. Chaymi qimikaran Jesustaqa muchar saludananpaq. 48 Piru Jesusqa niran:
—Judas, ¿mucharlachu Dyusmanta Shamuq Runataqa kuntrankunaman qukunki? nir.
49 Chaymi chaypi Jesuswan kaqkunaqa, imami pasayan nir kwintata qukar, niranllapa:
—Taytituy, ¿ispadakunawanchu washakashunllapa? nir.
50 Chaynu nitinqa, chaypi kaqkunamanta ukninqa, kurakunapa mantaqninta sirbiq runapa allilaw rinrinta *¡saq!* pitiran. 51 Jesusqa niran:
—¡Amana mas imatapis rurayllapachu! nir.
Chaynu nirmi chay sirbikuqpa rinrintaqa kamarla, allicharan.
52 Chaynu rurarnaqa chay kurakunapa mantakuqninkunata, Dyusta aduruananllapa wasipi kuytakuqkunapa mantakuqninkunata, chaynulla tukuy ruku mantakuqkunawan payta apaq shamushakunataqa, niran:
—¿Imapaqtaq ispadakunawan, qirukunawan ima, uk suwakuqman yupay shamushaykillapa nuqamanqa?
53 Nuqaqami imuraspis Dyusta aduruananllapa wasipiqa qamkunawan pulla katiyqa, mana imatapis ruramaraykillapachu. Piru qamkuna tutaparaqmanta kar, kanan tutapashana katinqa, imatapis rurayashaq nir yarpunkillapana. Chaqa uraykillapa ĉhamushanari nir.

Pedrumi Jesustaqa mana riqsinichu niran
(Mt 26.57-58, 69-75; Mr 14.53-54, 66-72; Jn 18.12-18, 25-27)

54 Chaymanta Jesustaqa aypar aparanllapana kurakunapa punta mantaqninpa wasinman. Piru Pedruqami largukaqllamanta chapar, ikinllapata riyaran.
55 Chaymi chay wasipa pampanpa ĉhaypinpi ninata ratachir chaypa ridurninlapi tukuy taranllapa. Pedrupis chaypi paykunawan pulla tayaran.
56 Chaynu tayatinllapaqa, uk sirbikuq warmi Pedrutaqa rikar, kusalata chapayaran. Chaymi kaynu niran:
—Kay runapismi paywanqa pulla karan nir.
57 Piru Pedruqa niran:
—Mamitay, manami riqsinichu chay runataqa nir.

58Chaymanta qashan uk ratukaqla-
manta ukpis Pedrutaqa rikar, kaynu
niran:
—Qampis paypa uknin kanki nir.
Pedruqa niran:
—¡Manami! Mana nishuyanillapa
wakmaqari.
59Chaymanta uk ura pasashana yupay
katinqa, qashan ukpis niran:
—Alliptamiri kay paypis Jesuswanqa
pulla karan. Chaynulla payqa Galilea-
manta wakmaqari.
60Qashanmi Pedruqa niran:
—¡Taytituy, manami yaĉhayanichu
mayqanpaqmi rimayanki nirmapis!
Chaynu Pedro niyatinlami chay
kutilla, gallu kantaran. 61Chaymantaqa
Amitunchik Jesusqa das tikrakar
Pedruta chaparan. Chaynu chapatinqa,
Pedruqa yarpuran, Amitunchik kaynu
nishanta: “Kananllami manaraq gallu
kantayatin kimsa kuti nuqapaqqa ninki:
‘Manami riqsinichu’ nir” nishanta.
62Chaymi Pedruqa chaymanta
lluqshirqa kusalata llakir, piñakur ima
waqaran.

**Jesustami kusata asipar ima
qischaranllapa**
(Mt 26.67-68; Mr 14.65)

63Chay runakuna Jesusta chaypi
kuytar shaqkunaqa kusata asipar ima
maqaranllapa. 64Nawinkunata bindar
ima kaynu tapuqllapa:
—Mabir tantyay ¿pitaq maqashusha?
nir ima.
65Chaynulla, allip ukmankunata tapur
allipla saqra pinqaypaqta willaqllapamapis.

**Jesustami karguyjunkunaman
aparanllapa**
*(Mt 26.59-66; Mr 14.55-64;
Jn 18.19-24)*

66Unaqna katinqa tantakaranllapa,
chay Israel runakunapa ruku mantakuq-
ninkuna, kurakunapa mantaqninkuna,
chaynulla Moisés mantakushanta yaĉhar
yaĉhachikuqkuna ima. Tantakarqa
Jesustaqa aparan kusa mas karguyjun-
kunapa naypanman. Chaypiqami, kaynu
nir tapuranllapa:
67—Willamayllapa: ¿Qamchu Dyuspa
Akrashan Cristun kanki? nir.
Chaynu taputinllapaqa, payqa niran:
—Nuqa, kananlla ‘Dyuspa Akrashan
Cristun kani’ nishutiyllapaqa, mana
kriyimankillapachu. 68Chaynulla, nuqa
tapushutiyllapapis mana imatapis
willamayankillapachu [chaynulla mana
kaĉhamayankillapalamapischu] kanqa.
69Piru kananmanta-pachami,
Dyusmanta Shamuq Runaqa kusa puytiq
Dyuspa allilaw qichqanpi tayanqa.
70Chaynu nitinqa tukuy tapuranllapa:
—Chaynu katinqa, ¿qamchu Dyuspa
Wamran kanki? nir.
Jesusqa niran:
—Qamkunallami ninkillapa.
71Chaymantaqa paykunaqa
niranllapa:
—¿Ima tistigutataq masqa munan-
chikllapa? Chaqa nuqanchikkunalla
uyapashanchikllapa paylla rimatin nir.

Jesusta Pilatuman aparanllapa
*(Mt 27.1-2, 11-14; Mr 15.1-5;
Jn 18.28-38)*

23 1Tukuy chaypi kaqkunaqa,
sharir aparanllapa Jesustaqa
gubyirnu Pilatupa naypanman. 2Chay
Pilatupa naypanpiqa, yanqa illaqmanta
llullakur Jesuspaqqa willakuq
qallariranllapa kaynu nir:
—Kay runataqami tarisha kanillapa
pwibluyllapamanta runakunata kusa
ukman saqrakunata yaĉhachiqta. Chaqa,
paymi nin manashi impwistuta gubyirnu
Cesartaqa pagrashaqllapachu. Chaynulla
ninpis payshi Dyuspa Akrashan Cristun
tukuyta mantakuqqa nir.

3Chaymi Pilatuqa Jesustaqa kaynu nir tapuran:
—¿Qamchu chay Israel runakunapa mantaqnin kanki? nir.
Jesusqa niran:
—Qamllami ninki.
4Chaynu Jesús nitinqa, Pilatuqa chay kurakunapa mantaqninta, tukuy runakunatapis niran:
—Nuqapaqqami kay runaqa mana ima uchayjunchu nir.
5Chaynu nitinqa, chay runakunaqa llallin kusalata lanyar niranllapa:
—Chay kusa ukmanta yaĉhachikuyashanwanmi, chay pwibluyllapamanta runakunataqa limpu pantachiyan. Chaynu mana allinta yaĉhachikuqqami qallariran Galileapi. Kanan-shuypaqa kay Judeapina puriyan nir.

Jesustami Herodesman aparanllapa

6Chaynu nitinllapa uyaparqa, Pilatuqa tapukuran ¿kay runaqachu Galileamanta? nir. 7Chaymanta runakuna, Galileamantami nitinllapaqa, kaĉharan gubyirnu Herodesman. Chaqa, paypis chay diyakunapiqa Jerusalenpi karan.
8Jesús chayman ĉhatin, Herodes rikarqa kusala aligrita yarpuran. Chaqa kusa unaynami paypaqqa rimaqllapata uyapasha kar, Herodesqa riqsiyta munaran. Chaynullami milagrukunata ruratin ima rikanaran. 9Chaymi kusata tapuran. Piru, Jesusqa mana imalatapis willaranchu.
10Chaypiqa karanllapapis kurakunapa mantaqninkuna, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna ima. Chay paykunaqami chaypiqa alliplata uchachayaranllapa. 11Chayna, Jesús mana imatapis rimatinqa, Herodesqa wakin suldadukunawan kusalata kushiparanllapa. Chaymi Jesusta asipananllaparaykuqa, gubyirnupa kusala ĉhaniyjun raĉhpanta yakachiranllapa. Chaynu rurayar imaqa, Herodespis Jesustaqa qashan kaĉharan Pilatuman.
12Chay diyaqamiri Pilatuwan Herodesqa kusala amiguna tikrakaranllapa, unaykuna kusata ĉhiqninakuq kasha karmapis.

Jesustami wanuchinanpaqna niranllapa

(Mt 27.15-26; Mr 15.6-15; Jn 18.39–19.16)

13Chaymantami Pilatuqa kurakunapa mantaqninkunata, wakin karguyjunkunata, chaynulla tukuyla runakunata ima tantamuran. 14Chaymi kaynu niran:
—Qamkunaqa kay runata nuqaman apamuraykillapa, ‘Pwibluymanta runakunata limpu pantachiyan’ nir. Nuqami qamkunapa naypaykillapapi tapusha kani. Piru paypa uchantaqami mana tarishachu kani qamkuna niyashaykillapanuqa. 15Chaynulla Herodespis mana paypiqa ima uchatapis tarishachu. Chayraykumi qashan nuqaman kaĉhamusha. Chayrayku yaĉhayankillapana, manami ima mana allintapis kay runaqa rurashachu nir. Chaymi wanuchinapaqqa mana allinchu. 16Chaymiri nuqaqa wipyachikurla kaĉhashaq. 17[Chaynuqami Pilatuqa niran, kada Pascua fyistapi uk prisuta lluqshichiq kar].
18Chaynu Pilato nitinqami, allipta chay runakunaqa tukuynin pullalla lanyaranllapa kaynu nir:
—¡Wanuchiy chaytaqa! ¡Ashwan Barrabasta karsilmanta lluqshichir kaĉhay! nir.
19Chaqa, kay Barrabastaqami karsilmanqa itasha karanllapa, Romapa gubyirnunpa kuntran kar uk runata wanuchishanpaq. 20Piru Pilatuqa, Jesusta mana wanuchiyta munarqa, qashanpis chayllata chay runakunataqa

niran. 21Ashwan paykunaqa kusala
jwirtita lanyaranllapa kaynu nir:
—¡Kruspi klabay! ¡Kruspi klabay! nir.
22Chaynu niyatinllapamapis, qashan
kimsa kutipaqna Pilatuqa niran:
—Chaqa ¿ima mana allintataq kayqa
rurasha? Nuqapaqqami kay runaqa
mana ima uchayjunpischu wanuchichi-
kunaypaqqa. Chaymi nuqaqa kastigachi-
kurla kaĉhashaq.
23Piru chay runakunaqami qashan
kusala jwirtita kaynu nir lanyaranllapa:
—¡Kruspi klabay! nir.
Chaynu allipta lanyayatinllapaqami,
24Pilatuqa, paykuna munashanllapanu-
llata ruraran. 25Chaymi chay Barrabás,
Romapa gubyirnunpa kuntran kar uk
runata wanuchisha katinmapis,
karsilmanta lluqshichir,
Jesusta-shuypaqa paykunatana quran.

Jesustami kruspi klabaranllapana
(Mt 27.32-44; Mr 15.21-32;
Jn 19.17-27)

26Jesusta krusman klabaq apayar-
llapanaqa, Cirenemanta uk runa Simón
shutiq, ĉhakranmanta shamuqta tariran-
llapa. Chaymi Jesuspa krusninta
rikrachir, paypa ikinllata aparanllapa.
27Kusala achka runakunami Jesuspa
ikintaqa riranllapa. Chaynullami
warmikunapis kusalata llakir, waqar
ima riranllapa. 28Piru Jesusqami
paykunata chapar kaynu niran:
"Jerusalenmanta warmisitakuna, ama
nuqapaqqa waqayllapachu. Ashwan
qamkunallapaq, wamraykikunapaq ima
waqayllapa. 29Chaqa uk kusala
qischakay tyimpukunapimi ninqallapa:
'Allinmi kasha chay warmisitakuna
mana wamrakuq chaykunapaq, chay
warmi mana ruriyjunchu kaqkunapaq,
chaynulla chay warmikuna mana
wamran katin mana ñuñuchikuqkuna-
paqmapis' nir. 30Chaymi, chaynu
qischakarnaqa runakunaqa qaqakunata
ninqallapa: '¡Nuqakunapa anayllapaman
ratamuyllapa!' Chaynulla lumakunata-
pis ninqallapa: 'Pakakuchimayllapa ima'
nir. 31Chaqa llullu qiruwan tukuy
kaykunata rurarqa, ¿imanuna kanqa
qiru chakishana katinqa?"*o*
32Chaynullami Jesuswan pullataqa
apaqllapapis ishkay wanuchikuq
runakunata Jesuswan pullata kruspi
klabananllapapaq. 33Chaymanta chay
uk lugar Calavera shutiqman ĉhachir-
llapaqa, Jesustaqa klabaranllapana
kruspiqa. Chaynulla chay ishkay
wanuchikuq runakunatapis kadalaw
qichqanpi krusllapi klabaranllapa.
Ukninta allilaw qichqanpi, ukninta
ichuqlaw qichqanpi. 34[Klabatinllapa-
naqa Jesusqa niran:
"Taytay, pirdunay kay runakunataqa.
Paykunaqami mana yaĉhanchu imatami
rurayanllapa nirmapis".]
Chaymantami chay suldadukunaqa
Jesuspa raĉhpankunata surtyakur
ayparanllapa. 35Runakunaqami chaypi
rikakuyaranllapa, chay karguyjun
runakunamapis alliplata kushikur
asiparanllapa kaynu nir:
—Ukkunata-shuypaqa washaran.
Mabir kananqa paylla washakanqari,
chiqapta Dyuspa Akrashan Cristun
karqa.
36Chaynulla chay suldadukunapis
Jesusmantaqa burlakaqllapa. Chaymi
qimikar upyachiqllapa allipla puchqu
binuta, kaynu nir:
37—¡Chiqapta, Israelmanta
runakunapa mantaqnin karqa, qamlla
washakay-ari! nir.

---

o 23.31 Qirupaq rimarqami, payllapaq riman Jesusqa. Pay kaypi katin chaynuta rurarqa, ashwan pay mana kaypi katinmaqa, imatapis ruranqallapa.

38 Chaynulla, Jesuspa umanpa ananpi-
qami uk litriruta ĉhuraranllapa [griego
rimaypi, latinpi, hebreo rimaypi ima]
Chaqa kaynu niyaq: "KAYMI ISRAEL
RUNAKUNAPA MANTAQNIN" nir.
39 Chay ishkay wanuchikuqkuna
Jesuswan pulla kruspi klabaraqkunapa
ukninqa, musyar kaynu niyaq:
—¡Chiqapta qam Dyuspa Akrashan
Cristun karqa, qamlla washakar,
nuqakunatapis washamayllapari! nir.
40 Chaynu nitinqami, ukninqa kaynu
nir anyaran:
—¿Manachu qamqa manchanki
Taytanchik Dyustaqa, qam wanunayki-
paqna qischakayarmapis? 41 Nuqanchikqa
imanu mana allinta rurashanchikraykumi
qischakayanchikmapis, pagrakuq yupayna,
chay mana allinkunata tukushanchikpaq.
Piru kay runa-shuypaqa mana imata
uchakusha karmapis, qischakayan.
42 Chaymantaqa niranpis chay runaqa:
—Tayta Jesús, yarpumankiri qashan
mushuqmanta mantakuq qallarirqa.
43 Chaynu nitinqa, Jesusqa niran:
—Allitami nishayki: Qamqa
kananllami nuqawan pulla kanki Taytay
Dyuspa luryanpi nir.

Jesusmi wanuranna
(Mt 27.45-56; Mr 15.33-41;
Jn 19.28-30)

44 A las dusimanta-pacha alas tris di la
tardikaman tukuy pacha allipla
tutaparaq intiru kidaran. 45 Rupayqami
manana achkirachikamurannachu.
Dyusta aduranannllapa wasipa ĉhaypinpi
atun rakta raĉhpa warkuraqpis
ĉhaypimanta wakman kayman limpu
llikikaran. 46 Chay kutillami, Jesusqa
kusala jwirtita qayĉhakuran kaynu nir:
"¡Taytay, ispirituytami makikilaman
ĉhuramuni! ¡Qamna rikapamanki!"
Chaynu nirqa Jesusqa wanukuranna.
47 Chaymanta chay romano suldadu-
kunapa kapitannin, tukuy chaykunata
rikar uyapar imaqa, Dyusta alabaran,
kaynu nir:
—Chiqaptami kay runaqa mana ima
uchayjunlamapischu kasha nir.
48 Tukuy chaypi kaqkunaqa, tukuy ima
pasashanta rikarqa, kusala mana
allitachu yarpur riranllapa, qasqun-
llapata takaqnu. 49 Piru, Jesusta tukuy
riqsiqkuna, Galileamanta-pacha pullan
warmisitakuna rishakunapis, chayllapi-
raq kidaranllapa. Chaymi tukuy ima
pasaqkunatapis karukaqlapi shasha
rikakuyaranllapa.

Jesustami pamparanllapana
(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47;
Jn 19.38-42)

50-51 Karanmi uk allip allinla runa José
shutiq, chay Judea lugarpa pwiblun
Arimatea shutiqmanta. Payqami
Israelmanta kusa mas karguyjunkunapa
masin karan. Piru chay karguyjunkuna
yarpushankunawanqa mana chayllata-
chu yarpuq. Ashwan, Dyus mushuq-
manta mantakunanpaq nir yarpur,
kawsaq-ari. 52 Chaymi payqa Pilatuman
ĉhar Jesuspa kwirpunta mañaran.
53 Chayna, Pilatuqa apay nitinqa, payqa
krusmanta shumaqla ishkichimur, uk
yuraq raĉhpawan pillur apar ĉhuraran
qaqapa paĉhanlapi uk uĉhku rurakasha
karan chayman. Chaypiqami manaraq
mayqantapis pampashallapachu karan.
54 Chay pampayan diyapiqami,
samana diyapaqna kamakachikuyaq-
llapa, chaqa qallariyaqnari. 55 Chay
warmikuna Galileamanta-pacha
Jesuswan pulla riqkunaqa, riranllapa
rikaq chay uĉhkutaqa. Chaymi, chaypi
imanu pampatinllapamapis allita
rikaranllapa. 56 Chaymanta wasinllapa-
man tikrakamurllapanaqa, kusala
mishki mutkiypaq rimidyitukunata
kamakachiranllapa, chaykunawan

Jesustaqa salar kamakachinanllapapaq. Piru chay samana diyapi-shuypaqa imanutaq kananllapapaq karan, chaynullata kumpliranllapa.

Jesusmi kawsamuranna
(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Jn 20.1-10)

24 [1]Chaymantami simanapa punta diyanpiqa, chay warmisitakunaqa allaq allaqla riranllapa Jesús pampakashanmanqa, chay mishki mutkiypaqla rimidyitukunata kamkachishanllapata apar. Chaynullami wakin warmikunapis paykunawan riranllapa. [2]Chayman ĉhatinllapaqa, chay uĉhkuta kirpasha kusa atun rumiqa manana tayashanpinachu kasha karan. [3]Chaymi chayman yaykurqa manana tariranllapanachu Amitunchik Jesuspa kwirpuntaqa. [4]Chayna chayta rikarqa, kusalata yarpupakuranllapa. Chaykamanmi ishkay runakuna kusa llipyalla yuraq mudanayjun paykunapa pullan shaqta rikaranllapa. Chaymi alliplata manchakuranllapa. [5]Chaynu manchakushanllaparaykumi, tukuynin qunqurikur pachaman pukĉhiraranllapa. Piru chay llipyaraqlla runakunaqa niranllapa paykunataqa:

—¿Imapaqtaq kawsaq runapaqqa, maskakunkillapa wanushakunapa pampakashanpiqa? [6]Manami kaypinachu. Kawsamushanami. Yarpuyllapa qamkunawan pulla kar Galileapi willashushanllapata. [7]¿Manachu nishuranllapa: Dyusmanta Shamuq Runataqashi uchasapakunapa makinman qukutinllapa wanuchiyanqallapa; chaymanta kimsa diyamantaqa kawsamuyanqa nir?

[8]Chaymi, chaynu nitinqa, chay warmikunaqa yarpuranllapa Jesús willashanllapata. [9]Chaymanta Jesús pampakashanmanta tikrakarllapaqa, unsi apustulninkunata, chaynulla wakinkunatapis willaranllapa. [10]Chaynu Jesuspa apustulninkunata willaqkunaqami kaykuna karanllapa: María Magdalena, Juana, Santiagupa maman María, wakin warmikuna ima. [11]Piru chay apustulkunata willatinllapaqa, mana kriyiranllapachu. Ashwan wak warmikunaqa yaruyasha kanqa nir yarpuranllapa.

[12]Chaynu niyatinllapamapis, Pedruqa wasimantaqa lluqshimur riran kallpaylla Jesús pampakashanmanqa. Chayman ĉhar uĉhku ruriman chapakurqa, mana imatapis rikaranchu. Ashwan Jesús pillukashan raĉhpalana chaypiqa usurayasha karan. Chaynuta rikarqami kusa dispantakashalla qashan wasinman tikrakamuran.

Jesusmi Emausman nan riqpi rikariran
(Mr 16.12-13)

[13]Chay diyallapimi Jesuspa ishkay yaĉhakuqninkuna riranllapa Emaus pwibluman. Chay pwibluqami, Jerusalenmantaqa yaqqa ishkay urasma kasha kanqa. [14]Chay paykunaqa, tukuy ima pasashanta parlaqnu riyaranllapa. [15]Chaynu parlar ima riyatinllapaqa, Jesusqa pay paylla paykunamanqa qimikar pullanllapa riq qallariran. [16]Chayna, rikarmapis paykunaqa mana riqsiranllapachu, nawinllapa bindakasha yupay kashanrayku. [17]Chaymantaqa Jesusqa paykunataqa tapuran:

—¿Imatataq qamkunaqa kusata parlaqnu riyankillapa nantaqa?

Chaynu nitinqa, paykunaqa sharanllapa llakishala. [18]Chaymantaqa uknin Cleofas shutiqqa niran:

—Tukuy runakunami yaĉhanllapa kay diyakuna Jerusalenpi pasashanta. ¿Qamlachu mana yaĉhanki chaykunataqa, furastiru kashaykirayku?

[19]Chaynu taputinqa, paypis kaynu nir paykunataqa tapuran:

—¿Imataq pasasha?

Paykunaqa niranllapa:

—Nazaretmanta Jesuspaqmi parlayanillapa. Chay runaqami Dyusninchikpaqqa uk puytiq rimaqnin kaq, rimayninpi, ima ruraykunapimapis. Chaynulla tukuy runakunapa naypanpimapis kusa allin kaq. 20Chay paytaqami kurakunapa mantaqninkuna, nuqakunamanta karguyjun runa masiyllapa, paytaqa uchachar qukuran kruspi klabar wanuchinanllapapaq. 21Nuqakunaqami alliplata paypi yarpur yarakuyarayllapa, pay washayanqa nasyunniyllapata nir. Piru, kimsa diyapaqnamiri payta wanuchishanllapaqa.

22“Piru wakin warmikuna, nuqakunawan pulla kaqkunaqami manchachimashallapa, paykuna amsaqlla Jesús pampakashanman risha kar. 23Chayshi paykunaqa Jesuspa kwirpunta mana rikarchu tikrakamuranllapa wasinmanqa. Chaymi paykunaqa parlamashallapa, paykunamanqashi angelkuna rikarir, Jesusqashi kawsayan nisha nir. 24Chaynu nimatinllapa, wakin kriyiq masiyllapakunaqa riranllapa Jesús pampakashanmanqa. Chay pampakashanman ĉharqashi chay warmisitakuna nishannulla, Jesustaqa mana rikaranllapachu”.

25Chaynu chay runakuna nitinqa, Jesusqa niran:

—¡Qamkunaqa mana das intrakaq runachu kankillapa! Chaynu karmi Dyuspa tukuy rimaqninkuna nishankunataqa, mana dasqa kriyinkillapachu. 26¿Manachu yaĉhayankillapa, Dyuspa Akrashan Cristunqa manaraq mantakuyarqa, chaynuraqmi qischakananpaq karan nirqa?

27Chaynu nirqa kusa shumaqta intrachiq qallariran chay runakunataqa, Dyus nitin iskribikashakunapi paypaq nishankunata. Chaynumiri Moisés iskribishanmanta qallarir, Dyuspa tukuy rimaqninkuna iskribishankunata willaran paykunataqa.

28Chaynu nirqa chay pwiblu riyashanllapaman ĉharqa, Jesusqa naypaqman riq yupay tukuran. 29Chaynu tukutinmi, paykunaqa Jesustaqa kusata rugaranllapa, kaynu nir ima:

—Nuqakunawan kaylapi kiday. Chaqa tardina, tutapayannami.

Chaynu niyatinllapaqa, Jesusqa yaykuran ruriman, paykunawanna chaypi kidananllapapaq. 30Chaymanta misapina tayatinllapaqa, Jesusqa makinpi tantata aypar Dyusta payji nirqa, ĉhaypinmanta pakir paykunataqa quran. 31Chaynu qutinqa, chay kutilla chay runakuna chiqapta kwintachakarnaqa, Jesusta riqsiranllapa. Piru Jesusta riqsitinllapaqa, payqa das chinqaran. 32Chaymi paykunapura ninakuqllapa: “¿Manachu Dyus nitin iskribikashapi tukuy nishanta intrachimarninchik nanta shamutinqa, shunqunchikpimapis allipla shumaq aligrita yarpuranchik?”

33Chaynu nirllapami, chay kutilla ishkantin sharir tikrakaranllapa Jerusalenman. Ĉharnaqa tariranllapa Jesuspa unsi apustulninkunata, chaynulla wakin kriyiq masinkunatapis. 34Chaypi tantanakusha taqta taritinllapaqa, chay wasipi taqkunaqa niranllapa:

—Alliptamiri Amitunchik Jesusqa wanushanmantaqa kawsamusha. Simonmanmi rikarisha payqa nir.

35Chaynu nitinllapami chay ishkaykunapis imanu nanta riyatinllapa pasashanta, chaynulla imanu tantata ĉhaypinmanta pakitin Jesusta riqsishanllapata ima parlaranllapa.

Jesusmi rikariran yaĉhakuqninkunaman

(Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Jn 20.19-23)

36Paykunaqami chayllapaq alliplata parlayaranllapa. Chaynu parlayatinllapaqa ashwan Jesusqa illaqmanta paykunapa ĉhaypinllapaman shar kaynu nir saludaran:

—Kusa shumaqmi kankillapa nir.
37Chaynu nitinqa, paykunaqa alliplata
manchakuranllapa, ayata rikayanchik-
llapa nir yarpur. 38Chaynu yarpuyatin-
llapamapis Jesusqa niran:
—¿Imapaqtaq qamkunaqa manchaku-
shaykillapa? ¿Imapaqtaq manaraq allita
nuqapiqa kriyinllapa? 39Rikayllapa
makiykunata, ĉhakiykunata. Nuqallami
kani. Kanan kamamarllapa yaĉhayllapa:
Uk ayaqa mana aychayjunchu, mana
tulluyjunchu. Qamkuna rikamashayki-
llapanumi nuqaqa aychayjun, tulluyjun
ima kani.
40Chaynu nirqa chay kutilla, ĉhakinta
makintapis rikachiran paykunataqa.
41Piru paykunaqa kusala aligri karmapis
mana kriyiranllapachu kusa dispantaka-
shalla kashanllaparayku. Chaymi
Jesusqa niran:
—¿Mikunaykillapaqachu imalaqa kan
kaypiqa? nir.
42Chaynu nitinqa paykunaqa
quranllapa piskadu kankakashata,
[panalwan]. 43Qutinllapaqa payqa aypar
mikuran, paykunapa naypanpi. 44Chay-
mantaqa paykunataqa niran:
“Nuqataqami kaynu pasamasha,
imanutaq qamkunawan kar willashuray-
llapa chaynullata. Nuqami nishuray-
llapa, imanumi Moisés iskribishan-
kunapi, Dyuspa rimaqninkuna
iskribishankunapi, Salmos librupipis
nuqapaq nishankunaqa kumplikayanqa
nir. Chaymi chay nishanllapanulla
pasamasha”.
45Chaynu nirmi paykunataqa allita
intrachiran, chay iskribikashakunapi
nishantaqa. 46Kaynumi niran:
“Iskribikashakunapimi nin: Dyuspa
Akrashan Cristunqashi kusata qischakar
wanuyanqa. Chaymanta kimsa
diyamantaqa kawsamuyanqa nir”.
47Niranpismi:
“Jerusalenmanta qallarirshi tukuy
pachapi paypa shutinpi yaĉhachikunqa-
llapa. Chaynu yaĉhachikutinllapashi
tukuyla kriyir uchanllapakunata dijatin
Dyusqa pirdunanqa. 48Qamkunaqami
tukuy kaykunapaqqa uk tistigu
kankillapa. 49Chaymi nuqaqa qamkuna-
manqa kaĉhamushaq Taytay Dyus
arnishushanllapata. Piru qamkunaqa
kay Jerusalén pwiblupi kidaskiyllapa,
unaq syilumanta arnishushanllapa pudir
qamkunaman shamunankaman” nir.

Jesusmi syiluman riranna
(Mr 16.19-20)

50Chaynu nir imaqa, Jesusqa chay
Jerusalén pwiblumantaqa, paykunata
lluqshichir aparan Betania pwiblука-
man. Chaypiqami makinta unaqman
alsar bindisiran paykunataqa. 51Chaynu
bindisiqnumi, paykunamantaqa unaq
syiluman apakaranna.
52Chaymantami paykunaqa Jesusta
kusata adurar imaqa, tikrakaranllapana
Jerusalenman kusa aligrila. 53Chaymiri
maydiyapis, Dyusta aduranllapa
wasipiqa, Dyusta alabar ima taranllapa.
Chaynumi kanqa.

San Juan

Iskribin Jesucristo Shumaq Rimashanta

Apustul Juanmi kay libruta iskribiran. Payqami Jesuspa yaĉhakuqnin karan (1.37-39). Jesuswan purirmi rurashankunata rikaran, chaynulla yaĉhachikushankunatapis uyakuran. Chaynu purirmi intrakaran, Tayta Dyusmi Amitunchik Jesucristuta kaĉhamuran washamanallapapaq nir.

Juanqa kay libruta iskribiran, nuqanchikkunapis intrakanallapapaq Jesucristo shamusha washamanallapapaq nir. Chaynullami iskribiran intrakanallapapaq, Jesucristupi kriyir, tukuy tyimpupaq luryanpi aligrila kawsanallapapaq nir (20.31).

Juan iskribiran pimi Jesucristo nir

1 [1]Manaraq imapis kayatinmi uk RIMAY [a] karanllana. Kay RIMAYQAMI Dyuswan kar, Dyuslla karan. [2]Chaynu mana imapis katinraqmi Dyuswan pulla kawsaran. [3]Tayta Dyus nitinmi, payqa tukuy imata ruraran. Chaqa mana rurasha katinqa, mana imapis kanmanchu. [4]Payllami tukuyta kawsachimanchikllapa. Chaynu kawsachikuq karmi, kay pachaman shamuran tukuyta achkirachinanpaq. [5]Chaynu achkirachikuq karmi, tutaparaqpi kaqkunataqa Dyuspaq yaĉhachin. Piru chay tutaparaqpi kaqkunaqami mana imanachiytapis puytinchu.

[6-7]Tayta Dyusmi, uk runa Juan shutiqta kaĉhamuran chay achkirachikuqpaq yaĉhachikunanpaq. Chaymi yaĉhachikuran chay achkirachikuqlapina kriyinanllapapaq. [8]Chaqa Juanqami mana chay achkirachikuqchu karan. Paytaqami Tayta Dyus kaĉhamuran yaĉhachikunanpaq pimi chay achkirachikuqqa nir. [9]Kay chiqap achkirachikuqqami, kay pachaman shamuran achkirachikuq yupayna, Tayta Dyuspaq tukuyta intrachinanpaq.

[10]Tayta Dyus paywan tukuy imata rurasha katinmapis, kay pachaman shamutinqa, runakunaqa mana riqsiranllapachu Dyus nirqa. [11]Chaynu tukuyta rurashanraykumi, paypa kaqninkunaman shamuran. Piru chaynu shamutinmapis, wakinqa mana kasuranllapachu. [12]Nataq tukuy shunqunllapawan kriyir kasuqkunata-shuypaqa, Tayta Dyuspa chiqap wamrankunana kananllapapaq nisha. [13]Chaynuqami niran mana taytanmanta, mamanmanta nasir paykuna munashanllaparaykuchu. Ashwanmi Tayta Dyus munar chaynu chiqap wamrankunapaqqa nisha.

[14]Chay RIMAYQAMI runapaq tikrakar tukuy nuqanchikkunawan kawsaran. Payqami kusalata munamar-

---

a 1.1 Uk RIMAY nirqami intrachimanchik Amitunchik Jesucristupaq nir.

ninchik, chiqap kaqlata rurar ima kawsaran. Nuqakuna rikasha kar, yaĉhanillapa Tayta Dyuspa uklayla Wamranqa Taytan Dyusnu kusa allinla nir. 15Paypaqmi Juanqa achka runakunata willaran kaynu nir:

"Kaypaqmi unaylla kaynu nishushallapa karay: 'Nuqamanta shamuyan chayqami kusala mas puytiq ima. Chaqa payqami manapis kayatiy karanllana' nir".

16Chaqa pay kusalata llakipamarninchikllapami kutir kutir yanapamaranchikllapa. 17Tayta Dyusmi unayqa Moisesta mantakuykunata quran, intrachimanallapapaq. Piru kanan-shuypaqami Jesucristurayku intrachimanchikllapa imanumi munamanchikllapa, chaynulla imatapis karanlata ruran nir. 18Tayta Dyustaqami mana mayqanlapis rikashachu. Piru Tayta Dyuspa uklayla Wamran Jesucristo paypa pullan kashanrayku, Dyuslla karmi riqsichimanchikllapa Taytanqa imanu nirmapis.

Shutichikuq Juan Jesucristupaq parlakuran

(Mt 3.11-12; Mr 1.7-8; Lc 3.15-17)

19Israel pwiblupa mantakuqninkunami, Jerusalenmanta kurakunata chaynulla Levipa ayllumanta runakunata ima, kaĉharanllapa rir Juanta tapunanllapapaq mayqanshi payqa nir. 20Chaynu rir taputinllapami payqa karanlata rimar kaynu niran:

—Manami Dyuspa Akrashan Cristunchu kani nir.

21Qashanmi tapuranllapa:

—Chayqa, ¿mayqantaq kanki? ¿Dyuspa rimaqnin Elías shamunanpaq karan, chaychu kanki? nir.

Juanqa niran:

—Manami paychu kani.

Piru qashan tapuranllapa:

—Chayqa, ¿qamchu uk rimaqninta Dyus kaĉhamunanpaq karan[b] chay kanki? nir.

Juanqa niran:

—Manami nir.

22Chay tapuqkunaqa niran:

—Chayqa, ¿mayqantaq kanki? Willamayllapari. Chaqa allita qampaq yaĉhar riyta ministinillapa chay mantamashallapakunata willanayllapapaq.

23Juanqa niran:

—Nuqaqami chunllaq lugarkunapi kusa jwirtita rimar kaynu niq chay kani: 'Uk dirichula nanta kiĉhaq yupay bidaykillapata shumaqchar, Taytanchik Dyuslatana yarayllapa' nir, imanutaq Dyuspa rimaqnin Isaías nisha karan chaynulla.

24Chaynu Juan nitinqami, chay fariseo runakunamanta mandadu risha karan chaykunaqa, 25kaynu nir tapuranllapa:

—Chaqa, Dyuspa mana Akrashan Cristun, mana Elías, chaynulla Dyus uk rimaqninta kaĉhamunanpaq karan chay mana karqa, ¿imapaqtaq runakunata shutichinkiqa?

26Juanqa niran:

—Nuqaqami yakulawan shutichikuni. Qamkuna tapukuyashaykillapaqami pullaykillapana. Piru manami riqsiyankillapachu. 27Paymi nuqamanta ikitaraq shamuyan. Chaynu ikita shamutinmapismi nuqaqa paypaqqa mana sirbinichu llanqinpa watunta kaĉhanaylapaqmapis.

28Tukuy kaykunaqami riyu Jordanpa chimpan Betania pwiblupi chaynuqa karan, chay maypiĉhi Shutichikuq Juan shutichikuyaran chaypi.

---

b 1.21 Dyus uk rimaqninta kaĉhamunanpaq karan nir mas intrakanarqa rikashunllapa Deuteronomio 18.15,18.

Jesusmi Dyusmanta Shamuq Uyshitaqa

29 Allaqnin diyami Shutichikuq
Juanqa, Jesús payman qimikaqta
rikaran. Chaymi niran:
"¡Rikayllapa kaymi Dyusmanta Shamuq
chayqa! Paymi uk musu uyshita yupay,
tukuy nuqanchikkunarayku wanunanpaq
shamusha chayqa. Chaymi payrayku
Taytanchik Dyusqa uchanchikkunamanta
washamanchikllapa. 30 Paypaqmi rimaray
kaynu nirqa: 'Nuqamanta uk ikita
shamuyan. Chayqami, nuqamantaqa mas
yaĉhaq, puytiq ima. Chaqa manapis
kayatiy, payqa karanllana' nir. 31 Nuqama-
pis mana yaĉharaychu mayqanmi kanqa
nirmapis. Chaynumapis nuqaqa yakuwan
shutichikuray, Israelmanta runakuna
chiqapta payta riqsinanllapapaq".
32 Juanqa niranpis:
"Dyuspa Santu Ispiritunta rikaray,
syilumanta uk palumitanu payman
ishkimur taqta. 33 Piru nuqaqami
manaraq yaĉharaychu pimi kanqa
payqa nirmapis. Piru Tayta Dyus
yakuwan shutichikunaypaq
kaĉhamaqmi, nimaran: 'Chay mayqanpa
ananmanĉhi Dyuspa Santu Ispiritun
rikayatki ishkimur tayan chay paymi,
Santu Ispirituwan shutichikunqa' nir.
34 Dyus nimashannumi, nuqaqa
rikashana kani. Chaymi chiqapta nini:
Payqa Dyuspa Wamran nir".

Jesuspa punta yaĉhakuqninkuna

35 Chaymanta allaqnin diyapismi, chay
kayashanllapallapi Shutichikuq Juanqa
ishkay yaĉhakuqninkunawan karan.
36 Chaymi Jesusta pasaqta rikarqa,
Juanqa niran:
—Rikayllapa, wakmi Dyusmanta
Shamuqqa. Paymi uk musu uyshita
yupay nuqanchikrayku wanunanpaq
shamusha chayqa.
37 Chaynu nitinqa, Juanpa chay ishkay
yaĉhakuqninkunaqa, Jesuspa ikinta
chay kutilla riranllapa. 38 Chaymanta,
ikinta riqta rikarqa, Jesusqa tapuran:
—¿Imatataq maskayankillapa?
Paykunaqa niranllapa:
—Yaĉhachikuq Taytituy, ¿maypitaq
tanki?
39 Jesusqa niran:
—Shamur rikayllapa.
Chaymi rir rikaranllapa maypimi tan
nirmapis. Chay diyaqami, pullan kidaran-
llapa, tardi alas kwatru yupayna katin.
40 Juan rimaqta uyar Jesuspa ikinta
riqkunamanta ukqa, karan Andrés,
Simón Pedrupa uknin. 41 Andresqami
Jesusta tarirqa, chay kutilla riran uknin
Simonta tarir willaq kaynu nir:
—Tarisha kanillapa Mesiasta. (Rimay-
ninchikpiqa munan niyta Dyuspa
Akrashan Cristun).
42 Chaymanta chaynu nirnaqa, Andresqa
aparan Simonta, Jesús kayashanman.
Chayna Jesús, Simonta rikarqa niran:
—Qamqami Jonaspa wamran[c] Simón
kanki. Piru kananmantaqami shutinki
Cefas. (Rimayninchikpiqa munan niyta
Pedro).

Jesusmi Felipiwan Natanaelta qayaran

43 Qashan allaqninpismi, Jesusqa
Galilea lugarman rinanpaq yarpuran.
Chaymi, Felipita tarirqa niran:
—Shamuy nuqawan rishun nir.
44 Felipiqa Betsaida pwiblumanta kaq,
Andrespa, Pedrupa pwiblunllamanta.
45 Chaymantami Felipiqa riran
Natanaelta tarir, kaynu niq:
—Tarishami kanillapa Dyuspa
Akrashan Cristunta, chay mayqanpaqĉhi

c 1.42 Wakin iskribikashakunapiqa "Juanpa wamran" nin.

Moisés iskribisha karan chayta. Chaqa paypaqmi Dyuspa wakin rimaqninkunapis iskribisha karan. Payqami Nazaretmanta Josipa Wamran Jesús.

46 Chaynu nitinqa, Natanaelqa niran:

—¿Nazaretmantachu kusa runa nisha kayta puytin?

Felipiqa niran:

—Shamur rikay yaĉhanaykipaq.

47 Chaymanta Natanael qimikaqta rikarqa, Jesusqa niran:

—Kaytami shamun Israelmanta uk chiqap Dyuspi kriyiq runa. Payqami mana llullakuyta yaĉhanchu.

48 Chaymanta, Natanaelqa niran:

—¿Imanutaq riqsimanki? nir.

Jesusqa niran:

—Manapis Felipe nuqaman shamunaykipaq willashuyatinmi, riqsishuyarayllana, chay igus qirupa ĉhakinpi katki.

49 Natanaelqa niran:

—Yaĉhachikuq Taytituy, ¡chiqaptami Dyuspa Wamran kanki! ¡Qammi Israel pwiblupa gubyirnun kanki! nir.

50 Jesusqa niran:

—¿Qamqachu kriyimanki igus qirupa ĉhakinpi riqsishuray nishushayraykula? Ashwan kusa mana rikashaykikunataraqmi rikanki.

51 Niranpismi:

—Chiqaptami nishaykillapa: Qamkunaqami rikankillapa syilu kiĉhakashata. Chaynulla rikankillapapis, Dyusmanta Shamuq Runaman angelninkuna ishkimuqta, iqaqta ima.[d]

Jesusmi punta milagruta ruraran uk kidamyintupi

2 1 Natanaelwan parlashanmanta allaqnin uk diyaqa, Galilea lugarpa pwiblun Caná shutiqpi, karan uk kidamyintu. Jesuspa mamanpis chay kidamyintupi karan. 2 Chaynulla Jesuspis yaĉhakuqninkunawan kunachikasha kar, chaypi karanllapa. 3 Chay kidamyintupina kayatinllapaqa, ubapa yakun binu tukukaran. Chaymi Jesustaqa, mamanqa niran:

—Manana ubapa yakun binu kannachu nir.

4 Jesusqa niran:

—Mamitay, ¿imapaqtaq kayta willamanki? ¡Yarayraq! Milagrukunata ruranaypaq uraqami, manaraq ĉhamushachu nir.

5 Chaynu Jesús nitinmi, mamanqa chay kidamyintupi ikimanta aypachikuqkunataqa niran:

—Tukuy imata pay nishutinllapaqa, rurayllapa nir.

6 Chaypiqami karan, rumimanta saysi atunlla butijakuna. Chaykunapimi Israelmanta runakunaqa yakuta ĉhuraqllapa, paqakuna kustumrinta ruranallapapaq. Kada butijakunami kwatru lata yakuta aypaq. 7 Chaymanta Jesusqa ikimanta aypachikuq chaykunataqa niran:

—Kay atun butijakunaman yakuta untachiyllapa, nir.

Chaynu nitinqa, chay ikimanta aypachikuqkunaqa, untachiranllapa.

8 Chaymantaqa, Jesusqa niran:

—Kananqa pitilata ĉhaqar, apar quyllapa chay naypaqpi aypachikuqqa kamananpaq nir.

Chaynu nitinqa, chay ikimanta aypachikuqkunaqa, chaynu ruraranllapa. 9 Chay naypaqpi aypachikuq chayqa yaku, binupaq tikrakashata kamar mana yaĉharanchu maymanta, imanumi chay binuqa rikarisha

---

d 1.51 Kayta nirmi Jesús yarpuchiran, imanutaq unay Jacobupa musquyninpi Dyuspa angelninkuna uk iskalirata pachaman ishkimuq iqaq chayta. Nataq kananqami Jesusna chay iskalira yupayqa. Chaymi Jesusrayku Dyusqa, runakunata kusata yanapan.

nirmapis. Nataq, ikimanta aypachikuqkunaqa, yaĉhayaranllapa yakumanta nir. Chaqa paykunallari yakuta ĉhaqar untachisha karanllapa chay butijakunamanqa. 10Chaymantaqa naypaqpi aypachikuq chayqa, chay kidaq runata qayamur, niran:

—Tukuy kidaqkunami puntataqa shumaq binutaraq upyachikunllapa. Chaymanta tukuy kusata upyashana katinqa, mana shumaq binutanachu upyachikunllapa. Piru qam-shuypaqa ashwan mas shumaq binutaraq ĉhurashayki kasha upyachikunaykipaqqa nir.

11Chayta chay kidamyintupi rurashanmi, Jesuspa punta milagrunqa karan. Chay milagrutaqami ruraran Galileapa pwiblun Caná shutiqpi. Chaywanmi intrachikuran payqa Dyus kar, puytin chaykunata rurayta nir. Chaymi yaĉhakuqninkunaqa paypi kriyiranllapa.

12Chaymantaqa riranllapana uran Capernaúm pwibluman mamanwan, ukninkunawan, yaĉhakuqninkunawan ima. Chaypimi ayka diyata karanllapa.

Jesusmi Dyusta aduranllapa wasimanta rantikuqkunata itakuran

(Mt 21.12-13; Mr 11.15-18; Lc 19.45-46)

13Israel runakunapa Pascua fyistan shipchana katinmi, Jesuspis riran Jerusalenman. 14Jerusalenman ĉharqa, Dyusta aduranllapa wasipiqa, rantikuqkunata tariran. Chaypiqami ufrindapaq nir rantikuyaranllapa turukunata, uyshakunata, palumakunata ima. Chaynulla uklawmanta kaq qillayta kambyaq runakuna ima karanllapa. 15Chaykunata tarirmi, Jesusqa waskakunata aypar uk latiguta rurar, tukuy chaypi kaqkunataqa waqtaman itakuran, uyshantinta, turuntinta ima. Nataq chay qillaykunata kambyaqkunapata-shuypaqa, qillayninmatapis pachaman chaqchukuran. Chaynulla misanllapamatapis ratachiran ima. 16Palumakunata rantikuqkunata-shuypaqa niran:

—¡Qamkunapis, kaykunataqa urquyllapa! ¡Chaqa Taytay Dyuspa wasinqami mana imakunata rantikunanllapapaqchu!

17Chaynu nitinmi, yaĉhakuqninkunaqa kwintata qukaranllapa uk iskribikashakunapi nishanpaq. Chaqa niqmi: “Wasikipi mana allinkunata ruratinllapami, kusata piñakushaq”[e] nir.

18Chaymantaqa, Israelmanta karguyjunkunaqa, kaynu nir tapuran:

—¿Ima milagruwantaq intrachimankillapa, Dyusmanta shamusha kar chayta rurayanki nir, nuqakuna kriyishunayllapapaqqa?

19Jesusqa niran:

—Kay wasita ratachiyllapa. Chaymanta kimsa diyalapaq qashan shachishaq nir.

20Chaynu Jesús nitinmi, chay Israelmanta karguyjunkunaqa niran:

—¡Aja jay! ¡Kwarintay-saysi (46) añupaqmi, shachirayllapa Dyusta aduranllapa wasitaqa! ¡Piru qamqa ninki, kimsa diyalapaq shachishaq! nir.

21Piru Jesús “Kay wasita shachishaq” nirqami, kwirpunllapaq niran. 22Chaymi Jesús wanur kawsamutinqa, yaĉhakuqninkunaqa yarpuranllapa, wanur qashan kimsa diyamanta kawsamushaq nishanta. Chaynami kriyiranllapa, iskribikashakuna nishanpi, chaynulla Jesús tukuy nishanpi imamapis.

Jesusmi tukuyta riqsin imanu katinpis

23Jesusqa Jerusalenllapi kayar Pascua fyistapiqa achka milagrukunata ruraran. Chaymi kusala achka runakuna

---

e 2.17 Salmo 69.9

kriyiranllapa paypiqa. 24Piru Jesusqa
mana paykunapiqa kunfyakaranchu,
chaynu kriyitinllapamapis. Chaqa
tukuytari riqsiq imanumi nirmapis.
25Chaynu karmi, runa uk runa masinpaq
payta willanantaqa mana ministiqchu.
Chaqa paylla tukuyta riqsiq, yarpuyninllapapiqa imanumi nirmapis.

Jesuswan Nicodemo

3 1Jerusalenpimi taq uk fariseo runa
Nicodemo shutiq. Payqami
Israelmanta karguyjun runakunapa
masin karan. 2Kay runami uk tuta,
Jesusta watukuq rir, kaynu niran:

—Yaĉhachikuq Taytituy, yaĉhanillapami Tayta Dyus kaĉhamushusha
yaĉhachimanaykillapapaq nir. Chaqa,
qamlami chay milagrukunata rurashaykitaqa rurayta puytinki. Dyus mana
qamwan katinqa, mana rurayankimanchu chay milagrukunataqa nir.

3Chaynu Nicodemo nitinmi, Jesusqa
niran:

—Piru chiqaptami nishayki: Mayqanpis mana mushuqmanta nasiqqa, Dyus
mantakushanpi mana kayta puytinqachu nir.

4Chaynu Jesús nitinmi, Nicodemuqa,
kaynu nir tapuran:

—Chayqa, ¿imanutaq uk runa rukuna
karqa qashan nasiyanqaqa? ¿Ima
mamanpa shunqunman yaykurchu,
qashan mushuqmanta nasimuyanqa?

5Chaynu taputinmi, Jesusqa niran:

—Chiqaptami nishayki: Uk runa
yakumanta[f] chaynulla Dyuspa Santu
Ispiritunmanta manaraq nasiyarqa,
Dyus mantakuyashanmanqa mana
yaykuyta puytinqachu nir. 6Chaqa
mayqanpis taytanllapakunalamanta
nasiqqami paykuna munashanlata rurar
kawsanllapa. Nataq Tayta Dyuspa Santu
Ispiritunmanta nasiqkuna-shuypaqami
Tayta Dyus munashanlata rurar kawsanllapa. 7Piru ‘Tukuymi mushuqmantaraq
nasiyta ministin’ nishutiyqa, amami
kusalata chaypaqqa yarpupakunkichu.
8Chaqa imanutaq wayramaqa pay
munashannulla maymantapis shamun.
Chaynu shamutin waqaqta uyaparmapis
manami yaĉhankichu maymanta
shamun chaynulla mayman rin
nirmapis. Chaynumi pasan Dyuspa
Santu Ispiritunwan yarpuyninpi
nasiqkunawanpis.

9Chaynu nitinqa, qashan Nicodemuqa
tapuran:

—¿Imanutaq kayqa kanqa? nir.

10Jesusqa niran:

—¿Qam Israel runakunapa yaĉhachiqnin karmapis, manachu kaytaqa
yaĉhanki? 11Chiqaptami nishayki:
Nuqakunaqami allita yaĉhaq kar
chaynulla rikashayllapata ima willashunillapa. Piru qamkunaqa mana kriyinkillapachu. 12Chaynu kay pachapi
rikaypaqkunapaq willashutiyllapa mana
kriyirqa, ¿imanuna kriyinkillapa unaq
syilupi mana rikaypaqkunapaq willashutiyllapamaqa?

13“Chaqa manami mayqanpis unaq
syilumanqa iqashachu. Ashwanmi tukuy
chaykunapaqqa yaĉhan Dyusmanta
Shamuq Runala.

14“Unaymi chunllaq lugarpi runakunata
largu kuru kanisha katin, Dyuspa rimaqnin
Moisés, jyirrumanta largu kuruta rurar
unaqman qirupi alsatin, kanikasha
kaqkunaqa rikarla, alliyaranllapa.[g] Chaynullami Dyusmanta Shamuq Runatapis qirupi
klabar alsanqallapa unaqman. 15Chaynami
tukuyla paypi kriyiqkunaqa washakar
tukuy tyimpupaqna kawsanqallapa.

---

f 3.5 Yakumanta nasin nirqami intrachimayninchiktapis puytin mamanchikmanta nasishanchikpaq nir. **g 3.14** Kaypaq masta intrakanarqa rikashunllapa Números 21.9.

Tayta Dyusmi uklayla Wamranta kaĉhamuran

16“Tayta Dyusqami tukuy runakunata kusalata munashanrayku uklayla Wamranmatapis kaĉhamuran. Chayna tukuyla paypi kriyiqkunaqa amana wanurchu tukuy tyimpupaqna washakar kawsananllapapaq. 17Chaqa Tayta Dyusqa Wamrantaqa manami mayqanta uchachar kastigananpaqchu kaĉhamuran, ashwanmi tukuyta washananpaqna.

18“Chaymi mayqanpis, Tayta Dyuspa uklayla Wamranpi kriyiqqa, mana imapaqpis uchachakar kastigakanqanachu. Piru chay mana kriyiq-shuypaqa may tyimpu uchachakashana. Chaymi tukuy tyimpupaqna kastigakanqa. 19Chay mana kriyiqkunaqami uchachakashana. Chaqa mana allinkunata rurar tutaparaqlapi kayta munar, Dyuspa Wamran achkirachikuq shamutinqa, mana yaĉhayta munaranllapachu paywanqa. 20Tukuy mana allinta ruraqkunaqa, chay achkirachikuqtaqa ĉhiqnin. Chaymi paypa naypanmanqa mana qimikayta munanllapachu, tukuy saqra rurayninllapakunaqa shutiman mana rikarinanta munar. 21Piru chay allinta ruraqkuna-shuypaqa chay achkirachikuqpa naypanman mas qimikanllapa. Chayna tukuyta intrachinanpaq Tayta Dyus munashannulla rurar kawsanllapa nir”.

Shutichikuq Juanmi Jesuspaq qashan rimaran

22Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunawan riran Judea lugarman. Chaypimi paykunawan ayka diyallataqa karanllapa shutichikur ima. 23Chaynullami Juanpis, Salim shutiq pwiblupa shipchanlapi Enón shutiq pwiblu karan, chaypi shutichikuyaran. Chaqa chaypiri achka yaku karan. Chaymi chayman tukuy riqkunaqa shutikuqllapana. 24Tukuy kaykunaqami pasaran Shutichikuq Juanta manaraq karsilman itayatinllapa.

25Piru, Juanpa wakin yaĉhakuqninkunaqa, Israelmanta uk runawan, chay yakuwan shutikur Dyuswanqa shumaqchakanchik niyashanllapapaq kusalata willanakuranllapa. 26Chaymi Juanpa yaĉhakuqninkunaqa riranllapa payta kaynu nir willaq:

—Yaĉhachimaqniyllapa, qammi parlamaraykillapa riyu Jordanpa chimpanpi pullayki karan, chay runapaq. Paymi kananqa shutichikutin, tukuy kriyir paymanna riyanllapa.

27Chaynu nitinllapami, Juanqa niran:

—Manami mayqanpis pudirniyjunchu kanman, Dyus mana pudirta qutinqa. 28Piru uk kuti qamkunata ‘Manami Dyuspa Akrashan Cristunchu kar, uk paypa naypanta shamuqla kani’ nir willashutiyllapa uyakurmapischu ¿mana intrakaraykillapa? 29Chaqa allita intrakayllapa: Uk kidamyintupimaqami kidaq chay, nubyawan pulla kaytaqa puytin, mana amigunkunachu. Ashwanmi chay kidaqpa amigunkunaqa chaynu kidaqta uyaparqa kusalata aligriyan. Chaynumi nuqapis chay kidaqpa amigun kashayrayku kusalata aligriyani. Chaqa payqami nuqanchikkunaman ĉhamushana. 30Chaymi ashwan paylatana kusata kasur kawsanqallapa. Nataq nuqata-shuypaqa waran waranqa mana kwintachamanqallapanachu.

31“Chaqa syilumanta shamuqqami, tukuyla imapaqpis yaĉhan. Nataq kay pachamanta kaq-shuypaqami pachapi kaqkunalapaq yaĉhar riman. Piru unaq syilumanta shamuq-shuypaqami, tukuyta yaĉhaq kashanrayku, 32tukuy imata rikashanta, uyapashantaqa karanlata riman. Piru chaynu rimatin-

mapis, manami mayqanpis kriyinllapachu. 33Nataq mayqanpis chay nishanta kriyiq-shuypaqami Dyusqa chiqapta riman nir parlakun. 34Chaqa Dyusmanta shamusha chayqami Taytan, Santu Ispiritunta qushanrayku imatapis karanlata riman. 35Taytanmi, Wamranta kusalata munashanrayku pudirta qusha tukuy imatapis payna mantananpaq. 36Chayraykumi mayqanpis chay Wamranpi kriyiqkunaqa, tukuy tyimpupaqna washakar kawsanqallapa. Nataq chay mana kriyinaqkuna-shuypaqami mana washakarnachu, tukuy tyimpupaq kastigutana Dyusmanta aypanqallapa".

Jesusmi Samariamanta warmiwan parlaran

4 1Wakinkuna rimatinllapami fariseo runakunapis yaĉharanllapa, Jesusqashi Juanmantaqa achka runakunata shutichitin, paywanna riyanllapa nir. 2Piru chiqaptaqami mana Jesuschu shutichikuyaran. Ashwanmi tukuy paypi kriyiqkunataqa yaĉhakuqninkuna shutichiyaranllapa.

3Chaymantami Jesusqa yaĉharan fariseo runakunaqa imatami paypaq yarpuyan nir. Chaymi Jesusqa Judeamanta lluqshir Galileamanna riran. 4Piru Galileaman rinanpaqqami, Samaria lugarllata pasayta ministiran. 5Chaynu riyarqami, Samariapa uk pwiblun Sicar shutiqman ĉharan. Chay pwibluqa Jacobo, wamran Josita irinsyanpaq nir pachata qusha kayaq chaypa yatalanpi karan. 6Chay pachapi Jacobupa yaku upyanan quĉhapis karan. Chay quĉhapa yatanlapimi, Jesusqa kusata shaykushanrayku samaran, alas dusi yupayna. 7-8Chaykamanqa, yaĉhakuqninkunaqa pwibluman risha karanllapa mikuyta rantimuq. Chaypi Jesús payla katinmi, Samariamanta uk warmi chay quĉhaman ĉharan yakukuq. Chaymi Jesusqa niran:

—Mamitay, yakituta upyachimay nir.

9Israelmanta kaqkuna, Samariamanta kaqkunawan mana piĉhunakuq kashanllaparaykumi, warmiqa niran:

—¿Imanutaq qam Israelmanta runa karqa, nuqa Samariamanta warmitaqa yakuta mañakumayankiqa? nir.

10Jesusqa niran:

—Qamqa manami yaĉhayankichu imanumi Tayta Dyus yanapakun chaynulla mayqanmi yakuta mañashuyan nirmapis. Chaqa allita yaĉhar yakuta mañamatkimaqa tukuy tyimpu nasimuq yakutana upyachishuyman nir.

11Chaynu Jesús nitinqa, warmiqa niran:

—Taytituy, yakuqami kusala ruri maypi. ¿Manami imaykipis kanchu yakuta lluqshichimunaykipaqqa? ¿Maymantana tukuy tyimpu nasimuq yakutaqa upyachimanki? 12¿Qamqachu rukunchikllapa Jacobumantaqa mas runa nisha kanki? Chaqa kay quĉhataqami unay rukunchikllapa Jacobo qumaranllapa, pay chaynulla wamrankuna, animalninkuna ima upyanan yakuta nir.

13Jesusqa niran:

—Tukuy kay quĉhamanta yakuta upyaqkunaqami, qashan yakunanqallapa. 14Piru nuqa qutiy yakuta upyaqkuna-shuypaqa, mananami maydiyapis yakunanqanachu. Chaqa nuqa mayqantapis yakuta upyachiyani chayqami, yaku nasimuq yupay tukuy tyimpupaqna kawsanqa.

15Warmiqa niran:

—Taytituy, chay yakituta upyachimay. Chaynuqa manana qashan yakunar imaqa, kay quĉhaman shamur yakukunaypaqnachu nir.

16Chaymi Jesusqa niran:

—Rir, runaykita qayamur, shamuyllapa kayman nir.

17Chaynu nitin, warmiqa niran:

—Manami runayjunchu kani nir.
Jesusqa niran:
—Chiqaptami ninki mana runayjunchu kani nirqa. 18Runaykimi, sinku kaytaqa kasha, piru kanan chay ukwan kanki chaypaqa shipashninla kanki, mana chiqap kasarashan warminchu. Chiqaptami nimashayki nir.
19Chaynu nitinmi, warmiqa niran:
—Taytituy, willamatkilami yaĉhanina, qamqa chiqapta Dyuspa uk rimaqnin kanki nir. 20Chaqa Samariamanta unay rukuyllapakunapismi kay sirkapi Dyustaqa aduraqllapa. Piru qamkuna Israelmanta kaqkunaqami ninkillapa: Jerusalenlapimi Dyusta aduranapaqqa allin nir.
21Chaymi Jesuspis niran:
—Kriyimay mamitay, ĉhamunqanami tyimpuqa Tayta Dyusta maylapipis aduranaykillapapaqqa. Chaynuqami Tayta Dyusta aduranaykillapapaqqa mana ministinkillapanachu kay sirkaman shamuyta, chaynulla Jerusalenman riymatapis. 22Chaqa qamkunaqami mana yaĉhayankillapachu mayqanta adurayankillapa nirmapis. Piru nuqakuna-shuypaqami allita yaĉhanillapa mayqantami adurayanillapa nirmapis. Chaqa tukuyta Washakuqqami Israel runakunallamanta shamusha. 23Piru uk tyimpu ĉhamunanpaq karan chayqami ĉhamushana. Chaymi kananqa chay chiqapta aduraqkunaqa Tayta Dyuspa Santu Ispiritun munashannullana chiqapta tukuy shunqunllapawan aduranqallapana. Chaqa Tayta Dyusqami chaynu aduranallapata ministin. 24Tayta Dyusqami wayra yupayla. Chaynu karmi payqa Ispiritu. Chayraykumi payta aduraqkunaqa Santu Ispiritu munashannullana tukuy shunqunllapawan chiqapta aduranqallapa.
25Chaynu Jesús nitinmi, chay warmiqa niran:
—Nuqaqami chiqapta yaĉhani, Dyus Akrashan Cristo ninllapa chayqa, shamuyan nir. Pay shamurmi, manyaq tukuyta intrachimashunllapa nir.
26Chaynu nitinmi, Jesusqa niran:
—Chay mayqanpaqĉhi rimayanki chayqami, nuqa kani. Payllawanmi parlayanki nir.
27Chaynu chaypi warmiwan parlayatinllapami, Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa ĉharanllapa. Ĉharqami kusalata dispantakaranllapa Jesús uk warmiwan parlayashanrayku. Piru manami mayqanninlapis tapuyta puytiranchu imatami chay warmiqa ministiyan, imatami parlayanllapa nirmapis.
28Chaymantaqa chay warmiqa kantarunta chaylapi dijar, kallpaylla riran pwibluman tukuy runakunata willaq. Ĉharqa, niran:
29—Shamur rikayllapa uk runa tukuy imata nuqa rurashaykunata willamashanta. ¿Manachu payqa Dyuspa Akrashan Cristun kanqa? nir.
30Chaynu nitinmi, tukuy runakuna chay kutilla riranllapa Jesús kayashanmanqa. 31Chaykamanqami, Jesustaqa yaĉhakuqninkunaqa kaynu nir rugayaranllapa:
—Yaĉhachikuq Taytituy, imalataqa mikuy nir.
32Piru payqa, niran:
—Nuqapa mikunayqami kan. Chaypaqqami mana yaĉhankillapachu nir.
33Chaynu nitinmi yaĉhakuqninkunaqa ukninllapa, ukninllapa kaynu nir tapunakuranllapa: "¿Mayqantaq mikunanta apamusha katin waknuqa nimayanchikllapa?" nir.
34Chaynu nitinllapami, Jesusqa niran:
—Taytay Dyus imata ruranaypaqĉhi nimasha chaymi, mikunay yupayqa. Chaymi rurar tukchishaqna nir.
35"Tarpukurnaqami qamkunaqa ninkillapa: 'Kwatru misisraqmi faltan kusichakunapaqqa' nir. Piru nuqaqami nishaykillapa: Rikayllapa, ĉhakraqami

qarwashana sigakur kusichakunaykillapapaqqa. 36Chaqa allita yaĉhashanchikllapanu uk kusichakuqqami partinta aypan. Chaymi mayqanpis uk kusichakuq yupay runakunata willatin kriyirqa tukuy tyimpupaqna kawsanqa. Chaymi chay tarpukuqwan, kusichakuqqa pullana kusalata aligriyanqallapa. 37Chaynuqami unay nishanllapakunaqa chiqap. Chaqa kaynumi niqllapa: ‘Ukmi tarpukun, chaymantami ukna kusichakun’ nir. 38Nuqami qamkunataqa kusichaq yupay runakunata willar tantanaykillapalapaqna kaĉhashurayllapa. Chaqa paykunataqami mana qamkunachu puntata Dyuspaq intrachishaykillapa karan. Nataq kanan qamkuna paykunata Dyuspaq masta intrachirqami uk tarpukushanta kusichakuq yupayna kankillapa”.

39“Tukuy nuqa rurashayta karanta willamasha” nir, chay warmisita tukuyla Samaria pwiblupi parlakushanraykumi kusala achka runakuna kriyiranllapa Jesuspiqa. 40Chaymanta chay Samariamanta runakuna Jesús kayashanman ĉharqa, kusalata rugaran paykunawan kidananpaq. Chaymi Jesusqa, ishkay diyata paykunawanqa kidaran. 41Chaymanta Jesús paylla yaĉhachikutin uyaparqami masna kriyir achkayaranllapa. 42Chaymi chay warmisitataqa niranllapa:

—Kanan-shuypaqami mana qam willamashaykillaparaykulanachu kriyinillapa. Ashwanmi nuqakunalla uyapar imana mas kriyinillapa. Chaymi ashwan yaĉhanillapana, payqami tukuypa chiqap Washakuqnin nir.

Jesusmi uk wamrata allicharan
(Mt 8.5-13; Lc 7.1-10)

43Chaymanta, ishkay diya pasashana katinqa, Jesusqa Samariamanta lluqshir riran Galileaman. 44Chaqa payllami kaynu niran: “Dyuspa uk rimaqnintaqami paypa pwiblunllapiqa mana kasunllapachu” nir. 45Chaymanta Galileaman rir ĉhatinnaqa, kusa shumaqta samachiranllapa. Chaqa chay runakunaqami Jerusalén pwiblupi Pascua fyista katin, rir rikasha karanllapa, tukuy imata Jesús ruratinmapis.

46Chaymantami qashan Galilea lugarpa uk pwiblun Caná shutiqpi yakuta binupaq tikrasha karan chayllaman tikrakaran. Chaypimi karan uk mantakuqpa ikillan kaq mantakuq. Chay paypa wamranmi, Capernaumpi qishaq karan. 47Chaymantami chay runaqa, Jesús Judeamanta Galileaman ĉhamusha nir yaĉharqa, riran rikaq. Ĉharnaqa rugaran wasinman rir wamran wanuypaqna karan chayta allichananpaq. 48Chaymi Jesusqa niran:

—Qamkunaqami kusa dispantakaypaq milagrukunata mana ruratiyqa mana kriyinkillapachu.

49Chaynu nitinmi, chay mantakuqpa ikillan kaqqa, niran:

—Taytituy, utqar ripamashun, wamraykish wanutinmana nir.

50Chaynu nitinmi, Jesusqa niran:

—Riyna wasikiman. Wamraykiqami alliyashana nir.

Chaynu nitinmi, Jesús nishanpi kriyir chay runaqa riranna wasinman. 51Wasinman ĉhayatinnaqa, sirbikuqninkunaqa nanllapi tarir niranllapa:

—¡Wamraykiqami alliyashana! nir.

52Chaynu nitinllapami, payqa tapuran sirbikuqninkunataqa:

—¿Ima urastaq wamrayqa kwirpun kaĉhakaqta kamaran? nir.

Paykunaqa niranllapa:

—Quya, a la una di la tardimi rupamantaqa qasakaran nir.

53Chaymi taytanqa yarpuran, Jesús chay uras “Wamraykiqa alliyashana”

nisha karan chayta. Chaymi pay, tukuy ayllunkunamapis kriyiranllapa Jesuspiqa.

54 Judeamanta Galileaman tikrakamur chay wamrata allichashanwanqami, Jesusqa ishkay milagrutana ruraran.

Jesusmi mana kuyuyta puytiq runata allicharan

5 1 Chaymantaqami Jesusqa qashan riran Jerusalén pwibluman. Chaqa chay diyakunapimi Israelmanta kaq runakunaqa fyistata rurayaranllapa Jerusalenpiqa. 2 Jerusalenpi, Uyshapa Punkun niqllapa chaypa yatanlapimi kan uk quĉha sinku kurridurniyjun. Hebreo rimaypiqa niqllapa Betesda. 3 Chay kurridurpimi, achka qishaqkuna pachalapi usurasha llantukuyaqllapa, kujukuna, syigukuna, mana kuyuyta puytiq kwirpuyjunkuna ima. [Paykunaqa yarakuyaranllapa yaku kuyutin, yaykunanllapapaq. 4 Chaqa mayqanpis mana yaĉhatinmi unaymanta unaymanta, Dyuspa angelnin shamur yakuta kuyuchiq. Chaynu ángel ruratinmi, mayqan qishaqpis naypaqta yaykuqqa alliyaqna, ima qishayninmanmatapis.] 5 Piru chay qishaqkunapa rurinpimi, karan uk runa trintay-uchu añupaqna qishaq. 6 Chaypi chaynu usuraqta rikar, unaymanta-pacha qishaq nir yaĉharmi, Jesusqa tapuran:

—¿Alliyakuytachu munayanki? nir.

7 Chaymi chay qishaqqa niran:

—Taytituy, manami mayqanlapis kanchu chay yaku kuyuq qallaritin itamananpaq. Chaqa yaku kuyutin, yaykuyta kamanaykamanmi ashwan ukna das naypaqta yaykun.

8 Chaynu nitinmi, Jesusqa niran:

—Sharir, paraykita apar riyna nir.

9 Chaynu nitinlami, chay runaqa alliyarna das sharir, paranta apar riran. Piru samana diya katinmi, 10 Israelmanta karguyjunkunaqa, chay alliyasha runataqa kaynu niranllapa:

—Kananqami samana diya. Mantakushanllapanu, manami allinchu paraykita apanaykipaqqa.

11 Chaynu nitinllapaqa, chay alliyasha runaqa niran:

—Chay allichamasha runami nimaran: ‘Sharir, paraykita apar riyna’ nir.

12 Chaynu nitinqa, chay karguyjunkunaqa niranllapa:

—¿Mayqantaq chay runa ‘Sharir paraykita apar riyna’ nishuran chayqa?

13 Chaynu nitinllapaqa, chay runaqa mana yaĉharanchu, mayqanmi allichasha nirmapis. Chaqa Jesusqami, kusala achka runakunapa rurinta rishana karan. 14 Chaymantami Jesusqa chay runataqa, Dyusta aduranllapa wasipi tarir, niran:

—Kananqami allinna kanki. Amanami qashanqa uchakunkinachu. Kuytawkish uchakurmana chay qischakayashaykimantaqa tukuy tyimpupaqmana qischakatki nir.

15 Piru chay runaqami rir willaran Israelmanta karguyjunkunataqa, “Jesusmi kasha chay allichamaqqa” nir. 16 Chaynu nitin yaĉharmi chay Israelmanta karguyjunkunaqa, samana diyapi chaykunata rurarqa mana allintachu tukuyan nir, Jesusta aypananllapapaqna ikinpi puriranllapa. 17 Chaymi Jesusqa, paykunataqa niran:

—Taytaymi chay diyakunapimapis yanapakun. Chaymi nuqapis chayllata rurani.

18 Chaynu nitinmi, ashwan llallin tukur Jesustaqa wanuchinayaranllapa Israelmanta karguyjunkunaqa. Chaqa Jesusqa paykunapaqqa samana diyata mana rispitaq yupayshi tukuyaran. Chaynulla Dyus yupayshi tukuyaran, “Dyusqa nuqapa Taytay” nirqa.

Dyuspa Wamranqami Taytanwan mantakun

19 Chaynu karguyjunkuna wanuchinayan nir yaĉharmi, Jesusqa niranpis:
"Chiqaptami nishaykillapa: Dyuspa Wamranqami mana pay munashannullatachu ruran. Ashwanmi Taytan imataĉhi rurayashanta rikarqa, chayllata ruran. Chayraykumi Taytan tukuy imata ruratinqa Wamranpis chayllata ruran. 20 Chaqa Taytan Wamranta kusata munashanraykumi, tukuy imata rurashantapis rikachin. Chaymi ashwan mas imakunata Wamranwan ruratin rikarmi, qamkunaqa kusalata dispantakankillapa. 21 Chaynulla imanuĉhi Taytanqa, wanushakunata kawsachimur bidanta qun, chaynullami Wamranpis wanushakunata kawsachimur bidanta qun mayqantapis munashantaqa. 22 Chaqa manami Taytanqa runakunata payllaqa rikar yaĉharqa kastiganchu. Ashwanmi Wamrantana pudirta qusha tukuyta allita rikar yaĉhar kastiganan-paqqa. 23 Chaynuqami rurasha Taytanta yupayllana Wamrantapis rispitar kasunanllapapaq. Chaqa mayqanpis Dyuspa Wamranta mana kasurqami, Taytan kaĉhamusha chaytapis mana kasuyanllapachu.
24 "Chiqaptami nishaykillapapis: Mayqanpis nuqa nishayta kasur, chay mayqanĉhi kaĉhamasha chaypi kriyiqqa, tukuy tyimpupaqna kawsanqa. Chaynuqami manana tukuy tyimpupaq kastigakanqanachu. Chaqa tukuy tyimpupaq kastigakar wanunanmantaqami, nuqata kasumashanrayku, tukuy tyimpupaq kawsananpaq nikasha. 25 Chiqapta nishaykillapapis: Ĉhamunqanami uk ura, Dyuspa Wamranta tukuyla kasunanllapapaq. Piru chay uraqami ĉhamushana. Chayraykumi mayqanpis kananlla Dyuspa Wamran nishanta uyakur, kriyiqkunaqa wanushanmanta kawsamuq yupayna tukuy tyimpupaq kawsanqallapa. 26 Chaqa imanuĉhi Taytanmaqa paylla kawsan chaynullami Wamrantapis nisha paylla kawsananpaq. 27 Chaynulla Dyusmanta Shamuq Runa kashanraykumi, paylla nisha tukuy runakunata rikar yaĉhananpaqmapis.
28 "Piru chaynu nishutiyllapaqa amami kusalata yarpupakunkillapachu. Chaqa chay ura ĉhamutinqami, chiqapta wanushakunapis tukuy nishanta uyapar, 29 pampakashanmanta kawsamunqallapa. Chaymi allinkunalata rurasha karqa, kawsamunqallapa tukuy tyimpupaq kawsananpaqna. Nataq mana allinkunata rurasha kar-shuypaqa tukuy tyimpupaq Dyusmanta kastiguta aypananllapapaqna kawsamunqallapa".

Imanumi yaĉhanchik Jesús mantakun nirqa

30 Jesusqami niranpis:
"Nuqa munashayllamantaqami mana imatapis ruranichu. Ashwanmi Taytay Dyus nimasha katin, mayqan imanu katinpis karanlata rikar yaĉhani. Manami munashaynullata ruraytachu munani, ashwanmi Taytay Dyus kaĉhamasha chay pay munashannulata rurani imatapis. 31 Chaqa nuqa munashaylamanta imatapis rimatiyqa, rimashayqa mana sirbiyanmanchu. 32 Piru kanmi uk, nuqa imanu kani nir chiqapta rimaqqa. Chaymi allita yaĉhani, payqa chiqapta riman nuqapaq, qamkuna allita intrakanaykillapapaq nirqa.
33 "Qamkunami uk kutiqa kaĉhakuraykillapa Juanta, nuqapaq tapunanllapapaq. Piru Juanta taputinllapa tukuy nishanqami chiqap karan. 34 Nishaykillapapis: Nuqaqami Dyusmanta kani pay chaynu munasha katin, mana runakuna munashanraykuchu. Piru chaynuqami nishunillapa:

Juan rimashankunaqami kriyir washakanaykillapapaq karan nir yaĉhanaykillapapaq. 35Chaqa Juan yaĉhachikushanqami uk lampara ratakuq yupay karan. Chaymi, qamkunaqa chaynu shumaqta yaĉhachikutinqa, uk ratulapaq aligriyar uyakuraykillapa.

36"Piru qamkuna chiqapta nuqapaq intrakanaykillapapaqqami, Juan nishanmanmatapis kan uk. Chayqami Taytay imakunataĉhi ruranaypaq nimashankuna. Chaymi ashwan Taytay munashannulla rurashaykuna ima allita intrachikun, nuqaqa chiqapta Dyusmanta shamusha kani nirqa. 37Chaynulla Taytay kaĉhamasha chayqa nuqapaq rimaran ima. Piru qamkunaqami rimatinmapis mana uyapashaykillapa chaynulla nuqa yupayqa mana rikashaykillapalamapischu. 38Chaynulla qamkunaqami Dyus nishankunamatapis mana intrakankillapachu, chay mayqanĉhi kaĉhamusha kaqpa Wamranpi mana kriyishaykillaparayku.

39"Qamkunaqami, kutir kutir Tayta Dyus nitin iskribikashankunata liyinkillapa, chaynuqa tukuy tyimpupaqna kawsashaqllapa nir yarpur. Piru chaynu iskribikashakuna nuqapaq rimatin liyirmapis, 40nuqapiqa mana kriyinayankillapachu, tukuy tyimpuna kawsanaykillapapaqqa.

41"Piru, manami runakunaraq nuqata alabamanantachu ministini. 42Chaqa, qamkunapaqqami allita yaĉhani, Dyusta mana munankillapachu nirmapis. 43Nuqata Taytay Dyus kaĉhamatin shamutiyqa, mana kasumar mana kriyimanankillapachu. Nataq ashwan uk runa paypa yarpuyninllamanta shamusha katin-shuypaqa alabar kasuyankimanllapana. 44Qamkunaqa, ¿imanunari kriyimankillapa? Chaqa qamkunaqami uknikillapa alabashunanllapalata munankillapa. Chaynu karmi Taytay Dyus qamkunata alabashunanllapataqa mana munankillapachu.

45"Qamkunaqa amami yarpunkillapachu Taytaypa naypanpiqa nuqa uchachashuyashaqllapa nirqa. Ashwanmi Moisespi, kusalata kunfyakayankillapa chay paymi uchachashuyanqallapa. 46Piru chiqapta Moisespi kriyirqa, nuqapipis kriyinkimanllapa. Chaqa Moisesqami iskribirqa nuqapaq intrachikuran. 47Chaynu Moisés iskribishankunapi mana kriyirqa, ¿imanunari kriyinkillapa nuqa willashutiyllapamaqa?" nir.

Jesusmi sinku mil runakunata qararan

(Mt 14.13-21; Mr 6.30-44; Lc 9.10-17)

6 1Chaymantami Jesusqa riran Galilea quĉhapa uklawn manyanman. Chay quĉhallami shutiqpis, Tiberias quĉha. 2Chaynu ritinmi, kusala achka runakuna pullanqa riranllapa. Chaqa paykunaqa rikasha karanllapa, Jesús qishaqkunata allichar ima achka milagrukunata rurashanta. 3Chaymantaqa Jesusqa yaĉhakuqninkunawan uk sirkaman iqar taranllapa. 4Piru chay diyamantaqa manami maychu karan Israelmanta runakunapa Pascua fyistanpis. 5Chaymanta Jesusqa sirkapi tayar chapakurqa, kusala achka runakuna paypa ikinta shamushata rikar, yaĉhakuqnin Felipita niran:

—¿Maypitaq kay kwichka achka runakunapaqqa, rantiyanchikllapa mikuytaqa?

6Piru chaynuqami Jesusqa Felipitaqa tapuran, mabir imaninqashi nir. Chaqa payqami allita yaĉhayaranna imanu chay runakunata qarananpaq nirmapis. 7Chaynu taputinmi, Felipiqa niran:

—Michka dusyintus dinaryu qillaywan tantata rantishamapis, manami piti pitila mikunanllapapaqmapis aypayanqachu nir.

8Chaymantaqa, chay yaĉhakuqnin Simón Pedrupa uknin Andresqa, niran:

9—Kaypimi uk wamritu purichiyan
sibadamanta sinku tantitawan ishkay
piskadituta. Piru chaysituqa, ¿imanu-
nari aypanqa kwichka achka runakuna-
paqqa? nir.
10Chaynu nitinmi, Jesusqa yaĉhakuq-
ninkunataqa niran:
—Willayllapa, tukuyla tanqallapa nir.
Chaymi chaypi kusala qiwa katin,
tukuyla chaypi samaranllapa. Chaqa
chaypi kaqkunaqami, ullqukunala sinku
milma (5,000) kasha kanqallapa.
11Chaymanta Jesusqa, chay tantita-
kunata aypar payji nir, Taytan Dyusman
mañakurqa, yaĉhakuqninkunata
aypachitin, paykunana tukuyla chaypi
taqkunataqa aypachiranllapa. Chaynu-
llami chay piskaditukunatapis aypachi-
kutinllapa munashanllapata mikuran-
llapa. 12Chaynu mikur tiqllatinllapa-
naqa, Jesusqa yaĉhakuqninkunata
niran:
—Mikuy subrashankunataqa
tantayllapa ama yanqalla qischakanan-
paqchu nir.
13Chaymi paykuna tantarqa dusi
kanastata untachiranllapa, chay
sibadamanta sinku tantita pakikar
subrashankunataqa. 14Chaynu Jesús
milagruta ruratin rikarmi, runakunaqa
niyaranllapa:
—Chiqaptami kay runaqa, Dyuspa
rimaqnin kay pachaman shamunanpaq
karan chay nir.
15Piru Jesusqami kwintata qukaran,
chay runakunaqashi amalas apar
mantaqninllapapaqna numranayan nir.
Chayta yaĉharmi, qashan riran uk
kusala atun sirkapa ananman, paylana
kananpaq.

Jesusmi yakupa ananta puriran
(Mt 14.22-27; Mr 6.45-52)

16Chaymanta limpu amsayatinnaqa,
Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa chay unaq
sirkamanta ishkimur atun quĉhaman
ĉhamuranllapa. 17Chaymi uk yaku
karruman iqaranllapa, chay yakullata
rir waklaw chimpa Capernaumman
ĉhananllapapaq. Piru chay uras limpu
limpu tutapashana katinmapis,
manaraqmi Jesusqa unaq sirkamantaqa
tikrakamushachu karan. 18Chaynu
riyatinllapami, chay atun quĉhaqa
alliplata wakmanta kaymanta maqchi-
kaq qallariran, kusala jwirti wayra
shamushanrayku. 19Chaymanta
imanullapis sinkuta, manaqachu saysi
kilumitrutana risha karllapaqa, Jesusta
rikaranllapa yakupa ananllata rir
paykunaman shipchaqtana. Chaymi
paykunaqa kusalata manchakuranllapa.
20Jesusqami niran:
—¡Nuqami kani! ¡Amami manchakuy-
llapachu! nir.
21Chaynu nitinmi, yaĉhakuqnin-
kunaqa yaku karruman kusa aligrila
iqachiranllapa. Chaymi ashwan daslana
chay riyashanllapa pachamanqa ĉharan-
llapa.

Jesustami runakuna maskaranllapa

22Chaymanta allaqninqa, chay atun
quĉhapa uklaw manyanpi runakuna
kidasha kaqkunaqa kusalata Jesuspaq
chapakuranllapa. Chaqa quya-pachami
Jesuspa yaĉhakuqninkunataqa
rikayatinllapa chay uklayla yaku karru
chaypi kaqpi paykunala riranllapa.
Chaymi yaĉharanllapa Jesusqa mana
yaĉhakuqninkunawanqa rishachu nir.
23Piru chaynu chapakunanllapakaman-
qami, wakin yaku karrukunapis
ĉhamuranllapana chay pwiblu Tiberias
shutiqpi, Jesús Taytan Dyusta payji nir,
tantitata runakunata qarasha karan,
chay lugarpa yatanman. 24Chaymi
runakunaqa, Jesusta chaynulla
yaĉhakuqninkunata mana chaypi
tarirqa, chay yaku karrukunaman iqar

riranllapa Capernaumman, Jesusta maskaq.

Jesusmi tantita kawsachikuqqa

25Chaynu rir, chay atun quĉhapa uklaw manyanman ĉhar, Jesusta tarirqa tapuranllapa:

—Yaĉhachikuq Taytituy, ¿imurastaq kaymanqa ĉhamushayki? nir.

26Jesusqa niran:

—Chiqaptami nishaykillapa: Qamkunaqami chay tiqllanaykillapakaman mikushaykillaparaykula maskamayankillapa. Manami chay milagrukunata rurashayta intrakashaykillaparaykuchu maskamayankillapa. 27Amami chay tukukaq mikuylapaq yarpurchu puriyllapa. Ashwanmi chay mikuy mana tukukaq, tukuy tyimpu kawsachikuqlapina yarpuyllapa. Chaymi Dyusmanta Shamuq Runaqa, mana tukukaq mikunaykillapatana qushunqallapa. Chaqa Taytan Dyusmi chaynu kananpaqqa nisha.

28Chaymi, Jesustaqa tapuranllapa:

—Chaynu katinqa, ¿imatataq rurayashaqllapa, Dyus munashanta ruranayllapapaqqa? nir.

29Jesusqa, niran:

—Dyusqami munayan chay mayqanta ĉhi pay kaĉhamusha chay paylapi kriyinaykillapalata nir.

30Chaynu nitinpis, qashan tapuranllapa:

—¿Ima milagruta ruratki rikartaq, kriyishuymanllapa, chiqapta Dyusmanta shamushayki nirqa? ¿Chaqa imakunatataq ruranki? 31Unay rukunchikllapakunamaqami chunllaq lugarpi *‘maná’* shutiq mikuyta mikur kawsaranllapa, imanuĉhi Dyus nitin iskribikashanpi nishannulla. Chaqa niqmi: ‘Paymi unaq syilumanta tantitata quran mikunanllapapaq’ nir.

32Chaynu nitinllapami, Jesusqa niran:

—Chiqaptami nishaykillapa: Chay mikuytaqami unaq syilumanta chiqap kawsaq tantitata qarakuq Taytay Dyus qushuranllapa, mana Moiseschu. 33Chaqa Dyus chay tantitata qarakuyashanmi, syilumanta shamushana. Chaymi mayqanpis chay tantitata mikuqqa tukuy tyimpupaqna kawsanqa nir.

34Chaynu Jesús nitinmi, paykunaqa niranllapa:

—Taytituy, chay tantitataqa tukuy tyimpu qaramastuyllapari, nir.

35Jesusqa niran:

—Nuqami, kawsachikuq tantitaqa kani. Chaymi mayqanpis nuqapi kriyir nuqalapina kunfyakaqqa, manana mallaqnanqa chaynulla yakunanqalamapischu. 36Piru nishushayllapanullami, qamkunaqa imata ruratiy rikarmapis mana kriyimankillapachu. 37Chaqa Taytay Dyus akrashankunaqami nuqaman shamunllapa. Chaymi mayqanpis nuqaman shamuqtaqa mana itakurchu pullakushaq.

38“Nuqaqami syilumanta, Taytay Dyus kaĉhamatin shamusha kani, mana munashayllata ruranaypaqchu. Ashwan shamusha kani, Taytay Dyus munashankunalata ruranaypaq. 39Chaqa Taytay Dyus, pay akrar qumashankunataqa mana chinqachinaytachu munan. Chaymi ashwan jwisyu diya ĉhamutinqa, wanushakunamatapis kawsachimushaq tukuy tyimpupaqna kawsananllapapaq. 40Chaqa Taytay Dyusqami munan, mayqanpis nuqata rikamar kriyiqkunaqa tukuy tyimpupaqna kawsananllapata. Chaymi tukuy nuqapi kriyir wanutinmapis, maydiya jwisyu diya ĉhamutinqa kawsachimushaq tukuy tyimpupaqna” nir.

41Chaynu Jesús nitinmi, chay Israelmanta karguyjun runakunaqa piñakur rimapakuq qallariranllapa.

Chaqa Jesusqa kaynu nisha karan:
“Nuqami chay chiqap tantita unaq
syilumanta shamusha chayqa” kani nir.
42Chaymi paykunaqa niranllapa:
—¿Manachu kay runaqa, Josipa
Wamran Jesús? Nuqanchikkunami
riqsinchikllapa taytanta mamanmatapis.
Piru ¿imapaqtaq, unaq syilumanta
shamusha kani, niyan?
43Chaymi Jesusqa paykunataqa,
niran:
—Amana yanqalla piñakur rimapa-
kuyllapanachu. 44Taytay mana
akrashankunaqami, mana nuqamanqa
imanupis shamunqallapachu. Mayqan-
pis nuqapi kriyiqkunataqami jwisyu
diyapiqa kawsachishaq tukuy tyimpu-
paqna. 45Chaqa Dyuspa rimaqninkuna
iskribishankunapimi nin: ‘Dyusmi
tukuyta allita intrachinqa’ nir. Chayray-
kumi, Taytay Dyus nishankunata
uyakur kasuqkunaqa, nuqamanna
shamunqallapa.
46“Manami mayqanpis Taytay
Dyustaqa rikashachu. Nataq Dyusmanta
shamusha chaylami allita riqsin.
47Chiqaptami nishaykillapa: Mayqanpis
nuqapi allita kriyiqkunaqami tukuy
tyimpupaqna kawsanqallapa. 48Chaqa
nuqami kawsachikuq tantitaqa kani.
49Chay unay rukuykillapakuna chunllaq
lugarpi *‘maná’* shutiq mikuyta
mikurmapis, wanuranllapa. 50Piru
nuqaqami willashuyanillapa chay
tantita syilumanta shamusha chaypaq.
Chaymi mayqanpis chayta mikuqqa
manana maydiyapis wanunqanachu.
51Nuqami chay kawsaq tantita
syilumanta shamusha chayqa kani.
Chaymi mayqanpis chay tantitata
mikuqqa tukuy tyimpupaqna kawsanqa.
Piru chay tantitaqami nuqapa kwirpuy-
lla. Chaymi kwirpuytaqa qukuyani
tukuyla runakunata washarna, tukuy
tyimpu kawsachinaypaq” nir.
52Chaynu Jesús nitinmi Israelmanta
karguyjunkunaqa paykunapura kusata
willanakuq qallariranllapa:
“¿Imanutaq paypa kwirpunllataqa
qaramayashunllapaqa?” nir.
53Chaymi Jesusqa paykunata niran:
—Chiqaptami nishaykillapa:
Qamkuna, Dyusmanta Shamuq Runapa
kwirpunta mana mikur chaynulla
yawarninta mana upyarqa, Dyuspaqqa
wanusha yupayna kankillapa. 54Nataq
nuqapi kriyir chay kwirpuyta mikuq,
yawarniyta upyaqkuna-shuypaqa tukuy
tyimpupaqna kawsanqa. Chaymi jwisyu
diyapiqa, kawsachishaq wanusha
katinmapis. 55Chaqa kwirpuywan
yawarniymi chiqapta kawsachikun.
Chayna, manana mallaqnanqallapa,
yakunanqallapalamanapischu. 56Chaymi
kwirpuyta mikuq, yawarniyta
upyaqkunaqa, nuqapa pullay katin,
nuqapis pullan kashaq.
57“Tukuy tyimpupaq kawsaq
Taytaymi kaĉhamasha. Chaymi kawsani
Taytay munashanta ruranaypaq.
Chaynullami mayqanpis mikumaqqa,
nuqarayku kawsanqallapa. 58Kananmi
willashuyanillapa unaq syilumanta
shamusha tantitapaq. Chay tantitaqami,
mana unay rukuykillapakuna chunllaq
lugarpi *‘maná’* shutiq mikuyta mikuran-
llapa chaynuchu. Chaqa paykunaqa
chay *‘maná’* shutiq mikuyta mikurma-
pis, wanuranllapa. Piru syilumanta chay
tantitata mikuqkunaqami tukuy tyimpu-
paqna kawsanqallapa” nir.
59Jesusqami tukuy kaykunataqa
Capernaumpi tantakananllapa wasipi
tantakasha katinllapa yaĉhachikuran.

Jesús nishankunami tukuy tyimpupaq kawsachikun

60Jesús chaynu yaĉhachikutin uyapar-
llapami paypi achka kriyiqkunaqa,
kaynu niranllapa:

—Kay niyashankunataqa manakish rurayashunllapachuqa. ¿Pitaq chaqa kasuyanqaqa? nir.

61 Chaynu yarpupakuyanllapa nir kwintata qukarmi, Jesusqa kaynu nir tapuran:

—¿Chay yaĉhachikushaychu, mana allinta yarpuchishuyanllapa? 62 Piru Dyusmanta Shamuq Runa rikayatkillapa, unay kashanllaman tikrakatinqa, ¿imaniyankillapataq kanqa? 63 Tayta Dyuspa Ispiritunmi tukuy tyimpupaq kawsachikuqqa. Chaqa mayqan runapismi mana chaynu kawsachikuytaqa puytinchu. Chayraykumi nuqa nishushayllapaqa kawsachikuq kar, kriyitkillapaqa tukuy tyimpupaqna kawsachishunqallapa. 64 Piru chaynu katinmapis qamkunamanta wakinnikillapaqami mana kriyimanllaparaqchu.

Jesusqami chaynuqa niran, chaqa payqami unaymanta-pacha, mayqankunami mana kriyinqallapachu, chaynulla mayqanmi kuntrankunaman qukuyanqa nir yaĉhashanrayku. 65 Jesusqami niranpis:

—Chayraykumi nishurayllapapis: Mayqanta Taytay mana akrasha katinqa, manami nuqapi kriyiytaqa puytinchu nir.

66 Chaynu Jesús nitinmi, chaymanta-pacha achka runakuna ashur, manana paywanchu puriranllapa. 67 Chaymantami, Jesusqa dusi yaĉhakuqninkunataqa tapuran:

—¿Qamkunapischu nuqamanta ashur rinayankillapana? nir.

68 Chaymi Simón Pedruqa niran:

—Piru Taytituy, ¿mayqanmannari rishaqllapa? Chaqa qam nishaykikunaqami chiqapta tukuy tyimpupaq kawsachikun. 69 Nuqakunaqami qampi kriyishana kanillapa. Chaymi yaĉhanillapa, qamqa Dyuspa Akrashan kusala Allin Wamran kanki, nir.

70 Chaynu Pedro nitinmi, Jesusqa niran:

—¿Manachu qamkunataqa dusikillapata akrashurayllapa? Piru qamkunamanta ukqami, dyablupa yarpuyninwan kashanrayku, dyablu.

71 Chaynu nirqami, Jesusqa chay Simón Iscariotipa wamran Judaspaq, niran. Chaqa chay paymi dusi yaĉhakuqninkunamanta karmapis, Jesustaqa kuntrankunaman qukunanpaq karan.

Jesuspa ukninkunami paypi mana kriyiranllapachu

7 1 Chaymantami Jesusqa yaĉhachikur tukuy Galileapa lugarninkunapi puriran. Chaqa, payqami mana Judeapi kaytaqa munaranchu, Israelmanta karguyjunkuna wanuchinanllapapaq maskashanllaparayku. 2 Piru chay Israel runakunapa uk fyistan Enramada[h] shutiq chay shipchamuyatinnaqa, 3 Jesuspa ukninkunaqa kaynu niran:

—Ama kaypi kidarchu, riy Judeaman. Wakpi, kriyiqkunapis rikananpaq qam tukuy ima rurashaykikunata. 4 Chaqa, mayqanpis riqsikayta munaqqami imatapis mana pakapllaqa ruranchu. Chayraykumi kay rurashaykikunataqa tukuypa naypanpina ruray nir.

5 Chaynumi paykunaqa niranllapa, ukninkuna karmapis mana kriyishanllaparayku. 6 Chaymi Jesusqa niran:

—Manami tukuy imata ruranaypaq uraqa ĉhamusharaqchu. Piru qamkuna-

---

h 7.2 Enramada fyistataqami chay Israelmanta kaqkuna ruraqllapa kusichankunata tukchishana kar. Chaymi chay diyakunapiqa achka chukllitakunata qirupa yurankunawan ruraqllapa, unay rukunllapakuna Egiptumanta lluqshimushanta yarpunanllapapaq nir. Kaypaq masta intrakanarqa rikashunllapa Levítico 23.33-43.

paq-shuypaqami, ima uraspis kusala allin. 7Kay pachamanta kaqkunaqa, mana ĉhiqnishuyta puytinllapachu qamkunataqa. Piru nuqata-shuypaqa ĉhiqnimanllapa, kusala mana allin rurashanllapakunata willar rikachishayrayku. 8Riyllapa qamkunala fyistamanqa. Nuqa-shuypaqa manaraq rishaqchu. Chaqa manaraqmi tukuy imata ruranaypaq uraqa ĉhamushachu nir.

9Chaynu nirmi, payqa Galileallapi kidaran.

Jesusmi Enramada fyistapi

10Chaymanta ukninkuna ritinnaqa, Jesuspis riran fyistamanqa. Piru, manami mayqanpis yaĉhatinchu, uyarala riran. 11Nataq chay Israelmanta karguyjunkunaqa, fyistapiqa kusata maskayaranllapa Jesustaqa. Chaymi niyaranllapa:

—¿Maypitaq kanqa chay runaqa? nir.

12Chay runakunamanta wakinkunami kusalata rimayaqllapa Jesuspaqqa. Ukkunami niyaqllapa: “Kusa allin runami” nir. Nataq ukkuna-shuypaqa niyaqllapa: “Manami, ashwan runakunata llullachin” nir.

13Piru pakakuqnulami rimaqllapa paypaqqa, Israelmanta karguyjunkunata manchashanllaparayku.

14Fyista qallarishanmanta lamtarpina katinqa, Dyusta aduranallapa wasiman Jesusqa yaykur, qallariran yaĉhachikuq. 15Chaymi, chay Israelmanta karguyjunkunaqa kusa dispantakashalla ninakuyaqllapa: “¿Imanutaq kayqa kusalata yaĉhan mana maydiyapis istudyasha karqa?” nir.

16Jesusqami paykunataqa niran:

—Kay yaĉhayashayqami mana nuqapachu, ashwanmi chay mayqanĉhi kaĉhamasha chaypa. 17Chaymi mayqanpis Dyus munashanta ruranaqqa, yaĉhayta puytinqa kay yaĉhachikuyashayqa, Dyusmanta manaqachu nuqallamanta nirmapis. 18Chaqa mayqanpismi payllamanta rimaqqa, runakuna alabananlapaq rimanllapa. Piru, chay kaĉhamuran chayta alabananllapapaq rimaqqami, karanlata riman. Chaynulla, paypiqa mana ima mana allinkunaqa kanchu.

19“¿Manachu Moisés, Dyus mantakushanta qushuranllapa? Piru manami mayqannikillapalapis kumplinkillapachu. Chayraykumi wanuchimanayankillapa”.

20Piru, runakunaqami niranllapa:

—¡Qamqami dyablupa yarpuyninwan kanki! ¿Pitaq wanuchishunayan? nir.

21Jesusqa niran:

—Tukuyla qamkunaqami chay samana diyapi uk milagruta rurashaylapaq kusalata yarpupakur dispantakankillapa. 22Piru Moisesmi, qamkunata nishuranllapa chay siñal kustumrita ruraskinaykillapapaq, michka mana paypa mantakuynin katinmapis. Chaqa chay siñal kustumriqami unay rukuykillapakunamanta karan. Chaymi qamkunamaqa michka samana diyapimapis chay kustumritaqa rurankillapa. 23Chaynu qamkuna Moisés mantakushannulla kumplinaykillapapaq nir samana diyapimapis uk ullqu wamrituwan chay siñal kustumrita rurarqa, ¿imapaqtaq nuqa uk runapa tukuy kwirpunta samana diyapi allichashaypaq piñakunkillapa? 24Chayraykumi manaraq allita yaĉharqa ama uktaqa kusalata uchachayllaparaqchu. Ashwanmi allita yaĉhar, ima niytapis puytinkillapa nir.

Jesusmi riman maymantami payqa nir

25Jerusalén pwiblupi taqkunamanta wakinmi kaynu nir tapukayaqllapa:

“¿Manachu kayta maskayanllapa wanuchinanllapapaq? 26Chaypi wakmaqa tukuypa naypanpi rimayan. Piru manami mayqanpis willayanchu. Wak karguyjunkunapisĉhi ¿Dyuspa Akrashan Cristun wak runaqa nir kriyishanllaparayku mana

willanllapachu? 27Nataq nuqanchik-
kuna-shuypaqami yaĉhanchikllapa
maymantami kay runaqa nirmapis. Chaqa
chiqap Dyuspa Akrashan Cristun
shamutinqa, mana mayqanpis yaĉhanqa-
chu maymantami shamun nirmapis".
28Chaynu nitinllapa uyaparmi Jesusqa
Dyusta aduranllapa wasipi yaĉhachi-
kuyarqa, kusa jwirtita kaynu niran:
"¡Chayqaĉhi qamkunaqa riqsimayan-
killapaqa maymantami kani nirmapis!
Piru manami nuqa munashaynullachu
shamusha kani. Ashwanmi uk kaĉhama-
sha katin shamusha kani. Payqami kusa
allinla, chaynulla imatapis karanta ima
ruran. Chaynu katinmi qamkunaqa
mana riqsinkillapachu. 29Nataq
nuqa-shuypaqami allita riqsini
paymanta shamushayrayku. Chaqa
paymi kay pachamanqa kaĉhamasha"
nir.
30Chaynu nitinmi, aypar wanuchina-
ranllapa. Piru manami mayqanlapis
puytiranllapachu. Chaqa manaraqmi
wanunanpaq urachu karan. 31Nataq
kusala achkami wakinkunaqa kriyiran-
llapa paypiqa. Chaymi kaynu niyaran-
llapa:
—¿Dyuspa Akrashan Cristun shamur-
qachu, kay runa mana ruraypaq
imakunata, milagrukunata rurayashan-
mantaqa masta rurayanqa? nir.

Fariseukunami kaĉhakuran Jesusta aypananllapapaq

32Fariseukunami, wakin runakuna
Jesuspaq rimaqta uyaparanllapa.
Chaymi, paykunaqa kurakunapa
mantaqninkunata, Dyusta aduranan-
llapa wasipi wakin kuytakuqkunata
kaĉharanllapa, Jesusta aypananllapa-
paq. 33Piru Jesusqa niran:
—Qamkunawanqami mana unaylata-
nachu kashaq. Chaymi ashwan tikraka-
shaqna chay mayqanĉhi kaĉhamaran
chayman. 34Chaynami qamkunaqa
kusalata maskamarpis mana tarimanki-
llapachu. Chaqa manami chay
kayashaymanqa riyta puytinkillapachu
nir.
35Chaynu nitinmi, Israelmanta
karguyjunkunaqa, paynin paynin kaynu
ninakuqllapa: "¿Maymantaq kayqa
riyanqa, nuqanchikkuna mana
tarinapaqqa? ¿Manaqachu riyanqa
Israelmanta runakuna uklaw
pachakunapi shikwakasha tan
chaykunaman, chaypina mana
Israelmanta kaqkunata yaĉhachiq?
36¿Ima nishaq nirtaq niyanqa:
'Qamkunaqami maskamarpis mana
tarimankillapachu', 'Chaqa nuqa
kayashaymanqa mana puytinkillapachu
riyta' nirqa?"

Mayqan yakunaqqa, nuqaman shamur upyanqa

37Chay fyista tukukanan diyami[i]
kusala mas allin karan. Chaymi Jesusqa
chay diyapi sharir kusa jwirtita kaynu
niran:
"Mayqan yakunaqqa, nuqaman
shamunqa. Chaymi kriyirqa yakuta
upyaq yupayna kanqa, 38Dyus nitin
iskribikashanpi nishannulla. Chaqa
ninmi: Mayqanpis nuqapi kriyiqpa
yarpuyninpiqami riyu yaku riq yupay
kanqa nir".
39Chaynu nirqami Jesusqa yaĉhachi-
kuyaran, paypi kriyiqkunaqashi Dyuspa

---

i 7.37 Chay fyista tukukay diyapi kustumrinllapa katin, kurakunala yakuta altarman iĉhaq. Chayta ruraran yarpunanllapapaq Dyus rumimanta yakuta unay rukunkunata upyachir kawsachisha kaq chayta. Chaymi Jesusqa niran "Mayqan yakunaqqa nuqaman shamur upyanqa" nirqa, payna chay yaku kawsachikuq yupay kar.

Santu Ispiritunwanna kanqallapa nir.
Piru Jesús manaraq wanur kawsamusha
katinmi, Tayta Dyuspa Santu Ispiritunqa
manaraq kriyiqkunawanchu karan.

Runakunami ukmanta ukmanta yarpur chiqanchanakuranllapa

40 Chaymantami wakin runakuna
Jesús nishanta uyaparqa, kaynu
niyaranllapa:
—Chiqaptami kay runaqa Dyuspa uk
rimaqnin shamunanpaq karan chay, nir.
41 Ukkunaqa niqllapa:
—Kaymi Dyuspa Akrashan Cristun
nir.
Piru ukkunaqa niqllapa:
—¡Manami! Chaqa Dyuspa Akrashan
Cristunqami mana Galileamantachu kayta
puytin. 42 Chaqa Dyus nitin iskribikasha-
kunapimi nin: 'Dyuspa Akrashan Cristunqa-
shi unay gubyirnu Davidpa ayllunmanta
kanqa. Chayshi David yupaylla Belén
pwiblumanta kanqa' nir.
43 Chaynu nir Jesuspaq ukmanta
ukmanta yarpurmi tukuyla runakuna
limpu chiqanchanakuranllapa. 44 Chay-
nullami Dyusta aduranannllapa wasipi
wakin kuytakuqkunaqa, aypar prisuna-
yaqllapa. Piru manami mayqanpis
chaynuqa rurananllapachu.

Karguyjunkunami Jesuspi mana kriyiranllapachu

45 Chaymantami Dyusta aduranannllapa
wasipi kuytakuqkunaqa, tikrakar
riranllapa fariseo runakuna, kurakunapa
mantaqninkuna kayashanllapaman.
Chaymi tapuranllapa:
—¿Imapaqtaq mana apamushayki-
llapa? nir.
46 Paykunaqa niranllapa:
—Mana mayqanpis chay runa yupay
kusa shumaqtaqa rimashachu nir.
47 Chaymi, chay fariseo runakunaqa,
niranllapa:
—¿Qamkunapischu dijakatkillapa
llullachishushallapa? 48 Manaqachu
¿paypi mayqannin mantaqninchikllapa,
manaqa wakin fariseo masinchikkunapis
'Dyuspa Akrashan Cristun' nir kriyisha-
llapa? 49 Piru, chay runakuna Dyus nitin
Moisés mantakushankunata mana
intrakarmi, Jesustaqa 'Dyuspa Akrashan
Cristun' ninllapa. Chayraykumi Dyus
paykunataqa kastiganqa.
50 Chaymi fariseo runakunamanta
Nicodemo, uk tuta Jesusta rikaq risha
karan chayqa, niran:
51 —Nuqanchikkunapaq Dyus unay
mantakushanpimi nin: Manashi mayqan
runatapis ima niytapis puytinchikchu,
puntata paypaq mana imata rurasha nir
yaĉhar, uyapasha ima karqa.
52 Chaynu nitinmi, wakinkunaqa
niranllapa:
—¿Qampischu Galileamanta kanki?
Dyus nitin iskribikashakunatami allita
liyiy. Chaynumi yaĉhanki Galilea-
mantaqa Dyuspa uk rimaqninqa mana
kayta puytinchu nir. 53 Chaymantami
wasinman riranllapana.[j]

Jesusta uchachanaranllapa

8 1 Nataq Jesusqami Olivos sirkaman
riran. 2 Allaqmanta achkiyatinnaqa
qashan riran Dyusta aduranannllapa
wasiman. Chaypimi runakuna payman
qimikatin, chaylapi tar yaĉhachikuq
qallariran.
3 Chaymi chaymanqa, Moisés
mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuq-
kuna, fariseo runakunaqa uk warmi
ukwan ukwan punuqta tarishanllapata
aparanllapa. Chaymantami chay
warmitaqa tukuypa ĉhaypinpi shachir,
4 Jesustaqa niranllapa:

---

j 7.53 Wakin iskribikashakunapimi 7.53 - 8.11 mana rikarinchu.

—Yaĉhachikuq Taytituy, kay warmimi runan kaqta ingañar, uk runawan punuqta tarisha kanillapa. 5Chaqa Dyus nitin Moisés iskribishanpimi nin: Waknu tukuq warmitaqashi rumillawan sitar wanuchiypaq. ¿Qam-shuypaqa ima ninkitaq? nir.

6Paykunaqami chaynuqa tapuranllapa Jesús ima mana allinta rimatinqa, chaylapaqna uchachananllapapaq. Piru Jesusqa piratar didunwan pachapi iskribiq ĉhurakaran. 7Chaymanta mas tapuyatinllapami, Jesusqa das sharir niran:

—Qamkunamanta mayqannikillapa mana uchayjun kaqmi naypaqtaqa sitanqa nir.

8Chaynu nirqami, qashan piratar iskribiq ĉhurakaran pachapiqa. 9Chaynu nitin uyaparmi, kusa uchayjun kashanllaparayku pinqakur ukninpis ukninpis chay runakunaqa riq qallariranllapa. Ashwanmi chay puntata riqkunaqa mas rukukaqkuna karan. Chaynumi tukuyla ritinnaqa chay warmiqa paylana kidasha karan. Chaymi Jesusqa, 10piratayashanmanta alsakamur tapuran:

—Mamitay, ¿maypitaq chay runakuna uchachashuqkunaqa? ¿Manachu mayqanninpis sitashuran? nir.

11Warmisitaqa niran:

—Manami Taytituy.

Chaymi Jesusqa niran:

—Nuqapismi mana sitashaykichu. Ashwanmi kananqa rikuyna. Piru amanami uchakunkinachu nir.

Jesusmi tukuypa achkirachikuqnin

12Chaymantami Jesusqa qashanpis runakunata willaq qallariran kaynu nir:

—Nuqami tukuypa achkirachikuqnin kani. Chaymi mayqanpis nuqata kasumaqqa, achkiraqlapina kawsanqa. Chaynuqami manana maydiyapis tutaparaqpinachu kawsanqallapa.

13Chaynu Jesús nitinmi, fariseo runakunaqa niran:

—Qamqami chaynuqa qamllapaq rimayanki. Chaymi chay rimashaykiqa mana imapaqpis sirbinchu nir.

14Chaynu nitinllapami, Jesusqa niran:

—Nuqa rimashayqami chiqap, michka nuqallapaq rimatiymapis. Chaqa, nuqami yaĉhani maymanta shamusha kani, maymanmi riyani nirmapis. Nataq qamkuna-shuypaqa mana yaĉhankillapachu nuqapaqqa, maymantami kani, maymanmi riyani nirmapis. 15Qamkunami runakuna munashannulla rikar uchachamankillapa. Nataq nuqa-shuypaqami mana mayqantapis uchachanichu yanqa illaqmantaqa. 16Piru mayqanta allita rikar yaĉharqami, Dyus munashannulla chiqapta rikar yaĉhashaq. Chaqa manari nuqalachu chaytaqa rurashaq. Ashwanmi Taytay Dyus nuqata kaĉhamaqwan pulla runakunataqa allita rikar yaĉhashaqllapa. 17Chaqa Moisés qamkunapaq mantakushanpimi kaynu nin: ‘Imapaqpis ishkay tistigukuna chayllata rimatinshi ima nishanllapapis sirbin’ nir. 18Chaynu katinmi, nuqapis nuqallapaq rimarqa, uk tistigu kani. Chaynulla Taytay kaĉhamasha chay paypis, nuqapaq rimarqa paypis uk tistigu. Chaymi chay rimashaykunapaqqa, ishkay tistigukunana kanillapa Taytaywanqa nir.

19Chaynu nitinmi tapuranllapa:

—¿Maypitaq Taytaykiqa? nir.

Jesusqa niran:

—Qamkunaqami mana riqsimankillapachu. Chaynulla Taytaytapis mana riqsinkillapachu. Chaqa nuqata riqsimayarllapaqa, Taytaytapis riqsiyankimanllapa nir.

20Tukuy kaykunataqami Jesusqa Dyusta aduranllapa wasipi yaĉhachikuran, chay ufrindata ĉhurananllapa

kajunkuna tanan kwartupi. Piru, manami mayqanpis paytaqa ayparanllapachu. Chaqa manaraqmi chaynu kananpaq uraqa ĉhamusharaqchu karan.

Nuqa rishaymanqa mana riyta puytinkillapachu

21 Chaymantami Jesusqa qashan paykunataqa niran:

—Nuqaqami riyanina. Chaynu ritiymi qamkunaqa maskamankillapa. Piru manami tarimankillapanachu. Chaymi chay uchaykillapallawanna tukuy tyimpupaq wanunkillapa. Chaqa nuqa rishaymanqami qamkunaqa mana riyta puytinkillapachu nir.

22 Chaymi Israelmanta karguyjunkunaqa niranllapa:

—¿Wakqa paylla wanuyta munarchu imataq nimayanchikllapa pay riyashanmanqa mana riyta puytishunllapachu, nirqa? nir.

23 Chaymi Jesusqa niranpis:

—Qamkunaqami kaymanta kankillapa. Nataq nuqaqami unaq syilumanta kani. Chaynulla qamkunaqami kay pachapi, Dyusta mana riqsiqkunamanta kankillapa. Nataq nuqaqa mana kay pachamantachu kani. 24 Chayraykumi nishurayllapa uchaykillaparayku wanunkillapa nirqa. Chaqa nuqata ‘Pimi kani’ nir, mana kriyimarllapaqa, uchaykillaparayku wanunkillapa tukuy tyimpupaqna nir.

25 Chaynu nitinmi, tapuranllapa:

—¿Pitaq qamqa kanki? nir.

Jesusqa niran:

—Nuqaqami puntamanta-pacha willashushallapana kani. 26 Nuqapami kan achka qamkunapaq rimanaypaq, imanumi kankillapa nir rikar yaĉhashushallapana kar. Nuqa willashushayllapaqami chiqap. Chaqa nuqata kaĉhamasha chayqami, chiqapta riman. Chaymi nuqa willashushayllapaqa, chaylla chay kaĉhamasha nishanwanqa nir.

27 Piru paykunaqami, mana intrakaranllapachu Taytan Dyuspaq chaynu parlatinllapamapis. 28 Chayraykumi Jesusqa niran:

—Qamkunaqa, Dyusmanta Shamuq Runata unaqman alsaraq, riqsinkillapa Dyusmanta shamusha kasha nirqa. Chaynullami yaĉhankillapa manami imatapis nuqallaqa ruranichu nir. Ashwanmi rimani Taytay Dyus yaĉhachimashanlata. 29 Chaqa nuqata kaĉhamaq Taytayqami, nuqawan. Chaymi, mana nuqalataqa dijamashachu. Chaqa nuqaqami pay munashannulata rurani nir.

30 Chaynu Jesús nitinmi, kusa achka runakuna kriyiranllapa paypiqa.

Kriyiqkunaqami manana dyablupa sirbiqninnachu

31 Jesusmi chay Israelmanta runakuna paypi kriyishakunataqa kaynu niran:

—Qamkuna, nuqa nishaykunapi kriyishaykillapanulla kawsarqami, chiqap yaĉhakuqniykunana kankillapa. 32 Chaynulla chay chiqap kaqtana riqsinkillapa. Chaymi ashwan chay chiqap kaqqa tukuy imamanta washashunqallapa.

33 Chaynu Jesús nitinmi, paykunaqa niranllapa:

—Nuqakunaqami unay rukuyllapa Abrahampa ayllunmanta kanillapa. Chaynu karmi mana mayqanpa sirbiqninlamapischu kasha kanillapa. Piru, ¿imapaqtaq qamqa ninki tukuy imamanta washakankillapa nirqa?

34 Jesusqa niran:

—Chiqaptami nishaykillapa: Tukuy uchakuqkunaqami chay uchapaqa sirbikuqninna. 35 Chaqa uk sirbikuqmaqa uk wasipiqa mana tukuy tyimpupaqqa kidayta puytinchu. Piru chay

wasimanta kaqpa wamran-shuypaqami,
tukuy tyimpupaqna wasinpiqa kidan.
36Chaynullami Dyuspa Wamran tukuy
imamanta washashutinllapaqa, chiqap-
tana washakasha kankillapa. 37Nuqa-
qami yaĉhani qamkunaqa Abrahampa
ayllunmanta kankillapa nirmapis. Piru,
qamkunami nuqa nishushayllapata
mana kasunashaykillaparayku wanuchi-
manayankillapa. 38Chaqa nuqami,
Taytay willamashanta, rikachimashanta
qamkunataqa willashunillapa. Piru
qamkuna-shuypaqami chay uk taytayki-
llapa nishanta uyar, munashanlata
rurankillapa nir.

39Chaymi, paykunaqa niranllapa:

—¡Taytayllapaqami rukuyllapa
Abraham karan!

Chaynu nitinllapami Jesusqa niran:

—Qamkuna chiqapta Abrahampa
wamrankuna karqa, pay rurashankuna-
llata rurayankimanllapa. 40Piru
qamkunaqami manana imanutaq
Abraham allinlata ruraq chaynunachu
kawsankillapa. Chaymi ashwan nuqa,
Dyus willamashanta karanta willashu-
tiyllapamapis qamkunaqa wanuchima-
nayankillapa. 41Chaynuqami
qamkunaqa chay uk taytaykillapa
munashannullata rurayankillapa nir.

Chaynu Jesús nitinmi, paykunaqa
niranllapa:

—Manami mayqanpa jwira wamran-
chu kanillapa. Nuqakunaqami uk
Taytayjunla kanillapa. ¡Payqami
Taytayllapa Dyus! nir.

42Chaynu nitinllapaqa, Jesusqa niran:

—Chiqapta Taytay Dyus, taytayki-
llapa katinqa, nuqata munamayanki-
manllapa. Chaqa nuqaqami kaypi kani
Dyusmanta shamushayrayku. Manami
munashayllamantachu shamusha kani.
Ashwanmi Taytay Dyus kaĉhamasha
kay pachaman shamunaypaqqa. 43¿Ima-
paqtaq qamkunaqa mana intrakayta
puytinkillapa nuqa willashutiyllapaqa?
Piru qamkunaqami rimashayta mana
uyakunashaykillaparayku, mana
intrakankillapachu. 44Qamkunapa
taytaykillapaqami dyablu. Chaymi,
paypa kaqninkuna kar munashanlata
rurankillapa. Chaqa dyabluqami
qallarishanmanta-pacha wanuchikuq
karan. Chaynulla chay chiqap kaqpi
kayta mana puytishanrayku, mana
imalatapis karantaqa rimanchu. Chaymi
imata rimarpis tukuyta llullakurla
riman. Chaynu kashanraykumi tukuy
llulla rimaqpaqa taytan.

45“Piru nuqa karanta rimatiymapis,
qamkunaqa mana kriyimankillapachu.
46Mabir ¿mayqannikillapataq nuqata
qamqa uchayjun kanki nimayta
puytinkillapa? Nuqa karanlata
rimatiyqa, ¿imapaqtaq mana kriyiman-
killapa? 47Chaqa Dyusmanta kaqkuna-
qami, Dyus rimashankunata uyakur
kasunllapa. Piru qamkunaqami mana
Dyusmanta kashaykillaparayku, mana
uyakunankillapalamapischu”.

Cristuqami Abrahammantaqa naypaqllata karanna

48Chaymantaqa chay Israelmanta
karguyjunkunaqa niranllapa:

—Qamqami chay Samariamanta runa,
chaynulla dyablupa yarpuyninwan
kanki nirqa, manami pantarchu karanta
willashuyanillapa.

49Jesusqa niran:

—Manami ima dyablupa yarpuyninwan-
mapischu kani. Ashwanmi tukuy imatapis
rurani Taytayta rispitar kasushayrayku.
Nataq qamkuna-shuypaqami mana
kasumankillapachu. 50Piru nuqaqa manami
alabamanaykillapataqa ministinichu.
Ashwan Taytaymi chaynu kanantaqa
munan. Chaqa Paymi tukuyta allita rikar
yaĉhanqa. 51Chiqaptami nishaykillapa:
Mayqanpis nuqa rimashayta chiqapta kasur

kawsaqkunaqami mana wanurchu tukuy tyimpupaqna kawsanqallapa nir.

52Chaynu nitinmi, Israelmanta karguyjunkunaqa niranllapa:

—Kanan-shuypaqami chiqaptana yaĉhanillapa qamqa chiqapta dyablupa yarpuyninwan kanki nirqa. Chaqa Abraham, chaynulla Dyuspa wakin rimaqninkunapismi wanuranllapa. Nataq qam-shuypaqa ninki: 'Nuqa rimashayta kasuqkunaqami mana wanurchu tukuy tyimpupaqna kawsanqallapa' nir. 53¿Manaqachu qamqa taytayllapa Abrahammanta mas kanki? Paymi wanuran. Chaynulla Dyuspa rimaqninkunapismi wanuranllapa. ¿Imanu runa kaytataq qamqa munanki? nir.

54Jesusqa niran:

—Nuqalla alabakanaypaq rimayatiyqami, chay rimashayqa mana imapaqpis sirbinmanchu. Nataq chay alabamaq chayqami Taytay, chay mayqantaĉhi qamkuna Dyusniy niyashaykillapalla. 55Piru qamkunaqami mana paytaqa riqsinkillapachu. Nataq nuqa-shuypaqa allita riqsini. Piru imanupi paytaqa mana riqsinichu niyar-shuypaqami, nuqapis kusala llulla kayman qamkuna yupaylla. Chaqa chaynu chiqapta riqsiq karmi, pay rimashankunata intrakar kasur ima kawsani. 56Nataq unay rukuykillapa Abrahamqami nuqa imanu shamunaypaq nir rikananpaq kar, rikashanrayku kusalata aligriyaran nir.

57Chaynu nitinmi, Israelmanta karguyjunkunaqa, Jesustaqa kaynu niranllapa:

—Manami sinkwinta añuyjunlamapischu kanki. ¿Piru ninki Abrahamta rikasha kani nir?

58Chaynu nitinllapami, Jesusqa niran:

—Chiqaptami nishaykillapa: Nuqaqami Abraham manaraq kayatin, karayllana nir.

59Chaynu nitinqa, Israelmanta karguyjunkunaqa rumikunata ayparanllapa Jesusta sitananllapapaq. Piru payqami runakunapa rurinta pakakuqnulla Dyusta aduranllapa wasimantaqa lluqshiran.

Jesusmi syigu nasisha runata allicharan

9 1Chaymanta uk lugarta pasayarnaqa, Jesusqa rikaran uk runa nasishanmanta-pacha syigu kaqta. 2Chaymi yaĉhakuqninkunaqa Jesustaqa kaynu nir tapuranllapa:

—Yaĉhachikuq Taytituy, ¿imaraykutaq kay runaqa syigu nasisha kasha kanqa, taytankunapa uchanraykuchu, manaqachu paypa uchanrayku?

3Chaynu taputinllapami, Jesusqa niran:

—Manami paypa uchanrayku, chaynulla taytankunapa uchanraykuchu chaynuqa nasisha. Ashwanmi chaynuqa nasisha karan pay alliyatin rikar, Tayta Dyuspaq allita yaĉhananllapapaq. 4Chayraykumi achkilla katinraq chay kaĉhamasha kaqpa trabajuntaqa rurashunllapa. Chaqa tutapananpaq urami ĉhamunqana. Chaynu tutapatinqami manana mayqanpis trabajanqanachu. 5Chaqa nuqa kay pachapi karllaraqmi, tukuypa achkirachikuqnin kani nir.

6Chaynu nirnaqami Jesusqa pachaman tuqakur, tuqayninwan lluchkitata rurar, chay syigupa nawinta 7salar kaynu niran:

—Rir paqakuy Siloé shutiq quĉhapi. (Siloimi, rimayninchikpiqa munan niyta 'Kaĉhamusha' nir).

Chaymi chay syiguqa rir paqakurqa, rikakurna tikrakamuran. 8Piru paytaqami chay yatanpi taqkuna, chaynulla wakinkunapis unaylla rikasha karanllapa limusnata mañakur taqta. Chaymi chay runakunaqa kaynu ninakuqllapa: "¿Manachu kay runaqa limusnata mañakur taq chay?" nir.

9Ukkunaqa niyaqllapa: “Chiqaptami
pay” nir.
Ukkuna-shuypaqa niyaqllapa: “Manami
paychu. Michka kusa paynu karmapis” nir.
Piru chay alliyasha runaqami niyaq:
“Arí, nuqami kani” nir.
10Chaymi tapuranllapa:
—¿Imanutaq kananqa rikakuyta
puytinki? nir.
11Chay alliyasha chayqa, niran:
—Chay runa Jesús shutiqmi pachalapi
tuqayninwan lluchkitata rurar, nawiyta
salar nimaran: ‘Rir chay quĉha Siloé
shutiqpi paqakuy’ nir. Chaynu nimatin
paqakurmi, rikakuyta puytirayna.
12Chaymi qashan tapuranllapa kaynu
nir:
—¿Maypitaq chay runaqa?
Payqami niran:
—Manami yaĉhanichu nir.

Fariseukunami syigu alliyashata tapuranllapa

13-14Jesusqami samana diyapi lluchkitata
rurar, chay syigu runata allichashanqa
karan. Chaymi, unay syigu kasha runataqa
aparanllapa fariseukunaman.
15Chaymantami, paykunaqa tapuranllapa:
—¿Imanutaq kananqa rikakuyta
puytinkina? nir.
Payqami niran:
—Nawiyta lluchkitawan salatin, rir
paqakushaymanta-pachami kananqa
rikakunina.
16Wakin fariseo runakunaqami
niranllapa:
—Chayta rurashaqami mana Dyusmanta
Shamuq Runachu kanqa. Chaqa manari
samana diyamatapis kwintachayanchu nir.
Piru ukkunaqami niyaqllapa:
—¿Uk runa uchayjunqami chay mana
ruraypaq milagrukunataqa mana
rurayta puytinmanchu?
Chaynu ukmanta ukmanta rimarmi,
mana chayllatanachu yarpuyaqllapa.
17Chaymi qashan kaynu nir tapuran-
llapa chay unay syigu karan chay
runataqa:
—Kanan rikakunaykipaq allichashu-
shanraykuqa, ¿imaninkitaq paypaqqa?
Payqa niran:
—Nuqami nini, Dyuspa uk rimaqnin
kanqa nir.
18Piru Israelmanta karguyjunkuna-
qami mana kriyinaranllapachu chiqap
syigu kasha kanqa nirqa. Chaymi,
taytankunata qayachimuranllapa.
19Chaymi kaynu nir tapuranllapa:
—¿Kayqachu wamraykillapa? ¿Manachu
qamkunaqa niraykillapa syigu nasiran nir?
¿Imanutaq kananqa rikakuyta puytin? nir.
20Chaynu taputinllapami, taytan-
kunaqa niranllapa:
—Yaĉhanillapami payqa wamrayllapa
syigu nasisha karan chay nir. 21Piru
manami yaĉhanillapachu imanumi
kananqa rikakuyta puytinna, chaynulla
mayqanmi allichasha nirmapis. Dijur
payta tapuyllapa willashunqallapa.
Chaqa paypismi byiju runana nir.
22Chaynuqami taytankunaqa rimaran-
llapa manchakushanllaparayku. Chaqa
Israelmanta karguyjunkunaqami parlasha
karanllapa, mayqanpis Jesusta Dyuspa
Akrashan Cristun nir kriyiqtaqa chay
tantakananllapa wasimanta itakunanllapa-
paq nir. 23Chayraykumi, taytankunaqa
kaynu niranllapa: “Dijur payta tapuyllapa.
Chaqa payqami byiju runana” nirqa.
24Chaymantami chay Israelmanta
karguyjunkunaqa, qashan chay syigu
alliyashataqa, qayamur tapuranllapa:
—Chiqapta Dyuspa naypanpi jurar
willamayllapa. Chaqa nuqakunaqami
yaĉhanillapa chay allichashusha
runaqami kusala uchayjun nir.
25Chaynu taputinllapami, payqa
niran:
—Nuqaqami mana yaĉhanichu
uchayjun mana uchayjun nirmapis.

Nataq nuqaqami yaĉhani syigu karay, piru kananqami rikakunina nir.
[26]Chaynu nitinmi, qashan tapuranllapa:
—¿Imanutaq rurashuran? ¿Imatataq ruraran rikakunaykipaqqa? nir.
[27]Payqa niran:
—Willashurayllapanami, ¿manachu intrakankillapa? ¿Imapaqtaq qashan willashunayta munankillapa? ¿Manaqachu qamkunapis paypa yaĉhakuqninna kanayankillapa? nir.
[28]Chaynu nitinmi, kusata musyar niranllapa:
—Qamqami chay runapa yaĉhakuqninna kanki. Nataq nuqakuna-shuypaqa Moisespa yaĉhakuqnin kanillapa.
[29]Chaqa allitami yaĉhanillapa, Dyusmi Moisestaqa willaran nir. Piru chay runapaq-shuypaqami mana yaĉhanillapachu maymantami rikarimusha nirmapis.
[30]Chaynu nitinllapami, chay runaqa niran:
—¡Imanutaq kayqa kanqa! Qamkunaqa mana yaĉhankillapachu maymantami chay runaqa nirmapis. Piru nuqata-shuypaqami syigu kashaymanta allichamashana.
[31]Allita yaĉhashanchikllapanu, uk uchasapataqami Dyusqa michka mañakutinmapis mana uyapanchu. Ashwanmi paylata sirbir, munashanta ruraqkunalatami uyapan. [32]Manami maydiyapis uyashanchikllapachu, uk runa nasishanmanta-pacha syigu kaqta uk runa allichasha nirqa. [33]Chaqa chay runa, Dyusmanta mana shamusha karqa, manami imatapis rurayta puytiyanmanchu nir.
[34]Chaynu nitinmi, niranllapa:
—Qam kusala uchayjun nasisha karmapischu, ¿nuqakunata yaĉhachimanayankillapa? nir.

Chaynu nirmi, chay tantakananllapa wasimantaqa itakuranllapana.

Mana kriyiqkunaqami syigu yarpuyninpiqa

[35]Chaymantami Jesusqa yaĉharan chay tantakananllapa wasimanta itakushallapa chay syigu kayar alliyasha runataqa nir. Chaymi, payta tarirqa Jesusqa kaynu nir tapuran:
—¿Qamqachu kriyinki Dyusmanta Shamuq Runapiqa?[k] nir.
[36]Chaymi chay runituqa niran:
—Taytituy, mayqantaq payqa willamay, nuqa kriyinaypaq nir.
[37]Jesusqa niran:
—Rikashaykinami. Nuqami kani. Nuqallawanmi parlayanki nir.
[38]Chaymantami chay runaqa, Jesuspa naypanpi qunqurikur kaynu niran:
—Kriyinimi qampi Taytituy nir.
[39]Chaymantami Jesusqa niran:
—Nuqami kay pachaman shamusha kani tukuyta allita rikar yaĉhanaypaq. Chaynulla syigukunaqa rikakunanpaq. Nataq chay rikakuqkuna-shuypaqa amana rikakunanpaqnachu nir.
[40]Chaynu Jesús nitinmi, wakin fariseo runakuna chaypi kar, uyakuqkunaqa niranllapa:
—¿Nuqakunapischu syigukuna kanillapa? nir.
[41]Jesusqa niran:
—Qamkuna syigukuna karllapaqa, manami uchayjunchu kankimanllapa. Piru rikakuni nishaykillaparayku, ashwan uchayjun kankillapa nir.

Uk michikuqmi uyshankunawan

10 [1]Jesusqami niranpis:
“Chiqaptami nishaykillapa: Mayqanpis uyshakunapa chikrunman mana punkunta yaykur uklawta yaykuq-

k 9.35 Wakin iskribikashakunapimi nin “¿Qamqachu Dyuspa Wamranpiqa kriyinki?” nir.

qami, upallala suwakuqkuna, imanullapis amalas suwakuqkuna ima. 2Piru chikruman chay punkunlata yaykuq-shuypaqami, chay uyshakunapaqa michikuqnin kar kuytan. 3Chaymi, punkupi kuytakuqqa punkuta kiĉhatin, chay michikuqqa uyshankunataqa shutinllapi qayatin, rimayninlamanta riqsin. Chaynumi uyshankunataqa chikrunmanta lluqshichinna. 4Chaymanta tukuynin uyshankuna lluqshitinnaqa, michikuqninqa naypanta rin. Nataq chay uyshankuna-shuypaqa ikinlata rin. Chaqa rimayninlamantari riqsin michikuqnintaqa. 5Piru, mayqan mana riqsishanpa ikintaqami mana rinchu. Ashwanmi paymantaqa alsakan. Chaqa manari riqsinchu rimayninlamatapis".

6Chaynu nir Jesús kay kumparasyunwan willatinmapismi, chay uyakuqkunaqa mana intrakaranllapachu ima nishaq nirmi chaynu niyan nirmapis.

Jesusmi chiqap michikuqqa

7Chaymantami Jesusqa qashan kaynu niran:

"Chiqaptami nishaykillapa: Nuqami chay uyshakuna chikrunman yaykunan punku kani. 8Piru tukuy nuqamanta naypaqta shamuqkunaqami upallala suwakuqkuna, chaynulla imanullapis amalas suwakuqkuna ima karanllapa. Chaymi, chay uyshitaykunaqa mana kasuranllapachu paykunataqa. 9Nishushayllapanu, nuqami chay chikrunpa punkunqa kani. Chaymi mayqanpis nuqapi kriyishanrayku chay punkuta yaykuqqa washakashana kanqa. Chaynuqami, imanutaq uk uyshamaqa chikrunman yaykur, lluqshimur, rir kusala shumaq qiwata tarin, chaynuna kanqa.

10"Suwakuqkunaqami shamun suwakuq, wanuchikuq, pantachikuq ima. Piru nuqa-shuypaqami shamusha kani, nuqapi kriyiqkunata bidanta qutiy kusa achkata kusichakuq yupay kusa aligrila tukuy tyimpupaqna kawsananllapapaq. 11Nuqami uyshakunapa chiqap michiqninqa kani. Chaqa chay chiqap michikuqqami uyshankunata washananrayku wanunmapis. 12Piru wakin michikuqkunaqami qillayta gananlapaq michikunllapa. Chaynu karmi kusala atun surru shamuqta rikarqa, uyshakunamatapis dijar alsakan mana washarlamapischu. Chaqa chiqaptaqari chay uyshakunapaqa mana chiqap michikuqninchu. Chaynulla chay uyshakunapis mana paypachu. Chaymi chay atun surru, uyshakunata aypaq shamutinqa, uyshakunaqa wakta kayta shikwakar rinllapa. 13Chaynumi chay michikuq qillaylapaq yarpur michikuqqa alsakan. Chaqa qillaylapaqri yarpur, uyshakunata-shuypaqa mana kwintachanchu.

14-15"Piru nuqa-shuypaqami uyshakunapa chiqap michikuqnin kani. Chaymi, imanutaq Taytayqa nuqata riqsiman chaynullami nuqapis paytaqa riqsini. Chaynulla uyshaykunatapis riqsitiy, paykunapis riqsimanllapa. Chayraykumi uyshaykunata washanayraykuqa wanushaq ima. 16Uklawpipismi kan uyshaykunaqa. Piru paykunaqami mana chay chikrullamantachu. Chaymi paykunatapis kaymanna apamushaq. Chaynuqami paykunapis nuqatana kasumatinqa tukuyla uk chikrulamanta yupayna kanqallapa. Chaymi ashwan uk michikuqniyjunlana kanqallapa tukuyla.

17"Taytaymi nuqataqa kusalata munaman. Chaqa uyshaykunaraykumi wanur, chaymanta kawsamushaq. 18Piru manami mayqan runa wanunaypaq nishanraykuchu wanuyani. Ashwanmi nuqalla chaynu pasananpaqqa yarpusha kani. Chaqa nuqaqami wanur chaymanta

qashan kawsamunaypaqna kani. Chaynu
ruranaypaqmi Taytayqa nimasha" nir.
19Tukuy chaykunata Jesús rimatinmi,
chay Israelmanta karguyjunkunaqa,
qashan ukmanta ukmanta yarpupakur
chiqanchanakuranllapa. 20Piru paykuna-
manta achkami niyaranllapa:
—¿Imapaqta waktaqa kasuyankillapa?
Wakqami dyablupa yarpuyninwan kar
yaruyasha, nir.
21Nataq ukkunaqa niyaqllapa:
—Mayqanpis dyablupa yarpuyninwan
karqa, manami waknuqa rimayanman-
chu. ¿Manaqachu uk dyablupis
allichayta puytinman syigukunata? nir.

Israelmanta karguyjunkunami Jesusta musyaranllapa

22Jerusalén pwiblupimi unayqa, Israel
runakuna Dyusta aduranllapa wasita
kamkachir, qasay tyimpupi Dyusman
mañakuranllapa paypaqna kananpaq nir.
Chaymi chayta yarpur añu añu chay qasay
tyimpullapi fyistata ruraqllapa. 23Chay
diyakunami Jesusqa Dyusta aduranllapa
wasipi, Salomonpa kurridurnin niqllapa
chaypi puriyatin, 24Israelmanta karguyjun-
kunaqa paypa ridurninman qimikar kaynu
nir tapuranllapa:
—¿Maydiyakamantaq willamayanki-
llapaqa mayqanmi kanki nirqa?
Chiqapta Dyuspa Akrashan Cristun
karqa, kananlla willamayllapana nir.
25Jesusqa niran:
—Willashurayllapami qamkunataqa.
Piru manami kriyimaraykillapachu. Chaqa
Taytay nimashannulla imatapis rurarqami,
allitana intrachishunillapa mayqanmi kani
nirmapis. 26Piru qamkunaqami mana
kriyinkillapachu, mana uyshaykunapa
wakinnin kashaykillaparayku. 27Chaqa
uyshaykunaqami rimanaylamanta riqsimar,
pullayna rinllapa. Chaynullami nuqapis
paykunata riqsini. 28Chaymi paykunataqa
mana tukukaq tukuy tyimpu kawsaytana
qushaq. Chaynuqami manana mayqanpis
kitamanqachu. 29Chaqa Taytay
tukuymanta kusalata puytiqmi uyshitay-
kunataqa qumasha. Chaymi Taytay
akrashantaqa mana mayqanpis kitayta
puytinqachu. 30Taytaywan nuqaqami, ukla
kanillapa nir.
31Chaynu Jesús nitinmi, Israelmanta
karguyjunkunaqa qashan rumikunata
ayparanllapa sitananllapapaq. 32Piru
Jesusqa niran:
—Taytaypa pudirninwanmi kusala
achka allin imakunata naypaykillapapi
rurasha kani. ¿Chay mayqayninpaqtaq
sitamanayankillapa? nir.
33Chaynu Jesús nitinmi, Israelmanta
karguyjunkunaqa niranllapa:
—Manami allinkunata rurashaykipaqchu
sitashuyanillapa. Ashwanmi sitashuyani-
llapa Tayta Dyuspaq kusala mana allinta
rimashaykirayku. Chaqa runala
karmapismi 'Nuqaqa Dyuswanqa chaylla
kani' nirqa Dyusnu tukuyanki nir.
34Jesusqa paykunata niran:
—Dyus nitinmi, qamkunapaq kaynu nir
iskribiran: 'Nuqami nini dyuskuna
kankillapa' nir. 35Allita yaĉhashanchik-
llapanu chay iskribikashakunaqami chiqap.
Chaqa Tayta Dyusqami paylla, paypa
rimayninta intrakaqkunataqa, 'dyuskuna
kankillapa' niran. 36Piru nuqamataqami
Taytay Dyusqa paylla akrar kay pachaman
kaĉhamaran. Chaynu kar nuqaqa Dyuspa
Wamran kani nishushayllapapaqqa,
¿imapaqtaq Dyuspaqqa mana allintachu
rimanki ninkillapaqa? 37Taytay rurashan-
kunata mana rurayatiyqa, amari kriyimay-
llapachu. 38Piru Taytaypa ruranankunata
ruratiy mana nuqata kriyimarllapamapis,
chay rurashaykunalapimapis kriyiyllapa,
allita yaĉhanaykillapapaq Taytaywan
nuqaqa chaylla kanillapa nir.
39Chaynu Jesús nitinmi, qashan
paykunaqa aypanaranllapa. Piru
Jesusqami alsakar riran.

40Chaymantami Jesús tikrakar rir,
riyu Jordanpa chimpanman ĉhar chaypi
kidaran, chay maypiĉhi Shutichikuq
Juan unay shutichikuq chaypi. 41Piru
chaymanpismi, kusa achka runakuna
rikaq rirllapa, kaynu niyaqllapa:
—Shutichikuq Juan mana milagruta
rurar imapis, kay runapaq nishanqami,
chiqap kasha nir.
42Chaymi chay lugarkunapiqa, achka
kriyiranllapa Jesuspiqa.

Lazarumi wanuranna

11 1Karanmi uk qishaq runa Lázaro
shutiq. Payqami Mariapa,
Martapa pwiblun Betaniamanta karan.
Piru kay ishkay warmikunaqami
Lazarupaqa ukninkuna karan. 2Kay
Lazarupa uknin Mariami Jesuspa
ĉhakinman mishki mutkiypaqla yakituta
iĉhar, aqchanwan chakichisha karan.
3Kay ishkay warmikunami, uknin
Lázaro qishaq katin, kaĉhakuranllapa
Jesusta kaynu nir willananllapapaq:
—Taytituy, kusala munashayki
amiguykimi qishaq nir.
4Chaynu nitinllapa uyaparmi, Jesusqa
niran:
—Manami chay nanaywanqa wanunqachu. Ashwanmi chayqa chaynuqa
pasayan imanumi Taytay Dyus, chaynulla Wamranpis kusala pudirniyjun nir
yaĉhar alabananllapapaq.
5Piru Jesusqa, Martawan Mariata
chaynulla Lazaruta michka kusata
munaq karmapismi, mana chay diyaqa
riranchu. 6Chaymi ashwan Lázaro
qishaq nitinllapamapis, ishkay diya
mastaraq kidaran chay maypiĉhi karan
chay lugarpiqa. 7Chaymantami Jesusqa
yaĉhakuqninkunata kaynu niran:
—Rishunllapa qashan Judea lugarman
nir.
8Chaynu nitinmi, yaĉhakuqninkunaqa
niranllapa:
—Yaĉhachikuq Taytituy, manami
maychu chay Israelmanta karguyjunkuna rumikunawan sitar wanuchishuyta
kamashanllapaqa. Chaynumapischu,
¿qashan chay lugarman rinayanki?
9Piru Jesusqa niran:
—¿Manachu dusi urayjun uk diyaqa?
Chaynu katinqa, mayqanpis unaq
purirqa mana trumpisanchu, kay
pachapi tukuypa achkirachikuqninchikllapa kashanrayku. 10Nataq mayqanpis
tuta puriqkunaqa trumpisan, achkirachikuqnin mana kashanrayku.
11Chaynullami niranpis:
—Amigunchik Lazarumi punusha.
Chaymi rishaq rikĉhachiq nir.
12Chaynu nitinmi, yaĉhakuqninkunaqa niranllapa:
—Taytituy, punusha karqami intrachimanchik alliyayanqana nir.
13Piru Jesusqami, Lazaruqa punusha
niyaran, wanushanrayku. Nataq
yaĉhakuqninkunaqami yarpuranllapa
Lázaro punusha katin waknuqa niyan
nir. 14Chaynu yarpuyatinllapami,
Jesusqa allitana willar niran:
—Lazaruqami wanusha. 15Piru nuqa
mana chaypi katiy wanushanraykumi
kusalata aligriyani. Chaqa chaypiraq
imata ruratiypis rikar allitana nuqapi
kriyinkillapa. Chaymi ashwan
rishunllapa rikaq.
16Chaymantami, Tomasta milli
niqllapa chayqa, wakin yaĉhakuq
masinkunataqa niran:
—Rishunllapa nuqanchikkunapis,
paywan pulla wanunallapapaq, nir.

Jesusmi wanushamatapis kawsachimun

17Chaymanta Jesús ĉharqa yaĉharan
Lázaro pampakashanqa kwatru diyana
nir. 18Betania pwibluqami Jerusalenmanta yaqqa kimsa kilumitrupi yupay
kashanrayku shipchanlapi karan.

19Chaymi Israelmanta kusa achka runakunaqa risha karanllapa Martawan Mariata, watukur kunsulananllapapaq uknin wanushanrayku. 20Chaymantami Martaqa yaĉharan, Jesús shamuyan nir. Chaymi lluqshir riran tariq. Nataq María-shuypaqa wasinlapi kidaran.
21Marta, Jesusta tarirnaqa niran:
—Taytituy, qam kaypi kasha katkiqa, ukniyqa mana wanunantachu. 22Piru yaĉhayani, kananmapis imata mañakutkiqa Dyusqa yanapashunqa nir.
23Jesusqa niran:
—Uknikiqami kawsamunqa nir.
24Martaqa niran:
—Arí, maydiya jwisyu diya ĉhamutinqami, wanushakunawan pulla kawsamuyanqa nir yaĉhayani.
25Chaymi Jesusqa niran:
—Nuqami tukuypa kawsachiqnin kani. Chaymi mayqanpis nuqapi kriyiqqa michka wanusha karmapis kawsamunqa. 26Nataq mayqanpis kawsayarlla nuqapi kriyiqkuna-shuypaqa, manana tukuy tyimpupaqnaqa wanunqallapanachu. ¿Kriyinkichu chaynu nishutiyqa? nir.
27Martaqa niran:
—Arí Taytituy. Nuqaqami kriyini qamqa Dyuspa Akrashan Cristun kanki, Dyuspa Wamran kay pachaman shamunanpaq karan chay, nir.

Jesusmi Lázaro pampakashanpi waqaran

28Chaynu nirnaqami, Martaqa riran uknin Mariata qayamuq. Chaymi uknintaqa uyarala kaynu nir willaran:
—Yaĉhachimaqninchikmi chaypi qayashuyan nir.
29Chaynu nitinmi, Mariaqa chay kutilla sharir riran Jesustaqa rikaq. 30Piru Jesusqami, manaraq chay pwiblumanqa yaykusharaqchu karan. Ashwanmi chay maypiĉhi Martawan tarinakusha karan, chayllapiraq karan.
31Chaynu María sharir utqaylla ritinqa, Israelmanta wakin runakuna kunsulaq ĉhasha karan chaykunaqa ikinta riranllapa uknin pampakashanman riyanqa chaypi waqaq nir yarpur.
32Chaymanta María, Jesús kayashanman ĉharqa, naypanpi qunqurikur kaynu niran:
—Taytituy, qam kaypi kasha katkiqa, ukniyqa mana wanunantachu nir.
33Chaymantami Jesusqa Mariata, chaynulla Israelmanta runakuna Mariata kunsulaq rishakunapis waqaqta rikarqa kusala ukmanta llakiran.
34Chaymi kaynu nir tapuran:
—¿Maypitaq pamparaykillapa?
Paykunaqa,
—Shamur rikay Taytituy— nitinllapa,
35Jesusqa waqaran. 36Chaymi Israelmanta runakunaqa niranllapa:
—¡Rikayllapa alliplatari munayasha!
37Piru paykunamanta wakinqa, niyaranllapa:
—Kay runa, chay syiguta allichashaqachu ¿mana imallataqa rurayta puytisha kanman, Lázaro ama wanunanpaqqa? nir.

Jesusmi Lazaruta kawsachimuran

38Chaymantami Jesusqa qashan kusa llakishala, Lázaro pampakashanman qimikaran. Chay Lázaro pampakashanqami uk atun maĉhay karan. Nataq chay yaykuna punkunqami kirparayaran uk paltalla rumiwan. 39Chaymi Jesusqa niran:
—Ashuchiyllapa kay rumitaqa, nir.
Chaymi wanushapa uknin Martaqa, niran:
—Taytituy, kusatanami asyayanqa. Chaqa kwatru diyanari wanushanqa nir.
40Piru Jesusqa niran:
—¿Manachu nishuray, nuqapi kriyitkiqami Tayta Dyuspa pudirnin

mana ruraypaqkunata ruratin rikanki? nir.
41 Chaynu nitinmi, rumita ashuchiranllapa. Chaymi Jesusqa unaq syiluman chapakur, kaynu niran:
“Taytay, payji nishuni. Chaqa qamqami uyapamashayki. 42 Piru nuqaqami allita yaĉhani, qamta mañakushutiyqa imuraspis uyapamanki nir. Chaynuqami nishuni: Kay runakuna uyakuqkunaqa allitana yaĉhananllapapaq, qammi kay pachamanqa kaĉhamashayki nir”.
43 Chaynu nirqami, kusala jwirtita qayakuran:
—¡Lázaro, lluqshimuy! nir.
44 Chaynu nitinmi wanusha karan chayqa lluqshimuran, ĉhakin, makinmapis raĉhpawan watakasha. Chaynulla qaqllanpis raĉhpawan pampakasha ima. Chaymi Jesusqa niran:
—Kaĉhar dijayllapa rinqa, nir.

Jesustami wanuchiyta yarpuranllapa
(Mt 26.1-5; Mr 14.1-2; Lc 22.1-2)

45 Tukuy Israelmanta runakuna Mariata yapar rishakuna, Jesús Lazaruta kawsachimutin rikarqa, achka kriyiranllapa. 46 Piru wakinkuna-shuypaqami riranllapa fariseo runakunata willaq, Jesús tukuy imata rurashantaqa.
47 Chaynu willatinllapami chay fariseukuna, kurakunapa mantaqninkunaqa tantakaranllapa chay kusa karguyjunkunaman. Chaymi kaynu niranllapa:
—¿Imatataq rurashunllapa? Chay runaqami ashwan mas milagrukunata rurarna puriyan. 48 Chaqa dijashallapaqami tukuylana paypi kriyinqallapa. Chaymi ashwan chay Roma pwiblumanta karguyjunkunaqa shamur Dyusta aduranchikllapa wasita, chaynulla tukuyta limpu tukchimachuwanllapa nir.
49 Piru paykunamanta uk runa Caifás shutiqmi, chay añukunapiqa kurakunapa punta mantaqnin karan. Chaymi kaynu niran:
—Qamkunaqa mana imatapis yaĉhankillapachu. 50 Chaynulla manami kwintata qukankillapachu. Chaqa chay pwiblunchikllapa tukukananmanta chaynulla tukuyla runakuna wanunanmantaqami uk runa wanunanpaqqa kusala allin nir.
51 Nataq Caifasqami mana pay munashanllamantachu chaynuqa rimaran. Chaqa chay añukunapi kurakunapa mantaqnin katin, Dyus rimachitin, rimaran Jesusqashi wanuyanqa tukuy Israel runakunata washananpaq nir. 52 Piru manami Israel runakunalapaqchu wanunanpaq karan. Ashwanmi payqa Dyuspa tukuy wakin wamrankuna kaqkunapaqpis wanunanpaq karan. Chaynuqami maymanta karmapis uklana kananllapapaq.
53 Chaymi chay diyamanta-pacha, Israelmanta karguyjunkunaqa Jesusta wanuchinanllapapaqna yarpuranllapa.
54 Chayraykumi Israelmanta karguyjunkunapa shutinpiqa, Jesusqa manana puriqchu. Chaynami chay Judeapa pwiblunkunamantaqa lluqshir riran uk chunllaq lugarpa shipchanpi uk pwiblu Efraín shutiqmanna. Chaymi chaypina kidaranllapa yaĉhakuqninkunawanqa.
55 Manami maychu karan Israelmanta runakunapa Pascua fyistanqa. Chaymi chay diyakunapiqa tukuyla Israel pwiblukunamanta kusala achka runakuna riyaqllapa Jerusalenman chay shumaqchakananllapa kustumrinta ruraqllapa manaraq fyista qallariyatin.
56 Chaynu Jerusalenpina karqami, kusalata Jesusta maskayaranllapa. Chaymi Dyusta aduranllapa wasipiqa ukninllapa ukninllapa kaynu nir tapunakuyaqllapa: “¿Imatataq yarpunkillapa?

¿Shamuyanqachu fyistamanqa, manaqachu mana?" nir.

57Nataq, chay fariseukuna, kurakunapa mantaqninkuna-shuypaqa mantakusha karanllapa, mayqanpis Jesuspaq maypi nir yaĉharqa, paykunata willatinllapa aypananllapapaq nir.

Jesuspa ĉhakinmanmi mutkiypaqla yakituta iĉharan
(Mt 26.6-13; Mr 14.3-9)

12 1Saysi diya, Pascua fyistapaq faltayatinmi, Jesusqa chay kawsachimushan Lázaro tayashan Betaniaman riran. 2Chaypiqami Jesusrayku mikuyta kamkachir, kunachikuranllapa mikunanllapapaq. Chaymi, Martaqa mikuyta misaman aypachikamuyaq. Nataq Lázaro-shuypaqa misapina Jesuswan pulla mikuyaqllapa. 3Chaykamanqami, midya butilla kusa karu ĉhaniyjun mishki mutkiypaqla nardo shutiq yakituta, Lazarupa uknin Mariaqa apamuran. Chaymi chaywanna Jesuspa ĉhakinta paqastur, aqchanwan chakichiran. Chaymi, chay wasi kayashanllapamapis kusala shumaq mishkita asyayarna kidaran. 4Chaymantami, yaĉhakuqninkunapa uknin [Simonpa wamran] Judas Iscariote, Jesusta kuntrankunaman qukunanpaq karan chayqa, kaynu niran:

5—Waknu yanqalla iĉhananmantaqa qumashallapa trisyintus dinaryu qillaypaq rantikur, mana imayjun kaqkunata yanapanallapata nir.

6Piru Judasqami chaynuqa niran, mana chiqapta mana imayjunkunapaq llakishanraykuchu. Ashwanmi chaynuqa niran suwakuq kashanrayku. Chaqa pay chay ufrindata tantananllapa talqitata purichiq karmi, ĉhuratinllapaqa munashanta aypakuq. 7Chaymi Jesusqa niran:

—Dijay, payqami kusa shumaqtana kwirpuyta kamkachisha wanur pampakanaypaq. 8Chaqa mana imayjun kaqkunawanqami maydiyapis pulla kankillapa, munashaykillapa ura yanapanaykillapapaqqa. Piru nuqa-shuypaqami manana pullaykillapanachu kashaq nir.

Lazaruta wanuchiyta yarpuranllapa

9Israelmanta achka runakunami yaĉharanllapa, Jesusqa Betaniapi nir. Chaymi riranllapa wakmanqa, Jesusta chaynulla pay kawsachimushan Lazaruta rikaq ima. 10-11Chaymantami chay kurakunapa mantaqninkunaqa Lazarutapis wanuchinanpaq yarpuranllapa. Chaqa Lázaro kawsamushanta rikarmi Israelmanta kusala achka runakuna Jesuspina kriyiqllapa.

Jesusmi Jerusalenman yaykuranna
(Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Lc 19.28-40)

12Kusala achka runakunami risha karanllapa Jerusalenman, Pascua fyistapaqqa. Chaymantami allaqnin diyaqa yaĉharanllapa Jesusqami fyistaman ĉhamuyan nir. 13Chaymi paykunaqa palmira qirukunata kuchumur, kusa aligrila kaynu nir laqyar riranllapa Jesustaqa tariq:

"¡Biba biba!
¡Kusa alabakashami kanqa
Taytanchik Dyuspa shutinpi shamuqqa!
Chaynulla ¡kusa alabakashami kanqa Israel pwiblupa gubyirnunqa!" nir.

14Chaymantaqami Jesusqa uk burruta tarir anan taran, imanuĉhi Dyus nitin iskribikashannulla. Chaqa niqmi:

15 "Amami manchakuychu, Sión pwiblu.
Chaqa rikay, mantakuqnikimi shamuyan

uk burritupa anan tasha” nir.
16Piru kaykunapaqqa yaĉhakuqninkunaqa mana intrakaranllaparaqchu. Chaymanta Jesús wanur kawsamutinraqmi, yaĉhakuqninkunaqa intrakaranllapa, pay imanu kananpaqqami, unaylla iskribikasha kasha nir.
17Nataq runakuna, Jesús Lazaruta pampakashanmata kawsachimushanta rikashakunaqa, tukuylata parlaranllapa. 18Chayraykumi runakunaqa riranllapa Jesustaqa tariq. Chaqa yaĉharanllapari milagrukunata rurashanpaq. 19Piru chay fariseo runakuna-shuypaqa paykunapura kaynu ninakuyaranllapa: “Rikashaykillapanu kananqami manana imatapis rurayta puytinchikllapanachu. Chaqa tukuymi paylapi kriyirna, rinllapa paywanna” nir.

Greciamanta runakunami Jesusta maskaranllapa

20Jerusalén fyistaman adurakuq rishakunapa rurinpiqami, Greciamanta runakuna karanllapa. 21Chaymi paykunaqa, Galileapa uk pwiblun Betsaida shutiqmanta kaq, Felipiman qimikar kaynu nir rugaranllapa:
—Taytituy, Jesustami rikanayanillapa nir.
22Chaynu nitinllapami, Felipiqa rir Andresta willar, ishkantinllapa riran Jesusta parlaqqa. 23Chaymi Jesusqa niran:
—Ĉhamushanami uraqa, Dyusmanta Shamuq Runa wanutin, Taytay Dyus kawsachimutin, tukuy runakuna rikar yaĉhananllapapaqqa. 24Chiqaptami nishaykillapa: Trigupa uk murisitun pachaman ratar mana pampakarqami mana puqunqachu. Ashwanmi maydiyapis chay uk murisitula kayanqa. Nataq pampakar-shuypaqa, ashwan winar kusala achkatana puquyanqa. 25Chaymi nini, mayqanpis bidanpaq llakir washayta kamaqkunaqa limpu chinqanqallapa. Piru chay mayqanpis kay bidapi nuqapi kriyishanrayku wanuq-shuypaqami, tukuy tyimpupaqna kawsanqa. 26Chayraykumi mayqanpis sirbimanaqqa, maypi katiypis pullay kar sirbimanqa. Chaynu mayqanpis sirbimatinqami, Taytayqa kusa allinpaqna riqsinqa.

Mananami maychu wanunaypaq niran Jesusqa

27Chaymantaqami Jesusqa niran:
“¡Kananllami kusalata llakini! ¿Imatanari nishaq? ¿Taytay kay qischakanay uramanta washamay, nir? ¡Manami! Chaqa chaypaq-ari shamusha kani. 28Taytay, runakunata rikachiy, imatapis rurayta puytinki nir alabashunanllapapaq”.
Chaynu Jesús nitinqami, unaq syilumanta uk rimay kaynu niyaran:
“Qamwanmi rikachishana kani.
Piru qashanmi rikachikushaq,
chiqapta imatapis rurayta puytini
nir alabamananllapapaq”.
29Chaymi runakuna chaypi uyakuqkunaqa, niyaranllapa: “Kunya karan” nir. Nataq wakin-shuypaqa niyaranllapa: “Uk angelmi payta willasha” nir.
30Chaynu niyatinllapami, Jesusqa niran:
—Manami nuqaraykuchu chay rimaytaqa uyapashaykillapa. Ashwanmi chaytaqa uyapashaykillapa qamkuna allita intrakanaykillapapaq, nuqatami Taytayqa willamayaran nir. 31Chaymi kananqa ĉhamushana uraqa, tukuy kay pachapi kaqkunata allita rikar yaĉhanaypaqqa. Chaymantami Taytay Dyusqa, kay pachapi mantakuqtaqa itakunqa amana mantakunanpaqchu. 32Piru, nuqata kruspi unaqman alsamatinllapanaqa, kay pachapi kaqkunaqa nuqapi tukuyla kriyir, tukuy tyimpupaqna kawsanqallapa.

33 Chaynu nirqami Jesusqa intrachikuyaran imanumi wanuyanqa nir.
34 Chaynu nitinmi, chay runakunaqa niranllapa:
—Dyus nitin iskribikashankunata liyirmi yaĉhasha kanillapa, Dyuspa Akrashan Cristunqashi tukuy tyimpupaq kawsayanqa nir. Piru ¿imapaqta ninki, Dyusmanta Shamuq Runataqa kruspi unaqman alsakayanqallapa nirqa? Chaynu katinqa, ¿pitaq Dyusmanta Shamuq Runaqa? nir.
35 Chaymi Jesusqa paykunata niran:
—Pullaykillaparaqmi kanqa chay achkirachikuqqa. Piru mananami unaytanachu pullaykillapaqa kanqa. Chayraykumi kay achkirachikuq kaypi kayashanlla, ama tutaparaqpiqa puriyllapachu. Chaqa mayqanpis tutaparaqpi puriqqami, mana yaĉhanchu maytami riyan nirmapis.
36 Chaymi chay achkirachikuq kaypi kashanlla kriyiyllapa paypi. Chaynuqami qamkunapis chay achkirachikuqpaqna kankillapa.
Chaynu nirqami, Jesusqa chay kayashanmantaqa rir pakakuranna paykunamantaqa.

Israelmanta runakunami Jesuspi mana kriyinaranllapachu

37 Jesús, Israel runakunapa naypanpi michka mana ruraypaq shumaq imakunata, chaynulla milagrukunata rurasha katinmapis, paykunaqa mana kriyiranllapachu. 38 Piru chaynuqami pasaran, Dyuspa rimaqnin Isaías iskribishannulla kumplinanpaq. Chaqa kaynu nirmi iskribisha kayaq:

“Taytituy, ¿pitaq shumaq rimashanchikpiqa kriyisha?
¿Pitaq intrakasha tukuy imata rurayta puytinki nirqa?”

39 Chaynumi, mana imanupis kriyiyta puytiqllapachu. Chaqa Isaiaspismi kaynu nir iskribisha karan:

40 “Dyusmi kay runakunapa nawintaqa limpu kirpasha.
Chaynulla mana intrakaqpaq tikrasha.
Chaynuqami rurasha chapakurpis amana rikakunanpaq.
Chaynulla manana intrakananllapapaq.
Chaynu nuqapaq mana intrakar mana kriyitinllapaqami, nuqapis mana allichashaqchu” nir.

41 Chaynu nirqami Isaiasqa iskribiran, Jesucristo imanu kusa pudirninwan mantakuqta rikashanrayku. 42 Chaymi Israelmanta kusa achka runakuna, chaynulla wakin karguyjunkunamapis Jesuspiqa kriyiranllapa. Piru chaynu kriyirllapamapis, manami tukuypa naypanpiqa Jesuspaqqa rimaqllapachu, chay fariseo runakunata tantakananllapa wasimanta itakumanmanllapa nir manchakushanllaparayku. 43 Chaynuqami paykunaqa tukuyaranllapa runakuna alabananllapalata munar. Nataq Dyus kusa allinpaq riqsinanta-shuypaqami mana yaqqa kwintachaqllapachu.

Jesús rimashankunata mana kasuqkunaqami kastigakanqallapa

44 Chaymantami Jesusqa kusa jwirtita rimar kaynu niran:
“Mayqanpis nuqapi kriyiqqa, manami nuqalapichu kriyiyan. Ashwanmi Taytay kaĉhamasha chay paypipis kriyiyanllapa. 45 Chaynulla mayqan rikamaqkunapismi, chay kaĉhamasha chaytapis rikanqallapa. 46 Nuqami achkirachikuq chay kani. Chaymi kay pachamanqa shamusha kani, nuqapi kriyiqkunaqa ama tutaparaqpi kidananllapapaqnachu.
47 “Piru mayqanpis nuqa rimashayta uyakur, mana kasukuqkunataqa, manami nuqachu kastigashaq. Chaqa manami kay pachamanqa runakunata

kastiganaypaqchu shamusha kani. Ashwanmi shamusha kani, tukuyta washanaypaq. 48Chaymi disprisyamar, rimashaykunata mana kasuqkunataqami, jwisyu diya ĉhamutinqa Taytay Dyusqa rimashaykunawan rikar kastiganqa. 49Chaqa manami nuqa munashayllamantachu rimani. Taytaymi kaĉhamasha, imata rimanaypaq, yaĉhachikunaypaq nirmapis. 50Chaymi nuqaqa yaĉhayani, Taytay mantakushankunata kasur imaqa tukuy tyimpupaqna kawsanqallapa nir. Chaynumi nuqaqa, tukuy imata Taytay Dyus nimashanlata rimar yaĉhachikuni".

Jesusmi yaĉhakuqninkunapa ĉhakinta paqaran

13 1Mananami maychu karan Pascua fyistapaqqa. Jesusqa yaĉhashana karan, wanur kawsamur syiluman rir Taytanwan qashan tarinakunanpaq uraqami ĉhamushana nir. Piru Jesusqami tukuyla paypi kriyiqkunataqa kusalata munaran. Chaymi wanunanpaqna karmapis ashwan masta paykunataqa munaran.

2Chaymanta Pascua mikunata mikunanllapapaqna katinllapaqami, Simonpa wamran Judas Iscariotita dyabluqa yarpuchishana karan, Jesusta kuntrankunaman qukunanpaqqa. 3Piru Jesuspismi yaĉharanllana, Taytan Dyusmanta shamushanrayku qashan payllaman tikrayan nir. Chaynullami yaĉharanpis Taytanqami tukuy imata pay mantananpaqna nisha nir. 4Chaynu mikuyatinllapami das sharir, qatakunan raĉhpanta lluqshichir uk twayata sinturanpi watakuran. 5Chaymantami yakuta batyaman itar, yaĉhakuqninkunapa ĉhakinkunata paqar, chay sinturanpi watakushan twayawan chakichiran.

6Nataq Simón Pedrupa ĉhakinta paqananpaqna katinqa, Pedruqa niran:

—Taytituy, ¿qamchu nuqapa ĉhakiyta paqanayanki?

7Jesusqa niran:

—Kanan kayta ruratiyqami mana intrakankiraqchu. Piru chaymantaqami intrakankina nir.

8Pedruqa niran:

—¡Taytituy, michkapis manami ĉhakiytaqa paqachishaykichu! nir.

Jesusqa niran:

—Mana ĉhakikita paqatiyqami, mana nuqapa kaqniychu kayanki kanqa, nir.

9Chaynu nitinmi Simón Pedruqa niran:

—¡Chaynu katinqa, Taytituy ama ĉhakiylatachu paqay! ¡Ashwanmi makiywan umaytapis paqapamay! nir.

10Piru Jesusqami niran:

—Chayraq intiru kwirpunta paqakushataqami ĉhakinlatana paqanchik. Chaqa kwirpunqami kusala shumaqnari. Chaynumi qamkunapis shumaqna kankillapa. Piru chaynu shumaqqami mana tukuynikillapachu kankillapa.

11Chaynu, "Manami tukuynikillapachu shumaq kankillapa" nirqami niyaran, mayqanmi kuntrankunaman qukuyanqa nir yaĉhashanrayku.

12Yaĉhakuqninkunapa ĉhakinkunata paqarnaqa qatakunan raĉhpanta qatakurna qashan misaman tar, kaynu niran:

"¿Intrakankillapachu, chaynu ĉhakikillapata paqashaypaqqa? 13Qamkunaqami nimankillapa: Mantamaqniy, Yaĉhachikuq Taytituy nir. Chaynu nirqami chiqapta niyankillapa. Chaqa chaynumiri kani. 14-15Nuqa mantashuqnikillapa, yaĉhachishuqnikillapa karmapismi ĉhakikillapata paqasha kani. Chaymi, nuqa rurashaynulla, qamkunapis uknikillapa uknikillapa ĉhakikillapata paqar sirbinakunkimanllapa.

16"Chiqaptami nishaykillapa: Uk sirbikuqqami mana maschu patrunninmantaqa. Chaynulla chay kaĉhamutin

shamuqpis manami maschu chay kaĉhamuqmantaqa nir. 17Tukuy kay nishushayllapata intrakasha kar, kasur kawsarllapaqami, kusa shumaqna kayankillapa kanqa.

18"Chaynu nirqami, mana tukuynikillapapaqchu rimayani. Chaqa nuqaqami allita yaĉhayani mayqankunalatami akrasha kani nirmapis. Piru Dyus nitin iskribikashanqami kumplikayta ministiyan. Chaqa niqmi: 'Nuqawan pulla mikuqmi, kuntrayna tikrakasha' nir. 19Kaytami willashunillapa yaĉhaskinaykillapapaqna, maydiya chaynu pasatinqa, kriyinaykillapapaq mayqanmi nuqaqa kani nirmapis. 20Chiqaptami nishaykillapapis: Nuqa kaĉhashayta shumaqta samachiqqami, nuqata samachimayanqa. Chaynulla, nuqata samachimaq-shuypaqa, chay kaĉhamasha chayta samachiyanqa" nir.

Judasmi kuntraykunaman qukumayanqa niran Jesusqa

(Mt 26.20-25; Mr 14.17-21; Lc 22.21-23)

21Chaynu nir tukchirnaqa, Jesusqa kusalata llakir kaynu niran:

—Chiqaptami nishaykillapa: Qamkunamanta uknikillapami kuntraykunaman qukumayanqa nir.

22Chaynu nitinmi yaĉhakuqninkunaqa uknin uknin kusalata chapanakuyaranllapa, mayqanpaqmi rimayan nirmapis mana yaĉharchu. 23Tukuy yaĉhakuqninkunamantaqami Jesusqa ukta kusalata munaq. Chaymi mikuyatinllapaqa Jesuspa qichqanlapi tayaran. 24Chayraykumi chaytaqa, Simón Pedruqa siñalawan willaran Jesusta tapunanpaq, pipaqshi rimayan nir. 25Chaymi chay yaĉhakuqninqa Jesusman mas qimikar kaynu nir tapuran:

—Taytituy, ¿pitaq chayqa? nir.

26Jesusqa niran:

—Mayqantaĉhi, tantata pitir nuyuchir aypachiyani chay paymi nir.

Chaynu nirnaqami tantata pitir nuyuchir, Simonpa wamran Judas Iscariotita aypachiran. 27Chaynu tantata Judas aypatinla, yarpuyninman Satanaspa yarpuyninqa yaykuran. Chaymi Jesusqa niran:

—Imataĉhi ruranaykipaq yarpushayki chaytaqami, utqar rurayna, nir.

28Piru chaynu Jesús nitinmapismi, chay misapi mikuqkunaqa mana intrakaranllapachu, imapaqmi chaynu nisha nirmapis. 29Ashwanmi wakinqa Judas qillayta tantananpaq talqitata purichiq katin kaynuta yarpuranllapa: Pascua fyistapaq imallataqa rantinanpaq, manaqapis mana imayjunkunata imallataqa qunanpaq kanqa nir.

30Chaymanta Judas tantata mikurnaqa, waqtaman lluqshiranna. Chaqa chay urasqami, tutana karan.

Jesusmi mushuq mantakuypaq yaĉhachikuran

31Judas waqtaman lluqshishana katinqa, Jesusqa niran:

—Kananmi ĉhamushana uraqa Dyusmanta Shamuq Runa wanur kawsamutin, tukuyla rikar alabananllapapaq. Chaynu pasatinmi Taytay Dyuspis alliplata riqsikar alabakanqa. 32Chaymi, payrayku Tayta Dyus allipta alabakarqa, dasna paypis riqsichikur alabachinqa, paymanta Shamuq Runaqa chiqap paynu nir. 33Kusala munashay wamrituykuna, pullaykillapaqa mananami unaylatanachu kashaq. Chaymi qamkunaqa maskamankillapa. Piru imanuĉhi Israelmanta karguyjunkunata willaray, chaynulla qamkunatapis kananqa willashaykillapa: Nuqa rishaymanqami manaraq riyta puytinkillapachu. 34Chaymi ashwan kay mushuq mantakuyta willashaykillapa ruranayki-

llapapaq: Uknikillapa uknikillapami
llakipanakunkillapa, imanuĉhi
qamkunata llakipashunillapa chaynulla.
35Chaynu uknikillapa uknikillapa
llakipanakutkillapaqami, tukuy
kwintata qukanqallapa, chiqaptami
yaĉhakuqniykuna kankillapa, nir.

Pedrumi Jesusta arniran mana dijananpaqchu

(Mt 26.31-35; Mr 14.27-31;
Lc 22.31-34)

36Chaymantami Simón Pedruqa
Jesustaqa kaynu nir tapuran:
—Taytituy, ¿maymantaq riyanki?
Jesusqa niran:
—Imanuĉhi nishurayllapa chaynu-
llami kananllaqa manaraq nuqa
rishaymanqa riyta puytinkichu. Piru
chaymantanami rinki nuqa kayashay-
manqa nir.
37Chaymi Pedruqa niran:
—Taytituy, ¿imapaqtaq mana
kananlla qamwan riyta puytini? ¡Chaqa
nuqaqami qamrayku wanuchimanatin-
llapamapis wanunaypaqqa listuna kani!
nir.
38Chaynu Pedro nitinmi, Jesusqa
niran:
—¿Nuqaraykuchu wanunaykipaqma-
pis listuna kanki? Piru chiqaptami
nishayki: Manaraq gallu kantayatinmi,
qamqa kimsa kuti ninki: ‘Manami
paytaqa riqsinichu’ nir.

Jesusmi Dyusman nan apamaqninchikqa

14 1Chaymantami Jesusqa
yaĉhakuqninkunataqa kaynu
niran:
“Qamkunaqa amami yarpupakuy-
llapachu. Ashwanmi Dyuspi chaynulla
nuqalapi kriyir kawsayllapa. 2Chaqa
Taytaypa wasinpiqami tanapaqqa
kusala achka lugarqa kan. Chaymi
nuqaqa willashurayllapa, riyani uk
lugarta qamkunapaq kamakachiq nirqa.
Manaqa mana imatapis willashunay-
llapatachu. 3Chaynu rir lugarta
kamkachirnaqa, qashan tikrakamushaq
Taytaypa wasinmanna apashunayllapa-
paq. Chaynuqami chay maypiĉhi nuqa
kayashaypina qamkunapis kankillapa.
4Chaqa qamkunaqami yaĉhankillapana
maymanmi riyani nir chaynulla
nantapismi riqsinkillapana”.
5Chaynu Jesús nitinmi, Tomasqa
niran:
—Taytituy, manami yaĉhayanillapa-
chu, maymanmi riyanki nirqa. ¿Imanu-
nari chay nantaqa riqsishaqllapa? nir.
6Chaynu Tomás nitinmi, Jesusqa
niran:
—Nuqami chay nanqa kani. Chaynu-
llami nuqa chay chiqap kaq, chaynulla
kawsachikuqpis kani. Chaymi nuqapi
kriyishaykillaparaykula Taytaymanqa
ĉhayta puytinkillapa. 7Nuqata riqsimar-
qami, Taytaytapis riqsinkillapa. Piru
kananmanta-pachami riqsinkillapana.
Chaqa rikashaykillapanari nir.
8Chaynu Jesús nitinmi, Felipipis
niran:
—Taytituy, rikachimayllapa Taytayki-
taqa. Chaqa chaynu rikaylatanami
ministiyanillapa nir.
9Jesusqa niran:
—Felipe, kwichka achka tyimpunami
pullaykillapa kani. Ima, ¿manaraqchu
riqsimanki? Chaqa mayqanpis nuqata
rikamaqqami Taytaytapis rikayanna.
¿Imapaqtaq mañamanki, ‘Taytaykita
rikachimay’ nirqa? 10¿Manachu kriyinki
nuqa Taytaywan chaylla kani, Taytaypis
nuqawan chaylla nirqa? Chaymi, tukuy
willashushayllapataqa, mana nuqa
munashaymantachu willashunillapa.
Ashwanmi Taytay nuqawan kar,
imatapis pay rurachiman. 11Kriyimay-
llapari Taytaywanqa chaylla kani,

chaynulla Taytaypis nuqawan chaylla nir. Chaynu mana kriyinarqa, chay rurashaykunalapimapis kriyiyllapa.

12"Chiqaptami nishaykillapa: Mayqanpis nuqapi kriyiqqami nuqa rurashaykunamatapis ruranqa. Chaynullami ashwan mas ukman shumaqkunata ruranqallapa. Chaqa nuqaqami riyanina Taytay kayashanman. 13Chaymi tukuy imatapis shutiypi mañakutkillapaqa, rurashaq. Chaynuqami, nuqarayku Taytayqa alabakashana kanqa. 14Nishushayllapanumi, shutiypi mañakutkillapaqa imatapis rurashaq nir.

Jesusmi arnikuran Santu Ispirituta kaĉhamunanpaq

15"Chaymi qamkuna munamayarqa, mantakushaykunata intrakar kasunkillapa. 16-17Chaynami nuqaqa Taytay Dyusta mañashaq uk Yanapashuqllapata kaĉhamunanpaq. Chayqami Chiqap Ispiritu kar, maydiyapis pullaykillapa kananpaq. Piru chaytaqami mana kriyiqkunaqa mana aypayta puytinqallapachu. Chaqa manari rikasha chaynulla riqsinllapalamapischu. Nataq qamkuna-shuypaqami riqsinkillapa, qamkunapa pullaykillapa maydiyapis kashanrayku. Chaymi pullaykillapana kanqa.

18"Manami askwintallaqa dijashaykillapachu. Ashwanmi tikrakamushaq qamkunawan pulla kanaypaq. 19Mananami maychu, chay mana kriyiqkuna, manana rikamananllapapaqqa. Nataq qamkuna-shuypaqami rikamankillapa. Chaynulla nuqa kawsashayraykumi, qamkunapis kawsankillapa. 20Chaynu Taytayman ritiynaqa, kwintata qukankillapa, Taytaywanna kani nir. Chaynulla qamkuna-shuypaqa nuqawan kankillapa nir, chaynulla nuqapis qamkunawan kani nir ima. 21Chaymi mayqanpis mantakushaykunata intrakar kasuqkunaqa, chiqapta nuqata munaman nir intrachikun. Chaynu nuqata munamaqtaqami Taytaypis munanqa. Chaynulla nuqapis munar chiqapta intrachishaq imanumi kani nirmapis".

22Jesús chaynu nitinqa Judas (mana chay Judas Iscariotichu), tapuran kaynu nir:

—Taytituy, ¿imapaqtaq nuqakunalata rikachimarllapa, mana tukuy runakunata rikachinkiqa?

23Jesusqa niran:

—Mayqanpis munamaqqami, rimashaykunata allita intrakar kasun. Chaymi Taytayqa munanqa paytaqa. Chaynu katinmi, ishkantiyllapa shamur pullana kawsashaqllapa. 24Piru mayqanpis mana munamaqqami, mana kasunchu rimashaykunataqa. Piru willashuyanillapa chayqami mana nuqamantachu. Ashwanmi Taytay willashunayllapapaq nimashanta willashunillapa.

25"Tukuy kaykunatami qamkunawan karllaraq willashunillapa. 26Piru Taytay, Santu Ispirituta nuqapa shutiypi yanapashunanllapapaq kaĉhamutin, payna allita intrachishunqallapa, Taytanchik Dyusta chiqapta riqsinaykillapapaqqa. Chaynullami tukuy willashushayllapatapis yarpuchishunqallapa ima.

27"Nuqami kusa shumaq kawsaytana dijashunillapa, shumaqtana kawsanaykillapapaq. Piru manami kay pachapi mana allinta yarpuqkuna shumaqta tanillapa nin, chaynuchu nishunillapa. Chaymi ashwan nuqawan kashaykillaparaykuqa ama yarpupakuyllapa chaynulla manchakuyllapalamapischu. 28Chaqa uyapamashaykillapanami, 'Riyashaqna, piru qashanmi tikrakamushaq qamkunawan kanaypaq' nitiyqa. Chayrayku, chiqapta munamayar-

llapaqa, aligriyashaykillapana kanqa Taytayman riyani nir yaĉharqa. Chaqa nuqamantaqami tukuy imapi payqa mas. 29Tukuy kaytaqami willashunillapa, maydiya nishushayllapanulla ima pasatinqa, kriyinaykillapapaqna.

30“Mananami qamkunawanqa unaytanachu parlashaq. Chaqa kay pachapi mantakuq nuqamanta mana mas karmapismi, imakunata ruraq qallariyanna. 31Chaynu pasatinmi, tukuyla runakuna kwintata qukanqallapa Taytayta chiqapta munarmi, pay nimashanta imatapis rurani nirqa.

“Shariyllapa. Rishunllapana kaymantaqa”.

Jesusmi chiqap uba tarpukashaqa

15 1Jesusqami kaynu niran: “Nuqami chiqap uba tarpukashaqa kani. Nataq Taytaymi kuytaq chayqa. 2Chaynu chiqap uba katiymi tukuy nuqapi kriyiqkunaqa nuqapa rikraykunana. Chaymi chay rikraykuna mana puquqtaqa, Taytayqa kuchur itakunqa. Nataq chay puquqkunata-shuypaqa mana shumaqninkunata kuchupar ima kamkachinqa, mastana puqunanpaq. 3Nataq qamkunaqami willashushayllapata kasur kawsashaykillaparayku kusa shumaqna kankillapa Dyuspaqqa. 4Chaynu karmi imanutaq nuqa qamkunamanta mana chiqanchakanichu, chaynulla ama nuqamantapis chiqanchakayllapachu. Chaqa uk ubapa rikrankunamaqa tullunmanta pakikasha karqa, mana puquyta puytinchu. Chaynullami qamkunapis mana nuqallawan karqa, mana puquq yupayna mana shumaqnachu kankillapa Dyuspaqqa.

5“Nuqami chay chiqap uba tarpukashaqa kani. Nataq qamkuna-shuypaqami rikraykuna kankillapa. Chaymi mayqanpis nuqamanta mana chiqanchakatinqa, nuqapis paykunamanta mana chiqanchakatiychu puquq yupayna kusa shumaqta kawsanqallapa. Chaqa mana nuqawan kaqkunaqami mana imatapis rurayta puytinqallapachu. 6Chaymi mayqanpis mana nuqallawan kaqtaqa, imanutaq qirupa rikrankunamataqa kuchur itakusha chakitin rupachinchik, chaynu ninamanna itakukanqa.

7“Piru qamkuna tukuy rimashaykunata kasur, nuqamanta mana chiqanchakar ima ministishaykillapata mañakutkillapapismi Taytayqa qushunqallapa. 8Chaynulla, chaynu puquq yupay kusa shumaqta kawsatkillapaqami Taytayqa kusa alabakashana kanqa. Chaynuqami nuqapa chiqap yaĉhakuyniypaqna riqsikankillapa. 9Chaqa nuqami qamkunataqa kusata munashunillapa, Taytay imanutaq nuqata munamashannulla. Chayraykumi qamkunapis uknikillapa uknikillapa munanakur kawsayllapa, nuqa munashushayllapanulla. 10Chaymi chiqapta nuqata munamarllapaqa, mantakushaykunata intrakar kasuyllapa. Chaqa imanutaq nuqamaqa Taytayta kusata munashayrayku tukuy mantamashanta kasur kawsani chaynulla.

11“Chaynuqami nishunillapa kusa shumaqta yarpurna, nuqawan chiqapta aligriyanaykillapapaq. 12Chaynullami mantashaykillapa: Imanutaq nuqa munashushallapa kani, chaynulla qamkunapis uknikillapa uknikillapa munanakuyllapa nir.

13“Chayraykumi mayqanpis ukninta munashanrayku amigunta washananraykuqa wanuymatapis puytin. 14Chaymi qamkunapis tukuy mantashushayllapata rurarqa kusa munashay amiguykunana kankillapa. 15Chaynu katkillapami manana kananmantaqa sirbimaqniypaqnachu riqsir, amiguykunapaqna riqsishaykillapa. Chaqa uk

sirbikuqqami mana yaĉhanchu imata patrunnin ruran nirmapis. Piru qamkunataqami Taytay tukuy imata willamashantapis tantar willashushallapana kani. 16Chaynulla manami qamkunachu nuqataqa akramashaykillapa. Ashwanmi nuqa qamkunata akrar kaĉhashurayllapa rir kusata puquq yupayna maydiyapis kawsanaykillapapaq. Chaynu kar, tukuy imata ministir shutiypi Taytayta mañatkillapaqa qushunqallapa. 17Chaymi qashan mantashaykillapa: Uknikillapa uknikillapa munanakuyllapa nir.

Jesustami paypa kaqnintinta ĉhiqninllapa

18“Nishaykillapapis: Kay pachapi mayqan ĉhiqnishutinllapaqa yaĉhankillapana nuqatami puntataqa ĉhiqnimayan nir. 19Chaqa qamkuna kay pachamanta kaqkunallawan katkillapaqa, kusalata munashuyanmanllapa, imanutaq paykuna munanakunllapa chaynulla. Piru qamkunata paykunamanta akrashushayllaparaykumi ĉhiqnishunllapa. Chaqa manami paykunapanachu kankillapa. 20Chaymi uk kuti nishushayllapata yarpuyllapa. Chaqa kaynumi nishurayllapa: Uk sirbikuqqami mana maschu patrunninmantaqa nir. Chaymi imanutaq nuqapa ikiypi puriranllapa mana allinta ruramananllapapaq, chaynullami qamkunatapis rurashunqallapa. Chaqa nuqa rimashaykunata kasuyarllapaqa, qamkuna nishaykillapatapis kasunmanllapa. 21Chaynumi rurashunqallapa nuqarayku. Chaqa paykunaqami mana riqsinllapachu kaĉhamasha chaytaqa.

22“Paykunaqami nuqa mana shamur willasha katiyqa mana uchayjunchu kanmanllapa. Piru shamur willatiy mana kasukushanllaparaykumi kusala uchayjunna. Chaymi manana pirdunakanqalamapischu. 23Chaqa mayqanpis nuqata ĉhiqnimaqqami Taytaytapis ĉhiqniyanllapa. 24Chaynulla nuqa paykunapa naypanpi mana mayqanpis rurashanllapata rurasha katiyqami mana ima uchayjunlamapischu kanmanllapa. Piru tukuy imakunata paykunapa naypanpi rurasha katiymapis, ĉhiqnimanllapa, chaynulla Taytaytapis ĉhiqninllapa ima. 25Tukuy kaykunaqami chaynuqa pasayan, Dyus nitin Moisés iskribikashankuna kumplikananpaq. Chaqa niqmi: ‘Yanqa illaqmantami ĉhiqnimanllapa’ nir.

26“Piru Taytaymanta Chiqap Ispiritu Yanapakuqta kaĉhamutiymi nuqapaq intrachikunqa uk tistigu yupayna mayqanmi kani nirmapis. 27Chaynullami qamkunapis nuqapaqqa tistiguykuna kankillapa. Chaqa qamkunaqami puntamanta-pacha pullay kashaykillapa.

16 1“Tukuy kaykunatami willashunillapa, nuqapi kriyishaykillapamanta ama chiqanchakanaykillapapaq. 2Chaqa chay tantakananllapa wasikunamantami itakushunqallapa. Chaynullami uk tyimpu ĉhamunqa. Chaymi chay tyimpupiqa wanuchishurllapa, yarpunqallapa Dyuspaqqami kusa allinta rurayanchikllapa nir. 3Chaynuqami tukunqallapa Taytayta chaynulla nuqatapis mana riqsimashanllaparayku. 4Tukuy kaykunataqami chaynuqa nishunillapa, chaynu pasananpaq ura ĉhamutinqa, tukuy chay willashushayllapata yarpunaykillapapaq.

“Piru tukuy kaykunataqami qamkunallawan kashayrayku mana naypaqllataqa willashurayllapachu.

Santu Ispiritumi yanapamanchik

5“Nataq kananqami riyanina mayqan ĉhi kaĉhamasha karan paywan pullana kanaypaq. Piru chaynu nishutiyllapaqa manami mayqannikillapapis tapumanki-

llapachu ¿maymantaq riyanki?
nirmapis. 6Ashwanmi, chay willashu-
shayllapapaq yarpur, kusa llakishalana
tikrakashaykillapa. 7Piru chiqaptami
nishaykillapa: Chaynu rinaypaqna
katiymapis aligriyayllapa. Chaqa nuqa
ritiymi Yanapakuq Ispirituqa shamunqa
manaqa mana. Nataq nuqa rirqami
kaĉhamushaq. 8Chaynu Yanapakuq
Ispiritu shamurmi, tukuy mana
kriyiqkunata allita rikachinqa
uchayjunmi kankillapa nir. Chaynulla
intrachikunqa Dyusqami mana ima
uchayjunlamapischu nir. Chaynu karmi
tukuyta allita rikar yaĉhashunqallapa
nir ima intrachikunqa. 9Chaymi yaĉhan-
killapa, tukuy nuqapi mana kriyiqkuna-
qami kusala uchayjun nir. 10Chaynulla
yaĉhankillapapis nuqaqami mana ima
uchayjunlamapischu kani nir. Chaymi
ashwan riyanina Taytayman, chaynulla
mananami rikamankillapanachu.
11Chaynullami yaĉhankillapapis, kay
pachapi mantakuq dyablutaqa, Tayta
Dyus kastigakananpaq nishantaqami,
allita rikar yaĉhar tukuy tyimpupaqna
kastigayanqa nir ima.

12“Chaynu nir ima willashunayllapa-
paqmi kusa achka kan. Piru kananlla
willashutiyllapaqami mana intrakankillapa-
chu. 13Chaymi Chiqapta intrachikuq
Ispiritu shamur tukuy imatapis karanlata
intrachishunqallapa. Chaqa payqa manami
munashanllamantachu willashunqallapa.
Ashwanmi tukuy imata Dyusmanta
uyapashanta ima willar intrachishunqa-
llapa. Chaynullami willashunqallapapis,
imakunami maydiyaqa pasanqa nir ima.
14Payqami nuqamanta uyashantana allita
intrachishutinllapa, alabamanqallapa.
15Chaqa Taytay Dyus yaĉhashantami
nuqapis yaĉhani. Chayraykumi nishuray-
llapa: Ispirituqami nuqamanta uyashanta
allita qamkunataqa intrachishunqallapa
nirqa”.

Kanan llakiyarmapis maydiyaqa aligriyankillapana

16Jesusqami niranpis:

“Mananami maychu manana rikama-
naykillapapaqqa. [Chaqa Taytaymanmi
riyanina.] Piru unaykaqmantaqami
rikamankillapana” nir.

17Chaynu nitinmi, wakin yaĉhakuq-
ninkunaqa paykunapura kaynu tapuna-
kuqllapa: “¿Ima nishaq nirtaq,
chaynuqa nimanchikllapa? Chaqa
nimanchikllapami, mananashi maychu
Taytanman ritin manana rikanallapa-
paqqa. Chaymanta unaykaqmantashi
rikayashunllapana nir. 18Chaynulla,
¿ima nishaq nirtaq nin, ‘Mananami
maychu’ nirqa? Manami intrakanchik-
llapachu imata rimayan nirmapis”.

19Piru Jesusqami kwintata qukaran,
tapunayanllapa nir. Chaymi niran:

—Qamkunatami nishaykillapa:
Manana maychu qamkuna manana
rikamanaykillapapaqqa. Piru unaykaq-
mantami rikamankillapana nir. ¿Chaynu
nishaypaqchu tapunakuyankillapa?
20Piru chiqapta nishaykillapa:
Qamkunaqami llakir waqankillapa ima
nuqa dijashutiyllapaqa. Nataq nuqapi
mana kriyiqkuna-shuypaqami kusalata
aligriyanqallapa. Piru qamkuna chaynu
llakishaykillapamantaqa ashwan
mastana aligriyankillapa. 21Imanutaq uk
warmimaqa, kusata nanachikun wamra-
kustunanpaq nanaynin aypatinqa. Piru
wamritun nasikutinnaqami nanachiku-
shanmatapis qunqanna. Chaymi ashwan
kusata aligriyan, wamrakushanrayku.
22Chaynumi qamkunapis kananqa
kusata llakinkillapa. Piru nuqa tikraka-
mur rikashutiyllapami, shunquyki-
llapapi kusa shumaqta yarpurna
aligriyankillapa. Chaymi chay aligriya-
shaykillapamantaqa manana mayqanpis
llakichishunqallapanachu.

23“Chaqa chay diyakunapiqami
manana imatapis tapumankillapanachu.
Piru chiqaptami nishaykillapa: Ima
ministishaykillapatapis shutiypi,
Taytayta mañakutkillapa payqa qushun-
qallapa. 24Kanankamanmi manaraq
imatapis shutiypiqa Taytaymanqa
mañakushaykillapachu. Mañakuyllapa,
pay yanapashutinllapa tukuy shunquy-
killapawan aligriyanaykillapapaq.

Jesusmi tukuy mana allin kaqkunataqa binsishana

25“Tukuy kaykunatami, kumparasyun-
kunawan willashushallapa kani. Piru
ĉhamunqanami uraqa manana kumpa-
rasyunkunawannachu willashunayllapa-
paq. Ashwanmi Taytaypaqqa imatapis
kusa intrakaypaqtana willashaykillapa.
26Chaymi chay diyapiqa, imakunatapis
shutiypina Taytaytaqa mañakunkillapa.
Chaypiqami mana nuqanachu qamkuna-
paqqa Taytaymanqa mañakushaq.
27Chaqa Taytaymi kusalata munashun-
llapa, qamkuna nuqata munamashayki-
llaparayku, chaynulla paymanta nuqaqa
shamusha kani nir kriyishaykillapa-
rayku ima. 28Taytaypa naypanmantami
shamuray kay pachaman. Nataq
kanan-shuypaqa kay pachata dijanina,
Taytay kayashanman tikrakanaypaq”.

29Chaynu Jesús nitinqa, yaĉhakuqnin-
kunaqa niran:

—Kanan-shuypaqami kusa intrakay-
paqtana rimayanki, mana kumparasyun-
kunawannachu. 30Chaymi kananqa
yaĉhanillapana tukuy imatapis yaĉhanki
nir. Chayraykumi manana tapushunay-
llapamatapis ministinkinachu. Chaynu
katkimi, kriyinillapana chiqaptami
Dyusmanta shamushayki nir.

31Jesusqa niran:

—¿Chayqachu kananqa kriyimanki-
llapana? 32Chaqa ura ĉhamunanpaq
karan chayqami ĉhamushana. Chaymi
qamkunaqa wakta kayta shikwakar rir,
nuqalatana dijamankillapa. Piru
manami nuqalachu kashaq, Taytay
pullay kashanrayku. 33Tukuy kaykuna-
tami willashunillapa, nuqapi maydiya-
pis kriyirlla kusa shumaqtana
kawsanaykillapapaq. Chaqa, kay
pachapiqami kusalata qischashunqa-
llapa. Piru kusata animakurmi shachina-
kunkillapa. Chaqa nuqami tukuy mana
allin kaqkunataqa binsishana kani.

Jesusmi yaĉhakuqninkunapaq Taytanman mañakuran

17 1Tukuy kaykunata nirnaqami,
Jesusqa syiluman chapakur
kaynu nir mañakuran:

“Taytay, qischakar wanunaypaq
uraqami ĉhamushana. Chaymi,
runakunata intrachiy, imaraykumi
wanuyani nir intrakar alabamananllapa-
paq. Chaynuqami ashwan qamtapis
alabashunqallapana. 2Chaqa qammi
Wamraykitaqa nishayki, tukuylata
mantar qampa kaqkunataqa washar,
tukuy tyimpupaq kawsachinanpaq.
3Chaymi mayqanpis qamta uklayla
chiqap Dyus kanki nir riqsishuqkuna,
chaynulla Jesucristuta kaĉhamushaykipi
kriyiqkunalami tukuy tyimpupaqqa
kawsanqallapa.

4“Tukuy imata ruranaypaq nimashay-
kita kay pachapi rurar tukchishayray-
kumi, runakuna qamtaqa kusata
alabashunllapa. 5Chayraykumi Taytituy
kanan-shuypaqa kay pachamapis
manaraq kayatinchu kusa shumaq
pudirninchikwan mantakuqninchik,
chaynulla kanaypaqna tikramay.

6“Chaqa qampa shutikitami, chay
mana kriyiqkunamanta akrar
qumashaykikunata riqsichisha kani.
Paykunataqami, qampa kashanrayku
qumarayki. Chaymi rimanaykita
intrachishayrayku kasurna kawsanllapa.

7Chaymi kananqa paykunaqa intrakan-
llapana, tukuy imatapis qamrayku
rurani nir. 8Chaqa rimanaykita
paykunata yaĉhachinaypaq nimashay-
kita yaĉhachitiymi, kasushallapa.
Chaynullami paykunaqa kriyishallapa,
nuqataqa chiqapta qam kaĉhamatki
shamusha kani nir ima.
9"Chayraykumi tukuy chay qampa
kaqkunata qumashaykipaq mañakuni.
Chaqa qammi paykunataqa qumarayki.
Piru chay mana kriyiq kaqkuna-
paq-shuypaqa manami mañakunichu.
10Tukuy nuqapa kaqkunaqami qampa.
Chaynulla tukuy qampa kaqkunapis
nuqapa. Chaymi tukuy nuqapa
kaqniykunaqa, rikar imanumi kusala
pudirniyjun ima kani nir alabaman-
llapa.
11"Nuqami kay pachamantaqa,
qammanna shamuyani Taytay. Nataq
paykunaqami kay pachallapiraq
kidanqallapa. Chayraykumi kusa allinla
Taytay, shutikipi mañakushayki, allita
kuytapamatki amana nuqamanta
chiqanchakananllapapaq. Chaynuqami
nuqawanqa pullalana kanqallapa,
imanutaq qamwan nuqamaqa pullala
kanchik chaynu. 12Chaqa nuqa kay
pachallapi paykunawan karqami, qam
pudirnikita qumashaykiwan kuytaray
ima tukuy mana allinkunamanta. Nataq
iskribikashannulla kumplikananpaqmi,
dyablu munashannu rurar ukla
chinqaran. Piru paymantaqami mana
masqa chinqashallapanachu.
13"Kanan-shuypaqami shamuyanina
Taytay chay maypiĉhi kayashaykiman.
Piru paykunataqami kay pachapi mana
kriyiqkunawan karlla intrachini nuqa
aligriyashaynulla kusalata aligriyanan-
llapapaq. 14Nuqa rimaynikita yaĉhachi-
tiy kasushanllaparaykumi, mana
kriyiqkunaqa paykunata ĉhiqninllapa.
Chaqa rimaynikita kasuqkunaqami nuqa
yupayna, mana chay mana kriyiqkuna
yupaynachu. 15Piru chaynu nishurqa,
manami mañashuyanichu, kay pachapi
mana kriyiqkunamanta chiqanchanayki-
paq nirchu. Ashwan mañashuni
kuytanaykipaq tukuy mana allin
kaqkunamanta. 16Chaqa imanutaq
nuqamaqa mana, kay pachapi mana
kriyiqkunapa kaqninchu kani, chaynu-
llami paykunapis. 17Chayraykumi
paykunataqa chiqap kaqlawan shumaq-
chay. Chaqa rimaynikiqami kusala
chiqap. 18Paykunatami mana
kriyiqkunapa rurinta kaĉhayani,
imanutaq nuqata qam kaĉhamarayki
chaynulla. 19Nuqami qam munashayki-
nulla paykunapaq wanushayrayku
kusala shumaqpaqna riqsimanki.
Chaynullami paykunapis chiqap
rimayniki nishannula rurarna, shumaq-
chakanqallapa.
20"Manami paykunalapaqchu
mañashuni. Ashwanmi paykuna
yaĉhachikutin kriyiyanqallapa chay
paykunapaqpis mañashuni. 21Chaynu-
llami Taytay mañashunipis tukuy
nuqapi kriyiqkunaqa uklana kananllapa-
paq. Chaqa imanutaq qam nuqawan-
maqa ukla kanchik chaynu, nuqanchik-
wan tantalana kananllapapaq. Chaynu
katin, mana kriyiqkuna rikarqami
allitana kriyinqallapa, qammi nuqata
kaĉhamashayki nir. 22Chaqa imanuĉhi
kusa pudirniyjun kashayrayku alabama-
nanllapapaq nimarayki, chaynu
kananpaqmi paykunatapis nisha kani,
uklana kananllapapaq. Imanutaq
qamwan, nuqamaqa uklana kanchik
chaynulla. 23Chaynu qam nuqawan
karmi kusata yanapamanki. Chaynu-
llami nuqapis paykunataqa yanapashaq,
ukninllapa ukninllapa yanapanakur,
uklana kawsananllapapaq. Chaynu
katinllapami chay mana kriyiqkunaqa
kwintata qukanqallapa, qammi

nuqataqa kaĉhamashayki, chaynulla paykunataqa kusata munanki nuqata yupaylla nir.

24"Taytay, qammi qumarayki akrashaykikunataqa. Chaymi munani paykunapis chay maypiĉhi kayashaypiqa pullay kananllapata. Chaynu pullay karmi qamrayku kusa pudirniyjun kani nir yaĉhar alabamanqallapa. Chaqa qammi, pachamapis manaraq kayatinchu munamashaykillana kasha. 25Imatapis karanlata rikaq Taytay, mana kriyiqkunaqami mana riqsishunllapachu. Piru nuqa-shuypaqami riqsishuni. Chaynullami tukuy kriyiqkunapis yaĉhanllapa, qam nuqataqa kaĉhamashayki nir. 26Chaymi paykunataqa riqsichisha kani, imanu kanki nirmapis. Chaynullami masta qampaq intrachishaq munanakur kawsananllapapaq imanuĉhi nuqata munamanki chaynulla. Chaynu katinllapami nuqaqa paykunapina kashaq maydiyapis".

Jesustami prisuranllapana
(Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Lc 22.47-53)

18 1Chaymanta chaynu nirnaqa, Jesusqa riran yaĉhakuqninkunawan Cedrón raqrapa chimpanman. Chaypi wirta katinmi, chayman Jesusqa yaykuran yaĉhakuqninkunawanqa. 2Chaynullami chay Judas, Jesusta kuntrankunaman qukunanpaq karan chaypis, riqsiq chay wirtataqa. Chaqa Jesusqami achka kuti chaymanqa yaĉhakuqninkunawan risha kayaq. 3Chaynu chay lugarta riqsiq karmi, Judasqa achka suldadukunawan, Dyusta adurananllapa wasita wakin kuytaqkunawan ima, ĉharanllapa. Paykunataqami kurakunapa mantaqninkuna, fariseukuna ima kaĉhamutin, ĉhamuranllapa lamparakunawan, anturchakunawan, chaynulla ispadakunawan ima alli kamakasha. 4Piru Jesusqami tukuy ima pasayan nir yaĉhashanrayku, lluqshir rir kaynu nir tapuran:

—¿Mayqantataq maskayankillapa? nir.

5-6Paykunaqa niran:

—Nazaretmanta Jesusta nir.

Jesusqa niran:

—Nuqami kani.

Chaynu Jesús "Nuqami kani" nitinqa, ikiman tukushaq nir tukuynin pachaman rataranllapa. Judaspismi chaypi pullanllapa karan. 7Chaymantaqa qashan Jesusqa tapuran kaynu nir:

—¿Mayqantataq maskayankillapa? nir.

Paykunaqa qashan niran:

—Nazaretmanta Jesusta nir.

8Chaynu nitinllapaqa, qashan Jesusqa niran:

—Nuqami kani nir willashushallapana kani. Nuqata maskamayarllapaqa, yaĉhakuqniykunataqa dijayllapa rinqa.

9Chaynuqami Jesusqa niran "Taytay chay qumashaykikunaqami, mana uklamapis nuqamantaqa chiqanchakashachu" nishan kumplikananpaq. 10Chaymantaqa Jesuspa yaĉhakuqnin Simón Pedruqa, uk ispadata lluqshichimur, kurakunapa mantaqninta sirbiq runapa allilaw rinrinta *¡saq!* pitiran. Chay sirbikuqqami Malco shutiq. 11Chayta Pedro ruratin rikarmi, Jesusqa niran:

—Ispadaykita ĉhuray tananman. Chaqa ¿manachu chay ayaq yaku yupay qischakanaypaq Taytay nishantaqa puytiyashaq rurayta? nir.

Jesustami Anasman aparanllapa
(Mt 26.57-58; Mr 14.53-54; Lc 22.54)

12Chaymantaqa chay suldadukuna, mantaqninwan, chaynulla Dyusta

aduranan llapa wasita kuytaqkuna ima Jesustaqa aypar wataranllapana.
13Chaymi puntataqa aparanllapa Caifaspa swigrun Anaspa wasinman. Chay añupiqami Caifasqa kurakunapa punta mantaqnin karan. 14Kay Caifasmi Israelmanta runakunataqa kaynu nisha kayaq: “Uk runalami wanunanpaq allin kanqa tukuypaq” nir.

Pedrumi Jesustaqa mana riqsinichu niran

(Mt 26.69-70; Mr 14.66-68; Lc 22.55-57)

15Simón Pedrumi, uk yaĉhakuq masinwan Jesuspa ikinta riyaranllapa. Pedrupa yaĉhakuq masinqami, kurakunapa mantakuqninpaqa riqsinan karan. Chaymi Jesuswan pulla yaykuran chay wasipa pampankaman. 16Nataq Pedro-shuypaqa waqta punkulapi kidaran. Chaymi Jesuspa yaĉhakuqnin kurakunapa mantaqninpa riqsinan kaqqa, punkupi warmi kuytakuqtaqa willar Pedrutapis ruriman yaykuchiran.
17Chaymantaqa chay punkupi kuytakuq warmiqa, Pedrutaqa kaynu nir tapuran:

—¿Manachu qampis wak runapa uk yaĉhakuqnin kanki? nir.

Pedruqa niran:

—Manami nir.

18Piru kusata qasayatinmi, chay sirbikuqkuna, Dyusta aduranan llapa wasita kuytakuqkunaqa ninata kachkasha quñukur shayaranllapa. Pedrupismi paykunawan pulla chaypi quñukur shayaran.

Anasmi Jesusta tapuran

(Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Lc 22.66-71)

19Kurakunapa mantaqninqa qallariranna Jesusta tapuq yaĉhakuqninkunapaq, imakunata yaĉhachikushanpaq ima. 20Taputinqa, Jesusqa niran:

—Nuqaqa tukuypa naypanpi rimasha kani. Maydiyapismi tantakananllapa wasikunapi, chaynulla Dyusta aduranan llapa wasipi, chay maypiĉhi Israelmanta tukuy runakuna tantakanllapa chaykunapi yaĉhachikusha kani. Chaynuqami mana imatapis pakapllaqa yaĉhachikushachu kani. 21Chaynu katinqa, ¿imapaqtaq tapumayanki? Tapuy uyakumasha chaykunata. Paykunami yaĉhanllapa nuqa rimashaykunataqa nir.

22Chaynu Jesús nitinmi, Dyusta aduranan llapa wasita kuytaqkunamanta ukqa qaqllanpi maqaran Jesustaqa, kaynu nir:

—¿Kurakunapa mantaqnintachu waknu willanki? nir.

23Chaymi Jesusqa niran:

—Mana allinta rimasha katiyqa willamay-ari imatami mana allinta rimasha kani nirmapis. Piru allinta rimasha katiyqa ¿imapaqtaq maqamanki? nir.

24Chaymantami Anasqa Jesustaqa watakashallata kaĉharan, kurakunapa punta mantaqnin Caifasmanna.

Pedrumi qashan Jesustaqa mana riqsinichu niran

(Mt 26.71-75; Mr 14.69-72; Lc 22.58-62)

25Chaykamanqa, Pedruqa ninapa yatalanpi shasha quñukuyaran. Chaymi tapuranllapa:

—¿Manachu chiqapta wak runapa uk yaĉhakuqnin kanki? nir.

Pedruqa niran:

—Manami nir.

26Chaypimi karan kurakunapa mantaqninpa uk sirbikuqninpis. Payqami, Pedro uk sirbikuqpa rinrinta pitisha karan chaypaqa ayllun karan. Chaymi paypis tapuran Pedrutaqa kaynu nir:

—¿Manachu paywan rikashuray wak wirtapi?

27Chaynu nir taputinmapis, Pedruqa qashan, “Manami riqsinichu” nitinlami galluqa kantaranna.

Jesusmi Pilatupa naypanpi

(Mt 27.1-2, 11-14; Mr 15.1-5; Lc 23.1-5)

28Piru limpu achkiyayatinnaqami, Jesustaqa Caifaspa wasinmantaqa, aparanllapa Romamanta mantakuq Pilatupa mantakuna wasinman. Piru Israelmanta karguyjunkunaqa mana yaykuranllapachu chay wasimanqa. Chaqa paykunaqami yarpuqllapa: Chayman yaykurqashi mantakuykuna nishannulla manana Dyuspaqqa shumaqnachu kayanqallapa nir. Chaynulla mananashi Pascua mikunamatapis mikuyta puytiyanqallapanachu nir. 29Chaynu Jesusta ĉhachitinllapanaqa, Pilatuqa waqtaman lluqshimur niran:

—¿Imamantataq kay runataqa uchachayankillapa? nir.

30Paykunaqa niranllapa:

—Kay runa allin katinqa, qammanqa mana apamunayllapatachu nir.

31Pilatuqa niran:

—Chaynu katinqa, apar liynikillapa nishannulla kay runataqa rikar yaĉhayllapa nir.

Chaynu nitinmi, Israelmanta karguyjunkunaqa niran:

—Nuqakunaqami mana dirichuyjunchu kanillapa mayqantapis wanuchinayllapapaqqa nir.

32Chaynumiri kumplikaran, Jesús imanumi wanushaq nir payllapaq rimashanqa. 33Chaymantami Pilatuqa qashan mantakunan wasinman yaykur, Jesustaqa qayar kaynu nir tapuran:

—¿Qamchu Israel runakunapa mantaqnin kanki? nir.

34Jesusqa niran:

—¿Qampa yarpuynikillamantachu tapumanki, manaqachu ukkuna willashusha katin? nir.

35Jesús chaynu nitinqa, Pilatuqa niran:

—¿Nuqachu Israelmanta runa kani? Chaqa qampa nasyunnikimanta runakuna, chaynulla kurakunapa mantaqninkunami qamtaqa nuqamanqa apamushushallapa. Ma willamay, ¿imatataq rurashayki? nir.

36Jesusqa niran:

—Nuqapa mantakunayqami mana kay pachamantachu. Chaqa chaynu katinqami, nuqapa kaqniykuna maqanakunmanllapa ama Israelmanta karguyjunkunaman qukumananllapapaq. Piru mantakuyniyqami mana kaymantachu nir.

37Chaymantaqa Pilatuqa tapuran:

—Chaynu karqa, ¿chiqaptachu qamqa uk mantakuq kanki? nir.

Jesusqa niran:

—Qamllami nimanki, mantakuq kani nirqa. Nuqami kay pachaman shamur nasiray tukuy runakunata willanaypaq chay chiqap kaqpaq. Chaymi chiqap kaqpaq rimatiy intrakaqkunaqa, uyamanllapa nir.

38Chaynu nitinqa, Pilatuqa niran:

—¿Imataq chay chiqap kaqqa? nir.

Jesustami wanuchinanpaqna niranllapa

(Mt 27.15-31; Mr 15.6-20; Lc 23.13-25)

Chaynu Jesusta tapurnaqa, Pilatuqa qashan lluqshimuran, chay Israelmanta karguyjunkunata kaynu nir willaq:

—Nuqapaqqami kay runaqa mana ima uchayjunlamapischu. 39Piru qamkunapa kustumrikillapami kan, kada Pascua fyistapi qamkuna nishaykillapanulla uk prisuta kaĉhanaypaq.

Chaynu katinmi, ¿munankillapachu kay Israel runakunapa mantaqninta kaĉhanaypaq? nir.

40 Chaynu Pilato nitinqa, tukuyninllapa qashan kaynu niranllapa:

—¡Ama chaytaqa kaĉharchu, ashwan Barrabasta kaĉhay! nir.

Kay Barrabasqami kusala suwakuq runa karan.

19 1 Chaymantaqami, Pilatuqa kaĉhakuran, Jesusta kusata llibachinanllapapaq. 2 Chaymi suldadukunaqa kashamanta rurakasha kurunata Jesustaqa umachiranllapa. Chaynulla uk chupika murada raĉhpata yakachiranllapa. 3 Chaymantami kushipananllaparayku tukuynin qimikar kaynu niranllapa:

—¡Biba Israel pwiblupa gubyirnun! nir.

Chaynu nir imaqami, qaqllitanpi maqaqllapa. 4 Chaynami, Pilatuqa qashanpis mantakunanmanta yarqamur niran:

—Rikayllapa. Nuqaqami paytaqa yarqachimusha kani rikar kwintata qukanaykillapapaq, nuqapaqqa kay runaqa mana ima uchayjunlamapischu nir.

5 Chaymantaqami Jesusqa yarqamuran, kashamanta rurakasha kurunata umakusha, chupika murada raĉhpata yakakusha ima. Chaymi Pilatuqa niran:

—¡Kaypimi kay runaqa! nir.

6 Chaynu nitinqa, kurakunapa mantaqninkuna, Dyusta aduruananllapa wasita kuytaqkunaqa niranllapa:

—¡Kruspi klabay! ¡Kruspi klabay! nir.

Piru Pilatuqa paykunataqa niran:

—Chaqa, qamkuna apar kruspiqa klabayllapamapis. Nuqapaq-shuypaqa, kay runaqa mana ima uchayjunlamapischu nir.

7 Chaynu Pilato nitinqa, Israelmanta karguyjunkunaqa niranllapa:

—Nuqakunapaqami uk liyniyllapa kan. Chaymi, chay liyniyllapa nishannuqa, kay runaqa allin wanunanpaq. Chaqa payqa ‘Dyuspa Wamran kani’ nisha.

8 Chaynu nitinllapaqa llallin Pilatuqa kusata manchakuran. 9 Chaymi qashan mantakunanman yaykur, tapuran Jesustaqa kaynu nir:

—¿Maymantataq qamqa kanki? nir.

Piru Jesusqami, mana imatapis willaranchu. 10 Chaymi Pilatuqa qashan niran:

—¿Manachu imatapis willamayanki? ¿Manachu yaĉhanki, nuqa washashuyta puytini? nir. Manaqapis ¿mantakutiy kruspi klabashuyta puytinllapa nirqa?

11 Jesusqa niran:

—Tayta Dyus, mana munasha katinqa, manami imatapis ruramayta puytinkimanchu. Piru mayqanĉhi nuqata qamman qukumasha chaymi mas uchayjunqa qammantaqa.

12 Chaynu Jesús nitinmi, Pilatuqa chay kutilla kaĉhayta yarpuran imanullapis. Piru chay Israelmanta karguyjunkunaqa kusata lanyaranllapa, kaynu nir:

—¡Chay runata kaĉharqa, Romapa punta mantaqnin Cesarpaqa mana amigunchu kanki! ¡Mayqanpis mantakuq paylla tikrakarqa, mantakuq Cesarpaqa kuntran! nir.

13 Chaynu nitinllapa Pilato uyaparqa, Jesustaqa tukuypa naypanman lluqshichimur, payqa mantakunanpina taran. Chay mantakunan lugarqami shutiq “Rumi Llutakasha Pampa”. Nataq hebreo rimaypi-shuypaqa *“Gabata”* nir. 14 Chaypimi uk diyalana Pascua fyistapaq faltayatin, alas dusi yupayna karan. Chaymi Pilatuqa niran:

—¡Kaypimi mantakuqnikillapaqa! nir.

15 Piru paykunaqami ashwan kusata laqyaranllapa kaynu nir:

—¡Wanunqa! ¡Wanunqa! ¡Kruspi klabay! nir ima.

Chaynu nitinllapa, Pilatuqa tapuran paykunataqa kaynu nir:

—¿Mantakuqnikillapatachu nuqaqa kruspi klabayashaq?

Chaynu nitinqami, chay kurakunapa mantaqninkunaqa niranllapa:

—¡Nuqakunapaqa, Cesarla mantakuqniyllapaqa! ¡Manami chiqan mantakuqniyjunchu kanillapa! nir.

16Chaynu nitinllapami, Pilatuqa Jesustaqa paykunatana quran. Chaymi Jesustaqa aparanllapana kruspi klabaq.

Jesustami kruspi klabaranllapana
(Mt 27.32-44; Mr 15.21-32; Lc 23.26-43)

17Jesusqa kayashanmantaqa krusninta rikrakur riran, Calavera shutiq lugarmanqa. (Hebreo rimaypiqa chay lugartaqa ninllapa Gólgota nir.) 18Chay lugarpimi Jesustaqa klabaranllapa ishkay runawan pullata krusllapi, ukninta Jesuspa allilaw qichqanpi, ukninta ichuqlaw qichqanpi. 19Kruspi klabatinllapanaqa Pilatuqa kaĉhakuran, uk litriru kaynu niqta ĉhurananllapapaq: “NAZARETMANTA JESÚS, ISRAEL RUNAKUNAPA MANTAQNIN” nir. 20Chaymi chay litrirutaqa Israelmanta achka runakuna liyiranllapa. Chaqa Jerusalén pwiblupaqa shipchanlapi karan. Chay litriruqami iskribikasha karan hebreo rimaypi, latin rimaypi, griego rimaypi ima. 21Chaymi Israelmanta kurakunapa mantaqninkunaqa niranllapa Pilatutaqa.

—Ama iskribiychu ‘Israel runakunapa mantaqnin’ niqtaqa. Ashwan iskribiy kaynuta: ‘Israel runakunapa mantaqnin tukuq’ niqta.

22Piru Pilatuqa niran:

—¡Chaynu iskribirqami, iskribishana kani! nir.

23Chaymanta suldadukuna Jesusta kruspi klabarllapanaqa raĉhpantaqa kwatru partipaq pitir, uk parti kada unu aypakuranllapa. Piru chay atun raĉhpa qatakunantaqa mana siranayjun katinmi, mana imanupis partinakuyta puytiranllapachu. Chaqa uk kwirpuyjunlami karan. 24Chaynu katinmi suldadukunaqa, kaynu niranllapa:

—Ama llikirchu surtyakushunllapa, mabir mayqanninchikllapashi aypashunllapa nir.

Chaynu ruratinllapami Dyus nitin iskribikashanqa kumplikaran. Chaqa niqmi: “Raĉhpaytami paykunalla ayparanllapa. Nataq qatakuna raĉhpayta-shuypaqa surtyakur ayparanllapa” nir. Chaymi chaynulla suldadukunaqa rurananllapa.

25Jesús klabakashanpa yatanpiqa karanllapa Jesuspa maman María, Jesuspa mamanpa irmanan, Cleofaspa warmin María, chaynulla María Magdalena ima. 26Chaymanta Jesús mamanta rikar, chay kusa munashan yaĉhakuqnin mamanpa pullan shaqta rikarqa, mamantaqa niran:

—Mamitay, chaypimi wamraykiqa nir.

27Chaynu mamanta nirqa, yaĉhakuqnintapis niran:

—Chaypimi mamayki nir.

Jesús chaynu nishanmanta-pachami, chay yaĉhakuqninqa Jesuspa mamantaqa payna rikaran, kuytaran imamapis.

Jesusmi wanuranna
(Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Lc 23.44-49)

28Chaymantami, Jesusqa tukuy imapis kumplikashana nir yaĉhashanrayku kaynu niran:

—Yakunayani nir.

Chaynuqami niran, Dyus nitin iskribikashapi nishan kumplikananpaq.

29Chaynu nitinmi, puqyala raĉhpitata isupu qirupi watar, puchqu binu uk jarrupi tayatin nuyuchir, Jesuspa shiminmanqa qimiranllapa. 30Chaymi Jesusqa puchqu binuta kamarnaqa niran:

—Tukuymi kumplikashana nir.
Chaynu nirqa, pukĉhirar wanuranna.

Jesuspa kustillantami uĉhkuranllapa

31 Samana diyapi Pascua fyista qallarinanpaq katinqami, chay Israelmanta
karguyjunkunaqa mana munaranllapachu, chay kruspi klabaraqkunapa
kwirpun krusllapi kanantaqa. Chaqa
Pascua fyistaqami kusala shumaq fyista
karan. Chayrayku Pilatuta rugaranllapa
kaĉhakutin rir chay kruspi klabaraqkunapa ĉhankanta pakitinllapa dasna
wanutin, kwirpunta ashuchinanllapapaq
nir. 32 Chaymi kaĉhakutinllapa, suldadukunaqa rir, Jesuspa qichqanpi uk
klabaraqpa ĉhankantaqa pakiran.
Chaynulla chay uk qichqanpi kaqpatapis. 33 Piru Jesuspa ĉhankanta pakinanpaq qimikayatinllapa-shuypaqa,
wanushana karan. Chaymi ĉhankantaqa
manana pakiranllapanachu.

34 Piru ashwan chay suldadukunapa
ukninqa rir atun puntayjun jyirruwan
Jesuspa kustillanta uĉhkuran. Chaymi
chay kutilla, yawarwan yaku Jesuspa
kwirpunmantaqa yarqamuran. 35 Kaytaqami uk rikasha chay parlakun. Chaymi
chiqapta riman. Chaynulla yaĉhanpis
chiqapta rimayan nir. Chaynu
rimatinmi, qamkunapis kriyinaykillapapaq. 36 Chaqa tukuy kaykunaqami
chaynuqa pasaran Dyus nitin iskribikashankuna kumplikananpaq. Chaqa
niqmi: “Manami uk tullunlamatapis
pakinqallapachu” nir. 37 Chaynullami uk
iskribikashakunapipis niq: “Rikakunqallapami uĉhkushanllapamatapis” nir.

Jesustami pamparanllapana
(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Lc 23.50-56)

38 Chaymantaqami Arimateamanta
Josiqa, Pilatuta rugaran Jesuspa
kwirpunta qutin apar pampananpaq.
Josiqami, Jesuspa yaĉhakuqninna
karan. Piru chay Israelmanta karguyjunkunata manchashanraykumi, upallala
puriq, mana imatapis rimarchu. Chaymi
Pilato apar pampay nitinqa, Josiqa rir,
Jesuspa kwirpuntaqa aparanna pampaq.
39 Chaynullami Nicodemupis ĉhamuran,
trinta kiluta yupay kusa mishki mutkiypaqla rimidyitukuna mirrawan, aluwita
apar. Paymi unaylla uk tuta risha kayaq
Jesuswan parlaq. 40 Chaynumi, Josiwan
Nicodemuqa Jesuspa kwirpuntaqa
aypar, raĉhpitata chay mishki mutkiypaqla rimidyitukunawan alli salar,
pilluranllapa. Chaynuqami rurararanllapa,
Israelmanta runakunapa chaynu
pampakunanllapapaq kustumrin
kashanrayku.

41 Chay lugar kruspi klabashanllapapiqa
kayaq uk wirta. Chaypiqami kayaqna
qaqapi uk uĉhku wanuqkuna pampakananpaq. Piru chaypiqami manaraq mayqanpis
pampakashachu kayaq. 42 Chaymi chaylapi
pamparanllapa, chay yatanlapi katin.
Chaqa Israelmanta runakunapa samanan
diyamapis qallariyarannari.

Jesusmi kawsamuranna
(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Lc 24.1-12)

20 1 Chaymantami simanapa punta
diyanpiqa María Magdalenaqa
amsaq amsaqla riran Jesús pampakashanmanqa. Chaynu rir ĉharmi, chay
uĉhkuta kirpaq atun rumiqa uklawpina
kaqta rikaran. 2 Chaymi kallpar riran,
Simón Pedruta, chaynulla Jesuspa chay
kusa munashan yaĉhakuqninta willaq.
Ĉharqa, kaynu niran:

—¡Amitunchikllapataqa pampakashanmanta urqur apashallapa! ¡Manami
yaĉhayanillapachu maymanmi apar
ĉhurashallapa nirmapis!

3 Chaynu nitinmi, Pedruqa chay uk
yaĉhakuq masinwanqa riranllapa Jesús

pampakashanmanqa. 4Ishkantinmi kusata kallparanllapa. Piru chay uk yaĉhakuqqami kusata kallpar Pedrumantaqa naypaqta ĉharan. 5Ĉharqami piratar chapakurqa Jesús pillukashan raĉhpalatana rikaran. Piru manami yaykuranchu rurimanqa. 6Chaymanta Simón Pedro ĉharqa, yaykuran pampakashan uĉhkumanqa. Piru paypis, Jesús pillukashan raĉhpalatana usuraqta rikaran. 7Chaynullami umanta pillushanllapa raĉhpaqa, kwirpunta pillushanllapa raĉhpawanqa mana pullachu karan. Ashwanmi umanta pillushanllapa chay raĉhpaqa, chiqanla pillukasha usurayaran. 8Chaymantaqa, Jesuspa chay uk yaĉhakuqnin naypaqta ĉhasha karan chaypis, yaykuran. Yaykur tukuy chay pasashanta rikarqa, chaypiraq kriyiran Jesús kawsamushana nirqa. 9Chaqa paykunaqa manaraq intrakashachu karanllapa, Dyus nitin iskribikashakunapi Jesusqa wanur kawsamuyanqa nishanpaqqa. 10Chaymantami Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa tikrakaranllapa wasinllapaman.

Jesusmi María Magdalenaman rikariran
(Mr 16.9-11)

11Nataq María-shuypaqa Jesús pampakashan punkulapi waqar kidaran. Chaynu waqayarqa, piratar chapakuran uĉhku rurimanqa. 12Chaymi ishkay angelkuna kusa yuraq intiru raĉhpayjunta rikaran. Paykunaqami Jesús pampakashanpi, uknin ĉhakinlaw kashanpi, ukninqa uman kashanpi tayaranllapa. 13Chaymantaqa chay angelkunaqa tapuranllapa Mariataqa kaynu nir:

—Mamitay, ¿imapaqtaq waqayanki? nir.

Chaynu taputinllapaqa, payqa niran:

—Amituyta apasha katinllapami waqayani. Manami yaĉhayanichu mayman aparmi ĉhurasha kanqallapa nirmapis.

14Chaynu nir uklawman chapakuq tikrakayarlami, Jesusta naypanpi shaqta rikaran Mariaqa. Piru payqa mana yaĉhayaranchu Jesús kanqa nirmapis. 15Chaymantami Jesusqa payta tapuran kaynu nir:

—Mamitay, ¿imapaqtaq waqayanki? ¿Pitataq maskayanki?

Chaynu taputinqa, María Magdalenaqa, wirtata kuytaq kanqa nir yarpur, niran:

—Taytituy qam apasha karqa willamay, ¿maypitaq ĉhurashayki rir apanaypaq? nir.

16Chaynu nitinqa, Jesusqa niran:

—¡María! nir

Mariaqa tikrakamur niran hebreo rimaypi:

—*¡Raboni!* nir. (Rimananchikpiqa niyan "Yaĉhachikuq Taytituy").

17Chaynu nitinmi chaymantaqa, Jesusqa niran:

—Ama aypamaychu mamitay. Chaqa manaraqmi rishachu kani Taytaywan pulla kanaypaqqa. Piru rir, tukuy ukniykunata willapamay, riyaninami Taytaywan, Taytaykillapawan, Dyusniywan, Dyusnikillapawan tarinakuq nir.

18Chaymi Mariaqa rir, willaran Jesuspa tukuy yaĉhakuqninkunataqa: "Amitunchikllapatami rikasha kani" nir ima. Chaynullami Jesús willashantaqa tukuyta parlakuran manyaqmanta.

Jesusmi rikariran yaĉhakuqninkunaman
(Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Lc 24.36-49)

19Chay simanapa punta diyanllapi, limpu amsayatinnaqa Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa uk wasilapi

tantakar alli kirpakusha ima tayaranllapa, Israelmanta karguyjunkunata manchashanllaparayku. Chaynu kayatinllapami, Jesusqa illaqmanta yaykur, paykunapa ĉhaypinllapapi shar, kaynu nir saludaran:

—¡Kusa shumaqmi kankillapa! nir.

20 Chaynu nirnaqa, Jesusqa yaĉhakuqninkunata rikachiran makinkunata, kustillanta ima. Chaymi paykunaqa Jesusta rikar riqsirqa, allipta aligriyaranllapa. 21 Chaymantaqa qashan Jesusqa paykunataqa niran:

—¡Kusa shumaqmi kankillapa! Chaqa imanuĉhi Taytay kaĉhamaran chaynullami qamkunatapis kaĉhashunillapa, nuqapaq yaĉhachikutkillapa kriyirna washakananllapapaq nir.

22 Chaynu nirqa, Jesusqa paykunaman pukakur, niran:

—Santu Ispiritu qamkunawan kanqa. 23 Chaymi mayqantapis uchanmanta pirdunatkillapaqa pirdunakashana kanqallapa. Chaynulla mayqantapis uchanmanta mana pirdunatkillapaqa, mana pirdunakanqachu nir.

Tomasmi Jesús kawsamushata rikaran

24 Jesús kawsamur yaĉhakuqninkunaman rikaritinqa, dusi yaĉhakuqninkunamanta Tomás, chay Milli niqllapa chayqa, mana chaypichu karan. 25 Chaymi chaymantaraq Tomastaqa willaranllapa:

—Amitunchikllapatami rikasha kanillapa, nir.

Piru Tomasqa niran:

—Makinkunata klabu chuqrishanta mana rikar, chaynulla chay chuqrikashanman mana diduyta itar, mana makiywan kustillanta kamar imaqa, mana kriyishaqchu nir.

26 Chaymanta uchu diya pasatinnaqa, Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa qashan tantakaranllapa chay wasillaman. Tomaspismi chaypina karan. Paykunaqami punkuta kirpakusha tayaranllapa. Piru Jesusqami illaqmanta yaykur paykunapa ĉhaypinllapapi shar kaynu nir saludaran:

—¡Kusa shumaqmi kankillapa! nir.

27 Chaynu nirqa, Tomastaqa niran:

—Diduykita kayman itay, makiykunata rikay, makikita apamur kustillayman itay. Ama mana kriyiq runachu kar, ¡kriyiy! nir.

28 Chaynu nitinmi, Tomasqa kusata aligriyar kaynu niran:

—¡Amituymi kanki; Dyusniymi kanki! nir.

29 Chaymi Jesusqa niran:

—¿Kanan rikamarqachu kriyimankina? ¡Kusa shumaqmi kanqa manaraq rikamayar, kriyimaqkunaqa! nir.

Imapaqmi kay iskribikashaqa

30 Jesusqami yaĉhakuqninkunapa naypanpiqa mas achka milagrukunata ruraran. Piru wakin milagrukunaqami kay librupiqa mana iskribikashachu. 31 Nataq chay iskribikashakuna-shuypaqami, Jesusqa Taytanchik Dyuspa Wamran chaynulla Akrashan Cristun nir, qamkuna kriyinaykillapapaq iskribikasha. Chaynu kriyirnaqami tukuy tyimpupaqna kawsankillapa payrayku.

Jesusmi rikariran syiti yaĉhakuqninkunaman

21 1 Chaymantami, Jesusqa qashan rikariran wakin yaĉhakuqninkunaman, Tiberias shutiq quĉhapa manyanpi. Kaykunami karan tarinakutinllapaqa: 2 Simón Pedruqa chay Milli niqllapa Tomaswan, chay Caná Galilea pwiblumanta kaq Natanaelwan, Zebedeupa ishkay wamrankunawan, chaynulla ishkay mas yaĉhakuq

masinkunawan pulla karanllapa.
3Chaypi pulla kayatinllapaqa, Simón Pedruqa niran:
—Riyani piskadukuq, nir.
Chaymi chay wakinkunapis niranllapa:
—Chaynu katinqa nuqakunapis pullayki rishaqllapa nir.
Chaynu ninakur chaymantaqa riranllapanari uk yaku karruman iqar. Piru chay tutaqa mana uklamatapis piskadutaqa ayparanllapachu. 4Limpu achkiyayatinnami, Jesusqa chay atun quĉhapa manyanpi rikariran. Piru yaĉhakuqninkunaqa mana yaĉhayaranllapachu, Jesús kanqa nirqa. 5Chaynu yarpupakuyatinllapaqa, ashwan Jesusqa niran paykunataqa:
—Wamrituykuna, ¿manachu piskaduta aypashaykillapa mikunallapapaq? nir.
Paykunaqa niranllapa:
—Manami nir.
6Chaynu nitinllapaqa, Jesusqa qashan niran paykunataqa:
—Yaku karruykillapapa allilaw qichqanman atun shikraykillapataqa itakuyllapa. Chaypiqami aypankillapa nir.
Chaynu nitinmi, paykunaqa chaynu ruraranllapa. Piru chaymantaqa manana chay atun shikrataqa lluqshichimuyta puytiranllapachu, kusala unta piskadu kashanrayku. 7Chaymantami Jesuspa chay kusa munashan yaĉhakuqninqa, Pedrutaqa niran:
—¡Wakqami Amitunchikllapa! nir.
Chaynu niqta uyaparlami Simón Pedruqa raĉhpanta yakakuran. Chaqa lirila karan. Raĉhpanta yakakur yakuman yaykuran. 8Nataq chay wakinkuna-shuypaqa, syin mitrulana yupay manyaman ĉhananpaq faltayatin, yaku karrunpiqa ĉharanllapana, atun shikrapi piskaduta untalla aysaĉhakusha. 9Chaymanta ishkir rirqa yaku manyaman ĉharqa nina ratakuqta tariranllapa. Chay nina ratakuqpa ananpiqa piskaduwan, tantita kasha karan. 10Chaymi Jesusqa paykunataqa niran:
—Apamuyllapa chayraqla lluqshichimushaykillapa wakin piskadukunata nir.
11Chaynu Jesús nitinqa, Simón Pedruqa iqar chay atun shikrataqa waqta pachakaman chutamuran. 153 piskadu kusa atunlla karan, chay atun shikrapiqa. Piru chaynumapis mana llikikaranchu chay shikraqa. 12Chaymantami Jesusqa, paykunataqa niran:
—Shamur mikuyllapa nir.
Chaynu nitinqa chay yaĉhakuqninkunaqa ukninlamapis mana tapuyaqllapachu, mayqantaq kanki nirlamapis. Chaqa yaĉhayaranllapanari Amitunchikllapa nir. 13Chaymantami Jesusqa paylla yaĉhakuqninkunaman qimikar tantitakunata, piskadukunata ima aypachiran.
14Chay rikarishanwanqami kawsashanmantaqa Jesusqa kimsa kutipaqna rikarisha karan yaĉhakuqninkunamanqa.

Jesusmi parlaran Simón Pedruwan

15Mikur tukchitinllapanaqa, Jesusqa niran Simón Pedrutaqa:
—Jonaspa wamran[l] Simón. ¿Qamqachu chiqapta kaykunamantaqa masta munamanki?
Pedruqa niran:
—Arí Taytituy. Qamqami yaĉhayanki nuqaqami munashuni nir.
Chaymi Jesusqa niran:
—Uyshitaykunatami qaranki nir.

---

l 21.15 Wakin iskribikashakunami “Juanpa wamran” nin.

16Chaynu nirqa, qashan tapuran:
—Jonaspa wamran Simón, ¿chiqaptachu munamanki? nir.
Pedruqa niran:
—Arí Taytituy. Qamqami yaĉhayanki nuqaqami munashuni nir.
Chaymi qashanpis Jesusqa niran:
—Uyshitaykunatami michinki nir.
17Chaynu nirqa qashan kimsa kutipaqna kaynu nir tapuran:
—Jonaspa wamran Simón ¿munamankichu? nir.
Chaynu Jesús kimsa kuti tapushanrayku, Pedruqa kusa llakishala niran:
—Taytituy, qamqami yaĉhayanki tukuyta. Qamqami yaĉhayanki nuqaqa munashuni nir.
Jesusqa qashan niran:
—Uyshitaykunatami qaranki nir.
18Chiqaptami nishayki: Musu karqami maytapis rinashaykita riq kanki, qamlla mudakur ima. Piru kanan-shuypaqa nishayki: Rukuna katkiqami, ukna mudachishunqa, qamqa rikraykikunata chutarachitki. Chaynu raĉhpaykita yakachishurqa, maytapis apashunqa mana qam rinashaykimanmapis.
19Jesús chaynu nirqa, Pedrutaqa intrachinayaran imanumi wanuyanqa nir. Chaynulla intrachinayaranpis chay wanushanrayku, runakunaqa Dyuspi mastana kriyir alabanqallapa nir. Chaynu nirnaqa chaymantaqa niran:
—¡Shamuy nuqawan rishun! nir.

Jesuspa kusa munashan yaĉhakuqnin

20Chaynu ninakurqa riranllapana. Riyarllapa Pedruqa das ikinman chapakurqa, rikaran Jesuspa kusa munayashan yaĉhakuqnin ikinllapata riqta. Kay kusa munayashan yaĉhakuqninmi Jesús wanunanpaqna paykunawan mikuyatinqa, tapusha karan "¿Mayqanninllapashi kuntrankunamanqa qukuyanqa?" nir. Paymi ikinllapataqa riyaran. 21Ikinllapata riqta rikarqa, Pedruqa Jesustaqa tapuran:
—Taytituy, kayta-shuypaqa, ¿imataq pasayanqaqa? nir.
22Jesusqa Pedrutaqa niran:
—Nuqa munar, qashan shamunaykaman kawsachitiymapis, ¿ima kwintaykitaq qampaqqa? Qamqa shamuy nuqawan rishun nir.
23Chaynu Jesús nisha katinmi, tukuy paypi kriyiqkunaqa kusata ninakuqllapa: "Chay kusa munashan yaĉhakuqninqa manana wanuyanqanachu" nir. Piru Jesusqa manami, mana chiqapta wanunanpaqchu niran. Chaqa payqa, niran: "Nuqa munarqa, qashan shamunaykaman kawsachitiymapis, ¿ima kwintaykitaq qampaqa?" nirla.
24Jesusqami nuqapaq rimaran chaynuqa. Chaynu karmi nuqalla rimani tukuy chaykunapaqqa. Chaynullami tukuy kaypi iskribikashakunatapis nuqalla iskribisha kanimapis. Chaymi nishayqa chiqap.
25Jesusqami achka milagrukunata ruraran. Tukuy chay rurashankunata manyaqmanta iskribishaqami kay pachamapis tukuy librukunataqa mana aypayanmanchu.

Chaynumi kanqa.

Hechos

Apustulkuna Rurashankuna

Lucasmi Bibliapi ishkay librukunata iskribiran. Punta kaq librumi karan San Lucas. Chay uk libru iskribishanqami karan Hechos. San Lucas librupimi iskribiran Jesucristo rurashankunata, rimashankunata ima intrakanallapapaq. Hechos librupimi iskribiran Jesucristo syiluman tikrakashana katin, apustulninkuna Santu Ispiritupa pudirninwan rimashankunata, rurashankunata ima intrakanallapapaq.

Chaymi kay libruta liyir intrakanchik apustulkunata imanu Santu Ispiritu yanapatin, Jesucristupa shumaq rimayninta maylawpipis yaĉhachikushanllapapaq.

Teofilupaqmi Lucasqa kay libruta iskribiran, Jesucristupa apustulninkuna rimashanta, rurashanta ima. Piru manami Teofilulapaqchu iskribiran, ashwanmi tukuy runakuna intrakananllapapaq.

Lucasmi Teofiluman iskribiran

1 [1]Tayta Teófilo, punta iskribishushay libruypimi nishuray Jesús imata rurashanpaq, yaĉhachikushanpaq ima, qallarishan diyamanta-pacha, [2]syiluman rishankaman. Manaraq syiluman riyarqami, Santu Ispiritunlawan yaĉhachiran, tukuy akrashan apustulninkunataqa, imatami ruranqallapa nirmapis.

Jesusmi syiluman riran

[3]Chaymantaqami, wanusha karmapis kawsamurqa rikariran apustulninkunapa naypanman. Chaqa, chaynumi paykunataqa intrachiran “Chiqapta kawsayan” nir. Chaymi, kwarinta diyakunata pullanllapa kar, yaĉhachiyaran Taytanchik Dyuspa mantakuyninpaq. [4]Apustulninkunawan pulla karllaraqmi, Jesusqa allita willaran, kaynu nir:

—Amaraqmi maytapis rinkillapachu Jerusalén pwiblumantaqa. Ashwan yarayllapa Taytay tukuy chay arnishushanllapata kumplishunanllapakaman. Manachu nishurayllapa Santu Ispiritunwan shutichishuyanqallapa nir. [5]Chiqaptamiri Shutichikuq Juanqa yakulawan shutichikuran. Nataq allaqkamanqa Santu Ispirituwanna shutikunkillapa.

[6]Chaynu nitin Jesuswan pulla kaqkunaqa kaynu nir, tapuranllapa:

—Taytituy, ¿qamchu, chay romano runakuna mantamananllapamantaqa washar, kay Israel pwiblumanta kaqkunataqa kananlla mantamanaykillapapaq kanki? nir.

[7]Chaymi Jesusqa niran:

—Manami qamkunaqa yaĉhanaykillapapaq allinchu, maydiyami, ima urasmi Tayta Dyus imata rurayanqa nirmapis. Chaytaqami payla yaĉhan,

tukuypa amun kar, maydiyami, ima urasmi imata rurayanqa nirmapis.
8Chaynu katinmapis, Taytanchik Dyuspa Santu Ispiritunmi qamkunaman shamutin, paypa pudirninwanna kankillapa. Chaymantanami rinkillapa nuqapaq yaĉhachikuq kay Jerusalén pwiblupi, tukuy Judeapa pwiblunkunapi, Samariapa pwiblunkunapi, chaynulla tukuy pacha intiruta ima.
9Chaynu nirmi, tukuy chaypi kaqkuna rikayatin, Jesusqa apakaq qallariran syiluman. Chaymantaqa unaqpina katin, puktay rikarimur limpu pampatin, mana rikaranllapanachu. 10Chaymanta chay runakuna, syiluman iqaqta rikakuyatinllapaqa, ishkay runakuna yuraq mudanayjun rikariran paykunamanqa.
11Chaymi niranllapa:
—Galilea pwiblumanta runakuna, ¿imapaqtaq qamkunaqa chapakuyankillapa syilumanqa? Jesús, qamkunawan karan chayqami rishana syiluman. Chaymantaqami imanutaq qamkuna rikayatkillapa riran, chaynulla qashan shamunqa maydiyaqa.

Matiasta akraranllapa Judaspa lugarnin apustul kananpaq

12Olivos shutiq sirkamanta-pachami apustulkunaqa tikrakaranllapa Jerusalén pwiblukaman, shipcha kashanrayku. Chaqa samana diyapiqami chaynulata purinanllapapaq karan.
13Chaynu Jerusalenman ĉharllapaqa, chay samashanllapa wasipa mas unaq altuman iqaranllapa. Paykunaqami kaykuna karanllapa: Pedro, Juan, Santiago, Andrés, Felipe, Tomás, Bartolomé, Mateo, Alfeupa wamran Santiago, Simón (paymi Celote shutiranpis), chaynulla Santiagupa uknin Judas[a] ima. 14Paykunaqami tukuyninllapa waran waran Jesuspa ukninkunawan, maman Mariawan, wakin warmikunawan ima tantakaqllapa Dyusman pulla mañakunanllapapaq.
15Chay diyakunapimi syintu binti (120) yupay kriyiqkunaqa tantakaranllapa. Chaymi Pedruqa ĉhaypinllapapi shar, kaynu nir rimaq ĉhurakaran:
16-17“Ukniykuna, Davidmi Santu Ispiritu yanapatin iskribiran Judaspaq. Chaymi tukuy iskribishanqa kumplikaranna. Chaqa Judasqami nuqanchikkunapa ukninchikllapa kar, imata rurashallapapis ruraq. Piru chaynu karmapis Jesuspa kuntrankunata apatin, ayparanllapa. 18Chaynu Jesusta kuntrankunaman qukur mana allinta rurashanpaqqami pagraranllapa. Chaymi chay qillaywanqa rir uk pachata rantiran.[b] Chaymantami umap ratar paĉhyatin, limpu chunchulinmapis qutukamutin wanuran. 19Chayta Jerusalén pwiblupi taqkuna yaĉharmi, chay pachataqa ‘Acéldama’ shutichiranllapa. Rimayninllapapi-shuypaqa munan niyta ‘Yawar Pacha’ nir. 20Chaqa Judaspaq David, Salmos librupi iskribishanqami chiqapta kumplikaran. Chaqa niqmi:

‘Wasinqami chunllaq lugarpaq
tikrakanqa.
Chaymi manana mayqanpis
chaypiqa tanqanachu’ nir.

Chaynullami niqpis:

‘Uknami paypa lugarninqa kanqa’
nir.

21“Chayraykumi, allin kanqa tukuy kriyiqkunamanta, uk runata akrasha yanapamanallapapaq. Chaqa kay

a 1.13 Kaynupismi intrakayta puytinchik: Santiagupa wamran Judas nir.
b 1.18 Chaynullami intrakaytapis puytinchik: Pachataqa Judaspaq shutinpi rantiranllapa nir. Masta intrakanarqa rikashunllapa San Mateo 27.3-10.

nuqanchikkunapimi kanllapa Amitunchik Jesucristo nuqanchikkunawan katin, maydiyapis pullanchikllapa kasha kaqkunaqa. 22Paykunaqami Shutichikuq Juan, Jesusta shutichishanmanta-pacha, syiluman rinankaman, pullanchikllapa kasha. Chaymi paykunamanta uknin allin kanqa, pullanchikllapana kar intrachikunanpaq, Jesusqami wanushanmantaqa kawsamuran nir ima".

23Chaynu nirqami ishkay runakunata akraranllapa: Ukninqami shutiq José. Paytami niqllapapis: Barsabás, Justo ima nir. Nataq, uk-shuypaqa Matías karan. 24Chaymantami Dyusman kaynu nir mañakuranllapa:

"Taytituy, qammi tukuypa yarpuyninta yaĉhanki. Chaymi rikachimayllapa, kay ishkaykunamantaqa mayqannintataq akrashayki. 25Chaynuqami payna chay Judas uchanrayku chinqaran chaypa lugarninqa apustul kananpaqqa. Chaqa Judasqami rishana maymanĉhi rinanpaq karan chaymanqa" nir.

26Chaynu nir mañakutinllapami swirtikunaqa Matiaspaq ishkiran. Chaymi chaymanta-pachaqa chay unsi apustulkuna, Matiaswan tantakarqa dusina qashan karanllapa.

Dyuspa Santu Ispiritunmi shamuranna

2 1Chaymanta Pentecostés fyista ĉhamutinqa, Jesucristupi tukuy kriyiqkunaqa uk wasilaman tantakasha karanllapa. 2Chaynu chaypi katinllapami, illaqmanta jwirti wayra yupay kusata waqar syilumanta shamur, yaĉhapachiran chay wasi kashanllapamatapis. 3Chaymi, paykunamanqa rikariran ninapa llipyaynin yupay tukuyninpa ananman. 4Chaymantami, tukuy chaypi kaqkunaqa Dyuspa Santu Ispiritunwanna kidaranllapa. Chaymi Santu Ispiritu rimachishannulla uk rimaykunatana rimar parlaranllapa.

5Chay diyakunapimi Jerusalén pwiblumanqa, Dyuspi kusa achka kriyiq Israel runakuna ĉhamusha chaypina tayaranllapa. Paykunaqami tukuy may nasyunkunamanta shamusha karanllapa. 6Chaymi, chay wayra yupay waqaqta uyaparllapaqa, tukuy runakuna qimikaranllapa chay wasimanqa. Chaynumi paykunapa rimananllapapi rimaqta uyaparanllapa, chay wasipi tantakashakunataqa. 7Chaymi mana allitachu yarpur, paykunapura kaynu ninakuqllapa:

"¿Manachu kay rimaqkunaqa tukuynin, Galilea pwiblulamanta? 8¿Imanutaq nuqanchikkunapa rimayninchikllapapi rimayanllapaqa? 9Kaypiqami kanchikllapa achka nasyunkunamanta: Partia pwiblumanta, Mediamanta, Elammanta, Mesopotamia pwiblumanta ima. Wakinqa Judea pwiblumanta, Capadociamanta, Pontumanta, chaynulla prubinsya Asiamanta ima. 10Kanchikllapapismi Frigia pwiblumanta, Panfiliamanta, Egiptumanta, chay Cirene pwiblupa qichqan Africapa pwiblunkunamanta ima. Chaynulla wakinkuna-shuypaqa shamushanchikllapa Roma pwiblumanta. Ukkunaqa chiqap Israel runakuna kanchikllapa. Nataq wakin-shuypaqa, Israel runakunapa kustumrikunata ruraqkunana kanchikllapa. 11Kanchikllapapismi Cretapa pwiblunkunamanta, Arabiamanta ima. Chaynu tukuy riqchaq pwiblukunamanta karmapismi, kusa allita intrakanchikllapa rimayninchikkunapi Dyusninchikpaq, tukuy shumaq rurashanpaq ima yaĉhachimashallapamapis nir".

12Tukuy paykunami kusata dispantakarllapa, mana allita yarpuranllapachu. Chaymi kaynu ninakuqllapa:

"¿Imatataq munan niyta, tukuy kayqa?" nir.

13Nataq wakinkuna-shuypaqami burlakar, niqllapa:

"Wak runakunaqami maĉhasha" nir.

Pedrumi achka runakunata yaĉhachiran

14Chaymantami Pedruqa shariran,
wakin unsi apustul masinkunawan
pulla. Chaymi payqa jwirtita rimaq
qallariran, kaynu nir:
"Israel runa masiykuna, tukuy kay
Jerusalén pwiblupi taqkuna, kayta
qamkunaqa uyakuyllapa nuqa willashu-
yanillapa chayta. 15Qamkunaqa
maĉhasha nimankillapa. Manami chay
nishaykillapanuchu. Chayraqmi allaqlla-
raq, imanuna maĉhashaqa kashaqllapa.
16Ashwan kayqami chaynu pasayan,
Dyuspa unay rimaqnin Joel nisha karan
chaynulla. Chaqa Joelmi kaynu niran:
17 'Dyusninchikmi nin: Maydiya pacha
tukukananpaq katinnaqami
tukuy runakunaman kaĉhashaq
Santu Ispirituyta.
Chaymi runakunapa wamrankuna,
ullqupis, warmipis rimanqa-
llapa nuqa munashayta.
Musu wamrakunami riqchaq
imakunata rikapakunqallapa.
Nataq rukukuna-shuypaqa musqu-
panqallapa.
18 Chaynulla chay diyakunapimi
munashay akrashaykunamanpis
kaĉhashaq Santu Ispirituytaqa,
paykunapis rimananllapapaq nuqa
munashayta.
19 Unaq syilupimi mana rikashanllapa-
kunata rikachishaq, rikar
dispantakananllapapaq.
Nataq kay pachapi-shuypaqa
yawarta, ninata, quntayta ima
rikachishaq,
runakuna rikar dispantakanan-
llapapaq.
20 Chayna, Amitunchik shamunanpaq
diya ĉhamuyatinnaqa,
rupayqa yanalla tutaparaqpaq
tikrakanqa.
Nataq killa-shuypaqa yawarpaq
yupay tikrakanqa.
21 Piru mayqanpis Amitunchikpi kriyir
shutinpi mañakuqqami washa-
kanqa' nir".
22Chaymi Pedruqa niranpis:
"Uyakuyllapa, Israel runakuna, kaynu
nishutiyllapa: Nazaretmanta Jesustami,
Dyus yanapatin naypaykillapapi mana
ruraypaq shumaq imakunata, milagru-
kunata, kusa dispantakaypaqkunata ima
ruraran. Chaynuqami ruraran qamkuna
rikar allita yaĉhanaykillapapaq, Jesusqami
chiqapta Dyusmanta shamusha karan nir.
23Piru ukkuna qushutinllapami ashwan
chay mana allin runakunawan kruspi
klabar wanuchiraykillapa, imanutaq Dyus
unaylla chaynu kananpaqqa nishallana
karan chaynulla. 24Chaynu wanuchitki-
llapapismi, Tayta Dyusqa wanushanmanta
kawsachimuran. Manari dijaranchu
ismunanpaqqa. 25Chaqa Davidmi unaylla
iskribiran, Jesús kaynu nishanta:
'Nuqami maydiyapis Dyusniytaqa
naypaypi rikani.
Chaynu pay allilaw qichqaypi
katinqami,
mana mayqantapis manchayta
puytinichu.
26 Chayraykumi tukuy shunquywan
kusata aligriyar takini.
Chaymi ashwan Dyusniylapi
kunfyakarna kawsashaq.
27 Chaymi Taytay, wanur pampakatiy-
mapis mana dijankichu almay
chaypi kidananpaqqa.
Chaynulla kusa munashayki
Wamraykipa kwirpun ismunan-
paqpis mana dijankichu.
28 Chaqa qammi intrachimarayki,
munashaykita rurar tukuy
tyimpupaqna kawsanaypaq.
Chaymi naypaykipiqa, kusata
aligriyanimapis' nir".
29Chaynu nimaqami Pedruqa niranpis:

"Ukniykuna, chiqaptami nishaykillapa: Unay rukunchikllapa Davidmi wanutin, pamparanllapa. Chaymi chay pampakashantaqa kanankaman rikanchikllapa. 30Chaqa Davidmi Dyuspa rimaqnin kashanrayku Dyusqa jurar arnisha katin, yaĉhayaranllana, paypa ayllunmantashi uk mantakuq kayanqa nir. 31Chaynu katinmi Davidqa, Jesús kawsamunanpaq kashanta rikasha yupayna kaynu niran: Dyus Akrashan Cristun wanur pampakatinqashi, almanqa mana chaypiqa kidayanqachu, chaynulla kwirpunmapis manashi ismuyanqachu nir. 32Chaqa chay nishannullami Dyusqa, Jesustaqa kawsachimuran. Chaymi tukuy chaykunapaqqa nuqanchikkuna allita yaĉhanchikllapa. 33Chaymantami Dyusqa, Jesucristuta syiluman apar, allilaw qichqanpina tachiran. Chaynullami Taytanqa quran Santu Ispiritunta. Chaymi paypis chay arnimashanchikllapa Santu Ispiritutaqa nuqanchikkunamanpis kaĉhamuran. Tukuy chaytami qamkunaqa rikashaykillapa, uyapashaykillapa ima. 34Mabir, ¿imapaqtaq Davidqa syilumanqa mana riran? Chaqa payllamiri kaynu niran:

'Tayta Dyusmi, Amituytaqa kaynu niran:
Tay allilaw qichqaypi,
35 maydiya chay ĉhiqnishuqkunata
ĉhakikipa ĉhakinman ĉhuranaykaman nir'.

36"Israel pwiblumanta runakuna allita uyakur intrakayllapa, Jesusta kruspi klabar wanuchishaykillapatami, Dyusqa kananqa nisha, tukuypa Washakuqnin Amitunchikllapana kananpaq" nir.

37Chaynu Pedro nitinmi, chaypi tantakasha kaqkuna uyaparqa, tukuy shunqunwan kusalata llakiranllapa. Chaymi Pedruta, chaynulla wakin apustulkunamatapis kaynu nir tapuranllapa:

—¡Ukniykuna! ¿Imatataq rurashaqllapa? nir.

38Pedruqa niran:

—Tukuy mana allinta rurashaykillapata dijar, Dyusman tikrakar, uknikillapa uknikillapa Jesucristupa shutinpina shutikuyllapa.[c] Chaynuqami Dyusqa uchaykillapamanta pirdunar, Santu Ispiritunta qushunqallapa. 39Tukuy kay nishushayllapaqami qamkunapaq, wamraykillapapaq, chaynulla tukuy uklawmanta kaqkunata Amitunchik Tayta Dyus akranashankunapaq imami kanqa nir.

40Chaynu nir imami, Pedruqa allita willar, kaynu niranpis:

—¡Wakaq tukuyllapa chay mana allin tukuq runakunamanta! nir.

41Pedro chaynu nitinmi, intrakar kriyiqkunaqa chay diyalla shutikuranllapa. Chaymi kriyiqkunaqa tris mil (3,000) yupayna karanllapa.

Kaynumi kawsaqllapa puntata kriyiqkunaqa

42Paykunaqami apustulkuna yaĉhachikutinqa kusa allita kriyishanllaparayku yanapanakur ima kawsaqllapa. Chaynulla Dyusman mañakuqllapa; Santa Mikunata mikuqllapa ima.

43Tukuy kriyiqkunaqami kusalata dispantakaqllapa, Dyus yanapatin apustulkuna achka milagrukunata, mana ruraypaq shumaq imakunata ruratinllapa rikarqa. 44Chaynumi kriyiqkunaqa tantala kusa shumaqta kawsaqllapa, iman kaqkunawan ukninllapa ukninllapa yanapanakur ima.

---

c 2.38 Amitunchik Jesuspa shutinpina shutikuyllapa nirqami intrachimanchik, paymi uchanchikmanta washamanchik nir kriyir shutikunchik nir.

45Chaymi imanllapata rantikurmapis
chay qillaywan imanu paykunamanta
ministishanllapanulla yanapanakuqmapis. 46Chaynulla waran waranmi Dyusta
aduranan llapa wasipi tantakar, Dyusta
alabaqllapa. Nataq
wasinllapapi-shuypaqa tantakaqllapa
Santa Mikunata mikunanllapapaq.
Chaynumi tukuy shunqunllapawan
kusata aligriyar ima tantala mikuqllapamapis. 47Dyusta tantala alabatinllapa
rikarmi, tukuyla kusa shumaqta yarpuqllapa. Chaymi Dyus yanapatin kriyir
washakaqkunaqa waran waran masna
achkayayaranllapa.

Uk kujumi alliyaran

3 1Uk diyami, alas tris di la tardina,
Pedruwan Juanqa Dyusta
aduranan llapa wasiman riran. Chay
urasmi tantakar Dyusman mañakuqllapa. 2Piru Dyusta aduranan llapa
wasipiqami, nasishanmanta-pacha uk
kuju runitu karan. Paytami waran
waran apar dijaqllapa chay wasipa
punkun “Shumaq Punku” shutiqpi.
Chayna chay wasiman tukuy yaykuqkunata limusnata mañakunanpaq.
3Chaymanta chay kujuqa, Pedruwan
Juanta Dyusta aduranan llapa wasiman
yaykuqta rikarqa, limusnata mañakuran.

4Chaymi Pedruwan Juanqa kusata
chaparan. Chaynu chaparllapami,
Pedruqa kaynu niran chay kujitutaqa:

—Allita chapamayllapa nir.

5Chaymi chay runituqa kusata
chaparan, imalataqa qumayanqallapa
nir yarpur. 6Ashwanmi, Pedruqa niran:

—Manami qillayniyjun, uruyjunpischu kani. Piru kaytami qushuyta
puytini, Nazaretmanta Jesucristupa
shutinpi nishuni: Sharir puriy nir.

7Chaynu nirqami Pedruqa allilaw
makinmanta chutar sharichitin, chay
kujupa ĉhakinkuna, muqunkunamapis
jwirtina tikrakaran. 8Chaymi, chay
kujuqa das piryar sharir puriqna
qallariran. Chaymantaqa paykunawan
pullana, Dyusta aduranan llapa wasiman
yaykuran, piryar piryar Dyusta
alabaqnuna.

9Chaymi tukuy chaypi kaqkuna,
Dyusta alabar puriqta rikarqa,
10kusalata manchakur dispantakaranllapa. Chaqa payqa mananari kujunachu
karan. Chaymi dispantakaranllapa, chay
kujitu unaymanta-pacha limusnata,
Dyusta aduranan llapa wasipa punkun
“Shumaq Punku” shutiqpi, mañakur
taqta rikashanllaparayku.

Pedrumi qashan achka runakunata yaĉhachiran

11Chay kuju alliyashaqami, Pedruwan
Juanmantaqa mana chiqanchakarannachu. Chaymi tukuy runakuna kusata
dispantakar kallpar riranllapa, Dyusta
aduranan llapa wasipi, “Salomonpa
Kurridurnin” shutiqpi kayashanllapaman. 12Chaymanta, Pedruqa chayta
rikarmi, runakunataqa kaynu niran:

“Israel pwiblumanta runakuna,
¿imaraykutaq kusata dispantakar,
chapamankillapa? ¿Qamkunachu
yarpunkillapa, nuqakunalla pudirniyjun
kar, chaynulla kusa allin kashayllaparayku allichatiyllapa purisha chay
runaqa? nir. ¡Manami chaynuchu!
13Unay rukunchik Abrahampa, Isaacpa,
Jacobupa Dyusninmi, Wamran Jesucristuta, munashankunata qusha. Piru
chaynu katinmapis qamkunaqa karguyjunkunaman qukuraykillapa.
Chaymanta chay gubyirnu Pilato
kaĉhashaq nitinmapis, qamkunaqa
mana munaraykillapachu. 14Ashwanmi
washanaykillapamantaqa, allin mana
uchayjun katinmapis, qamkunaqa
mañaraykillapa uk wanuchikuq runata

kaĉhananpaq, allinla Amitunchikta-shuypaqa mana. 15Chaynumi qamkunaqa wanuchiraykillapa bidanchikta qumanchik chaytaqa. Chaynu katinmapis, Dyusmi kawsachimuran. Chaytaqami nuqakuna rikasha kar, yaĉhanillapa. 16Chaymi, Jesuspa shutinpi allita kriyitiyllapa, Amitunchik allichasha kay runitutaqa. Qamkuna kay runituta riqsinkillapa, paypismi allita Jesuspi kriyir alliyasha. Chaytami tukuy qamkuna rikankillapa.

17"Yaĉhaninami ukniykuna, qamkuna mantaqnikikunawan ima Jesusta wanuchiraykillapa mana allita yaĉharchu, imatami rurayanchikllapa kaynu tukurqa nirmapis. 18Chayta ruratkillapaqami kumplikasha Dyus unay nishanqa, imanuĉhi paypa rimaqninkuna nisha kayaq, 'Paypa Cristunqashi qischakar wanuyanqa' nir, chaynulla. 19Chayraykumi qamkunaqa uchaykillapata dijar, Dyusman tikrakar pay munashannu kawsayllapa. Chaynuqami payqa, tukuy uchaykillapamanta shumaqchashunqallapana. 20Chaynullami Tayta Dyusqa qashan Jesusta kaĉhamunqa, washamanallapapaq. Imanutaq unaymanta-pacha arnikusha chaynulla. 21Kananllaqami manaraq shamunqachu. Syilullapiraqmi kanqa, kay pachapi shumaqchakunan tyimpu ĉhamunankaman. Chay tyimpu ĉhamutinraqmi, Taytanchik Dyusqa kaĉhamunqa Wamranta kay pachapi tukuy imata shumaqchananpaq, imanuĉhi unay rimaqninkuna nisha karan chaynulla. 22Chaqa rimaqnin Moisesmi niran rukunchikkunata:

'Dyus Amitunchikmi akranqa
qamkunamanta
uk rimaqninta nuqa yupaylla
kananpaq.
Chayrayku tukuy imata pay
nishushanllapataqa,
kasur rurayllapa.
23 Chaqa tukuy payta mana
kasuqkunataqa,
Dyusqa kriyiqninkunamantaqa
akrar chinqachinqa' nir.

24"Chaynumi Samuelmanta-pacha, Dyuspa tukuy rimaqninkunaqa, Jesús shamunan tyimpullapaq rimaranllapa. 25Chaymi Dyusninchik rimaqninkunata arnishanqa, qamkunapaqna kasha. Chaynulla, chay tratuta Dyus Amitunchikqa rukunchikkunawan ruraran, chaypis qamkunapaq kasha. Chay tratuta rurarmi Amitunchikqa, Abrahamtaqa niran: 'Aylluykimanta uk runawanmi tukuy kay pachapi kaqkunata shumaqchashaq' nir. 26Tayta Dyusmi, Wamran Jesucristuta wanushanmanta kawsachimurqa, naypaqtaqa qamkunamanraq kaĉhamuran bindisishunanllapapaq. Chaynuqa Dyusmanna tikrakanaykillapapaq, tukuy mana allin ruranaykillapataqa dijarna".

Pedruwan Juanmi karguyjunkunapa naypanpi

4 1Pedruwan Juanqa runakunata yaĉhachiyatinllaraq, kurakuna ĉharan, Dyusta aduranllapa wasipa kuytakuqninkunawan, saduceo runakunawan ima. 2Paykunami piñakusha karanllapa, Pedruwan Juan, kaynu runakunata yaĉhachishanpaq: "Tayta Dyus, Jesusta wanushanmanta kawsachimushanraykumi runakunapis wanurqa qashan kawsamuyanqa" nir. 3Chaypaqmi aypar, apar karsilaranllapa allaqninkaman, chay diyaqa tardina katin. 4Chaynumapis, Pedruwan Juan yaĉhachikushanpiqa achka runakuna uyakurqa kriyishallapana karan. Chaymi chay kriyiqkunaqa ullqukunala yaqqa sinku milna (5,000) kasha kanqa.

5Allaqnin diyaqa Jerusalenpi tantakaranllapa, Israel runakunapa mantaqnin-

kuna, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna ima. 6Chaypiqami karanpis, kurakunapa mantaqnin Anas shutiq runa. Chaynulla pullanqa karanpis Caifás, Juan, Alejandro ima. Tukuylla chay kurakunapa ayllun kaqkunapismi, chaypi karanllapa. 7Paykunami kaĉhakuranllapa, Pedruwan Juantaqa paykunaman apananllapapaq. Chaymi ĉhaypinllapapi shachir tapuranllapa, kaynu nir:

—¿Mayqan mantashutinllapataq, pipa shutinwantaq, kaykunata rurayankillapa qamkunaqa? nir.

8Pedruqa Santu Ispirituwan karmi, niran:

—Pwiblukunapa rukunkuna, mantaqninkuna ima. 9Qamkuna tapumankillapa uk qishaq runata allichashayllapalapaq, yaĉhanaykillapapaq imanumi rurasha kanillapa, nir. 10Chaynu katinqa, qamkunata willashaykillapa, tukuy Israel pwiblupi yaĉhananllapapaq. Kay runa alliyasha naypaykillapapi shaqqami, alliyasha Nazaretmanta Jesucristupi kriyishanrayku, chay mayqantaĉhi qamkuna kruspi klabaraykillapa, payrayku. Chaynu klabatkillapamapis Dyusmi paytaqa kawsachimuran. 11Jesucristutami qam llutakuqkuna, kay rumiqami mana sirbinchu nir itakutkillapamapis, ashwan kusa shumaq rumipaqna tikrakasha.[d] 12Manami ukkunapiqa washakayta puytinchikchu. Chaqa Tayta Dyusqa kay pachapi, maypipis mana qumashanchikchu uk runata payrayku washakanallapapaqqa nir.

13Chaynu nir, Pedruwan Juan mana istudyasha karmapis, mana manchakur imachu kusata rimaqta uyaparllapami karguyjunkunaqa kusata dispantakaranllapa. Chaynullami kwintata qukaranllapa, kay runakunaqami Jesuspa yaĉhakuqninkuna kasha nir. 14Chay alliyasha runapis chaypi paykunawan katin, mana mayqanpis imatapis willayta puytiranllapachu.

15Chaymi paykunaqa, Pedruwan Juanta waqtaman lluqshichir, ukninllapa ukninllapa tapunakur parlaqllapa. 16Chaymi kaynu ninakuqllapa:

“¿Imatataq rurashunllapa kay runakunawanqa? Tukuy kay Jerusalén pwiblupi taqkunami yaĉhayanllapa kay shumaq milagruta rurashanllapapaqqa, manami mana niytaqa puytinchikllapachu. 17Chayraykumi, Jesuspaq rimar yaĉhachikutinllapa kriyir, ama achkayananllapapaqqa, alli abisar kaĉhashunllapa amana mayqantapis Jesuspaqqa parlar purinanllapapaqnachu”.

18Chaymi Pedruwan Juantaqa, qayamur willaranllapa, ama mayqantapis Jesuspa shutinpi rimarqa yaĉhachinanllapapaqnachu. 19Chaynu nitinllapamapis, Pedruwan Juanqa niranllapa:

—Qamkunalla yarpuyllapa. ¿Allinchu kanqa Dyusta manana kasur qamkunatana kasushunayllapapaq? ¿Manaqachu Tayta Dyustaraq naypaqtaqa kasunayllapapaq allin kanqa? 20Manami nuqakunaqa uyarayta puytinillapachu rikashayllapamanta, uyapashayllapamantaqa.

21Piru chay karguyjunkunaqami amana chayta ruranallapapaq alli abisar, dijatinllapana riran. Manami imanupis kastigayta puytiranllapachu. Chaqa tukuy runakuna alabaranllapa Dyusta, 22chay kuju runa kwarinta añuyjun karmapis alliyashanrayku.

Kriyiqkunami mañakuran shachinakunanllapapaq

23Pedruwan Juanqa, prisu kashanmanta lluqshishana karllapaqa, rir

d 4.11 Salmo 118.22.

tantanakuranllapana tukuy kriyiq masinkunawan. Chaymi chay kurapa mantaqninkuna, tukuy ruku mantakuqkuna, imanu willashanllapatapis, parlaranllapa wakinninkunataqa.

24 Chaymanta uyakurllapaqa, tukuyninllapa tantala mañakuranllapa Dyusman, kaynu nir:

"Taytayllapa qammi rurarayki syiluta, pachata, mar yakuta, tukuy chaykunapi kaqkunata ima. 25-26 Chaynu karmi Santu Ispirituykiwan rimachirayki unay rimaqniki Davidta, kaynu ninanpaq:

'¿Imapaqtaq rimapakunllapa pwiblukuna?
¿Imapaqtaq parlanllapa mana imata yaĉhar, mana allin ruraykunapaqqa?
Kay pachapiqa mantakuqkuna piñakunllapa,
chaymanta-shuypaqa pulla ĉhiqninllapa Tayta Dyusta.
Chaynulla Dyus Akrashan Cristuntapis ĉhiqninllapa'.

27 "Tayta Dyus, chiqaptami David nishannulla kasha. Gubyirnu Herodes, mantakuq Poncio Pilato kay pwiblupi tantakaranllapa, uklawmanta runakunawan, chaynulla kay Israel pwiblumanta runakunawan ima, chay akrashayki kusa allinla Wamrayki Jesusta ĉhiqnir. 28 Chaynu katinmi, rurarannllapa qam imanuĉhi yaĉhaynikiwan pasananpaq nisha karayki chaynulla. 29 Kananqa Taytituy rikay-ari imanu abisar dijashallapa nirmapis. Chaynu katinmapis kay sirbishuqnikikunata yanapamayllapa shachinakur qampa rimanaykita yaĉhachikunayllapapaq. 30 Qampa pudirnikiwan yanapamatkillapa, mana ruraypaqkunata, kusa shumaq milagruta ruranayllapapaq. Chaynulla qishaqkunata allichanayllapapaq ima, kusa allinla Wamrayki Jesuspa shutinwan" nir.

31 Chaynu nir mañakur tukchitinllapaqa, chay tantakashanllapa wasiqa kuyuq qallariran. Chaymi chay kutilla, tukuyninta Santu Ispiritu balurta qur yanaparan. Chaymi chaymanta-pacha ashwan mana manchakur imanachu mas animakur ima rimaq qallariranllapa Dyus nishanlatana.

Tukuy imanllapakunami tukuypaq karan

32 Tukuy kriyiqkunami achka karllapamapis, chayllata yarpuqllapa. Manami mayqanpis niqchu, chay imankunaqa paylapaqna kanqa nirqa. Tukuyninllapami niq tukuy imanllapaqashi tukuypaq kanqa nir. 33 Chaynu katinmapis, Dyus pudirninwan yanapatin apustulkunaqa rimayaranllaparaq, Amitunchik Jesucristo imanumi wanushanmanta kawsamuran nir. Chaymi Tayta Dyusqa tukuyninta yanapatin shumaqta kawsaranllapa. 34 Manami paykunamantaqa, mayqanlapis imakunata ministiqkunaqa karanllapachu. Chaqa achka pachayjun, mas wasiyjun ima kaqkunaqa, chay imankunata rantikur, qillayninllapataqa, 35 apustulkunata quqllapa, paykunana ministiqkunataqa qutinllapa ima ministishanllapamatapis rantinanllapapaq.

36 Karanmi Chipre shutiq pwiblumanta uk Levita, José shutiq runa. Paytami apustulkunaqa niqllapapis Bernabé (rimayninchikpi munan niyta "Kunsulakuq") nir. 37 Paymi pachayjun kar, chay pachanta rantikur apustulkunata quran qillaytaqa.

Ananiasmi warmin Safirawan uchakuran

5 1 Piru karanmi uk runa Ananías shutiq. Paymi warmin Safirawan pulla rantikuranllapa uk pachata. 2 Kay

runami warminwan pulla parlaran pachanta rantikur wakin qillayta aypar wakinlata apustulkunataqa qur ninanllapapaq: “Kaylami rantikushayllapa qillayqa” nir. Chay parlashanllapanullami rurananllapa. 3Chaynu llullakushanpaqmi Pedruqa niran:

—Ananías ¿imapaqtaq Satanaspa yarpuyninta, shunquykipi ratakuchir Santu Ispirituta llullachiyta kamashayki, chay pachapaq pagrashushanmanta wakin qillayta aypar wakinlatana ‘Kaymi tukuynin’ nir qumashaykillapa? 4¿Chaqa manachu qampa karan chay pachaqa? Chaytaqami rantikushayki. ¿Manachu qampa karan chay qillayqa? ¿Imata yarpurtaq kaytaqa rurashayki? Manami runakunatachu llullachishayki. Dyustami llullachiyta kamashayki nir.

5Chaynu Pedro nitin, uyaparmi Ananiasqa das ratar wanuran. Chaymi tukuy chaypi uyakuqkunaqa kusata manchakuranllapa. 6Chaymantaqa musu runakuna shamur, chay wanushataqa raĉhpawan pillur aparanllapa pampaqqa.

7Ananías wanushana katin, kimsa uramanta yupayqa, chay kayashanllapamanqa yaykuran Ananiaspa warmin, mana imata yaĉharlamapischu. 8Chaymi Pedro tapuran kaynu nir:

—Nimay ¿chiqaptachu qamkunaqa rantikuraykillapa chay pachataqa, qamkuna niyashaykillapanula? nir.

Payqa niran:

—Arí, chaynu nishushayllapanumi rantikurayllapa.

9Chaynu nitinmi, Pedruqa chay warmita niran:

—¿Imapaqtaq qamkunaqa parlashaykillapa chayllata rimar, Amitunchikpa Ispiritunta llullachiyta kamanaykillapapaq? Chaytami runaykita pampaqkunaqa shamuyanllapa. Kananqami qamtana apashunqallapa pampaqqa nir.

10Chaynu Pedro nitinmi Safirapis, Pedrupa ĉhakinman ratar wanuran. Chaymanta chay musu runakuna yaykurqa, wanushatana tarir, aparanllapa runan pampakashanllaman pampaqqa. 11Chaymi Jesucristupi tukuy kriyiqkuna, chaynulla wakin runakunamapis, chayta yaĉharllapaqa kusalata manchakuranllapa.

Achka milagrukunata ima rurananllapa

12Tayta Dyusmi, apustulkunata yanapatin rurananllapa kusa shumaq mana ruraypaqkunata chaynulla kusa achka milagrukunata runakunapa naypanpiqa. Chaymi tukuy kriyiqkuna tantakaqllapa Salomón rurashan kurridurpi. 13Nataq mana kriyiqkunaqami paykunawanqa mana pulla kayta munaqllapachu manchakushanllaparayku. Piru chaynumapis kusalata paykunataqa alabachiqllapa.

14Chaymi Amitunchikpi kriyiqkunaqa ullquraq, warmiraq kusalata achkayayaranllapa. 15Chaqa, achka runakuna qishaqninllapakunata wasinmanta urquqllapa kallikunaman punukunapi, parakunapi ima. Chaynumi Pedro pasatinqa, qishaqkunapa ananta llantunlamapis pasanman nir yarpuqllapa.

16Chaymi Jerusalén pwiblupa shipchankunamanmatapis, runakunaqa apamuran qishaqninkunata, tukuy chay dyablupa yarpuyninrayku yaruyashakunamatapis. Chaynumi tukuy shamuqkunaqa alliyaqllapa qishayninllapamantaqa.

Apustulkunatami qischaranllapa

17Chaymantami chay kurakunapa mantaqninwan, chay saduceo runakunaqa apustulkuna Jesucristupaq yaĉhachikutin achka runakuna

kriyishanllaparayku kusalata ĉhiqniranllapa. 18Chaymi paykunataqa aypar, karsilman itaranllapa. 19Piru Amitunchikpa uk angelnin tuta chaypi rikarirmi, karsilpa punkunta kiĉhar lluqshichimuran kaynu nir:

20"Riyllapa, Dyusta aduranllapa wasiman. Chaypimi shar yaĉhachikuyllapa tukuyta mushuq bidapaq, imatami ruranqallapa nir".

21Chaynu ángel nishannullami, allaqmantaqa amsaq amsaqla Dyusta aduranllapa wasiman yaykur, yaĉhachikuq qallariranllapa. Piru chaykamanqami, kurakunapa mantaqninqa, paywan pulla kaqkunawan, qayamuranllapa kusa mas karguyjunkunata, chaynulla Israel runakunapa ruku mantaqninkunata ima, tantakar parlananllapapaq. Chaymi kaĉhakuranllapa apustulkunataqa karsilmanta apamunanllapapaq. 22Piru kuytakuqkuna karsilman rirqa, apustulkunataqa mana tariranllapachu. Chaymi tikrakamurqa kaynu niranllapa:

23—Karsilpa punkuntaqami alli kirpakashata tarinillapa. Chaynulla chay kuytakuq suldadukunatapis, karsilpa punkunpi allita chapar kuytakur shaqta tarinillapa. Piru punkuta kiĉharqa, mana mayqantapis tarinillapachu ruripiqa nir.

24Chaynu nitinllapa, chay kurakunapa mantaqnin, Dyusta aduranllapa wasipa kuytakuqninkunapa mantaqnin, chaynulla kurakunapa wakin mantaqninkuna ima uyaparqa, ninakuqllapa: "¿Imanutaq lluqshisha kanqaqa? ¿Kanan-shuypaqa imanuraq tukushunllapa?" nir.

25Chaymi chay kutilla, ukqa ĉhar niran paykunataqa:

—Qamkuna runakunata karsilman itaraykillapa, chaykunaqami achka runakunata Dyusta aduranllapa wasipi yaĉhachiyan nir.

26Chaymi chay kuytakuqkunapa mantaqnin wakin kuytakuqkunawan rir maskar tariranllapa. Piru chaynu tarirmapis, manami qischaranllapachu. Chaqa manchakuyaranllapari "Runakuna rumillawan sitamachuwanllapa" nir. 27Chaymantaqa aparanllapa kusa mas karguyjunkuna tantakasha karanllapa chayman. Chaymi chay kurakunapa mantaqninqa kaynu niran:

28—Nuqakunaqami allita willashurayllapa, amana Jesuspa shutinta rimarqa yaĉhachikunaykillapapaqnachu. Chaynu katinqa ¿imatataq qamkunaqa rurashaykillapa? Chaqa chaynu yaĉhachikutkillapami, tukuyla Jerusalén pwibluta shikwakasha. Chaynullami anallan uchachamanayankillapa chay runa wanushanpaqmapis nir.

29Chaymi Pedro chay wakin apustulkunawanqa niranllapa:

—Nuqakunaqami runakunata naypaqta kasunayllapamantaqa, Dyustaraq kasunillapa. 30Chaqa unay rukunchikkunapa Dyusninmi, Jesusta qamkuna kruspi klabar wanuchitkillapamapis qashan kawsachimuran. 31Chaynu kawsachimurmi syilupiqa allilaw qichqanpi tachisha. Chaymi nisha puytiq Mantakuq, Washakuq ima katin tukuy Israel runakuna Dyusmanna tikrakatin, uchanllapamanta pirdunananpaq. 32Chaymi nuqakuna, chaynulla Santu Ispiritu ima tistigu kanillapa tukuy chaykunapaqqa. Chaqa Dyusmi payta kasuqkunataqa Santu Ispiritunta qusha nir.

33Chaynu apustulkuna niqta uyaparqa, karguyjunkunaqa kusalata piñakur, apustulkunataqa wanuchiyta yarpuranllapa. 34Piru chay kusa mas karguyjunkunamantami kaq uk fariseo runa Gamaliel shutiq. Paymi Moisés mantakushanta kusata yaĉhar yaĉhachikuq katin, kusalata rispitaqllapa wakin

runakunaqa. Chaymi sharir, kaĉhakuran apustulkunata uk ratituta waqtaman lluqshichinanllapapaq. 35Chaymantami wakin karguyjunkunataqa niran:

—Israel runakuna, allita intrakankillapa. Kuytakankillapa chay runakunamantaqa imata ruranayarllapamapis. 36Yarpuyllapa qamkuna. Uk tyimpupi Teudas shutiq runa kusa puytiq kayta munatin, kwatru-syintus runakuna yupay paypi kriyir ikinpi puriranllapa. Piru chaymantaqa chay runata wanuchitinllapaqa chay ikinpi puriqkunaqa wakta kayta shikwakar tukukaranllapa. 37Chaymanta qashan uk tyimpupi, sinsuta ruratinllapaqa, Galileamanta uk runa Judasna rikariran. Chaymi paypi kriyir puriqkunapis karanllapa. Piru chaytapis wanuchiranllapa. Chaynullami, chay ikinpi puriqkunaqa wakta kayta shikwakaranllapa.

38"Chayraykumi nishunillapa, chay runakunataqa ama imatapis rurarchu, dijanaykillapapaq. Chaqa chay runakuna yanqa runakunapa rimayninkunalata rimayarqa, chinqanqallapa. 39Nataq Dyuspa rimayninwan katin-shuypaqa manami imanu tukurpis binsiyta puytinkillapachu. ¡Kuytakankillapami! ¡Imanupiqakish Dyuspa kuntranmana, shachinakuq qallaritkillapa!" nir.

40Chaynu Gamaliel nitinmi, chay karguyjunkunaqa "Allinmi chayqa" niranllapa. Chaymantaqa apustulkunata qayamur kusata llibachir ima, willaranllapa, amana Jesuspa shutinpi rimar yaĉhachikur purinanllapapaqnachu. Chaynu allita willar imaqa, kaĉharanllapana. 41Piru chaynu ruratinllapamapis, apustulkunaqa chay karguyjunkunapa naypanmantaqa kusala aligrina lluqshiranllapa. Chaqa Dyusmi paykunataqa akraran Jesucristurayku chaynu qischakananllapapaq.

42Chaymi ashwan waran waran Dyusta aduranllapa wasikunapi, tananllapa wasikunapi ima mana manchakurlamapischu Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachikuqllapa, Jesusmi Dyus Akrashan Cristun nir ima.

Sirbikuqkunatami akraranllapa

6 1Chay tyimpuqa Dyuspi kriyiqkuna mastana achkayaq qallarisha katinllapanaqa, chay griego rimaypi rimaqkunaqa rimapakuqllapa chay hebreo rimaypi rimaqkunapaqqa, kaynu nir: "Chay griego byuda warmikunaqashi, chay hebreo byuda warmikuna yupayqa mana aypaqchu kasha chay ministiyashan qukuyashanllapamantaqa" nir.

2Chaymi chay dusi akrakasha apustulkunaqa, tukuy kriyiqkunata tantar niranllapa:

—Manami allinchu nuqakuna Dyuspa rimananta yaĉhachikuyashayllapata dijar, mikuy tantashanchikllapata qukunayllapapaqqa. 3Chayrayku kriyiq masiykuna, qamkunallamanta akrayllapa syiti runakuna, kusa allin yarpuyniyjun, kusa intrakaq, Dyuspa Santu Ispiritunwan kaqkunata ima. Paykunatana willatiyllapa, kay ruraykunataqa rurananllapapaq. 4Nuqakunaqami Dyusman mañakur ima, paypa rimayninta yaĉhachikushaqllapa maydiyapis nir.

5Chaymi Jesucristupi kriyiqkunaqa tukuynin "Allinmi chay nishaykillapaqa" nir, akraranllapa Estebanta. Paymi Amitunchikpi kusata kriyiq, chaynulla Dyusninchikpa Santu Ispiritunwan karan. Akraranllapapismi: Felipita, Procuruta, Nicanorta, Timonta, Parmenasta, Nicolasta ima. Pay Nicolasmi Antioquía pwiblumanta karan. Piru yaĉhakushami karan Israel runakunapa kustumrinkunata.

6Chaymantaqa aparanllapa paykunataqa chay apustulkunapa naypanman. Ĉhachitinllapaqa apustulkunaqa, chay syiti akrakashan runakunata, allitana Dyusta sirbinanpaq nir, paykunapa ananman makinkunata ĉhurar, Dyusman mañakuranllapa.

7Chaynulla, Dyus rimashantaqami tukuy parlakutinllapa, kriyiqkunamapis achkana karanllapa Jerusalenpiqa. Chaynullami, Jesucristupiqa chay Israelmanta kurakunamapis kusala achkana kriyiranllapa.

Estebantami prisuranllapa

8Dyus yanapatinmi, Estebanqa ashwan kusala pudirniyjun kar, milagrukunata, mana ruraypaq shumaq imakunata ima ruraran tukuypa naypanpi. 9Chaymantami tantakananllapa wasi Libertos shutiqmanta wakin runakuna, chaynulla Cirene, Alejandría pwiblumanta kaqkuna, chaynulla chay Cilicia, Asia lugarmanta kaqkuna ima tantanakur, Estebanwan willanakuq qallariranllapa. 10Piru chay runakunaqa mana upallachiytaqa puytiranllapachu. Chaqa Estebanqa, Dyuspa Santu Ispiritun yanapatin, kusa shumaqta rimayaran.

11Chaymi Estebanta kuntraq runakunaqa mana imanupis binsiyta puytirqa, wakin runakunata pagraran rimananllapapaq Estebanpa kuntran kaynu nir: “Estebantami, Moisespa, chaynulla Dyusninchikpa kuntranta rimaqta uyapasha kanillapa” nir.

12Chaynu llullakutinllapami, runakunaqa kriyir tukuy ruku mantakuqkunawan, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkunawan tantanakur kusata piñakuranllapa. Chaynu piñakurllapami Estebantaqa aypar aparanllapa kusa mas karguyjunkunapa naypanman. 13Chaynulla tistigukunatapis, Estebanpa kuntran rimar llullakunanllapapaq maskaranllapa. Chaymi kaynu niranllapa:

—Kay runaqami kusa saqra mana rimaypaqkunata waran riman Dyuspa wasinpaq, chaynulla kusa allin mantakushanpaqmapis. 14Chaynullami uyapasha kanillapapis kaynu niqta: ‘Nazaretmanta Jesusshi, Dyuspa wasinta ratachiyanqa. Chaynullashi Moisés kustumrinta qumashanchikllapatapis ukmanpaqna tikrayanqa’ nir.

15Chaynu nitinllapami, tukuy kusa mas karguyjunkuna, Estebanta chaparqa, rikaranllapa kusa angelnula qaqllitayjunta.

Estebanmi allita rimaran

7 1Chay kurakunapa mantaqninmi Estebantaqa kaynu nir tapuran:

—Qampaq chaynu rimayashanllapaqa, ¿chiqapchu, manaqachu mana? nir.

2Chaymi Estebanqa niran:

“Ukniykuna, taytituykuna allita uyapamayllapa: Kusa puytiq Taytanchik Dyusmi, unay rukunchik Abraham Mesopotamia pwiblullapi kar, manaraq Harán pwibluman taq riyatin, payman rikariran. 3Abrahamtaqa niran: ‘Pachaykita, aylluykikunata dijar, riy chay pachata nuqa rikachishuyani chayman’ nir. 4Chaynu nitinmi, Abrahamqa chay tayashan Caldea pwiblumantaqa lluqshir rir, Harán pwibluman ĉhar, chaypina taran. Chaymanta taytan wanutinqa, Abrahamtaqa Tayta Dyus apamuran, kay tayashanchikllapa Israel pachamanqa. 5Piru kaypiqami Abrahamtaqa mana irinsyantaqa quranchu, uk ĉhakisitunta sarukuchinanlapaqmapis. Piru mana kaypi qurmapis, arniranmi pay wanutinqa wamrankunana kay pachapiqa tananllapapaq. Chaynumiri arniran manaraq wamranmapis kayatinraqchu.

6"Chaynullami Dyusqa niranpis:
'Aylluykikunaqami kay tayashanllapa-
mantaqa lluqshir rir uklaw pachakunapi
kwatru-syintus (400) añuta tanqallapa
furastirukuna yupay, kusata sirbikur,
qischakar ima. 7Piru chay nasyun
aylluykikunata sirbikuchir qischaqkuna-
taqami nuqa kastigashaq. Chaymantami
paykunaqa lluqshir shamur, kay
lugarpina sirbimanqallapa' nir.
8"Chaynu nirmi Dyusqa Abrahamwan
uk tratuta ruraran, tukuy Israelmanta
kaqkunaqa siñal kustumrita ruranan-
llapapaq[e] nir. Chaymi Abrahamqa
wamran Isaac nasishanmanta uchu
diyayjunna katinqa siñal kustumrita
ruraran. Chaynullami Isaacpis wamran
Jacobo nasitinqa ruraran. Chaymi
Jacobupis wamrankunawan chay Israel
runakunapa dusi pwiblunkunapa
rukunkunawanqa ruraran.
9"Chay dusi rukunchikllapamantami
uknin shutiq José. Paytami ukninkuna
ĉhiqnir Egiptuman rantikuran. 10Piru
Tayta Dyusmi, Josiwan kar, qischakatin-
mapis kusata llakipar kusa yaĉhaqpaq
imana tikraran Egiptupa mantaqnin
Faraonpa naypanpiqa. Chaymi ashwan
Faraonqa, Josita numraran pay
mantakuna wasinpi, chaynulla chay
pwiblupa mantakuqninna kananpaq.
11"Piru chaymantami chay Egipto
pachapi chaynulla Canaán pachapiqa
kusala mallaq tyimpu katin, kusalata
qischakaranllapa. Chaqa manari imapis
karanchu rukunchikllapakuna mikunan-
llapapaqqa. 12Chaymantami, Jacobuqa
Egiptupishi trigu kan nir yaĉharqa,
kaĉharan wamrankunata, chay
rukunchikkuna karan chaykunata.
Chaymi paykunaqa riranllapa
puntataqa. 13Qashan ishkay kutipaqna
ritinllapaqa, Josiqa ukninkunata niran,
payqashi ukninllapa nir. Chaynu José
ukninkunata nitinmi, Faraonqa
yaĉharan mayqan ayllumantami Josiqa
nirmapis.
14"Chaymi Josiqa kaĉhakuran taytan
Jacobuta, tukuy aylluntinta apanan-
llapapaq. Tukuy ayllunkunaqami
sitintay sinku (75) kasha kanqallapa.
15Chaynu rirmi Jacobuqa Egiptupi
tayar, chaypina wanuranmapis. Chaynu-
llami unay rukunchikllapakunamapis
chaypi wanuran. 16Chaymantaqa
Jacobupa kwirpunta aparanllapa
Abrahampa unay tashan pwiblu
Siquempi pantyunninman pampaq.
Chaqa chaytaqami Abraham rantisha
karan, uk runa Hamor shutiqpa
wamrankunamanta.
17"Taytanchik Dyusmi, Abrahamta
tukuy ima pasayanqa nir arnishan
tyimpu shipchamuyatinnaqa, Israel
runakunaqa kusala achkana karan
Egiptupiqa. 18Chay tyimpumi
Egiptupiqa mantakuran uk gubyirnuna.
Payqami Jositaqa mana riqsishachu
karan. 19Chaymi chay gubyirnuqa
ingañar ima kusalata qischaranllapa
unay rukunchikkunataqa. Chaynullami
mantakuranpis ullqu wamritukuna
chayraq nasitinqa, dijatinllapa wanur
amana achkayananllapapaq.
20"Piru chay tyimpupimi Moisés
nasiran. Paymi kusala shumaq wamritu
karan Dyuspaqqa. Chaymi Dyus yanapa-
tin taytankunaqa wasinpi pakaqnula
kimsa misista purichiranllapa. 21Chay-
manta wasinpi manana pakayta puytir
waqtalapi dijasha katin,[f] Faraonpa
warmi wamran tarir apar, kusa

---

e 7.8 Kay tratupaq mas intrakanarqa rikashun Génesis 17.1-14. **f 7.21** Taytankuna mana wanunanta munarmi, kanastitalaman itar yakupa ĉhaypinkaqlapi pakar ĉhuraran ama wanunanpaq. Mas allintaqami intrachimanchik Exodupi 2.2-10.

shumaqta kriyakuran wamranta yupay.
22Chaynumi Moisesqa winaran Egipto
runakunapa yaĉhayninkunata kusata
yaĉhakur. Chaymi Moisesqa kusa puytiq
karan rimananpaq, chaynulla imata
ruranan paqmapis.
23"Kwarinta añuyjunna karqa,
Moisesqa watukuran Israel masin
runakunata, paypa chiqap ayllunkuna
katin. 24Chaymi Egiptumanta runa,
paypa ayllu masinta maqaqta rikarqa,
washananrayku chay Egiptumanta
chaytaqa wanuchiran. 25Chaqa payqari
yarpuran, Israel aylluykunaĉhi allita
kwintata qukar ninqallapa: 'Dyusmi,
Moisesrayku Egipto runakunamanta
washamashunllapa' nir. Piru paykunaqa
mana kwintata qukaranllapachu.
26Chaymanta, allaqnin ishkay Israel
runakunata maqanakuqta tariran.
Chaymi payqa washanachiyta yarpur
niran: 'Qamkunaqami chay ayllulla
kankillapa, ¿imapaqtaq uknikillapa
uknikillapaqa maqanakur ima qischana-
kunkillapa?' nir.
27"Piru ukninta masta qischaq chayqa,
Moisesta kumsar niran: '¿Pitaq qamtaqa
uk mantakuq jwista yupayqa ĉhuramu-
shusha nuqakunamanqa? 28¿Manaqachu
qamqa, quya imanuĉhi uk Egiptumanta
runata wanuchirayki, chaynulla nuqata-
pis wanuchimanayanki?' nir. 29Chaynu
nitinmi, Moisesqa alsakar riran Madián
shutiq pachaman. Chaypimi furastiru
yupay tayatin, ishkay wamrankuna
nasiran.
30"Kwarinta añuna pasasha katin
Moisés chunllaq lugar Sinaí sirkapi
kayatinmi, sarsapi nina ratakuq
rurimanta uk ángel*g* payman rikariran.
31Chaymi Moisés chayta rikarqa
kusalata dispantakaran. Chaymanta mas
qimikar rikashaq niyarqa, uyaparan
Amitunchik kaynu niqta: 32'Nuqami
unay rukuykikuna Abrahampa, Isaacpa,
Jacobupa Dyusnin kani' nir. Piru
Moisesqa kusalata manchakur
chukchukyashanrayku, mana chapana-
ranlamapischu. 33Chaymi Amitunchikqa
kaynu niran: 'Llanqikita urquy. Chaqa
kay lugar kayashaykiqami, kusa santu
lugar. 34Nuqami allita rikasha kani
pwibluymanta runakuna imanu
Egiptupi qischakatinmapis. Paykuna-
tami uyapasha kani kusata llakir
qayĉhakutinmapis. Chayraykumi
ishkimusha kani paykunata washanay-
paq. Chaymi shamuyna. Chaqa
Egiptumanmi kaĉhashuyani' nir.
35"Unaymi paykuna, Moisesta disprisyar
'¿Pitaq kaĉhashusha mantakuq jwis yupay
kanaykipaq?' niranllapa. Piru Dyusmi
kaĉharan mantakuq kar washakunanpaq,
imanutaq angelnin chay sarsa rurinpi rikar
intrachishannulla. 36Chaymi Moisesqa,
milagrukunata, chaynulla mana ruraypaq
shumaq imakunata rurar ima
Egiptumantaqa lluqshichir unay rukunchik-
kunataqa apar pasachiran chay chupika
mar yakupa rurinta. Chaynumi milagru-
kunata rurar ima, chay chunllaq
lugarkunapi kwarinta añuta puriran.
37Chaqa Moisesllami Israel runakunatapis
niran: 'Dyus Amitunchikmi qamkunamanta
ukta akranqa nuqa yupay rimaqnin
kananpaq. Chayna qamkunaqa kasunayki-
llapapaq' nir.
38"Israel runakuna chunllaq lugarpi
tantakasha katinmi, Moisesta, angelqa
Sinaí sirkapi shumaq imakunata
willaran. Payna rukunchikkunata imanu
kawsananllapapaq nir intrachitin,
nuqanchikkunatapis intrachimashallapa
kasurna kawsanallapapaq.

---

g 7.30,35 Ángel nirqami intrachimanchik Dyus angelpaq tikrakar rikariran Moisesman nir. Masta intrakanarqa rikashun Éxodo 3.1-5.

39 “Piru rukunchikkunaqami mana
uyakunar disprisyashanllaparayku
ashwan Egiptuman tikrakanaranllapa.
40 Chaymi Aaronta niranllapa: ‘Moisés
Egiptumanta urqumaranllapa chayqa,
mana rikarinnachu. Chayraykumi
dyuskunata ruratki, yanapar Egiptuman
apamananllapata munanillapa’ nir.
41 Chaynu nitinllapami, Aaronqa ruraran
uk dyus bisirrunuta. Chaynami animal-
kunata wanuchir, rupachir imana
fyistata rurar aduraranllapa chay
paykunalla rurashan dyustaqa. 42 Chay-
raykumi Dyusqa paykunamanta ashur,
dijaran syilupi tukuy ima kaqkunata
aduranannllapapaq. Chaqa chaypaqmi
Dyus nitin, rimaqninkunaqa kaynu nir
iskribisha kayaq:

‘Israel runakuna, ¿qamkunachu
chay kwarinta añukunata
chunllaq lugarpi karqa,
animalkunata wanuchir, ufrindi-
tata ĉhurar ima aduramaraykil-
lapa?
43 Ashwanmi qamkunaqa chay yanqa
dyus Molocta andasninpi
purichiraykillapa.
Chaynullami Refán qullarpa
ritratunta ima rurar dyus nir
aduraraykillapa.
Chaykunata adurashaykillaparay-
kumi,
nuqaqa pwibluykimanta urqur,
Babilonia pwiblumanmatapis
mas wakaqman itakushayki-
llapa’ nir.

44 “Unay rukunchikkunami chay
chunllaq lugarkunapiqa ruraran Dyusta
aduranannllapa tuldu wasita, imanutaq
Dyus, Moisesta rikachir willaran
chaynulla. Chaytaqami purichiqllapapis
Dyuswan tratuta rurashanpaq yarpunan-
llapapaq. 45 Chay tuldu wasitaqami ayka
añukunata purichiyarqa, Josuewan apar
rir uk pwiblumanta kaqkunata binsir
taran, Tayta Dyus arnishan pachapi.
Chay tuldu wasiqami chaypiqa karan
Davidpa tyimpunkaman.
46 “Davidtaqami Tayta Dyusqa
shumaqta rikar, kusata yanaparan.
Chaymi Davidqa mañakuran Dyusta
aduranannllapa wasita ruratin, chaypina
Jacobupa Dyusnin tananpaq. 47 Chaynu
mañakusha katinmapismi, wamran
Salomón ruraran Dyusta aduranannllapa
wasitaqa. 48 Piru allita yaĉhashanchik-
llapanu syilumanta Taytanchikllapa
Dyusqami, mana runakuna rurashan
wasikunapichu tan. Chaypaqmi Dyuspa
rimaqninqa kaynu nisha kayaq:

49 ‘Unaq syilumi, tar mantakunay.
Nataq pacha-shuypaqa ĉhakiy
shanan.
¿Imanu wasitataq rurayanqallapa
nuqapaqqa?
¿Mayqantaq tanay wasiqa
kanqaqa?
50 Nuqami tukuy imata rurasha kani’
nir”.

51 Chaynu Dyuspa rimaqnin nishanta
willarmi, Estebanqa niranpis:
“Qamkunaqami unaymanta kusala mana
intrakaq, anku shunqukuna kankillapa.
Chaynullami chay mana kriyiqkuna yupay
mana kasukuq, mana shumaqta
yarpuqkuna ima kankillapa. Chaynu karmi
maydiyapis Dyuspa Santu Ispiritunpa
kuntranla kankillapa. Chaynuqami unay
rukuykillapa yupaylla kankillapa.
52 Chaymi nimayllapa, ¿Dyuspa mayqan
rimaqnintataq mana qischaranchu chay
unay rukuykillapaqa? Paykunami,
wanuchiranllapa Dyuspa Akrashan
Cristunmi shamuyanqa nir yaĉhachikuq-
kunata. Piru chaynumapis Dyuspa
Akrashan Cristun shamutinqa, kuntran-
kunaman qukur ima wanuchiraykillapa.
53 Chaynullami Dyus mantakushanta
angelkuna, Moisesta willatin, intrachishu-
tinllapapis mana kasukuraykillapachu” nir.

Estebantami wanuchiranllapa

54Chaynu Esteban nitinmi, payta
kuntrashanllaparayku chay karguyjun-
kunaqa kusata piñakur kirunllapamata-
pis richyachiranllapa ima. 55Piru
Estebanqami, Dyuspa Santu Ispiritun-
wan kar, unaq syiluman chapakur,
Dyusninchikta kusa llipyaraqta rikaran.
Chaynulla rikaranpis Jesús, Dyuspa
allilaw qichqanpi shaqta. 56Chaymi
Estebanqa niran:

—¡Rikayllapa! ¡Syilutami rikani
kiĉhakashata! Rikanipismi Dyusmanta
Shamuq Runata paypa allilaw qichqanpi
shaqta nir.

57Piru chaynu nitinqa, chay
runakunaqa mana uyapanar
rinrinllapata kirpar, qayĉhakur ima,
tukuynin kallparanllapa Estebantaqa
aypaq. 58Chaymanta ayparqa, chay
pwiblumanta lluqshichir, rumikunawan
sitaranllapa. Chaymi chay llullakuq
tistigukunaqa raĉhpanllapata urqur
inkargaranllapa uk musu runa Saulo
shutiqta.

59Chaynu sitayatinllaparaqmi,
Estebanqa mañakuran kaynu nir:
“Amituy Jesucristo, ispirituyta
rikapamanki”.

60Chaynu nirqa, qunqurikur kusala
jwirtita rimar niran: “Taytituy, amami
kay uchakushanllapataqa kwintachanki-
chu” nir.

Chaynu nirqami, wanuranna.

Saulumi kriyiqkunata kusata qischaran

8 1-2Chayta rikarmi, Sauluqa
yarpuran: Estebanta wanuchirqami
allinta tukuyanllapa nir. Nataq chay
kusala allin llakipakuq runakunalami
Estebantaqa pamparanllapa kusata
paypaq waqar ima. Chaymanta chay
diyallami Jerusalenpiqa, Jesucristupi
kriyiqkunapa ikinpi puriq qallariran-
llapa qischananllapapaq. Chaymi tukuy
kriyiqkunaqa shikwakar, riranllapa
Judeapa, Samariapa pwiblunkunaman.
Piru apustulkuna-shuypaqa mana
lluqshiranllapachu Jerusalenmantaqa.

3Chaykamanqami Sauluqa kusalata
qischaq Jesucristupi kriyiqkunataqa.
Chaymi wasin wasin yaykur, ullqutaraq
warmitaraq aysaĉhakur lluqshichimuq-
llapa karsilman apananllapapaq.

Samariapimi Jesucristupaq yaĉhachikuranllapa

4Nataq Jerusalenmanta wakta kayta
shikwakaqkunaqa, may rishankunapipis
Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachiku-
ranllapa kriyirna washakananllapapaq.
5Paykunamanta uknin Felipimi, Samaria
pwibluman rir ĉharqa, Dyuspa Akrashan
Cristunpaq yaĉhachikuq qallariran.
6Chaynu yaĉhachikutinmi tukuyla
tantakashakunaqa kusalata uyakuqllapa,
Felipe imata nitinpis. Chaynullami
rikaqllapapis Felipe, Dyuspa pudirnin-
wan milagrukunata ruratin ima. 7Kusa
achka runakuna dyablupa yarpuynin-
wan kaqkuna alliyaqllapa. Felipita uyar,
dyablukunapa yarpuynin runakunata
qayĉhachir, lluqshiqllapa. Chaynullami
achka mana kuyuyta puytiq kwirpuy-
junkuna, chaynulla kujukunamapis
alliyaranllapa. 8Chaynu katinmi, chay
pwiblupiqa tukuyla kusata aligriyaq-
llapa.

9Piru chaypiqami karan uk runa,
Simón shutiq. Paymi unaymanta-pacha
Samaria pwiblumanta runakunata
wasqakur, kriyichisha karan: Payqashi
kusa puytiq runa nir. 10Chaymi tukuy
wamrantin, rukuntin paytaqa kusata
uyakuqllapa. Paykunami niqllapa: “Kay
runa, Dyuspa pudirninwan. Chayrayku
tukuy riqchaq milagrukunata rurayta
puytin” nir. 11Chaynu nir imami,

paytaqa kusata kasuqllapa
unaymanta-pacha wasqakur kriyichisha
kashanrayku.
12Piru Felipe, Dyuspa shumaq
rimayninta Jesucristupa shutinpi
kriyirmi, Dyuspa mantakuyninpi
kawsananllapapaq nir yaĉhachikutinmi,
warmipis ullqupis kriyirna tukuyla
shutikuranllapa. 13Chaynulla chay
wasqakuq Simonpismi, Felipe nishanta
kriyir, shutikuran. Chayna Felipipa
pullan puriqna qallariran. Achka
milagrukunata Felipe ruratin rikar,
Simonqa kusalata dispantakaran.
14Chaymanta Jerusalenpi apustul-
kunaqa “Samaria pwiblupi runakunaqa-
shi Dyuspa rimayninpi kriyishallapana”
nir yaĉharqa, Pedruwan Juanta
kaĉharanllapa. 15Paykunaqa Samaria
pwibluman ĉharqa, Dyusman mañaku-
ranllapa Santu Ispiritunwanna mushuq
kriyiqkunaqa kananllapapaq. 16Chaqa,
manaraqmi kriyiqkunamanqa
shamushachu karan, Dyuspa Santu
Ispiritunqa. Piru paykunaqami shutiku-
shallapana karan Amitunchik Jesucris-
tupa shutinwanqa. 17Chaymi Pedruwan
Juanqa, kriyiqkunapa ananman
makinkunata ĉhuratin, Dyuspa Santu
Ispiritunwanna paykunaqa kidaranllapa.
18-19Chaynu apustulkuna kriyiq
runakunapa ananman makinkunata
ĉhuratinllapa, Dyuspa Ispiritun
paykunawan kidatin rikaran, chay
Simonqa. Chaymi apustulkunata
qillayta arnir, kaynu niran:
—Chay pudirta qumayllapa, nuqapis
makiykunata mayqanpa ananman
ĉhuratiyqa, Dyuspa Santu Ispiritun-
wanna paykunaqa kananpaq nir.
20Chaynu nitinmi, Pedruqa niran:
—Tayta Dyus pudirninta qumanchik
chayta rantinashaykirayku, qillaynikiwan pulla chinqankillapa. 21Qamqa
mana ima dirichuyjunchu kanki
nuqakuna rurashayllapata ruranaykipaqqa. Chaqa qampa shunquykiqami
Dyuspaqqa mana allinchu. 22Chaymi
ashwan uchaykita dijar, Tayta Dyusman
tikrakar mañakuy ichapis pirdunashun-
man chay mana allinta yarpushaykimantaqa. 23Chaqa yaĉhayanimi
shunquykipiqa kusata inbidyakayanki
nir. Chaymi uchaykiqa prisu yupayna
purichishuyan nir.
24Chaynu Pedro nitinmi, Simonqa
niran:
—Amitunchikman mañakupamay-
llapari. Chaqa manami munanichu chay
nimashaykillapanulla imapis pasama-
nantaqa nir.
25Chaymanta Pedruwan Juan, Dyuspa
rimayninta yaĉhachikurllapanaqa,
tikrakaranllapana Jerusalenman,
Samariapa pwiblunkunapipis Dyuspa
shumaq rimayninta yaĉhachikuqnu ima.

Felipimi parlaran Etiopiamanta runawan

26Chaymantaqami Dyuspa uk
angelnin Felipiman rikarir niran:
—Sharir riy surlawman, Jerusalenman
nanta rishaykinu Gaza pwiblukaman.
Chay nanqami chunllaq lugarta pasan.
27Chaymi Felipiqa sharir, riran.
Riyarmi, nanpiqa rikaran Etiopía
pwiblumanta uk runata. Payqami uk
kusa karguyjun eunuco karan. Chay
payllami gubyirna Candace shutiqpa
imankunata rikaq. Chay runami risha
karan Jerusalenman Tayta Dyusta
aduraq. 28Chaymanta qashan pwiblun-
man tikrakar, uk karritapi tasha riyaran,
Dyuspa rimaqnin Isaías iskribishan
libruta liyiqnu. 29Chaymi Dyuspa
Ispiritun Felipitaqa niran:
—Rir qimikay wak karritaman nir.
30Chaymanta Felipe chay karritaman
qimikar chay runa, Isaiaspa librunta
liyiqta uyaparqa, kaynu nir tapuran:

—¿Intrakankichu kay liyiyashaykitaqa? nir.
31Chaynu taputinqa chay runaqa niran:
—¿Imanunari intrakashaq, mana mayqanpis intrachimatinqa? nir.
Chaymi Felipitaqa rugaran kaynu nir:
—Karritayman iqamur qichqaypi tay nir.
32Nataq chay librupi liyiyashanqami kaynu niyaran:

"Imanutaq Uyshata wanuchitin,
millwanta rututinllapamapis uyarala,
chay yupaymi paypis mana imatapis rimaranchu.
33 Pinqaypaqta ruraranllapa.
Chaynulla mana llakiparchu, allin runa katinmapis uchacharanllapa.
Piru mayqanpis mana yarpuranchu ¿imanumi payqa maydiyaqa kanqa? nirqa.
Chaqa wanuchirna kay pachamanta ashuchiranllapa" nir.

34Chaymi chay karguyjun runaqa tapuran Felipitaqa kaynu nir:
—Willamay-ari, ¿pipaqtaq rimayan kay Dyuspa rimaqninqa? ¿Payllapaqchu, manaqachu ukpaq?
35Chaymanta Felipiqa chay runa liyiyashanpaq willar, intrachiran Jesuspaq: "Imanumi washamanchikllapa" nir. 36Chayna parlar riyarllapaqa, uk lugar yakuyjun kaqta pasayarqa, chay karguyjun runaqa niran:
—Kaypi kan yaku. ¿Manachu nuqapis shutikuyman? nir.
[37Felipiqa niran:
—Tukuy shunquykiwan kriyitkiqami, puytini shutichishuyta.
Chaymi chay runaqa niran:
—Kriyinimi, Jesucristuqa Dyuspa Wamran nir.]
38Chaymi karritanta yarachir, ishkantin ishkir, yaykuranllapa yakuman. Chaymi chaypina Felipiqa shutichiran eunucutaqa. 39Chaymanta yakumanta lluqshitinllapaqa, Amitunchikpa Ispiritun Felipitaqa illaqmanta apatin, chay runaqa mana rikarannachu. Piru chaynumapis ashwan kusa aligrina riran. 40Nataq Felipiqa Azoto pwiblupi rikariran. Chaymi pwiblun pwiblun riran, Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachikuqnu, Cesarea pwibluman ĉhanankaman.

Saulumi Amitunchikpina kriyiran

9 1-2Chaykamanqa Saulo-shuypaqa mana shaykuq, rimapakur puriran, Amitunchikpi kriyiqkunata wanuchiyta yarpur. Chaymi kurakunapa mantaqninkunaman rir mañakuran uk urdinta. Chaywanna Damasco pwibluman rir, tantakananllapa wasikunaman yaykur Jesuspi kriyiqkunataqa tarir ullquta, warmita ima prisur Jerusalén pwibluman apamunanpaq. 3-4Chaymanta, Damasco pwibluman rir ĉhayatinllapanaqa, nanpi illaqmanta kusala llipya intiru, syilumanta achkirachikamuran Saulo kayashanmanqa. Chaynu achkirachikamutinqa, pachaman ratar, uk rimayta uyaparan kaynu niqta: "¡Saulo, Saulo! ¿Imapaqtaq ikiypi puriyanki qischamanaykipaq?" nir.
5Chaymi Sauluqa niran: "¿Mayqantaq kanki, Taytituy?"
Chay rimaqqami niran: "Nuqami Jesús kani, mayqanpa ikinpiĉhi qischanaykipaq puriyanki chay. [Chaynu purirqami qamlla mana allintachu rurakayanki, imanuĉhi turumaqa yapukuyar, ikiman matqakur, rijapi ĉhachikarqa paylla nanachikun chay yupay".
6Chaymi Sauluqa manchaysalla chukchukyayar, kaynu nir tapuran: "Taytituy, ¿imatataq ruranaypaq allin kanqa?" nir

Amitunchikqa niran:] “Sharir, riy Damasco pwibluman. Wakpimi willashunqallapa imatami ruranki nirmapis”.

7Chaynulla Sauluwan riqkunapis uyaparan chay rimaytaqa. Piru manami mayqantapis rikaranllapachu. Chaymi kusalata dispantakaranllapa. 8Chaymanta, Sauluqa ratashanmanta sharir, manana rikakuyta puytiranchu. Chaymi pullan kaqkunaqa, makinmanta aysakurna, aparanllapa Damasco pwiblumanqa. 9Chaypiqami kimsa diyatana karan mana chapakur; mana mikur, mana imatapis upyar imalamapischu.

10Damasco pwiblupiqami taq Amitunchikpi kriyiq uk runa Ananías. Chaymi Amitunchikqa, rikapakuyninpi payman rikarir, kaynu niran: “¡Ananías!”

Payqa niran: “Kaypimi kani, Taytituy” nir.

11Chaymi, Amitunchikqa niran: “Sharir, riy chay kalli Dirichu shutiqman. Chaypimi Judaspa wasinpi tapukuy uk runa Saulo shutiqpaq. Payqami Tarso pwiblumanta. Paymi Dyusman kusata mañakuyan. 12Chaymi, rikapakuyninpi rikashusha wasiman ĉhar yaykur, makikikunata ananpi ĉhuratki qashan rikakuyan” nir.

13Chaynu Amitunchik nitinmi, Ananiasqa niran: “Taytituy, kusa achka runakunami parlamashallapa paypaqqa, tukuy mana allinkunata Jerusalenpi qampi kriyiqkunata rurashanpaq. 14Kananqami chay runaqa kay Damasco pwiblumanna shamusha, kurakunapa mantaqninkuna kaĉhamutin, qampi kriyiqkunata apar prisunanpaq” nir.

15Chaynu nitinmapis, Amitunchikqa kaynu nir kaĉharan: “Riy. Chaqa paytami akrasha kani nuqapaq rimar yaĉhachinanpaq chay Israel runakunata, chaynulla mana Israel runakunata, gubyirnunkunata ima. 16Nuqami paytaqa intrachishaq, nuqapaq rimar yaĉhachikurqa kusata qischakayanqa” nir.

17Chaynu Amitunchik nitinqa, Ananiasqa riran, chay maypiĉhi Saulo kayashanman. Chayman ĉharqa, wasiman yaykur Saulupa ananpi makinkunata ĉhurar, niran:

—Kriyiq masiy Saulo, nanta shamuyatki Amitunchik Jesús qamman rikariran chay paymi kaĉhamasha nawiki rikakutinna, Santu Ispiritu qamwanna kananpaq nir.

18Chayta nitinmi chay kutilla, Saulupa nawinmantaqa pispa yupaylla wiqtikuna rataran. Chaymi qashan rikakurna sharir shutikuran. 19Chaymantaqa mikur kusa jwirsayjunna tikrakaran. Chayna Jesucristupi kriyiqkunawanqa pullana taran Damasco pwiblupiqa, ayka diyallataqa.

Saulumi Damascupi yaĉhachikuran

20Chaymantami Sauluqa, Damasco pwiblupiqa Israel runakunapa tantakananllapa wasikunapi yaĉhachikuran, “Jesucristuqa, Tayta Dyuspa Wamranmi” nir. 21Chaynu yaĉhachikutinmi, tukuy chay uyakuqkunaqa dispantakashalla ninakuqllapa: “¿Manachu kay runa Jerusalenpiqa, Jesuspi kriyiqkunapa ikinpi puriq prisur ima qischananpaq? ¿Manachu chaynu kar, kaymanpis shamuran Jesuspi kriyiqkunata prisur, kurakunapa mantaqninman qukunanpaq?” nir.

Chaynu nir imami, paykunapura parlaqllapa. 22Piru chaynu ninakutinllapamapis, Sauluqa mana mayqantapis mancharchu, kusata animakur yaĉhachikuran: “Jesusmi, Dyus Akrashan Cristun chiqap washamaqninchikllapaqa” nir. Chaynu nir yaĉhachikutinmi, Damasco pwiblupi taq Israel runakunaqa alliplata yarpupakuranllapa.

23Chaymanta, ayka diyakuna pasatinnaqa, chay runakunaqa tantakar parlaranllapa Saulutaqa wanuchinanllapapaq. 24Piru Sauluqami yaĉharan, tukuy unaq, tukuy tutashi chay ĉhiqniqninkunaqa yarakuyan, chay pwiblumanta lluqshina punkupi, pay yarquqta wanuchinanllapapaq nir. 25Chaymi Jesucristupi kriyiqkunaqa Saulutaqa uk kanastaman itar, chay pwiblupa ridurninpi rumiwan llutakasha pata kaq chaypa ananman iqachir, chaylata tuta waqtalawman ishkichiranllapa.

Saulumi Jerusalenpi

26Chaymanta Saulo, Jerusalén pwibluman ĉharqa, Jesucristupi kriyiqkunaman pullachakayta munaran. Piru payta kusata manchashanllaparayku mana kriyiranllapachu, "Jesucristupi kriyiyanqa" nirqa. 27Nataq Bernabimi Saulutaqa aparan apustulkunaman. Chaymi apustulkunataqa parlaran, imanumi Sauluqa nanpi Amitunchikta rikatin, payqa parlaran, chaynulla imanumi yaĉhachikuran Amitunchik Jesuspaq Damasco pwiblupi, mana mayqantapis manchar imachu nir.

28Chaynami Sauluqa Jerusalenpi kidar, paykunawanna puriran. 29Chaynullami mana manchakur imachu Amitunchikpaq yaĉhachikuq, chay griego rimaq Israel runakunawan parlar, willanakur ima. Piru chay runakunaqami Saulutaqa wanuchiyta yarpuranllapa. 30Chaymanta kriyiq masinkuna chayta yaĉharmi, Saulutaqa Cesarea pwibluman apar, paypa pwiblun Tarsumanna kaĉharanllapa.

31Chaynami Judeapa, Galileapa, Samariapa pwiblunkunapi Jesucristupi kriyiqkunaqa kusa shumaqtana kawsaqllapa, mana qischakarnachu. Chaymi ashwan Amitunchik munashannulana kawsaqllapapis. Chaynulla Dyuspa Santu Ispiritun yanapatinmi, masna achkayaranllapapis.

Pedrumi Eneasta allicharan

32Chay tyimpukunapimi Pedruqa, Jesucristupi kriyiqkunata watukur puriq. Chaymi Lida shutiq pwiblupi taqkunatapis riran watukuq. 33Chayman ĉharqami, tarinakuran uk runa Eneas shutiqwan. Paymi mana kuyuyta puytiq kwirpuyjun kar, uchu añupaqna mantanlapi karan. 34Paytami Pedruqa niran:

—Eneas, kananqami Jesucristo alliyachishunna. Chaymi sharir, mantaykita tantay nir.

Chaynu nitinmi, Eneasqa chay kutilla allinna shariran. 35Chaymi, chay Lida pwiblupi, Sarón pwiblupi taqkunaqa, rikaran imanumi Eneas sharitinmapis. Chayta rikarmi, uchanllapakunata dijar, Jesucristupina kriyiranllapa.

Pedrumi Dorcasta kawsachimuran

36Lida pwiblupa shipchanpimi kaq uk pwiblu Jope shutiq. Chaypimi karan uk warmi, Amitunchikpi kusata kriyiq. Paymi shutiq Tabita. Nataq, griego rimaypi-shuypaqa "Dorcas" nir. Chay warmisitaqami kusa allinkunata rurar, mana imayjunkunata yanapar ima kawsaq. 37Chaymantami chay diyakunapiqa qishar wanuran. Chaymi kwirpuntaqa paqachir ima aparanllapa wasipa altun unakaqnin kwartuman chutarachiq. 38Chaymi chay Lida pwiblupi Pedro katin, Dorcaspa kriyiq masinkunaqa ishkay runata kaĉharanllapa, Pedruta kaynu willananllapapaq: "Dorcas wanusha katin, kananllashi rinki Jopiman, ama tardarchu" nir.

39Chaymi Pedruqa paykunawan riran. Chaymanta ĉhatinqa, aparanllapa Dorcas chutarayashanman. Chaypimi achka byuda warmikuna, Dorcaspa

ridurninman tantakasha, kusata waqayaranllapa. Chaynu waqarllapami, Pedrutaqa uknin uknin rikachiranllapa, manaraq wanuyar raĉhpanta rurashankunata ima.

40Chayna Pedruqa, chay ruripi kaqkunataqa tukuyta waqtaman urqur, payqa qunqurikur Dyusman mañakuran. Chaymantaqa chay wanushata chapar, niran:

—Tabita, shariy, nir.

Chaynu nitinmi, chay warmisitaqa chay kutilla, nawinkunata chapakuchiran. Chayna Pedruta rikarqa, das taran. 41Chaymanta, Pedruqa makinmanta chutar sharichir, kriyiq masinkunata, byuda warmikunata qayar, Dorcastaqa kawsaqtana paykunapa naypanman apamuran.

42Chaymi chayta Jope pwiblupi yaĉharllapaqa, kusala achka kriyiranllapa Amitunchikpiqa. 43Pedrupismi, achka diyakunata Jope pwiblupiqa kidaran, uk runa Simón shutiqpa wasinpi. Simonqami qarata blanduchar trabajaq.

Pedrumi Corneliuwan

10 1Nataq Cesarea pwiblupimi taq uk runa Cornelio shutiq. Paymi uk kwartil Italiano shutiqmanta suldadukunapa uk mantaqnin karan. 2Payqami mana Israel runa karmapis tukuy chay wasinpi ayllun taqkunawan Dyusta allipta kasur, aduraqllapa. Chaynu karmi, qillaynin kaqkunamatapis, Israel runa ministiqkunata qur yanapaq. Chaynulla waran waran Taytanchik Dyusman mañakuq.

3Chaymi uk diyaqa tardi, alas tris yupayna katin, Corneliuqa rikapakuyninpi Dyuspa angelninta rikaran. Chaymi Dyuspa angelninqa pay kashanman yaykur, kaynu niqta uyaparan: “¡Cornelio!” nir.

4Chaymi, Corneliuqa angelta kusata chapar manchakur, tapuran: “¿Imatataq munanki, Taytituy?” nir.

Angelqa niran: “Tayta Dyusmi uyashusha, payman mañakutki. Chaynulla, mana imayjunkunata yanapatkipis, shumaqta rikashusha. 5Kananlla Jope pwibluman kaĉhakuy apamunanllapapaq uk runa Simón shutiqta. Paytami ninllapapis Pedro nir. 6Payqami tukayun Simón, qarata blanduchar trabajan chaypa wasin, mar yakupa manyanlapi, chaypi tayan. [Chaymi shamurqa imata ruranaykipaqpis willashunqa]”.

7Chaynu ángel parlar ritinnaqa, Corneliuqa uk suldadunta, chaynulla ishkay sirbikuqninta qayamuran. Chay suldadunqami Dyuspi kusata kriyiq. Chaynulla pay Corneliutapis kusata kasuq. Chaynu katinmi Corneliuqa chay suldadunpaq kusata yarpuq. 8Qayamur paykunata chay rikashanta manyaqla parlarqa, kaĉharan Jope pwibluman.

9Allaqninqa yaqqana Jopiman ĉhayatinllapa, alas dusi yupaynaqa Pedruqa iqaran wasipa ananman, Dyusman mañakunanpaq. 10Payqari kusata mallaqnar, mikunayaran. Chaymanta mikunanta kamakachinanllapakamanqa, rikapakuyninpi rikaran syilu kiĉhakaqta. 11Chaynu syilu kiĉhakatinqa unaqmanta ishkimuyaran uk atun pullu kada manyankunamanta watakasha. 12Chay pullu watakashapa rurinpiqa karan tukuy riqchaq mana mikuypaq animalkuna, kwatru ĉhakiyjun animalkuna, largu kurukuna, pariq kurukuna ima. 13Chay rikapakuyninpi uyaparanpis syilumanta kaynu niqta: “Pedro, sharir wanuchir, mikuy” nir.

14Piru Pedruqa niran: “Mana Taytituy. Chaqa chay riqchaq mana mikuypaq animalkunataqa mana mikushachu kani maydiyapis” nir.

15Chaynu nitinqa, qashan chay rimaqqa niran: “Tayta Dyus tukuy

imatapis ‘Allin’ nishantaqa, ama ‘Mana allin’ niychu qamqa” nir.
16Chaynullamiri kimsa kuti willaran. Chaymantaqa qashan tikrakaranna syiluman chay pulluqa.h 17Pedruqa kusata yaĉhayta munaran chay riqchaq rikapakushanpaq, ¿imataq kanqa chayqa? nir. Chaypaq kusata yarpupakunankaman, Cornelio kaĉhashan runakunaqa ĉharanna Simonpa wasinmanqa, Pedrupaq tapukur. 18Chay wasiman ĉharnaqa kusa jwirtita rimar tapukuranllapa:
—¿Kaypichu Pedro ninllapa Simón shutiq runa tan? nir.
19Pedruqari chay riqchaq rikapakuyninpaq yarpuyatinlla, Dyuspa Santu Ispiritunqa niran: “Chapay. Kimsa runakuna maskashuyan. 20Sharir, ishkir paykunawan riy ama imapaqpis yarpupakurchu. Nuqami chay runakunataqa kaĉhamusha kani qamman shamunanllapapaq” nir.
21Chaymi Pedruqa wasipa ananmanta ishkimur, Cornelio kaĉhashan runakunataqa niran:
—Nuqami kani Simón Pedruqa. ¿Imalapaqtaq shamushaykillapa? nir.
22Paykunaqa niranllapa:
—Nuqakunami shamunillapa suldadukunapa kapitannin Cornelio kaĉhamatinllapa. Paymi allipta Dyuspi kriyin. Chaymi Israel runakunapis paytaqa kusata rispitanllapa, munanllapa ima. Pay Corneliumi kaĉhamashallapa paypa wasinman rir willatki uyakushunanpaq. Chaqa payqa nimaranllapa Dyuspa angelninshi willasha, qam rir wasinpi willatki uyakushunanpaq nir.
23Chaynu nitinllapaqami, Pedruqa samachiran wasin ruriman. Chaypimi pullana chay tutaqa kidaranllapa. Chaymanta allaqninqa paykunawan pullalla riranllapa. Chaynulla wakin chay Jope pwiblupi, Dyuspi kriyiqkunapis pullan yapar riran Pedrutaqa.
24Jope pwiblumanta lluqshirqa, allaqninraq Cesarea pwiblumanqa ĉharanllapa. Ĉhatinllapaqa, Corneliuqa ayllunkunawan amigunkunawan tantakasha, Pedrutaqa yarayasha karanllapa. 25Pedro ĉhatinqa, Corneliuqa lluqshiran tariq, naypanpi qunqurikur aduranpaq. 26Piru mana chayta munarchu kaynu nir sharichiran:
—Shariy taytituy. Nuqapismi qam yupay runala kani nir.
27Chaynu paywan parlaqnu riyar wasinman yaykurqa, chay wasi ruripiqa achka runa tantakashata tariran. 28Chaymantami Pedruqa tukuyta chaypi kaqkunataqa niran:
—Qamkunaqami yaĉhankillapa nuqakunapa kustumriyllapata. Israel runakuna katiyllapa kustumriyllapaqami intrachimanllapa: Ama uklawmanta runakunawanqa tantakanayllapapaqchu, ama wasinmanmapis yaykunayllapapaq imachu. Piru Tayta Dyusmi yaĉhachimasha amashi pitapis nishaqchu: ‘Mana watukuypaqchu, mana allinchu ima’ nirqa. 29Chayraykumi qayachimatkillapaqa, utqaylla shamusha kani, mana imapaqpis ukmanta yarpur imachu. Chaymi yaĉhayta munanina ¿imalapaqtaq qayachimashaykillapa kanqa? nirmapis.
30Chaymi Corneliuqa niran:
—Kananwanqa kwatru diyana, kay uras yupay nuqaqa kay wasiypi ayunar, Dyusman mañakuyaray. Chaykamanmi, naypaypi uk runa allipla yuraq intiru raĉhpayjun rikariran. Chaymi nimaran:
31‘Cornelio, Dyusman mañakutkimi,

h 10.16 Dyus, Pedruta kay rikachishanpaqmi intrachinayaran, mayqan runapis Dyuspi kriyiq kar, maylawmanta karpis, chaylla Dyuspaqqa. Mana ukman ukmanchu nir.

payqa uyapashusha. Chaynulla, mana imayjunkunata yanapatkipis payqa shumaqta rikashusha. 32Kaĉhay runakunata Jope pwibluman Simonta, Pedro ninllapa chayta apamunanllapapaq. Mar yakupa manyanpimi chay tukayun qarata blanduchar trabajaqpa wasinpi tayan' nir.

33"Chaynu nimatinmi, utqaylla kaĉhakuray shamunaykipaq. Qamqami mana ima mana allinkunataqa yarpurchu, ashwan utqaylla shamushayki. Kanan-shuypaqari tukuyla, kaypi kanchikllapa, Dyuspa naypanpi. Chaymi kusata uyakushuyta munanillapa, tukuy imata Amitunchik willashusha nuqakunata willamanaykillapapaq chayta rimatki" nir.

Pedrumi Corneliupa wasinpi rimaran

34Chaymantami Pedruqa paykunata niran:

—Kananqami allita intrakanina, chiqaptami Dyusqa mana ukmanta ukmantachu rikamanchik maylawmanta kashamapis nir. 35Ashwanmi maylaw nasyunmanta, ima ayllumanta karmapis payta kasusha, allinkunata rurashaqa, kusa munashan wamranpaqna riqsimanchik. 36Nuqakuna Israel runakunatami willamashallapa, tukuypa Amun Jesusrayku, imanumi Dyuswanqa shumaqta kawsanayllapapaq nir.

37"Qamkunaqami allita yaĉhankillapa Israel pwiblupi pasashantaqa. Naypaqtaqami Dyusninchikqa akraran Shutichikuq Juanta, Amitunchik Jesuspaq allita yaĉhachikunanpaq. 38Chaynulla yaĉhankillapapis, Taytanchik Dyus Nazaretmanta Jesusta Santu Ispiritunta, pudirninta qushanpaqmapis. Chaynu karmi Jesusqa allinkunalata rurar, runakunata dyablu qischatinmapis washaran, Dyus pullan katin nir imami yaĉhankillapa. 39Chaqa nuqakunami rikasha kanillapa Jesús tukuy imata Jerusalenpi, Judeapa pwiblunkunapi ima rurashanta, chaynulla kruspi klabar wanuchishanllapamatapis. Chaymi nuqakunaqa tukuy chaykunapaqqa tistigu kanillapa. 40Piru Dyus, kimsa diyamanta kawsachimutinmi, nuqakunaman rikariran. 41Manami tukuyla runakunamanchu rikarimuran. Ashwanmi Dyus nuqakunata tistigukuna kanayllapapaq akramashanllapakunalaman rikariran. Chaqa kawsamutinqami, paywan mikurayllapa, upyarayllapa ima.

42"Chaymantami payqa kaĉhamaranllapa, rir tukuyta intrachinayllapapaq: 'Dyusmi, Jesustaqa kaĉhamusha wanuqkunata, kawsaqkunata allita rikar yaĉhananpaq' nir. 43Chaqa Dyuspa tukuy rimaqninkunami Jesuspaq kaynu nisha kayaq: 'Tukuy paypi kriyitinllapashi tukuy uchankunamanta payqa pirdunayanqa' nir".

Mana Israel runakunamanmi Santu Ispiritu shamuran

44Pedro chaynu yaĉhachikuyatinmi, tukuy chay uyakuqkunamanqa Dyuspa Santu Ispiritun shamuran. 45-46Chaymi Santu Ispiritu uyakuqkunaman shamutinqa, Israelmanta kriyiq runakuna Pedruwan ĉhasha karan chaykunaqa, alliplata dispantakaranllapa. Chaqa chay uyakuqkunaqa ukman rimaykunapi Dyusta alabaqta uyaparanllapa. Chaymi yarpuranllapa: ¿Imanutaq Dyusninchikqa mana Israel runakunatapis Santu Ispiritunta qun? nir. 47Chaymi Pedruqa niran:

—Nuqanchikkunata yupaylla kay runakunatapis Dyusninchik Santu Ispiritunta qusha katinqa, ¿ama shutikuychu niytachu puytinchik? nir.

48Chaynu nirnaqa kaĉhakuran Amitunchik Jesuspa shutinpina

shutikunanllapapaq.[i] Chaymanta shutikurnaqa, Pedruta kusata rugaranllapa ayka diyallataqa paykunawan kidananllapapaq nir.

Pedrumi kriyiqkunata willaran imata rurashanpaq

11 [1]Apustulkuna, chaynulla Judea pwiblukunapi Jesuspi kriyiq runakunapis uyaparanllapana, "Chay mana Israel runa kaqkunapis, Dyusninchikpa shumaq rimayninpi kriyishallapana" nir. [2]Chaymi Jerusalén pwibluman qashan Pedro ĉhatinnaqa wakin Israelmanta kriyiqkunaqa, paywan willanakuranllapa. [3]Chaqa paykunaqa yarpuqllapa, mayqanpis Jesuspi kriyiq karmapis, paykunapa kustumrintapis rurananllapapaq nir. [3]Chaymi Pedrutaqa tapuranllapa kaynu nir:

[4]—¿Imapaqtaq rirayki chay kustumrinchikta mana ruranllapachu chaykunapa wasinmanqa? Chaynulla ¿imapaqtaq paykunawan pulla mikushayki ima? nir.

[4]Chaynu taputinllapami, Pedruqa manyaqmanta parlaran tukuy ima pasashankunata, kaynu nir:

[5]—Nuqaqa Jope pwiblupi karay. Chaypi kar Dyusman mañakuyarmi, rikapakuyniypi rikaray syilumanta uk atun pullu kada manyankunamanta watakasha nuqaman ishkimuqta. [6]Chaymi, chaypa rurinman chapakurqa rikaray mana mikuypaq kwatru ĉhakiyjun animalkunata, utiq kurukunata, largu kurukunata, pariq kurukunata ima. [7]Chaynullami uyaparaypis syilumanta kaynu nimaqta: 'Pedro sharir wanuchir mikuy' nir.

[8]"Chaynu nimatinqa nuqaqa niray: 'Mana Taytituy. Chaqa chay riqchaq mana mikuypaq animalkunataqa mana mikushachu kani maydiyapis' nir.

[9]"Chaynu nitiyqa, chay syilumanta willamaqqa qashan nimaran: 'Tayta Dyus tukuy imatapis "Allin" nishantaqa, ama "Mana allin" niychu qamqa' nir. [10]Chaynullamiri kimsa kuti willamaran. Chaymantaqa chay pulluqa qashan tikrakaranna syiluman.

[11]"Chay kutillami, chay wasi kayashaymanqa ĉharan kimsa mana Israel runakuna. Paykunataqami, Cesarea pwiblumanta kaĉhasha karanllapa nuqata apamananllapapaq. [12]Chaymi, Dyusninchikpa Santu Ispiritun nimaran paykunawan rinaypaq, ama ukmanta yarpurlamapischu. Pullaymi riran kay saysi ukninchikkunapis. Tukuy paykunawanmi yaykurayllapa chay runapa wasinmanqa. [13]Chaymi chay runaqa parlamaranllapa imanushi uk ángel wasinman yaykur kaynu willaran nir: 'Jope pwibluman kaĉhakuy apamunanpaq uk runa Simón shutiqta, chay Pedro ninllapa chayta. [14]Pay shamurmi willashunqa, imanumi qam, chaynulla tukuy aylluykikunamapis washakankillapa' nir.

[15]"Chaymi, paykunata yaĉhachiyatiyqa, Dyuspa Santu Ispiritunqa paykunaman shamuran, imanutaq uk kuti shamuran nuqanchikkunaman chaynulla. [16]Chaymi chaymantaqa yarpuray Amitunchik nishanta. Chaqa niqmi: 'Chiqaptami Shutichikuq Juanqa yakulawan shutichikuran. Piru Dyusqami qamkunataqa Santu Ispiritunwan shutichishunqallapa' nir. [17]Chaymi paykunatapis, Amitunchik Jesucristupi kriyishanrayku, Taytanchik Dyus nuqanchikkunata yupay, Santu Ispiritunta qutinqa, ¿pitaq nuqaqa kani Dyusninchikta willanaypaq 'Ama

---

i 10.48 Amitunchik Jesuspa shutinpina shutikuranllapa nirqami intrachimanchik, paymi uchanchikmanta washamanchik nir kriyir shutikunchik nir.

paykunataqa Santu Ispirituykitaqa quychu' nirqa?"

18Chaynu Pedro nitin, Jerusalenmanta kriyiqkuna uyaparqa uyarala kidar, ashwan Dyusninchikta alabaran kaynu nir:

"Dyusninchikqami chay mana Israel runakunatapis yanapashana, uchankunata dijar paymanna tikrakananllapapaq. ¡Chaynuqami paykunapis tukuy tyimpupaqna kawsanqallapa!"

Antioquiapi punta kriyiqkuna

19Estebanta wanuchishallapana karqa, wakin kriyiqkunapa ikinpi puriran qischananpaq chay kuntraqninkunaqa. Chaymi wakin kriyiqkunaqa alsakar riranllapa, Fenicia, Chipre pwiblukunaman, chaynulla Antioquía pwiblumanpis. Chay pwiblukunapiqa Amitunchik Jesuspaq yaĉhachiqllapa Israel runa masinkunalata. Nataq, wakinkunata-shuypaqa mana yaĉhachiranllapachu. 20Chaymantaqa ashwan, Chiprimanta, Cirene pwiblumanta shamuranllapa Antioquía pwibluman. Chaypiqami paykunaqa Jesuspa shumaq rimayninta yaĉhachiran tukuy chay wakin mana Israel runakunatapis. 21Amitunchik paykunata yanapatinmi yaĉhachikutinllapaqa, achka runakuna unay mana allin rurayninkunata dijar, Amitunchikpina kriyiranllapa.

22Jerusalenpi kriyiqkuna "Antioquiapi mana Israel runakuna kusata kriyinllapa" nir uyaparqa, Bernabita kaĉharanllapa, rir rikananpaq. 23Chaymi, Bernabé ĉharqa rikaran, Dyusninchik imanu bindisir paykunata yanapashanmatapis. Chaymi payqa alliplata aligriyaran. Chaynulla paykunataqa kusata kunsijaran, ama imatapis yarpurchu, tukuy shunqunwan shumaqta Amitunchikta kasunanllapapaq. 24Chaqa payqami kusala bwinu, chaynulla Amitunchikpi kusalata kriyiq karmi, Dyuspa Santu Ispiritunwan karanpis. Chaymi yaĉhachikutinqa, achka runakuna Amitunchikpi kriyir masna achkayaranllapa.

25Chaymantami Bernabiqa riran Tarso shutiq pwibluman, Sauluta maskaq. 26Chaymi tarirqa, aparan Antioquiaman. Chaypiqami paykunaqa uk añuta, Jesucristupi kriyiqkunawan taran, achka runakunata yaĉhachir. Chay Antioquiapi yaĉhachikushanmanta-pachami Jesucristupi kriyiqkunataqa cristianukuna nir riqsiranllapa.

27Chay tyimpukunapimi Dyuspa wakin rimaqninkuna, Jerusalenmanta riran Antioquiaman. 28Paykunapa ukninmi shutiran Agabo. Paymi kriyiq masinkunapa ĉhaypinpi shar, Santu Ispiritu rimachitin, niran: "Tukuy intirupimi mallaq tyimpu kanqa" nir. Chay nishanqami chiqapta karan, chay Romapa gubyirnun Claudio mantakuyashan tyimpunpi.

29-30Chaynu mallaq tyimpu katinmi, Antioquiamanta kriyiqkunaqa, puytishanllapata qillayta tantar kaĉharanllapa chay Judea pwiblukunapi kriyiqkunamanqa. Chay tantashanllapataqa Bernabiwan Saulo aparanllapa chay Judeapi kriyiqkunapa rikaqninkunata qutin, chay paykunana qunanllapapaq chay ministiqkunataqa.

Santiaguta wanuchir Pedruta karsilaranllapa

12 1Chay tyimpukunapi gubyirnu Herodesqa, qallariran Jesucristupi wakin kriyiqkunataqa kusata qischaq. 2Chaymi kaĉhakuran Juanpa uknin Santiaguta ispadawan wanuchinanllapapaq. 3Chaynu Santiaguta wanuchishanpaqmi Israel runakunaqa kusa shumaqta yarpuranllapa. Chayraykumi Herodesqa kaĉhakuran Pedrutapis

aypar karsilananllapapaq. Chaykunataqami Herodesqa ruraran Pascua fyistapi tantakunata mana libadurayjuntachu mikunchik chay diyakunapi. 4Chaqa payqari yarpuran, Pascua fyista pasatin, Pedrutaqa tukuy runakunapa naypanman apatin, rikar yaĉhatinllapa wanuchinanpaq nir. Pedro karsilpi katinqami kuytayaranllapa dyisi-saysi (16) suldadukuna, kwatru kwatru turnanakur ima. 5Chaynumiri Pedrutaqa karsilpiqa suldadukuna allita kuytayaranllapa ama lluqshinanpaq. Piru kriyiq masinkunaqami mana shaykuq mañakuyaranllapa Dyusman, Pedrupaqqa.

Pedrutami uk ángel karsilmanta lluqshichiran

6Herodes, runakunapa naypanman apananpaq diya quyapachanqa, Pedruqa punuyaran ishkay suldadukunapa ĉhaypinpi, ishkay kadinakunawan alli watakasha. Nataq wakin suldadukuna-shuypaqa karsilpa punkunpi kuytakuyaranllapa. 7Chaymantami illaqmanta Amitunchikpa uk angelnin chaypi rikaritin, kusa llipya intiru karsilqa tikrakaran. Chaymi angelqa Pedrutaqa qichqanmanta kumsar rikĉhachir kaynu niran:

—Utqar shariy, kananlla nir.

Chaynu nitinqa chay kutilla, Pedrupa makinmanta kadinakunaqa rataran pachaman. 8Chaymi angelqa Pedrutaqa niran:

—Allita waĉhkakur, llanqikita llanqikuy nir.

Chaynumiri Pedruqa ruraran. Chaymi angelqa qashan niran:

—Qataykita qatakur, nuqapa ikiyta shamuy nir.

9Chaynu nitinqami Pedruqa angelpa ikinta riran, ángel rurayashanqachu chiqap kanqa, manaqachu mana nirmapis, mana yaĉharchu. Ashwan paytaqa yarpuchiyaran yanqa musquyninlapi rikaq yupay. 10Chaynu yarpuyarmapis Pedruqa angelwanqa naypaq kuytakuq suldadukunapa ĉhaypinta pasaran. Chaynulla mas riyarqa uk suldadukunatapis pasaranna. Chaymanta mas naypaqman riyarllapaqa ashwan ĉharanllapana karsilpa waqta lluqshina jyirru punkunmanpis. Chaymi chay punkuqa paylla kiĉhakaran. Chaynami, lluqshir ishkantin riyatinllapaqa, wakaqpina karqa, angelqa paylatana dijaran Pedrutaqa. 11Chaymi Pedruqa chaypiraq kwintata qukar niran: “Kanan-shuypaqa Amituyqa chiqapta, angelninta kaĉhamusha washamananpaq Herodesmanta, chaynulla Israel runakuna tukuy imata ruramananpaq kashanmanmatapis” nir.

12Chaynu kwintata qukarnaqa, Pedruqa riran Juanpa maman Mariapa wasinman. Kay Juantami Marcos niqllapapis. Chaypimi kusa achka kriyiq masinkuna tantakasha, Dyusman mañakuyaranllapa. 13Chay wasiman ĉharnaqami, waqta yaykuna punkumanta takakur qayakuran. Chaymi, uk warmi wamra Rode shutiq, punkumanta qayakuqta uyaparqa kallparan rikaq. 14Chaymanta, rimayninmanta Pedrutaqa riqsiran. Chaymi chay warmi wamraqa kusata aligriyar, punkuta mana kiĉharchu ruriman kallparan wakinkunata willaq, Pedrumi chay punkupi qayakuyan nir. 15Chaymi paykunaqa niranllapa:

—Yaruyashayki kanqa nir.

Chaynu nitinllapamapis, wamraqa niran:

—Chiqaptami pay nir.

Chaynu nitinmapis, paykunaqa niranllapa:

—Manami Pedruchu kanqa. Ashwanmi angelnin kanqa nir.

16Chaynu ninanllapakamanqa,
qayakuyaran Pedruqa. Chaymi rir
punkuta kiĉhar, Pedruta rikarqa
alliplata dispantakaranllapa. 17Piru,
Pedruqa makinlawan willaran
uyarananllapapaq. Chayna paykunataqa
parlaran imanushi, Tayta Dyusqa
karsilmanta urquran nirmapis. Chaynu-
llami niranpis:
—Kay nishushayllapatami, parlanki-
llapa Santiaguta,[j] chaynulla kriyiq
ukninchikkunatapis nir.
Chaynu nirqa, chay kayashanmanta
yarqur riran uklawtana.
18Achkiyatinnaqa, chay suldadu-
kuna-shuypaqa mana imanu tukushaq
nirpis yaĉharanllapachu. Chaqa
paykunaqari mana yaĉharanchu
maytataq Pedruqa risha nirmapis.
19Chaymanta, Herodesqa kaĉhakuran
Pedruta maskananllapapaq. Piru mana
tariyta puytitinllapanaqa, chay
kuytakuqkunata uchachar, Herodesqa
mantakuran wanuchinanllapapaq.
Chaymantami Herodesqa Judeamanta
lluqshir, riran Cesareamanna taq.

Herodesmi wanuranna

20Chaypi katinmi Tiro, Sidón pwiblu-
kunapi taqkunaqa Herodesmanqa
rinanpaq yarpuranllapa: Herodesqa,
alliplata piñakusha nuqanchikkuna-
wanqa. Rir shumaqchanakushunllapa
paywan. Chaqa paypa pwiblunmanta
mikunanchikta rantimunchik nir.
Chaynu rinanllapapaqqa, naypaqtaqa
amiguta ayparanllapa, Herodespa uk
kusa yanapaqnin Blasto shutiq runawan.
Payraykumi, Herodeswanqa shumaq-
chanakuranllapa. 21Chaymi, Herodesqa
uk diyapi paywan pulla tantakar
parlananllapapaq niran. Chay diya
ĉhamutinqa, payqa kusa shumaqta
mudakur mantakunan samananpi tar,
kusa shumaqta rimaran. 22Chay-
mantami chay uyakuqkunaqa, kusa
jwirtita rimar, niqllapa:
—¡Kay rimaqqami dyus, mana yanqa
runalachu! nir.
23Chayta nitinllapaqa, Herodesqa
Dyusta mana alabarchu, ashwan payna
dyusnu kusa puytiq tukuran. Chaymi
Amitunchikpa angelninqa kusa saqra
nanayta Herodesman kaĉhamutin,
limpu kurur tukukar wanuran.
24Piru ashwan kriyiqkuna-shuypaqa
Amitunchikpaq rimatinllapa, shikwaka-
ran chay rimashankunaqa. Chaymi,
tukuy uklaw pachakunapipis yaĉharan-
llapana Amitunchikpa rimayninpaqqa.
25Chaymanta Bernabiwan Saulo
Jerusalenpi qillayta apustulkunata
qushana karqa tikrakamuranllapana
Antioquiaman. Piru Marcos ninllapa
chay Juanta aparmi shamuranllapa.

**Bernabiwan Saulutami
akraranllapa yaĉhachikunanpaq**

13 1Antioquía pwiblupi
kriyiqkunamantaqami karan
Dyuspa rimaqninkuna, chaynulla
yaĉhachikuqkuna ima. Paykunaqami
karan Bernabé, Simón, Lucio, Manaén,
Saulo ima. Chay Simontami niqllapapis,
“Yana Runa” nir. Lucio-shuypaqa
Cirene pwiblumanta karan. Nataq
Manaén-shuypaqa, Galileapa gubyirnun
Herodespa pullan kriyakasha karan.
2Uk diyapimi paykunaqa ayunupi kar
Dyusta adurayatinllapaqa, Dyuspa
Santu Ispiritun kaynu niran: “Bernabi-
wan Sauluta, akrayllapa. Chaqa nuqami
paykunataqa akrasha kani yaĉhachi-
kunanpaq” nir.
3Chaymi chaypi kaqkunaqa ayunar,
Dyusman mañakushana karqa,

j 12.17 Kay Santiagutami “Jacobo” niqllapapis.

Bernabipa, Saulupa ananman
makinllapata ĉhurar, kaĉharanllapana.

Bernabiwan Saulumi Chipripi yaĉhachikuranllapa

4Bernabiwan Sauluta, Dyuspa Santu
Ispiritun apatinmi, riranllapa Seleucia
pwibluman. Chaymantaqa, yaku
karrupina riranllapa uk lugar yaku
ĉhaypilapi Chipre shutiq chayman.
5Chay Chipre lugarllapi Salamina shutiq
pwibluman ĉharqa, Israel runakunapa
tantakananllapa wasikunapi, yaĉhachi-
kuranllapa Dyuspa shumaq rimaynin-
taqa. Juanpis[k] paykunata yanapar
pullanllapa riyaran.
6Chay Chipripa tukuy pwiblunkuna-
pimi puriranllapa yaĉhachikurqa.
Chaynu rirmi Pafos shutiq pwiblukaman
ĉharanllapa. Chay pwiblupimi tariran-
llapa Israelmanta uk bruju Barjesús
shutiqta. Chay brujuqami Dyusninchik-
paq rimaq tukuqla. 7Chay brujuqami,
Sergio Paulo shutiq gubirnadurwan
amigu karan. Chaqa chay gubirnadurmi
kusala yaĉhaq runa kaq. Chaymantaqa
kaĉhakuran Bernabiwan Sauluta
qayamunanllapapaq. Chaqa paymi
kusata uyakunaran Dyuspa shumaq
rimaynintaqa. 8Piru chay bruju
Barjesús, griego rimaypi Elimas
shutiqqami, apustulkunapa kuntran
ĉhurakaran, gubirnadurqa ama
kriyinanpaq Dyuspaq yaĉhachikutin-
llapaqa. 9Chaymi Saulo, griego rimaypi
Pablo shutiqqa, Dyuspa Santu Ispiritun-
wan kar, chay brujutaqa kusata chapar
niran:
10—¡Kusa llulla, mana allinkunata
yarpuq runa, dyablupa wamran, tukuy
allin kaqkunapa kuntran! ¿Imapaqtaq
Dyus yaĉhachikushanta dañayta
munanki? 11Chayta ruranashaykiray-
kumi Dyusqa kananqa kastigashuyan.
Chaymi kananmanta-pacha syigu
kidarna, ayka diyallataqa rupay
achkirachikuqlamatapis mana rikanki-
nachu nir.
Chaynu nitinlami chay brujupa
nawinqa tutaparaq intiruna kidaran.
Chaymi manana rikakuyta puytir, uk
runata maskayaran aysakur purichinan-
paq.
12Tukuy chayta rikar, chaynulla Saulo
yaĉhachikushanta uyakur kusalata
dispantakarmi gubirnadurqa Amitun-
chikpa shumaq rimayninpi kriyiranna.

Pabluwan Bernabimi Pisidiaman riranllapa

13Pafos pwiblumantami Pabluqa,
pullan puriqkunawan riranllapa uk yaku
karrupi Perge pwibluman. Chay
pwiblumi, Panfilia shutiq lugarpi kaq.
Piru Juanqami chaypi wakinninkunata
dijar, Jerusalenman tikrakamuran.
14Nataq wakinninkuna-shuypaqa, chay
Pergimanta lluqshir, riranllapa Pisidiapa
yatan Antioquía pwibluman. Chaypimi
samana diyapi Israel runakunapa
tantakananllapa wasiman yaykur,
samaranllapa. 15Chaymanta, Dyus nitin
Moisés iskribishanta, chaynulla Dyuspa
rimaqninkuna iskribishanta liyitinllapa
imaqa, chay wasipa mantakuqnin-
kunaqa kaynu niran:
—Ukniy masiykuna, runakunata
animachinaykillapapaq imata riman-
yarllapaqa, kananlla rimayllapa nir.
16Chaynu nitinllapami, Pablo sharir
makinlawan runakunataqa upallachir,
kaynu niran:
—Pwibluymanta runa masiykuna,
chaynulla uklawmanta qamkuna,
Dyusta manchar kasuqkunapis,
uyakumayllapa kayta willashutiyllapa:

---

k 13.5,13 Kay Juantami “Marcos” niqllapapis. Rikashun Hechos 12.12; 15.37,39.

17Dyusninchikllapami, unay rukunchikkunata akraran paypaqna kananllapapaq. Chay rukunchikkunapaqqa kaynu karan: Egipto pwiblupi furastiru yupay tayarllapamapis, alliplata achkayaranllapa Dyusninchik akrashan katin. Piru chaymantami chay pwiblumantaqa lluqshichimuran paypa pudirninwan. 18Chaynu lluqshichimurmi, chunllaq lugarkunaman apar kwarinta añuta kuytaran imanu tukur tatinllapamapis. 19Chaynulla, Canaán shutiq lugarpi, syiti atun pwiblupi taqkunata limpu wanuchir tukchiran, chay wanushapa pachankunataqa rukunchikkunatana qunanpaq. 20Tukuy kay pasashankunaqa kwatru-syintus sinkwinta (450) añumata kaq kasha kanqa.

"Chaymantami, rukunchikkunataqa quranllapa puytiq runakuna rikananllapapaq, Dyusninchikpa rimaqnin Samuelpa tyimpunkaman. 21Piru rukunchikkunaqami Dyusta mañaranllapa gubyirnunllapata numrananpaq. Chaymi Dyusqa munashanllapata rurar, numraran Saúl mantakunanpaq. Saulqami, Benjaminpa ayllunmanta, Cispa wamran karan.

"Chaymantami kwarinta añuta yupay mantakushana katinqa, 22Dyusqa, Saulta kargunmanta urqur, Davidtana numraran, gubyirnu kananpaqqa. Paypaqmi Dyusqa niran: Uk allipla allin runatami tarisha kani. Paymi imata ruray nitiypis, ruran. Payqami Isaipa wamran David. 23Chaqa Davidpa ayllunllamantami karan Jesuspis. Paytami Tayta Dyusqa kaĉhamuran washamanallapapaq, imanutaq arnimashanchikllapa karan chay kumplikananpaqqa. 24Chaymi manaraq Jesús shamuyatinqa, Shutichikuq Juanqa tukuy Israel runakunataqa kaynu niq: Uchaykillapata dijar, Dyusmanna tikrakar shutikuyllapa nir. 25Chaymanta Juanpa wanunan tyimpu shipchamuyatinnaqa, kaynu niran: 'Nuqaqa manami Dyus arnishushanllapa runapaq yarpuyankillapa chay paychu kani. Payqami chaymantaraq shamunqa. Chaymi paypaqqa nuqaqa mana sirbinichu uk sirbikuq yupay llanqinpa watunta kaĉhanaylapaqmapis' nir".

26Chaynullami Pabluqa niranpis:

"Abrahampa ayllunmanta ukniykuna, qamkuna uklaw nasyunkunamanta Dyusta kasuqkunatapis nishunillapa: Dyuspa shumaq rimaynin washamanallapapaq chayqami tukuy nuqanchikkunapaq. 27Chaqa, Jerusalenpi taqkuna, chay mantakuqkuna imaqa, Jesusta mana riqsir, mana kwintacharanllapachu. Chaynullami Dyuspa rimaqninkuna Jesuspaq iskribishanllapata, samana diyakunapi liyirmapis, mana intrakaranllapachu. Chaymi ashwan Jesustaqa kuntrar qukuranllapa wanuchinanllapapaq. Chayta rurarmi Dyuspa rimaqnin iskribishannulla kumpliranllapa. 28Chaqa mana ima uchayjun katinmapis wanuchinanllapapaq, Pilatuta mañaranllapa. 29Chaynumiri Dyus nitin iskribikashannulla rurarllapanaqa, Jesustaqa krusmanta ishkichimur pamparanllapana. 30Piru Dyusqami Jesustaqa kawsachimuran. 31Chaymi Jesusqa, achka diyakunata pullanllapa karan, Galileamanta Jerusalenman yapar pullan riranllapa chaykunawanqa. Chaymi kananqa paykunaqa tukuypaq uk tistigu yupayna chay pasashankunapaqqa.

32-33"Chaymi Bernabiwan nuqaqa willashunillapa Dyuspa shumaq rimayntaqa: Taytanchik Dyusmi kawsachimuran Jesustaqa kusa munashan Wamran kashanrayku. Chayta rurarmi rukunchikkunata arnishantaqa kumpliran, nuqanchikkunawan, imanuĉhi Salmospi nishannulla. Chaqa niqmi:

‘Qammi Wamray kanki.
Nuqami kananqa Taytaykipaq
riqsikani’ nir.
34Dyusqami rimashallana karan, Jesús
wanushanmanta kawsamuyanqa
kwirpun ama ismunanpaq nir.
Kaynutami, iskribishanpipis nin:
‘Qushaqmi kusa allinkunata Davidta
arnishaytaqa’ nir.
35Chaymi Salmosllapi ninpis:
‘Ama kusa munashayki Wamraykipa
kwirpuntaqa dijankichu
ismunanpaqqa’ nir.
36“Piru Davidmi, paypa tyimpun
runakunataqa Dyus munashannulla
yanaparmapis, wanurqa rukunkunawan
pulla pampakaran. Chaypimi kwirpun-
pis ismur tukukaran. 37Nataq, Dyus
kawsachimushan Cristupa kwirpunqa
mana ismuranchu.
38-39“Chayraykumi ukniykuna allita
intrakayllapa, kaynu nirmi yaĉhachiku-
nillapa: Jesusraykulami uchanchik-
manta pirdunakanchikllapa, mana
Moisés mantakushanta kasushanchik-
llaparaykuchu. Chaymi ashwan Dyusqa,
Jesuspi kriyiqkunataqa tukuylata
pirdunar, mana uchayjunpaqnachu
riqsin nir.
40“Chaymi kuytakankillapa Dyuspa
rimaqninkuna iskribishankuna
nishannulla, ama mana kriyiqkuna
yupay pasashunanllapapaq. Chaqa chay
iskribishankunapiqa nin:
41 ‘¡Qamkuna mana kriyinaqkuna,
dispantakar chinqayllapa!
Chaqa qamkunapa tyimpuykikuna-
pimi rurashaq ukman shumaq
ruraykunata.
Chaymi mayqan parlashutinllapa-
mapis,
mana kriyinkimanllapachu’ nir”.
42Chaynu Pabluwan Bernabé
yaĉhachikur tukchirnaqa, lluqshimu-
ranna Israel runakunapa tantakanan-
llapa wasimantaqa. Chaymi chay mana
Israel runakunaqa, paykunataqa
rugaranllapa qashan uk samana
diyapipis chayllapaq mas intrachinan-
llapapaq. 43Piru Pabluwan Bernabé,
tukuymanta dispidikur, ritinllapanaqa,
kusa achka Israel runakuna, chaynulla
Israel runakunapa kriyinanpi kriyiqkuna
ima paykunawan riranllapa. Chaymi
Pabluwan Bernabiqa, chay tantakaq-
kunataqa kaynu nir willaran: “Ama
ukmanta yarpur imachu Dyuslapi allita
kriyiyllapa, Dyus llakipar akrashushan-
llaparayku” nir.
44Chaymanta uk simanapina, samana
diyapiqa yaqqa tukuyla chay pwiblu-
manta runakunaqa tantakaranllapa,
Dyuspa shumaq rimayninta uyakunan-
llapapaqqa. 45Chaymi Israelmanta kaq
karguyjunkunaqa, achka runakuna
tantakaqta rikarqa, kusata inbidyaka-
ranllapa. Chayraykumi Pablutaqa
kuntrar allipla saqrata willaranllapa.
46Chaymi Pabluwan Bernabiqa mana
imatapis mancharchu kaynu niranllapa:
—Nuqakunaqami naypaqtaqa
qamkunataraq Dyuspa shumaq
rimayninkunataqa yaĉhachishunayllapa-
paq karayllapa. Piru qamkunaqa chayta
mana munashaykillapachu. Chaynu
mana yaĉhachishunayllapata
munarqami, mana tukuy tyimpu
kawsayta munankillapachu. Chaymi
kananqa mana Israel runakunatana
yaĉhachiq rishaqllapa, 47imanuĉhi
Amitunchikllapa nir kaĉhamaranllapa
chaynulla:
‘Nuqami qamtaqa ĉhurashusha kani
mana Israel kaq runakunapa uk
achkirachikuqnin yupay kanay-
kipaq.
Chayna qamqa nuqapa shumaq
rimayniyta yaĉhachikunki
tukuy pachapi washakanan-
llapapaq’ nir.

48Chayta uyaparllapami, chay mana
Israel kaq runakunaqa, kusata aligriyar,
niranllapa: “Amitunchik nishanqami
kusala allin” nir. Chaymi ashwan
Dyuspi kriyir tukuy tyimpupaqna
kawsananllapapaq kaqkunaqa, tukuyla
kriyiranllapa. 49Chaynumiri Dyuspa
rimaynintaqa tukuy chay lugarkunapiqa
yaĉhachikuranllapa. 50Piru chay
Israelmanta kaq karguyjunkunaqa
Dyuspi kriyini niq wakin warmikuna-
wan, tukuy puytiq runakunawan ima
parlar animachiranllapa, Pabluwan
Bernabitaqa aypar chay lugarmantaqa
lluqshichinanllapapaq. 51Chaynu
ruratinllapaqa Pabluwan Bernabiqa
llanqinllapata ĉhaspichikuranllapa, kay
pwiblupi runakunaqa mana kriyiyta
munanllapachu nishaq nir. Chayta
rurarllapanaqa riranllapana Iconio
pwiblumanna. 52Piru Cristupi
kriyiqkuna-shuypaqa, Dyuspa Santu
Ispiritunwan kar, allipla aligrina
karanllapa.

Pabluwan Bernabimi Iconio pwiblupi

14 1Iconio pwiblupimi, Pabluwan
Bernabiqa pulla yaykuranllapa
Israel runakunapa tantakananllapa
wasiman. Chaymi, chaypi paykunaqa
yaĉhachikuranllapa Jesucristupaq.
Chaynu yaĉhachikutinllapami achka
runakuna kriyiranllapa, Israel runakuna,
mana Israel runakunamapis. 2Piru Israel
runakuna Jesucristupi mana
kriyiqkunaqa ukman shumaqta rimar
ingañaranllapa chay mana Israel
runakunataqa, Jesucristupi tukuy
kriyiqkunapaqa kuntran kananllapapaq.
3Chaynu katinmapismi, Pabluwan
Bernabiqa mana mayqantapis mancharchu, ashwan Amitunchikpi kusata
kunfyakar, achka diyakunata chaypiqa
kidaranllapa yaĉhachikur. Chaymi
Amitunchikqa paykunataqa yanapar,
pudirninta quran, milagrukunata, mana
ruraypaq shumaq imakunata ruranan-
llapapaq. Chaymi yanaparan runakuna
rikar ninanllapapaq, chiqaptami Dyus
nishanta yaĉhachikuyan nir.
4Piru, chay pwiblupi runakunaqa
ukmanta ukmanta yarpupakuranllapa.
Chaymi wakinqa Israel runakunapa
faburnin kaqllapa. Nataq
wakinkuna-shuypaqa Apustulkunapa
faburnin kaqllapa. 5Chaymantaqa, Israel
runakuna, chaynulla mana Israel
runakunapis karguyjunkunawan
parlaranllapa, Pabluwan Bernabitaqa
kusata qischar, rumikunawan sitar ima
wanuchinanllapapaq. 6Piru chaykunata
yaĉharmi Pabluwan Bernabiqa alsakar
riranllapa prubinsya Licaoniapa
pwiblunkunaman. Paykunaqa alsakar
riranllapa Listraman, Derbiman,
chaynulla chay shipchan pwiblukuna-
manpis. 7Chaymi chaykunapina Dyuspa
shumaq rimaynintaqa yaĉhachikuran-
llapa.

Pablutami sitaranllapa Listra pwiblupi

8Chay Listra pwiblupimi, karan uk
kuju runa. Paymi mana puriyta
puytiqchu. Chaqa payqari nasishan-
manta-pacha mana maydiyapis purisha-
chu kaq. 9Chaymi Pablo yaĉhachikuqta
uyakur tayaran. Chaynu yaĉhachiku-
yarmi, Pabluqa chay runataqa chapar
yarpuran, payqami alliyanqa allita
Dyuspi kriyishanrayku nir. 10Chay-
mantami, Pabluqa jwirtita rimar niran:

—¡Sharir shay! nir.

Chaynu nitinqa chay runaqa das
piryar sharir, puriq qallariranna.
11Chaynu Pablo rurashanta rikarllapaqa,
runakunaqa qallariranllapa kusalata
rimaq chay Licaoniapa rimayninpi,
kaynu nir:

—¡Runa yupay dyusninchikkunami shamusha nuqanchikkunamanqa! nir.
12-13Chay Listra pwiblupi taqkunapaq-qami Jupiterqa uk dyusninllapa kaq. Iglisyan-shuypaqa, pwiblunpa yaykunan-lapi kaq. Chaynu dyusninchik nirllapami, Bernabita shutichiranllapa Jupiter.[l] Nataq Pabluta-shuypaqa shutichiran Mercurio, pay rimaq chay katin. Chayna chay Jupiterpa kuranqa apamuran turukunata, tuktitukunata ima, tukuy chaypi runakuna-wan pullana, Pabluwan Bernabitaqa aduranan llapapaq. 14Piru Bernabiwan Pablo, nuqanchikta aduramanayanchik nir kwintata qukarqa, llakir piñakur raĉhpan-matapis llikiranllapa. Chaymantaqa, chay runakuna riyashanman kallpar rir yaykuranllapa, jwirtita kaynu nir:
15—Piru taytituykuna, ¿imapaqtaq kaytaqa ruranayankillapa? Chaqa, nuqakunapis qamkuna yupay runakunala kanillapa. Ashwanmi chay yanqa imakunata aduranaykillapata dijanayki-llapapaqna shamusha kanillapa Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachishuqllapa. Chaynuqami chiqap kawsaq Dyus, syiluta, pachata, mar yakuta, tukuy ima kaqta rurasha, chay paypina kriyinaykillapapaq. 16Unayllaqami, Dyusqa tukuy runakunata dijamashanchik karan munashanchikllata rurar kawsanallapapaq. 17Chaynu dijamar-ninchikmapis, allinkunata rurar rikachima-shanchik, ‘Pimi kani’ nirmapis. Chaynulla kananpis, paymi nuqanchikkunaman tamyata kaĉhamun, tarpukushanchikkuna-manta shumaqta urqukunallapapaq. Chaynulla, paylla chay mikunanchikllapa-matapis qumayanchikllapa unta mikur ima aligri kawsanallapapaqmapis.
18Chaynu Pabluwan Bernabé nitinllapamapis paykunaqa mana intrakanaranllapachu. Chaymi yaqqa mana imanupis willayta puytiranllapa-chu turunllapakunataqa wanuchir paykunata aduranatinllapaqa.
19Chaypi chaynu kayatinllapaqa, ĉharanllapa ayka Israel runakuna. Paykunaqa karanllapa Antioquiamanta, Iconiumanta ima. Paykunami chayman ĉharqa chay runakunataqa ukmanta yarpuchiranllapa. Chaymi runakunaqa Pablutaqa sitaran rumikunawan wanuchinanllapapaq. Chaynu qischar-llapaqa, wanushana kanqa nir yarpurllapa pwiblu waqtalawman aysaĉhakur urqur itakuranllapa.
20Chayna, chaypi itakur ritinllapaqa, Jesucristupi kriyiqkunaqa Pablo usurayashan ridurninman tantakaran-llapa. Chaymantami payqa allinna sharir qashan tikrakaran chay pwiblulla-man. Chaymanta, allaqninqa Bernabi-wan chay pwiblumanta lluqshir, riran Derbe shutiq pwiblumanna.
21Chayna chay Derbipi, Amitunchikpa shumaq rimayninkunata yaĉhachikutin-llapaqa, achka runakuna kriyiranllapa. Chaymantaqa qashan tikrakaranllapa Listraman, Iconiuman, prubinsya Pisidiapa pwiblun Antioquiakaman ima.
22Chaymi, chay pwiblukunapiqa Jesuspi kriyiqkunata willar animachiranllapa Amitunchikta allita kasur, paypi allita kriyir kawsananllapapaq. Chaynulla paykunataqa niranpis: “Syiluman Dyusninchikwanna kawsaq rinapaqqa, kay bidapiqa kusataraq qischakanchik” nir. 23Chaynulla, chay purishanllapa pwiblukunapiqa, kriyiqkunapa rikaqnin-kunata paykunallamanta numraran-llapa. Chaymantami Dyusman mañakur, ayunasha imana karqa, Amitunchikpi kriyishanllaparayku, paypa makinpina dijaranllapa.

---

l **14.12** Griego rimaypimi Jupiterpaq ninqallapa “Zeus”. Nataq Mercuriupaq-shuypaqa ninllapa “Hermes” nir.

Pablumi Bernabiwan tikrakaran Siriapa pwiblun Antioquiaman

24Chayna, prubinsya Pisidiamanta
rirnaqa, ĉharanllapa Panfilialawman.
25Chay Panfilia lugarpi Perge pwiblupi,
Amitunchikpa shumaq rimayninta
yaĉhachikur, chaymantaqa riranllapa
Atalia pwibluman. 26Chaymantaqa,
yaku karrupi mar yakullata riranllapa
Antioquía pwibluman ĉhanankaman.
Chay pwiblumanmi kaĉhasha
karanllapa, Dyusta kusata mañakur, pay
yanapatin rimayninta yaĉhachikunan-
llapapaq. Chaynu yaĉhachikushana
karllapaqa, qashan tikrakaranllapa
Antioquiallamanna. 27Chayman
ĉharqami, Jesucristupi kriyiqkunata
tantar parlaran manyaqla, Dyus tukuy
imata paykunawan rurashanta. Chaynu-
lla parlaranllapapis imanumi Dyus, chay
mana Israel kaq runakunatapis yanapa-
sha paypi kriyinanllapapaq nir ima.
28Chaymantaqa Pabluwan Bernabiqa,
chay Antioquiapina Dyuspi kriyiqkuna-
wan kidaranllapa unaytana taq.

Jerusalenpimi kriyiqkunaqa tantakaranllapa

15 1Chay tyimpukunapimi wakin
Judeamanta runakunaqa
Antioquiaman riran, Jesucristupi
kriyiqkunata yaĉhachiq. Chaymi kaynu
niranllapa: “Moisés mantakushannulla chay
siñal kustumrita mana rurarqashi, mana
washakashunllapachu” nir. 2Chaymi,
Pabluwan Bernabiqa alliplata paykuna-
wanqa, uknin uknin willanakuranllapa:
“Manami chaynuchu washakanapaqqa” nir
ima. Chaynu willanakuyatinllapaqa,
Pabluta, Bernabita, ayka wakin kriyiqkuna-
tapis, Antioquiamanta kriyiqkunaqa
numraranllapa Jerusalenman rinanllapa-
paq. Chayna chay parlayashanllapapaq,
Amitunchikpa apustulninkunawan,
chaynulla wakin kriyiqkunapa rikaqnin-
kunawanpis parlananllapapaq.
3Chaynu kaĉhatinllapami, paykunaqa
riranllapa Jerusalenmanqa. Chayman
riqnuqa, Feniciapa, Samariapa pwiblun-
kunapi kriyiqkunataqa parlaranllapa
tukuy mana Israel runakunapaq: “Unay
kriyinanllapataqa dijar ashwan
kananqa, Dyuspina kriyinllapa” nir.
Chaynu parlakutinmi, chaypi
kriyiqkunaqa alliplata aligriyaranllapa.
4Chaynu yaĉhachikur riyarqa
Pabluwan Bernabé Jerusalenman
ĉharanllapana. Chaypiqa samachiran-
llapa Jesuspi kriyiqkuna, wakin apustul-
kuna, chaynulla kriyiqkunata rikar
yaĉhachiqkuna ima. Samachitinllapaqa,
Dyus tukuy imata paykunawan
rurashanllapataqa parlakuranllapa.
5Piru Jesuspi wakin kriyiq fariseo
runakunaqa das sharir, kaynu
niranllapa: “Kriyiq mana Israel
runakunaqa, chay siñal kustumrita,
chaynulla Moisés tukuy mantakusha-
kunatapis rurananllapapaq” niqllapa.
6Chaynu nitinllapaqa, apustulkuna,
Jesuspi kriyiqkunata rikar yaĉhachiq-
kuna ima tantakaranllapa chay
fariseukuna nishanpaq parlananllapa-
paqqa. 7Chaynu kusata uknin uknin
unaytana parlayatinllapaqami, Pedruqa
sharir paykunataqa niran:

“Kriyiq masiykuna, qamkunaqami
yaĉhayankillapa, pulla kashallapa Dyusnin-
chikqa nuqata akramaran chay mana Israel
runakunata, Dyusninchikpa shumaq
rimayninkunata yaĉhachitiy, paykunapis
kriyirna washakananllapapaq. 8Dyusnin-
chikmi tukuypa yarpuyninchikllapata
riqsin chay paymi, mana Israel runakunata-
pis allita riqsir wamranpaqna nisha.
Chaymi Santu Ispirituntapis qusha,
imanuĉhi nuqanchikkunata qumaranchik-
llapa chaynulla. 9Nuqanchikkunatami
paykunawanqa mana ukmanta ukmantaqa

rikamaranchikllapachu. Chaqa paykunatapis yarpuyninllapataqa shumaqchasha, paypi kriyishanllaparayku. 10Chaynu katinqa kanan-shuypaqa ¿imapaqtaq Dyusta mana munaq yupaychu tukunkillapa, kay mana Israel runakunata, Moisés mantakushanta rurachirqa? Moisés mantakushankunaqami kusala llashaq karga yupay, mana puytiypaqchu. Chaykunataqa manami chiqapta rurashanchikllapachu nuqanchikkuna, unay rukunchikkunamapis. 11Ashwan nuqanchikkunaqami yaĉhanchikllapa Amitunchik Jesús llakipamarninchikllapa uchanchikllapamanta washamashanchikllapa dibaldila, nir. Chaynumiri mana Israel runakunatapis washasha nuqanchikkunata yupaylla".

12Pedro parlakutinnaqa, Pabluwan Bernabipis parlakuq qallariranllapa. Paykunaqa parlakuranllapa Tayta Dyus yanapatin, mana Israel kaq runakunapi tukuy milagrukunata mana ruraypaq shumaq imakunata rurashanllapata. Chaynu parlakuyatinllapami tukuy chaypi kaqkunaqa uyarala uyakuranllapa. 13Chaynu parlakur tukchitinnaqa, Santiaguqa[m] niran:

"Kriyiq masiykuna uyakumayllapa. 14Simonqami willamayanchikllapa, imanutaq kananqa Tayta Dyus, mana Israel runakunatapis yanapar, paypa wamrankunana kananpaq nisha nir ima. 15Kayqa Dyuspa rimaqnin nishannu, allip chaynu kasha. Chaqa chay iskribikashapiqami kaynu nin:

16 'Davidpa ayllunkunaqami wasi
limpu ratasha yupay
unayna mana mantakunnachu.
Chaymi nuqa shamur qashan
mushuqmanta alli shachir
kamkachishaq,
amana qashanqa ratananpaqnachu.[n]
17 Chaynu ruratiymi mana Israelmanta
kaqkunata akrashaykunapis
maskamanqallapa.
18 Kaytaqami nuqa Tayta Dyus nini.
Chaqa unaymanta-pacha chaynu
kananpaq nishallana karay' nir.

19"Tayta Dyus nisha katinmi nuqapis nini: Chay mana Israel kaq runakuna unay kriyinanllapakunata dijar, Dyuspina kriyisha katinqa, ama piñachishunllapachu 'Moisés tukuy mantakushankunata ruray' nirqa. 20Ashwan paykunamanqa iskribishunllapa kaykunalata rurananpaq: Chay runa rurashan yanqa dyusman ufrindakunata ĉhurashanllapataqa ama mikunanllapapaq. Chaynulla nishunllapapis runa kar, warmi karmapis ama ukwan ukwan pununanpaqchu. Nishunllapapis, animalpa yawarninta, animal ratar manaqa ĉhuqar wanushapa aychantaqa ama mikunanllapapaqchu. 21Chaqa Moisés mantakushanllata unaymanta-pacha tukuy pwiblukunapi yaĉhachikunllapa. Chaymi tukuy samana diyapi Israel runakunapa tantakananllapa wasinkunapiqa liyir yaĉhachikunllapa".[o]

Kartata kaĉharanllapa mana Israel runakunaman

22Santiago chaynu nitinqa, Jesuspa apustulninkuna, Dyuspi kriyiqkunapa rikaqninkuna, tukuy kriyiqkunawan

---

m 15.13 Santiagutami niqllapapis "Jacobo" nir. Payqami Jerusalenpi kriyiqkunapa punta rikaqnin karan. Rikashun Hechos 12.17; Gálatas 1.19. **n 15.16** Rikashunllapa Amós 9.11-12. Nuqa shamur qashan mushuqmanta alli shachir kamkachishaq nirqami intrachimanchik Jesús shamur tukuy tyimpupaqna mantakunanpaq nir. **o 15.20-21** Kaykunatami willaranllapa Israelmanta kaqkuna Moisés mantakushanlata kasuqkunawan Jesuspi kriyiq mana Israel runakunaqa pulla kananllapapaq nir.

yarpuranllapa: Nuqanchikkunamanta akrar kaĉhashunllapa rinanllapapaq Pabluwan Bernabiwan pulla Antioquiaman nir. Chay akrashanllapaqa karan Judas Barsabás ninllapa chaywan Silas. Paykunaqami kusa rispitakasha runakuna karanllapa kriyiqkunapaqqa.
23 Chaymi, paykunawan kaĉharan chay kartataqa, kaynu nir:

Mana Israelmanta kriyiq masiykuna, qamkuna Antioquiapi, Siriapi, Ciliciapi taqkunata saludashunillapa nuqakuna apustulkuna, kriyiqkunata rikar yaĉhachiqkunawan, chaynulla tukuy kriyiqkunawan ima.

24 Chaqa yaĉhashami kanillapa, kay Jerusalenmanta wakin kriyiqkunashi, nuqakuna mana kaĉhamutiyllapachu shamur, Moisés mantakushanta ukmanta yaĉhachishushallapa, nir. Chayshi alliplata piñachir ukmanta yarpuchishushallapa ima. 25 Chayraykumi nuqakunaqa tukuyniyllapa yarpur parlasha kanillapa, nuqakunamanta runakunata akrar kaĉhamutiyllapa rikashunanllapapaq. Chay kaĉhamuyanillapa chaykunaqami kusa munashayllapa Bernabiwan Pabluwan pulla shamuyanllapa.
26 Bernabiwan Pabluqami wanuchinatinllapamapis mana manchakurchu Amitunchik Jesucristupa shumaq rimayninta yaĉhachikur purinllapa.
27 Chay ishkay qamkunaman shamuqqami Judaswan Silas. Paykunanami manyaqmanta parlashunqallapa kay iskribishunillapa chaypaqqa. 28 Chaqa Dyuspa Santu Ispiritunmi mana munanchu, Moisés tukuy mantakushanta rurar mas qischakanaykillapataqa. Chaynulla nuqakunapis mana munanillapachu kay nishuyanillapa chaymanta mas qischakanaykillapataqa.

Chaymi nishunillapa kaylata ruranaykillapapaq: 29 Ama mikuyllapachu runakuna rurashan yanqa dyuskunapaq ufrindata ĉhurashanllapata. Chaynulla ama mikuyllapapischu animalpa yawarninta, animal ratar manaqa ĉhuqar wanushapa aychantapis. Chaynulla runa kar manaqa warmi karpis ama ukwan ukwanqa pununkillapachu. Chiqapta kay nishushayllapata kasurqami, Dyus munashanta kumpliyankillapa.

Chaylatanami willashunillapa.

30 Chaymanta chay kartata qutin, paykunaqa dispidikur riranllapana Antioquiamanqa. Chayman ĉharqa Jesuspi tukuy kriyiq runakunataqa tantamur, chaypi quranllapa kartataqa.
31 Chaymanta chay kartata Dyuspi kriyiqkuna liyirqa allipta aligriyaranllapa, chay kartapi paykunapaq uk kunswilu kashanrayku. 32 Chaynulla Judaswan Silaspis Dyuspa rimaqninkuna kar, paykunata kusata kunsular ima, animachiranllapa, Amitunchikta allita kasunanllapapaq.
33 Chaymanta uk diyapinaqa, Judaswan Silastaqa kaĉharanna chaypi, Jesuspi kriyiqkunaqa “Kusa allin rinkillapa” nir. “Chaynulla chay kaĉhamushushallapa chaykunatapis shumaqta saluduta qupamankillapa” nir ima. [34 Piru Silasqami Antioquialapi kidanar, chaylapina kidaran.]
35 Chaynulla Pabluwan Bernabipis Antioquiallapi kidaranllapa. Chaypiqami wakinkunawan pulla yaĉhachikuranllaparaq Amitunchikpa shumaq rimaynintaqa.

Pablumi Bernabimanta chiqanchakaran

36 Chaymanta uk tyimpu pasatinnaqa, Pabluqa niran Bernabitaqa:

—Rishun qashan kriyiq masinchikkunata watukuq, chay mayqan pwiblu-

kunapiĉhi Amitunchikpa shumaq rimayninta yaĉhachikushanchik karan chaykunaman, imanushi paykunaqa puriyan nir.

37 Piru Bernabiqa, Juan Marcos niqllapa chayta pullanllapaqa apanaran. 38 Piru Pablutaqa mana allintachu chayqa yarpuchiran. Chaqa Juan Marcosqa Panfilia pwiblupi paykunalatana dijar mana pullanllapa yaĉhachikurnachu puriran. Chaymi Pabluqa mana munaranchu pullanllapa rinantaqa. 39 Chaypaqmi Pabluwan Bernabiqa allipta uknin uknin willanakuyarqa, chiqanchanakuranllapa. Chaymi Bernabiqa Marcosta apar riran Chipriman.

40 Nataq Pablo-shuypaqa Silasta akraran pullan apananpaqqa. Chaymanta Pablo rinanpaqna katinqa, tukuy chaypi kriyiqkunaqa Dyusman mañakuranllapa paykunata yanapananllapapaq. 41 Chaymi riqnuqa pasaranllapa Cilicia, Siria pwiblukunapi kriyiqkunata kusata animachir ima.

Timoteumi Pabluwan Silaswan riran

16 1 Pabluqami ĉharan Derbe shutiq pwibluman, chaynulla Listra pwiblumanpis. Listrapiqa tarinakuran Jesuspi kriyiq Timoteo shutiqwan. Paypa mamanmi unaymanta-pacha Jesuspi kriyiq. Payqami, Israel warmi kaq. Nataq taytan-shuypaqa griego runa karan. 2 Chay Listra, Iconio pwiblukunapi kriyiqkunaqami Timoteupaqqa kusa allinta rimaqllapa. 3 Chaymi Pabluqa munaran Timoteuqa yapananta. Piru naypaqtaqa siñal kustumrita rurachiran. Chaytaqami ruraran Israel runakuna chay lugarpi taqkuna ama piñakunanllapapaq, chay kustumrinta mana rurashanrayku. Chaqa tukuy runakuna yaĉhayaqllapa Timoteupa taytanqa griego runa nir.

4 Tukuy pwiblukunata pasashanllapapiqa, kriyiqkunata intrachir riranllapa, chay apustulkuna, Jerusalenpi kriyiqkunata rikar yaĉhachiqkunapa kartanpi iskribishanta ima. 5 Chaymi chay pwiblupi kaqkunaqa kriyishanllapapi masta animakur, kusatana waran waranqa achkayaranllapa.

Pablumi musqupakuran

6 Pabluqami, Silaswan Timoteuwan riyta yarpuran prubinsya Asiaman yaĉhachikuq. Piru Dyuspa Santu Ispiritun “Ama wakmanqa riychu” nitinmi, manana Asiaman rirchu, pasaranllapa prubinsya Frigiata, prubinsya Galaciata, Misia pwiblupa lindirunman ĉhanankaman. 7 Chay pwiblumantaqa paykunaqa, riyta yarpuranllapa Bitiniapa lugarninkunaman. Piru Amitunchik Jesuspa Ispiritun “Ama riychu” nitinmi, mana riranllapachu chay lugarkunamanqa. 8 Chaymi paykunaqa chay prubinsya Misiataqa pasashannu riranllapa Troas pwibluman. 9 Chaypimi Pabluqa musquyninpi, Macedoniamanta uk runata rikaran. Chayshi chay runaqa shasha rugakuyaran kaynu nir: “Shamuy-ari kay chimpa Macedonia pwibluman yanapamanaykillapapaq” nir.

10 Chaynu Pablo musqupakutinqa, chay kutilla Macedoniamanqa rinayllapapaq listakarayllapa,*p* Dyusninchik qayamayanchikllapa, shumaq rimayninta rimanallapapaq nir yaĉhar.

Pabluwan Silasmi Filiposman riranllapa

11 Troas pwiblumantaqa yaku karrupina mar yakuta pasarayllapa

---

p 16.10 Macedoniaman rinayllapapaq listakarayllapa nirqami, intrachimanchik kay libruta iskribisha Lucas chaynuqa niyan nir.

Samotracia shutiq pachakaman. Nataq, allaqnin diyaqa yaku karrupi ĉharayllapa Neápolis pwiblukaman. 12Chaymantaqa rirayllapa Filiposman. Chayqami romano runakunapa pwiblun. Chay pwibluqami kusa mas mantakuq kaq, tukuy chay Macedonia pwiblupa pwiblunkunamanmatapis. Chaymi, chay pwiblupi ayka diyakunata tarayllapa. 13Uk diyapimi, samana diya katin, chay pwiblumanta lluqshir, rirayllapa uk riyupa yatankaqman, chaypi Israel runakuna Tayta Dyusman mañakunanpaq lugar kanqa nir yarpur. Piru chaypiqa warmikunalata tantakashata tarir, nuqakunaqa chaylapi tar, Jesucristupaq yaĉhachirayllapa paykunataqa. 14Chay warmikunamanta ukninmi shutiran Lidia. Payqami Tiatira shutiq pwiblumanta karan. Rantikuqmi chupika murada seda raĉhpakunata. Chay Lidiaqami aduraq Taytanchik Dyuslata. Pay Dyusninchik intrachitin uyakur intrakaran Pablo yaĉhachikutinqa. 15Chaymi chaymantaqa nuqakunaqa shutichirayllapa tukuy aylluntinta “Jesusna washamayan” nir kriyitinllapa. Shutichishana katiyllapaqa, kaynu nir rugamaranllapa:

—Qamkuna, alliptana Dyusta kasunki nir yarpuyatkillapaqa, rishunllapari wasiypi samanaykillapapaq.

Chaynu kutir kutir “Rishunllapa wasiyman” nimayatinllapaqa, rir chay wasinpina samarayllapa.

16Chaymanta qashan, Dyusman mañakunanllapa lugarman riyatiyllapanaqa, uk surtyakuq shipash tarimaranllapa. Chaymi qillayta tarisha apamuyaran mantaqninkunaman. Chay shipashpa rurinpimi dyablupa yarpuynin katin, payqa chaynu surtyakuq ima kaq. Chaynu karmi chay mantakuqninkunataqa, surtyakurla kusa achka qillayta quq. 17Chay shipashqa Pablupa, nuqapa ikiyllapata shamuq qallariran kaynu nir jwirtita rimar:

—Kay runakunaqami unaq syilumanta Dyuspa sirbikuqninkuna. Paykunami qamkunata yaĉhachishunllapa imanu washakankillapa nir.

18Chaynu rimarlla puriran ayka diyatana. Chaymi Pablutaqa kusata piñachitin, kaynu nir yarpuran, wakqami Dyuspi mana kriyiq kar yanqa illaqta chaynu niyan, nir. Chaymantami chay shipashpi dyablupa yarpuynin kaqtaqa kaynu niran:

—Jesucristupa shutinwan mantashuni: ¡Lluqshiy kay shipashmantaqa! nir.

Chaynu nitinmi, das dyablupa yarpuyninqa lluqshiranna. 19Piru chay shipashpa mantaqninkunaqa “Manana qillayta tariyta puytishunnachu” nirqa, Pabluwan Silastaqa aypar aparanllapa tukuy karguyjunkunapa naypanman. 20Kaynu nirmi jwiskunapa naypanmanqa ĉhachiran:

—Kay Israel runakunami pwiblunchikmanta runakunata pantachiyan. 21Kusa ukman saqra kustumrikunata yaĉhachiyan. Chay kustumrikunataqa nuqanchikkunaqa mana rurayta puytinchikllapalamapischu, Roma pwiblumanta kashanchikllaparayku nir.

22Chaypi wakin runakuna kayaq chaykunaqa Pabluwan Silastaqa musyaq qallariranllapa. Chaymi jwiskunaqa kaĉhakuran raĉhpanta amalas lluqshichir barakunawan wipyananllapapaq. 23Chaynu wipyarllapanaqa, karsilman itar, chay punkupi kuytakuqtaqa mantaran, allita kuytar ama safachinanllapapaq nir. 24Chaynu nir willatinllapami, chay kuytakuqqa, chay karsilpa mas ruri kaqman itaran. Chaymi chaypiqa uĉhkuyjun qiruman ĉhakinta itar apirtar dijaranllapa.

25Piru ĉhaypi tuta yupaynaqa, Pabluwan Silas Dyusman mañakur himnukunata

takitinllapa imaqa, wakin prisu kaqkunaqa uyakuyaranllapa. 26Chaymantami illaqmanta kusa jwirtita pacha kuyuran. Chaymi wasipa patankunamapis kusata kuyutin, chay kutilla punkukunamapis kiĉhakaran. Chaynulla kadinakunawan wakin prisu wataraqkunapis, kaĉhakaranllapana. 27Chaymanta chay kuytakuq rikĉhakur, punkukunata kiĉhallata rikarqa, ispadanta lluqshichir paylla wanuchikanaran, prisukunaqa safashallapa kanqa nir yarpur. 28Piru Pabluqa jwirtita kaynu niran:

—¡Ama imatapis rurakaychu, tukuyniyllapami kaypi kanillapa! nir.

29Chaymi, chay kuytakuqqa Pabluta uyarqa, “Bilata apamuyllapa” nir, kallpaqlla yaykuran kusalata manchakur chukchukyaqnulla. Chaymi Pablupa, Silaspa ĉhakinllapaman qimikar pukĉhiraran. 30Chayna paykunataqa ruri karsilmanta waqtaman urqur, tapuran kaynu nir:

—Taytituykuna, ¿imatataq rurashaq washakanaypaqqa? nir.

31Paykunaqa niran:

—Amitunchik Jesucristupi kriyiy, washakanaykipaq tukuy aylluykikunawanna nir.

32Chaymantaqa willaranllapa Amitunchik Jesuspa shumaq rimayninta, tukuy chay wasinpi kaqkunatapis. 33Chaymi chay tutalla chay kuytakuqqa, Pablupa, Silaspa chuqrikashankunata paqashana karqa, tukuy ayllunkunawan tantakar shutikuranllapana. 34Chaymantaqa Silaswan Pabluta wasinman apar, qararan. Piru payqa tukuy aylluntin kusala aligri karanllapa, Taytanchik Dyuspi kriyishanllaparayku.

35Allaqmanta achkiyatinnaqa, jwiskunaqa kaĉharan suldadukunata, chay kuytakuqta willatin, Pabluwan Silasta kaĉhar lluqshichinanllapapaq. 36Chaymi chay kuytakuqqa, Pabluta niran:

—Jwiskunami kaĉhakamusha, qamkunata lluqshichishunayllapapaqna. Chaymi, shumaqna rikunkillapa nir.

37Piru Pabluqa chay suldadukunata niran:

—Nuqakunatami tukuypa naypanllapapi alliplata llibachir karsilman itamaranllapa romano runakuna katiyllapamapis. Chaqa paykunaqa mana allita tapukur yaĉharchu, chay mana allinkunataqa ruramaranllapa. Nuqakunapismi alli yaĉhaymantaqa romanukuna kanillapa. ¿Kananqachu kaĉhamanayanllapana mana mayqanpis yaĉhatinchu? ¡Manami lluqshishaqllapachu kaymantaqa! Paykunalla shamur, lluqshichimanqallapa nir.

38Chaynu nitin, chay suldadukunaqa rir Pablo nishanllata jwiskunata willatinllapaqa, kusata manchakuranllapa, paykunaqa romano kashallapa nir. 39Chaymi jwiskunaqa karsilman rir, Pabluwan Silastaqa kusata rugaranllapa: “Pirdunamayllapari” nir. Chayna, karsilmanta urqur, shumaqta willar, rugaranllapa chay pwiblumanta lluqshir rinanllapapaq. 40Chaymi Pabluwan Silasqa, karsilmanta lluqshirqa, Lidiapa wasinmanraq riranllapa. Chaymanta, Jesucristupi kriyiq masinkunata watukur, animachirllapa imanaqa, chay pwiblumantaqa riranllapana.

Tesalonicapimi kusa ukmanta tukuranllapa

17 1Pabluwan Silasqa, Anfípolis Apolonia pwiblukunata pasar rir, ĉharanllapa Tesalónica pwibluman. Chaypiqami, Israel runakunapa tantakananllapa wasi kaq. 2Chaymi Pabluqa, kustumrin katin, Israel runakunapa tantakananllapa wasiman rir, kimsa simanata kada samana diyakunapi chay runakunawanqa parlaranllapa. 3Pabluqami, Dyuspa rimananmanta paykuna-

taqa kaynu parlaran: “Dyus Akrashan Cristunqashi qischakar wanunqa. Chaymanta, qashan kawsamuyanqa” nir. Chaynulla niqpis: “Jesuspaq parlashuyanillapa chaymi, Dyuspa Akrashan Cristunqa” nir ima.

4Chaynu Pablo nitinqami Israel wakin runakunaqa kriyiranllapa. Chaynulla Dyuspi kriyiq achka griego runakuna, achka yaĉhaq warmikunapis Pablo nishannu Amitunchik Jesuspiqa kriyir pullachanakuranllapa Pabluwan, Silaswanqa. 5Piru chaynu kriyitinllapami, wakin mana kriyiq Israel runakunaqa alliplata piñakuranllapa “Jesuspi kriyiqkunaqashi paykunapa yarpuyninmantaqa mana allintachu tukuyan” nir. Chaymi kallikunamanta mana allin qilla runakunawan tantanakur, yarpuranllapa Jesuspi kriyiqkunataqa qatiĉhashunllapa nir. Chaymi kusa ukmanta tukur, laqyar ima rir, ashwan Jasón shutiq runapa wasinman ĉhar maskaranllapa Silaswan Pablutaqa, chaypi tarirqa wakinninllapaman qukunanllapapaq. 6Piru Pabluwan Silasta mana tarirnaqa, chay wasipa amun Jasonta, chaynulla wakin kriyiqkunatapis aysaĉhakuypimapis aparanllapa karguyjunkunaman. Chayman ĉhachirnaqa kaynu jwirtita rimar qukuranllapa:

—¡Pabluwan Silasmi tukuy intirupi runakunata kusa ukmanta yaĉhachisha! Chaynullami kaymanpis shamushallapana chayllata yaĉhachikuq. 7¡Piru chaynu katinmapis, kay Jasón samachisha paykunataqa! ¡Chaymi tukuy paykunaqa, mantakuqninchik César nishantaqa mana kasuyanllapachu! Ashwan paykunapa mantaqninllapaqashi kan uk. Payqashi shutin Jesús nir.

8Chayta uyaparllapami tukuy runakuna, karguyjun runakunamapis kusa ukmanta tukuranllapa. 9Chaymi chay karguyjunkunaqa, Jasonta wakin kriyiqkunatapis pagrakuchir dijatin, riranllapa.

Pabluwan Silasmi Bereaman riranllapa

10Chay diyalla tutanaqa, chay Tesalonicamanta Dyuspi wakin kriyiqkunaqa Pabluwan Silastaqa kaĉharanllapa Berea pwibluman. Chaymanta paykuna chayman ĉharnaqa, riranllapa Israel runakunapa tantakananllapa wasiman. 11Chay Berea pwiblupi taq Israel runakunaqa, Tesalonicapi Israel runakunamantaqa mas das intrakar kasukuq runakuna karanllapa. Chaynu karmi Pabluwan Silas, Jesuspaq yaĉhachikutinqa, kusata uyakuqllapa. Chaymi Dyus nitin iskribikashakunataqa waran waran kusata liyiqllapa, chiqapchu kanqa chay yaĉhachikuyashanllapaqa nir. 12Chaynu Pabluwan Silas yaĉhachikutinllapaqa, chaypi Israel runakunaqa kusa achka kriyiranllapa. Chaynulla griego runakuna, kusa nisha warmikunamapis, kusata kriyiranllapa.

13Piru chaymanta, Jesuspi mana kriyiq Israel runakuna Tesalonicapi taqkunaqa, Pabluqa Berea pwiblupipis yaĉhachikuyan nir uyaparqa, chaymanpis riranllapa. Chaymi runakunataqa kusa ukmanta willaran, amami Pabluwan Silastaqa kasunkillapachu nir. 14Piru chaynu nitinllapamapis, Jesuspi kriyiqkunaqa utqaylla Pablutaqa chay pwiblumantaqa kaĉharanllapa marlawman. Nataq Silaswan Timoteo-shuypaqa Bereallapi kidaranllapa. 15Pablupa pullan riqkunaqa, Atenas pwiblukaman riranllapa yaparqa. Chaymantami Pabluqa paykunataqa kaĉharan kaynu nir: “Rir willapamayllapa Silaswan Timoteo utqar shamutin, kaypi tarinakunayllapapaq” nir.

Pablumi Atenas pwiblupi

16-17Chaynu nir Pabluqa Atenas pwiblupi Silaswan Timoteupaq yarakur tayaran. Chaynu yarakuyarqa riran Israel runakunapa tantakananllapa wasiman. Chayman rirmi Israel runakunawan, wakin griego runakuna Dyuspi kriyiqkunawanpis kusata Jesuspaq parlaranllapa. Chaynu parlakur puriyarqa chay pwiblupi runakuna rurashan kusa achka yanqa dyuskunata rikar mana allintachu yarpuran. Chaynuta rikarmi tukuy diya plasapi tantakaq runakunawanpis parlaqllapa Jesuspaqqa.

18Chaynu parlakuyarmi Pabluqa tarinakuran wakin kusa yaĉhaq runakunawan. Paykunaqami shutiran Epicureukuna Estoicukuna. Chaymantaqa paykunapis Pabluwan willanakuq qallariranllapa. Chaymi Pablo, "Jesús nuqanchikrayku wanur, piru qashan kawsamuran" nitin, paykunamanta wakinqa niyaqllapa:

—¿Mayqanpaqtaq rimayan, kay yanqa illaqta rimar alabakaqqa? nir.

Ukkuna-shuypaqa niqllapa:

—Kay runaqa riqchaq dyuskunapaq willamayanchik nir.

19Chayraykumi, Pablutaqa aparanllapa uk lugar Areópago shutiqman. Chaypiqami allipla yaĉhaq runakuna tantakaqllapa. Chaymi, chayman ĉhatinnaqa kaynu niranllapa:

—Willamayllapa taytituy imatataq yaĉhachikuyanki. 20Chaqa qamqa mana riqsishayllapakunapaq willamankillapa. Chaymi nuqakunaqa yaĉhayta munanillapa, ima niyanmi chay rimashaykiqa nirmapis.

21Chaynuqa tapukuyaranllapa yanqa illaqta, chaynulla mushuq rimaykunalata uyakur parlakur ima taq karllapa.

22Chaynu nitinqa, chay Areópago lugarpiqa Pabluqa tukuy paykunapa ĉhaypinpi shar, kaynu niran:

"Atenasmanta runakuna, nuqapa rikayniymantaqami qamkunaqa chay dyusnikillapapiqa kusata kriyinkillapa. 23Rikashami kani achka lugarkunapi dyuskunata aduranaykillapata. Piru puriyarqami tarisha kani uk lugarpi kaynu iskribikashata: 'KAY ALTARMI UK DYUSTA MANARAQ RIQSIYANCHIKCHU CHAYPAQ' niqta. Nishaykillapa: Nuqami Dyusta mana riqsinillapachu niyashaykillapapaq yaĉhachishuyanillapa.

24"Chay Dyusmi, kay pachata, tukuy ima kaqkunatapis rurasha. Chaymi pay, unaq syilupa, kay pachapa Amun. Manami runakuna wasita shachishanpichu tan. 25Chaynulla payqa mana mayqantapis ministinchu imata rurar yanapananllapamatapis. Chaqa pay, ashwan tukuyta kawsachimanchik, amayninchikta qumanchik, chaynulla tukuy imakunatapis qumanchik. 26-27Paymi uk runalamanta tukuy intirupi runakunata ruraran, tukuy pachapi kawsananllapapaq. Chaynulla paymi nisha runakuna maypi tar ima tyimpukaman kawsananllapapaqmapis. Chaqa munanmi runakuna paypi chiqapta kriyir, munashanlata ruranan-llapata. Piru alli yaĉhaymantaqami mana kriyinashamapis, Dyusqa nuqanchikkunapaqa pullanchikllapa. 28Payraykumi kanchikllapa, kawsanchikllapa, purinchikllapa, imamapis. Kaynullatami wakin qamkunamanta unay yaĉhaq runakunapis niqllapa: 'Tukuy runakuna Dyusmanta kanchikllapa' nir.

29"Chaynu Dyusmanta tukuyla karqa, ama chay urumanta, platamanta, rumimanta yanqa rurakashakunataqa dyusniy nishunllapachu. Chaqa chaykunataqami runakuna yarpuyninllamanta rurasha. 30Piru unaynari mana yaĉhar pantasha kar michkata uchaku-

sha kashallapamapis Dyusninchikqa chay uchakushanchikpaqqa mana kwintachakaranchu. Piru kanan-shuypaqa chay mana allin rurayninchikkunata amana rurarchu, paylatana kasunallapapaq nisha.
31Chaqa uk diyatami jwisyu diyapaq akrashana. Chay diyapiqami tukuyta rikar yaĉhamashunllapa ‘Allin mana allin kanchikllapa’ nirmapis. Chay diyapaq rikamanallapapaqqa uk runata akrashanrayku wanushanmanmatapis kawsachimuran. Chayna rikar kwintata qukanallapapaq chay paymi rikamaqninchikqa nir”.
32Chaynu “Dyus chay runata wanushanmanta kawsachimuran” nir Pablo parlakutinmi, wakinkunaqa kusata asiparanllapa. Piru ukkunaqa kaynu niranllapa:
—Qashan kaykunata parlamatkillapapis uyakushaykillapa nir.
33Chaynu nitinllapami, Pabluqa paykunata chaypi dijar riranna. 34Chaymantami wakinkunaqa kriyir Pabluwanqa pullachanakuranllapa. Chay kriyiqkunaqami ukqa karan Dionisio. Paymi Areopagupa uk mantaqnin kaq. Chaynulla uk warmi Dámaris shutiqpis wakinkunawanpis pullachanakuranllapa.

Pablumi Corinto pwiblupi

18 1Chaymantami Pabluqa chay Atenas pwiblumantaqa lluqshir, riran Corinto pwiblumanna. 2Chaypiqa tarinakuran uk Israel runa Aquila shutiqwan. Payqa Ponto lugarmanta karan. Chay tyimpumi, payqa warmin Priscilawan pulla chayraq ĉhamusha karan Italia nasyunmanta. Paykunaqa Italiamantaqa ĉhamusha karanllapa, chay nasyunpa mantakuqnin Claudio, Romamanta tukuy Israel runakuna lluqshinqa nisha katin. Chaymi Pabluqa paykunata watukuq rir, 3chaypina kidaran, pulla trabajananllapapaq. Chaqa paykunapismi Pablo yupay tulduta siraypi trabajaqllapa. 4Samana diyakunapi-shuypaqami Pabluqa Israel runakunapa tantakananllapa wasiman riq. Chaypiqa tukuy Israel runakunata, mana Israel runakunamatapis, kusata willaq intrakananllapapaq, Jesús tukuypa Washakuqnin nir.
5Chaymanta chay diyakunapi Silaswan Timoteo Macedoniamanta ĉhamuran. Chaymi Pabluqa chaypiraq kusa masta yaĉhachiq qallariran Israel runakunata “Jesusmi Dyusninchik Akrashan Cristunqa” nir ima. 6Piru ashwan Israel runakunaqa, Pablupaqa kuntran tikrakar kusata qaryaparanllapa. Chaymi Pabluqa raĉhpanta ĉhaspir kaynu niran:
—Dyusninchikpa Cristunpaq willashutiyllapa, mana kriyishaykillapapaqqa qamkunana kulpayjunqa kankillapa, mana nuqachu. Ashwanmi kananmantaqa riyani chay mana Israel runakunatana Jesuspaq yaĉhachiq.
7Chaynu nir, Israel runakunapa tantakananllapa wasimanta lluqshir, Pabluqa riran uk runa Justo shutiqpa wasinman. Payqami tantakananllapa wasipa qichqanlapi taq. Paypismi Dyusta aduraq. 8Chaynulla chaypi uk runa Crispo shutiqpis, tukuy aylluntin kriyiq Amitunchik Jesuspi. Payqa Israel runakunapa chay tantakananllapa wasipaqa mantakuqnin kaq. Chaynulla Corintumanta kusa achka runakunapis Dyuspa shumaq rimayninta uyakurllapaqa, kriyirna rir shutikuranllapa.
9Chaymanta uk tutaqa, Amitunchik Jesusqa Pabluta musquyninpi niran: “Ama manchakurchu, ama upallala kidar imachu ashwan nuqallapaq yaĉhachikuskiy. 10Chaqa kay pwiblupiqa kusa achka runakuna nuqapi

kriyinaqkunaqa. Nuqaqami qamwanqa pulla kani, manami mayqanpis ima mana allinkunataqa rurashuyta puytinqachu" nir. 11Chaynu nitinmi, Pabluqa uk añu-y-midyuta chay Corintupiqa taran, Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachikur.

12Piru uk tyimpupi, Acaya prubinsyapa gubirnadurnin Galión katinqa, Israel runakunaqa Pablupa kuntran tikrakar, aparanllapa gubirnadurman. 13Ĉhachirqa gubirnadurtaqa, kaynu niranllapa:

—Kay runami Dyusta kasunanllapapaq yaĉhachikur puriyan. Piru chay yaĉhachikushanqami mana liyninchik nishannullachu nir.

14Chaynu nitinllapami Pabluqa rimananlapaqna katin, Galionqa chay Israel runakunataqa niran:

—Ima kusa mana allinkunata rurasha katin, manaqa wanuchikusha ima katinqa, nuqaqa rikar yaĉhayman imanu katinpis. 15Piru yanqa illaq qamkunapa liynikillapalapaq katinqa imapaqnari chaymanqa nuqaqa yakapakashaq. Chaytaqa qamkunalla imanupis parlayllapa nir.

16Chaynu nirmi chay dispachunmantaqa lluqshichiran, Israel runakunataqa. 17Chaynu lluqshichitinqa, chay piñakuq runakunaqa waqtapiqa ashwan Sóstenes shutiq runatana ayparanllapa. Payqami Israel runakunapaqa uk mantakuqnin karan. Ayparllapaqa chaylata kusata wipyaranllapa, chay gubirnadurpa naypanpi. Piru wipyatinllapamapis Galionqa, mana chaypaqqa kwintachakaranchu.

Pablumi kimsa kutipaqna Antioquiaman riran yaĉhachikuq

18Pabluqami Corintupiqa achka diyataraq taran. Chaymantaqa Jesuspi kriyiqkunata dispidir, payqa Priscilawan, Aquilawan pulla riq qallariranllapa Siriapa uk lugarninman. Chayman riqnuqa, ashwan Cencrea pwibluman ĉharqa aqchanta rutukaran, runakuna yaĉhananpaq, Dyusta arnishanta kumpliyan nir. 19-21Chay Siriaman riqnullami yaku karrupina rir ĉharanllapa Éfeso pwibluman. Chaypi karnaqa, Pabluqa riran Israel runakuna tantakananllapa wasiman. Chaypiqami Pabluqa, Jesuspaq parlaran Israel runakunataqa. Chaynu yaĉhachikutinqa kusata rugaranllapa mas diyakunata kidananpaq. Piru payqa, ["Imanupis Jerusalén fyistapi kanaypaq karay" nir] "Mana puytinichu" niran. Chaymi "Dyus munatinqa may diyalapis, qashan shamushaq watukushuqllapaqa" nir dispidikurmi, Priscilawan Aquilataqa Efesupi dijar paylana riran yaku karrupi.

22Chaymanta Cesarea pwibluman ĉharqa wichan riran Jerusalenman tukuy kriyiqkunata saludaq. Chaypi saludakurnaqa, chaymanta riranna ura Antioquía pwibluman. 23Chaymantami uk tyimpumantaqa, unay purishankunaman qashan lluqshiran puriq pwiblun pwiblun, Galaciapa, Frigiapa pwiblitunkunapi Jesuspi kriyiqkunata animachiqnu ima.

Apolosmi yaĉhachikuran Éfeso pwiblupi

24Chay tyimpumi Priscilawan Aquila Efesupi taqllapa. Chaymanmi, Alejandriamanta uk Israel runa Apolos shutiq ĉharan. Paymi Dyus nitin iskribikashakunata kusa allita intrakaq kar, runakunatapis alliplata intrachiq. 25Chaynulla kusa allitami yaĉhakusha karan Shutichikuq Juan, Amitunchik Jesuspaq yaĉhachikushanmatapis. Chaymiri Amitunchikpaq yaĉhashantaqa, kusa aligrila allita yaĉhachikuq.

26 Chayraykumi, Apolosqa mana
manchakur imachu, tantakananllapa
wasipi yaĉhachikuq qallariran. Chaynu
yaĉhachikuqta uyaparmi, Priscilawan
Aquilaqa, Apolostaqa wakaqla apar
kusa masta intrachiranllapa Dyuspaqqa,
imanumi washamanchik nir ima.
27 Chaymanta Apolos uk lugar Acaya
shutiqman rinatinqa, Jesuspi
kriyiqkunaqa, kusata animachir uk
kartata rurar kaĉharanllapa Acayapi
kriyiqkunaman, Apolos ĉhatinqa
shumaqta samachinanllapapaq. Chaymi
Apolos ĉharqa, Dyus akrashan
kriyiqkunataqa, kusata yanaparan.
28 Chaqa tukuy Israel runakunataqa
intrachiran Jesuspaq, payqa Dyuspa
Akrashan Cristun nir. Chaynulla Dyus
nitin iskribikashakunata liyir chaypaq
intrachikutinmi, mana mayqanpis mana
chaynuchu niytaqa puytiranllapachu.

Pablumi Éfeso pwiblupi

19 1 Corinto pwiblupi, Apolos
kanankamanqa, Pabluqa Antio-
quía pwiblumanta lluqshir rir, chay
achka shallqakaq pwiblukunata
watukurnaqa, ĉharan Éfeso pwibluman.
Chaypimi tariran ayka kriyiqkunata.
2 Chaymi paykunataqa kaynu nir
tapuran:
—¿Kriyitkillapaqachu, Dyuspa Santu
Ispiritunqa, qamkunaman shamuran?
nir.
Paykunaqa niranllapa:
—Manami Santu Ispiritu kan nirlama-
pis uyapashachu kanillapa nir.
3 Chaynu nitinllapaqa, qashan Pabluqa
tapuran:
—¿Chaqa, Santu Ispiritunta mana
riqsirqa, imanutaq shutikushayki-
llapaqa? nir.
Chayna, paykunapis qashan niranllapa:
—Shutichikuq Juan yaĉhachikushanta
kriyirmi, shutikurayllapa nir.
4 Chaynu nitinqa, Pabluqa paykuna-
taqa niran:
—Alliptamiri Juanqa, uchanllapata
dijar Dyusman tikrakaqkunataqa
shutichiq. Piru shutichirqami niq: Kay
nuqamantaqami uk runa shamuyan.
Chay paypimi kriyinkillapa. Chaynu
nirqami Jesucristupaq niyaq.
5 Chaynu Pablo nitin uyaparqa,
Amitunchik Jesucristupa shutinpi
shutikuranllapana. 6 Chaymantami
Pabluqa ananllapaman makinkunata
ĉhuratin, Dyuspa Santu Ispiritun
paykunamanqa shamuran. Chaymi
ukman ukman rimaykunapina
Dyusllapaq rimaranllapa. 7 Tukuynin-
qami paykunaqa dusi runakuna kasha
kanqallapa.
8 Chay Éfeso pwiblupi kayarllaraqmi,
kimsa misistana Pabluqa risha karan
Israel runakunapa tantakananllapa
wasiman. Chaypiqami shumaqta
yaĉhachikuq mana mayqantapis
mancharchu, “Dyusninchikqami
mushuqmanta nuqanchikkunata
mantamayashunllapa” nir ima. 9 Piru
chaynumapis, wakinqa kusa mana
intrakaq runa kar, mana kriyinaran-
llapachu. Ashwanmi Jesuspi
kriyiqkunata tukuy runakunapa
naypanpi kusa ukmanta juraparanllapa.
Chaymi Pabluqa kriyiqkunataqa akrar,
aparan uk runa Tiranno shutiqpa
yaĉhachikunan wasinman. 10 Chaypi-
nami Pabluqa waran waran yaĉhachiku-
ran, ishkay añuta. Chaynumi, tukuy
Israel runakuna, mana Israel runakuna-
mapis prubinsya Asiapi taqkunaqa,
uyakuranllapa Amitunchik Jesuspa
shumaq rimaynintaqa.
11 Dyus pudirninwan Pabluta yanapa-
tinmi, kusa shumaq mana ruraypaq
milagrukunata ruraran. 12 Chayraykumi
Pablupataqa raĉhpanlata, pañu
ĉhurakushanlamatapis qishaqninkuna-

man apaqllapa. Chaynu apatinllapami, qishaqkunaqa dasla alliyaq. Chaynulla dyablupa yarpuyninmapis lluqshiq qishaqkunamantaqa.

13-14Karanpismi Israelmanta wakin runakuna dyablupa yarpuyninkunata runakunamanta lluqshichiq. Kay paykunamanta karanllapa kurakunapa mantaqnin Escevapa syiti wamrankuna. Paykunami Pablo rurayashanta rikar, Jesuspa shutinwanna uk runamanta dyablupa yarpuyninta lluqshichinarqa niqllapa: "Chay Pablo yaĉhachikuyashan Jesuspa shutinpi nishunillapa: ¡Kay runapa rurinmanta lluqshiy! nir".

15Chaynu niyatinllapami dyablupa yarpuyninqa niran: "Nuqaqami Jesustaqa riqsini. Chaynulla yaĉhani Pablupaqpis, mayqanmi payqa nirmapis. Piru ¿qamkunaqa pitaq kankillapa mantamanaykillapapaqqa?" nir.

16Chaynu nirqami, chay kutilla chay dyablupa yarpuyninwan runaqa, kuntran tikrakar kusa jwirsayjun kar, chay Escevapa syiti wamrankunataqa binsir kusata qischaran. Chaynu qischatinllapami, chay wasimantaqa lirila limpu lisyakasha alsakar riranllapa.

17Tukuy Éfeso pwiblupi taqkunaqa, Israel mana Israel runakunamapis chay syiti runakunata pasashanta uyaparllapaqa, alliplata manchakuranllapa. Chaymi, Amitunchik Jesuspa shutinta kusa allinpaq riqsirna, ashwan kusata alabaranllapa ima. 18Chaynulla tukuy kriyiqkunaqa, unay ima mana allin rurashanllapapaqqa, tukuypa naypanpi rimaranllapa: "Mana allintachu tukusha karayllapa" nir. 19Chayrayku unay wasqakuqkuna, surtyakuqkunamapis, Amitunchik Jesuspi kriyirna chay sirbiq papilninllapamatapis apamur rupachiranllapa tukuypa naypanpi. Chay papilnin rupashakunapa ĉhaninqami, karan sinkwinta mil (50,000) qillay yupay. 20Chaynumiri Amitunchik Jesuspa shumaq rimaynintaqa uyakur, pudirninta rikar ima, mastana kriyir achkayaranllapa.

21Tukuy chaykuna pasatinnaqa, Pabluqa riyta yarpuran Macedoniaman, Acayaman, chaynulla Jerusalenman ĉhanankaman. Chaymi niqpis: "Jerusalenman ĉharqa, Romamanpis rishaq" nir. 22Chaymi ashwan kaĉharan Macedoniaman ishkay yanapaqninkunata, Timoteuwan Erastuta. Nataq pay-shuypaqa kidaranraq prubinsya Asiallapi uk tyimpu masta.

Efesupimi kusa ukmanta tukuranllapa

23Chay tyimpukunapiqami, kusala ukmanta tukuranllapa Jesuspi kriyiqkunata kuntrashanrayku. 24Chaytaqami uk runa Demetrio shutiq ruraran wakin runakunawan. Demetriuqami platamanta ruraq, dyusnin Diana[q] niqllapa chaypa wasinpa ritratunkunata. Chaynulla paywan trabajaqkunatapis kusa achkata pagraq.

25Chaymi chay trabajaqninkunata, wakin chaynukaqllapi trabajaqkunawan tantar, kaynu niran:

"Taytituykuna, qamkunaqami yaĉhankillapa chay trabajashanchikwan imanchikta tarikur kusa shumaqta kawsanchikllapa nir. 26Piru qamkuna rikashaykillapanu, uyapashaykillapanu, chay Pablo shutiq runaqa, purin runakunata yaĉhachir kay rurashanchikllapa dyuskunaqashi mana chiqap dyuschu nir ima. Chaynu purirqami yaqqa tukuy intirupina runakunataqa intrachisha, mana kay Efesulapichu.

---

q 19.24 Kay Dianatami "Artemisa" niqllapapis.

Ashwan tukuy kay prubinsya Asiapimapis tukuykaqtana kriyichisha.
27Kayqami allip manchakuypaq. Chaqa manana ganayta puytichuwanllapanachu. Chaynulla chay mamanchik Dianapa iglisyanmatapis manana shumaqtanachu riqsinmanllapa. Chaynu ruratinllapaqami, chay mamanchik Dianataqa manana pipis kriyinqallapanachu tukuy Asiamanta runakuna, chaynulla tukuy may pachamanta runakuna kriyiq chaykunamapis".
28Chaynu nitin, uyaparmi kusata piñakur kaynu niranllapa: "¡Biba biba mamanchik Dianaqa! ¡Chayqa paymi nuqanchik Efesumanta runakunapa dyusninchikqa!" nir.
29Chaynumiri chay pwiblupi kaqkunaqa tukuyla kusa ukman dispantakaypaqta tukuranllapa. Chaymi kallpar rir ayparanllapa Macedoniamanta ishkay runakuna, Pabluta yapar puriqkunata. Ukninqa shutiq Gayo, uknin-shuypaqa Aristarco. Chay paykunataqa aysaĉhakur aparanllapa chay kusa atun tantakananllapa wasiman. 30Chay wasi ruriman yaykuchitinllapaqa, Pabluqa yaykunaran runakunawan parlaq. Piru wakin kriyiq masinkuna mana yaykunantaqa munaranllapachu. 31Chaynulla chay prubinsyamanta karguyjunkuna Pablupa riqsinan karan chaykunapis, niranllapa: "Willayllapa ama yaykunqachu chay kuntrankunamanqa" nir.
32Chaykamanqami ruripiqa tantakasha runakunaqa, wakinqa ukmanta niyaqllapa. Chaynulla wakinkunapis ukmanta niyaqllapa. Nataq wakinkuna-shuypaqa mana yaĉhayaranllapachu imapaqmi tantakamushanchikllapa nirmapis. Piru chaynumapis kusata lanyaranllapa. 33Piru chaypi Israel runa kaqkunaqami, uknin Alejandrutaqa naypaqman kumsar kaĉharan paykunapaq rimananpaq. Chaymi naypaqman lluqshir, Alejandruqa makinlawan siñata rurar runakunata uyarachir intrachiyta yarpuran. 34Piru chaynu tukutinmi, kwintata qukaranllapa paypis Israel runa nir. Chaymi, ashwan qayĉhakuranllapa ishkay urata yupay kaynu nir: "¡Biba biba mamanchik Dianaqa! ¡Chay paymi tukuy Efesumanta runakunapa dyusninchikqa!" nir.
35Nataq, Éfeso pwiblupa sikritaryun-shuypaqa runakunata upallachir niran:
"Taytituykuna, tukuy pachamanta runakunami yaĉhanllapa, kay pwiblumanta runakunaqa inkargakasha syilumanta ishkimusha mamanchik Dianata kuytananllapapaq, chaynulla iglisyantapis rikananllapapaq. 36Yaĉhashaykillapanu, manami mayqanpis mana niytaqa puytinllapachu dyusninchikllapataqa. Chaymi ashwan ama imatapis rurayta yarpuyllapachu, manaraq allita yarpurqa. 37Kay runakunata apamushaykillapaqami, mana imatapis mana allintaqa rurashachu mamanchik Dianapa iglisyantaqa. Chaynulla mamitanchiktaqa manami jurapashalamapischu. 38Chay Demetrio trabajadurninkunawan, chaynulla mayqanwan dimandayta yarpuyatinllapaqa, chaypi wakmaqa jwiskuna chaykunapaq parlananllapapaqqa. Chaypiqa paykunana yaĉhanqallapa imanu parlashaq nirmapis. 39Qamkuna imata mas yaĉhayta munarqa tukuy mantakuqkunawan tantanakur parlayllapa. 40Piru kay pasashanrayku karguyjunkunaqa nimachuwanllapa mana allintachu tukushaykillapa nir. Chaynu nimashallapaqa mana imanu washakayta puytishunllapachu, imapaqmi kaynu purichinakuyanillapa nirmapis".

41Tukuy chaykunata willarqami,
runakunataqa riyllapana nitin
riranllapana.

Pablumi riran Macedoniaman Greciamanpis

20 1Chaynu kusa ukmanta tukuyar
qasillatinllapanaqami, Pabluqa
Jesuspi kriyiqkunata qayamur, kusata
animachir abrasar ima dispidirnaqa
riran Macedonia lugarman. 2Chaymi,
chaypa lugarninkunapiqa tukuy
kriyiqkunata watukur animachir
shumaqta willar imanaqa, riran
prubinsya Greciaman. 3Chaypiqami
kimsa misista tayar, Siria lugarman
riyta yarpuran. Chaymanta, Siria
lugarman rinanpaq yaqqana yaku
karruman iqayarqa, Pabluqa yaĉharan,
Israel runakunashi wanuchinanpaq
yarpusha nir. Chaymi payqa yarpuran
qashan ĉhakpala Macedonia lugarllata
tikrakar riyta. 4Chaymanta Pablo
ritinqa, yapar riranllapa Berea pwiblu-
manta Pirro shutiq runapa wamran
Sópater, chaynulla Aristarcuwan
Segundo ima. Paykunaqami ishkantin
Tesalónica pwiblumanta kaqllapa.
Chaynulla riranllapapis Derbe pwiblu-
manta Gayuwan Timoteo. Wakin
riqkunaqami prubinsya Asiamanta
Tíquico, Trófimo ima kaqllapa. 5Tukuy
kay ukninchikkunami naypaqta rir,
Troas pwiblupi yaramaranllapa.

6Nataq, nuqakunaqa Pascua fyista
pasatinna, Filipos pwiblumantaqa
rirayllapa yaku karrupi. Chaymantami,
sinku diyamanta ĉharayllapa Troas
pwibluman. Chayna, wakpiqa syiti
diyata karayllapa.

Pablumi Troas pwiblupi kriyiqkunata watukuran

7Piru chay simanapa punta diya
qallarinanpiqa, tantakarayllapa Santa
Mikunata mikunayllapapaq. Nataq
Pabluqa allaqnin rinanpaqna kar, mana
shaykuqchu ĉhaypi tutakaman
yaĉhachiyaran kriyiq masinkunataqa.
8Tukuymi uk wasipa unaq kimsa altunpi
tantakasha karayllapa. Chaynulla
chaypiqami achka bilakuna achkirachi-
kuyaran. 9Chaypi Pablo yaĉhachikuya-
tinqa, uk musu wamra Eutico shutiq
bintanalapi uyakur tayaq. Chaynu kusa
unaytana uyakur tayatinqa chay
musutaqa punuy binsiran. Chaymi
wasipa unaq kimsa altunmanta ratamu-
ran pachaman. Chaynu ratamutinqa,
wanushatana tariranllapa. 10Piru
Pabluqa pachaman ishkimur, chay
wanushataqa piratar abrasar chaypi
kaqkunataqa niran:

—Ama manchakuyllapachu. Kawsa-
yanmi kay musuqa nir.

11Chayna, Pabluwan tukuy chaypi
kaqkunaqa qashan chay wasipa unaq
altun kayashanllapaman iqar, Santa
Mikunata tantakar mikutinllapanaqa,
yaĉhachikuran achkiyanankaman.
Chaymantaqami riranna. 12Nataq chay
Euticutaqa kawsaqtana aparanllapa
wasinmanqa. Chaymi chay llakiqkunaqa
kusalata aligriyaranllapa.

Troasmanta Mileto pwibluman riranllapa

13Riyatiyllapanaqa, nimaranllapa:
“Qamkunaqa yaku karrupi naypaskiy-
llapa Asón pwibluman. Nataq nuqami
ĉhakpala shamushaq” nir.

Chaynu Pablo nimatinllapami,
rirayllapa yaku karrupi naypaqta payta
wakpi yaraq. 14Yarakuyatiyllapa
ĉhatinnaqa, yaku karrupina rirayllapa
Mitilene shutiq pwibluman. 15Chaynulla
chay pwiblumantapis lluqshir, allaqnin-
raq pasarayllapa mar yakupa ĉhaypin-
lapi uk pachita kaq chaypa naypan-
lawta. Chay pachitaqami shutiq Quío.

Nataq allaqninraqmi ĉharayllapa Samos pwiblumanqa. Chaymanta chay pwiblumanta rirna, allaqnin [Trogiliuman ĉhar pasar] ĉharayllapa Mileto shutiq pwiblumanqa. 16Chaqa Pabluqari mana yaykunaranchu chay Éfeso shutiq pwiblumanqa, chay prubinsya Asiapi mana kidanar. Chaqa payqami daskaqlla ĉhanaran Jerusalén pwiblumanqa, ashwan chay Pentecostés fyista Jerusalenpi kaq chaypi kayta munar.

Pablumi Efesumanta kriyiqkunawan

17Piru Miletupina karqa, Pabluqa kaĉhakuran Éfeso pwibluman, kriyiqkunata rikar yaĉhachiqkunata willatin, pay kayashanman shamunanllapapaq. 18-19Chaymi, ĉhamutinllapanaqa paykunataqa niran:

"Qamkunaqami yaĉhankillapa imanu nuqa qamkunawan karay naypaqta chay prubinsya Asiaman shamushaymantapacha nirmapis. Chaqa, tukuy tyimpumi qamkunawan kar, Amitunchikta sirbisha kani. Manami kusala puytiqkuna yupayqa tukuraychu. Ashwanmi qamkunapaq waqasha, qischakasha imamapis kani, Israel runakuna imanachimayta munatinllapamapis. 20Chaynu qischakarpis, manami uyararchu ashwan yanapashunayllapapaq tukuy imatapis yaĉhachishushallapa kani tukuypa naypanpi, chaynulla wasikillapapi ima. 21Chaynulla Israel runakunata, mana Israel runakunamatapis willashana kani, chay uchakushankunata dijarna kriyinanllapapaq Taytanchik Dyuspi, chaynulla Amitunchik Jesucristupipis.

22"Nataq, kananqami Jerusalén pwibluman riyani, Dyuspa Santu Ispiritun[r] apamatin. Chaypiqa ima pasamayanqa nirmapis manami yaĉhanichu. 23Piru kaylata yaĉhani, kada pwibluman rishaypi Dyuspa Santu Ispiritun willamayan, karsilman itamar qischamayanqallapa Jerusalenpi nir. 24Chaykunata yaĉharmapis, manami llakir manchakunichu wanunaypaqqa. Chaqa kay bidayqa mana imachu nuqapaqqa. Chaymi aligriyar, allita Amitunchik Jesús munashanta ruranani wanunaykaman. Chaqa paymi akramasha runakunata yaĉhachinaypaq: 'Dyus llakipamarninchik nuqanchikkunata washamayninchikta munan' nir.

25"Kanan-shuypaqa qamkunata nishunillapa: Manami kananmantaqa rikamankillapanachu mayqannikillapapis, Amitunchik mantamaqninchikpaq yaĉhachishurayllapa chay qamkunaqa. 26-27Chaymi kananqa willashunillapa: Dyusninchik tukuy munashanlata willashushallapa kani mana imalatapis pakarchu. Chaymi kananqa manana mayqannikillapapaqpis uchayjun yupaynachu yarpuni. Chayqa qamkunapinari kanqa. 28Chayna qamkunana kuytakar, Dyuspi tukuy kriyiqkunataqa shumaqta rikar kuytayllapa. Dyuspa Santu Ispiritunqa, uk michikuqkunata yupay akrashushallapa rikanaykillapapaq paypi kriyiqkunataqa. Chaqa paypi kriyiqkunaraykumi Amitunchik Jesusqa kruspi wanur yawarninwan rantishana.

29"Chaymi nini: Maydiya nuqa ritiynaqami rikarimunqa uk saqra yaĉhachikuqkuna. Paykunami, atun surrukuna uyshata mikuqkuna yupay kanqallapa. Chaymi kriyiqkunataqa ukmanta yaĉhachitin manana Dyuspiqa kriyinqallapanachu. 30Chaynulla qamkunamanta wakinnikillapami Dyuspa kuntran tikrakar, ukmanta

---

r 20.22 Dyuspa Santu Ispiritun apamatin riyani nirqami intrachimayninchiktapis puytin, ispirituy kusalata animachimatin riray nir.

yaĉhachikutin Dyuspi wakin
kriyiqkunaqa chaypina kriyinqallapa.
31Chaymi qamkunaqa kusata kuytakar
alamirala kawsankillapa. Yarpunkillapa
kimsa añutami, tuta, unaq katinmapis,
waqaypi ima, mana shaykuq tukuynikillapata yaĉhachishurayllapa.
32"Kanan-shuypaqa kriyiq masiykuna,
Dyusninchikman mañakusha kani payna
qamkunata llakipashurllapa kusa
shumaqtana kuytashunanllapapaq.
Ashwan payna kananqa qamkunata
yanapashurllapa kusa yaĉhaqpaqna
tikrashunqallapa. Chayna chay arnishushannu washashunqallapa tukuy
kriyiqkunataqa. 33Manami nuqallapaqqa
raĉhpata, uruta, qillaymatapis munashachu kani, mayqanpatapis. 34Ashwan
allitami yaĉhankillapa, makiywan
trabajaray, nuqapaq chaynulla wakin
pullay kaqkunapaqpis. 35Chaqa Amitunchik Jesusmi nisha: 'Mas allinmi kanqa
ministiqkunata qunallapapaq, ashwan
paykuna qumanallapamantaqa' nir.
Chaynu pullaykillapa karqami, nuqaqa
yaĉhachishuyaqllapa kani 'Trabajar
ministiq runakunata yanapankillapa'
nir".
36Chaymanta chaynu nirqa Pabluqa
tukuy paykunawan qunqurikur Dyusman
mañakuranllapa. 37Chaymi tukuyninllapa
waqar Pablutaqa abrasar mucharanllapa
ima. 38Chaqa paykunaqami alliplata
llakisha karanllapa, Pablo "Mananami
rikamankillapachu" nisha karan chayrayku.
Chaymantami Pablutaqa yapar aparanllapa
yaku karru kayashankaman.

Pablumi qashan riran Jerusalenman

21 1Chaymanta Jesuspi kriyiq
masiyllapata dijarna rirayllapa
yaku karrupi uk pwiblu Cos shutiqman.
Chaymanta allaqninqa, rirayllapa Rodas
pwibluman. Chaymantami rirayllapa
Pátara pwiblumanpis. 2Chay Patarapimi,
tarirayllapa uk yaku karruta. Chayqami
riyaran uk pwiblu Fenicia shutiqman.
Chaymi, chayman iqar rirayllapa
wakmanqa. 3Chayna chay yakupa
ananta riqnuqa, rikarayllapa yakupa
ĉhaypinlapi uk pwiblu Chipre shutiqta.
Chay pwiblumi, ichuqlawniyllapapi
karan. Chayta pasarmi rirayllapa uk
prubinsya Siria shutiqkaman. Piru chay
yaku karrumanta kargakunata chay Tiro
pwiblupi ishkichinanpaq katinmi,
nuqakunapis chay yaku karrumanta
ishkir chay pwiblumanqa yaykurayllaparaq. 4Chayman yaykurqa, Jesuspi
kriyiqkunata tarir chaypi paykunawan
kidarayllapa syiti diyata. Piru paykunatami, Dyuspa Santu Ispiritun willasha
katin, Pablutaqa willaranllapa ama
rinanpaqchu Jerusalenmanqa. 5Chaynu
niyatinllapamapis, syiti diya pasatinnaqa Pabluwan rirayllapana. Chayna
tukuy runakuna, warmikuna wamrituntin ima yapamaranllapa pwiblumanta
lluqshinayllapakaman. Chaymi, mar
yakupa manyanlapi qunqurikur
Dyusman mañakurayllapa. 6Chaymanta
dispidikur yaku karruman iqatiyllapanaqa, paykunapis tikrakaranllapa
wasinllapamanna.
7Chaynu Tiro pwiblumanta rirmi,
Tolemaida pwibluman ĉharayllapa.
Chayman ĉharmi, Jesuspi kriyiq
masiyllapata tarir saludarayllapa.
Chayna chaypi kidarayllapa paykunawanqa uk diyataraq. 8Chaymanta
allaqnin chay pwiblumanta rirqa,
ĉharayllapa Cesarea pwibluman.
Chayman ĉharnaqa, rirayllapa kriyiq
masiyllapa Felipipa wasinman samaq.
Paymi apustulkunapa syiti akrashanmanta uknin kaq.[s] Paymi mana

s 21.8 Rikayllapa Hechos 6.1-6.

kriyiqkunata intrachiq Jesuspi kriyir
washakananllapapaq. 9Kay Felipipami,
kwatru shipash wamrankuna mana
runayjunchu kaq. Paykunaqami
Dyuspaq rimaqninkuna karanllapa.
10Chayna, chay paykunapa wasinpi ayka
diyatana kayatiyllapaqa, Judea pwiblu-
manta Dyuspaq rimaqnin uk runa Agabo
shutiq ĉharan. 11Paymi, Pablo waĉhka-
kushan waĉhkunta lluqshichir ĉhakinta,
makinta watakur niran:

—Dyuspa Santu Ispiritunmi nin,
Jerusalenpiqa Israel runakunaqashi kay
waĉhkupa amuntaqa, kaynu watar
uklawmanta jwira kaq runakunata
quyanqa nir.

12Chayta uyarmi, nuqakuna, chaynu-
lla Cesarea pwiblumanta kaqkunapis,
Pablutaqa rugarayllapa ama Jerusalen-
manqa rinanpaq. 13Piru Pabluqa
nimaranllapa:

—¿Imapaqtaq waqankillapa? Kusata-
raq llakichimankillapa. Nuqaqami
listuna kani mana watakanaylapaqchu.
Ashwanmi Amitunchik Jesucristurayku
Jerusalenpi wanuypaq karmapis,
wanushaq.

14Chayna mana imanupis kidanatinmi,
mana imatapis willarllapanachu, “Amitun-
chik Jesús munashanmi kanqa” nirayllapa.

15Chaymantaqa nuqakunapis alli
kamkachikur imanaqa, rirayllapana
Jerusalenmanqa. 16Pullayllapaqami
Cesarea pwiblumanta ayka kriyiq
masiyllapakuna riranllapa. Paykunami
apamaranllapa Chiprimanta uk runa
Mnasón shutiqpa wasinman. Chaymi
payqa Jesuspi unaymanta-pacha kriyiq
kar samachimaranllapa.

Pablumi Santiaguta watukuq riran

17Chayna, Jerusalén pwibluman
ĉhatiyllapaqa, Jesuspi kriyiqkunaqa
kusa aligrila samachimaranllapa.
18Chaymanta allaqninqa, Pabluwan
nuqakunaqa rirayllapa chay punta
yaĉhachiqninllapa Santiaguta watukuq.
Chayman ĉhatiyllapaqa chaypi kasha
karanllapa tukuy kriyiqkunata rikar
yaĉhachiqninkuna ima. 19Chaymi,
Pabluqa tukuyninta saludar manyaq-
manta parlaq qallariran, Tayta Dyus
pudirninwan yanapatin chay jwira
mana Israel runakunawan rurashanta
ima. 20Chaynu parlatinmi, Dyusta
kusata alabaranllapa. Chayna,
Pablutaqa niranllapa:

“Allitami ninki kriyiq masiy. Qam
rikashaykinumi tukuy Israel runakuna-
manta, Jesucristupi kusala achkana
kriyinllapa. Piru ninllapami Moisés
mantakushanllatashi rurashaqllapa nir.
21Chaynulla nishapismi, qamshi Israel
runakuna uklaw pachakunapi taqtaqa
ninki: ‘Moisés mantakushantaqa ama
kasunkichu’ nir. Chaynullashi ninkipis:
‘Chay siñal kustumrita, chay wakin
kustumrikillapatapis ama kasunkillapa-
chu’ nir. 22¿Imanutaq tukushaqllapa?
Chaqa runakunaqami yaĉhanqallapa
qam kaypi kanki nir. 23Kaytami
ruranaykipaq allin kanqa: Kay
nuqakunamantami kan kwatru
runakuna. Paykunami kumpliyanqa-
llapa Dyusta arnishanllapataqa.
24Paykunawan pulla rir, rurayllapa chay
paqakuna kustumritaqa.*t* Chaymanta,
chay gastashanllapata pagray, paykuna-
pis aqchanta rutunanllapapaq. Chaynu-
qami tukuy yaĉhanqallapa qampaqqa
‘Yanqalla rimapakuyashanchikllapa’ nir.
Ashwan nishunqallapa ‘Payqa Moisés
mantakushantaqa chiqapta kasun’ nir.

25“Piru chay jwira mana Israel
runakuna kriyiqkunatami, mana kay
nuqakuna rurani chaytaraq ruray ima

t 21.24 Masta intrakanarqa rikashunllapa Números 6.1-12.

ninillapachu. Ashwan kaykunalata
rurananpaq iskribir[u] willasha kanillapa
kaynu nir: ‘Ama mikuyllapachu
runakuna rurashan yanqa dyuskunapaq
ufrindata ĉhurashanllapakunata.
Chaynulla ama mikuyllapapischu
animalpa yawarninta, animal ratar,
manaqa ĉhuqar wanushapa aychantapis.
Chaynulla runa kar, manaqa warmi
karpis, ama ukwan ukwanqa punun-
killapachu’ nir”.

Dyusta aduranan llapa wasipi
Pabluta ayparanllapa

[26]Chaynu willatinllapami,
allaqmantaqa Pabluqa chay kwatru
runakunawan riran, chay paqakuna
kustumritaqa pulla rurananllapapaq.
Chaymanta chay kustumrita rurar
tukchinanllapapaqnaqa, Pabluqa Dyusta
aduranan wasiman rir yaykur, willaran
ima diyami chay ufrinditanllapata
ĉhurayanqallapa nir.

[27]Chayna chay willashan syiti diya
kumplikayatinnaqa, Asiamanta shamuq
Israel runakunaqa, Dyusta aduranan
wasipi Pablutaqa rikaranllapa. Chaymi
runakunata willatin, kusa ukmanta
piñakur, Pabluta kuntrar ayparanllapa.
[28]Chaynu ayparllapami, kusa jwirtita
kaynu niranllapa:

“Israel pwibluymanta kaq runakuna,
¡yanapamayllapa! Kay runami, tukuy
pachapi runakunata yaĉhachir purin.
Chaynuqami nuqanchikkunata, Moisés
mantakushanta, chaynulla Dyusta
aduranan chikllapa wasimatapis kuntrar
purin. Chaynu kuntramayarninchik-
llapamapis, ashwan kananqa Dyuspa
kusa allin adurana wasimanpis, apamu-
sha yanqa jwira mana kriyiq
runakunata. Chayta rurarmi mana
allintachu rurayan” nir.

[29]Chaynuqami niyaqllapa, Trófimo
shutiq runawan pulla pwiblupi puriqta
rikashanllaparayku. Chay Trofimuqami
Efesumanta, mana Israel runachu kaq.
Chaymi yarpuqllapa, Pabluqa chay
Trofimutapis apamusha kanqa Dyusta
aduranan llapa wasiman nir.

[30]Chaymi chay pwiblumanta tukuyla
runakuna kusala ukmanta piñakur,
kallpar rir ĉharanllapa Dyusta
aduranan llapa wasimanqa.
Chaymantami Pablutaqa aypar aysaĉha-
kur urqumur, punkukunamatapis chay
kutilla kirparanllapa. [31]Chaynumi
Pabluta limpu wanuchinanllapapaqna
katinqa, Romamanta suldadukunapa
mantaqninta kunachiranllapa, kay
pwiblumanta runakuna kusa ukmanta
tukuq qallarishallapa nir. [32]Chaymi
payqa suldadunkunata, suldadukunapa
mantaqninkunata ima tantar, kallpar
riranllapa chay runakuna kayashan-
manqa. Chayna paykunata rikarqa,
Pablutaqa dijaranllapana chay qischaya-
shanllapamantaqa. [33]Chaymi chay
suldadukunapa mantaqninqa qimikar,
Pabluta aypar kaĉhakuran alli watanan-
llapapaq ishkay kadinakunawan.
Chaymanta chay runakunataqa tapuran:
“¿Pitaq payqa, imatataq rurasha?” nir.

[34]Chaynu taputinllapami wakinqa
ukmanta niyaq. Nataq ukkunaqami
ukmanta niyaqllapa, mana chayllatachu.
Chayraykumi mana imapaq rimayan-
llapa nirpis intrakaranchu. Chaymi,
kaĉhakuran kwartilman apananllapapaq
Pablutaqa. [35]Chaymanta chay kwartil-
man ĉharnaqa, alsar Pablutaqa ruriman
yaykuchiq qallariranllapa, chay achka
runakuna qillakachir ikinta riyashan-
llaparayku. [36]Chaqa tukuy runakuna-
miri ikinta riyaranllapa, kusa jwirtita
kaynu nir: “¡Wanuchiyllapa!”

---

u 21.25 Rikayllapa Hechos 15.29.

Pablumi tukuypa naypanpi rimaran washakananpaq

37 Chaymanta, chay kwartilman itananllapapaqna katinqa, Pabluqa kaynu nir tapuran chay mantakuqtaqa:

—¿Qamwanchu uk ratituta parlayta puytini? nir.

Chaymi, chay mantakuqqa niran:

—¿Griego rimaytachu yaĉhanki? 38 ¿Manachu qamqa kayanki kanqa Egiptumanta runa uk kuti kusata tukuq qallarir, chunllaq lugarman kwatru mil wanuchikuq runakunawan riran chay? nir.

39 Chaymi, Pabluqa niran:

—Manami. Nuqaqami Israel runa kani, Ciliciapa pwiblun Tarsumanta. Chay pwiblumi kusala riqsikasha pwiblu. Piru uk ratituta yaray, tukuy runakunawan parlanaypaq.

40 Chaymi, chay suldadukunapa mantaqninqa uk ratituta dijaran rimananpaq. Chaynu dijatinqa Pabluqa chay iqayashanllapalapi shar, makinlawan runakunata willar uyarachirqa, hebreo rimaypi kaynu nir willaran chay runakunataqa.

22 1 "Pwibluymanta taytituykuna uyakuyllapa, kaytami willashaykillapa intrakanaykillapapaq".

2 Chaynu nir hebreo rimaypi rimaqta uyaparllapa, ashwan masta uyakuranllapa. Chaymi, Pabluqa rimaran kaynu nir:

3 "Nuqaqami chiqap Israel runa kani. Ciliciapa pwiblun Tarsupimi nasisha kani. Piru kay Jerusalén pwiblupimi kriyakasha kani. Chaynulla Gamaliel shutiq runami yaĉhachimaran, unay rukunchikkunapa kustumrinllawan. Nuqaqami maydiyapis allita Dyuslata sirbiyani nir yarpuq kani, imanutaq qamkuna Dyuslata sirbiyani nir yarpunkillapa chaynulla. 4 Yarpuqpismi kani Jesuspi kriyiqkunapa ikinpi wanuchinaypaq purirqa, allinta rurayashaq nir. Chaymi apar itaq kani karsilman ullqutaraq warmitaraq. 5 Chaykunapaqqami yaĉhan kurakunapa mantaqnin, chaynulla ruku mantakuqkunapis. Chaqa paykunami urdinta qumaran, chay Damascupi Israel masinchikllapata qunaypaq. Wakman chay urdinwan riray maskanaypaq Jesuspi tukuy kriyiqkunata kay Jerusalenman apamur qischachikunaypaq.

6 "Damascuman nanta riyar yaqqana chay pwibluman ĉhayatiyllapanaqa, alas dusi yupayqa, unaq syilumanta kusa llipya intiru nuqa kayashayman achkirachikamuran. 7 Chaynu achkirachimatinqa, rataray pachaman. Chaymi syilumanta uk rimayta uyaparay, kaynu niqta: 'Saulo, Saulo. ¿Imapaqtaq ikiypi puriyanki qischamanaykipaq?' nir. 8 Chaynu niqta uyaparmi nuqaqa tapuray: '¿Mayqantaq kanki taytituy?' nir. Chaymi chay rimaqqa nimaran: 'Nuqaqami Nazaretmanta Jesús kani, chay mayqanpa ikinpiĉhi qischanaykipaq puriyanki chay' nir.

9 "Chaymi nuqawan riyaq chaykunaqa, chay llipyaraq chaytaqa rikaranllapa. Nataq chay rimayta-shuypaqa mana intrakaranllapachu. 10 Chaymi nuqaqa qashan tapuray: '¿Imatataq rurashaq, Taytituy?' nir. Chaymi payqa nimaran: 'Sharir, riy chay riyashayki Damascuman. Chayman ĉhatkimi willashunqallapa imatami ruranki' nirmapis. 11 Piru chay achkirachikamuqpa llipyayninmi syigu dijamasha katin, chay pullay riqkunana aysakur apamaranllapa Damascumanqa.

12 "Chay Damascupiqami uk runa Ananías shutiq shamuran rikamaq. Chay paymi kusa llakipakuq runa kaq. Chaynulla allitami kumpliq Moisés mantakushankunataqa. Chaymi tukuy

Israel runakuna chaypi taqkunaqa kusala allinta rimaq paypaqqa.
13Chaynu rikamaq ĉhamurnaqa nimaq: ‘Kriyiq masiy Saulo, qashan allitana chapakuy’ nir. Chaynu nir willamatinqa, paytaqa chay kutilla rikarayna. 14Chaynulla nimaranpis: ‘Unay rukunchikkunapa Dyusninmi akrashusha pay munashanta riqsinaykipaq. Chayna kusala allin Amitunchikta rikar, pay willashutin uyanaykipaq. 15Chaqa qammi tukuy kay rikashaykipaq, uyapashaykipaq uk tistigu karna, tukuy intirupi parlakunki. 16Chayraykumi, ama yararchu ashwan chay uchaykikunamanta shumaqna kanaykipaq, Amitunchik washamaqninchik nir kriyir sharir kananlla shutikuy’ nir.

17“Chaymanta Jerusalenman tikrakaray. Chaymi chaypiqa Dyusta aduranan-llapa wasiman rir mañakuyarqa, rikapakuray 18Amitunchik kaynu nimaqta: ‘Kay Jerusalenpimi nuqapaq rimar parlakutkiqa, mana kriyishunqallapachu. Chayrayku kaymantaqa utqar lluqshir riy’ nir.

19“Chaynu nimatinqa nuqaqa niray: ‘Piru Taytituy, paykunami yaĉhan nuqaqa tukuy tantakananllapa wasikunaman ĉhar, qampi kriyiqkunata prisur qischaq kani nirmapis. 20Chaynulla qampaq rimaq Estebanta yawarninta iĉhachir wanuchiyatinllapamapis, nuqami chaypi kar allinmi wanuchiyllapa niq kani. Chaynullami raĉhpanmantapis kuytaq kani chay wanuchikuqkunapataqa’ nir. 21Piru Amitunchikqa nimaran: ‘Utqar riyna. Chaqa kaĉhashuyanimi jwira mana Israel runakunaman nuqapaq yaĉhachikunaykipaq’ nir”.

Pablumi suldadukunapa mantaqninpa naypanpi

22Tukuy chaykunata rimatinmi kaykamanqa Pablutaqa uyakuranllapa-raq. Piru “Jwira mana Israel runakunaman Dyus kaĉhamasha” nitin-shuypaqa, kusa jwirtita kaynu niranllapa: “Wak runaqami mana allinchu kawsananpaqqa, ¡wanuchiy!” nir.

23Chaynu kusa jwirtita rimar raĉhpanllapamatapis ĉhaspir, allpata unaqman ima itakuyatinllapaqa, 24suldadukunapa mantaqninqa kaĉhakuran Pabluta kwartilman itananllapapaq. Kaĉhakuranpismi wipyatin rimananpaq, imapaqshi chay runakunaqa paypaq chaynu rimapakunllapa nir. 25Piru wipyananllapapaq watashallapana katinqa, Pabluqa tapuran chay suldadukunapa kapitanninta kaynu nir:

—¿Qamkunataqachu mantashushallapa romano runata wipyanaykipaq, mana imanu kasha nir allita yaĉharmapis? nir.

26Chaynu nitin, uyaparqami chay suldadukunapa kapitanninqa rir kaynu nir willaran chay suldadukunapa mantaqnintaqa:

—¿Imatataq rurayanki kanqa kay runawanqa? Chaqa payqami romano runa nir.

27Chaynu nitinqa, chay suldadukunapa mantaqninqa Pabluman qimikar kaynu nir tapuran:

—¿Chiqaptachu qamqa romano kanki? nir.

Pabluqa niran:

—Arí. Romanumi kani nir.

28Chaymi chay suldadukunapa mantaqninqa Pablutaqa niran:

—Nuqaqami achka qillaykunata gastaray romano kanaypaqqa nir.

Nataq Pabluqa niran:

—Nuqaqami romano kani taytayrayku.

29Chaynu Pablo nitinmi chay wipyar rimachinanpaq karan chaykunaqa paymanta wakaq tukuranllapa. Chaynulla chay suldadukunapa mantaqninma-

pis romano nir kwintata qukarqa,
kusata manchakuran kadinakunawan
watashanpaqqa.

Pablumi kusa karguyjunkunapa naypanpi

30Chaymanta allaqninqa, chay
suldadukunapa mantaqninqa, ¿imapaq-
taq Israel runakunaqa Pablutaqa
uchachayanllapa? nir chiqapta yaĉhana-
ran. Chaymi kadinakunawan
watashanta kaĉhar, kaĉhakuran tantaka-
munanllapapaq chay kurakunapa
mantaqninkuna, chaynulla kusa mas
karguyjunkunapis. Chaymanta Pabluta
urqur paykunapa naypanman qimiran.

23 1Chaymi Pabluqa tukuy chay
tantakasha kusa mas karguyjun-
kunata chapar kaynu niran:

—Ukniykuna, nuqaqami kanankaman
Dyuspa naypanpiqa tasha kani
allinkunata yarpur, rurar ima.

2Chaynu nitinmi, kurakunapa mantaq-
nin Ananiasqa willaran, chay yatankaq-
lapi kaq runakunata, Pabluta shiminpi
maqananllapapaq. 3Chaymi Pabluqa
niran:

—¡Allin tukuq runa, Dyusmi qamtapis
maqashunqa! Chaqa qam, liy nishannu-
llata nuqawan ruranaykipaq chaypi
tayarqa, ¿imapaqtaq liyta mana kasurqa
maqachimanki? nir.

4Chaynu nitinqa, chaypi kaqkunaqa
niranllapa:

—¿Waknuchu Dyus akrashan
kurakunapa mantaqnintaqa musyanki?
nir.

5Pabluqa niran:

—Ukniykuna, manami nuqaqa yaĉhara-
ychu kurakunapa mantaqnin kanqa nirqa.
Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi nin:
‘Amami pwibluykipi mantakuqtaqa mana
allinta willankichu’ nir.

6Chaymantami Pabluqa chaypi
tantakashakunaqa fariseo, saduceo
runakuna nir kwintata qukaran. Chaymi
jwirtita rimar niran:

—Ukniykuna, nuqaqami fariseo runa
kani, fariseukunapa ayllun. Chayray-
kumi, wanushakunaqa qashan
kawsamun nir kriyiq katiy, allita
tapumar yaĉhamanayanllapa.

7Chaynu Pablo nitinmi, chay farisеu-
kuna, chaynulla saduceo runakunapis,
paynin paynin willanakur, chiqanchana-
kuranllapa. Chaqa fariseo runakuna
yupayllami Pablupis kriyiq. 8Piru
saduceo runakunaqa ninllapa, wanuq-
kunaqashi mana kawsamunnachu nir.
Chaynulla ninpis, angelkuna, ispiritupis,
mana kanchu nir. Nataq fariseo
runakuna-shuypaqa kriyinllapa chay
saduceukuna mana kriyishankunapiqa.
9Chaynu piñachinakurmi, paynin
paynin anyanakuranllapa. Chayna,
yaĉhar yaĉhachikuqkuna fariseukuna
kar, sharir kaynu niranllapa
Pablupaqqa:

—Kay runaqa mana ima mana
allintapis rurashachu. Imanupiqaĉhi uk
ispiritu, manaqachu uk ángel willatin
rimasha kanqa nir.

10Piru chaynu mana qasillaq anyanaku-
yatinllapaqa, chay suldadukunapa mantaq-
ninqa yarpuran: Wak Pablutaĉhi aypar piti
piti tukchinqallapa nir. Chaymi ayka
suldadukunata kaĉharan Pabluta dasla
apananpaq chay kwartil kayashanllaman.

11Chaymanta chay tuta yurqaypimi
Amitunchikqa Pabluman rikarir niran:
“Shachinakuy Pablo. Chaqa nuqapaq
kay Jerusalenpi rimashaykinumi,
Romapipis rimanki” nir.

Pabluta wanuchinanpaqmi parlaranllapa

12Chaymanta achkiyatinnaqa, wakin
Israel runakunaqa parlaranllapa imanu
Pabluta wanuchinanllapapaq nirmapis.
Chaymi juraranllapamapis, manashi

mikuyanqallapachu, chaynulla manashi upyayanqalamapischu Pabluta manaraq wanuchisha karqa nir. 13Chaynu tratuta rurasha chaykunaqami, kwarintamantapis mas runakuna karanllapa. 14Chaymi kurakunapa mantaqninkunaman, chaynulla ruku mantakuqkunaman rir kaynu niran:

—Nuqakunaqami jurasha kanillapa ama mikunayllapapaqchu, manaraq Pabluta wanuchiyarqa. 15Kananqami qamkuna chay wakin kusa mas karguyjunkunawan mañayllapa chay suldadukunapa mantaqninta qamkunaman allaqmanta Pabluta apamunanllapapaq, 'Imanullapis allita tapushaqllapa' nirla. Chaypaqqami, nuqakunaqa listuna yarakuyashaqllapa, manaraq ĉhamuyatin wanuchinayllapapaq.

16Piru chaynu parlashanllapapaqmi, Pablupa irmananpa wamran yaĉharan. Chayta yaĉharqa, riran chay suldadukunapa kwartilninman Pabluta willaq. 17Chaymi, Pabluqa suldadukunapa uk kapitanninta qayar niran:

—Kay wamrata apay mantaqnikiman. Paymi imalataqa willanayan nir.

18Chaymi, chay kapitanqa mantaqninman apar niran:

—Chay prisu kaq Pablumi qayamar nimasha, kay wamrata qamman apamunaypaq. Chaqa payqashi imalataqa willashunayan nir.

19Chaymi, chay suldadukunapa mantaqninqa, makinmanta aysakur wakaqla apar chay wamrataqa kaynuta tapuran:

—¿Imatataq willamanayanki? nir.

20Chaynu nitinmi, chay wamraqa niran:

—Israel runakunami parlasha, qamta willashutinllapa allaqmanta apanaykipaq Pabluta chay kusa mas karguyjunkunaman, 'Imalataqa tapushaqllapa' niqnula. 21Piru amami kriyinkichu. Chaqa, paykunamanta kwarintamantapis mas runakuna yarakuyanqallapa pakakusha wanuchinanpaq. Chaqa paykunami jurashallapa manashi mikuyanqallapachu, chaynulla manashi upyayanqallapapischu Pabluta wanuchinankaman nir. Kananqami, paykunaqa 'Apashaq' ninaykilatana yarayanllapa.

22Chaymi, chay suldadukunapa mantaqninqa chay wamrata kaĉharan kaynu nir:

—Amami mayqantapis willankichu chay parlamashaykitaqa.

Pablutami kaĉharanllapa gubirnadur Felixman

23Chayna chay suldadukunapa mantaqninqa, ishkay kapitanta qayamur willaran:

—Suldadukunata willay listakanqallapa kanan tuta tukuynin, a las nwibi rinanllapapaq Cesarea pwibluman. Kaynumi listakanqallapa: Dusyintus suldadukuna ĉhakpa rinanpaq, sitintaqa bistyapi rinanpaq, nataq dusyintus-shuypaqa lansawan rinanllapapaq. 24Chaynulla Pablupaqpis listankillapa uk bistyata chaypa anan ritin, allilanta ĉhachinaykillapapaq gubirnadur Felixpa naypanmanqa.

25Chay paykunawanqa uk kartata kaĉharan kaynu niqta:

26Nuqa Claudio Lisiasmi,
qam kusa mantakuq gubirnadur
Felixta saludashuni.
27Nishunimi: Israel runakunami,
kay runataqa aypashallapa kasha
wanuchinanllapapaq. Chaymi "Nuqa
romano runa" nir yaĉhar, suldaduykunawan rir washasha kanillapa.
28Chaypaq allita yaĉhanarmi, aparay
Israel runakunapa kusa mas karguyjunkunaman. 29Chayman apatiymi,
paykunapa kustumrinkunaraykula

ĉhiqnisha kasha karanllapa. Chaynu katinmi, wanuchinanllapapaq, karsilman itananllapapaqmapis mana allinchu. 30Chaymi, Pabluta qamman kaĉhamuni Israel runakunashi parlashallapa wanuchinanllapapaq nir yaĉhar. Chaynulla gubirnadur Félix, Israel runakunatapismi willasha kani qampa naypaykiman shamur parlashutin yaĉhanaykipaq, imapaqmi uchachayan nirmapis.

Kaylatami willashunaray.

31Chay suldadukunaqami, chay mantaqnin nishannulla Pablutaqa tuta aparanllapa. Chaynu tukuy tuta rirllapami, ĉharanllapa Antípatris shutiq kwartilkaman. 32Chaymanta achkiyatinnaqa, chay ĉhakpa risha suldadukunaqa tikrakamuranllapana chay kwartilninllapaman. Nataq chay bistyapi risha chaykuna-shuypaqa, riranllaparaq chay Cesarea pwibluman ĉhanankaman. 33Chaymanta Cesarea pwibluman ĉharnaqa, chay kartata apashanllapataqa gubirnadurta quranllapa. Chaynulla Pablutapis qukuranllapa. 34Chay kartata qutinllapa liyirqa, chay gubirnadurqa Pablutaqa tapuran:

—¿Maymantataq kanki? nir.

Chaymanta Pabluqashi prubinsya Ciliciamanta nir yaĉharqa, 35niran:

—Chay uchachashuqkuna shamutinmi yaĉhashaq nir.

Chaymantami, kaĉhakuran allita rikananllapapaq Pablutaqa, gubyirnu Herodespa mantakuna wasinpi tatin.

Pablumi Felixpa naypanpi rimaran

24 1Chaymanta sinku diyamantaqa, chay kurakunapa mantaqnin Ananiasqa Cesareaman ĉharan wakin ruku runakunawan, chaynulla paykunapa uk abugadun Tértulo shutiqwan. Tukuy kaykunami, chay gubirnadurpa naypanpi taranllapa Pablupaq willananllapapaq. 2-3Chaymanta, Pabluta apamutinllapanaqa, washaqninllapa Tertuluqa willaq qallariran chay gubirnadur Felixtaqa kaynu nir:

—Kusa allin tayta gubirnadur Félix, qamrayku kusa shumaqta tanchikllapa. Qampa yaĉhaynikiwan kusa shumaqkunata rurashanchikllapa kay nasyunninchikpiqa. Tukuy chaykunapaqqami maydiyapis, maypipis yaĉhar tukuy shunquyllapawan payji nir agradisishunillapa. 4Piru ama masyadu tardachishunaypaqmi, qamta rugashunillapa uk ratulataqa rimatiyllapa uyakunaykipaq. 5Kay runatami, lanĉha yupay mana allinta tukuqta tarisha kanillapa. Chaqa tukuy pachapimi, ukmanta yaĉhachikutin Israel runakunaqa manana pullanachu kar, piñachinakur kawsanllapa. Chaynulla payqa Nazaretmanta Jesús ninllapa chay paypi kriyiqkunapa mantaqnin. 6Payqami, Dyusta aduranchikllapa wasipipis ukmanta tukunaran. [Chayraykumi, runakunawan ayparayllapa nuqakunapa liyniyllapawan rikar kastiganayllapapaq. 7Chaypi aypasha katiyllapa, chay suldadukunapa mantaqnin Lisiasmi suldadunkunawan shamur binsimarllapa aparan. 8Chaynu aparnaqa ashwan kaĉhamaranllapa qamman.] Chaymi kananqa qamlla tapukur yaĉhanki tukuy kay uchachayashayllapapaqqa.

9Chaynu nitinmi, wakin Israel runakunapis chaynullata nir kaynu niqllapa: “Chiqaptami chaynu tukusha” nir. 10Chaymanta chay gubirnadurqa, makinwan siñalta ruraran Pablo rimananpaq. Chaymi Pabluqa niran:

—Tayta gubirnadur. Nuqaqami rimashaq kaynuta qampa naypaykipi washakanaypaq. Chaqa yaĉhanimi qamqa kay pachapa rikaqnin kanki

unaymanta-pacha nir. Chaymi yaĉhanki imami allin, mana allin nirmapis.
11Qamllami allita tapukuyta puytinki, nuqaqami Jerusalenmanqa ĉhamusha kani chayraq Dyusninchikta aduraqqa. Chayraq dusi diyaraqmi kayman ĉhamushayqa. 12Piru nuqataqami, mana mayqanwan anyanakuqlamatapis tarimashallapachu. Chaynulla Dyusta aduranan llapa wasipipis runakunataqa mana imanishalamapischu kani. Chay wakin tantakananllapa wasikunapimapis, chaynulla kay pwiblupa lugarninkunapiqa mana imatapis rurashachu kani. 13Kay runakunaqami, mana imanupis uchachamayta puytinllapachu, chay rimashankunaqa mana chiqap kashanrayku.

14“Piru nuqaqami allita willashaykillapa: Paykuna yupaymi tukuy unay rukunchikkunapa Dyusninta sirbini, Moisés mantakushankunata rurani, Dyuspaq unay rimaqninkuna iskribishankunapi kriyini ima. Chaynulla Amitunchik Jesuspipis kriyini. Piru Amitunchik Jesuspi kriyiqkunaqashi, chay uchachamaqkunapaqqa mana allinchu nin. 15Nishushayllapanulla nuqapis, Dyus nishanta kriyiq kar, paykuna yupay yarakuyani wanuqkunaqa qashanpis kawsamun, allin kar, mana allin kasha karmapis nir yaĉhar.
16Chayta yaĉharmi Tayta Dyuspa naypanpi, chaynulla runakunapa naypanpipis, kusa allinlata rurayta yarpuni tukuy tyimpu mana shaykuq.

17“Unaytana uklaw pachakunapi yaĉhachikur puriyarqa, tikrakamuray pwibluy Jerusalenman qillaysitukunata tantar ima, chay mana imayjunkunata yanapanaypaq. Chaynulla riraypis ufrindakunata ĉhuraq Tayta Dyuspaqpis.
18-19Kayllatami rurayaray, chay paqakuna kustumrita rurashana kar, mana mayqantapis qillakachirchu. Chaypi chaynu kayatiy, piru Asia pwiblumantami, Israel runakuna shamur tarimaranllapa Dyusta aduranan llapa wasipi. Chay paykunami kay naypaykiman shamur willashunmanllapa, imanu nuqa mana allinta tukusha katiymapis. 20Imatataq kay uchachamaq runakunaqa yarayanllapa. Willashunmannari chay kusa mas karguyjunkunapa naypanpi nuqapa uchayta tarisha karqa. 21Manaqachu nuqataqa uchachamayanllapa chay kusa mas karguyjunkunapa naypanpi jwirtita rimar kaynu nisha kayaq kani chaypaq: ‘Qamkunami wanushakunaqa qashan kawsamun nir kriyiq katiy, rikar yaĉhamanayankillapa’ nishayrayku”.

22Chay Felixqa allita, Jesuspi kriyiqkunapaq yaĉhaq kar, Pablo rimatin uyakurmi chaylapi qasillaran, “Chay suldadukunapa mantaqnin Lisias Jerusalenmanta ĉhamutinmi allitaqa yaĉhashaq, kay runata uchachayashaykillapapaq” nir. 23Chaymi Felixqa, chay kapitanta niran:

—Pablutaqa apar chay kwartil kayashanman itar kuytayllapa. Piru mayqan amigunkuna ayllunkuna ima ministiyashanwan rikaq ĉhatinmaqa, dijatkillapa lluqshir parlanqa.

24Chaymanta ayka diyamantanaqa, qashan Felixqa ĉharan warmin Drusilawan pulla. Chay warminqami Israel warmi kaq. Chaymantami Felixqa kaĉhakuran Pabluta qayamunanllapapaq. Chaymi Amitunchik Jesuspi chiqapta kriyishanpaq parlatin, payqa uyakuran. 25Pabluqami niran: “Allinkunata rurar, imakunamantapis tantyakar ima tashunllapa. Maydiya jwisyu diya ĉhamutinmi Tayta Dyus tukuyta rikamarninchikllapa yaĉhamashunllapa”. Chaynu nitin uyaparqami, kusata manchakur niran:

—Riy kananqa. Qashan yanqalla karmi qayashayki nir.

26Piru Felixqami yarpuyaran:
Pabluqami lluqshichinaypaqqa qillayta
qumayanqa nir. Chayraykumi kutir,
kutir qayayaranlla Pablutaqa, paywan
parlananpaq. 27Chaynuqami ishkay
añuta karanllapa. Chaymanta Felixqa
gubirnadur kashanmanta yarqunan-
paqna karqa, Israel runakunawan allinpi
kidanar, Pablutaqa prisu dijaran.
Felixpa lugarninqa, uk runa Porcio
Festo shutiqna kidaran.

Pablumi Festupa naypanpi

25 1Chaymantami, Cesarea
pwiblupi Festuqa gubirnadur
kargunta ayparna, kimsa diyamantaqa
Jerusalén pwibluman riran. 2Chaypimi,
kurakunapa mantaqninkuna, Israel
runakunapa wakin karguyjunkunawan
tantakar, Pabluta kuntrar chay uchacha-
yaqllapa chaypaq willaranllapa.
3Chaynullami kusalata mañaranllapapis
Pablutaqa, Jerusalenman apamunan-
llapapaq. Chaynuqami munaranllapa
nanllapi wanuchiyta yarpur. 4Piru
Festuqami niran:

—Pabluqami Cesarea pwiblupi prisu.
Ayka diyamantami nuqa riyani
wakman. 5Qamkunamanta kay karguy-
junkuna nuqawan pulla Cesareaman
rinayarllapaqa riyllapa. Chayna wakpi
chay runa ima mana allinta rurasha
katinqa, naypaypi willatkillapa
yaĉhashaq nir.

6-7Chay Festuqami, uchu diya manaqa
dyis diyataraq kasha kanqa Jerusalen-
piqa. Chaymantaraqmi Cesareamanqa
tikrakaran. Allaqnin Cesareaman
ĉhashana katinqa, chay Israel karguy-
junkuna ĉhatinnaqa, Festuqa chay
mantakunan samananpi tar kaĉhakuran
Pabluta apamunanllapapaq. Chayna
Pabluta yaykuchitinllapanaqa, Israel
runakuna Jerusalenmanta ĉhasha
chaykunaqa qimikar, kusa mana allin
ukmankunata willar uchacharan. Piru
chay rimashanllapaqa, mana chiqapchu
karan. 8Chaynu nitinllapanaqa Pablupis
washakananpaqqa, kaynu niran:

—Nuqaqa manami paykunapa
liyninmanta, Dyusta aduranallapa
wasimanta, chaynulla Romapa
mantakuqnin Cesarpaqpis ukman mana
allintaqa tukushachu kani nir.

9Chaynu nitinmi, Festuqa Israel
runakunawan allinpi kidanar qashan
Pablutaqa tapuran:

—¿Rinayankichu Jerusalenman,
wakpi nuqaqa rikar yaĉhanaypaq?

10Pabluqa niran:

—Nuqaqami qampa naypaykipi kani
romano kashayrayku chay punta
mantashuqniki Romamanta numrashu-
sha katin. Chaymi qam rikar yaĉhama-
naykipaq kanki imanu kani nirmapis.
Qamqami allita yaĉhanki, nuqaqami
mana ima mana allinkunataqa tukusha-
chu kani, Israel runakunawanqa
nirmapis. 11Mana allinta tukusha
katiyqa, kastigar wanuchimanqallapa.
Wanunaypaqqa manami manchakuni-
chu. Piru mana imanu tukusha katiyqa,
manami mayqanpis paykunaman
qukumaytaqa puytinllapachu. Chaynu
paykunaman kaĉhamanatkiqa, ashwan
mañashaq chay Romapa punta
mantakuqnin Cesarta, payna rikar
yaĉhamananpaq nir.

12Chaymi Festuqa wakinnin karguy-
jun kaqkunawan parlar niran:

—Qamllami mañamanki, chay
mantakuq César rikar yaĉhashunanpaq
nir. Chaynami paymanna rinki nir.

Pablumi gubyirnu Agripapa naypanpi

13Ayka diya pasatinnaqa, gubyirnu
Agripaqa irmanan Berniciwan riranllapa
Cesarea pwibluman Festuta watukuq.
14Chayman ĉhar ayka diyatana katinmi,
Festuqa parlaran Agripata kaynu nir:

—Kaypimi dijasha chay gubirnadur Félix uk prisuta. Paymi shutin Pablo.
15Jerusalenpi katiymi, kurakunapa mantaqnin, Israel runakunapa ruku mantakuqninkunawan payta uchachar wanuchichinaypaq nimaran. 16Piru nuqaqa niray: ‘Romamanta karguyjunkunaqami mana wanuchikuyta puytinchikchu, manaraq chay uchachakuq chaywan, chay uchachakaq chayta allita tapur yaĉharqa’ nir. 17Chayraykumi paykunawan Jerusalenmanta kay Cesareaman shamurayllapa. Ĉhamurnaqa, manami tardarchu allaqnin chay mantakunay samanaypi tar, kaĉhakuray chay runata naypayman apamunanllapapaq. 18Piru chay naypayman shamur uchachaqkuna qimikarqa, mana ukman imata rurashankunapaq uchachayanqa nir yarpuyashaynutachu willaranllapa. 19Chay uchachaqkunaqami, uchachayanllapa uk runa, Jesús shutiq wanusha katinshi, Pabluqa chay runaqa kawsayan nir kriyishanlapaq. Chay paykunamanta ukmanta kriyiq katin, chaylapaqmi ĉhiqnir uchachayanllapa. 20Chayna nuqaqa mana imatapis chaykunapaq rurashaq nir yaĉharna, tapuray Pablutaqa rinayanqallachu Jerusalenman chaypi tapur yaĉhanayllapapaq kaykunapaqqa nir. 21Piru payqami mañamaran: ‘Romapa mantaqnin César rikar yaĉhamananpaq’ nir. Chaymi nuqaqa prisullaraq dijasha kani, payman kaĉhanaykaman nir.

22Chaymi Agripaqa niran Festutaqa:

—Nuqapismi chay runataqa uyakuyta munani nir.

Chayna Festuqa niran:

—Allaqmantami uyakunki nir.

23Chayna allaqmantaqa Agripawan Berniciqa kusata mudakusha ĉhar, chay wasipi tantakasha karanllapa chayman yaykuran. Pullanqami yaykuran suldadukunapa mantaqninkuna, chaynulla chay pwiblumanta kusa runa nishakunapis. Chaymi Festuqa kaĉhakuran apamunanllapapaq Pablutaqa.
24Ĉhachitinllapanaqa niran:

—Gubyirnu Agripa, wakin kaypi kaqkuna, chaypimi wak runaqa. Tukuy Israel runakunami Jerusalenpi chaynulla kay Cesareapipis, nuqaman shamur payta uchachar, mana uyaraq ‘¡Wanuchiy, wanuchiy!’ nimaranllapa. 25Piru nuqapaqqa manami imatapis mana allintaqa rurasha yupaychu wanuchinapaqqa. Chaynu katinmapismi paylla mañamasha, chay Romapa mantaqnin César ninllapa pay tapunanpaq. Chaymi nuqaqa payman kaĉhashaq nisha kani.
26-27Piru paypaq mana imatapis allita yaĉharmi, mana imatapis iskribiyta puytinichu chay mantaqninchik Cesarmanqa. Chaqa manami allintachu yarpuchiman, uk prisuta kaĉhanaypaq payman ima uchayjun nir mana iskribirqa. Chaymi apamuni qamkunapa naypaykillapaman qam gubyirnu Agripa taputki, uyakurna iskribinaypaq.

Pablumi gubyirnu Agripapa naypanpi rimaran

26 1Chaymantami Agripaqa niran Pablutaqa:

—Kananqa rimayta puytinki yaĉhanaypaq imanu purinki nirmapis.

Chaymi, Pabluqa makinta alsar kaynu niran:

2—Gubyirnu Agripa, kusala aligrimi kani, qampa naypaykipi rimanaypaq kashayrayku. Nuqami Israel runakuna uchachamashanllapapaq rimashaq yaĉhanaykipaq. 3Qamqami chiqapta yaĉhanki kay Israel runakunapa kustumriyllapataqa. Chaynulla yaĉhankipismi chay willanakushayllapapaq. Chayraykumi mañashuni allita uyakumanaykipaq.

4“Tukuy Israel runakunami yaĉhanllapa, takshaymanta-pacha chay

pachaypi, Jerusalenpimapis, imanumi
paykunawan tasha kani nirmapis.
5Yaĉhanllapapismi, rimayta munarqa
rimanqallapa, nuqaqa fariseo runa
kasha kani nir. Chaqa chay fariseo
runakunaqami tukuy Israel runakuna
kriyishanchikllapataqa kusa allita rurar
kumplinllapa. 6Nuqaqami kriyini unay
rukunchikkunata, Dyus 'Uk washakuqta
kaĉhamushaq' nir arnishanpi. Chaypi
kriyishayraykumi uchachamarllapa
kanan-shuypaqa kayman apamashallapa
tapumananllapapaq. 7Chaynu kay Israel
dusi ayllukunamanta, Dyus chay
arnishanta rikayta yarpur, unaqpis
tutapis Dyusta allita kasur sirbir ima
kawsanllapa. Gubyirnu Agripa, nuqapis
chaynu paykuna yupay katiymi, yanqa
illaqta uchachamayanllapa. 8¿Manachu
qamkunaqa kriyinkillapa, Tayta Dyusqa
wanushakunata qashan kawsachimun
nirqa?

9"Paykuna yupay nuqapis unayqa
Nazaretmanta Jesuspa shutinta ĉhiqnir,
kusa saqra ukmanta rurayta yarpuq
kani. 10Chay yarpushaynumi ruraray
Jerusalenpiqa, chay kurakunapa
mantaqninkuna urdinta qumatinllapa.
Chaymi Jesuspi kriyiqkunataqa prisuq
kani. Chaynulla wanuchitinllapapis
nuqapis chay yarpuylla kar 'Wanuchiy-
llapa' niq kani. 11Kutir kutirmi qischaq
kani, 'Jesuspiqa manana kriyishaqna-
chu' ninankaman. Chaynullatami ruraq
kani tukuy tantakananllapa wasikunapi.
Paykuna kusata piñachimatinmi, uklaw
pwiblukunapi katinmapis ikinta riq
kani.

12"Chaynu chay kriyiqkunapa
ikinllapapi puriq karmi, riyaray
Damasco pwibluman, chay kurakunapa
mantaqninkuna urdinta qumasha katin.
13Piru, gubyirnu Agripa, alas dusi
yupayna nanpi karqami, rikaray unaq
syilumanta kusa llipya intiru,
rupaymanmatapis masta achkirachika-
muqta. Chayqami tukuy nuqawan
riqkunamanpis achkiramuran. 14Chaynu
achkirachimatinllapami tukuyniyllapa
pachaman ratarayllapa. Chaymanta uk
hebreo rimaypi, kaynu nimaqta
uyaparay: 'Saulo Saulo ¿imapaqtaq
ikiypi purinki qischamanaykipaq?
Chaynu purirqami qamlla mana
allintachu rurakayanki, imanuĉhi
turumaqa yapukuyar, ikiman matqakur,
rijapi ĉhachikarqa paylla nanachikun
chay yupay'.

15"Chaymantaqa niray: '¿Mayqantaq
kanki, Taytituy?'

"Chaynu nitiymi Amitunchikqa
nimaran: 'Nuqami kani Jesús, chay
mayqanpa ikinpiĉhi qischanaykipaq
puriyanki chay. 16Sharir shay. Chaqa
nuqaqami qamman rikarisha kani
nuqatana sirbimar, kay kanan rikashay-
kikunapaq uk tistigu yupay parlakunay-
kipaq. Chaynullami kaymanta naypaq-
man rikachishuyani, chaykunapaqpis
qam parlakunki nuqapaqqa. 17Chaynu
parlakutki, Israel pwibluykimanta
kaqkuna, chaynulla chay jwira mana
Israel runakuna ĉhiqnishutinpis nuqami
washashayki. Chaqa mana Israel
runakunamannami kananqa kaĉhashuni.
18Chaynu yaĉhachikutki paykunaqa
intrakar manana tutaparaqpi yupay
dyabluwannachu purinqallapa. Ashwan
nuqapi kriyirna, achkiraqlapina kusa
shumaqta kawsanqallapa. Chaynuqami
uchankunamanta pirdunar wamray-
paqna riqsishaq, chay wakinkuna
nuqapi kriyishakunata yupayna' nir.

19"Chaymi gubyirnu Agripa,
syilumanta willamashanta, kasurmi
kriyirayna. 20Chayraykumi ashwan
naypaqtaqa Dyus rimashankunata
Damasco pwiblupi rimar yaĉhachikuray.
Chaymantami yaĉhachikuray
Jerusalenpi, chaynulla Judea pwiblu-

kunapi, mana Israel runakunata,
Dyuspina kriyir, paymanna tikrakar
kusa allinkunatana rurar kawsanan-
llapapaq. 21Chayta rurashayraykumi
Israel runakunaqa Dyusta aduranan-
llapa wasipi aypamar wanuchimana-
ranllapa. 22Piru Tayta Dyus yanapa-
matinmi, kanankaman mana manchakur
imachu payllapaq yaĉhachikur purini,
tukuy runakunata – taksha kaqkunata,
chaynulla atun kaqkunamatapis.
Manami Dyuspa rimaqninkuna, chayn-
ulla Moisés rimashanmanta ukmantachu
rimasha kani. Chaqa paykunata Dyus
rimachitin, imami pasayanqa nir kaynu
niqllapa: 23‘Dyus Akrashan Cristunshi
wanuyanqa. Piru wanushana karmapis-
shi, qashan tukuymanta naypaqta
kawsamuyanqa. Chaynullashi pay
wanur kawsamushanwanqa, intrachi-
manchik paypi kriyisha kar wanurmapis
washakayashun, kay pwiblunchikpi
taqkuna, chaynulla uklaw pwiblukunapi
kaqkunamapis’ nir”.

Pablumi gubyirnu Agripata willaran Jesuspi kriyinanpaq

24Pablo, Jesús wanur qashan
kawsamusha nir rimatinmi, Festuqa
jwirtita rimar kaynu niran:

—¡Pablo kusa yarumi kanki! ¡Kusata
istudyasha karmi yaruyashayki! nir.

25Piru Pabluqa niran:

—Manami yaruyashachu kani. Kusa
allin tayta Festo, ashwan kay rimashay-
kunami chiqap mana llullachu intrakaq-
kunapaqqa. 26Mana kriyimatkillapa-
pismi, kay tayta gubyirnu Agripa, pay
yaĉhan Jesuspaqqa tukuyta. Chaymi
nuqaqa paypa naypanpimapis mana
manchakurchu rimani. Chaqa nuqaqa
yarpuni payqami chiqapta intrakasha
kaykunapaqqa nir. Chaqa kaykunapaq-
qami tukuy runakuna yaĉhan. 27¿Kriyin-
kichu gubyirnu Agripa, Dyuspa unay
rimaqninkuna nishantaqa? Nuqaqami
yaĉhani, qamqa kriyinki nir.

28Chaynu nitinqa, chay gubyirnu
Agripaqa niran:

—¿Kananllachu Jesucristupi dasla
kriyiq tikrakanayta munayanki? nir.

29Chaymi Pabluqa niran:

—Tayta Dyus munatinqami kanan,
manaqa maydiyapis kanman. Piru mana
qamlachu, ashwanmi tukuy kaypi
uyamaqkunaqa kriyinmanllapa.
Maydiyaqaĉhi nuqa yupay kanmanllapa,
mana prisukasha karllapa imamapis.

30Chaymantaqa, chay gubyirnu sharir
chaynulla gubirnadurpis, Berniciwan
pulla, wakin chaypi taqkunawanpis,
31riranllapa wakaqla parlaq, Pablo
nishankunapaq. Chaymi paykunapura
ninakuyaqllapa: “Kay runaqa manami
ima mana allintapis rurashachu
wanuchinallapapaqqa. Chaynulla
manami karsilpi kananlapaqmapis
allinchu”.

32Chaymi chay gubyirnu Agripaqa,
Festuta niran:

—Mana pay, chay mantakuq César
rikar yaĉhamanqa nimasha
kashallapaqa, kay runataqa kaĉhashana
kachuwanllapa nir.

Pablutami Roma pwibluman kaĉharanllapa

27 1Chaymanta, Italiaman
kaĉhamananllapapaq parlaran-
llapa. Chaymi Pabluwan wakin
prisukunataqa quranllapa suldadu-
kunapa mantaqnin uk kapitan Julio
shutiqta. Payqami Romapa mantaqnin
Augustupa chay wakin suldadunkunata
mantaq kaq. 2Nuqakunaqami riq
kanillapa yaku karrupa shananman,
Italiaman rinayllapapaq. Chayman
ĉharqa tarirayllapa uk yaku karruta
Adramitio pwiblumanta. Chayqami
rinanlapaqna kasha kayaq Asiapa

pwiblunkunaman. Chaymi chayman iqar rirayllapa. Pullayllapaqami riyaq Macedoniapa pwiblun Tesalonicamanta Aristarco.

3Chaymanta allaqnin diyaqa ĉharayllapa mar yakupa manyan uk pwiblu Sidón shutiqman. Chaypiqami chay Juliuqa, Pabluwan kusa shumaqta yarpur Pablutaqa dijaran amigunkunata rir watukutin, paykunana samachir qarananllapapaq ima. 4Chaymanta Sidón pwiblumanta lluqshitiyllapanaqa, naypayllapalawmanta kusa jwirti wayra shamuq qallariran. Chaymi mana naypaqman rinayllapapaq dijamatinllapaqa, chay yakupa ĉhaypinpi Chipre shutiq pachapa allilaw qichqanta pasar rirayllapa. 5Chaynu mar yakullata riyar, pasarayllapa Ciliciapa, Panfiliapa pwiblunkunapa naypanta. Chaynu riyarmi ĉharayllapa Liciapa uk pwiblun Mira shutiqman.

6Chayman ĉhatiyllapanaqa, chay suldadukunapa kapitanninqa, uk yaku karru Alejandría pwiblumanta Italiaman riqta tarir chayman iqachimaranllapa chaypina rinayllapapaq Italiaman ĉhanayllapakaman. 7Chaymi ayka diyata wayrarayku allmanta rirayllapa. Chaynu rirmi uk pwiblu Gnido shutiqpa naypanlawlaman ĉhaq kanillapa. Piru wayra naypaqman mana rinayllapapaq dijamatinllapami, yakupa ĉhaypinpi Creta shutiq pachapa ichuqlaw qichqanta pasar rir, Salmona pwiblupa naypanlawta pasar rirayllapa. 8Chaynu chay pachapa naypanlawta riyar wayrarayku qischakayarmapis ĉharayllapa uk pwiblu “Buenos Puertos” shutiqman. Chayqami Lasea shutiq pwiblupaqa yatalanpi kaq.

9Kusa unaytanami yakullapi karayllapa. Chaymi mar yakullata rinayllapapaq kusa manchakuypaqna kayaq. Chaqa tamya tyimpu shipchanamiri[v] karan. Chaymi Pabluqa tukuyta kaynu nir willaran:

10—Taytituykuna kay riyashanchikllapaqami kusa manchakuypaqta rikani. Kaypiqami imallaqa pasamashunllapa. Chaymi yaku karrumapis tukuy imantinchik limpu chinqanqa. Piru manami yaku karrulachu chinqanqa, ashwanmi nuqanchikkunamapis chinqachuwanllapa nir.

11Chaynu nitinmapis, chay suldadukunapa mantaqninqa, masqa chay yaku karrupa amunta, chaynulla chay yaku karruta purichiqta kasuran. Nataq Pabluta-shuypaqa mana kasuranchu. 12Chay pwiblumi yaqqa mana allinchu kaq tamya tyimputa pasanayllapapaq. Chaqa kusatari wayra kallpaq. Chayrayku yaqqa tukuyla yarpurayllapa Cretapa pwiblun Fenice shutiqman ĉhayta. Chaqa chaylawtaqari wayraqa mana kallpaqchu. Chaymi chaylapi tamya tyimputaqa pasayta yarpurayllapa.

Kusa manchaypaq wayra, yaku karruta kallpachiran

13Rinayashayllapalawman wayra kusa shumaqta qallaritin, anklata tantar chay mar yakullata riq qallarirayllapa. Chaymi chay Creta pachapa qichqanllata riyaq kanillapa. 14Chaymanta wakaqpina katiyllapaqa illaqmanta kusala jwirti wayra Euroclidón shutiq shamuq qallariran chay allilaw qichqayllapamanta. 15Chaymi chay yaku karrutaqa kusalata awikuq qallarir, chay riyashayllapamanqa wayra mana dijamaranllapachu rinayllapapaqqa. Chayraykumi dijatiyllapana apamaran-

v 27.9 Israel runakuna ayunu fyistanta silibranan tyimpu pasatinnaqami, tamya tyimpu qallariqna. Chaymi mar yakupi purinanllapapaqqa mana allinnachu kaq.

llapa pay riyashanman. 16Chaynu wayra apamatinllapa riyarqa pasayarayllapana yakupa ĉhaypilanpi uk pachita Clauda shutiqpa ikinlawta. Chayta riyatiyllapanaqa chay pachita ashlila wayrata arkashanrayku, kusata qischakar ima chay ikilawpi watakasha kayaq yaku karritutaqa iqachirayllapa. 17Chaymanta-shuypaqa waskakunawan allita watarayllapa chay atun yaku karruqa ama pakikananpaq. Chaynu kusa jwirti wayra katinmi, kallpachir apar chay achka aqu tantakasha Sirte shutiqman waqrachimachuwanllapa nir yarpur, chay yaku karrupa unaqninpi raĉhpa kaq chayta ishkichimuranllapa. Chaynu ruratiyllapaqami wayraqa munashannuna apamaranllapa. 18Nataq allaqninqa, chay wayraqa kusala jwirtillaraq karan. Chaymi chay yaku karru ankishyananpaqqa, kargata apayashanllapatapis yakuman itakuqna qallariranllapa. 19Chaymanta kimsa diyamantanaqa, ashwan makinllapawan[w] itakuq qallariranllapa chay yaku karrupi yaqqa mana ministikaypaq kaqkunataqa. 20Chaynulla rupayta, qullarkunamatapis ayka diyata mana rikayta puytirayllapachu. Chaqa, chay wayraqa kusala puktay intiru karan. Chaymi nuqakunaqa kusalata qischakar mana imanupis washakayashunllapachu nir yarpuyarayllapa.

21Chaynu qischakar imami, unaytana mana mikushachu karayllapa. Chaymi Pabluqa tukuypa ĉhaypinpi shar niran:

—Taytituykuna, allinmi kasha kanqa qamkuna kasumanaykillapapaq. Kasumar chay Creta pachamanta mana shamusha kashallapamaqa, mana tukuy kay pasamayashanchikkunaqa pasamayachuwanllapachu. 22Chaynu katinmapis, kananqa ama kwashallaqa tikrakayllapachu. Kay yaku karru chinqatinmapis, nataq tukuy nuqanchikkuna-shuypaqa mana uklamapis wanushunllapachu. 23Chaqa nuqa Dyuspa kar, payta sirbini chaymi naqa tuta nuqaman uk angelninta kaĉhamusha. 24Chaymi payqa nimaran: ‘Pablo, ama manchakuychu. Chaqa Roma pwiblupa punta mantakuqnin Cesarmanqami ĉhanaykipaq Dyusqa nisha. Chaynulla qamraykumi wakin pullayki chay yaku karrupi kaqkunapis washakanqa’ nir. 25Chayraykumi nuqa nishunillapa: Animakuyllapa. Chaqa nuqaqami Dyusniypi kunfyakar kriyini. Chaymi nini chay nimashanqa chaynu kanqa nir. 26Piru wayraqami apar yaku ĉhaypinlapi uk pachita chayman waqrachir itakumashunllapa.

27Chay tuta riyashayllapawanqa ishkay simanapaqna yakullata rirayllapa. Chaymi karayllapa chay yaku Adriático shutiqpi. Chay lugarpimi wakman kayman wayraqa yaku rurillapi purichimaranllapa. Chaymi ĉhaypi tutana yupay chay yaku karruta purichiqkunaqa tantyaran pachaman shipchayanchikllapana nir. 28Chayna miditinllapanaqa yaku rurimanqa karan binti brasa. Chaymanta ashlila naypakaq riyar qashan miditinllapaqa kinsi brasalana kayaq. 29Chay ruripi rumikuna katin waqrakachuwanllapa nir, chay yaku karrumanta waskakunawan watar ikilawman itakuran kwatru anklakunata. Chaykamanqa paykunaqa kusalata yarpuyaqllapa achkiyanmanna nir. 30Nataq chay yaku karruta purichiqkunaqa alsakar washakayta yarpuranllapa. Chaymi naypaqlawmanpis anklata itakuq tukuqnula chay takshala yaku karrituta yakuman ishkichiyta yarpuranllapa. 31Piru Pabluqami, chay

w 27.19 Wakin iskribikashakunapimi nin: “Makiyllapawan itakuq qallarirayllapa” nir.

mantaqninta chaynulla suldadunkunatapis niran:

—Kaykuna mana kay yaku karrupi kidatinqa, nuqanchikkunaqa mana washakashunllapachu nir.

32Chaymi chay suldadukunaqa, chay taksha yaku karruta ayka waskakunawan watasha karan chaytaqa pititin, yakuman rataran. 33Nataq achkiyayatinnaqa, Pabluqa tukuy mikunanllapapaq kaynu niran:

—Ishkay simananami kay yaku ruripi yarakushanchikllapa imashi pasanqa nir. Chaypaq yarpur mana mikuranchikllapachu imanuĉhi mikunchikllapa chaynuqa. 34Chaymi rugashaykillapa imalataqa mikuyllapa nir. Mikunaykillapapaqmi allin kanqa kawsanaykillapapaq. Chaqa manami mayqanninchikllapapis uk aqchanchiklamapis chinqanqachu nir.

35Kaykunata nirmi Pabluqa tantata aypar tukuypa naypanpi Dyusta payji nir, pakir mikuq qallariran. 36Chaymi, tukuy animakur mikuq qallariranllapa. 37Chay yaku karrupiqami dusyintus sitintay-saysi (276) runakuna karayllapa tukuyniyllapaqa. 38Chaymanta munashanllapata mikurnaqa, trigukunataqa mar yakuman itakuranllapa, yaku karruta ankishyachinanllapapaq.

Yaku karrumi marman chinqaran

39Chaymanta limpu achkiyatinnaqa, chay yaku karruta purichiqkunaqa karu maypi pachata rikaran. Piru mana yaĉharanllapachu maypi kanchikllapa nirmapis. Chaymi chaypi rikaranllapa uk kusa shumaq laduyjun aqulla pachata. Chaymi chaykaman yaku karrutaqa qimiyta yarpuranllapa. 40Chayraykumi chay anklakunataqa, pitir chaypina dijaranllapa. Chaynulla uk palalla qiru ikilawpi tikrachinanpaq sirbin chaytaqa, watashanmanta sarpicharanllapa chaywanna apananllapapaq. Chaymantaqa chay naypaqlaw purichinan raĉhpakunata unaqman alsar timplaranllapa, wayra pukatin yaku karru rinanpaq. Chaymi chay yaku karruqa chay aqulla pachaman ĉhanayaqllapa chaylawman qimikaq qallariranna. 41Piru chay yaku karruqami, yaku ruripiqa aqulla uk pacha karan chaypi waqrakaran. Chaymi naypaqlawunqa chay aquman yaykutin, manana kuyuranlamapischu. Nataq chay ikilawun chayta-shuypaqa yaku limpu pakiq qallariran.

42Chaymi suldadukunaqa, chay prisukunata wanuchiyta yarpuranllapa kanan nuqanchikkunamanta naypaqta lluqshirqa alsakanqa nir. 43Piru, chay suldadukunapa mantaqnin, Pabluta washanar mana wanuchinanllapataqa munaranchu. Ashwanmi kaĉhakuran, mayqanninpis nadayta puytiqqa yakullata rir naypaqta chay pachamanqa ĉhananpaq. 44Nataq wakin-shuypaqa tablakunapi, chay yaku karrupa pakinkunapi anan rir chay pachamanqa ĉhananllapapaq. Chaynumiri tukuyniyllapa allilan mana imapis pasamatinllapachu, ĉharayllapa pachamanqa.

Pablumi Malta shutiq pwiblupi

28 1Chaymanta tukuyniyllapa washakashana karqa, yaĉharayllapana chay maypiĉhi karayllapa chay pachaqa Malta shutin nir. 2Chaymi chay pachapi taqkunaqa, tukuyniyllapata kusata kuytamaranllapa. Chayna kusalata tamya ishkiyatin kusata qasatin, ninata ratachir qayamaranllapa qimikar quñukunayllapapaq. 3Pablupismi shapshu yamtata tantakusha kar, chay ninamanqa itayaran. Chaymi, kusata nina miratin chay shapshuta ninaman itayashanmanta uk largu kuru

lluqshimur Pabluta makinpi kanir warkurakuran. 4Chayna, chaypi taq runakunaqa chay largu kuruta, Pablupa makinpi warkuraqta rikarqa paykunapura ninakuranllapa: “Kay runaqami uk wanuchikuq kanqa. Chaymi mar yakumanta michka washakasha karmapis, kastigakar wanuyanqa” nir.

5Piru Pabluqa chay largu kurutaqa ninaman ĉhaspitin mana imapis pasaranchu. 6Chaymi tukuy chaypi kaqkuna chayta rikar yarpuyaranllapa: Saksarchu wanunqa, manaqachu das wanunqa nir. Chaynu nirmi kusata chapayaranllapa. Unaytana chapayatinllapaqa mana imapis pasaq yupay katinqa, ukmantana yarpur ninakuqllapa: “Pabluqami uk amitu” nir.

7Chay kayashayllapamanta yatayllapakaqlapi karan ĉhakrakuna. Chayqami chay lugarmanta uk runa punta mantakuq Publio shutiqpa kaq. Paymi samachir kuytamaranllapa kimsa diyata. 8Chaymi chay Publiupa taytan kusala qishaq mantalapi kayaq. Allipla rupapi chaynulla kusata waqtallata apaq. Chaymi Pabluqa riran watukuq. Chayman ĉharnaqa, Dyusman mañakur chay qishaqpa ananman makinkunata ĉhuratinla, alliyaran. 9Chayta rikarllapami, ukkunapis qishaqninkunata apamuqllapa. Chaymi chaykunatapis Pabluqa allicharan tukuyta. 10Chayraykumi, ashwan kusa masta kuytamaranllapa. Chaymi rinayllapapaqqa tukuy ima ministishayllapata qumaranllapa.

Pablumi Roma pwibluman ĉharanna

11Piru kimsa misismantaraqmi rirayllapa, Alejandriamanta uk yaku karru tamya tyimputa chaypi pasasha kayaq chaypi. Chay yaku karruqami dyusninkuna Castorwan Pólux niqllapa chaykunapa ritratunta naypaqlawunpi ĉhurakusha kayaq. Chayman iqarmi rirayllapa. 12Chaynu rirllapaqami, yakupa manyanlapi uk lugar Siracusa shutiq chayman ĉhar, chaypina kidaq kanillapa kimsa diyata.

13Chaymantaqa rirayllapa yakullata, Regio shutiq pwibluman ĉhanayllapakaman. Nataq allaqninqami, wayra surlawmanta shamuyatin, uk diyapi tardilana ĉhaq kanillapa uk pwiblu Puteoli shutiqman. 14Chaypiqami tarirayllapa, Jesuspi ayka kriyiqkunata. Chaymi paykuna chaypi kidachimatinllapa kidarayllapa uk simanata. Chaymantaqa rirayllapana Roma pwibluman. 15Chaynu rir largullaraq ĉhanayllapapaq faltayatinqa Romamanta wakin kriyiq masiyllapakunaqa yaĉhayaqllapana nuqakuna riyanillapa nir. Chaymi shamur tarimaqllapa uk pwiblu Foro Apio shutiqpi. Chaynulla wakinkuna-shuypaqa tarimaranllapa chay uk lugar “Tres Tabernas” niqllapa chaypi. Chaymi paykunata rikarqa, Pabluqa kusata aligriyar Dyusta payji niran. 16Chaymanta Roma pwibluman ĉhatiyllapanaqami Pablutaqa karsilmanqa mana itaranllapachu. Ashwanmi kaĉhakuranllapa paylana uk wasipi tatin uk suldaduna rikar kuytananpaq.

17Pabluqa Romaman ĉhashana kar kimsa diyamantaqa, kaĉhakuran Israel runakunapa wakin mantaqninkunata qayamunanllapapaq. Chaymi tantakashana katinllapaqa, Pabluqa niran:

—Ukniykuna manami ima mana allintapis rurashachu kani chay Israel runakunataqa. Chaynulla chay unay rukunchikkunapa kustumrinkunamatapis mana ukmantaqa rurashachu kani. Piru chaynu katiymapis, Jerusalenpimi, Romamanta karguyjunkunaman qukumaranllapa. 18Paykunaqami limpu tapumarllapanaqa dijamanaranllapa. Chaqa manari ima uchaytaqa tariranllapachu wanuchimananllapapaqqa. 19Piru Israel runakunaqa mana dijamayta munatinllapa, nuqalla mañaray kaypi Romapa punta mantaqnin

tapumar allita yaĉhananpaq. Nataq chay uchachamaqkunamataqa, nuqa-shuypaqa mana ima mana allinta rurayta yarpusha imachu kani. Chaqa paykunaqa pwibluyllamantari. 20Chayraykumi qamkunaman qayachimusha kani shumaqta parlanallapapaq tantakar. Chaqa tukuy nuqanchikkuna Israel runakunaqami kriyinchikllapa Dyusmanta washamaqninchikqa shamun nir. Chaynu kriyiq kar yaĉhachikur puritiymi, nuqataqa kadinakunawan watar imamapis prisumashallapa.

21Chaynu nitinmi paykunaqa niranllapa:

—Nuqakunamanqami, Judea pwiblumantaqa mana ima kartalamatapis ĉhachimushallapachu qampaqqa. Manami chay pwiblunchikmanta runa masinchikkuna wakmanta ĉhamuqkunamapis willamashallapachu qampaqqa imanu mana allinta tukushayki nirmapis. 22Piru nuqakunami qamta uyakushunayanillapa imatataq yarpunki chay kriyishaykipaq nir. Chaqa kay mushuq kriyishanllapapaqmi, tukuy pwiblupi ukmanta rimanllapa.

23Chaymi uk diyapi parlashunllapa nitin, chay diya paykunaqa achka runakunawan ĉharanllapa chay maypiĉhi Pablo samasha karan chay wasimanqa. Chaymi Pabluqa allaqmanta-pacha tardikaman parlaran tukuy runakunata, Dyus imanumi mantakun nir. Chaynulla Dyuspa rimaqnin Moisés, wakin rimaqninkuna iskribishankunata liyir Jesuspaq intrachiyta kamaran. 24Chaymi Pablo chaynu rimatinqa, wakin runakunaqa kriyiranllapa. Nataq wakinkuna-shuypaqa mana kriyiranllapachu. 25Chayna paynin paynin mana intrachinakuyta puytirqa, riq qallariranllapa chay runakunaqa. Chaymi Pabluqa niran:

—Santu Ispiritu Dyuspa rimaqnin Isaiaswan kar unay rukunchikkunata willashanqami chiqap kasha kaynu nirqa:

26 ‘Rir willay kay runakunata:
Qamkunaqami michka kusata uyakurmapis, mana intrakankillapachu.
Chaynulla michka chapakurmapis, mana rikakunkillapachu.
27 Chaqa kay pwiblumanta runakunapa yarpuyninqami mana intrakaqpaq tikrakasha.
Chaymi rinrinllapamapis limpu kirpakasha amana uyakunanllapapaq.
Chaynulla nawinllapamapis limpu kirpakasha amana rikakunanllapapaqnachu.
Chaynuqami tukushallapa ama nuqapi kriyinanllapapaq.
Mana nuqapaq intrakar kriyitinllapaqami, mana allichashaqmapischu nir’.

28Imanuĉhi unay rukunchikkuna yupay, Dyus nishanta mana intrakasha karqa, qamkuna Israel kaqkunaqa manana intrakankillapachu. Chaynu katin kananqa Dyus washashunanllapapaq willashushayllapaqa chay jwira mana Israel runakunapaqna kanqa. Chaqa paykunaqami uyakur intrakanqallapa kay nishaytaqa.

[29Chaymi kaykunata Pablo nitinqa, Israel runakunaqa riranllapana paykunapura willanakur.]

30Chaymanta Pabluqa, ishkay añuta kidaran chay pwiblullapi chay wasita alkilashanllapi. Chaynulla chaypimi tukuyta samachiq payta watukuq ĉhaqkunataqa. 31Manami mayqantapis manchar, mana mayqanpis willatin imachu, Pabluqa Dyuspa mantakuyninpaq, chaynulla Amitunchik Jesucristupaqpis yaĉhachikuq.

Romanos

Pablumi kartanta kaĉhan Romapi kriyiqkunaman

Apustul Pablo Corinto pwiblupi kimsa misista karmi, kay kartata kaĉharan Romapi kaq kriyiq masinkunaman. Kay kartata kaĉhashanqami karan añu 57pi yupay.

Romaqami kusala atun pwiblu karan. Chay pwiblupi mantakuqqami shutiq Nerón. Payqami achka pwiblukunata mantaq. Piru, Pabluqa manaraqmi Romamanqa ĉhasharaqchu kaq. Chaymi chay pwiblupi taq kriyiq masinkunaman Pabluqa kay kartata kaĉharan, Dyuspa rimayninta shumaqta intrakananllapapaq.

Kay kartapimi Pabluqa niran: Tayta Dyuspa rimananta tukuyla intrakar washakashunllapa. Chaqa tukuylami uchayjun kanchikllapa. Piru chaynu karmapismi, Amitunchik Jesucristupi kriyishalami, Tayta Dyusqa mana uchayjunpaqnachu riqsimanchikllapa nir, niran (1.1–8.39).

Chaynullami Pabluqa willaranllapapis: Tayta Dyusmi Israel runakunawan tratuta rurararanllapa nir. Piru chaynu paykunawan tratuta rurasha katinllapamapis, Amitunchik Jesucristupi mana kriyinaranllapachu. Chayraykumi kastigakashana karanllapa niran. Piru maydiya, Amitunchik Jesucristupi kriyirllapaqami, paywan kanqallapa nir imami willaran paykunataqa (9.1–11.36).

Chaynullami Pabluqa willaranpis: Amitunchik Jesucristupi kriyiqkunaqami, Tayta Dyus munashanlata rurar ima kawsanqallapa nir (12.1–15.13).

Kay kartallapimi paykunata niranpis: Kusalatami watukushuyllapata munayani nir. Chaymi Españaman riqnu, watukushaykillapa niran (15.14-33).

Chaynullami kay kartanpiqa kusalata saludaran ima paykunataqa (16.1-27).

Pablumi saludakun

1 [1]Munashay ukniykuna, nuqa Pablutami Tayta Dyus akrar kaĉhamasha Amitunchik Jesucristupa sirbiqnin, chaynulla apustulnin kar, paypa shumaq rimayninta yaĉhachikunaypaq. [2]Chaqa Tayta Dyusqami unay tyimpullapi paypa kaq rimaqninkunata willaran chay shumaq rimayninpaq kaynu nir iskribinanpaq: [3]"Washakuq Wamranshi kay pachaman shamuyanqa washamaqninchik" nir. Chaymantaqami Dyus nishannu, Jesucristuqa nuqanchiknu aychayjunpaq tikrakar Davidpa ayllunkuna kaqmanta nasiran. [4]Chaymi wanutinmapis, Santu Ispirituqa pudirninwan kawsachimuran. Chayraykumi yaĉhanchikllapa chiqapta Tayta Dyuspa Wamran nir, michka Davidpa ayllunmanta kasha karmapis. [5]Chaynu

karmi Amitunchik Jesucristo kusata llakipar akramaran apustulnin kanaypaq. Chaymi kaĉhamaran tukuy nasyunkunata rir yaĉhachinaypaq paypi kriyirna kasunanllapapaq. Chaynuqami payqa kusa riqsikashana kanqa.

6Chaynumi qamkunatapis Tayta Dyusqa munar akrashushallapa, Amitunchik Jesucristupi kriyir paypa wamrankunana kanaykillapapaq. 7Chaymi kay kartata kaĉhamuni qamkuna Roma pwiblupi taqkunaman. Chaqa Taytanchik Dyusmi qamkunataqa kusata munar akrashushallapa, allin kaqninkunalana kanaykillapapaq. Chaymi Taytanchik Dyusman, chaynulla Amitunchik Jesucristumanpis mañakuni, llakipar tukuy imapi yanapashunanllapapaq, shumaqta kawsachishunanllapapaq ima nir.

Pablumi Roma pwibluman riyta yarpuran

8Puntataqami kayta willashaykillapa: Uklaw pachakunaman rirmapismi uyapasha kani, qamkunaqashi allita, Amitunchik Jesucristupi kriyinkillapa nir. Chaymi nuqaqa payrayku, Tayta Dyusta kusata payji nini qamkunapaq. 9Chaynulla Amitunchik Jesucristupaq yaĉhachikur, tukuy shunquywan Tayta Dyusta sirbini. Chaqa paymi nuqapaqqa kusa chiqapta yaĉhayan imanumi qamkunapaq mana shaykuq waran waran mañakuyani nirmapis. 10Chaynumi imuraspis mañakunilla Tayta Dyus munatinqa, mana imapis pasatin imachu shamur watukushunayllapapaq. 11Chaqa kusatami rikashuyllapata munani, qamkunallata yaĉhachishutiyllapa chay kriyishaykillapamantaqa mas allita kriyiqkunana kanaykillapapaq. 12Kaynuqami nishunillapa: Qamkunaman shamutiy, Amitunchik Jesucristupi imanutaq kriyishanchikllapanulla ukninchikllapa ukninchikllapa animachinakunallapapaq.

13Ukniykuna, kaytami yaĉhanaykillapata munani: Kutir kutirmi qamkunaman shamuyta munasha kani nir. Piru kanankamanmi manaraq shamuytaqa puytishachu kani. Chaynumapis, Amitunchik Jesucristupaq tukuy intirupi mana Israel runakunata yaĉhachitiymi, paypi kriyishallapa. Chaymi kananqa qamkunamanpis shamunayani, chaypipis yaĉhachikutiy achkana kriyinanllapapaq. 14Chaqa tukuyta yaĉhachinaypaqmi kani, griego mana griego runakunata, chay yaĉhaq mana yaĉhaqkunamatapis. 15Chayraykumi kusata shamuyta munani qamkuna Romapi taqkunamanpis, Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachishunayllapapaq.

Dyusmi Jesucristupi kriyiqkunata washan

16Manami nuqaqa pinqakunichu Amitunchik Jesucristupa shumaq rimayninta yaĉhachikuytaqa. Chaqa Dyusqami pudirninwan mayqantapis, shumaq rimayninpi kriyiqkunataqa washanqa, puntataqa Israelmanta kaqkunata, chaymanta-shuypaqa mana Israelmanta kaqkunatapis. 17Chaqa Amitunchik Jesucristupa shumaq rimayninpi kriyishalami, Dyusqa uchanchikmanta pirdunar, kusa allinpaqna riqsimanchikllapa nir intrachimanchikllapa. Chaypaqmi Dyus nitin iskribikashakunapiqa nin: “Mayqanpis allita kriyishanraykulami, kusa allinpaq riqsikar kawsanqa” nir.

Tukuymi uchayjun kanchik

18Tukuy runakunami kusala mana allinkunata rurar ima, wakinkunata pantachinllapa Dyuspaq mana intrakananllapapaq. Chaymi Taytanchik Dyusqa piñakur, syilumanta-pacha

paykunataqa kastiganqa. 19-20Chaqa
Taytanchik Dyusllami paykunata
intrachiran, nuqami kusa allin, kusa
puytiq Dyusnikillapa kani nir. Chaynu-
qami intrachikuran, kay pachata,
chaynulla tukuy ima rurashankunawan.
Chaymi payllata mana rikarpis, chay
tukuy ima rurashanta rikarqa, tukuy
yaĉhaytana puytinchikllapa Tayta
Dyusqa imanu nirmapis. Piru tukuy
chaykunata yaĉharmapismi,
wakinkunaqa mana paypi kriyiytaqa
munanllapachu. Chaymi, “Mana
yaĉhashachu kani Dyuspaq” nirmapis,
paykunaqa mana washakayta puytinqa-
llapachu. 21Chaqa chay runakuna Tayta
Dyuspaq yaĉharllapapismi, imanuĉhi
payta aduranpaq kaq chaynutaqa
adurayta, payjichikuymatapis mana
munashallapachu. Ashwan chaykunata
rurananmantaqami mana allinkunata
yarpur kawsashallapa. Chaymi
shunqunpi mana allin yarpuyninkuna-
rayku, yarpuyninllapaqa tutaparaqpi
yupayna kidasha. 22Chaymi paykunaqa
“Kusa yaĉhayniyjunmi kanchikllapa”
nirmapis, ashwan kusa mana intrakaq-
kunapaq tikrakashallapa. 23Chaqa
Taytanchik Dyus kusa puytiq, chaynulla
tukuy tyimpupaq ima katinmapis,
aduraytaqa mana munashallapachu.
Ashwanmi adurayta munashallapa kay
pachapi kaq tukukaq imakunata amituy-
llapa nirqa. Chaymi adurashallapa
runapa, pariq kurukunapa, tukuy
kwatru ĉhakiyjun animalkunapa,
aysaĉhakar puriq kurukunapa ritratun-
kunata ima.

24Chayraykumi Tayta Dyusta mana
kasushanllaparayku, chay runakunataqa
dijasha munashanllapakunatana
rurananllapapaq. Chaymi paykunaqa
ukwan ukwan punur, kusa millanaypaq
imakunata rurar imana kawsanllapa.
25Chaynulla chay runakunaqami, chiqap
Dyuspi mana kriyinar, payta adurayta
mana munar, ashwan chay llulla
kaqkunalapina kriyishallapa. Chaynu
karmi, Taytanchik Dyustaqa mana
aduranllapanachu. Ashwanmi Tayta
Dyus rurashankunatana adurayanllapa.
Piru Taytanchik Dyusqami munan, chay
rurashankunataqa mana adurarchu,
ashwan pay payllatana alabanallapapaq.
Chaynumi kanqa.

26Chaymi chay runakuna, Tayta
Dyusta adurayta mana munatinllapaqa,
payqa dijashana kusa pinqaypaqkunata
rurananllapapaq. Chaymi warmikunapis
runanwan punuq yupayna warmipurana
punur mana allinta ruranakunllapa.
27Chaynullami ullqukunamapis warmin-
wan punuq yupay ullqupurana punur,
mana allin pinqaypaqkunata ruranakun-
llapa. Chaynu tukurllapami, kusata
qischakanllapa munashanllapalata
rurashanllaparayku.

28Chay uchayjunkunaqami mana
imatapis yaĉhayta munanllapachu
Dyuspaqqa. Chaymi Tayta Dyusqa
paykunamanta akrakaq yupay,
paykunalatana dijasha yarpuyninkuna-
piqa kusa mana allinkunalatana
yarpunanpaq. Chaymi kusa saqrakuna-
tana yarpur, paykuna munashanllata
ruranllapa. 29Chaynu karmi tukuy
riqchaq pinqaypaq uchakunata rurar
kawsanllapa. [Chaymi ukwan ukwan
pununllapa.] Runa masinkunatami
mana allinkunata ruranllapa. Ĉhiqni-
kunllapa. Iman katinpismi, miĉhanllapa.
Runa masinta inbidyanllapa. Wanuchi-
kunllapa. Kusata piñakurmi anyanakun-
llapa. Llullachinakunllapa. Kusa mana
allinkunalata rurayta yarpunllapa. Kusa
kwintastiru ima. 30Runa masinta
yanqallamanta uchachanllapa. Tayta
Dyustami ĉhiqninllapa. Kusa nubliru
tukurmi, ukkunata disprisyanllapa.
Paykunalla kusata alabakanllapa.

Ukkunata mana allinpaq tikrayta
yarpunllapa. Taytanllapakunata mana
kasunllapachu. 31Chaqa paykunaqami
mana intrakanar kusala kuchi yupay.
Imata arnikurpismi, mana kumplinllapa-
chu. Paykunalapaq imanpipis yarpur,
mana ukkunapaqqa yarpunllapachu.
Mana ukkunata pirdunanllapachu.
Chaynulla mana llakipakunllapa
imalamapischu. 32Piru paykunaqami
allita yaĉhanllapa Tayta Dyusmi tukuy
chay riqchaq uchayjunkunataqa tukuy
tyimpu wanunapaq kastigamanchik nir.
Piru chayta yaĉharmapismi mana
allinkunata rurar kusata uchakur
kawsanllapa. Chay runa masinkuna
paykuna yupay mana allinkunata rurar
uchakutinllapamaqami, ashwan kusata
aligriyanllapa.

Dyusmi tukuyta allita rikar yaĉhamaqninchikqa

2 1Piru qamkunamanta uknikillapa
mana uchayjun yupay tukur,
ukninta uchachar niyanman: “Payqami
kusala uchayjun” nir. Chaynu nirqami,
ashwan paylla kusa uchayjun kanqa.
Chaqa ¿imatana ukninta willanqa
paypis chaynu uchakurlla kawsarqa?
2Yaĉhashanchikllapanu, uchakuqkuna-
taqami Dyusninchik karanlata rikar
“Qamqa uchayjun kanki” nimayninchik-
matapis puytin, pay allinla kar tukuyta
rikar yaĉhamaqninchik kashanrayku.
3Piru qam, uknikita uchachar “Qamqa
kusa uchayjun kanki” niqqami, mana
imanupis washakayta puytinkichu,
Dyusninchikpa kastigunmantaqa.
4Imanupiqakish qamqa mana mancha-
kur uchakurlla kawsarqa, Dyuspaqqa
kaynuta yarpuyatki: “Dyusninchikqami
kusala allin kar, mana das piñakur
imaqa kastigamanchikchu” nir.
¡Manami chaynuchu! Ashwanmi
uchakuqkunataqa kastigan. Piru
payqami kusa llakipakuq kashanrayku
yarashuyan, uchaykikunata dijar
payman tikrakatki pirdunashunanpaq.
5Piru qamqami, kusa kuchi kar,
Dyusman mana tikrakanar bidaykitaqa
mana kambyayta munankichu. Chaymi
ashwan mas uchayjunpaqna tikraka-
yanki. Chaymi Tayta Dyusqa jwisyu
diyapi tukuyta allita rikar yaĉhar, kusa
manchaypaqtana kastigashunqa. 6Chaqa
tukuyninchiktami rikar yaĉhamayashun-
llapa, allinta mana allinta rurasha
kashallapamapis. 7Piru wakin
runakunaqami mana shaykuq allinlata
rurar, Dyusta sirbisha pullakumanchik
nir, paywan tukuy tyimpupaq luryanpi
kayta yarpunllapa. Chaymi paykunataqa
Tayta Dyusqa yanapar tukuy tyimpupaq
kawsachinqa. 8Nataq chay mana
allinkunata ruraqkunataqami, Tayta
Dyusqa kusata piñakur kastiganqa.
Chaqa paykunaqami chay tukuy allin
kaqmantaqa, Dyus nishantaqa mana
imalatapis kasuyta munanllapachu.
Ashwanmi munashanllata rurar kawsan-
llapa. 9Chaynu kashanllaparaykumi
michka Israel runakuna, mana Israel
runakuna karmapis qischakanqallapa.
Chaymi tukuy chay mana allinta
ruraqkunapaqqa kusala qischakaykuna,
yarpupakuykuna kanqa. 10Piru Tayta
Dyusqami chay allin ruraqkunataqa
allinmi kanki nir, kusata aligriyachir
shumaqta kawsachinqa, Israelmanta
kaqkunata, chaynulla mana Israelmanta
kaqkunamatapis. 11Chaqa Tayta Dyusqa
manami ukmanta, ukmantachu
rikamanchikllapa.

12Chaymi mayqanpis Moisés mantaku-
shanta mana yaĉharpis, imami allin, imami
mana allin nir yaĉhayar uchakushanray-
kumi Tayta Dyusqa allita rikar kastiganqa.
Nataq Moisés mantakushanta yaĉhayar
uchakuqkunata-shuypaqa chay mantakuy-
kunallawan Tayta Dyusqa allita rikar

yaĉhar, kastiganqa. 13Chaqa Tayta
Dyusqami mana chay mantakuykunata
uyakuqkunalatachu allinpaqqa riqsin.
Ashwanmi uyakusha karmapis chay
mantakuykuna nishankunata kasuqkuna-
tami, Tayta Dyusqa allinpaqqa riqsin.
Chaymi chaynu karnaqa, Dyuswan pullana
kanqallapa. 14Piru mana Israel runakuna-
mantaqami, wakinkunaqa Moisés
mantashankunata mana yaĉharpis, allinta
rurar kawsanllapa. Chaqa paykunaqami
yarpuyninllapallamanta yaĉhanllapa imami
allin, imami mana allin nirmapis. 15Chaymi
chaynu allinta rurar kawsatinllapaqa,
yaĉhanchikllapa paykunapismi shunqun-
llapapi Dyus munashankunata allita
intrakanllapa nir. Chaqa yarpunllapami,
allintachu rurayani manaqachu mana nir.
16Chay nishushayllapanumi, jwisyu
diyapiqa kanqa. Chaqa Amitunchik
Jesucristupaq yaĉhachishushayllapanu,
payqa yarpuyashanchikkunata rikayanqa.
Chaymi ukkunata washayanqa. Nataq
ukkunataqa uchakushanllaparayku
kastigayanqa.

Israel runakunami Moisés mantakushanta mana kasushallapachu

17Israelmanta kaq runa masiy, qamqami
ninki: “Nuqaqami Israel runa kar, Moisés
mantakushankunata yaĉhakushayrayku
Dyusqa masta munaman” nir. Piru
chaynuqami ninki kusata alabakarla.
18Chaynulla Moisés mantakushanta
yaĉhakushana karqami ninki, “Tayta Dyus
munashantaqami allita intrakanina” nir.

Chaymi Moisés mantakushankunata
yaĉhakushana karqa, yarpunki Tayta Dyus
munashankunalata intrakarmi, kwintata
qukani imataq allin nir. 19Chaynullami
ninkipis: “Chay mana yaĉhaqkunaqami
mana rikakuq yupay katinllapa,
yaĉhachiyta puytini, amana tutaparaqllapi
yupay purinanllapapaq” nir. 20Ninkipismi:
“Moisés mantakushankunata allita yaĉhaq
karmi, Dyus munashanta allita intrakayani.
Chaymi chay wamritukuna yupay kar,
mana yaĉhaqkunata yaĉhachiyta puytini:
‘Imataq allin, imataq mana allin’ nir. Chaqa
Moisés mantakushanraykumi yaĉhayta
puytinchik Dyus munashantaqa”. 21Piru
allita intrakar yaĉhachikurqa, ¿imaraykutaq
chay yaĉhachikushaykitaqa mana
kasunkiqa? Chaqa qamqami yaĉhachi-
kunki: “Ama suwakuyllapachu” nir. Piru
¿imaraykutaq suwakunkiqa? 22Yaĉhachi-
kunkipismi: “Ukpa warminwanqa manami
allinchu punupaq” nir. Piru, ¿imaraykutaq
ukpa warminwan punkiqa?
Runakuna rurashan amitunllapakunata-
pismi kusata ĉhiqninki. Chaynu
chaykunata ĉhiqnirqa, ¿imaraykutaq chay
amitunllapapa wasinkunaman yaykunki
iman kaqkunata suwakuqqa? 23Kananqami
Moisés mantakushanta allita yaĉharqa,
kusata alabakanki. Piru chay mantakuy-
kunata mana kasurqami, Dyusmanta
burlakayanki. 24Chayraykumi Dyus nitin
iskribikashakunapi nin:

> “Qamkuna Israelmanta kaqkuna
> mana allinkunata rurashayki-
> llaparaykumi,
> chay uklawmanta kaq runakunaqa,
> Dyusninchikpaq mana allinta
> rimanllapachu” nir.

25Qammi Dyuswan kanaypaq nir chay
siñal kustumrita ruranki. Chaynu chay
siñal kustumrita rurar, Moisés mantaku-
shanta mana chiqapta kasurqami,
yanqallana chay siñaltaqa[a] rurashayki
kanqa. 26Chay mana Israelmanta

---

a 2.25 Siñal kustumriqa chay Israel pwiblumanta runakunapaqqa kaynu kaq: Uk ullqu wamritu nasishanmanta-pacha uchu diyayjunna katinqa, uk siñalsituta ruraqllapa chay wamritupa kwirpunpi, payqa Dyuswanna kananpaq nir.

runakunaqami chay siñal kustumritaqa
mana ruranllapachu. Piru allita Dyus
munashanta rurarllapaqa, ¿manachu
Dyuspaqqa chay siñal kustumrita
rurasha yupayna kanqallapa? 27Chay
paykunaqami, Dyus munashanta
rurasha kar, Dyuswanna kanqallapa.
Chaymi Dyuspaqqa mas allinna kanqa
qammantaqa. Chaqa qamqami, chay
siñal kustumrita rurasha karmapis,
Moisés mantakushantaqa chiqaptaqa
mana kasunkichu.

28Ma chaynu katinqa ¿mayqankuna-
taq Dyuspa chiqap wamrankunaqa
kanqa? Manami kwirpunchikpi siñal
kustumrita rurashanchikraykuchu
chiqap wamrankunaqa kanchikllapa.
29Chaqa Moisés tukuy mantakushan-
kunata kasunasha kashamapis, manami
chayqa washamayninchikta puytiran-
chu. Ashwan Dyuspi allita kriyishalami,
Santu Ispiritu yarpuyninchikpi
siñalamaqninchik yupay intrachiman-
chik Dyuspa wamrankunana kanchik-
llapa nir. Chaynu Dyuspaq kashallapa-
qami, runakunaqa mana alabamashun-
llapachu, ashwan Taytanchik Dyusmi
kusa allinna kankillapa nimashunllapa.

3 1Piru chaynu nishutiyqakish qamqa
yarpuyatki, chaqa ¿imatataq
sirbiman Israel runa kar, chay siñal
kustumrita rurashayqa? nir. 2Amami
chaynutaqa yarpuychu. Chaqa Tayta
Dyus munar akrashushanllaparaykumi,
rimaynintaqa puntata unay rukuyki-
llapakunata intrachiran, wakinkunata
intrachinanllapapaq. 3Piru chaynu
katinmapismi, wakin Israel
masikikunaqa Dyusninchik washanan-
llapapaq nir tratuta rurashantaqa mana
kwintacharanllapachu. Chaynu mana
kwintachatinllapamapismi, Dyusnin-
chikqa chay tratuta rurashantaqa allita
kumpliyanqa. 4¡Chaqa tukuy runakuna
ima nishanta mana kumplitinmapismi,
Tayta Dyusqa imanu yanapamanallapa-
paq, chaynulla imanu ruramanallapa-
paq nir arnimashanchikllapataqa, allita
tukuyta kumpliyanqa! Chaqa Dyus nitin
iskribikashakunapimi kaynu nin:

¡Tayta Dyus, qam rimatkimi
tukuy uyashuqkuna yaĉhanqa-
llapa, chiqaptami rimanki!
¡Chaymi tukuy musyashuqkunata
binsir, uyarachinki! nir.

5Piru Tayta Dyus llakipakuq kashan-
raykumi, ukkunaqa yarpuyninllamanta
kaynu ninllapa: Uchakurlla kawsatiyma-
pis Tayta Dyus llakipamaqta wakinkuna
rikarmi, ninllapa: Dyusqami kusala allin
llakipakuq nir. Chaynu uchakushay-
rayku ukkunaqa Dyusqa llakipakuq nir
intrakatinqa, manami allinchu kanqa
Dyus kastigamananpaqqa michka
uchakutiymapis nir. 6¡Piru manami
chaynuchu! Chaqa Dyus tukuy nishanta
mana kumplirqa, ¿imanunari jwisyu
diyapiqa tukuyta allita rikar yaĉhanqa?
7Piru uk uchakusha karmapis,
washakayta munar niyanmanllaraq:
“Llullakushayraykumi Dyusta masta
alabar ninllapa: ‘Dyusqa mana llullachu’
nir. Chaymi chay llullakushaypaqqa,
mana allinchu kastigamananpaqqa” nir.
8Nishaykillapa: Chaynu rimarqami,
paylla llullachikayan. Chaqa ashwan
chaynu rimaqkunaqami, llullakur
ukkunata ninpis: “Kusata uchakushama-
pismi, Dyusqa kusala llakipakuq kar,
mana kastigamanchikchu” nir. Chaynu-
lla ninllapapis: “Pablupis nuqakuna
yupaylla yaĉhachikun” nir. Chaymi
chaynu llullakur yaĉhachikuqkunataqa,
Dyusqa kusa manchaypaqta kastiganqa.

Tukuymi uchayjun kanchikllapa

9¡Ma yarpushunllapa! ¿Nuqanchik-
kuna Israelmanta kashanchikllaparayku-
chu, wakinkunamantaqa kusa mas allin
kashunllapa? ¡Manami! Chaqa

yaĉhachishushayllapanu Israelmanta
kaqkuna, chaynulla chay mana
Israelmanta kaqkunamapismi tukuy
uchayjun kanchikllapa. 10Chaqa Dyus
nitin iskribikashakunapimi kaynu nin:
"Dyuspaqqa manami uklamapis
kanchu allinta ruraqqa.
11 Manami uklamapis kanchu Dyuspaq
yarpuqqa.
Chaynulla Dyuspaq intrakayta
munaqqa manami kanchu
uklamapis.
12 Chaqa tukuymi Tayta Dyusmanta
chiqanchakar,
mana allinpaqna tikrakashallapa.
Chaymi mana uklamapis kanchu
allinta ruraqqa.
13 Chay mana allinta ruraq
runakunapa kunkanqami,
imanutaq uk wanur pampakashan
kiĉhalla kar kusalata asyan,
chay yupay.
Chaymi das imatapis saqrata
riman.
Chaynullami qallunllapapis kusala
llulla katin,
shiminllapapi largu kurupa
bininunta pakaq yupay.
14 Aqrunllapapismi kusa saqrata ayaq
yupay katin,
runa masinllapakunamatapis
kusalata musyanllapa ima.
15 Ĉhakinllapakunapismi kusa utqaylla
purin
ukkunata mana allinta rurar
wanuchinanllapapaq.
16 Chaynullami mayta rirllapapis
achka runakunata qischar ima
llakichinllapa.
17 Chaqa manami mayqanwanpis
shumaqta kawsaytaqa yaĉhan-
llapachu.
18 Chaymi Tayta Dyusta manchar
kasuylamatapis mana yarpun-
llapachu" nir.

19Chaynumi Dyus nitin iskribikasha-
kunapiqa intrachimanchik Israelmanta
kaqkunapis uchayjun kanchikllapa nir.
Chaqa manami mayqanpis tukuy
mantakuytaqa kumpliyta puytishachu.
Chaymi jwisyu diyapiqa, Dyusta mana
ima nishaq nir yaĉharchu tukuyla
Israelmanta kaq, chaynulla mana
Israelmanta kaqkunamapis kastigakasha
kanqallapa. 20Chaymi Moisés mantaku-
shankunata michka kumplishaq nisha
katinllapamapis, Dyusqa mana mayqan-
tapis ninqachu: "Mananami uchayjunna-
chu kanki" nirqa. Chaqa chay
mantakuykunaqami intrachimanalapaq
karan: "Kusa uchayjun kanchikllapa"
nir.

Jesucristupi kriyishami Dyusqa pirdunamanchikllapa

21-22Piru kananqami Tayta Dyusqa
intrachimanchikllapa, mananashi chay
unay mantakuykunata kasurnachu
washakayta puytinchik nir. Ashwanmi
Jesucristupi kriyishalana mana
uchayjunpaqnachu riqsir, tukuy
Israelmanta kaqkunata chaynulla mana
Israelmanta kaqkunamatapis
washamanchikllapa. Chaqa chaypaqmi
Dyuspa rimaqnin Moisés, chaynulla
wakin rimaqninkunapis Dyus nitin
iskribiran. Chay iskribishankunaqami
niyaq: "Uk washakuq shamurshi,
tukuyla paypi kriyiqkunataqa washar,
Dyuswan pullachamayashunllapa" nir.
23Chaymi nishaykillapapis: Tukuylami
uchakusha karanchikllapa nir. Chaynu
karmi kusa allinla llakipakuq Dyusnin-
chikpa naypanmantaqa karupllapi
karanchikllapa. 24Piru chaynu
kashallapamapismi, Jesucristo
uchanchikllapapaq pagrakuq yupay
wanuran Tayta Dyuswan pullachamana-
llapapaq. Chaymi kananqa Taytanchik
Dyusqa dibaldila mana imawan

pagrashalamapischu llakipar uchanchikllapamantaqa pirdunamanchikllapa.
25Chaqa Tayta Dyus munatinmi Jesucristo yawarninta iĉhar wanuran. Chaynu wanurmi chay uchanchikllapawanqa payna kidaran. Chaynuqami Jesucristupi kriyiqkunataqa Tayta Dyusqa manana kastigamanallapapaqnachu. Chaynuqa kwintata qukanchikllapa, Tayta Dyusqa tukuyla uchata mana chaynulaqa dijanchu nir. Chaynu katinmi chay unay runakuna, manaraq Jesucristo shamuyatin uchakurmapis Tayta Dyuspi kriyitinllapalami payqa llakiparan. 26Chaynullami kanan tyimpukunapis Tayta Dyusqa uchanchikkunamanta pirdunamanchikllapa, Wamran wanushanrayku. Chaymi Jesucristupi tukuy kriyiqkunata pirdunatinqa, kwintata qukanchikllapa: Tayta Dyusqami maydiyapis kusa allinla kar, rikar yaĉhar manana uchayjunpaqnachu riqsimanchikllapa nir.

27Chaynu Tayta Dyus rurasha katinqa, ¿imapaqtaq sirbin alabakanallapapaqqa? ¿Alabakaytachu puytinchik Moisés mantakushanta kasushanchikrayku? ¡Manami! Chaqa Jesucristupi kriyishallapalami, Tayta Dyusqa uchanchikkunamanta pirdunamanchikllapa. Chaynu katinmi mana sirbinnachu imapaqpis alabakanallapapaqqa.
28Chayraykumi yaĉhanchikllapa Jesucristupi kriyishallapalami Tayta Dyusqa uchanchikmanta pirdunamanchikllapa, mana Moisés mantakushankunata kasushanchikraykuchu nir.
29Chaqa Tayta Dyusqami mana, Israelmanta kaqkunapa Dyusninlachu. Ashwanmi Wamran Jesucristupi tukuy kriyiqkunapaqa, Israelmanta kaqkunapa, chaynulla mana Israelmanta kaqkunapamapis Dyusnin. 30Uk Dyusla kashanraykumi Jesucristupi tukuy kriyiqkunataqa uchanchikmanta pirdunamanchik, chay siñal kustumrita rurasha kasha, chaynulla mana rurasha kashallapamapis. 31Piru chaynu pirdunamashallapaqa, imanupi yarpuchuwanllapa Dyus nitin Moisés mantakushankunaqami manana sirbinnachu nir. ¡Manami allinchu chaynu yarpunallapapaqqa! Ashwanmi Jesucristupi kriyirqa, Dyus nitin Moisés tukuy mantakushankunataqa kumplisha yupayna kanchikllapa.

Dyusmi Abrahamtaqa pirdunaran kriyishanraykula

4 1Ma yarpushunllapa, nuqakuna Israel runakunapa unay rukuyllapa Abrahamta, Dyus allinpaq riqsishanpaq.
2Tayta Dyusqami Abrahamtaqa kriyishanraykula allinpaqqa riqsiran. Chaqa Abrahamqa trabajaq yupay, Dyuspaq allinlata rurasha karqami paylla alabakayta puytinanta. Piru mana allinlata rurayta puytishanraykumi mana paylla alabakaytaqa puytiranchu.

3Chaynu katinmi Dyus nitin iskribikashakunapiqa nin: “Abrahamqami Tayta Dyuspi allita kriyishanraykula mana uchayjunpaqnachu riqsikaran”[b] nir.
4-5Ma allita yarpushunllapa: ¿Uk runa mana trabajarqachu pagrakayta puytin? ¡Manami! Chaynullami nuqanchikkunapis Tayta Dyuspi mana kriyirqa, mana niyta puytishunchu “Tayta Dyus washamay” nirqa. Ashwanmi Tayta Dyusqa mayqan kusa uchayjun katinmapis washanarqa, llakipar dibaldila washan. Chaymi ashwan, Jesucristo washamaqninchik nir kriyishala, Tayta Dyusqa mana uchayjunpaqnachu riqsimanchikllapa. 6Chayraykumi

b 4.3 Génesis 15.6

runakuna uchakusha kar, kriyishanraykula Dyusqa, dibaldila llakipatin kusata aligriyanqa nir, chay unay gubyirnu Davidpis 7kaynu niran:

"Kusa shumaqmi kanqa
mayqan uchakusha katinmapis
Tayta Dyus uchankunamanta
pirdunatinqa.
8 Chaynulla kusa shumaqmi kanqa
chay runaqa,
Tayta Dyus uchankunata mana
kwintachatinqa"[c] nir.

9 ¿Chaynuqachu kusa shumaqqa kanqa chay siñal kustumrita rurasha kaqkunala? ¡Manami! Ashwan Tayta Dyuspi kriyirmi shumaqqa kanqallapa, mana chay siñal kustumrita rurasha kaqkunapis. Yaĉhashanchikllapanu, Abrahamtami Tayta Dyusqa mana uchayjunpaq riqsiran, paypi kriyishanraykula. 10Chaynuqa ¿ima tyimpupitaq Tayta Dyusqa chaynuta riqsiran Abrahamtaqa? ¿Siñal kustumrita rurashana katin, manaqachu manaraq rurayatin? Ashwanmi manaraq chay siñal kustumrita rurayatinraq, allinpaqqa riqsiran. 11Chaymi chay siñal kustumrita manaraq rurayatinmapis, Tayta Dyusqa Abrahamta kusa allinpaq riqsir kaynu niran: "Siñal kustumrita ruray" nir. Chaynu nitinraqmi, Abrahamqa chay siñal kustumrita ruraran, ama maydiyapis qunqananpaq, Dyusmi allinpaq riqsimasha paypi kriyishayraykula nir. Chaymi Abrahamqa intrachimanchik, Tayta Dyuspi kriyirlami Dyuspaqqa allin kanchik nir. Chaynu Abrahampaq yarpurqa, allita yaĉhanchikllapa Tayta Dyusmi chay siñal kustumrita mana rurasha kaqkunatapis allinpaq riqsin paypi kriyitinqa nir. 12Abrahamqami siñal kustumrita rurasha kaqkunamatapis intrachimanchikllapa, Dyuswanqami allin kanchik paypi kriyirla, mana siñal kustumrita rurarlachu nir. Chaqa imanutaq Abrahammaqa manaraq siñal kustumrita rurayatinraqchu Tayta Dyuspi kriyishanraykula, allinpaq riqsiran.

Abrahammi allita kriyishanrayku Dyus arnishanta ayparan

13Abrahamqami kusata kriyiran. Chaymi Dyusninchikqa aylluntinta arniran tukuyla kay pachaqa paykunapa makinpina kananpaq nir.[d] Piru manami, Moisés mantakushankunata kasushanraykuchu chaynuqa arniran. Ashwanmi arniran, allita Dyuspi kriyishanraykula. Chaynu kriyitinmi, Tayta Dyusqa uchankunamanta llakipar kusa allinpaqna riqsiran. 14Chayraykumi mayqanpis Tayta Dyuspi allita kriyirlami, tukuy arnishankunamatapis aypayta puytinllapa. Chaqa Moisés mantakushankunata kasur washakananllapapaq katinqa, kriyirla washakanallapapaq nir arnimashanchikllapaqa yanqalla kayanman. 15Piru Tayta Dyus, Moisesta mantakuykunata qushanta kasushaq nir yarpurmi mas uchakushana rikarinllapa. Chayraykumi Tayta Dyusqa kusalata piñakurna kastiganqa paykunataqa.

16Chaymi Tayta Dyusqa Abrahamta arnir yanaparan, paypi kriyishanrayku. Chaynullami nuqanchikkunatapis arnir dibaldila yanapamanchikllapa kriyishanchikraykula. Chaynuqami Abrahamqa tukuy kriyiqkunapaqa taytanchikllapa yupayna kar intrachimanchikllapa, imanumi Tayta Dyuspi kriyishala allinpaq riqsimanchik nir. Chaqa Dyusninchikqa manami yanapanchu Moisés mantakushanta kasuqkuna-

c 4.7-8 Salmo 32.1-2 **d 4.13** Rikaypaq Génesis 17.4-6; 22.17-18.

lataqa. Ashwanmi yanapan Abraham yupay Dyuspi allita tukuy kriyiqkunalata. 17Chaqa Abrahamqami allita kriyiran: Tayta Dyus rimayninlawan mana imapis kayashanmanta tukuy imata rurayta puytin nir. Chaynulla kriyiranpis: Wanushakunamatapis kawsachimun nir. Chaynu kriyishanpaqmi Tayta Dyusqa niran: “Qammantami achka ayllukuna kanqa. Chaymi taytan yupay kanki” nir. Chaynu nitinmi Abrahamqa kriyiran.

18-19Chaqa Tayta Dyusqami Abrahamta nisha karan: “Warmiki Sararaykumi uk wamrayjun kanki” nir. Piru Saraqami mana wamrakuq warmichu karan. Chaynu Abraham mana wamrayjun karpismi, Tayta Dyus nishanta kriyiran. Piru manami dasqa wamrayjunchu karan. Ashwanmi kusa achka añuta yararan, Tayta Dyus nishannu kumplikananpaqqa. Chaymi ashwan Abrahamqa warmin Sarawan yaqqana syin añuyjun karanllapa. Chaynu kusa rukuna karllapa wanunanllapapaqna kar, Sara mana wamrakuq katinpismi, Tayta Dyus nishanlapi mana shaykuq kriyiran. Chaymi rukuna katinllapamapis Tayta Dyus nishannu, Saraqa wamrakusturanna. Chaynumi achka pwiblukunapa taytanllapa yupayna karan. 20Chaqa Abrahamqa kusa allita kriyisha karan: Tayta Dyusmi chay arnimashanta chiqapta qumanqa nir. Chaymi tukuy nishanpi mana shaykuq kriyir, Dyusta kusata alabaran. 21Chaqa kusatami yarpukusha karan: Tayta Dyusmi kusa pudirniyjun kar, tukuy chay arnimashantaqa rurayta puytin nir. 22Chaynu kriyishanpaqmi Tayta Dyusqa Abrahamta kusa allinpaqna riqsiran.

23Piru Abraham, Tayta Dyuspi kriyishanrayku allinpaq riqsisha nirqami, mana Abrahamlapaqchu chaynuqa niyan. 24Ashwanmi chaynuqa nin, kanan nuqanchikkuna tukuy paypi kriyiqkunapaqpis. Chaqa nuqanchikkunapismi, Tayta Dyus, Amitunchik Jesucristuta wanushanmanta kawsachimusha chay paypi kriyinchikllapa. 25Chaqa Jesucristumi wanuran uchanchikllaparayku. Chaymantaqami chay wanushanmanta kawsachimuran, mana uchayjunpaqna riqsimanallapapaq.

Jesucristuraykumi mana uchayjunnachu kanchik

5 1Jesucristupi kriyishalami, Tayta Dyusqa mana uchayjunpaqnachu riqsimanchikllapa. Chaqa Amitunchik Jesucristo shumaqchamashanchikrayku, Dyuswanqa kusa shumaqna kanchikllapa. 2Chaynu kriyishallapami, Tayta Dyus kusa allin kar, mana imawan pagrasha imachu dibaldila uchanchikllapamanta llakipar kusa allinpaq riqsimanchik. Chaymi paylapi kunfyakar kusata aligriyanchikllapa, maydiyaqa kusa shumaqna kashunllapa pay kayashanpi nir. 3Chaynu karqami, chay qischakaykuna katinpis aligriyashunllapa. Chaqa yaĉhashanchikllapanu, chay qischakaykunaqami yaĉhachimanchikllapa maydiyapis chay kriyishanchiknulla shachinakunallapapaq nir. 4Chaymi chay kriyishanchiknulla waran waran shachinakushaqami, Dyusqa nimashunllapa allinmi kankillapa nir. Chaynu nimashallapami nuqanchikkunaqa chiqapta kunfyakanchikllapa maydiyaqa kusa shumaqna paywan kashunllapa nir. 5Chaymi chay kunfyakayashanchikqa mana yanqallachu kasha nir yaĉhanapaqqa, Tayta Dyusqa Santu Ispiritunta qumashanchik. Chaqa payqami intrachimanchik tukuyta kusata munamanchikllapa nir.

6Unaymantami nuqanchikkunaqa mana imanupis washakayta puytiranchikllapachu, chay mana allinta rurashanchikrayku.

Chaymi Tayta Dyusqa munashan tyimpupi, Wamran Jesucristuta kaĉhamutin nuqanchikkunarayku wanuran, michka payta mana kasur uchakusha kashallapamapis. 7Yaĉhashanchikllapanu manami mayqan runapis, runa masinpaq wanuyta yarpunmanlamapischu. ¿Piru imanupi uk runapa kusa allin, kusa munashan runa masin katinmaqa, nuqa qampaq wanushaq niytachu puytiyanman? 8Piru imanutaq ashwan Amitunchik Jesucristumaqa wanuran nuqanchikkuna manaraq kriyir uchayjun kashanchikmanta washamanallapapaq. Chaynuqami wanuran, Tayta Dyus allita intrachimanallapapaq kusata munamanchikllapa nir. 9Chaqa Jesucristo yawarninta iĉhar wanushanraykumi, Tayta Dyusqa uchanchikkunamanta pirdunar mana uchayjunpaqna riqsimashanchik. Chaymi chiqapta yaĉhayanchik, jwisyu diyapiqa Tayta Dyusqa manana tukuy tyimpupaq kastigamashunllapanachu nir. 10Chaqa nuqanchikkunaqami uchanchikllaparayku Tayta Dyuspaqa kuntran kar, mana pullan kayta puytiyashallapamapis, ashwan Wamran Jesucristuta kaĉhamuran wanur paywan pullachamanallapapaq. Chaymi chiqapta yaĉhanchikllapa, Jesucristo kawsamushanrayku washamashunllapa tukuy tyimpupaq kawsanallapapaq nir. 11Chayraykumi ama aligriyashunllapachu tukuy tyimpupaq washamashanchikllapa chaylapaqqa. Ashwanmi aligriyashunllapa Amitunchik Jesucristo wanur kananmanta-pacha Tayta Dyuswan kusa shumaqtana pullachamashanchikllapa nir.

Adanraykumi wanunchik Jesucristuraykumi kawsanchik

12Kusa unay tyimpupimi, Taytanchik Dyus punta runata rurashan Adán shutiqqa, pay willashanta mana kasurchu uchakur, rukuyarna wanuran. Chaymi Adán uchakushanmanta-pacha, tukuy nuqanchikkuna uchayjunllana kar wanunchikllapa. 13-14Chaqa Adanqami Dyus willashantaqa mana kasuranchu. Chaymi paypa ayllunkunamapis uchakurlla wanuranllapa manaraq Moisés mantakushankuna katinmapis. Chaynumi Adanmanta-pacha Moiseskaman uchakurlla kawsaranllapa. Piru paykunaqa manami Adán yupay, Dyus willashanta mana kasurchu uchakur wanuranllapa. Chaynumi Adán uchakushanraykuqa uk washakuq shamuyanqa nir yaĉhanchikllapa. Piru payqami shamuyan washamanallapapaqna mana uchakuqnachu.

Adanqami Jesucristuwanqa mana chayllachu

15Chaqa Adán uchakushanraykumi, tukuyla mana puytiranchikllapachu chay wanuymanta washakaytaqa. Ashwan Tayta Dyuslami kusata munamarninchikllapa wanunallapamantaqa mana imawan pagrasha imachu dibaldila washamashanchikllapa. Chaqa Jesucristo wanushanraykumi, Tayta Dyuslla munar uchanchikkunamanta llakipamanchikllapa tukuyla paywan kusa shumaqtana kawsanallapapaq. 16Adán uchakushanmanta-pachami tukuy runakuna uchakurlla kawsaranchikllapa. Chaymi Tayta Dyusqa kastigamanallapapaqna karan. Chaymantami ashwan Jesucristo wanushanrayku, Tayta Dyusqa tukuy mana allinta rurar uchakushanchikmanta llakipar, mana uchayjunpaqna riqsimashanchikllapa. 17Adán uchakushanraykumi tukuy tyimpupaq wanunallapapaq karan. Piru ashwan Jesucristo wanushanraykumi, Tayta Dyus uchanchikmanta mana imawan pagrasha imachu, dibaldila pirdunamashanchikrayku tukuy tyimpupaq paywan pullana kawsashunllapa.

18Adán uchakushanraykumi, wanur tukuy tyimpupaq kastigakanallapapaq

karan. Piru ashwan Jesucristo allinta rurar wanushanraykumi, Tayta Dyusqa uchanchikmanta pirdunar, mana uchayjunpaqna riqsimarninchik tukuy tyimpupaqna kawsanallapapaq niran.
19Chaynulla Adán, Tayta Dyusta mana kasushanraykumi, tukuyla uchakurlla kawsaranchikllapa. Piru Jesucristo, Tayta Dyusta allita kasur wanushanraykumi, kusa allinpaq riqsimanchikllapa.
20Tayta Dyus, Moisesta mantakuykunata qushanqami, mana washamanapaqchu karan. Ashwanmi intrachimanalapaq karan tukuymi uchayjun kanchikllapa nir. Piru chaynu intrakarmapismi, uchakurlla kawsaranchikllapa. Chaynu kashallapamapismi, Tayta Dyusqa kusa allinla kar uchanchikmanta pirdunar kusa allinpaqna riqsimaranchikllapa.
21Chaynumi tukuyla uchakushanchikrayku wanunallapapaqna karanchikllapa. Piru Jesucristo wanushanraykumi, Tayta Dyusqa kusala llakipakuq kar, tukuy uchanchikkunamanta pirdunamaranchikllapa. Chaymi Amitunchik Jesucristupi allita kriyishaqa tukuy tyimpupaqna paywan kawsanapaq nimaranchikllapa.

Jesucristupi kriyirnaqa ama uchakushunllapachu

6 1Ma, ¿allinchu kanqa kaynuta yarpunapaq: Tayta Dyusmi kusa allin kar uchanchikmanta llakipamashanchiknulla, uchakurlla kawsashapis qashan masta llakipamayashunllapa nir?
2¡Manami chaynuchu! ¡Ashwan imanutaq uk runa wanushana karqa manana uchakuyta puytinnachu, chaynumi mana uchakur kawsanapaqnachu kanchikllapa!
3¿Manachu qamkunaqa yaĉhankillapa, Jesucristupi kriyir shutikurqa paywan pulla uchapaqqa wanusha yupayna kanchik nir? 4Chaynullami Jesucristupi kriyir shutikuyarnaqa, paywan pulla pampakaq yupayna karanchikllapa. Shutikurna-shuypaqami, mushuqmanta kawsamuq yupayna karanchikllapa. Chaqa imanutaq Jesucristuta, Tayta Dyusqa kusa pudirninwan kawsachimuran, chaynullami nuqanchikkunatapis uchanchikpaq wanusha yupay kashallapamapis yanapamashanchikllapa, mushuq bidapina kawsanallapapaq.
5Jesucristuwan pulla uchanchikpaq wanusha yupayna karqa, mana uchakur kawsanapaqnachu kanchikllapa. Chaynu paywan pulla wanushanchikmanta kawsamusha karnaqami, pay yupayna kusa allinkunata rurar kawsanapaqna kanchikllapa. 6Chaqa yaĉhashanchikllapanumi Amitunchik Jesucristo wanuran, uk kruspi klabatinllapa. Chaymi pay wanushannu, nuqanchikkunapis uchanchikpaqqa wanusha yupayna kar, chay unay mana allinkunata rurayashanchikkunataqa amana rurashunllapanachu. Chaynuqami manana uchapa sirbiqninna kar, allinkunalatana rurayta puytishunllapa.
7Chaqa yaĉhashanchikllapanu, uk runa wanushana karqami manana imatapis rurayta puytinnachu. 8Chaymi nuqanchikkuna, uchanchikkunapaq Amitunchik Jesucristuwan pulla wanusha yupayna karqa, allita yaĉhar kunfyakanchikllapa, paywan pullanami maydiyapis kawsashunllapa nir. 9Chaqa yaĉhanchikllapapis Jesucristumi wanushanmanta kawsamuran tukuy tyimpupaqna kawsananpaq nir. Chaymi chay wanuyqa manana qashanqa tarinqanachu. 10Chaqa payqami uk kutilana uchanchikkunarayku wanuran. Chaymanta wanushanmantaqa tukuy tyimpupaqna kawsamuran Taytan Dyuswan pullana kawsananllapapaq.
11Chaynumiri qamkunapis uchapaqqa

wanusha yupayna yarpuyllapa. Chaynuqami, ashwan Amitunchik Jesucristuwan pullana kar, Tayta Dyuslapaqna kawsar allinkunalatana rurar payta sirbiyllapa.

12-13Chayrayku chay mana allin yarpuynikillapakunata dijar, kwirpuykillapata tantyakachir, amana ima mana allintaqa rurayllapanachu. Ashwan-ari tukuy kwirpuykillapata, yarpuynikillapamatapis Dyuspa makinman ĉhurayllapa, pay munashannula imatapis karanlata rurar kawsanaykillapapaq. Chaqa uchapaqqami wanur kawsamusha yupayna kankillapa. 14Chaynu katkillapaqami, chay uchakuchishuqllapaqa, mana imanupis uchakuchishuyllapata puytinqanachu. Chaqa Tayta Dyus kusalata llakipashushanllaparaykumi, manana Moisés mantakushanta kasur kawsanaykillapapaqnachu kankillapa.

Dyuspa sirbiqnin kashunllapa

15Yaĉhashanchikllapanu Moisés mantakushankunaqa mana washamayninchikta puytiqchu. Piru kananqami Amitunchikpi kriyisha, payqa uchakushamapis llakipamanchik. ¿Chaynu katinqachu, uchakurlla kawsashunllapa? ¡Manami! 16Chaqa allitami yaĉhanchikllapa, uk runa patrunpi trabajaqqami chay pay nishannulla imatapis ruran. Chaynu qamkunapis Tayta Dyuslata patrunnikillapata yupay kasutkillapaqami, payqa uchaykillapamanta llakipashunqallapa, allinlatana rurar kawsanaykillapapaq. Nataq dyabluta kasur, uchakurlla kawsarqami tukuy tyimpupaq Dyusmanta chiqanchakar wanunkillapa.

17Piru qamkuna, chay yaĉhachishushanllapamanta tukuy shunquykillapawan allita kriyirqami, manana chay uchakunapa sirbiqninnachu kankillapa. Chayraykumi, qamkunapaq kananqa Tayta Dyusta kusata payji nini. 18Chaqa Tayta Dyus yanapar tukuy uchakunamanta chiqanchashushallapa katinmi, manana uchakur imachu pay munashannu allinlatana rurar kawsayankillapa. 19Chaymi kaykunata willashunillapa allita intrakar amana uchakurllachu kawsanaykillapapaq. Chaqa mana chaynu yaĉhachishutiyllapaqami, mana allita intrakarchu uchakurlla kawsayankimanllapa. Chaqa imanutaq unaymaqa kusa mana allin imakunataqa dasla ruraq kankillapa, chaynullami ashwan kananqa Tayta Dyuslatana kasur imatapis kusa allinlatana rurar kawsayllapa.

20Chaqa unay uchakurlla kawsarqami, chay uchakunapaqa sirbiqnin kar, mana shumaq allinta kawsaytaqa puytiraykillapachu. 21Piru chaynu uchakutkillapaqachu, ¿imallapaqqa sirbishuranllapa? ¡Manami! Ashwan tukuy tyimpupaq wanunaykillapapaqna karaykillapa. Chaymi kananqa chay rurashaykillapata yarpur, kusata pinqakunkillapa. 22Piru kananqa qamkunaqa manana uchapa sirbiqninnachu kar, ashwan kananqa Tayta Dyuspa sirbiqninkunana tikrakashaykillapa. Chaqa chayqami kusala shumaq kar, yanapamanchik kusa allinlana kanallapapaq. Chaymi Tayta Dyusqa tukuy tyimpupaq kawsaytana qumashunllapa.

23Piru uchakurlla kawsarllapaqami tukuy tyimpupaq wanushunllapa. Nataq Amitunchik Jesucristupi kriyishallapaqami, Tayta Dyusqa llakipamashunllapa dibaldila, paywan pulla tukuy tyimpupaqna kawsanallapapaq.

Jesucristupi kriyiqkunaqami manana ministinnachu unay mantakuykunataqa

7 1Ukniykuna, qamkunaqami allita yaĉhankillapa Moisés mantakushankunataqa wanunakalaman kasunapaq

karan nir. Chaymi mayqanpis wanushana karqa manana kasuyta ministinnachu chaytaqa. 2Chay mantakuykunamanta ukqami kaynu nin: Uk warmi runayjun karqashi, chay runanllawan kawsanqa maydiya wanunankaman nir. Piru maydiya runan wanutinqashi, chay warmiqa paylana kashanrayku ukwan kasaraytapis puytinqa. 3Chaqa chay warmipa runan kawsayatinlla, uk runawan karqa Dyusmantaqa uchakuyan. Piru chay warmipa runan wanushana katin, uk runawan kasararqami, Dyusmantaqa manana uchakuyannachu nir.

4Ukniykuna, yarpushunllapa: Uk runa wanushana karqami, manana kasuyta ministinnachu Moisés mantakushantaqa. Chaynullami nuqanchikkunapis, uchanchikpaq Jesucristuwan pulla wanusha yupayna karmi, washakanapaqqa mana ministinchiknachu Moisés mantakushankunataqa. Ashwanmi Jesucristo wanur kawsamushanrayku paypana kanchikllapa, Tayta Dyus munashanlata rurar kawsanallapapaq. 5Piru manaraq Jesucristupi kriyirqami, Moisés mantakushankunata yaĉharmapis, mana kumpliyta puytir uchakurlla kawsaq kanchikllapa. Chaymi chaynu uchakurlla kawsarqa tukuy tyimpupaq wanunallapapaqna karanchikllapa. 6Nataq Jesucristupi kanan kriyirqami, Moisés mantakushanpaqqa wanusha yupayna kanchikllapa. Chaymi chay mantakuykuna nishannuqa manana rurarchu, ashwan Jesucristupi kriyishanchikrayku, kananqa Dyuspa Santu Ispiritun yanapamanchik, mushuq kawsaypina kawsar Dyuslatana sirbinallapapaq.

Moisés mantakushanta yaĉharmapismi uchakurlla kawsanchik

7Chaynu katinqa, ¿imatataq nishun? ¿Moisés mantakushankunaqami mana allin kar uchakuchimanchik nir? ¡Manami! Ashwanmi chay mantakuykunaqa intrachimanapaq karan kusa uchayjunmi kanchikllapa nir. Chaqa chay mantakuykuna mana katinqami, nuqamaqa mana yaĉhanaytachu runa masiypa imankunata munapakurqami uchakuyani nirqa. 8Piru Moisés mantakushankunamanta ukmi, kaynu nin: Amami runa masikipa imankunata munapakur uchakunkillapachu nimasha katinmapismi, ashwan chay mantakuyqa, chaykunata munapakuy nimasha kanman yupay, ukpa imankunata munar ima uchakuray. Piru chay mantakuykuna mana katinqami, munashaynulla imata rurarmapis mana yaĉhanaytachu uchakuyanimi nirqa. 9Chaqa unay manaraq chay mantakuykunata yaĉharqami, uchakurmapis yarpuq kani, ¡kusa allinmi kani! nir. Piru chay mantakuykunata yaĉharmapismi, mana kwintachar masta uchakuyta munaray. Chaymi yarpuray uchakushayraykumi tukuy tyimpupaqna wanuyashaq nir. 10Chaqa Tayta Dyusqami chay mantakuykunataqa qumaranchik allita kasur washakar, paywan tukuy tyimpupaq kawsanallapapaq. Piru nuqaqami mana kasuyta puytiraychu chay mantakuykunataqa. Chaymi tukuy tyimpupaq wanunaypaqna karay. 11Piru nuqaqami puntata yarpuray, tukuy mantakuykunatami kasuyta puytini washakanaypaq nir. Chaynu yarpurqami nuqalla ingañakayaray. Chaqa chay mantakuykunata mana allita kasuyta puytishayraykumi tukuy tyimpupaq wanunaypaqna karay.

12Chaymi nishaykillapa: Dyus nitin Moisés mantakushanqami kusa allin, kusa shumaq ima, Tayta Dyusmanta kashanrayku. Chaymi mana ima mana allintapis rurachimayninchikta puytinchu. 13¿Piru chaynu allin kashan-

raykuchu tukuy tyimpupaq wanunaypaqqa karay? ¡Manami! Ashwanmi nuqa munashaynullata rurar uchakushaypaq tukuy tyimpupaq wanunaypaqqa karay. Piru chay allin mantakuykunaqami yaĉhachimaran, kusa mana allinta rurarmi uchakuyani nir. Chaqa chaynu yaĉhachimatinmi kwintata qukaray, uchaykunaraykumi tukuy tyimpupaq wanuyashaq nir. Chaymi chaynuqa yaĉhayanchik, kusala mana allinnachu Tayta Dyuspaqqa kanchikllapa nir.

14 Allitami yaĉhanchikllapa, chay mantakuykunataqami, Tayta Dyus qumashanchikllapa allinlatana ruranallapapaq nir. Piru nuqa, Jesucristupi manaraq kriyiq karmi, mana allintachu ruraq kani. Chaymi chay munashay uchapaqa sirbiqnin yupay karna, munashayllata imatapis ruraq kani. 15 Piru nuqaqami mana intrakaqchu kani, imaraykumi uchakuni nirmapis. Chaqa allinkunata rurayta munarmapismi, mana puytiraychu. Chaynu mana uchakunarmapismi uchakuqlla kani. 16 Chaymi manana uchakuyta munar kwintata qukaq kani, Tayta Dyuspa mantakuyninkunaqa kusala allin nir. Piru chaynumapis imanupiqa uchakurlla kawsaq kani. 17 Chaymi chaynu uchakurlla kawsarqa kwintata qukaq kani, yarpuyniypi mana allin kaq yarpuyniymi chay mana allinkunataqa rurar uchakuchimayan nir. 18 Chaymi allinlata rurayta munarmapis mana puytiqchu kani. Chayraykumi yaĉhaq kani kusala uchayjunmi kani nir. 19 Chaqa allinta rurayta munayani chaytaqami, mana ruraqchu kani. Ashwanmi chay mana munayashayta ruraq kani. 20 Chaynu mana allinta rurarmapis, manami munashaymantachu ruraq kani. Ashwanmi yarpuyniymanta chay mana allin munayniykuna, chaynutaqa rurachimaq.

21 Chaymi allita kwintata qukaq kani, allinkunalata rurayta munarmapismi, ashwan mana allinkunata rurar uchakushana rikariyani nir. 22 Piru tukuy shunquypimi, kusa shumaqta yarpuchimaq Tayta Dyuspa mantakuyninkunaqa. 23 Chaynu kusa shumaqta yarpuchimatinmapismi, uchayjun kashayrayku, ishkay yarpuyniyjun yupay kaq kani. Chaymi chay mantakuykunata mana kasushayrayku, allinkunata rurayta mana puytitiyqa, chay uchaqa uk prisuta yupay purichimaq mana allinkunata rurachimar. 24-25 Chaqa uk yarpuyniyqami, Tayta Dyus mantakushankunata kusata kasuyta munaq. Piru uk yarpuyniy-shuypaqami uchakurlla kawsayta munaq. Chaymi kusata llakir yarpukuq kani: ¿Piraq yanapamanqa, chay mana allinkunata rurar uchakuyashaytaqa dijar, amana tukuy tyimpupaq wanunaypaqnachu? nir. ¡Amituy Jesucristumi yanapamasha! Chaymi nuqaqa Tayta Dyusta kusata payji niq kani Wamranta kaĉhamutin yanapamashanrayku.

Dyuspa Santu Ispiritun munashannulla kawsanchikllapa

8 1 Chaymi kananqa mayqanpis, Jesucristupi kriyiqkunataqa Tayta Dyus yanapar manana tukuy tyimpupaqqa kastiganqanachu.[e] 2 Chaqa Jesucristo uchanchikllaparayku wanusha nir kriyishallapami, Tayta Dyuspa Santu Ispiritunqa yanapar

e 8.1 Wakin iskribikashakunapimi nin: “Santu Ispiritu munashannulana rurar mana paykuna munashannulla kawsaqkunataqami” Tayta Dyus yanapar manana tukuy tyimpupaq kastiganqanachu nir.

washamashanchikna, amana uchallapi kawsar tukuy tyimpupaq wanunallapapaq. Ashwanmi chaynuqa yanapamashanchik uk mushuq kawsaypina kawsanallapapaq. 3Chaqa unayqa kusa uchayjun kashanchikrayku, mana puytiranchikllapachu kumpliyta Dyus nitin Moisés mantakushankunataqa. Chaymi mana washakaytaqa puytiranchikllapachu. Piru Tayta Dyusqami kusala llakipakuq kar, Wamran Jesucristuta kaĉhamuran washamanallapapaqqa. Chaymi Jesucristuqa kay pachamanqa shamuran uk runapaq tikrakar. Piru chaynu tukuy uchayjunkunaman shamurmapismi payqa mana imalapimapis uchakuranchu. Chaqa chaynu karmapis uchanchikllaparayku uk kruspi wanuran, Tayta Dyus kastigamanallapapaq karan chaymanta washamanallapapaq. 4Chaynuqami Jesucristuqa wanuran, chay unay mantakuy kaqkunataqa allita kumplisha yupayna kanallapapaq Tayta Dyuspaqqa. Chayna manana nuqanchik munashanchiknullata rurarchu, ashwan Santu Ispiritun yanapamashallapa allinkunalata rurarna kawsanallapapaq.

5Chaqa uk runa munashanllapi kawsaqqami, pay munashanlapaq yarpur kawsan. Piru mayqanpis Santu Ispiritu munashannulla kawsaqkunaqami, Santu Ispiritu munashannula yarpur kawsan. 6Chaqa chaynu nuqanchik munashanchiklapaq yarpurqami, tukuy tyimpupaq wanunapaqna kayashunllapa. Piru Santu Ispiritu munashanlapaq yarpuqqami, paywan pulla shumaqtana tukuy tyimpupaq kawsashunllapa. 7Nataq mayqanpis munashanlapaq yarpuqkunaqami, Tayta Dyustaqa ĉhiqninllapa. Chaymi mana mantakushanlamatapis kasuyta munanllapachu. Chaynulla manami kumpliyta puytinllapalamapischu. 8Chaymi mayqanpis pay munashanllata ruraqqa, Tayta Dyuspaq allinta ruraytaqa mana puytinllapachu.

9Piru qamkunaqami manana munashaykillapata rurarnachu kawsayankillapa. Ashwanmi Tayta Dyuspa Ispiritun qamkunapi katinmi, payta kasur munashanlata rurarna kawsayankillapa. Piru Jesucristupa Ispiritun mana qamkunawan katinqami, mana Jesucristuwanchu kankimanllapa. 10Ashwan Jesucristupa Ispiritun qamkunawan kashanraykumi tukuy tyimpupaq kawsankillapa, kwirpuykillapa uchaykillaparayku michka wanunanpaq kasha katinmapis. Chaqa Tayta Dyusmi mana uchayjunpaqna riqsishunllapa, Jesucristo qamkunapaq wanur kawsamushanrayku. 11Chaqa Jesucristutami, Tayta Dyus wanushanmanta kawsachimuran. Chay paypa Ispiritun qamkunapi kawsashanraykumi, chay kwirpuykillapa uchaykillaparayku wanutinmapis, maydiyaqa qashan kawsachimunqa.

12Chayraykumi ukniykuna tukuy chaykunata yaĉharqa, Tayta Dyuspa Ispiritun munashanllatana rurar kawsar, amana munashanchikllata rurar uchakurnaqa kawsashunllapachu. 13Chaqa qamkuna munashaykillapanulla kawsarqami, tukuy tyimpupaqna wanunkillapa. Piru Santu Ispiritu yanapashutinllapami, tukuy chay mana allin munayashaykillapakunataqa wanuchiq yupay dijarqa, tukuy tyimpupaqna kawsankillapa. 14Chaynulla Dyuspa Ispiritun kaynu rurar kawsayllapa nimashanchiknulla ruraqkunaqami, chiqap Tayta Dyuspaqa wamrankunana kanchikllapa.

15Chaynu karmi manana, imanutaq uk sirbikuq mantaqnin payta qischashanrayku manchakun chay yupayqa Tayta Dyusmantaqa manchakuyta puytinchik-

nachu. Ashwanmi Santu Ispirituraykuˌ
Tayta Dyuspa chiqap wamrankunana
kar payman qimikar *“Abba,* [f] Taytaymi
kanki” niyta puytinchikllapa. [16]Chaqa
Santu Ispiritullami shunqunchikllapapi
kar intrachimanchikllapa, Tayta
Dyuspaqa wamrankunanami kanchik-
llapa nir. [17]Chaynu Tayta Dyuspa
wamrankuna karnaqa, imanutaq
Jesucristumaqa Tayta Dyuswanna,
chaynullami maydiyaqa nuqanchik-
kunapis kashunllapa. Chayraykumi
kananqa kriyishanchikrayku michka
qischakar imamapis shachinakushun-
llapa, maydiyaqa paywan pullana
kusalata aligriyashunllapa nir yaĉhar.

Dyus arnimashanchiktami yarayanchikllapa

[18]Kanankuna kay pachapi kusata
qischakanchikllapa. Piru chaynu
qischakarmapismi ama llakishunllapa-
chu. Chaqa chay qischakaykunamanta-
qami, kusala mas shumaqta aypashun-
llapa Tayta Dyus arnimashanchikllapa-
taqa. [19-21]Piru kay tyimpukunapiqami
Tayta Dyus kay pachapi, syilupi tukuy
imata rurashankunata rikayashanchik-
kunaqa, nuqanchikkuna uchakushan-
chikllaparayku, Tayta Dyusqa dijaran
kusata qischakar wanunanllapapaq ima.
Chaymi yarakuyanllapa, Tayta Dyus
uchanchikllapamanta shumaqchar
pullakumanallapakaman. Chaqa chay
diyaqami, tukuy imapis shumaqchaka-
shana kanqa. Chaymi nuqanchikkunaqa,
Dyus tukuy imata rurashankunawanqa,
pullana kar kusa shumaqta kawsashun-
llapa.

[22]Chay nishanchikllapanumi, Tayta
Dyus rurashankunapis tukuylla
kanankaman kusalata qischakar yaraku-
yan, imanutaq uk warmisitamaqa
itikunanpaq qischakan chaynu. [23]Piru
chaynuqami mana paykunalachu
qischakayanllapa. Ashwan nuqanchik-
kunapis Tayta Dyus rurashankuna-
wanqa, pullana qischakayanchikllapa.
Piru Tayta Dyusqami Santu Ispiritunta
qumashanchik intrachimanallapapaq,
tukuy arnimashanchikkunataqa kumpli-
mayashunllapa nir. Chaymi kusata
qischakarmapis, yarakuyanchikllapa
Tayta Dyus arnimashanchikllapakunata
aypanallapapaq. Chaqa chay diyapimi
wanushanchikmanta kawsachimarnin-
chikllapa, uk mushuq kwirputana
qumashunllapa, chiqap wamrankunana
kar, paywan pullana tukuy tyimpupaq
kawsanallapapaq. [24]Chaqa Tayta Dyuspi
allita kriyishallapalami, payqa
washamasha unaq syilupi tukuy tyimpu-
paqna kawsanapaq kanchikllapa. Piru
manaraqmi tukuy chaykunataqa
rikayanchikraqchu. Chaqa chay tukuy
arnimashanchikkunata aypashana
karqami, mana yarpuyachuwanllapana-
chu Tayta Dyuswan unaq syilupi
pullana kashaq nirqa. [25]Chayraykumi
kanankaman mana shaykuq yarakuyan-
chikllapa, unaq syiluman rir chay
manaraq rikayashanchikllapa
chaykunata rikanallapakaman.

[26]Piru nuqanchikkunaqami, chiqap-
taqa mana yaĉhanchikllapachu, Tayta
Dyusman imanu mañakuymatapis.
Chaynu katinmapismi, Santu Ispirituqa
nuqanchik rimar mañakuyashanchik-
mantaqa, kusala llakiywan mañakur
intrachin Tayta Dyustaqa. Chaynullami
Santu Ispirituqa yanapamanchikpis
qischakar yarpupakushamapis. [27]Piru
Tayta Dyusqami tukuy imata yarpuya-
shanchikkunamatapis allita yaĉhanllana.
Chaymi Santu Ispiritu mañakutinqa
kusa allita intrakan. Chaqa pay

---

f 8.15 *Abba* nirqami rimayninchikpiqa munan niyta Papasituy nir.

munashannullami, Santu Ispirituqa mañakun Dyuspa allin kaqninkunapaqqa.

Manami imapis Jesucristumantaqa chiqanchamashunllapachu

28 Allita yaĉhashanchikllapanu, Tayta Dyusmi akramashanchikllapa pay munashannulla, imanu kanallapapaqmapis nir yaĉharllana. Chaymi tukuy paypana kar, payta munaqkunataqami imapi rikarishallapamapis allinpaqna tikramanchikllapa. 29 Chaqa unaymanta-pacha manaraq nasiyashallapami, Tayta Dyusqa riqsimarninchik akramaranchikllapa imanutaq Wamran Jesucristo allinlata rurar kawsaran chaynu kanallapapaq. Chaynu kashallapami, Jesucristuqa tukuy nuqanchikkunapa kulaka ukninchikllapana. 30 Chaynu akramarninchikllapami, Tayta Dyusqa paypa wamrankunana kanallapapaq nimashanchikllapa. Chaymi uchanchikllapakunamanta llakipar, manana uchayjunpaqnachu riqsimashanchikllapa. Chaynu llakipar mana uchayjunpaqna riqsimashanchikllaparaykumi, maydiyaqa Jesucristo mantakuyashanpina, kusa shumaqta kawsanallapapaq nisha.

31 Chaynu tukuy chaykunata yaĉharnaqa, ¡amana imapaqpis yarpupakushunllapachu! Chaqa Tayta Dyus kusa pudirninwan kuytamashaqa, manami mayqanpis paymanta chiqanchamayninchiktaqa puytinqallapachu. 32 Chaqa Tayta Dyusqami kusata munamarninchikllapa, Wamran Jesucristumatapis mana miĉhamarninchikllapachu, paylla kay pachaman kaĉhamuran uchanchikllaparayku wanunanpaq. Chaynu Wamran Jesucristuta nuqanchikrayku kaĉhamusha karqa, ¿manachu Tayta Dyusqa tukuy chay arnimashanchikkunataqa qumayashun Wamranwan pullatana? 33 Chaynu Tayta Dyus akrashan wamrankunata mana uchayjunpaqna riqsimashallapaqa, ¿mayqantaq uchachar, qamqa uchayjun kanki nimayninchikta puytiyanqa? 34 Chaqa Jesucristumi wanuran, uchanchikkunamanta washamanallapapaq. Chaymantami chay wanushanmanta kawsamur, Tayta Dyuspa allilaw qichqanpi tasha nuqanchikkunapaq mañakuyan. Chaymi mana mayqanpis nimayninchikta puytinchu: “Uchayjun kashaykiraykumi qamqa kastigakanki” nirqa. 35 Chaqa Jesucristo kusata munamashanchikmantaqami, mana mayqanpis paymanta chiqanchamayninchikta puytinqallapachu. ¿Kaykunachu chiqanchamayninchikta puytiyanqa? ¿Chay qischakaykuna, llakiykuna, qischamaqninchikkuna, mallaq tyimpu, mudananchik mana kar, saqra imakuna, chaynulla wanuykuna ima? ¡Manami! 36 Chaqa chaypaqmi Dyus nitin iskribikashakunapiqa nin:

“Tayta Dyus, qamta kasushushayllaparaykumi,
chay ĉhiqnimaqkunaqa imuraspis wanuchimananllapapaq yarpunllapa.
Chaqa uyshata imanutaq wanuchiq apanllapa,
chaynumi ruramananllapa” nir.

37 Piru tukuy chaykunamapismi, mana binsimashunllapachu. Ashwanmi Jesucristo munar yanapamashanchikwanmi chaykunataqa binsinchikllapa.

38 Chaymi nuqaqa kusata kunfyakar nini: Chay wanuykuna, kawsaykuna, angelkuna, dyablukuna, chaynulla kanan, maydiyapismi mana chiqanchamayninchiktaqa puytinqallapachu Tayta Dyus kusata munamashanchikmantaqa. Chaynulla kusa puytiq mantakuqkuna, 39 unaq syilupi, kay pachapi kaqkuna, chaynulla tukuy imakunata Tayta Dyus

rurashankunamapismi, pay munamashanchikmantaqa mana chiqanchamayninchiktaqa puytinqallapachu. Chaqa pay kusata munamarninchikllapami, Amitunchik Jesucristutaqa kaĉhamuran washamanallapapaq.

Pablumi llakin Israel runakuna mana kriyishanllaparayku

9 [1]Kriyiq masiykuna, Jesucristupi kriyiq kashayraykumi, Tayta Dyuspa Santu Ispirituwan kar, mana llullakur imachu chiqapta nishaykillapa: [2]Chay pwibluyllamanta Israel runa masiykuna, Jesucristupi mana kriyishanllaparaykumi shunquypi kusalata llakichiman. [3]Chaymi pwibluyllamanta katinllapa paykunata kusata munashayraykuqa, puytiypaq katinmaqa Amituy Jesucristumanta ashur paykuna washakashana kananllapapaqqa lugarninllapa nuqa tukuy tyimpupaq kastigakayman. [4]¿Piru imapaqtaq mana kriyinayanqallapaqa? Chaqa unaymanta-pachami Israel ayllulla kanillapa. Tayta Dyusmi akramaranllapa, paypa wamrankuna kanayllapapaqqa. Chaynulla unay rukuyllapakunawanpis tratukunata ruraran. Chaymi rukuyllapakunaqa Tayta Dyus paykunawan kashanrayku chay kusa shumaq llipyayninmatapis rikaranllapa. Chaynullami mantakuykunamatapis Moisestaqa qur, intrachiranpis, imanumi allita payta aduranqallapa nir. Chaynulla niranpis, paykunallamantashi uk washakuq shamuyanqa nir. [5]Chaqa chay unay rukuyllapa Abrahampa, Isaacpa, Jacobupa ayllunkunallami kanillapa. Chay aylluyllapakunamantami Tayta Dyuspa Wamran Jesucristupis nasiran. Payqami Dyuslla kar, tukuy imatapis rikar mantan. Chayraykumi payqa tukuy tyimpupaq alabakashana kanqa. ¡Chaynumi kanqa!

Manami Israelmanta kaqkunalachu Dyuspa wamrankunaqa

[6]Chaymi ama yarpushunllapachu, Dyusqa arnikushantaqa mana kumplinchu nirqa. Ashwanmi Tayta Dyusqa tukuy arnikushantaqa mana qunqarchu kumpliran. Piru chaynu Israelmanta kaqkunata Tayta Dyus kumplimatinllamapis, manami tukuyniyllapachu Tayta Dyuspa wamrankunaqa kanillapa. [7]Chaynulla Abrahampa ayllunllamanta karmapismi, mana tukuyniyllapachu Tayta Dyuspa chiqap wamrankunaqa kanillapa. Chayraykumi Tayta Dyusqa Abrahamta nisha kayaq: “Wamrayki Isaacmanta kaq ayllunkunalami, chiqap akrashay wamraykunaqa kanqa” nir. [8]Chaynu nirmi, Tayta Dyusqa intrachimanchikllapa, michka Abrahampa ayllunkuna karmapismi, mana tukuychu paypa wamrankunaqa kanillapa nir. Chaqa Tayta Dyusqami Abrahamta arnisha kayaq wamran Isaacraykushi aylluyjun kayanqa nir. Abrahamta ayllunkunapaq arnisha kayaq chaykunalatami Tayta Dyusqa chiqap wamrankunapaqqa riqsisha.

[9]Chaqa Tayta Dyusqami Abrahamta kaynu nir arnisha kayaq: “Uk añumanta tikrakamutiyqami, warmiki Saraqa uk wamrituyjun kanqa” nir.[g] [10]Manami kaykunalawanchu tukukaran. Ashwanmi Tayta Dyusqa qashan ukkunatapis akraranraq. Chay akrashan chaykunaqami unay rukuyllapa Isaacllamanta kaq, Rebecapa milli wamrankuna. [11-13]Piru kay wamritukuna

---

g 9.9 Kaynuqami Abrahamqa yaĉharan Dyus arnishanqa Isaacmanta karan, mana Ismaelmantachu nir. Rikashun Génesis 18.10-14, 21.8-12.

manaraq nasiyar manaraq uchayjun
katinmi Tayta Dyus, Rebecataqa niran:
"Chay puntata nasiq chaymi,
chay ikita nasiq chayta sirbinqa"
nir.
Chaynulla Tayta Dyus nitin iskribika-
shankunapipismi kaynu nin:
"Esauta yanapanaymantaqami,
Jacobo kusa shumaqta yarpuchi-
matin akrar yanaparay" nir.
Chaynu nirqami Tayta Dyusqa
intrachimanchik, runakunata paypaq
kananpaq akranarqashi, allinta mana
allinta rurashanmatapis mana kwinta-
charchu akrar yanapan, pay munashan-
latana rurananllapapaq nir.
14Chaynu Tayta Dyus pay munashan-
kunalata akratinqami, ama nishunllapa-
chu: "Tayta Dyusqami mana allin kar
chaynu rurayan" nirqa. 15Chaqa
chaypaqmi Tayta Dyusqa, Moisesta
kaynu niran:
"Mayqanta llakipar yanapayta
munarqami,
llakipar yanapashaq" nir.
16Chaynu katinqa ¿nuqanchik allinta
rurashanchikrayku chaynulla
nuqanchiklla llakipakayta munashan-
chikraykuchu Tayta Dyusqa llakipaman-
chik? ¡Manami! Ashwanmi Tayta
Dyusqa paylla munamarninchik llakipa-
manchikllapa. 17Chaqa Tayta Dyus nitin
iskribikashakunapimi, chay Egiptupi
Faraonta niran:
"Qamtami kusa puytiq mantakuq
kanaykipaq nishuray.
Piru chaynu kusa puytiq katkima-
pismi binsishuray.
Chaynuqami ruraray kwintata
qukanaykipaq,
imanumi kusa pudirniyjun kani nir.
Chaymi chayta tukuy pachapi
yaĉharqa, riqsimanqallapa
imanumi kusa pudirniyjun Dyus
kani" nir.
18Chaynumi yaĉhanchikllapa Tayta
Dyuslla munarmi runakunata llakipan,
ashwan mana munarqa dijan mana
intrakaqkunana tikrakananllapapaq nir.
19Piru imanupiqaĉhi uknikillapallaqa
nimayankillapa kanqa. "Tayta Dyusmi
tukuyta ruramashanchik, paypi
kriyiqkunata, chaynulla mana
kriyiqkunamatapis. Chaynu katinqa
mana intrakaqkunapaq tikramashallapa
uchakushallapaqa ¿imaraykutaq
kastigamayashunllapaqa?" nir.
20Chaynu nirqa, ¿pitaq qamqa kanki
Taytanchik Dyusta chaynu ninayki-
paqqa? Ma kayta yarpuyllapa, ¿uk runa,
allpa mankata ruratinqachu, chay
rurashanqa niyanqa, imapaqtaq kaynuta
ruramashayki? nir. ¡Manami! Chaynulla,
Tayta Dyus, allpa mankata yupay
rurashusha katinqachu ninkiman,
¿imapaqtaq kaynuta ruramashayki? nir.
¡Manami!
21Chaqa Taytanchik Dyus mankata
ruraq yupay karmi, dirichuyjun
imatapis pay munashanta ruranan-
paqqa. Chaymi chay napa allpallamanta
rurayta puytin, kusa shumaqla purichir
fyistakunalapi yanukunanpaq kusa
shumaq mankakunata. Chaynulla
ruraytapis puytin, waran waran
yanukunanpaq ima. Chaynullami Tayta
Dyusqa nuqanchikkunawanpis ruran.*h*
22Chaymi payqa tukuypa rikaqnin
kashanrayku, pudirninllawan chay
uchayjunkunamatapis kastigananpaq
karan. Piru payqami intrachimanchik,
imanumi kusa allin kar llakipakun nir.
Chaynu karmi, tukuy tyimpupaq
kastigakananllapapaq karan chaykuna-
taqa llakipar, mana kastigarchu
kusalata yararan. 23Chaynu

h 9.21 Masta intrakanarqa rikashun Jeremías 18.4-6.

unaymanta-pacha llakipakunanpaq
nisha karmi, paykunata llakipar
nuqanchikkunawanpis chaynullata
ruraran kwintata qukanallapapaq
Taytanchik Dyusqami kusa llakipakuq,
kusa puytiq nir. Chaynuqami Tayta
Dyusqa ruraran, maydiyaqa tukuynin-
chikllapana paywan kusala shumaq
luryanpina kawsanallapapaq. 24Chaqa
Tayta Dyusqami akramashanchikllapa
wakinta Israelmanta kaqkunata,
wakinta-shuypaqa mana Israelmanta
kaqkunata, paypa wamrankuna
kanallapapaqqa. 25Chaypaqmi Dyus
nitin, Oseasqa kaynu nir iskribiran:
"Mana munashay runakunatami,
kusa munashay wamraykuna
kankillapa nishaq.
26 Chay lugarllapimi qamkunata
nishurayllapa:
'Manami nuqapa wamraykunachu
kankillapa' nir.
Piru kananqami chay lugarllapi
qashan nishaykillapapis:
'Chiqap kawsaq Dyus kashayrayku
nuqapa wamraykunanami
kankillapa' nir".
27-28Piru Israelpa ayllunkuna-
paq-shuypaqami, Isaiasqa kaynu niran:
"Tayta Dyusmi nishantaqa kumplir,
tukuy pachapi taqkunata allita rikar
yaĉharqa dasna kastiganqa.
Chaymi Israelpa ayllunkuna kusala
achka mar manyapi aqu yupay
karmapis,
Tayta Dyus paykunata rikar
yaĉhatinqa, wakinkunalami
washakanqallapa" nir.
29Chaynullami Isaiasqa, unayllana Israel
runakunapaqqa kaynu nisha karanpis:
"Kusa puytiq Taytanchik Dyus
mana llakipamaqninchikllapa
karqami,
mana wakinkunalamatapis
washarchu
tukuyninchikllapata tukchimana-
llapata,
imanutaq chay Sodomata, chaynulla
Gomorra pwibluta
limpulla chinqachiran chaynulla"
nir.

Israel runakunami wakinqa mana kriyinaranllapachu

30Chaymi mana Israelmanta
runakunaqa Moisés mantakushanta
kasur washakaytaqa mana yarpuranla-
mapischu. Ashwanmi Jesucristupi
kriyitinla Dyusqa llakipar mana
uchayjunpaqnachu riqsiran. 31Nataq
Israel runakuna-shuypaqa, Moisés
mantakushanta kumplir washakayta
kamarmapis mana puytiranllapachu.
32Chaqa paykunaqami Jesucristupi
kriyir washakaytaqa mana yarpuran-
llapachu. Ashwanmi Moisés mantaku-
shanta tukuyta kumplirla washakayta
yarpuranllapa. Chaynu Jesucristupi
mana kriyinashanllaparaykumi, paypi
trumpisar rataq yupayna karanllapa.
33Chaymi Jesucristupaq Dyus nitin
iskribikashakunapiqa, kaynu nin:
"Sión pwibluypimi uk rumita
ĉhurashaq.
Chay rumipimi trumpisanqallapa.
Piru paypi kriyiqkunataqami kusata
yanapatin,
mana pinqaypiqa kidanqallapa-
chu" nir.

Pablumi Israel masinkuna Jesucristupi kriyinanllapata munan

10 1Ukniykuna, nuqaqami tukuy
shunquywan kusata munani Israel
kaq masiykuna washakananta. Chaymi
mañakurmapis, kusata Tayta Dyusta
mañani paykunata washananpaq. 2Chaqa
allitami yaĉhani, paykunaqami kusata
Tayta Dyusta sirbiytaqa munanllapa nir.
Piru chaynu munarmapismi, mana

intrakanllapachu Tayta Dyus munashanta
ruranan llapapaqqa. 3Chaynulla manami
intrakashallapachu Tayta Dyus imanu
uchanchikkunamanta pirdunamanchikllapa
nirqa. Ashwanmi paykunaqa yarpushanta
karanlata rurar washakayta yarpunllapa.
Chaymi Dyus nishannu Wamran Jesucris-
tupi kriyiytaqa mana munanllapachu. 4Piru
Jesucristuqami, Moisés mantakushankuna-
taqa tukuyta kumplir wanuran, uchanchik-
kunapaq pagrakunanpaqqa. Chaymi
manana chay mantakuykunataqa ministin-
chikllapanachu washakanallapapaqqa.
Ashwanmi Jesucristupi allita kriyishala,
Tayta Dyusqa mana uchayjunpaqnachu
riqsir washamanchikllapa.

Dyusmi tukuyta washayta munan

5Piru Dyus nitinmi Moisesqa kaynu
nir iskribiranpis: "Tukuy chay mantaku-
shaykunata kasur kawsaqkunalami kusa
allinqa kanqallapa" nir.
6Piru tukuy chay mantakuykunata mana
kumpliyta puytishanllaparaykumi, Tayta
Dyusqa kaynu niran: "Wamray Jesucristupi
kriyitinllapalami, mana uchayjunpaqnachu
riqsir washashaq" nir. Chaynu Tayta Dyus
nishanpaq willashutiyllapaqaĉhi niyanki-
llapa kanqa: ¿Mayqantaq syiluman rir
Dyuspa Akrashan Cristunta kay pachaman
apamuyanqa, payta rikar kriyinallapapaq?
nir. 7Chaynulla kaynutaĉhi yarpuyankillapa
kanqa "¿Mayqantaq chay kusa saqra
uĉhkupi pampakashanman rir, Dyuspa
Akrashan Cristunta kawsachimur
nuqanchikkunaman apamuyanqa?" nir.
¡Piru manami chaynuchu! Ashwanmi Tayta
Dyusqa, Wamran Jesucristutaqa wanushan-
manta kawsachimushana.
8Mana chaynu kawsachimusha
katinqa ¿ima nishaq nirtaq iskribikasha-
kunapiqa nin: "Washakanaykipaq kaq
kusa shumaq rimayqami pullayki,
shimikipi, chaynulla tukuy shunquy-
kipi" nirqa? ¿Manachu intrakankillapa?
Chaynuqami niyan Jesucristupaq
yaĉhachishuyashayllapakunapi kriyirla
washakanaykillapapaq.[i] 9Chaymi
qamkuna, shimikillapawan "Jesucristu-
qami Amituy" nir, chaynulla tukuy
shunquykillapawan "Tayta Dyusmi
Jesucristuta wanushanmanta kawsachi-
mushana" nir kriyirllapaqami,
washakankillapa. 10Chaqa tukuy
shunqunchikwan allita kriyishallapa-
qami, Tayta Dyusqa manana uchayjun-
paqnachu riqsimanchikllapa. Chaynu
kriyirmi, shiminchikwanpis "Jesucris-
tumi Amituyqa" nirlami washakanchik-
llapa. 11Chaypaqmi Dyus nitin iskribika-
shakunapiqa nin:

> "Paypi kriyiqkunataqami, kusata
> yanapatin
> mana pinqaypiqa kidanqallapa-
> chu" nirqa.

12Chaynuqami tukuypaq nin. Chaqa
Tayta Dyusqami tukuypa amun kar,
tukuylata chayllata rikamanchik,
michka Israelmanta runakuna
kashallapa, chaynulla mana Israelmanta
kaq runakunamatapis. Chaymi mayqan-
pis payta mañakushaqa yanapamanchik-
llapa. 13Chaqa Dyus nitin iskribikasha-
kunapimi kaynu ninpis:

> "Mayqanpis Amitunchikpi[j] kriyir
> shutinpi mañakuqqami, washa-
> kanqa" nir.

14-15Piru Tayta Dyusta manaraq riqsir,
mana mañakutinqa, ¿imanunari
washanqa? Chaqa manaraq mayqanta-
pis paykunata yaĉhachinanllapapaqqa
kaĉhashachu. Chaynulla chay yaĉhachi-
kuqkuna manaraq ĉhayatinqa,
¿imanuna yaĉhayta puytinqallapa

---

i 10.6-8 Rikashun Deuteronomio 30.12-14. **j 10.13** Amitunchik nirqami, niyanchik Jesucristupaq. Rikashunpis Joel 2.32.

Jesuspaqqa? Chayna Jesuspaq mana
yaĉharllapaqa, ¿imanunari Jesuspiqa
kriyiyta puytinqallapa? Chaqa
manaraq-ari yaĉhayanllapachu
mayqanmi Jesusqa nirpis. Chaymi mana
imanupis payman mañakuyta puytiyan-
qallapachu washakananllapapaqqa.
Tukuy chaypaqmi Tayta Dyus nitin
iskribikashakunapiqa kaynu nin: “Kusa
shumaqmi kanqa, Dyuspa shumaq
rimayninta yaĉhachikuq ĉhamutin-
llapaqa. Chaqa chaynu yaĉhachikutin-
llapami, achka runakuna kusa aligrila
kanqallapa” nir. 16Piru kusa shumaq
washakananllapapaq karan chayta
yaĉhachikutinllapapismi, Israelmanta
kaqkunaqa tukuyqa mana kriyishachu
kanillapa. Chaypaqmi Isaías kaynu nir
iskribiran: “Tayta Dyus, qampaq
yaĉhachikutiyqa, manami tukuychu
kriyimashallapa” nir. 17Piru Dyuspa
shumaq rimayninta yaĉhakutinllapami
uyakunchikllapa. Chaynu uyakurmi
Jesucristupiqa kriyinchikllapa.

18Mabir tapushaykillapa: ¿Manachu
Israelmanta kaqkunaqa tukuy uyakuray-
llapa chay shumaqta washakanayllapapaq
yaĉhachikutinllapaqa? Tukuymi uyakuray-
llapa. Chaymi Dyus nitin iskribikashakuna-
piqa chaypaq kaynu nin:

“Tayta Dyus unaq syilupi rurashan-
kunami,
maylawpi kaq runakunatapis uk
rimaq yupay qampaq intrachin”
nir.

19Ma, qashan tapushaykillapa: ¿Chaynu
yaĉhachikutinllapamapischu,
Israelmanta kaqkuna kwintata qukanay-
llapapaq karan chaykunaqa, mana
kwintata qukarayllapa? ¡Kwintatami
qukarayllapa! Chaypaqmi Moisespis
Dyus nitin iskribishanpiqa kaynu niran:

“Israel runakunami piñakunqa,
mana Israelmanta kaqkunata
munar akrar washashayrayku.
Chaqa chay mana intrakaq
runakunata munatiy rikamar-
llapami, Israelmanta
kaqkunaqa piñakunqallapa”
nir.

20Chaynullami Dyus nitin Isaiaspis
mana manchakurchu, kaynu nir
iskribiran:

“Mana maskamaq runakunami
tarimaranllapa.
Nuqapaq mana tapukuq
runakunatami dijasha kani
riqsimananllapapaq” nir.

21Piru Israel runakunapaq-shuypaqa, Dyus
nitinmi Isaiasqa kaynuta iskribiran:

“Chay runakunata mana shaykuq
qayatiymapismi,
paykunaqa mana intrakaqkuna
kar, mana uyamayta munaran-
llapachu” nir.

Wakin Israel runakuna Dyuspi kriyishallapa

11 1Ma tapushaykillapa: ¿Tayta
Dyusqachu Israel runakunawan
mana imatapis yaĉhayta munaninachu
nirqa, tukuy tyimpupaqna ashusha kanqa
paykunamantaqa? ¡Manami! Chaqa
imanutaq nuqamaqa unay rukuy
Abrahampa ayllun, Benjaminpa ayllunlla-
manta kar, Israel runalla katiymapis, Tayta
Dyusqa mana nuqamantaqa ashushachu.
2Chaqa Tayta Dyusqami, unaymanta-pacha
Israelmanta kaq runakunataqa akrar paypa
wamrankunana kananpaq niran. Chaynu
katinmi, Tayta Dyusqa paykunataqa
akrashana kar, mana paykunalataqa
dijashachu. Nishaykillapapis: Uk kutimi
Eliasqa, Israel kaqkunamanta kriyiqqa
paylana kanqa nir yarpur, kaynu niran:

3 “Tayta Dyusniy, kay pwiblu
masiykunami rimaqnikikunata
wanuchishallapa.
Chaynulla altarnikikunatapismi
ratachishallapa ima.

Nuqalatami kawsaqtaqa dijamashallapa.
Piru kusatami wanuchimayta munanllapa” nir.
4Chaynu Elías nitinmi, Tayta Dyusqa dibaldila llakipakuq kashanrayku, kaynu niran:
“Manami qamlachu nuqapi kriyiqqa kanki.
Ashwanmi akrashana kani syiti mil (7,000) Israel runakunata, nuqalatana kasumananllapapaq.
Chaynulla chay akrashaykunaqami mana qunqurir adurashallapalamapischu,
chay Baal shutiq amituy niyashanllapamatapis” nir.
5Chaynullami Eliaspa tyimpunpi yupay kananpis Israel runa masiykunamanta wakinqa Tayta Dyuspi kriyishanllaparaykumi payqa dibaldila llakipar akrashana paypa wamrankunana kananllapapaq. 6Chaynu dibaldila llakipashanraykumi, kananqa washakashallapana. Piru chaynuqami akrarqa washasha Tayta Dyusqa kusala chiqap llakipakuq kashanrayku, manami paykuna imakunata kusa allinta rurashanllaparaykuchu washakashallapa. Chaqa allinta rurashanllaparayku washakashallapa katinqa, Tayta Dyus dibaldila llakipakushanqa manana imapaqpis sirbiyanmannachu.
7Tukuy chaykunata yaĉharqa, ¿imatataq intrakanchikllapa? Chaqa pwibluymanta achka runakunami Jesuspi mana kriyirmapis washakayashaqllapa nir yarpuranllapa. Chaymi mana washakaytaqa puytiranllapachu. Piru wakin Israelmanta kaqkunataqami Taytanchik Dyus akramaranllapa, Jesucristupi kriyir washakanayllapapaq. Piru paykuna munashanta ruraqkunataqami, Tayta Dyusqa dijaran, kusa mas mana intrakaqkuna tikrakananllapapaq.
8Chaymi Dyus nitin iskribikashakunapiqa nin:
“Tayta Dyusmi paykunataqa dijaran, pay nishanta ama intrakananllapapaq.
Chaynu dijatinmi, nawiyjun karmapis, syigu yupayna kidaranllapa.
Rinriyjun karmapismi, upa yupayna kidaranllapa.
Chaymi chay munashanta ruraqkunaqa
kanankaman chaynu kidashallapa” nir.
9Chaymi Davidpis niran:
“Chay munashanta rurar tantanakur mikur kusala allinmi kanchikllapa nir yarpuyashanllapamapismi,
imanutaq uk runata pata ñitin chaynu tikrar kastigay Tayta Dyus.
10 Chaymi qamta mana kriyishur munashanta ruraqkunapaqa,
nawinmapis syigu yupayna kidanqa.
Chaynulla waqtanllapamapis limpu kurpalla tikrakanqa.
Chaynumi tukuy tyimpu qischakanqallapa” nir.

Dyusqami mana Israel runakunatapis washanqa

11Qashan tapushaykillapa: ¿Israel runakunaqachu, Dyuspi mana kriyinarqa tukuy tyimpupaqna ashushallapa? ¡Manami! Chaqa paykuna Jesucristupi mana kriyiyta munatinllapamapis, ashwan Tayta Dyusqa yanapasha mana Israel runakunata, Jesucristupi kriyir washakananllapapaq. Chaymi chay Israel runakunaqa inbidyakar piñakunqallapa mana Israelmanta kaqkuna yanapakashanrayku. Chaynu

inbidyakarmi, imanupiqa qashan animakunmanllapa, Jesucristupi kriyir washakananllapapaqqa. 12Chaymi, Israel runakuna Jesucristupi mana kriyitinllapaqa, Tayta Dyusqa mana Israel kaqkunata kusata yanapar washasha. Piru Israel runakuna Jesucristupi kriyitinllapaqami, Tayta Dyusqa tukuyta ashwan masta yanapar washanqa.

13Piru wakinnikikunaqami mana Israelmantachu kankillapa. Chayraykumi nishaykillapa: Tayta Dyusqami kaĉhamasha qamkuna mana Israelmanta kaqkunapa yaĉhachishuqnikillapa kanaypaq. Chaymi kusata aligriyar, puytishaykaman kusa allita yaĉhachishuyllapata munayani. 14Chaynu yaĉhachishutiyllapa kriyitkillapami, chay pwiblumanta Israel kaq masiykunapis rikashurllapaqa, Jesucristupi kriyir washakanmanllapa. 15Chaqa Israelmanta kaq masiykunaqami Jesucristupi mana kriyinashanrayku, Tayta Dyuswanqa mana shumaqta kawsaytaqa puytiranllapachu. Chaymi ashwan qamkuna mana Israelmanta kaqkunata Tayta Dyusqa llakipashuranllapa paypa wamrankunapaqna riqsikanaykillapapaq. Piru kanan pwibluymanta Israel masiykuna, Jesucristupi kriyitinllapaqami tukuypaq kusala shumaq kanman. Chaynuqami Israelmanta masiykunaqa wanushanmanta kawsamusha yupayna kanmanllapa. 16Israelmanta unay rukunchikllapakuna Tayta Dyuspi kriyirqami, Dyuspaqa wamrankuna karanllapa. Chaynulla kananpis Israelmanta kaq masiykuna Jesucristupi kriyirpismi, Tayta Dyuspaqa wamrankunalla. Yarpushunllapa kay ishkay kumparasyunpaq: Dyuspaq tanta nishankunamanta chay punta kaq kusa shumaq katinqa, chay wakin tantakunapis kusa shumaq kanqa. Chaynulla uk qirupa ĉhupan, Dyuspaq kusa shumaq kasha katinqami, chay rikrankunapis shumaq kanqa Dyuspaqqa.

17Chay wakin Israelmanta kaq masiykuna tarpuy ulibu qirupa rikran yupay katinmapismi, mana paypi kriyishanrayku Tayta Dyusqa pitir itakuran. Chaymi ashwan qamkuna mana Israelmanta kaqkuna, mana tarpuy ulibumanta kar, munti ulibu qirukunapa rikran yupay katkillapamapismi, Jesucristupi kriyishaykillaparayku, Tayta Dyusqa chay tarpukasha ulibupa rikranman tullmashushallapa. Chaymi qamkuna mana Israelmanta karmapis, chay tarpuy ulibu qirupa chiqap rikrankunapaqna tikrakashaykillapa.

18Piru chaynu chay tarpuy ulibupa rikranpi tullmakashana karqami, ama yarpunkillapachu kusala allinna kani nirqa. Chaqa qamkunaqami yanqa rikranpi tullmakashala kankillapa. Ma yarpushunllapa, uk qiruqami shan ĉhupanrayku, mana rikranraykuchu. Chaymi qamkuna mana Israelmanta kaqkunataqa uk qirupa ĉhupan shachishutinllapa allinqa kankillapa. Manami qamkunaraykuchu paykunaqa shar allinqa.[k]

19Chaynu nitiyqaĉhi yarpuyankillapa kanqa: “Chiqaptami chaynu. Piru Tayta Dyusmi, Israel runakunata itakur, nuqakunata washamaranllapa” nir. 20Piru Israel masiykunataqami mana yanqallachu itakuran. Ashwanmi Tayta

k 11.18 Ukpa ĉhupan nishaq nirqami intrachimanchik, imanumi unaymanta-pacha Tayta Dyusqa Abrahamta arniran paymanta kaq ayllunkunatashi, tukuy Israelmanta kaqkunataqa washayanqa nir.

Dyusqa itakuran Jesucristupi mana kriyinashanrayku. Piru qamkunataqami Tayta Dyusqa washashushallapa, Jesucristupi kriyishaykillaparaykula. Chayraykumi ama yarpuyllapachu Israel runakunamantaqami kusa mas allinna kanchikllapa nirqa. Ashwanmi ama kusa kani nirchu Tayta Dyuslata manchar, allin kaqlata rurar kawsayllapa. 21Chaqa chaynu kusa allinna kani nir alabakatkillapaqami, imanutaq Israel runakuna tarpuy ulibupa rikran katinmapis, Jesucristupi mana kriyishanrayku Tayta Dyusqa mana llakiparchu itakuran, chaynullami qamkunatapis mana llakiparchu itakushunmanllapa.

22Piru ¡allita yarpuyllapa! Tayta Dyusqami kusa allinla tukuywan. Piru chay uchakuqkunataqami allita rikar kastigan. Chaymi imanutaq Jesucristupi mana kriyinaqkunataqa itakuran. Chaynu itakurmi, qamkunata chay uchaykillapamanta dibaldila pirdunashurllapa, chay tarpuy ulibupa rikranman tullmashushallapa. Chayraykumi Tayta Dyus dibaldila washashushanllapapi yarpur pay munashanlata rurar kawsankillapa. Mana chaynu ruratkillapaqami chay tullmashushanllapamanta itakushunqallapa.

23Piru Israelmanta kaq masiykuna Jesucristupi kriyitinllapaqami, Tayta Dyusqa qashan paykunataqa tullmanqa chay pitishanllaman. Chaqa Tayta Dyusqami kusala pudirniyjun chaynu qashan tullmar wamrankunapaqna riqsinanpaqqa. 24Chaynu tarpuy ulibupa rikrankuna kashanllaparayku, mas das tullmar wamrankunapaqna riqsiyanqa. Chaymi qamkuna, Jesucristupi kriyitkillapa, munti ulibupa yupay katkillapamapis, tarpuy ulibupa rikranman tullmashuqllapa yupay washashushallapa. Chaymi ashwan mas das washayta puytin Israelmanta kaq masiykuna, Jesucristupi kriyitinllapamaqa. Chaqa paykunaqami chay tarpuy ulibupa chiqap rikrankuna.

Dyusmi Israel runakunata munar washanayan

25Ukniykuna, Tayta Dyus yarpuyashankunataqami, mana allinchu aykala yaĉhananpaqqa. Chaymi kananqa qamkuna mana Israelmanta kaqkunapis, tukuy chaykunata yaĉhanaykillapata munani. Piru amami ninkillapachu: “Tayta Dyus, Israel runakunata mana intrakaqkuna kananpaq dijarqami, nuqanchikkunatana masta munamanchikllapa” nirqa. Chaqa Israelmanta kaqkunaqami chaynu mana intrakaqkunapaqqa tikrakasha, qamkuna chay mana Israelmanta kaqkuna, Jesuspi kriyinaykillapakalaman. 26Chayna Jesucristupi kriyinaykillapapaq karan chaykuna kriyitkillapanaqqami, Tayta Dyusqa tukuy Israel runakunatapis washanqa. Chaypaqmi Dyus nitin iskribikashakunapiqa kaynu nin:

“Sión[l] pwiblumantami uk washakuq shamunqa,
Jacobupa ayllunkunata uchankunamanta llakipananpaq.
27 Chaynumi kumplishaq
chay paykunata uchanllapamanta maydiyaqa washayashaq nir
uk tratuta rurashaytaqa”.

28Piru kananqami Israelmanta kaq masiykunaqa, Jesucristupi kriyir washakaytaqa mana munanllapachu. Chaymi Tayta Dyuspaqa kuntran tikrakashallapa. Chaynu tukutinllapaqami ashwan qamkuna mana Israelmanta kaqkunapaq kusala allin

---

l 11.26 Sión nirqami niyanchik Jerusalén pwiblupaq.

kasha. Chaqa Tayta Dyusqami
qamkunatana llakipashurllapa mana
uchayjunpaq riqsishushallapa. Piru
chaynu katinmapis, Israel runakunataqa
Tayta Dyusqa munayanraq, chay unay
rukuyllapakunata akrashanrayku.
29 Chaqa chay unay rukuyllapakunata
akrarmi, arniran paymanta kaq
ayllunkunata yanapananpaq. Chayray-
kumi Tayta Dyusqa, Israel runakuna-
taqa mana qunqarchu tukuyta
kumplinqa.
30 Piru Israelmanta kaq masiykuna
Tayta Dyusta mana kasutinllapami,
payqa qamkuna mana Israelmanta
kaqkunata llakipar yanapashuyanllapa.
Piru unay tyimpuqami qamkunapis
mana kasuraykillapachu Tayta
Dyustaqa. 31 Chaynullami kanan,
Israelmanta kaq masiykunapis Tayta
Dyustaqa mana kasushallapachu. Nataq
Jesucristupi kriyitinllapaqami, Tayta
Dyusqa llakipar yanapanqa, qamkunata
yanapashuyanllapa chaynulla. 32 Piru
tukuylami unayqa Tayta Dyusta mana
kasuranchikllapachu. Chaymi
uchanchikllaparayku Tayta Dyusqa
uchapa makinpi wataq yupay dijama-
ranchikllapa. Chaynuqami Tayta
Dyusqa dijamaranchikllapa, maydiyaqa
tukuylata chayllatana llakipar yanapa-
manallapapaq nir.

¡Dyusninchiktami alabashunllapa!

33 ¡Tukuy shunqunchikwan Taytan-
chik Dyusta alabashunllapa!
Payqa kusala allin,
kusala yaĉhayniyjun,
tukuy imata intrakan nir.
Chaynulla alabashunllapapis
pay yarpushantaqa mana mayqan-
pis intrakayta puytinchikllapa-
chu nir,
chaynulla imanutaq
imanula kashallapamapis
payqa kusalata llakipar washa-
manchikllapa nir alabashun-
llapa.
34 Chaqa manami mayqanpis
pay yarpuyashantaqa yaĉhayta
puytinchikllapachu.
Chaymi mayqanpis mana
paytaqa imatapis kaynu kaynu
ruray nir
yaĉhachiyta puytinchikllapachu.
35 Chaynulla manami nuqanchik-
kunaqa
payta imalatapis qushanchikllapa-
chu,
chay qushushaymanta imallataqa
qumay ninallapapaqqa.
36 Chaqa Taytanchik Dyusraykumi
imapis kan.
Chaymi tukuy ima kaqpis
Dyusninchikllapaq.
¡Chaynu katinmi
tukuyla paylata alabashunllapa
tukuy tyimpupaq!
Chaynumi kanqa.

Jesucristupi kriyirnaqami Dyus munashanlata rurashun

12 1 Ukniykuna, chaynu Tayta Dyus
munar llakipamashanchikllapa-
rayku, kusata rugashunillapa tukuy
shunquykillapawan paypi allita
kriyinaykillapapaq. Chaynu karqami,
ufrindapaq lugarnin uk kusa allin
kawsaq ufrindita yupayna qimikayllapa
Tayta Dyusmanqa. Chaynuqami, kusa
chiqapta aligriyachir paylata adurayan-
killapa. 2 Chayraykumi kay pachapi
runakuna mana allinkunata rurar
kawsanllapa chaykunataqa, amana
rurarnachu kawsankillapa. Chaynu
karnaqami chay unay kaq yarpuyniki-
llapamatapis dijarna, mushuq yarpuy-
niyjunna kayllapa. Chaymi chaynu
kawsarllapaqa, Tayta Dyus munashanla-
tami rurayani nir yaĉhankillapa. Chaqa

payqami munan allinlata rurar payta aligriyachir, kusala shumaq kawsanallapata.

3Tayta Dyusmi kusa allin kar, nuqata akramar kaĉhamasha, paypaq yaĉhachishunayllapapaq. Chaymi tukuy qamkunata nishunillapa: Amami yarpuyllapachu ukkunamantaqami kusa allin kani, nirqa. Ashwanmi chaynu yarpunaykillapamantaqa Amituy Jesucristupi kriyishayraykumi imanu kanayllapapaqpis Tayta Dyus yanapamashallapa nir yarpuyllapa. 4Chaqa imanutaq kwirpunchikmaqa ukla karmapis kusala achka partiyjun. Piru chaynu achka karmapismi kwirpunchikpiqa mayqanninpis mana chayllata ruraytaqa puytinchu. 5Chaynumi nuqanchikkunapis Jesucristupi kriyirqa, michka achka karmapis, uk kwirpulana kanchikllapa. Chaynuqami, tukuy imapipis yanapanakur, shumaqta kawsanapaqna kanchikllapa.

6Tayta Dyusqami pay munashannulla pudirninwan yanapamanchikllapa ukta ukmanta, ukta-shuypaqa ukmanta imana ruranallapapaq. Chaymi paypaq rimanapaq nimashallapaqa, kriyishanchiknu karanlata rimashunllapa. 7Mayqanninchikllapata Tayta Dyus wakinkunata sirbinallapapaq nimashallapaqa, aligrila sirbishunllapa. Chaynulla ukkunata yaĉhachinapaq nimashallapaqa, yaĉhachikushunllapana. 8Ukkunata animachinapaq Tayta Dyus nimashallapaqa, animachishunllapa. Chaynulla ukkunata ima ministishanpi yanapanapaq nimashallapaqa, tukuy imapipis yanapashunllapa. Mayqanninchikllapata wakinkunata rikanapaq nimashallapaqa, chaylapi yarpur rikashunllapa. Ukninchikkunata llakipanapaq nimashallapaqa, kusa aligrila llakipashunllapa.

Kriyiqkunaqami shumaqtana kawsashunllapa

9Uknikillapa uknikillapa tukuy shunquykillapawan llakinakuyllapa. Chaynulla chay mana allin kaqtapis dijar, chay allin kaqlatana rurar kawsayllapa. 10Jesucristupi kriyishaykillaparayku, uk ayllula yupay uknikillapa uknikillapa kusata llakinakuyllapa. Chaynulla ama kusa kani nirchu, qammanta uknikillapataqa masta rispitar, tukuylla chaynu kayllapa. 11Amami qillakuna karchu, Amitunchik Jesucristupaq ima ruraykuna katinpis, tukuy shunquykillapawan aligrila rurar sirbiyllapa. 12Chaymi, Dyus syiluman rinaykipaq arnishushanpi yarpur, aligrila kawsayllapa. Chaynu karqami michka qischakarpis, ama disanimakurchu shachinakunkillapa. Chaynulla amami qunqarchu Tayta Dyusman mañakunkillapa. 13Jesucristupi kriyiq masinchikkunapa iman faltatinpis yanapayllapa. Chaynulla mayqan wasikiman watukushuq ĉhamutinpis, shumaqta samachiyllapa.

14Mayqan mana allinta rurashunanllapapaq ikikillapapi puritinllapamapis, Tayta Dyusman mañakuyllapa, paykunata bindisir yanapananpaq. Piru amami mañakunkillapachu kastigananpaqqa. 15Chaynulla ukkuna aligriyatinllapaqa, pullan aligriyayllapa. Ukkuna llakir waqatinllapapis, paykunawan waqayllapa. 16Chaymi uknikillapa uknikillapa uk yarpuyla kar, kusa shumaqta kawsayllapa. Amami kusa kani nir imachu, chay mana imayjun, chaynulla mana yaĉhaq chaykunawanmapis, chaylla yupayna kawsayllapa.

17Mayqan ima mana allinta rurashutinllapapis, amami paykunata mana allinta rurayta yarpunkillapachu. Ashwanmi tukuypa naypanpi kusala allin kaqkunalata rurayta kamayllapa. 18Chaymi imanullapis tukuywan shumaqta kawsayllapa. 19Ukniykuna, mayqan ima mana allinta rurashutinllapaqa, amami qamkunalla rikar

yaĉhar imanachiytapis yarpunkillapachu. Ashwanmi dijayllapa Tayta Dyus paykunata rikar yaĉhanqa. Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi kaynu nin:

“Nuqami chay mana allinta rurar uchakuqkunataqa
allita rikar yaĉhar kastigashaq”.
Chaynumi nin Amitunchikqa.

20 Chaynullami ninpis:

“Chay mana allinta rurashunaqkuna mallaqnatinpis, qaray.
Chaynulla yakunatinllapapis, upyachiyllapa.
Chaynu chay mana allinkunata rurashuqkunawan ruratkillapaqami,
paykunaqa pinqakutin qaqllanllapamapis kusa chupika intirupaq tikrakanqa” nir.

21 Piru amami dijankichu, chay mana allin kaqkuna binsishunanpaqqa. Ashwanmi allinkunalata rurar, mana allin kaqtaqa binsinkillapa.

Mantakuqninchikkunatami allita kasushunllapa

13 1 Kay pachapi kaq tukuy mantakuqninchikkunata allita kasushunllapa. Chaqa Tayta Dyusmi tukuy paykunataqa ĉhurasha kay pachapi mantakunanllapapaqqa. Manami uk mantakuqqa payllamantachu mantakuyan. Ashwanmi Taytanchik Dyus chaynu nisha katin mantakuyan. 2 Chaymi mayqanpis chay mantakuqkunata mana kasur, kuntran tikrakarllapaqa Tayta Dyusta mana kasuyanllapachu. Chaymi chaynu tukuqqa saqrata kastigakanqa. 3 Chaqa chay mantakuqkunataqami Tayta Dyusqa ĉhurasha, mana allin ruraqkunata kastigatin, manchakur ama mana allinkunata rurananllapapaq. Chayrayku qamkuna allinlatana ruraqkunaqa, amana manchakuyllapachu chay mantakuqkunaqa nuqakunatapis kastigamanqallapa nirqa. Chaymi mantakuqkuna kastigashunanllapata mana munarqa allinlata rurar kawsayllapa. Chaynuqami kusala allin runa nir alabashunqallapa. 4 Chaqa chay mantakuqkunaqami chaynu tukuyta allita rikarqa qamkunapaq byinnikillapapaq rurayan, Tayta Dyus munashannulla. Chay-ari qamkuna ima mana allinta rurasha karqa, chay mantakuqkunataqa manchayllapa. Chaqa manami yanqallachu paykunaqa Tayta Dyusta sirbiq yupay mantakuyanllapa. Chayraykumi mana allinta ruraqkunataqa, dirichuyjun kastigananpaqqa. 5 Piru chay mantakuqkunataqami, ama kastigakayta mancharlachu kasushunllapa. Ashwanmi chaynu kasunapaq allin nir yarpur kasushunllapa.

6 Chaymi chaynu allita rikamashanchikllaparayku, chay impwistuta pagrakunapaq kaqmatapis pagrakushunllapa. Chaqa paykunaqami pwiblunchikkunata allita rikar, Tayta Dyus munashanta rurayanllapa. 7 Chayraykumi imata paykunata pagranapaq kaqtaqa pagrashunllapa. Chaymi impwistukunata pagrakunapaq kaqtapis pagrakushunllapa. Chaynulla tukuy rispitanapaq kaqmatapis rispitar kasushunllapa.

Tukuywan shumaqta kawsashunllapa

8 Amami mayqanta pitilamatapis dibinkillapachu. Ashwanmi uknikillapa uknikillapa dibinakuq yupay imuraspis kusalata llakinakunkillapa. Chaynu rurarqami, Dyus nitin Moisés mantakushankunataqa tukuyta kumpliyankillapana. 9 Chaqa chaypiqami nin: “Warmiyjun manaqa runayjun kaqkunaqa, ukkunawanqa ama

punuyllapachu. Ama wanuchikuyllapachu; ama suwakuyllapachu; ama uknikipaq llullakur rimayllapachu. Chaynulla ama ukkunapa imanta munapakuyllapachu" nir. Piru "Llakiy runa masikikunapaq, imanutaq qampa kwirpuykillapaq llakinki chaynulla" nishanlata rurarnaqami Dyus tukuy chay mantakushankunataqa kumpliyankillapana. 10Chaqa uk runa ukninpaq chiqapta llakirqami, mana ima mana allintapis ruranchu. Chaymi ukninkunata llakipar allinta rurar imanaqa Dyus tukuy mantakushankunataqa allitana kumplinllapa.

11Chaynu uknikillapakunapaq llakir imaqa, allita kwintata qukankillapa: Jesucristo shamunan diyaqami shipchamuyanna nir. Chaqa paypi chayraq kriyishaqami, kusa mas achka tyimpuraq karan shamunanpaqqa. Piru kananqami mana achka tyimpunachu kidan. Chayraykumi ama qillakurnachu Tayta Dyustaqa sirbiyllapa. Chaqa qillakur Dyusta mana sirbirqami, punuq yupay kayankillapa. Chaynu kashaykillapamanta kananqa rikĉhakuq yupay kwintata qukayllapa: Imanumi kawsayani nir. 12Chaqa chay uchayjunkuna kawsayashan tyimpuqami tutaparaqlla yupay karmapis, achkillapaqna tikrakayan. Chaqa Jesucristo shamunan diyaqami shipchamuyanna. Chayraykumi, tutaparaqpi yupay mana allinkunata rurayashanchikkunataqa dijarna, ashwan achkila yupayna Tayta Dyus munashanlata rurar kawsashunllapa. Chaynuqami, chay tutaparaqpi mana allin ruraykunataqa binsishunllapa. 13Chaynu achkiraqlapina kawsarqami, amana chay fyistakunapi sunsunulla tukunllapa chaykunaman rishunllapachu. Amami maĉhashunllapachu. Tantyakar ama munashanchiklata rurashunllapachu. Amami runa kar, manaqa warmi karmapis ukwan ukwan punushunllapachu. Amami anyanakushunllapachu. Chaynulla amami inbidyanakushunllapachu. 14Chaymi manana kwirpunchik munashannullata rurarnachu kawsashunllapa. Ashwanmi Amitunchik Jesucristo imanu kanatataq munayan, chaynulami kawsashunllapa.

Amami kriyiqpuraqa ukmanta rikanakushunllapachu

14 1Wakin kriyiq masinchikkunaqami Amitunchik Jesucristupaq yaĉhachishanllapataqa manaraq allita intrakanllapachu. Piru chaynu katinllapamapismi ama kaynu ninkillapachu: "Qamqa manaraqmi allitaqa intrakankichu" nirqa. Ashwanmi shumaqta samachir pulla paykunawan kayllapa.

2Chaqa wakin kriyiqkunaqami ninllapa: Tukuy mikuykunatashi mikuyta puytinllapa nir. Piru chay manaraq allita intrakaqkunaqami ninllapa: Chay tarpukushankunalatashi mikur, mana aychakunamataqa mikuyta puytinllapachu nir.*m* 3Chayraykumi qamkuna tukuy mikuykunata mikuqkunaqa, ama ukmanta rikankillapachu aychata mana mikuqkunataqa.

---

m 14.2 Chay tyimpukunapimi animalta wanuchir chay dyusnin nishanllapakunaman ĉhuraqllapa. Piru aychataqami wakinta chay fyistapi mikuqllapa, wakinta-shuypaqa rantikuqllapa. Chaymi Israelmanta wakin kriyiqkunaqa mana mikunaqchu. Chaqa niqllapami, chay aychata mikurqashi uchakuyanllapa nir. Piru wakin mana Israelmanta kaq kriyiqkunaqami, mikuranllapa. Chaqa paykunaqami kwintata qukaran, chay aychata mikurqami, mana uchakuyanllapachu nir.

Chaynulla qamkuna aychata mana
mikuqkunapis, amami ukmantaqa
rikankillapachu chay tukuy mikuyta
mikuqkunataqa. Chaqa Tayta Dyusqami
chayllata rikan wamrankuna nir.
4Chaynu Taytanchik Dyus tukuyta
shumaqta rikatinqa, ¿pitaq kanki
Dyuspa sirbiqninta mana allinta
rikanaykipaqqa? Chaqa Tayta Dyuslami
rikar yaĉhayta puytin, sirbiqninkuna-
taqa, allinta rurasha katin, chaynulla
mana allinta rurasha katinmapis. Piru,
chay tukuy mikuyta mikuqkunata,
chaynulla chay aychata mana
mikuqkunamatapismi, Tayta Dyusqa
pudirninwan allinpaq tikrar, wamran-
paqna riqsinqa.
5Chaynullami wakin kriyiq masinchik-
kunapis ninllapa: Tukuy diyakuna-
mantami uk diyala kusa mas shumaq,
Tayta Dyusta aduranallapapaqqa nir.
Piru ukkunaqami kriyinllapa, tukuy
diyakunashi chaylla Tayta Dyusta
aduranallapapaqqa nir. Chaymi ima
diyapipis Dyusninchikta aduranarqa,
adurashunllapa. Chayqami nuqanchik-
kunapina kanqa. 6Chaqa tukuy
diyamanta uk diyalapi, Tayta Dyusta
aduranpaq nirmapismi ruranqa.
Chaynulla tukuy diyami Tayta Dyusta
aduranallapapaq nirmapis rurayta
puytinqa. Chay tukuy mikuyta
mikuqkunapismi mikunqa. Chaynulla
aychata mana mikuqkunapis ama
mikunqachu. Chaqa, mayqanninllapa-
pismi Tayta Dyusta payji ninanllapapaq
tukuy chaykunataqa rurayanllapa.
7Yaĉhashanchikllapanu kawsarmapis
manami nuqanchikkuna munashanchiknu-
llachu kawsayanchikllapa. Chaynulla
wanurpis, manami nuqanchikkuna
munashanchiknullachu wanuyanchikllapa.
8Chaymi kawsayarqa Amitunchikta
sirbinapaq kawsayanchikllapa. Chaynulla
wanurmapis, payllapaq wanuyanchikllapa.
Chayraykumi kawsayar, manaqa wanurma-
pis, Amitunchikllapaq kanchikllapa.
9Chayraykumi wanushakuna, kawsaqkuna-
mapis paypalla kanallapapaqqa, Amitun-
chik Jesucristuqa wanur kawsamuran.
Chaymi tukuyla payllapaq kanchikllapa.
10Chaynu katinqa, ¿imapaqtaq kriyiq
masikikunataqa mana allinta rikanki-
llapa? Chaynulla ¿imaraykutaq kriyiq
masikikunataqa ukmanta rikankillapa?
¿Manaqachu qamkunalla rikar yaĉhana-
kunaykillapapaq kankillapa? ¡Manami!
Ashwanmi uk diya kayanqa tukuy
nuqanchikkuna Tayta Dyuspa naypan-
man qimikashallapa rikar yaĉhamana-
llapapaqqa. 11Chaypaqmi Dyus nitin
iskribikashakunapiqa kaynu nin:

“Nuqallapaq jurarmi nishunillapa:
‘Tukuy riqsimarllapami, naypaypi
qunqurir
chiqap Dyus kanki nir alabaman-
qallapa’ ninmi Amitunchikqa”.

12Chaynu Dyus nishannumi allita
yaĉhanchikllapa, uk diyami Tayta
Dyuspa naypanman qimikar imata
rurashanchikllapatapis willashallapa,
rikar yaĉhamanallapapaq kanqa nir.

Kriyiq masinchikkunata ama disanimachishunllapachu

13Tukuy chaykunata yaĉharnaqa, amana
ukninchikllapa ukninchikllapaqa ukmanta
rikanakurnachu kawsashunllapa.
Ashwanmi allita yarpushunllapa: Chaynu
ukniykunawan ukmanta ukmanta
rikanakutiyllapaqa, imanupiqa chay
kriyishanmanta disanimakur uchakunman
nir. 14Nuqa Pablumi, Amitunchik Jesucris-
tupi allita kriyiq kar, yaĉhani tukuy
mikuykunata mikurqami mana uchakuyan-
chikchu nir. Piru wakin kriyiq masinchik-
kunaqa mana chaynutachu yarpunllapa.
Ashwanmi chaynu mikurqashi, uchakuyan-
chik ninllapa. Chaynuta yarpuchitinqami,
paykunalapaq mana allinchu kanqa.

15 Chaymi nuqanchikkuna tukuy
mikuykunata mikuq karmapis, chay wakin
mikuylata mikuqkunapa naypanpiqa, ama
mikushunllapachu. Chaqa imanupi chaynu
mikushallapa, munar mikurqami, uchakur
Jesucristupi kriyishanmanta chiqanchakan-
manllapa. Allita yarpuyllapa Jesucristu-
qami, paykunatapis washananpaq
wanuran. Chaymi chaynu uchakuchir
imaqa, manana chiqapta munanakur
kawsaq yupaynachu kachuwanllapa.
16 Kuytawkish qamkunapaq allin nir
yaĉhayar, mikushaykillaparaykula
ukkunata uchakuchitkillapa, wakin
rikashuqkunaqa, “Imanutaq waknuqa
kawsan” nitinllapa. 17 Chaqa manami
mikushanchikrayku, upyashanchikrayku
imachu Tayta Dyuspa mantakuyninpiqa
kawsayanchikllapa. Ashwanmi Santu
Ispiritu yanapamashallapa kusa aligrila,
imatapis allinlata rurar tukuywan
shumaqta kawsanallapapaqna kanchik-
llapa. 18 Chaynu kawsarmi, Jesucristuta
allita sirbir, Tayta Dyus munashanlatana
rurayanchik. Chaynuqami, wakin rikamaq-
ninchikkunaqa ninqallapa: “Paykunaqami
kusa shumaqta kawsanllapa” nir.

19 Chayraykumi imanupis kusa
shumaqta ukninchikllapa ukninchik-
llapa kawsashunllapa. Chaynuqami
animachinakushunllapa allitana
Jesucristupi kriyinallapapaq. 20 Yaĉha-
shanchikllapanu, tukuy mikuykunami
allin. Nataq chay mana allin kaqqami,
chay ukninchikkuna tukuy mikuyta
mana mikuqkunapa naypanpi mikur
uchakuchiyanchik chay. Chayraykumi
mikuyraykulaqa ama ukninchikkuna
kriyishanmanta chiqanchashunllapachu.
21 Chaymi ukniypa naypanpi tukuy
mikuyta mikur, imata upyar, chaynulla
imata rurarpis, chay kriyiq masinchik-
kunata uchakuchiyanchik nir yaĉharqa,
tukuy chay rurayashanchikkunataqa
ama rurashunllapachu.

22 Chayraykumi tukuy mikuykuna allin
mikunapaq nir kriyirqa, qamla allita
yarpunkiman Tayta Dyuspa naypanpiqa.
Chaymi mayqanpis allin kaqlata rurayani
nir kriyirqa, payllapaq kusa shumaq kanqa.
23 Piru uk kriyiq masinchik manaraq allita
yaĉhayar, kay mikuytami mana mikuyta
puytinichu nir chaymanta mikurqa,
uchakuyan. Chaqa kriyishanta mana rurar,
chaynulla ima mana allinta rurarpis
uchakuyan.

Amami munashaykilata rurarchu ukkunata yanapay

15 1 Jesucristupi allita kriyiq kaqkuna-
qami, ama nuqanchikkuna
munashanchiklata ruramachu kawsashun-
llapa. Ashwanmi chay manaraq allita
kriyiqkunata shumaqta yanapashunllapa,
mas allita Jesucristupi kriyinanllapapaq.
2 Chaynu ukninchikkunata yanapar
animachishallapami waran waranqa mas
allitana kriyinqallapa. 3 Chaqa Jesucristu-
maqami, mana pay munashanllatachu
ruraran. Ashwanmi runakunapaq llakir
qischakarmapis, Taytan Dyus munashan-
lata ruraran. Chaypaqmi Dyus nitin
iskribikashakunapiqa kaynu nin: “Taytay,
qamta musyashuqkunaqami nuqatapis
musyamanllapa” nir. 4 Chaynuqami Tayta
Dyus nitin unay iskribishanqa iskribikaran
Dyus munashanta intrakanallapapaq.
Chaymi chaynu intrakarnaqa, mana
shaykuq paylapina yarpukur, aligriyashun-
llapa maydiyapis paywan kanchikllapa nir
yaĉharna.

5 Chaynu animachimaqninchik Taytan-
chik Dyus kusata yanapamanchikllapa,
mana shaykuq paypi yarpukur kawsana-
llapapaq. Chaymi nuqaqa mañakuni
Tayta Dyus yanapashutinllapa,
Jesucristo yupay uk yarpuyla kar,
qamkunapis uknikillapa uknikillapa
yanapanakur shumaqta kawsanayki-
llapapaq. 6 Chaynuqami, tukuy uk

yarpuylana kar, tantalana alabankillapa Amitunchik Jesucristupa Taytan, Taytanchikllapa Dyustaqa.

Kriyiqkunaqa shumaqta rikanakushunllapa

7Imanutaq Jesucristo kusa shumaqta rikamashanchikllapa Dyuswanna kanallapapaq, chaynullami tukuy kriyiqkunaqa, maylawmanta karmapis ukninchikllapa ukninchikllapa kusa shumaqta rikanakushunllapa. Chaymi chayta rikarqa Taytanchik Dyusta alabanqallapa. 8Chaqa allitami nishaykillapa: Jesucristuqami, shamuran Israel runakunata, chaynulla mana Israel runakunatapis washananpaq. Piru nuqakuna Israelmanta kaqkunataqami, washamananllapapaqqa unayllana rukuyllapakunata arniran, uktashi kaĉhamuyanqa washamananllapapaq nir. Chayraykumi allita yaĉhanchikllapa Tayta Dyusqami mana imalapipis llullakurchu, tukuy arnikushantaqa kumplin nir. 9Jesucristuqami shamuranpis, mana Israelmanta kaq runakunata yanapar washatin, paykunapis Dyusta alabar ninanllapapaq: "Tayta Dyusmi kusata llakipamashanchikllapa" nir. Chaypaqmi Dyus nitin iskribikashakunapiqa kaynu nin:

"Nuqami mana Israel runa kaqkunawan adurashayki.
Chaynulla takir ima alabashaq kusala shumaq shutikitaqa" nir.

10Chaynullami ninpis:

"Qamkuna mana Israelmanta kaqkuna, Dyus akrashan tukuy Israel runakunawan aligriyayllapa" nir.

11Qashanmi ninpis:

"Qamkuna mana Israel kaqkunapis tukuynikillapa Tayta Dyuslata alabayllapa" nir.

12Dyuspa rimaqnin Isaiaspismi kaynu iskribiran:

"Imanutaq uk qiruta kuchusha qawamun,
chaynumi Isaipa[n] ayllunmanta uk mantakuq rikarinqa.
Paymi tukuy mana Israel runakunataqa shumaqta rikar mantanqa.
Chaymi paylapi kusata yarpunqallapa" nir.

13Tayta Dyus animachimaqninchiktami kusata mañakuni, qamkunata yanapashutinllapa maydiyaqa paywan kawsashaq nir yaĉhar kusalata aligriyanaykillapapaq. Chaynullami mañakunipis tukuy kriyiqkunataqa Santu Ispiritu yanapashutinllapa, paypi yarpuyashaykillapata ama maydiyapis qunqarchu, kusa shumaqtana kawsanaykillapapaq.

Dyusmi Pabluta akraran mana Israel runakunata yaĉhachinanpaq

14Ukniykuna, allitami yaĉhani qamkunaqa Dyus nishantaqa allita intrakashaykillaparayku, kusa llakipakuq kar, qamkunapura kusa shumaqtana kunsijanakuyta puytinkillapa nir. 15Piru kay kartatami kaĉhamuni, chay yaĉhakushaykillapata ama qunqanaykillapapaq. Chaymi mana imatapis pakarchu, tukuy yarpushaykunata nishunillapa. Chaqa Tayta Dyusqami kusala allin kar akramasha, 16mana Israel runakunata Jesucristupaq yaĉhachinaypaq. Chaymi nuqaqa paypa shumaq rimashanta yaĉhachishuyanillapa imanu washakanaykillapapaqpis. Chaynu paypi kriyitkillapaqami Santu Ispirituqa qamkunata shumaqchashunqallapa. Chaymi imanutaq kuramaqa ufrindapaq nir imalatapis qimin Dyusman, chay yupaymi nuqapis qamkunata qimishunillapa, uk kusala

n 15.12 Isaiqami unay gubyirnu Davidpa taytan karan.

allin ufrinditata yupayna Tayta Dyusqa rikashunanllapapaq.
17Nuqa, Jesucristupi kriyiq katiymi, Tayta Dyus yanapamatin qamkuna mana Israel runakunata yaĉhachishushayllaparayku, Dyuspa naypanpi kusala aligri kani. 18Chaqa manami nuqa rurashayrayku alabakar imachu parlashuyanillapa. Ashwanmi willashaykillapa, Jesucristo yanapamatinmi, allita rimar, rurar ima chay mana Israel runakunataqa allita yaĉhachisha kani, Dyusta imanu kasunanllapapaq nir. 19Chaqa Dyuspa Santu Ispiritun pudirninwan yanapamatinmi, milagrukunata, mana ruraypaq shumaq imakunata ruratiy, chay rikamaqkunaqa kwintata qukaranllapa Tayta Dyusmi kaĉhamasha nir. Chaymi Jerusalén pwiblumanta-pacha wak Ilírico lugarkaman allita yaĉhachikusha kani, Jesucristupa shumaq rimaynintaqa. 20Chaqa, Jesucristupi kriyir washakananllapapaqqa imanupis yaĉhachikusha kani, tukuy may lugarkunapi manaraq uyapashanllapakunapi. Chaynu puntata chay lugarkunapi yaĉhachikurqami, mana ukkuna yaĉhachikushanpa ananpichu yaĉhachikusha kani. 21Ashwanmi yaĉhachikusha kani, imanutaq Dyus nitin iskribikashakunapi kaynu nin chaynulla:

> “Chay mayqanpis mana uk
> kutilamapis paypaq uyakusha
> kaqkunami uyapanqallapa.
> Chaynulla manaraq uyaqkuna-
> qami allita intrakanqallapa
> paypaqqa” nishannulla.

Pablumi Roma pwibluman riyta yarpuran

22Kusatami qamkunaman shamur watukushuyllapata munasha kani. Piru kanankamanmi manaraq shamuyta puytishachu kani, kaypi achka pwiblukunaman rir yaĉhachikunaypaq kashanrayku. 23Piru kananqami kay pwiblukunapiqa tukchishana kani yaĉhachikunaypaq karan chaytaqa. Chaymi kananqa kusata rikashuyllapata munar, 24chay España pwibluman pasaqnula, watukushuqllapaqa shamuyta munani. Chaynu chaypi qamkunawan aligriyashallapa imanaqa, yarpunipis qamkuna yanapamatkillapa Españaman rinaypaq nir. 25Piru manaraq qamkunaman shamuyarqami, Jerusalén pwiblumanraq rishaq, chaypi kaq kriyiq masinchikkuna ima ministiyashankunata apar. 26Chaqa kay Macedoniamanta, chaynulla kay Acaya pwiblumanta kriyiq masinchikkunami, chay Jerusalén pwiblumanta Israel kriyiq masinchikkuna mana imayjun kaqkunata yanapananpaq imalataqa tantashallapana. 27Chaynu paykunalla ukninkunata yanapayta yarpurqami, kusa allinta rurashallapa. Chaqa imanutaq Israelmanta kriyiq masinchikkunamaqa paykuna mana Israel runakunata yanaparan Jesucristupi kriyinanllapapaq. Chaynulla kanan chay mana Israelmanta kaqkuna, Israelmanta kriyiq masinkunata ima ministishanpi yanapashanqami, kusala allin. 28Chaymi chay tantashanllapataqa nuqalla apashaq chay mana imayjun Israel runakunamanqa. Chaymantaraqmi España pwibluman riqnu watukushurllapa pasashaq. 29Chaymi allita yarpukuni, qamkunaman shamur yaĉhachikutiypismi, chaypipis Jesucristuqa kusata yanapamanqa nir.
30Ukniykuna, Amitunchik Jesucristupa shutinpi, chaynulla Dyuspa Santu Ispiritun munamaqninchikpimi mañashunillapa, nuqawan pulla mañakutkillapa Tayta Dyus nuqata yanapamananpaq. 31Tayta Dyustami mañayllapa washamananpaq chay

Judea pwiblupi kaq mana kriyiq
runakunamanta. Mañakuyllapapis chay
tantashanllapata apatiy, Jerusalenpi
kriyiq masinchikkunaqa kusa aligrila
aypananllapapaq. 32Chaynulla
mañakuyllapapis, Dyus munatin aligrila
qamkunaman ĉhamur chaypi samatiy,
kusata animachinakunallapapaq.
33Nuqapismi mañakuni, Taytanchik
Dyusqa kusa shumaqtana qamkunata
kawsachishunanllapapaq. ¡Chaynumi
kanqa!

Tukukanantami Pablo saludakun

16 1Ukniykuna, kaytami nishaykillapa: Qamkunamanmi kriyiq
masinchik mama Febe shamuyan
watukushuqllapa. Payqami, Cencrea
pwiblupi kriyiq masinchikkunata allita
rikar yanapan. 2Chaymi Amitunchik
Jesucristupa shutinpi nishunillapa: Pay
qamkunaman ĉhamutinqa imanutaq
Dyuspa allin kaqninkunamaqa samachinakun, chaynu samachinkillapa.
Chaynulla tukuy ima ministishanpipismi
yanapankillapa. Chaqa payqami kusa
achka kriyiqkunata, chaynulla nuqatapis
yanapamasha.

3Imaraq saludapamankillapa kriyiq
masinchik Priscilata,*o* chaynulla runan
Aquilatapis. Chaqa paykunaqami
nuqawan pulla kar, tukuy imapi
yanapamashallapa, Jesucristupaq allita
yaĉhachikunayllapapaq. 4Paykunaqami,
chay tukuy saqra imakunamanta
washamananrayku mana imatapis
mancharchu, listu karanllapa wanunanllapapaqmapis. Chaymi paykunataqa
kusata payji nini. Piru manami nuqalachu payji nini. Ashwanmi tukuy chay
mana Israel kaq kriyiq masinchikkunapis, paykunataqa kusata payji ninllapa.
5Saludapamankillapapis Priscilapa,
Aquilapa wasinpi kriyiq masinchikkuna
tantanakuqtapis. Chaynulla munashay
masiy Epenetutapismi imaraq saludayllapa. Chaqa Asia pwiblukunapiqami
Jesucristupi kriyiqqa, pay puntataqa
karan. 6Saludapamankillapa ukniy
Mariatapis. Chaqa payqami kusata
yanapashushallapa. 7Saludapamankillapapis Israelmanta kaq masiy Andronicuta, Juniastapis. Chaqa paykunaqami
nuqamantaqa mas puntata Jesucristupi
kriyiq karan. Chaynullami, nuqawan
pulla karsilpipis karanllapa. Chaynu
kusa allita kriyishanllaparaykumi,
wakin kriyiqkunata rikar yaĉhachikunamantaqa, paykunaqa kusa mas allita
riqsikasha kaq apustulkunapaqqa.

8Saludapamankillapapis munashay ukniy
Ampliastapis. 9Saludapamankillapapis
yaĉhachikuq masiy Urbanuta, chaynulla
munashay masiy Estaquista, 10chaynulla
Apelestapis. Chaqa payqami qischakarmapis, Jesucristupi allita kriyishanmantaqa
mana ashunchu. Saludapamayllapapismi
Aristobuluta tukuy aylluntinta. 11Chaynulla
saludapamayllapapismi Israelmanta kaq
masiy Herodionta, chaynulla Narcisupa
tukuy ayllunkuna Amitunchik Jesucristupi
kriyiqkunatapis, 12chaynulla ukninchik
Trifenata, Trifosatapis ima. Chaqa kay
warmisitakunaqami Amitunchik Jesucristo
munashannulla ukninkunata kusata
yanapanllapa. Saludapamayllapapismi
munashay ukniy Persidatapis. Chaqa
paypismi Amitunchik Jesucristo munashannullata rurar kusata yanapakusha.
13Saludapamankillapapis kusa allita kriyiq
masinchik Rufutapis, mamantinta. Chaqa
mamitanqami mamay yupay munamar,
kusata yanapamasha. 14Saludapamankillapapis Asincrituta, Flegontita, Hermasta,
Patrobasta, Hermesta. Chaynulla saludayllapapis tukuy kriyiq masinchik paykuna-

o 16.3,5 Wakin iskribikashakunapimi “Prisca” nin.

wan tantakaqkunatapis. 15Saludapamankillapapis Filologuta, Juliata, Nereuta irmanantinta, chay Olimpasta, paykunawan tantakaq kriyiq masinchikkunatapis.

16Chaynumi uknikillapa uknikillapa kusala rispituwan shumaqta saludanakunkillapa.[p] Chaynullami tukuy iglisyamanta kriyiq masinchikkunapis saluduta kaĉhamun qamkunaman.

17Ukniykuna, kusalatami rugashunillapa kuytakanaykillapapaq, chay mana allinkunata yaĉhachikuqkunamanta. Chay paykunaqami ukman yaĉhachikuykunata yaĉhachir, ukninchikkunawan mana shumaqtanachu rikanachimayanchik. Chaqa chay runakunaqami, chay yaĉhakushaykillapataqa kuntrar, ukman mana allinta yaĉhachikunllapa. Chayraykumi chay paykunawanqa ama piĉhunakuyllapachu. 18Chaqa paykunaqami Amitunchik Jesucristo munashanta mana rurarchu, munashanlata rurar kawsanllapa. Paykunaqami kusala shumaqta rimaq tukurla, chay manaraq allita intrakaqkunataqa dasna ingañanllapa. 19Ukniykuna, tukuylami yaĉhanllapa qamkunaqami Dyus nishanta allita kasuq runakuna kankillapa nir. Chaymi kusata aligriyani. Piru munanimi allin kaqkunalata rurar, ama chay mana allin kaqkunataqa ruranaykillapapaqchu. 20Chaynu allinlata ruratkillapaqami, kusa shumaqta kawsachimaqninchik Tayta Dyusqa dasna yanapashunqallapa, dyablupa mantaqnin Satanasta binsir saruĉhanaykillapapaq.

Amitunchik Jesucristo kusata llakipar yanapashunqallapa.

21Saludutami kaĉhamun, yaĉhachikuq masiy Timoteo, chaynulla Israelmanta kaq masiykuna Lucio, Jasón, Sosípater ima.

22Nuqa willatiy, Tercio kay kartata iskribiqpismi, Amitunchik Jesucristupa shutinpi saludashunllapa.

23Ukninchik Gayupismi saludashunllapa. Chaqa paypa wasinpimi, nuqa Pabluqa tayani. Chaynulla payqami kriyiq masinchikkunatapis wasinpi samachin. Chaynulla kay pwiblupa tisurirun Erasto, chaynulla ukninchik Cuartupismi saludashunllapa.

24Jesucristumi tukuy qamkunata llakipar, yanapashunqallapa. ¡Chaynumi kanqa!

Pablumi kay kartata tukchinanpaq Dyusta kusata alaban

25Kananqa Taytanchik Dyusta alabashunllapa. Chaqa payqami allita Jesucristupi kriyir kawsanallapapaq yanapamanchikllapa. Payqami kusa unaymanta-pacha Israel runakunata chaynulla mana Israel runakunatapis imanu washananpaq yarpuran. Piru chaynu yarpurmapismi, achka tyimputaraq mana mayqantapis intrachiranchu tukuy runakunata washayanqa nirqa. 26Piru kananqami intrachimashanchikna imanu washakananpaq nirmapis. Chaymi nuqakunaqa, unay rimaqninkuna iskribishannulla tukuy tyimpupaq kawsaq Dyusninchik munashannulla allita intrachishuyanillapa, mana Israel runakunata, chaynulla Israel runakunamatapis Jesucristupi imanu kriyir washakanaykillapapaq nir. 27Chaymi Jesucristurayku, tukuy imata yaĉhaq Taytanchik Dyusta tukuy tyimpupaq alabashunllapa.

Chaynumi kanqa.

---

p 16.16 Kusa rispituwan shumaqta saludanakuyllapa nirqami niyan, unaykuna muchanakur saludanakuq kashanrayku.

1 Corintios

Pablumi punta kaq kartanta kaĉhan Corintupi kriyiqkunaman

Corinto pwibluqami Grecia nasyunpi, prubinsya Acayapi kaq. Corintuqami kusala atun pwiblu karan. Apustul Pablo manaraq chay Corinto pwibluman ĉhayatinqami, mana mayqanpis Jesucristupa shumaq rimaynintaqa chaypiqa yaĉhachikushallaparaqchu karan. Chaymi chayman Pablo ĉhar yaĉhachikutinqa achka runakuna kusalata kriyiranllapa. Chayraykumi Pabluqa uk añu-y-midyuta chaypiqa taran kriyiqkunata masta yaĉhachir ima. Corintupi Pablo katin imakuna pasashanta mas intrakanarqa, liyishun Hechos 18.1-17.

Piru chaynu Pablo yaĉhachikutin Jesucristupi kriyiq karllapamapismi, mana Dyus munashannuchu kawsaranllapa. Chaymi paykunapura ĉhiqninakuranllapa (1.10-17; 3.1-4); kusa yaĉhaq yupay tukuyaranllapa (3.18-23); Pabluta juraparanllapa: “Mana allinta rurayan” nir (4.1-21); kusa saqra uchapi taq kriyiq masinllapawan mana imatapis rimar ima kawsaranllapa (5.1-13); mana kriyiq karguyjunkunapa naypanman dinunsyanakuqllapa (6.1-11); warmi kar, runa karpis ukwan ukwan punuyta munaqllapa ima (7.1-7). Chaynumi chay yanqa dyus nishanllapakunaman aychata ĉhurashanllapata mikuqllapa (8.1-13; 10.14–11.1). Chaynullami Pablo apustul katinmapis mana kwintacharanllapachu (9.1-27). Chaynumi warmikunapis runanta mana kasuranllapachu (11.2-16). Chaynullami uchayjun karllapamapis Santa Mikunanta mikuqllapa ima (11.17-34). Chaynullami Santu Ispiritu yanapatinmapis mana kwintacharanllapachu (12.1-31); manami imanu llakipanakuymatapis yaĉharanllapachu (13.1-13). Chaynullami mana intrakayashanllapa rimaykunapi rimar Dyuspaqmapis yaĉhachikuranllapa (14.1-40). Chaymi ashwan chay wanushakuna kawsamunanpaq kaqmatapis, mana kriyiranllapachu (15.1-58).

Chaynu kawsashanllaparaykumi, apustul Pabluqa kay kartata kaĉharan, Amitunchik Jesucristupaq allita intrakananllapapaq. Chaynu Jesucristupa shumaq rimayninta wakinkuna mana allita intrakanatinllapamapismi, Pabluqa intrachiran mayqanpis allita kriyitinllapa Tayta Dyusqa washanqa tukuy uchanllapamanta nir (1.18–2.16). Chaynullami intrachiranpis masayjun kaqkunapaq, mana masayjun kaqkunapaq (7.8-40), chaynulla ufrindata ĉhurananllapapaq ima (16.1-4).

Pablumi saludakun

1 [1]Taytanchik Dyus munasha katinmi,
Jesucristo akramasha apustulnin
kanaypaq. Chaymi nuqa Pablo kriyiq
masinchikllapa Sosteneswan pulla kar,
[2]kay kartata iskribimuni qamkuna
Corinto pwiblupi, Taytanchik Dyuspi
kriyiqkunaman. Chaqa qamkunata,
chaynulla uklaw lugarkunapi Jesucris-
tupi allita kriyiqkunawan pullatami,
Taytanchik Dyusqa akrashurllapa paypa
allin kaqninkunapaqna riqsishushallapa.
Chaynuqami ruraran tukuyla pay
munashanlatana rurar kawsanaykillapa-
paq. Chaqa tukuyla kriyiqkunapami
Amitunchik Jesucristuqa Amitunchik-
llapalla. [3]Chaqa nuqaqami Taytanchik-
llapa Dyusman, chaynulla Amitunchik
Jesucristumanpis mañakuni llakipar
tukuy imapi yanapashutinllapa
shumaqta kawsanaykillapapaq.

Pablumi Dyusta payji nin

[4]Taytanchik Dyustami nuqaqa waran
waran mana shaykuq qamkunapaq
kusata payji nini. Chaqa Jesucristuray-
kumi, kusata llakipar yanapashusha-
llapa. [5]Chaynullami Jesucristurayku,
Tayta Dyusqa kusata yanapashushallapa
kusala intrakaqkuna kar, paypaq imanu
rimar ima yaĉhachikunaykillapapaqqa.
[6]Kaykunaqami chaynuqa kasha
Jesucristupaq yaĉhachishushayllapaqa
chiqap kasha nir yaĉhanaykillapapaq.
[7]Chaymi Tayta Dyusqa uknikillapata
imata ruranaykillapapaq, chaynulla
uknikillapata-shuypaqa uktana rurar
yanapanakunaykillapapaq nishushan-
llapanumi rurayankillapa. Chaynu
karmi, mana mayqannikillapapis
yanqalla yupaychu kankillapa.
Ashwanmi tukuynikillapa imata
ruranaykillapapaq nishushanllapanulla
rurar ima, kusata yarakunkillapa
maydiya Amitunchik Jesucristo
shamunankaman. [8]Taytanchik Dyus
yanapashutinllapami, maydiyapis
shachinakunkillapa tukuy mana allin
imakunamanta, maydiya Amitunchik
Jesucristo shamunan diyakaman.
Chaynuqami, mana mayqanpis
uchayjun kanki nishunqallapanachu.
[9]Taytanchik Dyusmi tukuy imata
arnikushantapis kumplin. Chaqa
payllami akramashanchikllapa, Wamran
Amitunchik Jesucristuwan pullana kusa
shumaqta kawsanallapapaq.

Pablumi yaĉhachikun uk yarpuyla kananllapapaq

[10]Kriyiq masiykuna, Amitunchik
Jesucristupa shutinpimi qamkunata
kusalata rugar nishunillapa: Imata rurarpis
ama chiqanchanakur imachu mayqannikil-
lapapis chayllata yarpur, llakipanakur ima
kawsayllapa. [11]Kaytaqami ukniykuna
chaynu nishunillapa, ukninchik Cloepa
wasinmanta kaqkuna willamashallapa
katin. Chaqa nimashallapami, qamkunaqa-
shi mana shumaqtachu tar anyanakur ima
kawsankillapa nir. [12]Chayshi qamkuna-
manta wakinnikikunaqa kaynu ninakur
tankillapa: “Nuqami Pablo yaĉhachiku-
shanpi kriyini” nir. Ukkuna-shuypaqashi
ninllapa: “Nuqami Apolos yaĉhachiku-
shanpi kriyini” nir. Chaynulla ukkunapisshi
ninllapa: “Nuqami Pedro yaĉhachikushanpi
kriyini” nir. Qashan wakinkunapisshi
ninllapa: “Nuqami Cristo yaĉhachikushan-
lapi kriyini” nir. [13]¿Imapaqta chaynuqa
ninkillapa? Amami chaynuqa tukuyllapa-
chu. Chaqa ¿Jesucristuchu ukla karmapis
wakman kayman shikwakasha? ¿Manaqa-
chu, nuqa Pablo qamkunata washashunay-
llapapaqqa wanuray? ¿Mayqannikillapalla-
qachu nuqapa shutiypi shutikuraykillapa?
¡Manami!

[14]Chaynu katinqa, ¿imapaqtaq
wakinnikillapaqa chiqanchanakur,
nuqalapi kunfyakankillapa? Chaqa

wakinnikillapata shutichirmapismi,
mana nuqapa shutiypichu shutichikushallapa kani. Ashwanmi Crispuwan
Gayulata shutichishaypaq Tayta Dyusta
kusalata payji nini. 15Chaymi mana
mayqanpis qampa shutikipimi shutikuray nir, nuqalapi kunfyakaytaqa
puytinqallapachu. 16Piru qunqashami
kasha kani. Allita yarputiyqami
Estefanaspa ayllunkunatapis shutichiray. Paykunamanta mas shutichishaytaqami mana yarpunichu. 17Chaqa allita
nishaykillapa: Jesucristuqami akrarqa
mana nimaranchu rir shutichikuy nirqa.
Ashwanmi kaĉhamaran paypa shumaq
rimayninta yaĉhachikutiy kriyir
washakananllapapaq. Piru manami uk
kusalata yaĉhaq runa rimar yaĉhachikun chaynuchu yaĉhachishurayllapa.
Chaqa chaynu yaĉhachikutiyqami,
nuqalapi kunfyakar mana intrakanaykillapatachu, Jesucristo kruspi
wanushanpi kriyirlami washakanchikllapa nirqa.

Jesusmi intrachimanchik Dyusmi pudirniyjun yaĉhayniyjun nir

18Piru Jesucristumi kruspi wanuran
washamanallapapaq nir yaĉhachikushallapaqami, chay mana washakananpaq
kaq runakunataqa yarpuchin yanqa
yaruyasha rimayachuwan yupay. Piru
tukuy nuqanchikkuna washakanapaq
kaqkunapaqqami, Tayta Dyuspa
pudirnin kar washamanchikllapa.
19Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi, chay kusa kani niqkunapaqqa
kaynu nin:

> “Chay kusa yaĉhayniyjun kaqkunatami
> yaĉhayninta kitashaq.
> Chaynulla chay paykunallamanta
> intrakanan kaqkunatami
> nuqaqa mana munashaqchu” nir.

20¿Maypitaq chay kusala yaĉhaq
runakuna, chaynulla yaĉhachikuqkuna,
chaynullapis kay pachapi kaq imakunalapaq yaĉhaqkunaqa? Chaqa tukuy chay
runakunataqami, Tayta Dyusqa tikrasha
yanqa illaqllata rimaq runakunapaq.
21Dyusmi kusa yaĉhaq kar, tukuy kay
pachapi kawsaqkunaqa, kusa yaĉhaq,
yarpuq intrakaq ima karmapis, amana
payta riqsinanllapapaq niran. Piru
ashwanmi Jesucristupaq yaĉhachikushanpi tukuy shunqunwan kriyiqkunalami washakananpaq niran, michka
yaĉhaq runakuna chayta mana kwintachatinllapamapis.

22Chaqa Israel runakunaqami milagrukunalata rikayta munanllapa. Nataq
mana Israel runakuna-shuypaqa, kusala
yaĉhaqkuna kayta munanllapa. 23Piru
nuqakunaqami yaĉhachikunillapa
imanu Jesucristo kruspi wanur
kawsamushanpi kriyirla washakananllapapaq. Chaynu yaĉhachikutiyllapami
Israel kaq runakunaqa piñakur nin,
¿imanutaq Dyus Akrashan Cristun karqa
askwintalla wanusha kanqa? nir.
Chaynulla mana Israelmanta kaq
runakunata-shuypaqami yanqa uk
yaruyasha yaĉhachikuyaymanllapa
yupay yarpuchin. 24Piru Jesucristupi
kriyiqkunataqami, Israel runakunata,
chaynulla mana Israel runakunamatapis
washamashanchikllapa. Chaynuqami,
intrachimanchikllapa imanumi Dyusqa
kusala pudirniyjun, yaĉhayniyjun nir.
25Chaynu katinmapismi wakinqa mana
intrakananllapachu imanumi Tayta
Dyus kaĉhamuran Wamranta washamanallapapaq nirqa. Piru mana kwintachatinllapamapismi Tayta Dyusqa kusala
pudirniyjun, chaynulla yaĉhayniyjun
kay pachapi kaq runakunamantaqa.

26Kriyiq masiykuna, allita kwintata
qukayllapa imanu katkillapami Dyus
akrashushanllapapaq. Piru yaqqa
tukuynikillapami, wakin runakunapa
rikayninpiqa mana kwintachaypaqla,

mana kusa yaĉhayniyjun, chaynulla
mana riqsikasha katkillapamapismi
Tayta Dyusqa akrashuranllapa.
27Nishaykillapapis: Tayta Dyusqami
chay kusa yaĉhaq, chaynulla kusala
puytiq kani niqkunata pinqaypi dijanan-
paq, kay pachapi mana kwintachaya-
shanllapata, chaynulla mana yaĉhaq,
mana puytiqpaq riqsiyashanllapakunata
akrasha. 28Chaynullami Dyusqa, kay
pachapiqa chay kusa yaĉhaq, kusa
puytiq runakunata dijar, chay mana
kwintachashanllapa runakunata
akrasha, paypa wamrankuna
kananpaqqa. 29Chaynuqami, Tayta
Dyuspa naypanpiqa manana mayqanpis
payllapaq alabakaytaqa puytinqanachu.
30Piru Tayta Dyusqami llakipakuq kar,
kusala uchayjun kashallapamapis,
Jesucristurayku llakipamarninchik
mana uchayjunpaqnachu riqsir, pullaku-
mashanchikllapa. Chaymi Jesucristu-
rayku intrakayta puytinchik imanumi
Taytanchik Dyusqa washamanchik
nirmapis. 31Chaymi Tayta Dyus kusata
yanapamashanchikrayku, paylata
alabashunllapa. Chayraykumi Dyus
nitin iskribikashakunapiqa nin:

> “Taytanchik Dyusqami kusala
> pudirniyjun nir
> paylata alabayllapa, ama
> qamkunalla alabakarchu” nir.[a]

Jesucristumi kruspi wanuran uchanchikllaparayku

2 1Piru kriyiq masiykuna, Taytanchik
Dyus imanumi washamayninchikta
munan nir yaĉhachishuqllapa shamurqa,
manami imanutaq uk kusala yaĉhaq
runa riman chaynu rimarchu yaĉhachi-
shurayllapa. 2Ashwan qamkunawan
karqami Jesucristo uchanchikmanta
washamanallapapaq wanuran nir
yaĉhashaylata yaĉhachishunayllapapaq
nisha karay. 3Piru qamkunaman
shamurqa ĉhamuray kusa litalla yupay
kusata manchakur ima, imanupiqaĉhi
mana allita yaĉhachikutiy mana
kriyinqallapachu nir. 4Chayrayku
Jesucristumi washamanchik nir
yaĉhachishurllapaqa, manami nuqalla-
manta kusala yaĉhayniyjun karchu
yaĉhachishurayllapa. Ashwan Santu
Ispiritu pudirninwan yanapamatin
yaĉhachikutiymi, kwintata qukar
kriyiraykillapa. 5Chaynu kriyirqami
kwintata qukaraykillapa Dyus pudirnin-
wan yanapamashalami washakayta
puytinchik, mana runakunapa yaĉhay-
ninpi kriyirlachu nir.

Santu Ispiritumi Dyuspaq intrachimanchik

6Piru chay allitana kriyiqkunataqami,
Dyuspaqqa allitana yaĉhachinillapa,
Dyuspaq kusa intrakaqkunana
kananllapapaq. Chaqa chay yaĉhachiku-
shayllapaqa, manami yanqa runakunapa
yaĉhayninchu. Chaynulla manami kay
pachapi mantakuqkuna maydiyaqa
tukukayanqa chaykunapa yaĉhaynin
imachu. 7Ashwanmi chay washakanay-
killapapaq yaĉhachikushaykunaqa,
mana mayqanpis yaĉhatin, Tayta Dyus
payla yarpushankuna. Chaqa payqami
manaraq kay pachamatapis rurayaraq-
chu yarpushana karan, maydiyaqa
washakar paywan pulla kayashunllapa
nir. 8Dyus tukuyta washamanallapapaq
yarpushankunataqami, kay pachapi
mantakuqkunaqa mana mayqanninpis
intrakaranllapachu. Chaqa paykuna
chay washakananllapapaq chayta
intrakashallapa karqami, kusala shumaq
allinla Amitunchik Jesucristutaqa mana
wanuchinanllapatachu kruspi klabarqa.

---

a 1.31 Rikashun Jeremías 9.24.

9Chayraykumi Dyus nitin iskribikashakunapiqa nin:

“Tayta Dyusqami, payta munaq wamrankunapaqqa,
kamkachishana uk kusala shumaq lugarta,
washakaqkunaqa chaypi kananllapapaq.
Piru chaytaqami mana mayqanpis rikashachu, uyapashallapalamapischu.
Chaynulla manami intrakashallapalamapischu” nir.

10Piru unay tukuy chay mana intrakayashanchikkunataqami, Tayta Dyusqa, Santu Ispiritunwan intrachimashanchikllapana. Chaqa Santu Ispirituqami tukuy imata yaĉhan, chaynullami yaĉhanpis Dyus imata yarpuyashanta, ruranayashanta ima tukuyta.

11¡Ma, tapushaykillapa! ¿Uk runachu, uk runa masin ima yarpuyashanta yaĉhayta puytinman? ¡Manami! Uk runaqami yarpuyashantaqa paylla yaĉhan imatami yarpuyan nirmapis. Chaynulla Tayta Dyuspapis Ispiritunlami yaĉhan imatami payqa yarpun nirmapis. 12Chaymi Taytanchikllapa Dyusqa, Santu Ispiritunta qumashanchikllapa, allita intrakanallapapaq imanutaq payqa kusalata llakipar tukuyta dibaldila washamanchikllapa nir. Chaynu Ispiritunta qumashanchikraykumi, nuqanchikkunaqa manana yarpuyta puytinchiknachu chay mana kriyiqkuna yarpuyan chaynuqa. 13Tukuy kaykunatami yaĉhachikunillapa, Dyuspa Santu Ispiritun yaĉhachimashanllaparayku. Manami nuqakuna munashayllapanulla yaĉhakushayllapatachu yaĉhachikunillapa. Ashwanmi Santu Ispiritu, Tayta Dyuspaq intrachimashanllapata, intrachikunillapa chay allita kriyir, Santu Ispirituwan kaqkunataqa.

14Piru Santu Ispiritu intrachikunashantaqa, mana Santu Ispirituwan kaqkunaqa mana kriyinanllapachu. Chaqa paykunataqami yarpuchinllapa yanqa uk yaruyasha rimayanman yupay. Ashwanmi Santu Ispiritu intrachikushantaqa, paywan kaqkunala intrakayta puytin. 15Chaymi Santu Ispirituwan kaqkunaqa, imatapis allita rikar yaĉhayta puytin. Piru mana Santu Ispirituwan kaqqa mana imatapis rikar yaĉhamayninchikta puytinllapachu, allinpichu kanchik manaqachu mana nir. 16Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapiqami nin:

“Manami mayqanpis, Dyus yarpuyashantaqa yaĉhayta puytinchikllapachu.
Chaymi mayqanpis paytaqa mana imatapis kaynu kaynu ruray nir yaĉhachiytaqa puytinchikllapachu”

Piru ashwan nuqanchikkunaqami Santu Ispirituraykuy, Amitunchik Jesucristo imanutaq yarpun, chaynu yarpur intrakayta puytinchik Taytanchik Dyuspaqqa.

Pablumi masta yaĉhachikun uk yarpuyla kananllapapaq

3 1Kriyiq masiykuna, Jesucristupi allita kriyinaykillapapaq nuqa yaĉhachishurllapaqa, manami Jesucristupi kriyiqta yupaychu willashurayllapa. Ashwanmi imanutaq taksha wamritumataqa kusa shumaqlata willar ima intrachinchik, chaynumi yaĉhachishurayllapa Jesucristupaq allita intrakanaykillapapaqqa. 2Chaynumi qamkunataqa kusa shumaqlata yaĉhachishurayllapa, imanutaq uk ñuñuq wamritumataqa, lichilata upyachir mana jwirti mikuyta qaranchikchu chaynu. Chaqa qamkunaqari, jwirti mikuyta mana mikuyta puytiq yupay, manaraq allita intrakay-

taqa puytiraykillapachu. ¡Chaynullami kananmapis manaraq puytinkillapachu!
3 ¡Chaqa qamkunaqa imanutaq chay mana kriyiq runakuna kawsan, chaynullaraq kawsankillapa! Chaymi qamkunapura inbidyanakur, ukmanta willanakur ima tarqa ¿manachu unay kashaykillapanulla kawsayankillapa? 4 Chaymi kaynu ninakunkillapa: “Nuqaqami Pablo yaĉhachikushanpi kriyini” nir. Nataq uknikillapaqa nin: “Nuqa-shuypaqa Apolos yaĉhachikushanpi kriyini” nir. Chaynu ninakur kawsarqami, imanutaq unay kawsayashaykillapanulla kawsayankillapa.

5 Ma tapushaykillapa: ¿Apoloswan, nuqa Pabluqa imataq kanillapa kusalata ukniyllapapi ukniyllapapi yarpupakunaykillapapaqqa? Chaqa nuqakunaqami Dyuspa sirbikuqninkunala kar, Jesucristupaq yaĉhachishunillapa paypi kriyinaykillapapaq. Chaymi Amitunchik imatami ruranayllapapaq nimashanllapanullami ruranillapa. 6 Chaymi Tayta Dyusqa qamkunaman puntata kaĉhamaran yaĉhachishunayllapapaq. Chaynuqami, uk simillitata tarpukuq yupayna karay. Nataq Apolosta-shuypaqa Tayta Dyusqa niran, chay yaĉhachishushayllapata mas allita yaĉhachishunanllapapaq. Chaynu mas yaĉhachikurqami Apolosqa chay tarpushay simillitata parquq yupayna karan. Piru chay simillitata winachiq chay-shuypaqami Tayta Dyus karan. 7 Chaynu katinmi, tarpuq chay, chaynulla parqukuq chaymapis yanqa rikar ima ruranayllapalapaq kanillapa. Piru tukuyta rikar winachiq chayqami Taytanchik Dyus payla. 8 Chaymi chay tarpukuq yupay yaĉhachikuq chay, chaynulla chay parqukuq yupay yaĉhachikuqmapis, chaylla kanillapa Tayta Dyuspaqqa. Piru chaynu katinmapis Tayta Dyusmi maydiyaqa imata rurashayllapanulla, allinta rurasha katiyllapaqa, allintami rurashaykillapa nimanqallapa. Piru mana allinta rurasha katiyllapaqami, mana allintachu rurashaykillapa nimanqallapa. 9 Piru nuqakunaqami Dyuspaqqa chaylla sirbikuqninla kanillapa. Chaymi qamkunapis Dyusllapaq kar, chay ĉhakra tarpukasha chay yupay, chaynulla chay wasi llutakaq qallarisha chay yupay kankillapa.

10 Nuqatami, Tayta Dyusqa uk kusa allita llutakuqta yupay akrar kaĉhamaran, Jesucristupaq puntata yaĉhachishunayllapapaq. Chaymi nuqaqa imanutaq wasita shachinapaqqa puntataqa simintuta itanchik, chaynumi simintuta itaq yupay Jesucristupaq yaĉhachishurayllapa. Chaymi chay simintu itashaypa ananpina ukkunaqa llutakuyan. Piru chaynu llutakurqami, allita yarpur llutakunqa, allintachu llutakuyan manaqachu mana nir. 11 Chaqa uk llutakuq karmapismi, llutakunanpaqqa manana kambyayta puytinnachu chay simintu itakashataqa. Chaqa chay simintu itakasha chayqami, Jesucristo. 12 Chaymi kay llutakuq qallarishanpa ananpiqa, allinta yaĉhachikuqkunaqa llutakuyta puytinqa uruwan, platawan, kusala shumaq rumikunawan ima. Chaynullami chay mana allinta yaĉhachikuqkunaqa rurayta puytinqa qirulawan, shukchalawan, pajakunalawan ima. 13 Piru chay tukuy imanu yaĉhachikushanchikkunatami Dyus, jwisyu diyapiqa rikar yaĉhanqa ninawan. Chaymi chay ninaqa chay allinta yaĉhachikusha chaytaqa mana imanachinqapischu. Piru chay mana allinta yaĉhachikusha chayta-shuypaqa limpu rupachir chinqachinqa. 14 Chaymi chay mayqan kusa allinta yaĉhachikusha katin, ninamapis mana imanachitinqa, Tayta Dyusqa allintami

rurashayki ninqa. 15Piru mayqanpis mana allinta yaĉhachikusha katin, chay yaĉhachikushanta limpu nina rupachitin-shuypaqa, tukuy chay yaĉhachikushankunaqa limpu tukukanqa. Ashwan chay yaĉhachikuq chaylami kriyishanraykula washakanqa nina rurimanta alsakaq yupaylana.

16¿Manachu qamkunaqa yaĉhankillapa Dyuspa wasin yupay kankillapa nirqa? Chaynulla ¿manachu yaĉhankillapa Tayta Dyuspa Santu Ispiritun qamkunapi kawsan nirqa? 17Dyuspa wasin kaqkunaqami, kusala shumaq, kusala allin ima. Piru chaynu, Dyuspa wasin yupay katkillapa, mayqan mana allita kriyiq shamur, kriyishaykillapamanta chiqanchashutinllapaqami, chayta rurashanllaparayku Tayta Dyusqa kusala mana allinta rurar tukchinqa. Chaqa Dyuspaqqami qamkunaqa kusala shumaq allinla wasin kankillapa.

18Amami qamkunalla yaĉhayashaykipi kunfyakar ingañakankillapachu. Qamkunamanta mayqannikillapa chay runakuna yaĉhayashanta yaĉhakusha karqa, ama chay yaĉhayashaykipi kunfyakarchu, Tayta Dyuslapaq yarpunkimanllapa. Chaynu karqami Tayta Dyus yanapashutinllapa chiqap yaĉhaqpaqna tikrakankillapa. 19Chaqa mayqanpis runa yaĉhayashanta yaĉhakusha kaqqami Dyuspaqqa mana kanman yupay. Chayraykumi Dyus nitin iskribikashakunapiqa nin:

> “Kusata yaĉhaq kar, mas imakunatapis rurayta puytini niqkunatami,
> Dyusqa mana chay yarpuyashannu rurananpaqqa dijanchu”.

20Chaynullami ninpis:

> “Amitunchikmi yaĉhan, chay kusa yaĉhaq kani niqkunapa yarpuyninqa yanqa mana kanman yupay” nir.

21Chayraykumi, qamkuna runapa yaĉhayninta yaĉhakurqa, ama ninkillapachu, paywan kar kusala yaĉhaq ima kani nirqa. Chaqa Tayta Dyus tukuy imapa amunwanna karqa, ¿imapaqta yanqa runakunapi yarpupakunkillapa? 22Chaqa yaĉhashanchikllapanu nuqa Pabluta, Apolosta, chaynulla Pedrutapismi Tayta Dyus kaĉhamaranllapa qamkunata yaĉhachishunayllapapaq. Chaymi sirbishuqnikillapa kanillapa. Chaynullami tukuy kay pachapi kaqta, kawsayta, wanuyta, kanan diyata, maydiyatapis pay qumashanchikllapa. Chaymi Cristuwanna karqa ama mas imakunapaq yarpupakurnachu kawsashunllapa. 23Chaqa qamkunaqami Cristupana kankillapa. Nataq Cristo-shuypaqa Tayta Dyuspana.

Pablumi yaĉhachikun apustulkunata kasunanllapapaq

4 1Qamkunami riqsimankimanllapa Jesucristupa yaĉhachikuqninkunalapaq. Chaynulla riqsimankimanllapapis nuqakunataqami akramashallapa, Tayta Dyus unaymanta-pacha imanu washamanallapapaq payla yarpushanta yaĉhachikuq kanillapa, nir. 2Piru nishaykillapa: Mayqantapis uk mantaqnin imata rurananpaq nir akratinqa, chay akrakasha chayqa imatapis karanlata ruran. 3Chaymi nuqamataqa, Tayta Dyus mantamaqniy kar, akramaran paypaq yaĉhachikunaypaq. Chaymi nuqaqa karanlata rurasha katiy, qamkuna, chaynulla chay mantakuqkunamapis mana nimayta puytinqallapachu mana allinta rurashayki nirqa. Chaynulla manami nuqallamapis allintami rurayani, manaqa mana allintachu rurayani nikayta puytinichu 4Piru yarpuyniypiqami mana uchayjun-

chu kani. Chaynu nirqami, mana nishunayanillapachu Dyuspaqqa kusala allin kar mana uchayjunnachu kani nirqa. Chaqa imanu katiymapismi, Amitunchik Jesucristo rikar yaĉhamaqniyqa. 5Chayraykumi, chay tukuy imamanta rikamaqninchik manaraq ĉhamuyatinqa, amaraq nuqanchikkunalla rikar yaĉhanakushunllapachu. Ashwanmi yaraskishunllapa Amitunchik Jesucristo shamur, chay tutaparaqllapi kar pakaplla tukuy rurashanchikkunata, yarpuyashanchikkunamatapis shutiman rikarichinankaman. Chaymi chaypiraq Tayta Dyusqa imanu imanu kanallapapaq nir, pay munashanlata rurashakunataqa kusata alabamashunllapa.

6Kriyiq masiykuna, tukuy kaykunataqami byinnikillapapaq willashunillapa Apolospaq, nuqallapaq willashurllapaqa. Chaynu nuqakunallapaq willashurllapaqa intrachishunayanillapa imanutaq nuqakuna Dyus nitin iskribikashanta allitana intrakar kawsanillapa chaynu kanaykillapapaq. Chaynu karqami, allitana intrakar, manana ukpaq allinta rimar, ukpaq-shuypaqa mana allintaqa rimayankillapanachu kanqa. 7¡Ma nimayllapa! ¿Mayqanllaqachu yanapar wakinkunamanta kusa mas yaĉhayniyjunpaq tikrashuyanqallapa? ¿Manachu tukuy yaĉhaynikillapataqa Dyusmanta aypashaykillapa? ¡Dyusmantami aypashaykillapa! Chaynu katin-ari ama qamkunalla yaĉhaynikillapata tarisha yupay yarpunkillapanachu.

8Chaynullami manana nuqakunata ministimarllapanachu, qamkunalla kusala yaĉhaq, kusala mantakuqkuna yupayna tukunkillapa. Piru manami chaynuchu kankillapa. Chiqapmata chaynu mantakuqkuna kankimanllapa, nuqakunapis pullaykillapa mantakunayllapapaq. 9Chaqa nuqakuna apustulkunataqami yarpuchimanllapa, Tayta Dyusqa tukuylamanta ikikaqpi dijamashallapa, uchayllaparayku wanunayllapapaq yupay. Chaynullami kusata qischakar imaqa tukuylapaq, angelkunapaq, chaynulla runakunapaq imaqa, kusala rikakuypaq yupay katiyllapa rikakumanllapa. 10Nuqakunaqami, Cristupaq yaĉhachikutiyllapaqa, yaruyashapaq yupay rikamanllapa. Nataq qamkuna-shuypaqa, Cristupaq yaĉhakushaykillaparaykuqa, kusala intrakaqkunapaq riqsikankillapa. Chaynulla nuqakunaqa kusala litalla kaymanllapa yupay riqsikanillapa. Nataq qamkuna-shuypaqa kusala jwirti kayankillapa kanman yupay kankillapa. Nuqakunaqami kusala disprisyadu kanillapa, qamkunata-shuypaqa kusalata rispitar munashunllapa ima. 11Kanankamanmi nuqakunaqa mallaqpaq, yakupaq, chaynulla mudanayllapa mana katin ima kusalata qischakanillapa. Runakunamapismi qischamanllapa, chaynulla manami nuqakunallapaq wasiyjun imachu kanillapa. 12Kusalata trabajarmi imanulapis kawsanillapa. Runakuna kusalata jurapamatinllapamapismi, paykunataqa kusala allinta rikanillapa. Chaynullami mana allinta ruramananllapapaq ikiyllapapi puritinllapapis allinlata rurar shachinakunillapa. 13Kusala mana allinta willamatinllapamapismi nuqakunaqa allinlata paykunataqa willanillapa. Chaynulla kanankamanmi imanutaq uk runamaqa wasinta pichar, chay pichakushanta itakun, chay picha itakukashata yupaymi rikamanllapa.

14Kriyiq masiykuna, tukuy kaykunataqami iskribimuni qamkunata intrachishunayllapapaq. Manami kusa mana allinta rurayashaykillaparayku pinqashunaypaqchu willashunillapa. Chaqa kusalatari munashunillapa chiqap wamraykunata yupay. 15Chaymi nishaykillapa: Michka dyis mil (10,000) yaĉhachikuqkuna

Cristupaq yaĉhachishutinllapapis, manami kusa achka taytayjun yupayqa kayta puytinkillapachu. Chaqa nuqami taytaykillapa yupay kani, Jesucristupa shumaq rimayninta puntata willar yaĉhachishushayllaparayku. 16Chaymi kusalata rugashunillapa, imanutaq nuqa kani chaynula kanaykillapapaq. 17Chayraykumi Amitunchik Jesucristupi allita kriyiq masiy, kusala munashay Timoteuta kaĉhamuni. Chaqa paytami Jesucristupaq willatiy puntata kriyishanrayku, wamray. Paymi intrachishunqallapa Jesucristupi imanu kriyiq kar, mayta kriyiqkunaman yaĉhachikuq rirpis, yaĉhachikuni nir.

18Qamkunamanta wakinnikikunaqami, nuqaqa mana shamuyashaqnachu rikashuqllapa nirqa, kusalata alabakar ninkillapa: “Pablumantaqami nuqanchikkunaqa kusa mas yaĉhaq imana kanchikllapa” nir. 19Piru Amitunchik munatinqami, mana tardarchu shamushaq rikashuqllapa. Chaymi chaypiraq rikashaq chay nuqamanta kusa mas nir yarpuqkunataqa, mabir chiqaptachush Dyus munashannu rurayan, manaqachu rimayanla kusa kani nirqa. 20Chaqa mayqanpis Dyus munashanta ruranarqa, tukuy shunquchikwan allita kriyisha kar, rurayta puytinchik. Manami yanqa rimarlachu Dyus munashantaqa rurayta puytinchik. 21¿Imanutataq munankillapa: Rikashuqllapa shamurqa qiruwan maqaq yupay anyashuqnulla willashunayllapata, manaqachu munashurllapa kusala shumaqta willar intrachishunayllapata ima?

Kriyiq masinchik uchakurlla kawsatinqa ama pullaqa kashunllapachu

5 1Yaĉhashami kanillapa, qamkunamanta ukqashi, maman tukuqta warmikusha nir. Chaynuqami kusala pinqaypaq mana allinta rurar uchakusha. Chaqa chay mana kriyiqkunamapis, manami chaytaqa ruranllapalamapischu. 2¡Piru uknikillapa chaynu uchakusha katinmapismi, mana imapis pasasha kanman yupay, qamkunaqa kusana kani ima nir tankillapa! Ashwanmi chay runa uchakushanpaq yarpur kusata kwashayar ima, chay mayqanĉhi uchakusha chaytaqa qamkunamanta itakushana kankimanllapa.

3Chaymi nishaykillapa: Nuqa qamkunawan mana pulla karmapis, yarpuyniypiqa qamkunawan pulla kani, michka mana nuqa nuqalla chaypi karmapis. Chayraykumi, chay qamkunamanta uknikillapa uchakusha chaypaqqa, Amitunchik Jesucristupa shutinpi nishana kani kastigakashana kananpaq. 4Chaymi chay runa uchakushanpaq parlanaykillapapaq tantakatkillapaqami, nuqa mana chaypi karmapis yarpuyniypiqa pullaykillapa kashaq. Chaynullami Amitunchik Jesucristo pudirninwan yanapashunqallapa shumaqta parlanaykillapapaq. 5Chaynu allita parlarllapa, chay runataqa qamkunamanta itakur, Satanaspa makinpina dijankillapa. Chaynuqami, kusata qischakar imaqa, kwintata qukanqa. Chaymi imapaqraq chaynu uchakuray nir, chay uchakushanta dijatinqami, maydiya Amitunchik Jesucristo shamutinqa, chay runaqa washakashana kanqa.

6Chayraykumi nishaykillapa: Manami allinchu wakinninchikkuna uchakutin, chay uchakushanta mana kwintachar, kusami kanillapa ima ninallapapaqqa. Chaqa yaĉhashanchikllapanu, imanutaq tantata ruranapaqmaqa pitila libadurata itashamaqa, chay tantapaq chaytaqa limpula saksachin. 7Chaynu katinmi, chay libadura byijuyasha yupay, uchakuchishunaqllapa chaytaqa qamkunamanta itakur, ashwan chay

mana libadurawan rurakasha turtilla yupayna kidayllapa. Chaqa chiqaptaqami Dyuspaqqa chaynu kankillapa. Chaynu karmi, imanutaq Pascua fyistapi mikunchik mana libadurayjun turtilla yupayna kayllapa. Chaqa Jesucristumi uchanchikllaparayku wanushana, Pascua fyistapi uk uyshitata wanuchir mikunchik chay yupay. 8Chayraykumi, Pascua fyistapi mana libadurayjun turtillata mikuqllapa, chay yupayna kashunllapa. Chaynu karmi imatapis allinta, chiqap kaqlata rurashunllapa, mana chay libadura byijuyasha yupay mana allinkunata imachu.

9Ukniykuna, nuqaqami chay uk kartaypi iskribishurllapaqa, nishurayllapa, amami chay ukwan ukwan punur, mana allinta ruraqkunawanqa tantanakunkillapachu nir. 10Chaynu nishurllapaqa, manami nishunarayllapachu, chay mana kriyiqkunamanta tukuy tyimpupaq chiqanchakankillapa nirqa. Chaqa paykunaqami, ukwan ukwan pununllapa, kusalata imakunata munanllapa, suwakunllapa, chay yanqa dyus nishanllapakunata aduranllapa ima. Chaqa kawsayarllaqami, mana tukuy tyimpupaq chiqanchakayta puytinchikchu chay mana kriyiqkunamantaqa. 11Ashwanmi chaynuqa willashurayllapa, chay kriyiq masinchikllapa yupay tukur, chaymanta ukwan ukwan punur, kusalata imakunata munayan, yanqa dyus nishanllapakunata adurayan, kusala kwintastiru, maĉhalun, suwakuqkuna ima, chaykunawan ama piĉhunakunaykillapapaqchu. Chaynu runakunawanqami, ama imata ruranaykillapapaqmapis parlankillapa, chaynulla amami pullaqa mikunkillapalamapischu.

12-13Chaqa manami nuqaqa chay mana kriyiqkunata rikar yaĉhar, mana allinta rurashaykiraykumi kastigakashana kanki niyta puytinichu. Ashwanmi tukuy paykunataqa Tayta Dyusla rikar yaĉhanqa imata rurashantapis. Piru qamkunaqami kriyiqkuna kashaykillaparayku qamkunapura allita rikanakur yaĉhayta puytinkillapa. Chaymi chay uchakuqlla chaytaqa itakuyta puytinkillapa qamkunamantaqa.

Kriyiqpuraqa ama dinunsyanakushunllapachu

6 1Qamkunamanta, uknikillapa kriyiq masinwan piñachinakutin imaqa, ¿imapaqtaq rinkillapa chay mana kriyiq jwiskunata willaq, paykuna rikar yaĉhananpaqqa? Chay mana kriyiq jwiskunaman rinaykillapamantaqa, ¿manachu qamkuna kriyiqpuralla, ima katinpis parlar shumaqchayta puytinkillapa? 2¿Chaqa manachu yaĉhankillapa Dyuspi kriyiqkunaqami maydiyaqa, tukuyta rikar yaĉhayanqa imanu katinllapapis nirqa? Chaynu tukuyta rikar yaĉhanaykillapapaq karqa, ¿ima manachu puytinkillapa, chay qamkunapi ima pasashanta parlar shumaqchaytaqa? 3¿Manachu yaĉhankillapa nuqanchikkunaqami angelkunamatapis rikar yaĉhayashunllapa imanu katinllapapis nirqa? ¡Chaynu katinmi, ashwan kay nuqanchikkunapi ima pasatinmaqa dasla rikar shumaqchayta puytinchikllapa! 4Chayraykumi qamkunallapi ima pasasha katinmapis, ¿imapaqna chay mana kriyiq, mana allita rikar yaĉhaq jwiskunamanqa rinkillapa? 5Kaytaqami kaynuqa willashunillapa pinqakur amana chaynuta ruranaykillapapaq. ¿Chaqa manachu uklamapis qamkunamanta kan, uk kriyiq masin imanu katinpis shumaq parlar shumaqchananpaqqa? 6Piru kriyiqpuralla piñachinakurqa, ¿imaraykutaq chay mana kriyiq

jwiskunaraq rikar yaĉhananta munankillapa?

7 ¡Nishaykillapa! qamkunamanta kriyiqpuralla imalapaq piñachinakur mana kriyiq jwiskunaman qayachinakur imaqa, kusala pinqaypaqta kawsankillapa. Ashwan uknikillapa piñachishutinllapa, manaqa ingañashutinllapamapis, kriyiq kashaykillaparayku, uyarala kankimanllapa. 8 Piru ashwan qamkuna uyarala kanaykillapamantaqa, uknikillapata mana allinta rurayankillapa, chaynulla ingañayankillapa ima.

9-10 ¿Manachu yaĉhankillapa chay mana allinta ruraqkunaqa, Dyus mantakuyashanmanqa mana yaykuyta puytinqallapachu nirqa? Chaqa chay ukwan ukwan punuqkuna, yanqa dyus nishanllapakunata aduraqkuna, warmi, manaqa runa karmapis kasarashana kar, chaymanta ukwan punuqkuna, uk runa warmi yupay tukuqkuna, runapuralla punuqkuna, suwakuqkuna, imakunata munapakuqkuna, maĉhaqkuna, chaynulla chay kwintastirukuna, llullakurla imanta tarikuqkuna imaqa, Tayta Dyus mantakuyashanmanqa mana yaykuyta puytinqachu. Chayraykumi ama ingañakankillapachu maydiyaqa Tayta Dyuswan pulla kashaq nirqa. 11 Qamkunamanta wakinqami, unayqa chaynu kaq kankillapa. Piru kananqami, Amitunchik Jesucristo uchaykillapapaq wanushanrayku Tayta Dyusqa llakipar, mana uchayjunpaqnachu riqsishushallapa. Chaymi kananqa Santu Ispiritu yanapashutinllapa allinkunalata rurar, Tayta Dyuswan pullana kayta puytinkillapa.

Imatapis Dyuslapaq rurashunllapa

12 Imanupiqami wakinqa ninllapa: Nuqaqami Jesucristupi kriyishayllaparayku tukuy imatapis ruranayllapapaq kani nir. Chaynu katinqa tapushaykillapa: ¿Chay tukuy munashaykillapanulla rurashaykillapaqachu imallapiqa yanapashunllapa? ¡Manami! Chaqa manami allinchu chay mana allin kaqkunaqa, pay munashannullata rurar uchakuchimanapaqqa. 13 Chaynulla ninllapapis: Mikuyqami paĉhayta untachinanpaq. Chaynulla paĉhay-shuypaqa mikuywan untananlapaq nir. ¡Chiqaptami chaynu! Piru nishaykillapa maydiyaqami Dyusqa ishkantinta chinqachinqa. Chaynullami ninllapapis, kwirpunchikpis yanqalla kashanrayku, allin ukwan ukwan ima pununapaq nir. Piru manami chaynuchu, ashwanmi kwirpunchikqa Amitunchik Jesucristulata sirbisha ima, paypis kwirpunchikpi kawsananpaq. 14 Chaynu Amitunchik kwirpunchikpi kawsashanraykumi, imanutaq Tayta Dyus, Amitunchik Jesucristuta wanushanmanta kawsachimuran, chaynullami nuqanchikkunatapis wanushallapamapis pudirninwan kawsachimashunllapa.

15 ¿Manachu yaĉhankillapa kwirpunchikllapaqa Cristupa kwirpun nirqa? ¿Chaynu Cristupa kwirpun katinqachu, allin kanqa chay kwirpunchikllawan rir uk warmi waynasapawan pununapaqqa? ¡Manami! 16 Chaypaqmi Dyus nitin iskribikashakunapiqa nin: “Runawan warmi pullachakarqami, ishkantinqa uk kwirpulana yupay kidanllapa” nir. Chaymi qamkunamanta mayqanpis uk warmi waynasapawan punurqa, chaynu mana allinta rurarmapis, uklapaqna tikrakayanllapa. 17 Nataq nuqanchikkuna-shuypaqa, Amitunchik Jesucristupi kriyishanchikrayku, paywanqa uk yarpuylapaqna tikrakanchikllapa.

18 Chaynu katinqa, chay ukwan ukwan punur kusa saqrata uchakunaykillapamanta chiqanchakayllapa. Chaqa chaynu uchakuymi kwirpunchikpaqqa

kusala mana allinchu, wakin uchakuna-
mantaqa. Chayrayku mayqan ukwan
ukwan punur uchakuqqami, paypa
kwirpunllapaq kusala saqrata uchaku-
yan. 19¿Manachu qamkunaqa yaĉhanki-
llapa kwirpuykillapaqa, Dyus Santu
Ispiritunta qushushanllapapa wasin
nirqa? ¿Chaynulla manachu kwintata
qukankillapa Dyuspa Santu Ispiritunqa
qamkunapi kawsan nir? Chaqa
qamkunaqa, manami kwirpuykillapa-
paqa amunchu kankillapa. 20Ashwanmi
Dyuspana kankillapa, Wamran Jesucris-
tuwan rantishushanllaparayku. Chaynu
paypana karqa, tukuy kwirpuykillapa-
wan allinlata rurar Dyuslatana aligriya-
chiyllapa.

Pablumi yaĉhachikun masayjun mana masayjun kaqkunapaq

7 1Qamkunami uk kartata iskribimar
tapumaraykillapa. ¿Allinchu kanqa
uk runa warmikunanpaqqa? nir.
Chaypaqmi kananqa willashaykillapa.
Allinmi kanman uk runa ama
warmikunanpaqqa. 2Piru ama ukwan
ukwan punur uchakunanllapapaqqami
warmipis, ullqupis masayjun kananpaq
allin. Chaynu karmi runaqa warminla-
wanna kawsanqa, chaynulla warmipis
runanlawanna kawsanqallapa. 3Chaynu
karmi, warmi chay, ullqu chaypis
masayjun kashanta yarpur, ama
kwirpunta miĉhanakurchu pulla
shumaqta kawsanqallapa. 4Chaqa uk
warmi masayjunna karqa, manami
payqa kwirpunpa amunnachu, ashwan
kwirpunqa runanpaqna. Chaynullami
runapis masayjunna karqa, manana
kwirpunpa amunnachu, ashwanmi
kwirpunqa warminpaqna. 5Chaynu
katinmi, chay warmi chay, chaynulla
chay ullqu chaymapis mana miĉhana-
kuyta puytinqachu pununanllapapaqqa.
Piru imanupiqa pulla punuyashanllapa-
mantaqa, allita parlar ayka diyallataqa
mana pulla punur gwardakar ima
Dyusman mañakunayarqa, rurayta
puytinqallapa. Chaymantami qashan
pullachanakunqallapa. Imanupiqakish
Dyusman mañakunaykillapapaq
gwardakasha kanillapa niyar, mana
kwirpuykita tantyakachiyta puytitki-
llapa, Satanasqa dasla imakunapi ukwan
uchakuchishunmanllapa.

6Tukuy kaykunata willashurllapaqa,
manami mantashuqllapa yupay nishuya-
nillapachu warmikunkillapa ima nirqa.
Ashwanmi tukuy kaykunaqa qamkuna-
pina kanqa. 7Chaqa nuqapa yarpuyniy-
mantaqami, kusala allin kanman nuqa
yupay mana warmiyjun kar, kusala
allinta kawsanaykillapapaq. Piru Tayta
Dyusmi tukuyta yanapamashanchikllapa
wakinqa warmiyjun kanapaq, nataq
wakinta-shuypaqa mana warmiyjunchu
kanallapapaq.

8Chaymi chay musukuna manaraq
warmiyjun kaqkunata, chay warmi
shipashkuna manaraq runayjun
kaqkunata, chaynulla chay byuda
kaqkunataqa nini, ama masayjunnachu
kar, nuqa yupay kananllapapaq. 9Piru
imanupi masayjun kanayarllapaqa,
kasarayllapa. Chaqa manami allinchu
mayqanpis masayjun kanayar, mana
masakur uchakunanpaq yarpurla
kawsananpaqqa.

10Piru tukuy chay warmiyjun,
runayjun kaqkunatami kaynu nishayki-
llapa: Mayqan warmipis masayjunna
karqa, runanlawanna kawsar amana
dijanqanachu. Kaytaqami kaynu
nishunillapa mana nuqapa yarpuyniy-
mantachu. Ashwanmi willashunillapa
Amitunchik Jesucristo chaynu nir
mantakushankunamanta. 11Chayrayku,
imanupi uk warmi runanta dijarqa,
mananami ukta runakuyta puytinqana-
chu. Piru imanupi runayjun kayta

munarqa, runanllawan shumaqchanakur, purinqallapa. Chaynullami runapis warmintaqa ama dijanqanachu.

12Kananqa willashuyllapata munani nuqa intrakashaymanta, Amitunchik Jesucristo kay pachapi kar mana chaynu yaĉhachikusha katinmapis. Chaymi nishaykillapa: Uk runa warmiyjun kanman, chaymanta chay runaqa, Jesucristupi kriyiq tikrakatin, chay warminqa mana kriyinanmanchu. Piru chay warminqa mana kriyinarmapis runanta munar ima mana dijanatinqami, chay kriyiq runanqa mana dijarchu payllawan kanqa. 13Chaynullami uk warmipis runayjun kanman, chaymanta chay warmiqa, Jesucristupi kriyinman. Piru chay runan-shuypaqa mana kriyiyta munarmapis, warminta munar mana dijanatinqa, chay warminqa ama dijarchu payllawan kawsanqa. 14Chaynuqami chay runa mana kriyiqtapis Tayta Dyusqa llakipar yanapanqa, warmin kriyiq tikrakashanrayku. Chaynullami uk warmi mana kriyiqtapis Tayta Dyusqa llakipar yanapanqa runan, kriyiq kashanrayku. Chaynu shumaqta mana dijanakur ima kawsatinllapaqami, Tayta Dyusqa wamranllapakunatapis llakipar shumaqchanqa. Piru dijanakur ima kawsatinllapa-shuypaqa wamranllapamapis mana shumaqchakashachu kanqa Dyusmantaqa.

15Piru imanupi chay kriyiqkunamanta, warmi mana kriyiq kar runanta dijanayanman, chaynullapis imanupi ullqu chay mana kriyiq kar, warminta dijanayanman. Chaynuta ruranarqami mayqanninpis ruranqa. Chaynuqami, chay kriyiqqa warmi kar, manaqa ullqu chaymapis paylana kidar shumaqtana kawsanqa. Chaqa Tayta Dyusqami qayashushallapa, shumaqlana kawsanaykillapapaq, amana maqanakur imanachu. 16Chaqa qam kriyiq masiy, runayki dijashur rinatin, mana dijanarqa ¿imanutaq yaĉhanki qamrayku runayki washakayanqa nirqa? Chaynulla kriyiq masiy, warmiki dijashur rinatin mana dijanarqa, ¿imanutaq yaĉhanki qamrayku warmiki washakayanqa nirqa? Chayraykumi rinatinqa dijayllapa rinqa.

17Chaymi kananqa nishaykillapa: Mayqannikillapapismi imanu kanaykillapapaq Amitunchik Jesucristo akrashushallapa chaynullami kawsankillapa. Chaynulla imanutaq Tayta Dyus chayraq paypaq akrashutinllapa karaykillapa, chaynulla kar kuntintakayllapa. Kaynu nir tukuy maylawpi kaq kriyiqkunatapis willani. 18Chaymi mayqan Israelmanta kar, chay siñal kustumrita rurashana katin, Tayta Dyus qayasha katinqa, chaynullana kanqa. Chaynulla mayqan mana Israelmanta kar, manaraq chay siñal kustumrita rurasha katin Tayta Dyus qayasha katinqa, chaynullana kar amana ruranqanachu. 19Chaqa manami chay siñal kustumrita rurasha kar, manaqa mana chay siñal kustumrita rurasha karlachu Tayta Dyuspaqqa allinqa kanchik. Ashwanmi imanu kashanchiknulla Tayta Dyustaqa chiqapta kasur, munashannullaqa kawsayta puytinchik. 20Chaymi mayqanpis, imanula katinpis Tayta Dyus qayar imanu kananpaq niran, chaynullana kar kuntintakanmanllapa.

21Imanupi qam uk runapa sirbikuqnin katki, Jesucristo qayashutinqa, amami yarpupakunkichu sirbikuqmi kani nirqa. Ashwanmi chayllapi kidanaykipaq karqa, kidanki. Piru imanupi chay sirbikuyashaykimanta lluqshinaykipaq yupay katinqa, ama tardarchu lluqshinki, amana sirbikuq kanaykipaq. 22Chaymi mayqanpis uk runata sirbiq

katin, Amitunchik Jesucristo paypi kriyinanpaq qayasha katinqa, manana runapa sirbiqnin yupaynachu kar, ashwan Cristupa sirbiqninlana kanqa. Chaynullami uk runa mana mayqantapis sirbiyatin, Jesucristo qayatinqa, chay runaqa kananqa Amitunchik Jesucristo munashanlatana ruranqa, uk sirbiq yupayna. 23Chaqa Tayta Dyusmi qamkunataqa, Wamran Jesucristo wanushanwan rantishushallapana. Chayraykumi manana uk runa yarpuyashankunata kasurnachu, ashwan Jesucristupa sirbiqninlana kankillapa. 24Chaynuqami kriyiq masiykuna, qamkunaqa imanutaq karaykillapa chayraq Tayta Dyus qayashutinllapa chaynullana kar kuntintakar, Taytanchik Dyustaqa, paylatana sirbinkillapa.

Pablumi yaĉhachikun manaraq masayjun kaqkunapaq

25Kananqa willashaykillapa, chay shipash manaraq runayjun kaqkunapaq. Piru kayqami mana Amitunchik Jesucristo mantakushanmantachu, ashwanmi nuqa yarpushayllamanta. Chaynu karmapis allin, Amitunchik Jesucristupi kriyiq katiy pay llakipar yanapamatin rimashayrayku. 26Chaymi allin kanqa, runa karpis ama warmikur, chaynulla warmi karpis mana runakurchu payla kashannullana kidananllapapaq. Chaqa kusala qischakay tyimpupinami kanchikllapa. 27Chaymi, qamkuna warmiyjun karnaqa, ama warmikitaqa dijaynachu. Chaynulla chay manaraq warmiyjun kaqkunapis, ama warmikuyllapanachu. 28Chaqa nishaykillapa: Qamkuna kasararqami mana uchakuyankillapachu Dyusmantaqa. Chaynullami uk shipash kasararpis, mana uchakuyanchu. Piru chay qischakay tyimpukunapi kasarashakuna mana qischakananllapata munarmi, nini: Ama kasaranmanllapachu nirqa.

29Kriyiq masiykuna, nuqa chaynuta willashurllapaqami, kaynu intrakanaykillapata munani: Jesucristo shamunanpaqqami, manana achka tyimpunachu kidan nir. Chayraykumi warmiyjun kaqkuna, chaynulla runayjun kaqkunamapis, manana masayjun yupaynachu kar, Amitunchiklapaqna yarpur kawsanmanllapa. 30-31Chaymi mayqan llakirpis ama chaylapaqqa yarpunmanllapachu; kusa aligrila kaqkunapis ama chaylapaqqa yarpunmanchu; chaynulla kay pachapi kaqkunata rantir, kusala imayjun ima tikrakasha kaqkuna imamapis amami tukuy chaykunalapaq yarpurchu; ashwan Amitunchiklapaq yarpur kawsanmanllapa. Chaqa chay kusalata llakishanllapakuna, aligriyashanllapakuna, chaynulla tukuy iman tarishankunaqami, maydiyaqa limpu tukukanqa.

32Piru chaynu nishutiyllapaqakish ¿chaqa imanutaq maydiyaqa kayashaqllapaqa nir, yarpupakuyatkillapa? Amami chaykunapaq yarpupakurchu, ashwan Amitunchiklapi yarpukur kawsayllapa. Chaqa imanutaq uk manaraq warmiyjun runamaqa, Amitunchiklapaqna yarpur, ashwan imanupis mas shumaqta ima paywan kayta munan, chaynu kayllapa. 33Piru nataq runa warmiyjun karqami, kay pachapi kaq imakunapaq, warminta aligriyachinanpaq ima yarpur, Amitunchiklapaqqa manana yarpunnachu. 34Chaynullami runayjun warmiwan, mana runayjun warmikunaqa mana chayllatanachu yarpunllapa. Chaqa imanutaq chay byuda mana runayjun kaqkuna, chaynulla chay shipash manaraq runayjun kaqkunamaqa, Amitunchiklapaq yarpukunllapa. Paykunaqami Dyuswan kusala mas shumaq kayta munanllapa kwirpunpi, chaynulla yarpuyninpimapis. Nataq runayjun

warmikuna-shuypaqa kay pachapi imakunapaq, chaynulla runanta aligriyachinanpaq ima yarpunllapa.
35Tukuy kaykunata willashurllapaqa, manami nishunayanillapachu warmiqa amana runakunqanachu, chaynulla runa karmapis amana warmikunkillapachu nirqa. Ashwanmi willashuyanillapa byinnikillapapaq, allita intrakar kusala shumaqta Amitunchiklapi yarpukurna kawsanaykillapapaq.

36Chayraykumi mayqan runapa, uk warmi wamran kasarananpaq allinna katinqa, allita yarpunman taytanqa: Allinchu kasarananpaq, manaqachu mana nir. Chaymanta allita yarpur: Allinmi kasarananpaq nirqa, kasarananpaq dijanqa. Chaqa chaynu wamranta kasarachirqami, mana uchakuyanchu.
37Piru uk runa payllamanta allita yarpur, warmi wamranpaq ninman: Manami allinchu kasarananpaqqa nir. Chaynu rurarqami kusala allinta rurayan chay runaqa. 38Chaynu nirqami nishunayanillapa: Mayqanpis warmi wamranta qukunar, qukurqa allita rurayan. Piru mayqan, wamranta mana qukurqami, kusala mas allinta rurayan nir.[b]

39Nishaykillapa: Uk warmi kasarasha karqami, chay runanllawan kawsanqa maydiya runan wanunankaman. Nataq maydiya runan wanutin-shuypaqa, chay warmiqa paylana kashanrayku, Amitunchikpi kriyiq, mayqan runawanpis kasarayta puytinqa. 40Piru Dyuspa Santu Ispiritun yanapamatin, chiqapta rimayani nir yaĉharmi kaynu nini: Kusala shumaqmi kanman, chay warmiqa amana runakunanpaqchu nir.

Amami uchakuchishunchu ukninchiktaqa

8 1Kananqami willashaykillapa chay yanqa dyus nishanllapakunaman mikuyta ĉhurashanllapapaq. Wakinqami ninllapa: Chay mikuykunataqami, mikunapaq kusala allin ima nir. Chaynu yaĉharqami, imanupiqa kusana kani ima ninkillapa. Ashwanmi chaynu yarpunaykillapamantaqa, chay ukninchikkunata llakipar masta kriyinanpaq yanapanchik chay, kusala shumaqqa. 2Piru imanupi ukqa kusalata alabakananrayku ninman: Kusala yaĉhayniyjunmi kani nir. Chaynu payllamanta alabakarqami, Dyus munashankunataqa manaraq riqsiyanchu. 3Piru mayqanpis chiqapta Dyusta munatinqami, Dyusqa paytapis wamranpaqna riqsinqa.

4Piru chay yanqa dyus nishanllapakunapaq mikuykunata ĉhurashanllapata mikushamapismi, mana imanachimayninchikllapata puytinchu. Chaqa allita yaĉhashanchikllapanu, chay dyus nishanllapakunaqa, manami chiqap Dyuschu nir. Piru chiqap Dyusqami ukla, paymi Taytanchik Dyus. 5Chaqa wakinkunaqami ninllapa, unaq syilupi, chaynulla kay pachapishi kan achka dyuskuna, chaynulla kusala achka

b 7.36-38 Kaynupismi intrakayta puytinchik: Piru uk runa uk shipashwan parlashana kanman kasarananpaq. Piru chay runaqa paywan kayta kusalata munatin, chay shipash allinna warmin kananpaq katinqa, kasaranqa. Chaqa chayta rurarqami mana uchakuyanchu.
37 Chaynulla uk runa warmikunanpaq kayar, chaymanta paylla allita yarpur, mana warmikushaqchu, Dyusta mas allinta sirbinaypaq ninman. Chaynu rurarqami chay warmin kananpaq karan chay shipashtaqa paylana kananpaq dijar, kusala allintana rurayanqa.
38 Chaymi nini, uk runa uk shipashwan kasarananpaq parlashanwan kasararqa allinta rurayan. Chaynulla uk runa chay parlashan shipashwan mana kasararqami, ashwan kusala allinta rurayan.

paykunata mantar rikaqkunapis nir.
6Piru nuqanchikkunapaqmi kan uk
Dyusla. Paymi tukuypa Taytanchikllapa.
Payraykumi imapis kan. Chaynu
katinmi nuqanchikkunapis payrayku
kawsanchikllapa. Chaynulla uklami
Amitunchik Jesucristupis. Payraykumi
tukuy imapis rurakaran. Chaynulla
payraykumi nuqanchikkunapis kawsan-
chikllapa.
7Piru tukuyqami manaraq kaytaqa
allita yaĉhanllaparaqchu. Chaymi wakin
kriyiq masinchikkuna manaraq allita
intrakaqkuna katin, kriyishanqa litalla
yupay. Chaynu kashanraykumi, chay
yanqa dyus nishanllapakunaman chay
mikuykunata ĉhurashanllapata mikurqa
uchakusha yupay yarpunllapa. 8Piru
manami Taytanchik Dyusqa mikushan-
chikraykuchu, shumaqpaqqa rikama-
shun. Chaymi chay yanqa dyus
nishanllapakunapaq mikuykunata
mikur, chaynulla mana mikurmapismi,
paypaqqa chaylla kanchikllapa.
9Nishushayllapanu: Qamkuna allita
kriyiqkunami yaĉhankillapa tukuy
mikuyta mikunapaq allin nir. Piru
chaynu yaĉharmapismi kuytakankillapa
chay wakin litalla yupay mana allita
kriyiq ukninchikkunamanta. Chaqa
paykunaqami kriyinllapa chay yanqa
dyus nishanllapakunaman mikuyta
ĉhurashanllapataqashi mana mikunapaq
allinchu nir. 10Chaqa qam tukuy mikuy
allin nir yaĉhar, chay yanqa dyus
nishanllapakunaman mikuyta
ĉhurashanllapata sunsunulla paykunapa
naypanpi mikuyatki rikashurllapaqa,
paykunapis munar mikurqa uchakun-
manllapa. 11Chaynuqami qam uchaku-
chiyanki chay kriyiq masikitaqa chay
kriyishanmanta chiqanchakananpaq.
¡Amami uchakuchinkichu! Chaqa
Jesucristuqami paytapis washananpaq
wanuran. 12Chaymi chay manaraq allita
kriyiq masiki, chaykunataqa mana
ruranaypaq allinchu niyarmapis qamta
rikashushanrayku uchakuyan. Chaymi
qamrayku uchakushanrayku, Jesucris-
tupa naypanpiqa qamqa kusala
uchayjunna kayanki kanqa. 13Chaymi
nishaykillapa: Chay manaraq allita
kriyiq masiy, mana mikuyashan
mikuyta naypanpi mikur uchakuchiyay-
man. Chaynu mikur uchakuchiyani nir
yaĉharqami, mananari allinchu kanqa
qashan naypanpi aychata mikur uchaku-
chinaypaqqa.

Pablumi yaĉhachikun Jesucristupa chiqap apustulnin kani nir

9 1¡Ma tapushaykillapa! ¿Nuqa,
Jesucristupa apustulnin karqa,
manachu tukuy allin kaqtaqa rurayta
puytiyashaq? Chaqa nuqaqami Amitun-
chik Jesucristuta pay payllata rikasha
kar, paypaq chiqap apustulnin, chaynu-
lla sirbiqnin ima kani. Chaymi paypa
apustulnin kar, yaĉhachishutiyllapa
qamkuna kriyishaykillapa Amitunchik
Jesucristupiqa. 2Imanupiqaĉhi
wakinkunaqa mana riqsimananllapachu
nuqa apustul kani nirqa. Piru
qamkunami riqsimankillapa nuqaqa
chiqap apustul kani nir, Amitunchik
Jesucristupaq yaĉhachishushayllapa-
rayku.
3-4Piru chaynu chiqap apustul
karmapis, manami maydiyapis
mañashushallapachu kani ima ministi-
shaypi yanapamanaykillapapaqqa.
Ashwanmi mana kubrarchu dibaldila
yaĉhachishusha kanillapa, ama
yarpunaykillapapaq Pabluqami
yaĉhachimanchikllapa gananlapaq
nirqa. Piru chay nuqapaq mana allinta
rimaqkunataqa kaynu nini: Jesucristupa
chiqap apustulnin karmi, yaĉhachishu-
shayllaparaykuqa dirichuyjun kanillapa
qaramanaykillapapaq, yakituta upyachi-

manaykillapapaq nir nishuymanllapa nuqapis. 5Chaynullami nuqa munarqa puytiyman, uk kriyiq warmisitata warmikur pullay apar rir yaĉhachikunaypaq. Imanutaq Pedro, wakin apustulkuna, chaynulla Jesucristupa ukninkuna ruran chaynulla. 6¿Manaqachu nuqa Bernabiwan ishkantiyllapaqa, tukuy ministishayllapataqa nuqakunalla trabajar tarinayllapapaq kanillapa? 7¿Mayqan suldadutaq sirbikuyarqa, ima ministishantaqa paypa qillayninllata gastar rantinman? ¿Mayqan runataq achka ubata tarpurqa, chay tarpushanmantaqa uk murinlamatapis mana mikuyanqa? Chaynulla ¿mayqantaq animalkunata purichiyar mana chay lichinta upyanman?

8Kuytawkish chaynu nishutiyllapaqa, yarpuyashayta willashuyashaqllapa nir yarputkillapa. Chaqa chaypaqqami Dyus nitin, Moisespis mantakuyninpi iskribiran. 9Moisés mantakur iskribishanqami kaynu niyaq: “Trillakunaykillapapaq karqami, ama chay animalpa shimintaqa shawankillapachu, ama mikunanpaq” nirqa. Tukuy kaykunataqami, Dyusqa mana animalkunalapaq yarpurchu niran. 10Ashwanmi chaynuqa niran nuqanchikkunapaqpis kusalata llakir ima intrachimanallapapaq. Chaqa Moisés mantakur iskribishankunaqami niyaq: Mayqanpis uk pachata yapur, chaynulla chay trillakuqpismi mana yanqallachu chaytaqa ruran. Ashwanmi chay yapukushanmanta, chaynulla chay trillakushanmantapismi imalataqa tarikur kawsananpaq ruranllapa. 11Chaynu katinmi, nuqakunamaqa qamkunata Jesucristupaq yaĉhachishurllapaqa, uk simillata tarpukuq yupayna kashayllaparayku, tukuy ministishayllapataqa qamkunamanta aypanayllapapaq kanillapa. 12Nishaykillapa: Uk yaĉhachikuqkuna qamkunamanta chay ministishanllapata aypatinqami, nuqakunamaqa ashwan kusa mas dirichuyjun kanillapa qamkunamanta ima ministishayllapata aypanayllapapaqqa. Piru manami imata ministishayllapalapaq yarpurchu, Jesucristupa shumaq rimaynintaqa yaĉhachikurayllapa. Imanupi chaylapaq yarpur yaĉhachikutiyllapaqa, wakinkuna rikar nimananllapata: Wakkunaqami gananlapaq yaĉhachikunllapa nir.

13Qamkunaqami yaĉhankillapa Jerusalén pwiblupi Dyusta aduranallapa wasipi mayqanpis trabajaqqami, chayman apashanllapakunawan kawsayta puytin nir. Chaymi altarman ufrindapaq nir animalkunata apar wanuchitinllapamapis, mayqanĉhi altarpi kar bindisiqmi, chay animalpa aychanmatapis mikuyta puytin. 14Chaynullami Amitunchikqa nishapis: “Mayqanpis nuqapi kriyir washakananllapapaq yaĉhachikuqqami, chay yaĉhachikushanpaq ima ministishanpipis yanapatinllapa kawsanqa” nir. 15Piru nuqa chay yaĉhachishushayllaparayku, qamkunamanta ima ministishayta aypanaypaq kasha karmapis, manami imalatapis mañashushallapachu kani. Chaynullami kanan kay kartata iskribishurllapamapis, manami qamkuna imalataqa qumanaykillapapaq nirchu iskribishuyanillapa. ¡Ashwanmi qamkunamanta ima ministiyashayta aypanaypaq chaymantaqa, mas allinqa yaĉhachikuyarlla wanunaypaq karmapis wanuyman!

16Piru chaynu, Jesucristupa shumaq rimayninta yaĉhachikur mana imatapis kubrakur ima yaĉhachikurqa, manami kusala mas allin kani wakinkunamantaqa niyta puytinichu. Chaqa chaynu yaĉhachikunaypaqmi, Jesucristuqa akramasha. ¡Piru imanupi nuqa

mana chaynu yaĉhachikutiy-shuypaqa,
imaraq pasamanman! 17Chayraykumi,
nuqalla yarpur munashayllamanta
yaĉhachikuq qallarisha karqa, yaĉhachi-
kushaypaqqa tukuy ima ministishayta-
pis qumanaykillapapaq kankillapa
nishuyaymanllapa. Piru ashwanmi
Tayta Dyus chaynu yaĉhachikunaypaq
nir akramashallana karan. Chaymi
chaynu yaĉhachikurqa pay nimashanta
rurar mana imalapaqpis yarpuyta
puytinichu. 18Chaynu apustul kashay-
raykumi Jesucristupa shumaq
rimayninta yaĉhachikur ima ministi-
shayta qumanaykillapamantaqami,
mana kwintacharchu yanqala yaĉhachi-
kur imaqa ashwan kusalata aligriyani.

19Piru nuqa, michka mana mayqanpa
sirbiqnin karmapismi, ashwan kananqa
tukuyta sirbiq yupayna tikrakasha kani.
Chaynuqami tukusha kani, imanupis
achka runakunata yaĉhachitiy Jesucris-
tupina kriyinanllapapaq. 20Chaynullami
nuqa Israel runakuna, Moisés mantaku-
shankunata kasur kawsanllapa
chaykunawan karqa, nuqapis paykuna
yupay kar, chay mantakuykunata kasuq
yupayna tikrakani. Piru chiqaptaqami
mana chay mantakuykunawanchu kani.
Nuqaqami chay mantakuykunata kasuq
yupayqa karay, chay achka runakuna
chay mantakuykunata kasur kawsaq-
kunata yaĉhachitiy Jesucristupina
kriyinanllapapaq. 21Nishaykillapapis:
Mana Israelmanta kaqkuna, Moisés
mantakushankunata mana kasuqkuna-
wan kar, paykunapa kustumrinllapawan
katinllapamapismi, nuqaqa paykuna
yupaylla karay. Chaynuqami ruraray
paykunatapis yaĉhachitiy, Jesucristu-
pina kriyinanllapapaq. Piru chiqapta-
qami nuqaqa, Jesucristo nimashanta
kasur, Dyus munashankunalata rurar
kawsani. 22Chaynullapismi, nuqa chay
kriyiq masinchikkuna litallaraq yupay
kar, manaraq allita Amitunchikpaq
intrakaqkunawan karmapis nuqaqa,
paykuna yupay tikrakani. Nuqaqami
chaynuqa ruraray, paykunatapis
yaĉhachitiy, allita kriyiqkunana
kananllapapaq. Chaynumi tukuy imanu
katinllapapis, paykuna yupay tukuray,
imanullapis Jesucristupaq yaĉhachitiy
kriyirna washakananllapapaq. 23Tukuy
kaykunataqami rurani, imanullapis
Jesucristupa shumaq rimayninta
yaĉhachitiy, paykunapis kriyir washaka-
tinllapa, Dyuspaqqa paykunawan
pullana kanayllapapaq.

24Qamkunami allita yaĉhankillapa,
achka kallpaqkunamantami ganakur
imalata aypananpaqqa tukuynin
kallpanllapa. Piru tukuy kallpaqkuna-
mantaqami ukla ganakun. Chaynumi
qamkunapis Jesucristupi kriyishayki-
llaparayku, chay kallpaqkuna yupay
naypaqman riyllapa, Tayta Dyus
arnishushanllapata aypanaykillapapaq.
25¿Manachu yaĉhankillapa, mayqanpis
pukllananpaq kamakarqa, tukuy
arkaqkunataqa dijar pukllaq qallarin?
nir. Chaymi pukllarqa ganakur,
imalataqa aypan ganakushanrayku.
Chay ganakur aypashanqami, lawril
rapramanta uk kuruna kusala shumaq
rurakasha, dasla ñutukuq. Piru
nuqanchikkuna aypanallapapaq
chayqami, mana tukukaqchu. 26Chaymi
nuqaqa, mana ñutukuq imata aypanay-
paq nir yaĉharqa, mana yanqalla
kallpaq yupay, chaynulla yanqalla
maqanakuq yupaychu, Dyusta kasur
yaĉhachikuni. 27Ashwanmi kusalata
qischakarmapis shachinakur, Dyus
munashanlata rurani. Chaymi kwirpuy
qischakar munashanllata rurachimana-
tinmapis, mana kwintachar tantyachini.
Chaqa manami munanichu ukkunata
yaĉhachiyar, chaymanta nuqa mana
allinta rurashayrayku, Tayta Dyusqa

manami allintachu rurashayki nimanantaqa.

Yanqa dyus nishanllapakunata ama adurashunllapachu

10 [1]Kriyiq masiykuna, manami nuqaqa munanichu, chay unay rukunchikllapakuna imanu, puktaypa rurinpi kashanllapata qunqanaykillapataqa. Chaynulla amami qunqankillapachu imanumi rukunchikllapakuna chay chupika mar yakupa ĉhaypinta pasaran, chaki pachata yupay nir. [2]Chaynu puktaypa rurinta, chaynulla chay chupika mar yakupa rurinta pasashanqami, intrachimanchikllapa paykunaqa shutikusha yupayna karanllapa nir. Chaynuqami paykunaqa Moiseswan karanllapa. [3]Chaynullami chay unay rukunchikllapakunaqa, Tayta Dyus syilumanta mikuyta kaĉhamushantaqa tukuyla mikuranllapa. [4]Chaynulla Tayta Dyus yakuta kaĉhamushantami, upyaranllapapis. Chaqa Dyus, chay qaqamanta yakuta lluqshichimutinmi upyaqllapa. Chay qaqaqami Jesucristo kar, mayta ritinllapapis pullanllapa karan. [5]Piru chaynu rukunchikllapakunata Tayta Dyus kusalata yanapatinmapismi, yaqqa tukuynin mana allinta rurar, Dyustaqa mana allintachu yarpuchiran. Chaymi Tayta Dyus nitin chay runakuna wanutinllapa, kwirpunkunamapis chay chunllaq lugarpi chutarar kidaran.

[6]Tukuy kaykunaqami pasaran nuqanchikkunata intrachimanallapapaq. Chaynu intrakarna, chay tukuy mana allinkunataqa amana munar ruranan-llapapaq, imanutaq chay unay rukunchikllapakunamaqa mana allinkunata munapakur ruraranllapa chaynuqa. [7]Chayraykumi, ama qamkunaqa adurankillapachu chay yanqa dyuskuna nishanllapakunata, imanutaq unay rukunchikllapakuna aduraran chay yanqa dyus nishanllapakunata chaynuqa. Chaqa chaypaqmi Dyus nitin iskribikashakunapiqa kaynu nin:

> “Runakunami taranllapa mikunanpaq, upyananpaq ima.
> Chaymanta mikushana, upyashana ima karqa,
> chay yanqa dyus nishanllapakunata adurashanllaparayku,
> kusata aligriyar shariranllapa
> kusa mana allinkunata ruranan-llapapaq” nir.

[8]Chaynulla amami ukwan ukwan punushunllapachu, imanutaq unay rukunchikllapakunamanta wakin ruraran chaynuqa. Chaqa chaynuta rurashanllaparaykumi, uk diyalapi binti-tris mil (23,000) wanuranllapamapis. [9]Amami Amitunchiktaqa nuqanchikkuna munashanchikllata rurachinar pukllashunllapachu, imanutaq chay paykuna ruraranllapa chaynuqa. Chaqa chaynuta, Dyusta rurachinashanllaparaykumi, largu kuru kanitin wanuranllapamapis. [10]Chaynulla imanula karpis kuntintakayllapa. Qamkunaqakish Dyus yanapashushan-llapawan mana kuntintakar, Dyuspaq mana allinta rimatkillapa. Chaqa unay rukunchikllapakunamaqami, Dyus imanu yanapatinmapis, mana kuntintakar paypaq mana allinta rimashanrayku, wanuchikuq angelninta kaĉhamutin paykunataqa wanuchir tukchiran.

[11]Intrakashunllapa: Tukuy chay mana allinkuna unay rukunchikkunata pasashanqami, iskribikasha karan allita kwintata qukanallapapaq. Chaynuqa, allinlatana rurar kawsanallapapaq Jesucristo shamuyanna nir yaĉhar. [12]Chaymi nishaykillapa: Mayqanpis Jesucristupi kriyiqkuna kuytakankillapa, imanupiqakish allita kriyini niyarmapis

uchakushamana rikaritkillapa. 13Chaqa yaĉhashanchikllapanumi, tukuyla kawsayashanchikpi imanullapis chay mana allinta rurachikuqqa uchakuchimanayanchikllapa nir. Piru Tayta Dyusmi nimaranchikllapa, payqashi tukuy imamanta kuytamayashunllapa nir. Chaymi chay nishanpi allita kunfyakashallapaqa, pay yanapamashun, tukuy mana allin kaqkunapimapis shachinakunallapapaq.

14Chayraykumi munashay kriyiq masiykuna, chay yanqa dyus nishanllapakunataqa ama imapaqpis aduraylapachu. 15Chaymi kananqa willashaykillapa kusala intrakaq runakunata yupay. Chaymi kay willashuyashayllapata allita intrakar, kwintata qukankillapa allinmi nir. 16Nishaykillapa: Dyuspaq Santa Mikunata mikunanchikpaqqami, tantakar Dyusta payji nir chay ubapa yakituntaqa upyanchik. Chaymi chay ubapa yakitunta upyarqa yarpunchik: Amitunchik Jesucristumi washamanapaqqa yawarninta iĉhar wanuran nir. Chaymi Amitunchikwanqa uklana kanchikllapa. Chaynullami chay turtillitata mikurpis Jesucristuwanqa uk kwirpula yupay kar, pullana kanchikllapa. 17Chaynumi chay uk turtillalata tukuyninchikllapa mikusha karmi, michka achka karmapis, uk kwirpulana kanchikllapa.

18Allita yarpuyllapa Israel pwibluymanta chiqap Dyuspi kriyiqkunapaq. Paykunaqami Taytanchik Dyuspaq ufrindita nir uk animalta wanuchir mikurllapaqa, chay tantakar mikushanllaparayku ukla yupayna kidanllapa, Taytanchik Dyuspa naypanpiqa. 19Piru kaynu nishurllaqa manami nishuyanillapachu, chay uklawkunapi chay yanqa dyuskunata adurayanllapa chayqa chiqap dyus nirqa. Chaqa chay aduraya-shanllapaqami, mana chiqap dyuschu kar, chay aychata paykunaman ĉhuratinllapamapis, mana imanachinchu mana mikuyta puytinapaqqa. 20Piru nishaykillapa: Chay mana kriyiq runakuna animalkunata chay yanqa dyuskunaman ĉhurarqami, dyablupaq ĉhurayan, mana Dyuspaqchu. Chaymi nuqaqa mana munanichu qamkunaqa chay dyablupaq ĉhurashanllapata mikur ima, paykunawanpis pulla kar, ukla yupayna kanaykillapataqa. 21Chaqa manami puytinkillapachu, Amitunchikta payji nir Santa Mikunata mikur, chaynulla ubapa yakitunta upyayarqa, chaymanta qashan chay dyablupaq ĉhurashanllapakunata mikunaykillapapaq, upyanaykillapapaqmapis. 22¿Manachu yaĉhankillapa, Amitunchikqa mana paylata kasushaqa kusalata piñakun? nir. ¿Chaymi mana paylata kasur piñachisha, imanachimaqninchik qallaritinqachu paywanqa shachinakuyta puytiyashunllapa? ¡Manami!

Imatapis Dyusninchikta aligriyachinapaq rurashunllapa

23Piru wakinqami ninchikllapa: Amituypi kriyishayraykumi nuqata imapis allinta yarpuchimashantaqa rurayta puytini nir. Chiqaptami chaynu. Piru chay wakin imakuna allinta yarpuchimasha rurashanchikqami, mana yanapanchu ukninchikkunataqa mas allita Amitunchikpi kriyinanpaqqa. 24Chaymi nishaykillapa: Ukninchikkunata llakipar shumaqta yanapashunllapa allita Amitunchikpi kriyinanpaq. Chaynu katinqa, amami nuqanchiklapi yarpur tukuy munashanchiklata rurar imachu kawsashunllapa.

25Qamkuna mikunaykillapapaq aychata rantiq rirqa, rantir mikuyllapa. Amami yarpunkillapachu, tapur mikushaq imanupiqa yanqa dyus

nishanllapakunapaq katinmaqa mikur
uchakuyman nirqa. 26Chaqa,
"Tukuy kay pachapi imapis
kaqkunaqami,
Amitunchikpaqqa paylapaq kar
shumaq".
27Imanupi uk mana kriyiq kar,
wasiyman rishun mikuq nishutin-
llapaqa, qamkuna rinarqa riyllapa.
Chaymi imalatapis qarashutinllapaqa
tantar mikunkillapa. Piru amami chay
yanqa dyuskunapaqmakish kay
mikuyqa kasha katin nir tapukurlama-
pischu mikunkillapa. 28Piru mikunayki-
llapapaq katin, ukqa nishunmanllapa:
Chay aychataqami chay yanqa dyusnin-
llapapaq nir kamkachishallapa nir.
Chaynu nishutinllapaqami, ama
mikunkillapachu, chay uk willashushan-
llaparayku. Chaqa chaynu willashutin-
llapa mikutkillapaqami, chay willashuq-
llapa runaqa yarpunman payqami
chaynu mikushanrayku uchakuyan nir.
29Piru chay uk willashushanrayku ama
mikunkichu nirqami, mana nishuyani-
chu, qam yarpur uchakuyanki nirqa.
Ashwanmi chaynuqa nishuni, chay
willashuq chay uchakuyan nir yarpuya-
shanpaq. Piru qamkuna allita
kriyiqkunaqami kaynu tapumanayanki-
llapa kanqa: ¿Imapaqtaq nuqa tukuy
allin nir kriyishaypaq, chay manaraq
allita kriyiq kar, mana ruranayashan-
paqqa willamanqa? nir. 30Chaynullami
niyankillapapis kanqa: Nuqami
mikunaypaqmapis Dyusta payji nir
mikuni. Chaynu katinqa, ¿imapaqtaq
wakinqa mana allinta rimayanqa
nuqapaqqa? nir.
31Chayraykumi nishaykillapa: Michka
mikur, upyar, imata rurarpis, tukuyta
rurayllapa Dyusta payji nir. Chayna
Dyusqa aligriyananpaq. 32Kuytawkish
qamkuna uknikillapata mana kwinta-
char tukuy imata mikutkillapa, chaynu-
lla imata ruratkillapaqa, Israelmanta
kaqkuna, chaynulla mana Israelmanta
kaqkunapis Dyuspi kriyinayashanmanta
disanimakutinllapa. Chaynulla Dyuspi
kriyiq masinchikkunamapis disanima-
kur Dyuspi manana kriyinatinllapana-
chu. 33Chaymi imanutaq nuqamaqa
imatapis allinlata rurar, imanupis
tukuylata aligriyachiyta kamani. Chaqa
manami nuqalapaq imapipis yarpurchu
rurani, ashwan chay wakinkunata
yanapani paykunapis kriyir washaka-
nanllapapaq.

11 1Chaymi nishaykillapa:
Qamkunaqami nuqa yupay
kawsayllapa, imanutaq nuqamaqa
Cristo kawsashannu maydiyapis
kawsayta munani chaynu.

Imanu kashunllapa Dyusta aduraypiqa

2Kriyiq masiykuna, qamkunami
kusalata aligriyachimankillapa nuqata
mana qunqamar, chaynulla chay
yaĉhachishushayllapata mana qunqar
ima chayllapi yarpur, rurar ima
kawsashaykillaparayku. Chaymi
qamkuna kusa allinta rurashaykillapa-
rayku kusalata payji nishunillapa. 3Piru
munanipismi kayta allita yaĉhanayki-
llapata. Uk warmi runayjun karnaqa,
chay runan imata rurananpaq nitinpis
ruran, chaynullami mayqanpis kriyiq
karqa, Jesucristo nishannullata rurar
kawsan. Chaynullami Jesucristupis
Taytan Dyus munashanlata imatapis
ruran.
4Chaymi nishaykillapa: Uk runa
umanta pampakur, Dyusman mañaku-
yani, manaqa Dyuspaq yaĉhachikuyani
niyanman. Chaynu umanta limpu
pampakur mañakur, chaynulla
yaĉhachikurqami, kasuyashan Jesucris-
tupaqqa mana allintanachu rurayan.
5Nataq warmikuna, Dyusman

mañakunanpaq, manaqa Dyus
nishankunata yaĉhachikunanpaq kar,
mana umanta pampakur yaĉhachikur-
qami, chay mantaqnin kaq runanpaq
mana allintachu rurayan. Chaqa chaynu
mana umanta pampar, Dyuspaq
rurarqami, chay warmikunaqa limpu
lirilla aqchanta rutusha kanman
yupayllapana. 6Chaqa uk warmi umanta
mana pampar, Dyuspaq ruranatinqa,
mas allinmi kanman chay warmiqa
limpu lirilla aqchanta rutunanpaq. Piru
lirilla rutukasha, warmi masinkunapaq
pinqaypaq katinqa, ama ruturchu
aqchayjunlla kar, Dyuspaq allinta
ruranqa.

7Piru uk runa-shuypaqami mana
allinchu imalawanpis umanta
pampananpaqqa. Chaqa Dyus, runata
rurarqami kusa paynu rikĉhaqta
ruraran. Chaymi chay runaqa intrachi-
manchik Dyusqa imanumi kusa
mantakuq nir. Piru uk
warmi-shuypaqami intrachimanchik,
imanumi runaqa mantakuyta puytin nir.
8Chaqa Tayta Dyusqa manami
warmimantachu ruraran runataqa.
Ashwanmi warmita ruraran runapa
tullunllamanta. 9Chaynullami Dyusqa,
warmitaqa runa payla kashanrayku
ruraran. Chay runaqa warmiwanna
kawsananpaq. Manami warmi payla
kashanraykuchu Dyusqa ruraran
runataqa. 10Chayraykumi, chay
warmiqa umanta pampananpaq allin,
angelkuna chaynu umanta pampashata
rikarqa, yaĉhananpaq chay warmiqa
allita runanta kasuyan nir.

11Piru Jesucristupi tukuy
kriyiqkunaqa Tayta Dyuspa naypanpiqa
warmi kar, chaynulla runa karmapis
chaylla kanchikllapa. Chaqa mayqan
warmipis, Jesucristupi allita kriyiqqami,
runanta yanapan allita kriyinanpaq.
Chaynulla mayqan runapis, Jesucristupi
allita kriyiqqami, warminta yanapan
mas allita kriyinanpaq. 12Chaqa
yaĉhashanchikllapanu, puntataqami
Tayta Dyusqa uk warmita runamanta
ruraran. Piru chaynu kasha katinma-
pismi, kananqa ashwan tukuyla
warmimanta nasinchikllapa. Nataq
chaynu karmapis, tukuylami Tayta
Dyuspa rurashankuna kanchikllapa.

13Kay nishushayllapamantami
qamkunalla kwintata qukankillapa:
Manami allinchu uk warmi umanta
mana pampar, Dyusman mañakunan-
paqqa nir. 14Chaqa nuqanchikkunaqami
allita yaĉhanchikllapa uk runa, warmi
yupay aqchanta winachiqqami, mana
allin kar kusala pinqaypaq nir. 15Nataq
uk warmi-shuypaqa aqchanta atunta
winachirqami, kusala shumaq. Chaqa
Dyus-ari warmitaqa atun aqchanta
qusha, umanta pampananpaq. 16Piru
kaynu nishutiyllapaqami, wakinqa
nimayankillapa kanqa, manami chaynu-
chu nir. Chaymi nishaykillapa: Jesucris-
tupi kriyiqkunaqami, tukuyla kay
nishushayllapalata ruranillapa nir.

Pablumi yaĉhachikun Santa Mikunapaq

17Kanan kayta nishurllapaqa, manami
kusala allintami rurayankillapa
nishuyllapata puytinichu. Chaqa
willamashallapami qamkunaqashi
Dyusta aduranaykillapapaq tantakarqa,
allinta ruranaykillapamantaqa, ashwan
kusa mana allinkunata rurayankillapa
nir. 18Puntataqami nimaranllapa:
Qamkuna, Dyusta aduranaykillapapaq
tantakarllapaqashi, qamkunapura
anyanakur chiqanchanakunkillapa nir.
Chaymi chay nimashanllapataqa,
wakinllataqa kriyini, chiqapta chaynu
tukuyankillapa kanqa nir. 19¡Piru chay
chiqanchanakuyqami, imanupiqa wakin
kriyiqkunapiqa pasayan, wakin

rikashuqkuna kwintata qukananllapapaq mayqankunami, Dyuspi chiqap kriyiqkunaqa! nir. 20Chaymi qamkuna, Dyusta payji nir Santa Mikunata mikunaykillapapaq tantakarmapis, manana Amitunchik Jesucristupaqnachu rurayankillapa. Ashwanmi chaynu chiqanchanakusha kar, mana allinkunata rurayankillapa. 21Chaqa Santa Mikunata mikunaykillapapaq karqashi, uknikillapa naypaqta mikunkillapa. Nataq wakinkunaqashi mallaqlla kidanllapa, chaynulla wakinnikikunaqashi maĉhankillapa ima. 22Chaynu sunsunulla mikunaykillapapaq, upyanaykillapapaqqa, ¿manachu wasikillapa kan, chaypi mikunaykillapapaq, upyanaykillapapaqqa? ¿Imapaqtaq Dyuspa wamrankuna mana imayjun kaqkunata disprisyar ima pinqaypi dijankillapa? Chayraykumi nishunillapa: ¡Manami allintachu rurayankillapa! nir.

Kaynumi Santa Mikunata mikushunllapa

(Mt 26.26-29; Mr 14.22-25; Lc 22.14-20)

23Chaqa nuqa, Amitunchik Jesucristo intrachimashanmantami, kaynu nir yaĉhachishurayllapa: Amitunchik Jesucristuta kuntrankunaman qukuyan, chay tutami payqa tantata ayparan. 24Chaymi Dyusta payji nirnaqa, ĉhaypinmanta pakir apustulninkunata kaynu niran:

“Kaymi nuqapa kwirpuy.
Qamkunata washashunayllapapaq wanuyani chay.
Kaytami ama qunqarchu rurankillapa yarpumanaykillapapaq” nir.

25Mikutinllapanaqami, uk kupata aypar kaynu niran:

“Kay ubapa yakitunwanmi uk mushuq tratuta rurani yawarniyta iĉhar.
Chaymi maydiyapis kay kupamanta upyarqa nuqata yarpumar upyankillapa” nir.

26Chaymi Santa Mikuna tantitata mikur, chaynulla ubapa yakitunta upyar imaqa, Jesucristo shamunan diyakaman chaynulla rurarqami intrachinakuyankillapa: Kaynumi Amitunchik Jesucristuqa washamanallapapaq wanuran nir.

Allita yarpur Santa Mikunata mikushunllapa

27Chaymi nishaykillapa: Mayqanpis uchakuyarlla, Amitunchik Jesucristupa kwirpun yupay Santa Mikunata mikur, chaynulla paypa yawarnin yupay ubapa yakitunta upyarqami, uchanllaparayku Amitunchik Jesucristo wanushantaqa mana kwintachayanllapanachu. 28Chayraykumi mayqanpis Santa Mikuna tantitata mikunanpaq, chaynulla ubapa yakitunta upyananpaqqa, allita yarpunman, imapaqmi kayta rurayani nir. 29Chaqa mayqanpis, Amitunchikpa kwirpunta mana kwintachar, Santa Mikunata mikur, chaynulla ubapa yakitunta upyarqami, pay kastigakananpaq mikuyanqa, upyayanqamapis. 30Chayrayku qamkuna sunsunulla tukuy chaykunata rurashaykillaparaykumi, wakinqa qishaqla, wakin-shuypaqa mana jwirsayjun imachu kankillapa. Chaynulla qamkunamanta wakinkunaqami chaynu mana allinta rurashanllaparayku wanushallapana ima.

31Piru Santa Mikunata mikunapaqqami allita yarpushunllapa allintachu kawsayani manaqachu mana nir. Chaynu allita yarpur, allinpimi kani mikunaypaqqa nir mikushallapami, Amitunchikqa mana kastigamashunllapanachu. 32Piru imanupi mana allita yarpur munashanchiknulla Santa Mikunata mikushallapa Amitunchik kastigarqami, kastigamanchikllapa

intrakar pay munashanlatana
ruranallapapaq. Chaynuqami Amitun-
chikqa manana kastigamashunnachu
chay mana kriyiqkunawan pullataqa.
33Chayraykumi kriyiq masiykuna,
Santa Mikunata mikunaykillapapaq
tantakarqa, uknikillapa uknikillapa
yaranakuyllapa. Pullala tukuynikillapa
mikunaykillapapaq, upyanaykillapapaq
ima. 34Piru mayqanpis mallaqnarqa
wasikillapi mikuyllapa. Chayna Dyusqa
ama kastigashunanpaq, chay tantaka-
shana kar, mallaqnar naypaqta das
mikushaykillaparaykuqa. Piru mas
imakunapaq parlanayani chaykunapaq-
qami, shamutiyna parlashunllapa.

Santu Ispiritu yanapamashanchiknulla Dyusta sirbishunllapa

12 1Kriyiq masiykuna, nuqami
allita intrakanaykillapata muna-
yani, imanumi Dyuspa Santu Ispiritunqa
yanapamanchik uktaqa ukmanta,
ukta-shuypaqa ukmanta rurar, payllata
sirbir kawsanallapapaq nir.
2Qamkunaqami allita yaĉhankillapa,
Dyuspi manaraq kriyiqkuna karllaparaq-
qami, mana rimaq yanqa dyus
nishanllapakunata aduraq kankillapa
nir. Chaynuqami, syiguyasha yupay
mana intrakaq karaykillapa. 3Chaymi
kananqa nishaykillapa: Mayqanpis,
Dyuspa Santu Ispiritun yanapatin
rimaqqami, mana niyta puytinchu,
¡Jesusqa kusala mana allinchu! nirqa.
Chaynulla mayqanpis Dyuspa Ispiritun-
wan mana karqami, mana niyta
puytinqachu, ¡Jesusqami kusala shumaq
Amitunchik! nirqa.
4Piru Dyuspa Santu Ispiritunmi tukuy
kriyiqkunata ukta ukmanta,
ukta-shuypaqa ukkunata ruranapaq,
yanapamanchikllapa. Chaynu ukta ukta
ruranapaq Santu Ispiritulla yanapama-
shallapami, Dyusllata sirbir kawsanchik-
llapa. 5Chaymi ukta ukmanta, nataq
ukta-shuypaqa ukkunata ruranapaq
yanapamashanchikllapa katinmi
chaynullata rurar, Amitunchik Jesucris-
tullata sirbiyanchikllapa. 6Chaynullami
Dyusqa yanapamanchik ukman ukman
allin imakunata rurayta puytinapaq.
Piru chay tukuy imakunataqami,
Taytanchik Dyusqa pay paylla tukuynin-
chikllapata yanapar rurachimayanchik-
llapa. 7Piru chaynu Santu Ispiritu
tukuyninchikllapata yanapamarninchik-
llapaqami, intrachimanchikllapa
imanumi chay wakin kriyiq masinchik-
kunata yanapanallapapaq nir. 8Chaymi
Santu Ispiritullawan Dyusqa ukkunataqa
yanapasha, imami allin, imami mana
allin nir intrachikunanllapapaq.
Chaynulla ukkunatapis Santu Ispiritulla-
wan yanapasha kusala yaĉhaywan
yaĉhachikunanllapapaq paypaqqa.
9Ukkunaqami, Santu Ispiritu yanapatin
Dyuspi kusalata kriyinllapa, payqami
imatapis rurayta puytin nir. Chaynulla
ukkuna-shuypaqa, Santu Ispiritu
yanapatin qishaqkunata alliyachinllapa
ima. 10Ukkunaqami, Santu Ispiritu
yanapashanrayku milagrukunata
ruranllapa, ukkunaqa Dyuspaq
rimaqninkuna kar, paypaq yaĉhachikun-
llapa. Ukkunataqami, Santu Ispiritu
yanapatin, riqsinllapa chay mana allin
ispirituwan kaqkunata, chaynulla allin
Ispirituwan kaqkunamatapis. Ukkunata-
qami, Santu Ispiritulla yanapatin
illaqmanta ukman mana rimayashan-
kunapi rimar yaĉhachikunllapa. Ashwan
ukkunataqami, Santu Ispiritu yanapan
chay ukman rimaykunapi rimar
yaĉhachikushanllapata intrachikunan-
paq. 11Piru tukuy kaykunataqami, Santu
Ispiritulla yanapar rurachimayanchik,
pay imanutataq ruranata munayan
chaynulla.

Kriyishanchikraykumi uk kwirpulana kanchikllapa

12 Nishaykillapa: Kay kwirpunchik-
llapa ukla karmapismi, kusala achka
partiyjun. Chaynullami nuqanchikkuna-
pis kusala achka karllapamapis,
Jesucristupi kriyishanchikllaparaykuqa,
paywanqa uklana kanchikllapa.
13 Chaynullami, tukuy Israelmanta
kaqkuna, chaynulla mana Israelmanta
kaqkuna, sirbikuqkuna, mana sirbikuq-
kunamapismi, Jesucristupi kriyirllapa-
naqa uk kwirpulapaqna tikrakashan-
chikllapa. Chaqa Dyusmi Santu
Ispiritunta qumarninchikllapa yarpuy-
ninchikllapapi shutichimarninchikllapa,
tukuyta uklapaqna tikramashanchik-
llapa. Chaynuqami tukuyla, Santu
Ispiritullawanna kawsanallapapaq.[c]
14 Yaĉhashanchikllapanu, uk kwirpun-
chikqa manami uk partiyjunlachu,
ashwanmi kusala achka partiyjun.
15 Chaymi nishaykillapa: Imanupiqa
ĉhakinchik kaynu ninman: Nuqaqami
mana maki kashayrayku mana kwirpu-
mantachu kani nir. Piru chaynu
nirmapismi kwirpullamanta. 16 Imanu-
piqa rinrinchikpis niyanman: Nuqaqami
mana nawi kashayrayku, mana kwirpu-
mantachu kani nir. Piru chaynu
nirmapismi, kwirpullamanta. 17 Chaqa
tukuy kwirpunchik nawilla katinqa,
mana uyakuyta puytiyachuwanllapa-
chu. Chaynulla kwirpunchik, rinrilla
katinqa, manana mutkikuyta puytiya-
chuwanllapachu. 18 Piru Taytanchik
Dyusqami, pay munashannulla rurar
ĉhurasha tukuy partinkunata kwirpun-
chikllapapiqa. 19 Chaqa tukuy rinrilla,
manaqa nawilla katinqa, mana
kwirpuyjunchu kachuwanllapa.
20 Chiqaptaqami, kwirpunchikqa kusala
achka partiyjun katinmapis Dyus nisha
ukla kananpaq.
21 Chaqa nawinchikqami, mana kaynu
niyta puytinchu makinchiktaqa:
Manami ministishunichu nirqa. Chaynu-
llami umanchikpis, mana kaynu niyta
puytinchu ĉhakinchiktaqa: Manami
ministishunichu nirqa. 22 ¡Manami
chaynuchu! Ashwanmi kay kwirpun-
chikpa partinkuna mana kwintachay-
paqla chaykunaqa, ashwan kusa mas
ministikaypaq. 23 Imanupiqami chay
kwirpunchikpa uk partinpaq, “Kayqami
mana imata ruranaypaqpis yanapama-
yanchu” niyarmapis, ashwan kusala
shumaqta kuytar, mana shutilapimapis
purichinchikchu. 24 Ashwanmi chay
kwirpunchikpa partinkuna shutillapi
kaqkunata kusa shumaqta kuytachuwan.
Piru Tayta Dyusqami, kwirpunchikta
rurarqa niran, chay yaqqa mana kwinta-
chaypaqla chayta kusata kuytanapaq.
25 Chaymi chaynu rurashaqa kwirpun-
chikpi kaq partinkunaqa ama
chiqanchakanqachu. Ashwanmi kada
partikuna wakin parti kaqkunawan
yanapanakunanllapapaq. 26 Chaqa
kwirpunchikpi kaq uk partin nanatin-
qami, wakin partikunapis nanachikun.
Chaynulla kwirpunchikpa uk partinpaq
kusala shumaq nitinllapaqa, tukuy
kwirpunchik kusalata aligriyan.
27 Chaynullami nuqanchikkunapis
Jesucristupi kriyishanchikllaparaykuqa,
paypa kwirpunna kanchikllapa. Chaynu
karmi tukuy kriyiqkunaqa Jesucristupa
kwirpunpa partinkunana kanchikllapa.
28 Chaymi chay kriyiqkunamanta
wakinkunataqa Dyusqa kaynu
kananllapapaq niran:

Puntataqa apustulkuna kananllapa-
paq,
paypaq rimaqninkuna,

---

c 12.13 Rikashun San Juan 7.37-39.

yaĉhar yaĉhachikuqkuna,
milagrukunata ruraqkuna,
qishaqkunata alliyachiqkuna,
yanapakuqkuna,
kriyiqkunapa rikaqninkuna,
illaqmanta ukman rimaykunata
rimar paypaq yaĉhachikuqkuna
ima kanqa niran.
29 Chaqa allita yarpuyllapa. Manami
tukuychu apustulkunaqa. Manami
tukuychu Dyuspa rimaqninkunaqa.
Chaynulla manami tukuychu yaĉhar
yaĉhachikuqkunaqa. Chaynulla manami
tukuychu milagrukunata ruraqkunapis.
30 Manami tukuyqa pudirniyjunchu
qishaqkunata alliyachinanpaqqa.
Chaynulla manami tukuychu ukman
rimaykunapi rimar yaĉhachikuqkunapis.
Manami tukuyqa, chay ukman
rimaykunapi rimar yaĉhachikutinllapa-
pis intrachikunllapachu. 31 Piru
nishaykillapa: Dyusman mañakuyllapa,
uknikikunata kusa masta yanapaq-
kunana kanaykillapapaq.

Nataq kananqami chay yaĉhachishu-
shayllapamantaqa kusala shumaq
kaqpaq willashunayanillapa,
uknikillapawan llakipanakur imana
kawsanaykillapapaq.

Llakipakushanchikmi kusala mas allinqa

13 1 Nishaykillapa: Nuqa
illaqmanta uklawmanta
runakunapa rimayninta, chaynulla
angelkunapa rimayninta kusalata
rimayayman. Piru chaynu kusata rimar
yaĉhachikurmapis, mana chiqapta
ukniykunata llakiparqami, yanqa uk
kampana waqar qillakachikuq yupayla
kayashaq. 2 Chaynulla Dyuspa rimaqnin
kar paypaq yaĉhachikuq kayman,
intrakaymanpis imanu payla yarpuya-
shanta. Chaynulla tukuy imata intrakaq,
chaynulla kusalata kriyiymanpis uk
qaqamatapis willatiyla ashunanpaq nir.
Piru michka chaykunata ruranaypaq
karmapis, mana ukniykunata llakipar-
qami, Dyuspaqqa yanqalla yupay kar
mana sirbiyanichu. 3 Chaynulla mana
imayjun kaqkunata mana chiqapta
llakipar, yanqa alabamananllapalapaq
nir imaykunata qukuyman, chaynulla
wakqa ukninkunata llakipan nir
alabamananllapalapaq nirla rupachir
wanuchimananllapapaq dijakayman.
Piru tukuy kaykunata rurar mana
chiqap ukniykunata llakiparqami, mana
imapaqpis sirbiyanichu.

4 Ukninchikkunata llakiparqami, ima
katinpis mana das piñakunchikchu.
Ashwanmi shumaq imakunata rurar,
mana inbidyanakunchikchu. Manami
kusa kani ima nir alabakanchikchu.
5 Chaynulla ukninchikta llakiparqa,
manami sunsunulla imatapis rimanchik-
chu, mana imatapis nuqanchiklapaq
ruranchikchu, chaynulla mana piñakun-
chikchu, imanupi ukninchikwan
piñachinakurpis dasla shumaqchana-
kunchik ima. 6 Chaynulla ukninchikta
llakiparqami, pay mana allinta tukusha
katinmapis, manami aligriyanchikchu.
Ashwanmi imatapis allin kaqkunalata
rurasha katinllapa aligriyaymatapis
puytinchik. 7 Chaymi ukninchik mana
allinta ruramanashamapis, payta
llakipashanchikrayku shachinakunchik.
Chaynulla ukninchikkuna imata nitinpis
mana diskunfyakarchu kriyinchik.
Imata ukninchik ruratinpis, rurayashan-
qami allinla kanqa nir yarpunchik.
Chaynulla ima katinpis, ukninchikta
llakipashanchikrayku mana disanima-
kurchu shachinakunchik ima.

8 Chaymi nishaykillapa: Chay llakina-
kuyqami, mana maydiyapis tukukanqa-
chu. Piru uk diyapimi Dyuspa rimaqnin
kar yaĉhachikuqkunamapis, mana
yaĉhachikunqallapanachu. Chaynulla

chay ukman rimaypi rimar yaĉhachikuqkunamapis mananami yaĉhachikunqallapanachu. Chaynulla chay kusala yaĉhaq kaqmapismi manana ministikanqanachu. 9Chay kanan yaĉhachikuyashanllapaqami, kusala amsaqlla yupayraq. Chaynu katinmi, Jesucristupaqmapis, manaraq allitaqa intrakanchikllaparaqchu. 10Piru Jesucristo shamutinqami, kusa allitana yaĉhashunllapa Dyuspaqqa imanu nirpis. Chaymi chay tyimpuqa manana ministishunllapachu mayqantapis Dyuspaq yaĉhachimanallapapaqqa.

11Chaqa nuqa wamra karllaraqqami, rimar yarpurmapis, uk taksha wamritu yarpushannu yarpur rimaq ima kani. Piru byijullana karqami, tukuy chay wamra kar yarpur rimayashaytaqa, dijashana kani. 12Chaynumi, kananpis taksha wamra yupay, Dyusninchikpaqqa manaraq allitaqa yaĉhanchikllaparaqchu. ¿Manachu uk ispiju dañakasha kar suqulla katinmaqa, qaqllanchikta chaparmapis mana allita rikanchik? Chaynumi kananpis, Jesucristutaqa manaraq allitaqa riqsinchikllapachu. Piru maydiya shamutinqami, pay paywanna kar, tukuyninchikllapa rikar allitana riqsishunllapa, imanutaq pay riqsimayanchikllapa chaynulla.

13Chaymi Dyus yanapamashanchik mana tukukanchu chayqami, ukqa Amitunchikpi kriyinapaq, ukqa maydiyaqa paywan kashunllapa nir yarpunapaq, chaynulla uk-shuypaqa ukninchikta llakipanapaq ima. Piru kay kimsakunamantaqami, kusala mas allinqa ukninchikta llakipanchik chay.

Intrakayashanllapa rimaypi rimar yaĉhachikushunllapa

14 1Willashushayllapanu, allita uknikillapata llakipayta kamayllapa. Chaynu uknikillapawan llakipanakur imaqami, Dyusta kusalata mañayllapa Santu Ispiritu yanapashutinllapa uknikillapaqa ukmanta, uknikillapa-shuypaqa ukmanta rurar Dyuslata sirbir kawsanaykillapapaq. Ashwanmi mañayllapa yanapashutinllapa paypaq rimaqninkunalana kar, paypaq chay rimaynikillapallapi rimar yaĉhachikur ima kawsanaykillapapaq. 2Mayqanpis illaqmanta ukman rimaykunapi rimaqqami, Dyuslawan parlaq yupay. Chaqa chaynu ukman rimaypi rimatinllapami, mana mayqanpis intrakayanllapachu. Chaynuqami, Santu Ispiritu rimachitin mana mayqanpis intrakatinchu rimayan. 3Piru Dyuspa rimaqninkuna-shuypaqa chay uyakuqkunapa rimayninllapallapi yaĉhachikurqami, wakinkunataqa yanapayan, Dyuspi masta kriyinanllapapaq. Chaymi animachir kunsulayanllapa ima. 4Piru mayqanpis ukman rimaykuna mana intrakashanllapapi rimaqqami, paylla allita Dyuspi kriyinanpaq rurayan. Nataq Dyuspa rimaqninkuna-shuypaqa chay uyakuqkunapa rimayninllapallapi yaĉhachikurqami, chay kriyiqkunata yanapayan, mas allita Dyuspi kriyinanllapapaq.

5Kusa allinmi kanman tukuynikillapa chay ukman rimaykunapi rimarqa, wasikillapalapi Dyuslawan parlanaykillapapaq. Piru nuqaqami munani chay ukman rimaykunapi rimayashaykillapamantaqa, ashwan chay intrakayashaykillapa rimayninllapallapi Dyus nishankunata allita yaĉhachikunaykillapapaq. Chaqa chaynu yaĉhachikuyqami kusala shumaq kar, kriyiqkunataqa yanapayanqa masta Amitunchikpi kriyinanllapapaq. Piru tantakashallapa kar chay ukman rimaykunapi rimar yaĉhachikurqami, kusa allin kanman chay rimashaykillapata ima niraymi nir intrachikunaykillapapaq. 6Allita yarpuy-

llapa kriyiq masiykuna. Nuqa qamkunaman shamuyman. Chaymanta yaĉhachishuqllapa qallariyman chay mana intrakayashaykillapa ukman rimaykunapi. Chaynu rurar mana intrachishurllapaqami mana imalapimapis yanapashuyanillapachu. Piru nuqa qamkunaman shamur, Dyus munashannu, chay chiqap kaqlata qamkunapa rimaynikillapallapi willashurllapaqami, yanapashuyashaqllapa ashwan masta kriyinaykillapapaq.

7Chaymi nishaykillapapis: Mayqanpis uk kinata, manaqa uk arpata waqachir, mana shumaqta waqachitinqami, mana intrakayashunchu, imatami waqachiyan nirmapis. 8Chaynullami guerrapipis, chay maqanakuq rinanllapapaq trumpitata waqachiq chay, mana kusala klaruta waqachitinqa, manami wakin suldadukunaqa listakayanmanchu maqanakuq rinanllapapaqqa. 9Chaynumi qamkuna uk rimaykunapi rimaqkunawanpis pasan. Chaqa rimatki mana intrakarqa, ¿imanunari intrakanqallapa niyashaykitaqa? Chaynu mana intrakatinllapaqami, uk rimaqqa wayra apananpaq yupayla rimayan. 10Chiqaptami kay pachapiqa, kan achka ukman rimaykuna. Piru chay rimaykunaqami, chay intrakaqkunapaqqa kusala shumaq. 11Piru mayqanpis rimatin, chay rimashanta mana intrakarqami, uklawmanta runa yupay kashaq chay willamaqpaqqa. Chaynulla nuqapaqpis chay willamaqqa uklawmanta runa yupay kanqa. 12Chaynumi chay uk rimaykunapi rimatinllapaqa, qamkunawanpis pasan. Chayraykumi qamkuna kusalata Santu Ispiritu yanapashutinllapa uknikillapa ukmanta, uknikillapa-shuypaqa ukmanta rurar, Dyusta sirbiyta munankillapa. Piru ashwanmi Dyusta kusalata mañankimanllapa yanapashutinllapa, kriyiq masikikunata yanapatkillapa Amitunchikpi masta kriyinanllapapaq.

13Nishaykillapa: Mayqanpis chay ukman mana yaĉhayashan rimaykunata rimaqqa, Dyusta mañakuyllapa pay yanapashutinllapa, chay rimashaykitaqa uyakushuqkunapa rimayninpina rimar intrachikunaykillapapaq. 14Chaqa mayqanpis ukman rimaykunapi Dyusman mañakurqa, chiqaptami tukuy shunqunwan mañakuyan. Piru chaynu Dyusman chiqapta mañakurmapismi, mana intrakayanchu ima nir mañakusha kani nirmapis. 15Chaynu katinqa, ¿imatana rurayman? Chay-ari Santu Ispiritu yanapamasha ukman rimaykunapi rimar mana intrakarmapis, mañakur, chaynulla kantarmapis Dyusllata alabayani. Piru wakinkunapa naypanpi mañakur, chaynulla kantarqami, allita intrakarna rurashunllapa, uyakuqkunapis intrakananllapapaq. 16Chaqa qam ukman rimaykunapi rimar Dyusta alabar, payji niyankiman. Piru uk runa mana chay rimayashaykita intrakarqa, mana pullayki Dyusta alabar, payji niyta puytiyanqachu. Chaqa manari intrakayanchu imatami nir alabayanki, chaynulla payjichikuyanki nirmapis. 17Chiqaptaqami Dyusta payji niyashayki chayqa kusala allin ima kayanqa. Piru kriyiqkuna mana intrakashanllaparaykumi, mana paykunataqa yanapayanchu, Dyuspi masta kriyinanllapapaqqa.

18Nuqaqami, Tayta Dyusta payji nini. Chaqa chay ukman rimaykunata rimankillapa chaymatapismi illaqmanta masta rimani qamkunamantaqa. 19Piru chaynu ukman rimayta puytirmapismi, ashwan chay kriyiqkuna tantakashakunawan karqa, paykuna intrakayashan rimaypi rimar yaĉhachikuni. Chaymi chay ukman rimaykunapi kusa unayta willashurllapapis mana imanupis

intrachishuyllapata puytinichu. Piru ashwan chay qamkunapa rimaynikillapapiqami aykakaqlata willashutiyllapa dasla intrakayankillapa kanqa.
20Kriyiq masiykuna, amami chay wamritukuna mana das intrakanllapa chaykuna yupaychu kayllapa. Ashwanmi byijulla runakunana kar, chay yaĉhachishushayllapataqa allita intrakayllapa. Chaynuqami yaĉhaynikillapaqa allinkunalata ruranaykillapapaqlana kanqa. 21Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapiqami, kaynu nin:

“Kay pwibluta rimayniyta willananpaqmi,
uklawmanta runakunata kaĉhashaq ukman rimaykunapi willananpaq.
Piru chaynu ukman rimaykunapi willatinllapamapismi
mana kasumanqallapachu” nir.

22Chaynu katinmi, kriyiqkunata Tayta Dyusqa yanapar ukman rimaykunapi ima rimachir, chay mana kriyiqkunataqa rikachin kriyinanllapapaq. Piru chaynu rikachitinllapamapismi, mana kriyinanllapachu. Nataq ashwan mayqanpis chay kriyiqkunata paykunapa rimayninllapi rimar ima Dyus munashannulla yaĉhachirqami, yanapanllapa mas allita kriyinanllapapaq. 23Chaqa yarpuyllapa: Qamkuna tukuy kriyiqkuna tantakasha kar, tukuyla ukman rimaykunapi mana intrakaypaqta rimayankimanllapa. Chaymantaqa chaynu rimayatkillapa, uk mana kriyiq yanqa uyakushuqllapala ĉhar, rimayashaykillapata mana intrakarqa niyanqa: Wakkunaqa yaruyasha waknuqa rimapakuyan nir. 24Piru tukuynikillapa chay rimaynikillapapi rimar Dyus munashannullata yaĉhachikuyankimanllapa. Chaymanta uk mana kriyiq uyakuq yaykur, chay yaĉhachikuyashaykillapata intrakanqa. Chaymi chaynu yaĉhachikushaykillaparayku allita intrakarqa, paylla kwintata qukar niyanqa: Kusala uchayjunmi kani nir. 25Chaynuqami chay uyakuqkunaqa kwintata qukanqa ima mana allinkunata tukuy shunqunwan yarpushankunamatapis. Chaymi kusala uchayjunmi kani nir, Dyuspa naypanpi qunqurir paylatana aduranqa. Chaynuqami kwintata qukanqa chiqaptami Dyusqa qamkunawan kasha nir.

Tantanakurqami imatapis karanlata rurar aduraylapa Dyustaqa

26Kriyiq masiykuna, chay willashushayllapapaqqami kaynu nishaykillapa: Tantakasha katkillapaqami, wakinkunaqa salmukunata takinqallapa. Nataq wakinkunaqa yaĉhachikunqallapa, manaqa wakinkunaqa Dyus willashanta ukkunata willanqallapa. Ukkunaqa ukman rimaykunapi rimar ima yaĉhachikunqa. Chaynulla uk rimaypi yaĉhachikushanllapata intrachikunqallapa ima nirmi yaĉhachikuran nir ima. Piru tukuy chay rurashaykillapaqami Amitunchikpi masta kriyinaykillapapaq kanqa, ama yanqallachu. 27Piru ukman rimaykunapi rimanarqa, ishkay, manaqa kimsala rimanqallapa. Piru amami ishkantinllapa, manaqa kimsallapaqa sunsunullaqa rimanqallapachu. Ashwanmi uknin uk ratu, chaynulla uknin uk ratu ima rimanqallapa. Chaynu rimatinllapaqami, mayqantapis Santu Ispiritu yanapatin allita intrakaq chayqa, intrachikunqa ima nirmi yaĉhachikusha nir. 28Piru mana mayqanpis, chay kriyiqkunamanta intrachikunanpaq katinqa, amami chay ukman rimaykunapi rimarqa yaĉhachikunqallapachu. Ashwanmi mayqanpis chay ukman rimaykunallapi rimanarqa, Dyusllawan parlanqallapa uyarala.

29Nishaykillapa: Mayqantapis Dyus
yanapanman imata rimananpaq.
Chaynu yanapatinqami, Dyus
munashannullata rurar yaĉhachikunqa.
Piru chaynu rimar yaĉhachikunarllapa-
qami, ishkayla manaqa kimsala chay
rimaynikillapallapi yaĉhachishunqa-
llapa. Nataq wakin kriyiqkunaqami
uyarala uyakur kwintata qukanqallapa,
Dyus rimashantachu willamayanchik
manaqachu mana nir. 30Piru chaynu
yaĉhachikuyatkillapa, Dyus imanupi uk
runata chaypi tayatin imata rimananpaq
intrachitinqa, chay yaĉhachikuq chayqa
qasillanqa. Chayna chay uk rimananpaq.
31Chaynu uknikillapa uk ratu uk ratu,
Dyus yanapar intrachishushanllapata
yaĉhachinakurqami, kusa shumaqta
intrachinakuyankillapa. Chaymi
chaynuqa ashwan tukuy kusa allita
intrakar masta Amitunchikpi kriyinayki-
llapapaq animachinakunkillapa.
32Chaymi Santu Ispiritu, Dyuspaq
yaĉhachikunapaq yanapamashallapaqa
yaĉhachikushunllapa. Piru shumaqta
yaĉhachikunallapapaqqami, imata
yaĉhachikunapaq karmapis, tantyakar
yaraypaqraq uk yaĉhachikuyatinqa.
33Chaqa Tayta Dyusqami kusa
shumaqta imatapis ruranata munan,
manami imatapis sunsunulla ruranataqa
munanchu.

34Chaymi nishaykillapa: Imanutaq
tukuy kriyiqkunapi warmisitakunaqa
uyarala uyakunllapa, chaynullami
qamkunapis Dyusta aduranaykillapapaq
tantakasha katkillapaqa, warmikunaqa
uyarala chay yaĉhachikuqkunata
uyakunqallapa. Chaqa manami allinchu
warmikuna chay tantakashaykillapa-
kunapi laqyananllapapaqqa. Chaymi
Dyus nitin mantakushankunapipis nin,
warmikunaqashi chay tantakasha
katinllapaqa, uyarala kanqa runanta
kasushanrayku nir. 35Chaymi yaĉhachi-
kutinllapa mana allita uk warmi
intrakasha karqa, runanta tapunqa
wasinpi karna. Chaqa manami allinchu
uk warmi chayllapi yaĉhachikuyatin-
llapa tapukur laqyananllapapaqqa.

36Allitami intrakankillapa, Dyuspaq
yaĉhachikuq qallarirllapaqa, manami
qamkunamantachu qallariranllapa.
Chaynulla manami qamkunalachu
Dyuspa rimanantaqa yaĉhakushayki-
llapapis. 37Mayqanpis Santu Ispiritu
yanapatin Dyuspa rimaqnin kar,
manaqa imata ruranarqa, allita
kwintata qukanqa, kay iskribir willashu-
yashayllapaqami mana nuqamantachu,
ashwanmi Dyus mantakushankuna nir.
38Piru mayqan kay willashuyashayllapa-
paq mana chaynuchu nitinqa, ama
paytaqa kasunkillapachu.

39Chayrayku kriyiq masiykuna, kusata
animakur munayllapa Dyus yanapashu-
tinllapa nishankunata yaĉhachikunayki-
llapapaq. Chaynulla ukman
rimaykunapi rimatinllapapis, dijayllapa
rimar yaĉhachikunqallapa. 40Piru tukuy
imata rurarmapismi kusa shumaqta
imatapis rurar, ama sunsunullaqa
rurankillapachu.

Pablumi yaĉhachikun Jesucristo wanur kawsamushanpaq

15 1Kriyiq masiykuna, kananqami
nuqaqa munani yarpunayki-
llapapaq imanu washakanaykillapapaq
nir yaĉhachishushayllapapaq. Chaqa
Jesucristupi kriyir washakankillapa nir
yaĉhachishutiyllapami, qamkunaqa
kusala allita kriyiraykillapa. Chaynu-
llami kanankaman allita kriyinkillapa.
2Chay puntata yaĉhachishushayllapapi
kriyiraykillapa, chaynulla kanankaman
allita kriyirllapami washakankillapa.
Piru chay yaĉhachishushayllata dijar
mana kriyir, ukkunapi kriyirqami mana
washakankillapachu. Chaynu katinmi

chay kriyishaykiqa yanqalla kasha kanqa.

3Nuqa yaĉhakushaytami puntataqa yaĉhachishurayllapa. Chaymi yaĉhachishurayllapa Jesucristumi uchanchikmanta washamanapaq wanuran nir, imanutaq Dyus nitin iskribikashakuna nin chaynulla. 4Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapiqami nin, wanuchitinllapashi pamparanllapa. Chaymantashi kimsa diyamanta kawsamuran nir. 5Chaymi puntataqa Pedruman rikariran. Chaymantaraqmi rikariran chay dusi apustulninkunamanqa. 6Chaymantaqa rikariranpis kinyintusmanmatapis (500) mas kriyiq masinchikkunaman. Jesucristuta rikashakunaqami, wakinkunaqa wanushallapana. Piru yaqqa tukuyninmi kawsayanllaparaq. 7Chaymantaraqmi rikariran Santiaguman, chaynulla tukuy apustulkunamanpis.

8Tukuy chay wakinkunaman rikarir-raqmi, chaymantaraq nuqamanqa rikariran. Chaynu katinmi nuqaqa wakinkunamantaqa, uk wamra manaraq tyimpunpichu nasisha yupay kani. 9Chaynu kasha karmi nuqaqa wakin apustulkunamantaqa mana kwintachaypaqla kani. Chaynulla manami apustulpaq riqsimananllapalapaqmapis allinchu. Chaqa nuqaqami Dyuspaq mana allinta yarpur, kriyiqkunapa ikinpi puriq kani qischanaypaq. 10Chaynu kasha katiymapismi, Tayta Dyusqa kusalata munamar akramaran paypa rimananta yaĉhachikunaypaq. Chaymi chay llakipamashanqa manami yanqallachu kasha. Ashwanmi nuqaqa tukuy wakinkunamantaqa kusa masta yaĉhachikur trabajasha kani. Piru manami nuqalachu chaynuqa yaĉhachikusha kani, ashwanmi Tayta Dyus munar yanapamasha katin chaykunataqa rurasha kani. 11Chaymi ama yarpushunllapachu, nuqa, manaqachu chay wakin apustulkuna masta yaĉhachikusha nirqa. Ashwanmi kusala mas allinqa chay imanu washakanaykillapapaq yaĉhachishutiyllapa kriyishaykillapa chay.

Pablumi yaĉhachikun wanushakunami kawsamunqa nir

12Piru nuqakunaqami yaĉhachikunillapa, Jesucristumi wanushanmantaqa kawsamuran nir. Chaynu yaĉhachikutiyllapaqa, ¿imapaqtaq qamkunamanta wakinkunaqa, wanushakunaqa mana kawsamunnachu ninllapa? 13Chaqa wanushakuna manana kawsamuyatinqa, Jesucristupis mana kawsamushachu kanman. 14Chaynu Jesucristo wanushanmanta mana kawsamusha katinqa, imanu washakanaykillapapaq nir yaĉhachishuyashayllapapis mana imalapaqpis sirbiyanqachu. Chaynu katinqa chay kriyishaykillapamapis yanqalla kar, mana sirbiyanqachu. 15Kay chaynu katinqa, nuqakunaqami Dyuspaqqa mana chiqap rimaqninkunachu kayashaqllapa. Chaqa nuqakunaqami yaĉhachikunillapa, Dyusmi Jesucristutaqa wanushanmanta kawsachimuran nir. Chaynu chiqapta mana wanuqkuna kawsamuyatinqa, Cristupis dijurqa mana kawsamushachu kanqa. 16Chaqa wanuqkuna mana kawsamuyatinqa, Jesucristupis manami kawsamushachu kanqa. 17Chaynu Jesucristo mana kawsamusha katinqa, Jesucristumi washamayanchikllapa nir kriyishaykillapapis, yanqalla kar mana sirbiyanqachu. Chaymi ashwan qamkunaqa uchayjunllaraq kawsayankillapa kanqa. 18Chaynulla, Jesucristupi kriyir washakashaq nir wanushakunamapis, mana washakashachu kar ashwan limpu chinqasha kanqallapa. 19Chaynulla nuqanchikkunapis, kay kawsayashanchiklapi Jesucristupi

kriyirlami washakayanchik nir kriyisha,
mana washamashaqa nuqanchikkunaqa
kusala pinqaypaq kashunllapa.
20Piru chiqaptami Jesucristuqa
kawsamusha. Chaymi payqa
tukuymanta puntata wanushanmanta
kawsamushanrayku, uk mallkipa punta
puquynin yupay intrachimanchikllapa.
21Chaqa imanutaq uk runa uchakushan-
rayku tukuyla kay pachapiqa wanuna-
llapapaq karan. Chaynullami Jesucristo
allinta rurar uchanchikpaq wanur
kawsamushanraykulami, michka
wanusha karmapis, paypi kriyiqkunaqa
maydiyaqa tukuyla kay pachapiqa
kawsamunallapapaq nisha. 22Nishayki-
llapa: Imanutaq Adán uchakusharayku-
lami tukuyla wanunallapapaq karan.
Chaynullami Jesucristo wanur
kawsamushanraykula, qashan
maydiyaqa tukuyla kawsamushunllapa.
23Piru Dyusmi kaynu kawsamuna-
llapapaq niran: Puntataqami Jesucristo
kawsamunanpaq niran. Chaymantaraq-
shi maydiya Jesucristo shamur, paypi
kriyiqkunapa kwirpuntaqa kawsachimu-
yanqa nir. 24Chaymantami Jesucristuqa
tukuy chay rikaypaq, chaynulla chay
mana rikaypaq mantakuq dyablukunata,
karguyjunkunata, chaynulla chay kusala
puytiq kani niqkunata binsitinraqmi,
kay pachaqa tukukanqa. Chaymanta
chay tukuy imata binsisha karnami,
Jesucristuqa Taytanchik Dyustaqa
qunqa tukuy imata rikar mantanan-
paqqa. 25Chaqa Jesucristuqami
mantakunqa tukuy chay ĉhiqniqnin-
kunata binsir limpu saruĉhanankala-
man. 26Chaynu tukuy imata binsishana
karqami, tukukanantaqa binsir
saruĉhanqa chay wanuyta, amana
maydiyapis wanunallapapaq. 27Chaqa
Dyusmi Wamran Jesucristutaqa pudirta
qur nisha tukuy mana allin kaqkunataqa
saruĉhananpaqqa. Piru tukuy imata
saruĉhananpaq nirqa, manami niyanchu
Dyustapis Wamran Jesucristuqa
saruĉhayanqa nirqa. Chaqa ashwan
pay-ari chaynu tukuy imata Wamranqa
saruĉhananpaqqa nisha. 28Chaymanta
Jesucristo tukuy mana allin kaqkunata
binsishana karqami, ashwan paylla
Dyuspa Wamran karmapis
chaymanta-pacha, Dyus nishankunata
ruraq ĉhurakanqa. Chaynami Dyusqa
tukuy imatapis payna rikar mantanqa.
29Yaĉhanchikllapami wanushakunaqa
maydiyaqa kawsamuyanqa nir. Chaqa
mana wanushakuna kawsamuyatinqa,
¿imapaqtaq yanqallaqa wanushakunapa
shutinpi shutikunllapaqa? 30Chaynulla
Jesucristo wanushanmanta mana
kawsamusha katinqa ¿imapaqtaq
nuqakunaqa imuraspis paypaq
yaĉhachikur ima qischakanillapaqa?
31Kriyiq masiyllapakuna, nuqataqami
chay ĉhiqnimaq runakuna imuraspis
wanuchimananllapapaq yarpunllapa.
Piru chaynu katinmapismi nuqaqa
kusalata aligriyani, qamkuna imanumi
Amitunchik Jesucristupi kriyishayki-
llapanulla kankillapa nir yaĉhashay-
rayku. 32Nuqami Éfeso pwiblupiqa
kusala saqra mana allinkunata rurama-
natinllapamapis kusalata shachinakusha
kani. Piru chiqapta mana wanuqkuna
kawsamuyatinqa, ¿imatataq ganasha
kani chaynu shachinakurqa? Ashwan
nishanllapanuqa dijarma ninayta: Unta
mikushaq, upyashaq, chaqa
allaqmantami wanuyani nir. Piru
wanuqkunaqami chiqapta kawsamuyan-
llapa.
33Chay-ari amami ingañakankillapa-
chu chay mana allinta rimaqkuna-
mantaqa. Chaqa chay llullakur mana
allinta rimaqkunawan pulla kashallapa-
qami das llullachir ima pantachiman-
chikllapa. 34Chayraykumi chay
llullakuqkuna ama ingañashunanllapa-

paqqa rikĉhakuq yupayna allinlata rurar, ama uchakunkillapanachu. Chaqa qamkunamanta wakinqami, Dyusta mana riqsishanrayku, paykunawan kar, kusala pinqaypaqta ingañakar ima kawsanllapa.

Wanur kawsamuqkunaqami kaynu kwirpuyjun kanqallapa

35Imanupiqaĉhi wakinkunaqa kaynu nir tapukunmanllapa: ¿Imanutaq wanushakunaqa kawsamuyanqa? ¿Imanu kwirpuyjuntaq kawsamuyanqa? nir. 36¡Kabal yarutaraq tapukunkillapaqa! ¿Manachu yaĉhankillapa, imanutaq simillata tarpurmaqa wanunanpaq yupay pampanchik? nir. Chaynu pampashami chaymanta mushuqmanta ukmanna nasimun chay tarpukushanchikqa. 37Chaynumi triguta manaqa uk simillata tarpurpis, manami chay mallkipa tulluntachu tarpunchik. Ashwanmi uk simillitata tarpunchik winananpaqqa. 38Chaymantanami Dyusqa pay munashannu mayqannintapis winachin. Chaynu winachirmi, yurayjunpaqna tikran. Piru chaynu yurayjunpaq tikrarmapismi chay simillan karan chaynullata puquchinanpaq winachin. 39Manami kwirpunchikllapaqa tukuy imakunapa kwirpunwanqa chayllachu. Chaqa runakunaqami ukman kwirpuyjun kanchikllapa. Animalkunapismi ukman kwirpuyjun. Chaynulla pariq kurukunapis ukman kwirpuyjun. Piskadukunapismi ukman kwirpuyjun ima. 40Chaynullami syilupi kaqkunapa kwirpunwan, kay pachapi kawsaqkunapa kwirpunchikllapapis mana chayllachu. Chaqa syilupi kaqkunapa kwirpunqami kusala ukman shumaq, chaynulla kay pachapi kaqkunapa kwirpunchikllapapismi shumaq ima. 41Chaynullami rupaypa llipyayninqa, mana chayllachu killapa llipyayninwanqa. Chaynulla wakin qullarkunapa llipyayninqami, michka chaylla katinpis, mana chayllachu llipyayninqa wakin qullarkunawanqa.

42Chaynullami nuqanchikkunawanpis pasan. Chaymi kay kwirpunchik wanutin pampashaqa, limpu ismur allpapaq tikrakan. Piru kay kwirpunchik maydiya wanushanmanta kawsamurqami, tukuy tyimpupaqna kanqa. 43Chaynumi chay kwirpunchik wanurqa mana sirbiq katin, askwintalla kidan. Piru maydiya kawsamurqami, kusala shumaq allin imana kanqa. Chay wanur pampakaq kwirpunchikqami, kusa litala ima kasha. Piru maydiya kawsamurqami, kusala jwirtina kanqa. 44Kay kwirpunchikllapaqami, yanqa aychala kashanrayku wanur ima pampakananpaq kasha. Piru maydiya kawsamurqami, manana maydiyapis wanunqanachu. Chaqa imanutaq kay pachapi kawsananchik kasha, chaynullami tukuy tyimpupaqna Dyuswan, kawsananchikpis kanqa.

45Chaqa Dyus nitin iskribikashankunapimi kaynu nin: “Chay punta runa Adantaqami allpamanta rurar kawsachiran”. Piru kanan Adán yupay Jesucristuqami, Dyusmanta kashanrayku ashwan tukuy tyimpupaq kawsayta qumanchikllapa. 46Piru, puntataqami kay kwirpunchikraq kan. Chaymantaraqmi Dyusqa qumanchik uk mushuq kwirputa tukuy tyimpu kawsanapaqqa. 47Chaymi imanutaq chay punta runamaqa allpamanta rurasha kar, kay pachapi kawsananpaq karan. Piru Jesucristuqami unaq syilumanta shamuran. 48Tukuyla kay pachapi kaqkunaqami, chay punta runa allpamanta rurakasha kaq chay yupay. Piru mayqanpis Jesucristupi kriyiqkunaqami, maydiyaqa syilumanta shamusha runa yupay kwirpuyjun kanqallapa. 49Chaynu

katin-ari, kanan nuqanchikkunaqa chay punta runa allpamanta rurakasha yupay kanchikllapa. Piru maydiyaqami, unaq syilumanta shamusha Jesucristo yupay kwirpuyjunna kashunllapa.

50Kriyiq masiykuna kaytami willashunayanillapa: Tukuyla aychayjun, tulluyjunqa manami Dyus mantakuyashanmanqa yaykuyta puytinchikchu. Chaqa kwirpunchik dasla tukukaqqa, ¿imanunari chay tukuy tyimpu kawsaqpiqa kayta puytinqa? 51Piru nuqami chay mana yaĉhayashaykillapata munani intrakanaykillapata. Chaymi nishaykillapa: Kriyiqkunaqa manami tukuyqa wanushunllapachu. Piru tukuylami kusa ukman kwirpuyjunpaq tikrakashunllapa. 52Dasla nawinchikta qipchirachir, manapis chapakuchiyasha yupaymi, chay tukukananta trumpitata waqachitinllapalami kriyiqkunaqa tukuyla ukman kwirpuyjunpaq tikrakashunllapa. Chaqa trumpita waqatinqami, tukuy kriyiqkuna wanushakunamapis kawsamunqallapa, qashanqa amana wanunanpaqnachu. Nataq nuqanchikkuna kawsaqkunaqami, uk kwirpuyjunpaq tikrakashunllapa. 53Chaqa chaynuqami kay kwirpunchik mana allinta ruraq karmapis, manana chaynunachu kanqa. Chaynulla kwirpunchik wanunanpaq kaqmapis, manami wanunanpaqnachu tikrakanqa. 54Chaynu kusala uchayjun kar, manana uchayjunpaq tikrakasha, chaynulla kwirpunchikmapis wanunanpaq kasha kar, mana wanunanpaq katinnaqami, kumplikanqa Dyus nitin iskribikashanpi kaynu nishanqa:

> “Dyusninchikmi binsinqa chay wanuyta, amana wanunallapapaq” nir.

55Chaynulla ninpis:

> ¡Runakunaqami manana wanunqanachu!
> ¡Chaynulla runakunaqami wanunanpaqqa mana manchakunqanachu! nir.

56Chaqa Moisés mantakushanta mana kasurmi uchakuranchikllapa. Chaymi chaynu uchakurlla wanunallapapaq karan. 57¡Piru Amitunchik Jesucristuraykumi Tayta Dyus uchanchikkunamanta llakipamarninchikllapa tukuy tyimpupaq kawsanallapapaq nisha! ¡Chaymi Dyusninchikta kusalata payji nishunllapa, tukuy tyimpupaq wanunallapamanta washamashanchikllaparayku!

58Chayrayku, munashay kriyiq masiykuna, chay kriyishaykillapanullami maydiyapis shachinakunkillapa, amana disanimakurchu. Ashwanmi Amitunchikpaq kusata yaĉhachikur trabajankillapa. Chaqa qamkunaqami yaĉhankillapa payllapaq yaĉhachikurqa, manami yanqallachu yaĉhachikuyankillapa nir.

Pablumi willan kriyiq masinkunapaq ufrindata tantananllapapaq

16 1Nataq chay ima ministishanllapakunata kriyiq masinchikkunapaq tantarqa, kriyiq masiykuna imanutaq prubinsya Galaciapi kriyiqkunata willasha karay, chaynullami tantankillapa. 2Chaymi imanutaq ganashaykillapanulla, chay dumingukunapiqa aykalamatapis siparayllapa. Chaymantaqa tantar yarachiskinkillapa, nuqa rikashuqllapa shamutiyqa, ufrindata manana tantanaykillapapaqnachu. 3Nuqa ĉhamutiyqami, qamkuna ukninchikkunata rinanpaq akratkillapa Jerusalenman kaĉhashaq. Chaynumi kaĉhashaq kartata, chaynulla chay qamkuna tantashaykillapata ima chay kriyiq masinchikllapakunamanqa. 4Chaymi rinaypaq allin yupay katinqa, nuqapis paykunawan rishaq.

Pablumi riyta yarpun Corinto pwibluman

5Nuqa watukushuqllapa shamurqami puntataqa rishaq Macedonia lugarpi

kriyiqkunataraq watukuq. Chaymantanami qamkuna kayashaykillapa Corinto pwiblumanqa ĉhamushaq. 6Chaynu ĉhamurqami, imanupiqa qamkunawan kidayman tukuyla chay tamya tyimputaqa. Piru chaymantaqami qamkuna yanapamatkillapa rishaq, maymanmi rir yaĉhachikunaypaq karan chayman rinaypaqqa. 7Manami das pasaqnulaqa rikashunayanillapachu. Ashwanmi unayta qamkunawanqa kanayani. Piru Amitunchik munatinmi chaynuqa kanqa. 8Piru manaraq qamkunaman shamuyarqami, kay Éfeso pwiblupi kidashaq Pentecostés fyista pasanankaman. 9Chaqa kay pwiblupimi, Amitunchikpaq kusala achka yaĉhachikunaypaq kan. Chaymi kaypi yaĉhachikutiyqa, Jesucristupiqa achka kriyinqallapa, michka kay pwiblupi kusala achka runakuna ĉhiqnimayatinllapamapis.

10Ukninchik Timoteo qamkunaman ĉhamutinqa, amami imapaq llakichirchu, ashwan kusata aligriyachinkillapa. Chaqa paypismi nuqa yupaylla Amitunchikllapaq kusata yaĉhachikun. 11Chayrayku amami mayqannikillapapis paytaqa disprisyankillapachu. Ashwanmi yanapankillapa kusa shumaqla tukuy shamuyashanpi kananpaq. Chaymi pay shamur rikamananpaq. Chaqa nuqaqari wakin kriyiq masinchikkunawan kaypi yarayanillapa.

12Nataq kriyiq masinchik Apolosta-shuypaqa, rugaray kriyiq masinchikkunawan qamkunaman shamur watukushunanllapapaq. Piru kanankunaqami, mana shamuyta puytisharaqchu. Maydiya shamunanpaq tyimpun katinmi, shamunqa watukushuqllapaqa.

Pablumi tukukananta saludakun

13Kriyiq masiykuna, rikĉhakusha yupayla allita kuytakarmi, Jesucristupi kriyishaykillapanulla mana shaykuq payllapi yarpur kawsayllapa. Amami imatapis manchar imachu, ashwan tukuy shunquykiwan Amitunchik Jesucristuta sirbiyllapa. 14Chaynulla imata rurarllapapismi, ama kwashallachu, ashwan kusalata llakipanakur ima rurankillapa.

15Kriyiq masiykuna, qamkuna yaĉhashaykillapanumi Estéfanas ayllunkunawanmi Acaya lugarpiqa puntata Amitunchikpiqa kriyiran. Chay paykunami chaypi wakin kriyiq masinkunata kusalata yanapayanllapa. 16Chaymi kriyiq masiykuna, nuqaqa munani chay kusata yanapakuq Estefanaswan ayllunkunata, chaynulla yaĉhachikuqkunata kasur, paykunawan pulla Jesucristullapaq yaĉhachikunaykillapapaq.

17Nuqaqami kusala aligri kani, kriyiq masinchikkuna Estéfanas, Fortunato, Acaico watukumaq ĉhamushanllaparayku. Chaqa qamkuna mana watukumaq shamutkillapamapismi, ashwan qamkunapa lugarnikillapaqa, paykuna shamusha watukumaqqa. 18Chaqa paykunami nuqata kusalata animachimasha Amitunchikpi masta kriyinaypaq, imanutaq qamkunata kusalata animachishunllapa kriyinaykillapapaq chaynulla. Kay runakunataqami, allita kasunaykillapapaq kusala allin.

19Kay Asia lugarpi, kriyiq masinchikkunami qamkunaman kusalata saluduta kaĉhamunllapa. Chaynulla Aquilawan, Priscilapis kusalata saludashunllapa. Chay paykunapa wasinpi tantakaq kriyiq masinchikkunapismi, Amitunchik Jesucristupa shutinpi kusalata saludashunllapa. 20Chaynulla tukuy kaymanta kaq wakin kriyiq masinchikkunapis saludashunllapa. Chaymi qamkunapis uknikillapa uknikillapa kusala rispituwan saludanakunkillapa.

21 Nuqa Pablumi kusalata saludashurllapa, kay saludukunata nuqalla iskribimuni. 22 Mayqanpis Amitunchik Jesucristuta mana munarqa, kusala mana allinchu kanqa Dyuspaqqa. Chaymi nuqaqa nini: ¡Kusala munashay Amituy Jesucristo shamukuy-ari kay nuqakunaman! nir.

23 Amitunchik Jesucristumi kusa shumaqta llakipar yanapashunqallapa. 24 Tukuy qamkunatami nishaykillapa: Jesucristupi kriyiq kashaykillaparaykumi kusata munashunillapa. Chaynu kusalata munashurllapa ima saludashunillapa.

Chaynumi kanqa.

2 Corintios

Pablumi ishkay kaq kartanta kaĉhan Corintupi kriyiqkunaman

Corinto pwibluqami Grecia nasyunpi, Acaya prubinsyapi kaq. Corintuqami kusala atun pwiblu karan. Apustul Pablo manaraq chay Corinto pwibluman ĉhayatinqami, mana mayqanpis Jesucristupa shumaq rimaynintaqa chaypiqa yaĉhachikushallaparaqchu karan. Chaymi chayman ĉhar Pablo yaĉhachikutinqa achka runakunaqa kusalata kriyiranllapa. Chaymi Pabluqa chaypi kidar yaĉhachikuran uk añu-y-midyuta, Amitunchik Jesucristupa shumaq rimaynintaqa. Chaypaq masta intrakanarqa liyishun Hechos 18.1-17.

Corinto pwiblupi yaĉhachikushana kar, uklaw pwiblukunapina Pablo yaĉhachikuyatinmi, wakin yaĉhachikuqkunapis ĉharanllapa Corinto pwiblumanqa. Chaymi chay wakin yaĉhachikuqkunaqa kaynu nir yaĉhachikuq qallariranllapa: Pabluqa manami Jesucristupa apustulninchu kar, ashwan runakunata ingañar puriyan nir.

Chaynu nir yaĉhachikuyanllapa nir yaĉharmi apustul Pabluqa kay kartata kaĉharan, chaynu nir yaĉhachikuqkunata ama kasunanllapapaqchu. Kay kartata kaĉhashanwanqami ishkay kutipaqna kaĉharan Corintupi kriyiq masinkunamanqa. Chaynumi ashwan Moisés mantakushankunamantaqa Jesucristupa shumaq rimayninqa kusala mas allin nir intrachiran (3.7-18). Chaynulla intrachiranpis maydiya mushuq kwirpuyjunna kayashunllapa (5.1-10), imanu qischakarpis pay nishanta kasur kawsashunllapa (6.3-13), uk ufrinda yupayna kashunllapa nir (8.1–9.15). Chaynullami intrachiranpis Tayta Dyusmi paytapis imanu qishaq katinmapis kusalata yanapasha nir (12.7-10).

Pablumi saludakun

1 [1]Nuqa Pablumi, Tayta Dyus munasha katin, Jesucristupa apustulnin kani. Chaymi Corinto pwiblupi Dyuspi kriyiqkunaman, chaynulla Acaya lugarpi kriyiqkunaman, nuqa ukninchik Timoteuwan pulla kar, kay kartata iskribimuni. [2]Chaynullami Taytanchik Dyusman, Amitunchik Jesucristumanpis mañakuni, llakipar tukuy imapi yanapashutinllapa shumaqta kawsanaykillapapaq.

Qischakashamapis Dyusmi kunsulamanchikllapa

[3]Amitunchik Jesucristupa Taytan, Taytanchikllapa Dyusmi, alabakasha kanqa. Chaqa paymi kusata llakipar, kunsular ima yanapamanchikllapa.

4Paymi kunsular yanapamanchikllapa
ima riqchaq qischakaykunamanmatapis.
Chaynu katinmi, nuqanchikkunapis
ukkuna qischakaqtaqa kunsular
yanapaypaq, imanuĉhi pay nuqanchik-
kunata kunsulamanchikllapa chaynulla.
5Chaqa Jesucristo kusata qischakasha
katinmi, nuqanchikkunapis qischaka-
shunllapa payrayku. Chaynu qischaka-
shaqami, payqa masta kunsular yanapa-
mashunllapa. 6Nishaykillapapis,
qischakar yaĉhachishutiyllapa kriyitki-
llapaqa, Dyusqa kunsular washashunqa-
llapa. Chaqa pay nuqakunata kunsula-
matinllapaqa, qamkunapismi kunsula-
kankillapa. Chaymi shachinakunkillapa
ima qischakaykunamanmatapis
nuqakuna yupaylla. 7Qamkunapaqqami,
kusata kunfyakanillapa qischakarmapis
shachinakunkillapa nir yaĉhar. Chaqa
imanuĉhi nuqakuna yupay qischakayan-
killapa, chaynullami Tayta Dyusqa
qamkunatapis kunsular yanapashunqa-
llapa.

8-9Kriyiq masiyllapakuna, Asia lugarpi
qischakashayllapapaq chiqapta yaĉhanayki-
llapapaq willashunillapa. Kusatami
qischakarayllapa mana agwantaypaqta.
Chaymi yarpurayllapa chaypina wanuya-
shaqllapa nir. Piru chay qischakaykuna-
qami sirbimaranllapa ama nuqakunalapi
kunfyakarchu, ashwan wanushakunata
kawsachiq Dyuslapi kunfyakanayllapapaq.
10-11Dyusmi chay qischakaykunamantaqa
washamaranllapa paylapi kunfyakatiyllapa.
Chaynulla qamkuna, Dyusman mañakur
yanapamatkillapaqa, chay saqra wanunay-
kunamanmatapis washamayanqallapa.
Chaymi wakinkunapis Dyusta payji
ninqallapa pay yanapamashanllaparayku.

Imapaqmi Pabluqa mana riranchu Corintuman

12Kusatami aligriyanillapa, tukuywan
kusa shumaq allinlata kawsasha
kanillapa nir yaĉhashayllaparayku. Piru
ashwan qamkunawanmaqami kusa mas
shumaqta kawsasha kanillapa. Manami
munayniyllapamantachu chaynuqa
kawsasha kanillapa. Ashwanmi Tayta
Dyus llakipar yanapamashanllaparayku,
chaynuqa kawsarayllapa. 13Kartaykuna-
pimi qamkuna liyir intrakanaykillapa-
paq iskribishurayllapa, mana ukmanta
imachu. Chaymi kunfyakanillapa chay
nishushayllapakunapaq, nuqakunapaq
ima chiqapta intrakankillapa nir yaĉhar.
14Piru qamkuna wakinllataqa intrakasha
karllapamapis, kusalata aligriyar
shumaqta yarpuyllapa nuqakunapaqqa.
Chaymi nuqakunapis kusalata aligriyar
shumaqta yarpushaqllapa qamkunapaq-
pis, maydiya Amitunchik Jesús tikraka-
mutinqa.

15Allinta nuqapaq yarpuyankillapa
kanqa nir kunfyakarmi, yarpusha karay
puntataqa qamkunataraq watukushuy-
llapata, chaywanqa ishkay kutipaqna
rikashunayllapapaq. 16Puntataqa
watukushuyllapata yarpuray, Macedo-
nia pwibluman riqnu. Chaymanta
tikrakamurpis qashan watukushuy-
llapata yarpuray. Chayna qamkunapis
yanapamatkillapa rinaypaq Judea
pwibluman. 17Ma ¿watukushuqllapa
mana shamurqachu, naypaqtaqa mana
allita yarpusha kashaq? ¿Qamkunachu
yarpunkillapa nuqaqa munashayta rurar
shamunaypaq arnishurllapaqa, mana
allinta yarpurchu mana shamushachu
kashaq nir? 18Dyusmi yaĉhan imatapis
pay yupaylla arnikushayllapataqa
kumplinillapa nir. Chaymi mana chay
kutillaqa “Arí, chaynu kanqa”, “Mana,
mana chaynuchu kanqa” niytaqa
puytinillapachu. 19Chaqa nuqami,
Silvanuwan, Timoteuwan, Dyusnin-
chikpa Wamran Jesucristupaq yaĉhachi-
kunillapa. Paymi Dyus arnikushan kar,
tukuy ima nishantapis kumplin. 20Chay-

nami Jesucristupi kumplikan Tayta Dyus tukuy arnikushankunaqa. Chaymi Jesucristurayku, Tayta Dyusta alabarqa ninchikllapa, “Chaynumi kanqa” nir. 21Tayta Dyusmi nuqakunata, chaynulla qamkunatapis Jesucristuwan pullachar shumaqchamashanchikllapa. Chaynullami akramashanchikllapa paypaqna kanallapapaq. 22Chayna paypa kaqnin kanallapapaqqami siñalamaqninchik yupay, Santu Ispiritunta qumashanchikllapa. Chaymi Ispiritunwanna karqa, yaĉhanchikllapa tukuy tyimpupaqna paypa kanchikllapa nir.

23Chiqaptami nishaykillapa: Corinto pwiblupi kaqkunaman watukushuqllapa shamunaypaq karmapis, manaraqmi shamushachu kani, qamkuna llakishalla katkillapa mas llakichishuymanllapa nir yarpur. Tukuy chaykunapaqmi, Taytanchik Dyusla yaĉhan. 24Manami nuqakunaqa qamkunata kusata willashunayanillapachu, Dyuspi kaynu kriyiyllapa nirqa. Chaqa qamkunaqari chiqaptana kriyinkillapa. Ashwanmi yanapashunayanillapa kriyishaykillapanulla aligrilana kawsanaykillapapaq.

2 1Chayraykumi nuqaqa nisha kani, manaraq qashanqa watukushaykillapachu, ama anyashur llakichishunayllapapaq. 2Chaqa qashan nuqa llakichishutiyllapaqa, ¿mayqanna nuqataqa aligriyachimanqallapa, mana qamkuna katkillapaqa? 3Chaymi ashwan llakichimankimanllapa nir yarpur manaraq shamurchu, naypaqtaqa kartata iskribishurayllapa shumaqchanakunaykillapapaq. Chaqa nuqaqami munani ama llakichimarchu aligrichimanaykillapata. Chayna kunfyakaray tukuy qamkunaqa chay kartata liyir shumaqchanakur nuqawan pulla aligriyayankillapa kanqa nir. 4Piru chay kartata iskribishurllapaqa, tukuy shunquywan kusata yarpur, llakir ima waqaray. Chaynu katinmapis, manami llakichishunayllapapaqchu iskribishurayllapa, ashwanmi alliplata munashunillapa nir yaĉhanaykillapapaq.

Pablumi chay uchakusha runataqa pirdunayllapa nin

5Chay runa mana allinta rurar llakichimasha nishurayllapa chayqami, mana nuqalatachu llakichimasha. Ashwan tukuy qamkunatapis llakichishushallapa. Chaynu katinmapis ama chaykunataqa kwintachashunllapachu. 6Qamkunamanta achka runakuna nanaq nanaq chay runata karanta imatapis willasha katinnaqa, amana willayllapanachu. Chayllanami kanqa. 7Ashwan kananqa pirdunar yanapayllapana. Kuytawkish kusata llakichitkillapa imakunata yarpur, mana das qamkunawan shunqukatinchu. 8Chaymi qamkunata rugashunillapa, qashan rikachinaykillapapaq imanumi llakipayankillapa nir. 9Naypaqllatanami kaykunapaqqa iskribishushallapa kani, chiqaptachu nuqa willashushayllapataqa kasuyankillapa kanqa nir yaĉhanaypaq. 10Nuqaqami yaĉhayani qamkunaqa pirdunayankillapa kanqa nir. Chayna nuqapis paypaq manana ima mana allintapis yarpurchu, ĉhamurqa pirdunashushanami karay ninaypaq. Tukuy chaykunapaqqami Amitunchik Jesucristo yaĉhan, shumaq pullana kanaykillapapaq. 11Chaynuqami, Satanasqa mana nuqanchikkunawanqa imatapis rurayta puytinqanachu. Chaqa pay imanu rurachikun nirpismi yaĉhanchikllapana.

Pablumi llakiran Troas pwiblupi karmapis

12Jesucristupa shumaq rimayninta, Troas pwibluman yaĉhachikuq ĉhatiyqa, kusalata uyakunaranllapa. Chaymi Amitunchikpaq

yaĉhachikunaypaqqa, achka karan chaypiqa. 13Piru chaynu katinmapis, kusalata yarpupakuray kriyiq masinchikllapa Tituta chaypi mana tarir. Chaqa paymi qamkuna Corintupi kaqkunapaqqa willamananpaq karan. Chayraykumi nuqaqa paykunamanta dispidikurna, riray Macedonia lugarman, chaypi Tituta tariyman nir yarpur.

Pablumi Dyusta payji nin

14Payji nishunllapa Dyusninchikllapata. Paymi nuqakunataqa kusa allinlata purichimanllapa, Jesucristo pullakumashallapa katin. Chaymi nuqakunata akrar kaĉhamashallapa, paypa shumaq rimayninta tukuy pachapi yaĉhachikunayllapapaq. Chay rimashan rurashan imakunami, yaĉhachikushaqa shikwakan tuktitukunapa mishki asyaynin yupay. 15Chaqa nuqakuna yaĉhachikurqami, Jesucristo Taytanchik Dyusta insinsyuwan quntachin chaypa mishkila asyaynin yupay kanillapa. Chay insinsyupa asyayninqami shikwakan, chay washakaq runakunaman, chaynulla chay mana washakaq runakunaman ima. 16Chay mana washakaqkunapaqqami, kay insinsyupa asyayninqa, wanuyllapaq asyan. Piru chay washakaqkunapaq-shuypaqa, insinsyupa asyayninqa allipla mishki mutkiypaqla kar, tukuy tyimpupaq kawsachin. Manami mayqanpis munayninllamanta Dyus nishankunata yaĉhachikuyta puytinchu. 17Chaynu katinmi, mana ukkuna yupay munayniyllapalamanta pagrakanayllaparaykuchu Dyusninchikpaqqa yaĉhachikunillapa. Ashwanmi Dyuspa naypanpiqa chiqapta rimanillapa mana llullakurchu, pay kaĉhamashanllaparayku, chaynulla Jesucristo pullakumashallapa katin.

Pablumi intrachikun mushuq tratupaq

3 1Kaykunata nirqachu, ¿yarpuchishunillapa, qashan nuqakunalla alabakayanillapa nir? ¿Manaqachu wakinkuna yupay nuqakunapis kartayllapataraq rikachishaykillapa, maymantami shamunillapa nir yaĉhanaykillapapaqqa? ¡Manami! Chaqa qamkuna, chaynulla wakinkunaqami yaĉhankillapa nuqakunaqa, Dyusmanta shamunillapa nir. 2Qamkunallami kartayllapa yupayqa kankillapa. Chaymi mayqanpis qamkunata, Dyus munashankunata ruraqta rikashurllapaqa, yaĉhanqallapa allinkunalata qamkunapiqa rurasha kanillapa nir. 3Allipla shutillami qamkunaqa Jesucristupa kartan yupay kankillapa. Chaqa qamkunaqa Jesucristupi kriyishaykillaparayku pay yanapashutinllapa munashanta rurankillapa. Chaymi chay rurashaykillaparayku intrakanllapa Jesucristuwanna kankillapa nir. Qamkunaqa manami lapisiruwan iskribikasha kartachu kankillapa. Chaynulla manami rumipi iskribikasha yupaychu kankillapa. Ashwanmi, qamkunawanna chiqap kawsaq Dyuspa Santu Ispiritun katin, Dyus munashankunata rurankillapa. Chaynami ninqallapa, yaĉhachishushayllaparayku unay kashaykillapamantaqa ukmanna kankillapa nir.

4Jesucristo pullakumashanchikrayku, Dyuspi kunfyakanillapa chaykunapaqqa. 5Manami nuqakunalla kusa yaĉhaq kashayllaparaykuchu chaykunataqa ninillapa. Ashwan tukuy imata rurayta puytishayllapaqami, Dyusmanta shamun.

6Chaqa pay mana yaĉhachimashallapa katinqa, mana mayqantapis willayaymanllapachu chay mushuq tratupaqqa.[a]

---

a 3.3,6 Chay rumipi unay iskribikasha mantakuykunapaq mas intrakanarqa rikashun Éxodo 24.12. Chaynulla Santu Ispiritu mushuq tratuta rurayashanpaq mas intrakanarqa rikashun Jeremías 31.31-34.

Chay mushuq tratuqami mana iskribikashachu. Ashwan Santu Ispiritu shunqunchikpi ratakusha katinmi yaĉhanchik, Dyuswan kar mushuq tratuta rurashanchikna nir. Nishaykillapa: Mayqanpis Dyus mantakushankunata munayninlamanta kumplishaq nirqa, ashwan tukuy tyimpupaq Dyusmantaqa chiqanchakanqallapa. Chaqa Dyuspa Santu Ispiritunlamiri kawsachikun tukuy tyimpupaqqa.

7Rumipi iskribir Moisesta, Dyus qushanqa, mana mayqantapis washayta puytiranchu, runakuna mana tukuyta kumpliyta puytishanllaparayku. Chaynu katinmapis, tukuy chaykunata Moisés Dyusmanta aypatinqa, Dyusqa Moisespa qaqllantaqa kusala llipya intirupaq tikraran. Chaymi Israel runakunamapis mana rikayta puytiranchu qaqllantaqa. Piru allmanta allmantaqa, chay llipyarayashanqa chinqaran. 8¡Ashwan kananqa Dyuspa Santu Ispiritun yanapamaqninchikllapa chayqa, kusala mas shumaq washamanallapapaqqa! 9Chay mantakuykuna kusa llipyalla karmapis payllaqa mana washamayninchikta puytiranchu. Piru kanan-shuypaqa Dyusninchikpi kriyishanchikrayku Santu Ispiritunwan yanapamarninchik washamanchik. Chaynu katin ashwan chayqa kusala mas shumaq kanqa Moisés mantakushanmantaqa. 10Chaqa Moisespa qaqllan llipyaratin kusa shumaqta mantakusha katinmapis, manami shumaqnachu, Santu Ispiritunwan Dyus kusala shumaqta yanapamashanchikmantaqa. 11Chaynu Moisespa qaqllan llipyaratinmapis, yaĉhachikushankunaqa mana tukuy tyimpupaqchu kawsachikuran. Ashwan Dyuspa Santu Ispiritunmi kanan yanapamashanchik chaymi, llipyaraq yupay kusala mas shumaq kar, kawsachikun tukuy tyimpupaq.

12Kaykunapaq yaĉharmi nuqakuna-shuypaqa, mana imatapis mancharchu yaĉhachikunillapa, chay yaĉhachikushayllapaqa tukuy tyimpupaq mana chinqanchu nir. 13Manami Moisés yupaychu yaĉhachikunillapa. Moisesqami qaqllanta pañuwan pampaqnula yaĉhachikuq, Israel runakuna ama kwintachakananpaq qaqllan llipyarayashanqa limpuna allmanta allmantaqa chinqayan nir. 14Piru Moisés yaĉhachikutinqa chiqapta runakunaqa mana intrakaranllapachu. Kanankaman chay unay tratuta liyirqa, mana intrakanllapachu Jesús, Dyuspa Cristun nirqa, yarpuyninqa pañuwan pampakasha yupay katin. Chaynulla chay pampakashan yupay chayqa manaraq ashuchikashachu. Ashwanmi chay pampakashan yupay chayqa, ashuchikayanqa Jesús, Dyuspa Cristun nir chiqapta kriyitinllapana. 15Kanankaman Moisespa librunkunata liyirmapis, wakin Israel runakunaqa mana intrakanllapachu, yarpuyninllapa uk pañuwan pampakasha yupay katin. 16Piru uk runa, Amitunchik Jesuspina kriyitinqa, chay pañu pampaq yupay chayqa ashuchikaq yupayna kidan. 17Chaymi Amitunchik Jesuspi kriyishaqa, payqa Santu Ispiritunta qumanchik. Chaqa Amitunchikqami paylla Santu Ispiritupis. Chaymi chay maypiĉhi Amitunchikpa Ispiritun katinqa, chaypiqa washakayta puytinchik. 18Chayrayku tukuy nuqanchikkunaqa, chay pañu qaqllanchikta pampaq yupay kaq chay manana katinqa, ispiju yupay kasha, runakunaqa rikamarninchikllapa yaĉhan kusa puytiqmi Amitunchikqa nir. Chaymi maydiyapis Amitunchik Jesusqa mas allinpaqna tikramayashunllapa, pay yupay kusala shumaqna kanapaq Ispiritunrayku.

Pablumi karanlata yaĉhachikun

4 1Chayraykumi mana disanimakunillapachu. Chaqa Tayta Dyusmi kusata llakipamarllapa inkargamashallapa paypaq yaĉhachikunayllapapaq. 2Tukuy ima pinqaypaqkunataqa,

manana rurayta munashanachu
kanillapa. Chaymi mana kusa yaĉhaq
tukur ima ingañakuytaqa munanillapa-
chu. Chayraykumi Dyusninchikpa
rimaynintaqa mana llullakurchu,
karanta rimanillapa. Chaynu, Dyuspa
naypanpi rimashayllaparaykumi,
intrakaqkunaqa ninllapa, nuqakunaqa-
shi Dyuspaqqa mana llullakurchu
rimanillapa nir. 3Piru wakinkuna-
paq-shuypaqa pakaplla yupay kanqa
chay yaĉhachikushayllapaqa. Chaymi
mana intrakanashanllaparayku, tukuy
tyimpupaq Dyusmantaqa ashuchikanqa-
llapa. 4Chaqa mana intrakanashanllapa-
raykumi, kay pachapi saqrata rurachi-
kuq dyabluqa, yarpuyninpi syiguyasha
yupay kananllapapaq nisha. Chayna
Jesucristo pay paylla kawsaq Dyuswan
katin, shumaq rimayninkuna llipyaraq
yupay katinmapis, ama kriyinanllapa-
paq. 5Manami nuqakunallapaqchu
yaĉhachikunillapa. Jesucristupaqmi
yaĉhachikunillapa, pay Amitunchikllapa
nir. Nuqakunaqami qamkunata yanqa
sirbishuqnikillapala kanillapa, Jesusta
munashayllaparayku. 6Dyusmi tukuy
imakunata ruraran. Piru tutaparaq
intiru katinmi, “Kanqa achkirachikuq”
niran. Chayna achkilla tikrakaran.
Chaynullami Jesucristupi kriyisha
yarpuyninchikllapatapis achkiraqlla
yupay kananpaq tikrasha. Chayna
Jesucristurayku yaĉhanallapapaq,
Dyusninchikqa kusala allin, shumaq nir.

Chiqapta kriyirmi kawsanchik

7Michka allpa manka yupay karmapis,
nuqakunaqa Dyuspa kusala shumaq
rimaynintaqa pullayllapa purichinillapa
yaĉhachikunayllapapaqqa. Chayna
runakuna rikarqa yaĉhananllapapaq
chay yaĉhachikushayllapaqa mana
nuqakunallamantachu, ashwan Dyuspa
pudirninwanmi yaĉhachikunillapa nir.
8Chaynu, kusalata qischakar allpa
manka yupay daskaqla pakikanapaq
karmapis, manami tukuy tyimpuqa
qischakashaqllapachu. Chaymi yarpur
llakirmapis, mana kwintachakanillapa-
chu. 9Ikiyllapakunapi qischamanan-
llapapaq purinllapa. Piru manami
nuqakunalataqa Dyusqa dijamanllapa-
chu. Chaynulla alsar ima itakumarllapa-
mapis, manami allpa mankata yupayqa
llampuchamanqallapachu. 10Mayta
rirmapismi Jesuspaq yaĉhachikur
purinillapa. Chaynu purirmi yaĉhani-
llapa wanuchimanayanllapa nir,
imanuĉhi Jesusta wanuchiranllapa
chaynulla. Piru chaynu Jesuspaq
yaĉhachikushayllaparayku wanuchima-
natinllapapismi, kaypi kanillapa.
Chaymi Jesús yanapamashanllaparayku,
yaĉhanqallapa payqa kawsan nir.
11Chaqa nuqakuna kawsayarlla
Jesuspaq yaĉhachikutiyllapa wanuchi-
manatinllapapismi, kaypi kanillapa.
Chaynu katiyllapami, ukkunaqa yaĉhan-
qallapa Jesús washamanllapa nir.
12Chaynu yaĉhachikushayllaparaykumi
mana intrakanaqkunaqa, wanuchima-
nanllapa ima. Piru qamkuna-shuypaqa
ashwan washakashaykillapana,
qischakar yaĉhachishutiyllapa
kriyishaykillaparayku.

13Dyus nitin iskribikashakunapimi
kaynu nin: “Nuqa kriyiq karmi, kunfya-
kar rimaray” nir. Chaynullami
nuqakunapis qischakarqa, kunfyakar
rimanillapa kriyishayllapapaqqa, mana
manchakur imachu. 14Chaqa yaĉhani-
llapa Dyus, Amitunchik Jesusta
wanushanmanta kawsachimuqqami
nuqakunata, chaynulla qamkunatapis
kawsachimarninchikllapa, pullata
apamashunllapa paywanna kanallapa-
paq nir. 15Nuqakunami qamkunarayku
qischakasha ima kanillapa, Dyusta riqsir
washakanaykillapapaq. Chayraykumi

runakunaqa kusa achkana kriyir, Dyusta alabar ninqallapa: Dyusmi kusalata yanapamarninchik washamanchik nir.
16Chaynu yaĉhachikur kusata kwirpuyllapapi qischakarllapamapis, manami disanimakunillapachu. Ashwanmi yarpuyniyllapapiqa, Dyuspaqqa mas allinna kanillapa. 17Kay bidapi qischakayanillapa chaykunaqami dasla pasan. Piru ashwan Dyus paywan kanayllapapaq nishanqami, kusala mas shumaq chay qischakaykunamantaqa. Chaymi tukuy tyimpupaqna chaykunaqa. 18Chayraykumi kay bidapi qischakashayllapakunapaqqa mana yarpupakunillapachu. Chaqa chay qischakaykunaqami uk ratulapaq. Ashwanmi Taytanchik Dyus paywan kanayllapapaq nishanlapi kunfyakanillapa. Chaqa Taytanchik Dyus arnimashanllapakunaqa tukuy tyimpupaq.

Imanumi syilupiqa kayashunllapa

5 1Nuqanchikkunapa kanan kwirpunchikkunaqami, runakuna rurashan chukllakuna yupay uk ratulapaq kay bidapiqa kanqa. Piru yaĉhanchikllapami, kay bidapi kawsayashanchikmantaqa uk bidapiqa tukuy tyimpupaqna mushuq kwirpuyjun kawsashunllapa nir. Chaymi tukuy tyimpupaq, Dyus rurashan mana tukukaq wasi yupayna kashunllapa. 2Chayraykumi kanan kawsarqa, rishamana kayman unaq syilumanqa nir yarpunchikllapa. 3Chaqa chay wasiqami, mudananchikllapa yupay pampamanchikllapa, ama lirila yupay kanallapapaq. 4Imanutaq mana yanqa mudakusha kashamaqa, chay yakakushanchik mana imapaqpis sirbitinchu, lirila yupay kanchikllapa. Chaynullami kay bidapi kawsayashanchikllapa kwirpunchikqa, mana tukuy tyimpupaq katin maydiyaqa wanunchik. Chaymi munanchikllapa unaq syiluman rir, shumaqta mudakusha yupayna tukuy tyimpupaq kawsanapaq.
5Chaypaq unaq syilupi imanu mushuq kwirpuyjunna kawsayashunllapa nir chiqapta yaĉhanallapapaqqami Tayta Dyus, Santu Ispiritunta qumashanchikllapa. Chaqa paymi chaynu kanapaq nimashanchikllapa.
6Santu Ispiritu nuqanchikkunawan katinmi, yaĉhanchikllapa unaq syilupi Jesuswan pulla tukuy tyimpu kawsayashunllapa nir. Piru kay pachapiraq kawsarqami, Amitunchikmantaqa wakaqllapi yupay kanchikllapa, manaraq paypa pullan kashanchikllaparayku. 7Paypi kriyiq karmi chaypaqqa yaĉhanchikllapa, mana nawinchikwan rikashanchikllaparayku imachu.
8Chaymi kusata kunfyakar yarpunchikllapa kay pachapi kawsayashanchikllapamantaqa rir, Amitunchikwanna kanallapapaq. 9Chayraykumi Dyus munashanlata rurar kawsayta munanchikllapa kay pachapimapis, payta aligriyachinallapapaq. Chayna unaq syilupi paywan pulla karmapis chayllata rurar tanallapapaq. 10Yaĉhashanchikllapanu tukuymi, Jesucristupa naypanman riyashunllapa, payna mantakunanpi tar rikar yaĉhamanallapapaq imanu kashapis. Chaymi tukuyta rikar yaĉhamarninchikllapaqa, payna imatapis ruramashunllapa, kay pachapi kawsayarlla, allinta mana allinta rurasha kashamapis.

Jesucristumi Dyuswan shumaqchamanchikllapaqa

11Chaynu Jesús runakunata rikar yaĉhayanqa nir yaĉharmi, pay munashankunata rurar alliplata chaykunapaq runakunata intrachiyta yarpunillapa. Dyusqami allita riqsimanllapa pay munashankunata ruranillapa nir, chaynulla qamkunapis icharaq allita

chaykunapaqqa intrakar riqsimankimanllapa. 12Manami qashan alabakanarchu chaynuqa willashuyanillapa. Ashwanmi chaykunataqa willashuyanillapa intrakanaykillapapaq, chay wakin yaĉhachikur paykunalla alabakar purinllapa chaykunapaq. Chaymi intrakarnaqa, nuqakunapaq rimankillapa, yaĉhachishushayllapaqa chiqap nir.

13Imanupi yaru yupay yaĉhachikunki nimatkillapamapis, Dyusmi yaĉhan chay yaĉhachishuyashayllapapaqqa. Nataq qamkunamanta nuqakunapaq, mana yaruyashachu allintami yaĉhachikuyan niqkunaqa, allinta yarpuyankillapa. 14Imata rurarpismi mana nuqakunapa munayniyllamantachu ruranillapa. Jesucristo kusalata munamanchik nir yaĉharmi, pay munashanlata ruranapaq kanchik. Chaymi nuqanchikrayku, Jesucristuqa wanusha nir kriyirqa, yaĉhanchikllapana Dyuspaqqa uchanchikkunapaq pagrakusha yupayna kanchik nir. 15Jesucristuqami tukuypaq wanuran, amana munashanchiknullata rurarnachu kawsanallapapaq. Ashwanmi wanurmapis kawsamuran, pay munashantana rurar kawsanallapapaq.

16Chayraykumi kananqa nuqakunaqa manana mayqan runapipis yarpunillapachu, imanutaq kay pachapi mana kriyiqkuna yarpunllapa chaynuqa. Chaqa nuqakunapismi paykuna yupay, Jesucristupaqqa mana allintachu yarpuq kanillapa. Piru kananqami manana chaynutachu yarpunillapa. 17Ashwan mayqanpis Jesucristuwan kaqqa, uk mushuq runana. Unay ima kaqkunaqami pasashana; kanan kaqqami mushuqna.

18Tukuy kaykunatami pay rurasha. Chaymi paylla Dyusninchikqa shumaqtana rikamanchikllapa, Jesucristurayku. Chaynulla nuqanchikkunatana inkargamashanchikllapa wakinkunatapis willashallapa, paywanqa shumaqna kananllapapaq. 19Chaqa, Tayta Dyusmi runakunata pullakunanpaq niran, Jesucristurayku uchanllapamatapis manana kwintacharchu. Chay kaykunapaq yaĉhachikunayllapapaqmi nuqakunatapis nimaranllapa. 20Chaynu Jesucristo nuqakunata kaĉhamashallapa katinmi, Dyus yupaylla yaĉhachikunillapa paywan shumaq kananllapapaq. Chaymi Jesucristurayku willashunillapa: Taytanchik Dyusta ama ĉhiqnirchu, ashwan paywan shumaqta kawsashunllapa nir. 21Yaĉhashanchikllapanu, Jesucristumi mana ima uchayjunmapischu karan. Piru Dyusqami, payta kaĉhamuran nuqanchikkunapa uchanchikllaparayku wanunanpaq. Chaymi, Jesucristurayku nuqanchikkunaqa shumaqchakasha mana uchayjunnachu kanchikllapa Dyuspaqqa.

6 1Kananqami, Dyus nishankunata yaĉhachikuq kar, rugashunillapa Dyus yanapashushanllapapaq yaĉhachishutinllapaqa, allita intrakar kasunaykillapapaq. 2Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi nin:

“Kusa allin tyimpupi mañakutki
uyapashuray.
Chaymi washakanaykillapapaq
tyimpupi yanapashuray” nir.

Chaynulla qamkunapaqqa kananllami kusa allin tyimpuqa. ¡Chaymi kananqa Dyus washashur yanapashunqallapa!

Pablumi Jesucristupaq yaĉhachikur qischakashanpaq intrachikun

3Nuqakunaqami mana, mana allinkunataqa ruranillapachu. Chaqa manami munanillapachu chay mana allin rurayniyllaparayku, Dyus mana washashunanllapataqa. 4Ashwanmi

michka qischakar, imata ministirmapis, shachinakur imatapis Dyus munashanlata ruranillapa. Chayrayku runakuna yaĉhananllapapaq, nuqakunaqa chiqapta Dyusta sirbinillapa nir. 5Chaynulla wipyakar, prisukar, qaryapamatinllapa, kusata trabajar, michka mana punur, mallaqnarmapis, alliplata shachinakusha kanillapa, Dyus munashanlata rurar. 6Chaynumi Dyus munashanlataqa ruranillapa: Kusa allinlata kawsaq kar, Dyuspa rimayninta yaĉhaq kar, tantyakar mana imatapis das ruraq kar, Dyuspa Santu Ispiritun nuqakunapi katin chiqapta mayqantapis munaq kar, 7chiqapta yaĉhachikuq kar, Tayta Dyuspa pudirnin nuqakunapi katin ima. Chaynumi allin ruraykunalata rurar kawsanillapa. Chaymi musyamaqkuna, mana musyamaqkunapis nuqakunapaq ninqallapa, Dyus munashanlata rurar yaĉhachikunllapa nir. 8Imanupiqa kasumanllapa. Imanupi-shuypaqa mana. Imanullapiqa kusa shumaqta rimanllapa nuqakunapaqqa. Imanupi-shuypaqa musyamarllapa mana allintachu rimanllapa. Llullakuqkunata yupaymi ruramanllapa, michka mana llullakur, chiqapta rimasha katiyllapamapis. 9Dyuspaq mana yaĉhachikuqninta yupaymi ruramanllapa, kusata riqsimaqllapa karmapis. Yaqqa wanusha yupaymi kanillapa, piru kawsayanillaparaq. Kusatami qischamanllapa, piru manami wanuchimanllapachu. 10Llakisha yupay kanillapa, piru aligrilami kanillapa. Pubri yupay kanillapa, piru ukkunatami Dyuspaqqa imayjun kaqpaq yupayna tikranillapa. Chaynumi pubri yupay kanillapa, piru Dyuspaqqa kusa imayjun kanillapa. Imanu katinpismi, Tayta Dyus munashanlata ruranillapa.

11Corinto pwiblupi kriyiq masiykuna, kusa allitami willashushallapa kar, tukuy shunquywan munashunillapa. 12Tukuytami imatapis manyaq willashusha karllapa kusalata munashunillaparaq. Ashwan qamkunami nuqakunataqa mana chiqapta munamaq yupaychu kankillapa. 13Chayraykumi qamkunataqa rugashunillapa, imanutaq uk runa wamranta willan chaynu, qamkunaqa chiqapta munamanaykillapapaq, imanutaq qamkunata tukuy shunquywan munashunillapa chaynulla.

Dyuspa wasin yupaymi kanchikllapa

14Kriyiq masiykuna, chay mana kriyiqkunawanqa amami kasaranaykillapapaq imalamapis tratuta rurankillapachu. Chaynuqami manana paykunawan yuntakaq yupaynaqa kayankillapachu kanqa.[b] Chaqa manari allinchu, allinta ruraqkunawan, chay mana allinta ruraqkunaqa piĉhunakur chayllata yarpunanllapapaqqa. Chaynulla manami achkirachikuqwan tutaparaqpis piĉhunakuyta puytinllapachu. 15Chaynumi Jesucristuwan, dyablupis mana chayllata yarpuyta puytinchu. Dyuspi kriyiqpis, mana chayllata yarpuyta puytinchu, uk mana kriyiqwanqa. 16Manami allinchu kawsaq Dyuspa lugarnin, uk runa rurashanta amituy nir aduranapaqqa. Chaqa kawsaq Dyusqami maypi kashapis, nuqanchik kriyishanchikrayku pullanchik. Chayraykumi paypa wasin yupay kanchikllapa. Paymi tukuy kaykunapaqpis iskribishankunapiqa kaynu niran:

> “Nuqaqa paykunapi kawsar
> purishaq paykunawan pulla.
> Nuqami paykunapa Dyusnin
> kashaq.
> Paykuna-shuypaqa wamraykuna
> kar,

b 6.14 Masta intrakanarqa rikashunllapa Deuteronomio 22.10.

nuqalata kasumar munashayta
ruranqa.
17 Chay mana allinta tukuqkunamanta
lluqshir wakaq tukuyllapa,
ama mana allin rurayninllapata
ruranaykillapapaq.
Chaymi shumaqta rikashurllapa,
18 Taytaykillapa kashaq qamkuna-
paqqa.
Nataq qamkunaqa ullqu wamray,
warmi wamray kankillapa.
Chaynu nirmi arnishunillapa
tukuy imata puytiq Dyusniki-
llapaqa" nir.

7 1Chaynu kaykunata arnikashan-
chikllaparaykumi, kriyiq
masiykuna, kwirpunchikpi, yarpuynin-
chikpi ama mana allinkunataqa rurayta
yarpurlamapischu kawsashunllapa.
Ashwan Taytanchik Dyusta kasur,
manchar pay munashankunalata rurar
kawsashunllapa.

Corinto runakuna qashan Dyusman tikrakaranllapa

2Nuqami munani, nuqakunapi kunfya-
kar kusata munamanaykillapata. Chaqa
manami mayqanwanpis mana allintaqa
rurashachu kanillapa. Manami mayqan-
tapis uchakuchishachu kanillapa.
Chaynulla mana mayqantapis llullachi-
sha imachu kanillapa imapaqpis.
3Qamkunamanta wakinnikillapallataqa
ĉhi mana allinta tukusha katkillapa,
chay mana allinta tukushaykillaparayku
washaykillapata rimaq yupay willashu-
nillapa. Piru manami washaykillapata-
chu rimayani, chaqa nishurayllapana
kusalata munashunillapa nir. Chaynu-
llami kawsayar, manaqa wanunaypaqna
karmapis, kusalata munashaykillapa.
4Alliplatami yaĉhani chaynu katinma-
pis, qamkunaqa kasumar munamanki-
llapa nir. Chaymi qamkunata willashur-
llapaqa alliplata aligriyani qamkuna-
rayku. Chayna imanu qischakarmapis,
allipta animakuni, aligriyani ima.
5Macedonia pwibluman
ĉhashaymanta-pacha, manami samasha-
chu kanillapa. Ashwanmi maypipis
kusalata qischakasha kanillapa.
Maypipismi qaryapamaqllapa. Chaymi
nuqakuna-shuypaqa kusalata llakir
yarpupakurayllapa mana imatapis
qamkunapaq yaĉharchu. 6Piru llakisha-
kunata aligriyachiq Dyusmi nuqakuna-
taqa aligriyachimashallapa, Tito
ĉhamushanrayku. 7Chaqa ĉhamurqa
allip shumaqta parlamashallapa, kusala
shumaqta samachishaykillapa nir.
Tituqami nimashallapapis, alliplatashi
qamkuna nuqakunata rikamanayanki-
llapa, chaynulla qamkunaqashi alliplata
llakiyankillapa nuqapaq yarpur nir.
Chaynu willamatinmi ashwan masta
aligriyaray.
8Chay kartata kaĉhamushayta liyirĉhi
intrakar llakishaykillapa. Piru
kananqami nuqaqa kusala aligrina kani.
Chaqa chay kartapi iskribishushayllapa-
qami uk ratulapaq llakichishushallapa.
9Piru kananqa ashwan qamkuna llakir
kriyir, nuqata mana allinta ruramashay-
killapapaq, Dyusta llakipamay nishayki-
llaparayku, alliplata aligriyani. Chaqa
qamkunaqami intrakaraykillapa
Dyuspaqqa allipla mana allintachu
kawsayaraykillapa nir. Chaymi chay
mana allinta rurashaykillapapaq llakir,
manana mas tukurchu, Dyusmanna
tikrakashaykillapa. Intrakashayki-
llapanu mana llakichishunarllapachu
kartataqa iskribishurayllapa. 10Chaqa
mana allinkunata rurashanchikkunapaq
llakirmapis, Tayta Dyusman tikrakar
washakanchik. Chaymi manana
llakinchikchu. Piru yanqa kay pachapi
kaqlapaq llakir, Dyuspaq mana allin
kaqkunata rurarqami, tukuy tyimpupaq
wanunchik. 11Qamkunaqami kusata

llakirmapis, Dyus munashannulla agwantaraykillapa. ¡Kananqa rikayllapa imanutaq kankillapa! Chay iskribishushayllapaqa manyaqta yarpuchishuranllapa nuqapi kriyinaykillapapaqqa. Chaynulla piñachishuranllapa, manchachishuranllapa ima. Chaymantaqa ashwan kusata rikamanayaraykillapa. Chayna chay uchakusha chaykunataqa kastigaq yupay mana imatapis pakarchu karanta willashaykillapa. 12Chaynumiri, qamkunaman chay kartataqa mana uchachakuqpaq yarpurchu, chaynulla mana chay uchachakashapaq yarpur imachu iskribimuray. Ashwanmi chay kartataqa iskribimuray, Dyus yaĉhananpaq qamkunaqa nuqakunapaq llakinkillapa nir. 13Kaykunami nuqakuna kunsulakanayllapapaq kasha.

Piru kay kunswilumanmatapis, masta aligriyasha kanillapa Tituta kusa aligrita rikar. Chaqa tukuy qamkunami mushuqmanta animachishaykillapa. 14Nuqami Titutaqa willarayllana qamkunapaqqa, chiqapta paykunaqa kasushunqallapa nir. Chay nishayqami chaynu kasha. Chaymi aligriyani. Chaqa imanutaq qamkunata imatapis karanllata willashurayllapa, chaynullami Tituta willashayllapapis chiqap kasha. 15Chaymi ashwan payqa kusa masta munashunllapa, qamkuna kusata rispitar shumaqta samachir kasuraykillapa, munaraykillapa nir yarpur. 16¡Nuqami tukuy kaykunapaq kusata aligriyani, qamkunapi kusata kunfyakar!

Mana imayjunkunata yanapashunllapa

8 1Kananqa kriyiq masiykuna, parlashunayanillapa imanumi Tayta Dyusqa, Macedonia pwiblupi kriyiqkunata kusata munar yanapasha nir. 2Paykunami alliplata Dyuspaq allinta rurananrayku qischakasha karmapis, ashwan kusa aligrina. Yaqqa mana imayjun karmapis, ministiqkunata imalawanpis kusata yanapasha, mana imankunapaq llakirlamapischu. 3Nuqami chaykunataqa rikasha kani. Paykunaqami mana kwashayarlamapischu iman kaqmantaqa puytishanllapawan yanapakusha. Ashwan chay puytishanllapamanmatapis masta ĉhurashallapa. 4Paykunapa munayninllamantami kusata yanapakuyta yarpur nuqakunata qumashallapa, ministiqkunata apar makyanayllapapaq. 5Paykunaqami nuqakuna yarpuyashayllapamantaqa masta ruraranllapapis. Naypaqta Amitunchikpi kriyir payta kasur, chaymanta nuqakunata uyamarllapa yanapakurqa, Dyus munashanta rurashallapa. 6Chaymi nuqakunaqa, Tituta rugasha kanillapa tantananpaq chay ministiqkunata yanapanaykillapapaq qamkuna qukuyankillapa chaytaqa, pay naypaqta tantaq qallaritin qamkuna mana tukuyta kumplishaykillaparayku. 7Chaqa qamkunaqa tukuy imapaqpis naypaqllapi kankillapa. Chaymiri kusata kriyirllapa, imanu rimaytapis yaĉharllapa, kusala yaĉhayniyjun ima kankillapa. Chaynulla yanapakuyta munankillapa, nuqakunamanta yaĉhakushaykillapata intrakankillapa ima. Chaynu kashaykillaparayku kananqa kusalata yanapakunkimanllapa dijurqari.

8Manami kaykunata rurayllapa nir mantashuyanillapachu. Kaykunataqami willashunillapa yaĉhanaykillapapaq imanumi Macedoniapi wakinkunaqa yanapakunllapa nirla. Chayraykumi qamkunapis, paykuna yupay yanapakunkimanllapa. 9Chaqa yaĉhankillapana, Amitunchik Jesucristumi alliplata munamarninchik kusala imayjun karmapis mana imayjun yupay tikrakaran

qamkunata imayjunpaq yupay tikrashunanllapapaq. 10Qamkunapa byinnikillapapaqmi nuqaqa kaykunataqa nishunillapa. Wakinkunamanta naypaq añullamanta, ministiqkunapaq puntata tantaq qallarishaykillapataqa, rurar tukchiyllapa. Chaqa qamkunaqa mana yanqa rimaraykillapalachu. Ashwan chay rimashaykillapanumi yanapakuq qallarishaykillapa. 11Kananqami qamkunaqa tukchiyllapa ruraq qallarishaykillapataqa, imanutaq puntamanta-pacha puytishaykillapawan shumaqta yanapakuq qallariraykillapa chaynulla. 12Chaqa, Taytanchik Dyusqami mayqantapis, michka kusa pitilawanmapis ukkunata munar puytishanchikwan yanapakushaqa, ashwan kusa shumaqta rikamanchik. Dyusqami mana mañamanchikchu imanchik mana kaqtaqa.

13Manami kaykunataqa willashuyanillapachu yanapakushaykillaparayku imaykillapa faltashunqa nir yarpurchu. Ashwanmi willashuyanillapa yanapanakur tukuy mikunallapapaq. 14Chayraykumi kananqa paykunata yanapayllapa, maydiyaqa qamkunatana yanapashunanllapapaq. Kananmi paykuna ministiyashanqa, qamkunapa kan. Chaynulla imanupi maydiyaqa qamkunapa mana katinqa, paykunapana kanqa. Chaynu yanapanakushallapaqa mana mayqanninchikpa imanchikpis faltamashunllapachu. 15Kaypaqmi Dyus nitin iskribikashakunapiqa nin:

“Chay kusa achkata tantakusha
yanapakutinmapis,
ministiyashanqa kidaran.
Chaymi chay pitilata tantakusha
chaytaqa,
ministiyashanqa mana faltaranchu
nir”.

Tito wakinninkunawan

16Tayta Dyusta payji nini. Chaqa pay-ari, Titutaqa nisha chiqapta munar yarpushunanllapapaq, imanuĉhi nuqa qillaysituta tantar ministiqkunata yanapayta yarpuni chaynulla. 17Chaqa nuqa payta shamunanpaq rugatiymi “Arí” nimasha. Chaymi kananqa qamkunapaq llakiq kar, paylla shamuyan qamkunata watukushuqllapa.

18Tituwan pullami kaĉhamuni uk kriyiq masinchikta. Paypaqmi, kusa shumaqta rimanllapa tukuy kriyiqkuna, Jesucristupa shumaq rimayninta imanu yaĉhachikur purishanrayku. 19Chaynullami wakin kriyiq masinchikkunaqa, payta akrashallapa nuqakunawan purinanpaq. Chayna qillayta tantar ukkunata yanapanayllapapaq. Chayta rurarqami, Taytanchik Dyusta aligriyachinillapa. Chaynami yaĉhanqallapa imanumi kusata ukkunata munar, yanapakunillapa nir. 20Yanapakunayllapapaq achka qillayta tantarqami karanta yanapakunillapa. Chayrayku runakunaqa mana rimayta puytinqachu, paykunaqa qillayta aypakunllapa nir imaqa. 21Chayraykumi Dyusqa yaĉhan, mana ima mana allinkunata rurarchu, shumaq allinkunalata ruranillapa nir. Chayna runakunapis yaĉhanqallapa, imatapis karanta ruranillapa nir.

22Paykunawanqami kaĉhamunipis uk kriyiq masinchikta. Paymi rikachimashallapa imakunatapis shumaqta rurar, kusalata yanapakur ima. Nataq kananqa ashwan masta yanapakun qamkunapi kusalata kunfyakar.

23Titupaq-shuypaqami nishaykillapa: Kriyiq masinchikllapa kar, nuqakunawan pulla yanapakuq kar, kusalata qamkunata yanapashunayanllapa. Nataq Tituwan shamuyan chay kriyiq masinchikkunata-shuypaqa, wakin kriyiq masinchikkuna akrashallapa, Jesucristuta kasur, Dyus munashanlata ruraq katinllapa. 24Chayrayku qamkunaqa, shumaqta samachir

rikachinkillapa imanumi paykunata munankillapa nir. Chayna qillayta tantaqta rikashurllapaqa, tukuy wakin kriyiqkunaqa rikar yaĉhananllapapaq, imanumi ukkunata chiqapta munankillapa nir. Chaynulla yaĉhanqallapapis, qamkunapaq kusa yanapakuq nishayqa chiqap kasha nir.

Pablumi kriyiqkunata willan qillayta tantananpaq

9 [1]Wakin ministiqkunata yanapanaykillapapaqqa, manami qashan qashanqa willashunayllapataqa ministinkillapanachu. [2]Chaqa yaĉhaninami, qamkunaqa kusata ukkunata yanapayta munankillapa nir. Chaymi Macedoniamanta kaqkunataqa willasha kani, qamkuna Acayamanta kaqkunaqa naypaq añumanta-pacha yanapakunayankillapa nir. Chaymi yaqqa tukuykaq Macedoniamanta kaqkunapis, qamkuna yupaylla animakushallapa yanapakunanllapapaq. [3]Piru chaynu katinmapis, qamkunamanmi kay kriyiq masinchikkunata kaĉhamuni, chay kusala shumaqta qamkunapaq rimashayqa ama llullachu kanqa nir yarpur. Chaynami paykuna shamurqa, nuqa shamunaykaman masta animachishutinllapa, munashaynullata ruranaykillapapaq. [4]Kuytawkish Macedoniamanta wakin nuqawan pulla shamurqa, chay kusa shumaqta qamkunapaq rimashaynuta, mana taritinllapaqa, nuqanchikkunapaqqa kusa pinqaypaq kanman. Chaqa nuqakunaqa ashwan qamkunata alabachishunillapa, mana nuqakunata pinqaypi dijamanaykillapapaqchu. [5]Chayrayku yarpusha kanillapa chay kriyiq masinchikkuna shamur watukushunanllapapaq. Chayna paykuna yanapashunqallapa, qillayta arnikusha karaykillapa chayta tantaytaqa. Chaymi tukuy yaĉhanqallapa qamkunaqa chay qillaykunata tukuy shunquykillapawan shumaqta yarpur, mana miĉharchu qukuyankillapa nir.

[6]Kayta yarpuyllapa: Tantyarkaqta tarpukuqqami, tantyarkaqta kusichakun. Nataq achkata tarpukuqqami, achkata kusichakun. [7]Chaymi mayqanpis tukuy shunqunwan yarpushannulla puytishanta qukunmanllapa ukkunata yanapananllapapaqqa. Chaynu yanapakurqa, ama kwashalla, ama rugay tukur imachu qukunmanllapa. Chaqa Dyus kusa aligrila imata qukur yanapakuqtaqa, kusata munan. [8]Dyusqami tukuy imata puytiq kar, allin kaqkunataqa kusa achkata qushunqallapa. Chayna mana imayllapapis faltashutinllapachu, allinlata rurar ministiqkunataqa yanapanaykillapapaq. [9]Chaqa, Dyus nitin iskribikashakunapimi nin:

> “Ministiqkunatami kusata yanapasha, shumaqta yarpur.
> Tukuy tyimpumi payqa
> runakunata yanapanqa
> shumaqta rikar” nir.

[10]Tayta Dyusmi, tukuy tarpukuq runakunataqa simillata qun. Chaynulla mikunanllapata kusichananpaqpis qun. Tayta Dyus runakunata simillata quqmi, qamkunatapis kusata yanapashunqallapa mana imayjun runakunata yanapanaykillapapaq. Chay runakunata yanapatkillapaqami, masna Dyuspiqa kriyinqallapa. [11]Chaynuqami, qamkunaqa tukuy ima munashaykillapatapis tarikunkillapa. Chaymanta aligrilla qukunaykillapapaq. Nataq chay tantashaykillapa qillayta ministiqkunaman nuqakunawan kaĉhatkillapaqa, nuqanchikkunarayku chay runakunaqa, Dyusta payji ninqallapa.

[12]Chaqa kriyiq masinchikkunata chaynu yanaparqa, manami faltaqninlatachu apanchik. Ashwanmi yanaparqa, kusata yarpuchinchikllapa Taytanchik

Dyustapis alabananllapapaq. 13Chaymi paykunaqa alabanqallapa Dyusta. Chaqa chaynu yanapatkillapaqa paykunaqa intrakanqallapa, chiqapta qamkunaqa Jesucristupa shumaq rimayninta kasunkillapa nir. Chaynullami paykunaqa Dyusta payji ninqallapa qamkuna yanapashaykillapapaq, paykunapaq, ukkunapaqpis. 14Paykunaqami, Dyusman kusata mañakunqallapapis qamkunata munashurllapa, qamkunarayku Dyus paykunatapis yanapashanllaparayku. 15¡Payji niypaq Taytanchik Dyusta, Jesucristuta kaĉhamur kusala shumaqta yanapamashanchikpaq! ¡Chaypaqqami mana imanupis kutichiyta puytinchikchu!

Pablumi apustul kashanrayku riman

10 1Kriyiq masiykuna, imanutaq Jesucristumaqa kusa allin kashanrayku mana piñakun imachu, chaynullami nuqapis qamkunata rugashunillapa ama nuqapaq ukmanta yarpunaykillapapaqchu. Chaqa qamkunamanta wakinkunaqami ninllapa: Nuqa qamkunawan karqashi kusalata manchashurllapa kusa shumaqlata yaĉhachikuni. Nataq wakaqpi karqashi kusala marraju tukur anyaqnulla iskribishunillapa nir. 2Chaynu yarpumaq runakunaqa rimanllapa, Jesucristupi mana kriyiq runa yupayshi munayniyllamanta imatapis rurani nir. Manaraq qamkunaman shamuyar, paykunata willani ama washayta rimananllapapaq. Manami munanichu chay kriyiq masinchikkunata anyar willaytaqa. Nuqa rir-raqmi chay washayta rimaqkunataqa, imapaqpis karanta willar qamkunamantaqa chiqanchashaq. 3Chiqaptari chaymantaqa kawsaq runa kanchik. Piru manami kay pachapi mana kriyiq runakuna ĉhiqninakunllapa chaykuna yupaychu kanillapa. 4Chay armanchikkunata washakanapaq purichinchik chayqami, mana kay pachapi runakuna armanwan lisyakur wanuchikunllapa chaywanqa chayllachu. Nuqanchikkunapa armanchikllapaqami, Dyuspa pudirnin. Chay pudirwanmi chay mana allin kaqkunatapis nuqanchikmanta chiqanchayta puytinchik. 5Chaywanmi chay yanqa illaqta rimar llullakuqkunatapis tukchichuwan. Chaynulla chay paylla, Dyusta mana riqsinata munar alabakaqkunamatapis, tukchichuwan. Tukuy runakunapa yarpuynintami, Jesucristuta qunchik paypina kriyinanllapapaq. 6Chaynumi qamkuna chiqapta kasukutkillapanaqa, kastigaypaq chay kusata kriyiyar, chaymanta mana kasukuqkunataqa.

7Qamkunaqa kwintata qukayllapa imami qamkunapiqa pasayan nir. Chaqa qamkunamanta wakinmi, ukmanta yarpunllapa nuqapaqqa. Chaymi nini, mayqanpis chiqapta Jesucristupaq yaĉhachikuq karqa, nuqapaq kriyinmanllapa paypaq yaĉhachikuni nir. 8Dyusmi nuqata paypaq yaĉhachikunaypaq nimasha. Chaymi, payqa alabakananpaq yaĉhachikun nimatinllapamapis, mana pinqakunichu. Chaqa Dyusninchikmi nimasha paypaq allita yaĉhachikunaypaq. Chayna runakunaqa, Dyusmanta ama akrakarchu, ashwan paywanna kananllapapaq. Chaqa payqa mana qamkunataqa mana allinta yaĉhachishunayllapapaqchu nimasha. 9Amami yarpunkillapachu chay kartaypi nanaq nanaq iskribirqa manchachishunayanillapa nirqa. 10Chaqa wakinkunami ninllapa: Jesucristupi kriyiq tukurshi, kartaykunapiqa nanaq nanaq yaĉhachikuni nir. Chaynulla ninllapapis, yataykillapapi karqashi, manchakur mana

mayqantapis nanaq nanaqqa yaĉhachinichu nir. 11Piru mayqan kaykunapaq rimaqqa, kayta yaĉhanman: Nuqa shamurqami chay kartaypi willashushayllapataqa, karanta rimashaq mana manchakurchu.

12Chaymi chay mana allinta rurar alabakaqkunawan chaylla kaytaqa mana munanichu. Chaqa paykunaqa yarukuna kar, alabakar imaqa, munayninllamanta imatapis yaĉhachikur, kusala mana allintachu tukunllapa. 13Nataq nuqakunata-shuypaqa, Dyusmi akramashallapa imatapis kashanta yaĉhachishunayllapapaq. Chaymi mana imatapis mancharchu yaĉhachishunillapa. Chaqa Dyusmi nimashallapapis qamkuna Corintupi kaqkunaman shamunayllapapaqqa. 14Chayraykumi nuqakuna imata ruranayllapamantaqa, mana imatapis ukmankunataqa ruranillapachu. Chayta ruranaypaqqa, manallana shamunaytachu puntata shamusha karay chaynuqa. Nuqakunami puntataqa shamurayllapa Jesucristupa shumaq rimayninta yaĉhachishuqllapaqa. 15Chaymi, nuqakunaqa mana alabakanillapachu ukkuna rurashanpaqqa, nuqakuna rurayashayllapamanta ukmankunata rurarqa. Ashwanmi nuqakunaqa qamkunawan imatapis masta rurayta munanillapa. Chaynu masta yaĉhachishutiyllapaqa, mastana kriyinaykillapapaq Jesucristupiqa. 16Chaynulla munanillapa, qamkuna kayashaykillapamanta uklawkunata rir yaĉhachikuyta. Piru manami ukkuna yaĉhachikuyashankunamanqa yakapakanayanillapachu, ama alabamananllapapaq chay ukkuna yaĉhachikushanpaqqa.

17Mayqanpis kusa runa nisha kayta munarqa, Tayta Dyus kusa runa nishapaq tikratin chaynuqa kanqa. 18Chaqa mayqan kusa allin runaqa, manami payllaqa alabakananchu. Ashwanmi Tayta Dyus alabatin, kusa allinpaq riqsikashaqa kanqa.

Pablumi mana chiqap apustulkunapaq riman

11 1Yaru yupay nuqa willashutiyllapamapis, icharaq uyakumankimanllapa. Imanu katiypis uyakumayllapari. 2Dyusqami mana munanchu qamkuna chay llullakuqkunata kasunaykillapapaqqa. Chaynumi nuqapis mana munanichu chay llullakuqkunata kasunaykillapataqa. Chaqa nuqami, Dyuswan uk tratuta rurashana kani qamkunapaq, imanuĉhi uk runamaqa warmi wamranta mayqanwan kasarachinanpaq tratuta rurashana katinqa, manana ukwan kayta puytinnachu, chaynu Jesucristulawanna kanaykillapapaq. 3Piru manchakunimi, imanutaq dyablumaqa kusala bibu kar largu kurupaq tikrakar, Evamataqa llullachir ingañaran, chaynulla qamkunatapis imanupiqa ingañashunmanllapa nir. Chaynu katinqa, Jesucristupi kusata kriyinaykillapamantaqa, ashwanmi manana munarnachu purinkimanllapa. 4Qamkunami, chiqapta Jesuspaq yaĉhachishushayllapamanta, ukkuna ukmanta Jesuspaq yaĉhachishutinllapapis, kriyiyta puytiyankillapa kanqa. Chaynulla ukman ispiritu kaqwanpis kayta puytinkillapa chay shumaq Ispirituwan kashaykillapamatapis dijarna. Chaynullami ukman yaĉhachishushanllapakunapi kriyiyta puytinkillapa kanqa nuqakuna willashushayllapataqa qunqarna. 5Chaynu katinmapis Dyuspa apustulnin tukuqkunamantaqa nuqaqa masta yaĉhani. 6Rimanaypaqĉhi imanupiqa mana shumaqtachu rimayta puytini. Piru yaĉhaytaqami yaĉhani. Nuqakunami rikachishusha kanillapa imakunatapis rurar ima, yaĉhanaykillapapaq chiqapta yaĉhani nir.

7Imanutaq yarpunkillapa. ¿Manachu allinta tukusha kashaq yaĉhachishurllapa, nuqalla trabajar ministishay-

kunata tarikur, mana imalatapis mañakushurllapaqa? Nuqami yaĉhachishushallapa kani, Jesucristupi chiqapta kriyir kawsanaykillapapaq nir. Icharaq kwintata qukankimanllapa mana kubrar imachu yanqala yaĉhachishushayllapaqa kusa allin qamkunapaqqa nir. 8Nuqaĉhi wakin kriyiq masinchikkunapa qillayninta kitasha yupay kani, yaĉhachishutiyllapa qillayta qumatinllapa ayparqa. 9Qamkunawan kar imay faltamatin ministirmapis, manami qamkunataqa imatapis mañakushurayllapachu. Ashwanmi Macedoniamanta wakin kriyiq masinchikkuna ĉhamur yanapamaran ministishaykunapiqa. Manami qamkunata mañakushuyllapataqa munaraychu. Chaynullami maydiyapis kashaq. 10Chiqaptami nishaykillapa: Jesucristupaq tukuy yaĉhachishushayllapaqami, chiqap nir. Chaymi kusa aligrila Acaya lugarpi, mana imatapis mañakurchu yaĉhachikutiyqa, mana imanimaytapis puytinqallapachu. 11Qamkunaĉhi chaynu rimatiyqa nuqapaqqa ninkillapa: Mana munamarninchikchu chaynuqa tukuyan nir. ¡Piru Dyusmi yaĉhan chiqapta munashuyanillapa nirqa!

12Nuqaqami maydiyapis mana qamkunamanta imakunatapis aypashaqchu. Chayna, Dyuspaq yaĉhachikunillapa nir alabakar puriqkunataqa riqsinanllapapaq, llullakurla purinllapa nir. 13Chay paykunaqami, Jesucristupa apustulninkuna yupay tikrakar ingañakur purinllapa. 14Yaĉhashanchikllapanu, paykunaqami chaynuna purinllapa. Chaqa Satanasmaqa, Dyuspa kusa shumaq angelnin yupay tikrakar purin-ari. 15Chaynu katin-ari, chay paypa kaqninkunamaqa llallinllana kusa allin runakuna yupay tukur purinllapa. Piru paykunaqa chay rurashanllaparayku, ¡imanu tukukaq kanqallapa!

Pablumi apustul kar qischakaran

16Qashan willashaykillapa, ama mayqanpis nuqapaqqa yarpunqachu yaruyasha nirqa. Imanuĉhi apustulkuna yupay tukur alabakar yaĉhachishutinllapa uyakunkillapa, chaynulla nuqatapis uyakumayllapa yaĉhachishurllapa nuqa alabakar willashutiyllapamapis. 17Nuqalla alabakarqami yaru kayman. Chaqa Amitunchikqa manami nuqalla alabakanaypaqchu nimasha. 18Chaynu katinmapis, imanuĉhi wakin runakuna alabakar purinllapa, chaynulla nuqapis alabakashaq. 19Qamkunami kusata yaĉhankillapa. Piru, kusa shumaqta uyakunkillapa chay yaruyasha yupay chaykuna yaĉhachishutinllapaqa. 20Paykunami sirbikuchishunllapa, imaykillapata aypanllapa, ingañashunllapa, chaynulla imata yupay musyashunllapamapis. 21Nataq nuqa, qamkunawan mana chaynu kashayrayku, “Wakqa kusalata manchakun” nimatinllapamapis, kusala aligri kani chay nishayrayku, mana paykuna yupay llullakusha ima karchu.

Piru ukkuna alabakanatinqa, nuqapis alabakaq qallarishaq, yaruyasha nimatkillapamapis. 22¿Paykunachu hebreo runakuna? Nuqapismi hebreo runa kani. ¿Paykunachu Israel runakuna? Nuqapismi Israel runa kani. ¿Paykunachu Abrahampa ayllunmanta? Nuqapismi Abrampa ayllunmanta kani. 23¿Paykunachu Jesucristupa sirbikuqninkuna? Nuqaqami ashwan paykunamantaqa Jesucristupaqa mas sirbikuqnin kani. Kaynu nitiyĉhi nimankillapa, “Wakqa yaruyasha” nir. Chaynumapis, nuqaqami paykunamantaqa masta yaĉhachikur trabajasha kani. Nuqatami prisumashallapa paykunamantaqa masta. Paykunamantaqami masta maqamashallapa. Chaynulla yaqqami

wanuchimashallapamapis. 24Sinku kutimi Israel runakunamanta karguy-junkunaqa, trintay-nwibi (39) kuti wipyarlla kastigamashallapa. 25Kimsa kutimi qirullawan maqamashallapa. Uk kutiqami rumillawan sitamashallapa. Kimsa kutimi nuqa riyatiyqa yaku karrupis mar yakuman chinqaran. Chaymi ĉhuqanaymanta washakar, uk unaqta uk tutata yurqaray mar yakupa ĉhaypinpi, tarimananllapakaman. 26Kusatami purisha kani. Chaymi riyukunamapis yaqqa apamaran, suwakuqkunamapis yaqqa suwamaran. Chaynulla pwiblu masiykuna, uklawmanta runakunamapis yaqqa imanachimaranllapa. Pwiblupimapismi yaqqa imapis pasamaran. Chunllaq lugarkunapi, mar yakukunapi, chaynulla chay mana chiqapta kriyiqkunapa rurinpi katiypis, yaqqa ima mana allinkunapis pasamaran. 27Kusatami trabajasha kani. Chaynulla riqchaq imakunata pasasha kani mana yaĉhaypaqkunata. Kusa achka kutimi mana punushachu kani, mana mikushachu kani, chaynulla yakunarmapis alliplata qischakasha kani. Mana raĉhpay katinmapis, qasaykunapi kusalata qischakasha kani. 28Kay willashushayllapanu qischakasha karmapis, ashwanmi masta nuqaqa yarpukuni wakin kriyiq masinchikkunapaq. 29Mayqan uchapi ishkitinqa, nuqaqa llakir mañakuni uchanmanta washakananpaq. Mayqan uk kriyiq masinchikta uchakuchitinqa, nuqaqa kusalata piñakuni, chay uchakuchikuqpaqqa.

30Nuqami chay qischakashaykunapaq alabakani, mana chay llullakur rimaqkuna nubliru tukurla alabakanllapa chaykuna yupaychu. 31Tayta Dyus, chaynulla Amitunchik Jesuspis, paykuna chiqap allinla kar tukuy tyimpu alabakan chay paykunami yaĉhan imatapis chiqapta rimani nir. 32Damasco pwiblupi nuqa katiymi, gubyirnu Aretaspa ikillan kaq chayqa, kaĉhakuran gwardyakuna kuytakunanllapapaq chay pwiblumanta lluqshina punkukunapi. Chayna yarqushaq nitiyqa aypar prisumananllapapaq. 33Piru, ukkunami nuqata kanastapa rurinlapi, pwiblupa atun patan llutakashanpa bintanalata waqtalawman yarquchimatin, paykunamantaqa washakaray.

Pablumi rikapakushanpaq parlakuran

12 1Manami imatapis gananchikchu nuqanchiklla alabakarqa. Chaynu katinmapis alabakaq yupaymapis willashaykillapa, chay rikashaykunapaq Dyus intrachimashanta.

2Katursi añunami apakaray Dyus tayashan syiluman.[c] Manami yaĉhanichu kwirpuntiychu apakaray, manaqachu Ispirituylapi. Chaytaqami yaĉhan Tayta Dyusla. 3Piru yaĉhanimi, Tayta Dyuspa pullan karay nir. Manami yaĉhanichu kwirpuntiychu apakaray, manaqachu Ispirituylapi. Chaytaqami yaĉhan Tayta Dyusla. 4Chaypiqami mana uyapashanchik rimaykunata uyaparay. Chay uyapashaykunataqami mana mayqantapis parlanaypaqchu nimasha Tayta Dyusqa. 5Nuqami kusalata aligriyani Tayta Dyus kawsashan syiluta rikachimashanrayku. Chay rikashaykunarayku alabakaypaq yupay kani. Piru ashwan mana kusa runa nishapaq riqsimashanllaparayku, qischakashayrayku imami kusata alabakani, tukuy runakuna yaĉhananllapapaq, Tayta Dyus kusata yanapaman

c 12.2 Tayta Dyus tayashan syilu nirqami intrachimanchik kimsa anap kaq syiluman nir.

nir. 6Imanupi nuqalla alabakanar chay
rikashaykunapaq rimarmapis, chiqap-
taqa mana yaru yupaychu kashaq.
Chaqa chiqaptari rimayani. Chaynu
katinmapis mana rimanichu, runakuna
ama yarpunanllapapaq nuqa kusata
alabakanar chaynu rimani nir. 7Chaymi
nuqata, Tayta Dyus syilupi rikachima-
shankunata rimatiy, ama wakqa kusa
runa nisha nimananllapapaqmi,
Jesucristuqa mana uchakusha katiyma-
pis dijamasha qischakanaypaq. Chay
qischakaymi Satanasmanta kar uk kasha
kwirpuyllaman yaykuq yupay.
8Chayraykumi, kimsa kutina Amitun-
chikta mañasha kani chay qischakay-
kunata nuqamanta ashuchinanpaq.
9Piru Amitunchik Jesucristumi chay
qischakaykunata mana ashuchirchu,
ashwan kaynu nimaran: “Nuqami tukuy
ministishaykikunapi yanapashayki.
Chaqa nuqapa pudirniytaqami
riqsinllapa, chay mana kwintachaypaqla
runakunapi” nir. Chayraykumi nuqaqa
aligrila alabakani chay mana kwinta-
chakaypaqla kashayrayku, chayna
Jesucristuqa imapipis yanapamananpaq.
10Tukuy kaykunaraykumi aligriyani,
Jesucristuta sirbishayrayku qischaka-
shaykunapaq, mana kwintachakaypaqla
kashayrayku, imakunata ministishay-
rayku, ĉhiqnimashanllaparayku,
llakishayrayku ima. Tukuy kaykunatami
pasaray, Jesucristurayku. Chaqa mana
kwintachakaypaqla karmapis, ashwan
yaĉhanimi Tayta Dyus masta yanapa-
man nir.

11Qamkuna chiqapta intrakanaykil-
lapata munarĉhi, nuqallapaq rimashay-
rayku, nimashaykillapanu yaru yupay
karay. Chaynu katinmapis, chay ukkuna
apustulkuna yupay tukur yaĉhachishu-
tinllapa alabanaykillapamantaqa,
nuqata yanqa imanula katiymapis
alabamanaykillapapaqqa kasha.
12Chaqa nuqapaqqami yaĉhanqallapa
Jesucristupa chiqap apustulnin kani
nirqa, milagrukunata, mana ruraypaq
shumaq imakunata, kusa dispantakay-
paqkunata, mana shaykuq ruratiy
rikashaykillaparayku. 13Chayraykumi
tapushaykillapa: ¿Imatataq kananqa
yarpunkillapa? Qamkunawan karmi
mana imatapis mañakushurayllapachu,
ukkuna imanutaq mañakushuranllapa
chaynuqa. ¿Qamkunata mana mañashu-
shayllaparaykuchu rimapakunkillapa?
Chaynu qamkunapaq mana allin yupay
katinqa, ¡pirdunamayllapari!

Pablumi Corintupi kriyiqkunata qashan watukunanpaq yarpuran

14Nuqaqami listuna kani qashan
kimsa kutipaqna shamur watukushunay-
llapapaqqa. Chaynulla kanan shamurpis
mana qillaytaqa mañakushaykillapachu.
Manami nuqaqa imaykillapa kaqtaqa
munanichu. Ashwanmi qamkunata
munashunillapa. Yaĉhashanchikllapanu,
uk runami qillayta tantakun wamran-
kunapaqqa. Manami taytanpaqqa
wamrankunachu tantanllapa qillaytaqa.
15Chaymi nuqamaqa Taytaykillapa
yupay kar, kusa aligrila yanapashayki-
llapa tukuy imay kaqniykunawanpis.
Chaynulla nuqa kusata munashutiy-
llapa, qamkuna mana yaqqa munamat-
killapamapis, imanupis yanapashayki-
llapa byinnikillapapaq.

16Nuqaqami mana imatapis mañaku-
shurayllapachu. Chaynu katinmatapis
wakinkunaqa ninllapa, nuqaqashi
kusala bibu imanulapis qillaykunata
mañashurllapa aypakusha kani nir.
17Piru willamayllapa: ¿Nuqa kaĉhamu-
shay runakunachu mayqanninllaqa
llullachishurllapa imaykillapata
nuqaman aparan? 18Titutami nuqaqa
kaĉhamuray watukushunanllapapaq.
Chaynulla paywanqa uk kriyiq

masinchikllapata kaĉhamuray.
Nimayllapa: ¿Tituchu ingañashuranllapa? ¡Manami mana! Nuqaqami Tituwanqa chay yarpuylla kar, imatapis chayllata ruranillapa.

19Manaqaĉhi qamkunaqa yarpunkillapa, chay rimashaykunarayku diskulpamanaykillapata munar chaynuqa rimayani, nir. Manami chaynuqa kanqachu. Chaqa, nuqami Dyuspa naypanpi rimani Jesucristupi kriyiq kar. Tukuy kaykunami munashay kriyiq masiykuna, qamkuna masta Dyusninchikta kasur, paypi kriyinaykillapapaq. 20Chaqa nuqaqami yarpukuni, rikashuqllapa shamurqa mana munashaynulla taqtachu tarishuymanllapa nir. Chaynulla yarpunipis, qamkunaqa mana piñakushallataqa rikamanayankillapachu kanqa nir. Chaqa qamkuna mana allinta tukushaykillaparaykumi, shamurqa imatapis karanta willashuymanllapa. Yarpunipismi, imanupiqa willanakur, inbidyanakur, piñachinakur, munashaykillapata rurar ukmanta tukuyankimanllapa, washaykillapata rimanakuyankimanllapa nir ima. Chaynulla imanupiqa, ukmanta willanakur piñachinakuyankimanllapa, qamkunalla alabakayankimanllapa, mana allinta tayankimanllapa nir ima. 21Manchakunipismi, qashan watukushuqllapa shamutiy Dyusninchikpa naypanpi qamkunarayku nuqa pinqakuyman nir. Chaynuqa kusalata waqayman wakinnikikunarayku. Chaqa paykunaqami unaymanta-pacha uchakushallapa. Manami chay mana allin rurayashanllapataqa dijashallapachu. Chaynumiri ukwan ukwan punullapa, imatapis munashanllapalata rurar ima tanllapa mana tantyakarchu.

13 1Kaywanqami kimsa kutipaqna nuqaqa watukushuyanillapa. Tukuy imapaqpis ishkay manaqa kimsa tistigu “Arí” nitin chiqapqa kanqa, manaqa mana. Chaymi chiqap katinqa chay mana allinta tukusha chayqa kastigakayanqa. Chayraykumi kanan qashan watukushuqllapa shamurqa, kimsa kutipaqna willashaykillapa amana mana allinkunata ruranaykillapapaq. 2Naypaqta ishkay kutipaqna watukushuqllapa shamurmi, chay uchakur puriqkunataqa willarayna amana chaykunata rurarnachu purinanllapapaq. Chaymi kanan kimsa kutipaqna watukuq shamurqa, nuqalla kimsa tistigu rikaq yupay karanta willar chiqanchashaqllapa. 3Chaqa qamkunaqari mana kriyimayankillapachu. Munayashaykillapataqami rikachishaykillapa, chaypiraq kriyimanaykillapapaq, nuqaqa Jesucristo willamashanta willashunillapa nir. Jesucristuqami mana yanqa runala yupaychu tratashunllapa. Ashwanmi Jesucristuqa imapaqpis nanaq nanaq willashunllapa. 4Chiqaptami mana kwintachakaypaqla yupay karmapis, kruspi klabatinllapa wanuran. Piru ashwan kananqa kawsayan Dyuspa kusa pudirninwan. Chaynulla nuqakunapis pay yupay mana kwintachaypaqla kanillapa. Piru paywan pulla kar Dyuspa pudirninwan kawsarmi, willashunillapa qamkunapis Dyuswanqa pullana kanaykillapapaq.

5Qamkunalla riparakayllapa imanu kashaykillapapaqpis. Chayna yaĉhanaykillapapaq chiqaptachu Jesucristupi kriyinkillapa nir. ¿Manachu kwintata qukankillapa Jesucristuqa qamkunapa pullaykillapa nir? Imanupi riparakar Dyus munashannullata mana rurashallapa karqari, yaĉhankillapana mana Jesucristuwanchu kankillapa nir. 6Nuqaqami kunfyakani chiqapta kriyinkillapa nir. Chaymi ninkillapa, Jesucristupa apustulnin kar yaĉhachishushayllapaqa chiqap kasha nir. 7Chaymi Tayta Dyusman mañakuni,

qamkuna ama ima mana allinkunata ruranaykillapapaqnachu. Nuqaqami mana qamkuna nuqapaq chiqapta rimayasha ninaykillapapaqchu mañakuni. Nuqaqami mañakuni rurashayllapakunaqa mana sirbinchu nitinllapamapis, ashwan qamkunaqa allinkunalatana ruranaykillapapaq. 8Chaqa manami chiqap kaqkunamanta ima mana allinta rurayta puytinchikchu. Ashwanmi chiqap kaqkunalata ruranapaq allin. 9Chayrayku aligriyani wakinkuna mana kwintachamatinllapamapis. Chaqa qamkunami Dyusta mas allita kasur paylapi kriyinkillapa. Chaymi maydiyapis mañakuyashaq, qamkunaqa allinlana kanaykillapapaq. 10Kay kartatami puntataqa iskribimuni qamkunaman manaraq watukushuqllapa shamuyar. Chayna shamurqa, ama nanaq nanaq willashunayllapapaqchu imanu kashaykillapapaqpis. Ashwanmi Tayta Dyusqa nimasha qamkunata intrachishutiyllapa paypi masta kriyinaykillapapaq. Manami munanchu qamkuna disanimakur paymanta chiqanchakanaykillapataqa.

Pablumi tukukananta saludakuran

11Kriyiq masiykuna, kay kartayta iskribir tukchinaypaqqami nishaykillapa: Kusa shumaqta kawsar, waran waran mas shumaqta kawsaytana yarpuyllapa. Chaynulla animachinakur ima tukuynikillapa uk yarpuylana shumaqta kawsayllapa. Chayna Dyus munamaqninchik, shumaqchamaqninchikqa qamkunawan kanqa.

12Uknikillapa uknikillapa kusa rispituwan shumaqta saludanakuyllapa.[d] 13Tukuy kriyiq masinchikkunami saludashunllapa.

14Amitunchik Jesucristumi llakipar yanapashunqallapa. Tayta Dyuspismi munashunqallapa. Chaynulla Santu Ispiritu-shuypaqa pullaykillapa kanqa shumaqta tanaykillapapaq.

Chaynumi kanqa.

---

d 13.12 Kusa rispituwan shumaqta saludanakuyllapa nirqami niyan, unaykuna muchanakur saludanakuq kashanrayku.

Gálatas

Pablumi kartanta kaĉhan Galaciapi kriyiqkunaman

Prubinsya Galaciapi kaq pwiblukunapimi apustul Pabluqa Amitunchik Jesucristupaq yaĉhachikutin, kusalata kriyiranllapa. Chaymantami uklawmanna riran Pabluqa yaĉhachikuqqa. Chaykamanqami Israel pwiblumanta mana allinta yaĉhachikuqkuna Galaciaman ĉhamur, kriyiqkunataqa Pablupaq kaynu nir willaran: “Pabluqa manami apustulchu, Jesucristupaq yaĉhachikunanpaqqa” nir. Chaynullami niranpis: “Pabluqami mana Jerusalenmanta apustulkuna yupaychu yaĉhachikun” nir. Chaymi chaynu chay runakuna mana allinta rimayashanllapapaq, Pabluqa kay kartata kaĉharan allita intrakananllapapaq (1.11–2.21).

Chaynullapismi chay mana allinta yaĉhachikuqkunaqa kaynu nir yaĉhachikuyaranllapa: “Jesucristupi kriyirmapis, washakanaykillapapaqqa Moisés mantakushanta kumpliyta ministinkillapa”. Chaynu nir yaĉhachikuyanllapa nir yaĉharmi Pabluqa kay kartata kaĉharan intrakananllapapaq, chay mantakuykunaqami Jesucristo shamunankalaman kasunallapapaq karan nir. Chaynullami intrachiranpis Jesucristupi kriyirqami, Moisés mantakushankunata mana kumplirmapis washakayta puytinchik nir (3.1–5.12).

Chaymi Galaciamanta kaqkuna Moisés mantakushanta mana kumpliyta puytir, uchakurlla kawsanantaqa Pabluqa mana munaranchu. Chayraykumi kay kartata kaĉhar intrachiran, Santu Ispiritu munashannullana kawsananllapapaq nir (5.13–6.10).

Pablumi saludakun

1 [1-2]Kriyiq masiykuna, nuqa Pablumi tukuy kaypi kaq kriyiq masinchikkunawan kay kartata iskribishunillapa qamkuna chay prubinsya Galaciapa pwiblunkunapi taqkunaman. Chaqa yaĉhashanchikllapanumi, Tayta Dyusqa Wamran Jesucristuta wanushanmanta kawsachimuran. Chaymi ashwan Jesucristuqa paylla Taytan Dyuswan akrar kaĉhamaran apustulnin kar, shumaq rimayninta yaĉhachikunaypaqqa. Manami runakuna imachu nuqataqa akrar kaĉhamashallapa.

[3]Chaymi Taytanchik Dyusta, chaynulla Amitunchik Jesucristutapis kusalata mañakuni llakipar tukuy imapi yanapashunanllapapaq, chaynulla kusala shumaqta kawsachishunanllapapaq ima nir. [4]Chaqa allita yarpuyllapa: Taytanchikllapa Dyus munashannulla rurarmi, Jesucristuqa paylla wanuran uchanchikllaparayku. Chaynullami wanuranpis yanapamashallapa kanankuna kusala saqra mana allinkuna kan, chaykuna-

taqa amana rurarnachu kawsanallapapaq ima. 5¡Chaynami ashwan, Taytanchik Dyuslatana tukuy tyimpupaq alabashunllapa! ¡Chaynumi kanqa!

Jesucristupi kriyirlami washakanchikllapa

6Yaĉhashanchikllapanu, Jesucristumi kusalata llakipamashanchikllaparayku wanuran, Tayta Dyuswan shumaqchamanallapapaq. Piru chaynu katinmapis, kananqa qamkunaqa chaymatapis mana kwintacharchu, ashwan chay ukman mana allinta yaĉhachikuqkunamanna tikrakashaykillapa, chaypi kriyir washakashunllapa nir yarpur. Chayraykumi kananqa kusalata llakichimashaykillapa. Chaymi mana imanu tukushaq nirmapis yaĉhanichu. 7Piru chiqaptaqami ukniykuna, Jesucristumantaqa mana masqa mayqanpis kanchu washamanallapapaqqa. Ashwanmi chay ukmanta yaĉhachishuqllapaqa Jesucristupi kriyishaykillapamanta pantachishunanllapapaq chaynuqa yaĉhachishushallapa. 8Chaymi nishaykillapa: Jesucristupaq kusala shumaq yaĉhachishushayllapamanta, mayqan shamur ukmanta yaĉhachishuqllapaqami, Dyusmanta kusala manchaypaqta kastigakasha kanqa tukuy tyimpupaq. Chaynu nirqami mana wakinlapaqchu chaynuqa niyani. Chaymi nuqalla kar, manaqa syilumanta angelkuna shamur chaynu ukmanta yaĉhachikurllapaqami, mana washakarchu Dyusmantaqa kusala manchaypaqta kastigakashana kashaqllapa. 9Chaymi qashan chayllata nishaykillapapis: Mayqanpis chay washakanaykillapapaq kusala shumaq kaqta intrakashana katkillapa ukmanta yaĉhachishurllapa pantachishuqllapaqami, Dyusmantaqa kusala manchaypaqta kastigakasha kanqa tukuy tyimpupaq nir.

10Piru nuqaqa manami munanichu runa masiykuna wakqami kusala allinta yaĉhachikuyan nir alabamanantaqa. Ashwanmi ima rurayashaypipis, Tayta Dyus allintami rurayanki nimananta munani. Chaqa runa masiykunala ima rurayashaypipis alabamananlapaq rurayarqa, manami Jesucristupa sirbiqninchu kayman.

Pablumi Jesucristo akrashanpaq intrachikun

11Kriyiq masiykuna, allita intrakayllapa: Imanu kriyir washakanaykillapapaq nir yaĉhachishushayllapaqa, manami runakuna yarpushan imachu. Ashwanmi Dyusmanta kar kusala chiqap. 12Chaqa chay yaĉhachishuyashayllapataqa manami yanqa runakunamantachu yaĉhakusha kani. Ashwanmi Jesucristo paylla allita intrachimasha tukuy chaykunapaqqa.

13Piru qamkunami nuqapaqqa uyapashaykillapa kasha kanqa, imanumi unayqa Israel runa masiykuna Jesucristupi kriyiqkunapa ikinpi qischanaypaq puriq kani nir. Chaymi chay kriyiqkunataqa limpu tukchiyta yarpuq kani. 14Chaqa unayqami nuqaqa, Israel rukuyllapakuna yaĉhachikushankunata wakinniykunamantaqa masta kasur ima kusata yaĉhakusha karay. 15Piru Tayta Dyusqami kusala llakipakuq kar, unaylla manaraq nasiyatiy akramashallana karan, paypaq yaĉhachikunaypaqqa. 16Chaymi chay munashan tyimpupi Wamran Jesucristuta riqsichimaran, rir shumaq rimayninta mana Israel runakunata yaĉhachinaypaq. Chaynu yaĉhachikuq kaĉhamatinqa manami mayqantapis tapuq rirayraqchu Jesucristupaqqa. Ashwanmi Taytanchik Dyuslla allita intrachimaran Jesucristupaqqa. 17Chaynulla manami Jerusalén pwiblumanmapis riraychu, chay punta

apustul kaqkuna Jesucristupaq intrachimananpaqqa. Ashwanmi mana tardarchu riray Arabia lugarman. Chaymantami qashan tikrakamuray Damasco pwiblullaman.

18Chaymantami kimsa añumantaraq[a] Jerusalén pwibluman riray Pedruta riqsiq. Chaymi chaypi tarir, paywan kinsi diyalata kidaray.

19Piru chaypi karqami, wakin apustulkunataqa mana rikaraychu. Ashwan Amitunchik Jesucristupa uknin Santiagulawan[b] tarinakurayllapa.

20Chaymi nishaykillapa: Kay iskribir willashuyanillapa chayqami chiqap. Chaqa tukuy kay nishuyanillapa chaypaqqami, Tayta Dyus yaĉhan kusala chiqap nirqa.

21Chaymantanami Siria, chaynulla Cilicia pwiblumanna riray.

22Piru Judea pwiblupi, Jesucristupi kriyiq masinchikkunaqa manaraq riqsimaranllapachu chay tyimpuqa. 23Piru mana riqsimarllapapismi, ukkuna parlatin uyapashana karanllapa kaynu niqta nuqapaqqa: “Jesucristupi kriyiqkunatami tukchiyta munar, unay uk runa kusalata qischamaqninchikllapa chayqami, kananqa Jesucristupa shumaq rimaynintana yaĉhachikuyan” nir. 24Chaynu nuqapaq yaĉharllapami, Tayta Dyustaqa kusalata alabaranllapa.

Apustulkunami Pablutaqa apustulpaqna riqsiranllapa

2 1Chaymantami katursi añu pasatinraq qashan riray Jerusalén pwiblumanqa, kriyiqkunapa rikaqninkunata watukuq. Chaypiqami Bernabiwan riray, Tituta apar. 2Chaynuqami riray, Tayta Dyus chaynu rinaypaq nimasha katin. Chaymi Jerusalén pwiblupi karnaqa chaypi kriyiqkunapa rikaqninkunalawan tantanakurayllapa. Paykunataqami kaynu intrachiray: “Nuqaqami mana Israel runakunata yaĉhachiyani Jesucristupi kriyir washakananllapapaq” nir. Chaqa manami munaraychu nuqapaq ukmanta yarputinllapa chay yaĉhachikuyashayqa yanqalla yupay kanantaqa. 3Piru chaypiqami kriyiq masiykunawanqa kusala shumaqta yarpuchinakurayllapa. Chaynu karmi pullay risha kaq kriyiq masinchik Titutapis michka Grecia pwiblumanta kar, mana Israel runa katinmapis manami niranllapachu: “Qamqa chay siñal kustumrita ruray” nirllapamapis.

4Nataq chaynu tantakasha katiyllapaqami, chaymanqa mananula ĉhasha karanllapapis Jesucristupi kriyiq tukuqkuna. Paykunaqami Moisés mantakushankunallawanraq kar, kay mantakuykunata kasurmi washakanchikllapa nir uk sirbikuqta yupay amalas rurachimanaranllapa, michka nuqakunaqa Jesucristupi kriyirlami washakanchikllapa nir yaĉhatiyllapamapis. 5Piru chaynu yaĉhachikutinllapapismi, nuqakunaqa mana paykunataqa kasurayllapachu. Chaqa nuqakunaqami munarayllapa, chiqap Jesucristupaq yaĉhakushaykillapapi allita kriyirla pay munashanlata rurar kawsanaykillapapaq.

6Nataq chay kriyiqkunapa rikaqnin kriyiq masinchikkunaqa, manami chay yaĉhachikuyashaykimantaqa kaynu ukmanta yaĉhachikuy nirlamapis willamaranllapachu. Piru nuqaqa chay kriyiq masinchikkuna imanu yaĉhachikunaypaq nimasha katinmapis, manami chaylawanqa Tayta Dyuspaqqa allinna kani niytaqa puytinaytachu. Chaqa

---

a 1.18 Kay kimsa añumantaraq nirqami niyanchik kriyishanmanta kimsa añu pasashana katin nir. **b 1.19** Chay Santiagullami shutiqpis “Jacobo”.

Tayta Dyusqa manami runa masinchik allintami rurayanki nimashanchikraykuchu, allinpaqqa rikamanchikllapa.
7Chaymi chay kriyiqkunata rikaqkunaqa kaynu kaynu yaĉhachikuy nimanan-mantaqami, ashwan allita kwintata qukaranllapa: Waktaqami Tayta Dyus akrasha apustulnin kananpaq. Chayna rir, Jesucristupaq yaĉhachinanpaq mana Israel runakunata, imanutaq Pedrumataqa Tayta Dyusqa akrasha kay Israel runakunata yaĉhachinanpaq nir. 8Chaqa allita yarpuyllapa: Pedrutami Dyusninchikqa pay paylla akrar kaĉharan rir Israel runakunata yaĉhachinanpaq. Piru nuqata-shuypaqami Tayta Dyusqa akrar kaĉhamasha rir mana Israel runakunatana yaĉhachinaypaq.

9Chaynu Tayta Dyus paypaq yaĉhachikunaypaq akramasha nir chay kriyiqkunapi kusala rispitakasha kaq kriyiq masinchikkuna Santiago, Pedro, Juan ima yaĉharanllapa. Chaymi ashwan paykunaqa nuqata chaynulla Bernabita ima makinllapata qur ima paykuna yupay apustulkunallapaqna riqsimaranllapa. Chaynami paykunaqa nimaranllapa:

"Qamkunaqa riyllapa tukuyla mana Israelmanta kaq runakunata yaĉhachiq. Nataq nuqakuna-shuypaqa yaĉhachishaqllapa kay Israelmanta kaq masinchikkunata" nir.

10Chaynu nir imami ashwan kusalata yarpuchimaranllapa chay mana imayjun kaqkunata yanapanayllapapaq. Chaymi ashwan kusa aligrila ima, nuqaqa chay mana imayjun kaqkunataqa imanullapis yanapayanina.

Pablumi Antioquiapi Pedruta anyaran

11-12Ukninchikllapa Pedruqami Antioquía pwiblupi kar, mana Israel runakunawan pulla mikur imaqa kusala allinta rurayaran. Chaymantami Jerusalén pwiblumanta wakin kriyiq masinchikkuna ĉhamuranllapa Santiago kaĉhamushanrayku. Chay paykunaqami kusalata yarpuqllapa chay siñal kustumripaq. Chaymi Pedruqa, mana siñal kustumriyjun runakunawan mikuyan nimanmanllapa nir manchakur, manana mana Israel runakunawan mikur kusala mana allinta tukuyatinmi, pay payllata anyaray. 13Chaymi chaynu Pedro, mana Israelmanta kaq runakunawan pulla mana mikunatinqa, wakin Israel kriyiq masinchikkuna, chaynulla ukninchikllapa Bernabimapis chaynulla mana allinta tukuran Pedruwan pulla.
14Chaymi chaynu tukurqa manana chiqap Jesucristupaq yaĉhakushannunachu rurayatinllapa rikarqa, Pedrutaqa tukuypa naypanpi anyaray kaynu nir:

"Qamqami Israel runa karmapis, mana Israel runakunawan pulla kawsarqa kusala allinta rurarayki. Piru kananqa, ¿imapaqnataq paykunamanta chiqanchakarqa, imanutaq nuqanchikkuna Israel runakuna rurar kawsanchikllapa chaynuta amalas rurachinayankiqa?" nir.

Jesucristupi kriyirlami maymanta karmapis washakanchikllapa

15Chaymi kriyiq masiykuna nishaykillapa: Pedruwan nuqaqami Israel runakuna kanillapa chay pwiblupi nasishayllaparayku. Chaynu karmi Israel pwiblu masiykunapaqqa mana uchayjunchu kanillapa, mana Israel runakuna yupayqa. 16Piru nuqakuna, Israel pwiblumanta karmapismi, allitana intrakasha kanillapa: Maylawmanta karmapis, Jesucristupi kriyishallapalami, Tayta Dyus uchakushanchikkunamantaqa pirdunar mana uchayjunpaqnachu riqsimanchikllapa nir. Manami Moisés mantakushankunata kasusha-

llapachu, Tayta Dyusqa pirdunamanchikllapa. Chayraykumi nuqakunapis Jesucristulapi kriyisha kanillapa, Tayta Dyus uchayllapakunamanta pirdunamananllapapaq. Chaqa manami mayqanpis washakanqachu Moisés mantakushankunata kasushanraykuqa.

17 Nataq nuqakuna, Jesucristupi kriyishallapalami Tayta Dyusqa mana uchayjunpaqnachu riqsimanchikllapa nir kriyishayllaparaykumi, wakinkunaqa nuqakunapaq kaynu ninllapa: “Paykunaqami Moisespa mantakuyninkunata manana kasunllapanachu. Chaymi kusa uchayjunna” nir. Ma, tapushaykillapa: ¿Chaynu Jesucristupi kriyishayllaparaykuchu, pay uchakuchimayanqallapa? ¡Manami! 18 Chaqa allita yarpuyllapa: Nuqapismi unayqa, Moisés mantakushankunata kasur washakanchikllapa nir yaĉhachikuq kani. Piru kananqa allita intrakasha kani, manami chaynuchu kasha nir. Ashwan Jesucristupi kriyirlami washakayta puytinchikllapa. Chaymi chaynu yaĉhachikuyar, qashan Moisés mantakushankunata kasur washakanchik nir yaĉhachikurqami, ashwan kusala uchayjunna kayman Dyuspa naypanpiqa. 19 Chaqa nuqamaqami Moisés mantakushanta kasunaymantaqa wanusha yupayna kani. Ashwanmi Tayta Dyus munashanlata ruranaypaqna kani.

20 Chaymi ashwan Jesucristulapina kriyirqa paywan kruspi pulla wanur kawsamusha yupayna kani. Chaynami kanan kay kawsayashaypiqa manana nuqalanachu kawsani. Ashwanmi Jesucristo nuqapi kawsar, payna yanapaman, allinkunalata rurar kawsanaypaq. Chayraykumi kananqa Dyuspa Wamranpi kriyirlana kawsakuni. Chaqa payqami kusata llakipamashanrayku uchaymanta washamananpaqmapis paylla wanuran. 21 Chaymi Tayta Dyusqa kusata llakipamar Wamranmatapis kaĉhamur washamashanrayku paypaqqa mana ukmanta yarpuyta puytinichu. Piru wakinkunaqami ninllapa, Moisés mantakushankunata kasurshi washakanchik nir. Chaqa chiqapta chaynu katinqa, Jesucristuqa yanqalla washamanapaq nirqa wanusha kanman.

Kriyishanchikraykumi Dyusqa Santu Ispiritunta qumanchikllapa

3 1 ¡Ay, Galaciamanta kaq yarukuna! ¿Pitaq yaruchashushallapa, Jesucristupi manana allita kriyinaykillapapaqqa? ¿Manachu qamkunawan kar, kusa intrakaypaqta yaĉhachishurayllapa: “Jesucristumi kruspi wanuran washamanallapapaq” nir? 2 Piru qamkunaqami kananqa Moisés mantakushankunapina yarpuyankillapa washakanaykillapapaqqa. ¡Ma, nimayllapa! ¿Moisés mantakushankunata kasushaykillaparaykuchu, Dyuspa Santu Ispiritunqa qamkunaman shamuran? ¡Manami! Ashwan Dyuspa Santu Ispiritunqa shamuran qamkunamanqa, Jesucristupaq uyakur, paypi kriyishaykillaparayku. 3 ¿Ima, kabal yaruchu imataq kankillapaqa? ¿Chaynu Dyuspa Santu Ispiritun yanapashutinllapamapis, mana kwintachanarchu ashwan yarpuyankillapa, nuqanchikkunala Moisés mantakushanta kasur allinta kawsarlami washakayta puytinchikllapa? nir. 4 Piru allita yarpuyllapa: Jesucristupi kriyishaykillaparaykumi kusata qischakaraykillapa. Chaynu qischakarmapis, ¿manachu imatapis yaĉhakushaykillapa? ¡Icharaq imalataqa yaĉhakushaykillapa kanman, amana yanqalla qischakashaykillapaqa kananpaq! 5 Chaqa Jesucristupaq uyakur, paypi kriyitkillapami, Tayta

Dyusqa Santu Ispiritunta qushurllapa, qamkunapi achka milagrukunata ima rurasha. Piru manami Moisés mantakushankunata allita kasushaykillaparaykuchu chaykunataqa rurasha. Ashwanmi ruraran, Jesucristupi kriyishaykillaparayku.

Abrahammi intrachimanchik kriyirla washakanchik nir

6Chaqa allita yarpuyllapa: Imanutaq Abrahammaqa Dyuspi kriyishanraykula, Dyusqa uchankunamanta llakipar, kusala allinpaq riqsiran nir. 7Chayraykumi qamkunaqa allita yaĉhankimanllapa: Dyuspi allita kriyiqkunalami Abrahampa ayllunkuna yupayqa kanqa nir. 8Chaqa unaymanta-pachami Dyusninchikqa nishallana karan: “Mana Israel kaq runakunapis nuqapi kriyitinqami, paykunatapis mana uchayjunpaqna riqsishaq” nir. Chaymi Tayta Dyuspi kriyirla washakanchik nir intrachimanallapapaq Abrahamta niran: “Abraham, qamraykumi pachapi tukuyla kawsaqkunataqa yanapar shumaqchashaq” nir. 9Chaynumi Dyusninchikqa paypi tukuy kriyiqkunataqa yanapar shumaqchanqa, imanutaq Abrahammataqa kriyishanrayku yanaparan chaynu.

10Piru Moisés mantakushankunapi kunfyakaqkunaqami, kusala mana allinchu kanqallapa. Chaymi chay mantakuykunata mana kumpliyta puytishanrayku, kusala uchayjun kanqallapa. Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi nin: “Mayqanpis Moisés tukuy mantakushankunata kumpliyta munar, mana puytirqami Tayta Dyuspa naypanpiqa tukuy tyimpupaq kastigakasha kanqa” nir. 11Chayraykumi allita yaĉhanchikllapa, manami Moisés mantakushankunata kasurchu washakayta puytinchikllapa nir. Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi nin: “Mayqanpis allita kriyishanraykulami, kusa allinpaq riqsikar kawsanqa” nir. 12Piru Moisés mantakushankunapiqa, manami kriyishanchikraykuchu washakanapaq niyan. Ashwanmi nin: “Moisés mantakushankunata tukuyta kumplirlami washakayta puytinchik” nir.

13Allita yarpuyllapa: Manami mayqanpis, Moisés mantakushankunataqa kumpliyta puytinchikchu. Chaymi ashwan tukuy tyimpupaq wanur chinqanallapapaq yupayna karanchikllapa. Chaqa Moisés mantakushankunata mana kumpliyta puytishanchikllaparaykumi, Jesucristuqa lugarninchikllapa kastigakar qirupi waychirar wanuran, amana tukuy tyimpupaq kastigakanallapapaq. Piru Dyus nitin, Moisés iskribishankunapimi nin: “Mayqanpis qirupi waychirar wanuqqami, kusala mana allinchu kanqa” nir. Nataq Jesucristuqami chaynu waychirar wanuran washamanallapapaq, mana yanqallachu. 14Chaynumi Jesucristuqa wanuranpis, mana Israel runakunatapis washananpaq Abrahamta, Dyus unaylla arnishannu. Chaymi Jesucristupi kriyishaqa, Tayta Dyusqa Santu Ispiritunta qumanchik imanutaq arnimashanchikllapanulla.

Abrahamtami Dyus arnishallana karan

15Kriyiq masiykuna, uk kumparasyunwanmi kaynu nishaykillapa: “Mayqan runa uk tratuta rurar firmatinqa, manami mayqanpis chay tratuta rurashantaqa mas ukmanta, chaynulla chinqachiymatapis puytinllapachu” nir. 16Chaymi allita kwintata qukashunllapa, chaynu Dyusninchik uk tratuta rurar chay unay rukunchikllapa Abrahamtami, kaynu arniran: “Qampa uk

aylluykiwanmi tukuyla runakunata yanapashaq" nir. Chaynu nirqa manami niranchu: "Aylluykikunawanmi yanapakushaq" nirqa. Ashwanmi uklapaq rimaran, "Uk aylluykiwanmi yanapakushaq" nir. Chaynu uklapaq rimarqami, Tayta Dyusqa Wamran Jesucristupaq rimayaran. 17Chaynuqami nishunillapa, qamkuna allita intrakanaykillapapaq. Chaqa Tayta Dyusqami, Abrahamwan punta tratuta rurar, kusa allita arniran kumplinanpaq. Chaymantaraqmi, kwatru-syintus trinta (430) añukuna pasatinraq Moisesqa, Dyusmanta ayparan chay mantakuykunataqa. Piru chay mantakuykunaqa manami chinqachiyta puytinchu, Tayta Dyus chay punta tratuta Abrahamwan rurashantaqa. 18Chaqa Tayta Dyusqa manami chay mantakuykunata kasushanchikraykuchu washamanchikllapa. Ashwanmi Abrahamta chay arnishanta kumplir, mana imawan pagrasha imachu dibaldila washamanchik, Jesucristupi kriyishanchikllaparaykula.

Jesucristo shamunankalamanmi Moisés mantakushankunaqa karan

19Dyusninchik chaynu Abrahamta mana imawan pagratin ima dibaldila washamananpaq arnirqa, ¿imaraykutaq Moisestaqa quran chay mantakuykunataqa? Chay mantakuykunataqami quran, tukuyla kwintata qukanallapapaq: Uchayjunmi kanchikllapa nir. Chaymi chay mantakuykunataqa qumaranchikllapa, Abrahampa ayllunta Dyus arnikushan Jesucristo shamur wanunankalaman. Chaymi Taytanchik Dyusqa, angelninkunata willaran, chay mantakuykunata Moisesta qunanllapapaq. Chaymantaqami Moisesqa, angelkunamanta chay mantakuykunata aypashanrayku, Dyusman mañakunanpaq karan runakunapa uchanllaparayku. 20Piru Taytanchik Dyusmaqami payla kashanrayku, Abrahamta yanapar arninanpaqqa mana ministiranchu angelninkuna rir Abrahamta willananpaqqa. Ashwanmi pay paylla niran: "Nuqapi kriyitkimi, washashayki" nirqa.

21Piru imanupiqaĉhi qamkunaqa kaynu yarpuyankillapa: Dyusninchik, Abrahamta dibaldila washananpaq arnirqa, ¿imayraykutaq mantakuykunata Moisestaqa quran? nir. ¿Chay mantakuykunata Moisesta qurchu, dibaldila washamanallapapaq arnikushantaqa chinqachiyta puytinman? ¡Manami! Chaqa chay mantakuykuna uchanchikmanta washamanallapapaq katinqa, chay mantakuykunallawanna kanallapata. 22Piru Dyus nitin iskribikashakunapimi nimanchik: "Tukuylashi uchakuylata munanchikllapa" nir. Chaynu uchakuylata munashanchikllaparaykushi, uk prisu yupay karanchikllapa chay uchakuchikuqpaqqa. Nataq Jesucristupi kriyishallapaqami, Taytan Dyus uchakushanchikkunamanta washamanchikllapa, imanutaq arnimaranchikllapa chaynulla.

23Chaqa Jesucristupi manaraq kriyishallapaqami, Moisespa mantakuyninkunaqa uk prisuta yupay mantamaqninchikllapa. Piru Jesucristo shamushanmantaqami Tayta Dyus intrachimanchikllapa, paylapi kriyir washakanallapapaq, nir. 24Chaymi Jesucristo shamushankalaman chay mantakuykunaqa uk mantamaqninchik yupayqa karan kwintata qukanallapapaq, manami chay mantakuykunata kumpliyta puytinchikchu nir. Chayraykumi chay mantakuyqa intrachimaranchikllapa Jesucristupi kriyishalashi, Tayta Dyusqa uchanchikkunamanta llakipar, manana uchayjunpaqnachu

riqsimashunllapa nir. 25Chaynami
Jesucristupi kanan kriyishallapaqa, chay
mantakuykunaqa manana mantamay-
ninchikllapataqa puytinnachu.
26Chaqa Jesucristupi kriyishanchik-
llaparaykumi tukuyninchikllapa, Tayta
Dyuspa chiqap wamrankunana kanchik-
llapa. 27Chaynulla Jesucristupi
kriyishami washamanchik nir shutiku-
shanchikllaparayku kananqa Jesucristu-
wanqa pullala kar, pay yupaylana
kawsanchikllapa. 28Chaynu Jesucristupi
kriyishanchikllaparaykumi tukuyla
kriyiqkunaqa uk ayllulana kanchikllapa.
Chaymi michka Israel runa kar, mana
Israel runa kar, sirbikuq, mana sirbikuq,
chaynulla runa, warmi karmapis
Jesucristupi kriyishanchikllaparayku
tukuyninchik uklana kanchikllapa.
29Chayraykumi nishaykillapa: Tukuyla
Jesucristupa kaqninkunana karqami,
Abrahampa ayllunkuna yupayna
kanchikllapa. Chaymi Abrahamta
Dyusninchik arnishantaqa nuqanchik-
kunapis tukuyla aypashunllapana.

Kriyishanchikllaparaykumi Dyuspa chiqap wamrankunana kanchikllapa

4 1-2Allita intrakayllapa kay kumpa-
rasyunta parlashutiyllapa. Uk
wamra taytanmanta maydiya irinsyanta
aypananpaq karmapismi, taksharaq
karqa manaraq puytinchu irinsyanta
aypaytaqa. Chaymi ashwan uk sirbikuq
yupayraq, chay wasinpi rikaqninkunata
kasur ima kawsan, maydiya taytan
irinsyanta qunanpaq yarpushan tyimpu
ĉhamunankaman. 3Chaynullami
nuqanchikkunapis unayqa Jesucristupi
manaraq kriyirqa, chay wamritu yupay
karanchikllapa. Chaymi runakunapa
kustumrinkunata, mantakushankunata
kasur, uk sirbikuq yupayla kawsaq
kanchikllapa. 4Piru chaymantaqami
Dyusninchik munashan tyimpu
ĉhamutinqa, Wamran Jesucristuta
kaĉhamuran. Chaymi payqa uk Israel
warmisitamanta nasir, Moisés mantaku-
shankunataqa tukuyta kasur kawsaran.
5Chaynuqami shamuran Moisés
mantakushankuna watasha yupay
purichimayashanchikmanta washama-
shallapa, Tayta Dyusqa wamrankuna-
paqna riqsimanallapapaq.
6Chaymi chiqapta Dyuspa wamran-
kuna kanchikllapa nir yaĉhanallapa-
paqqa, Wamran Jesucristupa Santu
Ispiritunta kaĉhamuran, shunqunchik-
llapaman. Chaymi Santu Ispirituqa
yanapamanchik Dyusninchikta ninapaq
“*Abba* [c] Taytaymi kanki” nir. 7Chayray-
kumi kananqa manana runakunapa
kustumrinkunata, mantakushankunata
kasur, uk sirbikuq yupay kasunapaqna-
chu kanchikllapa. Ashwanmi Dyuspa
chiqap wamrankunana kanchikllapa.
Chaynu kashanchikllaparaykumi, Dyus
tukuyta arnimashanchikllapata aypana-
llapapaqna kanchikllapa.

Pablumi Galaciapi kriyiqkunapaq llakir yarpupakun

8Alliptami nishaykillapa: Qamkuna-
qami unayqa, Tayta Dyuspi manaraq
kriyirllapaqa, runakuna rurashan yanqa
dyus nishanllapakunata adurar, uk
sirbikuq yupayna kawsaq kankillapa.
9Piru kananqami chiqaptana Dyusnin-
chikta riqsinkillapa. Chaynulla paypismi
qamkunata wamrankunapaqna riqsishu-
shallapa. Piru chaynu Tayta Dyus
riqsishutinllapaqa, ¿imapaqnataq
runakuna yarpuyashan mana sirbiq
imakunata kasunaykillapapaq tikraka-
nayankillapaqa? Chaynuqami ashwan

---

c 4.6 *Abba* nirqami rimayninchikpiqa munan niyta Papasituy nir.

uk sirbikuq yupayna kayankillapa.
10Chaqa kananqami qamkunaqa Israel
runakuna llullachishutinllapa, paykuna
yupay “Fyistakunata kumplir, Tayta
Dyusta aligriyachiyta puytinchik” nir,
gwardayankillapa wakin diyakunata,
misiskunata, añukunata, ima. 11Chaynu
rurayashaykillaparaykumi kusata
llakini, chay kusata qischakar ima
yaĉhachikusha kani Jesucristupaq
chayqaĉhi yanqallamana katin nir
yarpur.
12Kriyiq masiykuna, kusalatami
rugashunillapa, nuqa yupay Jesucristu-
lapi kriyir washakanaykillapapaq.
Chaqa nuqamaqa michka Israel runa
karmapismi, qamkuna yupay tukusha
kani, imanullapis Jesucristupaq
yaĉhachishutiyllapa kriyir washakanay-
llapapaq. Chaynu yaĉhachishutiyllapa
imamapismi, qamkunaqa mana ima
mana allintapis ruramashaykillapachu.
13-14Ashwanmi qishaq katiypis,
shumaqta samachimaraykillapa,
Dyusmanta uk angelta yupay, chaynulla
Jesucristuta yupaylla ima, mana
mayqanpis disprisyamar imamapischu.
Allitami yaĉhankillapa: Chay puntata
watukushuqllapa rirqami, kusala qishaq
karmapis, yaĉhachishurayllapa Jesucris-
tupa shumaq rimayninta, paypi kriyir
washakanaykillapapaq, nir. 15Chaymi
chaynu qishaq katiymapis kusata
munamar, aligriyachir, tukuy imapi
yanapamaq kankillapa. Chaynu karmi
ashwan nawikillapata urqur qumay
nishutiyllapamapis, qumayashaykillapa
kanqa. Piru kananqa, ¿imataq pasasha?
¿Imapaqnataq nuqawan mana aligriyan-
killapa? 16¿Manaqachu qamkuna mana
allinta tukuyashaykillaparayku, chiqap
kaqpaq willashurllapaqa kuntraykillapa
tikrakasha kani? ¡Manami!
17Chaymi kriyiq masiykuna nishayki-
llapa: Chay llullakur mana allinta
yaĉhachikuqkunaqami, paykunalawan
kanaykillapata kusata munan. Piru
chaynuqami, mana allinchu. Chaqa
nuqakunamanta chiqanchakar,
paykunalatana kasunaykillapata munan.
18Allita yarpushaqami, kusala allin
ukninchikkunapaq llakir ima kawsana-
llapapaqqa. Piru allin kaqkunalata
yaĉhachinapaq. Chaymi chaynu llakir,
imata yaĉhachinar imamapis tukuy
tyimpu chaynullata ruranmanllapa,
nuqakuna mana qamkunawan
katiyllapalachu. Chaynuqami mana
allinchu.
19Kusala munashay kriyiq masiykuna,
qashanmi kusalata qischakaq qallarini,
Jesucristupaq yaĉhachishunayllapapaq.
Chaqa qamkunaqami Jesucristo mana
munashannuchu kawsayankillapa.
Chaymi qamkunapaq kusalata yarpurqa,
imanutaq uk warmisitamataqa wamra-
kustunanpaq nanaynin aypatin
qischakan, chaynu yupay nuqapis
qischakani qamkunarayku. Chaqa
chaynuĉhi qischakayashaq Jesucristupi
allita kriyinaykillapakaman. 20Chaqa
kusala allinĉhi kanman kanan kananlla
chaypi qamkunawan pulla kanaypaq.
Chaynu pullaykillapa karqaĉhi,
ukmanta ima willar Jesucristupaqqa
allita intrachishuymanllapa. Piru
manami yaĉhanichu, ¿imanu kartaq
chaynuqa tukuyankillapa kanqa? nirqa.

Agarwan Sarapaq kumparasyunta ruraran

21Kriyiq masiykuna, qamkuna Moisés
mantakushankunata qashan kasunaq
qallarinaqkuna allita intrakayllapa,
chayta rurayashaykillapaqami mana
allinchu nir. ¿Manachu qamkunaqa,
Dyus nitin Moisés iskribishan niyashan-
taqa uyapashaykillapa? 22Chaqa Moisés
iskribishanpiqami nin: Abrahampami
karan ishkay wamrankuna. Uk wamran-

qami sirbikuqnin Agar, shipashninmanta karan. Nataq ukqami karan chiqap warmin Saramanta. Kay Saraqami Abrahampa punta warmin kar, mana sirbikuqnin imalamapischu karan. 23Chaqa allita yarpuyllapa: Chay sirbikuq warmi Agarpa wamranqami nasiran, imanutaq wakinkunapis nasishanchikllapa chaynulla. Nataq Sarapa wamranqami nasiran, imanutaq Tayta Dyus unaylla arnisha karan, rukulana kayatkillapa uk wamrituykillapa kanqa nir. Chaymi chay kumplikananpaqqa Sarapa wamranqa nasiran.

24Piru Dyusqami kay ishkay warmikunawan intrachimanchikllapa ishkay tratukunapaq. Uk tratutaqami Tayta Dyus, Israel runakunawan chay Sinaí sirkapi rurar, Moisesta mantakuykunata qushan. Chay tratuta rurashanllapatami ninchikllapa: “Dyuspa mantakuyninkuna” nir. Piru tukuy chay mantakuykunataqa, manami mayqanpis washakananpaqqa kumpliyta puytishachu. Chaymi Sinaí sirkapi rurashan tratuqa intrachimanchikllapa chay sirbikuq Agarpaq. Chaymi allita intrakayllapa. Chaqa Moisés mantakushankunawan mana washakayta puytirqami, nuqanchikkunapis uk sirbikuq yupaylla kanchikllapa, imanutaq Agarmaqa karan chaynu. 25Chaymi Agarpaq intrakarqa yaĉhanchikllapa chay nasyun Arabiapi kaq Sinaí sirkapaq. Chaynulla Sinaí sirkapaq intrakarqami yaĉhanchikllapa kay pachapi Jerusalén pwiblupaq. Chaqa Jerusalén pwiblupi kawsaqkunaqami Moisés mantakushankunata kumpliyta munarmapis, mana puytishallapachu. Chaymi chaynu mana tukuyla kumpliyta puytishanllaparayku maydiyapis uk sirbikuq yupaylla kawsanllapa. 26Piru nuqanchikkuna Jesucristupi kriyirllapaqami, manana chay mantakuykunapa sirbikuqninnachu kanchikllapa. Ashwanmi unaq syilupi uk mushuq Jerusalén pwiblu kan chayman rir, Tayta Dyuswan pulla kawsanallapapaqna kanchikllapa. 27Chaymi Dyus nitin iskribikashankunapiqa, chay mushuq Jerusalén pwiblupaq nin:

“Qam mana wamrakuq kar,
chay wamrakunaykipaq nanayta mana riqsiq warmisita,
kusalata aligriyay.
Chaqa chay warmisita mana wamrakunanpaq kaqqami,
kusala achka wamrayjun kanqa,
chay wamrakuq warmisitamantaqa” nir.

28Kriyiq masiykuna allita intrakayllapa, imanutaq Abrahammataqa Tayta Dyuspi kriyitinla, pay arniran kusa achka aylluyjun kananpaq. Chaymi chay wamran Isaac nasiranna. Chaynumi Tayta Dyusqa tukuy paypi kriyiqkunata arnisha washamanallapapaq. Chaymi nuqanchikkunaqa paypi kriyirqa, qashan mushuqmanta nasisha yupayna kanchikllapa. 29Chaqa Dyuspa Santu Ispiritun yanapatinmi, Saraqa wamran Isaacta wamrakuran. Chaymantaqami Agarpa wamran Ismaelqa Sarapa wamran Isaacta qischaran. Chaynullami kanankunapis Moisés mantakushankunata kasuyta munaqkunaqa Jesucristupi kriyiqkunataqa ĉhiqnir qischamanchikllapa. 30Chaqa Dyus nitin iskribikashankunapimi Agarpaqqa kaynu niran: “Itakuy chay sirbikuqnikita wamrantinta. Chaqa chay imayki kaqqami chay wamrayki Isaaclapaq. Chaymi chay sirbikuqnikipa wamranqa mana partinakuytaqa puytinchu chay wamrayki Isaacwanqa” nir. 31Kriyiq masiykuna, chaynu Tayta Dyus nishanraykumi yaĉhanchikllapa Jesucristulapi kriyirmi, Sarapa wamran yupay kanchikllapa nir. Chaynuqami manana chay sirbikuq

Agarpa wamran yupaynachu kanchikllapa.

Jesucristupi kriyirqami mana ukpa sirbiqninnachu kanchikllapa

5 [1]Kriyiq masiykuna, Jesucristupi kriyishanchikllaparaykumi payqa washar, manana uk sirbikuq yupayna kawsanallapapaq nimashanchikllapa. Chaymi chaynu katinqa, chay kriyishanchikllapanullana kar, Moisés mantakushankunapiqa amana yarpurnachu kawsashunllapa.

[2]Chayraykumi allita intrakayllapa. Qashanmi nuqa Pablo nishaykillapa: Amana chay siñal kustumrita rurayllapanachu nir. Chaqa qamkuna chay siñal kustumrita rurayatkillapaqami, mana imapaqpis sirbishushallapachu, Jesucristupaq yaĉhachishutiyllapa kriyishaykillapaqa. [3]Chaymi qashan nishaykillapa: Mayqanpis chay siñal kustumrita ruraqkunaqami, washakananpaqqa Moisés mantakushankunataqa tukuylata kumpliyta ministiyan nir. Piru chayta mana kumpliyta puytishanraykumi mana washakanqallapachu. [4]Chaymi qamkuna, Moisés mantakushankunata kumplirlami washakanchik nir yarpuqkuna, Tayta Dyus llakipar washashunanllapapaq Wamran Jesucristuta kaĉhamushanmanta chiqanchakashaykillapa. [5]Piru Jesucristupi tukuy kriyir washakashana kaqkunaqami, Dyuspa Santu Ispiritun yanapamashallapa, allita yaĉhanchikllapa: Jesucristupi kriyishanchikllaparayku, maydiyaqa Tayta Dyusqa kusa allinlapaqna rikamashunllapa nir. [6]Chaqa tukuy shunqunchikwan Jesucristupi kriyiq kashallapaqa, siñal kustumrita michka rurasha kar, chaynulla mana rurasha karmapis, Dyuspaqqa chaylla kanchikllapa. Ashwanmi Jesucristupi kriyishanchikrayku, ukninchikkunata llakipar ima kawsayanchik, chay kusala allinqa.

[7]Kriyiq masiykuna, qamkunaqami kusalata Jesucristupiqa kriyiq kankillapa. Piru kanan-shuypaqa, ¿pitaq mana allinta yaĉhachishurllapa, chiqap kaqta mana kasunaykillapapaq nishushallapa? [8]Chaqa chay mana allinta yaĉhachishuqllapaqami, mana chay akrashushallapa karan Dyusmantachu. [9]Piru qamkunaqami ashlilamatapis chay mana allinta yaĉhachikuqkunata kasurqa, manana allintachu tukushaykillapa. Chaqa yaĉhashanchikllapanu, imanutaq tantata ruranapaqmaqa pitila libadurata itasha, chay tantapaq chaytaqa limpula saksachin. Chaynullami chay mana allinta yaĉhachishuqkunaqa qamkunatapis limpuna pantachishushallapa. [10]Piru nuqaqami kusalata kunfyakani, Tayta Dyus yanapashutinllapaqami, qashan chiqaptana Jesucristullapi kriyiyankillapa kanqa, nir. Nataq chay mana allinta yaĉhachishurllapa pantachishuqllapataqami, Tayta Dyusqa kusala manchaypaqta kastiganqa, mayqan katinpis.

[11]Kriyiq masiykuna, chay mana allinta yaĉhachikuqkunaqami nuqapaqqa nishunllapa: “Pablupismi yaĉhachikun, siñal kustumrita rurashunllapa washakanallapapaqqa” nir. Piru chayqami mana chiqapchu. Chaynu yaĉhachikutiyqami, Israel pwibluymanta kaqkunaqa, qischamananpaqqa mana yarpuyanmanllapachu. Nataq nuqaqami yaĉhachikuni: “Jesucristo kruspi wanushanpi kriyirlami, washakayta puytinchikllapa” nir. Chaynu yaĉhachikutiymi kusa mana allinta yarpunllapa, chay mana allinta yaĉhachikuqkunaqa. [12]Piru chay mana allinta yaĉhachishurllapa pantachishuqllapakunapaqqami kaynu nishunillapa:

Qamkunata siñal kustumrita amalas
rurachishunanllapamantaqami, ashwan
mas allin kanman paykunapura kapara-
nakunanllapapaq nir.
13Kriyiq masiykuna, Tayta Dyusqami
uchanchikkunamanta washamashan-
chikllapana, ama chay mantakuykunata
kasur, uk sirbikuq yupay kawsanallapa-
paqnachu. Chaymi chaynu washaka-
shana karqa, amami kwirpuykillapa
munashannunachu kawsayllapa.
Ashwanmi uknikillapa uknikillapa
llakipanakur ima kusa shumaqta
kawsayllapa. 14Chaqa Dyus nitin,
Moisés mantakushanqami nin: “Llakiy
runa masikikunapaq, imanutaq qampa
kwirpuykillapaq llakinki chaynulla” nir.
Chaymi chay nishannulla rurarqa tukuy
mantakuykunata kumplishaykillapana.
15Chaymi nishaykillapa: Mana llakipa-
nakur, qamkunapura anyanakur, mana
allinta rikanakur imaqakish limpumana
qamkunapura chinqachanakutkillapa
nir.

Ama munashanchiknulla rurarnachu Santu Ispiritu munashalatana rurashunllapa

16Chayraykumi nishaykillapa: Dyuspa
Santu Ispiritun yanapashushanllapanu-
lla kawsayllapa. Amamiri kwirpuyki-
llapa munashannulla rurarnachu
kawsayllapa nir. 17Chaqa kwirpunchik
munashankunata rurarqa, manami
Santu Ispiritu munashannunachu
rurayanchikllapa. Piru Dyuspa Santu
Ispiritunwan karqami, kwirpunchik
munashantaqa manana rurayta
puytinchikllapanachu. Chaqa manami
chay kutilla kwirpuykillapa
munashanta, chaynulla Santu Ispiritu
munashantaqa rurayta puytinkillapachu.
Chaymi ashwan Santu Ispirituwanna
karqa, amana kwirpuykillapa
munashantaqa rurayllapanachu. 18Chay-
nulla Dyuspa Santu Ispiritun
munashanta rurarqami, Tayta
Dyuslatana kasur kawsankillapa.
Chaymi Moisés mantakushankunataqa
imanupis kumplir washakayashunllapa
nirqa amana yarpunkillapanachu.
19Chaymi nishaykillapa: Chay
kwirpunllapa munashanta rurar
kawsaqkunataqami dasla riqsiyta
puytinchikllapa nir. Chaqa chay
runakunaqami kaynu kawsanllapa:
Runa kar, manaqa warmi masayjunna
karmapis ukwan ukwan punullapa,
chaynulla mayqanpis manaraq
masayjun karpis dasna mayqanwanpis
punusha rikarinllapa, manaqa mana
tantyakar munashanllapalata rurar
kusala saqra millanaypaqtana uchakun-
llapa. 20Chaynulla runa rurashan yanqa
dyus nishanllapakunata aduranllapa.
Wasqapanakunllapa. Ĉhiqninakur
anyanakunllapa. Dasna ukwan
silanakunllapa. Chaynulla das piñakuyta
yaĉhanllapa. Chaynu piñakur imami
chiqanchanakunllapa. Tukuyta binsiyta
munanllapa. Paykunalapaqmi tukuy
imata munanllapa. Yarpunllapami,
nuqaqami tukuymanta mas yaĉhayniy-
jun kani, nir. 21Runa masinkunata
kusata inbidyanllapa. Wanuchinakun-
llapa. Kusata maĉhanllapa. Fyistakuna-
pimapis mana tiqllaq mikunllapa,
upyanllapa ima. Chaymi ashwan mas
ukman imakunata rurar uchakunllapa.
Chaymi imanutaq willashushallapana
karay chaynulla kananpis nishaykillapa:
Chaynu uchakur kawsaqkunaqami, Dyus
mantakuyashanmanqa mana yaykunqa-
llapachu nir.
22Piru Dyuspa Santu Ispiritunwan
kaqkunaqami kaynu kawsanchikllapa:
Ukninchikkunata llakipanchik, imatapis
aligrila ruranchik, chaynulla ima
katinpis das shumaqchanchik, ukkuna
mana das imata ruratinpis yaranchik,

tukuywan allinla kanchik, ukninchikpis allinpi kananpaq yanapanchik, imata nishanchiktapis karanlata ruranchik ima. 23Chaynulla wakinninchikkunata mana ukmanta rikanchikchu, kwirpunchiktapis nuqanchiklla tantyakachinchik ima. Chaynu allinlata rurar kawsashallapaqami, mana mayqanpis nimayninchikta puytinqallapachu: “Kay mantakuykunata mana kasushaykillapachu” nirqa. 24Chaymi tukuyla kriyiqkunaqa, kwirpun munashan mana allin kaqtaqa, Jesucristupa krusninpi limpu wanuchisha yupayna kawsanllapa. 25Ashwanmi Dyuspa Santu Ispiritunwanna karqa, pay munashannulana rurar kawsashunllapa.

26Chayraykumi ama kusa kani nir, chaynulla ukninchikkunawan piñachinakur, inbidyanakur imachu kawsashunllapa.

Uknikillapa uknikillapa yanapanakuyllapa

6 1Kriyiq masiykuna, uknikillapa uchakusha nir yaĉharqa, Jesucristo munashannulla qamkuna kawsaqkunaqa, amana mas uchakunanpaq yanapayllapa. Piru qamkunaqa amami kusa kani nir imachu, kusa shumaqlata willar ima yanapankillapa. Imanupiqakish qamkunapis uknikillapa uchakushanrayku burlakaq yupay willayarmaqa, maydiyaqa uchakushamana rikaritkillapa. 2Chayraykumi uknikillapa uchakusha kar, llashaq shipunta aprikusha yupay chaytaqa yanapayllapa. Chaymi chaynu uknikillapa uknikillapa yanapanakurqa, Jesucristo nishannullana rurayankillapa. 3Piru mayqanpis mana ukninta yanapayta munar, kusa kani ima niqkunaqami, paylla ingañakayan. Chaqa Dyuspa naypanpiqami mana mayqanpis kusa kaytaqa puytinchu. 4Chayraykumi nuqanchiklla allita yarpur kawsashunllapa: Allintachu rurayani, manaqachu mana nir. Chaymi mayqanpis allinlata rurarqa, payllapaq allintaqa ruranqa. Piru amami yarpunqachu, chay kriyiq masiykunamantaqami kusa mas allin kani nirqa. 5Chaqa manami ukkuna allin kanki nimashanchikraykuchu allinqa kanchikllapa. Ashwanmi imata rurasha kashapis, Tayta Dyusman tukuyla qimikashallapa payna rikar yaĉhamashunllapa.

6Nishaykillapapis: Chay mayqanĉhi Dyuspa rimayninta yaĉhachishuqnikillapataqami, ima ministishanpipis yanapankillapa ama qunqarchu.

7Piru amami qamkunallaqa ingañakankillapachu. Chaqa Dyusmantaqami mana mayqanpis burlakayta puytinchu. Allita yaĉhashanchikllapanu, ima simillata tarpukurmapismi, chayllata kusichakunchik. 8Chaynumi mayqanpis kwirpun munashanlata rurar kawsaqkunaqa, chaynu mana allinta rurar kawsashanrayku, uk kusichakuq yupay tukuy tyimpupaq wanunanpaqna kayanqa. Nataq mayqanpis Santu Ispiritu munashanlata rurar kawsaqkunaqami, chaynu allinta kawsashanrayku, uk kusichakuq yupay tukuy tyimpu kawsaytana aypanqallapa. 9Chaymi mana shaykuq allinkunalata rurar kawsashunllapa. Chaqa chaynu kawsarllapaqami, maydiyaqa kusala allinta kusichakaq yupay kashunllapa. 10Chayraykumi tukuylawan kusa allinlata rurar kawsayta kamashunllapa. Chaymi ashwan kriyiq masinchikkunamataqa, kusa mas allinlata rurar kawsar animachishunllapa.

Kusata willarmi Pablo kartanta iskribir tukchinanta saludakun

11¡Kriyiq masiykuna, rikayllapa! ¡Nuqaqami kayta makiyllawan

qamkunaman iskribimuni kusa atun
litrakunawan! 12Chaymi allita intrakay-
llapa: Runakuna siñal kustumrita
rurananllapapaq nir yaĉhachikuqkuna-
qami, chay runa masinkunawan allinpi
kananlapaq chaynuqa yaĉhachikunllapa.
Piru paykunapis, Jesucristupi kriyirmi
washakanchik nir yaĉhachikutinllapa-
qami, nuqakunata yupaylla mana allinta
rurananllapapaq ikinllapapi purinman-
llapa, Israelmanta kaq runa masiyllapa-
kunaqa. 13Nataq chay siñal kustumrita
rurasha kaqkunapismi, Moisés tukuy
mantakushantaqa mana kumpliyta
puytinllapachu. Piru paykunaqami
qamkunataqa imanullapis chay siñal
kustumrita rurachishunllapa. Chayna
paykunaqa ninanllapapaq: Paykunaray-
kushi qamkunaqa siñalniyjun kwirpuy-
killapapi kankillapa nir.

14Nataq nuqa-shuypaqa, Amitunchik
Jesucristumi kruspi wanuran
nishurllapaqa, manami ukkunapaq
alabakaytaqa puytinichu. Chaqa
Amitunchik Jesucristupi kriyishayray-
kumi, kay pachapi ima mana allinta
ruranaymantaqa wanusha yupayna
kani. Chaynulla chay mana allinta
rurachimaq chaymatapis wanuchisha
yupayna kani, amana mana allinta rurar
kawsanaypaq. 15Piru chay siñal kustum-
rita rurasha kasha, chaynulla mana
rurasha kashamapismi, chayqa mana
imapaqpis sirbinchu. Ashwanmi
Jesucristupi kriyir, manana ima mana
allintapis rurar, uk mushuq nasisha
yupayna kawsayanchik chay kusala
allinqa. 16Chaymi Taytanchik Dyusman
mañakuni qamkuna paypa akrashan
kaqkunata, chaynulla munashannu
kawsaqkunataqa, kusalata llakipashur-
llapa ima shumaqta kawsachishunan-
llapapaq.

17Piru kananmanta-pachaqami mana
munaninachu, chay wakin mana allinta
yaĉhachikuqkuna qillakachimanantaqa.
Chaqa Jesucristupi kriyishayraykumi
qischamar lisyamashanllapa imami
kwirpuypiqa uk siñal yupay intrachi-
kun, nuqaqa Amituy Jesucristupa
chiqap sirbiqnin kani nirqa.

18Kriyiq masiykuna, qamkunapaqmi
kusalata Amitunchik Jesucristuman
mañakuni, kusalata llakipar tukuy imapi
yanapashunanllapapaq.

Chaynumi kanqa.

Efesios

Pablumi kartanta kaĉhan Efesupi kriyiqkunaman

Éfeso pwibluqami, Asia prubinsyapa kapitalnin karan. Chaymi chay mar yakupa manyanpi atun pwiblu katin, yaku karrupi maymantapis chayman shamuqllapa rantinanllapapaq, chaynulla imanllapatapis apamuqllapa rantikunanllapapaq ima. Chay Éfeso pwibluman apustul Pablo ĉharqa, yaĉhachikuran Jesucristupa shumaq rimayninta. Chaynu yaĉhachikutin kriyitinllapami, Pabluqa chay Efesupi ishkay añuta kidar yaĉhachiran kriyiqkunataqa. Chaypaq mas intrakanarqa liyishunllapa Hechos 19.1-41.

Kay kartanpimi apustul Pabluqa chay Éfeso pwiblupi taq kriyiq masinkunataqa intrachiran, Tayta Dyusqa imanumi kusalata munamanchik, chaynulla washamanchik nir (1.1–3.21). Chaynullami niranpis Tayta Dyus munashannulla kawsananllapapaq nir (4.1–6.24).

Pablumi saludakun

1 [1]Nuqa Pablumi, Tayta Dyus munashannulla Jesucristupa apustulnin kani. Chaymi tukuyla Éfeso pwiblupi Dyus akratin Jesucristulapi chiqap kriyiq kaqkunaman, kay kartata iskribimuni. [2]Chaymi Taytanchik Dyusta, chaynulla Amitunchik Jesucristutapis kusalata mañakuni llakipar tukuy imapi yanapashunanllapapaq, chaynulla kusala shumaqta kawsachishunanllapapaq ima nir.

Jesucristuraykumi shumaqchakanchikllapa

[3]Kriyiq masiykuna, Jesucristupi kriyir pulla kashanchikllaparaykumi, Tayta Dyusqa unaq syilumanta-pacha kusata yanapamashanchikllapa masta paypi kriyirlla ima kawsanallapapaq. Chaymi ashwan, Amitunchik Jesucristupa Taytan Dyustaqa kusalata alabashunllapa. [4]Chaqa Taytanchikllapa Dyusqami manaraq kay pachamapis kayatinraqchu, akramaranchikllapana maydiyapis Jesucristuwanna pulla kanallapapaq. Chaymi ashwan chaynu tukuy uchanchikkunamanta, chaynulla mana allin kaqkunamanta llakipar akramashanchikllaparayku, paypa naypanmanqa qimikayta puytinchikllapana. [5]Chaqa Jesucristuraykumi payqa llakipar akramaranchikllapa paypa chiqap wamrankunana kanallapapaq, imanutaq payqa unaymanta-pacha chaynu kanata munasha kayaq chaynulla.

[6]Chaymi chaynu munamarninchikllapa munashan Wamranta kaĉhamur kusalata yanapamashanchikllaparaykumi, Tayta Dyustaqa maydiyapis

alabanallapapaqna karan. 7Chaqa kusalata munamashanchikraykumi, Wamran Jesucristumatapis kaĉhamuran yawarninta iĉhar wanutin, Taytanchikllapa Dyusqa pirdunar, manana uchayjunpaqnachu riqsimanallapapaq. 8Chaymi ashwan Taytanchikllapa Dyusqa kusalata munar ima yanapamashanchikllapa, kusala yaĉhaq, kusala intrakaq ima kanallapapaq. 9Chaynullami Taytanchik Dyusqa, unaymanta-pacha kusalata munarninchikllapa payla yarpusha kayaq, Wamran Jesucristuwan tukuyla imata rurananpaq chaymatapis intrachimashanchikllapana. 10Piru chay ima tyimpuĉhi Jesucristuna unaq syilupi kaqkunata, chaynulla kay pachapi kaqkunatapis, mantakunanpaq tyimpu ĉhamutinqa, pay mantakunanpaqna Tayta Dyusqa qunqa.

11Allita yaĉhashanchikllapanumi Tayta Dyusqa imatapis ruran pay munashannullaqa. Chaymi Wamran Jesucristuwan pullacharqa, paypaqna kanallapapaq nimashanchikllapallana karan. 12Chaynuqami Tayta Dyusqa rurasha, nuqakuna Israelmanta kaqkuna Jesucristupi puntata kriyiqkunaqa, Dyuslata kasur kawsatiyllapa, wakin rikamaqllapakunamapis paylatana alabananllapapaq. 13Chaynullami qamkuna mana Israelmanta kaqkunapis, Dyus chiqap nishankunata uyaparqa, intrakaraykillapa imanumi washakayankillapa kanqa nir. Chaymi Jesucristupi kriyir paywan pullachakarnaqa, Taytanchikllapa Dyuspana karaykillapa. Chaynu pullachakatkillapaqami, Tayta Dyusqa siñalashuqllapa yupay Santu Ispiritunta qushuranllapa. Chayna yaĉhanaykillapapaq Santu Ispirituta arnishushanllapataqa kumplishushallapa nir. 14Pay Santu Ispirituqami, Dyus imanu munashan tyimpu ĉhamutin arnimashanchikllapataqa aypanallapapaq nir chiqapta intrachimanchikllapa. Chaymi chay arnimashanchikllapata limpu kumplir Tayta Dyus paypa kaqninkunata washamashallapaqa, tukuyla kusata alabayashunllapa.

Pablumi Dyusman mañakun kriyiqkunaqa kusala intrakaq kananllapapaq

15Kriyiq masiykuna, nuqami qamkunapaq yaĉhasha kani imanumi Amitunchik Jesucristupi kriyishaykillaparayku, uknikillapa uknikillapa kusalata llakipanakur kawsankillapa nir. 16Chaymi Amitunchikman qamkunapaqqa mana shaykuq kusalata payji nir mañakuni. 17Chaynullami Amitunchik Jesucristupa Taytan, kusala allin Dyusninchikllapataqa kusalata mañanipis Santu Ispiritunwan yanapashunanllapapaq. Chaynami Santu Ispirituraykuu Tayta Dyuspaq allita intrakar, chiqaptana payta riqsinaykillapapaq. 18Tayta Dyustaqami mañanipis intrachishunanllapapaq, payqami akrashushallapa chiqap paypa kaqninkunana kanaykillapapaq nir. Chaynullami intrachishunqallapapis kusala shumaqmi Dyusninchik arnir tukuyla paypa kaqninkunata qumayashanchikllapaqa nir.

19Chaymi mañanipis qamkuna Jesucristupi kriyiqkunaqa allita intrakanaykillapapaq Taytanchikllapa Dyusqami kusala ukman shumaq pudirniyjun kar tukuyla kriyiqkunata yanapamanchikllapa nir. 20Chaqa imanutaq chay pudirninqa Jesucristutaqa wanushanmanmatapis kawsachimuran. Chaymantami unaq syiluman apar, Tayta Dyuspa allilaw qichqanpina tachisha. 21Chaynumi Tayta Dyusqa Jesucristutaqa wakin pudirniyjun kaqkunamanta, rikaypaq mana rikaypaq

mantakuqkunamanta, paylla maydiyapis mantakuqkunamanta, chaynulla tukuyla kay pachapi kaqkunamanta, kanan maydiyapis paylla mantakunanpaq numrasha Tayta Dyusqa. 22Tayta Dyusqami tukuyla imakunatapis, Jesucristupa ĉhakinpa ĉhakinman ĉhuraran, payna rikar mantananpaq. Chaynullami Jesustaqa tukuyla kriyiqkunapaqqa uman yupay kar mantananpaq niran Tayta Dyusqa. 23Chaynumi Amitunchikllapaqa, tukuy kriyiqkunapaqa umanchikllapa katin, nuqanchikkuna-shuypaqa paypa kwirpun yupayna kanchikllapa. Chaynu karmi payqa mantamanchikllapa. Chaqa payqami tukuy lugarpi kashanrayku imanu kashallapa imamapis yanapar kawsayninchikta qumanchikllapa.

Dyusmi dibaldila llakipar washamanchikllapa

2 1Kriyiq masiykuna, unayqami qamkunaqa wanusha yupay kawsaq kankillapa, chay mana allinta rurar uchakushaykillaparayku. 2Chaqa qamkunaqami kay pachapi kusalata uchakurlla kawsaq chaykunata kasur kawsaq kankillapa. Chaynuqami chay dyablu munashanlatana ruraq kankillapa. Chaqa chay dyabluqami unaq wayrapi chaynulla kay pachapi chay mana allinta ruraqkunata mantan. Chaymi ashwan, Dyusta mana kasuqkunataqa kusalata animachin, mana allinlata ruranallapapaq. 3Piru nuqanchikkunapismi unayqa chaynu kawsaq kanchikllapa. Chaymi imatapis yarpushanchikllapanulla mana allinkunalata rurar kawsaq kanchikllapa. Chayraykumi wakin mana kriyiqkunata yupaylla, Tayta Dyusqa kusala manchaypaqta kastigamanallapapaqna karan. 4Nataq Taytanchik Dyusqami, kusala ukmanta llakipakuq kar, imanu kashallapamapis llakipamashanchikllapa. 5Chaqa uchanchikllaparaykumi tukuy tyimpupaq wanunallapapaqna karanchikllapa. Piru Taytanchik Dyusqami kusala llakipakuq kar, Wamran Jesucristuwan kawsachimaranchikllapa wanunallapamantaqa. Chaymi qamkunatapis Dyusninchikqa llakipashurllapa mana imawan pagratkillapa imapischu dibaldila washashushallapana. 6Chayraykumi Tayta Dyusqa Wamran Jesucristuwan pullata kawsachimarninchikllapaqa, kananlla unaq syilupi yupayna Amitunchikwan kawsanapaq nimashanchikllapa. 7Tukuy kaykunataqami Tayta Dyusqa rurasha tukuy tyimpupaq allita intrachimanallapapaq, ¡payqami kusata munar, Wamran Jesucristuwan tukuy imapi kusalata llakipamarninchik yanapamashanchikllapa! nir. 8Chaqa qamkunapismi Tayta Dyus munashushanllaparayku, Jesucristupi kriyirla washakashaykillapa. Manami qamkuna imata allinta rurashaykillaparaykuchu washakashaykillapa. Ashwanmi Tayta Dyus chaynu llakipashurllapa, mana imawan pagratkillapa imapischu dibaldila washashushallapa. 9Chayraykumi mayqanpis mana alabakayta puytinchu, allinta rurarlami washakasha kani nirqa. 10Chaqa allita yarpuyllapa: Chay ruramashanchikllapa Tayta Dyusmi akrar pullachamaranchikllapa Wamran Jesucristuwan. Chaynuqami imatapis allinkunalatana rurar kawsanallapapaq unaymanta-pacha, nishallana karan.

Jesucristuraykumi uk ayllulana kanchikllapa

11Éfeso pwiblumanta kriyiq masiykuna, allita yarpuyllapa: Israel pwiblumanta runakuna kwirpunllapapi siñalniyjun kaqkunaqami, nishuqllapa: “Qamkunaqashi

mana kwirpuykillapapi siñalniyjun kashaykillaparayku, Dyuswan kaytaqa mana puytinkillapachu" nir. 12Allita yarpuyllapa: Unayqami qamkunaqa, Jesucristupi mana kriyiq imachu kankillapa. Chaynulla manami Dyus akrashan Israel pwiblumantachu karaykillapa. Chaynu karmi Tayta Dyus arnikushanmatapis mana aypanaykillapapaqnachu karaykillapa. Chaymi kay pachapiqa mana Dyusninchikwan imalamapischu kawsaq kankillapa. Ashwanmi tukuy tyimpupaq chinqanaykillapapaqlana kawsaq kankillapa. 13Piru kanan-shuypaqami Jesucristuqa washamanallapapaq yawarninta iĉhar wanusha nir kriyishaykillaparayku, paywan pullana kawsayankillapa, michka unay paymanta karupllapi kasha karmapis. 14Chaqa Jesucristumi shumaqchamaqninchikllapaqa. Chaynu karmi payqa mana Israel pwiblumanta kaqkunata, chaynulla Israel pwiblullamanta kaqkunawanmapis, uk ayllulapaq yupayna tikramashanchikllapa. Chaynu uklapaqqami Tayta Dyusqa tikramashanchikllapa, chay uk kusa atun pata yupay arkamaqninchikllapata ratachir. Chaqa chay pata arkamashallapami, mana pulla kayta puytir, ĉhiqninakur ima kawsaq kanchikllapa. Piru chaytaqami Jesucristuqa kwirpullawan ratachiq yupayqa karan. 15Chaymi Jesucristuqa, Moisés mantakushankunamatapis mana kasunapaqnachu nir, ashwan ishkay pwiblu chiqanchanakusha kaqmatapis uklapaqna tikraran, paylatana sirbir ima kawsananllapapaq. Chaynu rurar imami tukuylata shumaqchamaranchikllapa. 16Chaqa payllami uk kruspi wanushanrayku, chay ishkay pwiblu chiqanchanakusha maqanakuq yupay kaqkunamatapis uklapaqna tikrar, Dyuswan shumaqchamaranchikllapa.

17Kriyiq masiykuna, Jesucristuqami, shamuran shumaq rimayninta intrachimanallapapaq. Chayna paylata kasur shumaqtana kawsanallapapaq, chay qamkuna Dyusmanta karupllapi kaqkuna, chaynulla paywan pulla kasha kaqkunamapis. 18Chaymi Jesucristurayku nuqanchikkunaqa ukninchikllapa ukninchikllapa Santu Ispiritullawan kar, Taytanchikllapa Dyusmanqa qimikayta puytinchikllapa. 19Chayraykumi qamkunaqa manana furastiru yupaynachu kar, ashwan uk ayllulana kawsankillapa. Chaymi kananqa qamkunapis, imanutaq Dyus akrashankuna kaq, chaynuna kankillapa. Chaynuqami tukuynikillapa Tayta Dyuspa wamrankunana kankillapa. 20Chaynu karmi qamkunaqa imanutaq uk wasimataqa simintuta rajar alli shachinllapa, chay yupay kankillapa. Chaymi simintu rajakasha chaykunaqa, apustulkuna, Dyuspaq rimaqninkuna ima. Piru chay simintuta rajar rumita ĉhurashallapa chay-shuypaqami, Jesucristo. 21Chaymi nuqanchikkuna Amitunchik Jesucristupi kriyiqkunaqa, chay simintu rumi ĉhurakasha chaypa ananman ĉhurakar llutakaq yupay kanchikllapa. Chaymi imanutaq uk wasimataqa shachinllapa chaynu nuqanchikkunapis winashunllapa, Tayta Dyuslapaq kar, paypa kusa allinla wasin yupayna kanallapapaq. 22Chaynumi qamkunapis Jesucristuwan pulla karllapaqa, nuqakunawan tantakarqa uklana kankillapa. Chaymi ashwan tukuyninchikllapapi Santu Ispiritulana kawsayan. Chayraykumi Tayta Dyus kawsanan wasi yupayna kanchikllapa.

Pablumi Dyus akrashanpaq intrachikun

3 1Kriyiq masiykuna, nuqa Pablumi qamkuna mana Israelmanta kaqkuna washakanaykillapapaq Jesucristupaq yaĉhachikushayllaparayku prisu kani. 2Chaqa qamkunaqami allita yaĉhankillapana, nuqatami Tayta Dyusqa akrar kaĉhamaran, qamkuna

mana Israelmanta kaqkunata Jesucristupaq yaĉhachishutiyllapa washakanaykillapapaq nir. 3Chaymi Taytanchikllapa Dyusqa kusalata munamar, imanu Wamran Jesucristuwan washamanallapapaq nir payla yarpuyashanmatapis intrachimaran. Chaynu intrakarmi puntata iskribishurllapaqa ashlilata intrachishurayllapa. 4Piru kanan qashan iskribishuyanillapa chayta allita liyirqami allitana intrakankillapa, nuqaqami Taytanchik Dyus, Wamran Jesucristuwan washamanallapapaq nir payla yarpushantaqa allitana intrakani nir. 5Chaqa Tayta Dyus payla yarpuyashantaqami, unay tyimpukunaqa mayqanlatapis mana intrachiranchu. Piru kananqami, Tayta Dyusqa Santu Ispiritunwan chay akrashan apustulninkunata, chaynulla paypaq rimaqninkunata ima allita intrachimashallapana. 6Chay payla yarpushanqami kaynu karan: Jesucristupi kriyir washakananllapapaq nir yaĉhachikutiyllapa kriyiqkunaqami, michka mana Israelmanta karmapis, Israel pwiblullamanta yupayna kananllapapaq. Chaynu karmi tukuyninchikllapaqa, uk kwirpulana kanchikllapa. Chaynullami tukuyninchikllapana Tayta Dyus arnimashanchikllapataqa aypashunllapa.

7Piru Tayta Dyusqami kusalata llakipar, akrar kaĉhamar pudirninwan yanapamaran Jesucristupaq rir yaĉhachikunaypaq. 8Chaymi nishaykillapa: Nuqaqami Jesucristupi kriyiq kaqkunapaqqa yaqqa mana kwintachaypaqla yupay kani. Piru michka chaynu katiymapis, Tayta Dyusqami kusalata llakipamashanrayku yanapamar kaĉhamasha mana Israel runakunata intrachinaypaq, Jesucristupaq kusala mana yaqqa intrakaypaq yupay kusala shumaq rimashanta. 9Chaynu yaĉhachikunaypaq kaĉhamarmi nimasha intrachikunaypaq, tukuy imata rurasha Taytanchik Dyusqa unaymanta-pacha imanumi washamanallapapaq payla yarpushanta nir. 10Chaynuqami karan, unaq syilupi tukuy angelkuna, chaynulla wakin mana rikaypaq kusala pudirniyjun mantakuqkunamapis, tukuyla kriyiqkunata uklana yupay kawsaqta rikarqa kwintata qukananllapapaq, imanumi Tayta Dyusqa kusala yaĉhaq chaynulla pudirniyjun ima nir. 11Piru tukuy imata kriyiqkunawan rurarmapis Tayta Dyusqa imanutaq unaymanta-pacha chaynu ruranan paq karanllana Amitunchik Jesucristuwan chaynulla ruraran. 12Chaymi kananqa Jesucristupi kriyir, paywan pulla karnaqami, Taytanchik Dyusmanqa mana imapaq manchakur imapischu qimikayta puytinchikllapana. 13Chayraykumi nishaykillapa: Jesucristupaq nuqa yaĉhachishurllapa qischakatiyqa, amami disanimakunkillapachu. Chaqa chaynu qischakar ima yaĉhachishutiyllapami, Jesucristupi kriyir washakashaykillapana.

Jesucristumi kusala ukmanta llakipamanchik

14Chayraykumi kananqa qunqurikur Taytanchik Dyusman kusalata mañakuni qamkunapaq. 15Chaqa payqami unaq syilupi chaynulla kay pachapi kawsaqkunapaqa Taytanchikllapari, tukuylata ruramashanchikllaparayku. 16Chaymi Tayta Dyustaqa mañani Santu Ispiritunwan kusala shumaq kaqkunalapi yanapashutinllapa, yarpuynikillapapi pudirniyjun, chaynulla kusala jwirsayjun ima kanaykillapapaq. 17Chaynuqami kriyishaykillaparayku, Jesucristuqa shunquykillapapina maydiyapis kawsanqa. Chaymi ashwan Jesucristulapaqna kusalata yarpur,

uknikillapa uknikillapapis kusalata llakipanakunkillapa. Chaymi chaynu kawsarqa, imanutaq uk qirumaqa allita ĉhupakurqa ima katinpis kusalata shachinakun, chaynullami kusalata llakipanakur ima kawsarqa maydiyapis chaynu llakipanakunaykillapapaq yarpurlana kawsayankillapa kanqa.
18 Chaynullami mañakunipis Jesucristuqa tukuy kriyiqkunata intrachishunanllapapaq, imanumi payqa kusala ukmanta munamanchikllapa nir.
19 Chaynullami mañakunipis ukman imakunata intrakanaykillapamantaqa, ashwan Jesucristuqa kusala ukmanta llakipamanchikllapa nir allitana intrakar kawsanaykillapapaq. Chaynu kawsarqami, Dyus munashanlatana maydiyapis rurar kawsayankillapa kanqa.
20 Taytanchik Dyusqami kusalata yanapamanchikllapa, masta chay mañashanchikllapamantaqa, chaynulla yarpushanchikllapamanmatapis. Chaqa payqami kusala pudirniyjun kar, tukuy imata rurayta puytin.
21 Chayraykumi Jesucristupi tukuy kriyiqkunaqa tukuy tyimpu paylatana alabashunllapa. ¡Chaynumi kanqa!

Santu Ispirituwan kaqkunaqami uklana yupay kawsashunllapa

4 1 Chaymi Amitunchik Jesucristo munashanta rurashayrayku prisu karmapis, kusalata rugashunillapa, imanutaq Dyus akratinllapamaqa kawsanllapa, chaynu qamkunapis kawsanaykillapapaq. Chaqa Tayta Dyusmi akrashushallapari.
2 Chaynu karqa, amami kusa kani nir alabakar imachu, shumaqlata ukninchikllapawanqa kawsankillapa. Chaynulla ima katinpis amami piñakur imachu ashwan llakipanakur imana shumaqta parlankillapa.
3 Chaymi chaynu Santu Ispiritu yanapashutinllapaqa, kawsayarllaqa ukla yupayna maydiyapis llakipanakur ima shumaqta kawsayta kamayllapa.
4 Chaqa allita intrakayllapa: Jesucristupi kriyiqkunaqami uk kwirpulana kanchikllapa. Chaynulla Santu Ispiritupismi ukla. Chaymi Tayta Dyus yanapamashanchikllapa uklayla washamaqninchik Jesucristupi kriyirqa, washakashana kanchikllapa nir kusalata kunfyakanallapapaq.
5 Chaynulla Amitunchikllapaqami ukla. Chaynu katinmi kriyinallapapaq, shutikunallapapaqmapis uklari.
6 Chaqa kanmi uk Dyusla. Paymi tukuypa Taytanchikllapa. Chaymi paylla tukuyta rikan. Chaynu karmi pay munashantaqa, mayqanwanpis ruranarqa ruran. Chaqa payqami maypipis pullanchikllapa.
7 Piru tukuy nuqanchikkunaqa manami tukuyla chayllata ruranapaqchu kanchikllapa. Ashwanmi Jesucristuqa pay munashannulla ukninchikllapa ukmanta, ukninchikllapa ukmanta rurar, paylata sirbinallapapaq nimashanchikllapa.
8 Chaypaqmi Dyus nitin iskribikashakunapiqa nin:

> “Jesucristumi tukuy kuntraqninkunata binsir,
> riran unaq syiluman.
> Chaymi unaq syilumanta-pacha
> kaĉhamuran Santu Ispiritunta
> tukuyla kriyiqkunata yanapatin
> uknin ukmanta uknin ukmanta rurar
> paylata sirbinanllapapaq” nir.

9 Piru ¿ima nishaq nirtaq, “Iqaran unaq syiluman” niyan? Chaynu nirqami intrachimanayanchikllapa puntataqa kay pachaman shamusha karan nir.
10 Chaymi kay pachaman ishkimusha karan Jesucristullami, kusala unaq may syilumanqa iqaran. Chaynuqami ruraran tukuy imata, chaynulla nuqanchikkunatapis payna rikamanallapapaq.

11 Payllami tukuy kriyiqkunataqa
yanapar ukmanta ukmanta rurar
payllata sirbinanpaq akraran. Chaymi
ukkunataqa apustulkuna kananpaq
nisha. Nataq ukkunata-shuypaqa,
paypaq rimaqninkuna kananpaq.
Ukkunataqami nisha mana kriyiqkunata
intrachitin, kriyir washakananllapapaq.
Ukkunataqami kriyiqkunata rikananpaq
akraran. Chaynulla akraranpis
kriyiqkunata yaĉhachinanpaq ima.
12 Chaynuqami Jesucristuqa akraran
chaynu ukmanta ukmanta, Dyuspa
kaqninkunata yaĉhachinanllapapaq.
Chayna Dyuspa kaqninkunaqa waran
waran chay kriyishanpiqa masna
jwirtiyar, paykunana wakinkunata
yaĉhachinanpaq ima. 13 Chaymi chaynu
Jesucristupi mas kriyinallapapaq
animachimashallapaqa, maydiyaqa
tukuy chay yarpuylana kar, allitana
Amitunchiktaqa riqsinallapapaq.
Chaynuqami Dyuspa Wamran Jesucris-
tupi, allita kriyiqkunana kar, kusa
allinlatana kawsashunllapa imanutaq
Amitunchikmaqa allinla chaynu.
14 Chaynu allitana intrakarqa,
mananami imanutaq uk wamramaqa
ukmanta ukmantana yarpupakun,
chaynunachu kashunllapa. Chaynullami
manana imata yupay wayra wakman
kayman purichin chaykuna yupaychu
kashunllapapis. Chaqa chaynu wakman
kayman puriqkunaqami, kusa allinlata
yupay tukur yaĉhachikuqkunamanta
dasna ingañakanqallapa. 15 Piru
nuqanchikkuna kriyiqkunaqami,
kusalata llakipanakur ima tukuy
imatapis chiqap kaqlata yaĉhachinakun-
chikllapa. Chaymi chaynuqa waran
waranna, Amitunchik munashanta
rurar, pay yupayna kawsashunllapa.
Chaqa payqami tukuy kriyiqkunapaqa
umanchikllapa yupay-ari. 16 Chaymi
Jesucristupi kriyishanchikllaparayku uk
yarpuylana ima kar, tukuyninchikllapa
yanapanakushunllapa, Dyus
munashannu kawsanallapapaqqa. Chaqa
allita yarpuyllapa: Imanutaq kwirpun-
chikllapapa partinkunamaqa tukuy
imapi yanapanakunllapa. Chaynu
yanapanakur ima shumaqta kawsar-
qami, mas allita waran waranna
Jesucristupiqa kriyishunllapa.

Jesucristupi kriyirqami mushuqmanta nasisha yupayna kawsashunllapa

17 Kriyiq masiykuna, Amitunchik
Jesucristupa shutinpi kusalata rugashay-
killapa: Amanami Dyusninchikta mana
riqsir, kusala ukman mana allinkunata
rurar kawsanllapa, chaynunachu
kawsankillapa. Chaqa paykunaqami
munashanlata yarpur rurar, kusala
mana allintachu kawsanllapa. 18 Chaynu
karmi paykunaqa mana imalatapis
intrakayta puytinllapachu chay allin
kaqmantaqa. Chaymi maydiyapis mana
yaĉhanllapachu shumaqta kawsaytaqa;
ashwanmi kusala saqrata kawsanllapa.
Chaqa chaynuqami kawsanllapa
shunqunllapata kusalata ankuchasha
kar, Amitunchik nishankunata mana
intrakanashanrayku. 19 Chaynu kawsaq
runakunaqami, limpu kuchiyasha kar
mana intrakanllapanachu. Chaymi
maydiyalapis kwirpun munashanlata
rurar kawsanllapa. Chaynu karmi mana
tantyakarchu, chay mana allin kaqkuna-
taqa mayqannintapis masta ruranapaq
yarpurla kawsanllapa. 20 Piru
qamkuna-shuypaqami mana chaynu
kawsanaykillapapaqnachu Jesucristu-
paq uyakurqa yaĉhakushaykillapa.
21 Chaymi chiqapta paypaq uyakur
yaĉhakushana karqa, yaĉhayankillapana
payqa imanumi kawsanallapata munan
nir. 22 Chayraykumi unay imanu kawsaq
kankillapa chayta-shuypaqa qunqar

dijayllapana. Chaqa chay mana allinkunaraykumi, kusala saqra mana allinta rurarlla, maydiyapis mana shumaqta kawsayta puytiqchu kankillapa. 23Chaymi kananqa yarpuynikillapapiqa allin kaqlatana rurayta yarpur, mushuqmanta nasisha yupayna kawsayllapa. 24Chaynuqami imanutaq Tayta Dyus, payta yupay mushuqmantana rurashushanllaparayku allinlatana rurar kawsayllapa. Chaymi unay kawsayashaykillapamantaqa ukmanta kawsayllapa, chay chiqap kaqlapi yarpur, kusa shumaqlata rurar imana.

25Chayraykumi, amana masqa llullakur imaqa rimankillapanachu. Ashwanmi imatapis karanlata willankillapa uknikillapataqa. Chaqa michka achka karmapismi, tukuy-ari uk kwirpulana kanchikllapa Jesucristupi kriyishanchikllaparaykuqa.

26Chaymi imanupi uknikillapawan piñakurmaqa, dasla shumaqchanakunkillapa, ama uchakunaykillapapaq. Amami uknikillapawan piñachinakushallaqa, tukuy unaq, manaqa tukuy tutaqa pasankillapachu. 27Chaqa mana das shumaqchanakurqami, ashwan chay dyablu munashanta ruranapaqna dijayankillapa.

28Chaymi mayqanpis suwakuyasha ima karqa, amanami qashanqa suwakunkillapanachu. Ashwanmi makikillapawan trabajar imaykillapalataqa tarikurna, ashwan wakin ministiqkunata yanapayllapa.

29Chaynulla amami mana allinkunataqa rimankillapanachu. Ashwanmi imatapis shumaqlata rimankillapa. Chaynuqami wakinnikikunata yanapayankillapana. Chayna chay uyapashuqkunaqa shumaqtana yarpur mas allitana Jesucristupi kriyinanllapapaq. 30Tayta Dyuspa Santu Ispiritun siñalashushallapa yupayna qamkunapi kawsayan chaytaqami, ama llakichinkillapanachu. Chaqa payraykumi allita yaĉhayankillapana, maydiyaqa washakanapaq diya ĉhamutinqa washakashana kashaq nirqa.

31Chayraykumi shunquykillapapi piñakuykunata, chay sunsunulla piñakuykunata, chay anyanakuykunata, chay jurapakuykunata, chaynulla chay tukuy mana allin ruraykunataqa itakuq yupay ashuchiyllapana qamkunamantaqa.

32Chaymi ashwan mayqanwanpis llakipanakur shumaqta kawsayllapa. Chaynulla uknikillapa imata rurashutinllapapis llakipar pirdunayllapa. Chaqa imanutaq Taytanchikllapa Dyusmaqa, Wamran Jesucristurayku llakipar pirdunamaranchikllapa chaynulla.

Dyus yupaylana kawsashunllapa

5 1Kriyiq masiykuna, qamkuna Dyusninchikpa akrashan wamrankuna kaqkunaqami, imanutaq paymaqa kusala shumaqta kawsan, chaynu kawsankimanllapa.

2Chaymi imata rurarpis uknikillapa uknikillapa llakipanakur ima rurayllapa. Chaqa imanutaq Jesucristumaqa kusalata llakipamarninchikllapa uchanchikllaparayku paylla wanuranmapis. Chaynu wanurmi, imanutaq uk ufrinditata rupachishamaqa kusala shumaq mishkita asyakun,[a] chaynumi Tayta Dyuspa naypanmanqa qimikaran.

3Chaymi qamkuna, Dyus akrashan kusala shumaq kaqninkunana karqa, amami ukwan ukwan pununaykillapa-

a 5.2 Dyuspaq ufrindita kusala mishkita asyakun nir mas intrakanarqa, rikashunllapa: Génesis 8.20-21; Éxodo 29.18,25,41; Levítico 1.9,13,17.

paq, chaynulla ukman pinqaypaq imakunata ruranaykillapapaq rimankillapalamapischu. Chaynulla amami imaykillapata qamkunalapaq tantakunaykillapapaqmapis rimankillapachu. 4Amami kusala saqrata, chaynulla sunsunullaqa rimankillapachu. Chaynulla amami kusa pinqaypaqkunata rimar imaqa grasyakunkillapalamapischu. Ashwanmi chay mana allinkunata rimanaykillapamantaqa, Taytanchik Dyuslata payji nir ima alabayllapa. 5Chaqa qamkunaqami allita intrakankillapana, mayqanpis masayjun kar ukwan ukwan punuqkuna, chaynulla mana masayjun kaqkuna pakaplla punuqkuna, chay kusala pinqaypaq imakunata ruraqkuna, chaynulla mayqanpis payllapaq imankunata kusalata tantakuyta munaqkunaqami, Jesucristupa Taytan Dyus mantakuyashanmanqa, mana yaykuyta puytinqallapachu nir. Chaqa chaynu imankunalapi yarpuqkunaqami, Dyusninchikta mana adurarchu, ashwan chay iman kaqkunata aduraq yupayna. 6Chaynulla amami mayqanpis uchakuchishunanllapapaq llullachir yaĉhachishunqallapachu. Chaqa chaynu yaĉhachikutinllapami, Tayta Dyusta mana kasurnachu, ashwan paykuna munashannullana kawsanllapa. Chaymi Tayta Dyusqa tukuy chaykunawanqa piñakur, kusala manchaypaq kastigutana kaĉhamun paykunamanqa. 7Chayraykumi chay munashanlata rurar kawsaqkunawanqa ama piĉhunakunkillapalamapischu.

Dyus yupay achkiraqlapina kawsashunllapa

8Qamkunaqami, Jesucristuta unay mana riqsirqa, tutaparaqpi yupay kar mana allinkunata rurar kawsaq kankillapa. Piru kanan-shuypaqami Amitunchikpi kriyishaykillaparayku, paywan pullachakashana kankillapa. Chaymi ashwan uk achkirachikuq yupaylana, allinkunalata rurar kawsayllapa. 9Chaqa chay achkirachikuq yupay Jesucristuwan kaqkunaqami, imatapis allinkunalata, chiqap kaqkunalata rurar, ukninkunamatapis llakipar ima kawsanllapa. 10Chaymi allita intrakayllapa Amitunchik Jesucristuqa imanumi kawsanata munan nir. Chaynu intrakarqami, pay munashannula maydiyapis kawsankillapa. 11Chaynulla chay tutaparaqpi kaqkuna mana allinkunata yanqalla ruranllapa chaykuna yupayqa amami rurankillapachu. Ashwanmi allinlata rurar kawsar, intrachinkillapa chaynu pakaplla mana allinta rurayashanllapaqami, mana allinchu nir. 12Chaqa chay mana allinkunata pakaplla rurayashanllapapaq rimanapaqqami kusala pinqaypaq. 13Piru Taytanchik Dyusmi, chaynu mana allinkunata rurayatinllapamapis, shutiman rikarichin chay rurayashanllapataqa. 14Chaqa chay achkirachikuq chayqami ima mana allinta rurayashamapis, tukuylata shutillamanna rikarichin. Chayraykumi iskribikashakunapiqa nin:

> “Rikĉhakuy qam punuqqa.
> Chay wanushakunapa rurinmanta sharimuy,
> Jesucristumi achkirachishunqana” nir.

15Chayraykumi, allita kwintata qukayllapa, ¿imanutaq Dyuspa naypanpiqa kawsayani? nir. Chaymi chaynu kwintata qukarqa, amanami sunsunulla yarpupakurnachu, ashwan tukuy allin kaqkunalapaq kusata intrakarna kawsankillapa. 16Chaymi kay tyimpukunapiqa imuraspis allinlata rurar kawsayllapa. Chaqa kay tyimpu kawsayashanchikllapapiqami, mayqanpis mana allinkunalata rurarna kawsayanllapa. 17Chaymi qamkuna kriyiqkunaqa amami sunsunullaqa imatapis rurankillapachu.

Ashwan allita intrakar, Tayta Dyus
munashannulla rurankillapa. 18Chaynulla
amami maĉhankillapa imapischu. Chaqa
chaynu maĉhar imaqami, mana tantyakar
imachu, munashanlata ruranllapa.
Ashwanmi tukuy kawsaynikillapataqa,
Santu Ispiritupa makinlapina dijayllapa pay
munashannullana rurachir kawsachishu-
nanllapapaq. 19Chaymi ashwan uknikillapa
uknikillapa salmukunata, himnukunata,
Amitunchikpa takinkunata ima takir
kusalata animachinakunkillapa. Chaynu-
qami tukuy shunquykillapawan Amitun-
chikta alabar imana kusala shumaqta
kawsankillapa. 20Chaymi imuraspis
Amitunchik Jesucristupa shutinlapi, tukuy
imapi yanapamashanchikpaq tukuy tyimpu
Taytanchik Dyustaqa payji nir ima
alabashunllapa.

Masayjunkunaqa kasunakur imana kawsashunllapa

21Kriyiq masiykuna, qamkunaqami
Jesucristupi kriyishaykillaparayku,
uknikillapa uknikillapa rispitanakur,
kasunakur ima shumaqta kawsankillapa.
22Qamkuna kriyiq warmikuna, runayki-
llapata allita kasunkillapa, imanutaq
Amitunchik Jesucristuta kasunkillapa
chaynulla. 23Chaqa runaqami, warmin-
paqa uman yupay. Imanutaq Jesucristu-
maqa paypi kriyiqkunapaqqa uman
yupay chaynu. Chaynulla Jesucristu-
qami washamaqninchikllapa. Chaqa
tukuy kriyiqkunaqa paypa kwirpun-ari
kanchikllapa. 24Chaymi imanutaq,
tukuy kriyiqkunamaqa Jesucristuta
kusalata rispitar ima kawsanllapa,
chaynumi qamkuna kriyiq warmikuna-
pis runaykillapataqa tukuy imapipis
kusa rispitullawan kasunkillapa.
25Chaynulla qamkuna kriyiq runakuna-
pis, warmikillapata kusata llakipayllapa,
imanutaq Jesucristumaqa, chay tukuyla
kriyiqkunapaq llakishanrayku, wanuranma-
pis chaynulla. 26Chaynuqami ruraran,
tukuy paypa kaqninkunaqa chay
shutikushanllaparayku, chaynulla chay
paypa rimayninwan kusala shumaq
chuyala yupayna kananllapapaq. 27Chaynu
karllapanaqami paypa kaqninkunana kar,
shumaqchakashana kanqallapa. Chaymi
manana ima lisyakar alliyasha yupay,
granuyjun imalamapischu kanqallapa.
Ashwanmi tukuyla kusa shumaqchaka-
shana kanqallapa. 28Chaymi imanutaq uk
runamaqa paypa kwirpunpaq kusata llakin,
chaynumi llakinman warminpaqpis. Chaqa
mayqanpis warminpaq llakiqqami, paypa
kwirpunpaqpis kusalata llakiyan. 29Chaqa
manami mayqanpis paypa kwirpuntaqa
ĉhiqninchu. Ashwanmi imanullapis qaran,
kuytan ima, imanutaq Jesucristumaqa
paypa kaqninkunataqa kusata kuytan
chaynulla. 30Chaqa tukuy kriyiqkunaqa
michka achka karllapamapis paypa
kwirpun-ari kanchikllapa. 31Chayraykumi,
runaqa taytanta mamanta dijar warminla-
wanna kawsanqallapa. Chaynami
ishkantinqa uk kwirpulana yupay kawsan-
qallapa. 32Chaqa imanutaq uk runa
warminwan pullachanakurmaqa
ishkantinqa ukla yupayna, chaynumi
mayqanpis Jesucristupi kriyirqa uklana
paywanqa. Piru Tayta Dyus chaynu
yarpushan unay mana intrakaypaq kasha
karmapis, kusala shumaq kasha, allita
intrakashaqa. 33Chayraykumi qamkuna-
manta runa kaqkunamaqa, ama qunqarchu
warmikillapapaq llakiyllapa, imanutaq
kwirpuykillapapaq llakinkillapa chaynulla.
Chaynulla warmi kaqkunapis runayki-
llapata rispitar, kasur ima kawsayllapa.

Wamrakuna taytaykillapata kasunkillapa

6 1Kanan-shuypaqa wamra kaqkunata
nishaykillapa: Taytaykillapata,
mamaykillapata kusa rispituwan
kasuyllapa, Amitunchik Jesucristupana

kashaykillaparayku nir. Chaqa chaynu taytanchikta, mamanchikta kasushanchikllapaqami kusala allin, shumaq ima. 2Chaqa Tayta Dyus mantakushanmanta ukqa kaynu nin: “Taytaykita, mamaykita kusa rispituwan kasuyllapa” nir. Chaymi chay mantakuy nishanta rurarqashi, 3kay pachapiqa kusala unayta, chaynulla kusala shumaqtanashi kawsashunllapa nir arnimaranchikllapa.

4Nataq qamkuna tayta kaqkuna-shuypaqa, amami wamraykillapata imapaq sunsunulla willar imaqa piñachinkillapachu. Ashwanmi shumaqlata willar ima, allita Amitunchik Jesucristulapina kriyir kawsananllapapaq intrachinkillapa.

Sirbikuqkuna patrunnikillapawan rispitanakunkillapa

5Chaynulla qamkuna sirbikuq kaqkuna, kay pachapi kaq mantaqnikillapata allita kasunkillapa. Chaymi ima trabajuta rurarpis kusa rispituwan, manchakuqnula, karanlata, shunquykillapapi aligriyar ima rurankillapa, Jesucristuta sirbiq yupaylla. 6Qamkunaqakish mantaqnikillapa pullaykillapa katinmala paykunawan allinpi kanaykillapapaq nirma imatapis rurayatkillapa. Ashwanmi Jesucristupa sirbiqnin kashaykillaparayku, imata rurarpis tukuy shunquykillapawan, Dyus munashannula rurankillapa. 7Chaymi ima trabajuta rurarpis, amami kwashalla imachu rurankillapa. Ashwanmi imata rurarpis Amitunchikllapaqna rurankillapa, mana runakunapaq yupaychu. 8Chaqa yaĉhashanchikllapanu, mayqanpis sirbikuq kar, mana sirbikuq karmapis, allinlata rurasha kashallapaqa, Amitunchik Jesucristuqami pagramaqninchikllapa yupayna, kusa allinlata yanapamashunllapa.

9Nataq qamkuna mantakuq kaqkunapis, imanutaq sirbiqnikikuna kasushurllapa karanlata ima ruranllapa, chaynullami chay sirbikuqnikikunawan imatapis karanlata rurayllapa. Amami imapaq jurapar, ima mana allinta ruranaykipaqmapis yarpunkillapachu. Chaqa allita yarpuyllapa qamkuna mantakuqkunaqa: Chay sirbiqniki chay, chaynulla qampismi unaq syilupi Amitunchikllata sirbiyankillapa. Chaqa payqami, mana mayqantapis ukmanta ukmantachu rikamanchikllapa. Ashwanmi tukuyla paypaqqa chaylla kanchikllapa.

Amitunchikpi kriyir kamakashanchikwanmi washakashunllapa

10Kriyiq masiykuna, yaĉhashanchikllapanumi Amitunchik Jesucristuqa mana tukukaq pudirniyjun. Chaymi qamkunaqa chay pudirninpi imuraspis aypakusha yupaylana shachinakuyllapa. 11Chaynuqami imanutaq suldadumaqa guerraman rir maqanakunanpaq kusalata kamakan, chaynumi qamkunapis Dyusninchik imanu imanu washakanaykillapaq chay tukuy saqra mana allinkunamanta nir willashushanllapanulla kamakayllapa. Chaynu katkillapa, yarpuynikillapapi chay dyablu ukmanta ukmanta yarpuchishutinllapaqa, mana kwintacharnachu imata saruĉhaq yupayna itakunaykillapapaq. 12Chaqa allita yarpuyllapa: Nuqanchikkuna kriyishanchikllaparaykuqa, manami nuqanchik yupay aychayjun, tulluyjun runakunawanchu maqanakuq yupayqa kanchikllapa. Ashwanmi unaq syilumanta chay mana allinta rurachikuqkunawan maqanakuq yupayqa kanchikllapa. Chaqa chay tutaparaqllamanta kar, mana allinta rurachikuqkunaqami, kusata mantakun, imatapis paykunapa yarpuyninllamanta rurachikunllapa ima. 13Chaynami imanutaq suldadumaqa guerraman rinanpaq kusalata kamakar rin, chaynu qamkuna-

pis Dyusninchik imanu washakanaykillapapaq nir willashushanllapawan alli kamakashalana kayllapa. Chaymi chay kusala mana allin saqra diyakuna ĉhamutinmapis, kriyishaykillapanulla shachinakunaykillapapaq.

14Chayraykumi imanutaq suldadumaqa allita waĉhkakur kamakan maqanakuq rinanpaqqa, chaynumi qamkunapis chay chiqap kaqlawan allita waĉhkakusha yupayna kamakayllapa. Chaynullami imanutaq chay suldadumaqa qasqunta washananpaqpis jyirrumanta rurakasha kamsanta yupay yakakun, chaynumi qamkunapis imatapis allin kaqlata ruranaykillapapaq yakakuq yupay kamakashana kayllapa. 15Chaynulla imanutaq uk suldadumaqa imuraslapis sapatunta alli yakakushala purin, chaynu yupaymi qamkunapis imuraslapis kusa kamakashalana kayllapa. Chaynu karqa imanumi Jesucristuqa shumaqchamanayanchikllapa nir yaĉhachikunaykillapapaqqa imuraslapis listuna kayankillapa kanqa. 16Chaynuqami imanutaq suldadumaqa jyirrumanta rurakasha iskudunwan washakan, chaynumi qamkunatapis chay kriyirlla kawsashaykillapaqa washashunqallapa, tukuyla chay mana allinkuna nina ratakuq flicha yupay chaykunamantaqa. 17Chaynullami imanutaq uk suldadumaqa umanta washananpaqqa kaskunta umakur mana dijanchu imuraslapis, chaynumi qamkunapis Amitunchikmi washamayanchikllapa nir kunfyakashaykillapataqa ama qunqarchu yarpuynikillapalapi purichinkillapa. Chaynullapismi Santu Ispiritu Dyuspa rimayninta uk ispada yupay kar washashunanllapapaq qushushanllapataqa waran waran ama qunqarchu allitana intrakankillapa.

18Chayraykumi qamkunaqa allinpi mana allinpi karmapis amami dijankillapachu Amitunchikman mañakuytaqa. Chaymi imuraspis mañakurqa, Santu Ispiritu yanapashutinllapa mañakunkillapa. Chaynu karqami, maydiyapis alamirala kar, mana disanimakur imachu, ashwan Dyus tukuylata akrashan kaqkunapaqpis mañakunkillapa. 19Chaynullami nuqapaqpis Taytanchik Dyusman mañakunkillapa, pay yanapamatin allinkunalata rimanaypaq. Chaynulla pay yanapamatin, rir ama manchakur imachu yaĉhachikunaypaq imanu Taytanchikllapa Dyusqa payla yarpusha washamanallapapaq nir. 20Chaqa Dyusmi nuqataqa kaĉhamasha uk kunachikuqta yupay, rir parlakunaypaq chay shumaq rimayninpaqqa. Chaymi chaynu yaĉhachikushaypaq kananqa prisu kani. Chayraykumi qashan nishunillapa: Mañakunkillapa nuqapaq mana manchakur imachu, chay shumaq rimayninpaq parlakunaypaq nir.

Pablumi tukukananta saludakun

21Chay kriyiq masinchikllapa Tíquico shamurmi, allita parlashunqallapa nuqapaq imatami rurayani nirmapis. Chaqa pay ukninchikllapami, Amitunchik munashannulla kusalata yanapaman Amitunchikpaq yaĉhachikunayllapapaqqa. 22Chayraykumi payta qamkunaman kaĉhamuni, imatami rurayanillapa nir ima animachishunanllapapaq.

23Kriyiq masiykuna, mañakunillapa Taytanchik Dyusman, chaynulla Amitunchik Jesucristumanpis, tukuy kriyiqkunataqa yanapar ima shumaqta kawsachishunanllapapaq. Chaynuqami ashwan mas allitana kriyinkillapamapis. 24Chaynulla Amitunchik Jesucristuta tukuyla munar mana shaykuq kriyiqkunatami, Amitunchikqa kusalata llakipar ima yanapashurllapa shumaqta kawsachishunqallapa.

Chaynumi kanqa.

Filipenses

Pablumi kartanta kaĉhan Filipospi kriyiqkunaman

Grecia nasyunpi, chaynulla prubinsya Macedoniapimi, Filipos pwibluqa karan. Kay pwiblumanmi apustul Pabluqa ĉharan Jesucristupa shumaq rimayninta yaĉhachikunanpaq (Hechos 16.11-40). Chaynu yaĉhachikurnaqami Pabluqa riran uklaw pwiblukunamanpis Jesucristupa shumaq rimaynintaqa yaĉhachikuq. Chaymantami chaypi yaĉhachikurnaqa riran prubinsya Macedoniaman, chaypipis qashan yaĉhachikunanpaq. Chaynu yaĉhachikur rishannumi rir, ĉharan Jerusalén pwibluman. Chaymi chaypiqa karguyjunkuna aypar prisuranllapa. Chaymantami kaĉharanllapa Cesareaman, chaymanta Romaman chaypi prisu dijananllapapaq.

Pablo karsilpi katin, Filiposmanta kaq kriyiq masinkuna yarpurmi, Epafrodituta kaĉharanllapa Pabluta watukunanpaq. Chaymi Epafrodito rirqa, Pablo ministishanta tantasha karanllapa chayta apar, riran. Chayraykumi chay Epafrodito apashanta ayparmi, Pabluqa Filipospi kriyiq masinkunata kusalata payji nir ima, kay kartapi iskribiran (1.5; 4.10-19). Chaynullami kay kartapiqa willaranpis Epafrodito qishaq karpis, imanumi alliyashana nir (2.25-30).

Kay kartata liyirmi intrakayta puytinchik imanu qischakarpis shachinakunallapapaq nir (3.1; 4.4; 4.7; 4.12). Chaynullami intrakayta puytinchikpis imanumi Taytanchik Dyuslapi kunfyakar kawsanallapapaq nir.

Pablumi saludakun

1 [1]Nuqa Pablumi ukninchik Timoteuwan, Amitunchik Jesucristupa sirbiqnin kanillapa. Chaymi ukninchik Timoteuwan pulla kar, kay kartata iskribimuni qamkuna Filipos pwiblupi kriyiqkunaman. Chaqa qamkunatami Taytanchik Dyus akrashushallapana katin, Amitunchik Jesucristupi kriyir paywan pullachanakushaykillapa. Chaymi chaypi kaqkunataqa, chay kriyiqkunata rikar yaĉhachiqkunata, chaynulla chay kriyiqkunata sirbiqkunatapis[a] tukuynikillapata saludashunillapa. [2]Chaymi Taytanchik Dyusta, chaynulla Amitunchik Jesucristutapis kusalata mañakuni llakipar tukuy imapi yanapashunanllapapaq, chaynulla kusala shumaqta kawsachishunanllapapaq ima nir.

Pablumi Dyusman mañakun kriyiqkunapaq

[3]Kriyiq masiykuna, imanumi qamkunaqa kriyinkillapa nir yaĉharmi, imuraspis kusalata payji nini Taytanchik

---

a 1.1 Kriyiqkunata sirbiqkuna nirqami intrachimayanchik dyakunukunapaq. Mas intrakanarqa rikashunllapa Hechos 6.1-4, 1 Timoteo 3.8-10.

Dyustaqa. 4Chaynu mañakuq qallaritiy-
qami, shunquymapis kusa allinta
yarpuchimatin, kusa aligrila ima
Taytanchik Dyusmanqa mañakuni tukuy
qamkunapaqqa. 5Chaqa qamkunawan
pullamiri, Jesucristupi imanu kriyir
washakananllapapaq nirqa yaĉhachiku-
shanchikllapa, puntamanta-pacha
kanankaman. 6Chaymi nuqaqa Taytan-
chik Dyuspi kusalata kunfyakani
imanutaq puntamanta-pacha imata
ruranaykillapapaq yanapashuranllapa,
chaynullami waran waran yanapashu-
yanqallapa, Jesucristo maydiya
shamunan diya ĉhamunankaman nir.
7Nuqapaqqami, kusala allin chaynu
waran waran animachishurllapa
yanapashunayllapapaqqa. Chaqa
qamkunamaqami, nuqa prisu katiy,
chaynulla mana prisu katiymapis
kusalata yanapamaraykillapa, Jesucris-
tupaq yaĉhachikuypiqa. Chaymi ashwan
kusala allin tukuy shunquywan
qamkunata yanapashunayllapapaqqa.
8Chaqa Taytanchik Dyusmi yaĉhan,
imanumi nuqaqa Jesucristurayku
qamkunapaq llakir ima kusalata
rikashuyllapata munani nir.

9Chaymi ashwan mañakuni Taytan-
chik Dyus yanapashutinllapa, waran
waranna uknikillapa uknikillapa
llakipanakunaykillapapaq. Chaynuqami
Jesucristupa tukuy yaĉhayninpaqqa
kusa yaĉhaq, mas intrakaqkuna imana
kankillapa. 10Chaymi maydiya, chaynu-
lla imuraspis, allinlata ruranaykillapala-
paqna yarpunkillapa. Chaynuqami
kusala shumaq allinlatana kawsanki-
llapamapis. Chayna maydiya Jesucristo
shamurmapis, allinlatana rikar pullaku-
shunqallapa. 11Chaqa chay tyimpuqami
qamkunaqa rikachikunkillapa, tukuyla
allin kaqkunata rurashaykillapakunata.
Piru chaynu allinlata ruranaykillapa-
paqmi, Jesucristo yanapashushallapa.
Chaynami Taytanchik Dyusmaqa
ashwan kusa alabakashana kanqa.

Pablumi wanunanpaq kar kawsananpaq karmapis Amitunchiklapaq yarpun

12Kriyiq masiykuna, kaytami
yaĉhanaykillapata munani: Chay
runakuna mana allinkunata rurar,
prisumashanllapa imaqami mana
yanqallachu kasha. Ashwanmi chaynu
pasaqta rikar imami Jesucristupiqa
kusala achka kriyishallapa, nuqa
yaĉhachikushayrayku. 13Chaqa tukuyla
runakuna, chaynulla Roma pwiblupa
mantaqnin Cesarta kuytaq gwardya-
kunamapis, karsilpi kuytamayashan-
rayku yaĉhayan nuqaqami Jesucristupi
kriyir yaĉhachikushayraykula prisuqa
kani nir. 14Piru chaynu prisu katiyma-
pismi, wakin kriyiq masinchikkunaqa,
masta animakur mana imapaq mancha-
kur imalamapischu ashwan mas
yaĉhachikuq qallarishallapa, imanumi
Amitunchik Jesucristupi kriyirlami
washakayanqallapa nir.

15Chaqa chiqaptaqami Jesucristupaq
yaĉhachikuqkunaqa achka kanllapa.
Piru wakinkunaqami nuqa yaĉhachiku-
yashaypaq kusata ĉhiqnimar, chaynulla
nuqamanta mas kayta munar imala
yaĉhachikunllapa. Nataq
wakinkuna-shuypaqami mana imapaq
yarpur imachu Jesucristulapaq chiqapta
yaĉhachikunllapa. 16-17Chaymi
paykunaqa Jesucristupaq kusalata llakir
ima, paypaq yaĉhachikunllapa imanu
kriyir washakananllapapaq nir. Chaqa
paykunaqami yaĉhanllapa, nuqataqami
Dyus kaĉhamasha, Jesucristulapaq
maydiyapis yaĉhachikunaypaq nir. Piru
nuqa yaĉhachikuyashaypaq ĉhiqnimar,
chaynulla nuqamanta mas kayta
munarla Jesucristupaq yaĉhachikuq-
kunaqami, imapipis paykunalapaq

yarpunllapa. Chaymi kanan nuqa prisu katiymaqa, imanu tukusha nir ima uchachamanayanllapa. 18Chaymi nishaykillapa: Nuqa yupay Jesucristulapi yarpur yaĉhachikuyar, manaqa paykuna kusa kani ninanlapaq yaĉhachikuyarmapismi, nuqataqa mana imalapaqpis llakichimanllapachu. Chaqa chaynumapismi Jesucristullapaq yaĉhachikuyanllapa. Chaymi ashwan kusa aligri kanaymantaqa, mastaraq aligriyanimapis.

19Chaqa yaĉhashanami kani, Jesucristupa Santu Ispiritun yanapamashan, chaynulla qamkuna Taytanchikllapa Dyusman mañakushaykillapaqami, mana yanqallachu kar, ashwan byinniypaq kasha nir. 20Chaymi nuqaqa Tayta Dyuspi kusalata kunfyakani mana pinqaypi kar imachu imatapis karanta rurashaq, rimashaq mana manchakurmapischu nir. Chaynami Jesucristo imanu yanapamashantaqa, kanan kawsanaypaqlla katiy, chaynulla wanunaypaqna katiymapis, tukuyla rikanqallapa. 21Chaymi kanan kawsanaypaqlla katinqa tukuy imatapis Jesucristo munashanlata rurarlla kawsanani. Nataq wanunaypaqna kar-shuypaqa kusala shumaqta kawsaqna riyani. 22Piru allita yarputiyqami, kawsanaypaqraq allinqa kanman. Chaqa kawsayarllaqami, Jesucristullapaq yaĉhachikutiy mas kriyir achkayayanqallapa. Chaynu katinmi, mana yaĉhanichu wanunaypaqchu allin, manaqachu kawsanaypaqraq nir. 23Nataq manami yaĉhanichu mayqanninmi kusa allin kanqa nirqa. Chaqa imanupiqami yarpuchiman allin kanman wanur rir Jesucristuwan pullana kanaypaq. Chaynuqami nuqapaqqa kusala mas allin kanman. 24Piru kriyiq masiykuna, imanupiqami yarpuchiman qamkunarayku kawsanaypaq; chaynuqami mas allitana Jesucristupaqqa intrachishunayllapapaq. 25Chaqa allita yarpurmi yaĉhashana kani, manaraq wanuyashaqchu nir. Chaymi nuqaqa mana dijashurllapachu qamkunawanraq kashaq. Chaynuqami waran waran yanapar masta animachishaykillapa. Chayna ashwan qamkunaqa Jesucristupi masna kriyir, kusa aligrilana ima kawsanaykillapapaq. 26Chaynuqami watukushuqllapa shamutiyqa, kusa aligrila kar Jesucristuta kusalata alabankillapamapis.

Jesucristupi kunfyakarlami kawsashunllapa

27Piru allita intrakarmi kaynu kawsankillapa: Imata rurarpismi karanlata rurankillapa Jesucristo munashannula. Chaymi imanupi rikashuqllapa shamur, chaynulla mana shamurpismi uyapanaypaq, qamkunaqashi kusalata shachinakunkillapa, chaynulla tukuynikillapashi uk yarpuyla kar, Jesucristupi kriyishaykillapanulla shachinakur kawsankillapa nir. 28Chaynulla imata rurarpismi chay ĉhiqnishuqnikillapamantaqa ama manchakur imachu rurankillapa. Chaqa chaynuqami rurayankillapa maydiyaqa chay ĉhiqnishuqnikillapaqa limpu chinqanqa nir yaĉhar. Piru qamkuna-shuypaqami Tayta Dyus yanapashutinllapa, washakashana kanaykillapapaq chaynuqa rurayankillapa. 29Chaqa yaĉhashanchikllapanu qamkunaqa Jesucristupiqa, manami paypi kriyinaykillapapaqlachu kankillapa. Ashwanmi paypi kriyishaykillaparayku qischakanaykillapapaq imana kankillapa. 30Piru chaynu qischakarmapis manami qamkunalachu qischakayankillapa. Ashwanmi nuqapis chaynulla qischakayani. Chaqa allita yaĉhashaykillapanu unaymanta-pacha imanumi qischakaq

kani nir, chaynullami kananpis
qischakayani.

Jesucristo yupaylami kashunllapa

2 [1]Kriyiq masiykuna, qamkunaqami
Jesucristupi kriyir paywan pulla
kawsashaykillaparayku, pudirninta
qushushallapa wakinkunata animachi-
naykillapapaq. Chaynullami llakipashur-
llapa ima yanapashushallapa
wakinkunata kunsulanaykillapapaq ima.
Chaynuqami paypa Santu Ispiritunla-
wanna tukuynikillapa karqa, tukuy
shunquykillapawan llakipanakur imana
kawsayankillapa kanqa. [2]Chaynu
karqami, kusa aligrila uknikillapa
uknikillapa llakipanakur kawsar
tukuynikillapa kusala shumaqta kawsay-
llapa. Chaynulla, tukuynikillapa
chayllata yarpur kawsarqami nuqatapis
kusalata aligriyachimayankillapa kanqa.
[3]Chaymi nishaykillapa: Imata rurarpis
amami uknikikunamanta mas kani
ninaykipaqchu rurankillapa. Chaynulla,
amami kusana kani ukniykunamantaqa
ninkillapachu. Ashwanmi ama imapaq-
pis alabakar imachu, kriyiq masikikuna-
taqa kusa runa nishapaq riqsiyllapa
qamkunamantaqa. [4]Chaynulla mayqan-
nikillapa imata rurarpis amami
qamkunalapaq yarpurchu rurankillapa.
Ashwanmi uknikikunapaqpis allita
yarpur ima rurankillapa.

[5]Chaymi nishaykillapa: Imanutaq
Jesucristumaqa payllapaq kusalata
yarpunanmantaqa wakinkunapaq
yarpuq, chaynu qamkunapis
uknikikunapaq masta yarpuyllapa nir.
[6]Chaqa allita yarpuyllapa:

Jesucristumaqami unaq syilumanta
shamusha Dyuslla karmapis,
manami Dyuswan chaylla
kayashanlapaqqa yarpuranchu.
[7] Ashwanmi chaynu kusa kani ima
ninanmantaqa,
mana kwintachaypaqlana tikraka-
ran.
Chaymi ashwan payqa uk runapaq
tikrakarna,
tukuylata sirbinanpaq nasiranma-
pis.
[8] Chaqa paylla mana kwintachay-
paqla tikrakar,
Dyus munashannulla wanuranma-
pis.
Chaymi uk sirbikuq kanman
yupay kusala pinqaypaqta
qischakar ima kruspimapis
wanuran.
[9] Chayraykumi Tayta Dyusqa, payqa
kusala shumaq ima kananpaq,
chaynulla paypa shutinqami
tukuy shutikunamanmatapis
kusala shumaq ima kananpaq
nisha.
[10] Chaynami Jesucristupa naypanpiqa
tukuyla qunqurinanllapapaq
nisha.
Chaymi tukuy kay pachapi
kaqkuna, unaq syilupi kaqkuna,
chaynulla pacha ruripi
kaqkunamapis,
tukuyla paypa naypanpiqa qunqu-
rir aduranllapapaq nisha.
[11] Chaynulla nishapismi:
Tukuylashi allita kwintata qukar,
Jesucristuqami Amitunchik-
llapa ninanllapapaq nir.
Chaynuqami ashwan Taytanchik-
llapa Dyusqa kusa alabaka-
shana kanqa.

Kriyiqkunaqami achkirachiqnin yupay wakinkunapaqqa

[12]Chayraykumi munashay kriyiq
masiykuna, imanutaq qamkunawan
katiymaqa kusalata kasumaraykillapa,
chaynullami kananpis kasumayllapa
michka mana pullaykillapa kar, largupi
katiymapis. Chaymi ashwan tukuy

shunquykillapawan waran waran
Amitunchiklata sirbir, manchar
washakanaykillapapaq yarpurla kawsay-
llapa. 13Chaqa Taytanchikllapa
Dyusqami animachishur yanapashunqa-
llapa allinlatana ruranaykillapapaq, pay
munashannulana.
14Chaymi imata rurarpis allinlata
yarpur, ama uknikillapapaq mana
allinta rimar, chaynulla anyanakur
imachu imatapis rurankillapa. 15Chaynu
shumaqta kawsatkillapaqami, mana
mayqanpis wakkunaqami mana
allinkunata ruranllapa nishuyllapamata-
pis puytinqallapachu. Chaymi ashwan
qamkunaqa, Dyuspa wamrankuna
kashaykillaparayku, kusa shumaqlata
chaynulla mana ima uchayjunmapischu
kawsankillapa, chay mana intrakar,
kusala uchayjun runakunapa rurinpiqa.
Chaynullami paykunapa rurinpiqa
imanutaq uk qullarsitumaqa tutaparaqpi
achkirachikun, chay yupay kankillapa.
16Chaqa qamkunaqami Jesucristo
munashannula rurar, chaynulla paypaq
parlakurla ima kawsankillapa. Chaymi
maydiyapis chaynulla katkillapa,
Jesucristo shamutinmapis, nuqaqa
ashwan qamkunarayku, kusalata
aligriyayashaq. Chaqa qamkunaray-
kumi, yaĉhayashaqna, manami
yanqallachu Jesucristupaq yaĉhachi-
kurqa purisha kani nirqa.
17Qamkuna nuqarayku Dyuspi kusalata
kunfyakar payta sirbirqami, Tayta
Dyuspaqqa uk kusa shumaq ufrindita
yupayna kankillapa. Chaymi imanupi
nuqata wanuchimatinllapaqa, nuqapis uk
kusala shumaq ufrindita yupayna Tayta
Dyusmanqa qimikayashaq. Chaynu
pasatinqami kusala shumaqna kayman
Tayta Dyuspaqqa. Chaymi ashwan pullana
kusalata aligriyachuwanllapa. 18Chayray-
kumi imanutaq nuqa aligriyani, chaynulla
qamkunapis kusalata aligriyayllapa.

Pablumi Timoteuwan Epafrodituta kaĉhayta yarpun

19Kriyiq masiykuna, Amitunchik
Jesucristo munatinmi mana tardarchu
ukninchikllapa Timoteuta kaĉhamushaq
qamkunata watukushunanllapapaq.
Chayna shamur watukushurllapa,
qashan kayman tikrakamur imanumi
qamkuna kawsayankillapa nir willama-
tin nuqaqa kusalata aligriyanaypaq.
20Chaqa chiqaptaqami, nuqapaqqa
mana mayqanpis kanllapachu, chay
ukninchikllapa Timoteo yupay
qamkunapaq kusalata yarpuqqa. Chaqa
payqami imanutaq nuqa qamkunapaq
kusalata yarpukuni, chaynulla
yarpukun. 21Ashwanmi wakinkunaqa
paykunalla iman ministiyashanta
tarikunanlapaq yarpunllapa. Chaymi
ashwan mana chiqaptaqa Jesucristupaq-
lanachu yarpunllapa.
22Piru qamkunaqami chiqaptana
yaĉhankillapa, imanumi ukninchikllapa
Timoteuqa kusa allinlata kawsan
nirmapis. Chaynulla yaĉhankillapapis,
imanumi payqa maydiyapis pullay kar,
uk wamray yupay yanapamasha
Jesucristupa shumaq rimayninta
yaĉhachikunayllapapaq nir. 23Chaymi
nuqaqa payta, qamkunata watukushu-
nanllapapaqqa kaĉhamuyta yarpusha
kani. Piru puntataqami allita yaĉhana-
yani kay karsilpi kayashaypaq, mabir
maydiyakamanshi kaypi kayashaq nir.
Chaymi chaynu yaĉharqa, mana
tardarchu kaĉhamutiy shamur watuku-
shunqallapa. 24Piru michka nuqa kay
karsilpi karmapismi, Amitunchikpi
kusalata kunfyakani, manami mas
tardarchu nuqapis kay diyakuna
watukushuyashaqllapa nir.
25Chaynullami allita yarputiyqa,
allinta yarpuchimasha ukninchikllapa
Epafroditutapis kaĉhamutiy watukushu-

nanllapapaq. Chaqa paypismi, nuqa yupaylla qischakarmapis shachinakur yaĉhachikusha Jesucristupa shumaq rimaynintaqa. Chay paytami qamkuna kaĉhamuraykillapa ima ministishaypipis yanapamananpaq. 26Chaqa payqami tukuyla qamkunata kusalata rikashunayanllapa. Chaynulla kusalatami yarpupakuyan, qamkuna pay qishaq kashanpaq yaĉhashaykillaparayku. 27Chiqaptami payqa qishaq karan. Chaqa yaqqa wanunanpi yupay katinmapismi, Taytanchik Dyus llakipar alliyachishana. Piru manami paylatachu llakipasha. Ashwanmi nuqatapis llakipamasha, amana kay llakiyashaymantaqa masqa llakinaypaqnachu. 28Chayraykumi ukninchikllapataqa daskaqla kaĉhamuni watukushunanllapapaqqa. Chayna qamkuna payta qashan rikar aligri ima katkillapaqa, nuqapis ama kusala kwashalla ima kanaypaqnachu. 29Chaymi chay ukninchikllapa qamkunaman ĉhamutinqa, paypaq kusa allinlata yarpur aligrila ima shumaqta samachinkillapa, Amitunchikpi kriyiq kashaykillaparayku. Chaynullami mayqantapis pay yupay kriyiqtaqa shumaqta samachinkillapa ima. 30Chaqa payqari Jesucristuta sirbinanrayku, nuqata yanapamaq shamusha karmi yaqqala wanushamapis. Nataq qamkunamaqami mana pullay kashaykillaparaykuĉhiri mana puytiraykillapachu, pay yupay yanapamaytaqa.

Imakunamantaqami Jesucristulapi kunfyakashunllapa

3 1Kriyiq masiykuna, chay nishushayllapamantaqami, qashan nishaykillapa: Amitunchik Jesucristulapi kunfyakar aligrilana kawsayllapa nir. Chaqa nuqapaqqa chay iskribir willashushayllapataqa qashan qashanmapis willashunayllapapaqqa kusala allin. Chaynuqami qamkunaqa mas allita Jesucristupi kriyir, mana ingañakar imanachu kawsankillapa. 2Piru nishaykillapa: Allitami kuytakankillapa chay kusala millanaypaq mana allin runakuna paykunalla munashanta ruraqkunamanta. Chaqa chay runakunaqami Jesucristupi kriyiq tukur, washakananllapapaqqashi chay siñal kustumrita kwirpunchikllapapi rurashunllapa nir yaĉhachikunllapa. 3Piru ashwan nuqanchikkunaqami Tayta Dyuspa Santu Ispiritunwan kashanchikllaparayku siñal kustumrita chiqapta rurasha yupayna kar, Dyuspa kaqninkunana kanchikllapa. Chaymi ashwan Jesucristupana kashanchikllaparayku kusa aligrilana Taytanchik Dyusta sirbir alabanallapapaqna kanchikllapa. Chaynami manana yarpunchikllapanachu chay kwirpunllapapi siñalta ruranllapa chaypiqa. 4Chaqa chay siñal kustumrita rurar chiqapta washakanapaq katinqa, nuqamaqa may tyimpu washakashana kar, wakinkunamantaqa kusana kani ima niyayman. Chaqa unayqami nuqapis mana intrakarqa, Israel runa masiykunamantaqa, masta yarpuq kani chay siñal kustumripiqa. 5Chaqa nuqa Israel ayllumanta katiymi, chay siñal kustumrita ruramaranllapa, nasishaymanta uchu diyayjunla katiy. Chaynullami Benjaminpa ayllunmanta kani. Nuqaqami kanankuna hebreo runakuna kani niqkunamantaqa, kusala chiqap hebreo runa kani. Chaynullapismi imanutaq chay fariseo runakunamaqa, Moisés mantakushanta tukuyninta kumplinillapa nir yarpuqllapa, chaynu kaq kani nuqapis. 6Chaymi chay mantakuykuna nishanllapakunata allita kasuyta yarpur, kusala saqrata tukur Jesucristupi kriyiqkunapa ikinpi puriq kani aypar qischanaypaq. Chaymi chay mantakuy-

kunata kusalata kumpliyta yarputiymi
mana mayqanpis nimayta puytiqllapa-
chu, wakqami chay mantakuykunata
mana kumplishanrayku uchayjun nirqa.
7Chaynu tukuy chay mantakuykunata
kasuyta yarputiyqami, kusalata
sirbimaq yupay yarpuchimaq. Piru
kanan-shuypaqami Jesucristupi
kriyishayraykuqa, manana imalapaqpis
sirbimannachu tukuy chaykunaqa.
8Chayraykumi kanan kriyishayqa kusala
mas allin, chay unay kusala mana sirbiq
imakunata rurayashaymantaqa. Chaqa
ashwan Amitunchik Jesucristuwanna
kanaypaqqa, tukuy chay mana imapaq-
pis sirbimaq chaytaqa limpu dijashana
kani. 9Ashwanmi kananqa maydiyapis
Jesucristuwan pullala kawsakuni.
Chaymi Moisés mantakushankunata
mana kasurchu washakaytaqa yarpuni.
Ashwanmi Jesucristupi kriyishayrayku,
Tayta Dyusqa mana uchayjunpaqnachu
riqsimanqa. 10Chayraykumi ashwan
Jesucristutaqa kusa masta riqsinani.
Chaynulla payta riqsinashayraykumi
imanutaq paymaqa allinlata rurar
qischakaran, wanuran ima nir masta
intrakanayani. Piru chaynu wanutinma-
pis Tayta Dyusqa pudirninwan
kawsachimuran. Chaymi chayta
yaĉharqa pay yupay qischakanaypaq
wanunaypaqmapis listuna kani Taytay
Dyusmi yanapamayan nir yaĉhar.
11Chaymi ashwan kusalata kunfyakani,
maydiya wanurmapismi chay kriyir
wanushakunawan pulla kawsamushaq
nir.

Jesucristuwan kanallapapaqqami ima katinpis shachinakushunllapa

12Chaynu willashutiyllapaqakish
yarpuyatkillapa, Dyus tukuy imata
arnishantaqa aypashana kar, mana
imalapimapis wakqa uchakuyanqanachu
nir. Piru manami tukuy imata Dyusnin-
chik arnimashantaqa aypayaniraqchu.
Chaymi ashwan waran waran Jesucristo
munashannu nuqaqa mas rurar
kawsanani. Chaqa chaynu kawsanay-
paqmi payqa nuqataqa puntata akrama-
ran. 13Chaymi nuqaqa mana
nishuyllapata puytinichu, Dyus arnima-
shantaqa tukuyta aypashana kani nirqa.
Chaynu Dyusninchik arnimashanmanta
mana imalatapis aypasharaq karmi,
chay tukuy mana allin kaqta ikipina
dijashaytaqa mana yarpurnachu,
ashwan imanupis shachinakur naypaq-
manna riyta yarpukuni Jesucristuwan.
14Chaqa Taytanchikllapa Dyusmi
arnimashanchikllapa Jesucristupi
kriyishallapashi, payqa washar unaq
syiluman apamayashunllapa nir.
Chaymi ashwan nuqaqa waran waran
Jesucristupi kunfyakani, pay yanapama-
tinmi, tukuy chaykunataqa aypashaq
nir.

15Chaymi nishaykillapa: Mayqanpis
allitana Jesucristupi kriyiqqami
imanutaq nuqa intrakayashaynu
intrakanmanllapa. Piru mayqanpis
ukmanta intrakayatinqami, Taytanchik
Dyus pay munashannulla allitana
intrachinqa. 16Piru qamkunaqakish
chaynu nishutiyllapaqa mana intraka-
shanchikllapachu nirqa askwintalla-
mana kawsatkillapa. Ashwanmi imanu
kawsanallapatataq Jesucristo munayan
chaynu kawsashunllapa.

17Kriyiq masiykuna, imanutaq
Jesucristo kawsashannu nuqa kawsani
chaynullami qamkunapis kawsayllapa.
Chaqa imanutaq wakinkunamaqa nuqa
kawsashaynu kawsanllapa chaynulla.
18Piru wakinkunaqami, Jesucristo
washamanallapapaq kruspi wanushan-
taqa mana kwintacharchu kusala
llakiypaqta kawsanllapa. Chaymi
chaynu kawsashanllaparayku kusata
llakichimatin waqani ima. Nataq

qamkunata-shuypaqami amana paykuna yupay kawsanaykillapapaq kutir kutir kusalata willashurayllapa. 19Chaymi paykunaqa chaynu mana allinta rurashanrayku maydiyaqa kusala llakiypaqta tukukaq kanqallapa. Chaqa paykunaqami Dyusninchikta mana kasushanrayku, kwirpunllapa munashanlata rurar, kusala pinqaypaqta kawsanllapa. Chaynulla tukuy paykunaqami kay pachapi kaq tukukaq imakunalapaq yarpunllapa. 20Piru nuqanchikkuna-shuypaqami unaq syilumanta kaqpa akrashankunana kanchikllapa. Chaymi ashwan yarakuyanchikllapa syilumanta washamaqninchikllapa Amitunchik Jesucristo shamunanpaq. 21Chaymi shamurqa, kay kwirpunchikllapa pinqaypaqlla kaqtaqa paypa kusala shumaq kwirpun, chaynu shumaqpaqna tikranqa. Chaynuqami ukman kwirpuyjunpaqqa tikramashunllapa chay tukuy imata rurayta puytiq pudirninwan.

Kriyishaykillaparaykumi maydiyapis aligriyankillapa

4 1Chayraykumi kriyiq masiykuna, qamkunapaq alliplata llakiq karmi kusalata rikashuyllapata munani. Chaqa munashay kriyiq masiykuna imanutaq tukuy imanchik katinmaqa kusalata aligriyanchik, chaynumi qamkunapis kusalata aligriyachimankillapa. Chaynami kusalata munani maydiyapis Amitunchikpi kriyishaykillapanulla shachinakur kawsanaykillapata.

2Chaymi kananqa warmi uknisituykuna Evodia chaynulla Síntique, kusalata rugashaykillapa amana uknikillapa uknikillapa anyanakur imanachu, ashwan kusala shumaqtana Amitunchik munashushanllapanulla kawsayllapa. 3Nataq qam tukuy yaĉhachikuypi yanapamaqniy Siziguta-shuypaqami kusalata rugashayki yanapanaykipaq chay kriyiq warmisitakunata. Chaqa paykunaqami, tukuy wakin yanapaqniykunawan, chaynulla chay ukninchikllapa Clementiwan ima pullay kar Jesucristupaq yaĉhachikutiyqa, kusalata yanapamaran. Chaymi paykunapa shutintaqa Tayta Dyusqa aykapina librunpi iskribisha, tukuy tyimpupaqna kawsananllapapaq.

4Chaymi qamkunaqa maydiyapis kusalata aligriyayllapa Amitunchiklapi yarpukur. Chaynulla qashan nishaykillapa: ¡Aligriyayllapa! nir. 5Chaqa qamkunaqami Amitunchik Jesucristo shamunan diyaqami shipchana nir yaĉhankillapa. Chaymi ashwan kusala shumaqta kawsatkillapa, tukuyla rikashurllapaqa kusa shumaq llakipakuq runakunapaqna riqsishunqallapa.

6Chaynullami ima pasashutinllapapis amami imapaqpis yarpupakunkillapachu. Ashwanmi ima katinpis Taytanchik Dyusman waran waran mañakunkillapa. Chaynu mañakutkillapa yanapashushanllaparaykumi, ashwan payji ima nir alabankillapa. 7Chaynu kawsatkillapaqami Tayta Dyusqa, Jesucristupi kriyishaykillaparayku kusala shumaqta yarpuchir alliplata aligriyachishunllapa, amana maydiyapis llakinaykillapapaq. Chaqa chay aligriyachimanchikllapa chayqami kusala ukman shumaq-ari.

Imata yarpurpis allin kaqlapaq yarpushunllapa

8Chaymi kananqa kriyiq masiykuna tukchinaypaqnaqa kaynulata maydiyapis yarpunaykillapata munani: Tukuy chiqap kaqkunalapi, chay kusa rispitaypaq kaqkunalapi, allinla kaqkunalapi, chaynulla tukuy karanla kaqkunapi, shumaq kaqkunalapi, chay imapis kusa alabaypaq kaqkunalapi ima. 9Chaynulla

imatapis chay yaĉhachishushayllapakunataqa rurankillapa. Chaymi willashutiyllapa imanu uyakushaykillapanulla, chaynulla imata ruraqta rikamashaykillapanulla rurar kawsankillapa. Chaynuqami shumaqta kawsachimaqninchik Dyusninchikllapaqa maydiyapis mana dijashurllapachu, pullaykillapa kanqa.

Pablumi Filipospi kriyiqkuna yanapashanpaq payji nin

10Kriyiq masiykuna, nuqaqami Amitunchikta kusalata payji nini qashan yanapamaq qallarishaykillaparayku. Chaqa kusalatami kunfyakayaray, mana qunqamayankillaparaqchu kanqa nir. Ashwanmi kusalata yanapamanarmapis, mana mayqanpis apamunanpaq katin, mana kaĉhamuyta puytiraykillapachu. 11Piru chaynu nishurllapaqa manami nishuyanillapachu, kusalata imaykuna faltamatinmi kawsayaray nirqa. Chaqa nuqaqami yaĉhashana kani imay kaqkunalawan kawsarmapis. 12Chaymi kusala imayjun kar, chaynulla mana imay katinmapis nuqaqa mana kwashayayta yaĉhanichu. Chaqa unta mikur, chaynulla mana mikurmapismi kusa aligrila kawsayta yaĉhakusha kani. Chayraykumi imanu katinpis mana imalapaqpis llakinichu. 13Chaymi tukuy ima pasamatinpis, Jesucristo pudirninwan yanapamashanrayku, shachinakuyta puytini. 14Piru qamkuna, imaykillapa kaqkunalawan yanapamarllapaqami, kusala allinta rurashaykillapa.

15Chaqa Macedonia pwiblumanta lluqshir, Jesucristupi imanu kriyir washakananllapapaq nir uklaw pwiblukunapi yaĉhachikuq qallaritiyqami, qamkuna Filipos pwiblupi kriyiqkunala, ima ministishaypipis yanapamaraykillapa. 16Chaqa Tesalónica pwiblupi katiymapis, ashwan ayka kutimi qamkunaqa ima ministiyashaytaqa kaĉhamuraykillapa. 17Piru chaynu yanapamatkillapaqa, manami nuqaqa yarpunichu maydiyapis chaynulla yanapamayankillapa kanqa nirqa. Ashwanmi munani chay yanapamashaykillaparayku kusa mas imayjun yupayna kanaykillapapaq Amitunchikpa naypanpiqa. 18Chaqa chay ukninchikllapa Epafrodituwan kaĉhamushaykillapatami tukuyta aypashana kani. Chaymi chaynu kaĉhamur kusalata yanapamatkillapami, mana imapis faltamashanachu. Chaqa tukuy chay kaĉhamushaykillapaqami, imanutaq uk insinsyumaqa kusala mishkita asyakun, chaynu kusala shumaq Dyusninchikpaqqa. 19Chaymi kusala imayjun Taytanchik Dyusqa, Jesucristurayku imata ministishaykillapapipis kusalata yanapashunqallapa. 20Chayraykumi, ¡Taytanchik Dyuslatana tukuy tyimpu alabashunllapa! ¡Chaynumi kanqa!

Pablumi tukukananta saludakun

21Jesucristupi tukuyla kriyishanrayku Dyusninchikpana kaqninkunatami saludapamankillapa. Chaynullami kay pullaypi kaq kriyiq masinchikkunapis, qamkunapaq saluduta kaĉhamunllapa. 22Chaynumi ashwan Dyuspa tukuyla wakin kaqninkunapis qamkunata saludashunllapa. Piru ashwanmi Romapa gubyirnun Cesarpa wasinpi sirbikuqkunapis mas saluduta qamkunapaqqa kaĉhamunllapa. 23Kriyiq masiykuna, qamkunapaqmi kusalata Amitunchik Jesucristuman mañakuni, pay llakipashurllapa kusalata yanapar ima kawsachishunanllapapaq.

Chaynumi kanqa.

Colosenses

Pablumi kartanta kaĉhan Colosaspi kriyiqkunaman

Colosas pwibluqami, prubinsya Asiapi kaq. Colosasmanqami Amitunchik Jesucristupa shumaq rimaynintaqa ĉhachiran Epafras, mana Pabluchu (1.7-8). Chaynu yaĉhachikutinmi achka kriyiranllapa Amitunchik Jesucristupiqa.

Apustul Pablo karsilpi kar qischakayarmi yarpuran, Colosas pwibluman chay mana allinta yaĉhachikuqkuna ĉhashanta (2.8). Chay mana allinta yaĉhachikuqkunaqami kaynu niyaranllapa: Moisés mantakushannulla fyistakunata ruraypaq, chaynulla chay samana diyatapis mas kasuypaq nir (2.16-17). Chaynullami niyaranllapapis: Wakin mikuykunalata mikuypaq (2.21), chaynulla angelkunata aduraypaq, luryaman ĉhanallapapaq nir (2.18).

Chaynumi apustul Pabluqa kay kartanpiqa intrachikuran imanumi Amitunchik Jesucristuqa kusalata munamanchik (1.15-20), chaynulla imanu kruspi wanur washamashanchikta ima (1.21-22; 2.14-15). Chaynullami intrachikuranpis Jesucristo munashannulla kawsanallapapaq nir (3.1–4.18).

Pablumi saludakun

1 1-2Nuqa Pablumi, Tayta Dyus munashannulla Jesucristupa apustulnin kani. Chaymi tukuyla Colosas pwiblupi, Dyus akrashan chiqap kriyiq kaqkunaman, kriyiq masiy Timoteuwan pulla kar iskribimuni. Chaymi Taytanchik Dyusta, chaynulla Amitunchik Jesucristutapis kusalata mañakuni llakipar tukuy imapi yanapashunanllapapaq, chaynulla kusala shumaqta kawsachishunanllapapaq ima nir.

Pablumi Dyusta payji nin kriyiqkunapaq

3-4Willamasha katinllapami, yaĉhanillapa qamkunaqashi Jesucristupi allita kriyirllapa, kriyiq masinchikkunata llakipar yanapankillapa nir. Chayraykumi Amitunchik Jesucristupa Taytan Dyustaqa, waran waran qamkunapaq mañakur, kusata payji ninillapa. 5Chaqa Jesucristupi kriyir yanapanakur imaqa, maydiyaqa Taytanchik Dyuswan luryanpi pullana kayankillapa kanqa nir yaĉhar, chaytaqa rurayankillapa. Chaynulla Amitunchikpa chiqap nishankunata yaĉhachishushallapa katinmi, yaĉhankillapa imanu washakanaykillapapaqqa. 6Qamkunatami Taytanchik Dyus llakipamashanchikllapa nir Epafras yaĉhachishutinllapa kusata kriyir, masta achkayaraykillapa. Chaynullami ukkunapis yaĉhachikutinllapa, mastana achkayashallapa Dyuspi kriyiqkunaqa. 7Nishushayllapanu, chay

kusa munashanchikllapa Epafrasmi, Jesucristuta sirbiq kar tukuy chaykunata yaĉhachishushallapa katin, qamkunaqa allita yaĉhankillapa. Chaqa payqami Jesucristupi kriyishanrayku, nuqakuna yupaylla kar, mana chaypi katiyllapamapis yaĉhachishuranllapa. 8Chaymi willamashapis qamkunapaq, Dyuspa Ispiritunwanna kar, shumaqta munanakunkillapa nir ima.

9Chayraykumi, nuqakunaqa yaĉhashayllapamanta-pacha mana qunqarchu, kanankaman Taytanchik Dyusmanqa qamkunapaq mañakunillapa. Mañakunillapami, tukuy pay munashankunata allita intrachishutinllapa, tukuy imatapis allita intrakaqna kanaykillapapaq. 10Chaynu karqami, qamkunaqa Dyuspa kaqninkunana kar imatapis karanlatana rurankillapa. Chaynullami rurankillapapis imanutaq payta kusa allinta yarpuchishannullata. Tukuy chaynu pay munashannulla kawsarqami, Dyuspaqqa mastana intrakar, manana wakaqllapinachu kankillapa kanqa. 11Mañakunillapapismi Taytanchik Dyusqa kusala shumaq pudirninwan yanapashutinllapa, ima pasashutinllapapis shachinakur, amana ima mana allinkunapiqa yarpurchu, paylapina allita yarpunaykillapapaq. 12Chayna ashwan kusa aligrila, Tayta Dyustaqa payji ninkillapa. Chaqa payqami, shumaqchashushallapa tukuy wakin kriyiqkunawanmapis pullalla, chay kusala shumaq achkila mantakuyninpi kanaykillapapaq.

13Dyusmi washamashanchikllapa chay tutaparaqpi mana allinta rurachikuq dyablupa makinmanta. Chaynu washamarninchikqami Wamran Jesucristo kusala shumaqta mantakuyashanpina ĉhuramashanchik. 14Chaqa Jesucristumi uchakushanchikllaparayku pagrakuq yupay, kruspi [yawarninta iĉhar] wanuran uchanchikkunamanta pirdunamanallapapaq.

Jesucristumi tukuypa amun karmapis Dyuswan shumaqchamanapaq wanuran

15Jesucristumi paylla Dyus kar, rikachimanchik Tayta Dyus imanu nirpis, Dyusta michka mana rikasha kashamapis. Chaqa payqami tukuy imata rurashankunamantaqa naypaqllata karanllana. 16Chaymi payrayku, tukuy imapis rurakaran, unaq syilupi, kay pachapi rikaypaq mana rikaypaqkunamapis, chaynulla mana rikaypaq mantakuqkunamapis. Chaymi tukuyla chay rurakashakunaqa payllapaq kanqa. 17Jesucristumi, tukuy chay rurakashakunamantaqa naypaqllata karanllana. Chaymi, tukuy chaykunapa amun katin, payrayku imapis kayanllapa. 18Chaynulla, payllami tukuy kriyiqkunapa yaĉhachikuqnin, mantakuqnin ima, imanutaq uk runamataqa, uman kawsachin chaynulla. Chayraykumi, wanurpis tukuy wanushakunamanta qashan kawsamuran, tukuy imapimapis naypaqllapi kananpaq. 19Chaqa, Dyusqa Jesucristuwanqa chaylla imapipis kananpaq niran, tukuy yaĉhayninpi, yarpuyninpi, pudirninpi imamapis. 20Chaymi runakuna mana allinkunata rurashanllaparayku kruspi yawarninta iĉhar wanuran, tukuy kay pachapi, unaq syilupi, allin mana allin kaqkunamapis, Tayta Dyuswan shumaqchakashana kananpaq.

21Unayqami qamkunaqa mana allinkunata yarpur rurar ima, Dyuspa kuntran kar paymantaqa karupllapi yupay karaykillapa. 22Nataq kanan-shuypaqa, Akrashan Jesucristo uchanchikllapapaq wanushanrayku, Dyusqa qamkunawan shunqukashana.

Chaytaqami Dyusninchik ruraran, tukuy nuqanchikkunaqa mana uchayjun kar kusa allinlana, kusa shumaqchakashana kasha, payqa pullakumanapaq. 23Piru chaynu paywan pulla kanaykillapapaqqami, imanu washakanaykillapapaq yaĉhachishushanllapata ama dijarchu, chayllapi allita kriyiyllapa. Chaqa chay yaĉhachishushanllapallatami tukuy pacha maylawpipis yaĉhachikushallapa. Chaynulla nuqa Pablupis chayllatami yaĉhachikuni.

Tayta Dyus Pabluta akraran

24Kriyiq masiykuna, kananqami qamkunaqa Jesucristupa kwirpunna kankillapa. Chaqa qamkunaraykumi kusalata Jesucristuqa qischakaran. Chaymi nuqapis kriyir washakananllapapaq yaĉhachikur qischakarmapis kusalata aligriyani. 25Chaqa chaynu kriyiqkunata sirbinaypaqmi Tayta Dyusqa akramasha. Chaynullami nimaran, paypa shumaq rimayninta tantar yaĉhachikutiy kriyir washakananllapapaq nir. 26Piru kay imanu washakananllapapaq nir, Tayta Dyus kusa unaymanta-pacha payla yarpushantaqami, mana mayqantapis intrachiranchu. Nataq kanan-shuypaqami paypa tukuy allin kaqninkunataqa intrachimashanchikllapana. 27Chaymi chay kusala shumaqta payla yarpushanta intrachimarninchikllapaqa, tukuy mana Israelmanta kaqkunatapis washayanqa nir intrachimaranchikllapa. Chayraykumi Wamran Jesucristuta kaĉhamuran, paypi tukuy kriyisha nuqanchikkunawanna katin, Dyusninchik mantakuyashan luryanpina kawsanallapapaq.

28Nuqakunami Jesucristupaq kusalata willar ima tukuyta yaĉhachinillapa imanu washakananllapapaq nir. Chaynulla kusata intrakar ima yaĉhachikunillapa Jesucristupa naypanmanqa kusa allinlana qimikananllapapaq. 29Chayraykumi Jesucristo kusa yaĉhayninwan, pudirninwan yanapamatin, mana shaykurchu yaĉhachikur trabajani.

2 1Nuqami yaĉhanaykillapata munani, imanumi qamkunapaq mana shaykurchu waran waran mañakuni nir. Chaynulla Laodicea pwiblupi kriyiqkunapaq, chaynulla wakin kriyiqkuna mana riqsimashakunapaqpis mañakuni. 2Imanullapismi yanapashunayllapapaq yarpuni. Qamkuna animuta aypar shumaqta kuytanakur kawsayllapa, allita yaĉhanaykillapapaq Dyuspa nishankunataqa. Munanipismi qamkuna yaĉhanaykillapata, Tayta Dyus unaymanta-pacha Wamran Jesucristuwan imata rurananpaq payla yarpushanta. 3Chaqa Jesucristupi kriyirqami, intrakanchik Tayta Dyuspa yaĉhayninpaq, munayninpaq imamapis. 4Kaykunatami, qamkunata willashunillapa, ama mayqanpis kusa ukman shumaq yupay imakunapaq willashurllapa imaqa llullachishunanllapapaqchu. 5Chaqa qamkunapa mana pullaykillapa karmapismi, yarpuyniypiqa qamkunawan kani. Chaymi aligriyani qamkunaqashi kusa shumaqta kawsankillapa Jesucristupi allita kriyirllapa nir yaĉhasha kar.

Mushuq kawsaytami tarinchik Jesucristupi kriyir

6Chayrayku qamkuna, imanuĉhi Amitunchik Jesucristo washamaqninchik nir allita kriyiraykillapa, chaynulla pay munashanta rurar ima kawsankillapa. 7Chaynulla, paylapi allita kriyir ĉhupakusha yupay, paylapi kunfyakar shumaqta kawsayllapa, imanutaq paypaq willashuranllapa chaynulla, Tayta Dyusta kusata payji nir ima.

8Amami dijakarchu kuytakankillapa,
mayqanpis ama llullachishunanllapa-
paq. Kuytawkish chay mana sirbiq
yanqa imakunata yaĉhachikuqkuna
ingañashutinllapa paykunamatana
kasutkillapa. Chaqa paykunaqami yanqa
kriyinanlata, kay pachapi mana allinta
rurachikuqkunalapaq yaĉhachikur,
Jesucristupaqqa mana yaĉhachikun-
llapachu. 9Chaqa Tayta Dyuspa tukuy
yaĉhaynin, yarpuynin, pudirninmapis,
yaĉhayanchik Jesucristupi nir, michka
kay pachaman shamur runapaq tikraka-
sha katinmapis. 10Chaynu katinmi,
qamkunaqa Jesucristupi kriyishayki-
llaparayku imapipis pullaykillapa
kanqa. Chaqa Jesucristuqami
tukuymanta mas pudirniyjun, chay
rikaypaq, mana rikaypaq mantakuq-
kunamanmatapis.

11Chaynulla, Jesucristupi kriyir
paywan pullana katkillapa, payqa tukuy
uchaykillapamanta washashuranllapa.
Chaynu washashurllapami, mana chay
siñal kustumriraykuchu,[a] ashwan
yarpuynikita shumaqchar imami
akrashushallapa Dyuswanqa pullana
kanaykillapapaq. 12Qamkuna shutikur-
llapaqami, Jesuswan pulla pampakaq
yupay karaykillapa amana uchakunayki-
llapaq. Chaymanta qashan paywan
pulla mushuqmanta kawsamuq yupay
karaykillapa, allinlatana ruranaykillapa-
paq. Chaqa kriyiraykillapari Jesucris-
tuta kawsachimusha kusa puytiq
Dyusninchikllapapi.

13Qamkunami unayqa wanusha
yupaylla karaykillapa yarpuynikillapa-
piqa, chay uchakushaykillaparayku.
Chaynulla, chay siñal kustumrita mana
rurashaykillaparaykumi, Dyuswan mana
pulla kayta puytiraykillapachu. Piru
kananqami Tayta Dyusqa uchanchik-
manta pirdunamarninchik, mushuq-
mantana kawsachimashanchik, Jesucris-
tuwan pullana kanallapapaq. 14Dyusmi
unay mantakushankunata mana
kasushallapaqa, kastigamanallapapaq
karan. Piru chaynu mana kastigamanar-
ninchikmi, limpu ashuchiran yarpuynin-
manmatapis chay mana allinta rurar
uchakushanchiktaqa, Jesucristo kruspi
wanushanrayku. 15Chaqa Jesucristuray-
kumi, chay mana rikaypaq mana allinta
rurachikuq mantakuqkunata binsiran,
Tayta Dyusqa. Chaynu chay mana
rikaypaq kaqkunata binsirmi, tukuypa
naypanpi pinqaypaqta dijaran, prisuta
yupay.

16Chayrayku mayqanpis kaykunalata
mikur, upyar, fyistata añu añu, mis mis
rurar, simanapaq uk diyalapi Dyus
munashanta rurar ima Dyuspaqqa allin
kanchik nir ima willashutinllapapis,
ama tukuy chaykunataqa kasunkillapa-
chu. 17Kaykunaqami, Wamran
Jesucristo shamunankaman yanqa
intrachimanalapaq karan. Piru
kananqami tukuy chaykunapaqqa
yaĉhanchik, Jesucristo
shamushanmanta-pacha, paypi kriyir
allin kanchik nir. 18Chaynulla amami
dijakankillapachu, Dyusta kusa allita
kasuq tukuqkunamantaqa. Chaqa
paykunami angelkunata adurani nir,
shumaqkunata musqupaq yupay rikani
nir, kusala shumaq Dyuswanqa nir
yanqa alabakanla pay yarpushannulla.
19Chaynu nirmapis, paykunaqa mana
pullachu Jesucristuwanqa. Chaqa
Jesucristumi tukuy paypi kriyiqkuna-
paqa umanllapa yupay. Chaqa

a 2.11,13 Siñal kustumriqa Israel pwiblumanta runakunapaqqa kaynu kaq: Uk ullqu wamritu nasishanmanta uchu diyayjunna katinqa, uk siñalsituta ruraqllapa chay wamritupa kwirpunpi, payqa Dyuswan pullana kananpaq nir.

umanchik katinmi kwirpunchikpi kaq partinkunaqa trabajayta puytin. Chayrayku Jesucristo umanchik katin, tukuywan shumaqta kuytanakur ima kawsayta puytinchik Tayta Dyus munashannulla.

20Qashanmi nishunillapa: Qamkunaqami, Jesucristo uchaykunamanta washamananpaq wanusha nir kriyirllapanaqa, qamkunapis chay uchaykillapataqa wanuchisha yupayna kankillapa. Chaymi, Dyusta mana kasuq runakuna washakanallapapaq nir mantakuyashankunataqa, amana kwintachaypaqnachu. Chaynu katinqa, ¿imapaqtaq qamkunaqa chaykunataqa kwintachanayankillapa? 21Chaqa paykunaqa ninllapa: Kaykunalata willashun, kaykunalata mikushun, kaykunalata makinchikwan aypashun ima nir. 22Tukuy kaykunami, chay imakuna tukukaqlapaq, yanqa runakunapa mantakuyninla, yaĉhachikuyninla, ima. 23Piru chiqaptami chaykunaqa kusa allinta ruraq yupay tukur, kwirpunta tukuy imapi tantyakachiq yupay tukur imaqa, kusa shumaqpaq yupay yarpuchimanchik. Chaynu katinmapis, tukuy chaykunaqa mana sirbinchu yarpuyninllapapi Dyuswan kusa shumaq kananllapapaqqa.

Unay kawsananchik kanan kawsananchik

3 1Nishunillapapismi: Jesucristo kawsamushanrayku qamkunapis mushuqmanta kawsamuq yupayna, Dyus munashankunata rurayta yarpuyllapa. Chaqa syilupimi Jesucristuqa Dyuspa allilaw qichqanpi tayan. 2Chaynullami Dyus munashanlapi yarpur, kay pachapi mana allin kaqkunataqa, ama rurayta yarpushunllapalamapischu. 3Chaqa qamkunaqami kriyishaykillaparaykuqa uchaykillapapaq wanur, kawsamusha yupayna kankillapa. Chaymi ashwan Tayta Dyusqa mushuq kawsaytana qushurllapa, Jesucristuwanna kawsanaykillapapaq nisha. Piru wakinkunaqami, tukuy chaykunapaqqa mana intrakanllapachu. 4Chaqa Jesucristumi kawsaynikillapaqa. Chaymi maydiya pay kusa llipyalla pudirninwan rikarimutinqa, qamkunapis paywan pullana kusa shumaq allinna rikarinkillapa.

5Chayraykumi kay pachapi kaq mana allin ruraykunataqa wanuchisha yupayna dijayllapa. Chaymi runa kar, manaqa warmi masayjunna karmapis amami ukwan ukwan pununkillapa. Chaynulla mayqanpis manaraq masayjun karpis amami mayqanwanpis pununkillapachu. Amami kusala pinqaypaq imakunata rurankillapachu. Chaynulla amami kwirpuykillapa munashan mana allin kaqtaqa rurankillapanachu. Amami imaykillapatapis tantakuyta munankillapachu. Chaqa chaynu imankunalapi yarpuqkunaqami, Dyusninchikta mana adurarchu, ashwan chay iman kaqkunalata aduraq yupayna.

6Chaynu tukuy mana allinkunata ruraqkunamanqami, Tayta Dyusqa piñakur, kusala manchaypaq kastigutana kaĉhamunqa. 7Piru qamkunapismi unayqa chaynu kusa mana allin imakunata rurar kawsaq kankillapa. 8Nataq kanan-shuypaqami tukuy chaykunataqa dijashaykillapana. Chaymi amana sunsunulla piñakuyllapachu. Amami tukuy mana allinkunataqa rurankillapachu. Chaynulla amami jurapakunkillapachu. Amami sunsunullaqa rimankillapa imachu. 9Chaynulla amami ukninchikllapa ukninchikllapapis llullachinakunkillapachu. Chaqa unay imanu kar rurayashaykillapakunataqami dijashaykillapana.

10Chaynu karmi, imanutaq Tayta Dyus
payta yupay mushuqmantana rurashu-
shanllaparayku, allinlatana rurar
kawsayllapa. Chaymi unay kawsaya-
shaykillapamantaqa shumaqtana
kawsar, waran waranqa allitana
riqsinkillapa paytaqa. 11Chaynuqami
Jesucristupi tukuy kriyiqkunaqa
paypalla kanchikllapa, michka Israel,
mana Israel runakuna kar, chay siñal
kustumrita rurasha kar, mana rurasha
karmapis. Chaynulla uklawmanta kar,
yaĉhaq, mana yaĉhaq, sirbikuq, mana
sirbikuq karmapis, chaylla paypaqqa
kanchikllapa. Chaqa payqami tukuypa
mantaqnin kar, maypipis pullanchik-
llapa.

12Chayraykumi Tayta Dyusqa kusalata
munashurllapa, akrashushallapa,
Dyuspa kusa allinla kaqninkunawan
pullana kanaykillapapaq. Chaynami
kusata llakipanakur, yanapanakur, ama
kusa kani nir alabakarchu, ima katinpis
uknikillapata shumaqta rikar,
uknikillapa imata mana das ruratinpis
yarar ima kawsayllapa. 13Chaynulla ima
mana allinta uknikillapa rurasha
katinpis uknikillapa uknikillapa
pirdunanakuyllapa, imanutaq Amitun-
chik Jesucristo pirdunashuranllapa
chaynulla. 14Piru tukuy kaykunamanta-
qami uknikillapawan kusalata llakipana-
kur kawsayllapa. Chaqa chaynuqami uk
yarpuylana kar, kusa shumaqta kawsan-
killapa. 15Tayta Dyusqami, uk kwirpula
kanallapapaq Jesucristurayku akrama-
shanchikllapa. Chayrayku, tukuy
shunqunchikwan aligriyar Tayta Dyusta
payji nir ima, ukninchikkunawan kusa
shumaq allintana kawsaypaqllapa.

16Jesucristupa shumaq rimayninta
yaĉhakushaykillapatami allita yarpur,
shunquykillapapi purichinkillapa.
Chaynami allita intrakashaykillapa-
manta, uknikillapa uknikillapa
yaĉhachinakur animachinakunkillapa.
Chaynulla tukuy shunquykillapawan
Tayta Dyusta payji nir, salmukunata,
himnukunata, Amitunchikpa kusa
shumaq takikunata takir aligriyachiy-
llapa. 17Chaymi tukuy imata rurar,
imata rimarpis, Amitunchik Jesucris-
tupa shutinpi payji niyllapa Taytanchik
Dyustaqa.

Pablumi yaĉhachikun imanumi kriyiqkuna kanqa nir

18Qamkuna kriyiq warmikuna,
Amitunchik Jesucristupi kriyiq kashay-
killaparaykumi, allita runaykillapata
kasuyllapa.

19Chaynulla kriyiq runakuna, warmi-
killapatami kusalata llakipar, ama
sunsunulla willar imaqa llakichinki-
llapachu.

20Wamrakuna, taytaykillapata kusa
rispituwan tukuy imapi kasuyllapa.
Chaqa chaynuqami, Amitunchikta
aligriyachiyankillapana. 21Chaynulla
qamkuna, tayta kaqkunapis amami
wamraykillapata imapaq sunsunulla
willar imaqa piñachinkillapachu.
Chayna ama imapipis disanimakunan-
llapapaqchu.

22Qamkuna sirbikuq kaqkunapis, kay
pachapi kaq mantaqnikillapata tukuy
imapi allita kasunkillapa. Amami
paykuna pullaykillapa katin, paywan
allinpi kanaypaq nir yarpurlachu
imatapis rurankillapa. Ashwanmi
Amitunchik Jesucristuta manchar sirbiq
kashaykillaparayku, imata rurarpis
tukuy shunquykillapawan yarpur
rurankillapa. 23Chaymi imata rurarpis,
amami kwashalla imachu rurankillapa.
Ashwanmi imatapis ama runakunapaq
ruraq yupaychu, Amitunchiklapaq
yarpur rurankillapa. 24Chaynuqami
yaĉhankillapana imanumi Amitun-
chikqa pagrashuqllapa yupay, arnishu-

shanllapataqa qushunqallapa nir. Chaqa chiqap Amitunchik Jesucristutami sirbiyankillapa. 25Piru chay mana allinta ruraqkunataqami, Dyus kastiganqa. Chaqa payqami tukuyta allita rikar yaĉhamanchikllapa.

4 1Qamkuna mantakuqkuna, imatapis karanlata rurar sirbiqnikikunata llakipayllapa. Chaqa allita yarpuyllapa, unaq syilumanta Amitunchikmi qamkunatapis mantashuyanllapa nir.

2Maydiyapis ama shaykurchu Dyusman mañakuyllapa. Chaynulla imapaqpis alamirala kayllapa Dyusta payji nir ima. 3Mañakunkillapapismi nuqakunapaq. Chaqa nuqami Tayta Dyus unay payla yarpushan, shumaq rimayninta yaĉhachikushayrayku prisu kani. Chayraykumi mañakunkillapa, Tayta Dyus yanapamatinllapa Jesucristupa shumaq rimayninta yaĉhachikunayllapapaq. 4Chaynullami mañakuyllapapis, imanutaq yaĉhachikunaypaq kani chaynulla, kusa intrakaypaqta yaĉhachikunaypaq.

5Nishaykillapapismi: Kay tyimpu kashanllaqami imuraspis allita tantyakar mana kriyiqkunawanmapis allinlata rurar kawsayllapa. 6Chaymi paykunawan parlarllapamapis shumaqta parlayllapa. Chaynami chay parlashaykillapaqa, uk mikuy kaĉhiwan kamakachikasha yupay, kusa shumaq kananpaq. Chaynulla imata tapushutinllapamapis karanlata willankillapa.

Pablumi tukukananta saludakun

7Nuqapaq kusala munashay kriyiq masinchikllapa Tiquicumi, tukuy imata willashunqallapa. Chaqa paymi, nuqa yupaylla Amitunchikta sirbiq kar, kusata yanapamasha. 8Chayraykumi payta qamkunaman kaĉhamuni imanumi kaypi kanillapa nir willar, masta animachishunanllapapaq. 9Tiquicuwan pullaqami kaĉhamunipis, kusala munashanchikllapa chiqap kriyiq masinchikllapa Onesimuta. Chaqa payqami qamkunamanta uknikillapa. Chaymi paykunana willashunqallapa imata rurayashayllapapaqmapis.

10Nuqawan pulla karsilpi kaq Aristarcumi, saludashunllapa. Chaynulla Bernabipa primun[b] Marcospis saludashunllapa. Qamkunami Marcospaq yaĉhankillapana, watukushutinllapaqa allita samachinaykillapapaq nirmapis. 11Chaynullami saludashunllapapis ukninchikllapa Jesuspis. Chaqa payllatami Justo ninllapapis. Kaykunalami Israelmanta kriyiqkuna nuqata, Dyus mantakuyashanpaq yaĉhachikur ima yanapamar, kusalata kunsulamaranmapis. 12Saludashunllapapismi Jesucristupa sirbiqnin Epafras. Paymi qamkunamanta uknikillapa. Chaymi qamkunapaq Dyusman mana shaykuq mañakuyan, mas allita kriyir, kusalata shachinakur, Dyus munashannulana rurar kawsanaykillapapaq. 13Nuqami uk tistigu yupay allita yaĉhani imanumi qamkunapaq Epafras yarpun Laodicea pwiblupi, Hierápolis pwiblupi katkillapamapis nir. 14Saludashunllapapismi rimidyakuq kusala munashanchikllapa ukninchik Lucas, chaynulla Demaspis.

15Laodicea pwiblupi ukninchikkunatami saludapamankillapa. Chaynullami Ninfata, chay wasinpi tantakaq kriyiqkunatapis saludapamankillapa. 16Chaymanta, kay kartata tukuypa naypanpi liyitkillapanaqa, Laodiceapi kriyiqkunapa naypanllapapipis liyinqallapa. Chaynulla Laodiceapi kriyiqkunapaq kartata kaĉhasha karay chaytapismi, liyinkillapa. 17Nataq, kriyiq

b 4.10 Wakin iskribikashakunapimi “Bernabipa subrinun” nin.

masinchik Arquiputa-shuypaqa willayllapa,
Amitunchik imata rurananpaq nishantaqa,
karanlata yaĉhachikunanpaq.
18Nuqa Pablumi kusalata saludashurllapa
ima, nuqalla iskribimuni. Amami
qunqarchu Dyusman mañakunkillapa.
Chaqa prisullaraqmi kani. Chaymi
Taytanchikllapa Dyusman mañakuni
kusalata llakipar yanapashunanllapapaq.
Chaynumi kanqa.

1 Tesalonicenses

Pablumi punta kaq kartanta kaĉhan Tesalonicapi kriyiqkunaman

Tesalónica pwibluqa Macedonia prubinsyapimi karan. Macedonia prubinsyaqami Grecia nasyunpi karan. Tesalónica pwibluman apustul Pablo ĉhar yaĉhachikutinmi, wakin runakuna kusa aligrila Amitunchik Jesucristupi kriyiran. Piru ashwan wakinkunami, Pablo yaĉhachikushanpaq kusa ukmanta yarpur, kuntranna tikrakaran. Chaymi wanuchiyta munatin, Pabluqa riran Berea pwibluman. Ritinnaqa, Jesucristupi kriyiqkunatana qischaranllapa. Masta intrakanarqa, liyishun Hechos 17.1-15.

Atenas pwiblupi karmi, Pablo kusalata llakiran Tesalonicapi kriyiqkunapaq. Chaymi imanu nir yaĉhayta munar, kaĉharan Timoteuta, paykunata watukunanpaq (2.17–3.5). Pablumi riran Corinto pwibluman. Chaypi katinmi, Pablo kayashanman Timoteo tikrakaran willaq: “Michka qischakarpis, Tesalonicapi kaq kriyiqkunaqa kriyishannulla shachinakuyan” nir (3.6-13). Chaynu willatinmi, kusa aligrila Pablo kay kartata iskribiran paykunaman (1.1–2.16). Kay kartanpimi, kriyiqkunataqa yarpuchiran, Tayta Dyus munashannu kawsananpaq (4.1-12), chaynulla Jesucristo tikrakamuyan nir (4.13–5.11).

Pablumi saludakun

1 [1]Nuqa Pablumi, ukninchikkuna Silvanuwan,[a] Timoteuwan pulla, kay kartata iskribimuni qamkuna Tesalónica pwiblupi kriyiqkunaman. Chaqa qamkunatami Taytanchik Dyus chaynulla Amitunchik Jesucristo pullakushushallapa. Chaymi Taytanchik Dyusman mañakuni, llakipar tukuy imapi yanapashunanllapapaq, chaynulla kusala shumaqta kawsachishunanllapapaq ima nir.

Tesalonicamanta kriyiqkunami ukkunata animachin

[2]Kriyiq masiykuna, imuraspismi qamkunapaq yarpur Taytanchik Dyusman kusalata payji nir ima, mañakunillapa yanapashunanllapapaq. [3]Chaynullami imuraspis Taytanchik Dyuspa naypanpi mana qunqanillapachu, imanumi qamkunaqa Jesucristupi allita kriyir, payta kusalata munar yaĉhachikunkillapa nir. Yaĉhanillapapismi Amitunchik Jesucristupi kriyishaykillaparayku qischakarmapis,

---

a 1.1 Silvano nirqami intrachimanchikpis Silas nir.

kusalata shachinakunkillapa,
maydiyaqa paywanna kawsashaq nir
yarpur.
4Kriyiq masiykuna, yaĉhashanchik-
llapanu qamkunataqami Taytanchik
Dyus kusalata munar akrashushallapa
paypa kaqninkunana kanaykillapa-
paqqa. 5Chaqa qamkunata Jesucristupa
shumaq rimayninta yaĉhachishur-
llapaqa, manami nuqakuna munashay-
nullachu yaĉhachishurayllapa.
Ashwanmi Dyuspa Santu Ispiritun
pudirninwan yanapamatinllapa, allita
intrakar yaĉhachishurayllapa. Chaymi
allita yaĉhankillapa, imanumi
qamkunapa byinnikillapapaq kusalata
munar ima yaĉhachishurayllapa nir.
6Qamkunaqami imanutaq Amitunchik
Jesucristo kawsashannulla nuqakunapis
kawsaqta rikamashaykillaparayku,
Amitunchikpa shumaq rimaynintaqa
kusata aligriyar ima uyakuraykillapa,
Santu Ispiritu yanapashutinllapa
kusalata qischakar imamapis. 7Chaynu
kriyirllapami Macedonia, Acaya lugarpi
tukuy kriyiqkunataqa kusalata
animachishaykillapa, Jesucristupi
masna kriyinanllapapaq. 8Piru kananqa
manami Macedonia, Acaya lugarlapichu
Amitunchikpa shumaq rimaynintaqa
yaĉhanllapa. Ashwanmi qamkunamanta
qallarirqa tukuy intiruta shikwakasha.
Chaymi maylawta ritiyllapapis
willamanllapa imanumi Dyuspi kusalata
kriyinkillapa nir. Chayraykumi
qamkunapaqqa paykunaqa manana
ministinllapanachu imanumi kriyinki-
llapa nir willanayllapapaqqa.
9Ashwanmi paykunalla rimanllapa
qamkunata watukushutiyllapa imanumi
shumaqta samachimaraykillapa,
imanumi chay yanqa dyus nishanllapa-
kunata adurayashaykillapata dijasha,
kusata aligriyar chiqap kawsaq
Dyustana sirbiyankillapa nir ima.
10Ninllapapismi, qamkunaqashi Dyus,
Wamran Jesucristuta kawsachimu-
shanta yarayankillapa syilumanta
tikrakamuyan nir ima. Chiqaptami
chayqa. Chaqa Jesucristumi chay kusala
saqra manchaypaq shamuq kastigu-
mantaqa washamashunllapa.

Pablumi Tesalonicapi yaĉhachikushanta yarpuchikun

2 1Kriyiq masiykuna, qamkunallami
yaĉhankillapa watukushushay-
llapaqa mana yanqallachu karan
nirmapis. 2Chaynullami yaĉhankillapa-
pis, imanumi Filipos pwiblupiqa unayqa
kusalata musyar ima qischamaranllapa
nirmapis. Chaymanta qamkunaman
shamutiypis, wakinnikillapaqa kusalata
ĉhiqnir qischamaranllapa. Piru chaynu-
mapismi Tayta Dyus kusalata yanapa-
maranllapa qamkunata paypa shumaq
rimayninta yaĉhachishunayllapapaq.
3Chaqa manami pantar imachu karanta
yaĉhachishurayllapa. Chaynulla
manami ima mana allinta yarpur,
ingañashuyllapata yarpur imachu
yaĉhachishurayllapa. 4Ashwanmi Dyus
nuqakunataqa shumaqta rikar akrar
kaĉhamaranllapa, shumaq rimayninta
yaĉhachikunayllapapaqqa. Chaymi
imatapis karanlata rimar ima, manami
runakuna alabamananllapata munar
imachu yaĉhachikunillapa. Ashwanmi
tukuy ima yarpuyashanchikmatapis
allita yaĉhaq Dyusninchik alabakasha
kananpaq yaĉhachikunillapa. 5Chaqa
qamkunami allita yaĉhankillapa,
manami kusala shumaq imakunata
willar alabashurayllapa imachu,
imanullapis qillayta qumanaykillapapaq
nirqa. Ashwanmi imatapis karanta
yaĉhachishushayllapapaqqa, Dyus uk
tistigu yupay allita yaĉhayan. 6Chaynu-
lla manami munashachu kanillapa
mayqanpis kusa runapaq riqsir

alabamananllapataqa qamkuna kar, manaqa ukkuna karmapis. Piru Jesucristupa apustulnin kashayllaparayku, munarqa nishunayllapata kusa runapaq riqsir ima ministishayllapapipis yanapamanaykillapapaq nir. 7Chayta rurachishunayllapamantaqami ashwan kusalata llakipar ima yaĉhachishurayllapa, imanutaq uk warmimaqa wamritunta kusalata munar kuytan ima chaynu. 8Chaynu kusalata munashushayllaparayku, manami Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachishunayllapalapaqchu karayllapa, ashwanmi qamkunarayku wanunayllapapaqmapis listu karayllapa. ¡Chiqaptami, qamkunataqa kusalata munashunillapa! 9Kriyiq masiyllapakuna, qamkunami allita yaĉhankillapa Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachishurllapaqa, imanumi tuta, unaqmapis kusalata shachinakur trabajar ima ministishayllapatapis tarir kawsarayllapa nir. Chaynuqami rurarayllapa ama qamkunata ima ministishayllapapaq qillakachishunayllapapaqchu.

10Qamkuna, chaynulla Dyusninchikpismi uk tistigu yupay allita yaĉhan, imanu qamkuna kriyiqkunawan karqa, Dyus munashannula imatapis karanlata ruraray nir. Chaymi ima mana allinta rurashayki nimaymatapis mana puytinkillapachu. 11Chaynullami yaĉhankillapapis, imanumi kusalata kunsular, animachir ima intrachishurayllapa, imanuĉhi uk runa wamrankunata intrachin chaynu. 12Chaymi willashurayllapa imuraspis kusa shumaqta kawsanaykillapapaq, imanutaq Dyuspa kaqninkuna kawsan chaynu. Chaqa Dyusmi kusalata llakipar akrashushallapa, kusa llipyalla mantakuyninpina kawsanaykillapapaq.

13Qamkunata Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachishutiyllapaqa, manami ukmanta yarpur, kayqa runakunapa rimaynin kanqa niraykillapachu. Ashwanmi Dyuspa rimaynin nir, kusa shumaqta yarpur kriyiraykillapa. Chaqa chiqapta Dyuspa shumaq rimaynin kar, yanapashutinllapa kananqa kusa shumaqtana kawsankillapa. Chayraykumi nuqakunaqa imuraspis mana shaykuq, Taytanchik Dyusman payji nir ima mañakunillapa. 14Kriyiq masiykuna, imanutaq qamkunata pwibluykillamanta kaqkuna kusalata qischashuranllapa, chaynulla Judea pwiblukunapi, Jesucristupi kriyir, Dyuspa kaqninkunatapis pasaran. Chaqa paykunatapismi chay pwiblunmanta kaqkunalla kusalata qischaranllapa. 15Paykunallami Amitunchik Jesucristutapis wanuchiranllapa, imanuĉhi unay rukunkunapis Dyuspa rimaqninkunata wanuchiranllapa chaynulla. Chaymi paykunalla nuqakunatapis mana munar kusalata qischar qatiĉhamaranllapa. Chaynu karmi, Dyuswan kayta mana munar, tukuylata ĉhiqninllapa ima. 16Chaqa mana Israel kaqkuna washakananllapaq parlanayllapapaqpis, mana dijamanllapachu. Chaynumi waran waran ashwan kusalatana uchakushallapa. Piru paykunataqami Dyusqa kusala saqra manchaypaqta kastigar tukchinanpaqna nisha.

Pablumi Tesalonicapi kriyiqkunata qashan watukuyta yarpun

17Kriyiq masiykuna, uk tyimputa mana pullaykillapa kasha karmapismi, shunquyllapapiqa mana qunqashurayllapachu. Chaymi shamur watukushuyllapata kusalata munarayllapa. 18Ashwanmi nuqa Pablumaqa kutir kutir shamur kusalata watukushuyllapata yarpuray. Piru Satanasmi imanullapis arkamaranllapa. 19Chaqa Amitunchik Jesucristo tikrakamutin-

qami, qamkunarayku kusa shumaq allinpaq riqsikar aligriyashaqllapa paypa naypanpiqa nir kunfyakanillapa. Chayraykumi imanupis kusalata watukushuyllapata munanillapa.
20Chiqaptamiri, qamkunarayku kusa shumaq allinpaq riqsikar, aligriyashaqllapamapis.

3 1Chaynu kusalata watukushuyllapata munar, mana imanupis shamuyta puytirqa, yarpurayllapa Atenas pwiblupi kidayta. 2Chaymantami kaĉhamuray kriyiq masinchik Timoteuta. Chaqa paypismi nuqa yupaylla, Taytanchik Dyusta sirbir, Jesucristupa shumaq rimayninta yaĉhachikun. Chaymi kaĉhamuray qamkunata watukushurllapa animachishutinllapa, mas allitana kriyinaykillapapaq. 3Chaynuqami chay qischakayashaykillapapi imamapis shachinakur amana disanimakunaykillapapaqnachu. Chaqa qamkunami yaĉhankillapa kriyishanchikllaparaykuqami kusalata qischakayashunllapa nir. 4Nishaykillapapismi: Qamkunawan karllaraqqami, allita willashurayllapa kriyishanchikllaparaykumi kusalata qischakayashunllapa nir. Chayqami yaĉhashaykillapanu, chiqap chaynu kasha.
5Chayraykumi chaypaq kusalata yarpupakur mana mas agwantayta puytir, Timoteuta kaĉhamuray kriyishaykillapapi imanushi kankillapa nir, tapukunanpaq. Chaqa nuqami manchakuray, imanupiqa dyablu qamkunata ima mana allinta rurachir, kriyishaykillapamantaqa chiqanchashushallapa katinmaqa, chay yaĉhachikushayllapaqa yanqalla kanman nir yarpur.

6Piru kananqami, Timoteo tikrakamusha Tesalónica pwibluykillapamanta. Chaymi kusa shumaqta willamashallapa, imanumi qamkunaqa kriyishaykillapanulla, kusalata llakipanakur ima kawsankillapa nir. Chaynullami willamashallapapis, qamkunaqashi nuqakunata kusalata munar yarpumankillapa nir. Chaynullashi kusata rikamanayankillapa, imanutaq nuqakuna, qamkunata rikashunayanillapa chaynulla nir ima. 7Chayraykumi kriyiq masiykuna, kusalata qischakayar imamapis alliplata aligriyar kunsulakasha kanillapa, imanumi qamkunaqa kusalata kriyishaykillapanulla kawsankillapa nir yaĉhashayllaparayku.
8Chaynu Amitunchik Jesucristupi kusata kriyirlla kawsankillapa nir yaĉharmi, nuqakunapis kusalata animakunillapa mana shaykuq masta kriyinayllapapaq. 9Kay alliplata aligriyachimashaykillapapaqqa, ¿ima nirtaq Dyusninchiktaqa mas payji niymanllapa? Chaqa alliplatari aligriyachimashaykillapa. 10Chaymi unaqpis, tutapis Tayta Dyusman kusalata mañakunillapa, pay yanapamatinllapa shamur qamkunallata rikashunayllapapaq. Chaynu shamurmi masta intrachishutiyllapa kusa mastana kriyinaykillapapaq.

11Nuqakunami munanillapa Taytanchik Dyus, chaynulla Amitunchik Jesucristo yanapamatinllapa shamur watukushunayllapapaqqa. 12Chaymi Amitunchik Jesucristuman mañakunillapa, yanapashutinllapa uknikillapa uknikillapa tukuywan kusa masta llakipanakur kawsanaykillapapaq, imanutaq qamkunata llakipashunillapa chaynu. 13Chaynullami mañakunillapapis, Amitunchik yanapashutinllapa allita Taytanchik Dyuslapi kunfyakar, kusa allinla yarpuyniyjun, mana ima mana allinta rurar imachu kawsanaykillapapaq. Chaynu kayatkillapa Amitunchik Jesucristo, Dyus akrashan allin kaqninkunawan tikrakamurqa, imalapaqpis mana uchachashunanllapapaq.

Kusala shumaqta kawsanatami Dyusqa munan

4 [1]Kananqami kriyiq masiykuna,
kusalata rugar Amitunchik Jesucristupa shutinpi nishaykillapa: Imanu kawsanaykillapapaq nir yaĉhachishurayllapa chaynullami waran waran kusa shumaqta kawsayllapa, imanutaq kanan kusa shumaqta tukuywan kawsayankillapa chaynulla. Chaynuqami Taytanchik Dyusqa kusalata aligriyanqa.

[2]Qamkunami yaĉhayankillapana, Amitunchik Jesucristo munashannulla imanu kawsanaykillapapaq nir willashushayllapataqa. [3]Chaqa Taytanchik Dyusqami munan kusala shumaqta pay munashannula kawsanaykillapata, chaynulla masayjunna karqa, ama ukwan ukwan pununaykillapata, manaqa manaraq masayjun kaqkunapis, ama pakaplla pununaykillapata, [4]runapis kwirpunta tantyachir, warminlawan kusalata rispitanakur ima, allinlata kawsananllapata. [5]Chayraykumi kwirpuykillapata tantyachir, amana chay mana kriyiqkuna yupayqa kawsayllapachu. [6]Amami mayqanpis runa masinpa warminwan punur imaqa ingañanqachu. Chaqa imanutaq kutir kutir willashushayllapanumi Amitunchikqa chaynu tukur mana allinta ruraqkunataqa kusala manchaypaqtana kastiganqa. [7]Chaqa Taytanchik Dyusqami akramashanchikllapa ama uchakurnachu, pay munashannu allinkunalata rurar kawsanallapapaq. [8]Chayraykumi mayqanpis kay yaĉhachishushayllapata mana kasurqa, manami mayqan runatachu disprisyayan. Ashwanmi Taytanchik Dyus, Santu Ispiritunta qumashanchikllapa, payta disprisyayan.

[9]Piru imanu uknikillapa uknikillapa llakipanakur kawsanaykillapapaq nir iskribishunayllapata-shuypaqa mana ministinkillapachu. Chaqa chaytaqami Taytanchikllapa Dyus intrachishushallapana uknikillapa uknikillapa llakipanakur kawsanaykillapapaqqa. [10]Chaqa chaynu llakipanakurmi kawsankillapa, Macedonia lugarpi taq tukuy kriyiq masinchikllapakunawanqa. Piru rugashaykillapami kriyiq masiykuna, masta llakipanakur kawsanaykillapapaq. [11]Amami ima mana allinta ruranakurchu shumaqta kawsayllapa. Ashwanmi chay ima ruranaykillapakunapi yarpur, makikillapawan rurayllapa, imanu ruranaykillapapaq nishushayllapanulla. [12]Chaynu kawsatkillapaqami, mana kriyiqkunamapis kusalata rispitashunqallapa. Chaynulla manami imaykillapapis faltashunqallapachu.

Amitunchikmi shamunqana

[13]Kriyiq masiykuna, kananqa intrakanaykillapata munani, imanumi chay wanuqkunawanqa maydiyaqa pasayanqa nir. Chaqa manami munanillapachu kusa llakishala kidanaykillapata, chay mana washakayashunllapachu nin, chaykuna yupayqa. [14]Chaymi nishaykillapa: Imanutaq Jesucristumaqa wanur, kawsamuran nir kriyinchik, chaynullami Taytanchik Dyusqa kawsachimunqa paypi kriyiyar wanushakunataqa, Jesucristuwanna kananllapapaq.

[15]Chayraykumi Amitunchik Jesucristo intrachimashanta nishaykillapa: Maydiya Amitunchik nuqanchikkuna kawsayashalla tikrakamutinqa, manami nuqanchikkunataraqchu naypaqtaqa pullakumashunllapa. Ashwanmi chay wanusha kaqkunataraq kawsachimur pullakunqa. [16]Chaqa, kusa mantakuq Dyuspa angelnin rimaqtami uyapashunllapa. Chaynullami trumpita syilumanta-pacha waqaqta uyapashun-

llapa. Chaymantami Amitunchik Jesucristuqa kusala pudirninwan ishkimunqa. Chaynami paypi kriyiyar wanushakunaraq puntataqa kawsamunqallapa. 17Chaymantaraqmi nuqanchikkuna kawsaq chaykunaqa illaqmanta apakashunllapa, chay kawsamusha chaykunawan pulla. Chaynumi unaq puktaypa rurilanta rir, Amitunchik Jesucristuwan tarinakunallapapaq. Chaypinami Amitunchikwanqa tukuy tyimpupaqna kawsashunllapa. 18Chayraykumi kay nishushayllapata intrachinakur ima uknikillapa uknikillapa kusalata animachinakur kawsayllapa.

5 1Piru ima diyami, ima tyimpumi tukuy chaykuna pasayanqa, nir iskribishunayllapataqami mana ministinkillapachu. 2Chaqa qamkunami allita yaĉhankillapa, Amitunchik Jesucristuqami imanutaq uk suwakuqmaqa mana yaĉhayasha tuta shamur suwakun, chaynumi rikarimunqa. 3Chaymi chay tyimpupi runakunaqa kaynu niyanqallapa: “Mana imapis pasamashallapami, kusala shumaq kanchikllapa” nir. Chaynu niyatinllapami illaqmanta paykunamanqa kusa llakiypaq kastigu shamunqa, imanutaq uk warmita itikunanpaq nanaynin illaqmanta aypatin kusalata qischakan chaynu. Chaynami mana mayqanpis washakayta puytinqallapachu chay kastigumantaqa. 4Piru qamkunaqami kriyiq masiykuna, kriyishaykillaparayku mana tutaparaqpinachu kankillapa. Chaymi Jesucristo uk suwakuq yupay illaqmanta shamutinmapis mana manchakunkillapachu. 5Chaqa tukuy qamkunaqami imuraspis achkiraqllapina kankillapa. Chaynulla imuraspis achkillapi kashanchikllaparaykumi, mana tutaparaqmantachu kanchikllapa. 6Chayraykumi alli kamakashala kar, ama qunqar punushunllapachu wakinkuna yupayqa. Ashwanmi imuraspis rikĉhakushala yupay tantyakar, imatapis allin kaqlata rurar kawsashunllapa. 7Chaqa chay mana allinta ruraqkuna, maĉhaqkuna imaqami tutaparaqpi punuq yupay mana kwintata qukar, uchakurlla kawsanllapa. 8Piru nuqanchikkuna-shuypaqami kriyishanchikllaparayku achkiraqmanta kanchikllapa. Chaymi tukuy imapipis tantyakar allinlata rurashunllapa. Chaynulla imanutaq suldadumaqa qasqunta washananpaqqa jyirrumanta rurakasha kamsanta yupay yakakun, chaynumi nuqanchikkunapis kriyishanchikllapata, llakipanakushanchikta ima yakakuq yupay kamakashunllapa. Chaynullami imanutaq uk suldadumaqa umanta washananpaqqa kaskunta umakur mana dijanchu imuraslapis, chaynumi nuqanchikkunapis Jesucristumi washamayanchikllapa nir ama qunqarchu yarpuyninchikllapalapi purichishunllapa. 9Chaqa Taytanchik Dyusqami ama kastigakanallapapaqnachu nimashanchikllapa. Ashwanmi Amitunchik Jesucristurayku washakanallapapaqna nimashanchikllapa. 10Chaymi Jesucristo wanuran nuqanchikkunarayku, michka wanusha kar, manaqa kawsayarmapis maydiyaqa paywanna tukuy tyimpupaq kawsanallapapaq. 11Chayraykumi kriyishaykillapanulla intrachinakur ima uknikillapa uknikillapa masta animachinakuyllapa, imanutaq kanan rurayankillapana chaynulla.

Pablumi kriyiq masinkunata animachin

12Kriyiq masiykuna, kusalatami rugashunillapa chay yaĉhachishuqnikillapata allita rispitar kasunaykillapapaq. Chaqa paykunaqami trabajaq yupay kusalata kunsijar ima intrachishunllapa.

13Chaymi paykunataqa kusa shumaqlata
rikar ima llakipankillapa, tukuy trabaja-
yashanpiqa. Chaynulla uknikillapa
uknikillapami kusa shumaqta kawsanki-
llapa.
14Chaynullami ukniykuna nishayki-
llapapis: Chay mana trabajanaqkuna-
taqa imatapis karanta willatkillapa
trabajananllapapaq. Chaynulla chay
disanimakusha chaykunata, chay ukta
ukta yarpuqkunata ima tukuyta yanapar
animachiyllapa masna kriyinanllapapaq.
15Mayqan mana allinta rurashutin-
llapaqa, amami qamkunapis mana
allintaqa rurankillapachu. Ashwanmi
tukuy tyimpu llakipanakur ima
allinkunalata rurar kawsayllapa
qamkunalla kar, chaynulla mayqan-
kunawan karmapis.
16Imuraspismi kusa aligrila
kankillapa. 17Chaynulla Taytanchik
Dyusman imuraslapis mañakuyllapa.
18Chaymi ima katinpis Taytanchik
Dyusta “Payji” niyllapa. Chaqa paymi
chaynu kanaykillapata munan, Jesucris-
tupi kriyiq kashaykillaparayku.
19Chaynulla Tayta Dyuspa Santu
Ispiritun qamkunapi kaqtaqami, ama
imalapaqpis llakichinkillapachu.
20Chaymi mayqanpis Dyuspa rimaqnin
kani nir yaĉhachishutinllapaqa, amami
disprisyankillapachu. 21Ashwanmi allita
uyakur yaĉhankillapa, allintachu
yaĉhachikuyan manaqachu mana
nirmapis. Chaymi chaynu uyakurqa,
chay allinta yaĉhachikushantaqa
yaĉhakunkillapa. 22Chaynumi ashwan
tukuy mana allin kaqmantaqa wakaq
tukuyllapa.
23Chaynami shumaqchakuq Taytan-
chik Dyusman mañakuni, kusa allin
kaqninkunapaq tikrashunanllapapaq.
Chaynulla mañakunipis yanapashu-
tinllapa yarpuynikillapapi, bidayki-
llapapi, kwirpuykillapapi ama ima
mana allinta rurar uchakunaykillapa-
paqchu Amitunchik Jesucristo
shamunankaman. 24Chaqa Taytan-
chik Dyus akrashushallapa chayqami,
imatapis karanlata ruran. Chaymi
tukuy kay mañashaytaqa tantar
kumplinqa.

Pablumi tukukananta saludakun

25Kriyiq masiykuna, nuqakunapaq-
pismi Taytanchik Dyusman mañakunki-
llapa.
26Chaynullami tukuy kriyiq
masinchikkunata kusala rispituwan
shumaqta saludapamankillapa.*b*
27Amitunchik Jesucristupa shutinpimi
nishunillapa: Kay kartataqa tukuy kriyiq
masinchikkunawan pullami liyinkillapa
nir.
28Chaymi Amitunchik Jesucristuman
mañakuni, llakipar tukuy imapi yanapa-
shunanllapapaq.

Chaynumi kanqa.

---

b 5.26 Kusala rispituwan shumaqta saludapamankillapa nirqami niyan, unaykuna muchanakur saludanakuq kashanrayku.

2 Tesalonicenses

Pablumi ishkay kaq kartanta kaĉhan Tesalonicapi kriyiqkunaman

Tesalónica pwibluqami, Macedonia prubinsyapi karan. Nataq prubinsya Macedonia-shuypaqami Greciapi karan. Tesalónica pwibluman punta kaq kartanta manaraq apustul Pablo kaĉhayarqami yarpuran, chay Tesalonicamanta kaqkuna kriyiqkuna ĉhiqniyashanta.

Chaymantami yarpuranpis chay mana allinta yaĉhachikuqkuna yaĉhachikuyashanpaq. Chaqa paykunaqami Jesucristo shamunan tyimpuqami ĉhamuyanlana, paylata yarar ama trabajashunchu nir yaĉhachikur puriyaranllapa. Chaynu nir yaĉhachikutinllapami wakin kriyiqkunaqa manana imatapis rurayta munaqllapa imanapischu. Chaymi ashwan uknin uknin runakunapa washanta parlakur imana puriyaranllapa.

Chaynu puriyanllapa nir yaĉharmi apustul Pabluqa kay kartanta kaĉharan Tesalónica pwiblupi kaq kriyiq masinkunamanqa. Chaymi kay kartanpiqa intrachiran manaraq Amitunchik Jesucristo shamuyatin naypaqtaqami dyablumanta kaq uchakuchikuq shamuyanqa nir (2.1-12), chaynulla chay chaynu yaĉhachikuqqa imanumi tukukayanqa nir (3.6-12).

Pablumi saludakun

1 [1]Nuqa Pablumi, Silvanuwan,[a]
Timoteuwan pulla, kay kartata
iskribimuni qamkuna Tesalónica
pwiblupi kriyiqkunaman. Chaqa
qamkunatami Taytanchik Dyus, chaynu-
lla Amitunchik Jesucristo pullakushu-
shallapa. [2]Chaymi Taytanchik Dyusta,
chaynulla Amitunchik Jesucristutapis
kusalata mañakuni llakipar tukuy imapi
yanapashunanllapapaq, chaynulla
kusala shumaqta kawsachishunanllapa-
paq ima nir.

Pablumi Tesalonicapi kriyiqkunapaq mañakun

[3]Kriyiq masiykuna, qamkunaqami
waran waran kusa mastana Jesucristu-
piqa kriyiyankillapa. Chaymi ashwan
kusalata uknikillapa uknikillapa llakipa-
nakur imana kawsayankillapamapis.
Chayraykumi nuqakunaqa mana
qunqarchu imuraspis Taytanchik Dyusta
payji nishaqllapa. [4]Chaqa nuqakuna-
qami mayta rirpis kusalata aligriyar,
tukuy kriyiq masinchikkunata parlani-
llapa imanumi mana allinta rurashunan-

---

a 1.1 Silvano nirqami intrachimanchikpis Silas nir.

llapapaq ikikillapapi puritinllapa,
kusalata qischashutinllapa imamapis,
kriyishaykillapanulla shachinakunkillapa nir. 5-6Chaynami payta kasushaykillaparayku michka qischakatkillapa
imamapis, maydiyaqa mantakuyashanpina pullakushunqallapa. Chaynuqami
intrachimanchik imanumi payqa
nishantaqa karanlata ruran nir. Piru
chay qischashuqllapakunata Dyusninchik kusala manchaypaqta kastiganan-
paqqami kusala allin. 7Chaqa maydiya
Amitunchik Jesucristo syilumanta
kusala pudirniyjun angelninkunawan
shamutinqa, Taytanchik Dyusqa
qamkuna kanan tyimpu qischakaqkuna-
taqa, kusalata aligriyachir pullakushun-
qallapa, nuqakunata yupayllana.
8Chaymi chaynu shamurqa, Dyusta
mana kwintachaqkunata, chaynulla
Amitunchik Jesucristupa shumaq
rimayninpi mana kriyiqkunataqa kusala
manchaypaq nina ratakuqwan
kastiganqa. 9Chaynuqami paykunataqa
tukuy tyimpupaqna kastigar
chinqachinqa. Chaymi Amitunchik
Jesucristuqa naypanmanta kusala
karumaymanna itakunqa. Chayraykumi
kusala shumaq mantakunanmanqa
manana yaykuyta puytinqallapanachu.
10Chaynu Jesucristo shamutinmi tukuy
kriyir, paypa kaqninkunaqa, kusala
allinmi kanki nir ima alabanqallapa.
Chaynullami qamkunapis paypa kaqninkunana kankillapa shumaq rimayninta
yaĉhachishutiyllapa kriyishaykillaparayku.

11Chayraykumi Taytanchik Dyusman
qamkunapaq imuraspis mañakunillapa.
Chaynullami mañakunillapapis pay
akrashushanllaparayku, maydiyapis
kusala shumaqta rikashunanllapapaq.
Chayna qamkunaqa, pudirninwan
yanapashutinllapa pay munashannullata
allinkunalatana ruranaykillapapaq.
12Chaynuqami Amitunchik Jesucristupa
shutinqa qamkunarayku kusa shumaqta
alabakashana kanqa. Chaynami Amitunchik Jesucristo, chaynulla Taytanchik
Dyuspis qamkunata kusa shumaqpaqna
riqsishunqallapa llakipashushanllaparayku.

Pablumi yaĉhachikun kusa uchayjun runapaq

2 1Kriyiq masiykuna, Amitunchik
Jesucristo maydiya shamutinqami
paywanna kashunllapa. Piru nishaykillapa: 2-3Mayqankuna Amitunchik
Jesucristo shamunanpaq diya
ĉhamushana nishunatinllapaqa, amami
kriyir ingañakankillapachu. Chaynulla
Santu Ispiritu rikapakuyniypi rikachimasha nir, manaqa Dyus willamasha nir
willashutinllapapis, amami kriyinkillapachu. Imanupiqa nishuyanqallapa:
"'Jesucristuqa kaypina' nir kartapi
Pablo iskribimashallapa, chaymi chay
nishanqa kumplikayanna" nishutinllapapis ama kriyinkillapachu. Chaqa
Jesucristo shamunan diyaqami
ĉhamuyanqa kaykuna pasatinraq:
Puntataqami achka runakuna, Dyuspi
mana kriyir ashwan ĉhiqninqallapa.
Chaymantami shamuyanqa chay
dyablumanta kaq runa, kusata uchakuchikuq kashanrayku tukuy tyimpupaqna
kastigakaqqa. 4Kay runaqami, Tayta
Dyuspaqa kuntran. Chaymi runakuna
riqchaq imakunata dyusniy nir kriyir
adurashanllapakunapapis kuntran.
Chaymi paylatana aduranllapata
munanqa. Chaynullami ashwanpis
Dyusta aduranllapa wasipimapis
chaypi pay kanqa chiqap Dyusnu tukur.

5¿Manachu yarpunkillapa qamkunapa
pullaykillapa kar chaykunapaq
willashushayllapataqa? 6Chaymi
kananqa qamkunaqa yaĉhankillapana
imami payta arkayan ama das rikarimu-

nanpaq nirmapis. 7Piru chay kusata uchakuchikuq runa manaraq shamuyatinmapis, dyablu munashan mana allinkunatami runakunaqa rurayanllapana. Chay kusata uchakuchikuq runa manaraq shamuyta puytinraqchu, arkaq chay arkayatin. 8Arkaq chay ashutinnaqami, chay uchakuchikuq runaqa rikarimunqana. Piru chaynu katinmapis Amitunchik Jesucristo llipyalla pudirninwan shamurqa, rimayninlawan limpu binsir, tukuy tyimpu qischakananpaqna itakunqa. 9Piru manaraq Jesucristo chaynu ruratinmi, naypaqtaqa chay uchakuchikuqtaqa Satanás yanapatin, kusala pudirniyjun shamunqa. Chaymi runakuna mana rurayta puytishankunata, riqchaq milagrukunata rurar ingañakunqa. 10Chaynullami kusala riqchaq mana allinkunata rurar ingañanqa, chiqap kaqlapi mana kriyishanrayku tukuy tyimpupaqna kastigakananpaq kaqkunataqa. Chaqa paykunaqari Dyus imanu washananpaq nishanta mana intrakayta munashallapachu. 11Chayraykumi Taytanchik Dyusqa paykunataqa dijasha ingañakar chay llulla kaqkunalapina kriyinanllapapaq. 12Chaymi paykunaqa tukuy tyimpupaqna kastigakanqallapa. Chaqa Dyus nishankunapi mana kriyinar, chaynulla allinkunata mana ruranarmi, ukman mana allinkunata rurar kawsashallapa.

Washakananpaq kaqkunaqami akrakashallapana

13Piru qamkunata-shuypaqa Taytanchik Dyus munar akrashushallapa katin, maydiyapis payta payji ninillapa. Chaqa Tayta Dyusmi Santu Ispiritunrayku unaymanta-pacha akrar shumaqchashushallapana washakanaykillapapaq, chiqapta Dyus nishankunapi kriyishaykillaparayku. 14Chaynu washakanaykillapapaqmi nuqakuna Dyuspa shumaq rimaynintaqa yaĉhachishurayllapa. Chayna Amitunchik Jesucristuwan kusa shumaq luryanpina tukuy tyimpu kawsanaykillapapaq.

15Chayraykumi kriyiq masiykuna, pullaykillapa kar, chaynulla kartaypi iskribir willashushayllapataqa, ama qunqarchu kriyirlla kawsayllapa. 16Amitunchik Jesucristumi paylla, chaynulla Taytanchik Dyuspis llakipar tukuy tyimpupaq kunsulamanchikllapa, maydiyaqa kusa shumaqtana kawsanallapapaq. 17Chaymi tukuy shunquykillapapi animachir yanapashutinllapa, allinlatana rurankillapa, rimankillapamapis.

Nuqakunapaq mañakuyllapa

3 1Kriyiq masiykuna, kananqami rugashaykillapa nuqakunapaq mañakunaykillapapaq, imanutaq qamkunata yaĉhachishutiyllapa kusala shumaqta intrakaraykillapa, chaynulla Amitunchik Jesucristupa shumaq rimayninqa yaĉhachikutiyllapa tukuy intirunta shikwakananpaq. 2Chaynullami mañakuyllapapis chay mana allinta ruraq saqra runakunamanta washakanayllapapaq. Chaqa manamiri tukuychu kriyinllapa Jesucristupiqa. 3Piru qamkunata-shuypaqami nishanlata ruraq, Amitunchik Jesucristo yanapashunqallapa kriyishaykillapanulla kawsanaykillapapaq. Chaynullami tukuy mana allinkunamantapis washashunqallapa. 4Chaymi Amitunchik Jesucristupi kusalata kunfyakanillapa, chay yaĉhachishushayllapanulla kawsayankillapa, chaynulla maydiyapis kawsayankillapa kanqa nir. 5Amitunchik Jesucristumi yanapashunqallapa, ukkunata llakipanaykillapapaq, imanutaq Tayta Dyus llakipashuranllapa

chaynulla. Chaynullami yanapashunqallapapis imanutaq Jesucristo qischakar shachinakushannulla qamkunapis shachinakunaykillapapaq.

Kaynumi trabajashunllapa

6Kriyiq masiykuna, Amitunchik Jesucristupa shutinpimi nishaykillapa: Mayqan kriyiq masikillapa mana imatapis ruranar, chaynulla nuqakuna yaĉhachishushayllapata mana kasutinqa, paykunamantaqa chiqanchakayllapa. 7Chaymi qamkunapis nuqakuna yupaylla rurar kawsankimanllapa. Chaqa qamkunami yaĉhankillapa imanumi nuqakunaqa mana qilla karchu, ashwan kusalata trabajarayllapa nir. 8Chaynulla, manami mayqanpa mikunantapis yanqallaqa mikushachu kanillapa. Ashwanmi, unaq katin, tuta katinmapis kusalata trabajarayllapa, ama mayqannikillapatapis ima ministishayllapapaq qillakachishunayllapapaqchu. 9Piru chiqaptaqami nuqakunaqa dirichuyjun karayllapa, mañashutiyllapa yanapamanaykillapapaqqa. Ashwanmi kusalata trabajar rikachishurayllapa, qamkunapis nuqakuna yupaylla kawsanaykillapapaq. 10Chaymi qamkunawan karqa kaynu nishurayllapa: “Mayqan mana trabajanaqqa, ama mikunqapischu” nir. 11Piru yaĉhashami kanillapa qamkunamanta wakinnikillapaqashi mana trabajarchu, ashwan maymanpis yakapakarla ima kawsanllapa nir. 12Chaymi chay mana trabajanaqkunataqa Amitunchik Jesucristupa shutinpi willar animachinillapa, amana ukkunata qillakachirnachu, trabajar imalantaqa tarikur kusa shumaqta kawsananllapapaq nir.

13Piru qamkuna-shuypaqa kriyiq masiykuna, mana shaykuq allinkunalata rurar kawsayllapa. 14Nataq mayqanpis kay kartapi nishushayllapata mana kasutinqa, qamkunamanta chiqanchar, amana paykunawanqa tantakayllapanachu. Chaynami paykunaqa mana allinta rurashanpaq yarpur, pinqakur llakinanllapapaq. 15Piru amami ĉhiqninkillapachu. Ashwanmi kriyiq masikillapa kashanrayku allita willar intrachiyllapa.

Pablumi tukukananta saludakun

16Kusala shumaqta kawsachikuq Amitunchikmi ima katinpis waran waran kusa shumaqta kawsachishunqallapa. Chaymi Amitunchikqa imuraspis qamkunallawanna kanqa.

17Nuqa Pablo, ukta willatiy iskribisha katinmapis, qamkuna allita intrakanaykillapapaqqa kay karta tukukanantaqa nuqalla iskribimuni. Chaynumi allinla kankillapa nir yarpur, tukuy kartaykunata iskribir, firmar ima kaĉhamuni. 18Chaymi Amitunchik Jesucristuman mañakuni, llakipar tukuy imapi yanapashunanllapapaq.

Chaynumi kanqa.

1 Timoteo

Pablumi punta kaq kartanta kaĉhan Timoteuman

Timoteuqa musu kashanmanta-pachami apustul Pabluwan puriran Amitunchik Jesucristupa shumaq rimayninta yaĉhachikur. Chaymantami Pabluqa Éfeso pwiblupi Timoteuta dijaran, kriyiq masinkunata yaĉhachinanpaq. Chaynu imanu paykunata yaĉhachinanpaq nir yaĉhananpaq, Pabluqa kay kartata payman kaĉharan. Chaymi kananpis kay kartata liyir intrakanchikllapa imanumi Tayta Dyus munashannulla kawsanallapapaq nirmapis. Timoteupaq masta intrakanarqa liyishun Hechos 16.1-3; 17.14-15; 18.5; 19.22; 20.4; Filipenses 2.19-22; 2 Timoteo 1.5; 3.15; Hebreos 13.23.

Pablumi saludakun

1 [1-2]Kusala munashay Timoteo, nuqa Pablo Amitunchik Jesucristupa apustulninmi kay kartata iskribishuni. Chaqa chaynu apustul kanaypaqqami washamaqninchik Tayta Dyus Wamran Jesucristuwan akramaran. Chaqa Wamranpimi kusalata kunfyakanchikllapa washamaqninchikllapa nir.

Pablumi riman mana allinta yaĉhachikuqkunapaq

Chaymi ashwan Jesucristupaq yaĉhachikutiy kriyishaykirayku, qamqa chiqap wamray kanki. Chayraykumi Taytanchik Dyusta, chaynulla Amitunchik Jesucristutapis, mañakuni kusata llakipar tukuy imapi yanapashutin kusala shumaqta kawsanaykipaq nir.

[3]Kriyiq masiy Timoteo, unaymi nuqa Macedonia lugarman rinaypaqna karqa, Éfeso pwiblupi kidanaykipaq rugashutiy kidarayki. Chaynulla kananpis qashan rugashuni chayllapi kidar, chay wakin runakuna mana allinta yaĉhachikuqkunata nanaq nanaq willatki, amana chaynu yaĉhachikunanllapapaq. [4]Chaynullami willankipis amana yanqalla mana sirbiq kwintukunata yaĉhachikur, chaynulla chay unay rukunchikllapakunaqa ima ayllumantami karan nir yaĉhachikur kawsananllapapaqqa. Chaqa chaynu yaĉhachikuyashanllapaqa imanumi Taytanchik Dyusqa munamanchik nir intrakar, allita kriyinapaqqa mana yanapamanchikllapachu. Ashwanmi chayqa sirbin ukninchikwan ukninchikwan willanachimanallapalapaq.

[5]Chaynuqami nishuni yaĉhachikunaykipaq allita Dyusninchikpi kriyir, mana ima mana allinta rurar imachu kusa allinla yarpuyniyjun ima kar ukninchikllapa ukninchikllapa llakipanakurna kawsanallapapaq. [6]Piru wakinkunaqami chaynu ukninllapa ukninllapa llakipanakur ima kawsananmantaqa limpu

pantar chiqanchakashallapa. Chaymi ashwan yanqalla mana sirbiq imakunalapaqna paynin paynin willanakur ima kawsanllapa. 7Chaqa paykunaqami Moisés mantakushankunapaq kusata intrakaq, kusata yaĉhar yaĉhachikuq yupay tukunllapa. Chaynullami kusala chiqapta rimaq yupay tukunllapa, michka paykunalla chay rimayashanpaq imatami niyani nir mana intrakaq karmapis.

8Allita yaĉhashanchikllapanu Dyus nitin, Moisés mantakushankunaqami pay nishannulla allita kumplishaqa kusala allin. 9Chaymi allita yarpushunllapa: Mantakuykunaqa manami allinkunalata rurar kawsaqkunata kastigananpaqchu. Ashwanmi tukuyla chay mana allinta ruraqkunata kastiganapaq. Chaymi mayqanpis llallin mana allinta ruraqta, mana kasukuqkunata, uchakuqkunata, Dyusta mana kasuqkunata ima kastigananpaq. Chaynullami kastiganpis taytanta, mamanta wanuchiqkunata, chaynulla tukuyla wanuchikuqkunata ima. 10-11Chaynullapis chay mantakuykunaqa kastigan chay masayjunkuna ukwan ukwan punuqkunata, mana masayjun kaqkunapis pakaplla punuqkunata, ullqupura punuqkunata, mayqanpis warmita, runata suwakur rantikuqkunata, llullakuqkunata, allinlatana rimananpaq jurar qashan llullakuqkunata ima. Chaymi ashwan allita intrakashaqa, kusala shumaq Taytanchik Dyus, Jesucristupaq yaĉhachikunaypaq nimashanmanta, ukman mana allinta yaĉhachikuqkunata imami chay mantakuykunaqa kastiganqa.

Pablumi Jesucristuta payji nin yanapashanpaq

12Chaymi kananqa Amitunchik Jesucristuta kusalata payji nini. Chaqa payqami, nuqaqashi allita kriyini nir yaĉhar kusalata jwirsayta qur ima yanapamasha imuraspis paylapaqna yaĉhachikunaypaq. 13Piru allita yarpushunllapa, imanutaq Tayta Dyusqa kusala llakipakuq nir. Chaqa imanutaq nuqamaqa unayqa Jesucristupa kuntran kusala mana allinta rimar, paypi kriyiqkunata mana allinta ruranaypaq ikinpi purir kusalata jurapaq ima kani. Chaqa chay tyimpuqami Jesucristupi mana kriyiq kashayrayku mana yaĉharaychu imatami rurayani nirmapis. 14Piru chaynu pantar ima kusala mana allinta rurasha katiymapismi, Amitunchik Jesucristo kusala ukmanta llakipamaran. Chaynami chaynu llakipamarqa kusalata yanapamaran allita paylapina kriyir, paypaq, chaynulla ukniykunapaq llakir ima maydiyapis kawsanaypaq.

15Chaymi allita intrakar kriyiyllapa. Chaqa kay nishuyanillapa chayqami chiqap, manami llulla imachu. Chaymi nishaykillapa: Jesucristumi kay pachaman shamuran uchanchikllaparayku tukuy tyimpu wanunallapapaqna kayashanchikmanta tukuyta washamanallapapaq. Piru wakinkunamantaqami, nuqa kusala uchayjunqa karay Dyusninchikpa naypanpiqa. 16Nataq Taytanchik Dyusqami kusala ukman llakipakuq kar, mana qunqamar imachu llakipar washamasha. Chaynu llakipamashanwanqami allita intrachimanchikllapa imanutaq kusala uchayjun kashallapamapis llakipamanchikllapa nir. Chaymi ashwan tukuyla allita intrakar Jesucristulapina kriyir, pay munashannulana kawsashunllapa, paywan tukuy tyimpupaqna kawsanallapapaq. 17Chayraykumi, Taytanchik Dyustaqa tukuy tyimpulana alabashunllapa: “Payqami kusala allin, kusala puytiq” nir. Chaqa payqami tukuy tyimpupaq mantakun,

mana wanunlamapischu, chaynulla manami mayqanlapis paytaqa rikashalamapischu. Chaqa paylami Dyusninchikllapaqa. ¡Chaynumi kanqa!

18Kusala munashay wamray Timoteo, tukuy imata ruranaykipaq kanan willashuyani chaytaqami allita kriyishaykinulla, kusa allinlata yarpur ima karanlata ruranki. Chaqa Dyusninchikmi unaylla paypa kaqninkunata intrachitin qampaq kaynu niq: “Qamqashi Dyusninchiklata sirbiyanki kanqa” nir. Chaymi kananqa Amitunchik nishannu rurar shachinakurqami, kusala allin suldadunna kayanki kanqa. 19-20Chaynu Dyusninchikpa kusa allinla suldadun kashaykiraykumi mana mayqanpis qampaqqa mana allinta rimanqallapamapischu. Chaqa wakinkunamaqami Dyusninchik nishanta mana kwintacharnachu, ashwan chiqanchakashallapa paymantaqa. Chaynullami chay ukninchikkuna Himeneuwan, Alejandrupis tukushallapa. Chaymi paykunataqa kriyiqkunamanta chiqanchar, Satanaspa makinpina dijasha kani, kusalata qischakar ima kwintata qukar, amana Dyusninchikpa kuntranta rimananllapapaqnachu.

Dyusninchikmanqami kaynu mañakuypaq

2 1Piru kanan-shuypaqami kusalata rugashaykillapa tukuy shunquchikwan ima ministishanchikpaq, ukninchikkunapaq ima payji nir Tayta Dyusman tukuypaq mañakunallapapaq. 2Chaynullami mañakuypaqpis gubyirnukunapaq, tukuyla chay karguyjun kaqkunapaqpis, shumaqta mantakunanllapapaq. Chaynuqami nuqanchikkunapis kusala shumaqta Dyusninchikta kasur pay munashannulana ima kawsanallapapaq, ama imapaq yarpupakur imachu. 3Chaynu tukuypaq Tayta Dyusman mañakushanchikqami kusala shumaq kar, aligriyachin washamaqninchik Tayta Dyustaqa. 4Payqami kusalata munayan tukuyla washakar, chiqap kaqpaq allita intrakananllapata. 5Chaqa, uklami kan Dyusninchikllapaqa. Chaynulla uklami kan Dyusninchikwan pullachamaqninchikllapa runapis. Paymi Amitunchik Jesucristo. 6Payllami tukuylata washamanallapapaqqa wanuranmapis. Chaynu wanutinmi Tayta Dyusqa allita intrachimaranchikllapa imanumi payqa kusalata munar tukuylata washamanayanchikllapa nir. 7Chaymi nuqamataqa Tayta Dyusqa akrar kaĉhamaran Jesucristupa apustulnin kar, rir mana Israel runakunata yaĉhachitiy kriyir chay chiqap kaqta riqsinanllapapaq. Chaymi tukuy kay willashushayllapaqa chiqap, manami llulla imachu.

8Chaymi kusalata munani amana mayqanpis imapaq paynin paynin willanakur, piñachinakur imanachu, ashwan maylawpipis kusala shumaq makinllapata unaqman alsar, Taytanchik Dyusman mañakunanllapata. 9Chaynullami munani warmikunapis allita tantyakar mudakunanllapata. Chaqa manami munanichu warmikunaqa kusalata lusinanpaq sunsunu mudakunanta, kusala ukmanta ñaqsakunanta, chaynulla kusala ĉhaniyjun urumanta, platamanta rurakashakunata, chaynulla kusala ĉhaniyjun raĉhpata yakakunanllapamatapis. 10Ashwan chaynu kusalata mudakur ima lusinanmantaqa, Tayta Dyuspi kriyishanrayku kusala shumaqta ima kawsar wakinkunata rikachinman. Chaynuqami wakinkunapa naypanpiqa kusa llipyala mudakusha yupayna kayanqa. 11Chaynullami Dyusninchikpaq mayqanpis yaĉhachikutinqa,

warmikunaqa ama parlar imachu,
uyarala ima uyakunmanllapa. 12Chaqa
nuqapaqqami mana allinchu warmikuna
runakunata yaĉhachinanpaq, chaynulla
mantananpaqmapis. Chaymi ashwan
ima katinpis uyarala kar uyakunman-
llapa. 13Chaqa allita yaĉhashanchik-
llapanu Dyusqami puntataqa Adanta
ruraran. Chaymantaraqmi Evataqa
ruraran. 14Chaynulla chay dyabluqa
manami Adantachu ingañaran.
Ashwanmi warmita ingañatin, uchaku-
ranmapis. 15Chayraykumi mayqan
warmipis, Jesucristupi maydiyapis
kriyirlla kawsar, ukkunata llakipar,
allinlata rurar, tukuy imapi tantyakar
kawsarmi washakanqallapa, kusalata
qischakar wamrakunanpaq Tayta Dyus
nisha katinmapis.

Kriyiqkunapi karguyjunkunaqami Dyuspi allita kriyiqkuna kanqa

3 1Chiqaptami nishaykillapa:
Mayqanpis kriyiqkunapa rikaqnin
kayta munaqqami, kusala allinta
rurayta yarpuyan. 2Chaymi chay
kriyiqkunapa rikaqninkunaqa tukuywan
kusala allin runa kanqa. Chaynu
katinmi mana mayqanpis paypaqqa ima
mana allintapis rimayanqallapachu.
Chayraykumi payqa uk warmipa
runanla, tukuy imata munananmantapis
tantyakaq, imata rurananpaqpis uk kuti,
manaqa ishkay kuti yarpuq kanqa.
Chaynullami kanqapis ama sunsunulla
puriq runa, mayqantapis wasinpi
samachiq, listu yaĉhachikunanpaq ima.
3Amami maĉhaq, chaynulla maqana-
kunanpaq willanakuq imalamapischu
kanqa. Ashwanmi kusala llakipakuq,
ima katinpis mana das piñakuq ima
kanqa. Piru amami qillayta gananan la-
paqchu yarpunqa. 4Chaynullami
tukuyla wasinpi kaq aylluntapis allita
rikayta yaĉhanqa. Chaymi wamrankuna-
matapis yaĉhachinqa kusala kasukuq,
rispitakuq ima kananpaq. 5Chaqa uk
runa wasinpi kaq ayllunkunata mana
shumaqta rikayta yaĉhaqqa, ¿imanunari
Dyuspi kriyiqkunamataqa yaĉhachinqa
shumaqta kawsananpaqqa? 6Chayray-
kumi kriyiqkunapa rikaqninqa, amami
Dyuspi chayraq kriyiq runachu kanqa.
Chaqa, imanupiqa Dyuspi chayraq
kriyiqta numratinllapamaqa ashwan
kusana kani ima nir kusala mana
allinpimana rikarinman, imanutaq
unaymaqa dyabluqa, Dyusninchikpa
naypanpi kusana kayta munar uchaku-
ran chaynu. 7Chaqa kriyiqkunapa
rikaqnin runaqami, mana kriyiqkuna-
paqpis kusala rispitakasha kanqa.
Chaynu karqami tukuypa naypanpima-
pis mana pinqaypaqtaqa tukunqanachu.
Chaynulla manami imalapipis dyablu
munashannuqa rurayanqalamanapischu.

Imanumi kanqa kriyiqkunata yanapar sirbiqkunaqa

8Chaynullami chay kriyiqkunata
yanapar sirbiqkunapis kaynu kanqa:
Kusala rispitakasha runa, ima nishanta-
pis ruraq, mana maĉhaq imachu.
Chaynulla amami kusalata qillayta
imanullapis ganayta yarpuqchu
kanqallapa. 9Ashwanmi, kusa allinla
yarpuyniyjun kashanrayku, Jesucristupi
kriyirlla ima Taytanchik Dyus
munashanlata ruraqkuna imana kanqa.
10Piru chaynu kriyiqkunata yanapar
sirbinanpaq kaqkunataqami, puntataqa
allita rikankillapa, allinchu sirbikunan-
paq, manaqachu mana nir. Chaymanta
chaynu rikatkillapa kusala allin katinqa
chayraqmi akrankillapa sirbikuq
kananpaqqa.

11Chaynullami kriyiqkunata yanapar
sirbiq warmi kaqkunapis, kusala
rispitakasha, mana ukpa washanta
rimaq, tukuy imata munananmantapis

tantyakaq, imatapis karanta ruraq ima kanqa.
12Piru chay kriyiqkunata yanapar sirbiqkunaqami uk warmipa runanla kanqa. Chaynulla wamrankunata, wasinpi tukuyla kaqkunatapis allita rikayta yaĉhaq ima. 13Chaqa kriyiqkunata yanapar sirbiqkuna kusa allinlata rurarqami kusala rispitakasha imana kanqa. Chaynu karmi mana imapaq yarpur imamapischu kusala masta animakur ima parlakunqa Jesucristupi kriyishanpaqqa.

Kananqami chiqap kaqpaq allita intrakanchikna

14Kriyiq masiy, kay diyakunami watukushuyta yarpusha kani. Piru kay kartatami iskribishuni, 15imanupi tardar mana das ĉhamutiyqa, intrakanaykipaq imanumi Dyuspi kriyiqkunaqa shumaqta kawsanchikllapa nir. Chaqa tukuyla kriyiqkunaqami chiqap kawsaq Dyusninchikpa kaqninkuna kar, uk simintu allita shasha yupay paypaq chay chiqap kaqlata maydiyapis intrachikunapaqna kanchikllapa.
16Chaqa chiqaptaqami unayqa Tayta Dyus washamanallapapaq arnimashanchikllapataqa mana intrakaranchikllapachu. Piru kananqami kriyishanchikllaparayku rikasha yupayna allita intrakanchikllapa.

Chaqa Jesucristumi kay pachaman
shamur uk runa kwirpuyjunpaq
tikrakaran.
Wanuchitinllapapis Dyuspa Santu
Ispiritun yanapatin qashan
kawsamur intrachikuran,
payqa kusala puytiq nir.
Tukuyla angelkunami imakunata
ruratinpis rikaran.
Kriyiqkuna tukuy intirupi parlakutin,
kusa achka runakuna paypi
kriyiranllapa.
Chaynulla wanushanmanta kawsamurmi
riran syiluman Taytanwanna
kananpaq.

Mana allinta yaĉhachikuqkunami rikarimunqallapa

4 1Piru Dyuspa Santu Ispiritunmi allipla intrakaypaqta nimanchikllapa: Jwisyu diya ĉhamunanpaq shipchana katinqashi, wakinkunaqa manana kwintachanqanachu Jesucristupi kriyishantaqa. Chayshi ashwan chay dyablumanta kaq mana allin yaĉhakuykunatana yaĉhakuyta munanqallapa. 2Chaynulla chay kusalata yaĉhaq tukur llullakur yaĉhachikuq runakunatami kasunqallapa. Piru chay mana allinta yaĉhachikuq runakunaqami imuraslapis chaynullata yaĉhachikun mana pinqakur imamapischu. Chaqa chay runakunapa yarpuyninqami kusala mana allinta rurananpaq ĉhupakusha yupay-ari.
3Chaynullami chay runakunaqa yaĉhachikunllapapis ama mayqanpis masayjun kananllapapaq. Chaynulla Tayta Dyus rurashan wakin mikuykunata ama mikunanllapapaq ima. Piru, nuqanchikkuna allita kriyir chay chiqap kaqta riqsiqkunaqa, Tayta Dyusta payji nir imaqa tukuyta mikuyta puytinchikllapa. 4Chaqa Taytanchik Dyus tukuy imata rurashanqami, kusala allin. Chaynu katinmi tukuy imata rurashantaqa, manami niyta puytinchikchu kayqami mana allinchu nirqa. Ashwanmi tukuy mikuypaq kaqtaqa, Taytanchik Dyusta payji nir ima mikuypaq.
5Chaqa Tayta Dyus mikunapaq allin nishannulla, mañakur ima mikushamaqa, kusa shumaqchakashana kanqa.

Jesucristupaq yaĉhachikuqqami kaynu kanqa

6Kriyiq masiy Timoteo, nuqa yaĉhachishushaynu kriyiq masinchikkunata allita yaĉhachirqami kusa allinla

Jesucristupa sirbiqninna kayanki kanqa. Chaymi ashwan qamqa Jesucristupaq mas yaĉhakur, maydiyapis kriyishaykinulla kawsarqa, imanutaq allita mikurmaqa imatapis rurayta puytinchik chaynuna yaĉhachikuyanki kanqa.

7Piru amami kasunkichu chay mana allin kwintukunata yaĉhachikuyashanllapataqa. Ashwanmi imanutaq uk pukllaqmaqa chay pukllayashanlapaq kusalata yarpur shachinakun, chaynumi qampis Jesucristulapaq yarpur shachinakunki. 8Chaqa allita yarpushaqami chay pukllayanchik ima chayqami kwirpunchikpiqa ashlilata yanapamanchik. Piru Jesucristupi kriyirlla pay munashannu kawsashanchikmi kusala mas allinqa. Chaqa paymi arnimanchik kay tyimpukuna, chaynulla maydiyapis kusala shumaqtana paywan kawsanallapapaq nir. 9Chaymi allita intrakayllapa. Chaqa kay nishushayqami kusala chiqap. Chaymi ashwan tukuyla kriyinallapapaq kusala allin. 10Chayraykumi nuqakunamaqa imanutaq mayqanpis trabajarmaqa kusalata qischakan, chaynumi nuqakunapis Taytanchik Dyus munashannula rurar kusalata shachinakunillapa. Chaqa payqami chiqap kawsaq Dyus kar, tukuyla paypi kriyiqkunataqa washamashunllapa.

11Tukuy kay nishushaytami kusa shumaqlata yaĉhachikunki, allita intrakananllapapaq. 12Amami dijakankichu, qam musullaraq kashaykirayku mana kwintachar disprisyashunanllapataqa. Ashwanmi chay kriyiq masinchikkunataqa tukuy imakunapi allita intrachinki, imanumi uk kriyiqqa kawsanchik nir. Chaynami ashwan chay rimashaykiwan, shumaqta kawsashaykiwan, ukkunata llakipashaykiwan, [shumaqta yarpushaykiwan], imanu kriyirlla kawsashaykiwan, chaynulla tukuy allinlata kawsashaykiwan ima intrachinki paykunapis qam yupayllana kananllapapaq. 13Chaynulla, nuqa manaraq watukushuqllapa ĉhamuyatiyqami, tukuypa naypanpi Dyusninchik nishankunata liyir, kriyiq masinchikkunata yaĉhachir ima animachiskinki. 14Chaymi ashwan kriyiqkunapa rikaqninkuna makinta umaykiman ĉhurar mañakushanpi yarpurmi karanlata ruranki. Chaqa paykuna chaynu mañakuyatinmi ukninllapata Tayta Dyus intrachitin qampaq kaynu niran: “Qamqashi Amitunchikpaq karanlata yaĉhachikuyanki kanqa” nir.

15Chayraykumi, tukuyla kay nishushaytaqa karanlata ruray ama qunqar imachu. Chaynu ruratkiqami, waran waranqa kusala masta Dyusninchikpi intrakaqtana rikashunqallapa. 16Chaynulla qampaq allita yarpur amami pantar imachu kusa karanlata yaĉhachikunki. Chaynu mana disanimakur ima allita intrakar yaĉhachikurqami, mana qam washakanaykilapaqchu chaynuqa rurayanki. Ashwanmi tukuyla chay uyakushuqkunapis washakanqallapa.

Imanumi intrachishun kriyiq masinchikkunataqa

5 1-2Kriyiq masinchikkuna, runa manaqa warmi ruku kaqkuna ima mana allinta tukusha katinpis amami sunsunu anyaqnullaqa willankichu. Ashwanmi taytaykita, mamaykita yupaylla kusa shumaqlata willar intrachinki. Chaynullami chay kriyiq masinchikkuna musu kaqta, shipash kaqkunatapis taytaykimanta, mamaykimanta uknikita yupaylla kusalata rispitar ima shumaqlata willar intrachinki.

Byuda warmikunatami yanapashunllapa

3Chaynulla chay byuda warmisitakunata mana pininpis yanapananpaq

katinqa, yanapay. 4Piru chay byuda warmisitapa wamrankuna, manaqa willkankuna ima kar-shuypaqami paykunana rikar kuytanqa Dyus munashannulla. Chaqa, imanutaq chay wamrakuna taksha katinmaqa taytanllapa yanapar winachiran. Chaymi ashwan kananqa paykunana mamitanllapataqa yanapanqa. Chaynu rurarqami ayllunta yanapananpaq kaqta kumplir, kusala shumaq allinta rurayan Dyusninchikpa naypanpiqa. 5Chaqa uk byuda warmisita payla kashanrayku, mana pininpis yanapananpaq katinqami, Taytanchik Dyuslapi kunfyakakur unaq kar, tuta karmapis payman kusalata mañakun mana shaykukuq. 6Piru uk byuda warmi kwirpun munashanlata rurar kawsaqqami, Dyusninchikpi mana kunfyakar kawsashanrayku yanqa wanusha yupayllana kawsanmapis. 7Chaymi nishayki: Tukuyla kriyiq masinchikkunatami kay nishushaykunata allita intrachitki rurar kawsanqallapa. Amana ukkuna ukman mana allinta rimananllapapaq. 8Chaqa mayqan kriyiqpis ayllunpaq, chaynulla chay wasinllamanta kaq ayllunpaq mana yarpuqqami, Jesucristupi kriyiyashanmatapis mana kwintachayannachu. Chaymi ashwan chay mana kriyiqkunamanmatapis kusala mana allintana tukuyan.

9Chaynulla nishaykipis: Kriyiqkunaqami yanapayanqa chay byuda warmisitakuna sisintamanta mas añuyjun kaq, apuntakashalata. Chaynulla runanlawan kawsasha kaqta ima. 10Chaynullami chay yanapakananpaq byuda warmikunataqa kusala allinta rurashanrayku riqsiyta puytinchik. Chaymi ashwan paykunaqa kaynu kanqallapa: Kusala allinta wamrankunata kriyakusha, mayqan wasinman ĉhatinpis kusala allinta samachikusha, kriyiqkunata ima ministishanpi yanapasha, chaynulla tukuy qischakaqkunata yanapasha ima. Chaymi chaynu tukuy allin kaqlata rurasha kaq warmisitakunaqa kusala allin yanapakananpaqqa.

11Piru nishaykipis: Chay warmikuna shipashlla kayar byudana kidatinqa, amami apuntankichu chay yanapakananpaq kaq warmisitakunawanqa nir. Chaqa kwirpun munashannulla rurar qashan runakunarqami, manana Jesucristulapinachu yarpunman. 12Chaynu runawan kayta munar runakurqami, Jesucristuta qamlata sirbishayki nir arnishanta mana kumpliyannachu. Chaynu rurarqami kusa uchayjunna kayanqa Dyusninchikpa naypanpiqa. 13Chaymi ashwan chay warmikunaqa kusala qilla ima tikrakar, wasin wasin ima puriq qallarinllapa. Piru manami qillalapaqchu tikrakan, ashwanmi kusala kwintastira imana tikrakanllapa. Chaymi kusala mana allin kaqkunaman yakapakar, mana rimaypaq kaq imakunata rimar ima purinllapa. 14Chayraykumi nuqataqa kusala allinta yarpuchiman chay shipashlla kaq, byuda warmikunaqa qashan runakunanpaq. Chaynuqami wamrayjun ima kar, wamrankunata wasinllapi kusala shumaqta kriyakutin imaqa, chay kuntramaqninchikkunaqa manana ima mana allintapis nuqanchikkunapaq rimananllapapaqchu. 15Chaqa kanan rikashanchikllapanumi wakin shipashlla kayar byuda kidaqkunaqa, Jesucristumanta chiqanchakasha chay Satanás munashantana rurayanllapa.

16Chaymi nishaykipis: Uk kriyiq masinchikpa ayllun byuda kidatinqa, chay kriyiqqa paylla yanapanqa ima ministishanpipis. Chaynuqami, kriyiqkunaqa yanapanapaq nir imaqa manana yarpuyanqachu, chay byuda warmisita yanapaqniyjun kashanrayku.

Chaymi ashwan, kriyiqkunaqa yanapayanqa chay mana pininpis yanapananpaq kaq chaykunalatana.

Kriyiqkunaqami rikar yaĉhachiqninta kasunqallapa

17 Nishaykipis: Chay mayqanĉhi kriyiqkunata rikar allita Jesucristupaq intrachir yaĉhachikuqkunataqami, kusalata rispitar ima masta yanapanapaq kusala allin. 18 Chaqa, Dyus nitin iskribikashakunapimi nin: “Trillakunaykillapapaq karqami, chay animalpa shimintaqa ama shawankillapachu, ama mikunanpaq” nirqa. Chaynullami ninpis: “Uk trabajaqqami pagrakayta puytin” nir.

19 Nishaykipis: Uk kriyiqkunata rikar yaĉhachiqpaq ima mana allinta tukusha nir mayqan willashutinllapaqa, mañayllapa ishkay, manaqa kimsa tistiguta. Chaynu ruratkillapa mana chaynu katinqa ama kasuyllapachu chay rimapakuqtaqa. 20 Piru mayqan chaynu kriyiqkunata rikar yaĉhachiq mana allinta rurar uchakuyatinlla-shuypaqa, qayachimur anyaqnulla willayllapa tukuy kriyiqkunapa naypanpi. Chaynuqami wakinkunaqa manchakur amana chaynulla uchakunanpaqnachu.

21 Piru kanan-shuypaqami Tayta Dyuspa, Jesucristupa, chaynulla Dyus tukuy akrashan kaq angelkunapa naypalanpi nishayki: Karanta tukuy kriyiqkunata yaĉhachinaykipaq. Kuytawkish qamqa wakinkunata mana allinta rikar, riqsinaykilamatana allinta rikatki nir. 22 Chaynullami nishaykipis: Uk runata Dyusninchikpaq yaĉhachikunaykipaq nir manaraq allita riqsiyarqa amami makikita ananman ĉhurarqa mañakunkichu. Chaynuqami nishuni imanupi uchayjun katinmaqa ama qampis uchayjunpaq riqsikanaykipaq. Chaymi ashwan tukuy mana allin kaqkunamantaqa chiqanchakarna allinlata rurar kawsanki.

23 Nishaykipismi: Shunquyki maydiyalapis nanaq kashanraykumi ama yakuta paylataqa upyankichu. Ashwanmi binupa yakitunta pitilamataqa upyay, amana nanachikunaykipaq nir.

24 Allita yaĉhashanchikllapanu, wakinkuna uchakushanllapataqami das rikayta puytinchikllapa. Piru wakinpa uchanta-shuypaqami mana das rikayta puytinchikllapachu, maydiya Dyusninchik rikarichinankaman. 25 Chaynullami, chay allin ruraykunatapis wakintaqa kananlla rikanchik. Nataq wakinkunata-shuypaqa mana rikanchikraqchu. Piru, chay mana rikaypaq chaykunaqa, manami tukuy tyimpupaq pakapllaqa kidanqachu.

Imanumi uk sirbikuqqa patrunninwan kanman

6 1 Mayqan kriyiq masinchikkuna sirbikuq kaqkunaqa, patrunninllapataqa allita rispitar kasunqallapa. Chaynuqami mayqanpis Dyusninchikpaq, chaynulla Amitunchikpaq yaĉhachikushanchikpaqpis mana ima mana allintapis rimayanqallapachu. 2 Piru imanupi uk sirbikuqpa patrunnin, Jesucristupi kriyiq katinmaqa kusa masta rispitar imapipis kasunman kriyiq kashanrayku. Chaymi tukuy imata rurayashanmanmatapis kusala mas shumaqta ruranman. Chaqa tukuy imata rurarpismi rurayan Dyusninchikpi kunfyakar, ukninpaq llakir ima.

Chayraykumi kriyiq masinchikkunata chaynu yaĉhachir animachiy paykunapis chaynullata rurananllapapaq.

¿Maypimi chiqap imanchikkunataqa tariyta puytinchik?

3 Piru mayqanpis ukmanta yaĉhachikur Amitunchik Jesucristo yaĉhachiku-

shanpaq chaynulla nuqanchikkunapis paypi kriyir yaĉhachikuyashanchikllapapaq manami chaynuchu niqkunaqami, 4kusala mana yaĉhaq yanqa alabakaq runakunala. Chaynu karmi yanqa imakunalapaq kusalata willanakurlla kawsayta munanllapa. Chaymi ashwan chaynu willanakurqa, piñachinakur, musyanakur, anyanakur, inbidyanakur, mana imalapimapis kunfyanakurlamapischu kawsanllapa. 5Chaynullami maydiyapis paykunapura kusalata jurapanakur ima kawsanllapa. Chaynu tukuq runakunaqami chay allin kaqmantaqa mana intrakaq runakunachu. Ashwanmi imuraspis chay kusa mana allin kaqlata rurananpaq yarpunllapa. Chaymi ashwan Jesucristupaq yaĉhachikurmapis qillayta gananlapaq yaĉhachikunanllapamapis. [Chayraykumi paykunamantaqa chiqanchakanki].

6Piru imanchik kaqkunalapaq yarpunamantaqami ashwan Jesucristuta kasur pay munashannula rurar kuntintakashallapaqami, Taytanchik Dyusqa kusalata yanapar aligriyachimanchikllapa. 7Chaqa allita yaĉhashanchikllapanu, manami kusa imayjunchu nasiranchikllapa. Chaynulla maydiya wanurpis manami imatapis apashunllapachu. 8Chaymi ashwan imanchiklapis mikunapaq, chaynulla mudakunapaq katinqa kusala kuntintu kashunllapa. 9Piru chay kusala imayjun kayta munaqkunaqami yanqa imapi liyakasha kanman yupay waran waran kusala mas imayjun kayta munanllapa. Chaynu karmi imanullapis kusala mana allinta tukur, saqra imakunata rurar imami imankunata tarikunanllapa. Piru chaynu tukuyarmi limpu limpu imanarna tukukanllapa. 10Chaqa allita yaĉhashanchikllapanu kusala qillayniyjun ima kanarqami kusala riqchaq mana allinkunapina rikarir tukukanchikllapa. Chaqa kananllami rikayanchikllapana wakinkunaqa kusala imayjun ima kayta munar, Jesucristupi kriyishanmantaqa chiqanchakar kusala manchaypaq qischakaykunapina rikarishallapa.

Pablumi willan Timoteuta kriyishannulla kawsananpaq

11Piru qam-shuypaqami ukniy Timoteo Dyusninchikpa chiqap sirbiqnin kanki. Chayraykumi tukuy mana allin kaqmantaqa wakaq tukur, imuraslapis allinlata rurar, Dyusninchiklata kasur, paylapi kriyir ima wakinnikikunamatapis llakipay ima. Chaymi ima katinpis ama das piñakur imachu shachinakunki. 12Chaynulla chay kriyishaykinulla kusalata shachinakurmi tukuy tyimpupaq kawsanaykipaqna yarpunki. Chaqa chaynu tukuy tyimpu kawsachishunanpaqmi Tayta Dyusqa arnishusha. Chaynulla kusala achka runakunapa naypanpimi qamqa nirayki, Tayta Dyuslapi kusalata maydiyapis kunfyakayanki kanqa nir. 13Chaymi kananqa, Dyus tukuyta kawsachiqpa, chaynulla Jesucristo, Poncio Pilatupa naypanpi payqashi Dyusninchikpa Wamran nir rimashapa naypanpi ima nishayki: 14Tukuy kay willashushaykunata intrakar, ama ukmanta yarpur imachu, karanlata ruray. Chayna, mana mayqanpis qampaqqa ima mana allintapis rimananllapapaqchu. Chaymi chay nishushaytaqa maydiya kusala shumaq Amitunchik Jesucristo tikrakamunankaman ruranki. 15Chaqa Jesucristuqami shamuyanqa, kusala shumaq Taytanchik Dyus ima tyimpu shamunanpaq nishan tyimpuraq. Chaqa Taytanchik Dyusmi payla tukuy imakunata mantaq chayqa. Chaynulla paymi tukuy mantakuqkunamanta kusala pudirniyjun ima chayqa. 16Chaqa payqami

tukuy tyimpupaq kawsar mana wanunlamapischu. Chaynulla payqami kusala llipya intirupi kawsan. Chaymi mana mayqanlapis qimikayta puytinchu. Chaynu katinmi mana mayqanlapis rikashachu. Chaynulla manami rikaymatapis puytinllapachu. ¡Chayraykumi payqa tukuy tyimpupaq kusa alabakashana kanqa kusala pudirniyjun ima kashanrayku! ¡Chaynumi kanqa!

17 Chaynullami nishayki: Chay kusala imayjun ima kaqkunata willay ama kusana kani ima nir chay imankunalapi kunfyakananllapapaqnachu. Chaqa tukuy kay pachapi kaq imanchikkunaqami daskaqla tukukan. Chayraykumi ashwan Taytanchik Dyuslapi allita kunfyakashunllapa. Chaqa paymi tukuy ima ministishanchikkunapiqa kusalata yanapar aligriyachimashunllapa. 18 Chaynami paykunataqa willaypis: Kusala allin kaq imakunata rurarna kusala imayjun yupayna tikrakananllapapaq. Chaynullami yarpuchinkipis tukuy iman kaqkunawanpis ukkunata yanapananllapapaq nir. 19 Chaynu rurarllapaqami Dyusninchikmanta tukuy tyimpupaq chiqap kaq imanllapatana tarikunqallapa. Chaymi ashwan chiqaptana Dyusninchikwan maydiyapis kawsanqallapa.

Pablumi tukukananta Timoteuta willan

20 Ukniy Timoteo, Taytanchik Dyus imakunata ruranaykipaq nishushantaqami kusa allita ruranki. Chaymi chay mana kriyiqkuna mana sirbiq yanqa imakunata yaĉhachikun chaykunataqa ama kasunkichu. Chaqa paykunaqami Jesucristuta kuntrar kusala mana allinta ima rimanllapa. Piru chaynu nirmapismi Jesucristupaq kusalata intrakaq yupay tukur yaĉhachikunllapa. 21 Chaymi ashwan wakin runakunaqa paykunatana kasur, Dyusninchikpiqa manana kriyinllapanachu.

Chaymi Amitunchik Jesucristuman mañakuni kusalata llakipar yanapashunanllapapaq.

Chaynumi kanqa.

2 Timoteo

Pablumi ishkay kaq kartanta kaĉhan Timoteuman

Apustul Pablo Roma pwiblupi prisu karmi, kay kartata Timoteuman iskribiran. Timoteuqa Éfeso pwiblupimi kaq kriyiq masinkunata Jesucristupaq yaĉhachiran. Pablutaqa, Jesucristupa shumaq rimayninta yaĉhachikur purishanraykumi, karguyjunkunaqa wanuchinanpaqna karanllapa. Manaraq wanuyarmi, kay kartata Timoteuman kaĉharan, tukuy imapi Tayta Dyus munashannulla kawsananpaq.

Pablumi saludakun

1 1-2Kusala munashay wamray Timoteo, Taytanchik Dyusmi arnimanchikllapa tukuy tyimpupaq kawsayta. Chaymi kananqa pay munashannulla akramasha Jesucristupa apustulnin kar, rir chay washamanallapapaq nimashanchikllapata yaĉhachikunaypaq. Chaymi kay kartata iskribishuni. Chaqa Taytanchik Dyusta, chaynulla Amitunchik Jesucristutapis, mañakuni kusata llakipar tukuy imapi yanapashutin kusala shumaqta kawsanaykipaq nir.

Jesucristupaqqa amami pinqakurchu yaĉhachikushunllapa

3Allita yarpuy, imanumi unay rukuykunamapis Taytanchik Dyuslata sirbiqllapa nir. Chaynullami nuqapis paylata sirbini. Chaymi ashwan paypa naypanpiqa mana ima mana allintapis rurasha yupaychu yarpuni. Chaynu karmi payman mañakurqa mana qunqashurchu tuta, unaq karmapis payji nir ima qampaqqa mana shaykuq mañakuni Dyusninchikmanqa. 4Chaqa kusalatami yarpuni imanumi qamlata dijashutiyqa llakir waqaq kanki nir. Chaymi ashwan kananqa imanupis rikashuyta munani, qamwan kusalata aligriyanaypaq. 5Chaqa imanutaq unaymaqa agwilayki Loida, chaynulla mamayki Eunicemaqa kusala chiqapta Amitunchiklapi kriyiqllapa, chaynullami qampis chiqapta kriyinki nir yaĉhani. 6Chaymi kusalata rugashuni imanutaq nuqa makiyta anaykiman ĉhurar, Taytanchik Dyusman mañakutiy, payqa imata ruranaykipaq nishuran chaylapina yarpur, ama imamanta manchakur imachu mastana ruranaykipaq. 7Chaqa Taytanchik Dyusqami yanapamashanchikllapa mana imamanta manchakur imachu kawsanallapapaq. Ashwanmi payqa pudirninwan yanapamashanchikllapa kaynu kawsanallapapaq: Llakipanakur, imatapis tantyakar rurar, tukuy mana allin kaqkunapimapis shachinakunallapapaq ima.

8Chaymi nishaykipis: Amami pinqakunki imachu kusa allinla Amitun-

chik Jesucristupaq rimanaykipaqqa. Chaynulla amami pinqakunki imapischu Jesucristurayku nuqa prisu katiymapis. Ashwanmi Amitunchikpaq yaĉhachikushaykirayku qischashutinllapamapis, Taytanchik Dyus pudirninwan yanapashuyashanwan shachinakunki, tukuy chay qischakaykunapiqa. 9Chaqa allita yarpuy, manami nuqanchik allinta rurashanchikraykuchu Dyusqa washamashanchik. Ashwanmi pay munamarninchik mana uchayjunpaqnachu riqsir washamashanchikllapa, pay munashannulana kawsanallapapaq. Piru chaynu washamanallapapaqqa manami chayraqchu payqa yarpusha. Ashwanmi Jesucristurayku washamanallapapaqqa yarpushallana karan, kay pachamapis manaraq kayatin imachu. 10Chaymi Amitunchik Jesucristo kanan tukuy nuqanchikkunapaq rurashanwan allitana intrachimanchikllapa imanumi payqa chiqapta munamanchikllapa nir. Chaqa payqami chaynu wanur imaqa chay tukuy tyimpupaq wanunapaq karan chaytaqa limpuna binsiran. Chaymi ashwan kananqa paypi kriyishaqa tukuy tyimpupaq kawsaytana qumanchikllapa.

11Chaqa Tayta Dyusmi nuqataqa tukuy kaykunata [mana Israel runakunata] parlanaypaq nimasha. Chaynullami paypa apustulnin, yaĉhar yaĉhachikuqnin, paypa rimaqnin ima kanaypaq nimasha. 12Chayraykumi chaynu yaĉhachikur imaqa kusalata qischakayanimapis. Piru chaynu qischakarmapis manami chayraykuqa pinqakunichu. Chaqa nuqaqami allita yaĉhani mayqanpimi kriyir kunfyakani nirmapis. Chaynulla kunfyakanimi pay imanupis pudirninwan imamantapis washamar shumaqlata purichimayanqa maydiya chay jwisyu diya ĉhamunankaman nir.

13Chaynullami nishaykipis: Imanutaq nuqa yaĉhachishuray, chaynullami qampis Jesucristupi kriyiq kashaykinu allita yaĉhachikunki. Chaynami ashwan maydiyapis Jesucristupaq llakir imana kawsanki. 14Chaynullapismi Santu Ispiritu nuqanchikpi kawsar yanapamashanchiknulla, allita kwintata qukar karanlata yaĉhachikunki, imanutaq yaĉhachikunaykipaq nishushaynulla.

15Chaqa allita yaĉhashaykinumi, tukuyla Asia pwiblumanta kriyiq masinchikkunaqa nuqalatana dijamar, manana kwintachamaranllapanachu. Chaynullami ukninchik Figeluwan, Hermogenesmapis dijamaranllapa. 16Piru Amitunchik Jesucristumi Onesiforupa ayllunta llakipanqa. Chaqa paymi ayka kuti nuqataqa kusalata animachir aligriyachimaran. Chaynulla nuqa prisu katiymapis, manami payqa nuqamantaqa pinqakuranchu. 17Ashwanmi Roma pwibluman ĉhashannu, mana shaykuq maskamaran. Chaymantami tarimaran. 18Chaynullami qamqa allita yaĉhankipis imanumi kusata payqa Éfeso pwiblupi yanapamaranchikllapa nirmapis. Chaymi ashwan chay jwisyu diya ĉhamutinqa Amitunchik Jesucristuqa kusalata llakipar washanqa.

Jesucristupa allinla suldadunna kayllapa

2 1Nataq qam wamray Timoteo, Jesucristumi kusala allin kar tukuy imapi yanapashuyan. Chaymi ashwan qamqa kusalata shachinakur imatapis payllapaq ruray. 2Chaqa qam pullay kashaykiraykumi yaĉhanki, imanumi achka runakunata Jesucristupaq yaĉhachiray nirmapis. Chaymi paykunaqa nuqapaqqa tistigukuna yupayna, chiqaptami yaĉhachikuray nir. Chay-ari qampis, chay yaĉhachishushay-

taqa kaynu kaq runakunata yaĉhachiy: Karanlata ruraqkunata, yaĉhachikuyta puytiqkunata ima. Chaynami paykunapis ukkunatana yaĉhachinanllapapaq.

3Chaynullami nishaykipis: Jesucristupi kriyishaykirayku qischashutinllapaqa shachinakuy uk kusala allin suldadu yupay, ama kwashayar imachu. 4Chaqa yaĉhashanchiknu, uk suldadu sirbikuqqami, chay mantaqnin nishanlata ruran, manami yanqa wakin mana sirbikuq runakuna munashantachu ruran. 5Chaynullami pasan uk pukllaqwanpis. Chaqa uk pukllaqqami imanu imanu pukllananpaq kaqkunata allita kasur pukllayta ministin. Nataq mana kasur sunsunulla pukllarqami, mana imatapis ganayta puytinchu. 6Chaynullami uk tarpukuqpis puntataqa kusalata trabajaytaraq ministin. Chaymantaraqmi kusa aligrila kusichakuytaqa puytin. 7Chaymi kay kumparasyunkunapaq imanutaq kanqa nir yarpupakur intrakanatkiqa, Amitunchik Jesucristumi allita intrachishunqa tukuy kaykunapaqqa.

8Allita yarpuyllapa: Imanutaq nuqa yaĉhachikushaynu Jesucristo wanur kawsamusha chayqami, unay gubyirnu Davidpa ayllunmanta karan. 9Chaymi chaynu nir ima Jesucristupaq yaĉhachikushayrayku, kusalata qischamatinllapamapis shachinakuni. Chaynulla uk wanuchikuqta yupay kadinakunawan ima watar qischamanllapa. Piru chaynumapismi, Taytanchik Dyuspa rimayninta-shuypaqa mana imanu wataymatapis puytinllapachu. 10Chayraykumi nuqaqa kusalata qischakarmapis shachinakuni, Taytanchik Dyus akrashankunata animachinaypaq. Chaynuqami Jesucristupi masta kriyir, washakarna rir paywan tukuy tyimpupaqna kawsananllapapaq chay kusa shumaq mantakuyninlapina.

11Chaymi allita intrakayllapa kay chiqap kaqpaq nishanllapakunata. Chaqa ninmi:

Jesucristurayku wanurqashi,
payllapaq kawsamuyashunllapa.
12 Chaynulla qischakar shachinakurqashi,
maydiyaqa Amitunchikwanna mantakuyashunllapa.
Piru nuqanchikkuna, payta mana riqsinichu nishaqa,
paypis mana riqsishunichu nimashun.
13 Chaynulla nuqanchikkuna payta sirbiyar, imanupi disanimakushamapis,
payqa mana dijamayninchikta puytinchu.
Chaqa pay kusalata munamanchikllapa nir arnimashanchikllapana karqa,
manami qashan niyta puytinchu mananami munashunillapachu niytaqa.

Dyuspa allinla trabajadurninkunana kashunllapa

14Kriyiq masiy Timoteo, wakin kriyiq masinchikkunapaq yarpur, Tayta Dyuspa shutinlapi kutir kutir willay amana paykunapura willanakur imanachu kawsananllapapaq. Chaqa chaynu willanakur ima kawsayqami mana allinchu. Ashwanmi chaynu saqrata willanakur imaqa chay uyakumaqninchikkunata animachinamantaqa limpu pantachinchikllapa. 15Chaymi ashwan imanullapis Dyusninchik munashannula chiqap nishanlata yaĉhachikuy. Chaynuqami Dyusninchikpa naypanmanqa qimikanki kusa allinla trabajadur yupayna, mana imapaq pinqakur imanachu. Chaymi ashwan Dyusninchikqa nishunqa: “Kusa allintami rurashayki” nir. 16Chaynulla

amami kay pachapi yanqalla mana allinkunata rimanllapa chaykunataqa rimankichu. Chaqa chaynuta rimaqkunaqami waran waranqa, kusa mana allin kaqkunata ruraqna ĉhurakanllapa. 17Chaymi chay rimar yaĉhachikushankunaqa wakta kayta shikwakan imanutaq uk qiri qishaymaqa wakta, kayta inkunar ismur rin chay yupay. Chaymi ashwan chay Himeneuwan, Filetutapis chaynulla pasasha. 18Chaqa paykunaqami Dyusninchik nishanmanta kusala ukman mana allinta yaĉhachikur ninllapa: “Michka wakinkuna kawsamusha katinmapis, kananqa manana kawsamunqallapanachu” nir. Chaynu nir yaĉhachikurmi wakinninchikkunataqa, kriyishanmantaqa limpu pantachishallapa. 19Piru chaynu katinmapis nuqanchikkunaqa kriyishanchikllapanulla shachinakushunllapa. Chaqa payqami chay kriyishanchikllapapiqa uk simintu allita ĉhurakasha yupay. Chaymi chay simintullapi iskribikashaqa nin: “Amitunchikqami tukuyla paypa kaqninkunataqa allita riqsin” Chaynullami ninpis: “Tukuy paylapi kriyir aduraqkunaqashi, chay mana allin kaqkunamantaqa chiqanchakashunllapa” nir.

20Yaĉhashanchikllapanu, chay kusa imayjun runakunapa wasinpiqa matinkunamapis manami urulamanta, platalamantachu kan. Ashwanmi qirumanta, napa allpamanta rurakasha ima kan. Piru tukuy kaykunaqa manami chay kutillaqa sirbiyta puytinchu. Ashwanmi chay kusa ĉhaniyjun chaykunaqa, wasinllapaman kusa runa nishakuna ĉhatin sirbir qarananlapaq sirbin. Nataq chay mana yaqqa ĉhaniyjun kaqkuna-shuypaqami mana. 21Chaymi nishayki: Mayqanpis chay kriyishannulla maydiyapis shachinakur, manana mana allinkunata ruraqkunaqami, uk kusala shumaq kupa urumanta rurakasha yupayna kanqa nir. Chaynu karqami, Amitunchikpaqqa kusala sirbiqnin karna, tukuy imatapis allinkunalata ruraqkunana kanqallapa.

22Kriyiq masiy Timoteo, yaĉhashanchiknumi musu karllaraqqa das imakunata yarpur rurar das uchakushana rikarinchik. Chaymi qamtapis musu kashaykirayku chaynu pasashuyanman nir yarpur nishuni, amana chaynu tukunaykipaq nir. Ashwanmi kriyishaykirayku, imatapis karanlata rurar, llakipanakur ima shumaqlata kawsayllapa tukuy shunqunwan Amitunchikpi allita kriyir paylata aduraqkunawan pulla. 23Chayraykumi chay illaqmanta imalapaq willanakuqkunamanqa, ama imalapaqpis yakapakankilamapischu. Chaqa allita yaĉhashaykinu, mayqanpis chaynu willanakuyarqami, piñachinakur maqanakunllapana. 24Chaqa Amitunchik Jesucristupa sirbiqninkunaqami, mana imapaq willanakur ima kawsananpaqnachu. Ashwanmi mayqanwan willanakunamantaqa kaynu kanqallapa: Tukuywan kusala allin, listuna wakinkunata yaĉhachinanpaq, chaynulla amami das piñakuq imachu kanqallapapis. 25Piru chaynu yaĉhachikurqami chay mana intrakaqkunataqa yaĉhachishun llakipar ima, ama kusa kani ima nirchu. Chaynuqami rurashun Dyus munatinqa tukuy uchankunata dijar chay chiqap kaqlata kasur kawsanman nir yarpur. 26Chaynuqami paykunapis kwintata qukanqallapa: Dyablupa makinpi kar munashanta rurayasha kanillapa nir. Chaynami imanullapis alsakar chay dyablu prisu purichir imuraspis pay munashanta rurachiyashanmantaqa washakanqallapa.

Jwisyu diya shipchamutinqami kusala ukmanta tukunqallapa

3 [1]Chaynulla kriyiq masiy,
kaytapismi allita intrakanaykita
munani. Chaqa jwisyu diya ĉhamunan-
paq shipchana katinqami, kay
pachapiqa mana yaĉhakuypaqnachu
kanqa nir. [2]Chaymi chay tyimpuqa
runakunaqa pay munashanlata rurar,
ashwan kusala qillayniyjun ima kaylata
munanqallapa. Chaynulla kusa kani ima
nir alabakar, Taytanchik Dyuspaqmapis
kusala mana allinta rimaq kanqallapa.
Chaymi ashwan taytanllapata imamapis
mana kasunqallapanachu. Chaynulla
chay kriyishanllapamatapis mana
kwintachar imachu, ashwan kusalata
imatapis musyarlla kawsanqallapa.
[3]Chaynulla chay runakunaqami,
mayqantapis mana llakipar imachu
tukuylawan kusalata piñakur ima mana
shunqukaylamatapis yaĉhanqallapachu.
Chaymi ashwan mana kashanmanta
ukkunata uchachar, mana tantyakar,
kusala saqra mana allinkunata tukunqa-
llapa. Chaynu karmi tukuy allin kaqtaqa
kusalata ĉhiqninqallapa. [4]Chaymi
paykunaqa ukninkunapaq imalatapis
dasna ukkunata parlanqallapa. Chaynu-
lla kusala marraju imami chay
runakunaqa kanqa. Chaynu karmi, kusa
kani nir munashanlata rurar, Dyusnin-
chiktaqa mana kwintachanqallapana-
chu. [5]Paykunaqami Amitunchikpi
chiqapta kriyiq yupay tukunqallapa.
Piru chaynu kusala mana allinta rurar
kawsayashanwanmi intrachimashun-
llapa mana chiqap kriyiqkunachu nir.

Chaymi nishaykillapa: Amami chaynu
runakunawanqa imalapaqpis piĉhuna-
kunkillapalamapischu nir. [6]Chaqa chay
runakunaqami chay kusala uchayjun
warmikuna ukta ukta yarpuqkunapa
wasinman yaykur ingañanqallapa.
Chaqa chay warmikunaqami mana
uklapi kriyiq kar, imata nitinllapapis
uyakur munashanlata rurar kawsanqa-
llapa. [7]Chaymi chay warmikunaqa
imata nitinllapapis kusalata yaĉhakuyta
kamanqallapa. Piru chaynu karmapismi
chay chiqap allinla kaqpaqqa mana
intrakayta puytinqallapachu. [8]Chaqa
imanutaq unaymaqa chay ishkay
brujukuna Janeswan Jambresmaqa,
Moisesta kusalata ĉhiqniranllapa,
chaynumi chay runakunapis, chiqap
allinla kaqtaqa kusalata ĉhiqninqallapa.
Chaqa chay runakunaqami mana allin
yarpuyniyjunnachu kanqallapa. Chaynu
karmi Tayta Dyuspi kriyinanpaq
chaymatapis manana kwintacharnachu
kawsanqallapa. [9]Piru chaynu rurarllapa-
mapismi, mana masqa imatapis rurayta
puytinqallapanachu. Chaqa tukuylami
kwintata qukanqallapa, wakkunaqa
yaru runakuna, imanutaq chay ishkay
runakuna Moisespa kuntran tikrakaran
chaykuna yupaylla nir.

Pablumi Timoteuta willan imanu kananpaq nir

[10]Piru ukniy Timoteo, qamqami allita
yaĉhanki nuqa imanu yaĉhachikuni, imanu
kawsani nirmapis. Chaynullami yaĉhanki-
pis imanu allin kaqlata ruranaypaq
yarpuni, imanu allita Amitunchikpi kriyini
nir. Chaqa qamqami allita rikashayki ima
katinpis mana das piñakushayta,
wakinkunata llakipashayta, chaynulla ima
katinpis kusalata shachinakuni ima nir.
[11]Chaynullami yaĉhanki imanumi
maylawpi purishaypipis kusalata qischaka-
ray nir. Chaynullami ashwan yaĉhankipis
Antioquía, Iconio, Listra pwiblukunapi ima
imanachimananllapapaq ikiypi puriranllapa
nir. Chaypiqa yaĉhashaykinu kusalata
qischakaray. Piru Amitunchikmi tukuy
chaykunamantaqa washamaran. [12]Chaqa
chiqaptami Jesucristupi tukuyla kriyir, pay

munashannu kawsaqkunaqa, kusalata qischakanapaq ima kanchikllapa. 13Piru chay mana allinta ruraqkuna, chay llullakuqkunaqami, waran waranqa limpu imananqallapa. Chaqa ukkunata llullachishannu, paykunatapis ukkuna llullachir limpu imanachinqallapa.

14Piru qam-shuypaqami kriyiq masiy Timoteo, chay kriyishaykinulla maydiyapis shachinakuy. Chaqa qamqami chay chiqap kaqpi kriyishaykipiqa kusalata kunfyakanki. Chaynulla yaĉhankipis mayqanmi chay chiqap kaqpaqqa yaĉhachishuran nirmapis. 15Chaqa allita yarpuy, qamqami takshaykimanta-pacha Dyus nitin iskribikashakunataqa yaĉhakushayki nir. Chaymi chay yaĉhakushaykiqa, allita yanapashur shumaqlata purichishur ima, intrachishuyan Jesucristupi kriyishaykiraykulami washakayanki kanqa nir. 16Chaqa Dyus nitin tukuy iskribikashankunataqami Dyusqa paylla nitin iskribiranllapa. Chaynu karmi kusala shumaqta yaĉhachimanchik, mana shumaq kawsasha byinninchikpaq willamanchik, mana allinta rurayasha kaynu ruray nimanchik. Chaynulla imatapis karanlata ruranapaq ima yaĉhachimanchik. 17Chaymi mayqanpis Dyusninchikpa kaqninkunaqa pay nitin iskribikashakunata allita intrakashanrayku imuraspis allinta rurananlapaqna kayanqallapa.

Dyusninchiklapaqmi parlakunki

4 1Allitami intrakay, Jesucristumi maydiyaqa mantakuq shamur tukuyla kawsaqkunata, chaynulla wanusha kaqkunamatapis allita rikar yaĉhanqa. Chaymi kananqa Taytanchik Dyuspa, chaynulla Amitunchik Jesucristupa naypanpi kusalata rugar nishayki: 2Rir, Dyusninchikpa rimayninta imuraslapis yaĉhachikunaykipaq. Chaymi ima katin, mana ima katinmapis imanullapis yaĉhachikuyta kamay intrakananllapapaq. Chaynuqami runakuna mana allinpi katinmapis nanaq nanaq willay, intrachiy, animachiy ima, kusa shumaqlata willar. 3Chaqa ĉhamunqami uk tyimpu, chay tyimpupiqami mana mayqanpis uyakuyta munanqachu Dyusninchikpa shumaq rimayninkunataqa. Ashwanmi chay tyimpupiqa runakunaqa ukman ukman imakunata yaĉhakuyta munanqallapa. Chaymi maskanqallapa achka ukman yaĉhachikuq runakunata. Chayna yanqa mana sirbiq uyakunayashanllapakunata yaĉhachitin, paykuna munashannullana uyakur kawsanllapa. 4Chaymi ashwan chay runakunaqa chiqap kaqta mana kwintacharnachu, chay yanqa kwintukunalatana uyakur kasurna kawsanqallapa. 5Piru qam-shuypaqami ukniy Timoteo, kriyishaykirayku qischakay ima katinpis allin kaqlapi yarpur shachinakunki. Chaymi ashwan Amitunchikpaq yaĉhachikutki kriyir washakananllapapaq nir willashushanlata yaĉhachikunki. Chaynulla tukuy imata ruranaykipaq Amitunchik nishushantaqami karanlata ruranki.

6Chaymi nishayki: Nuqapaqqami mana maychu wanur rir Amitunchikwanna kanaypaqqa. Chaymi ashwan wanurqa, Dyusninchikpaqqa uk ufrindita yupayna paypa naypanmanqa qimikayashaq. 7Chaqa nuqaqami uk maqanakuq yupay kusalata shachinakusha kani allinlata yaĉhachikurqa. Chaymi ashwan tukuyla imata ruranaypaq kaqtaqa kananqa tukchishana kani, Amitunchik munashannula rurar ima. 8Chaymi kananqa ashwan yarakuyani, imatapis karanlata rikar yaĉhaq jwis Amitunchik kurunayta qumananpaq diya ĉhamunanlatana. Piru manami nuqalatachu qumayanqa chay kurunataqa, ashwanmi wakinpis allita kriyir kusalata llakir ima pay shamunanpaq yaraqkunatapis quyanqa.

Pablumi Timoteuta rugan watukunanpaq

9Kananqami kriyiq masiy Timoteo,
yaqqa nuqalana kashayrayku kusalata
rugashuni ama tardakurchu imanupis
shamur watukumanaykipaq. 10Chaqa
kriyiq masinchik Crescentimi risha Galacia
lugarman. Chaynulla kriyiq masinchik
Tito-shuypaqa risha Dalmacia lugarman.
Chaymi paykunaqa mana pullaynachu.
Piru Demas-shuypaqami kriyishanmantaqa
kay pachamanta kaq imankunalapaq masta
llakiq kar, mana pullay kayta munar
dijamar risha Tesalónica pwibluman.
11Nataq ukninchikllapa Lucaslami kaypi
nuqawan kidasha. Chaymi rugashayki chay
ukninchik Marcosta imanupis maskar
apapamanaykipaq. Chaqa payqami
yaĉhachikutiyqa kusalata yanapamayanqa
pullay karqa. 12Chaqa Tiquicupismi mana
pullaynachu Éfeso pwibluman kaĉhashay-
rayku. 13Chaymi qam shamurqa, Troas
pwiblupi ukninchik Carpupa wasinpi rakta
atun raĉhpayta dijasha kani, chayta
apamunki. Chaynullami apamunkipis
papilmanta pillukaq libruykunata. Piru
mastaqami ministini chay qaramanta
libruykunata yaĉhachikunaypaqqa. Chaymi
chaytapis apapamanki. 14Chaymi nishayki:
Chay runa Alejandro shutiq, chay
jyirrukunata rupachir imakunata ruraqmi,
nuqawan kusala mana allinta tukusha.
Chaymi nini: Amitunchikmi paytaqa allita
rikar yaĉhanqa imata rurashannulla nir.
15Chayraykumi qampis chay
runitumantaqa kusalata kuytakanki. Chaqa
payqami nuqanchikkuna Amitunchikpaq
yaĉhachikuyanchikllapa chaypaqqa
kuntran tikrakasha kar, kusala mana
allinkunata rimar ima purin. 16Chaymi
nishayki: Nuqa puntata Roma pwiblupi
kar, karguyjunkuna qayachimatin
ritiyqami, mana mayqan ukninchikkunapis
pullayqa riranchu yanapamaqqa. Chaymi
ashwan nuqala riray. Chaypaqqami Tayta
Dyusta mañani ama chay ukninchikkunata
mana allinta ruranapaq nir. 17Piru chaynu
ukninchikkuna nuqalata dijamatinllapama-
pismi, Amitunchikqa nuqawan kar,
kusalata jwirsayta qur yanapamaran.
Chaynami ashwan nuqaqa imanu kriyirmi
washakayanqallapa nir ima kusalata
yaĉhachikuray. Chaynu yaĉhachikutiymi
chaypi kaq mana kriyiq runakunaqa
tukuyla uyakumaranllapa. Chaymi chaynu
karguyjunkunapa naypanpi karqami, uk
liyunpa shiminpi yupayna karay. Piru
Amitunchik Jesucristumi washamaran.
18Chaynullami maydiyapis tukuy mana
allin kaqkunamanta washamanqa. Chaymi
ashwan kusala shumaq mantakuyashan-
manna apar pullakumanqa. Chayraykumi
¡paylata tukuy tyimpupaq alabashunllapa!
¡Chaynumi kanqa!

Pablumi tukukananta saludan

19Chaymi saludapamanki ukninchik
Priscata, Aquilata, chaynulla ukninchik
Onesiforutapis tukuy aylluntinta.
20Erastuqami, Corinto pwiblupi kidasha.
Nataq Trofimuta-shuypaqami, qishaqta
Mileto pwiblupi dijaray.

21Chaymi nishayki: Imanullapismi
manapis chay qasay tyimpu kashan-
llami shamuyta kamanki. Saludutami
kaĉhamun qampaq chay ukninchik-
kuna Eubulo, Pudente, Lino, Claudia,
chaynulla tukuyla kaypi wakin kriyiq
masinchikkunapis. 22Chaynulla
Amitunchik Jesucristumi qamwan
imuraslapis kanqa. Chaymi mañakuni
Taytanchik Dyus tukuyla qamkunata
llakipar tukuy imapi yanapashunan-
llapapaq nir.

Chaynumi kanqa.

Tito

Pablumi kartanta kaĉhan Tituman

Amitunchik Jesucristupa shumaq rimayninta yaĉhachikurmi Tituqa apustul Pabluwan naypaqmanta-pacha puriran. Titumi Creta pachapi kaqkunata Amitunchik Jesucristupaq yaĉhachiran. Chay Creta pachaqa, mar ĉhaypilapi karan. Chaynu chaypi Tito kayatinmi, Pablo ĉharqa kaĉharan uklaw pwiblukunaman rir, kriyiqkunapa rikaqninta numrananpaq. Chaymi chay yaĉhachikuqkunata allita rikar Tito numrananpaq, kay kartataqa Pabluqa kaĉharan (1.5-9).

Chaymantami Creta pachaman chay mana allinta yaĉhachikuqkuna ĉhamutinmi, Pabluqa Jesucristupi kriyiqkunata allita willar intrachiran ama kasunanllapapaq (1.10-16). Chaynullami willaranpis imanu kriyiqkunaqa kawsananpaq nir (2.1-10), chaynulla Tayta Dyus imanumi kusalata munar washamayanchikllapa nir yaĉhachinanpaq (2.11-14; 3.3-7).

Titupaq mas intrakanarqa liyishunllapa 2 Corintios 2.13; 7.6; 7.13-14; 8.16-17; 8.23; 12.17-18; Gálatas 2.1; 2.3; 2 Timoteo 4.10.

Pablumi saludakun

1 [1]Kriyiq masiy Tito, nuqa Pablumi Taytanchik Dyuspa sirbiqnin, chaynulla Jesucristupa apustulnin kani. Chaynu katiymi Tayta Dyusqa kaĉhamaran rir tukuy paypa akrashan kaqkunata yaĉhachitiy allita paylapina kriyir, chay chiqap kaqpaq intrakar, pay munashannulana kawsananllapapaq. [2]Chaynu allita chay chiqap kaqpi intrakar chaynulla Amitunchikpi allita kriyirqami allitana intrakanqallapa, tukuy tyimpupaqnashi kawsayanqallapa nir. Chaqa mana imalapimapis llullakuq Taytanchik Dyusmi, paylla arnimaranchikllapa kusala unaymanta-pacha tukuy tyimpupaq washamanallapapaq nir. [3]Chaymi kanan paypa munashan tyimpu ĉhamushana katin, nuqa Jesucristupaq yaĉhachikutiyqa allitana intrakashallapa. Chaqa chaynu yaĉhachikur intrachikunaypaqmi washamaqninchik Tayta Dyusqa nuqata akramaran. [4]Chayraykumi kriyiq masiy Tito nishayki: Qamqami nuqapaqa chiqap wamray kanki, Jesucristupaq yaĉhachishutiy kriyishaykirayku. Chaymi kananqa nuqa yupaylla qampis kriyinki. Chaynu kashaykiraykumi kananqa Taytanchik Dyusman, chaynulla washamaqninchik Jesucristuman kusalata mañakuni, kusata llakipar tukuy imapi yanapashutin, kusa shumaqta kawsanaykipaq nir.

Pablumi Tituta willan kriyiqkunata rikananpaq

[5]Kriyiq masiy Tito, nuqami dijashuray Creta pwiblupi. Chaypiqami kidarayki

Amitunchikpi manaraq allita
kriyiqkunata allitana kriyinanpaq
animachinaykipaq. Chaynullami
chaypiqa kidaraykipis chay maylawpi
ĉhi kriyiqkuna kan chaypiqa rikar
yaĉhachikuqkunata numranaykipaq
imanutaq nuqa nishushaynulla. 6Chaqa
chay kriyiqkunata rikar yaĉhachiqkuna-
qami, tukuywan kusa allinkunalata
ruraqkuna, chaynulla uk warmipa
runanla ima kanqa. Chaynullami
wamrankunamapis Jesucristupi kriyiq,
chaynulla taytanta kusata rispitaq ima
kanqallapa. Chaynuqami manana
mayqanpis imapaq uchachar, chaynulla
kusala mana allinta tukun nir rimayan-
qallapalamanapischu chay wamran-
kunapaqqa. 7Chaqa chay mayqanpis
kriyiqkunapa rikaqnin kaqqami, Tayta
Dyuspa kaqninkunata rikananpaq
akrakayan. Chaymi Dyusta sirbinanpaq
akrakaq chayqa, tukuywan kusa
allinlata kawsaq runa kanqa. Chayray-
kumi chay runaqa mana imapaqpis
alabakaq, ama imalapaqpis das piñakuq
imachu kanqa. Chaynulla amami
maĉhanqa, maqanakunanpaq willana-
kunqalamapischu. Chaymi imata
rurarpis amami paypaq imanta
tantakunanlapaq yarpurchu ruranqa.
8Ashwanmi chay runakunaqa mayqan
wasinman ĉhatinmapis listuna kanqa
samachinanpaq. Chaynulla chay
runakunaqa kusa allinlata yarpuq,
karanlata ruraq, chaynulla Dyus
munashannulla imatapis ruranqa.
Chaynullami imatapis allita tantyakar
ruraqkuna ima kanqallapa. 9Chaymi
ashwan chiqap kaq Amitunchikpa
rimayninta yaĉhakushanlapi yarpur
kawsanqallapa. Chaynuqami kriyiq
masinchikkunata chay chiqap kaqwan
animachir ima, Amitunchikta ĉhiqniq-
kunamatapis imanupis intrachiyanqa
amana ĉhiqninanllapapaq paytaqa.

10Chaqa kusala achka runakunami
rikarimushallapa chay chiqap kaqpaq
mana allinta rimaqkunaqa. Piru allita
yarpuyllapa: Chay chiqap kaqpaqqami
masqa mana allinta rimanllapa Israel
runakunapa siñal kustumrinkunalapi
yarpur kawsaqkuna. Chaymi ashwan
yanqa mana intrakaypaq imakunalapaq
rimar wakinkunataqa ingañanllapa.
11Chayraykumi tukuy chaykunataqa
chay chiqap kaqkunalata yaĉhachikur
uyarachiypaqllapa. Chaqa chay
runakunaqami paykunalapaq imantapis
tantakuyta yarpur mana yaĉhachikuy-
paq kaqta yaĉhachikur, uk wasikuna-
manta kaqta tantar ima limpu
ingañashallapa.

12Chaypaqmi chay Creta pwiblumanta
uk kusala yaĉhaq runa unaylla chay
wakinninkunapaq kaynu nisha kayaq:

> “Kay Creta pwiblumanta runakuna-
> qami,
> maydiyapis kusalata llullakuq,
> utiq bistya yupay kusala malu,
> mana tiqllaq mikuq, chaynulla
> kusala qilla ima kanqallapa”
> nir.

13Chaynu nirqami, chiqapta rimaran.
Chayraykumi anyaqnulla willayllapa
paykunapis Amitunchikpi allitana kriyir
kawsananllapapaq. 14Chaynuqami,
paykunaqa chay yanqa illaqmanta
yarpushan kwintukunata Israel
runakuna yaĉhachitinllapapis mana
kasuyanqallapanachu. Chaynuqapismi
chay chiqap kaqmanta chiqanchakasha
kaqkuna imata rurananpaq nitinpis
manana ingañakanqallapanachu.
15Chaymi nishaykillapa: Mayqanpis
kusa shumaq allinkunalata Amitunchik-
wan kawsaqkunapaqqami, tukuy imapis
kusa allinla. Piru chay kusala mana
allinkunata rurar kawsaq, chaynulla
Amitunchikpi mana kriyiqkunapaqqami
mana imapis allinkunaqa kanchu.

Chaymi ashwan yarpuyninmapis kusala
mana allin katin, kusala mana
allinkunalata rurar kawsanllapa.
16Chaynu kawsarmapismi paykunaqa
Dyusta kasuni ninllapa. Piru kusa
millanaypaqta rurar uchakushanwan,
kusala mana intrakaq ima kashanwanmi
intrachimanchikllapa Dyustaqa mana
chiqapta kasunllapachu nir. Chaynu
karmi paykunaqa mana yaĉhanllapachu
allinta ruraytaqa.

Allin kaqlatami yaĉhachikushunllapa

2 1Kriyiq masiy Tito, tukuy imata
yaĉhachikurqami, imanutaq
Jesucristo kusala shumaq allinlata
yaĉhachikunaykipaq nishannulla
yaĉhachikunki. 2Chaymi chay kriyiq
runa ruku kaqkunata willay paykunaqa
imatapis chiqap kaqlata ruraq, kusala
rispitakasha, imapipis allin kaqlapi
yarpuq kananllapapaq. Chaynullami
willankipis kusa llakipakuq kar imata
rurar qischakar imamapis kusalata
shachinakuyta yaĉhaqkuna, chaynulla
chay chiqap kaqpi allita kriyiqkuna ima
kananllapapaq. 3Chaynullami chay ruku
kaq warmikunapis, Dyusta kasur kusa
allinlata imatapis ruraqkunami
kanqallapa. Chaynu karnami, manana
ukninkunapa washanta rimar uchacha-
kuq, chaynulla maĉhaq imalamapischu
kanqallapa. Ashwanmi kusa allinlata
kawsar, ukninkunatapis chaynu
shumaqta kawsananllapapaq intrachiq
ima kanqallapa. 4Chaymi ashwan chay
shipash kaq warmikunamataqa,
yaĉhachiyanqallapa runanpaq, chaynu-
lla wamrankunapaqmapis kusata llakiq
ima kananllapapaq. 5Chaynullami
intrachiyanqallapapis tantyakar,
imatapis allinlata rurar, ama
uchakunanllapapaq ima. Chaynulla
intrachiyanqapis wasinpi kaqkunata
allita rikaq, kusala llakipakuq, runanta
kasuq ima kananllapapaq. Chaynu
intrachitinllapa, kusa allinlata rurar
kawsatinllapaqami, chay kriyishanchik-
paqqa mayqanpis manana kusa mana
allinkunataqa rimayanqallapachu.
6Chaynullami nishaykipis: Chay musu
kaqkunatapis kusalata animachiy,
tantyakar imatapis allinlatana rurar
kawsananllapapaq. 7Chaymi ashwan
paykunataqa qam imanutaq allinlata
rurar kawsayanki, chaynulla rikachiy
paykunapis qam yupaylla allinlatana
rurananllapapaq. Piru chaynu
yaĉhachirqami, imapipis chay chiqap
kaqlapi yarpur ima karanlata rimar
intrachinki paykunataqa. 8Chaynu kusa
shumaqlata ima rimar yaĉhachitkiqa,
manami mayqanpis ukmantaqa yarpun-
qachu. Ashwanmi chay wakin kuntran-
chik kaqkunamaqa, kusalata pinqakun-
qallapa. Chaymi ashwan manana ima
mana allinmatapis rimanqallapanachu
nuqanchikkunapaqqa.
9Chaynullami chay sirbikuqkunatapis
kusa allita willar animachinki, chay
mantakuqninkuna imata ruranapaq
nitinpis kasur ruranapaq. Chaynullami
willankipis mantaqnin imata nitinpis
uyarala kar ama imatapis ninanpaqchu.
Chaynuqami ashwan chay mantaqnin-
taqa kusalata aligriyachiyanqa. 10Chay-
nullami chay sirbikuqqa ama imalapi-
mapis ingañar ima suwanqachu mantaq-
nintaqa. Ashwanmi imatapis kusa
karanlata ruraq ima kanqa. Chayna
tukuy rikaqkunaqa washamaqninchik
Tayta Dyuspi kriyiqkunaqami imatapis
karanlata ruran nir, paykunapis
shunqunllapapi Dyusninchikpi kriyiyta
yarpunanllapapaq.
11Chaqa Taytanchik Dyusqami
kusalata llakipamarninchikllapa
tukuylata washamanallapapaq niran.
Chaymi ashwan Jesucristuta kaĉhamu-

ran washamanallapapaqqa. 12Piru pay
llakipamashanchiknu kawsanapaqqami
tukuyla mana allin kaqkunata, chaynu-
lla tukuy imata munapakuykunataqami
manana rurashaqnachu nir, itakuytana
ministinchikllapa. Chaymi ashwan
kanan kawsayarllaqa imatapis tantyakar
rurar, chaynulla shumaqlata kawsar
Amitunchikpi kriyirlla kawsaypaq.
13Chaynu kusa shumaq allinlata kawsar
yarakuyashallapami, kusa llipyala
pudirniyjun washamaqninchik Amitun-
chik Jesucristo Dyusllami, shamur apar
pullakumashunllapa, imanutaq arnima-
shanchikllapa karan chaynulla. 14Chaqa
Jesucristuqami nuqanchikkunapaq
paylla wanur pagrakur tukuy mana allin
kaqkunamanta chiqanchar Dyuswan
pullachamaranchikllapa. Chaynuqami,
rurarar paypa allinla kaqninkunana kar,
maydiyapis allinlata rurarna kawsana-
llapapaq.

15Tukuy imanu yaĉhachikunaykipaq
nishushaynullami yaĉhachikunki.
Chaymi kusalata animachinki mas
kriyinanllapapaq. Piru mayqan mana
kasushuqkunataqami, Jesucristupa
shutinlapi anyaqnulla willar intrachinki.
Chaqa chaynu paypa pudirninwan
yaĉhachikutkimi mana mayqanpis
disprisyashuyta puytinqallapachu.

Kriyiqkunaqami kaynu kawsanqallapa

3 1Chaynullami, wakin kriyiq
masinchikkunataqa yarpuchinki
gubyirnunllapata, chaynulla pwiblun-
llapapi karguyjunkunamatapis kasunan-
llapapaq. Chaymi yarpuchinkipis imata
rurarpis allinlata rurananlapaqna
kananllapapaq. 2Amami mayqanpaqpis
ima mana allintaqa rimanqalamapischu.
Amami das ukkunawan willanakunqa-
llapa imachu. Ukkunapaqmi llakinqa.
Chaynullami mayqantapis amami kusa
kani ima nirchu, shumaqlata tukuyta
rikanqallapa.

3Chaqa unayqami nuqanchikkunapis
kusala mana allin, mana intrakaq ima
kaq kanchikllapa. Chaynu karmi
munashanchikllapata rurar ima,
Dyusmatapis mana kasuqchu kanchik-
llapa. Chaymi ashwan Dyusmanta
wakaqllapi kashanchikllaparayku, tukuy
ima mana allin kaqkunata sirbirna
kawsaq kanchikllapa. Chaynulla
ukkunata kusa mana allinta rurar,
inbidyar, ukninchikllapa ukninchikllapa
kusalata ĉhiqninakur ima kawsaq
kanchikllapa. 4Piru chaynu kawsayasha-
llapamapismi, washamaqninchikllapa
Tayta Dyusqa, tukuyta kusalata
munamanchikllapa nir washamaran-
chikllapa. 5Chaynami ashwan allita
intrakayta puytinchik, pay kusalata
llakipamarninchiklami washamashan-
chikllapa, mana nuqanchikkuna imata
allinta rurashanchikraykuchu nir.
Chaynuqami tukuy mana allin kaqkuna-
manta paqar, mushuqmanta nasishapaq
imana tikramaranchikllapa Santu
Ispiritunta qumarninchikllapaqa.
6Chaqa Taytanchik Dyusqami
washamaqninchik Jesucristurayku,
Santu Ispiritunta qur kusalata yanapa-
maranchikllapa. 7Chaynu dibaldila
yanapamarninchikllapami mana
uchayjun wamranpaqna riqsimaranchik-
llapa. Chaymi ashwan kananqa kusalata
kunfyakar yarakuyanchikllapana,
Jesucristo arnimashanchikllapata aypar
tukuy tyimpupaqna kawsanallapapaq.

8Chaymi nishaykipis: Tukuy kay
nishushayllapakunaqami kusala chiqap,
mana yanqa llulla imachu. Chayraykumi
kananqa kusalata qamta rugashuni, mana
shaykuq chay wakin kriyiq masinchik-
kunata chayllapaq yaĉhachinaykipaq.
Chaynami chay uyakuqkunaqa Tayta
Dyuspi kriyirna maydiyapis kusa shumaqla-

tana rurar kawsananllapapaq. Chaqa tukuy
kay nishushaykunaqami, tukuylapaq kusala
shumaq, allin ima kar yanapamanchikllapa.
9Piru amami yanqalla ima mana sirbiq
yaĉhachikuykunapaqqa willanakunkillapa-
chu. Chaynulla amami wakinkuna yupay
unay rukuyllapakunaqa ima ayllumantami
karan nir, chaynulla Moisés mantakushan-
kunalapaq yarpur imaqa willanakunkillapa-
chu. Chaqa chaykunalapaq yarpur
willanakuqkunaqa piñachikurla kawsan-
llapa. Chaymi tukuy chaykunaqa
nuqanchikkunataqa mana imapipis
yanapamanchikllapachu.
10Chaymi mayqanpis chay kriyiqkunalla-
manta chaynu ukmanta ukmanta yarpur
yaĉhachikur chiqanchashunatinllapaqa
qayachimur uk kuti, manaqa ishkay kuti
willankillapa amana chaynu tukunanpaq.
Piru chaynu willatkillapa mana kasushutin-
llapaqa, chay pullaykillapamantaqa
chiqanchankillapana. 11Chaqa allita
yaĉhashaykillapanu, chaynu ruraq
runakunaqami uchakusha kar kusa kuchi
tikrakashanrayku chaynuqa chiqanchana-
kuymatapis munayan. Chaymi ashwan
paykunalla tukuy tyimpupaq kastigaka-
shana kanqallapa.

Pablumi Tito imata ruranan paq willaran

12Chaymi kananqa kriyiq masiy Tito
rugashayki: Chay ukninchikkuna
Artemasta, manaqa Tiquicuta qamman
kaĉhamutiyqa, imanullapis qamqa rinki
chay Nicópolis pwibluman. Chayna
chaypi nuqata rikamanaykipaq. Chaqa
nuqaqami chay qasay tyimputaqa
chaypi pasayta yarpusha kani.
13Chaymi kusalata rugashaykipis, kriyiq
masinchik abugadu Zenasta, chaynulla
chay ukninchik Apolosta tukuy ima
ministishanpipis yanapanaykipaq.
Chaynuqami paykunaqa tukuy mayta
riyashanllapapipis mana imanpis
faltatinchu rir ĉhananllapapaq chay
may riyashanmanqa.
14Chaynullami chay wakin kriyiq
masinchikkunapis allin kaqkunala-
tana rurayta yaĉhakur, ukninllapa-
kuna imata ministitinllapapis
yanapar imana kawsayta
yaĉhakunanllapapaq. Chaynuqami
kusa ministikasha runakunana
kanqallapa.

Pablumi tukukananta saludakun

15Kaypi pullay kaq kriyiq masinchik-
kunami qamkunapaq saluduta
kaĉhamun. Chayraykumi chaypi kaq
kriyiq masinchikkuna nuqakunapaq
kusalata llakiqkunata saludapamanki.
Chaymi Taytanchik Dyusman mañakuni
kusalata llakipar yanapashunanllapa-
paq.

Chaynumi kanqa.

Filemón

Pablumi kartanta kaĉhan Filemonman

Apustul Pablumi kay kartata iskribiran kriyiq masin Filemonpaq. Filemonqa Colosas pwiblupi taran. Chay tyimpumi kusa imayjun runakuna rantiyaq sirbikuqkunata, tukuy tyimpu sirbinanpaq. Chaynullami Filemonpis Onesimuta rantisha karan, sirbiqnin kananpaq. Chaymantami patrunnin Filemonmanta alsakasha karan. Chaymantaqami karsilpi apustul Pabluwan tarinakuran. Chaypimi apustul Pabluqa, Jesucristupaq intrachitin, Onesimuqa kriyiran. Chaymi shumaqta willar ima, Pablo Onesimuta kaynu niran: “Alsakasha katkimapis, patrunniki Filemón shumaqta qashan rikashunanpaq, kay kartata apar rir ĉhay payman” nir. Chaynu nitinmi Onesimuqa tikrakaran Filemonman.

Pablumi saludakun

[1]Nuqa Pablumi, Jesucristupi kriyishayrayku kananqa prisu kani. Chaymi kusala munashay kriyiq masiy Filemón, kay kartata iskribishuni. Ukninchik Timoteupismi saludashun. Chaqa qampismi nuqakuna yupaylla Jesucristullapaq yaĉhachikunki. [2]Chaynullami kaymanta-pacha saluduta kaĉhamuni chay tukuyla kriyiq masinchikkuna wasikipi tantakaq kaqkunapaqpis. Chaynulla saludanipismi ukninchik warmisita Apiata, chaynulla Arquiputa ima. Chaqa chay ukninchik Arquipumi nuqanchik yupaylla kusalata qischakar ima Jesucristupaqqa yaĉhachikuran. [3]Chaymi Taytanchik Dyusta, chaynulla Amitunchik Jesucristutapis kusalata mañakuni llakipar tukuy imapi yanapashunanllapapaq, chaynulla kusala shumaqta kawsachishunanllapapaq ima nir.

Pablumi payji nir ima Filemonpaq mañakun

[4]Kriyiq masiy Filemón, imuraspis qampaq yarpurqami kusalata payji nir ima Taytanchik Dyusman mañakuni. [5]Chaqa yaĉhashami kani, qamqashi Amitunchik Jesucristupi kusalata kriyishaykirayku tukuyla kriyiqkunataqa kusalata llakipanki ima nir. [6]Chayraykumi ashwan Taytanchik Dyusman kusalata mañakuni imanutaq qam allita kriyishaykinulla wakinkunata yaĉhachitki allitana kriyinanllapapaq. Chaynuqami kusala mastana intrakayanki kanqa imanutaq Jesucristuqa kusalata yanapamanchikllapa nir. [7]Piru kananqami kusalata animachir aligriyachimashayki. Chaqa yaĉhashami kani kriyiq masinchikkunata kusalata llakipar ima aligriyachishayki nir.

Pablumi Filemonta rugan Onesimuta shumaqta rikananpaq

[8]Piru chaynu kusala allinta rurayatkimapismi, Jesucristupa sirbiqnin kashayraykuqa, mantashuyta puytiyman imatami ruranaykipaq nirmapis. [9]Piru Jesucristupi kriyiq kar llakinakushanchikraykumi, imata ruranaykipaqpis kusala allinta yarpuchiman rugashunay-

paq. Chaqa nuqa Pablumi rukuna kani. Chaynu karmapis, Jesucristupaq yaĉhachikushayrayku kananqa prisu karmapis Onesimupaq rugashuni. 10Chaqa chay sirbiqniki Onesimutami kaypi prisu kar Jesucristupaq yaĉhachitiy kriyiran. Chaymi payqa kananqa nuqapaqa wamray yupayna.

11Chaqa chay sirbishuqniki Onesimuqami ima mana allinta rurashanrayku unayllaqa kusala mana allinta yarpuchishuran. Piru kananqami Jesucristupi kriyishanrayku kusala allintana yarpuchimashun qamta chaynulla nuqamatapis. 12Chaqa paypaqqami nuqapa kwirpuyllapaq yupay kusalata llakini. Piru chaynu katinmapismi qashan qamman kaĉhamuni. Chaymi pay ĉhamutinqa nuqata samachimaq yupaylla samachipamanki. 13Yaĉhashaykinu, Jesucristuraykumi kaypi prisu kani. Chaymi kusala allinĉhi kananta payqa kaypi kidar lugarniki ima ministiyashaypipis yanapamananpaq. 14Piru manaraq qamwan parlasha karmi, mana munaraychu pay kaypi kidanantaqa. Chaqa qammaqami mana nuqa munashayraykuchu kusalata yanapamanki. Ashwanmi qam munashaykinulla yanapamankimapis. 15Chaymi allita yarpuy. Chay ukninchik Onesimuqaĉhi qammantaqa uk tyimpuqa alsakar riran, ashwan kanan-shuypaqa tukuy tyimpupaqna qamwan kar yanapashunanpaq ima. 16Piru kananqami manana unay yupay yanqa sirbikuqniki yupaynachu kayanqa. Ashwanmi kusala munashayki ukniki imana kar yanapashuyanqa. Chaymi nishayki: Paypaqqami nuqamaqa kusalata llakikuni. Chaymi ashwan qammaqa unay yanqa sirbishuqniki kasha katinmapis kananqa Amitunchik Jesucristupi kriyishanraykuna nuqamantaqa kusala masta llakipankiman.

17Chayraykumi nishaykipis: Nuqata kusala kriyiq masikipaq riqsimayarqa, paytapis nuqata yupaylla kusala shumaqta rikapamanki nir. 18Chaynulla nishaykipis: Chay ukninchik ima mana allinta rurashanrayku imallapi dibishuyatinqa nuqata kubramay. 19Chaynu nir imami nuqalla iskribir kay kartaypi willashuni, paypaqqa nuqa pagrashayki nir. Piru allita yarpushaqami nuqarayku Jesucristupi kriyir washakashaykiraykuqa, chay ukninchik Onesimupaq pagrashunaymantaqa ashwan qam masta dibimayanki. 20Chaynumi kriyiq masiy, ashwanmi chay kriyiq masinchik Onesimuta shumaqta rikar ima kusalata aligriyachimay, Amitunchik Jesucristupi kriyiq kashaykirayku.

21Chaynu nir imami iskribishuni kriyiq masiy Filemón. Chaqa nuqaqami kusalata kunfyakani, chay rugashushaymanmatapis masta rurayanki kanqa nir. 22Chaymi ashwan rugashunipis uk kwartuta rikapamanaykipaq maydiya shamur samanaypaq. Chaqa nuqaqami yarakuyani, qamkuna, Taytanchik Dyusta mañatkillapaqa, kay prisu kashaymanta pay yanapar lluqshichimatin, shamur watukushunayllapapaq nir.

Pablumi tukukananta saludakun

23Kriyiq masiykuna, saludutami kaĉhamun kriyiq masinchik Epafras. Chaqa paypismi nuqawan pulla kaypi prisu, Jesucristupaq yaĉhachikushanrayku. 24Chaynullapismi saluduta kaĉhamun pullay kar Jesucristupaq yaĉhachikuq masiykuna, Marcos, Aristarco, Demas, chaynulla ukninchik Lucaspis.

25Chaymi Amitunchik Jesucristuman mañakuni, kusalata llakipar tukuy imapi yanapashunanllapapaq.

Chaynumi kanqa.

Hebreos

Jesucristupi kriyiq Hebreo runakunaman karta

Manami yaĉhanchikchu mayqanmi kay librutaqa iskribiran nirmapis. Chaqa kay librupiqa manari rimanchu. Piru chaynu katinmapis wakinkunaqa Bernabimi iskribisha kanqa nir yarpunllapa (Hechos 4.36; 13.1-5). Nataq wakinkunaqa yarpunllapa Apolos iskribisha kanqa nir. (Hechos 18.24-25; 1 Corintios 1.12; 3.4-8; 3.22-23). Wakinkunaqami yarpunllapa uk runa iskribisha kanqa nir. Piru mayqan karmapismi kay librutaqa iskribiran uk Israel runa, Jesucristupi kriyiq Israel masinkunapaq (Hebreo rimaq masinkunapaq).

Kay librupimi intrachimanchik imanumi Jesucristuqa kusala mas pudirniyjun angelninkunamanta, (1.4–2.18), Moisesmanta (3.1–4.13), chaynulla kurakunamantapis (4.14–5.10; 7.1-28). Chaynullami intrachimanchikpis payqa kusala mas mantakuq nir. Chaynumi kay libruqa intrachimanchik imanumi Tayta Dyusqa mushuq tratuta ruraran runakunata washananpaq nir (8.1-13). Chaynullami intrachimanchikpis uchanchikpaq animalkunata apar altarpi rupachinamantaqa, ashwan Jesucristupi kriyisha uchanchikkunamanta pirdunamanchik nir. (9.1–10.18).

Intrachimanchikpismi Jesucristupi kriyirllana imuraspis kawsanallapapaq (5.11–6.20; 10.19-39). Chaynumi kay librupiqa intrachimanchikllapa imanu qischakarmapis kriyishanchiknulla shachinakunallapapaq nir. (11.1–12.29). Chaynullami kusa mas shumaq imakunata intrachimanchikpis (13.1-25).

Dyusmi kananqa Wamran Jesucristuwan intrachimashanchik

1 [1]Unay tyimpukunaqami, Tayta Dyusqa rukunchikkunata kusa achka shumaq imakunawan kutir kutir intrachiran. Chaynuqami paypa rimaqninkuna intrachikuranllapa. [2]Ashwan kanan tyimpukunaqami, Dyusninchikqa imatapis intrachimanchikllapa Wamran Jesucristuwanna. Chaqa Dyus nitinmi payqa tukuy ima rikayashanchikkunatapis ruraran. Chaynullami tukuy imatapis payna rikananpaq Dyusqa qusha. [3]Chaymi paylla Dyus kar, intrachimanchikllapa Taytan Dyus kusa allin kar shumaqta llipyarayashanpaqmapis, Dyusta michka mana rikasha kashallapamapis. Chaynulla kusa puytiq rimayninwanmi tukuy imatapis rikar kuytan. Chaymi uchanchikkunamantapis pirdunar shumaqchamaranchikllapa. Chaymantami syilupi Dyusninchik tar mantakuyashanpiqa, allilaw qichqanpina tasha.

Dyuspa Wamran Jesucristuqami angelkunamantaqa tukuy imapi mas

4 Jesucristuqami Dyuspa Wamran kar,
kusa mas mantakuq, mas yaĉhaq karan
syilumanta kaq angelkunamantaqa.
5 Chaqa Dyusqami, mana mayqan
angeltapis kaynu niranchu:
"Qammi Wamray kanki.
Nuqami kananqa Taytaykipaq
riqsikani" nirqa.
Chaynulla manami mayqan angelpaqpis
kaynu niranchu:
"Nuqami paypaqa taytan kashaq.
Nataq payqa nuqapa wamray
kanqa" nirqa.
6 Piru qashan uk iskribikashapiqa,
uklayla Wamranta kay pachaman
kaĉhamushanpaq, kaynu nin:
"Dyuspa tukuy angelnin kaqkunaqa,
payta aduranqallapa" nir.
7 Nataq angelkunapaq-shuypaqa, kaynu
nin:
"Angelkunaqami wayra yupayla,
nina ratakuq yupayla karmapis,
sirbimaqniykuna kanqallapa" nir.[a]
8 Wamranpaq-shuypaqa, kaynu nin:
"Dyuslla katkimi, tukuy tyimpupaq
mantakunaykiqa kanqa.
Chaqa qamqa imatapis karanta
rikarmi mantakunki".
9 "Qammi allin ruraykunata munanki.
Nataq chay mana allin ruray-
kunataqami ĉhiqninki.
Chayraykumi nuqa Dyusniki kar
akrashur,
kusa masta aligriyachishusha kani
tukuy wakinnikikunamantaqa"
nir.
10 Kaynumi ninpis Jesucristupaqqa:
"Qammi Amituy, pachata ima
kaqnintinta rurarayki.
Qamllami makikiwan syilutapis
rurarayki.
11 Chay rurashaykikunami maydiyaqa
tukukanqa. Piru qamqami tukuy
tyimpu, mana chinqankichu.
Tukuy chaykunaqami raĉhpa
makwayar llikikan chaynu
tukukanqa.
12 Qammi dublanki, imanutaq
raĉhpata dublanllapa chaynu.
Chaynulla kambyankipismi
imanutaq raĉhpawan mudakun-
llapa chaynu.
Piru qamqami, qamlla kanki.
Manami bidaykiqa maydiyapis
tukukanqachu" nir.
13 Dyusmi mana mayqannin angeltapis
kaynuqa niranchu:
"Tay allilaw qichqaypi,
nuqa chay ĉhiqnishuqkunata
ĉhakikipa ĉhakinman ĉhuramutiy
binsinaykikaman" nirqa.
14 Chaqa tukuyla angelkunaqami
wayra yupayla karmapis, Dyusta
sirbinllapa. Chaymi sirbiqninllapa katin,
Dyusqa kaĉhamun washakanaqkunataqa
mayqantapis yanapananpaq.

Washamaqninchiktami allita kasuypaq

2 1 Chayraykumi tukuy willamashan-
chikllapata allita uyakur kasuypaq-
llapa, Dyusninchikpa nanninmanta
amana wakaq tukunallapapaq.
2 Unay tyimpumi Dyusqa angelninkunata
willaran yaĉhachikutinllapa, pay mantaku-
shannullata kasur, karanlata ruranan llapa-
paq. Chaymi chay yaĉhachikushanllapa-
kunata mana kasur uchakuqkunataqa,

a 1.7 Angelkuna wayra yupayla nirqami niyanchik dasla maytapis puriq kashanpaq. Chaynulla nina ratakuq yupayla nirqami niyanchik, ninamaqa takshala karmapis dasla rupachikuyta puytin chaynu kashanpaq.

chay mantakuy[b] nishannulla kastigaqllapapis. 3Nataq kanan tyimpukuna chaynu katinqa, ¿imanunari washakashunllapa, chay kusala shumaq washamaqninchik Jesucristuta mana kasurmaqa? Chaqa Amitunchik Jesucristuri puntata wakinkunata intrachiran kay washakayanchik chaypaqqa. Chaymantaraqmi chay uyakuqkuna nuqanchikkunata willar intrachimaranchikllapa. 4Chaynulla chay uyakuqkunataqa, Dyus munashannulla Santu Ispiritu yanapatin kusa dispantakaypaqkunata, mana ruraypaq shumaq imakunata, milagrukunata ima ruraran. Chayna chay rurashanllapakunapaq, Tayta Dyusmi rurachisha nir kriyirqa, yaĉhanchikllapa Jesucristupis chiqapta washamanchikllapa nir.

Jesucristumi pachaman shamur runakuna yupay tikrakaran

5Dyusqami maydiya shamuq mushuq pachapaq parlayanchik chaykunataqa, manami angelkunatachu qusha rikananllapapaqqa. 6Ashwanmi Dyus nitin iskribikashakunapiqa kaynu nin:

> “¿Imataq runaqa paypaq yarpunaykipaqqa?
> ¿Imataq kawsaq runaqa llakipanaykipaqqa?
> 7 Ashwan rurarmaqami, angelkunamanta uk ratulapaq ikikaqnin yupay kananpaq rurarayki.
> Piru chaynu katinmapis, kusala shumaq imana kananpaq tikrarayki.
> 8 Chaymi tukuy imatapis, payna ĉhakinpi ĉhurakuq yupay rikananpaq qurayki” nir.

Chaynu katinqa tukuy imata ĉhakinpi ĉhuraq yupay tukuy imata rikananpaq nirqami, Dyusqa mana tukuy imakunatapis chaynulaqa dijaranchu. Piru chaynu katinmapismi, runataqa manaraq rikayanchikchu tukuy imata rikaqtaqa. 9Chaqa yaĉhashanchiknumi, uk tyimpuqa Jesusqa runakuna yupay tikrakatin, Dyusqa uk ratulapaq angelkunapa ikillan kaqninta yupay rikaran. Chaqa Dyus munamarninchikmi paytaqa dijatin, chay uraqa kusata qischakar tukuypaq wanuran. Chaynu karmi kusata alabakar, kusa shumaqtana kurunakusha.

10Tukuy imakunami kan Dyuspaqqa. Chaqa payraykumi tukuy imapis kan. Chaymi payqa, tukuy wamrankuna chay kusa shumaq mantakunan Luryanpi kananta munaran. Chayraykumi Wamran Jesucristuta kay pachaman kaĉhamuran, tukuy runakunapa uchanllapapaq wanunanpaq. Chaymi Jesucristuqa, Dyus munashannullata rurar kusata qischakar kumpliran, tukuy washakasha kananllapapaq. 11Chaqa tukuylari uk taytalamanta kanchikllapa, washakuq chay, chaynulla paypa kaqkunapis. Chaynu kashallapami Dyuspa Wamran Jesusqa, mana pinqakunchu kriyiq masiykuna kankillapa nimayninchikllapataqa. 12Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapiqa Jesucristo kaynu nin:

> “Qampaqmi parlashaq kriyiq masiykunata.
> Chaynulla tantakashakunapa ĉhaypinllapapipis alabar takichishayki ” nir.

13Chaynullami ninpis:

> “Paypimi nuqaqa kunfyakashaq” nir.

Qashan uk pachapiqa kaynu nin:

> “Kaypimi nuqaqa kani,
> Dyus wamraykunata qumashankunawan” nir.

---

b 2.2 Chay mantakuy nirqami, rimayanchik unay Moisés mantakushankunalapaq. Rikashun Hechos 7.53, Gálatas 3.19.

14Yaĉhashanchiknu uk ayllumanta
kaqkunapa wamrankunaqa uk aychala-
manta, uk yawarllamanta. Chaynumi
Jesucristupis nuqanchikkuna yupay
aychayjun, yawarniyjun karan. Chaynu
karmi pay wanurqa, binsiran chay
wanuchikunanpaq pudirniyjun kaq
dyablutaqa. 15Chaynumi washaran
tukuyta, nasishanmanta-pacha wanunan-
llapapaq manchakur kawsaqkunataqa.
16Chaqa chiqaptami Jesucristuqa mana
angelkunata washaqchu shamuran.
Ashwanmi Abrahampa ayllunmanta
kaqkunata washaq shamuran. 17Chaynu
karmi Jesucristuqa tukuy imapi nuqanchik-
kunanu karan. Piru Tayta Dyusta kusa
allita kasuq karmi, nuqanchikkunata
munamarninchik Dyuspa naypanman
qimikaran kurakunapa mantaqnin yupay.
Chayna kruspi wanushanrayku Tayta
Dyusqa uchanchikkunata pirdunamaran-
chikllapa. 18Chaynulla, imanutaq Jesucris-
tuta kusala saqra imakunapi dyablu
rikarichinatinmapis payqa shachinakuran.
Chaymi mayqanpis kanan, pay
munashanta rurar qischakar imakunapi
rikariqkunamatapis, yanapayta puytin.

Jesucristumi Moisesmantapis mas mantakuqqa

3 1Kusa allinla kriyiq masiykuna,
Tayta Dyusmi qamkunata akrashu-
shallapa paypa wamrankuna kanayki-
llapapaq. Chaymi nuqanchikkunaqa
rimanchikllapa Tayta Dyus, Jesucristuta
kaĉhamuran pay kurakunapa mantaqnin
kananpaq nir. Chayrayku ashwan
Jesucristulapina yarpukushunllapa.
2Chaqa Tayta Dyus munashankunalata
kay pachapi rurananpaq Jesucristuta
kaĉhamutinqa, payqa karanlata ruraran.
Chaynullami Moisespis imatapis
karanlata kusa shumaqta ruraran
Israelmanta kriyiqkunawanqa. 3Piru
Jesucristutaqami masta Moisesmantaqa
kasunapaq allin. Chaqa imanutaq uk
wasi ruraqmataqa wasi rurashanmanta
masta rispitanchik, chaynumi Jesucris-
tutapis masta kasuypaq Moisesmantaqa.
4Tukuy wasikunatami mayqan ruratin
rurakan. Piru Tayta Dyusmi tukuy
imatapis rurasha. 5Chaynullami Moises-
pis Dyusta sirbiq kar, Israelmanta
kriyiqkunawanqa tukuy imatapis
karanlata ruraran. Chaymi uk tistigu
yupay intrachimanchik maydiyaqami
Jesucristo shamuyanqa nir. 6Piru
Jesucristuqami Dyuspa Wamran kar,
kusa allinla karan Dyuspi kriyiqkuna-
wanqa. Chayna nuqanchikkuna paypi
kriyishanchikrayku, paypa wasin yupay
kanchikllapa. Chaymi paymanta mana
chiqanchakarchu aligrila kunfyakashun-
llapa Amitunchik shamur pullakur
apamanallapakaman.

Imanumi Dyuspi kriyiqkunaqa samanqallapa

7Chayraykumi Dyuspa Santu
Ispiritunqa kaynu nin:

“Kanan diya qamkuna, Dyus nishan-
kunata uyakurqa,
8 kriyinaykillapamanta ama anku
shunquqa tikrakankillapachu,
imanutaq wakinkuna Dyuspa
kuntran tikrakar,
ukman mana allinkunata chunllaq
lugarpi ruraranllapa chaykuna
yupayqa.
9 Chaypimi michka kwarinta añuta
paykunawan kar kusa allin
imakunata rurasha katiymapis,
unay rukuykillapakunaqa muna-
shankunata ruraranllapa.[c]
10 Chayraykumi chay tyimpu
runakunawanqa piñakuray.

c 3.9 Rikay Salmo 95.7-11; Números 14.1-12, 20-23.

Chaymanta kaynu niray: ‘Shunqunllapapiqami chinqasha yupayna purinllapa.
Chaynulla chay nishaykunata yaĉhachitiymapis, mana kasumaranllapachu’.
11 Chaymi, piñakurqa kaynu nir juraray:
‘Manami yaykunqallapachu samananllapapaq arnishay pachamanqa’ nir”.
12Kriyiq masiykuna, kuytakarllapami, ama shunquykillapata ankuchankillapachu. Chayna chiqap kawsaq Dyusmantaqa ama chiqanchakanaykillapapaqchu. 13Ashwanmi uknikillapa uknikillapa waran waran animachinakunkillapa. Chay iskribikashakunapi kanan niyan chaykunata allita intrakarllapaqami, qamkunaqa mana dasqa ingañakankillapachu. Imanupiqaĉhi ingañakar shunquykillapata ankuchar, Dyuspaqqa mana allinta rurayankillapa kanqa. 14Chaqa Jesucristo pullakumanapaqqami, imanutaq chayraq kriyiq qallarir allita paypi kriyiranchik chaynulla, maydiya tukukanan tyimpu ĉhamunankamanpis allita kriyiypaq. 15Chaqa chaynupaqmi iskribikashakunapi kaynu nin:
“Kanan diya qamkuna, Dyus nishankunata uyakurqa,
kriyinaykillapamanta ama anku shunquqa tikrakankillapachu,
imanutaq chay mana allinkunata ruraranllapa chaykuna yupayqa” nir.
16Yaĉhashanchikllapanumi, Moisés Egiptumanta runakunata lluqshichimuran. Chaymi chay lluqshichimushanllapa chaykunaqa, Amitunchik nishankunata uyakusha karmapis mana kasuranllapachu. 17Chaynulla chay chunllaq lugarkunapimi, kwarinta añuta mana kasukur imami uchakur tayarmapis wanuranllapa. Chaynu uchakushanllapapaqmi Dyusninchikqa piñakuran. 18Chaymi payqa jurar niranpis, mana kasukushanllaparaykushi paykunaqa, samachinanpaq arnishan pachamanqa mana yaykuyanqallapachu nir. 19Chiqaptaqami paykunaqa, Amitunchikwan mana pulla shumaq kaytaqa puytiranllapachu. Chaqa manari kasukushachu karanllapa.

4 1Dyusmi nuqanchikkunatapis pay kayashanman yaykur pullan samanapaq arnimanchikllaparaq. Chayrayku kusata kuytakaypaqllapa. Kuytawkish imanupi qamkunamanta ukllaqa mana pullanqa katkillapachu. 2Chaqa nuqanchikkunamatapismi willamashanchikllapa imanumi washakayashunllapa nir, imanutaq paykunata willaranllapa chaynulla. Piru paykunataqa michka uyakusha katinllapamapis, manami sirbiranllapachu. Chaqa manari kriyiranllapachu chay washakananllapapaq willashanllapapiqa. 3Piru nuqanchikkunaqami, kriyishanchikllaparayku Dyus samachimanallapapaq arnimashanchikllapa karan, chaymanqa yaykunchikllapa. Nataq Dyusqami chay unay mana kasukuqkunapaqqa kaynu niran:
“Piñakurqa kaynu nir juraray:
Manami yaykunqallapachu samananllapapaq arnishay pachamanqa” nir.
Piru Dyusqami samashana karan, tukuy imakunata rurar tukchishana kar.
4Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapiqami, uk pachapiqa chay syiti diya kaqpaqqa kaynu nin:
“Dyusmi tukuy imata rurashana karqa, chay syiti diya kaqpiqa samaran” nir.
5Qashanmi chay iskribikashakunapiqa uk pachapi kaynu nin:
“Manami yaykunqallapachu samananllapapaq arnishay pachamanqa” nir.

6Piru faltanllaparaqmi wakinkunaqa
chay samananllapapaq pachaman
yaykunanpaqqa. Chaqa chay mana
kasukushanllaparaykumi, mana
yaykuranllapachu chay washakanan-
llapapaq puntata uyakusha chaykunaqa.
7Chayraykumi Dyusqa qashan akrasha
uk diyata. Chayqami “Kanan diya”.
Chaytaqami willamashanchikllapa unay
may tyimpumantaraq. Piru Davidqami
unay iskribikashakuna nishannulla
kaynu niran:

“Kanan diya qamkuna, Dyus
nishanta uyakurqa,
kriyinaykillapamanta ama anku
shunquqa tikrakankillapachu”
nir.

8Nishaykillapa: Josué, Israel runakunata
chay samana pachaman yaykuchir
samachishana katinqa, Dyusqami
manana rimanantachu uk samana
diyapaqqa. 9Chaynu katinqa, kanraq-ari
uk samanapaq diyaqa, Dyuspa wamran
kaqkunapaqqa. 10Chaqa mayqanpis
Dyus samachinanpaq chay arnishan
pachaman yaykuqqa, unay rurayashan-
kunata dijaq yupayna saman, imanutaq
Dyus tukuy imata rurarqa samaran
chaynulla. 11Chayraykumi shachinakur
chay shumaq samana pachaman
yaykunapaq yarpushunllapa. Chayna
ama mayqanpis chay mana kasukuq
yupayqa kanallapapaq.

12Chaqa Dyuspa rimayninqami
chiqapta kawsaq kar riman. Chaymi
imanutaq uk ispadamaqa kada
ladunman filuyjun kar das kuchukun,
chaynumi Dyuspa rimayninpis das allita
intrachikun. Chayna runakunapa
yarpuyninman, shunqunman,
tullunman, ñutqunkunaman imapis
dasla ratakun. Chaynu karmi runakuna
yarpuyashanta, ruranayashanmatapis
tantar yaĉhan. 13Tukuy ima rurakasha-
kunaqami, Dyuspaqqa shutillapi kanqa.
Chaymi tukuy imapis paymantaqa mana
pakapllaqa kanqachu. Chaqa tukuymi
naypanpi kashallapa, rikar yaĉhaman-
chikllapa.

Jesucristumi qischakashanrayku Dyusman mañakur imapipis yanapamanchik

14Jesucristumi Dyuspa Wamranqa.
Paymi kurakunapa mantaqnin karna,
Dyusman imapipis mañakur yanapama-
nallapapaq syilumanqa risha.
Chayrayku pay tukuy nimashanchik-
kunapi allita kriyishanchikkuna-
mantaqa, ama chiqanchakashunllapa-
chu. 15Chaqa Dyuspaq kusa shumaqta
yaĉhachimarninchik payman mañakuq
kuraqami, imanula kashamapis llakipa-
mayninchikta puytin. Chaynulla
nuqanchikkunata yupay uchakuchina-
ranllapa ima. Piru payqami mana
imalapipis uchakuranchu. 16Chaymi pay
kurakunapa mantakuqnin kar
nuqanchikkunapaq mañakutinqa,
kusalata kunfyakar llakipakuq Tayta
Dyusman qimikar mañakushunllapa.
Chayna nuqanchikkunata munar
llakipamarninchik, tukuy ministishan-
chikkunapipis yanapamanallapapaq.

5 1Tukuy kurakunapa mantaqnin-
kunataqami, runakunamanta
akranllapa. Chayna Dyusman pay
qimikar runakunapaq mañakunanpaq,
chaynulla ufrindanta ĉhurananpaq,
runakuna uchanpaq nir animalkunata
apashanta wanuchinanpaq ima. 2Chaqa
kurakunataqami, uchayjun runakuna-
manta akranllapa. Chaymi mayqantapis
mana yaĉhaq kaqkunata, mana allinta
rurashanrayku chinqasha yupay
kaqmatapis, llakipayta puytin.
3Chaynami paypis chaynu kar, Dyuswan
shumaqna kananpaqqa, paypa
uchanpaq, chaynulla ukkunapa
uchanpaqmapis, animalkunata wanuchi-

yanqa. 4Manami mayqanpis chaykunata
rurananpaqqa payllaqa akrakanchu.
Ashwan Dyusmi chaynu kananpaqqa
akran, imanutaq kura Aaronmataqa
chaynu kananpaq akraran chaynulla.
5Chaynullami, Jesucristupis mana
payllachu kurakunapa mantaqnin
kananpaqqa akrakaran. Ashwan Dyusmi
chaynu kananpaqqa akraran. Chaqa
paymi kaynu niran:
"Qammi Wamray kanki.
Nuqami kananqa Taytaykipaq
riqsikani" nir.
6Qashanmi iskribikashakunapi uk
pachapipis, kaynu niran:
"Qammi tukuy tyimpupaq kura
kanki,
imanutaq Melquisedec kaq
chaynulla" nir.
7Piru Jesucristo kay pachapi karllaraq-
qami, kusa jwirtita rimar, llakir waqar ima
Dyusman mañakuran, wanunanpaq
chaymanta washayta puytin nir. Chaymi
payqa Dyus nishanlata ruraq katin, Dyusqa
uyar yanaparan. 8Jesucristo, Tayta Dyuspa
Wamran kar, mana qischakaq karmapis
kay pachaman shamur qischakaran.
Chaynu qischakar imami intrakaran
imanumi uk runa, Dyusta kasushanrayku
qischakan nir. 9Chaynu qischakarmapis
Dyus munashankunata tantar rurashana
karqami, wanuran nuqanchikkunata
washamanallapapaq. Chayna payrayku
Dyus nishanta kasuqkunapis, tukuy
tyimpupaqna kawsananllapapaq. 10Chaymi
imanutaq unay Melquisedecmaqa Dyuspa
kusa shumaq kuran kaq, chaynulla
kananpaqmi Dyusqa Jesucristutapis
akraran.

Kriyishaykillapamantakish chiqanchakatkillapa

11Chay willashuyashayllapa chaypaq-
qami, kusa achkaraq kan parlanapaqqa.
Piru qamkuna mana das intrakaq
katkillapami mana imanupis willashuy-
llapata puytinichu. 12Qamkuna
kriyishaykillapaqami unayna. Chaymi
qamkunana ashwan yaĉhachikuqkunaqa
kankimanllapa. Piru Amitunchikpa
shumaq rimaynintaqami, qashan
manyaq willashunanllapata ministinki-
llapa. Chaqa qamkunaqami mana yaqqa
das intrakaqkunapaq tikrakashaykillapa.
Nishaykillapa: Byiju runakunami
tukuyla mikuykunata puytin mikuyta,
chaynulla imakunatapis riqsiyta puytin
ima. Piru uk taksha wamrituqami,
lichilata upyan, chaynulla manaraq
imalatapis riqsinchu. Chaynumi ashwan
qamkunaqa, chay byiju runakuna yupay
kanaykillapamantaqa, chay lichita
upyaq wamritukuna yupay kankillapa.
13Chay nishushayllapanu, mayqanpis
lichilata upyaqkunaqami, uk ñuñuq
wamritu yupay. Chaynumi qamkunapis
chay wamritukuna mana imatapis
yaĉhanllapachu chaykuna yupay
karllapa, mana yaĉhankillapachu imami
allin, mana allin ruranaykillapapaq
nirmapis. 14Nataq tukuy mikuykuna-
qami, byiju kaq runakunapaq. Chaqa
paykunaqari ukkunata rikar willan
imanu tukusha nirmapis. Chaynulla
yaĉhanllapa imami allin, mana allin
nirmapis.

6 1Chayraykumi ashwan byiju
runakunana yupay kanallapapaq
yarpushunllapa. Yaĉhashanchikllapana
chay punta kashanchiknu tukuy tyimpu-
paq wanunapaq chaykunataqa manana
ruranapaqchu nir. Chaynulla Jesucristu-
paqmi yaĉhakushanchikllapana imanu
imanu paywan kashunllapa nirmapis.
Piru chaynu katinmapismi, ama
chaykunalatachu rurashunllapa.
Ashwanmi Dyus masta intrachimana-
yanchik chaykunatapis, intrakarna
kawsashunllapa. 2Unayqami yaĉhaku-
shanchikllapapis imanumi shutikushun,

imanumi kriyiq masinchikkunapa ananman makinchikta ĉhurashun, imanumi kawsamuyashunllapa, imanumi maydiyaqa Amitunchik tukuyta rikar yaĉhamayashunllapa nir ima. Piru amami chaykunalapaqqa yarpushunllapachu. 3Ashwanmi unay yaĉhakushanchikkunamantapis, Dyus masta yaĉhachimayanchikllapa chaykunatapis pay nitin yaĉhakuypaq.

4Nishaykillapa: Wakinqami tutaparaqllapi yupay karanllapa. Chaymi Dyusqa intrachiran yarpuyninllapapiqa kusa shumaq achkillapi yupay kananllapapaq. Chaynulla Dyusmi shumaqta yanapar Santu Ispirituntapis quran. 5Dyus nishankunata rurarmi, shumaqta taranllapapis. Chaynulla Dyuspa pudirninwanmi, maydiyaqa shumaqtana uk pachapiqa kawsananllapapaq karanllapa. 6Chaynu kananllapapaqqami kusala shumaq kasha. Piru chaynu kananpaq kayarllapamapis, ashwan Jesucristumanta chiqanchakaranllapa. Chaymi chaynu tukurllapaqa, Dyuspi manana kriyinar, paymanqa manana qashan tikrakaytaqa puytiranllapanachu. Chayrayku, amami nuqanchikkunaqa chaynuqa kashunllapachu. Chaqa paykuna chaynu mana allinkunata rurar imaqa, Dyuspa Wamranmantaqa burlakar qashan kruspi klabaq yupayna karanllapa. 7Tukuymi imanutaq pachamaqa, tamya ishkimutin shuqur chakichin, chay yupay. Chayna trabajaqkunapaq kusa shumaqta puqutinqami, Dyusqa shumaqta rikar bindisin. 8Piru imanupi chay pachapi ayaq qirukuna puqutin, manaqa kasha ima winatinqa, chay pachaqa mana sirbiyanqachu. Chaymi Dyusqa mana allinpaqchu rikayanqa. Chaynulla chaykunataqami rupachikayanqa.

9Piru chaynu rimarmapis kriyiq masiykuna, nuqakunaqa kunfyakanillapa qamkunaqa mana chaynuchu kankillapa kanqa nir. Chaymi manana chaynu karqa, tukuy tyimpupaqna washakankillapa. 10Chaqa Dyusqami kusa allinla kar, paypi kriyir ukkunata munar imanu yanapashaykillapata, imanu kanankaman rurayashaykillapatapis, manami qunqanqachu. Chaymi chaykunata rurarqa, kusa allin kaqkunalata rurankillapa. 11Piru qamkunaqami uknikillapa uknikillapa chayllata imatapis ruranaykillapata munani. Chayna chayta rurarllapanaqa yaĉhayankillapana kanqa, maydiyaqa imata aypayankillapa kanqa chay, chaynulla imanu washakayankillapa kanqa chayqa, chiqapta kumplikayanqa nir. 12Manami munanillapachu qilla kanaykillapataqa. Ashwanmi munanillapa, qamkunapis chay wakin kriyiqkuna kanankaman Dyuspi kriyir, payrayku shachinakurmapis arnishankunata shumaqta aypar kawsanllapa, chaynu kanaykillapata.

13Unaymi Dyus, Abrahamwan uk tratuta rurarqa, payllapaq juraran. Chaqa manari ima ukpis paymanta kusa mas puytiqqa karanchu. Chaymi mana ukpaqqa juraranchu. 14Kaynu nirmi juraran: “Nuqami kusata bindisishayki. Chaynulla nuqami qammanta kaq aylluykita kusata achkachashaq” nir. 15Chaynu Tayta Dyus, Abrahamta arnitinqami, payqa mana ukmanta yarpupakur imachu yarakuran. Chaymantaraqmi Tayta Dyus arnishantaqa, Abrahamqa rikaran. 16Nishaykillapa: Runakuna imatapis rurananpaqqami juranllapa uk paymanta kusa mas puytiqpa shutinpi. Piru chaynu jurarqami, manana qashan qashanqa juranmannapischu. 17Chaynu katinqa, Dyusqami allita intrachimanayaranchikllapa, mayqankunami chay tratuta rurashantaqa aypayanqa nir. Chaqa payqami arnimarninchik tratu rurashan-

mantaqa, mana pitilamatapis kambyarchu qumashun. Chayraykumi payqa payllapaq jurar arnikuran, karanlata imatapis qumanallapapaq. 18Chaynumi Dyus chay arnimashanchikmanta, chaynulla jurashanmantaqa, mana imapis kambyakayta puytinchu. Chaqa Dyusqami mana llullakuyta puytinchu. Chaymi paymantaqa imatapis karanta aypayta puytinchik, tukuy paywan kar washakaqkunaqa. Chaynulla paypimi kunfyakanchik washamaqninchikllapa nir.

19Chaymi Jesucristupi kriyishanchikllaparaykuqa kusalata kunfyakanchikllapa imanutaq anklamaqa[d] barkuta mana dijanchu maylawta rinanpaqmapis chaynumi pay yanapamashallapa mana chiqanchakashunllapachu nir. Chaynuqami Dyusta aduranllapa wasipi, Santu kwartuman yaykunapa punkunpi rakta raĉhpa warkuraq chaytaqa, pasayta puytinchikna paywan tarinakunapaqqa. 20Chaynullami Jesucristuqa Santu kwartuman yaykuran nuqanchikkunapaq Dyusman mañakunanpaq. Chaqa payqami tukuy tyimpupaq mantakuq kuranchikllapana kar, Melquisedec yupayllana karan.

Melquisedecqami mas mantakuq kura karan

7 1Kay Melquisedecqami, unayqa Salem pachapa mantakuqnin kaq. Chaynulla payqami unaq syilupi Dyusninchikpa kuran kaq. Paymi, Abraham chay mantakuq kuntraqninkunawan maqanakur binsisha tikrakamuyatin, rir tarir bindisiran Abrahamtaqa. 2Chaymanta Abrahamqa dyis partin kaqmanta ukta quran, chay kuntraqninkunata ganar imankunata aypashanmantaqa. Nishaykillapapis: Chay shuti Melquisedecqami, rimayninchikpiqa munan niyta “Kusa allita mantakuq” nir. Nataq Salem-shuypaqa rimayninchikpiqa munan niyta “Shumaqchakuq” nir. Chaymi paypa pwiblun Salem kashanrayku, payqa “Shumaq mantakuq” kaqpis. 3Piru manami yaĉhanchikchu Melquisedecpaqa mayqanmi karan taytan, mayqanmi maman karan nirmapis. Chaynulla mana yaĉhanchikchu ima ayllumantami karan, imanumi nasiran, imanumi wanuran nirmapis. Chaynumapismi payqa, Dyuspa Wamran yupay tukuy tyimpupaq kurana.

4Kananqa rikayllapa imanumi Melquisedecqa karan nirmapis. Paytami unay rukunchik Abrahammapis dyis parti kaqmanta ukta quran, maqanakuypi wakin mantakuqkunata ganar imankunata kitashanmanmatapis. 5Dyus nitinmi Moisesqa kaynu nir mantakusha karan. Chaymi chay mantakuyqa niq: Runakunaqashi tukuy iman kaqkunamantaqa, dyis partimanta ukta qukuyanqallapa nir. Chaynulla niqpis: Levipa ayllunmanta kura kaqkunala aypanqallapa nir. Chaynutaqami, tukuy runakunamanta Abrahampa ayllunmanta katinllapamapis aypaqllapa. 6Piru Melquisedec mana Levipa ayllunmanta kasha katinmapis, Abrahamqami iman kaqmantaqa dyis partimanta ukta quran, Dyus michka payta imakunata arnisha katinmapis. Chaymantami Melquisedecpis, Abrahamta bindisiran. 7Yaĉhashanchik-

d 6.19 Anklaqami kusala llashaq jyirru manaqa kusala llashaq rumi. Chaymi sirbin yaku ruriman asintar allila aypakutin, barkuta ama wayra wakman kayman sunsunulla purichinanpaq. Chaynumi nuqanchikkunapis Jesucristupi kriyishallapaqa, payqa uk ankla yupay purichimanchik munashanlatana rurar kawsanallapapaq.

llapanu, chay bindisiq chayqami, mas bindisikaq chaymantaqa. 8Kay pachapiqami Levipa ayllunmanta kura kaqkunala, chay dyis parti kaqmanta ukta aypanllapa. Piru maydiyaqami wanuyanqallapa. Nataq Dyus nitin iskribikashakunapiqami, Melquisedecpaqqa riman, payqa kawsayanraq nir. 9-10Yaĉhashanchikllapanu, Abrahammi Melquisedecman qimikatin bindisiran. Chaymi bindisishanrayku chay dyis parti iman kaqmanta ukta quran Melquisedectaqa. Chaynu qukutinqami chay paymanta ayllunkuna kananpaq kaq Levikunapis qukusha yupay kayaq, michka manaraq nasisha kayarmapis.

Jesucristumi Melquisedec yupaylla kuraqa

11Levipa ayllunmanta kaq kurakunaqami, Israel runakunata Dyus nitin, Moisés mantakushankunata yaĉhachiranllapa. Chaynu yaĉhachitinllapamapis, manami uchanllapakunamanta washakayta puytiranllapachu runakunala kashanllaparayku. Chayraykumi Jesucristo tukuyta llakipar washamanallapapaq, kura Melquisedec yupaylla rikarimuran. Manami Aaronpa ayllunmanta kura yupaychu karan. Chaqa Levipa ayllunmanta kaq kurakuna washamanapaq kasha katinqami, Jesucristuqa mana mushuq kura kananpaq shamunantachu washamanallapapaqqa. 12Jesucristumi shamurqa mushuq kuranchikllapa karna, Dyus nitin Moisés mantakushankunata yaĉhachimaranchikllapa. Chaymi chay mantakuykunamantaqa, Jesucristo yaĉhachimashanchiktana kusa mas allita kasuypaqllapa. 13Chaynulla Amitunchikpa chay iskribishankunapi nishannulla, Jesucristuqami mana Levipa ayllunmantachu karan. Ashwanmi payqa uk ayllumanta rikariran, kurakuna michka mana chay ayllumanta kasha katinmapis. 14Chaqa yaĉhashanchikllapanu, Amitunchik Jesucristuqami Judá shutiqpa ayllunmanta karan. Piru tukuy chaypaqqami, Moisesqa mana imalatapis chay ayllupaqqa rimaranchu, chay paymantami uk mushuq kura ima rikariyanqa nirmapis.

15Chayraykumi yaĉhanchikllapa Jesucristo chay mushuq kura rikarimusha chayqami, Melquisedec yupaylla nir. 16Chaynulla chay mushuq rikariq chayqami, mana mantakuykuna nishannulla Levipa ayllunmantachu karan. Chaqa payqami tukuy tyimpupaq manana wanunanpaq kar, ashwan kurana kananpaq numrakasha. 17Chayraykumi paypaq Dyusqa kaynu nin:

> “Qammi tukuy tyimpupaq kura kanki,
> imanutaq Melquisedec kaq chaynulla” nir.

18Chaynu katinqami, chay unay mantakuykunaqa litala yupay kar, mana mayqantapis uchankunamanta kusa allinpaq tikrayta puytiranchu. 19Chaqa Moisespa mantakuyninqami mana imamantapis shumaqchamaqninchikchu. Ashwan chay mantakuypa lugarninqami kan uk washakanapaqqa. Chaymi payrayku Dyusman qimikayta puytinchik.

20Kaypaqqami, Dyusqa jurar arnimaranchikllapa. Nataq wakin kurakunaqami mana jurar imachu numrakaranllapa. 21Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi kaynu nin:

> “Amitunchik jurarqami,
> pay nishantaqa mana kambyayta puytinchu.
> Chaqa ninmi: ‘Qammi tukuy tyimpupaq kuraqa kanki,
> [imanutaq Melquisedec kaq chaynulla]’ nir”.

22Chaynu kananpaqmi Tayta Dyus juraran. Chaynami nuqanchikkunawan mushuq tratuta rurasha kar, Moisés mantakushanmanmatapis Jesucristo kura kashanrayku puytin kusa shumaqta yanapamayninchikta.

23Nataq wakin kurakunaqami kusa achka karllapamapis wanutinqa, paykunapa lugarninqa ukkunana kaqllapa. 24Piru Jesucristo mana wanuq katinmi, pay kura kashanmantaqa, manana qashan ukman kuraqa kanqanachu. 25Chayraykumi tukuy tyimpupaq Jesucristuna washayta puytin, mayqankuna Dyusman qimikaqkunataqa. Chaqa payqari tukuy tyimpupaq kawsan. Chayna Dyusman pay mañakunanpaq qimikaqkunapaqqa.

26Chayraykumi ministiyashanchikkunapiqa Jesucristo yanapamanchik. Chaqa Jesucristu-ari kurakunapa chiqap mantaqninqa. Manami ima mana allintapis rurarranchu. Chaynu karmi uchayjun runakunawan kawsarmapis, payqa mana uchakuranchu. Chaymanta unaq syilupi Taytan kayashanmanpis ĉhar, kusa mas riqsikashapaq tikrakaran. 27Manami chay wakin kurakunapa mantaqninkuna yupaychu. Chaqa wakinkunaqami waran waran uchakushanllapapaq animalta ufrinda nir wanuchinllapa. Puntataqami paykunapa uchankunapaqraq chaytaqa ruran. Nataq chaymantaraqmi wakin runakuna uchakushanllapapaqqa chayta ruranllapa. Piru Jesucristuqami, chay animalkunata ufrindapaq wanuchinllapa chaynu, paylla uk kutila wanuran uchanchikllapamanta washamanallapapaqqa. 28Nataq Moisespa mantakuyninkunaqami, Dyusman mañakunanpaq kurakunapa mantaqnintaqa numrarranllapa uchayjun runakunamanta. Chay mantakuykunamanta ikitaraq, Dyusqa jurar Wamrantaqa numraran paypa rimaqnin kurakunapa mantaqnin kananpaqqa. Chaqa payqari tukuy tyimpupaq kusa allinla kar mana uchayjun imalamapischu.

Jesucristumi mushuq tratuta ruraq chayqa

8 1Chiqaptaqami chay parlayashanchikllapa chaypaqqa, yaĉhanchik chiqapta kan uk kusa allita Dyuspaq willamaqninchik kura nir. Payqami, Dyus syilupi mantakuyashan allilaw qichqanpi tasha. 2Chaymi chay maypiĉhi Dyus kashanpi, payqa kusa allin rimaqnin kurakunapa mantaqnin kar sirbikun. Chaqa chay chiqap tanan lugartaqari paylla Amitunchikqa rurasha, mana runakunachu.

3Dyuspaq tukuy kurakunapa mantaqnintaqami, numranllapa ufrindakunata ĉhurar animalkunata wanuchinanllapalapaq. Chayraykumi Jesucristo kurakunapa mantaqninna karmapis, ufrindapaq imalataqa wanuchiq yupay, Tayta Dyusta qunanpaq karan wanurqa. 4Pay kay pachapi karqami, mana Levipa ayllunmanta kaq kurachu kanman. Chaqa kay pachapiqari imanutaq Moisespa mantakuynin niran chaynulla, kurakunaqa kan ufrindakunata ĉhurananllapalapaq. 5Nataq Jesucristuqami, unaq syilupi Dyusta aduranallapa wasipi tasha sirbikuyan. Chaynu katinqami, kay pachapi kurakuna sirbikur aduranallapa wasiqa, intrachimanalapaq imanumi unaq syilupipis Dyusta aduranallapa wasipiqa sirbikun, nir. Chaqa Dyusqami, Moisestaqa willaran payta aduranallapa tuldu wasitaqa rurananpaq kaynu nir: “Allitami intrakanki: Imanutaq chay sirkamanta willar rikachishuray, chaynullatami chay tuldu wasitaqa ruranki” nir. 6Nataq Dyuspaq kusa allin kuranchik Jesucristuqami, chay

kurakuna rurananmantaqa kusa mas
shumaqta imatapis ruran. Chaqa kusala
shumaq tratuta rurarmi, Dyuswan
runakunataqa pullachasha. Chaynulla
kusala shumaq imakunatari arnikusha-
mapis.
7 Piru Israel runakunawan tratuta
rurashanllapakuna, kusa allin tratu
kasha katinqa, manami allinchu
kananta qashan uk tratuta rurananllapa-
paqqa. 8 Piru chay runakuna mana
allinkunata ruraqta rikarqa, Tayta
Dyusqa kaynu niran:
"Uk diyami kanqa, Israel runakuna-
wan, Judá runakunawanpis
uk mushuq tratuta ruranaypaq.
9 Kay mushuq tratuta rurayani
chayqami, mana chayllachu
kanqa,
chay unay rukunkunawan tratuta
rurashaywanqa.
Piru nuqa michka makinmanta
aysakuq yupay
chay Egipto pachamanta lluqshi-
chimusha katiymapis,
chay tratu rurashaykunata mana
kasutinmi
paykunalata dijaray.
10 Piru Israel runakunawan kay
mushuq tratuta rurayani
chaymanta unaykaqmantaqa,
kaynumi kanqa nini:
Nuqami mantakuyniykunata
yarpuyninpi ĉhurashaq,
chaynulla iskribishaq shunqun-
kunapi,
nuqata kasumar kawsananllapapaq.
Chayna nuqami Dyusnin kashaq.
Chaynulla paykunaqami wamray-
kunana kanqa.
11 Chaymi manana mayqanpis
ayllunllapakunata,
runa masinllapakunamatapis
ninqallapanachu: 'Amitun-
chikta riqsiyllapa' nirqa.
Chaqa tukuymiri riqsimanqallapa
mana kwintachaypaqla kaqkuna,
chaynulla chay kusa runa
nishakunamapis.
12 Nuqami chay mana allinta rurar
uchakushanmantaqa pirduna-
shaq.
Chaynami, manana masqa yarpu-
shaqnachu uchanllapa-
kunapaqqa".
Chaynumi niran Dyusqa. 13 Nishayki-
llapa: Dyus chay mushuq tratupaq
rimarqa, chay punta tratu chaytaqa
ikipina dijasha. Chaynulla chay ikipi
kasha chaytaqa, manana ruraypaqna-
chu. Chaqa chayqami manana maychu
chinqananpaqqa.

Jesucristumi mas shumaqta pullachamanchik Dyuswanqa

9 1 Kananqa nishaykillapa: Chay
punta tratuta ruratinllapaqami, kaq
mantakuykuna Dyusta imanu sirbinan-
llapapaqmapis. Tukuy chaykunataqami
ruraqllapa kay pachapi, Dyusta
aduranllapa wasipi. 2 Dyusta
aduranllapa tuldu wasipiqami kaynu
karan: Chay punta yaykuna Santu
kwartupiqami kayaq bilakunata
shachinanllapapaq biliru, chaynulla uk
misa. Chaypa ananpimi Dyuspa kaq
turtillankuna karan. 3 Chay kwartulla-
pimi uk kusala rakta raĉhpa warkuraq.
Chaypa ikinpiqa karan Kusala Santu
Lugar ninllapa chay. 4 Chaypimi
insinsyuta quntachikunanllapapaq
urumanta rurakasha altar karan.
Chaynulla chaypiqa karan chay tratuta
rurashanllapa, ĉhurakunanllapa kajun
kufri shutiq. Chayqami tukuy ladunta
uruwan rurakasha karan. Chay tratuta
rurashanllapa kufripiqami Aaronpa
bastunnin qawasha karan chay karan.
Chaynullami urumanta rurakasha uk
jarrapi *"maná"* shutiq mikuy karan.

Chaypiqapismi Israel runakunawan
tratuta rurashan ishkay tablalla
rumikuna karan. Chaqa chay tablalla
rumikunapimi, imakunata rurananllapa-
paq tratuta rurar, chay dyis mantakuy-
kunata Dyus iskribishan karan. 5Chay
tratuta rurashanllapa kufripa ananpi-
qami, ishkay ángel kirubin shutiq
alayjun kaq chaypa ritratun karan. Chay
angelkunaqami intrachimanchik Dyus
chaypi nir. Chaynulla chaykunaqami
alanwanqa pampayaran, chay
uchanllapamanta pirdunaqllapa kufripa
kirpananta. Piru kananqami tukuy
chaykunapaqqa mana manyaqqa
rimaypaqnachu.

6Chaynu tukuy imakuna kamaka-
shana katinqa, kurakunaqa waran
waran yaykuqllapa Dyusta aduranan-
llapa wasimanqa. Piru chaynu yaykur-
llapapismi chay punta kwartulaman
Dyuspaq ima rurananllapakunata
rurananllapapaqqa yaykuqllapa. 7Chay
kwartupa ikinlawnpi Kusala Santu
Lugar kaq, chaymanqa kurakunapa
mantaqninla yaykuq, añupaqqa uk
kutila. Piru yaykunanpaqqami,
animalpa yawarninta apaq uchaymanta
pirdunamay ninanpaq. Chaynulla
chayllapimi wakin runakuna mana
kwintata qukar uchakushanpaqpis
chayllata ruraq. 8Tukuy chaykunawan-
qami Santu Ispirituqa intrachimanchik,
chay punta tratullawan karllaraqqashi,
Kusala Santu Lugar Dyus tayashan-
manqa mana tukuyqa yaykuyta
puytinqallaparaqchu nir. 9Tukuy
kaykunaqami intrachimanchikllapa,
ufrindata ĉhurar animalkunata
wanuchir, Dyusta adurashallapamapis
chayqa mana yarpuyninchikllapapima-
pis mas allinpaqqa tikramayashunllapa-
chu nir. 10Chaqa tukuy chaykunaqa
mikuyla, upyananpaq ima chaykunala.
Chaynulla limpyu kashaq ninapaq
kustumrila ima. Tukuy chaykunaqami,
Dyus tukuy imata kambyanankaman
mantakuykunalari karan.

11Piru Jesucristuqami shamushana.
Kananqami payna Dyuspa kusa allin
kurakunapa mantaqnin kuraqa, kay
tyimpupi tukuy imamanta shumaqcha-
maqninchikqa. Chay kurapa mantaqnin
unaq syilupi Dyus kayashan Santu
lugarman yaykushanqami, kusa mas
shumaq mas allin ima. Chaynulla
chaytaqami mana runakunachu rurasha.
12Jesucristumi mana chibupa, bisirrupa
yawarninta iĉharchu, yaykuran Dyus
kayashan Kusala Santu Lugarmanqa.
Ashwan payllami kruspi wanur
yawarninta iĉharan. Chaynulla uk
kutilami tukuy tyimpupaq Kusala Santu
Lugarmanqa yaykuran. Chayna
nuqanchikkunata tukuy tyimpupaq
washamanallapapaq. 13Chiqaptaqami
chay turukunapa, chibukunapa
yawarnin, chaynulla chay bisirrukunata
altarpi rupachishanpa uĉhpanta
runakunapa ananman iĉhanllapa
chayqa, sirbin runakunata shumaqcha-
nanpaq waqtanlawlata.

14Piru kay chaynu katinqa, ¡kusa mas
pudirniyjun kanqa Jesucristupa
yawarninqa! Chaqa payqa michka mana
uchayjun karmapis, Santu Ispiritu
yanapatinmi Tayta Dyuspa naypanpi
wanuran. Chaynu wanurmi, chay tukuy
tyimpupaq ucha kaqkunapaqqa
pagrakuran. Chaynulla, chay yawarnin-
nami shumaqchamanchik chay mana
allinkunata yarpur rurar wanuna-
mantaqa. Chaynu karnaqa, tukuy
tyimpupaqna kawsaq Dyusta sirbina-
paq.

15Chayraykumi Jesucristuqa wanuran-
mapis, nuqanchikkunata Dyuswan
pullachamanallapapaq. Chayna mushuq
tratuta ruraran, chay punta tratuta
rurashanpi uchakusha kashamapis,

uchanchikkunamanta pirdunamanallapapaq. Chaynami Dyus tukuyta akrashankunaqa, pay tukuy tyimpupaq imata arnishantaqa aypananllapapaq. 16Chayna chay tratuta rurashan kumplikananpaq, tukuy chaykunapaq yaĉhanapaqqami, puntataqa wanuyanqa tratuta rurasha chay. 17Chaqa uk tratu rurakashaqami mana sirbinchu, tratuta rurasha chay kawsayatinraqqa. Piru chayqami sirbin tratuta rurasha chay wanushana katin. 18Chayraykumi chay punta tratuta rurashanpaqpis, animalpa yawarninkunata iĉhaqllapa. 19Moisesmi tukuy mantakuykunata willar quran, tukuyla runakunata. Chaymanta chupika millwata, isupu shutiq yurata aypar, bisirrupa, chibupa yawarninwan yakuta piĉhur, chay iskribikashakunapa ananman iĉhaq. Chaynulla iĉhaqpis tukuyla runakunaman. 20Chaynu iĉhaqnumi kaynu niran: “Kaymi chay yawar, Dyus tratuta qamkunawan rurashanqa” nir. 21Moisesmi chay yawarkunawan salaran Dyusta aduranannllapa tuldu wasitapis. Chaynulla Dyusta payji ninanllapapaq ima kaqkunatapis yawarwan salaran. 22Mantakuykuna nishannuqami, uk yawarninta iĉhar wanuq uchanllapakunamanta shumaqchakananpaqqa. Chayna yaqqa tukuy imatapis yawarwan shumaqchaqllapa. Chaymi yawar mana iĉhakatinqa, mana mayqantapis Dyusqa uchankunamanmatapis pirdunar washaqchu.

Jesucristumi uk kutila wanuran uchanchikkunata ashuchinanpaq

23Chiqaptaqami tukuy chay animalkunata wanuchir imaqa, Dyusta aduranannllapa wasipi kaqkunata shumaqchananllapapaq rurarmapis, unaq syilupi kaqkunamantaqa, yaqqa chaynuta yupayla rurayanllapa. Piru unaq syilupi kaqkunaqa, animalkunata wanuchinamantaqa kusa mas shumaqta munayan. 24Chaqa Jesucristuqami mana yaykuranchu chay runakuna rurashan Santu kwartumanqa. Chaynulla Santu kwartu rurashanllapaqa, unaq syilupi Santu kwartu yupaylla karan. Chaynu katinmi Jesucristuqa ashwan syiluman yaykusha. Chayna kananqa Dyuspa naypanpi nuqanchikkunarayku mañakunanpaq. 25Manami ayka kuti imachu wanur yaykuran nuqanchikkunata washamanapaqqa, imanutaq kurakunapa mantaqnin chay Kusala Santu Lugarman añu añu uk kutila yaykuq chaynuqa. Piru chaynu yaykurmapis ukpa yawarnintari iĉhaq. 26Chaynu kananpaq kasha katinqa, Jesucristuqa ayka kuti dijur wanunanta, tukuy ima rurakashanmanta-pachaqa. Piru kananqami chay tukukanan tyimpu shipchamutinqa, Jesucristuqa rikarimusha uk kutila paylla wanur tukuy tyimpupaqna uchanchikkunamanta pirdunamanallapapaq. 27Mayqanpismi uk kutila wanun. Chaymantaraqmi imanu kashanpaqpis rikar yaĉhananllapapaq tyimpuqa kanqa. 28Chaynumi Jesucristupis uk kutila wanusha achka runakuna uchankunamanta washakananllapapaq. Chaymantaraqmi qashan ishkay kutipaq shamuyanqa, manana qashan wanur tukuyta uchanllapakunamanta washananpaqnachu. Ashwanmi shamunqa payta kasur yaraq chaykunata pullakunanpaqna.

10 1Chaqa Moisespa mantakuyninkunaqami, intrachimanalapaq karan chay mushuq tratu kananpaq karan chaypaq. Manami chiqap chay kusa shumaq imachu karan. Chaymi Moisés mantakushanqa, mana mayqantapis chiqapta shumaqchayta puytiranchu, michka kada añu Dyusman qimikatinllapamapis. 2Piru chay mantakuy-

kuna chiqapta uchanllapamanta
shumaqchakuq kasha katinqa, manami
mayqanpis uchanpaq yarpur, ufrinda-
paq ĉhurar animalkunata wanuchinan-
llapatanachu. 3Piru ashwan kaykuna-
taqa kada añu rurananllapa, kusa
uchayjun kani nir yarpunanllapalapaq.
4Chaqa turukunapa, chibukunapa
yawarninqa, manami uchakunamanta
shumaqchakuyta puytiranchu.
5Chayraykumi Jesucristuqa, kay
pachaman shamur Dyustaqa kaynu
niran:
"Manami imata wanuchinayta, ima
ufrindamatapis munankichu.
Ashwanmi uk kwirputa quma-
shayki.
6 Manami imata rupachir, ima
ufrindamatapis munankichu
uchanllapamanta pirdunanayki-
paqqa.
7 Chaymi niray:
'Kaypimi kani, imanutaq iskribi-
kashakunapi nin nuqapaq
chaynulla.
Qam munashaykita ruranaypaq
Dyusniy'".
8Puntataqami nin: "Manami imata
rupachir, ima ufrindamatapis munankichu
uchanllapamanta pirdunanaykipaqqa" nir.
Piru chaykunata rurayarqami, chay
mantakuykuna nishannullaraq rurayanki-
llapa. 9Chaymantaqami ninpis: "Kaypimi
kani munashaykita ruranaypaq" nir.
Chaynu nirqami niyan, chay unay
rurayashanllapa chaykunataqa ashuchinan-
paq. Chaynu ashuchirnaqami, uk mushuqta
chaypa lugarninqa ĉhurananpaq. 10Dyusmi
uchanchikmanta shumaqchamashanchik,
Jesucristo, Dyus munashannullata rurasha
katin. Chaqa Dyus munashannuri Jesucris-
tuqa uk kutila paylla wanuran tukuy
tyimpupaq.
11Tukuymi Israelmanta kaq
kurakunaqa, waran waran, chaynulla
ayka kuti ima chayllata ruran, chay
unay rurayashanllapanulla animal-
kunata wanuchir ima, Dyus uchanllapa-
kunamanta washananllapapaq nir. Piru
tukuy chaykunaqami mana uchakuna-
manta pirdunakuyta puytinchu. 12Piru
Jesucristuqami paylla uk kutila
wanuran, tukuy tyimpupaq uchanchik-
llapamanta pirdunamanallapapaq.
Chaymantami Dyuspa allilaw qichqanpi
taran. 13Chaypimi payqa yarakuyan,
Dyusninchik ĉhiqniqninkunata ĉhakinpa
ĉhakinman ĉhuratin binsinankaman.
14Chaqa uk kutila wanurmi, tukuy
tyimpupaq shumaqcharan chay mayqan
ĉhi Dyuspaq shumaqchakananpaq karan
chaykunataqa. 15Chaykunapaqmi Santu
Ispirituqa kaynu nirqa nimanchik:
16 "Chay tratuta paykunawan
rurayashaq
chaymanta unaykaqmantaqa,
kaynumi kanqa nin Amituyki-
llapaqa:
Mantakuyniykunatami shunqunpi
ĉhurashaq.
Chaynulla yarpuyninpi iskribi-
shaq,
nuqata kasumar kawsananllapapaq.
17 Chaynami,
manana yarpushaqchu uchan-
kunapaq,
chay mana allinta rurashankuna-
paqpis" nir.
18Chaynumi Jesucristo uchanchikkuna-
manta pirdunamanallapapaq uk kutila
wanushana katinqa, mananami allinchu
qashan uchanchikkunamanta pirduna-
manapaq ufrindata ĉhuranallapapaqqa.

Kriyishanchiknulla shachinakur ama chiqanchakashunllapachu

19Chayraykumi kriyiq masiykuna,
kananqa nuqanchikkunaqa kusa allin
Dyus tayashan Kusala Santu
Lugarmanqa yaykuyta puytinchikllapa,

mana imamantapis manchakurchu.
Chaqa Jesucristumi nuqanchikkuna-
rayku yawarninmatapis iĉhasha.
20Chayna chay mushuq nan bidanchikta
qumanchik chaytaqami, Amitunchik
kiĉhasha chay warkuraq rakta raĉhpata
llikir. Chaynu nirqami Amitunchikpa
kwirpunllapaq niyanchik. 21Jesucris-
tumi Dyuswan pullachamaqninchik kar,
Dyuspi tukuy kriyiqkunapaqa mas
mantaqnin kurana payqa. 22Chayray-
kumi tukuy shunqunchikwan allita
yarpukur Dyusmanqa qimikashunllapa,
allita paylapi kriyir ima. Chayna
shunqunchikpimapis allinkunata yarpur,
amana ima mana allinkunata yarpur
imachu, kwirpunchikta kusa chuyala
yakituwan paqasha yupayna kar
qimikashunllapa. 23Maydiyapismi
Dyuslapi allita kunfyakar, kriyishan-
chikmantaqa ama chiqanchakashunchu.
Chaqa Dyusmi maydiyapis pullanchik
kar arnimashanchiktaqa kumplimashun.
24Imanupismi ukninchikllapa ukninchik-
llapa animachinakur yanapanakuyta
kamashunllapa. Chaynulla ama ima
mana allintapis rurarchu llakipanakur
ima kawsashunllapa. 25Amami Amitun-
chikman tantakar mañakunllapa
chaykunamanqa faltashunllapachu,
imanutaq wakinkuna chaynu ruranllapa
chaykuna yupayqa. Ashwanmi
ukninchikllapa ukninchikllapa
animachinakushunllapa. Chaqa Amitun-
chik shamunanpaq diyaqami
ĉhamuyanna.

26Jesucristo uchanchikkunamanta
washamanapaq wanusha nir yaĉhayar,
munashanchiklatana rurar uchakushaqa,
¿mayqanna uchanchikkunamantaqa
shumaqchamashun? Chaqa Jesucristuqa
manana qashanqa wanuyanqachu
washamanapaqqa. 27Ashwanmi chayta
rurashaqa, maydiya imanu kanchik nir
yaĉhamarninchikqa Dyusqa allipla
manchaypaqtana kastigar, kusala
ratakuq ninamanna itakumashunllapa.
Chaqa chaynumi Dyusqa payta ĉhiqniq-
kunataqa tukchinqa. 28Mayqanpis
Moisespa mantakuyninmanta
chiqanchakasha katin, ishkay manaqa
kimsa tistigukuna paypa kuntran
rimatinqa, chay runataqa mana llakipar-
nachu wanuchiqllapa. 29Chaynu
katinqa, ¿manachu qamkunaqa kriyinki-
llapa, chay mayqanpis Dyuspa
Wamranta mana kasuqkunataqa mana
kastigayanqachu Dyusqa nir? ¿Chaynu-
lla manachu yarpunkillapa Dyuspa
Wamranpa yawarnin iĉhakashata mana
kasuqkunata, Dyuspa llakipakuq
Ispiritunta musyar mana munaqkuna-
taqa masta kastigayanqa nir? Chaqa
chay yawarwanmi mushuq tratuta
rurasha. Chaynulla chay yawarwanmi
Dyusqa paypaqna kanapaq tikramashan-
chik ima. 30Chaqa Amitunchikqami
kaynu niran:

“Nuqami chay mana allinta rurar
uchakuqkunataqa
allita rikar yaĉhar kastigashaq”.

Chaynullami niranpis:

“Amitunchikmi paypa kaqninkuna-
tapis
allita rikar yaĉhanqa” nir.

31¡Kusa manchaypaq-ari kanqa
kawsaq Dyuspa naypanpi ima mana
allinkunata rurashanchikpaq rikar
yaĉhamashaqa!

32Piru qamkuna yarpuyllapa,
imanumi unay puntata Amitunchikpi
chayraq kriyirqa qischakar ima
shachinakuq ima kankillapa. 33Qam-
kunamanta wakintami musyashuqllapa.
Wakinkunataqami tukuypa naypanpi
kusata qischashuqllapa. Nataq
wakin-shuypaqa chaynu qischakaq-
kunapa pullanmi qischakaraykillapa.
34Qamkunami chay karsilkunapi
kaqkunapaq llakiraykillapa. Chaynulla

imaykillapata kitashutinllapamapis,
aligriyaraykillapa. Chaynuqami karaykillapa syilupi ima kaqkunata aypayankillapa nir yaĉhar. Chaqa tukuy chaykunaqami mana tukukanayjunchu.
35Chayrayku chay kunfyakayashaykillapataqa amami chinqachinkillapachu.
Chaqa maydiyaqami ima rurashaykillapapaqqa, imatapis karanta aypankillapa. 36Qamkunami ama imapaq yarpupakur imachu shachinakur, Dyus munashankunalata rurankillapa.
Chayna pay arnishushanllapataqa aypanaykillapapaq. 37Chaqa iskribikashakunapimi kaynu nin:

“Kusa shipcha shipchanami chay
shamunanpaq kaq shamunanpaqqa.
Manami tardanqanachu.
38 Mayqanpis allita kriyishanraykulami,
kusa allinpaq riqsikar kawsanqa.
Piru chay unay kashannulla tikrakatinqa,
manami paywanqa aligrichu
kashaq” nir.

39Nuqanchikkunaqami, mana chay wakinkuna yupay unay kashanman tikrakar, paykunalla kastigakaran chaykuna yupaychu kanchikllapa. Piru nuqanchikkuna kriyirla paypi kunfyakaqkunaqa, washakashunllapa.

Kriyishanchik

11 1Dyus arnimashanchikta michka mana rikasha karmapis, allita kriyishanchikrayku, chiqapta aypayashun nir kunfyakanchik. 2Chaynulla kriyir kunfyakashanpaq yaĉharmi, Dyusqa unay rukunchikkunataqa kusa shumaqta rikaran.

3Kriyishanchikllapanu yaĉhanchikllapa, Dyusmi imatapis rurayta puytiq kar, rimayninlawan syiluta, pachata, chaynulla tukuy ima kaqkunatapis ruraran nir. Chaymi kanan rikayashanchikkunaqa, rurakaran mana rikayta puytiyashanchikkunamanta.

4Kriyishanraykumi Abelqa, Dyusta payji ninanpaqqa, kusa shumaq uyshitanta wanuchir payjichikuran, kusa mas shumaqta uknin Caín payjichikushanmantaqa. Chaymi Dyusqa kusa allin runapaq riqsir, chay ufrindakunapaqqa shumaqta yarpuran. Chaymi Abelqa wanusha katinmapis, yaĉhanchik imanumi kusata kriyiran nir.

5Kriyishanraykumi Enoctaqa kawsaqllata Dyusqa aparan. Chaymi mana wanusha katinmapis, manana tariranllapachu. Chaqa Dyusmi apasha karan. Chaynulla Enocpaqqa kaynu niqllapa: Dyus manaraq apayatinqashi, Enocqa Dyustaqa kusa shumaqta yarpuchiran nir. 6Piru manami allinchu Dyuspi mana kriyir, mana shumaqta yarpuchinapaqqa. Chaqa Dyuswan pullachakasha kanapaqqa, kriyiypaq Dyusqa kan nir. Chaynulla payta maskaqkunataqa, kusa shumaq imakunatami quyanqa nir kriyiypaq.

7Kriyishanraykumi Noeta, Dyusqa willaran imami pasayanqa nirmapis. Chaymi payqa kriyir kasur, uk wampuq wasita ruraran ayllunwan pulla washakananpaq. Chaynulla Noeqa kriyiq karmi, tukuy runakunata dijatin wanuranllapa. Nataq pay-shuypaqa Dyuspi kriyishanrayku, shumaqpaq riqsikar washakaran.

8Kriyishanraykumi Abrahamta, Dyus qayatinqa, payqa kasur lluqshir riran mayqan pachataĉhi Dyus irinsyanpaq arnisha karan chayman. Payqami tayashanmantaqa riran, mana mayman riyani nir yaĉharmapischu. 9Paymi kriyishanrayku furastiru yupay kawsaran Dyus arnishan pachapiqa. Piru chaypiqami tuldumanta rurakasha wasipi taran. Chaqa Dyus arnishankuna-

piri allita kriyiran. Chaynullami wamran Isaacwan, willkan Jacobpis taranllapa. 10Chaynumi Abrahamqa taran. Chaqa payqami kriyir Dyuspaqqa yarpukuran pay kayashanman apayanqa nir. Chaqa Dyus kayashan kusa shumaq lugartaqami, mana mayqan runa llutakuqpischu rurasha. Ashwan chaytaqami pay paylla Dyusqa rurasha.

11Kriyishanraykumi Abraham michka rukulana kar, warmin Sara mana wamrakuq katinmapis, Dyus nitin payqa wamrayjunna tikrakaran. Chaqa payqami kriyiran Dyus arnishantaqa kumpliyanqa nir. 12Chaymi Abrahamqa michka wanunanpaqna kayarmapis, unaq syilupi qullarkuna yupay kusala achka aylluyjunpaq tikrakaran. Chaynulla ayllunqami imanutaq mar manyapi aqu kaqmataqa mana yupayta puytinchikchu, chaynu karan.

13Tukuy kay runakunami wanuranllapa, Dyus arnishankunataqa mana ayparlamapischu. Piru Dyuspi kriyishanllaparaykumi arnimashanllapakunaqa maydiyapis kumplikayanqa nir, kusa aligrita yarpuranllapa. Chaymi paykunalla kwintata qukaranllapa, nuqanchikkunaqa kay pachapiqa furastirukuna yupay kanchikllapa nir. 14Piru chaynuta rimarqami, intrachimanchikllapa paykunaqa uk pachata maskayaranllaparaq tukuy tyimpupaq kawsar tananllapapaq nir. 15Nataq chay pachanllapamanta yarqushan chaypaq yarpuyarllapaqa, chay pachanllapallaman qashan tikrakananllapata. 16Piru paykunaqami uk kusala shumaq pachata maskayaranllapa, unaq syilupi tananllapapaq chayta. Chayraykumi Dyusqa mana pinqakunchu paykunapa Dyusnin kani niytaqa. Chaqa Dyusqamiri tanan pachapiqa, kusala shumaq wasikunata ima kamkachisha paykunapaqqa.

17-18Chaymantami Tayta Dyusqa, Abrahamqachu allita payta kasuyanqa nir yaĉhanar, willaran wamran Isaacta ufrindapaq nir wanuchinanpaq. Chaynulla Dyus, Isaacrayku kusa achka aylluyjun kanki nisha katinmapis, Abrahamqami mana kwashayaranchu uklayla wamranta wanuchinanpaqmapis. 19Chaqa Abrahamqami kriyiq, wanushakunamatapis Dyusqa qashan kawsachimun nir. Chaymi wamranta wanuchinanpaqna katinqa, kriyishanrayku Dyusqa mana chayta rurananta munaranchu. Chaynuqami intrachimanchik, Isaacqa wanushana yupay karmapis kawsamushana nir.

20Kriyishanraykumi Isaacqa, Jacobwan Esauta bindisiran maydiyaqa imanu kananllapapaq nirmapis.

21Kriyishanraykumi Jacobqa wanunanpaqna karqa, Josipa wamrankunata ukninta ukninta bindisiran. Chaynulla bastunsitunwan pachalaman sintikurmi Dyusta aduraran.

22Kriyishanraykumi José manaraq wanuyarqa, Israelmanta runakunaqashi maydiyaqa Egipto pachamanta yarqur, Dyus arnishan pachaman riyanqallapa nir yaĉharanllana. Chaymi wakin ayllunkunataqa willaran, rirllapaqa paypa tullunkunamatapis apananllapapaq.

23Kriyishanraykumi Moisespa taytankunaqa, Moisés nasitinqa kimsa misista pakarla kawsachiran. Chaqa kusala shumaq nasquy wamrituri karan. Chaynulla chay pachapi mantakuq tukuy ullqu wamritukunata wanuchinanllapapaq mantakutinmapis, manami manchakuranllapachu.

24Chaynulla kriyishanraykumi Moisés byiju runana karqa, mantakuq Faraonpa warmi wamranpa wamran nikaytaqa mana munaranchu. 25Ashwanmi payqa, Dyus akrashan runakunawan pulla

qischakayta munaran. Chaynulla uk ratulapaq aligriyar ama uchayjun ima kananpaqqami, mana imatapis munayninllamantaqa rurаranchu. 26Piru payqami ashwan yaĉharan, maydiyaqa Dyusqa chay runakunamanta uk washakuqta kaĉhamuyanqa nir. Chaymi chay Egiptupa iman kaqkunamatapis dijarna, ashwan qischakaymatapis munaran. Chaqa payqari allita yarpuran maydiyaqa Dyus arnishanqa chiqapta kumplikayanqa nir.

27Kriyishanraykumi Moisesqa imatapis karanlata rurar Egipto pachamanta yarquran, chay mantakuq piñakuyashanmanmatapis mana manchakurchu. Chaqa Dyusta mana rikarmapis, paypi kriyiran yanapayan nir. 28Kriyishanraykumi Moisesqa, Pascua fyistata rurаran. Chaymanta kaĉhakuran punkunllapata yawarwan salananllapapaq. Chayna Tayta Dyuspa angelnin shamurqa, Israel runakunapa kulaka ullqu wamranllapataqa ama wanuchinanpaqchu.

29Kriyishanraykumi Israel runakunaqa, chay chupika marpa ĉhaypinta pasaran chaki pachata yupay. Chaymanta Egiptumanta kaqkunapis chayllata pasashaq nir, ĉhuqar wanuranllapa.

30Kriyishanraykumi Jericó pwiblupa ridurninpi adubiwan llutakasha pata kaq chaykunaqa limpu rataranllapa. Chayqami Israelmanta kaqkuna ridurninllapapi syiti diyata marchar ima purishallapa katinna rataran. 31Chaynulla kriyishanraykumi, chay ukwan ukwan punuq warmi Rahab shutiqqa, mana pullanllapachu wanuran Jericó pwiblunllamanta mana kasukuqkunawanqa. Chaqa payqari Israel runakuna uklaw pachapi riparakur puriq chaykunataqa, shumaqta samachisha karan.

32¿Imatana masqa nishaq? Tyimpumi faltamayanqa rimanaypaq Gedeonpaq, Baracpaq, Sansonpaq, Jeftipaq, Davidpaq, Samuelpaq, Dyuspa wakin rimaqninkunapaq imamapis. 33Tukuy paykunapismi kriyishanllaparayku, ĉhiqniqninllapapa tayashan pwiblunkunaman yaykuranllapa. Ukkunata rikaranllapa jwiskuna yupay, Dyus arnishanmatapis ayparanllapa, liyunkuna mikunanllapamantapismi washakaranllapa ima. 34Kusala nina ratakuqpimapis mana ruparanllapachu. Wakinqa ispadakunallawan wanunanpaq karmapis washakaranllapa. Wakinqami mana jwirsayjun karmapis kusa jwirsayjun tikrakaranllapa. Kusala jwirsayjun karmi, guerrapimapis uklawmanta kuntraqnin suldadukunamatapis binsiranllapa. 35Wakin warmikunapa ayllunllapa wanusha katinmapis, Dyus kawsachimutin kawsaqtana pullakuranllapa. Wakinkunatami qischatinllapa llakir mana washakayta munar ima, wanuranllapa maydiyaqa kusa shumaqtana kawsamurqa tayanqallapa nir. 36Ukkunami burlatinllapa, wipyatinllapa, kadinakunawan watatinllapa, prisutinllapa ima qischakaranllapa. 37Wakinkunami rumillawan sitatinllapa wanuran. Wakinkunatami sirruchuwan ĉhaypinmanta pititinllapa ima wanuranllapa. Ukkunaqami ispadallawan wanuranllapa. Ukkunaqami uklawmanta uklawman puriranllapa, uyshitapa, chibupa qaranta yakakushala, mana imayjunkuna yupay. Chaynumi llakir ima qischakaranllapa. 38Chaynu chay mana kriyiqkuna ruratinllapa, michka kay pachapi mana tananllapapaq karmapis, chunllaq lugarkunapi, qaqakunapi, maĉhaykunapi, pacha uĉhkukunapi ima taranllapa.

39 Chaynu katinllapami, paykunataqa
Dyusqa nuqapi allita kriyishaykillapa
niran. Piru chaynu nisha katinmapis kay
pachapi karllaraqqa, manami mayqan-
ninllapapis tukuytaqa Dyus arnishan
chaytaqa ayparanllapachu. 40 Piru Dyus
imanu kriyinllapa nir yaĉharmapismi,
nuqanchikkunapaqpis kusala shumaq
kanqa niran. Chaynu nisha katinmi
maydiyaqa tukuylana paypi
kriyiqkunaqa tukuy chay arnimashan-
chikllapataqa aypayashunllapa.

Jesucristulapi kunfyakashunllapa

12 1 Tukuy unay runakunami
Dyuspi kriyishanrayku qischa-
karmapis shachinakuranllapa,
maydiyaqa Dyus arnimashanchiktaqa
kumplimayashunllapa nir. Chayqami
nuqanchikta sirbimanchikllapa, chay
paykuna yupay kar chay arkamaqnin-
chikta, chaynulla chay liyamaqninchik-
llapa chaykunataqa dijarna, ashwan
Dyuslapi kunfyakar shachinakuna-
llapapaq. Chaynu karnaqa, ashwan
naypaqman kallpaq yupay, Dyus
munashankunalata rurayta yarpushun-
llapa. 2 Nishaykillapapis, Jesucristulata
chapar paypi allita kunfyakashunllapa.
Chaqa shumaqchamanallapapaqqa
kusata qischakarmapis shachinakuran.
Chaynumi pay yupay qischakarmapis
shachinakushunllapa. Chaqa payqami
chaynu kruspi wanunanpaq karmapis
mana pinqakuranchu. Ashwanmi
yaĉharan chaynu qischakayarmapis,
maydiyaqa kusata aligriyanqa nir.
Chaynulla Dyus mantakuyashanpiqa,
allilaw qichqanpina taran.

3 Chayrayku, imanutaq Jesucristo
kashanpaq yarpuyllapa. Paytami
kusalata qischaranllapa chay uchakuq-
kuna. Chayrayku amami shaykur
disanimakunkillapachu. 4 Chaqa
qamkunaqa chaynu qischakarmapis
manaraqmi wanushaykillapachu,
michka chay uchakunawan maqanakuq
yupay karmapis. 5 Ashwan amami
qunqankillapachu wamranna katkillapa
Dyus willashutinllapaqa. Chaqa
iskribikashakunapimi kaynu nin:

"Wamrituy, Amitunchik kastigashu-
tinllapaqa kuytawkish mana
kasutki.
Chaynulla anyashutinpis, amami
disanimakunkichu.
6 Chaqa Amitunchikqami mayqanta-
pis munayashantaqa kastigan.
Chaynullami wamranna kashaqa,
llibachimanchik ima" nir.

7 Qamkunata mana allinkuna pasashu-
tinllapamapis shachinakuyllapa. Chaqa
chayta rurashurllapaqami, Tayta
Dyusqa wamrankuna katkillapa
munashur chaynuqa rurashuyanllapa.
Willamayllapa: ¿Manachu mayqanpis
wamranta munar llibachin allinkunata
ruray nir? 8 Piru Dyus qamkunata mana
wakin wamrankunata yupay kastigashu-
tinllapaqami, qamkuna mana chiqap
wamrankuna kar, jwira wamrankuna
yupayna kankillapa kanqa. 9 Chaynulla
wamra kashallapamaqa, kay pachapi
taytanchikkunaqa allinkunata ruray nir
llibachimasha rispitaq kanchikllapa.
Chaynu katinqa, ashwan ¿imapaqna
mana kasushun Taytanchik Dyustaqa?
Chaqa paymiri kawsanapaq bidanchikta
qumanchik. 10 Piru taytanchikkunaqami
kay pachapiqa uk ratulapaq kashama-
pis, pay yarpushannulla llibachimaqnin-
chik allinkunata ruranapaq. Ashwan
Dyusninchikqami llibachimanchik
nuqanchikpa byinninchikpaq,
maydiyaqa imanutaq paymaqa kusala
shumaq chaynu kanapaq. 11 Chiqapta-
qami ima kastigupis mana allinchu chay
ratullaqa. Ashwanmi kusalata nanar
llakichimanchik. Piru chaypaq allita
intrakarqami, maydiyaqa kusa

shumaqta, allinlata rurarna kawsashunllapa.

Kuytawkish Dyus nishanta mana kwintachashallapa

12 Chayraykumi animakur shaykusha
makikillapata, qashan jwirsayjunpaq
tikrayllapa. Chaynulla chay qunqurikillapa litalla kaqtapis jwirtichayllapa.
13 Chaynulla kusa shumaqta kawsar,
dirichula nanta puriq yupayna kayllapa.
Chaynuqami chay mana allita kriyitin,
ĉhakinllapa kuju yupay kaqkunaqa,
allita kriyirna alliyaq yupay shumaqta
kawsananllapapaq.
14 Ukkunawanmi shumaqta kawsayta
kamayllapa. Chaynulla Dyus munashannulla kawsayllapa. Chaqa Dyus
munashanta mana rurar kawsaqqami,
Amitunchiktaqa mana rikayta puytinqachu. 15 Chayrayku uknikillapa
uknikillapa kuytanakuyllapa. Chaqa
mana chaynu karqami, imanupiqa
mayqannikillapallaqa Amitunchik
llakipashushanllapamanta chiqanchakankimanllapa. Chaynulla, kuytawkish
qamkunamanta uk qirupa ayaq ĉhupan
winaq yupay mayqanpis katin. Chaqa
chaynu karqami, imanutaq chay
ĉhupamaqa ayaq kar mana shumaqchu,
chay yupay ukkunata mana allinkunata
rurachitin.
16 Amami qamkunamanta mayqannikillapapis ukwan ukwan pununqallapachu, manaqa dasna mayqanwanpis
punusha rikarinqachu. Chaynulla
Amitunchik munashan kusa shumaq
ima kaqkunatapis ama disprisyanqachu,
imanutaq Esaumaqa[e] tukuran chaynuqa.
Paymi uk mati mikuylapaq kulaka
wamra kashanrayku irinsyan kaqmatapis qukuran. 17 Qamkunami yaĉhankillapa, “Chaymanta taytay shumaqchamay” nitinqa, taytanqa “Manana
imanupis shumaqchashuyta puytinichu”
niran. Chayna kusalata waqatinmapis,
chay pasashanpaqqa manana imatapis
rurayta puytiranllapanachu.
18 Qamkunami unay punta tratupi
Israel runakuna yupayqa, Dyusman
mana qimikashaykillapachu. Paykunaqami qimikaran sirkaman. Chaypimi
karan nina ratakuq, tutaparaq, puktay,
kusa jwirti wayra ima. 19 Manami
uyaraykillapapischu trumpitakunata,
Dyuspa rimayninkunatapis. Piru chay
uyaqkunaqami, rugakuranllapa amana
masqa willananllapapaqchu. 20 Chaqa
manari agwantayta puytiranllapachu
kay mantakuykunawanqa. Chaqa
kaynumi niq: “Mayqan chay sirkapi
ĉhakinta sarukuchiqtaqa, rumillawan,
manaqa lansawan, wanuchikanqa
michka uk animal katinmapis” nir.
21 Kusa mana yaĉhakuypaqmi karan
chay rikashankunamapis. Chaqa pay
Moisesllari kaynu niq: “Manchakurmi
chukchukyayani” nir.
22 Ashwan qamkunaqami, mushuq
tratuwanna kar, chay qaqa Sión
shutiqmanmapis qimikashaykillapa.
Chaqa chaypimi kawsaq Dyuspa
pwiblunmapis. Chay pwibluqami syilupi
Jerusalén. Chaypiqami chiqapla achka
angelkuna Dyusta alabananllapapaq
tantakasha. 23 Chaynulla ĉharaykillapapis Dyuspa munashan wamrankuna
syilupi tantakashanman. Chaypimi
Dyuspa wamran kaqkunapa shutinqa
iskribikasha. Qamkunami qimikashaykillapa Dyusman, chay tukuypa jwisninman, chaynulla tukuy chay kusa allin
runakuna shumaqchakashakuna kayan
chayman. 24 Jesucristumanpismi
ĉhashaykillapa, chay mushuq tratuta
rurashanrayku. Chay yawarninwanmi

e 12.16 Rikashun Génesis 25.29-34.

uchanchikmanta paqamashanchikllapa. Chay yawarninmi, Abelpa yawarninmanmatapis kusa mas shumaq karan.

25 Chayraykumi kuytakankillapa. Imanupiqakish chay willamaqninchikta mana kasuq yupay tukutkillapa. Chaqa Dyus, mana kasukuqkunata qayar kay pachapi willatinllapami mana kasurqa, mana mayman alsakaytapis puytiranllapachu. Chaynu katinqa nuqanchikkunamaqa syilumanta-pacha willamashallapa mana kasurqa, maymannari alsakashunllapa. 26 Chay tyimpuqami, Dyusqa rimatinla pachamapis kusata kuyuran. Piru kananqami nin: "Qashanmi nuqaqa kuyuchishaq mana pachalatachu. Ashwanmi syilumatapis kuyuchishaq" nir. 27 Chaynu "Qashan" nirqami, intrachimanchik chay tukuy kuyuq chaykunataqa, limpu chinqachiyanqa nir. Piru chay mana kuyuq chayqami, mana chinqanqachu. 28 Dyus chay mantakuyashan pachaman apamayanchik chayqami, mana kuyunqachu. Chaymi chaypaq payji niypaq Dyusta. Paytami adurashunllapa kusala rispituwan, imanutaq payta shumaqta yarpuchishannulla. 29 Chaqa Dyusninchikqami, imanutaq ninamaqa tukuyta limpu rupachin chay yupay.

Imanumi Dyusta shumaqta yarpuchishunllapa

13 1 Qamkunaqami kriyiq masiykuna, maydiyapis waran waran uknikillapa uknikillapa llakipanakur kawsankillapa. 2 Chaynulla amami qunqarchu, mayqantapis wasikillapaman ĉhatinqa, shumaqta samachinkillapa ima. Chaqa chaynumiri wakinkunamaqa mana yaĉhar, angelkunata ashwan samachiranllapa.

3 Yarpunkillapami prisukunata, qamkunapis paykunawan prisu kankimanllapa yupay. Yarpunkillapapismi chay qischakaqkunapaq, qamkunapis paykunawan qischakayankimanllapa yupay.

4 Tukuy runa kar, warmi kar, masayjunna karqa, kusalata rispitanakur masanllapalawan kawsanqallapa. Chaqa Dyusmi, chay runa kar, manaqa warmi masayjunna karmapis ukwan ukwan punuqkunata, chaynulla mayqan manaraq masayjun karpis pakaplla punuqkunatapis rikar kastiganqa.

5 Amami qillaylataqa munankillapachu. Imayki kaqwanqami kuntintakayllapana. Chaqa Dyusqami kaynu niran:

"Manami qamlata dijar qunqashaykichu" nir.

6 Chaymi Tayta Dyus imakunawanpis yanapamanchik nir kunfyakar, kaynu niyta puytinchik:

"Amituy yanapamatinmi, mana mayqantapis manchanichu.
¿Imatana runa masiyqa ruramanqa?" nir.

7 Yarpuyllapa chay runakuna yanapar Dyuspa rimayninta yaĉhachishuqkunapi. Chaynulla yarpuyllapa paykunaqa imanumi kawsayarllapaqa karan nirpis. Chayna imanutaq paykuna kriyiqllapa, chaynulla qamkunapis kayllapa.

8 Jesucristumi paylla, quya, kanan, chaynulla tukuy tyimpupaq. 9 Amami qamkunaqa dijakankillapachu riqchaq yaĉhachikuykunata, chaynulla imakunalata mikur washakashunllapa nir yaĉhachishunanllapapaqqa. Ashwan allinqami tukuy shunqunchikwan Dyusninchik munamashanchiklapi kriyinallapapaq, chay mikuylapaq yaĉhachikushanllapakunamantaqa. Chaqa manami yaqqa sirbishachu chay mikuylapaq yaĉhachikushanllapakunaqa.

10 Jesucristo kruspi wanushanrayku, Tayta Dyus llakipar pirdunamanchikllapa. Jesucristo wanusha katin

nuqanchikkuna manana animalkunata wanuchirnachu, Tayta Dyusta sirbinchikllapa. Chayrayku chay naypaq kurakuna manana puytinllapanachu animalkunata wanuchir Tayta Dyusta shumaqta yarpuchiyta. 11Chaqa chay kurakunapa mantaqninqami animalpa yawarninta apan kusala Santu kwartumanqa, uk ufrinda yupayna katin uchanllapakunamanta washakananllapapaq. Piru chay animalkunapa kwirpuntaqami, chay pwiblumantaqa waqtapi rupachinllapa. 12Chaynullami Jesustapis qischar ima, pwiblumanta waqtapi wanuchiranllapa. Chayna yawarninwan runakunata shumaq allinpaqna tikrananpaq. 13Chayrayku, imanutaq paymataqa mana kwintachar uklawman itakuranllapa, chaynulla nuqanchikkunatapis mana kwintachamashallapaqa, paywanna kayta yarpushunllapa. 14Chaqa kay pachapiqami, nuqanchikkunapaqqa mana tukuy tyimpupaq uk pwibluqa kanchu. Chaymi chay tukuy tyimpupaq shumaq pwiblu kaqman ĉhanapaq yarpushunllapa. 15Chaynami Jesusrayku maydiyapis Dyusta alabashunllapa. Kay alabayashanchikqami, imalataqa ufrinda nir wanuchiyanchik chay yupay kanqa. ¡Alabaypaqllapari shiminchikllapawan! 16Amami qunqankillapachu allinkunalata ruraytaqa, chaynulla imayki kaqlawan ukkunata yanapaytaqa. Chaqa tukuy kaykunami, ufrinditakuna Dyusta kusa shumaqta yarpuchir aligriyachiqqa kanqa.

17Dyuspa rimayninta yaĉhachishuqllapa runakunatami kasunkillapa. Chaqa paykunaqami rikar kuytashuyanllapa, maydiyaqa imata rurashaypaqpis Dyus rikar yaĉhamayanqallapa nir. Chayraykumi paykunata aligriyachinaykillapapaqqa, imatapis allin kaqkunalata rurayllapa. Piru pinqaypaq imakunata ruratkillapaqami, kwashallana kawsanqallapa.

18Nuqakunapaq Dyusman mañakunkillapa. Chaqa nuqakunaqami qamkunapaq kusa allinlata yarpur kawsanillapa. Chaymi imapipis allinkaqla kayta yarpunillapa. 19Chaynulla mañakunkillapapismi, mana tardarchu shamur watukushunayllapapaq.

Tukukanantami saludakun

20-21Shumaqta kawsachikuq Dyusninchikmi, qamkunatapis shumaqchashunqallapa imapipis. Chayna pay munashanta ruranaykillapapaq. Chaqa Amitunchik Jesucristo wanutinmi, yawarninwanna mushuq tratuta ruraran, tukuy tyimpuna pullachamanallapapaq. Chaymanta qashan kawsachimuran. Chayraykumi kananqa nuqanchikkuna uyshitankuna yupay kashana, kusa shumaqta michiq yupayna kuytamanchik. Chaynami Jesucristutaqa, tukuy tyimpupaqna alabashunllapa. ¡Chaynumi kanqa!

22Kriyiq masiykuna, imanupiqaĉhi qamkunata anyaq yupay kaykunata willashunillapa. Piru animachishunayllapapaqmi kayta iskribimuni qamkunamanqa. 23Qamkuna yaĉhanaykillapapaqmi nishunillapapis, kriyiq masinchik Timoteo prisu kashanmanta yarqushana nir. Chayna daskaqlla ĉhamutinqami, nuqa watukushuqllapa shamurqa, pullay apamushaq.

24Dyuspa tukuy allin kaqninkunata, chaynulla paypa rimayninta yaĉhachishuqllapakunatami, willankillapa saluduta kaĉhamunillapa nir. Chaynulla chay Italiamanta kaq kriyiq masinchikllapakunapismi, qamkunapaq saluduta kaĉhamunllapa.

25Chaymi Taytanchikllapa Dyusman mañakuni kusalata llakipar yanapashunanllapapaq.

Chaynumi kanqa.

Santiago

Santiagupa kartan

Kay kartataqami Santiago iskribiran, Jesucristupi kriyiq masinkunaman. Paymi Jerusalén pwiblupi kriyiqkunapa rikaqnin karan. Manami Jesucristupa dusi apustulninkunamantachu karan. Ashwanmi, Jesucristupa uknin karan (San Marcos 6.3; Gálatas 1.19). Piru Jesucristo kawsayatinraqqami, mana kriyiranchu Dyuspa Akrashan Cristun nirqa (San Juan 7.5). Wanur kawsayatinraqmi payqa kriyiran. Chaymantaraqmi Santiago apustul Pedruwan, apustul Juanwan Israel masinkunataqa Jesucristupa shumaq rimaynintaqa yaĉhachiranllapa (Gálatas 2.9).

Chaynuqami Santiaguqa intrachikuran michka qischakarpis Dyusllapi yarpur kusa aligrila kawsanallapapaq (1.2-18); chaynulla michka kusa imayjun, mana imayjun kaqkunamapis ama ukmanta rikanakurchu kawsanallapapaq (2.1-13). Ashwanmi chiqapta Dyuspi kriyir, ukninchikkunata yanapar Dyus munashannu kawsashunllapa (2.14-26). Chaynulla intrachikuran llulla imatapis ama parlanapaq (3.1-12), chaynulla Tayta Dyuspi allita kriyir mañakunallapapaq ima (5.13-18).

Santiagumi saludakun

1 [1]Nuqa Santiagumi Taytanchik Dyusta, chaynulla Amitunchik Jesucristuta sirbini. Chaymi tukuy qamkuna Israel pwiblupa dusi ayllunkuna karmapis, wakpi kaypi uklaw pwiblukunapi taqkunata saludashunillapa.

Dyuslaman mañakushun yaĉhayniyjun kanapaq

[2]Kriyiq masiykuna, Jesucristupi kriyir munashanta rurashaykillaparayku qischashutinllapaqa, aligriyayllapa. [3]Yaĉhanchikllapami payrayku qischakarqa, mana yanqallachu qischakanchik nir. Ashwanmi masta paylapi yarpur shachinakunchik. [4]Chayrayku qischashutinllapamapis mana shaykuq, Taytanchik Dyuspi kriyirlla shachinakuyllapa. Chaynuqami kusa allinlata yarpuq, ruraq wamrankunana kayankillapa kanqa.

[5]Mayqannikillapapis, Dyus munashanta rurar mana yaĉharqa, mañakuy payman. Paymi, mana pinqashurchu, mana anyashurlamapischu, ashwan aligriyar, kusata intrachishunqallapa tukuy imata. [6]Chaymi payman mañakurqa, tukuy shunquykiwan allita kriyiy: Uyapamanqami nir. Ama yarpuychu: Manaĉhi uyapamanqachu nirqa. Chay mana uyapamanqachu nir yarpuqqami, imanutaq marpa yakunmaqa wayra shamutin wakman

kayman kusalata maqchikan, chay
yupay. 7-8Chaynulla, Dyus mana
uyapamanqachu nir yarpuqqami
yarpunllapa: Kananmantaqa Dyustana
sirbishaq nir. Chaymantaqa allaqka-
manqa, Dyusta qunqar, qashan yarpun
chay imankunalapina. Chaynu shiminla-
wan rimar kriyiq karqa, amana yarpun-
qachu: Dyusmi yanapamanqa nirqa.
Chaqa manari imapipis yanapanqachu
Dyusqa.

Imanumi imayjunkuna, mana imayjunkunamapis kanqa

9Dyusninchikmi mana imayjun kriyiq
masinchikkunataqa, kusa runa nishapaq
riqsin. Chayrayku aligriyanqallapa. 10Uk
kusa imayjun kriyiq-shuypaqa, tukuy
imankunata tukchir chinqachirpis, ama
llakinqachu. Ashwan aligriyanqa. Chaqa
chay mana kriyiq imayjunkunaqa,
qiritukunapa tuktun yupay, das
chinqayanqa. 11Rupay kusata rupaya-
tinqa, ¿manachu qiritukuna ñutkutin,
tuktunkunaqa shumaq kashanmantaqa
ñutkur das chakin? Chaynumi chay
tuktukuna yupay, chay mana kriyiq
kusa imayjunkunaqa, chay imankunata
tantakushankunawanqa, pulla
chinqanqa.

Imakunapi rikarirmapis shachinakushunllapa

12Kusa shumaq runami kanqa, riqchaq
imakunapi rikarir shachinakuqqa.
Chaymi wanutinmapis, Dyusqa
kurunata qurna tukuy tyimpupaq
kawsachinqa. Chaqa payta tukuy
munaqkunataqami chayllata arnisha.
13Uk runa imapi rikarir uchakunarqa,
Dyusta ama uchachanqachu: Paymi kay
imata rurachimanayan nirqa. Dyusnin-
chikqami mana ima riqchaq uchakuna-
taqa ruranchu. Chaynulla payqa mana
mayqantapis ima mana allinkunataqa
rurachinchu uchakunanpaqqa. 14Nataq
uk runataqami paypa yarpuynin mana
allin kashanrayku, animachin mana
allinkunata rurar uchakunanpaqqa.
15Chaymi chay mana allin yarpuynin-
kuna shunqunpi ratakur, uchakuchin.
Chaynami mana tantyakarchu uchakur-
llana, wanun.

16Munashay kriyiq masiykuna, amami
imamantapis ingañakankillapachu.
17Chaqa Dyusninchikmi unaq
syilumanta-pacha tukuy chiqap allin
kaqkunata qumanchik. Paymi rurasha
tukuy riqchaq syilumanta achkirachi-
maqninchikkunata. Chaynulla kusa allin
kashannullami maydiyapis kar, mana
kambyakanqachu llantu pasaq yupayqa.
18Paymi imakunatapis kusa allinlata
riman. Chaymi chay rimashankunapi
kriyishanaqa, washar mushuq kawsay-
tana qumanchikllapa. Chayraykumi
payqa tukuy rurashankunamanta
akramanchik, punta wamrankunana
kanallapapaq.

Dyus rimashanta kasushun

19Munashay kriyiq masiykuna, allita
uyakuyllapa ukkuna rimatinqa. Ama
dasqa rimayllapachu. Naypaqtaqa
yarayllaparaq, chaymanta rimanayki-
llapapaqqa. Ama das piñakur yakapa-
kayllapachu. 20Chaqa piñakuq
runaqami, Dyus munashantaqa mana
ruranchu. 21Piru qamkunaqa, Dyus
munashanlata rurarna tukuy mana
allinkunata, chaynulla kusala saqra
millanaypaq uchakunata imaqa
dijayllapana. Ashwanmi Dyuspa
rimayninta shumaqta intrakar
kasuyllapa. Chaqa paypa rimayninmi
kusa pudirniyjun kar, shunquykillapa-
piqa ratakushana washakanaykillapa-
paq.

22Chayraykumi Dyuspa rimayninta,
ama uyakurlachu allita intrakar

rurayllapa. Piru “Nuqami allin runa kar, rimayninta uyani” nir mana kasurqami, ingañakayankillapa. 23Chaymi mayqanpis Dyuspa rimayninta uyakur mana kasurqa, uk runa ispijupi qaqllanta rikaq yupayla. 24Chaqa chay ispijupi kaqqa chaypi karqa, qaqllanta rikayan “Kaynu kani” nirmapis. Chaymanta ashurqa, dasna qunqar, mana yaĉhannachu imanumi qaqllan karan nir. Chaynullami chay mana kasukuqkunapis, Dyuspa rimayninta uk ratulapaq uyan. Chaymantaqa manana uyakushantaqa kasunllapanachu. 25Ashwan washakananpaq, Dyus mantakushankunata kasur, chaylata rikar mana qunqar, chay rimashanlata ruratinqa, Dyusqa kusa shumaqpaq riqsir tukuy imapi yanapanqa.

26Uk runa, “Nuqa allin Dyusniypi kriyiq kani” nir yarpuqqa, ama mana allinkunata rimananpaqnachu tantyachinqa qallunta. Mana qallunta tantyachiqqami: “Allin Dyusniypi kriyini” nirqa, paylla ingañakayan. Chaynu tukurqami mana chiqaptaqa Dyuspi kriyinchu. 27Ashwan kaynuraqmi Taytanchik Dyuspa kusa allin shumaq yaĉhachikuyninqa: Watukur yanapanapaq chay qischakaq wakchitakunata, byudakunata, ima. Ama rurashunpischu runakunapa mana allin rurayninkunataqa, ama riqchaq uchayjunna kanallapapaq.

Imayjun mana imayjuntapis chayllata rikaypaq

2 1Qamkuna kriyiq masiykuna, kusa pudirniyjun Amitunchik Jesucristupi kriyiqkuna karqa, tukuyta munayllapa, ama wakinlatachu. 2Yarpushunllapa kayta: Kriyiq masiykuna, tantakasha katkillapa, ĉhamunman ishkay runakuna. Uknin uru surtijayjun, mudanankunapis kusa ĉhaniyjun. Uknin-shuypaqa mana imayjun, lliki ishkiyaq mudananmapis. 3Chaymanta chay kusa imayjun chayta ninkimanllapa: Kay shumaq samanapi samay nir.

Chaymanta chay mana imayjunta-shuypaqa ninkimanllapa: Chayllapi qamqa shay, manaqa chay pachapi tay nir.

4Chaynu tukurqami, jwis yupay tukuyankillapa, mana allin yarpuynikillapawanqa. Chaqa ukninta shumaqta rikayankillapa, ukninta-shuypaqa mana.

5Munashay kriyiq masiykuna, ¿allinchu kanqa chay mana imayjunkunata pinqar chaynu ruranapaq? Uyakuyllapa nuqa kay nishayta: Dyusmi kay pachapi runakuna mana imayjunkunataqa, ashwan akrasha paypina kriyinanllapapaq. Chaymi chay kriyishankunana paykunapaqqa imankuna yupayqa kanqa. Chayna chay mana imayjunkunana Dyuspa pullan tanqa, shumaq mantakuyashanpina. Chayllatami arnisha Tayta Dyusqa tukuy payta munaqkunataqa. 6Nataq qamkuna-shuypaqami chay mana imayjunkunata pinqar, kusala imayjunkunalata shumaqta rikankillapa. ¿Piru manachu kwintata qukankillapa chay kusa imayjunkunaqa kusata qischar ingañashurllapa kusa imayjun tikrakasha, chaynulla aysaĉhakur ima awturidadkunaman apashunllapa nirqa? 7Chaynullami paykunaqa Amitunchik Jesucristutapis ĉhiqnir, mana allinkunata rimanllapa.

8Dyus nitin mantakushankunapimi nin: “Llakiy runa masikikunapaq, imanutaq qampa kwirpuykillapaq llakinki chaynulla” nir. Chaymi chay nishannulla rurarqa, Dyuspaqqa kusa allinta rurayankillapa. 9Piru mana imayjunkunata pinqar, kusa imayjunkunalata munarqa, Dyus mantakushanta mana kasushaykillaparayku, paypa

naypanpiqa uchayjunna kankillapa.
10-11Chaqa Dyus mantakushanqami
ninpis: “Runa kar, warmi karpis, ama
ukwan ukwan punuyllapachu. Ama
wanuchikuyllapachu” nir. Chaymi uk
runa, Dyusta kasunanrayku mana
ukwan punuyarpis, piru wanuchikurqa
uchayjunna. Chaqa Dyus mantakushan-
taqa manari chiqaptaqa kasuyanchu.
Chaymi Dyusninchik mantakushan-
kunata kasuyar, ashlilata mana
kasushaqa, payqa tukuy mantakushan-
paqna kastigamanchik, mana kasushay-
kichu nir. 12Allita yaĉhashaykillapanu,
Dyusmi rikamanchik, allintachush
Wamran Jesucristupi kriyinchikllapa
manaqachu mana nir. Chayrayku imata
rurarpis, imata rimarpis Washakuq
Jesucristupaq yarpur kawsaypaq.
Chayna pay yanapamasha ama ima
mana allinkunata ruranapaq. 13Allita
yaĉhayllapa, Dyusninchikmi chay mana
llakipakuqkunataqa, mana llakipanqa-
chu. Piru chay
llakipakuqkunata-shuypaqa, llakipanqa.

Jesucristupi kriyirqa, rurashun pay nishanta

14Kriyiq masiykuna ¿allinchu kanqa
uk runa shiminlawan “Nuqaqa Jesucris-
tupi kriyini” ninanpaq? Jesucristupi
allipta kriyirqa, pay nishanta ruranman.
Yanqalla kriyini nir, mana kasurqa,
mana washakayta puytinchu. 15Ma
yarpushun, uk kriyiq masinchik bidanta
pasananpaq mana mudanayjun, mana
mikunayjunchu kanman. 16Chay-
mantaqa mayqannikillapa chay kriyiq
masinchikta mana imata qur, mana
imawanpis yanapar, ninkimanllapa:
Dyus yanapashunqa. Rir, mishkita
mikur, imawanpis quñukuy nir.

Chaynu nirqa, ¿Jesucristupi imanu
kriyiqtaq kankillapa? 17Mana
yanaparqa, yanqa shimikilawan
kriyinkillapa. Manami alliptaqa tukuy
shunquykiwanqa kriyinkichu. Chaqa
chaynu karqa, Jesucristo nishantaqa
manari rurayankillapachu.

18Mayqanllaqa niyanqa:

—Qamqami Jesucristulapi kriyinki,
piru mana yanapakunkichu.
Nuqa-shuypaqa runa masiyta imapipis
yanapani, allinta tukur.

¿Imanutaq rikachimayta puytinki
Jesucristupi kriyini nir, pay mana nishanta
rurarqa? Piru nuqaqami, Jesucristo
nishanta rurar, puytini rikachishuyta,
alliplata paypi kriyini nir. 19Qamqami
Dyusqa ukla nir kriyini ninki. Mana
kasushaykirayku dyablukuna yupay
rurayanki. Chaqa dyablupismi kriyin, Dyus
kan nir. Chaymi chaynu kriyir manchakur
chukchukyarllapamapis, mana kasunchu.
20¡Ay, runa yaru! ¿Imanutaq puytiyman
intrachishuyta? Kriyirla, mana allin
kaqkunata rurarqa, mana washakankichu.
Chaqa yanqallari kriyinki. 21Kwintata
qukayllapa. Unay rukunchik Abrahamtami,
Dyusqa niran: “Munamayarqa wamraykita
nuqarayku wanuchiy” nir. Chaymi
wamranta wanuchinanpaqna katin, Dyusqa
“Kayqami allita kriyiman” nir, mana
wanuchichiranchu. Ashwanmi paytaqa
uchankunamanta pirdunar, mana uchayjun
runapaqna riqsiran. 22Abrahammi kriyir,
kasuran Dyusta. Chaymi Dyusninchik
yanaparan, mas allita paypi kriyinanpaq.
23Chaynumi Dyus nitin iskribikashakunaqa
kumplikaran: “Abrahammi allita Dyuspi
kriyiran. Chaymi Dyusninchikqa riqsiran
mana uchayjun runapaqnachu”. Chaymi
paypaqqa niqllapa: “Dyuspa amigunna”
nir. 24Chaynu allita kasushami, Dyusnin-
chikqa wamrankunapaqna riqsimanchik.
Piru yanqa rimarla kriyishaqa, mana.

25Yarpuyllapa chay warmi Rahab
shutiqpipis. Payqami kusa waynasapa
karan. Chaymantaqa Dyuspi kriyir,
paylatana kasuran. Chay warmisitami

Israel runakunapa riparakuqninkunata, wasinpi pakar uklaw nantana kaĉharan, kuntraqninkuna ama tarinanpaq. Chayraykumi, Dyusninchikqa chay warmitaqa, tukuy uchankunamanta pirdunar, manana uchayjunpaqnachu riqsiran. 26Chaymi yaĉhanchik, kusa allinmi Dyusta kasunapaq nirmapis. Chaqa ¿manachu kwirpunchikpa amaynin tukukatinqa wanunchikna? Chaynullami rimarla kriyini nir mana allinkunata rurayarqa wanusha yupayna kanchikllapa.

Qallunchikta tantyakachishun

3 1Kriyiq masiykuna, kay yaĉhachikuqkunatami Dyusqa masta rikar yaĉhamanchik allintachush paypaq yaĉhachikunchik nir. Chaymi kay nuqanchikkunamanta yaĉhachikuq kayta munarqa, Dyus nishanta karanta rurashunllapa. 2Yaĉhashanchiknu tukuy-ari pantar uchakunchik. Chay mana pantar allinlata rimaqqami kusa allin runa, kusa intrakaq ima. Chaynu karmi tukuy kwirpunta imapipis tantyakachiyta puytin.

3Yaĉhashanchikllapanu, ¿manachu bistyapa aqrunman frinuta ĉhuranchik kasumanapaq? Chay taksha frinitulawan puytinchik chay atun animalta purichiyta may munashanchiktapis. 4Kwintata qukashun chay atun barkukunapaqpis. Kusa atun katinmapis, wayrakuna kumsar uklawta apayatinpis, runakunaqa uk palitalawan tikrar, puytinllapa apayta may munashantapis. 5-6Chaynullami qallunchikpis. Kwirpunchikmanta mas uchkulala karmapis, kusata alabakan, “Tukuy imatami puytini rurayta” nir. ¡Ayayay! ¡Qallunchikqami ninapa chispitannu! ¿Manachu ninapa chispitan mirar rupachin kusa achka muntikunata? Chaynullami qallunchikpis, kwirpunchikpi kar, tukuy ima riqchaq mana allinkunata rimachimanchik. Infyirnumanta dyablupa yarpuyninkunami qallunchikta mana allinkunata rimachir, bidanchikta dañan, kusa uchayjunna kanapaq.

7Runaqami mansuchayta puytin tukuy riqchaq utiq animalkunata, pariq kurukunata, yakupi taq kurukunata, largu kurukunamatapis. Tukuy chaykunatami mansuchayta puytin. 8Piru mayqanpis manami qalluntaqa tantyachiyta puytinllapachu. Qallunchikqami uk bininu wanuchikuq yupay. Chaymi dasla mana allinkunata rimachir uchakuchimanchikllapa.

9¡Ay imatataq yaĉhanchikllapa! Chay qallunchiklawan Taytanchik Dyusta shumaqta alabanchik. Chaymantaqa dasna runa masinchikkunata musyanchik. Runakunataqami Dyusninchikqa paynu rikĉhaqta rurasha. Chaynu katinqa, ¿pitaq kanchik musyanapaq Dyus rurashantaqa? 10Kriyiq masiykuna, manami allinchu ashlilata chay shiminchiklawan Dyusta alabar, chaymanta musyakunapaqqa. 11Ma, yarpuyllapa. ¿Yaku nasimuqmantachu lluqshiyta puytinman mishki yakuwan, ayaq yaku? 12Uyamay kriyiq masiykuna, ¿uba yuraqachu puqunman iguskunata? ¿Manaqachu igus yurapis puqunman asaytunakunata? ¡Manami! Chaynullami kaĉhi yaku nasimuqmantapis, mana mishki yaku lluqshiyta puytinchu.

Kaynumi kawsanllapa Dyusmanta yaĉhakuqkunaqa

13Qamkunamanta uk yaĉhachikuq kusata yaĉhar intrakaq karqa, rikachikunqari chay imanu kashantaqa. Chayna wakinkunapis rikar chayllata rurananpaq. Qamkunamanta uk kusa yaĉhaq karqari, ama kusa kani nir alabakarchu shumaqta kawsanqa. 14Piru mayqannikillapa kusa yaĉhaq kani

nirmapis, inbidyusu kar tukuy imayjun kayta munarqa, ama “Kusa runa kani” ninqallapachu. Chaqa chaynu tukurqami chiqap kaqmanta mana allintachu tukuyanllapa. 15Chaymi chay yaĉhayninllapaqa, mana Dyusmantachu kanqa. Ashwanmi runakunapa yaĉhaynin, chaynulla dyablupa yaĉhaynin imana kayanqa. 16Chaqa chay inbidyusukuna, tukuy imata munaqkunaqa, imanupis mana shumaqta kawsaytaqa puytinllapachu. Ashwan mana allinkunata tukurmi kawsanllapa.

17Piru Dyuspa yaĉhayninwan kaqkunaqami manana chaynuchu kawsanllapa. Paykunaqami kusa shumaqta kawsanllapa, manana uchakurchu. Manana piñakunllapapischu. Manami wakinkunalatachu uyakunllapa. Ashwan kusa llakipakuqkuna karmi, allinkunalata ruranllapa. Mana imatapis pakarchu, allita rimanllapa. Yaĉhachikushannullami kawsanllapa. 18Chay shumaq tananllapapaq yaĉhachikuqkunaqami, imallataqa tarpuq yupay, shumaqna kawsanllapa. Chaymi maydiyaqa manana ĉhiqninakur imachu rurayanqa pullana Dyus munashantaqa.

Ama kay pachapa imankunata munapakuyllapachu

4 1¿Imapaqtaq qamkunapura anyanakur, maqanakur ima kawsankillapa? Chay mana allinkunata munashaykillaparaykumi, mana shumaqtaqa kawsankillapachu. 2Qamkuna imata munar, mana kunsigiyta puytir, wanuchikunkillapa kunsiginaykillapakaman. Chaynu imata munarqa, kusata inbidyanakur, maqanakunkillapa. Chaqa Dyusta mana mañarmiri, mana kunsigiyta puytinkillapachu munashaykillapataqa. 3Mañakunkillapapismi gustuykillapalata ruranaykillapapaq. Chaymiri Dyusqa mañakushaykillapataqa mana qushunllapachu.

4¡Ay, qamkuna Dyuspi mana allita kriyir, ukpi ukpina yarpuqkuna! ¿Manachu yaĉhankillapa kay pachamanta kaq tukuy imakunata munaqkunaqa Dyuspa kuntranna kanchikllapa nir? Chaymi mayqanpis kay pachamanta kaq tukuy imakunata munaqkunaqa, Dyuspaqa kuntranna tikrakayan. 5Chaqa allita yarpuyllapa, Dyus nitin iskribikashakunapimi nin: “Dyuspa Ispiritunmi qamkunapi kawsan. Payqa, munashurllapa kusa silusu. Chaymi mana munanchu paymanta chiqanchakanallapapaqqa” nir. 6Piru Dyusmi kusa allin kar kusata yanapamanchikllapa. Chaqa chay iskribikashakunapimi nin:

> “Dyusqami kusa kani niqkunamantaqa chiqanchakan.
> Piru chay mana kusa kani ima niqkunata-shuypaqa kusalata yanapan” nir.

7Chay-ari Dyuslata tukuy shunquykillapawan kasur, dyablutaqa ama kwintacharchu shachinakuyllapa. Chaynuqami qamkunamantaqa ashunqana. 8Chayna Dyusman tukuy shunquykillapawan qimikayllapa. Chayta ruratkillapa, Dyuspis qamkunaman shamuyanqa. Uyankillapa uchayjunkuna: Uchayjun makikillapata paqar, amana uchakuyllapachu. Uyankillapa, qamkuna tukuy shunquykiwan Dyusta mana munaqkuna: Amana ima uchatapis rurayllapachu. Ashwan Dyusninchiklatana munayllapa, shunquykillapapis chuya yaku yupay shumaq kananpaq. 9Mana allinta tukushaykillaparayku llakir, waqayllapa. Kananqa asikuyta dijarna, waqayllapa. Aligriyayta dijarna, llakiyllapa. 10Chaynulla ama kusa kani nirchu tukuy shunquykillapawan Amitunchiklata kasuyllapa. Chaynuqami

kusa puytiqpaqna tikrar, aligriyachishunqallapa.

Amami rikar yaĉhanakushunllapachu

11Kriyiq masiykuna, amami washaykillapata rimapanakunkillapachu. Chaqa kriyiq masikipa washanta rimar, jwisnu tukur rikar yaĉharqa “Dyus mantakushanmanta mas puytiq kani” niq yupayna kankillapa. Chaynu kusa mas puytiq kani nirqa, Dyus mantakushanta kuntrar manana kasuyankillapachu. 12Dyuslami mantakushanta qumashanchik. Paylami jwisninchikpis. Chaymi payla puytin runakunata rikar yaĉhar washayta, manaqa chinqachiymatapis. Piru qamqa, ¿pitaq kanki rikar yaĉhanaykipaq runa masikitaqa?

Manami yaĉhanchikchu allaq imami pasamashun nirpis

13Uyamayllapa qamkuna, tukuy imata munaqkuna. Ninkillapami: “Kananmi, manaqa allaqmi rishun chay may pwibluman. Chaymi uk añuta nigusyuta rurar, qillayta ganashun” nir. 14Piru manami yaĉhankillapachu imami allaqqa pasashuyanqallapa nirmapis. ¿Rantikashachuri bidaykillapaqa? ¿Manachu puktaymaqa uk pachapi rikarir, qashan das chinqan? Chaynullami bidaykillapawanpis pasan. 15Ashwan chay yarpuyashaykillapata ruranarqa, niyllapa: “Amitunchik munatinmi, kawsar imatapis rurashun, manaqa mana” nir. 16Piru qamkunaqa, mana chayta yarpurchu, kusana kani niyankillapa. Manami chayqa allinchu. 17Uk runa, Dyus nishanta yaĉhar, kaymi allin ruranaypaq nir mana rurarqa, uchayjunna.

Uyakuyllapa kusa imayjunkuna

5 1¡Uyakuyllapa kayta kusa imayjunkuna! Diyakunami ĉhamunqa kusata qischakanaykillapapaq. Chaypaq waqar, qayĉhakuyllapa. 2Tukuy chay ĉhaniyjun imaykillapaqami ismunqa, kusa shumaq mudanaykillapapis kurur tukukanqa. 3Chaynulla uruykillapa, qillaynikillapapismi muqusyanqa. Chaynu muqusyarmi uk tistigu yupay kuntraykillapa tikrakanqa: “Mana imayjunkunata mana yanapachimashaykichu” nir. Achka qillayta munashaykillaparayku, chay mana allin yarpuynikillaparayku ninapi rupaq yupay chinqar tukukankillapa. Jwisyu diya ĉhamuyatinqami, mana imayjunkunata miĉhar, imaykillapata tantakunkillapa. 4Mallki tantaq runakunata mana pagrashaykichu. Chaymi pagunkunaqa rimaq yupay, Dyusman mañakusha. Qamkunapa kuntraykillapa shasha, ingañashaykillaparayku. Kusa puytiq Dyusninchikmi uyasha chay trabajaqkunata, pagunkunapaq mañakuqta. 5Kay pachapimi qamkunaqa kusa shumaq bidata pasar, kwirpuyki munashanlata rurar, animalkuna yupay gurduyashaykillapa. Listunami kankillapa jwisyu diyapi wanuchikashana kanaykillapapaq. 6Chaqa qamkunaqari kusa allin runakunata, mana allinta tukusha kanman yupay, wanuchiraykillapa. Piru chaynu ruratkillapamapis paykunaqa mana imalatapis rimaranllapachu.

Kriyir ama shaykurchu Dyusman mañakuyllapa

7Kriyiq masiykuna, allita kriyiyllapa Amitunchikpi. Payrayku qischakarpis, ama disanimakuyllapachu. Chaynulla ama yarpuyllapapischu: ¿Ima tyimpuraq shamunqa? Kusatami tardan nirqa. Yarpuyllapa uk tarpukuqpi. Payqami tarpukurqa, yarakun, tamya ishkir simillanta winachitin, allin kusichayjun kananpaq. 8Chaymi, imanutaq tarpukuq yarakun, chay yupay qamkunapis allita kriyir, ama disanimakurchu yarakuy-

llapa Amitunchik shamunankaman.
Chaqa pay shamunanqami shipchana.
9Uyankillapa kriyiq masiykuna. Rikamanapaq jwisninchikqami shipchamunna.
Paymi punkitunchikpina. Chaymi
willashunillapa, ama mayqannikillapapatapis kuntranta rimanaykillapapaq.
Chayna jwisninchikpa rikayninpiqa
amana kastigakashanachu kanaykillapapaq.
10Kriyiq masiykuna, Dyuspa rimaqninkunami kusata qischakashallapa.
Chaynu qischakarpis, masta kriyiranllapa Dyuspi. Mana disanimakurchu,
kusa allita yaĉhachikuranllapa paypaq.
Paykunami rikachimanchik, chaynu
qischakarpis, ama chiqanchakanapaq
Dyusninchikmanta. 11Uk kriyiq
masinchik qischakar, allita Dyusninchikpi kriyirqa, kusa shumaqmi kanqa
nuqanchikkunapaqqa. Qamkunaqami
uyapashaykillapa, Jobmi kusata
qischakarmapis shachinakur allita
sirbiran Dyusninchikta nir.
Chaymantaqa Dyusninchik llakipar,
kusata yanaparan. Kwintata qukayllapa:
Dyusninchikqa kusa allita yaĉhan
llakipakuyta. Chaymi uchayjun
kashamapis, kastigamananchikmantaqa
ashwan pirdunamanchik.
12Piru kriyiq masiykuna, tukuy
nishushaymanta masta willashunillapa ama
juranaykillapapaq. Amami syilupaq, kay
pachapaq rimarmapis jurayllapachu.
Chaymi imapaqpis “Chiqap” nitkillapaqa,
chiqap kanqa. “Mana” nitkillapapis, mana
kanqa. Rimashaykillapataqa rurayllapa,
Dyusninchik ama kastigashunanllapapaq.
13Mayqannikillapa qischakar
llakiyarqa, Dyusman mañakuyllapa.
Mayqannikillapa aligri karqa takir ima
Dyusta alabayllapa. 14Mayqannikillapa
qishaq karqa, willayllapa kriyiqkunata
rikar yaĉhachikuqninkunata, paykuna
shamur, Dyusman mañakunanllapapaq.
Chayna Amitunchikpa shutinpi mañakur
kwirpunta asaytiwan salanqallapa.
15Tukuy shunqunwan kriyir, mañakutinllapaqami, Amitunchik chay qishaqtaqa
alliyachinqa. Mana allinta tukur
uchakusha katinmapis, uchankunamanta pirdunanqa. 16Chayrayku mana
allinta tukurmapis, ama pakayllapachu.
Ashwan kriyiq masinchikkunata
niyllapa: “Kay ima mana allintami
tukusha kani” nir. Chayna uknikillapapaq uknikillapapaq Dyusman mañakuyllapa, uchaykillapata pirdunar,
alliyachishunanllapapaq. Uk kusa allin
runa tukuy shunqunwan mañakutinqa,
Dyusqa uyar, tukuy mañakushanta
ruran. 17Yarpushun Dyuspa rimaqnin
Eliaspi. Payqami nuqanchik yupay
runala karan. Piru tukuy shunqunwan
Dyusman mañakutin, kimsa
añu-y-midyuta tamya mana ishkiranchu.
18Chaymanta qashan tamya ishkinanpaq
mañakutinqa, allipta ishkimuranna.
Chaymi tarpukashakuna allipta winatin,
shumaq kusichakuna karan pachapiqa.
19Kriyiq masiykuna, qamkunamanta
uk kriyiq masikillapa uchakur,
Dyusmanta ashusha katin, mayqannikillapa Dyusman qashan tikramurqa, kusa
allinta rurasha kanqa. 20Chaynuqami
chay uchayjunpa bidanta washayan
wanunanmanta. Chaynullami Amitunchikpis pirdunanqa kusa achka
uchankunamanmatapis.
Chaynumi kanqa.

1 Pedro

Pedrupa punta kaq kartan

Kay kartataqami apustul Pedro iskribiran. Payqami Amitunchik Jesucristuwan purir, yaĉhachikutin uyakuran, chaynulla milagrukunata ruratinpis rikaran ima. Chaymi Amitunchik Jesucristuqa Pedruta akraran apustulnin kar, tukuy uyapashanta, rikashanta ima parlakur intrachikunanpaq. Chayraykumi Pedrupaq mas intrakanarqa liyishun San Mateo 14.22-33; San Marcos 8.27-33; 9.2-8; 14.66-72; San Lucas 5.1-11; San Juan 1.40-44; 21.15-19; Hechos 2.1–5.42; 8.14-25; 10.1–11.18; 12.1-19; 1 Corintios 9.5; Gálatas 2.6-16.

Pedruqami kay kartataqa iskribiran Roma pwiblupi kayar, maylapipis kriyiq masinkunapaq. Chaymi payqa iskribir intrachiran Jesucristupi kriyishanrayku qischakarmapis shachinakunanllapapaq nir.

Pedrumi saludakun

1 [1]Kriyiq masiykuna, nuqami Pedro kani. Nuqatami Amitunchik Jesucristo paypa apustulnin kar yaĉhachikunaypaq akramasha katin, kay kartata iskribimuni qamkuna, Dyus akrashan uk ratulapaq kay pachapi kawsaqkunapaq. Chaqa uk furastiru yupay tankillapa Ponto pachapi, Galaciapi, Capadociapi, Asiapi, Bitinia pachakunapi ima. [2]Chaqa qamkunapaqmi Taytanchik Dyusqa, unaymanta-pacha yaĉhaqllana kar akrashushallapa paylapaqna kanaykillapapaq. Chaymi Tayta Dyusqa uchaykillapamanta llakipashurllapa, Santu Ispiritunrayku kusa allinpaq tikrashuranllapa Jesucristulatana kasur kawsanaykillapapaq. Chayna pay yawarninta iĉhashanrayku shumaqchakashana kanaykillapapaq. Chaymi Taytanchik Dyusman mañakuni tukuy imapi yanapar, kusa shumaqta kawsachishunanllapapaq nir.

Jesucristupi kriyir aligriyar kawsashunllapa

[3-4]¡Alabashun Amitunchik Jesucristupa Taytan Dyusta! Chaqa kusa allin payqa. Chaymi llakipamarninchikllapa Wamran Jesucristuta wanushanmanta kawsachimuran, paylapina kriyir manana unay kawsayashanchiknullanachu kawsanallapapaq. Chaynu paylata kasurqami "Maydiyaqa Dyuswan syilupi kawsayashun" nir kunfyakanchik. Chaymi chaypiqa mana ismuq, mana chakiq, chaynulla mana tukukaq irinsyanchikta qumashunllapa. [5]Chaqa Taytanchik Dyusmi kusa pudirniyjun kashanrayku paypi kriyisha kuytamanchik. Chaymi tukuy nishankuna kumplikatinnaqa, Jesucristo shamur washamashunllapa.

6Chayraykumi qamkunaqa kusata
aligriyankillapa, michka kay tyimpu-
kunapi ratulapaq riqchaq imakunapi
qischakarmapis. 7Piru chay qischakay-
kunaqami sirbimanchik intrakanapaq
Tayta Dyusqa allinpaq riqsimanchik nir.
Chaqa imanutaq urumataqa ninapi
chulluchir tukuy chay mana allin
kaqkunamanta akranllapa. Chaynumi
qamkunapis qischakar imaqa allinlata
ruraqkunana tikrakankillapa. Piru
yaĉhashanchikllapanu uruqami
tukukan, ashwan qamkuna chay
kriyishaykillapaqami mana maydiyapis
tukukanayjunchu. Chaynu allita
kriyitkillapaqami, Jesucristo shamur
kusata aligriyar, alabar, “Chiqaptami
munamashaykillapa” nishunqallapa.
8-9Qamkunaqami Jesucristuta mana
pay payllata rikasha karmapis kusata
munankillapa, chaynulla kusata paypaq
yarpukunkillapa ima. Chaymi chaynu
kriyir washakayanchikllapa nir
yaĉharqa, kusala shumaq ukmanta
mana shaykuq aligriyankillapa,
¡Amitunchikllapaqamiri kusala chiqap
llakipakuq kar, llakipar washamashan-
chikllapa! nir.
10Unay tyimpupimi Dyusqa rimaqnin-
kunata kaynu rimachiran: “Maydiyaqa-
shi runakunata llakipar washayanqa”
nir. Chaynu Dyus rimachishanpaqmi,
chay rimaqninkunaqa chaylapi yarpuq-
llapa: Imanutaq chay washakayqa
kanqa nir. 11Nataq Jesucristupa
Ispiritun Dyuspa rimaqninkunata
yaĉhachiran kaynu: “Dyuspa Akrashan
Cristunmi kusata qischakar wanunqa.
Wanushanmanta qashan kawsamur,
tukuy kuntraqninkunata binsirnaqami
rinqa syiluman allita tukuy imata rikaq”
nir. Chaymi Dyuspa rimaqninkunaqa
kusata yaĉhayta munaranllapa Ispiritu
nishanta: “¿Piraq chay qischakaq
runaqa? ¿Ima tyimpuraq kanqa?” nir.
12Chaynu nir kusalata yarpupakutin-
llapami, Tayta Dyusqa paykunataqa
intrachiran chay washakayqashi mana
paykunapa tyimpunpichu kar, ashwan
kanan tyimpukunaraq kananpaq nir.
Chaypaqmi kanankunaqa Jesucristupaq
tukuyla yaĉhachikuqkunataqa, Tayta
Dyusqa syilumanta Santu Ispiritunta
kaĉhamur yanapatin, yaĉhachikutin-
llapa kriyirna washakanllapa. Chaynu
katinmi chay washakaypaqqa
angelkunamapis mana intrakashanllapa-
rayku, kusalata intrakayta munanllapa:
¿Imanu kartaq Tayta Dyusqa, kusala
uchayjun runakunataqa washayanqa?
nir.

Dyusqami munan allinlata rurar kawsanallapapaq

13Chayraykumi kusa allita yarpur,
tantyakar ima kusa allinlata kawsay-
llapa. Chaynuqami kusa allita kamaka-
sha yupay kayankillapa kanqa
“Dyusninchikmi kusa allin kar,
Jesucristo qashan shamutin, tukuy
imapi yanapamashunllapa” nir.
14Chaymi Dyuspa chiqap wamran-
kunana karqa, amami imanutaq unay
manaraq Dyusta riqsiyarmaqa kawsaq
kankillapa, chaynuqa kawsankillapana-
chu. 15Ashwanmi chaykunataqa dijar,
tukuy imapi kusa allinlatana kawsay-
llapa, imanutaq akrashushallapa
Dyusninchikmaqa allinla chaynu.
16Chaypaqmi Dyus nitin iskribikasha-
kunapiqa nin: “Kusa allinlata kawsay-
llapa, imanutaq nuqamaqa kusa allinla
kani chaynu” nir.
17Chaqa allita yarpuyllapa: Taytan-
chikllapa Dyusqami mayqantapis mana
ukmanta ukmantachu rikamanchikllapa.
Ashwanmi tukuylata imatapis rurashan-
chiknulla karanlata rikar yaĉhamanchik-
llapa nir. Chaymi qamkuna Dyusnin-
chikta “Taytay Dyus” niqkunaqami, kay

pachapi uk ratulapaq kawsayashaykillapapiqa, payta mancharla kawsankillapa. 18Chaqa qamkunaqami, unay rukuykillapakuna yupaylla manana washakanaykillapapaq katkillapamapis, Tayta Dyusqa washashushallapa. Piru chay washashunanllapapaqqami, Tayta Dyus pagrakusha. Chaynu pagrakurmapis, manami chay tukukanayjun urukuna, platakunawanchu pagrakusha. 19Ashwanmi Tayta Dyuswan pullachamanallapapaqqa, Jesucristo kusala shumaq yawarninwan rantimaranchikllapa. Chaqa payqami nuqanchikkunapaq wanuran uk kusala allin uyshita yupay. 20Chaypaqmi Tayta Dyusqa manaraq kay pachata rurayarlla, nishallana karan: "Wamraymi wanunqa runakunata washananpaq" nir. Chayraykumi, kanankunaqa Jesucristuqa shamusha llakipar ima washamanallapapaq. 21Chaqa Jesucristuraykumi, qamkunaqa yaĉhankillapa imanumi Tayta Dyusqa payta wanushanmanta kawsachimur pullakuran nir. Chaymi qamkunapis tukuy chaykunata yaĉharqa, allita Tayta Dyuslapi kriyir yarakuyankillapa maydiya pullakushunanllapakaman.

22Piru Santu Ispiritu yanapashutinllapami chiqap Dyus nishanta intrakashaykillaparayku, allitana kwintata qukashaykillapa, shumaqta kawsar uknikillapata llakipanaykillapapaqmapis. Chaymi kananqa uknikillapa uknikillapa kusa allinla tukuy shunquykillapawan, tukuy jwirsaykillapawan ima llakipanakunkillapa. 23Chaqa chay kriyishaykillaparaykumi, mushuqmanta nasisha yupay kankillapa. Piru manami taytaykillapa, mamaykillapa kay pachapi uk ratulapaq chay paykunamantachu nasishaykillapa. Ashwanmi Tayta Dyuspa rimanan tukuy tyimpupaq chaypi kriyishaykillaparayku, mushuqmanta nasishaykillapa yupayqa.

24Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi nin:

"Tukuy runakunami qiwa yupay uk ratulapaq.
Chaynu katinmi yaĉhayashan, puytiyashanmapis,
qiwapa tuktun yupay mana tukuy tyimpupaqchu.
Chaqa qiwa chakitin, tuktunmapis daskaqla ratan.
25 Piru Amitunchikpa rimayninqami tukuy tyimpupaq" nir.

Chaymi chay kusala shumaq rimayninllata qamkunatapis yaĉhachishushallapa washakanaykillapapaqqa.

2 1Chayraykumi tukuy mana allin kaqkunataqa amana rurayllapanachu. Ama ingañanakunkillapachu. Ama shimikillapalawan Dyusta kasuq yupay tukunkillapachu. Ama inbidyanakuyllapachu. Chaynulla dijayllapa tukuy washanchikta rimapanakuymatapis. 2-3Chaymi chaynu karnaqa, imanutaq uk wamritumaqa chiqap lichi kaqlata kusalata munan, chaynu qamkunapis Dyus nishanta kusala masta intrakayta munar kawsayllapa. Chaymi chaynuqa washakashaykillaparayku Amitunchikman masta qimikankillapa, "Kusala allin" nir yaĉharna.

Jesucristumi mana tukukaq shumaq rumi yupay

4Nishaykillapa: Amitunchik Jesucristutami chay mana paypi kriyiqkunaqa, uk mana sirbiq rumita yupay itakuranllapa. Piru Tayta Dyuspaqqami, Jesucristuqa uk kusala shumaq, kusala sirbiq rumi karan. Chayraykumi ashwan waran waranqa masta, Jesucristuman qimikayllapa. 5Chaynuqami Tayta Dyusqa qamkunatapis uk kusala shumaq rumipaq yupay tikrashunqallapa. Chaymi qamkuna chaynu kusa shumaq

rumi katkillapaqa, chay rumillawan
Tayta Dyusqa uk wasita ruranqa.
Chaynullapismi uk kusa shumaq
kurapaqna akrashunqallapa paytana
sirbinaykillapapaq. Chaynuqami, Dyus
munashanlatana ima rurar, uk kusala
shumaq ufrindita yupayna paymanqa
qimikankillapa aligriyachinaykillapa-
paqqa. 6Chaymi Jesucristullapaq Dyus
nitin iskribikashakunapi kaynu nin:
"Sión pwiblupimi ĉhurashaq
uk kusa shumaq, uk kusa sirbiq
rumita.
Chaymi chay paypi kriyiqkunataqa
kusata yanapatin
mana pinqaypiqa kidanqallapa-
chu" nir.
7Chaymi qamkuna chay kusala
shumaq rumipi kriyiqkunapaqqa, chay
rumiqa kusala sirbiq. Piru chay mana
kriyiqkunapaqqami, Dyus nitin
iskribikashannu kaynu nin:
"Chay llutakuqkuna kay rumiqa
mana sirbinchu nir itakushan-
llapami,
ashwan kusala shumaq rumipaq
tikrakasha" nir.
8Chaynullami ninpis:
"Chay rumipimi trumpisanqallapa"
nir.
Chaqa paykunaqami, Dyuspa
rimayninpi mana kriyinashanllaparayku
trumpisanqallapa. Chaynu
unaymanta-pacha mana kriyinashan-
llaparaykumi trumpisananllapapaqna
karanllapa.
9Piru qamkuna kriyiqkunaqami
Dyuspa kaqninkuna kusala allin
kanaykillapapaq akrakashaykillapa.
Chaynu karmi Dyuspaqqa kusala chiqap
kurankunana kankillapa, Dyus
munashanlatana ruranaykillapapaq.
Chaynulla paypa kaqninkunalana
kanaykillapapaq. Chaymi kananqa
tukuy chay tutaparaqmanta
lluqshishana kar, kusala shumaq
achkillapina kankillapa Dyus kusala
allin rurashankunatana parlakunayki-
llapapaq. 10Chaqa qamkunaqami,
unayqa Dyuspa mana kaqninkunachu
kaq kankillapa. Piru ashwan kananqami
paypa kaqninkunana kankillapa.
Chaynulla unayqa Dyusqa mana llakipa-
shuqllapalamapischu. Piru kananqa
kusalata llakipashuyanllapa.

Dyusta sirbinaykipaq kawsayllapa

11Munashay ukniykuna, qamkuna-
qami kay pachapiqa furastiru yupay,
mana tukuy tyimpupaqchu kankillapa.
Chaymi rugashunillapa, ama qamkuna-
lla munashaykillapata rurar kawsanay-
killapapaq. Chaqa mana allin yarpuy-
kunami, imanupis mana allinta rurachir,
Dyusmanta chiqanchamananchikllapa.
12Chay-ari allinkunata rurar kawsay-
llapa, chay mana kriyiqkunawanqa.
Chaynuqami michka qamkunapaq kusa
mana allinta rimayarmapis, kwintata
qukar ninqallapa: "Alliptami wak
runakunaqa Dyus munashanta
ruranllapa" nir. Chaymi ashwan Dyuspi
kriyirna, jwisyu diya ĉhamutinqa
Dyusta alabanqallapa.
13Amitunchikpi kriyishaykillaparaykumi,
kay pachapi kaq gubyirnuykillapata
kasuyllapa. Chaqa payqami kay pachapiqa
mantakuq-ari. 14Chaynulla kasuyllapapis
chay gubyirnuykillapamanta kaq wakin
mantakuqkunatapis. Chaqa paykunaqami,
kay pachapi mana allin ruraqkunata rikar
kastigananpaq numrakasha. Piru chay
allinta ruraqkunata-shuypaqa yanapanan-
paq. 15Chaqa Taytanchik Dyusmi munan,
kriyiqkunaqa tukuywan kusa shumaqta
kawsanaykillapata. Chaynami, chay
sunsunulla kawsaqkuna, chaynulla
Dyusninchikpaq mana allinta rimaqkuna-
mapis, manana imatapis mana allintaqa
rimananpaqnachu.

16Ukniykuna, puytinkillapami tukuy ima
munashaykillapata rurayta, piru allin
kaqlata. Kuytawkish “Tukuy imatami
rurayta puytini” nir rurayarqa, uchakusha-
mana rikaritkillapa. Ashwanmi tukuy
imata rurarpis Dyus munashannulla
rurankillapa paypi allita kriyishaykillapa-
rayku. 17Chaymi tukuylata rispitar
kawsayllapa. Kriyiq masikikunata llakipay-
llapa. Dyusta manchar shumaqlata
sirbiyllapa. Chaynulla gubyirnuykillapata-
pis kusala rispituwan kasuyllapa ima.

Qischakarpis shachinakushunllapa Jesucristo yupaylla

18Dyuspi kriyiq masiykuna, yaĉhashan-
chikllapanu tukuy patrunkunaqami mana
chayllachu. Wakin patrunkunaqami kusala
bwinu, mana das piñakunchu ima. Piru
wakinkunaqami, kusala malo, dasla
piñakun ima. Chaynu katinllapamapis
tukuy paykunatami kasunkillapa.
Qamkunaqakish yarputkillapa chay allin
kaqkunalata kasunallapapaq allin nir.
19-20Chaymi nishunillapa: Kriyishaykillapa-
raykula qischashutinllapa shachinakutki-
llapaqami, Dyuspa naypanpiqa kusala
shumaq kanqa nir. Piru mana allinta
ruratkillapa chaypaq qischashutinllapa-
qami, mana shumaqchu kanqa Dyuspaqqa.
21Chaqa Tayta Dyusqami, chaynu
qischakar imamapis payta sirbinallapapaq
akramashanchikllapa. Yarpuyllapa Jesucris-
tupi, payqami uchaykillapamanta
washashunanllapapaq chaynu qischakar-
mapis shachinakuran. Chaynu qischaka-
shanqami intrachimanchik, nuqanchikkuna
qischakarmapis, pay yupay shachinakuna-
llapapaq nir. 22Yaĉhashanchikllapanu
Jesucristuqami,

mana imalapimapis uchakuranchu.
Chaynulla manami llullakurlama-
pischu rimaran.

23Chaynullami chay kuntrankuna mana
allinta willatinllapapis, payqa manami
ima mana allintapis willaranchu.
Chaymi qischatinllapamapis, payqa
manami niranchu, maydiyaqa qamkuna-
tapis chaynu qischashaykillapa nirqa.
Ashwan tukuy chay mana allinta
ruraqkunata, Tayta Dyus tukuyta rikar
yaĉhaqpa makinman ĉhuraran payna
rikar yaĉhananpaq nir. 24Jesucristumi
kusalata qischakaran uchanchikllapa-
manta washamanallapapaq. Payllami
chuqri chuqri kruspi qischakar wanuran
uchanchikkunamanta allichar shumaq-
chamanallapapaq. Chaynuqami ruraran
uchanchikkunapaqqa wanusha yupayna
kar, amana uchakurchu shumaqtana
kawsanallapapaq. 25Chaqa unayqami
Dyusta mana kasuraykillapachu.
Chaymi uyshita chinqasha yupay
puriraykillapa. Piru kananqami Jesucris-
tumanna tikrakashaykillapa. Chaymi
payqa uk michikuq yupay kuytashuyan-
llapa, tukuy saqra imakunamanta
washashuyanllapa ima.

Masayjunkunaqa kaynu kawsanqallapa

3 1-2Kriyiq masiykunamanta, warmi
kaqkunata nishaykillapa: Qusayki-
llapata allita kasur shumaqta kawsay-
llapa. Chaynu shumaqta kawsatkillapa,
chay qusayki mana kriyiq karmapis
kwintata qukar ninqa: “Kriyishanray-
kumi waknuqa kawsan” nir. Chaymi
paypis Jesucristupi kriyinqa, kusa
shumaq rispituwan kawsashaykillapata
rikarla, mana imata willar ima
yaĉhachishaykillaparaykuchu. 3Kriyiq
masiykuna, manami anaykillapalapi
kusala ukmanta ñaqsakur, kusala
ĉhaniyjun urumanta rurakasha imata
yakakur chaynulla kusala ĉhaniyjun
raĉhpata yakakur imachu, kusa
shumaqqa kankillapa. 4Chaynu
anaykillapalapi mudakunaykillapa-
mantaqami, tukuy imapi allinla kaqpaq

yarpushaykillapa, chaynulla qusaykillapata kasushaykillapa kusala allinqa. Chaynu karmi, Tayta Dyuspa naypanpiqa kusala shumaq allin kayankillapa kanqa. 5Chaynumi karan unay tyimpupi warmikunapis. Paykunaqami Dyuslapi kusalata kunfyakar, qusanllapamatapis kusalata kasur ima kawsaqllapa. 6Yarpushunllapa rukunchikllapa Sarapaq. Paymaqami runan Abrahamta kusalata kasur, uk mantakuqpaqna riqsiran. Chaynumi qamkunapis rurayllapa qusaykillapawanqa. Chaqa chaynu Tayta Dyusta allita kasur, chaynulla qusaykillapata kasur imaqami, imanutaq chay warmisita Saramaqa mana imamantapis manchakur imachu kawsaq, chaynu kayankillapa kanqa. Chaynuqami Sarapaqa wamran yupayna kayankillapa.

7Qamkunapis ullqu kaqkuna, shumaqta kawsayllapa warmikillapawan. Yarpuyllapa: Warmikipismi kusata sirbin nir. Chaqa warmikillapaqari mana qamkuna yupay jwirsayjun karmapis, Dyuspa wamran kar, paywan maydiya kayanqa, qamkuna yupaylla. Chaymi warmikita rispitar shumaqta kawsayllapa. Chaynuqami Dyusqa uyapanqa payman mañakutkillapamapis.

Allin runakunami qischakan

8Nishaykillapapis: Shumaqta tukuynikillapa kawsayllapa, uk yarpuylana kar llakipanakur ima taytaykillapamanta mamaykillapamanta uknikillapawan yupay. Amami kusa kani nir imachu, llakipakur ima mana imayjun yupay kawsayllapa. 9Chaynulla mayqan ima mana allinta rurashutinllapapis, amami qamkunaqa mana allintaqa rurankillapachu. Mayqan jurapashutinllapapis, amami qamkunaqa jurapankillapachu. Chaymi imanu rurashutinllapapis Dyusman mañakuyllapa bindisir yanapananpaq. Chaqa Dyusqami shumaq bindisikasha kanaykillapapaq akrashushallapa. 10-12Chaypaqmi Dyus nitin iskribikashankunapiqa nin:

“Mayqanpis shumaqta kawsayta munaqqa,
ama ima mana allinta rimanqachu.
Chaynulla amami llullakunqalamapischu.
Chaqa Amitunchikqami allin kaqkunata kuytan.
Chaynulla mañakutinpis uyapan.
Nataq chay mana allinta ruraqkunamantaqami
payqa chiqanchakan.
Chayraykumi qamkunaqa, ama ima riqchaq mana allintaqa rurarchu,
ashwan allinlata rurar shumaqchanakur ima kawsayllapa”.

13Allita yarpuyllapa: Maydiyapis allinlata rurar kawsatkillapaqa, mana mayqanpis qischashunanllapapaqqa allin yupaychu. 14Piru allinlata rurar kawsashaykirayku qischashutinllapamapis, Dyuspaqqa kusala shumaqna kankillapa. Chaymi chayta yaĉharqa, ima pasashutinllapapis amami manchakunkillapa imalapischu, chay mana allinta rurashuqkunamantaqa. 15Ashwanmi tukuy shunquykillapawan Amitunchiklapi yarpukunkillapa. Chaymi ninkillapa: “Kusala puytiq Amituy Jesucristulatami manchar sirbishaq” nir. Chaynu karnaqa qischakarmapis kusalata aligriyatkillapa, mayqanpis kaynu tapushunmanllapa: ¿Imaraykutaq aligriyankillapa qischakarmapis? nir. Chaynu tapushutinllapaqami, ama manchakurchu aligrila das willankillapa. Piru amami kusa kani nir imachu, shumaqlata willankillapa kriyishaykillaparayku.

16Chaynulla amami mana allinta yarpur
imachu kankillapa tapushuqllapa-
kunawanqa. Chaynu shumaq paykuna-
wan kar, Jesucristupi kriyishaykillapa-
paq shumaqta willatkillapa imaqami
paykunaqa pinqakunqallapa shumaqta
rimashaykillaparayku. 17Chaymi mana
allinta rurashanchikrayku qischakana-
mantaqa, ashwan allinta rurashanchik-
rayku qischakanapaqqa allin, Dyusnin-
chik chaynu qischakanapaq nisha
katinqa.
18Nishaykillapa, imanutaq Jesucristu-
maqa, paylla qischakaran uk kutila
tukuy tyimpupaq, uchanchikllapamanta
washamanallapapaq. Payqami kusala
allin karmapis Dyuswan pullachamana-
llapapaq tukuy mana allin kaqkunapaq
qischakaran. Chaynullami paypa
kwirpunqa wanuran, piru Ispiritunqami
mana wanuranchu. 19-20Yaĉhashanchik-
llapanumi Noepa tyimpunpi
runakunaqa Dyusta mana kasurchu
wanuran. Chaynu wanurllapami
prisukasha yupayna kidaranllapa.
Chaymi ashwan Jesucristuta wanuchir
pampatinllapaqa Ispiritunqa rir, chay
wanusha prisu yupay kaqkunata
willaran. Chaqa chay tyimpuqami Tayta
Dyus yarpuran, imanupiqaĉhi Noé chay
wampuq wasita rurar tukchinanka-
manqa kasumanmanllapa nir. Piru
mana kasushanllaparaykumi, wanuran-
llapa. Nataq Noemi ayllunkunawanqa
uchu karanllapa. Chaymi Dyuspi
kriyishanllaparayku aykala karmapis
washakaranllapa yakumantaqa. 21Chay-
nullami kanan nuqanchikkunapis
Jesucristupi kriyishanchikraykuqa
shutikunchikllapa ima. Piru kriyishan-
chikraykulami washakanchikllapa.
Chaqa yakupi shutikur imaqa manami
kwirpunchik tiqti kashanraykuchu
yakumanqa yaykunchik. Ashwanmi
chaynuqa rurayanchik yarpunapaq
uchanchikta wanuchiq yupayna kar,
Dyuspa naypanpiqa kusa allinla
shunquyjun imana kanallapapaq.
Chaymi chaynu shutikurqa intrakayan-
chik Jesucristo wanur, qashan
kawsamushanrayku, washakayta
puytinchikllapa nir. 22Kananqami payqa
syiluman risha, Dyuspa allilaw
qichqanpi tayan, tukuylata rikar ima
mantamarninchikllapa. Chaymi Dyuspa
angelninkuna, chaynulla tukuyla
rikaypaq mana rikaypaq mantakuq-
kunamapis Jesucristuta manchar
kawsanllapa.

Imanu kanapaqtaq Dyus yanapamashanchik chaynula kar sirbishunllapa

4 1Kriyiq masiykuna, imanutaq
Jesucristumaqa uchanchikmanta
washamanallapapaqqa kusalata
qischakaran, chaypaq yarpurlami paypi
kriyishaykillaparaykuqa qischakarmapis
shachinakunkillapa. Chaqa mayqanpis
qischakar ima shachinakuqqami, chay
mana allinta rurachikuqtaqa limpu
binsinqa. 2Chaynuqami manana pay
munashanta rurarnachu, ashwan Dyus
munashanlatana rurar kawsanqa tukuy
kawsayashanpiqa. 3Piru kusala achka
tyimputami qamkunaqa Jesucristupi
mana kriyirqa, chay wakin mana
kriyiqkuna yupay uchakur kawsashayki-
llapa. Chaqa qamkunaqami kwirpuyki-
llapa munashanlata rurar, ukwan
ukwan punuyta munar, kusalata
upyapakur maĉhar, kusala mana allin
fyistakunaman rir, kusalata mikupakur,
chaynulla chay yanqa dyus nishanllapa-
kunata adurar, ima kawsaq kankillapa.
4Unay chaynu kasha karmapis kananqa
manana chaynullata rurar kawsatki-
llapami, chay mana kriyiq runakunaqa
kusalata qamkunapaq yarpupakunllapa.
Chaymi mana paykunawan kashayki-

llaparayku kusala mana allinkunata rimar ima jurapashunllapa. 5Piru chaynu rimarmapismi, maydiyaqa Tayta Dyuspa naypanman qimikanqa, pay rikar yaĉhananpaq. Chaqa Tayta Dyusmi rikar yaĉhan wanushakunata, kawsaqkunamatapis. 6Chaymi imanutaq unay runakuna allita Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachikuqkunamaqa, unay rukunchikkunata yaĉhachiranllapa. Chaymi paykunaqa kriyiranllapa. Chaynu kriyishanllaparaykumi, kusalata qischakar ima wanuranllapa. Piru chaynu kwirpunllapa wanusha katinmapis, paykunaqa Dyuswan pullana.

7Nishaykillapa ukniykuna: Jwisyu diyami shipchamunna, kay pachapi tukuyla ima kaqkunapis tukukananpaq. Chayraykumi qamkuna kriyiq masiykuna allita yarpur, tantyakar ima, waran waran Tayta Dyusman mañakurla kawsayllapa. 8Piru kusala mas allinmi kanman qamkunapura kusalata llakipanakunaykillapapaq. Chaynu uknikita llakiparqami, mayqan kusa mana allinta rurashutinllapapis pirdunayankillapa kanqa. 9Chaynulla uknikillapa uknikillapa wasikillapapi samachinakuyllapa, uknikipaq ama ukmanta yarpur, kwashayar imachu. 10Chaymi imanutaq Taytanchikllapa Dyus uknikillapata ukmanta chaynulla uknikillapatapis ukmanta ima ruranaykillapapaq yanapashushallapa. Chaynu katinqa chay yanapashushanllapanula uknikikunata yanapayllapa. 11Mayqannikillapa yaĉhachikurpis shumaqta yaĉhachikuyllapa. Chaymi chay rimar yaĉhachikushaykillapapiqa Dyus rimasha yupay kananpaq. Chaynulla mayqanta yanaparpis, yanapayllapa Dyus imanutaq munashannulla. Chaymi Jesucristupi kriyishaykillaparaykuqa tukuy imatapis allinlata rurankillapa, Taytanchik Dyusta alabananllapapaqqa. Chaqa tukuy imapis Taytanchik Dyusllapaqmi. Chaynulla pudirninmapis tukuy tyimpupaq. ¡Chaynumi kanqa!

Kriyishanchikrayku qischakarpis shachinakushunllapa

12Kriyiq masiykuna, qamkuna Jesucristupi kriyishaykillaparayku qischakarpis amami ninkillapachu: “¿Imapaqtaq kaynu qischakani?” nirqa. Chaqa chaynu qischakar imamapis shachinakutkillapami Tayta Dyusqa yaĉhanayanna chiqaptami qamkunaqa paypi kriyinkillapa nir. 13Ashwanmi chaynu qischakarmapis aligriyayllapa, imanutaq Jesucristumaqa qischakarmapis shachinakuq nir. Chaqa kanan chaynu qischakar shachinakurllaqami, maydiyaqa llipyalla pudirninwan shamutinqa paywanna kusalata aligriyankillapa. 14Nishaykillapapis: Kusala shumaqmi kanqa Jesucristupi kriyishaykillaparayku jurapashutinllapa shachinakuqkunaqa. Chaqa Tayta Dyuspa llipyalla Santu Ispiritunmi imuraspis kusalata yanapashuyanllapa shachinakunaykillapapaqqa. [Piru chay ĉhiqnishuqkunaqami Dyuspa Santu Ispiritunpaq mana allinta rimanllapa. Nataq qamkuna-shuypaqami shumaqta kawsashaykillaparayku, kusalata alabanqallapa.] 15Qischakarmapismi Jesucristupi kriyishaykillaparayku qischakankillapa. Amami qischakankillapachu wanuchikushaykillapapaq, suwakushaykillapapaq, mana allinta rurashaykillapapaq, ukpa imankunaman yakapakashaykillaparayku imachu. 16Piru Jesucristupi kriyishaykillaparayku qischakarqami, ama pinqakunkillapachu. Ashwanmi Taytanchik Dyusta alabankillapa chay qischakashaykillaparaykuqa. 17Chaqa kananqami Dyusqa qallariyanna wamrankuna kaqkunata rikar yaĉhaq, allitachush nuqapi kriyin

manaqachu mana nir. Chaynu wamrankunallata rikayatinqa, paypa shumaq rimayninta mana kasuqkunata rikar yaĉhatinqa, imananqallaparaq paykunaqa.

18 Chaynu allin runakuna washakananpaq trabajusu katinqa,
¿imananqallaparaq-ari Dyusta mana kasur uchakuqkunaqa?
Imanupis mana washakayta puytinqallapachu.

19 Chay-ari, Dyus munashanta rurar qischakaqkunaqa, ashwan Dyus munashanllata rurar kawsanmanllapa. Chaynulla bidanllapata Dyuspa makinpi dijanmanllapa. Chaqa ruramashanchikllapa Tayta Dyusqami imuraspis pullanchikllapa kananpaq kar, mana dijamanchikllapachu.

Kriyiqkunata rikaqkunaqami kaynu kanqa

5 1 Nuqa Pedrumi Jesucristupa sirbiqnin kar, kriyiq masiykunata rikar yaĉhachiq chay kani. Chaqa nuqaqami rikasha kani, Jesucristo imanu uchanchikllaparayku qischakar kruspi wanutinmapis. Chaynu karmi, kananqa qamkuna kriyiqkunata rikar yaĉhachikuqkunataqa rugar ima yanapashunanillapa. Chaqa qamkunapismi nuqa yupay sirbikuyankillapa. Chaymi Jesucristo maydiya llipyalla pudirninwan shamutinqa, mantakuyashanpina kayashunllapa. 2 Chaynu tantalana washakasha kananllapapaqqa, qamkuna chay kriyiqkunata rikar yaĉhachir michikuq yupay kaqkunaqa, allita kuytankillapa Dyus akrashan uyshita yupay kaq wamrankunata. Chaymi imatapis ama amalaschu rurar, ashwan Dyus munashannu aligrila rurankillapa. Amami chay rurashaykirayku pagrakanaykillapapaq yarpur imachu rurankillapa. Ashwanmi imatapis rurankillapa kusa aligrila, ama kwashallachu. 3 Piru chaynu uknikillapata rikarqa, kuytawkish qamkunaqa paykunapa mantaqnin yupaymana tukutkillapa. Ashwanmi kusala shumaqta Dyus munashannula kawsar paykunataqa rikachinkillapa. 4 Chaynu allin kaqlata rurar ima kawsayatkillapa, maydiya chay michikuqkunapaq mantaqnin chiqap michikuq Jesucristo shamutinqa, kusala shumaq llipyalla mana tukukaq kurunatana aypanaykillapapaq.

5 Chaynullami qamkuna musu kaqkuna, rikar yaĉhachishuqnikillapata kusala rispituwan kasuyllapa. Chaynullapis uknikillapa uknikillapa ama kusa kani nirchu, kasunakur kawsayllapa. Chaqa

“Dyusqami kusa kani niqkunamantaqa
chiqanchakan.
Piru chay mana kusa kani ima niqkunata-shuypaqa
kusalata yanapan”.

6 Chayraykumi imata rurarpis, ama kusa kani nirchu tukuy imata puytiq Dyusninchik munashanlata rurankillapa. Chaynu ruratkillapami maydiya Tayta Dyus shamurqa tukuypa naypanpi nishunqallapa: “Kusala allinta rurashaykillapa” nir. 7 Chayraykumi ima pasashutinllapapis ama chaykunalapaq yarpur llakirchu, chay pasashushanllapataqa Dyuspa makinpina dijayllapa, ¡Taytay Dyusmi llakipamanqa! nir.

8 Piru allita tantyakar, rikĉhakushala yupay kar kuytakankillapa. Chaqa chay ĉhiqnimaqninchik dyabluqami, imanutaq liyunmaqa mallaqnarqa qayĉhakur purin imatapis mikunar, chaynumi nuqanchikkunatapis Tayta Dyusmanta chiqanchamanayanchikllapa. 9 Chaynu katinmapis manami qamkunalachu chaynuqa qischakayankillapa, ashwanmi maylawpipis kriyiqkunaqa qamkuna yupaylla qischakayanllapa. Chaymi chayta yaĉhar imaqa, chay mana allin rurachi-

kuqta mana kwintacharnachu, ashwan masta animakur ima chay kriyishaykillapanulla shachinakunkillapa.

10 Chaqa nishaykillapapis: Kay pachapi kriyishaykillaparayku uk ratulapaq qischakayatkillapamapismi, Taytanchik Dyusqa kusalata llakipashurllapa yanapar kusala allinpaq, allita kriyiqpaq, kusala jwirtipaq, chaynulla chiqapta washakasha kanaykillapapaq ima tikrashunqallapa. Chaynuqami tukuy tyimpupaq Tayta Dyus mantakuyashan luryanpina kayankillapa kanqa Jesucristuwan pullana. 11 ¡Chaymi chayta yaĉharqa paylata alabashunllapa! ¡Chaqa payqami tukuy tyimpupaq mantakun! ¡Chaynumi kanqa!

Pedrumi tukukananta saludakun

12 Kriyiq masiykuna, chiqapta kriyiq masinchik Silvanuwanmi[a] kay kartata iskribimuni kusalata animakur masta kriyir kawsanaykillapapaq. Chaqa Taytanchik Dyus kusata munamashanchikrayku kusata yanapamanchik. Chayraykumi chay munashushanllaparayku, shachinakur ima kawsankillapa. 13 Babiloniapi taq kriyiq masinchikkuna, chaynulla Jesucristupaq yaĉhachitiy kriyishanrayku wamray Marcospismi kaĉhamun saluduta qamkunapaq. Chaqa kay Babiloniapi kriyiqkunatapis qamkunata yupay, Tayta Dyusqa akrasha paypa kaqninkunana kananllapapaq.

14 Chaymi nishaykillapa: Uknikillapa uknikillapa kusala rispituwan shumaqta saludanakunkillapa.[b] Chaynulla Jesucristupi kriyishaykillaparayku, kusala shumaqta kawsanaykillapapaqmi Taytanchik Dyusqa yanapashunqallapa. Chaynumi kanqa.

a 5.12 Silvano nirqami intrachimanchikpis Silas nir. **b 5.14** Kusala rispituwan shumaqta saludanakunkillapa nirqami niyan, unaykuna muchanakur saludanakuq kashanrayku.

2 Pedro

Pedrupa ishkay kaq kartan

Apustul Pedrumi kay kartataqa ruku wanunanpaqna kar iskribiran. Chaqa Tayta Dyusmi paytaqa intrachisha karan wanuyankinami kanqa nir. Chayta yaĉharmi maylawpi taq kriyiqkunaman kay kartata iskribiran (1.3-21). Chaynulla chay mana allinta yaĉhachikuqkuna rikarimusha katinmi, iskribir ima allita intrachiran ama ingañakananllapapaq (2.1-22). Chaynullami intrachiranpis Jesucristo kay pachaman shamunan diya shipchamuyatinqa, imanu kanqa nir (3.1-18).

Pedrumi saludakun

1 [1]Kriyiq masiykuna, nuqa Simón Pedrumi Jesucristupa apustulnin kani. Chaynulla payllata sirbiq karmi, kay kartata iskribir saludashunillapa. [2]Chaqa qamkunapismi nuqakuna yupay kusalata washamaqninchik Dyus Jesucristullapi kriyishaykillapana: Payqami kusala allin kar yanapamashanchikllapa nir. [2]Chaymi mañakunipis, Taytanchik Dyusta, chaynulla Amitunchik Jesucristuta allita riqsitkillapa, pay kusalata yanapashutinllapa ima shumaqta kawsanaykillapapaq.

Dyuspi kriyiqkunaqami kaynu kanqallapa

[3]Chaqa kusala pudirniyjun Taytanchik Dyusqami, kusala allin kar nuqanchikkunataqa qayamashanchikllapa payta allita riqsir kasurna kawsanallapapaq. Payqami tukuy imapi yanapamashanchikllapa, imuraspis paylatana sirbir ima kawsanallapapaq. [4]Chaymi Taytanchik Dyusqa kusala pudirniyjun, kusala allin ima kar unaymanta-pacha arnimashanchikllapallana karan yanapamanallapapaqqa. Chaqa chay arnimashanchikllapaqami kusala shumaq, chaynulla sirbiq ima. Chaymi chaynu Dyusninchikwan karqa, manana kay pachapi kusala mana allinkuna kan chaykunata rurarnachu kawsanallapapaq. Ashwanmi payqa yanapamashanchikllapa pay yupay allinlatana rurar kawsanallapapaq.

[5]Chayraykumi Jesucristupi mas allita kriyir, allinlata rurar kawsashunllapa. Chaynu kawsarqami, Dyusninchikmanta allita intrakarna, kusa intrakaqkunana kashunllapa. [6]Chaynu Dyusninchik yanapamasha intrakaqkuna karqami, chay mana allin ruraykunamantaqa tantyakashunllapa. Chaynulla ima pasamashallapamapis shachinakur ima tukuy shunqunchikllapawan maydiyapis paylata kasur kawsashunllapa. [7]Chaynu karqami kriyiq masinchikkunawan llakipanakur ima yanapanakushunllapa. Chaynullami ashwan masta llakipanakushunllapa ima kriyiq masinchikkunawanqa.

8Chaymi tukuy kay nishushayllapa-
kunata allita kasurqa, Amitunchik Jesucris-
tupi allita kriyiqkunana kankillapa.
Chaynuqami manana qamkuna munashay-
killapa yanqalla chaynunachu kawsayanki-
llapa. 9Piru Dyus nishanta willatiy mana
kasuqkunaqami, mana allita rikakuq
syiguyasha yupayna kawsanllapa. Chaynu-
lla Jesucristo uchanmanta washananpaq
wanushanmatapis manana yarpurllapana-
chu kawsanllapa. 10Chay-ari kriyiq
masiykuna nishaykillapa: Qamkunatami
Dyusninchikqa wamranna kanaykillapapaq
akrashushallapa. Chaymi chaynu karqa
tukuy kay nishushayllapata allita kasur
kawsayllapa. Chaynu karqami, Jesucristupi
kriyishaykillapamantaqa mana maydiyapis
chiqanchakankillapachu. 11Chaymi
maydiyapis payllawan katkillapaqa,
washamaqninchik Amitunchik Jesucristuqa
kusa aligrila shamunqa paypa mantakuy-
ninmanna apashuqllapa. Chaypiqami tukuy
tyimpupaqna kawsankillapa paywan
pullana.

12Kriyiq masiykuna, tukuy kay yaĉhachi-
shushayllapataqami, allita intrakashayki-
llapana. Piru chaynu allita intrakasha
katkillapamapismi waran waran
willayashaykillapa, ama qunqar Jesucris-
tuta kasurla kawsanaykillapapaq. 13-14Piru
nishaykillapa: Amitunchik Jesucristumi
intrachimasha, nuqaqashi wanuyashaqna
nir. Chayraykumi kanankuna kawsayar-
llaqa, Jesucristupi imanu kriyirlla shachina-
kunaykillapapaq nir waran waran willashu-
yashaqllapa. 15Chayraykumi kawsayarllaqa
tukuy puytishayta yaĉhachishuyllapata
kamashaq. Chaynuqami maydiya wanutiy-
pis chay willar yaĉhachishushayllapapaq
yarpur ima, chayllapi kawsanaykillapapaq.

Pedrumi riman kusala pudirniyjun Jesucristuta rikashanpaq

16Amitunchik Jesucristo kusala
pudirniyjunqami, maydiyaqa qashan
shamuyanqa nir ima yaĉhachikushay-
llapaqa, manami yanqa llulla kwintu
imachu karan. Ashwanmi chay
yaĉhachishushayllapaqa kusala chiqap.
Chaqa nuqakunallami rikasha ima
kanillapa imanu Amitunchik Jesucris-
tuqa kusala pudirniyjun nirmapis.
17-18Chaynullami rikasha kanillapapis
Tayta Dyusqa imanu Wamran Jesucris-
tutaqa kusala allinpaq riqsiran ima
nirmapis. Chaqa nuqakunaqami chay
kusala shumaq sirkapi paywan
karayllapa. Chaymi uyaparayllapapis
syilumanta-pacha Dyusqa kaynu niqta:

“Kaymi kusa munashay Wamrayqa.
Paywanmi kusalata aligriyani” nir.

19Chaynulla nishaykillapapis: Dyusnin-
chikpa unay rimaqninkuna Jesucristupaq
iskribishanqami kusala chiqap kasha nir.
Chaqa nuqakunapis chay rikashayllapa-
wan, uyapashayllapawan imaqa allita
yaĉhanillapa Dyuspa rimaqninkunaqa
chiqapta Jesucristupaqqa yaĉhachikuq
kasha nir. Chayraykumi qamkunapis
Dyuspa unay rimaqninkuna iskribishanta
kasur imaqa, pay munashannullana
rurayankillapa. Chaqa Dyuspa rimaqnin-
kuna iskribishankunaqami imanutaq uk
bilamaqa tutaparaqpi achkirachikun,
chaynu intrachimanchikllapa. Chaymi
Dyus nishantaqa intrakayta puytinchikllapa
maydiya Jesucristo shamunankaman. Dyus
nishanqami, imanutaq achkiyaypimaqa
atun qullarsitu achkirachimanchik chay
yupay yarpuyninchikpiqa intrachimanchik-
llapa. 20-21Chaymi allita kwintata
qukayllapa: Dyuspa unay rimaqninkunaqa,
manami paykuna munashantachu
yaĉhachikuranllapa nir. Chaqa manami
mayqanpis pay munashanllamantaqa Dyus
nishantaqa intrachikuyta puytinchu.
Chaymi chay rimaqninkunamaqa Dyus
munashannulla yaĉhachikuran, iskribiran
ima Santu Ispiritu chaynu ruray nir
yanapatin.

Llullachikur yaĉhachikuqkunami rikarimunqa

2 [1]Chaymi nishaykillapa: Allitami kuytakankillapa nir. Chaqa qamkunallamantami mana allinta yaĉhachikuqkuna rikarinqallapa. Imanutaq Israel runakunamaqa Dyus akrashan pwiblu katinllapamapis, paykunallamanta Dyuspa rimaqnin yupay tukuqkuna rikariran chaynu. Chaqa chay mana allinta yaĉhachikuqkunaqami, kriyiq tukur mananula chay pay yaĉhayashanta yaĉhachikur, kriyiqkunataqa pantachin. Paykunaqami Amitunchik Jesucristo uchanmanta washananpaq wanusha chaymatapis manana kwintachanllapanachu. Chaymi chaynuqa paykunaqa dasna kastigakasha rikarinqallapa tukuy tyimpupaqna. [2]Piru achka wakinkunaqami chay yaĉhachikushanllapata kasunqallapa. Chaymi chaynu kasushanllaparayku kusa mana allinkunata ima rurar kawsatinllapa, wakin rikaqkunaqa washamaqninchik Jesucristupaqmapis mana allinta ima rimanqallapa. [3]Chaqa chay mana allinta yaĉhachikuqkunaqami, imatapis kusalata munapakushanllaparayku chay paykuna yaĉhayashanllapawan kusalata ingañashurllapa imaykillapatapis tantakunqallapa. Piru chaynu rurashanllaparaykumi, mana imanupis washakayta puytinqallapachu. Chaqa chaynu rurashanllaparaykumi unaymanta-pacha chaynu kastigakananllapapaqna karanllapa.

[4]Chaqa yarpuyllapa: Chay unay angelkuna uchakutinllapaqami, Tayta Dyusqa mana pirdunarchu ashwan chay kusala manchaypaq tutaparaqlla uĉhku ruri infyirnuman itakuran. Chaymi chaypina paykuna, kusalata qischakar ima yarakuyanllapa chay jwisyu diyapi Tayta Dyusqa rikar yaĉhananpaq. [5]Chaynullami unay Noepa tyimpunpi runakuna uchakur Tayta Dyusta mana kasutinllapaqa, payqa mana pirdunarchu kusala manchaypaq atun tamyawan tukchiran. Nataq Noelami washakaran syiti ayllunkunalawan. Chaqa payqami Tayta Dyuspaq parlakur ima kusala allinta kawsaran. Piru chay runakunaqami mana kasur, kusa mana allinkunata rurar ima kawsaqllapa.

[6]Chaynumi Dyusta mana kasushanllaparayku, Sodoma pwibluta, chaynulla Gomorra pwibluta chinqachinanpaq niran Tayta Dyusqa. Chaymi chay pwiblukunamanqa Dyusqa syilumanta-pacha kaĉhamuran ninata. Chaynuqami tukuyla chay pwiblupi kaqkunaqa limpu rupar uĉhpa intirupaq tikrakar tukukaranllapa. Piru chay pwiblukunawan Tayta Dyus chaynu rurashanqami intrachimanallapapaq karan kanan tyimpupi kawsaqkunaqa Dyuslatana kasur amana uchakurnachu kawsanallapapaq. [7-8]Piru chaynu chay runakunata tukchirmapismi, Lotta washaran. Chaqa payqami kusala allin runa karan Dyuspa naypanpiqa. Chay Lot shutiq runaqami kusalata llakir ima kawsaq chay wakinkuna kusala mana allinkunata ruraqta rikar, chaynulla mana allinta rurashallapa nir uyaparqa. Chaymi wakinninkunapaq tukuy shunqunwan llakir mana imanupis aligrila kawsaytaqa puytiqchu.

[9]Chaynuqami Dyusqa intrachimanchik imanumi payqa tukuy imata yaĉhan nir. Chaqa payqami tukuy paypi kriyiqkunataqa, mana allin kaqkunamanta washan. Piru chay mana allinta ruraqkunata-shuypaqa, kananmanta-pacha kastigashana. Chaymi chay kastigakasha chaykunaqa yarakuyanllapa, chay jwisyu diyapi rikar yaĉhananpaq.

[10]Chaqa Dyusqami kastigan tukuy uchayjunkunataqa. Piru chay mana

allinta yaĉhachikuq runakunaqami,
paykuna munashannulla millanaypaq
imakunata rurar kawsanllapa. Chaymi
Dyusmatapis mana kasuyta munanllapa-
chu. Chaqa paykunaqami yanqa
runakunala karmapis kusa marraju
kashanrayku, chay rikaypaq chaynulla
mana rikaypaq kusa mantakuqkunapaq-
mapis[a] kusala mana allinkunata
rimanllapa. 11Piru angelkuna-shuypaqa
Amitunchikmanta kar, mas pudirniyjun
runakunamanta karmapis, manami chay
kusa mantakuqkunapaqqa mana
allinkunataqa rimanllapachu.

12Chaymi chay llullakur yaĉhachikuq
runakunaqa, imanutaq animalkunamaqa
mana intrakanllapachu chaynu kawsan-
llapa. Chaqa animalkunamaqami nasir
winanllapa, piru mana imalamatapis
intrakarchu. Chaymantami imanutaq
animalmataqa aypar wanuchinllapa,
chaynumi chay runakunapis wanunllapa
mana intrakashanllapapaq rimar
uchanllaparayku. 13Chaynuqami
ukkunata llullachir yaĉhachir qischaka-
nanpaq dijashanrayku, paykunapis
qischakar ima wanunqallapa. Chaqa
paykunaqami mana pinqakurchu
unaqmapis kwirpunllapa munashanlata
rurar kawsanllapa. Chaymi qamkuna
kriyiqkuna tantakar fyistakunkillapa
chaypimapis, chay mana allinta
ruraqkunaqa pullaykillapa kar, kusala
pinqaypaqta tukutin, wakin rikashuq-
kunaqa qamkunapaq mana allinkunata
rimanllapa.

14Dyusta mana kasuqkunaqami kusala
mana allin runakuna kar, uchakurlla
kawsayta munanllapa. Chaymi warmita
rikarmaqa kusalata munan. Chaynulla
chay manaraq allita kriyir, litalla yupay
kaqkunatami kusalata disanimachin.
Paykunalapaqmi imatapis tantakuyta
munanllapa ima. 15Chaqa paykunaqami
chay kusala shumaq nanmanta
chiqanchakashanmanta, chinqasha
yupay purinllapa. Chaymi imanutaq
unaymaqa chay Beorpa wamran
Balaamqami[b] kusala mana allinkunata
rurar ima qillayniyjun kanaran, chaynu
paykunapis kawsanllapa. Chaqa Dyuspa
rimaqnin Balaamqami, chaynuqa
tukuran Dyusmanta chiqanchakashan-
rayku. 16Chaymi chaynu Dyusninchik-
manta chiqanchakashanrayku mana
allinta rurayatinqa, Dyus nitin burrun-
mapis rimaran. Chaymi ashwan chay
burrituqa amun kusala mana allinta
ruranayashanpaq willaran, amana
munashanllata rurananpaq.

17Chaymi nishaykillapa: Chay
llullakur yaĉhachikuqkunaqami,
imanutaq uk quĉhamaqa mana yaku
katin yanqalla tan, chaynu. Chaynulla-
pis imanutaq puktaymataqa jwirti
wayra tikrar apan chaynu. Chaymi
chaynu mana allinta rurashanllapa-
rayku, Dyusqa paykunataqa kaĉhanqa
chay kusala tutaparaqlla uĉhku ruriman,
chaypina tukuy tyimpu qischakanan-
llapapaq. 18Chaqa paykunaqami
kusalata alabakar kriyiq yupay tukur,
chay manaraq allita kriyiqkunataqa
ingañanllapa paykuna yupay kwirpun
munashanlatana rurananllapapaq.
Chaymi chay kriyiqkunaqa imanulapis
uchanllapamanta washakananpaq
kayatinllapamapis, chay mana allinta

---

a 2.10 Mantakuq nirqami intrachimanchikllapa kay pachapi awturidadninchikkunapaq. Piru kusa mana rikaypaq mantakuq nirqami intrachimanchikllapa Dyuspa angelninkunapaq, chaynulla Dyusmanta chiqanchakasha mana allin angelkunapaq ima. Mas intrakanarqa, rikashunllapa Judas 8,10. **b 2.15** Balaampaq mas intrakanarqa rikashunllapa Números 22.4-20; 31.16.

rurachikuqkunaqa qashan chayllaman tikrayanllapa. 19Chaymi chay runakunaqa wakinkunataqa ninllapa: “Washakashana karqami imatapis munashaykillapata rurar kawsayta puytinkillapa” nir. Chaynu nir ima ingañakunllapa, michka paykunaqa chay mana allinta rurachikuq dyablupa sirbiqnin yupay karllapamapis. Chaqa chay mana allinta rurachikuq dyabluqami, chay runakunataqa limpu saruĉhasha yupayna purichiyan.

20Kay paykunaqami washamaqninchik Amitunchik Jesucristuta riqsirqa, kay pachapi kusala mana allin kaqkunamantaqa akrakashana karanllapa. Piru chaynu akrakashallapana kasha karmapis, chay mana allin kaqkunallata rurayarqami, unay kayashanmantaqa kusala mana allinnachu kanqallapa. 21Chaynu Jesucristuta riqsiyar qashan chay unay kayashanllapaman tikrakananpaqqa, mas allinmi kasha kanman Jesucristuta mana riqsirchu, unay kashannulla kananpaq. 22Piru Jesucristuta riqsiyar qashan ikiman tikrakaqkunawanqami kumplikasha chay kaynu nishanllapakunaqa: “Allqumi gumitarqa qashan chay gumitashanllata mikun”. Chaynulla “Kuchipis allita paqakusha kar, qashan lluchkaman yaykur tiqtiyan” nir.

Amitunchik Jesucristo shamunanqami shipchana

3 1Kusala munashay kriyiq masiykuna, kay ishkay kaq kartaypimi nishaykillapa, allita chay punta willashushayllapapi yarpur ama qunqarchu kawsanaykillapapaq. Chaqa chay punta kartaypipismi Amitunchik Jesucristullapi yarpur kawsanaykillapapaq nishurayllapa. 2Chaynullami yarpuyllapapis Dyuspa unay kusala allin rimaqninkuna nishankunata, chaynulla washamaqninchik Amitunchikpa apustulninkuna pay nishankunata, yaĉhachishushanllapapi ima.

3Chaymi kaynu nishaykillapa: Allita kuytakar kawsankillapa. Chaqa chay jwisyu diya shipchamuyatinnaqami, achka runakuna shamunqa paykuna munashanllapata yaĉhachikuq. Chaymi tukuy kriyiqkunamanta burlakar ima nishunqallapa kaynu nir: 4Qamkunaqami Jesucristo shamunqana nirqa yanqalla qischakayankillapa. Chaqa manachu kwintata qukankillapa: Unaymanta rukunchikllapakunamapis Jesucristumi shamuyanna nir kriyir, mana shamutinchu wanushallapana ima. Piru mana imapis pasashachu, tukuy imapismi unay rurakashannulla nir. 5Chaynu nir imami chay paykuna munashanllata ruraq runakunaqa, mana kwintachanllapachu Dyusmi rimayninlawan syiluta rurashanta, chaynulla Dyus nitinmi yakumapis ashutin chaki pachana kidaran nirqa. 6Chaynulla manami kwintachanllapalamapischu imanutaq unay chay mana allin ruraqkunataqa Tayta Dyusqa kusala atun tamyawan tukchiran nirmapis. 7Chaqa intrakayllapa: Imanutaq Tayta Dyusqa unay nisha karan, chaynullami kananpis chay tukuy mana allin ruraqkunata, chaynulla syiluta, kay pachamapisshi limpu chay ninallawan rupachir tukchiyanqa jwisyu diyapiqa nir.

8Chaynullapis kriyiq masiykuna, amami qunqankillapachu Amitunchikpaqqami uk diyaqa mil añu yupay, chaynulla mil añu-shuypaqa uk diya yupay nir. 9Chaynu nirqami intrachimanchikllapa payqami maydiya shamunanpaq arnimashanchikllapanulla kumpliyanqa nir. Nataq wakinkunaqami ninllapa: Llullakusha karmi mana rikarimunnachu nir. Piru manami

chaynuchu. Ashwanmi payqa manaraq shamurchu yarakuyan, wakinkunapis kriyir washakar amana kastigakasha kananllapapaq nir. 10Piru Amitunchikqami, imanutaq uk suwakuqmaqa mana yaĉhayasha [tuta] shamur suwakun, chaynumi rikarimunqa. Chaymi chaypiqa syilumapis tukuy chaypi kaqnintin limpu tukukanqa. Chaynulla kay pachata tukuy iman kaqnintinta Dyusqa limpu rupachir tukchinqa.

11Chaymi tukuy imanu tukukayanqa nir yaĉharqa, qamkunamaqa Dyus munashannula kusa allinkunalata rurar ima kawsankimanllapa. 12Chaynu Jesucristo shamuyanqa nir yarpur Dyusninchik munashanlatana rurashunllapa. Chaqa chaynu allinlatana rurayashallapaqa imanupiqa daslamana shamunman Amitunchikqa. Chaqa chay tyimpuqami syilumapis tukuy imantin ninawan limpu chullur tukukanqa. 13Piru nuqanchikkunaqami Tayta Dyus arnimashanchikllapa chay mushuq syiluta, chaynulla mushuq pachata yarayanchikllapa. Chaqa chaypiqami tukuy allin kaqkunalana kanqallapa.

14Chayraykumi kriyiq masiykuna, Amitunchik shamunankaman tukuy imatapis allinlata rurar kawsayllapa. Chaynuqami Jesucristo shamurqa kusala allinta, shumaq kawsaqta, mana ima uchayjunlamatapischu tarishunanllapapaq. 15Chaqa yarpuyllapa, Amitunchik mana das shamurqami, intrachimayanchikllapa payqa tukuylata washayta munayan nir. Kay nuqa nishushayllapanumi kusa munashanchik ukninchikllapa Pablupis iskribishushallapa, imanu Jesucristo yaĉhachikushannu. 16Chaqa ukninchik Pabluqami Dyus nitin chay kartankunapi iskribirqa kay willashuyashayllapanu iskribiran. Piru chay iskribishanllapaqami wakinkunaqa mana das intrakaypaqchu. Chaymi chay mana allita kriyir paykuna munashanta yaĉhachikuqkunamaqa mana intrakanllapachu. Chayraykumi ashwan ukmantana yaĉhachikunllapa, imanutaq Dyus nitin unay iskribikashakunata mana allita intrakar ukmantana yaĉhachikunllapa chaynu. Chaymi chaynu mana allinta yaĉhachikushanrayku kusala manchaypaqta kastigakashana kanqallapa.

17Chayraykumi munashay kriyiq masiykuna, tukuy kaykunata yaĉharllapanaqa allita kuytakankillapa. Chaynuqami chay tukuy mana allinta yaĉhachikuqkunaqa amana ingañashunanllapapaq. Chaynulla amana allita kriyishaykillapamanta chiqanchakanaykillapapaq. 18Ashwanmi llakir ima mas allita washamaqninchik Amitunchik Jesucristuman qimikayta kamayllapa. Chaynuqa kusata yanapashunqallapa masta riqsinaykillapapaq paytaqa. Chaymi pay munashanllata ima ruranllapa. Chaynuqami kaynu nir alabankillapa Jesucristutaqa: “Kusala allinmi tukuy tyimpupaq mantakuq Amitunchikqa” nir. Chaqa payqami tukuy tyimpupaq mantakun.

Chaynumi kanqa.

1 Juan

Juanpa punta kaq kartan

Apustul Juanmi kay kartata iskribiran. Paytami Jesucristo akraran apustulnin kananpaq. Manami kay kartalatachu Juan iskribiran, ashwanmi ishkay kaq chaynulla kimsa kaq kartakunatapis iskribiran. Iskribiranpis San Juanta chaynulla Apocalipsistapis.

Kay kartapi Juanqa kriyiqkunata intrachin, mana allinta yaĉhachikuqkunata ama uyakunanpaqqa. Chay mana allinta yaĉhachikuqkunaqa yaĉhachikuranllapa kaynu nir: “Jesucristuqa manami Dyuschu kar, ashwan runala” nir. Mana allinta yaĉhachikuqkuna chaynu yaĉhachitinmi, apustul Juan kay kartapi intrachiran: “Jesucristuqami runa karpis, Dyuslla” nir. Chaynullami kriyiqkunata intrachiran Dyus munashannu kawsar, kriyiq masinkunawan llakinakunanllapapaq.

Jesucristumi kawsachimaqninchikqa

1 [1]Kriyiq masiykuna, kay kartatami iskribimuni allita intrachishunayllapapaq chay uk kusala shumaq RIMAQPAQ. Chay kusala allin RIMAQQAMI Jesucristo karan. Chaqa chay shumaq RIMAQQAMI kay pachamapis manaraq kayatinchu payqa karanllana. Chaymantami nuqakunaman rikarimuran. Chaymi pay payllata rimaqta uyapasha, chaynulla makiyllapawan kamasha, rikasha ima kanillapa. Chaymi ashwan kananmapis pay yanapamanchikllapa tukuy tyimpupaqna Dyusninchikwan tantalana kawsanallapapaq.
[2]Chaymi willashuyanillapa, Jesucristuqami Dyusmanta shamuran nuqakunaman. Chaymi paytaqa rikarayllapa. Chaynu rikasha ima karmi, tukuy pay imata rurashanta ima qamkunataqa willar intrachishuyanillapa. Allita intrakayllapa, Jesucristuqami Tayta Dyuswan unaq syilupi karan.
Chaymantami kay pachaman shamuran.
Chaymi nuqakunaqa rikasha ima kar, uk tistigu yupay paypaq parlakunillapa, mayqanpis paypi kriyirqa washakar tukuy tyimpupaqna kawsananllapapaq.
[3]Chaymi kananqa willashunillapa nuqakuna uyapashayllapata, chaynulla rikashayllapata ima. Chaynuqami chay willashushayllapapi kriyitkillapa tantalana kawsanallapapaq. Chaqa imanutaq nuqakunamaqa Jesucristupi kriyishayllaparaykuqa, Taytanchik Dyuswan, chaynulla Wamran Jesucristuwanqa uklana yupay kawsanillapa, chaynu qamkunapis kanaykillapapaq.
[4]Chaymi chaynu nir ima iskribishunillapa, chay willashushayllapapi kriyitkillapaqa tukuyninchikllapa kusalata aligriyanallapapaq.

Dyusninchikmi achkirachikuqqa

5Kriyiq masiykuna, allita intrakay-
llapa Jesucristo kaynu intrachimashan-
llapatami qamkunatapis willashuyani-
llapa. Chaqa payqami nimaqllapa:
“Taytanchik Dyusqami mana ima mana
allintapis rurashachu” nir. Chaymi
paypiqa mana imapis tutaparaqllapi
yupayqa kanchu. Ashwanmi payqa uk
achkirachikuq yupay kashanrayku,
imuraspis achkirachikun. 6Chaynu pay
katinmi, paywan karqa, amana mana
allinkunata rurar uchakushunllapana-
chu. Chaqa uchakurlla kawsar nuqami
kriyini nirqami, nuqanchiklla llullachi-
kar chiqap kaqtaqa mana rurayanchik-
chu. 7Piru mayqanpis kriyishanrayku
imatapis allinlata ima rurarqami, kusa
achkila yupayna kawsayanchikllapa,
imanutaq Taytanchik Dyusmaqa achkila
kawsan chaynulla. Chaynuqami, michka
achka karllapamapis uklana yupay
kawsayanchikllapa. Chaymi ashwan
Tayta Dyuspa Wamran, Jesucristo
yawarninta iĉhashanqa, tukuy
uchanchikkunamanta paqamashanchik-
llapana, Dyusninchikqa mana uchayjun-
paqnachu riqsimanallapapaq.

8Chaymi nishaykillapapis: Uchakurlla
kawsar niyachuwan: Manami ima
uchayjunlamapischu kani nir. Chaynu
nirqami Dyuspa naypanpi mana
chiqapta rimashanchikrayku,
nuqanchiklla llullachikayanchik. 9Piru
nuqanchiklla allita kwintata qukar
nichuwan: Kusala uchayjunmi kani nir.
Chaynu rurashaqami, kusala allin
Taytanchik Dyusqa pirdunamashun-
llapa. Chaqa payqami tukuy imata allita
rikar yaĉhaq kar, tukuy mana allin
rurayashanchikkunamanta washama-
shunllapa. 10Piru Tayta Dyusqami
nimanchikllapa tukuylashi uchayjun
kanchikllapa nir. Chaynu uchayjun
kayar, niyachuwan: Manami ima
uchayjunlamapischu kani nir. Chaynu
nirqami Dyustapis llullapaq yupayna
rikayanchik. Chaqa manari rimayninma-
tapis kwintachashanchikchu.

Jesucristumi Dyuswan pullachamaqninchikqa

2 1Munashay wamrituykuna, tukuy
kaytaqami iskribimuni qamkunapis
allita intrakar amana uchakurnachu
kawsanaykillapapaq. Piru mayqannikillapa
imalapi uchakusha katkillapaqami, kusa
allinla Jesucristo qashan Tayta Dyuswan
shumaqchar pullachashunqallapa. 2Chaqa
Jesucristullami uchanchikllapamanta
washamanallapapaq yawarninta iĉhar
wanuran. Piru payqami wanuran, mayqan-
pis paypi kriyitinqa tukuylata washayta
yarpur. Chaymi mana nuqanchikkunalata
washamanallapapaqlachu wanuran,
ashwanmi tukuypaq.

3Chaymi nishaykillapa: Mayqanpis
Dyuspi kriyir, mantakushankunata allita
kasurqa, chiqaptana yaĉhanchikllapa
paywan shumaqchakashana kanchikllapa
nir. 4Piru mayqanpis niyanman: Nuqaqami
Dyusta riqsishana kani nir. Piru chaynu nir,
Dyus mantakushankunata mana kasurqami,
mana chiqapta Dyuswan pullachu. Chaqa
llullakurlari rimayan Dyuswan kani nirqa.
5Nataq mayqanpis Dyuspa rimayninta
chiqapta kasuqkunaqami, waran waranqa
tukuy shunqunwan Dyuslapi yarpurna
kawsanllapa. Chaynuqami, yaĉhayan-
chikna Amitunchiklawanna kawsanchik-
llapa nir. 6Chayraykumi nishaykillapa:
Mayqanpis Dyuspi kriyini niqkunaqami,
imanutaq Jesucristumaqa kay pachapi
karmapis kusa allinlata kawsaran, chaynu
kawsanmanllapa nir.

Chiqaptami llakipanakushunllapa

7Kriyiq masiykuna, imanu llakipana-
kur kawsanaykillapapaq nir kanan

iskribir willashuyanillapa chayqa manami uk mushuq mantakuy imachu. Chaqa allita yarpuyllapa: Chayraq Jesucristupi kriyiq qallaritkillapaqami, imanu imanu rurar kawsanaykillapapaq nir willashuranllapa Tayta Dyusqa. Chaymi chay nishushanllapallata kananpis willashuyanillapa. 8Piru kananqami, kayta willar iskribishuyanillapa chayqa mushuq yupay katin, mas das intrakankillapa. Chaqa imanutaq Jesucristumaqa llakipamashanchikllaparayku wanuran nuqanchikkunapaq. Chaynu intrakarqa imanutaq Jesucristumaqa kawsaq chaynu kar, uknikillapamatapis llakipayankillapana kanqa. Chaynuqami qamkunaqa waran waranqa chay tutaparaqmanta lluqshirna, ashwan achkillapina kawsayankillapa kanqa.

9Chaymi allita intrakankillapa: Mayqanpis Dyuspi kriyir, achkillapina kani niyanman. Piru chaynu niyar mana ukninta llakipar ĉhiqnirqami, tutaparaqllapiraq kawsayan. 10Piru mayqanpis ukninkunata llakipaqkunaqami achkillapina kawsayan. Chaymi chaynu allita rurar Dyuswan kawsatinqami, mana imanupis dyabluqa mana allinkunata rurachiytaqa puytinqanachu. 11Nataq ukninkunata mana llakipar ĉhiqnikkunaqa, tutaparaqllapi kawsar, mana yaĉhanllapachu maymanmi riyani nirmapis. Chaynuqami kawsanllapa chay mana allinta rurachikuq dyablu limpu syiguyashata yupay dijashanrayku.

12-14Munashay wamrituykuna, Taytanchik Dyusqami Wamran Jesucristurayku uchaykillapamanta washashushanllaparayku, paytana riqsishaykillapa.

Chaymi kananqa unayna kriyishaykillaparayku uk tayta yupay kaqkunata iskribishunillapa. Chaqa qamkunaqami kay pachamapis manaraq kayatinchu Jesucristuqa karanllana, chay paytami riqsishaykillapana.

Chaynulla qamkuna unaykaqna kriyishaykillaparayku musu kaqkunatapis iskribishunillapa. Chaqa qamkunaqami, Jesucristo nishankunata allita kasurlla kawsashaykillaparayku kusalata shachinakuq kar, chay mana allinta rurachikuq dyablumatapis binsishaykillapana.

Amami kay pachapi imakunalapaqqa yarpushunllapachu

15Chaymi nishaykillapa: Amami kay pachapi kaq mana allin kaqkunapaq, chaynulla imakuna kaqkunalapaqqa yarpushunllapachu. Chaqa mayqanpis kay pachapi kaq chay mana allin kaqkunalapaq, chaynulla chay iman kaqkunalapaq yarpuqkunaqami, Tayta Dyuswan kayta mana puytinchu. Ashwanmi chay mana allin kaqkunapaq, chaynulla chay iman kaqkunalapaq yarpurla kawsanllapa. 16Chaqa allita yarpushunllapa: Kay pachapi kaq ima mana allin kaqkunaqami kaykunalata ruranallapata munan. Tukuy ima mana allin kaqkunalata munar ruranallapata, chaynulla imatapis rikar kusata munanallapata, ashwan yaĉhar manaqa kusala imayjun karmaqa kusalata alabakanallapata ima munan. Piru tukuy kaykunaqami mana Dyusmantachu, ashwanmi chay mana allinta rurachikuqkunamanta chaykunaqa. 17Piru chaynu mana allinta rurachikuyar imapismi, kay pachamanta kaqkunaqa limpuna tukukayan tukuy mana allin imantin. Ashwanmi Taytanchik Dyus munashannu ruraqkunaqa, tukuy tyimpupaqna kawsanqallapa.

Juanmi yaĉhachikun Jesucristupa kuntran tikrakaqkunapaq

18Wamrituykuna, kay pacha tukukanan tyimpuqami ĉhamushana. Chaqa qamkunaqami, uyapashaykillapa kanqa, chay diyakunaqa, Jesucristupa kuntran rikarimuyanqa nir. Chaymi ashwan kananqa paypa kuntrankunaqa kusala achka rikarimushallapana. Chaynu katinmi, yaĉhanchikllapana kay pacha tukunanpaqqami, manana maychu nir. 19Chaymi Jesucristuta kuntraqkunaqa, kay nuqanchikkunallamanta lluqshishallapa. Piru chiqaptaqami mana nuqanchikkunamantachu kasha. Chaqa nuqanchikkunamanta karqa mana ashunantachu. Ashwanmi yanqa kriyiq tukurla puriq kashallapa. Piru tukuy chay pasashankunaqami, kasha allita yaĉhanallapapaq paykunaqa mana chiqaptaqa Jesucristupiqa kriyishallapachu nir.

20Piru qamkuna allita kriyiqkunawanqami, manana chaynuqa pasanqanachu. Chaqa qamkunataqa Taytanchik Dyusqa Santu Ispiritunta qushushanllaparayku chiqapta intrakankillapana mayqanmi Jesucristuqa nirmapis. 21Chaqa qamkunaqa mayqanmi Jesucristuqa nir allita intrakashaykillaparayku iskribishunillapa. Chaynullami kusalata intrakankillapa mayqanpis Jesucristupa chiqap kaqninkuna karqa, paypaqqa manana llullakuyta puytinnachu nir. 22Piru chay llullakuqqami, Jesucristupaqqa kaynu ninllapa: Manashi payqa Dyuspa Akrashan Cristunchu nir. Chay paykunami Jesucristupa kuntranqa. Chaqa paykunaqami Jesucristupa kuntran kar, Taytan Dyusta chaynulla Wamrantapis mana kwintachar disprisyanllapa. 23Chaymi nishaykillapa: Mayqanpis Taytanchik Dyuspa Wamran Jesucristupi mana kriyiqkunaqami, Taytan Dyuspipis mana kriyiyta puytinchu. Piru Jesucristuqami Dyuspa Wamran nir, kriyiqkunaqami Taytanchik Dyuspipis kriyir paywanna kanqa.

24Chayraykumi qamkuna kriyiqkunaqa, chay imanu washakanaykillapapaq nir puntamanta-pacha yaĉhachishushanllapataqa allita yarpur, ama qunqarchu shunquykillapapi purichinkillapa. Chaymi chaynu uyakushaykillapapi tukuy shunquykillapawan allita kriyiqqami, Jesucristuwan pulla kar, Taytan Dyuswanpis pullalla kayankillapa kanqa. 25Chaqa Jesucristuqami maydiyapis kriyishanchiknulla shachinakusha, chay tukuy tyimpupaq kawsayta arnimashanchikllapataqa qumashunllapa.

26Kriyiq masiykuna, tukuy kaykunata willar imaqami, iskribishuyanillapa allita kwintata qukar, chay ingañashunayanllapa chaykunamanta ama ingañakanaykillapapaq. 27Piru nishaykillapa: Qamkunaqami Jesucristo, Santu Ispiritunta qushushanllapawanna kankillapa. Chayraykumi mana ministinkillapanachu mayqanpis yaĉhachishunanllapapaqqa. Chaqa Amitunchikmanta Santu Ispiritunllami tukuy mana yaĉhashaykillapamatapis intrachishuyanllapa. Chaymi chay intrachishuyashanllapaqa kusala chiqap kar, mana ima llulla imalamapischu. Chayraykumi imanutaq Santu Ispiritu intrachishushanllapanulla Jesucristupi allita kriyirla maydiyapis shachinakunkillapa.

28Chayraykumi kananqa munashay wamrituykuna, allita yarpur ima Jesucristupi kriyir maydiyapis shachinakuyllapa. Chaynu katkillapa maydiya Jesucristo kusala mantakuyninwan rikamaqninchikllapa shamutinqa, kusa aligrila paypa naypanmanqa qimikashunllapa, mana imapaq pinqakur

imalamapischu. Chaymi ashwan paywan pulla rinallapapaq listuna kashunllapa. 29Chaqa allita yaĉhankillapa, Jesucristuqami imatapis karanlata ruran nir. Chaymi chayta allita yaĉharqa, pay yupay imatapis karanlata ruraqkunana kankillapa. Chaynu karqami, manana ukmanta yarpurnachu chiqap Dyuspa wamrankunana kayankillapa kanqa.

Dyuspa wamrankunanami kanchikllapa

3 1Kriyiq masiykuna, allita kwintata qukar yarpuyllapa: Taytanchik Dyusqa llakipakuq kar, uchayjun kashallapamapis kusalata llakipar wamrankuna kanallapapaq riqsimashanchikllapa nir. Chaymi ashwan kananqa paypa chiqap wamrankunana kanchikllapa. Piru chay mana kriyiq runakunaqami, nuqanchikkunataqa Dyuspa mana wamranpaq yupaychu rikamanchikllapa paykuna Dyusta mana riqsishanllaparayku. 2Chaymi kusala munashay kriyiq masiykuna nishaykillapa: Nuqanchikkunaqami kananqa Dyuspa wamrankunana kanchikllapa. Piru manaraqmi yaĉhanchikllapachu chay tyimpuqa imanu kusa shumaq kashunllapa nirqa. Nataq Jesucristuqami nimanchikllapa, maydiya pay pullakumanallapapaq shamutinqashi pay payllata rikar, pay yupay kusala shumaqna kashunllapa nir. 3Chayraykumi maydiyaqa Jesucristuwanna kayashaq nir kunfyakashanchikrayku, kananlla tukuy uchanchikkunata dijar, allinkunalata rurarna kawsashunllapa, imanutaq Jesucristumaqa allinlata kawsaq chaynu.

4Kriyiq masiykuna, allita kuytakar kawsankillapa. Chaqa imalapipis uchakurqami, Dyus mantakushantaqa mana kasurnachu uchakushana rikarinchik Dyuspa naypanpiqa. 5Chaqa qamkunaqami allita yaĉhankillapa Jesucristuqami mana ima uchayjunlamapischu karan nir. Chaynullami yaĉhayankillapapis payqami shamuran wanur chay runakunapa uchankunata limpu chinqachiq nir ima. 6Chaynu Jesucristo mana uchayjun ima kasha katinmi, payllawan maydiyapis kawsaqkunaqami, manana uchakurllaqa kawsannachu. Nataq chay uchakurlla kawsaqkunaqami, Jesucristutaqa mana rikasha, chaynulla mana riqsishallapalamapischu. 7Munashay wamrituykuna, amami mayqanpis ingañashunqallapachu. Chaqa mayqanpis allinlata ruraqkunaqami, paypis allinla imanutaq Jesucristumaqa allinla chaynu. 8Piru chay mana allinta rurarlla uchakuqkunaqa dyablupa kaqninkuna. Chaqa yaĉhashaykillapanulla dyabluqami unaymanta-pacha uchakuran. Chaynu uchakur tukuy mana allin rurashankunata limpu chinqachinanpaqmi, Dyuspa Wamran Jesucristuqa shamuran.

9Chaymi mayqanpis Dyuspa wamran kaqkunaqa, imanupi uchakurmapis mananami qashan qashanqa chaynu uchakurlla kawsayta puytinnachu, Dyus akratin mushuqmanta nasisha yupay, wamranna kashanrayku. Chaynu karmi, ima mana allinta rurarmapis Dyusninchikpa naypanpi shumaqchakarna allinlata rurar kawsayta puytin, Dyus paywan kar yanapashanrayku. 10Piru imanu katinmapismi runakunataqa dasla riqsiyta puytinchik, mayqanmi Dyuspa chiqap wamran, chaynulla mayqankunami dyablupa wamran nirmapis. Chaqa chay mana allinta ruraqkuna, chaynulla mana ukninkunata llakipaqkunaqa, manami Dyuspa wamranlamapischu.

Jesucristumi nimashanchik llakipanakur kawsanallapapaq

11Kriyiq masiykuna, qamkuna puntamanta-pacha kriyiq qallaritki-

llapaqa, kaynu kawsanaykillapapaq nir yaĉhachishuranllapa: Uknikillapa uknikillapa llakipanakur ima kawsankillapa nir. 12Chayraykumi ama nuqanchikkunapis imanutaq Cainmaqa chay kusala mana allinta rurachikuqpa kaqnin kar, ukninta wanuchiran chaynuchu kashunllapa. ¡Ma yarpuyllapa! ¿Imapaqtaq Cainqa uknintaqa wanuchisha kasha kanqa? Chaqa Cainqami uknintaqa wanuchiran, paypa ruraynin mana allin kashanraykula. Nataq uknin rurayashanqami kusala allin kayaq.

13Kriyiq masiykuna, amami llakir yarpupakunkillapachu, chay mana kriyiq runakuna ĉhiqnishutinllapapis. 14Ashwanmi imanu katinpis ukninchikllapataqa llakipashunllapa. Chaqa nuqanchikkunaqami yaĉhanchikllapa Jesucristupi kriyishanchikllaparayku, ukninchikta llakipanapaq kanchikllapa nir. Piru chay mayqanpis ukninta mana llakipaqqami uk wanusha yupay kanqa. Chaymi nuqanchikkunamaqa uchanchikllaparayku tukuy tyimpupaq wanunallapapaq kasha karmapis, kananqa ashwan tukuy tyimpu kawsanallapapaqna nimashanchikllapa Jesucristuqa. 15Chaymi nishaykillapa: Chay mayqanpis ukninta mana llakipar ĉhiqniqkunaqami uk wanuchikuq yupay. Chaqa allitana yaĉhankillapa tukuy wanuchikuqkunaqami mana imanupis tukuy tyimpupaq Dyuswan kawsayta puytinchu nir. 16Piru nuqanchikkunaqami allita yaĉhanchikllapa imanumi llakipanakuyqa nir. Chaqa Jesucristumi llakipamashanchikllaparayku wanuran nuqanchikkunapa uchanchikllaparayku. Chaymi imanutaq Jesucristumaqa wanuran nuqanchikkunapaq, chaynumi nuqanchikkunapis ukninchikkunata yanapayarlla wanunapaq karmapis wanuypaq. 17Yarpushunllapa: Uk runa kusala imayjun kanman. Piru chay runaqa rikayanman ukninkuna imakunata ministiqta. Chaynu rikarmapis mana imalapimapis yanapayanmanchu. Chaynu ukninta mana llakiparqa ¿imanutaq tukuy shunqunwan Dyuspaqqa llakiyanqa? Manami chiqaptaqa Dyuspaqpis llakiyanqachu. 18Chayraykumi munashay wamrituykuna, ukninchikta llakiparqa ama shiminchiklawanchu llakipani nishun. Ashwanmi imatapis paypaq allinta rurar yanapar imana rikachikushun chiqapta paypaq llakinchik nirqa.

19Chaynu ukninchikkunata chiqapta llakipar imanaqami allitana yaĉhashunllapa chiqapta Dyus munashanta rurayanchikllapa nir. Chaynullami yaĉhashunllapapis chiqaptana Dyuspa wamran kanchikllapa nir. 20Piru chaynu Tayta Dyus uchanchikkunamanta llakipamashanchikllapana katinmapis shunqunchikpi yarpunchikllapa, ¿Tayta Dyusqachu chiqapta llakipamasha kanqa? nir. Chaynu nir nuqanchiklla chay uchanchikllapapaq yarpushallapamapismi, tukuy imata yaĉhaq Tayta Dyusqa yaĉhamayanchikllapana nuqanchikkunaqa mana uchayjunnachu kar, chiqap paypa wamrankunana kanchikllapa nir.

21Chaymi munashay kriyiq masiykuna nishaykillapa: Shunqunchikpi, yarpuyninchikpi Tayta Dyusqami tukuy uchaykunamantaqa chiqapta llakipamasha nir, mana uchanchikkunapaq yarpurnachu ashwan Tayta Dyuspa naypanmanqa kusa aligrilana ima qimikashunllapa. 22Chaymi Taytanchik Dyusqa imata ministir mañashallapamapis yanapamashunllapa, pay mantakushankunata kasur, munashanlatana rurashanchikllaparayku. 23Chaqa mantakushanqami kaynu nimayanchik-

llapa: “Wamran Jesucristupinashi kriyishunllapa, chaynulla ukninchikllapa ukninchikllapashi llakipanakushunllapa, imanutaq pay nimashanchikllapanulla” nir. 24Chaymi Dyus nishankunata kasuqkunaqa paywan kawsanllapa, chaynulla Taytanchik Dyuspis paykunawan kawsan. ¿Imanumi yaĉhanchikllapa Dyusqa nuqanchikkunapi kawsayan? nirqa. Chaytaqami yaĉhanchikllapa, Santu Ispirituta qumashanchikllapa shunqunchikllapapi kawsashanrayku.

Yaĉhachikushanllapata allita rikashunllapa chiqapchu manaqachu mana nir

4 1Kusala munashay kriyiq masiykuna, kay pachapiqami kusala achka llullakuqkuna rikarimushallapa. Chay paykunami purinllapa Dyus nishantami yaĉhachikunillapa nir. Chaymi nishaykillapapis: Amami das ingañakankillapachu. Ashwanmi allita rikar ima yaĉhankillapa, chiqaptachu Dyuspa Ispiritunwan, manaqachu mana nir. Chaqa kay pachapi yaĉhachikuqkunaqami, wakinkunaqa mana Dyusmantachu. 2Chaymi chaynu allita rikar yaĉhar kwintata qukashunllapa mayqankunami Dyusmantaqa nirmapis. Piru qamkunaqami das kwintata qukayta puytinkillapa. Chaymi mayqanpis, Jesucristuqami Dyusmanta kay pachaman shamur, nuqanchikkuna yupay kwirpuyjunpaq tikrakaran nir yaĉhachikuqkunaqami, Dyusmanta chiqap Ispirituwan kaqkunaqa. 3Nataq mayqanpis, Jesucristuqami mana Dyusmantachu niqkunaqami, mana Dyuspa Ispiritunwanchu. Tukuy chaynu niqkunaqami Jesucristupa kuntran kar, dyablumanta. Chaqa qamkunaqami unaymanta-pacha chaynu Jesucristupa kuntran shamuyanqa nirqa uyapashana karaykillapa. Chaymi ashwan kananqa kay pachamanqa rikarimushallapana.

4Piru munashay wamrituykuna, chaynu mana allinkunata yaĉhachikuq rikarimusha katinmapis, amami imapaqpis yarpupakunkillapachu. Chaqa qamkunaqami Dyuspi kriyishaykillaparayku, Santu Ispiritu qamkunapi kawsayan, chayqami kusala pudirniyjun ima chay llullakuq dyablumantaqa. Chaynu katinmi ashwan chay dyablumanta kar, llullakur mana allinta yaĉhachikuqkunataqa limpu binsishaykillapana. 5Chaqa chay mana allinta yaĉhachikuqkunaqami, Jesucristupa kuntran. Chaymi chaynu Amitunchikpa kuntran kar, mana allinta yarpushanlamanta yaĉhachikutinmi Dyusninchikta mana kasunaqkunaqa, kusalata uyakur kasunllapa. 6Piru nuqanchikkuna-shuypaqa Dyusmanta kanchikllapa. Chaynu kashallapami Dyusmanta kaqkunaqa Dyuspaq yaĉhachikushallapaqa uyakur kasumanchikllapa. Piru Dyusmanta mana kaqkunaqa, mana kasukunllapachu. Chaymi chaynu yaĉhachikur ima dasla riqsiyta puytinchik, mayqanmi Dyusmanta kaq chiqap Ispirituwan, chaynulla mayqanmi chay llullachikuq ispirituwan nirmapis.

Dyusninchik llakipamashanchiknu llakipanakushunllapa

7Kusala munashay kriyiq masiykuna, nuqanchikkunaqa ukninchikllapa ukninchikllapa llakipanakuchuwanllapa. Chaqa Dyusninchikmaqa llakipamanchikllapa. Chaymi mayqanpis llakipakuqqa Dyuspa Wamranta, chaynulla Dyustapis chiqapta riqsin. 8Piru mayqanpis mana llakipakuqqami Dyusta mana riqsishachu. Chaqa Taytanchik Dyusmaqami kusala llakipakuq-ari. 9Chaymi Taytanchik Dyusqa

llakipamanchik nirqa intrachimanchik uklayla Wamran Jesucristuta washamanallapapaq kay pachaman kaĉhamushanwan. Chayraykumi Jesucristupi kriyirnaqa tukuy tyimpupaq kawsayta aypanallapapaqna kanchikllapa. 10Piru Taytanchik Dyusqa manami nuqanchikkuna paypaq llakishanchikllaparaykuchu llakipamashanchikllapa. Ashwanmi pay llakipamashanchikrayku, Wamran Jesucristuta kaĉhamutin wanur, uchanchikkunawanna kidaran. Chaynuqami Dyusninchikpaqqa manana uchayjunpaqnachu riqsikasha kanallapapaq.

11Kusala munashay kriyiq masiykuna, imanutaq Dyusmaqa kusalata llakipamashanchik, chaynullami nuqanchikkunapis ukninchikllapa ukninchikllapa llakipanakushunllapa. 12Chaqa nishaykillapa: Manami mayqanlapis Taytanchik Dyustaqa rikashalamapischu. Piru nuqanchikkuna ukninchikllapa ukninchikllapa llakipanakushanchikllaparaykumi, Taytanchik Dyus nuqanchikkunapi katin, ashwan masta llakipanakur imana shumaqta kawsayanchikllapa. 13Chaymi nuqanchikkunaqa Tayta Dyuswan kawsayanchikllapa nir yaĉhanallapapaqqa, Tayta Dyusqa Santu Ispiritunta qumashanchikllapa. 14Piru nuqakunaqami, Jesucristutaqa rikasha kanillapa. Chaymi kananqa nishaykillapa: Tayta Dyusqami Wamran Jesucristuta kay pachaman kaĉhamuran, uchanchikllapamanta tukuylata washamanallapapaq nir. 15Chayraykumi mayqanpis, Jesucristuqami Dyuspa Wamran niqkunaqa Dyuswan kawsayan, chaynulla Dyuspis paykunawan kawsayan.

16Chaynami nuqanchikkunaqa yaĉhanchikllapa Tayta Dyusqa kusala llakipakuq nir. Chaqa payqami kusala llakipakuq-ari. Chaymi yaĉhanchikpis chay mayqanpis llakipakuqqami Dyuswan kawsayan, chaynulla Dyuspis paywan kawsayan nir. 17Chaynumi Jesucristuwan kawsarqa mas allita yaĉhakunchik imanumi llakipanakuyqa nir. Chaymi chaynu llakipanakurqa chay jwisyu diya ĉhamutinmapis manami manchakur pinqakushunllapalamapischu. Chaqa nuqanchikkunaqami pay llakipamashanchiknu, llakipanakur imaqa imanutaq Jesucristumaqa, chaynuna kashunllapa. 18Chaymi nishaykillapa: Nuqanchikkuna Dyusninchik munashanta rurar kawsarqami, mana imalapaqpis manchakur kawsayta puytinchikchu. Chaqa allita llakipakur kawsaqqami, tukuyla chay manchakuykunataqa mana kwintachannachu. Piru mayqanpis manchakurlla kawsaqqami manaraq allita riqsishachu, imataq llakipakuyqa nirqa. Chaymi mana allita rurashanrayku Dyusqa kastigamanqa nir manchakurlla kawsayan.

19Taytanchik Dyus puntata llakipamashanchikllaparaykumi, nuqanchikkunapis paypaq llakinchikllapa. 20Piru imanupiqa mayqan kaynu niyanman: Nuqami Tayta Dyuspaq llakini nir. Chaynu niyar mana ukninta chiqapta llakiparqami, chay rimaqqa kusala llulla. Chaqa rikayashan ukninta mana llakiparqa, imanunari mana rikayashan Tayta Dyuspaqmaqa llakinqa. 21Chaqa Jesucristumi kaynu nir mantakuran: “Mayqanpis Taytay Dyuspaq chiqapta llakiqqami, ukninpaqpis llakinqa” nir.

Allitami Dyuspa Wamran Jesucristupiqa kriyiypaq

5 1Kriyiq masiykuna, mayqanpis Jesucristuta payqami Dyuspa Wamran kar washamanchik nir kriyiqkunaqa, chiqap Dyuspa wamrankuna. Chaqa yaĉhashanchikllapanu mayqanpis Taytanchik Dyuspaq

llakiqkunaqami Dyuspa wamrankunapaqpis llakin. 2Chaymi Taytanchik Dyuspaq llakirqa, allitana pay mantakushankunataqa rurayanchikllapa. Chaynuqami yaĉhayanchikllapa Dyuspa kaq tukuy wamrankunatapis llakipayanchikllapana nir. 3Chaynulla Tayta Dyuspaq llakirqami, chay mantakushankunata kumpliyanchik. Chaqa chay mantakushankunaqa manami uk kusala llashaq yupaychu. 4Chaqa Dyuspa tukuy wamran kaqkunaqami binsiyta puytinchik kay pachapi mana allin kaqkunataqa. Chaynulla chay kriyishanchikraykumi washakashanchik chay tukuy mana allin kaqkunamantaqa. 5Chaymi mayqanpis Jesucristuqa Dyuspa chiqap Wamran nir kriyiqkunaqa, tukuy kay pachapi mana allin kaqkunataqa binsiyta puytin.

Imanumi Jesucristupaq intrakayta puytinchikllapa

6Allita intrakashunllapa: Amitunchik Jesucristo Tayta Dyusmanta shamusha nirqami, kaykunarayku yaĉhayta puytinchik: Amitunchik Jesucristo kay pachapi kar yakupi shutikushanrayku, chaynulla wanur yawarninta iĉhashanrayku ima. Chaymi paypaqqa yaĉhayta puytinchik mana yakupi shutikushanraykulachu, ashwan chay wanur yawarninta iĉhashanraykupis yaĉhayta puytinchik. Chaynulla Dyuspa Santu Ispiritunpis chaypaqqa, chiqapmi chayqa nir intrachimashanchikllapa. Chaymi Santu Ispiritu intrachimashanchikllaparayku, kunfyakanchikllapa. Chaqa payqa chiqaptari riman, mana llullakurchu.

7Chaymi qashan nishaykillapa: Kay kimsakunaraykulami, allita intrakayta puytinchik Jesucristupaqqa: 8Santu Ispiritu intrachimashanchikrayku, yakupi shutikushanrayku, chaynulla kruspi wanur yawarninta iĉhashanrayku ima. Piru kay kimsakunaqami chayllata intrachimanchikllapa Jesucristupaqqa.[a] 9Chaqa allita yarpushunllapa: Imanupimaqa uk runa imalata willamashallapamaqa kriyinchikllapa. Chaynu runa masinchik willamashallapa kriyirqa, ashwan Tayta Dyuslla Wamran Jesucristupaq willamashallapamaqa kusala chiqap kashanrayku kriyinapaqqa kusala allin. Chaqa Dyusllari chaynu intrachimanchikllapa Wamranpaqqa. 10Chaymi mayqanpis Jesucristupi kriyiqkunaqa tukuy shunqunwan kriyir, payqami Dyuspa chiqap Wamran ninllapa. Piru mana kriyiqkunaqami, Tayta Dyustaqa llullata yupay riqsinllapa. Chaqa manari kriyinllapachu Tayta Dyus Wamran Jesucristupaq nishanpiqa. 11Chaqa Taytanchikllapa Dyus, Wamran Jesucristupaq willamashanchikllapapi kriyishaqa tukuy tyimpupaq kawsaytana qumanchikllapa. 12Chaymi mayqanpis Tayta Dyus, Wamran Jesucristupaq nishanpi kriyiqkunaqa tukuy tyimpupaqna kawsanqallapa. Piru chay mana kriyiqkunaqami mana tukuy tyimpu kawsaytaqa puytinllapachu.

Juanmi tukukananta kunsijakun

13Kriyiq masiykuna, qamkuna Tayta Dyuspa Wamran Jesucristupi

---

a 5.7-8 Uk iskribikashakunapiqa kaynu rikarin: Chaymi Jesucristuqa Dyusmanta shamusha nir, intrakanapaqqa unaq syilupi kanmi kimsa, Taytanchikllapa Dyus, Wamran Jesucristo, chaynulla Santu Ispiritu. Piru kay kimsakunaqami, chayllapaq intrachimanchikllapa. 8 Chaynullami kay pachapipis kan kimsa, Jesucristuqa Dyusmanta shamusha nir intrachimanallapapaqqa: Santu Ispiritu, Jesucristo yakupi shutikushan, chaynulla wanur yawarninta iĉhashan ima. Piru kay kimsakunaqami, chayllapaq intrachimanchikllapa.

kriyiqkunatami iskribishunillapa kay kartata, yaĉhanaykillapapaq kriyishaykillaparayku tukuy tyimpu kawsanaykillapapaqna kankillapa nir.

14Chaynulla nishaykillapapis: Nuqanchikkunaqami kusalata kunfyakanchikllapa, Taytanchikllapa Dyuspiqa. Chaqa allitami yaĉhanchikllapa nuqanchikkunaqa pay munashannuta mañakushaqa uyamanchikllapa nir. 15Chaymi imanutaq yaĉhanchik Tayta Dyusman mañakushaqa uyamanchik nir, chaynullami yaĉhayta puytinchikpis payqami mañashanchikpipis yanapamayanchikllapa nir.

16-17Kriyiq masiykuna, yaĉhashanchikllapanu imalata mana allinta rurarqami Dyuspa naypanpiqa uchakuyanchikna. Piru chaynu uchakusha karmapis, Tayta Dyusman mañakushaqami llakipamanchikllapa. Chaymi nishaykillapa: Uknikillapa ima mana allinta rurar uchakuqta rikarqami, Taytanchik Dyusman mañakuyllapa llakipananpaq chay uknikillapataqa. Chaynuqami chay uknikillapaqa washakashana kanqa. Piru mayqanpis Dyusninchikpa kuntran tikrakasha kar, tukuy tyimpupaqna wanunanpaq kayarmapis, kusala mana allinkunata ukkunata yaĉhachiyatinqa, amami paykunapaqqa mañakunkillapalamapischu.

18Piru allita yaĉhashanchikllapanu mayqanpis Taytanchik Dyuspi kriyishanrayku, pay chiqap wamranpaqna riqsitinqami, imanupi uchakurmapis mananami qashan qashan chaynu uchakurlla kawsayta puytinnachu. Chaqa Taytanchik Dyuspa Wamran Jesucristuqami mana imuraspis dijar kuytamashallapaqa, mana imanupis imanachimayninchikta puytinchu chay dyabluqa. 19Chaqa nuqanchikkunaqami, yaĉhanchikllapa kriyishanchikllaparayku Dyusninchikpana kanchikllapa nir. Piru chay wakin mana kriyiqkunaqami chay dyablupa kar, kusala mana allinta rurarlla kawsanllapa. 20Nuqanchikkunaqami allita yaĉhanchikllapa Dyuspa Wamran Jesucristuqami shamuran Taytan Dyusta allita riqsichimanallapapaq nir. Chaymi nuqanchikkuna kriyiqkunaqa allitana kriyir Jesucristullawanna kawsanchikllapa. Chaqa chiqap kaq Jesucristuqami qumanallapapaq nisha tukuy tyimpupaq kawsaytana. 21Chayraykumi munashay wamrituykuna, allita kuytakar ima, amami chay runakuna rurashan yanqa dyus nishanllapakunataqa aduranki-llapalamapischu.

Chaynumi kanqa.

2 Juan

Juanpa ishkay kaq kartan

Juanmi saludakun

1 Kriyiq masiykuna,[a] nuqa Juanmi
kriyiqkunapa rikaqnin kar,
qamkunata Dyus akrar paypana
kanaykillapapaq nishushallapa
katinmi iskribishunillapa. Chaqa
Jesucristupi allita kriyishaykillapa-
rayku mana qunqashurllapa, kusalata
qamkunapaq yarpukuni. Piru
manami nuqalachu chaynuqa
yarpushuni, ashwanmi tukuyla
chiqap kaq Amitunchikpi
kriyiqkunaqa qamkunapaqqa
kusalata yarpunllapa. 2 Chaymi
nishaykillapa: Qamkunapaqqami
kusalata yarpuni chiqap kaq,
Jesucristuta kay shunquyllapapi
purichiq kar. Chaqa chay chiqap
kaqqami, mana uk ratulapaqchu
nuqanchikkunawanqa, ashwanmi
tukuy tyimpupaqna. 3 Chaymi
kananqa mañakuni qamkunapaq
Taytanchik Dyus, Wamran Jesucris-
tuwan pulla kusalata yanapar,
llakipar ima kusala shumaqta kawsa-
chishunanllapapaq. Chaynuqami
chay chiqap kaqlapina kar, llakipa-
nakur imana kawsanaykillapapaq.

Chiqapta llakipanakurmi kawsashunllapa

4 Piru kananqami nuqaqa kusalata
aligriyani. Chaqa qamkunamanta kriyiq
masikikunatami tarisha kani, qamkuna
yupaylla Dyus munashannulla, chiqap
kaqta rurar kawsaqllapata. 5 Chaymi
munashay kriyiq masiykuna, kananqa
rugashunillapa ukninchikllapa
ukninchikllapa kusalata llakipanakur
ima kawsanallapapaq. Piru kaynu
nishurllapaqa, manami uk mushuq
mantakuyta imachu iskribishuyanillapa.
Ashwanmi kay willashuyashayllapataqa
unaymanta-pacha Jesucristuqa
nimashanchikllapallana karan. 6 Chaqa
Taytanchik Dyus mantakushankuna-
qami intrachimanchikllapa llakipanakur
ima kawsanallapapaq nir. Chaymi chay
mantakuykunata puntamanta-pacha
intrakashaykillapanulla uknikillapa
uknikillapa llakipanakur ima kawsanay-
killapapaqna kankillapa.

Juanmi yaĉhachikun mana allinta yaĉhachikuqkunapaq

7 Kriyiq masiykuna, allitami intrakay-
llapa, kananmi achka mana allinta

a 1.1,4 Kriyiq masiykuna nirqami intrachimayninchiktapis puytin, uk warmisitata wamrantinta iskribiran nir.

yaĉhachikuqkuna rikarimushallapa. Chaymi paykunaqa kaynu yaĉhachikunllapa: “Jesucristuqami Dyusmantaqa mana nuqanchikkuna yupay kwirpuyjunchu shamusha” nir llullachikur yaĉhachikunllapa. Chaymi nishaykillapa: Mayqanpis chaynu nir yaĉhachikutinqa yaĉhankillapana wakqa mana chiqap yaĉhachikuq kar Jesucristupaqa kuntran nir. 8Chayraykumi allita kuytakankillapa. Chaqa imanupiqakish chay mana allin yaĉhachikuqkunata kasur, Jesucristumanta imata karanlata aypanaykillapapaq karan chayta mana aypatkillapachu. Ashwanmi ima rurayashaykillapapiqa Jesucristupi yarpur rurayllapa.

9Chaqa mayqanpis Jesucristo yaĉhachikushanmanta ukmanta yaĉhachikuqqami mana Dyusmantachu yaĉhachikuyan, chaynulla Dyuswan kaytapis mana puytiyanchu. Piru mayqanpis Jesucristupaq yaĉhachikuqqami, Taytanchik Dyuswan pulla kar, Wamran Jesucristuwanpis pulla kawsayta puytin. 10Chaymi nishaykillapa: Mayqan wasikillapaman ĉhar Jesucristupa kuntran kar, mana Dyus nishannu yaĉhachishuqllapa qallaritinqa amami samachinkillapalamapischu wasikillapapiqa. 11Chaqa mayqanpis chay mana allinta yaĉhachikuqta wasinpi samachiqqami, ashwan chay mana allin yaĉhachikuyashanpi yanapaq yupayna.

Juanmi tukukananta saludakun

12Kriyiq masiykuna, kanmi masraq willar ima animachishunayllapapaq. Piru manami munanichu kay kartayllapi iskribir ima willashunayllapapaqqa. Ashwanmi Dyus munatinqa mana tardarchu rikashuqllapa shamuyta yarpuni. Chaymi chaypi tantanakur ukninchikllapa ukninchikllapa kusalata aligriyanallapapaq. 13Chaynullami kaymantapis chay qamkunata yupay, Tayta Dyus akrashan kriyiqkunapis, qamkunapaq saluduta kaĉhamun.

Chaynumi kanqa.

3 Juan

Juanpa kimsa kaq kartan

Juanmi saludakun

1Nuqa Juanmi kriyiqkunapa rikaqnin
kar, kusala munashay kriyiq masiy
Gayo, kay kartata iskribishuni. Chaqa
qampaqmi kusalata llakini ima.
2Kriyiq masiy Gayo, yaĉhanimi qamqa
kusa allinta puriyanki Dyusninchikwan
nir. Chaymi Taytanchik Dyusman
kusata mañakuni, pay yanapashutin
ama imapis pasashutin, allinla ima
kanaykipaq. 3Chaymi wakin kriyiq
masikikuna watukumaq ĉhamur
parlamasha qampaq, kaynu nir: Qamqa-
shi chiqap kaqlapi kar, kusa allinlata
rurar kawsanki nir. Chaymi chaynu
nimarllapaqa, kusalata aligriyachima-
shallapa. 4Chaqa tukuy nuqallapi ima
katin aligriyanaymantaqami, ashwan
masta aligriyachiman, qamkuna
wamray yupay kaqkunaqashi chiqap
Jesucristo munashannulla rurar kawsan-
killapa nir yaĉhashayrayku.
5Kriyiq masiy, qam chay uknikikunata
ima ministishanpi yanaparqami kusala
allinta rurayanki. Chaynulla yanapayan-
kipismi, chay uklawmanta kaq kriyiq
masikikunatapis. Chaqa chaynu
rurarqami ashwan kusala mas allinta
rurayanki. 6Chaynu yanapakushaykiray-
kumi, runakunaqa qamqashi kusalata
llakipanki paykunataqa nir, tukuy
kriyiqkunapa naypanpi rimasha.
Chaymi kusalata kananqa rugashuni
chay ukninchikkuna Dyus munashanta
yaĉhachikuq riqkunata ima ministi-
shanpi yanapanaykipaq. Chaynuqami
paykunaqa, Amitunchikpa kusala
shumaq rimayninta rir yaĉhachikunan-
llapapaq. 7Chaqa paykunaqami Jesucris-
tupaq yaĉhachikunanpaq kusalata
yarpushallapa. Piru chaynu yaĉhachi-
kuq rinanpaqqa manami ministishachu
chay mana kriyiq runakuna yanapanan-
taqa. 8Chayraykumi nuqanchikkuna
yanapayta puytinchikllapa paykunaqa
rir yaĉhachikunanpaq, chiqap kaq
Jesucristupaqqa.

Diótrefes mana allinta tukushan

9Kriyiq masiykuna, nuqami qamkuna-
man iskribimuray uk kartata. Piru chay
qamkunapimi kan uk runa Diótrefes
shutiq. Paymi chay ima nir iskribishu-
shayllapapaq mana allintachu yarpun.
Ashwanmi pay munashannulla rurachi-
shurllapa ima, kusala mantakuq ima
kanayan. 10Chayraykumi nuqa
rikashuqllapa shamurqa, chay runataqa
qayachimur allita parlashaq. Chaqa
nuqami yaĉhasha kani, chay runaqashi
kusala mana allin kwintunkunawan,
chaynulla llullakur ima rimar purin,
nuqakunapaq nir. Chaynullami

yaĉhashapis kani, chay runaqashi kriyiq masinchikkuna yaĉhachikur ĉhatinmapis mana samachinchu. Chaymi ashwan wakin kriyiqkuna samachikushaq nitinllapamaqa mana samachikunanllapata munar chay kriyiqkunapa tantakananllapa wasimanmatapis itakur manana tantakananllapamatapis munanllapanachu ima nir.

Demetrio kusala allin kashan

11 Kusala munashay kriyiq masiy,
amami chay mana allinta rurayashanllapakunata ima rurarchu, allin kaqlata
rurar kawsankillapa. Chaqa chay allinta
ruraqkunaqami Dyuswan kawsanllapa.
Piru chay mana allinta ruraqkunaqami,
Dyustaqa mana rikar riqsishallapalamapischu.
12 Piru chay ukninchik
Demetrio-shuypaqami Dyustaqa riqsir
kriyishanrayku, kusa allinlata rurar
kawsan. Chaymi chaynu chay chiqap
kaqpi kriyir allinlata rurashanrayku,
wakin rikaqkunapis kusa allinlata
rimanllapa paypaqqa. Chaynullami
nuqakunapis, payqami kusa shumaqta
kawsan nir rimanillapa. Chaqa
qamqami yaĉhanki imata rimarpis
chiqap kaqlata rimanillapa nir.

Juanmi tukukananta saludakun

13 Kriyiq masiy Gayo, kusala
achkaraqmi kan willashunaypaqqa. Piru
manami munanichu kay kartayllapi
iskribir willashunaypaqqa. 14 Chayraykumi mana tardarchu daskaqla
shamunayani rikashuq, chaypinami qam
qamllawanna parlanapaq.
15 Jesucristumi yanapar kusala
shumaqta kawsachishunqa. Kaymanta
kaq kriyiq masinchikkunami qampaq
saluduta kaĉhamun. Piru kriyiq masiy
rugashayki, saludapamanaykipaq chaypi
kaq tukuyla kriyiq masinchikkunatapis.
Chaynumi kanqa.

Judas

Judaspa kartan

Jesucristupa uknin, chaynulla Santiagupa uknin Judasmi kay kartata iskribiran. Payqa manami Jesucristuta kuntrankunaman qukuq Judas Iscariotichu karan.

Chay tyimpumi mana allinta yaĉhachikuqkuna puriran kaynu yaĉhachikur: “Uchakurlla tashallapa, Tayta Dyus pirdunamayashunraq” nir. Chaynu mana allinta yaĉhachikur puriyatinmi, Judas kusata llakiran, Jesucristupi kriyiqkunaqa paykunamatana kriyinqallapa nir. Chaymi kay kartata kaĉharan chay mana allinta yaĉhachikuqkunata ama uyakunanpaqchu nir.

Judasmi saludakun

[1]Nuqa Judas Santiagupa ukninmi, Jesucristupa sirbiqnin kani. Chaymi, kay kartata iskribimuni qamkunata Taytanchik Dyus llakipar akrashushallapa kaqkunaman. Chaqa maydiyapis Jesucristullami yanapashuyanllapa, paylapi kriyirlana kawsanaykillapapaq. [2]Chaymi Jesucristuta kusalata mañakuni llakipar yanapashurllapa, kusala shumaqta ima kawsachishunanllapapaq.

Judasmi mana allinta yaĉhachikuqkunapaq intrachikun

[3]Kusala munashay kriyiq masiykuna, nuqami kusalata yarpusha kani iskribir masta intrachishunayllapapaq imanumi nuqata, chaynulla qamkunatapis Jesucristuqa washamashanchikllapana nir. Piru kananqami kusalata rugar willashaykillapa, chay kriyishanchikllapanulla maydiyapis shachinakunallapapaq ama chiqanchakarnachu nir. Chaqa yaĉhashanchikllapanu Taytanchik Dyusmi nimaranchikllapa Jesucristupi tukuyla kriyiqkunalashi washakashana kashunllapa nir. [4]Tukuy kaykunataqami nishuyanillapa, chay llullakur yaĉhachikuqkuna kusala achka rikarimushanllaparayku. Piru chay runakunapaqqami, Dyus nitin iskribiqkunaqa unay may tyimpumanta-pacha nishallana kayaq, paykunaqashi kusala manchaypaqta kastigakasha kanqa nir. Chaymi chay kusala mana allinta rurar kawsaq runakunaqa Dyusninchikpi kriyiq tukur, “Kriyishanchikraykumi, imatapis munashanchiknulla rurayta puytinchik” nir llullakur yaĉhachikunllapa. Piru chaynu niqkunaqami, tukuy imapa amun kaq Amitunchik Jesucristutaqa, mana riqsishallapalamapischu.

Mana allinta yaĉhachikuqkunaqami kastigakanqa

[5]Kriyiq masiykuna, qamkuna yaĉhayatkillapamapis, kaytami yarpunaykillapata munani: Amitun-

chikmi Israel runakunata Egipto pwiblumanta washar tukuylata lluqshichimuran. Piru Israel runakunaqami, mana tukuyninqa kriyiqkunachu karan. Chaymi chaynu lluqshichimushana karqa, chay mana kriyiqkunataqa limpu wanuchir tukchiran. 6Chaynullami wakin angelkunamapis Dyuswan kayashanmanta chiqanchakar, imata rurananpaq nishanta mana kasurchu, kuntranna tikrakaranllapa. Chaymi ashwan paykuna munashannulla rurashanrayku, Dyusqa kusala manchaypaq tutaparaqlla uĉhku ruri mayman itakuran kadinakunawan watar. Chaymi chaypina yarakuskinanllapapaq chay kusala manchaypaq jwisyu diya ĉhamunankaman. 7Chaqa imanutaq unaymaqa munashanllapalata rurar uchakuranllapa, chaynu yupaymi Sodomapi, Gomorrapi, chaynulla kay pwiblupa shipchanpi kaq pwiblitukunapimapis mana allinta ruraqkunapaqna tikrakaranllapa. Chaymi chay pwiblupiqa runakunaqa warmiwan yupay ullqupuralla punuqllapa. Chaynulla kusala ukman saqra imakunata ima ruraqllapa. Chayraykumi Tayta Dyusqa chay runakunawanqa piñakur, kusala manchaypaq ninawan kastigaran. Piru chay kastigashan imaqami kay tyimpupi kawsaqkunapaqqa sirbimanchikllapa, intrakarna amana chay tukuy tyimpupaq ninawan kastigakasha kanallapapaq.

8Piru chaynu katinmapis chay mana allinta yaĉhachikuq runakunaqa mana intrakanar, paykuna munashanllata rurar kawsanllapa. Chaymi ashwan mana imatapis kasuyta munanllapachu. Chayraykumi, paykunaqa yanqa runakunalla karmapis mana mayqantapis kwintacharchu, Dyus akrashan kaq mantakuqkunapaq, chaynulla chay kusala pudirniyjun kaq angelkunapaq, chay mana allin kaq angelkunapaqmapis, kusala mana allinkunata ima rimarlla kawsanllapa. 9Chaqa allita yarpunmanllapa, Tayta Dyuspa angelninkunamaqa manami mayqanpaqpis kusala mana allinkunata rimanllapachu. Imanutaq kusala pudirniyjun Tayta Dyuspa punta angelnin Miguelmaqami, Moisespa kwirpunta kitanakunanpaq dyabluwan maqanakuyarmapis chay dyablutaqa manami niranchu: “Kusala saqra dyablu, kanan-shuypaqami kastigakashana kanki” nirqa. Ashwanmi kaynu niran: “Amitunchikmi rikar yaĉhar imata rurashaykinulla kastigashunqa” nir. 10Piru chay mana allinta yaĉhachikuq runakunaqami, mayqanpaqpis sunsunulla rimanllapa, mana kwintacharchu. Chaymi paykunaqa kawsanllapa kwirpun munashanllata rurar, imanutaq animalkunamaqa kawsan chaynu. Chaymi kusa mana allinta rurar uchakushanllaparayku Dyuspa naypanpiqa kusala manchaypaqta kastigakashana kanqallapa.

11¡Imananqallaparaq chay mana allinta ruraq runakunaqa! Chaqa paykunaqami, imanutaq Cainmaqa kusala mana allinta rurar kawsaran, chaynullami kawsanllapa. Chaynulla imanutaq Balaammaqa qillayta munashanrayku Dyusmanta chiqanchakaran chaynu kawsanllapa. Chaymi imanutaq chay runa Coré shutiqmaqa Tayta Dyusta mana kasuranchu, chaynullami kay runakunapis Dyusninchikta mana kasur ima puriyar wanunllapa.

12Chaymi chay llullakur yaĉhachikuq runakunaqa chay kriyiqpura fyistakunkillapa chaypimapis, chaypi pullaykillapa kar, kusala pinqaypaqta tukunllapa. Chaqa paykunaqami chaypiqa kusata aligriyar mikunllapa, upyanllapa tiqllananllapaka-

man. Piru manami qamkunataqa kwintachashunllapachu. Chaymi chay mana allinta yaĉhachikuq runakunaqa, wakinkunata rikar yaĉhachiq karmapis, ashwan paylapaq yarpunllapa. Chaynu karmi paykunaqa kaynu yupay kawsanllapa: Imanutaq chaki puktaymataqa wayra apan chaynu. Chaymi ashwan chay runakunaqa, imanutaq qirumataqa mana puqutinqa, kuchunllapa. Chaymanta qashan manana imapaqpis sirbitinqami, ashwan ĉhupanmantana pilanllapa, chaynu yupaymi chay runakunaqa kawsanllapa mana imalapaqpis sirbirchu. 13 ¿Manachu qamkunaqa yaĉhankillapa imanutaq mar yakumaqa wakman kayman maqchikar pusqukun nir? Chaynumi chay runakunapis wakman kayman chay mana allinkunata yaĉhachikurqa shikwakunllapa, chay kusala pinqaypaq yaĉhachikuyashanllapataqa. Chaynullami paykunaqa uk qullar, mana mayman rishaq nirmapis yaĉhaq yupaychu. Chaymi paykunaqa yarakuyanllapa Dyus rikar yaĉhar kusala manchaypaq yanalla ruri mayman itakunanpaq tukuy tyimpupaqna.

14 Yaĉhashanchikllapanu Adanmi punta runa kaq. Chaymantami paypaqa willkankuna karan. Chay willkankunapismi willkayjun karan. Chaymi kay willkankunapis wamrakuranllapa. Chay wamrankunamantami nasiran Enocqa. Kay Enocmi Dyuspa rimaqnin kaq. Chaymi Dyus rimachitin, chay mana allinta yaĉhachikuqkunapaqqa kaynu nir rimaran:

"Rikaraymi Amitunchik kusala manchaypaq achka angelkunawan shamuqta. 15 Paymi shamuyaran tukuyla runakunata rikar yaĉhaq. Chaymi chay kusala mana allinta rurasha chaykunata, chaynulla Amitunchikllapaq kusala mana allinta rimashanrayku tukuy tyimpupaq kastigananpaqna shamuyaran" nir.

16 Chaqa chay runakunaqa imatapis mana allinta yupay rikar, chaynulla kusa saqrata musyakunllapa ima. Chaymi ashwan chay runakunaqa imatapis kwirpun munashanllata ruranllapa. Chaynulla imata rimarmapis kusalata alabakar ima rimar wakinkunata ingañanllapa.

Judasmi kriyiqkunata kaynu nin

17 Piru qamkunaqami Amitunchik Jesucristupa apustulninkuna yaĉhachikushantaqa allita intrakashaykillapa kanqa. Chaymi chay intrakashaykillapataqa ama qunqankillapanachu. 18 Chaqa kaynu nirmi intrachishuranllapa: "Maydiya Jesucristo shamunan diya shipchana katinqami, rikarimunqallapa achka burlakaqkuna. Paykunaqami kwirpun munashannulla ima rurar kawsanqallapa" nir. 19 Chaynu runakunami kriyiqkunataqa paykunapurata chiqanchan. Chaynulla paykuna munashanllapanulla kawsanllapa. Chaqa paykunaqa mana Dyuspa Santu Ispiritunwanmapischu.

20 Piru qamkuna-shuypaqami kriyiq masiykuna, chay kusala shumaq imapi kriyishaykillapanulla shachinakuyllapa, chaynulla imapaq Tayta Dyusman mañakunarmapis Santu Ispiritu yanapashutinllapa mañakuyllapa. 21 Chaynulla Tayta Dyus llakipashushanllapanulla ama disanimakurchu yarayllapa maydiya Amitunchik Jesucristo shamunankaman. Chaqa payqami kusata llakipamashanchikllaparayku apamashunllapa tukuy tyimpupaq paywanna kawsanallapapaq.

22 Chayraykumi chay manaraq allita kriyiqkunamatapis llakipar masta animachiyllapa tukuy shunqunwan Amitunchikpi kriyinanllapapaq. 23 Chaynulla chay wakin uchanrayku rupananpaq yupay kaqkunatapis, yanapanki-

llapa amana uchanrayku rupananllapapaq. Chaynullami wakinkunatapis llakipankillapa. Piru allitami kuytakankillapa. Imanupiqakish qamkunata uchakuchishushallapamana rikaritinllapa. Chaqa chay yanapayankillapa runakunapa yarpuyninqami, kusa millanaypaqllaraq.

Dyusninchikta alabashunllapa

24-25Kriyiq masiykuna, kananqa kusala pudirniyjun washamaqninchik Taytanchik Dyusta alabashunllapa. Chaqa payqami kusala pudirniyjun kashanrayku qamkunata kuytashuyanllapa ama imalapimapis uchakurchu kusa allinla, chaynulla kusa aligri ima kusala shumaq mantakuyashanman ĉhanaykillapapaq. Chaqa payllami, quya, kanan, allaq, chaynulla maydiyapis mantakun, kusala puytiq ima kashanrayku. Chaymi Amitunchik Jesucristo maydiyapis yanapamashunllapa.

Chaynumi kanqa.

Apocalipsis

Jesucristo Juanta rikachishankuna

Jesucristupa apustulnin Juanmi kay Apocalipsis libruta iskribiran. Chaynu iskribinanpaq katinmi Tayta Dyus uk angelta kaĉhamutin, Juanta rikachiran kay pachapi, syilupi ima pasayanqa nir. Chay rikachishankunatami Juanqa iskribiran nuqanchikkuna imanu qischakarpis wanunakaman Jesucristupi kriyishanchiknulla shachinakunallapapaq.

Kay libruta liyirmi intrakayanchik Jesucristo qashan shamuyanqa nir. Chaynullami intrakayanchik tukuy runakuna wanushanmanta kawsamutin Jesucristo rikar yaĉhayanqa nir. Chaynullami paypi kriyiqkunapis tukuy tyimpu paywan pulla kawsayashunllapa nir intrakanchikpis.

Manaraq kay Apocalipsis libruta iskribirmi Juanqa “San Juan” libruta iskribiran. Chay “San Juan” libruta liyirmi intrakayanchik kay pachapi Jesucristo karqa imanu kawsaran nir. Chaynullami Juanqa kimsa kartakunata iskribiran. Tukuy chay iskribishan librukunataqami tarinchik Mushuq Testamentupi.

Juanmi iskribiran Jesucristo rikachishankunata

1 [1]Taytanchikllapa Dyusqami jwisyu diya ĉhamunanpaqna katinqa imakunami pasayanqa nirqa Jesucristutaraq intrachiran. Chayna Jesucristuqa sirbiqninkunata intrachinanpaq. Piru Amitunchikqami, uk angelninta kaĉhamutin sirbiqnin Juantaqa allita intrachiran. [2]Chaymi Tayta Dyus, Jesucristuta intrachishantaqa Juanqa intrakashanrayku tukuy rikashanta, uyapashantaqa karanta rimayan.

[3]Chaymi mayqanpis Dyusmanta kaq kay rimayta liyir manaqa uyakur tukuy shunqunwan kasuqkunaqa kusa shumaqmi kanqallapa. Chaqa Tayta Dyus tukuy ima pasananpaq nishanqami shipchamunna kumplikananpaqqa.

Juanmi syiti pwiblupi kriyiqkuna tantakayashanllapaman iskribin

[4]Nuqa Juanmi, prubinsya Asiapi syiti pwiblupi kriyiqkuna kankillapa chayman iskribimuni. Chaymi kusalata Taytanchik Dyusman mañakuni pay yanapar kusala shumaqta ima kawsachishunanllapapaq. Chaqa paymi unaymanta karanllana. Chaynulla kananpis kanlla. Chaymi maydiyapis shamunqa. Chaynullami mañakunipis Tayta Dyus tar mantakunan naypanpi syiti Ispiritukuna[a] kaqpis kusa shumaqta yanapar kawsachishunanllapa-

---

a 1.4 Tayta Dyuspa naypanpi syiti Ispiritukuna nirqami intrachimanchikpis Tayta Dyuspa Santu Ispiritunqa syiti pudirniyjun nir. Masta intrakanarqa rikashunllapa Zacarías 4.2-10; Isaías 11.2.

paq. 5Jesucristumanpismi mañakuni kusa
shumaqta yanapar kawsachishunanllapa-
paq. Chaqa paymi allita Taytan Dyuspaqqa
intrachimanchikllapa. Paymi puntata
kawsamuran. Chaynulla paymi mantan
tukuy kay pachapi mantakuqkunamatapis.
Chaqa Jesucristuqami munamashanchik-
llaparayku yawarninta iĉhar uchanchik-
kunamantaqa washamashanchikllapa.
6Chaynu tukuyta washarmi uklapaq
yupayna tikrar, kusa mantakuq imana
kanallapapaq nimashanchikllapa. Chaynu-
llami akramashanchikllapapis uk kura
yupay kar, Jesucristupa Taytan Dyuslatana
sirbinallapapaq. ¡Chaymi ashwan Jesucris-
tuqa tukuy tyimpupaq mantakun nir ima
alabashunllapa! ¡Chaynumi kanqa!

7 ¡Jesucristumi puktay rurilata
shamunqa!
Tukuymi rikanqallapa,
wanutin tukshir uĉhkuran
chaykunamatapis.
Tukuy pachamanta runakunapis
rikanqa.
Kusatami llakir paypaq waqanqa-
llapa.
¡Arí chaynumi kanqa!

8“Nuqami chay punta litra Alfa
ninllapa chay, chaynulla chay tukuka-
nan litra Omega kani. Chaynullami chay
punta chay, tukukanan chay kani”.
Chaynumi nin Amitunchik kusa puytiq
Tayta Dyusqa. Chaqa paymi unaymanta
karanllana. Chaynulla kananpis kanlla.
Chaymi maydiyapis shamunqa.

Juanmi kusala puytiq Jesucristuta rikaran

9Nuqa Juanmi, Jesucristupi kriyishay-
rayku kriyiq masikillapa kani. Chaynu
karmi qamkuna yupay kusalata
qischakar imamapis shachinakuni.
Chaqa nuqapismi Tayta Dyus mantaku-
yashanwanna kani. Chaymi Tayta
Dyuspa rimaqnin kar, Jesucristupaq
yaĉhachikushayrayku, aypar apamaran-
llapa chay mar yaku ĉhaypipi uk pacha
Patmos shutiq karan chayman. 10Piru
Amitunchikta alabanapaq diyapi Tayta
Dyusman mañakutiyqami, Santu Ispiritu
kusala shumaq imakunata rikapakuchi-
maran, uyapakuchimaran ima. Chaymi
ikiymanta uyaparay uk kusa jwirti
rimayta. Chay rimaymi trumpita kusa
jwirtita waqaq yupay karan. 11Chaymi
nimayaran: “[Nuqami chay punta litra
Alfa ninllapa chay, chaynulla chay
tukukanan litra Omega kani. Chaynu-
llami chay Punta Kaq chay, Tukukanan
Kaq chay kani.] Uk librupi iskribiy kay
rikashaykita. Chaymanta kaĉhanki
prubinsya Asiapi syiti pwiblukunapi
kriyiqkuna kan chayman. Chay
kriyiqkuna kan chay pwiblukunaqami
kaykuna: Éfeso, Esmirna, Pérgamo,
Tiatira, Sardis, Filadelfia, Laodicea
ima”.

12Ikimanmi tikrakaray rikanaypaq
mayqanshi willamayaran nir. Piru
ashwan rikaray urumanta rurakasha
syiti bilirukunata. 13Chay syiti
bilirukunapa ĉhaypinpimi rikaray uk
runa yupay rikĉhaqta. Mudananqami
ĉhakinkaman ĉhayaran. Urumanta
rurakasha waĉhkutami qasqunkaman
waĉhkakusha karan. 14Aqchanqami
imanutaq yuraq utku chaynulla puktay-
mapis kusala yuraq chaynu karan.
Nawinkuna-shuypaqa, nina miraq yupay
karan. 15Ĉhakinkunaqami urnupi brunsi
rupachir kamkachikasha yupay kusalata
llipyarayaran. Rimanan-shuypaqa,
kusala jwirti karan imanutaq riyumaqa
kusala achka karqa lanyan chaynu.
16Nataq allilaw makinpi-shuypaqa, syiti
qullarkunata charikusha karan.
Shiminmanta-shuypaqa yarqamuyaran
uk ispada kadalawunman kusa filuyjun.
Qaqllanqami imanutaq rupaymaqa
kusalata llipyaramun chaynu karan.

17Chaynuta rikarqami nuqaqa
wanusha yupay ĉhakinman rataray. Piru
payqa allilaw makinta nuqapa anayman
ĉhurar nimaran:
"Ama manchakuychu. Nuqami Punta
Kaq chay, Tukukanan Kaq chay kani.
18Nuqami kawsani. Wanushami karay.
Piru kananqami tukuy tyimpupaqna
kawsani. [Chaynumi kanqa]. Nuqami
llabita purichini chay wanuypata,
chaynulla chay wanushakuna mayman
ĉhi riyan*b* chayman riqkunapaq ima.
19"Rikashaykitami iskribinki, kanan
imakuna pasayan chayta, chaynulla
maydiyapis pasayanqa chaymatapis.
20Piru kananqami intrachishayki chay
syiti qullarkunata allilaw makiypi
charikushaypaq, chaynulla chay
urumanta syiti bilirukunapaqpis: Chay
syiti qullarkunaqami intrachimanchik
chay syiti pwiblupi kriyiqkunata rikaq
angelkunapaq. Nataq chay syiti
bilirukuna-shuypaqa intrachimanchik
chay syiti pwiblupi kriyiqkunalapaq.

Éfeso pwiblupi kriyiqkunaman iskribin

2 1"Chay Éfeso pwiblupi kriyiqkunata
rikaq angelmanmi kayta iskribiy:

Chay syiti qullarkunata allilaw
makinpi charikusha chay, chaynulla
chay syiti bilirukunapa ĉhaypinpi
puriq chayqami kaynu nin:
2Nuqami, qamkuna Efesupi
kriyiqkunapaqqa yaĉhani tukuy imata
rurayashaykillapapaqpis. Riqsishuni-
llapapismi kusata qischakar imamapis
shachinakur yaĉhachikuyashaykillapa-
paq. Chaynullami yaĉhanipis, chay
mana allinta ruraqkunawanqa mana
pulla kayta puytinkillapachu nir.
Chaynullami yaĉhanipis chay apustul
kani niqkunatapis allita rikar yaĉhat-
killapaqa mana chiqap apustulkuna-
chu kasha nir. Chaymi ashwan
qamkunaqa yaĉhashaykillapana
kusala llullakunami kasha paykunaqa
nir. 3Maydiyapismi nuqalapi kunfya-
kashaykillapa. Chaymi nuqarayku
kusata qischakashaykillapa, mana
shaykurlamapischu.
4Piru kananqami nishaykillapapis
mana allinta tukuyashaykillapapaqna:
Chaqa kananqami qamkunaqa
imanutaq puntallamataqa nuqapaq
kusalata llakiq kankillapa manana
chaynunachu kankillapa nir. 5Chaymi
allita yarpur, imapi uchakusha kani
nir, Dyusman qashan tikrakar
imanutaq punta kashaykillapanullana
rurayllapa. Piru mana chaynu ruratki-
llapaqami nuqa shamur kastigashur
chay biliru kaqkunamatapis ashuchi-
shaq qamkunamantaqa. 6Piru chay
Nicolaíta runakuna*c* mana allinta
yaĉhachikuyashanta nuqa yupaylla
ĉhiqniyashaykillapami kusa allinta
yarpuchiman.
7¡Chaymi rinriyjun kaqkunaqa
uyakunqallapa, Santu Ispiritu tukuy
kriyiqkunata willashantaqa! Chaymi

---

b 1.18 Kay wanushakuna maymanĉhi riyan nirqami intrachimanchik Jesucristupi tukuy kriyiqkunaqami riyanqa paywan nir. Nataq chay mana kriyiqkuna-shuypaqa riyanqa uk lugarman chaypina qischakar ima yarakuskinanllapapaq maydiya Amitunchik infyirnuman rinanpaq ninankaman, nir. **c 2.6** Nicolaíta runakuna nirqami intrachimanchik Nicolás shutiq runa yaĉhachikushanta kasuqkunapaq. Chaqa paykunaqami yarpuqllapa Jesucristupi kriyiq karnaqashi imatapis munashanchiknulla rurar, chay yanqa dyus nishanllapakunaman ufrinda nir ĉhurashanllapamatapis mikuyta puytinchik, chaynulla runa kar warmi karmapis ukwan ukwan punuyta puytinchik nir.

shachinakur binsikuq chaytaqa, tukuy tyimpupaq bidanchikta qumanchik chay qirupa puquyninta qarashaq. Chaqa chay qiruqami Dyuspa shumaq luryanpi kan.

Esmirna pwiblupi kriyiqkunaman iskribin

8 "Chay Esmirna pwiblupi kriyiqkunata rikaq angelmanmi kayta iskribiy:

Punta Kaq chay, chaynulla Tukukanan Kaq chay, wanur qashan kawsamusha chayqami kaynu nin:

9 Nuqami, qamkuna chay Esmirnapi kriyiqkunataqa riqsishunillapa imanumi qischakankillapa nir. Riqsishunillapapis mana imayjunchu kankillapa nir. Piru alli yaĉhaymantaqami nuqapaqqa kusa imayjun kankillapa. Yaĉhanipis imanumi qamkunapaq mana allinkunata rimanllapa nir. Chaqa paykunaqami nin: Israel runakuna kashanchikllaparayku Dyuspa kaqninkunana kanchikllapa nir. Piru chiqaptaqami dyablupa kaqninkuna paykunaqa.

10 Amami manchakunkillapachu imanu qischakarmapis. Chaqa dyabluqami qamkunamanta wakinllataqa, karsilman ima itanqallapa. Chaynu rurarmi rikashunqallapa allitachush nuqapi kriyinkillapa nir. Chaynumi dyis diyallataqa kusalata qischakankillapa. Piru nuqapi kriyishaykillapanullami, maydiya wanunaykillapakaman shachinakunkillapa. Chaynu katkillapaqami nuqaqa kurunata rigalashurllapa tukuy tyimpu kawsaytana qushaykillapa.

11 ¡Chaymi rinriyjun kaqkunaqa uyakunqallapa, Santu Ispiritu tukuy kriyiqkunata willashantaqa! Chaqa kaynumi niran: 'Chay shachinakur tukuy mana allinkunata binsiqkunataqami, yanapatiy manana ishkay kutipaq wanurqa qischakanqanachu' nir.

Pérgamo pwiblupi kriyiqkunaman iskribin

12 "Chay Pérgamo pwiblupi kriyiqkunata rikaq angelmanmi kayta iskribiy:

Chay ispada kadaladunman kusa filuyjunta purichiqmi, qamkunapaq kaynu nin:

13 Nuqami allita yaĉhani qamkuna chay Pergamupi kriyiqkunaqa chay maypiĉhi dyablu tar mantakun chaypi tayankillapa nir. Piru chaynu karmapismi, nuqapi kriyishaykillapamantaqa mana chiqanchakashaykillapachu. Chaymi nuqapaq chiqap rimaqniy Antipasta chay dyablu tayashan pachapi wanuchitinllapa rikasha karmapis, mana chiqanchakashaykillapachu nuqamantaqa.

14 Chaynu karmapismi aykala mana allin imakunata rurashaykillaparayku kusala mana allinta yarpuchimankillapa. Chaqa qamkunamanta wakinnikillapaqashi, chay unay Balaam[d] mana allin nishankunata kasur kawsankillapa. Chaqa Balaamqami chay mantakuq Balacta animachiran Israel runakunata willatin, yanqa dyuskunaman ufrinda nir animalta ĉhurashanllapapa aychanta mikur, chaynulla warmi kar, runa karmapis ukwan ukwan punur ima uchakunanllapapaq. 15 Chaynullami qamkunamanta wakinkunaqa chay Nicolaíta runakuna yaĉhachikushanta [ĉhiqni-

d 2.14 Balaampaq mas intrakanarqa rikashun Números 25.1-3; 31.8-16.

yashayta] yaĉhakusha, mana chiqanchakanayanllapachu. 16Chayraykumi allita yarpur tukuy mana allinkunata rurashaykillapataqa dijar qashan Dyusmanna tikrakayllapa. Piru mana chaynu ruratkillapaqami mana tardarchu nuqa qamkunaman shamur, chay ispada shimiymanta lluqshimuqllawan maqanakur limpu imanachir tukchishaykillapa.

17Chaymi nini: ¡Rinriyjun kaqkunaqa uyakunqallapa, Santu Ispiritu tukuy kriyiqkunata willashantaqa! Chaymi chay shachinakur tukuy mana allinkunata binsiqkunataqa, qarashaq chay *'maná'* shutiq mikuy mana rikayashanllapata. Chaynullami qushaqpis uk yuraq rumisituta. Chay rumipimi uk mushuq shuti iskribikasha. Chaytaqami mana mayqanpis riqsinchu. Ashwanmi chay mayqanĉhi aypayanqa chayla riqsinqa.

Tiatira pwiblupi kriyiqkunaman iskribin

18"Chay Tiatira pwiblupi kriyiqkunata rikaq angelmanmi kayta iskribiy:

Dyuspa Wamran nawinmapis kusala nina miraq yupay chay, chaynulla urnupi rupachir kamakachikasha brunsi kusalata llipyaraq ĉhakiyjunqami kaynu nin:

19Nuqami, qamkuna chay Tiatirapi kriyiqkunapaqqa allita yaĉhani tukuyla rurashaykillapakunataqa. Chaynullami yaĉhanipis imanumi nuqata munamar, kusata nuqapi kriyinkillapamapis nir. Chaymi ashwan chay punta rurayashaykillapamantaqa kananqa mana shaykuq kusala shumaqta imatapis rurarna sirbimankillapa nir yaĉhanipis.

20Piru yaĉhasha kani chay mana allinta tukushaykillapakunata. Chayshi qamkunaqa, chay warmi Jezabel shutiq ima mana allinta ruratinpis mana imatapis willankillapachu. Chay warmiqami, Dyuspa rimaqnin yupay tukunla. Chaymi ashwan mana allinta yaĉhachikur, nuqapi kriyiqkunata llullachinllapa, warmi kar manaqa runa karmapis ukwan ukwan pununanpaq, chaynulla chay yanqa dyus nishanllapakunaman ufrindapaq animalta ĉhurashanllapata mikunanllapapaq ima nir. 21Chaymi nuqaqa chay warmitaqa ayka diyallataqa dijasha kani, allita kwintata qukar Dyuspina kriyinanpaq. Piru payqami mana kasumar, chay ukwan ukwan punuyashanmatapis mana dijashalamapischu. 22Chayraykumi chay warmitaqa kastigashaq, nanaywan kar mantanllapina usurananpaq. Chaynulla chay mayqan runakunapis chay warmiwan punuqkunapis, mana uchanta dijatinqa paykunatapis kusala mana allinta rurar qischashaq. 23Chaynulla chay warmi yaĉhachikushanta kasuqkunatapismi nuqa lisyatiy wanunqallapa.[e] Chaynu tukuy mana allinta ruraqkunata tukchitiymi chay tukuyla nuqapi kriyiqkunaqa kwintata qukar ninqallapa: 'Amitunchikqami tukuylata yaĉhamanchikllapa imanu shunqunchikpi yarpuyashanchikllapamatapis' nir. Chaymi tukuy imata yaĉhashuqllapa karmi, allita rikashurllapa imanu kanaykillapapaqpis nishaykillapa.

24Piru chay Tiatira pwiblullamanta wakinkunaqami chay warmi mana allinta yaĉhachishutinllapaqa mana

e 2.23 Chay warmi yaĉhachikushanta kasuqkunatapismi nuqa lisyatiy wanunqallapa nirqa intrachimayninchikta puytin, wamrankunamapis wanunqa mana allinta rurashanrayku nir.

kasushaykillapachu. Chaynulla dyablupaq mana yaĉhashaykillapata yaĉhachishutinllapapis mana kasur, mana riqsishaykillapalamapischu. Chayraykumi mana mas imakunata ruray nishuyllapamatapis puytinichu.
25 Ashwanmi nishaykillapa: Chay imanutaq nuqapi kriyishaykillapanullami shachinakuskinkillapa, maydiya nuqa shamunaykaman nir.
26 Chaymi mayqanpis chay tukuy mana allin kaqkunata binsir nuqa munashaylata shachinakur ruraqkunataqa, tukuy pachakunapi mantakunanllapapaqna ĉhurashaq. 27-28 Chaqa imanutaq Taytay Dyusmaqa, nuqa mantakunaypaq ĉhuramasha, chaynullami mantakunqallapa jyirru baranta charikurlla. Chaymi mayqantapis mana allinta tukuqtaqa manka allpata yupay limpu llampuchanqallapamapis. Chaynullami yanapashaqpis paykunaqa imanutaq achkiyaypimaqa uk atun qullarsitu achkirachikun chaynu kananllapapaq.
29 ¡Chaymi rinriyjun kaqkunaqa uyakunqallapa, Santu Ispiritu tukuy kriyiqkunata willashantaqa!

Sardis pwiblupi kriyiqkunaman iskribin

3 1 "Chay Sardis pwiblupi kriyiqkunata rikaq angelmanmi kayta iskribiy:

Dyuspa syiti Ispiritunkunata[f] purichiq kaq, chaynulla chay syiti qullarta purichiq kaqqami kaynu nin:
Nuqami, qamkuna chay Sardispi kriyiqkuna imata rurashaykillapatapis yaĉhani. Chaynullami yaĉhanipis imanumi runakuna kusalata alabashunllapa Jesucristupi kusalata kriyinkillapa nir. Piru nuqapaqqami wanusha yupayna kankillapa. 2 Chayraykumi rikĉhakuq yupay kusalata shachinakur chay rurayashaykillapataqa kusa allinlatana rurayllapa. Chaqa nuqapa rikayniypi, chaynulla Taytay Dyuspa naypanpiqami imatapis mana karanta rurayashaykillaparayku wanusha yupayna kankillapamapis. 3 Chaymi nishaykillapa: Imataĉhi yaĉhachishushanllapapi yarpur Taytanchik Dyusmanna qashan tikrakayllapa. Chaqa chay yaĉhachishushanllapapi mana yarpur punuq yupaylla katkillapaqami manapis yarpuyatkillapa uk suwakuq yupay qamkunamanqa rikarimushaq.
4 Piru chay Sardis pwiblullapimi wakinllaqa manaraq raĉhpanta liqwachaq yupayqa mana allinkunata rurashallaparaqchu. Chay paykunami nuqawan maydiyapis purinqallapa yuraq intiruta mudakurna. Chaqa paykunaqami chaynu kananpaq kusala allin. 5 Chaymi mayqanpis shachinakur tukuy mana allin kaqkunata binsiqkunaqa yuraq intiruta mudakurna kawsanqallapa. Chaynulla chay maypiĉhi tukuy tyimpupaq kawsananllapapaq librupi shutin iskribikashataqa, manami burrashaqnachu. Ashwanmi Taytay Dyuspa naypanpi chaynulla angelninkunapa naypanpimapis kusala allinpaqna riqsishaq paykunataqa.
6 Chaymi nishaykillapa: ¡Rinriyjun kaqkunaqa uyakunqallapa, Santu Ispiritu tukuy kriyiqkunata willashantaqa! nir.

Filadelfia pwiblupi kriyiqkunaman iskribin

7 "Chay Filadelfia pwiblupi kriyiqkunata rikaq angelmanmi kayta iskribiy:

---

f 3.1 Dyuspa syiti Ispiritunkuna nirqami intrachimanchik Tayta Dyuspa Santu Ispiritunqa syiti pudirniyjun nir.

Mana uchayjun kar, tukuyta chiqap kaqlata rimaq, chaynulla unay gubyirnu Davidpa ayllunmanta kar Dyuspa mantakuyninpa llabinta purichir, mayqanmi yaykunqa chaynulla mana yaykunqachu niqqami, kaynu nin:

8Qamkuna Filadelfiapi kriyiqkuna tukuy allinlata rurashaykillapatami yaĉhani. Chaymi naypaykillapaman chapakur rikayllapa. Chay naypaykillapapimi uk punkuta kiĉhallata rikankillapa. Chaytaqami chaynu kiĉhalla kananpaqqa, nuqa chaynu nisha kani. Chaymi chay kiĉhalla kaqtaqa mana mayqanpis kirpayta puytinqachu. Piru qamkuna-shuypaqami, mana jwirsayjun karmapis nuqamantaqa mana pinqakurlamapischu, nishushayllapalatana kasur kawsashaykillapa. 9Chaymi chay dyablu nishankunata kasur, pay munashanta ruraqkunataqa, nuqa nitiy kusalata rispitar naypaykillapapi qunqurinqallapa. Chaynuqami paykunaqa yaĉhanqallapa qamkunapaqqa imanumi kusalata llakipashushallapa kani nir. Chaqa chay runakunaqami kusalata llullakur ninllapa: Israel runakuna karmi Dyuspa kaqninkuna kanillapa nir. Piru chiqaptaqami dyablupa kaqninkuna paykunaqa.

10Nataq qamkuna-shuypaqami nuqapi kriyishaykillapanulla kusalata shachinakushaykillapa, michka qischakarmapis. Chayraykumi kay pachapi kusala qischakaykuna kanqa chaymanmatapis washashaykillapa. Chaqa chay qischakaykunaqami chaynuqa kanqa rikar yaĉhanaypaq mayqankunashi allita nuqapi kriyinllapa nir.

11Chaymi nishaykillapa: Shamunaypaq diyaqami shipchana. Chayraykumi imata rurarpis karanlata nuqa munashaynula ruraskinkillapa. Chaynuqami chay kurunataqa karantana aypankillapa, mana mayqanpis kitashutinllapanachu. 12Chaqa mayqanpis chay mana allin kaqta binsiqtaqami, Taytay Dyuspa pullan tukuy tyimpupaq kananpaqna nishaq. Chaymi paykunataqa Dyusta aduranallapa wasi ruripina kulumnata yupay ĉhurashaq. Chaynuqami paykunaqa manana maydiyapis lluqshimunqallapanachu. Chaymi chaypina Dyusniypa shutinta, unaq syilumanta shamuq mushuq pwiblu Jerusalenpa shutinta, chaynulla nuqapa mushuq shutiyta ima iskribishaq.

13Chaymi nishaykillapa: ¡Rinriyjun kaqkunaqa uyakunqallapa, Santu Ispiritu tukuy kriyiqkunata willashantaqa! nir.

Laodicea pwiblupi kriyiqkunaman iskribin

14“Chay Laodicea pwiblupi kriyiqkunata rikaq angelmanmi kayta iskribiy:

Tayta Dyus tukuy imata nishanta kumpliq, karanlata rimaq, allita Dyuspaq intrachikuq, Dyus nitin tukuy rikayashanllapata rurasha chayqa kaynu nin:

15Nuqami, qamkuna chay Laodiceapi kriyiqkunapaq yaĉhani tukuyla imata rurashaykillapatapis. Chaynullami yaĉhanipis qamkunaqami mana qasaq, mana quñuq imapischu kankillapa nir. ¡Icharaq quñuq karpis quñuqllamana kankimanllapa! ¡Chaynulla qasaq karpis, qasaqllamana kankimanllapapis! 16Piru qamkunaqa manami munankillapachu tukuy shunquykillapawan nuqata kasumaytaqa. Chaynu karmi tibyu yaku

yupay kashaykillaparayku, mana pullakushuyllapata munanichu. Chaymi mana qasaq chaynulla mana quñuq kashaykillaparayku ashwan kusalata millanar gumitashaykillapa. 17Chaqa qamkunaqami ninkillapa kusa imayjunshi kankillapa nir. Ninkillapapismi tukuy imapis munashaykillapanulla kan nir. Chaynulla manashi imaykillapapis faltashunllapachu. Piru manachu kwintata qukankillapa qamkunaqa millanaypaq, pinqaypaq, mana imayjun, syigu, liri ima kankillapa nirqa. 18Chaymi nishaykillapa: Yanqa imakunapaq yarpunaykillapamantaqa, nuqapi kriyir michka qischakar imamapis shachinakur, rantiq yupay aypayllapa chiqap kaq uru, ninapi rupar kamakashata. Chaynullami aypayllapapis kusala shumaq yuraq raĉhpata. Chayna chaywan mudakur manana lirilla yupay pinqaypaqta purinaykillapapaq. Aypankillapapismi uk rimidyuta, chaywan rimidyakar allita rikakur imana purinaykillapapaq.

19Chaymi nuqaqa mayqantapis chay munashay wamraykunataqa nanaq nanaq imatapis karanta willar kastigani. Chayraykumi ashwan tukuy chay uchakushaykikunata dijarna, Dyus munashanta ruranaykillapapaqna tikrakayllapa. 20Chaqa allita intrakayllapa: Nuqami punkuykillapamanta qayakuq yupay willashuyanillapa. Chaymi mayqanpis uyamaqqa punkunta kiĉhaq yupay samachimanqa paypa shunqunpina samanaypaq. Chaynu samachimatinqami paywanqa pulla mikuq yupayna tukuy tyimpupaq paywan kashaq.

21Chaymi tukuy mana allin kaqkunata shachinakur binsiqkunaqa nuqawan pulla mantakuyniypina mantakunqallapa. Chaqa imanutaq nuqamaqa tukuy mana allin kaqkunata binsishayrayku Taytay Dyuswan pullana mantakunanpi mantakuni chaynulla.

22Chaymi nishaykillapa: ¡Rinriyjun kaqkunaqa uyakunqallapa, Santu Ispiritu tukuy kriyiqkunata willashantaqa! nir”.

Syilupimi Dyusta aduranllapa

4 1Chaymantaqami nuqaqa unaq syiluman chapakurqa, rikaray uk punku kiĉhallata. Chaymi chay punta rimaypi uk trumpita waqaqta yupay uyapashayta qashan uyaparay kaynu nimaqta: “Iqamuy kayman. Chaymantami rikachishayki tukuy ima pasananpaq chaykunamatapis” nir.

2Chaynu nir willamatinmi Santu Ispirituqa chay kutilla kusa shumaq imakunata rikapakuchimaran. Chaymi chay kutilla, syilupi rikaraypis uk mantakunanllapa lugarta. Chaypimi uk tasha mantakuyaq. 3Piru chay mantakuna samanapi taqqami, kusala shumaq llipyala rumi jaspi, chaynulla chay rumi kurnalina yupay qaqllayjun karan. Nataq chay tayashan ridurninpi-shuypaqami, inap shayaran chay ismiralda rumisitu yupay kusa llipyala. 4Chaynullami chay ridurninpiqa, rikaraypis binti-kwatru (24) samanakunata. Chaykunapiqami chay binti-kwatru rukukuna taqta rikaray. Paykunaqami kusala yuraq intiru raĉhpayjun, chaynulla urumanta rurakasha kurunata umakusha samayaranllapa. 5Chay mantakunan tayashanmantaqami rilampayaran, kusalata kunya lanyayaran ima. Nataq naypanpi-shuypaqami, syiti bilakuna kusalata ratakuyaran. Chay bilakunaqami, Dyuspa syiti Ispiritunkuna[g] karan. 6Chay mantakunan tayashanpa naypanpiqa mar

g 4.5 Dyuspa syiti Ispiritunkuna nirqami intrachimanchik Dyuspa Ispiritun syiti pudirniyjun nir.

yakuchu imaĉhi karan, kristal yupay kusala chuyita.

Nataq chay samanapa yatalan ridurninpiqami, kwatru kawsaqkuna karanllapa. Paykunaqami tukuy intirunta nawiyjun karanllapa, nawpanlawta ikilawta ima. 7Piru chay kawsaqkunamanta ukqami uk liyun yupay karan. Nataq chay ikillan chay-shuypaqa uk turu yupay karan. Uk-shuypaqa runa yupay qaqllaylun karan. Nataq chay kwatru kaq chay-shuypaqa atun kuchak pariq yupay karan. 8Chaymi chay kwatru kawsaqkunaqa, tukuynin saysi alayjunlla karanllapa. Piru chay alankunaqami tukuy intirunta nawiyjunlla karanllapa, analawta rurilawta ima. Piru tukuyninmi unaqpis tutapis mana shaykuq kaynu niyaranllapa:

"Kusala allin, kusala allin,
kusala allinmi
mana uchayjun Amitunchikllapa
Tayta Dyus tukuy imata puytiqqa.
Chaqa paymi unaymanta karanllana.
Chaynulla kananpis kanlla.
Chaymi maydiyapis shamunqa" nir.

9-10Chaymi imuraspis chay kwatru kawsaqkuna chay mantakuna samanapi taq tukuy tyimpu kawsaqta kusala puytiq, chaynulla kusala shumaqmi kanki nir alabachitinqa, chay binti-kwatru (24) rukukunaqa naypanpi qunqurir aduraranllapa. Chayna chay kurunankunata umakushanmatapis urqur chay mantakunan samanapa naypanman ĉhurar kaynu niyaranllapa:

11 "Qammi Amituy, nuqakunapa
Dyusniy.
Qammi tukuy tyimpupaq mantakunki.
Qammi kusala puytiq kar,
tukuy imatapis munashaykinulla
rurashayki.
Chaymi qam munatki
chay rurashaykikunaqa kananpis
kanlla.
Chayraykumi qamqa kusala shumaq
kanki
alabakanaykipaqqa" nir.

Juanmi syilupi rikaran uk libru pillukashata

5 1Nuqa Juanmi chay rikapakuchimashanpi rikaray, chay shumaq mantakuna samanapi taqqami, allilaw makinpi uk libru pillukashata charikusha taqta. Chay libruqami rurinpi, ananpi ima iskribikasha karan. Piru chay pillukashaqami chaymanta chaymanta allila kirpakasha karan syiti partipi napawan. 2Chaynullami rikaraypis uk kusala puytiq ángel kusa jwirtita kaynu tapukuqta: "¿Mayqantaq puytiyanqa kay napakunawan pigakashata kiĉhaytaqa?" nir. 3Piru manami mayqanpis syilupi, pachapi, chaynulla pacha ruripi kaqkunamapis chayta kiĉhar rikananlapaqmapis kaqllapachu. 4Chaynu chay pillukasha libruta kiĉhar, rikananlapaqmapis mana mayqanpis kashanraykumi nuqaqa kusalata waqayaray. 5Piru chay kriyiqkunata rikaq rukukunamanta ukqami nimaran: "Ama waqaynachu. Chaqa chay Judapa ayllun liyun yupay, chaynulla gubyirnu Davidmanta kaqqami,[h] tukuy mana allin kaqtaqa binsishana. Paymi chay pillukar syiti partipi napakasha librutaqa kaĉhachir kiĉhayta puytinqa" nir.

6Chaymantaqami chay mantakuna samanapa, chaynulla chay kwatru kawsaqkunapa, chay rukukunapa ĉhaypinpiqa, rikaray uk Uyshita shaqta. Piru chay Uyshitaqami wanur kawsamusha yupay yarpuchimaran. Syiti kachuyjun, chaynulla syiti nawiyjunmi karan.

---

h 5.5 Kaypaq mas intrakanarqa rikashun Isaías 11.1,10; Romanos 15.12.

Chaykunaqami intrachimanchik,
Dyuspa syiti Ispiritunkuna tukuyla
pachaman kaĉhamushankuna karan nir.
7Chay Uyshitaqami rir, chay libru
pillukashata aypamuran chay
mantakuna samanapi taqpa allilaw
makinmantaqa. 8Chaynu aypatinqami,
chay kwatru kawsaqkuna, chaynulla
chay binti-kwatru (24) rukukunaqa
tukuynin chay Uyshitapa naypanpi
qunquriranllapa. Paykunaqami tukuynin
arpakunata, urumanta rurakasha kupa
insinsyuyjunkunata ima charikusha
karanllapa. Kay insinsyukunaqami
intrachimanchik Dyuspa allinla kaqnin-
kuna mañakushan nir. 9Chaymi
paykunaqa mushuq takikunata kaynu
nir takiyaranllapa:

"Qamlami chay pillukasha libruta
aypar,
napakashanmatapis kiĉhayta
puytinki.
Chaqa qam wanur yawarnikita
iĉharmi,
Tayta Dyuspaqna rantimashaykillapa
tukuy ayllukunamanta,
ukman rimaykunapi rimaqkuna-
manta,
tukuy pwiblukunamanta ima.
Chaynulla uklaw nasyunmanta
kaqkunatapis.
10 Chaymi chay akrashaykikunataqa
uk mantakuq kananpaq,
chaynulla kurakunapaq yupaymi
tikrashayki Taytanchik
Dyusllata sirbinanllapapaq.
Chaymi chay akrashaykikunaqa
tukuyla pachakunapi mantakuq
imana kanqallapa".

11Chaymanta chapakur-shuypaqami,
achka angelkuna rimaqta uyaparay.
Chay angelkunaqami chay mantakuna
samananpa, chay kwatru kawsaq-
kunapa, chay rukukunapa ridurninpi
karanllapa. Piru paykunaqami kusala
manchaypaq achka karanllapa.
12Paykunaqami kusa jwirtita rimar
kaynu niyaranllapa:

"¡Chay Uyshitatami wanuchiran-
llapa!
¡Chaymi payqa kusala pudirniyjun,
tukuy imata aypananpaq,
kusa yaĉhayniyjun,
kusa jwirsayjun,
mantakuq ima kananpaq kusala
shumaq!
¡Chaynulla kusala alabakasha
imami kanqapis!" nir.

13Qashanpismi uyaparay, Dyus tukuy
rurashankuna syilupi kaqkuna, pachapi
kaqkuna, chaynulla pacha ruripi
kaqkuna, mar yakupi kaqkuna kaynu
niqta:

"¡Chay mantakuna samanapi taqta,
chaynulla chay Uyshitatami,
kusata alabaypaq, imata
rurashanpaq payji niypaq!
¡Chaynullami payqa kusa mantakuq,
kusa shumaq, kusa puytiq ima
kanqa tukuy tyimpupaq!" nir.

14Chaynu nitinllapami, chay kwatru
kawsaqkunaqa niyaranllapa: "¡Chaynumi
kanqa!" nir. Chaymi chay binti-kwatru (24)
rukukunaqa[i] naypanllapapi qunqurir [chay
tukuy tyimpu kawsaqta] adurayaranllapa.

Librupa syiti partinpa napakashankunatami kiĉharan

6 1Chaymanta qashan chapakurqa
rikaray imanumi chay Uyshitaqa
chay librupa syiti napankunamanta,
punta kaq napakasha kaqta kiĉhaq

i 5.14 Binti-kwatru rukukuna nirqami intrachimanchik tukuyla chay Israel pwiblumanta kriyiqkunata rikaqkunapaq. Paykunaqami karan Amitunchik Jesucristupa 12 apustulninkuna, chaynulla Israel runakunapa 12 ayllunkuna ima nir.

qallariqta. Chaymantami uyaparay chay kwatru kawsaqkunamanta ukqa, kunya yupay kusala jwirtita kaynu niqta: "¡Shamuy!"[j] nir. 2Chaymi chapakurqa rikaray uk yuraq kaballuta. Chay kaballupa anan taqqami, makinpi arkuwan flichata charikusha karan. Chaymantami quranllapa uk kurunata. Chaymi kusala puytiqpaqna tikrakar, riran maypipis tukuy imatapis binsinanpaq.

3Chaymanta chay Uyshita ishkay kaq napakashata kiĉhatinqa, chay ishkay kaq kawsaqqa kaynu niqta uyaparay: "¡Shamuy!" nir. 4Chaymi rikayatiy qashan yarqamuran uk kaballu. Chay kaballuqami chupika intiru karan. Nataq anan taqta-shuypaqa kusa puytiqpaq tikraranllapa. Chayna tukuyla runakuna shumaqta tayatinllapamapis, pay ĉhiqninachitinllapa paynin paynin wanuchinakunanllapapaq. Chaypaqmi kusala atun ispadata quranllapamapis.

5Chaymanta chay Uyshita kimsa kaq napakashata kiĉhatinqami, uyaray chay kawsaqkunamanta kimsa kaq chayqa, kaynu niqta: "¡Shamuy!" nir. Chaymi chapakurqa rikaray uk yana kaballuta. Nataq chay anan taq chayqami makinpi charikusha karan uk balansata. 6Chaymantami chay kwatru kawsaqkunapa ĉhaypinmantaqa uyaray uk rimay kaynu niqta: "Mayqanpis uk diyata trabajashanwanqami uk kilu triguta manaqa kimsa kilu sibadalata rantiyta puytinqa. Piru chay asaytiwan, binuta rantinatin-shuypaqa ama willatkichu michkatapis rantinqa" nir.

7Chaymanta chay Uyshita kwatru kaq napakashata kiĉhatinqami, uyaray chay kwatru kaq kawsaqqa kaynu niqta: "¡Shamuy!" nir. 8Chaymi chapakurqa rikaray aya rupay yupay uk qarwalla kaballuta. Nataq chay anan taqqami shutiq, "Wanuy". Chaypa ikintaqami shamuyaq uk. Payqami ayakunapa tanan chay karan. Chaymi chaytaqa pudirta quran, tukuy pachamanta kwarta partin kaqta wanuchinanpaq guerrakunawan, mallaqwan, qishaywan, chaynulla kay pachapi kaq kusala manchaypaq animalkunawan ima.

9Chaymanta chay Uyshita sinku kaq napakashata kiĉhatinqami, altarpa ĉhakinpi rikaray Dyuspa shumaq rimayninta parlakur shumaqta kawsashanrayku wanushakunapa almankunata. 10Chaymi paykunaqa, kusala jwirtita kaynu niyaranllapa: "Kusala puytiq, kusa allin, imatapis karanta ruraq Taytayllapa Dyus, ¿maydiyataq rikar yaĉhayanki kanqa tukuyla chay runakuna imata rurashankunataqa? ¿Maydiyataq paykunatapis wanuchiyanki kanqa wanuchimashanllaparaykuqa?" nir 11Chaynu nitinllapami yuraq raĉhpakunata quranllapa. Chaynullami willaranllapapis, samaskiyllaparaq uk tyimpullataqa, Jesucristupaq qamkuna yupaylla uknikikuna yaĉhachikuqkunata wanuchinanllapakaman nir.

12Chaymanta chay Uyshita saysi kaq napakashata kiĉhatinqa, chapakur rikaray kusala saqrata pacha kuyuqta. Chaymi rupaymapis yana intirupaq tikrakaran, imanutaq wanutinllapa lutu raĉhpata yakakunllapa chaynu. Nataq killa-shuypaqa, chupika intirupaq tikrakaran, yawar yupaylla. 13Chaynulla qullarkuna-shuypaqa syilumanta ratamuran pachaman, imanutaq kusala jwirti wayra shamutinmaqa llullu iguskunamapis ratamun chaynu. 14Chaymi syilumapis chinqaran uk papil pillukaq

j 6.1 Wakin iskribikashakunapiqami "Shamur rikay" nin.

yupay. Chaynullami mar yaku ĉhaypipi
pacha kaqkuna, chaynulla tukuyla
sirkakuna imamapis, chay kashanmantaqa
uklawman ashuranllapa. 15Tukuy pachapi
mantakuqkunaqami, sirkakunapa qichqan-
kunapi, maĉhaykunapi ima pakakuran-
llapa. Paykunaqami tantakar kusa
puytiqkunawan, suldadukunapa mantaq-
ninkunawan, kusa nisha runakunawan,
kusa imayjun kaqkunawan, sirbikuqkuna-
wan, mana sirbikuqkunawan ima
pakakuranllapa. 16Chaymi chay
sirkakunata, qaqakunata imaqa niyaqllapa:
"¡Anayllapaman ratamur pakamayllapa
chay mantakuna samanapi taqpa
naypanmanta, chaynulla chay Uyshita
piñakushanmanta ima! 17Chaqa paykuna
kastigakunanpaq diyaqami ĉhamushana.
¿Mayqannari shachinakuyta puytinqa
paypa kastigunmantaqa?" nir.

Israelmanta kriyiqkunatami uk ángel siyaran

7 1Tukuy chaykunata rikashana
karqami, rikapakuyniypiqa qashan
rikaray, kwatru angelkuna, nortilawpi,
surlawpi, estilawpi, oestilawpi shaqta.
Paykunaqami wayrata arkayaranllapa
pachaman, mar yakuman, chaynulla
qirukunamanpis ama pukakamunanpaq.
2Chaynullami rikaraypis uk ángel rupay
iqamunanlawmanta shamuqta. Chay
angelqami chiqap kawsaq Dyuspa
siyunta charikusha karan. Nataq chay
kwatru angelkuna-shuypaqami pudirta
ayparanllapa pachata, mar yakuta ima
mana allinkunata ruranllapapaq.
Chaymi chay ángel siyuta charikusha
shamuqqa, kusala jwirtita qayakur chay
wakin angelkunataqa kaynu niran:
3"Amaraqmi pachata, mar yakuta,
qirukunatapis mana allinkunataqa
rurankillaparaqchu. Chaqa manaraqmi
Dyusninchikpa sirbiqninkunapa urkunpi
siyuta ĉhurayanillaparaqchu" nir.

4Chaymanta-shuypaqami uyaparay:
Tukuyla Israel ayllukunamanta
siyakasha kaqkunaqa 144,000
karanllapa nir. Kaynumi karanllapa:

5 Judapa ayllunmanta 12,000,
Rubenpa ayllunmanta 12,000,
Gadpa ayllunmanta 12,000,
6 Aserpa ayllunmanta 12,000,
Neftalipa ayllunmanta 12,000,
Manasespa ayllunmanta 12,000,
7 Simeonpa ayllunmanta 12,000,
Levipa ayllunmanta 12,000,
Isacarpa ayllunmanta 12,000,
8 Zabulonpa ayllunmanta 12,000,
Josipa ayllunmanta 12,000,
Benjaminpa ayllunmantapis
12,000 ima.

Kusala achka yuraq intiru raĉhpayjunkuna

9Chaymanta chapakurqami rikaray,
mana yupaymatapis puytiypaq kusala
manchaypaq achka runakunata.
Paykunaqami uklaw nasyunkunamanta,
ukman ayllukunamanta, ukman rimaypi
rimaqkunamanta, tukuy pwiblukuna-
manta ima karanllapa. Paykunaqami
shayaranllapa chay mantakuna
samanapa naypanpi, chay Uyshitapa
naypanpi ima. Tukuyninmi yuraq intiru
raĉhpayjun, chaynulla chay ramus
shutiq qirupa rapranta charikushalla
karanllapa. 10Chaymi kusala jwirtita
kaynu niyaranllapa:

"¡Taytanchikllapa Dyus
mantakunan samananpi taq,
chaynulla chay Uyshitami
washamashanchikllapana!" nir.

11Piru chay angelkunaqami tukuynin
chay mantakuna samanapa ridurninpi,
chay rukukunapa, chaynulla chay
kwatru kawsaqkunapa ridurninpi
shayaranllapa. Chaymantaqami
tukuyninllapa chay mantakuna
samanapa naypanpi qunquriranllapa,

umanllapamatapis pachaman
ĉhachinanllapakaman. Chaynumi
Dyustaqa aduraranllapa, 12kaynu nir:
"¡Chaynumi kanqa!
Dyusninchikqami tukuy tyimpu
alabakasha kanqa.
Chaqa payqami kusa shumaq,
mantakuq,
kusa yaĉhaq, payji nikasha,
kusa riqsikasha,
chaynulla kusala puytiq, jwirsay-
jun ima.
¡Chaynumi kanqa!"
13Chaymantami chay rukukunamanta
ukqa tapumaran: "¿Mayqankunataq kay
yuraq intiru raĉhpayjunkunaqa?
¿Maymantataq shamushallapa kanqa?"
nir.
14"Qammi yaĉhayanki Taytituy"
niray. Payqami nimaran:
"Kaykunaqami kay pachapi michka
kusala manchaypaq qischakaykuna
katinmapis kriyishannulla shachinakur
pasaran chaykuna. Paykunaqami
raĉhpanllapataqa, Uyshitapa yawarnin-
wan paqar yuraqchashallapa. 15Chay-
raykumi,
Tayta Dyus tar mantakunan naypan-
piqa shayanllapa.
Chaqa paykunaqami unaqpis,
tutapis
Dyusta aduranllapa wasipi
paytaqa sirbinllapa.
Nataq chay mantakuna samanapi
taqqa,
maydiyapis pullanllapa kar
tukuy imamantapis washan
paykunataqa.
16 Chaymi paykunaqa manana
qischakanqallapanachu
mallaqpaq, yakupaqmapis.
Chaynulla manami rupaylamapis
ĉhasyanqallapanachu.
Kalurmapismi manana qillaka-
chinqanachu.
17 Chaqa Uyshita, chay mantakuna
samanapa ĉhaypinpi kaqqami,
uyshitakunata yupay michinqa.
Chaymi mayta ritinllapapis
paykunapa pullan kar,
apar chay chuyala yakitu tukuy
tyimpu kawsachikuqta
upyachinqa.
Chaynuqami Dyus yanapatin,
manana maydiyapis waqanqa-
llapalamapischu".

Syiti napakashata chaynulla urumanta rurakasha insinsyiru

8 1Chaymanta chay Uyshita chay syiti kaq napakashata kiĉhatinqa, midya urata yupay syilupiqa tukuy uyarala kidaranllapa. 2Chaymantaqami, rikaray syiti angelkuna Dyuspa naypanpi shaqta. Chaymi chay angelkunataqa syiti trumpitakunata quranllapa. 3Chaymantami qashan uk ángel, urumanta rurakasha insinsyu quntachikunanta charikusha shamur, altarpa naypanpi sharan. Chaymi achka insinsyuta quranllapa, chay urumanta rurakasha altarpa naypanpi quntachikunanpaq. Chay altarqami, Dyus tar mantakunan naypanpi karan. Chaymi Dyuspa tukuyla allin kaqninkuna mañakutin ima, pullan quntachikuranllapa chay insinsyutaqa. 4Chaynu ruratinllapaqami, insinsyupa quntayninqa, chay angelpa makinmantaqa Dyus kayashankaman iqaran, Dyuspa tukuy allin kaqninkuna mañakuyashanwan pulla. 5Chaymantami chay angelqa insinsyiruta aypar, chay altarpi nina kusalata miraqta ĉhaqaran. Chaymantami pachamanna itakamuran. Chaymi kusalata kunyaran, lanyaran, rilamparan, chaynulla pachamapis ukman saqrata kuyuran ima.

Angelkunami syiti trumpitakunata waqachiran

6Chaymantaqami chay syiti angelkuna, syiti trumpitakunata

purichiqkunaqa, waqachinanpaq kamakaranllapana.

7Chaymi chay punta kaq angelqa, trumpitanta waqachiranna. Chaynu waqachitinqami, pachamanqa ratamuran kusa jwirti granisu, ninawan yawar piĉhukasha ima. Chaymi kay pachapa kimsa kaq partinmanta ukta, chaynulla chay muntikunapa kimsa kaq partinmantapis ukta, tukuyla chiqyaqlla qiwakunamatapis limpu rupachir tukchiran.

8Chaymanta chay ishkay kaq ángel trumpitanta waqachitin-shuypaqa mar yakuman ratamuran, uk atun sirkapi nina ratakuq yupay. Chaymi chay marpa kimsa kaq partinmanta ukqa limpu yawar intirupaq tikrakaran. 9Chaynumi mar yakupi tukuy kawsaqkunamanta kimsa kaq partinmanta ukqa, limpu wanuran. Chaynulla tukuy barkukunamanta kimsa kaq partinmanta ukqa, limpu pakikar ima tukukaran.

10Chaymantami chay kimsa kaq angelpis trumpitanta waqachiranna. Chaymi kusala atun qullar, nina ratakuq yupay syilumanta ratamuran, tukuy riyukunapa, chaynulla yaku nasimunankunaman kimsa kaq partinmanta ukman. 11Chay ratamuq qullarqami shutiq “Ayaq”. Chaymi chaynu yakuman ratamushanrayku tukuy yaku kaqkunapa kimsa kaq partinmanta ukqa, ayaq intirupaq tikrakaran. Chaymi, kusa achka runakuna wanuranllapa.

12Chaymanta chay kwatru kaq angelpismi trumpitanta waqachiranna. Chaymi rupaypa kimsa kaq partinmanta ukqa limpu dañakaran. Chaynulla killapa kimsa kaq partinmanta uk, qullarkunapa kimsa kaq partinmanta ukpis limpu dañakaran. Chaymi chay kimsa kaq partinmanta ukqa limpu tutaparaq intiru kidaran. Chaynu karmi unaqpis tutapis kimsa kaq partinmanta ukqa mana achkirachikuranllapachu.

13Chaymanta chapakurqa, uyaparay atun kuchak[k] syilupa ĉhaypinta parir rir kusa jwirtita kaynu niqta: “¡Ay, ay, ay, pachapi kawsaqkuna, imananqallaparaq chay kimsa faltaq angelkuna trumpitanta waqachitinllapaqa!” nir.

9 1Chaymanta chay sinku kaq ángel trumpitanta waqachitin, chapakurqami rikaray uk qullar syilumanta pachaman ratamushata. Chaymi chay qullartaqa manchaypaq uĉhku ruripa llabinta quranllapa. 2Chaymantami chay qullarqa kiĉharan chay manchaypaq uĉhkupa punkunta. Chaymi chay uĉhkumantaqa quntay lluqshimuran uk urnumanta yupay. Chaynu lluqshimurmi, rupayta chaynulla tukuy intiruta limpu llantu intirupaq tikraran. 3Chaynulla chay quntaymantaqami, atun tintikuna yarqur tukuy pachata shikwakaran. Piru chay tintikunaqami, imanutaq alakranmaqa kanimanchik chaynu kanikunanpaq niran. 4Chaymi chaykunataqa kay pachapi tukuy qiwakunata, chiqyaraqkunata, qirukunata imaqa ama imanachinanlapaqmapischu niranllapa. Ashwanmi Dyuspa siyunwan urkunpi mana siyakasha chaykunata imanachinanpaqmapis niranllapa. 5Piru chaynu runakunata kanirmapis, manami wanuchinanpaqchu niran. Ashwanmi chaynu kanishanrayku sinku misista nanaywan kusalata qischakananpaq niran. Chaqa chay tintikuna kanimashaqashi kusalata nanananpaq karan, imanutaq alakran kanimashamaqa kusalata nanan chaynu.

---

k 8.13 Kuchakpaqqa wakin iskribikashakunapiqa ángel ninllapa.

6Chaymi chay diyakunapiqa
runakunaqa qischakashanrayku kusalata
wanuyta munanqallapa. Piru manami
wanunqallapachu. Chaqa wanuyma-
pismi paykunamantaqa ashur, mana
dasqa ĉhamunqachu.
7Chay atun tintikunaqami, imanutaq
kaballukunamaqa guerrapi maqana-
kunanpaq kamakanllapa chay yupay
karan. Chaynulla urumanta rurakasha
kurunata umakusha yupay karanllapa.
Nataq qaqllankunaqami uk runapa
qaqllannu karan. 8Aqchan-shuypaqami
warmipa aqchan yupay karan.
Kirunkuna-shuypaqa liyunpa kirun
yupay. 9Kwirpuntaqami, jyirrumanta
rurakashawan arkakusha yupay karan.
Nataq paritinqami alankunaqa waqayaq,
imanutaq bistyakunamaqa
karritakunata aysaĉhakur guerraman
ritin kusalata ĉhalaqyanllapa chay
yupay. 10Ĉhupan-shuypaqami, kusala
kashayjun karan, alakranpa ĉhupan
yupay. Chaymi chay ĉhupanwan,
mayqantapis mana allinta ruratinqa,
sinku misista qischakananpaqqa karan.
11Chay atun tintikunata mantaqqami
kusala manchaypaq uĉhku ruripi
mantakuq ángel karan. Chay angeltami
hebreo rimaypiqa ninllapapis, *Abadón.*
Nataq griego rimaypi-shuypaqa
ninllapa, *Apolión* [l] nir.
12Ayayay, chay saqra qischakay
kananpaq karan chayqami, pasanna.
Piru faltanraqmi ishkay mas qischakay-
kunaqa.
13Chaymantami chay saysi kaq
angelqa trumpitanta waqachiranna.
Chaymi uyaray uk rimayta, chay
urumanta rurakasha altarpa qichqan-
kunapi kwatru kachukuna karan chaypa
ĉhaypinmanta. Chay altarqami, Dyuspa
naypanpi karan. 14Chaymi chay
rimayqa chay saysi kaq ángel trumpi-
tanta charikushataqa kaynu niran:
“Riyu Eufratespa qichqanpi kwatru
angelkuna watarayan chaykunata
kaĉhay” nir. 15Chaymi chay kwatru
angelkunataqa kaĉharanna. Chaynumi
paykunaqa tukuy intiruta rir kimsa kaq
runakunamanta uk kaq partitaqa
wanuchikunanpaq. Chaqa Tayta
Dyusqami chay angelkuna kaĉhakar
wanuchikunanpaqqa unaylla urata,
diyata, misista, añumatapis akrashana
karan. 16Chaymantami uyaparay chay
kaballupi suldadukuna puriqkunaqa
michkami karan nirmapis. Chaqa
dusyintus miyunmi (200’000,000)
karanllapa.
17Chaynumi imanutaq rikaray chay
kaballukunata chaynullami rikaraypis
chay kaballupa anan taqkunatapis. Chay
kaballupa anan kaqkunaqami, qasqun-
taqa arkakusha karanllapa klaru
chupika, yana asul chaynulla qarwa
imawanĉhi. Chay kaballupa
umankuna-shuypaqa, liyunkunapa
uman yupay karan. Nataq
aqrunmanta-shuypaqa lluqshiyaran
ninawan, asufripa quntaynin. 18Chaymi
tukuy kimsa kaq kawsaqkunamanta uk
partinqa wanuranllapa chay kimsa
manchaypa kastigukunawan. Chaqa
chay kaballukunapa aqrunmanta
lluqshimuq nina, quntay, asufri imari
wanuchiq chay runakunataqa. 19Piru
manami chaykunalachu wanuchikuq.
Ashwanmi chay kaballukunapa ĉhupan
largu kuru yupay kaq imami kanir
wanuchiq runakunataqa.
20Piru wakin runakuna, kay
qischakaykunawan mana wanusha
kaqkunaqa, manami dijashallapachu
chay mana allin rurayninllapataqa.
Chaqa paykunaqami dyablukunata

---

l 9.11 Abadonwan, Apolionqami intrachimanchik wanuchir tukchikuq nir.

aduranllapa. Chaynulla chay yanqa dyus nishanllapakuna, urumanta, platamanta, brunsimanta, rumimanta, qirumanta rurakasha kar, mana puriq kaqta, mana uyakuqta, mana rikakuqta ima aduranllapa. 21Chaymi paykunaqa mana imalapimapis kambyakarchu suwakurlla, wanuchikurlla, wasqakurlla, chaynulla warmi, runamapis masayjun mana masayjun karmapis ukwan ukwan punurlla ima kawsanllapa.

Uk angelmi libru pillukashawan

10 1Chaymantami rikaraypis uk ángel kusala pudirniyjunta. Chay angelqami unaq syilumanta ishkimuyaran puktaypa rurinlata. Chay angelpa umanpiqami uk inap karan. Nataq qaqllan-shuypaqa llipyarayaran rupay yupay. Ĉhankankuna-shuypaqa, nina ratakuq yupay karan. 2Charikushami karan pillukaq taksha libritu kiĉhallata. Chaymantaqa allilaw ĉhakintaqa shachiran mar yakuman. Nataq ichuqlawta-shuypaqa shachiran pachaman. 3Chaymantami kusala jwirtita qayĉhakuran, uk liyun yupay. Chaynu qayĉhakushana katinmi, kunyapis syiti kuti kusala jwirtita lanyaran. Chaynu lanyatinmi uyaparay rimaykunata chay kunyakunamantaqa. 4Chaymanta chay syiti kunyakuna pasatinqa, chay uyapashaytaqa iskribiq ĉhurakaray. Piru chay ratullami uyaparay unaq syilumanta uk rimay kaynu nimaqta: “Chay kunya nishantaqa, amami iskribinkichu. Ashwanmi qamla yaĉhanki” nir.

5Chaymantami chay ángel uk ĉhakinta mar yakuman chaynulla uk ĉhakinta pachapi shachisha chayqa, allilaw makinta unaq syiluman alsaran. 6Chaymi, tukuy tyimpu kawsaq Dyuspa shutinta rimar juraran. Chaqa chay tukuy tyimpupaq kawsaq chay-ari syiluta, pachata, mar yakuta, tukuy ima kaqkunatapis ruraran. Chaymi kaynu niran: “Dyus imata ruranan paq chayqami manana maychu shamunanpaqqa. 7Chaqa chay tyimpu ĉhamutin chay syiti kaq ángel trumpitanta waqachitinqami, kumplikashana kanqa Dyus imataĉhi payla ruranan paq yarpusha karan chayqa. Piru chaypaqqami Tayta Dyusqa unayllana intrachisha karan chay paypa kaq sirbiqninkunata, rimaqninkunata imaqa”.

8Piru chay unaq syilumanta rimayta uyapasha karay, chayqami qashan kaynu nimaran: “Chay ángel uk ĉhakinta mar yakupi chaynulla uk ĉhakinta pachapi shachisha chay, pillukaq taksha libritu kiĉhakasha chayta charikushanta, rir aypay” nir.

9Chaymi rir mañaray chay angeltaqa chay pillukaq taksha libritutaqa qumananpaq. Piru payqa nimaran: “¡Kaypi! Aypar mikuy. Chaqa kayqami shimikipiqa kusala mishki ñukñu kanqa. Piru shunquykipi-shuypaqa kusalata ayanqa” nir.

10Chaynu nimatinmi, chay libritutaqa aypar mikuray. Chaymi, shimiypiqa myil yupay kusala mishki karan. Piru shunquypi-shuypaqa kusalata ayaq qallariran. 11Chaymantaqa nimaran: “Qashanmi parlakunki Tayta Dyusqa imanu rurayanqa chay achka pwiblukunata, chaynulla uklaw nasyunmanta kaqkunata, uk rimayta rimaqkunata, chay mantakuqkunata imaqa” nir.

Ishkay runakunami Dyuspaq parlakunllapa

11 1Chaymantaqami uk largu bara kañata yupay midikunaypaq qumaran. Chaymi kaynu nimaranllapa: “Rir, Dyusta aduranan llapa wasita, altarnintinta, midiy. Chaymantami, yupankipis michkashi chaypi aduraq-

kunaqa nir. 2Piru amami, Dyusta
aduranan llapa wasipa pampa kaqtaqa
midinkichu. Chaqa tukuy chaykunata-
qami qusha kani mana Israel runakuna-
tana. Chaymi kwarintay-dus (42)
misista saruĉhar purinqallapa, chay
kusala shumaq Jerusalén pwiblutaqa.
3Chay tyimpullapimi nuqapis kaĉhashaq
ishkay runakuna saqalla raĉhpata
yakakushata, paykuna nuqapaq rir
yaĉhachikunanpaq mil dusyintus sisinta
(1,260) diyakunata". 4Piru Dyuspa chay
ishkay rimaqninkunaqami intrachiman-
chikllapa Tayta Dyus tukuyla kay
pachapa amunpa naypanpi ishkay ulibu
qirukuna[m] chaynulla chay ishkay
bilirukuna shayaran chaypaq. 5Chaymi
mayqanpis kay ishkay runakunata
ĉhiqnir mana allinta ruranatinqa
paykunapa shiminmanta kusala achka
nina lluqshimuqmi rupachir tukchinqa.
Chaynullami mayqanpis paykunata
mana allinta ruranaqkunaqa wanunqa.
6Chaqa chay ishkay runakuna, Dyuspaq
yaĉhachikuqkunaqami, kusala pudirniy-
jun kashanrayku, chay yaĉhachikuya-
shanllapa tyimpuqa ama tamyamapis
ishkinanpaq syilumatapis kirpanqallapa.
Chaynullami pudirniyjunpis, yakuta
yawarpaq tikrananpaq, kay pachapi
kaqkunata michkatapis paykuna
munashannulla riqchaq qischakaykuna-
wan qischananpaq ima.

7Piru Dyuspaq yaĉhachikur
tukchishana katinllapaqa, uk kusala
saqra munstru[n] chay kusala manchay-
paq uĉhku rurimanta yarqamur, chay
ishkay runakunapa ikinpi purir binsir
munashannulla wanuchinqallapa.
8Chaymi chay wanushakunapa
kwirpunqa, Jerusalén pwiblupa
kallikunapi chutarar kidanqa. Chaqa
chay pwiblullapimi Amitunchiktapis
wanuchiranllapa. Chaymi chay pwiblu-
taqa Sodoma, chaynulla Egipto
pwibluta yupayna riqsinqallapa.
9Chaynu wanutinllapami kimsa
diya-y-midyuta, tukuyla pwiblumanta
runakuna, ukman ayllukuna, ukman
rimaypi rimaqkuna, uklaw nasyun-
manta runakuna ima rikanqallapa chay
wanushakunapa kwirpuntaqa. Chaymi
mana munanqallapalamapischu
mayqanpis chay wanushakunapa
kwirpunta pampananllapataqa. 10Chaqa
ashwan kay pachapi kawsaqkunamaqa
kusalata aligriyanqallapa chay ishkay
runakuna wanushanllaparaykuqa.
Chaymi ashwan ukninpis ukninpis
imakunata rigalanakunqallapa kay
qischamaqninchikkunaqami wanusha-
llapana nir.

11Piru kimsa diya-y-midyumantaqami,
Tayta Dyusqa chay wanushakunataqa
qashan kawsachimuran. Chaymi tukuyla
rikaqkunaqa kusalata manchakuran-
llapa. 12Chaymantaqami chay ishkay
runakuna, Dyuspaq yaĉhachikuqkunaqa,
unaq syilumanta uk kusala jwirti
rimayta uyaparanllapa, kaynu niqta:
"¡Iqamuyllapa kayman!" nir. Chaynu
nitinmi, puktaypa rurinlata iqaranllapa
syilumanqa. Chaymi chay tukuyla
ĉhiqniqninkunaqa rikaranllapa.
13Chaymi chay kutilla kusalata pacha
kuyuran rajakanankaman. Chaynu
pacha kuyutinmi, Jerusalén pwiblupa
dyis partin kaqmanta ukqa limpu
rataran. Chayraykumi syiti mil (7,000)
runakuna wanuranllapa. Nataq

---

m 11.4 Mas intrakanarqa rikashunllapa Zacarías 4.11-14. **n 11.7** Munstru nirqami intrachimanchik uk runa dyablupa yarpuyninwan kar, Amitunchik Jesucristupa kuntran kaqpaq. Mas intrakanarqa rikashunllapa: Apocalipsis 13.1-8; 2 Tesalonicenses 2.1-12, Daniel 7.26-27.

wakinkuna kawsaqlla kidaqkunaqa,
kusata manchakurllapa ima unaq syilupi
Taytanchikllapa Dyusta kusalata
alabaranllapa.
14Ayayay, chay ishkay kaq kusala
saqra qischakaykunaqa pasanna. Piru
chay kimsa kaq saqra qischakay
shamunanpaqqami, manana maychu.

Syiti kaq angelmi trumpitanta waqachiran

15Chaymantami chay syiti kaq
angelpis trumpitantaqa waqachiranna.
Chaymi uyaparanllapa unaq syilupi
kusala jwirti rimay kaynu niqta:
"Kananmantaqami kay pachapiqa
Amitunchik Dyusqa, Akrashan
Cristunlawanna
tukuy tyimpupaqna mantakunqa"
nir.
16Chaymi Tayta Dyuspa naypanpi
chay binti-kwatru (24) rukukuna chay
mantakuna samananpi taqkunaqa
qunqurir pachakaman pukĉhirar Dyusta
aduraranllapa, 17kaynu nir:
"Amituyllapa Tayta Dyus,
qammi tukuy imata rurayta
puytinki.
Chaymi payji nishunillapa.
Chaqa qammi unaymanta kashaykillana.
Chaynullami kananpis kankilla.
[Chaymi maydiyapis shamuyanki
kanqa].
Chaynu karmi pudirnikiwan
tukuy intirupi mantakuq qallarishaykina.
18 Piru wakin nasyunkunamanta
runakuna
qampi mana kriyiqkunaqami
kusalata piñakuranllapa.
Chaymi qampis piñakushaykirayku
tukuylata rikar yaĉhar kastiganaykipaq diyaqa ĉhamushana.
Chaynu karmi wanushakunamatapis
rikar yaĉhayankina.
Nataq qampaq rimaqkunata,
kusa allin kaq akrashaykikunata,
chaynulla qamta manchar
sirbishuqkuna atun kaqkunata,
taksha kaqkunamatapismi
kusala allintami rurashayki ninki.
Piru tukuy mana allinkunata
ruraqkunata-shuypaqami
tukuy tyimpupaqna kastiganki"
nir.
19Chaymantaqami unaq syilupi,
Dyusta aduranllapa wasiqa kiĉhakaran. Chaymi chay ruripiqa rikaray, chay
unay rukunchikllapawan tratuta
rurashanllapa kufri shutiq kajunta.
Chaymantami kusalata rilamparan,
kunyaran, lanyaran ima. Chaynullami
kusalata pacha kuyuran, granisu
ishkiran ima.

Uk warmimi dragonwan pulla

12 1Chaymantaqami unaq
syilupiqa, kusala ukman siñal
rikariran. Chaymi rikaray uk warmita.
Chay warmiqami, rupaypa ĉhaypinpi,
rupayta mudakusha yupay karan. Nataq
killa-shuypaqami ĉhakinpi karan.
Chaynulla uk kurunata umakushami
karan. Chay kurunapiqami dusi
qullarkuna karan umanpiqa. 2Chay
warmiqami ruriyjun karan. Chaymi
wamrakunanpaq nanayninwan
qischakar kusalata qayĉhakuyaran.
3Chaymantami syilupiqa qashan uk
siñal rikariran: Chayqami uk kusala
atun dragon, kusa chupika intiru
rikariran. Chay dragonqami syiti
umayjun, dyis kachuyjun karan.
Chaynulla kada umanpiqami kurunata
umakushalla karan. 4Chay dragonqami,
ĉhupanwanqa unaq syilupi qullarkunataqa kimsa kaq partinmanta uktaqa
pachaman itakamuran. Chaymantami
chay dragonqa chay warmi wamrakus-

tunanpaq karan chaypa naypanpi
sharan. Chayna chay wamritu
nasikutinqa chay kutilla mikunanpaq.
5Chaymantami chay warmiqa ullqituta
wamrakusturan. Chaymi chay
wamrituna tukuyla pachapi mantaku-
yanqa, jyirru baranta charikur. Piru
chay warmitaqami, wamritunta kitaran.
Chaymantami chay wamritutaqa,
aparan unaq syilupi Dyus chay
mantakunan samanapi tayashanpa
naypanman. 6Nataq warmi-shuypaqa
alsakaran uk chunllaqlla lugarman.
Chay lugarpimi Tayta Dyusqa
kamkachishana karan uk lugarsituta
chaypi kidananpaq. Chayna chay
lugarpiqa mil dusyintus sisinta (1,260)
diyata qarananllapapaq.
7Chaymantaqami unaq syilupiqa
kusalata maqanakuranllapa: Dyusnin-
chikpa angelnin Miguelmi wakin
angelninkunawan maqanakuranllapa
chay dragonwanqa. Chaynulla chay
dragonpismi angelninkunawan karan.
8Piru dragonqa manami binsikuyta
puytiranchu. Chaynulla unaq
syilupiqami manana lugar karanchu
paykunapaqqa. 9Chaymi unaq
syilumantaqa chay kusala atun dragon-
taqa pachaman itakamuranllapa. Chay
dragonqami, unay largu kuru kaq chay
karan. Chay payllami Satanás dyablupis.
Chay paymi tukuyla pachapi kawsaq-
kunataqa ingañar purin. Chaymi chay
dyablutaqa tantar angelninkunawan
pullata kay pachaman itakamuranllapa.
10Chaymantami unaq syilumanta
kusala jwirti rimay kaynu niqta
uyaparay:

“Ĉhamushanami washakanallapa-
paq uraqa.
Chaymi Dyusninchikna tukuy
pudirninwan mantakunqa,
Akrashan kusala puytiq Cristun-
wan pullana.
Chaqa chay ukninchikkunata
uchachar puriq
chaytaqami itakamushana
Dyusninchikqa.
Chaqa chayqami, unaqpis tutapis
Dyusninchikpa naypanpiqa kriyiq-
kunata uchachaq.
11 Piru chay ukninchikllapakunaqami
chay Uyshitapa yawarsitun
iĉhakashanpi kriyishanllapa-
rayku,
chaynulla Dyusninchikpa rimay-
ninta mana dijar parlakushan-
llaparayku ima
binsishallapa.
Chaqa paykunaqami, wanuchinatin-
llapamapis,
mana manchakuranllapachu.
Chaymi ashwan wanuypaq katinma-
pis
wanunanllapapaqqa listuna karan-
llapa.
12 Chayraykumi kananqa,
¡syilukuna kusata aligriyayllapa!
¡Chaynulla unaq syilupi kawsaq-
kuna,
kusata aligriyayllapa!
¡Piru imananqallaparaq
chay pachapi, mar yakupi
kawsaqkunaqa!
Chaqa dyabluqami
mananashi payqa achka tyimputa-
nachu kawsayanqa nir
yaĉharqa,
kay pachaman itakamutinllapa
shamusha
kusalata piñakur qamkunata
qischashunanllapapaq”.

13Chay dragonta kay pachaman
itakamutinllapaqami, chay warmi,
ullqituta wamrakustusha karan chaypa
ikinta riran mana allinta rurananpaq.
14Piru chay warmisitataqami kuchakpa
ishkay kusala atun alankunata
quranllapa, maypiĉhi Dyus, lugarta

paypaq kamkachisha karan, chayman parir rinanpaq. Chayna chay largu kuru yupay dragonmantaqa alsakananpaq. Chaqa chay lugarpiri kimsa añu-y-midyuta qarananllapapaq karan. 15Chaymi ashwan chay largu kuru yupay dragonqa aqrunmanta kusala achka yakuta itakuran, chayna riyupaq tikrakar chay warmitaqa aysaĉhananpaq. 16Piru pachami chay warmitaqa yanaparan. Chaqa pachaqami kiĉhakar, chay dragon aqrunmanta riyuta itakushantaqa limpu upyaq yupay chakichiran. 17Chaynu pasatinmi, ashwan chay dragonqa kusalata chay warmiwanqa piñakuran. Chaymi chay warmita mana imanupis ima mana allinta rurayta puytiranchu. Chaymi ashwan chay warmipa wakin ayllun kaqkuna, Dyus mantakushankunata kasur, Jesucristulapi kunfyakar, paypaq yaĉhachikuqkunatana qischaq qallariran. 18Chaymantaqami chay dragonqa, rir mar yakupa manyanpi shar kidaran.*o*

Ishkay munstrukuna

13 1Chaymantaqami rikaray uk manchaypaq munstru, mar yakumanta iqamuqta. Piru chayqami syiti umayjun, dyis kachuyjun karan. Chaynulla kada kachunpi uk kurunata ĉhurakushalla karan. Nataq chay kada umankunapiqa, kusala mana allinkuna iskribikasha rimayaq Dyuspa kuntranta. 2Chay manchaypaq munstrutaqa, nuqa rikaray chayqami, uk mishi puma yupay karan. Chaqa ĉhakinkunamaqa usupa ĉhakin yupay karan. Nataq aqrun-shuypaqa liyunpa aqrun yupay karan. Piru chay manchaypaq dragonmi, chay manchaypaq munstrutaqa pudirninta quran, kay pachapiqa kusala mantakuq kananpaq. 3Chay manchaypaq munstrupa uk umanqami wanunanpaq yupay lisyakasha karan. Piru chay lisyakashanqami alliyaran. Chaymi chayta rikar, tukuyla kay pachapi kawsaq runakunaqa chay munstrumanta kusalata dispantakar, paylatana kasur kawsaranllapa. 4Chaymi chay kusala manchaypaq dragontana aduraq qallariranllapa. Chaqa chay dragon-ari pudirta qusha karan chay manchaypaq munstruta. Chaymi chay manchaypaq munstrutaqa kaynu nir aduraranllapa: “¿Mayqanna kay manchaypaq munstru yupayqa kanqa? ¿Mayqanna paywanqa shachinakuymatapis puytinqa?” nir.

5Chaynullami chay manchaypaq munstrutaqa, Dyus dijaran “Kusa kani” nir ima kusala saqra mana allinkunata paypaq rimananpaq. Chaynullami dijaranpis payna mantakunanpaq kwarintay-dus (42) misista. 6Chaymi chay manchaypaq munstruqa, Dyuspaq chaynulla chay payta aduranllapa wasipaqmapis kusala mana allinkunata rimaran. Chaynumi ashwan chay unaq syilupi kaqkunapaqpis, kusala saqrata rimaran. 7Chaynullami dijaranpis chay munstrutaqa, Dyuspa kusa allinla akrashan kaqkunawan maqanakunanpaq wanuchinankaman ima.*p* Pudirtapismi quran ukman ayllukunata, tukuyla pwiblukunata, ukman rimaypi rimaqkunata, uklaw nasyunkunata ima mantananpaq. 8Chaymi kay pachapi kawsaqkunaqa yaqqa tukuyla chay manchaypaq munstrutaqa aduranqallapa. Ashwan wakinkunalami chay

o 12.18 Wakin iskribikashakunami kay 12.18paqqa 13.1pi nin: “Chaymantaqami nuqaqa rir mar yakupa manyanpi shar, rikaray uk manchaypaq munstru, mar yakumanta iqamuqta” nir.
p 13.7 Mas intrakanarqa rikashunllapa Daniel 7.21.

munstrutaqa mana aduranqallapachu. Chaymi chay paykunapataqa, Dyusqa unaymanta-pacha chay Uyshitapa tukuy tyimpupaq kawsaq librunpi shutinllapataqa iskribishana karan, paywan tukuy tyimpupaq kawsananllapapaq.

9Chayraykumi mayqanpis rinriyjun kaqkunaqa, kay niyashayta allita intrakankillapa:

10 “Chaqa mayqanpis prisu
kananpaqna
kasha karqa prisukanqa.
Chaynulla mayqanpis ispadallawan
wanunanpaq kasha katinqa,
ispadallawan wanuchinqallapa”.

Chayraykumi, Dyuspi mayqanpis kriyiqkunaqa kusala qischakaykuna ima katinmapis, kusalata shachinakur Amitunchikpi masta kriyirla kawsanmanllapa.

11Chaymantaqami qashan rikaray uk manchaypaq munstruta. Chay munstruqami pacha rurimanta iqamuyaq. Chay-shuypaqami imanutaq uyshamaqa ishkay kachuyjun, chaynu karan. Piru chay kusalata llullachikuq dragon yupayllami rimayaq. 12Chaymi kay munstrutaqa, chay punta kaq munstru wanunanpaq yupay lisyakasha kayar alliyasha karan chayqa, kusala puytiqpaq tikraran. Chayraykumi kay munstruqa tukuyla kay pachapi kaqkunata imanullapis animachiran chay punta kaq munstruta aduranan-llapapaq. 13Chaynullami kay munstruqa kusala dispantaypaq milagrukunata rurayaq. Chaqa tukuyla rikatinmi syilumanmatapis ninakunata pachaman ratachimuyaq ima. 14Chaynulla kay munstruqami chay punta munstrupa naypanpi kusala mana ruraypaq imakunata rurar tukuylata ingañaran. Chaymi ashwan mantakuran chay punta munstru wanunanpaqna yupay ispadawan lisyakasha karmapis kawsayaqlla chaypa imagenninta kusa paynu rikĉhaqta ruranan llapapaq. 15Chaynullami kay munstruqa kusala pudirniyjunpaq tikrakaran chay punta munstrupa imagenninta rurashanllapata rimachinanpaq. Chaynullami mantakuranpis chay imagenta mayqan mana aduraqkunataqa limpu wanuchikanqa nir.

16Niranpismi: Taksha kaqkunata, atun kaqkunata, kusa imayjun, mana imayjun kaqta, sirbikuqkunata, mana sirbikuqkunata imamapis allilaw makinpi kar manaqa urkunpi karmapis, uk markata ĉhurananllapapaq. 17Chaynullami niranpis: Chay munstrupa shutinwan, manaqa numirunwan mana markakasha karqa, mana rantiyta, chaynulla rantikuymatapis puytinqallapachu nir.

18Piru tukuy kaykunapaqqami allita intrakayta munan. Chaqa mayqanpis kusa intrakaq chayqami, tantyayta puytinqa chay munstrupa numiruntaqa. Chaqa chay numiruqami uk runapaq intrachimanchik. Chayqami saysyintus sisintay-saysi (666).

144,000 takishakuna

14 1Chaymantaqami rikaray chay Uyshitata Sión sirkapa ananpi shaqta. Paywan pullaqami, 144,000 runakuna karanllapa. Chay runakunaqami urkunllapapi, chay Uyshitapa chaynulla Taytanpa shutinta iskribishalla karanllapa. 2Chaymanta-shuypaqa uyaparay unaq syilumanta imaĉhi lanyar waqaqta. Chaqa yaku kusala llashaq shamuq yupay chaynulla kunyaq yupaymi lanyayaran. Chaynullami kusala achka arpata waqachiq yupaymi lanyayaranmapis. 3Chaqa Dyus mantakuna samananpa naypanpi, chay kwatru kawsaqkuna, chaynulla chay 24 rukukunapa naypanpimi, mushuq takita

takiyaranllapa. Piru manami chay takitaqa mayqanpis yaĉhakuyta puytiyaranllapachu. Nataq chay 144,000 kay pachamanta washakar risha karanllapa chaykunalami yaĉhakuyaranllapa.
4Chaqa tukuy kaykunaqami mana ukwan ukwan punushachu karanllapa. Ashwanmi kusa allinlata kawsar chay Uyshita mayta ritinpis pullanllapa riran. Chaynumi paykunaqa tukuyla runakunamanta puntata washakaranllapa. Chaynu karmi paykunaqa imanutaq tarpukushanchikmanmataqa punta puquyninta Tayta Dyusman ĉhuranchik, chaynu qimikaranllapa Dyuspa chaynulla chay Uyshitapa naypanmanqa. 5Chaqa tukuy imatapis karanlata rimar imami mana uchakuranllapalamapischu.

Kimsa angelkuna rimashankuna

6Chaymantami rikaraypis uk angelta syilupa ĉhaypinta pariqta. Chayqami apayaq uk shumaq rimay tukuy tyimpupaq washakanapaq kaqta, tukuyla pachapi kawsaqkunata, uklaw nasyunmanta kaqkunata, ukman ayllukunata, ukman rimaypi rimaqkunata, chaynulla tukuyla pwiblukunata ima willananpaq.
7Chaymi kusala jwirtita rimar kaynu niyaq: “Taytanchik Dyustami manchar, paylata alabayllapa. Chaqa pay tukuyta rikar, yaĉhananpaq uraqami ĉhamushana. Chayraykumi syiluta, pachata, mar yakuta, yaku nasimunankunata rurasha chay paylata aduray-llapa” nir.

8Chaymantami chay punta kaq angelpa ikinllata uk ángel riyaran kaynu nir: “¡Kananqami chay kusala mana allinta rurachikuq pwiblu Babiloniaqa limpu chinqashana! Chaqa chay pwiblumanta kaqkunaqami, uk warmi ukwan ukwan punuq yupay kusala saqra mana allinkunata rurar kawsaranllapa. Chaynu kawsatinllapami tukuy uklaw pwiblumanta kaqkunapis paykunallawan maĉhar punuq yupayna kawsaranllapa” nir.

9Chaymantami qashan uk ángel ikinta riyaran kusala jwirtita kaynu nir: “Mayqan chay kusala manchaypaq munstruta, chaynulla imagenninta adurar makinpi manaqa urkunpi shutinwan markakaqqa,
10Dyus piñakushanmanta kusala manchaypaq qischakaypaq ubapa yakun binuta upyanqallapa. Chaqa Dyusqami chaytaqa, uk kupapi kamkachishana. Chaymi chayta upyaqqa, Dyuspa kusa allinla angelninkunapa, chaynulla chay Uyshitapa naypanpi, qischakanqallapa ninawan asufriwan ima. 11Chaymi chay quntaylla ruripiqa tukuy tyimpupaqna qischakanqallapa. Chaynulla, chay manchaypaq munstruta aduraqkunaqa, manami unaq chaynulla tutamapis samanqallapachu chay qischakayashanllapamantaqa. Chaqa imapaqtaq-ari chay manchaypaq munstruta, imagenninta adurar shutinwanmapis markakaranllapa”. 12¡Chayraykumi Dyuspa tukuy allinla kaqninkuna, pay mantakushanlata kasur Jesuslapi kriyiqkunaqa, ima qischakaykuna katinmapis maydiyapis shachinakur kawsanmanllapa!

13Chaymantaqa unaq syilumanta uk rimayta uyaparay. Chay rimaymi kaynu nimayaran: “Kayta iskribiy: Kaymanta-pacha, Amitunchiklapi kriyir wanuqkunaqami, kusala shumaqna kanqallapa” nir.

“Chaynumi kanqa” nin Santu Ispirituqa. “Chaqa trabajayashankunamanta samanqallapa. Chaqa chay rurashankunami, paykunapaqa pullanllapa kanqa” nir.

Pachapimi kusichakuna karan

14Chaymanta qashan chapakurqami rikaray kusala yuraq intiru puktayta. Piru chay puktaypa ananpiqami imaĉhi

uk runa yupay tayaran. Chay taqqami, urumanta rurakasha kurunata umakusha, chaynulla uk usis kusala filuyjunta charikusha tayaran.

15Chaymantaqa, Dyusta adurananllapa wasimanta qashan uk ángel yarqamuran. Chay angelqami kusala jwirtita kaynu niran chay puktaypa ananpi taq chaytaqa: "¡Usisnikita urqumur sigakuq qallariyna! ¡Chaqa chay kusichakuna uraqami ĉhamushana! ¡Chaynulla pachapi kusichakunapaq chayqami qarwashana!" nir. 16Chaymi chay puktaypa ananpi tayaran chayqa, usisninta urqumur sigakuq ĉhurakaranna. Chaynu sigakur imami chay pachapi kusichakuna qarwashataqa tantaran.

17Chaymantami qashan uk ángel syilupi Dyusta adurananllapa wasimanta yarqamuran. Paypismi charikusha karan, kusala filuyjun usista. 18Chaymanta-shuypaqa altarmantana yarqamuran qashan uk ángel. Chay angelqami chay altarpi nina kaq chayta rikaq karan. Chaymi chay kusala filuyjun usisninta charikusha kaq angeltaqa kaynu nir kusala jwirtita qayaran: "¡Usisnikiwan sigakuq ĉhurakar, pachapi uba ĉhakrakunapi kan chayta kuchumuy! ¡Chaqa chay ubapa puquyninqami qarwashana!" nir.

19-20Chaynu nitinmi chay angelqa pachapiqa ubata usisninwan kuchur chay pwiblu waqtanlawpi uk atun batya karan chayman apar itaranna saruĉhar yakunta lluqshichinanllapapaq. Tukuy kayqami intrachimanchik, imanumi Tayta Dyusqa chay mana allinta ruraqkunawanqa kusalata piñakur chay ubakunata batyaman itaq yupay kastiganqa nir. Chaymi yawarninllapamapis imanutaq riyumaqa kusala llashaq rin, chaynumi 300 kilumitruta shikwakatin, kaballukuna yaykutinmapis busalninkaman aypanqa.

Syiti angelkunami pachaman shamuran kastigakuq

15 1Qashanmi syilupiqa uk kusala atun dispantakaypaq siñalta rikaray. Chaypiqami karan syiti angelkuna, chay syiti kusala saqra qischakaykunalawanna. Chaqa chay syiti qischakaykunawanqami, Dyus piñakushanqa tukukayaranna.

2Chaynullami rikaraypis, mar yaku kusa llipyala yuraq, ninawan piĉhukashata yupay. Chay yaku kusala yuraq llipyala kaqwan pullaqami, Dyus akrar arpakunata qusha kayaq chaykuna tukuynin shayaranllapa. Chaqa Dyus akrashan kaqkunaqami, chay munstruta, imagenninta chaynulla shutinpa numirunmatapis binsisha karanllapa. 3Chaqa paykunaqami takiyaranllapa, Dyuspa sirbiqnin Moisés takishanta. Chaynullami takiyaranllapapis chay Uyshitapa takinkunata ima. Chaqa kaynumi niyaqllapa:

"Kusalata imatapis puytiq Amituyllapa Tayta Dyus,
chay tukuy imata rurashaykikunaqami, kusala shumaq,
chaynulla manami imanupis tantyaypaq imalamapischu.
Chaynulla shumaq, chiqap, allinla imami nannikimapis
Tayta Dyus tukuy nasyunkunapa[q] mantaqnin.
4 ¿Amituy, mayqantaq qamtaqa mana manchashuyanqaqa?
Chaynulla ¿mayqantaq mana alabashuyanqaqa?
Chaqa qamlami kusa allinqa kanki.
Chaymi ashwan tukuy pwiblumanta kawsaqkuna shamur adurashunqallapa.

---

q 15.3 Wakin iskribikashakunaqami ĉhuran Dyuspa kaqninkuna nir.

Chaqa, qammi intrachikushayki
imatapis karanlata ruranki" nir.
5Chaymanta, qashan chapakurqa
unaq syilupi tratuta rurashan Dyusta
aduranan llapa wasi kiĉhakaqta rikaray.
6Chay rurimantaqami, chay syiti
angelkuna chay syiti kusala saqra
qischakaykunata apamuq chaykuna
lluqshimuyaran. Chay angelkunapa
mudananqami kusala shumaq yuraq
intiru llipyalla karan. Chaynulla qasqun-
kaqpimi, urumanta rurakasha waĉhkuta
waĉhkakusha karanllapa.
7Chaymantami chay kwatru kawsaq-
kunamanta ukqa, chay syiti angelkuna-
taqa tukuyninta urumanta rurakasha
kupata quran. Chay kupapiqami, tukuy
tyimpupaq kawsaq Dyus piñakur nishan
kusala saqra qischakaykuna karan.
8Chaymi Tayta Dyuspa kusala manchay-
paq llipyalla pudirninwan quntay
intirupaq tikrakaran, Dyusta aduranan-
llapa wasiqa. Chaynu katinmi, chay syiti
kusala saqra qischakaykuna manaraq
pasayatinqa, mana mayqanpis yaykuyta
puytiqllapachu chaymanqa.

Angelkuna Dyusmanta kastiguta iĉhashankuna

16 1Chaymantaqami uk kusala
jwirti rimay Dyusta aduranan-
llapa wasimantaqa, chay syiti
angelkunata kaynu niqta uyaparay: "Rir
chay syiti kupaykillapapi Dyuspa
kastigun kaqkunataqa iĉhayllapa
pachaman" nir.
2Chaynu nitinllapami chay punta kaq
angelqa, rir chay kupanpi kaqtaqa
iĉharan pachaman. Chaymi tukuy
runakuna chay munstrupa siñalninta
purichir chaynulla imagenninta aduraq-
kunapiqa kusala saqra nanay qiri
rikariran.
3Chaymanta chay ishkay kaq ángel,
rir chay kupanpi kaqtaqa iĉharan mar
yakuman. Chaymi chay mar yakuqa
yawarpaq tikrakaran, imanutaq uk
runata wanuchitinllapa yawarnin
shamun chaynu. Chayraykumi chay mar
yakupi kawsaqkunaqa tukuyla wanuran-
llapa.
4Chaymanta chay kimsa kaq angelqa,
chay kupanpi kaqtaqa iĉharan riyukuna-
man, yaku nasimunanman ima. Chaymi
chaykunapis yawarllapaq tikrakaran.
5Chaymanta chay ángel yakuta rikaq
chayqa, Tayta Dyusta kaynu niqta
uyaparay:
"Qammi imatapis karanlata rikaq
kar,
runakunataqa kastigashayki.
Chaqa qammi kusa allinla Amituy
kanki.
Chaynulla unaymanta, kananpis
qamlla kanki.
6 Chay runakunata kanan yawarta
ima upyachir wanuchishayki-
qami
kusala allin kasha.
Chaqa paykunami
qampa allinla kaq akrashayki-
kunata, rimaqnikikunata ima
yawarninta iĉhachir wanuchiran-
llapa" nir.
7Chaymantami uyaparaypis Dyusta
aduranan llapa altarmanta kaynu niqta:
"Amituy Dyus,
tukuy imata puytiq,
Qammi kananqa tukuyta rikar
yaĉhashayki
imanu rurashanllapanulla" nir.
8Chaymanta chay kwatru kaq
angelqa, chay kupanpi kaqtaqa iĉharan
rupayman. Chaymi rupayqa kusala
jwirtita rupayar tukuyla runakunata
rupachinanpaqna niran. 9Chaymi
tukuyla kusa saqrata ruparanllapa. Piru
chaynumapis, manamiri Dyusta kasur
alabanaranllapalamapischu. Ashwanmi
Dyus chay saqra kastigukunamanta

washakuqpaqqa, kusala mana allinkunata rimaranllapa.
10Chaymanta chay sinku kaq angelqa, chay kupanpi chaytaqa chay munstru mantakuyashanman iĉharan. Chaymi chay munstru mantakuyashanqa kusala tutaparaq intiruna kidaran. Chaymi runakunaqa, kusala nanaywan qallunmatapis kaniyaqllapa ima. 11Piru chaynumapismi, chay mana allin rurayashankunataqa mana dijaranllapachu. Ashwanmi chay qirinllaparayku kusalata nanachikurllapaqa, syilupi Dyuspaqqa kusala mana allinkunata ima rimaranllapa.
12Chaymanta chay saysi kaq angelqa, chay kupanpi kaqtaqa iĉharan chay atun riyu Eufrates shutiqman. Chaymi chay riyuqa limpu chakiran. Chaynu chakitinmi, chayllata orientilawmanta kaq mantakuqkunaqa pasaranllapa.
13Chaymantami rikaray, chay dragonpa, munstrupa, chaynulla chay llullakur yaĉhachikuqpa aqrunmantaqa, sapu yupay kimsa mana allin ispiritukuna lluqshimuqta. 14Chaykunaqami, dyablumanta karanllapa. Chaynu karmi mana rikashanchik imakunata, chaynulla milagrukunata ima ruraqllapa. Chaymi ashwan wakta kayta shikwakaranllapa tukuyla kay pachapi mantakuqkunata tantananpaqna. Chaynuqami ruraran, tukuy imatapis puytiq Tayta Dyus ima diyami tukuyta rikar yaĉhayanqa chay diyaqa, paykunaqa Dyuswan maqanakur shachinakuyta kamananllapapaq.
15Chaymantami Amitunchikpis kaynu nimaqta uyaparay: “Allita intrakayllapa. Chaqa nuqaqami manapis yaĉhayatkillapachu imanutaq uk suwakuqmaqa illaqmanta rikarimur suwakun, chaynu rikarimushaq. Chaymi mayqanpis rikĉhakusha yupaylla kar kasumar, raĉhpanta kuytakuq chaykunaqami, kusa shumaqna kanqa. Chaqa chaynuqami manana lirila puriq yupay pinqakuq yupaynachu kanqallapa” nir.
16Piru chay kimsa dyablumanta kaq ispiritukunaqa, tukuyla mantakuqkunata tantaran chay uk lugar hebreo rimaypiqa *Armagedón* ninllapa chay lugarpi.
17Chaymantami chay syiti kaq angelqa, chay kupanpi kaqtaqa iĉharan unaq wayrallapi. Chaymi syilupi adurana wasipi chay mantakuna samanamantaqa uk kusala jwirti rimayta uyaray. Chay rimaymi kaynu niyaran: “¡Tukuymi rurakashana!” nir. 18Chaynu nitinmi chay kutilla kusata rilamparan, kunyaran, lanyaran, pachamapis rajakanankaman kuyuran unay kuyushankunamantaqa masta. Chaqa chaynuqami, mana kuyushachu karan, runakuna kay pachapi kawsaq qallarishanmanta-pachaqa. 19Chaymi chay kusala atun pwiblu Babiloniaqa, kimsa partipaq wakman kayman tikrakaran. Chaynulla tukuy pachapi pwiblukunaqa limpu rataranllapa. Chaymanta Dyusqa yarpuran chay kusala atun pwiblu Babiloniapaq. Chayna chay pwiblupi kaqkunataqa, Dyus piñakushanrayku, kastigananpaq kusala qischakaypaq ubapa yakun binuta upyachinanpaq niran. 20Chaynumi tukuyla mar yakupa ĉhaypinlapi pwiblitu kaqkuna, sirkakunamapis, limpu chinqar tukukaran. 21Chaymi ashwan unaq syilumantaqa ratamuran manchaypaq saqra granisu runakunamanqa. Chay granisuqami ukla, kwarinta kiluta yupay llashaqmapis. Piru chaynu katinmapis, chay granisurayku runakunaqa, kusala mana allinkunata rimaran Dyuspaqqa. Chaqa mana agwantaypaq kusala saqra kastiguri karan.

Uk warmimi munstrupa anan tasha karan

17 1Chaymanta chay syiti angelkuna chay kupakunata purichiqmantami uk angelqa, kaynu

nimaran: “Shamuy rikachishayki
imanutaq uk warmi ukwan ukwan
punuq yupay achka yakupa anan taq
pwibluqa imanumi kastigakayanqa nir.
2Chaqa chay pwiblupi taqkunaqami
Dyuspi kriyishanmanta ashur, saqra
mana allinkunata tukur kawsatinllapa
wakin pwiblumanta kaqkunapis
paykuna yupayllana kawsanllapa.
Chaymi chaynu tukurllapaqa imanutaq
uk warmi ukwan ukwan punuqmaqa[r]
Tayta Dyuspaq kusala saqra mana
allinta tukur maĉhasha yupayna
kawsan, chaynumi kawsanllapa” nir.
3Chaymantami Ispiritu rikapakuchima-
yatinmi, uk ángel chunllaq lugarman
apamar rikachimaran. Chaypimi rikaray
uk warmi, munstru syiti umayjun,
chaynulla dyis kachuyjunpa anan taqta.
Chay munstruqami chupika intiru
karan. Nataq waqtankunapi-shuypaqami
intirunpi iskribikasha karan, Dyuspaq
mana allin rimaykuna. 4Piru chay
munstrupa anan tasha warmiqami, kusa
shumaq muradawan chupika piĉhuka-
sha mudanata yakakusha karan.
Chaynulla manyankunataqa lusichisha
karan urukunawan, kusa shumaq
rumikunawan, pirlakunawan ima.
Nataq makinpi-shuypaqa charikusha
karan urumanta rurakasha kupata. Chay
kupapiqami untalla karan chay
millanaypaq ruraypaqkuna, ukwan
ukwan punushankunapaq intrachimaq-
ninchik ima. 5Piru urkunpi-shuypaqami
iskribikasha karan uk kusala mana
yaĉhaypaqlla shuti. Chay iskribikasha-
qami kaynu niyaq:

“Chay Babilonia pwibluqami
tukuy warmikuna ukwan ukwan
punuqkunapaqa maman.
Chaynulla Dyuspa kuntran kar
kay pachapi kusala saqra millanaypaq
ruraqkunapa maman” nir.

6Chaymantami kwintata qukaray chay
warmiqa maĉhasha karan nir. Chaqa
payqami maĉhasha karan Dyuspa allinla
kaqninkunapa yawarninwan. Chaqa
Jesucristupaq yaĉhachikuqkunatari
wanuchisha karan. Chaymi nuqaqa
tukuy chaykunata rikar, kusalata
dispantakaray. 7Piru chay angelqa
nimaran: “¿Imapaqtaq dispantakanki?
Nuqami intrachishayki chay warmi
manchaypaq munstrupa anan tasha
chayqa imapaqmi chaynuqa, imapaqmi
syiti umayjun, dyis kachuyjun
nirmapis”. 8Chaymi nimaran: “Chay
munstru manchaypaq uĉhku rurimanta
lluqshimuqta rikashaykiqami,
unaymanta kaq. Piru kananqami
manana kannachu. Ashwanmi lluqshi-
muyanqa limpu imanar tukukanan-
paqna. Chaqa chay munstruqa unayqa
karanllana. Piru kananqa mana
kannachu. Ashwanmi qashanpis
shamuyanqa. Chaynu shamutin rikarmi
tukuy mana kriyiqkunaqa kusalata
dispantakanqallapa. Chaqa paykunapa
shutinqari unaymanta-pacha, Dyuspa
librunpi mana iskribikashachu karan.

9“Chaymi intrakaqkunaqa intrakayta
puytin: Chay syiti umankunaqami
intrachimanchik, syiti sirkakunapa anan
tayan chay warmiqa nir. Chaynulla
chay syiti umanqami intrachimanchik,
syiti mantakuqkuna nir. 10Chaymi chay
syiti mantakuqkunamantaqa, sinkuqa
wanur tukukashallapana. Piru paykuna-
manta ukqami kananlla mantakuyanna.
Nataq ukqa manaraq shamuyanraqchu.
Piru chay shamurqami, mana unaylata-

r 17.2 Ukwan ukwan punuq warmi yupay nirqami intrachimanchik Tayta Dyuspi kriyinanllapata mana munar ashwan chay yanqa dyus nishanllapakunapaq yaĉhachikunllapa, chaynulla millanaypaq imakunata ruranllapa ima.

chu mantakunqa. 11Chay saqra
manchaypaq munstru unay kaq chayqa,
kananqa manana kannachu. Chayqami
intrachimanchik chay uchu mantakuq
shamuyanqa chay nir. Piru chay
mantakuqpismi, chay wakin syiti
chaykunapaqa uknin. Piru payqami
tukuy tyimpupaqna tukukanqa.
12"Chaynulla chay dyis kachunkunata
rikashayki chayqami, intrachimanchik
dyis mantakuqkuna kanqa nir. Piru
paykunaqami manaraq mantakuq
qallarishallapachu. Chaynu manaraq
mantakuyarmapismi, chay saqra
munstruwanqa pulla, uk uralata kusa
mantakuq yupayna mantakunqallapa.
13Chaqa chay dyis mantakuqkunaqami,
chayllata yarpunllapa chay saqra
manchaypaq munstrutaqa pudirta ima
qunanllapapaq. 14Chaymi paykunaqa
chay Uyshitawan maqanakunqallapa.
Piru chay Uyshitaqami binsinqa, Dyus
akrashan paypa kaqninkunawan. Chaqa
paykunaqari maydiyapis Dyuslapi
kunfyakar kawsanllapa. Chaqa Amitun-
chikqami, tukuypa amunllapa, chaynu-
lla mantakuqkunapapis mantaqnin
ima".
15Chaymantami qashan angelqa
kaynu nimaranpis: "Chay warmi
tayashan yakuta rikashayki chayqami,
intrachimanchik achka pwiblukuna,
achka runakuna, ukman rimaykunata
rimaqkuna, uklaw nasyunkuna ima nir.
16Nataq chay munstru chaynulla chay
mantakuq dyis kachukunata rikashayki
chayqami, intrachimanchik chay ukwan
ukwan punuq warmitaqa ĉhiqniyanqa
nir. Chaynulla chay warmitaqa paylata
dijanqa lirilata. Chaynulla kwirpunpa
aychantapis mikunqa, ninawan
rupachinqa ima nir. 17Chaqa Dyusmi
dijaran chay mantakuq dyis
kachukunaqa, Dyus munashannulla
ruranan llapapaq. Chaymi chay
mantakuq dyis kachukunaqa tukuynin
chayllata yarpur tukuy pudirninllapata
quran chay munstruta, payna mantaq-
ninllapa kananpaq maydiya Dyus imanu
kanqa nishan tyimpu ĉhamunankaman.
18Nataq chay warmita rikashayki
chayqami, intrachimanchik chay pwiblu
Babiloniapaq. Chaymi ashwan
mantakuqninkunamapis tukuyla
mantakuqkunata munashannulla
mantar ima purichinllapa".

Babilonia pwiblumi limpu rataran

18 1Chaymantaqami, qashan
chapakurqa rikaray uk ángel
syilumanta ishkimuqta. Piru chayqami
kusala pudirniyjun karan. Chaymi chay
llipyayninwan pachamapis achkiraq
intiru kidaran. 2Chay angelqami kusala
jwirtita kaynu niyaran:

"¡Kananqami chay kusala mana
allinta rurachikuq pwiblu
Babiloniaqa limpu chinqa-
shana!
¡Chaymi kananqa chay pwibluqa
dyablukunapa,
chaynulla chay mana allin ispiritu-
kunapa wasinpaq tikrakasha!
¡Chaynulla chay millanaypaq
pariq kurukunapa qushan
yupaypaqmi tikrakashallapa!
3 Chaqa chay pwiblumanta kaqkuna
kusala mana allinta rurar
kawsashanllaparaykumi,
uklaw pwiblumanta kaqkuna,
chaynulla uklaw nasyunmanta
mantakuqkunapis imanutaq uk
warmi ukwan ukwan punuqmaqa
Tayta Dyuspaq kusala saqra mana
allinta tukur maĉhasha
yupayna kawsan,
chaynumi kawsaranllapa.
Chaymi ashwan chay pwiblupiqa
tukuy lugarmanta rantikuq-
kunamapis,

tukuy ima munashanllapata
rantikutin,
sunsunu rantitinllapa kusalata
qillaynikuranllapa”.
4Chaymantami qashan unaq
syilumanta kaynu niqta uyaparay:
“Qamkuna tukuyla nuqapi
kriyiqkunaqa, chay pwiblu-
manta lluqshiyllapa.
Chayna ama paykuna yupayqa
uchakunaykillapapaq.
Chaynuqami manana paykuna
yupayqa kastigakanaykillapa-
paqnachu.
5 Chaqa chay runakuna uchakushan-
qami, ima unaqkaman quturaq
yupay kay syilumanmapis
ĉhamuyanna.
Chaymi ashwan nuqa Dyusniki-
llapaqa yaĉhayani ima mana
allinkunata rurashaykillapama-
tapis.
6 Chay pwiblumanta runakuna
imanutaq wakinkunata qischa-
ran chaynulla paykunatapis
qischanqallapa.
Ashwanmi chay qischakushan-
mantaqa,
ishkay chaynuta yupay masta
qischakanqallapa.
Chaymi chay ubapa yakunta
upyachikuq yupay wakinkunata
qischashanmantaqa,
ishkay chaynuta yupay kusala
jwirtita kamkachir qunqallapa.
7 Chaynuqami kusalata qischakanqa-
llapa.
Chaqa paykunamaqa kusana
kanchikllapa nir, mana pinqa-
kuqllapalamapischu.
Chaymi ashwan shunqunpi kusalata
alabakar niyaqllapa:
‘Kaypiqami uk warmi riyna yupay
tayanchikllapa.
Chaymi byuda warmi yupayqa
maydiyapis mana qischakashun-
llapachu’ nir.
8 Chayraykumi chaynu niqkunapaqqa
kusala saqra qischakay uk
diyalapi shamutin
wanunqallapa, llakinqallapa,
mallaqnanqallapa ima.
Chaynulla ninawan rupar ima
qischakanqallapa.
Chaqa tukuy imata puytiq Dyus
Amitunchikmi,
paykunaqa chaynu kastigakanan-
paq nishana.
9“Chaynulla chay pwiblu Babilonia
ukwan ukwan punuq warmi yupay
limpu quntay intiru tikrakatinqa kay
pachamanta mantakuqkunaqa kusalata
llakir, waqanqallapa ima. Chaqa chay
mantakuqkunaqami yaĉhachikushan-
llapata kasur yanqa dyus nishanllapa-
kunata adurar ima kawsaqllapa.
Chaynulla imata rantikutinllapamapis
sunsunulla imatapis munashanllapata
rantir kawsaranllapa. 10Piru chay
pwibluwan pulla kastigakayta mancha-
kurmi mantakuqkunaqa wakaqllapi
kidar kaynu niyaranllapa:
‘¡Akakaw, qammi Babilonia kusala
riqsikasha pwiblu,
kusala puytiq pwiblu karayki!
Piru imanutaq dasla qammanqa
kastiguqa ĉhamun’ nir.
11“Chaynullami tukuy pachamanta
chay pwiblupi rantikuqkunapis kusalata
chay pwiblupaq llakir waqanqallapa.
Chaqa mananari mayqanpis chay
rantikuyashan imanllapakunata
rantinanpaqqa kanqallapanachu.
12Chaymi manana chay urukunata, suqu
qillaykunata, shumaq rumi pirlakunata,
shumaq raĉhpakunata, seda raĉhpa-
kunata, muradawan chupika raĉhpa-
kunata, tukuy mutkiypaq qirukunata,
marfilmanta, qirumanta, brunsimanta,
jyirrumanta, marmulmanta imakuna

rurakashamatapis rantikunqallapanachu. 13Chaynulla mananami rantinqallapanachu kanilakunata, kusala mutkiypaq insinsyukunata, mirrata, mutkiypaqla ulurkunata, ubapa yakun binuta, asaytita, shumaq arinakunata, trigukunata, animalkunata, uyshakunata, kaballukunata, karrukunata. Chaynulla mananami rantikunqallapanachu mayqan runatapis sirbikunanpaqqa.

14"Chaymi chay pwiblutaqa, kaynu ninqallapa:

'¡Mananari chay kusala mishki frutakuna
qamta kusalata gustashuq chaykunamapis kannachu!
¡Chaqa tukuy tyimpupaqmi chinqasha,
tukuy shumaq imayki kaqkunamapis!'

15Chaqa tukuy imata chay pwiblupi rantikur, kusa imayjun tikrakasha chaykunamapismi Dyusmanta shamusha kaq kastiguta rikar manchakur wakaqllapi kidanqallapa. Chaymi chay pwiblupaq kusalata llakir ima waqanqallapa. 16Kaynumi niyanqallapapis:

'¡Akakaw, kusala shumaq pwiblu!
Qammi uk warmi kusala shumaq raĉhpawan mudakusha yupay karayki. Chaynulla kusala shumaq muradawan chupika raĉhpawan mudakusha yupaymi karayki.
Chaqa chay raĉhpaykikunapismi, manyankunaqa uruwan, kusala shumaq rumi pirlakunawan lusichikasha yupay karan.
17 ¡Piru chaynu kasha katinmapismi, dasla tukuy imaykikuna kaqkunaqa tukukasha chunllala!'

"Barkukunata mar yakupi purichiqkuna, chaynulla chay mar yakupi trabajar imanta tarikuqkunapismi, chay pwiblumantaqa largu mayllapi kidashallapa, 18chay pwiblumanta quntay iqamuqta rikar. Chaymi kaynu nir qayĉhakunqallapa: '¿Mayqan pwiblunari kay pwiblu yupayqa kanqa?' nir. 19Chaymi umanllapaman allpakunata iĉhanqallapa kusalata llakir waqar ima. Chaynulla kaynu nirmi qayĉhakunqallapapis:

'¡Akakaw, kusala shumaq pwiblu!
Qampi ima kaqkunawanmi, chay barkuyjunkunaqa kusala imayjunpaq tikrakaranllapa.
¡Piru chaynu kasha katinmapis daslami tukuy imaykikunapis limpu chinqasha!
20 Chayraykumi unaq syilupi kaqkuna, chay pwibluraykumi aligriyayllapa.
Chaynulla qamkuna Dyuspa allinla akrashan kaqkuna, apustulkuna, Dyuspa rimaqninkunapis aligriyayllapa.
Chaqa Dyusqami chay pwibluta kastigarqa, allinta rurasha qamkunapaqqa'".

21Chaymantami uk kusala puytiq ángel uk rumita alsaran. Chay rumiqami kutakunapaq rumi yupay karan. Piru chay rumitaqami mar yakuman itakurqa, kaynu niran:

"Qam kusala riqsikasha pwiblu Babilonia,
kaynumi qampis itakukanki ruri mayman.
Chayna mana mayqanpis qashanqa rikashunqallapanachu.
22 Chaynulla manami qashanqa masqa uyapanqallapachu
kallikikunapi arpawan, kinakunawan, trumpitakunawan shumaq takiqkunataqa.
Chaynullami manana kanqallapanachu

imapi trabajaqkunamapis.
Manami uyapakanqapischu
kutakuqkunamatapis.
23 Chaynulla manami qampiqa
uk bilalamapis achkiranqanachu.
Chaynulla manami uyapakanqanachu
uk kidamyintu fyistata rurar
laqyaqkunamatapis.
Michka chaypi rantikuqkuna tukuy
pachakunamanta kusa riqsikasha katin,
qam wasqakur ima tukuyla
nasyunkunata llullachisha
katkimapis,
manami masqa imatapis rikanqallapanachu nir.
24 Chaqa chay pwiblupiqami, Dyuspa
rimaqninkunapa yawarninkunata tarikasha.
Chaynulla Dyuspi kriyiqkunapa
yawarninta tarikasha.
Chaynulla tukuy pachapi
wanuchikashakunapa yawarninta imami tarikashamapis".

Babilonia ratashanraykumi syilupi kusalata aligriyanllapa

19 1Chaymantaqami unaq
syilumanta kusala achka
runakuna yupay laqyaqta uyaparay.
Chay rimay laqyaqqami kaynu niyaq:
"¡Kusala alabakashami kanqa
Amitunchikqa!
Chaqa Taytanchik Dyusqami kusala
shumaq kar washamashanchikllapa. Chaynulla tukuy tyimpupaq mantakun, kusala puytiq
ima.
2 Chaqa paymi mayqantapis,
karanta rikar yaĉhan imanu
katinllapamapis.
Chaynulla paymi chay ukwan
ukwan punuq warmi yupay
pwiblutaqa kastigasha.
Chaqa chay pwibluqami, tukuyla
runakunata kusala mana
allinkunata rurar uchakuchiran.
Chaymi chay pwiblutaqa chaynu
rurasha, Dyuspa sirbiqninkunata wanuchishanllaparayku
ima".
3Chaymantaqa qashan kaynu
niranllapa:
"¡Kusala alabakashami kanqa
Amitunchikqa!
Chaymi chay pwiblu rupashapa
quntayninqa, tukuy tyimpupaq
quntayanqalla" nir.
4Nataq chay binti-kwatru (24)
rukukuna, chaynulla chay kwatru
kawsaqkunapis, qunqurir pachakaman
pukĉhirar Dyusta aduraranllapa. Chaqa
Dyusqami chay mantakuna samananpi
tayaran. Chaymi kaynu niyaqllapa:
"¡Chaynumi kanqa!
¡Kusala alabakashami kanqa
Amitunchikqa!" nir.
5Chaymantami chay mantakuna
samanamanta uk rimayta uyaparay
kaynu niqta:
"¡Alabayllapa Dyusninchikta,
Payta manchar
sirbir kawsaqkuna,
taksha kaqkuna chaynulla atun
kaqkunamapis!" nir.

Uyshita kasarananpaq fyistata ruranllapa

6Chaymantaqami qashan uyaraypis
kusa achka runakuna laqyaqta yupay.
Chay laqyayqami achka yaku raqrata
shamuq yupay karan. Chaynulla kusala
jwirti kunya yupaymi karan. Chaymi
niyaran:
"¡Kusala alabakashami kanqa
Amitunchikqa!
Chaqa Amitunchik Dyus tukuy
imata rurayta puytiqqami,
mantakuyanna nir.

7 Chaymi kusalata aligriyar payta
alabar takichiypaqllapa.
Chaqa pay kasarananpaq uraqami
ĉhamushana.
Chaymi chay warmin kananpaq
kaqqa, kusatana kamakasha.
8 Piru chay warmi kasarananpaq
kaqtaqami
Tayta Dyusqa mudachisha
kusala shumaq yuraq intiru llipya-
lla raĉhpawan".

Chaqa chay yuraq intiru mudananqami intrachimanchikllapa, Dyus akrashan kaqkunapa allinla rurayninkunapaq.

9Chaymantaqami uk angelqa nimaran: "Kayta iskribiy: 'Kusa shumaqmi kanqa chay Uyshita kasarananpaq fyistaman, rinanpaq kunachikashakunaqa' nir". Chaynulla niranpis: "Kay nishushay-qami, Dyusninchik chiqapta nishankuna" nir.

10Chaynu nimatinqami, naypanpi qunqurir aduraq ĉhurakaray. Piru payqami nimaran: "Jesús nishankuna-qami kusata animachimanchik paylapaq yaĉhachikur paylata aduranallapapaq nir. Chayraykumi ama nuqata aduramarchu, ashwan Taytanchik Dyuslata aduraylapa. Chaqa nuqaqami, qam, chaynulla chay wakinkuna, Jesús yaĉhachikushanta kasuqkuna yupaylla Dyuspa sirbiqninla kani" nir.

Juanmi yuraq kaballupa ananpi uk runa taqta rikashanpaq riman

11Chaymantaqami rikaray syilu kiĉhakashata. Chaymi chay syilu kiĉhakashamantaqa rikarimuran uk yuraq kaballu. Nataq chay anan taq-shuypaqa, shutiq KARANLA chaynulla CHIQAP KAQLA. Chaqa imatapis karantari rikar yaĉhan. Chaymi ashwan guerrakunata rurayaq. 12Nawin-kunaqami, nina ratakuq yupay llipyara-yaq. Nataq umanpi-shuypaqa apayaq achka kurunakunata. Chaynulla umanpiqa uk shuti iskribikasha kayaq. Piru chay iskribikasha chaytaqami, payla intrakaq. 13Raĉhpanqami yawarwan tullpukasha kayaq. Nataq shutin-shuypaqa intrachimanchik TAYTA DYUSPA RIMANAN nir. 14Chaynulla paypa ikintaqami, unaq syilumanta suldadukuna riyaqllapa, kusala shumaq yuraq intiru raĉhpa-kunata yakakusha. Piru chay suldadu-kunaqami tukuyninllapa yuraq kaballupa anan tashalla riyaranllapa. 15Nataq chay mantakuqpa shiminmanta-qami, yarqamuyaq kusala filuyjun ispada, chaywanna tukuyla nasyun-manta kaqkunata chuqrir binsinanpaq. Chayqami mantakuyanqa jyirru baranwan. Chaynulla chay kusalata puytiq Tayta Dyusqa piñakur chay mana allinta ruraqkunapataqa yawarninmatapis limpu qapinqa imanutaq ubapa yakunta sarur lluqshichinllapa chaynu. 16Chaqa raĉhpanpi, chaynulla ĉhankanpiqami, kaynu iskribikasha kayaq:

"Tukuy mantakuqkunapa mantaqnin.
Chaynulla Amitunchikqami tukuypa
amunllapa" nir.

17Chaymantami rikaray uk ángel rupaypi shaqta. Chaymi chay angelqa, syilupa ĉhaypinpi tukuy pariq kurukunata kusala jwirtita kaynu niyaq: "¡Shamur tantakayllapa! Chaqa Dyusmi, mikunaykillapapaq uraqa ĉhamushana nisha. 18Chayna qamkunaqa tukuy mantakuqkunapa kwirpunta mikunki-llapa. Chaynulla mikunkillapapis suldadukunata, kusa puytiq runakunata, kaballukunata, chaynulla chay kaballu-kunapa anan taq chaykunata ima. Chaynullami mikunkillapa tukuyta, sirbikuqkunata, mana sirbikuqkunata, taksha kaqkunata, atun kaqkunamatapis ima" nir.

19Chaymantami rikaraypis chay
munstruta, chaynulla tukuyla
mantakuqkuna suldadunkunawan pulla
kaqta. Paykunaqami tantakasha
karanllapa maqanakunanllapapaq chay
yuraq kaballupa anan tasha chaywan,
chaynulla suldadunkunawanpis. 20Chay-
mantami chay manchaypaq munstru-
taqa, prisuranllapa chay llullakur
yaĉhachikur puriq chaywan pullata.
Chaqa chay llullakur yaĉhachikuqqami
kusa ukman milagrukunata rurasha
karan runakuna rikar chay munstrupina
kriyinanllapapaq. Chaynu chay milagru-
kunata rurarmi, chay llullakur yaĉhachi-
kuqqa, ukkunata llullachitin chay
munstrupa markanta ĉhurakur, ashwan
chay imagenninmatapis aduraranllapa.
Chaymi chay munstruta, chaynulla chay
llullakur yaĉhachikuqtapis, kawsaqllata
itakuranllapa chay quĉhapi asufriwan
nina kusalata ratakuqmanna. 21Nataq
chay wakinkuna-shuypaqa, chay
kaballupa anan tasha chaypa
shiminmanta ispada yarqamuq chaylla-
wan wanuchikaranllapa. Chaymi
tukuyla pariq kurukunaqa tiqllanan-
llapakaman mikuranllapa chay
wanushakunapa kwirpunllapakunataqa.

Mil añukuna

20 1Chaymantami rikaray uk ángel
syilumanta ishkimuqta.
Payqami chay manchaypaq uĉhku
ruripa llabinta charikusha karan.
Chaynullami charikushapis karan uk
kusala largu kadinata. 2Chaymi chay
angelqa, chay dragon, kusala unay largu
kuru, dyablu, Satanastaqa aypar mil
añupaqna kadinawan wataran.
3Chaymantaqami chay manchaypaq
uĉhku rurimanna itakur kirparan.
Chaynu kirparmi chay punkupiqa
ĉhuraran uk siyuta. Chayna chay mil
añu pasanankaman ama tukuy nasyun-
kunata llullachinanpaq. Chaymantaqa
chay mil añu pasatinqami, chay dragon-
taqa kaĉhanqa ayka tyimpullapaqqa.
4Rikaraypis achka mantakuna
samanakunata. Chaypiqami chay kusala
allita rikar yaĉhaqkuna tayaranllapa.
Chaqa paykunaqami unayqa Jesuspi
kriyir Tayta Dyus munashannulla rurar
kawsayatin kunkanta pitir wanuchisha
karanllapa. Piru paykunaqami mana
adurashallapachu karan chay
munstruta, chaynulla imagenninmata-
pis. Chaynulla manami dijakashallapa-
chu karan chay munstrupa markanta
urkunpi, manaqa makinpi ĉhuranan-
llapamatapis. Chaymi ashwan rikayatiy
paykunaqa kawsamur, Jesuswan pulla
mil añuta mantakuq ĉhurakaranllapa.
5Chaynumi Tayta Dyusqa manaraq
mayqantapis kawsachimuyar, chay
paypa kaqninkunata puntataqa
kawsachimuran. Piru chay wakin
wanushakunaqami mana kawsamuran-
llapachu, chay mil añu pasanankaman.
6Chaymi nishaykillapa: Kusa shumaqmi
kanqa chay puntallata kawsamuq-
kunaqa. Chaqa paykunaqami Dyuspa
akrashankunana kanqallapa nir. Chaymi
ashwan chay ishkay kutipaq wakinkuna
wanuyanllapa chayqa, manana
paykunataqa imanachiytapis puytinqa-
nachu. Chaqa paykunaqami Dyuspa,
chaynulla Jesucristupa uk kura
yaĉhachikuqninna kanqa. Chaymi
ashwan paykunaqa Jesucristuwan pulla
mantakunqallapa, mil añuta.

Dyablumi limpu binsikaran

7Piru chaynu mil añu pasashana
katinqa, chay Satanastaqa kaĉhanqa-
llapa chay watarayashanmantaqa.
8Chaymi tukuyla intiruta rinqa tukuyla
nasyunkunaman kusalata ingañakuq.
Chaynulla ashwan rinqa ingañaq Gogpi
kaqkunata, Magogpi kaqkunata ima.

Chaymi chaynuqa kusala achka suldadukunata tantanqa, imanutaq mar yakupa manyanpimaqa aqu quturan chaynuta.

9Chaynu kusala achka runakunata tantarmi kusala largu mayta rir ĉharanllapa Tayta Dyuspa kusala munashan pwibluman. Chaynu ĉharmi chay pwiblutaqa limpu riduranllapa mana allinkunata rurananllapapaq. Piru chaykamanqami unaq syilumanta nina ratamur limpu rupachiran paykunataqa. 10Chaymanta chay dyablu ingañakusha chaytaqa, itakukaran chay quĉhapi asufriwan nina ratakuqman. Chaqa chayllamanmi chay munstruta, chaynulla chay llullakur yaĉhachikur puriq chaypis itakukasha karanllapa. Chaqa chaypiqami unaqpis tutapis mana agwantaypaqta qischakanqallapa, tukuy tyimpupaqna.

Dyusmi tukuyta rikar yaĉharan

11Chaymi rikaray kusala yuraq mantakuna samanata. Chaynulla rikaraypismi chay samanapi Dyus taqta ima. Chaymantami paypa naypanmantaqa, pacha chaynulla syilumapis limpu chinqaran. Chaymi mana rikaypaqnachu karan maylawpipis. 12Chaymantami rikaray chay wanushakuna atun kaqkuna chaynulla taksha kaqkuna[s] Dyuspa naypanpi shaqta. Chaymi rikaraypis librukuna kiĉhakaqta. Chaynullami kiĉhakaranpis, chay tukuy tyimpupaq kawsanapaq librupis. Chaymi chay wanushakunataqa rikar yaĉharanllapa tukuy imakunata rurashanpaq, chay librukunapi iskribikashannulla. 13Chaymi chay mar yakumapis, pay wanuchishankunata qukuran. Chaynullami, chay wanuy chaynulla tukuy wanushakunapa tananpis wanushakunataqa qukuran. Chaymi tukuyta rikar yaĉharanllapa, imakunatami kawsayarqa ruraran ima nirmapis. 14Chaymantaqami chay wanuyta, chaynulla chay tukuy wanushakunapa tanan kaqtapis, itakuran chay quĉhapi nina ratakuqman. Chaymi chay quĉhapi nina ratakuq kaqqami, qashan ishkay kutipaqna wanur tukuy tyimpupaq qischakanllapa chay karan. 15Chaynulla chaymanmi itakuranllapapis, chay tukuy tyimpupaq kawsanallapapaq librupi shutinkuna mana iskribikasha kaqkunatapis.

Mushuq syiluwan mushuq pacha

21 1Chaymantaqami rikaray mushuq syiluwan mushuq pachata. Chaqa chay punta syiluwan, chay punta pacha, chaynulla mar yakupismi chinqasha kar, manana karannachu. 2Chaymi rikaray chay kusa allinla pwiblu, mushuq Jerusalenta. Chay pwibluqami unaq syilupi, Dyuspa naypanmanta ishkimuyaq. Piru chay pwibluqami kusala shumaq kamakasha karan, imanutaq uk nubyamaqa kasarananpaq kamakan chaynu. 3Chaymanta chay mantakuna samanamanta uk kusala jwirti rimayta uyaparay. Chaymi chay rimayqa kaynu niyaran: “Dyusqami kananqa runakunawan pullana kawsayan. Chaymi paykunawan katin, runakunaqa Dyuspana kanqallapa. Chaynulla Dyusqami pay paylla pullanllapa kar Dyusninna kanqa. 4Chaymi mayqanpis waqaqkunaqa mana waqanqallapanachu. Chaynulla manami llakinqallapa, wanunqallapa, nanachikunqallapalama-

s 20.12 Atun kaqkuna chaynulla taksha kaqkuna nirqami intrachimanchik kusa riqsikasha chaynulla mana riqsikasha nir.

pischu. Chaqa tukuy chay qischakay-
kunaqami kananqa tukukashana" nir.
5Nataq chay mantakuna samanapi
taqqami, kaynu niran: "Nuqaqami
tukuyta qashan mushuqpaq tikrashaq".
Chaynullami niranpis: "¡Kayta iskribiy!
Chaqa tukuy kaykunaqami karanla,
chaynulla chiqap rimaykuna katin
kunfyakaypaq" nir.
6Chaymantami nimaran: "Tukuy
imata ruranaypaq karan chaytaqami
rurashana kani. Chaqa nuqami chay
punta litra Alfa ninllapa chay, chaynulla
chay tukukanan litra Omega ninllapa
chay kani. Chaynullami chay Qallariq
chay, chaynulla chay Tukukanan chay
kani. Chayraykumi nuqaqa mayqan
yakunaqtaqa, chay tukuy tyimpupaq
kawsachikuq yaku nasimuqta upyachi-
shaq, mana michkata pagramatinmapis-
chu dibaldila. 7Chaymi nishaykillapa:
Mayqanpis shachinakur binsikuq
chaytaqami, tukuy kaykunata irinsyanta
yupay qushaq. Chaymi nuqaqa
Dyusninna katiy, paykunaqa wamray-
kunana kanqallapa. 8Piru chay
nuqamanta pinqakuqkunata, mana
kriyiqkunata, kusa millanaypaq
ruraqkunata, wanuchikuqkunata, mana
intrakaqkunata, ukwan ukwan
punuqkunata, wasqakuqkunata,
runakuna rurashan yanqa dyuskunata
aduraqkunata, llullakuqkunata imaqa,
chay quĉhapi asufriwan nina ratakuq-
man itakukanqa. Chaqa chayqari ishkay
kutipaqna wanur qischakananllapapaq
lugar" nir.

Mushuq Jerusalén

9Chaymantami chay syiti angelkuna
kupankunata charikusha karan
chaymanta uk shamuran. Chay payqami
kupanpi charikusha karan, syiti
qischakaykuna kananpaq karan
chaykunata. Chaymi nimaran:
"¡Shamuy! Chaqa nuqami rikachishayki
chay nubya, Uyshitapa warmin
kaqtaqa" nir. 10Chaymantami Ispirituqa
rikapakuchimayatin, chay angelqa
apamaran uk kusala atun sirkaman.
Chaymantami rikachimaran chay kusala
shumaq allinla pwiblu Jerusalentaqa.
Chaymi chay pwibluqa, Dyuspa naypan
unaq syilumanta ishkimuyaran. 11Piru
chay pwibluqami kusala shumaqta
llipyarayaran, Dyuspa llipyayninwan.
Chaymi chay llipyayninqa uk kusala
ĉhaniyjun rumi jaspipa llipyaynin yupay
karan. Chaqa kusala chuyitari karan uk
kristal yupay. 12Chay pwiblupa
ridurninpiqa, atun pata rurakasha
karan. Piru dusi punkuyjunmi karan.
Tukuy punkukunapimi, uk ángel karan.
Chaynulla chay punkukunapiqa, chay
Israel pwiblupa dusi ayllukunapa
shutinkuna iskribikasha karan.
13Chaymi kimsa punkuqa, estilawman
karan. Chaynulla kimsaqa, nortilawman
karan. Kimsaqa surlawman karan.
Nataq kimsaqa, oestilawman karan.
14Chay pwiblupa ridurninpi patapa
simintunpiqami, karan dusi atunlla
rumikuna. Chaymi chay rumikunapiqa,
chay Uyshitapa dusi apustulninkunapa
shutin karan.
15Chay ángel nuqawan parlayaq
chayqami, urumanta rurakasha barata
charikusha karan, chaywan chay
pwiblupa punkunta, patankunata
midinanpaq. 16Chay pwibluqami
kwadradu kar, largun, anchun chaynu-
lla altunmapis chaylla karan. Chaymi
chay angelqa chay pwibluta baranwan
miditinqa, kaynu karan: Largun, anchun
chaynulla altunmapismi midiyaq dus
mil dusyintus (2,200) kilumitruta.
17Chaymantami midiran chay pwiblupa
patanta. Chaymi imanutaq kanan
midikunllapa chaynu miditinqa
midiyaq, sisintay-sinku (65) mitruta.

Chaqa imanutaq kanankuna midikunllapa, chaynumi angelpis midiran.
18Piru chay pwiblupa atun patanqami chay llipyala jaspi rumillawan rurakasha karan. Nataq chay pwiblu-shuypaqami, rurakasha karan kusala mas shumaq urukunallawan. Chaymi kusala chuyitata llipyarayaran uk kristal yupay. 19Chay patapa simintunpiqami, kusala shumaq rumisitukuna ĉhurakasha karan. Kaykunami karanllapa: Puntapiqami jaspi ninllapa chay karan. Ishkay kaqpiqa karan safiru. Chay kimsa kaqpiqa, agata karan. Kwatru kaqqami, ismiralda karan. 20Sinku kaq chayqami, únisi karan. Saysi kaq chayqami, kurnalina karan. Syiti kaq chayqami, krisulitu karan. Uchu kaq chayqami, birilu karan. Nwibi kaq chayqami tupasyu karan. Dyis kaq chayqami krisuprasa karan. Unsi kaq chayqami, jasintu karan. Nataq chay dusi kaqqami, amatista karan. 21Chaynullami chay punkunkunaqa kusala qishpi intiru pirlawan kada punku rurakasha karan. Nataq chay pwiblupa atun kallin-shuypaqami, kusala mas shumaq urumanta rurakasha karan. Chaymi kusa qishpi intiru karan, uk kristal yupaylla.
22Piru chay mushuq Jerusalén pwiblupiqami, Dyusta aduranallapa ima wasilamatapis mana rikaraychu. Chaqa chay pwiblupiqami, kusalata puytiq Amitunchik Dyus, chaynulla chay Uyshita, Dyusta adurana wasiqa. 23Chaynu katinmi chay pwiblupiqa achkirachikunanpaqqa, mana ministinchu rupayta kar, killata karmapis. Chaqa Dyusmi llipyayninwan achkirachikun. Chaymi ashwan chay lampara yupay achkirachikuqmaqa, chay Uyshitaqa paylla karan. 24Chaynu katinmi, tukuyla nasyunmanta kaqkunamapis chay pwiblumanta achkirachikuqwanna purinqallapa. Chaymi ashwan tukuyla pachamanta kaq mantakuqkunamapis kusala ĉhaniyjun imanllapakunata apamurna aduranqallapa Tayta Dyustaqa. 25Chaqa chay pwiblupa punkunkunaqami, unaq kar tuta karmapis, mana kirpakanqachu. Chaymi chaypiqa mana yaĉhanqallapachu imanumi tutapan nirllapamapis. 26Chaymi ashwan tukuyla nasyunkunamanta kusala mas shumaq imankunata aparna, kay pwibluqami kusala shumaq nirna alabanqallapa. 27Piru chay kusala shumaq pwiblumanqa manami tukuy ima mana allin kaqqa yaykunqachu. Chaynulla chay pwiblupiqami chay millanaypaqta ruraqkuna, chay llullakuqkunaqa mana kanqallapachu. Ashwanmi chaymanqa yaykunqallapa chay Uyshitapa librun tukuy tyimpupaq kawsanapaq chaypi shutinllapa iskribikasha kaqkunala.

22 1Chaymantami chay angelqa rikachimaran uk riyu yakuyjun, kristal yupay kusala chuyita llipyaraqta. Chaymi chay yakituqa tukuy tyimpupaq kawsachikuq yakitu karan. Chay riyuqami yarqamuyaran Dyusninchikpa, chaynulla chay Uyshitapa mantakunan samananmanta. 2Chaynu yarqamurmi pwiblupa atun kallinpa ĉhaypinta riyaran. Nataq chay riyupa kada manyanpiqami, tukuy tyimpupaq kawsachikuq qiru winayaran. Chayqami kada misis puquq. Chaymi añupaqqa, dusi kuti puquq. Nataq raprankuna-shuypaqami, sirbiq tukuyla pwiblumanta qishaqkuna rimidyakur alliyananllapapaq.
3Chaynu katinmi chay lugarpiqa, manana ima mana allin kaqkunaqa kanqanachu. Chaymi ashwan Dyuspa, chaynulla chay Uyshitapa mantakuna samanan lugarqa, chay pwiblupina

kanqa. Chaymi payta sirbiqkunaqa, chaypina aduranqallapa ima. 4Chayraykumi ashwan Dyuswan qaqllapurana rikanakunqallapa. Chaynulla Dyuspa shutintanami urkunkunapi ĉhurakunqallapa. 5Chaymi chay lugarpiqa mana yaĉhanqallapachu, imanumi tutapan nirmapis. Chaynulla chaypi taqkunaqami, mana ministinqallapanachu imanu achkirachikuqta, rupaymatapis. Chaqa Amitunchik Dyusmi paykunataqa achkirachinqa. Chaynulla paykunanami tukuy tyimpupaqna mantakunqallapa.

Jesucristo shamunan tyimpuqami shipchamunna

6Chaymantami chay angelqa, kaynu nimaranpis: "Kay rimaykunaqami chiqap. Chaymi chay rimaykunapiqa kunfyakaymatapis puytinchik. Chaymi Amitunchikllapa Dyus rimaqninkunata willaqmi, angelninta kaĉhamusha, paypi kriyiqkunata intrachinanpaq ima pasananpaq karan chayqami shipchamunna" nir.

7"¡Chaqa mananami maychu shamunaypaqqa! ¡Shamuninami! ¡Kusa shumaqmi kanqa kay librupi Dyuspaq nishankunata kasuqkunaqa!" nir.

8Nuqa Juanmi rikaray, uyaray kaykunata. Chaymantami chaynu rikar, uyarnaqa, chay angelpa naypanlapi qunquriray payta aduranaypaq. Chaqa pay-ari rikachimaran chaykunataqa. 9Piru chaynu aduranaypaq qunquritiyqami, payqa kaynu nimaran: "Ama chayta ruraychu. Chaqa nuqapismi Dyusta sirbini, imanutaq qam, chaynulla Dyuspaq rimaq masikikunawan, kay librupi iskribikashakunata kasuqkunawan sirbinki chaynulla. ¡Ashwanmi Dyuslata aduray!" nir.

10Chaynullami nimaranpis: "Amami pakaplla yupayqa ĉhurakunkichu, Dyuspaq kay librupi iskribikashakunataqa. Chaqa chay tyimpu nishan kumplikananpaq chayqami, shipchamunna. 11Chaymi mayqanpis chay mana allin kaqkunata ruraqkunataqa dijay ruranqallapa. Chaynulla chay mayqanpis kusa pinqaypaq imakunata ruraqkunatapis, dijay ruraskinqallapa. Piru chay mayqan allin kaqkunata ruraqkunaqa, allinkunalata ruraskinqallapa. Chaynulla, Dyuspa allin kaqninkunaqa, Dyus munashannula kawsanqallapa" nir.

12"Chaqa mananami maychu shamunaypaqqa. Chaynu shamurmi tukuyta allita rikar yaĉhar, imata rurashannulla ima imanu kananpaqpis nishaq. 13Chaqa nuqami chay punta litra Alfa ninllapa chay, chaynulla tukukanan litra Omega ninllapa chay kani. Chaynulla nuqami Punta Kaq chay, Tukukanan Kaq chay kani. Chaymi nuqa Qallariq chay, chaynulla Tukukanan chay kani" nir.

14Chaqa ninmi: "Kusa shumaqmi kanqa mayqanpis raĉhpanta paqaq yupay, tukuy tyimpupaq kawsachikuq qirupa puquyninta mikuqkunaqa. Chaynulla kusa shumaqmi kanqa, mayqanpis chay kusa shumaq pwibluman punkukunata yaykuq chaykunaqa nir. 15Piru chay allqu yupay kusala millanaypaq mana allinta ruraqkuna, wasqakuqkuna, ukwan ukwan punuqkuna, wanuchikuqkuna, chay yanqa dyus nishanllapakunata aduraqkuna, llullakuqkuna imaqa, chay kusa shumaq pwibluman mana yaykurchu, ashwan waqtapina kidanqallapa".

16"Chaqa nuqa Jesusmi, angelniyta kaĉhamusha kani, tukuy kriyiqkunata kayta willananpaq. Nuqami uk qiruta kuchutinllapa qawan, chay yupay Davidpa ayllunllamanta kani. Chaynulla nuqami achkiyaypi uk atun qullar llipyaran chay yupay kani" nir.

17Chaymi Santu Ispiritu, chaynulla Jesucristupi kriyiqkuna paypa warmin

yupay chaykunaqami kaynu ninllapa: “¡Shamuyllapa!” Mayqanpis uyakuqqa nin: “¡Shamuy!” Mayqanpis kusata yakunaqqa, munarqa shamur upyanqa tukuy tyimpupaq kawsachikuq yakuta, mana imalamatapis pagrakurchu dibaldila nir.

18Chayraykumi mayqantapis kay librupi, Dyuspaq nishanta uyakuqtaqa, kaytami nishaq: Mayqanpis kay librupi nishanmanta achkachaqtaqa, Dyusmi paytapis mas qischakananpaq ninqa kay iskribikashapi nishannulla. 19Chaynulla mayqanpis kay librupi, Dyuspaq nishankunamanta imalata ashuchiqtaqa, Dyusmi kitanqa chay tukuy tyimpupaq kawsachikuq qirumanta mikunanpaq karan chayta. Chaynulla chay kusa shumaq allin pwiblupi imanu kawsananpaq nishanmantaqami, Dyusqa ashuchinqa kay iskribikashapi nishannulla.

20Chaymi tukuy kaykunata nimaqninchikllapaqa, kaynu nin: “Chiqaptami, manana maychu shamunaypaqqa”.

¡Chaynumi kanqa! ¡Shamuy-ari Amituy Jesús!

21Chaymi nishaykillapa: Amitunchik Jesucristumi tukuy qamkunata kusata yanapar ima, kusala shumaqta kawsachishunqallapa nir.

Chaynumi kanqa.

Mana intrakaypaq rimaykunapaq kaypi intrakayta puytinchik

Almanchik. Almanchik nirqami intrachimanchik wanutinllapa ispiritun yarqun chayta. Intrakaytapis puytinchik upayninchikpaq, bidanchikpaq, yarpuyninchikpaq ima (San Mateo 10.28).

Ángel. Tayta Dyusmi manaraq pachata rurayarqa, angelkunata ruraran payta sirbinanllapapaq, syilupi kar, pachapi karmapis. Paykunaqami kusala pudirniyjun. Piru manami runakuna yupay kwirpuyjunchu (San Lucas 1.19, Hebreos 1.7, 14).

Areópago. Areópago nirqami, uk lugar Atenas pwiblupi karguyjun runakuna sisyunninta rurananllapapaq kaq chay karan (Hechos 17.22).

Atun shikra. Chayqami sirbin piskaduta mar yakumanta, riyukunamanta ima aypamunapaq.

Ayunu. Chaynu nirqami intrachimanchik mikuymanta gwardakar Dyusman mañakuyanchik chaypaq (San Mateo 6.16-18).

Cristo. Kusala unay may tyimpukunami Dyusqa arnisha karan Israel runakunata, Akrashan allin runata kaĉhamutin paykunata washananpaq nir. Chay Dyusmanta Shamuq Runami “Dyuspa Akrashan Cristun”. Chayraykumi “Jesucristo” ninchikllapa, payqa Cristo katin (San Mateo 1.16; 16.16).

Dinaryu qillay. Chay qillayqami, Roma pwiblupa qillaynin kaq. Uk runa uk diyata trabajaqqa, chay uk qillaysitulapaq trabajaq (San Marcos 6.37).

Dyus Akrashan Washakuqqa. Dyus Akrashan Washakuq nirqami intrachimanchik Amitunchik Jesucristullapaq.

Dyuspa Akrashan Cristun. Chaynu nirqami intrachimayanchik Amitunchik Jesucristupaq. Rikay “Cristo”.

Dyuspa kaq turtillankuna. Kay turtillakunapaqqami unayqa Moisesqa mantakusha karan kurakunala mikunanllapapaq, mana wakin runakunaqa. Chay turtilla ufrindakunataqa ruraqllapapis kurakuna, Dyusman ufrindata ĉhurananllapapaq, chay altarpi, Santu kwartu kaqman. Chay turtillakunaqami mana libadurawanchu kaq (San Mateo 12.4; Hebreos 9.2).

Dyuspa rimaqnin. Unay tyimpukunapiqami kaqllapa wakin kusa allin runakuna. Paykunaqami yaĉhachikuqllapa Dyus rimashanta, munashanta ima. Isaiasmi unayqa Dyuspaq uk rimaq runa katin, Dyuspa rimaqnin niranllapa.

Dyuspa Santu Ispiritun. Santu Ispiritu nirqami intrachimanchik Dyusllapaq mana ukpaqchu. Santu Ispiritu yarpuchitin, runakuna

Dyuspa rimayninta iskribiranllapa (San Juan 14.26; 1 Pedro 1.21). Chaynullami Santu Ispirituqa Jesucristupi kriyiqkunata yanapan, allinlata rurar kawsananllapapaq (Gálatas 5.22-25). Dyusta mana kasuqkunatapis, Santu Ispirituqa syintichinqa mana allinta rurashanllapapaq ima (San Juan 16.8-11).

Dyusta aduranllapa wasi. Israel runakunapaqa achka tantakananllapa wasi iglisyakuna yupay karan. Piru Jerusalenpiqami, uk kusa atun wasi iglisya yupaylla kaq. Chaytami niranllapa, Dyusta aduranllapa wasi nir. Chaqa chayllapimi, Dyusman ufrindanllapata ima ĉhuraqllapa ukla katin. Chaynulla, manami kaqchu Dyusta aduranllapapaq uk wasiqa.

Epicúreo. Grecia pwiblupiqa uk yaĉhaq runakuna munayninllamanta yaĉhachikuq karanllapa. Paykunaqami "Epicureukuna" shutiranllapa. Paykuna yarpuqllapa, runakunaqashi munashanlata rurar kawsanqallapa nir (Hechos 17.18).

Fariseo. Wakin Israel runakunallami "fariseo" shutiranllapa. Paykunaqami, Israel masinkunapa kriyinanllata kriyiqllapa. Chay fariseo runakunaqa ninllapa, wanuqkunaqashi qashan kawsamun nir. Chaynulla ninpis angelkuna, tukuy mana rikaypaqkunapis, kan nir.

Hebreo rimay. Hebreo runakunami chaylla chay Israel runakunawanqa. Chaynulla tukuy paykunapa rimananqa shutin, hebreo.

Ismuyaq kwirpuyjun. Chay saqra qishay lepratami ninchik ismuyaq kwirpuyjun nirqa. Unay tyimpupiqami, mayqanpis chay ismuyaq kwirpuyjun kaqqa, kusala millanaypaq kaq. Chaymi chay qishaywan kaqkunamanqa mana mayqanpis qimikayta puytiqllapachu. Chaqa mayqan qimikarqami chay ismuyaq kwirpuyjun runa yupayna kaqllapa. Piru imanupi alliyarqami kurakunaman ufrinditanllapata apar riyta ministiqllapa, wakinkuna yaĉhananllapapaq alliyashana nir (San Mateo 8.1). Masta intrakanarqa rikashunllapa Números 5.1-3, Levítico 13-14, Deuteronomio 24.8.

Israel runakuna. Abrahampa pwiblunmantami Dyusqa runakunata akrasha karan payta sirbinanllapapaq. Chaymi Abrahampa ayllunmanta uk runa Israel shutiq katin, chay akrashan runakunataqa niqllapa Israel runakuna. Paykunata akrarmi, Tayta Dyusqa paltalla rumipi imata ruranllapapaq iskribir quran. Chayna maypi karpis, chaylata kasur, rurar ima kawsananllapapaq.

Israel runakunapa tantakananllapa wasi. Israel runakunaqami tantakaqllapa chay wasimanqa Dyuspa librunta liyinanllapapaq, Dyusman tantakar mañakunanllapapaq ima. Chayraykumi chay tantakananllapa wasiqa, paykunapaqqa iglisya yupay karan. Chayllapimi wamrankunatapis yaĉhachiqllapa.

Estoico. Grecia pwiblupimi uk runa "Zeno" shutiq taran. Chaypa yaĉhakuqninkunatami estoicukuna niqllapa. Chay estoicukunami niqllapa runakuna michka dyuskunapi kriyirmapis, tukuywan chaylla nir. Chaynulla niqllapapis, ima pasamananchikpaq karqa, pasamashun-ari nir. Chaymi paykunaqa mana imata manchar, mana aligriyar, mana waqar imalamapischu kawsayta yarpuqllapa (Hechos 17.18).

Eunuco. Unaymi mantakuqkuna wakin sirbiqninkunata kapaqllapa. Chaymi chay kaparakasha chaykunata eunucukuna niqllapa (San Mateo 19.12; Hechos 8.27).

Kamillu. Chayqami bistyakunamantapis mas atun animal baralla ĉhankayjun. Uklawkunapiqami chayqa sirbin bistyapi yupay alburjakunata waychikur purinanllapapaq (San Mateo 3.4; San Marcos 1.6; San Lucas 18.25).

Kusa mas karguyjun. Israel pwiblupiqa, chay paykunaqami unayqa kusa yaĉhaq awturidadkuna karanllapa. Chaynu karmi, paykunaqa tukuy Israel runakunata jwiskuna yupay rikaq, mantaqllapa, Dyus mantakushanta runakuna rurananllapapaq (San Mateo 26.59; San Lucas 22.66).

Kusala mas Santu lugar. Dyusta aduranllapa wasi rurillapi kaq uk kwartu. Chaypiqami Dyusninchikla kananpaq kaq. Chaymanqa Israelitakunaqa mana yaykuqllapachu. Kurakunapa mantaqninla ufrinditankunata apar yaykuq uk ratulapaq añu añu (Hebreos 9.3-5,7).

Levita. Chay Israel runakunapa dusi ayllunmantami uk ayllu shutiq "Levitakuna". Chay Levitakunami Dyusta sirbiqllapa aduranllapa wasipi.

Libertos shutiq tantakanan wasi. Cirenimanta, Alejandriamanta, Ciliciamanta, Asiamanta, Israel runakunami, sirbikur qischakaq karllapamapis, qillayta pagrakuranllapa ama qashanqa sirbikur qischakananllapapaq. Chaymi chay paykuna tantakananllapa wasita shutichiranllapa Libertos wasi nir.

Mar yaku. Chayqami kusala atun tukuy pachapa manyanpi yaku kaqkuna. Uk manyanmanta uk manyankaman mana rikayta puytinchikchu. Chay yakuqami kaĉhiyjun (Hechos 4.24).

Mirra. Mirraqami uk takshakaqla qirumanta kusa ĉhaniyjun mishki mutkiypaq yakuta urquqllapa chay (San Mateo 2.11). Chay mishki mutkiypaq yakituqa sirbiq wanushakunapa kwirpunta chaywan liyatinllapa, ama asyananpaq (San Juan 19.39-40). Chaynulla ama manchay nanachikunanpaq uk rimidyupaqpis sirbiq (San Marcos 15.23).

Mustasa qiru. Chayqa atunta winan tukuy mallkikunamantaqa. Piru simillitanqami tukuy mallki simillamanta mas llampitu. Chaynu karmapis kusata winan munti qirukuna yupay.

Paqakuna kustumri. Paykunapa kustumrinpimi, mayqanpis furastirukunawan purir, manaqa uk wanuyta kamar, manaqa pantyunkunapi purir imaqa, kusala tiqti kwirpuyjun yupayna kidaq. Chaymi chay rurashankunapaq mana tiqtilla yupay kananllapapaqqa, paqakuna kustumrita ruraqllapa (San Mateo 15.2; Números 6.9).

Pascua fyista. Dyusninchikmi unayqa Egipto pwiblumanta Israel runakunapa rukunkunata lluqshichimuran, ama chaypi sirbikuchinanllapapaq. Chay lluqshimushanpaq ama qunqananllapapaq, añu añu uk fyistata ruraqllapa. Chay fyistami shutiq "Pascua". Chay "Pascuaqami" intrachimanchik "Ananta pasaran" nir. Chaqa chay unay tyimpupimi, Tayta Dyus uk tuta angelninta kaĉharan, paypi mana kriyiqkunapa kulaka wamrankunata wanuchinanpaq.

Piru Israel runakunata willaran, kada wasinkunapi uk uyshitata wanuchir, yawarninwan punkupa markunkunata, umbralkunata ima salananllapapaq. Chay wanuchikuq angelqami, chay uyshapa yawarninta rikar, wasinpa ananta pasaran, mana mayqantapis wanuchirchu. Chaymi kanankaman, Israel runakuna Pascua fyistata silibrar, uyshita kankakashata chaynulla mana libadurayjun tantata mikunllapa (San Lucas 22.1; Éxodo 12.1-14).

Pentecostés fyista. Pascua fyistamanta 50 diyakuna pasatin, uk fyistata ruraqllapa. Chay fyistami shutiq "Pentecostés". Chaqa "Pentecostesqami" paykunapa rimayninpiqa niyta munan "50". Triguta kusichashan tyimpupimi chay fyistataqa pasaqllapa. Chay tyimpupimi Tayta Dyusqa Santu Ispiritunta kaĉhamuran Jesucristupi kriyiqkunamanqa (Hechos 2.1-4).

Qara kapachu. Chay unay Israel runakunaqami binuta purichiqllapa qaramanta kaq kapachukunapi (San Mateo 9.17; San Marcos 2.22).

Rimaqnin. Rikashun "Dyuspa rimaqnin".

Ruku mantakuqkuna. Unaymi chay Israel runakunapa rukunkuna kada ayllupa awturidadninkuna karanllapa. Chay paykunatapismi ansyanukuna niqllapa (San Mateo 16.21).

Roma, romano. Roma pwiblumanta runakunatami Romano runakuna niqllapa. Unay tyimpukunapismi, Romamanta kaqkuna tukuy pachapi mantakuqllapa. Chaymi uklaw pwiblukunapi gubirnadurkunamapis Romamanta kaqllapa. Chaymi Israel pwiblupimaqa romanukuna unayta mantaqllapa Israel runakunata. Chaynu katinmi Israel runakuna ĉhiqniq romano runakunata. Chaqa Israel pwibluta romanukuna binsir, mantaqllapa, impwistuta kubraqllapa ima (San Juan 11.48).

Romapa punta mantakuqnin César. Jesús kay pachapi kayashan tyimpupi, romanukuna tukuy nasyunkunata mantaqllapa. Chay Romapa punta mantaqnintaqa "César" niqllapa. Chaymi payqa tukuy wakin gubyirnukunata mantaq (San Marcos 12.14). Jesucristo nasitinqa, Augusto Cesarmi chay mantakuq karan (San Lucas 2.1). Jesucristo wanutin, Tiberio chay César karan.

Saduceo runakuna. Saduceo runakunaqa uklayla kriyinayjun kaqllapa. Paykunaqami niqllapapis wanuqkunaqashi manana kawsamunllapachu nir. Chaynulla ninpis angelkuna, tukuy mana rikaypaqkunapis, mana kanchu nir. Chay saduceo runakunaqami kurakunapa mantaqninkuna karanllapa (San Lucas 20.27; Hechos 23.8).

Samana diya. Unayqami Dyus nitin Moisesqa mantakuran syiti kaq diyapiqa ama trabajananllapapaq. Chaymi Israel runakunaqa sabadukunapi mana trabajaqllapachu. Chayraykumi sabadutaqa paykunaqa "samana diya" shutichiran (San Mateo 12.1, 2).

Santa Mikuna. Chaynu nirqami intrachimanchik mana libadurayjun turtillata mikur, ubapa yakunwan upyar Amitunchik Jesucristo wanur kawsamushanpaq yarpunchik chayta (San Lucas 22.7-8, 14-20; 1 Corintios 11.23-26).

Santu kwartu. Tukuy Israel runakuna Dyusta aduranllapa wasiman

rirqa, manami tukuychu yaykuqllapa santu kwartumanqa. Kurakunalami yaykuqllapa chaymanqa. Chayman yaykurmi kurakunaqa quntachikuqllapa. Chay santu kwartumantaraqmi rakta raĉhpa warkuraqta pasar, kurakunapa mantaqninla yaykuq kusala mas santo lugarmanqa. Chaqa dyusta aduranllapa wasi rurillapi kaq kaykunaqa (San Mateo 27.51; San Marcos 16.38; Hebreos 9.2-3, 6).

Siñal kustumri. Dyusmi kaynu Abrahamwan tratutaqa ruraran: "Nuqami qampa Dyusniki kani. Chaynulla wamraykikunapapis Dyusnin kashaq" nir. Chaymi chay tratuta rurashanllapata ama qunqananllapapaq, nasishanllapamanta uchu diyamantaqa chay kustumrita kaynu rurananllapapaq mantaran: "Wamritunllapapa pinqaysitunpa qaritanta pitinanllapapaq" nir (Gálatas 5.6; Génesis 17.9-14).

Tuldu iglisya. Dyusninchikmi willasha karan Israel runakunata rurananllapapaq uk tuldumanta iglisyata. Chaymi mayta rirllapapis pullan apaqllapa. Chaynulla chay maypi samarllapapis, chay tuldu iglisyata shachir chaypi Dyusninchikta aduraqllapa. Kaynuqami taranllapa unay gubyirnu Davidpa tyimpunkaman (Hebreos 9.1-2).

Uĉhkuyjun qiru. Unay tyimpukunapiqami prisukunata makinta kar, manaqa ĉhakinta karmapis, qiru uĉhkuyjunpa ĉhaypinman itar alli apirtaqllapa ama safananllapapaq (Hechos 16.24).

Wanusha yupay kwirpuyjun runa. Chayqami uk runa qishayniyjun. Chay qishayqami runakunataqa wanushata yupay dijan. Chaymi chay qishaywanqa mana kuyuymatapis puytinllapachu (San Mateo 4.24).

Yaĉhar yaĉhachikuqkuna. Chaykunaqami Moisés mantakushanpaq kusa yaĉhaq runakuna karanllapa. Chaymi Moisés nishanta yaĉhachikuqllapa. Paykuna Israel runakunapaqqa allipla puytiq karanllapa (San Lucas 19.47).

Yaku karru. Kay yaku karruqami yakupa ananta purin, karrukuna imanuĉhi pachata purin chaynu. Mana chinqanchu yakupa rurinmanqa kusala achka runakuna ananpi ritinmapis. Castellanupi shutin "barku" (San Mateo 4.21).

Igus qiru. Igusqami uk atullan qiru. Raprankunami yaqqa papayapa rapran yupay. Puquyninqam limun yupay. Chay qarwasha igusqam kusala mishki. Unayqami rupaypi chakichir, unayta ĉhuraqllapa, chaymanta mikunanllapapaq. Chaynulla chay igusmantaqami binuta, rimidyuta ima ruraqllapa. Castellanupiqami kay qiruqa shutin "higuera". Puquyninqam shutin "higo" (San Marcos 11.12-14).

Pwiblunchikkunapi ukmanta ukmanta rimaykuna

Kay Inkawasi Kañari pwiblukunapi, yaqqala tukuyta chayllata rimanchikllapa. Aykala ashla ukmanta rimanchikllapa. Kay rimaykunata tarinchik kay Mushuq Testamentupi:

1.- Ĉhakra - Wirta.
2.- Llallin - Piyur.
3.- Lluqshiy - Yarquy.
4.- Murin - Puquynin.
5.- Pwiblu - Llaqta.
6.- Rikĉhaq - Simijansa; kulur.
7.- Shaykuy - Binsikay.
8.- Simintuta rajar - Sanjata kiĉhay.
9.- Waran waran - Diya diya
10.- Warkuy - Waychiy.